Gabriel
Barelete
Bartetta

Sermones
Quadragesimales.

Sermones
de
Sanctis.

1
00079

BIBLIOTECA
DE LA
UNIVERSIDAD DE SALAMANCA.
Sala Est. Tab. Núm.

Nº 70 hilança ||

+ 3º

+ dexas

ſ madexas hilaças

p ~~ſ la de ſſ cebolledo bña de e.~~ i

p ~~ſ la de fran lubne bña de estopa~~ i

p ~~ſ la de b. gabbo bña de c~~ i

p ~~ſ la de yuntacesta de estopa~~ i

p ~~ſ la de ... bña de estopa~~ i

p ſ hija de tamara bña de c. i

p ~~ſ la de arebalo bña de estop.~~ i

ſ la de mēdez bña de çesto —— i

ſ Mari gª bña de estopa —— i

ſ llebo la de helles cuſa ſ libras
y bn quartero de cabeças pa
costales: por 4 li y m̃. 19 mar
Dilo luego .r. mrs || —— iiij nº

p ~~ſ llebo beatriz al bña iii de estop.~~ i

ſ mas la de arebalo li y mª de tascos i nº

ſ la de alexos bña de cesto y otra de sedeña. ij

cº/o. ſ Elvira la hija de la may bña de çesto i

p ~~ſ Elvira~~ hija de tamara bña de cesto i

ſ la de Jº de robledo capatero dos de çesto ij

ſ la de alcobo bña de estopa —— i

p ~~ſ la de ... cesta ... estop~~ i

ſ b. ... al cesta estopa —— i

ſ la de lazara cesta de estopa —— i

~~ſ la hija de ... cesta ...~~ i

+
1 q̃daz coplita ad moçam gordam quãdaz

p Sobacos de pensamientos
gordilona por entero
tus grandes embaymjẽtos
tus locuras y tus bientos
traẽ al hombre al Retortero

pesas nel gos sin compas
que q̃n baylas meneas
pues q̃ bastecen sl faz
mereciañ por bië de paz
Andar cõtino en galeas

2-12-5-22

Copla dela paſſion para declaratió
delo ya eſcripto // —— //
dize di de sant pº Auctor

¶ Entre la gente que fue
A ver la muy cruel pena
fue maria cleophe
e maria Salome
y maria magdalena
q̃ fueron ~~primas~~ hermanas las dos
dellas de nra s.ra s.m.a segú lo ya scripto //

Xpsus

¶ ex Joachim. cleopha. saloma. tres ana marias
quas habuit. Junxit Joseph. alpheo. zebedeo
m.a s. xpi d. nri. / s. m.a cleophe. / s. m.a salome
hec vnig mater. hec quattuor. illa duos

s. Jhu xpi. //

p. s. Jacobi minoris
p. Syonis et Jude tadei
p. et Joseph Justi

p. s. Jacobi mayoris
p. et Joanis apli et euan.te

b 18460719

✝

¶ de Judas y sant Symõ. optima declaration

¶ Sancta Ana madre dela virgen. s. mª nra sª. hija q̃ fue
de ysacchar del trybu de Juda. s. fue casada j. vez
cõ Joachin varõ justo. del q̃l concibio ⁊ pario a
nra sra. s. mª. madre de Jhu xpo n. s. ||

2º ¶ muerto Joachin casó 2ª vez sancta Ana cõ cleophas.
del q̃l concibio y pario otra hija q̃ se llamo maria
cleophe q̃ q̃ere dezir mª hija de cleophas hr̃o q̃ fue
de sancto Joseph: Este sobredicho varon cleophas
desposo a nra sra la virgen mª. su fundada q̃ era
con su hr̃o sant Josepe. ⁊ caso a su hija ppia mª cleophe
con vn sancto varõ llamado alpheo. del q̃l cõci
bio la dha mª cleophe ⁊ pario 4 ~~tres~~ hijos. los q̃les todos
tres fuerõ aptles. de Jhu x. nro s. ⁊ sus primos hijos
de las dhas dos hrãs nras. s. mª cleophe. estos tres hijos
fuerõ santiago el menor. y sant Symõ ⁊ Judas
thadeo. || ⁊ Josephe el justo.
por manera q̃ Judas thadeo ⁊ sãt Symõ son hr̃nos de J. xº

3º ¶ muerto despues cleophas 2º dho marido de sancta Ana
torno a casarse 3ª vez sra s. Ana cõ vn otro justo baron
llamado salomas del q̃l concibio ⁊ pario otra hija q̃ se
llamo mª salome. la qual fue casada con el buen
zebedeo. del qual cõcibio ⁊ huuo dos hijos sanctissimos
q̃ fuerõ tambien aptles. y primos de J. xº n. s. estos fuerõ
santiago el zebedeo. y mayor. ⁊ sant Juº. el euangelista.
De q̃bg q̃re x sus apud Jacob de vor. hoc cõtinetur ⁊ de h

I
00070

Es de la libreria de mi Collegio de S.^n
Ildefonso. Septiembre 20. de 1737.

D.^n Fran.^{co} Fuertes de Rebolledo

Barletta

Nr 70

Sermones Fratris Gabrielis Barelete.

¶ Cum ego Jacobus Britannicus horum ſermonum impreſſor induſtria mea hi ſermones in lucem venerint. vt ſumptus meos redimere poſſim impetraui ab excellentiſſimo Venetorum ſenatu. ne quis alius poſſit preter me eos ab hinc ad decem annos imprimere. aut alibi impreſſos in dñio ſuo apportare. ſub pena amiſſionis librorum. ac decem aureorum ꝑ quolibet opere ſoluendorum. vt continetur in priuilegio mihi conceſſo.

Magnifici Conſiliarij.

D. Laurentius Venerius.

D. Hieronymus Vendraminus.

D. Priamus Tronus.

D. Petrus Balbus.

De sancta Ana:

…sus. ¶ ex Joachin. cleopha. saloma. tres ana marias quas habuit, Junxit Joseph. alpheo. zebedeo

hec huius mater. | hec quattuor | illa duo

i. m. Xpi. i. xpi. Redempt. nostri. | i. m. cleophe. i. Jacobi minoris et symonis et Jude atque Joseph Justi. | i. m. salome. duorum silicet Jacobi maioris et Jo. apti et euangeliste qui fuerunt zebedea ptes.

❧ F. Benedictus Brixianus. Fratri Thome Caietano or
dinis predicatorum: Theologantium ac philoſophantium
maximo. S. D.

Cũ varia ac ꝓpe infinita ſint mortaliũ ſtudia: eru
ditiſſime Pater: vt alij rebus bellicis. alij cumulãde
rei familiari. nõnulli agriculture. pleriqꝫ vͦo iucũdiſ
ſimis litterarũ ſtudijs ſint mãcipati atqꝫ intenti: no-
uiſſimos ego ſemp̱ cẽſui ceteris oĩbus eẽ ꝓferẽdos. Quippe cũ
aiaduerterĩ hoĩes prioribus exercitijs inſudãtes aĩo ſuo quietẽ
nullo ꝑſus mõ ꝓſtare poſſe. illaqꝫ ipſa exercitia ab nullo qui re
cte ſapiat nꝫ excolẽda neq̃. Expetẽda eẽ exploratiſſimũ nãqꝫ cui
qꝫ eẽ ꝓt. eoſ qui iſtiuſmõi rebus ſint ꝺditi. ſp̱ ĩ ꝯſiderijs v̂ſari. Fit
enĩ neſcio quo pacto vt multa poſſidẽti: maior ĩ dies augẽdarũ
opũ excitet̃ cupiditas. Reliqua vͦo q̃ a cũctis fere mortalibus
iter bona cõnumerant̃. vꝫ. valitudo corpea. pulchritudo. dñia.
ĩperia. dignitates. agrorũ poſſeſſiões. quibus mortaliũ ſtudiũ i-
tẽtũ ẽ: q̃ꝑ breuiſſimo tp̃is momẽto euaneſcũt. Vñ fit: vt a nullo
bñ cordato viro cõcupiſci debeãt. Sole vnice littere ſũt. q̃ hoĩeꝫ
reponũt in ſtatu tuto ⁊ trãquillo. Ille hoĩem reddũt fortẽ. ille di
tiſſimũ. ille liberũ. ille delitias icõmutabiles cõferũt ⁊ celeſtes.
Ille die noctuqꝫ in theatris. ille in ſolitudine. ille in diſcrimine
hoĩem comitant̃. Quis. n. vnq̃ꝑ ero fuit. in quo hec vna littera-
rũ virtus hitauerit: qui aduerſas celi ĩfluẽtia ſ. calamitates terre.
aĩo forti ac cõſtãti vel nõ depulerit. vel certe non tolerauerit:
Quis ille deniqꝫ extitit vt vaſtiſſimũ mare pugillo cõcludã. qui
his ꝑditus hũanas ꝓſꝑitates q̃ hoĩem ſolẽt ꝓſtare inſolẽtẽ: cũ
grauitate ⁊ prudẽtia oĩno nõ refrenauerit: Quare nõ poſſũ nõ
ſũmis ꝑconijs laudatiõeqꝫ imortali iſtitutũ tuũ ꝓbare: qui etſi
clariſſimis ortus ſis natalibus lauteqꝫ educatus: nulli tñ labo-
ri pep̱ciſti: quominus tãdẽ locupletiſſimũ litterarũ theſaurũ ti-
bi paueris. Atqꝫ ita paueris: vt nõ dicã cõiectura quadã ſed cer
tiſſima ſcia aſſequi valeã: hac in re tibi cẽſeã vel nemine eẽ: vel

ꝙrariſſimū pace oīum dictū eē volo: noſtra tēpeſtate anteponē
dū. Qđ cū alias ſepe. tū vō duobus ſupioribus ānis Verone
ꝑ te tuliſti. Quo in loco quū cōueniſſemus cōuentus actitandi
gratia. agerēturq; publica litterarū noſtro de more certamina:
quas alio vocabulo diſputationes appellamus: multarūq; reli
gionū viri ſane eruditi ſe cōtuliſſēt. adeſſentq; ⁊ ꝑclariſſimi illi
us vrbis viri qui in oī genere virtutū poſtremū ſibi locū nō vē
dicāt. ita te geſſiſti. vt oībus ſūme fueris admirationi. Que oīa
cū memoria mecū. repeto in eā venio ſnīam vt iudicē ꝙ abs te
tā ꝓnpte tanꝙ excelſe afferebant: nō a te ſed ꝑ te eē dicta. Tan
ta. n. tibi erat litterariorū telorū copia. quibus ⁊ appēte aduer
ſariorū ſciam refellebas. ꝓſtrabas. fugabas. ⁊ verā tuā tueba-
re: vt eā oēm vrbē in tui admiratōem conuerteris. effeceris eos
quoq; qui occupatiōibus īplicit te minus viderūt: te amarēt. te
colerēt. te ꝑdicarēt. Ea. n. ſcie vis ē: qđ tu ēt me tacēte ꝓbe no-
ſti. vt eos in quos ſeſe ipſa cōtulerit. diuīos atq; admirandos
alijs hoībus ꝑſtet. At vō quū diutina cogitatōe mecū ipē reuol
uerē vñ tantā hūane ac diuine ſapie ſupellectilē collegiſſes. in
ueniebā duo id tibi ꝑſtitiſſe. Alterū igenij tui dexteritatē atq; ſo
lertiā. Alterū natalis tui ſoli inclinationē. Vñ bñ ⁊ noſtri aſtro
logi enūciauere. qui affirmāt quoniam vt diuerſa in celo aſtra
ſūt: hēatq; vnūqđq; eorū vim ſuā: ita diuerſa in ſtudia hoībus
inclinationes ingerere. Quare cernimus quaſdā gentes armis
deditas. nōnullas rebus mechanicis. alias vō litteris tātū geni
tas eē: vt patrij tui ſoli. Et vt hoies his laudatiſſimis ſtudijs ap
tos ꝓdit: ita diuerſo ſtudio: vt aliū poeſi. aliū diuinis rebuſ. aliū
gētibus moribus inſormādis applicat. Hec. n. ſūt pene oīa ex
ercitia. in quibus litterata ingenia lucubrāt. Protulit igitur in
primis ager tuus. diuinū illū Thomā aquinatē. theologorū ac
philoſophātiū facile principē. Cui quidē ob librorū a ſe ſcripto
rū ingētē multitudinē. ſnīarum grauitatē. vborū facilitatē. ſtiliq;
maieſtatē: tāta a ſūmis pōtificibus alijſq; vere ſapiētibus ē hi-
ta reuerētia: vt eorū quidā eum alterū Salomonē cui diuinitus

quicquid dixerit afflatum eſt. recte meritoq; vocitarint. Neq; te moueat illum a nonnullis noſtri eui ſciolis: & vtinam ſciolis: morderi ac vipereo ore dilacerari. Quippe qui pſpicue ſcias ſolam miſeriam vacare inuidia & celſos dūtaxat montes fulgura petere ac debacchari ſolere. Immo vo nobis magis gaudendum eſt: quādoquidem cum aduerſantibus ei reluctamus eo magis illius gloriam ac noſtram efficiant ſplendidiorem. Hoc illud vnum nobis ſat eſſe debet. qꝫ ſiquis e medio Thomam ſuſtulerit. theologantes omnino aut nullos eſſe. aut denſiſſimis ignorantie tenebris. immo erroribus. immo hereſibus obuolui. Etenim ſi hi aliquid in ſe humanitatis ſiquid pēſi certe haberent. non eū modo tam ſtulte carperent. ſed ſummis laudibus extollerent: alioſque vt laudarēt adhortarent. Sed hos maſtigias oratōis mee flagello vlterius exagitare cōſilij mei nō ē. Hic ager tuus preclariſſimos poetas ꝓgenuit Statiū dico. Horatiū. Iuuenalē. Quorū primus altiloquo ſuo ſermōe inter oīs latine lingue poetas ſcōm locū ad Virgiliū ſortitus ē. Horatius vo ob eius dicendi elegantiā atque carminis varietatē. ab ſeculi vſque principio parē inuenit neminē. Aquinas autē Iuuenalis: vt ſatyrico poemate delectatus ē. ita ceteros ea materia anteceſſit. Nunc aūt Pater p oīa reuerende. hic aureus ac feliciſſimus ager tuus. quo poſſet omni in genere cum priſca ac noſtra etate ſcribendi caractere certare. attulit iam tandem hunc angelicum. immo vt rectius loquar diuinum Gabrielem qui veluti ab alto demiſſus celo in terra vltro citroque emicuit. Cui tanta gratia in diuini verbi ſatiōe ab deo optimo maximo largita eſt. quanta vnqꝫ retroactis temporibus cuiquā ſit cōceſſa. Quo fit. vt ego diui Auguſtini more. anhelanti animo viuis adhuc oculis videre deſiderarim. Primum dei noſtri filium car

ne veſtitum. Alterum Gabrielem Bareletam in pulpito igni-
ta verba ſua reſonantem. Unum hoc in loco illud affirmaue-
ro. eo dictitandi genere in quo ille verſatus eſt. diuinas ac ſem
piternas laudes meruiſſe. Quotus enim quiſque modo purga
to ſtomacho ac recta lance rem penſitet. ⁊ eum alijs id genus
ſcriptoribus conferat. animaduertet profecto ⁊ me verba non
effutire. ⁊ quantum homo homini preſtet. Hic vt ſolidiſſima
in ea arte qua verſari inſtituerat fundamenta iaceret. plurimū
in naturali ac morali philoſophia temporis contriuit. In theo
logia. diui Thome ceterorumque theologorum pro varietate
audientium. conſuetudine familiariſſime vtitur. Hac vna pre-
dicatori dempta. non predicatorem. ſed nugonem appellaue-
rim. Is ſibi eam maxime vēdicauit. Et tanta facilitate eos in
teſtes adducit preſertimque theologos. quorum doctrina ſui
natura ſolet eſſe cum grauis tum obſcura. vt doctiſſimum quē-
que ſtupore afficiat. Fitque vt abſque vllo labore ediſcantur.
Illud autem maxime obſeruare nititur. quo auditorem atten-
tum ſuſpenſumque reddat. Alta proponit. concluſionum. va-
riarum ſententiarum. exemplorum quorum vis mirifice aſtan-
tes ciet. inſueta affert. Sales quoſdam. quod non ſine maximo
artificio ab eo factum eſſe iudico nonnunꝙ inſpergit. quorum
ſuauitate audientium mētes demulceat. In exagitandis vero
vitijs. hucuſque non inueni neque accommodatiorem. neque
vehementiorem. In efferenda autem virtute totus eſt vigilās.
totus ardens. totus indefeſſus. Sed quid dicam de eius exor-
dijs? Quid nanque ſublimius? Quid elegantius concinniuſue
poſſit excogitari? Hic cum alios omnis cunctis in rebus excel
luerit. hic ſeipſum totum ſuperauit. Non eum profecto prete-
ribat. difficile factu eſſe. id opus cuius principiū ac fundamētū

tenue atque exile iactum fuerit. totũm omne edificiũ in ruinam abeat ſit neceſſe. Econtra vero cuius ſolidum ac firmum ſit: reliquum opus ſtabile fauſtũque ſequatur oportet. Neq̃ minore laude eius in euãgelia explanatiões eſtimãde ſunt. Quas equidem quum lego. me iterũ atque iterum acutiſſimis ſuis inuentis ſanctiſſimiſque declarationibus: ad relegendum inuitant. Nemo retroactis tpibus extitit. q̃q̃ ꝑmulti ſermones texuerit qui ꝑter hũc vnũ ac Voraginẽ noſtrũ: de btẽ virgis laudibus oĩ ſabbato ſermonẽ hẽat. Hic tãte virginis ardẽtiſſimus obſuator: ſicuti ⁊ ordo noſter verarũ eius laudũ ſemꝑ extitit ꝓmulgator: quoniã qui ⁊ ſolus ab ea habitũ ſuũ habuiſſe gloriari pt: immortali cũ laude aſſecutus ẽ. Accedit ꝑterea ad rẽ q̃ nõ ſine ingenij ſui celſitudinis accumulatiſſimo atq3 ampliſſimo honore cõmemorari poteſt: cũ ſe aut ad vtutem ſeq̃ndã. aut vitiũ execrãdũ reijciendũue dederit. nihil ꝑtereat. nihil intactũ oĩno relinquat: q̃ ꝓ ſubiecta materia non excogitet. ideq3 egregie cõſequat. Quibus omnibus facile fit: cum in ſe vno omnia q̃ alij ſinguli ꝓ captu ſuo nobis ſcripta reliquerũt. in ſe compꝑhenderit: abſq3 vllius iniuria: ꝓ meritis ſit omnibus ꝑferẽdus. Hi igitur hi ſunt fructus doctiſſime pater: quos ille iucundiſſimus ager tuus non nobis modo: ſed toti terrarum orbi ꝓpagauit. Quorum opera. induſtria. altiſq3 cogitationibus: quiſque ſibi omni in re litteraria conſultum eſſe: cognoſcere liquido poteſt. Que omnia cum ita ſint. ⁊ nobis in primis gaudendum eſt: tibi võ ac patrie tue gratulandũ. Reliquũ võ eſt: vt poſtq̃ hi clariſſimi viri quos patria tua genuit ob mortis immanitatem a nobis ſubtracti ſunt. tu valitudinem tuam qua ſtante cum muſa bene atq3 ſecundiſſime actum iri confido: q̃ diligentiſſime cura. Nam cum alijs omnibus: tum mihi maxime rem facturus es gratiſſimam: qui non ſecus ſalutem tuam atq3 meam eẽ diu deſidero. Vale o ſapientie vnicum domicilium.

¶ Dominica in ſeptuageſima. de facilitate bene operandi. char. 1.
¶ Dominica in ſexageſima. de auditioine diuini verbi. char. 3.
¶ Dominica in quinquageſima. de gratia ⁊ caſu flebili anime. char. 6.
Feria quarta in capite ieiunij. de iuſtificatione impij. char. 9.
Feria quinta in capite ieiunij. de tarditate bene operandi. char. 11.
Feria ſexta in capite ieiunij. de elemoſina. char. 14.
Sabbatum primum. 40. ꝙ beata virgo eſt cōfidentia. ſpes. auxiliū noſtꝝ. char. 15.

¶ Dmoinica prima quadrageſime. de excellentia liberi arbitrij. char. 17.
Item eadem dominica. de tentatione diaboli. char. 20.
Feria ſecunda prime dominice. 40. de iudicio vniuerſali. char. 23.
Feria tertia prime dominice. 40. de oratione. char. 26.
Feria quarta prime dominice. de adoratione. char. 28.
Feria quinta prime dominice. 40. de mendacio. char. 31
Feria ſexta prime dn̄ice. 40. de peccato ſuſpitionis. vel iudicio temerario. char. 34.
Sabbatum ſecundum in. 40. ꝙ Maria eſt aduocata noſtra. char. 36.

¶ Dominica ſecunda quadrageſime. de laudibus fidei chriſtiane. char. 39.
Feria ſecunda ſecunde dominice. 40. de operibus factis in petō mortali. char. 42.
Feria tertia ſecunde dominice. 40. de fructibus factis in mortali. char. 44
Feria quarta ſecunde dominice. 40. de ſuperbia. char. 46.
Feria quinta ſecunde dominice. 40. An diuites poſſint ſaluari. char. 48.
Feria ſexta ſecunde dominice. 40. de vſuris. ⁊ reſtitutione rei aliene. char. 51.
Sabbatum tertium in. 40. ꝙ Maria eſt ſancta ſcōꝝ: ⁊ eſt dea noſtra. char. 53.

¶ Dominica tertia quadrageſime. De impedimentis confeſſionis. char. 55.
Feria ſecunda tertie dominice. 40. de preparatione confeſſionis. char. 58.
Feria tertia tertie dominice. 40. de neceſſitate confeſſionis. char. 61.
Feria quarta tertie dominice. 40. de peccato. char. 63.
Feria quinta tertie dominice. 40. de periurio. char. 65.
Feria ſexta tertie dominice. 40. de auaritia. char. 68.
Sabbatum quartum in. 40. ꝙ Maria mater eſt omnium gratiarum. char. 70.

¶ Dominica quarta quadrageſime. de diſcordia vel remiſſione iniuriaꝝ. char. 73.
Feria ſecunda quarte dominice. 40. de ludis fortune. char. 76.
Feria tertia quarte dominice. 40. de penis inferni. char. 78.
Feria quarta quarte dominice. 40. de pena purgatorij. char. 80.
Feria quina quarte dominice. 40. de laudibus viduitatis. char. 82.
Feria ſexta quarte dominice. 40. de amore coniugali. vel mulieꝝ laudibꝰ. char. 85.
Sabbatū quintū in. 40. ꝙ virgo Maria eſt ſpecioſiſſima ſuper oēs mlˀies. char. 87.

¶ Dominica quinta quadrageſime. de blaſphemia. char. 89.
Feria ſecunda dominice de paſſione. de honore parentum. char. 92.
Feria tertia dominice de paſſione. de violatione diei feſti. char. 94.
Feria quarta dominice de paſſione. de triumpho fame: vel de infamia. char. 96.
Feria quinta dominice de paſſione. de conuerſione Magdalene. char. 98.
Feria ſexta dominice de paſſione. de iracundia. char. 100.
Sabbatum ſextum in. 40. ꝙ virgo. b. eſt a nobis ſalutanda qꝫ ē per Aue. char. 103.

Tabula preſentis operis.

¶ Dominica in ramis palmarum, de ampliſſima miſericordia dei.	char.	105.
Feria ſecunda dominice palmarum, de inuidia.	char.	107.
Feria tertia dominice palmarum, de ſignificationibus ſancte miſſe.	char.	109.
Feria quarta dominice palmarum, de veritate ſacramenti.	char.	112.
Feria quinta dominice palmaꝝ, de neceſſitate atque vtilitate ſacramenti.	char.	114.
Feria ſexta dominice palmarũ, de flebiliſſima paſſione dñi noſtri Ieſu xpi.	char.	116.
¶ Dominica iocundiſſime reſurrectionis dñi nr̃i Ieſu xpi, de eadẽ materia.	char.	126.
Feria ſecunda poſt paſca, de gloria paradiſi.	char.	129.
Feria tertia poſt paſca, de dulciſſima pace.	char.	132.

Explicit tabula quadrageſimalis.

¶ Celeberrimi ꝛ omniū excellentiſſimi pre
dicatoris. Fratris Gabrielis de barleta
ordinis predicatoꝛuꝫ. ſacre Theologie exi
mij porfeſſoris: ſolēniſſimi ſermones. felici
ter incipiunt.

¶ Dominica in ſeptuageſima. De facilita
te bene operandi. Sermo aureus.

VOca operarios et red
de illis mercedem. Math. 20. ¶ Prouidē
tia illius ſummi dei. q̄uis rationalē crea
turam ad ſuam imaginem ꝛ ſimilanzam
plaſmauerit ad fineꝫ vite eterne ꝛ aſſeq̄n
dam ſuam eternalem predeſtinationem: ſi
come ſcribitur ab Aug. in. 2. ſen. di. i. c. 6. no
luit tamen dare niſi mediantibus precedē
tibꝰ meritis bonoꝝ opeꝝ: ꝛ obſeruatiōe di
uinorum preceptorum. Unde magr̄ in. 2.
di. 20. Sicut enim ex duplici natura cōpa
ctus eſt homo: ita illi duo bona a pricipio
conditoꝛ preparauit. vnuꝫ temporale: alte
rum eternum. vnum viſibile: alterum inui
ſibile. vnum carni: alterum ſpiritui. Et qꝛ
primuꝫ eſt quod eſt animale: deinde quod
eſt ſpūale: Temporale ac viſibile bonum
prius dedit. Inuiſibile aūt bonum poſteri
us dedit. Inuiſibile ꝛ eternum promiſit: ꝛ
meritis q̄rēdū ꝓpoſuit. Ille. ¶ Primo na
ture viſibili: dedit bona preſentis vite. Ad
quid o deus feciſti. 4. elementa: Ad quid
7. planetas: Ad quid. 9. celos: Certe pro
pter duo. Primo propter oſtenſionem di
uine potentie. Prouer. 16. Uniuerſa ꝓpter
ſemetipm̄ operatus eſt dn̄s. Secūdo ꝓpter
vtilitatem hominis. Plato in Thim. Bo
nitas dei: cauſa fuit factionis mundi pro
pter hominē. In p̄mo Poli. Natura fecit
aialia propter hominem. Unde phs cōſtri
ctus eſt dicere in. 2. phy. Et. 2. de anima. Fi
nis quodāmodo omniū: ē homo. In eodē.
Apud grecos: homo dicitur microſmus. i.
minoꝛ mundus. Tho. ſuper Jo. Triplex ē
mundus. Primo magnus. Iſte eſt deꝰ. Se
cundo medius: eſt vita iſta preſens. Mi
noꝛ eſt homo. De primo. In mundo erat.
De ſcdo. Et mundus per ipſum ꝛc̄. De ter
tio. Mundus eum: non ꝛc̄. Sequitur. Bo
num autē inuiſibile ꝛ eternum promiſit. ꝛ
meritis querendum propoſuit. Quia medi
antibus medijs. De quibus. Math. 19. Si
vis ad vitam ingredi ſer ꝛc̄. Et Hiero. ad
Euſto. Eterna vita non niſi per diuinoꝝum
mandatorum obſeruationem acquiritur.
Et Math. xi. Regnūꝫ celoꝝ viꝫ. ꝛc̄. Jō La
ctā. in. 7. di. inſti. c. vlt. Exhortat nos om
nes ad operandum: impero che iſtis tali
bus imortalia p̄mia deꝰ pauit. Dū inquit
ſpūs hos regit artꝰ: infatigabili militia deo
militemus: ſtationes vigiliaſq̄ꝫ celebremꝰ:
congrediamur cum hoſte quem nouimus
fortiter: vt victores ac deuicto aduerſario
triūphantes: premiū virtutis qd̄ ipſe ꝓmi
ſit: a deo ꝯſequamur. Ille. Et Aſculanꝰ nr̄.
Chi ſerue a dio cū purita de core
Uiuo contento. e poy ſaluato ne more
Se la virtu deſpiace vn pocho al ſenſo
Nel ſuo principio quando e exercitata
El viuere ſancto excede tute le coſe
Et fa agſtar glā ꝛ grādo honore. Uoca ꝛc̄.
¶ In q̄bus verbis ꝓponemus de ipſo bo
no opere. 3. myſteria contemplanda.
¶ Primum. dicitur oppoſitionis.
¶ Secundum. dicitur declarationis.
¶ Tertium. dicitur excuſationis.
Circa primū. Querit̄ vtruꝫ ſit faci
c lius operari bonū q̄ꝫ malū: Circa
hoc ſūt due opiniones. Una phoꝝ
Alia theologoꝝ. Prime phoꝝ. q. ſ. facliꝰ
ſit opari malū q̄ꝫ bonū. Fundamētū huiꝰ
concluſionis ſumitur a verbis phi. 3. ethi.
Qd̄ virtus ꝛ bonuꝫ verſantur circa diffici
le. Ala prattica. Si difficile eſt ieiunare ꝛ

che atto virtuoſo. igitur nõ ieiunare qd̓ ẽ vitiũ: facile. Virt⁹ ⁊ bonũ ⁊c̄. Si difficile ẽ orare. igit̃ nõ orare ẽ facile. Sic de vigilijs Sic de exercitijs ſpiritualib⁹. Virtus ⁊ bonũ ⁊c̄. Idez in. 2. ethi. Malũ eſt facile: bonum ꝟo difficile. In eodem. Difficile ẽ eẽ bonũ. Et Pithac⁹ phs. Perdifficile eſt eẽ bonum. Et Boñ. 3. di. 39. Virtus eſt de bono ⁊ difficili. Et Ambro. ſuper Beati ima. Nullo ſine labore virtus: q2 labor eſt proceſſus ꝟtutis. Ille. Vñ ẽ ꝙ maior ps mortalium ſequitur vitiorum viam: ꝙ non virtutum: Rõ⁹. q2 via vitioꝝ eſt facilis virtutũ ꝟo difficilis. Math. 7. Lata porta et ſpacioſa via ẽ que ducit ad ꝑditionez. Et Lactã. li. de. b. vita. Bonorũ natura in arduo poſita eſt. De qua latitudine Virg. in. 6. enei. Facilis diſcẽſus auerni. Sz reuocare duz ſuperaſqꝫ euadere ad auras Hoc op⁹ hic labor eſt. Ille. Unde concludunt oẽs phantes. ꝙ facilius eſt operari malum: ꝗ̃ bonum. Patet prima opinio.

¶ Secunda opinio ẽ theologoꝝ. Qd̓ facilius eſt oꝑari bonum: per verba ſcripture. Mat. xi. Iugũ enim meuz ſuaue ẽ ⁊ onus meum leue. ⁊ inuenietis requiem aiabus veſtris. Et p̊. Io. 5. Hec eſt charitas dei: vt mandata eius cuſtodiam⁹. ⁊ mandata ei⁹ grauia non ſunt. Et prouer. 4. Ducam te per ſemitas equitatis: quas cum ingreſſus fueris. non artabũtur greſſus tui. De qua ſemita: ⁊ de qua via: Virg. loquitur Danti: qui volebat reuerti ad priſtina peccata.
Ma tu ꝑ che ritorna a tanta noya:
Perche non ſali el delitioſo monte:
Che principio e cauſa. de tua goya:
Et qdã deuotus vulgaris. Chi ſerui adio cum purita de core. Viue contento: e poy ſaluato ne more. Unde patet Primum.

Ecunduz dicit̃ ⁊c̄. Schola theo
s logorum ⁊ doctor parıſienſis. circa iſtam materiaz ſic diſtinguũt. Homo poteſt conſiderari in duplici ſtatu. Primo in ſtatu innocentie. Et quãtum ad hoc facilius erit operari bonũ ꝗ̃ malum. Et hoc propter pñtiam iuſtitie original' que erat in hoie. et quo partes inferiores iraſcibilis ⁊ concupiſcibilis ſubijciebantur rõni. Et ratio: anime. Et anima: deo. Secundo conſideratur poſt peccatũ. Et hoc duobus modis. Aut quantum ad ſenſualitatem. Aut quantum ad modum. Si primo modo: magis inclinat̃ hõ ad malũ. Et hoc reſpectu carnis infirme. De qua Mat. 26. Caro autẽ iſirma. Et. 12. q. 2. c. i Omnis etas. Et. 20. q. 3. Proclinis. In autent⁰. de mõachis. §. triẽnij. Et. §. Siquis. col'. p. Et geñ. 6. Senſus ⁊ cogitatio cordis humani prona ſunt ad malum: ab. ⁊c̄. Et vt hñt theologi i. 4⁰ di. 17. Homo diu ſine veniali eſſe non poteſt. Si ſcd̓o modo. ſ. quo ad rõnem: Iterum oportet duob⁹ modis ipſum conſiderare. Aut eſt habituat⁹ in bono. Aut in malo. Si in malo tunc facilius eſt operari malum: ꝗ̃ bonum. ratione mali habitus. vt dicemus in ꝭmone de tarditate bñ opꝑãdi. Aut habituatus in bonũ: ſic facilius eſt operari bonum: ꝗ̃ maluz. Et hoc quadruplici ratione.
Primo ratione delectationis.
Secundo rõne inclinationis.
Tertio ratione incitationis.
Quarto ratione promiſſionis

¶ Ad primam. Una res tanto eſt facilis ad obſeruandum: quanto per illam conſequitur delectationem Cum eꝫ⁰ dicitur. 6. ethi. Homo naturaliter fugit triſte. ⁊ appetit delectabile. Et prouer. 17. Spũs triſtis: exiccat oſſa. Homo triſtis non dormit. non quieſcit. non mandit. El ſurſum corda: nõ ga parte. Ad propoſitum. Ex bona operatione: homo conſequitur ſũmam iocunditatem. In. 4. ethi. Nullus eſt qui nõ gaudeat bonis operibus. In. 9. ethi. Virtuoſorum beatiſſima eſt vita. Tullius de amicitia. Conſciẽtia bene acte vite multorũqꝫ benefactorum recordatio: iucũdiſſima eſt. Dicunt veritatem ſeculares. Iſti fratres han bon tempo. Verum eſt: q2 homo: poſitus eſt in gratia dei. Unde Ber. Bona vita: ſemper gaudiuz habet. In Cronica ordinis legitur de nouitijs bononie: in menſa in maximum riſum prouocatis. Dum a magiſtro arguerentur: dixit ei. b. Dñicus. Sine eos: q2 habẽt cauſam ridendi: cum ſint in gratia. Unde virtuoſus in omni tẽpore habet cauſaz ridendi. ⁊ ſolacij. Si cogitat de preterito: gaudet q2 debitum perſoluit. Unde apl's. 2. Cori. i. Gl'ia mea hec eſt. teſtimoniũ conſciẽtie mee. ſ. ꝙ nõ mordeat de

deat de peccato. Si de p̄ſti: gaudet: q2 eſt in gratia dei ſui. Si de futuro gaudet: q2 premiũ ſperat copioſum. Et licet aliquando videatur difficile propter ſenſualitatez rõni rebellantẽ: tamen ſpes premij minuit vim laboris. Quod patet. Auctē. Figura. Exẽplo. ¶ Primo auctē Ambro. li. off. Nihil amantibus durum eſt. nullus labor difficilis. amemus ⁊ nos xp̄m. ⁊ difficile videbitur facile. Et Tullius in oraiſon p̄ Bruto. Nihil difficile amanti puto. ¶ Scd̓o figura. De Jacob gñ. 30. Qui. 14. annis ſeruiuit Laban ſocero ſuo: p̄ habẽda vxore Rachel. Sicut qui vellet intrare zardinuz vnum ad tollendum poma: non timet ſpinas propter ſpem illius comeſtionis. Ad propoſituz. Homo non eſtimat tribulationis huius mũdi: quãdo ſperat paradiſum. Señ. in li. de mor. Spes premij: ſolatiuz ſit laboris. Tertio p̄bat exemplo de nouitio in cõuentu Boñ. qui patri ꝯquerebat. Cur patior accidiam ſedẽs in cella. o pater Dñice? Rñdit q2 nondum vidiſti illaz requiem paradiſi. Peccator autẽ per oĩa iſta triſtatur. Si cogitat: dolorẽ ſentit. Si cogitat de preterito. obrubeſcit intra ſe di. O yme ribaldo: quid feci? Nõ imerito: q2 vt habet ph̄s. 2. methaphiſice. Omne malum erubiſcibile eſt. Que erubeſcentia ex peccato p̄ceſſit. De talibus Ro. 6. Quem fructum habuiſtis tũc: in quibus nũc erubeſcitis? Et Ber. de ſe. Exitus aquaꝝ deducite ocl'i mei. deficiat in dolore vita mea ⁊ anni mei in gemitib⁹. Quem fructũ tũc habui. in quo nunc erubeſco? Figura de Adã. Ubi es: Uocẽ igt tuã audiui: ⁊ timui q2 nudus eram. Preterea ſi cogitat de preſenti: peccator dolet. q2 ſtimulatur a ꝯſciẽtia. Aug. Peccaui peccatũ grande ⁊ multorum mihi ſum conſcius peccatorum. Et Aug. in li. conf. Juſſiſti dñe ⁊ vere ſic ẽ. vt pena ſit ſibi: omnis inordinatus affectus. Et lȝ peccator videatur ridere: tamen itus moleſtatur a ſtimulo conſcientie: El te põze. El te ſagitta. El te bate el core. Juuenalis li. p⁰. Sat. 4. Nemo malus felix. Si cogitat de futuro dolet: q2 damnationem eternam expectat. Jdeo Ber. dicit ſup illo verbo Luce. 15. Jn ſe reuerſus. ꝙ peccator in ſe reuerſus: habet quatuor conſiderare

Ubi fuit. vbi eſt. vbi non eſt. vbi erit. Jlle. Prattica. Ubi fuit in peccatis. ſ. dormiẽs. Jere. 6. Requieuit in fecibus ſuis. Ubi eſt ſ. in manu diaboli. Jere. 5. Seruietis dijs alienis qui nõ dabunt vobis requiez. Ubi non ẽ. q2 non ẽ ſcriptus in libro vite. Deleantur de lib. ⁊c̄. Quarto vbi erit: q2 in igne inferni. iuxta illud. Mat. 25. Jte maledicti in ignem eternũ. Unde patet prima ratio. ¶ Secũdo ratiõe ⁊c̄. Una ẽ maxima theologoꝝ. ꝙ res tanto ẽ facilis ad operanduz: quãto naturalis. Exẽpli gratia. De riſu ⁊ fletu. Ad propoſitũ. El far bene. El virtuoſo viuere. ẽ ſ̄m naturam hominis. inquantum eſt capax rõnis. Tho. p. 2. q. 81. ar. 2. Peccatũ ẽ contra hominis naturam: inq̄ntum ẽ contra ordinem rõnis. Sup quo Greg. in homl'. Et Alber. in comp⁰. quatuor ſunt genera creaturaꝝ. Quedaz ẽ creatura que ſimpl'r habet eſſe: vt lapides: terra: ⁊ hm̄oi. que ſic habent eſſe: ꝙ nullam habent vitam. Quedam creatura que habet eſſe. ⁊ ẽt vitam: ⁊ animam vegetatiuaz ſed non ſenſitiuã vt ſunt arbores flores ⁊ hm̄oi. Quedam ẽ creatura que habet eẽ viuere: ſentire. vt ſũt volucres: piſces. ⁊ alia animalia bruta. Quedam ẽ creatura que habet eſſe: viuere: ſentire: ratiocinari: ⁊ hic ẽ homo. Cui incũbit ⁊ pertinet operari bonum ⁊ recedere a malo. cuz ſit capax rationis. Qual ſintende eſſer lo ſtupendo ⁊ admirando opificio de idio. Peccatum ergo ẽ cõtra naturaz hominis. Si contra naturam: ergo difficilius eſt operari. Unde Tho. ſuper illud. Jn via qua ambulabas. Ponit. 3. vias ad ambulandũ. Una di recta. Alia zota. Alia andar in drieto. Sed peto a te o compagno: que ẽ facilior? Andar inanzo. Rñdebis. Quia retro ire incedit cũ periculo cadendi in foueam. vt collum frangat. Jre in galone. nimis laborat ⁊ facit venire ingonarã. Ad propoſitum. Quidam eunt in dreto: como gambari q2 ad peccata redeũt. Contra tales: p̊mi R. 2⁰ Recedant vetera de ore vio. Prattica De vomitu. qui coleram euomit ⁊ iterũ reaſſumit. O tu qui p̄miſiſti patri ſpũali. nõ amplius redire ad concubinam. Ad vſuras. Ad blaſſ. Ad peccata vetera. Uia talium eſt difficilis. Dante in p̊mo inferni.

Nel mezo del camin de nr̄a vita.s.35.ãnoꝝ
Me retronay in vna selua obscura.i. vita
vitiosa. Quidã eunt in galone. qui acci/
diose operãtur. Ille accedit ad ꝯfessiõeꝫ.
Alius ad sermones: como fa la bissa aln/
canto. Inuite operatur. Et si nõ esset respe
ctus mundi: fineret bonum opus. Grego.
Amor dei: nunꝗ ē ociosus: operat enim ma
gna si ē. Si aũt opari renuit. amor non est.
Exemplũ illius nouitij. qui fuit nepos vni
us cardinalis. Ingressus ordinem: grossa
legumina ⁊ mal conzi edebat. Dum inter/
rogaretur a cardinali quid comedisset per
multos dies. Fabam inquit: ⁊ fasolos. Si
quis iaceret vna giauarina in la paza: sal
taria fora sana e fasolli a belli scutelli. Cui
cardinal video pies Chel viuere scõ: ē res
dulcis. Iste in seculo. nõ poterat edere ni/
si delicata: ⁊ semper erat tristis. Nũc autē
intus hilaris. Cum prattica: de cine q assi/
due audit missam: q̄ videretur sibi excom
manicatus nisi audiret illam. Sic dico de
muliere: que confitetur omni mēse. ⁊ deuo
tiones suas celebrat. Unde pꝫ scḋa ratio.
¶ Tertio rõne ⁊c. Illud ē facilius ad ope
rãdũ: ad qḋ ꝑ plˀes incitamur. Ad bñ ope
randum: omnia nos incitant. Et in pñtia/
rum quatuor inuenio. Primũ ē deus per
inspiratiões Apoc.3. Ego sto ad ostiuꝫ. Si
quis audierit vocē meã ⁊ apuerit mihi ia/
nuaꝫ intrabo ad illum ⁊ cenabo cum illo. ⁊
ipse mecum. In hac cena peccator debꝫ po
nere.3. scota.s. Contritionē. Confessionem.
Satisfactionem. Et deus ponet ⁊ ipse.3.
Primo remissionem culpe. Infusionē gra
tie. Collationem glˀie. Porta tecum: si vis
comedere mecum. Quis ad lachrymas ⁊
cognitionē peccatorum te conducit? Certe
inspiratio dei. Scḋm angelꝰ: qui ē custos
nr̄ qui semper clamat auribus peccatoris
O auare. O concubinarie: fine peccata.
Tertiũ dña Sinderesis. De qua Tho.4.
di.34. Sinderesis ē quoddam lumen na
turale rõnis. Cuius officiũ ē: retrahere ho
minem a malo: ⁊ incitare ad bonuꝫ. Quar
tũ omnis creatura. Ugo de claustro corpo
ris ⁊ aie. Quelꝫ creatura trina voce quēlꝫ
alloquitur. Accipe. redde. fuge. Accipe be/
neficiuꝫ. redde obsequium. fuge suppliciũ.
Ille. Noli te excusare: q̄ omnia clamant:
fa bene. Nec diabolꝰ. nec aliqua pura crea
tura ē causa tui peccati. vt causa directa.
¶ Quarto rõne promissiõis. Quia ex ope
ratione bona promittitur nobis premi/
um: ex quo incitamur ad bene operãdum.
Comētator.2.phy. Ex apprehensiõe finis
sequitur delectatio. Et Math.5. Merces
vestra copiosa est ⁊c. Et Hiero. Nihil ē fe/
licius xp̄iano: cui ꝓmittuntur regna celo/
rum. Ad quod facit exempluꝫ quod ponit
Jacobus de vorag. in cronica Januēsiũ.
q꜄ cētuꝫ milia theotonici de ꝑtibꝰ suauie.
Et.c.M. gallici de partibꝰ senonen̄. ducti
dulcedine vini: venere in italiã ⁊ edificarũt
Mediolanũ. Papiã. Bergomũ. Brixiaꝫ.
Ueronam. ante aduentum xp̄i per annos
250. Postea romaꝫ ierunt: quã obsederũt
vsꝗ ad capitolium. Romani antē amore
patrie: sagittis se defenderunt: ⁊ deficienti
bus cordis: caudas equoꝝ ciderunt ⁊ de
ipsis fecerunt funes. Preterea mulieres
capillos ꝓprios totõderũt. ⁊ cordas fece/
runt. Si hoc egerũt amore huius seculi. ⁊
patrie proprie: quãtomagis homo ꝓ amo
re patrie celestis: dꝫ insudare laboribus?
Ideo Aug. in lib. de ci. ad hoc propositum
ait. Si Marcus regulus: pro zelo patrie
sue: a carthaginēsibus est occisus. Si M.
curtius in abruptum terre hiatum se pro/
iecit ad liberationem patrie. Si Brutus:
Et torquatus: filios occiderunt pro iusti/
tia ⁊ disciplina militari conseruandis. Si
Seleucus apud locros dominans filium
vno orbauit oculo alteroꝗ seipsum: pro
adulterio cõmisso vt iustitia seruaretur.
Quare nõ magis christiani pro zelo fidei
⁊ amore dei? hec ille. Unde patet scḋm.

TErtium dicē. fm Alb. super Luc.
quintuplici rõne excusatur aliqs.
si non operatur aliquod opus. qui/
bus non excusatur homo si nõ bñ operat.
¶ Primo ratione periculi.
¶ Secundo ratione possibilitatis.
¶ Tertio ratione ignorantie.
¶ Quarto ratione carentie tp̄is.
¶ Quinto ratione irremunerationis.
¶ Primo ratione ⁊c. Exemplũ de famulo
qui a domino mittit ad aliquem locum pe
riculosum. Ratione huiꝰ: legitime potest
se excusare. q̄ piculũ mortis instat. Ad ꝓ
positum

poſitum. Homo non põt ſe excuſare legiti
me: licꝫ habeat vndiqꝫ inimicos. cũ ſit li-
ber ad bonum ⁊ ad malum.
¶ Scđo ratione ⁊c. Non poteſt ſe excuſa-
re: q2 diuina precepta ſunt leuia. p. Jo. 6.
Mandata eius grauia non ſunt. Et Hie-
ro. in expoſitione ſymboli. Anathema ſit q
dicit deum aliquid impoſſibile precipiſſe.
Ubi Th. 22. q. 44. ar. p°. Diuina prece-
pta reducunt ad duo principalia. Ad dile
ctionem dei ⁊ proximi. Ad que obſeruan-
da: natura cogit. Primo diligere deum
natura cogit. l. Sed ſi lege. §. Conſuluit. ff.
de petitione hereditatis. Benefacienti be
nefacere debem⁹. A quo benefactore: om-
nia bona habemus. Eph. 5. Quid habes
ꝙ non accepiſti. Et Scotus in prologo pri
mi ſniarum. Quid rationabilius ꝙꝫ deum
ſuper omnia diligere: ⁊ proximum ſicut ſe-
ipſum: Secundo diligere proximuꝫ na-
tura cogit. Cuꝫ ſit nobis ſimilis. Jn. 8. eth.
Similitudo ē cauſa amoris. Et Mat. 23.
Unus eſt enim pater veſter qui in celis eſt
omnes autem vos fratres. Et. ff. de lega-
tionibus. l. Queſitam. Cuꝫ inter homines
cognitionem quãdaꝫ natura contraxerit:
conſequens eſt hominem homini nocere
nephas eſſe. Tertio ratione ⁊c. Si ru-
ſticus ignorat logicam ⁊ phiam: excuſat.
Per che non e ſo paſto. Ad propoſitum.
Nemo poteſt ſe excuſare. non iudeus. non
paganus. non ſaracenus: ſi nõ bene facit.
q2 natura dictat fugere malum, ⁊ eligere
bonuꝫ. Apuleius de deo Socratis. Artes
alie ſiue ſcientie: ignorari poſſunt ſine vi-
tuperatione: vt ratio ſaltandi. pingendi. ſꝫ
neſcire bene viuere: nunꝙꝫ audebis dicere
ſine pudore. Prattica de mulieribus in ſal
tando. ¶ Quarto ratione ⁊c. Pater non
habeo tempus. Excuſatur homo quantũ
ad hoc. Ad propoſitum. Nemo poteſt ſe ex
cuſare. Q2 habet tempus. ⁊. 20. ⁊. 30. ⁊. 40.
annos. Habes etiam in hebđa. 6. dies pro
labore terreno. Saltem diem dominicum:
Sapelo tegnir pro anima tua. Jn hoc mũ
do Deus dedit nobis magnam copiã tem
poris: ideo vti debemus ad bene operan-
duꝫ. Uñ apl's. Duꝫ tempus habemus ope
remur bonum. Ad malum vitandum. Ec-
cleſiaſtici. 4. Conſerua tempus. ⁊ deuita
a malo. Et ad ſal' procurandum. 2. Cor. 6.
Ecce nunc tempus acceptabile: ecce nunc
dies ſalutis. Jn hoc tp̃e debet quilꝫ bene
facere. priuſꝙꝫ tp̃s pretereat. priuſꝙꝫ mors
ſuperueniat. priuſꝙꝫ mors derelinquat. Jn
iudicio autem erit de tp̃e ratio reddenda.
Tunc enim deus oẽ tempus noſtrum acci
piet. ⁊ ſm illud nos examinabit ⁊ iudica-
bit. Ber. Omne tempus nobis impenſum
requiretur a nobis: qualiter ſit expenſum.
Jdeo ſancti diligenter cauent ne amittãt
modicum quid de tp̃e. Unde Aug. li. cõf.
accuſat ſe coram deo: de hoc ꝙ araneas.
muſcas capientes aliquando libenter vi-
dit. Et de hoc ꝙ viam tranſiens. vidit libẽ
ter canes leporem inſequentes. Jdeo au-
tẽ ſe accuſat de ĥs. nõ ꝙ in his peccatũ ſit:
ſed q2 tempus ibi occupauit: quod medi-
tatiõibus debebat expẽdere. Jn inferno:
erit magna cariſtia de tp̃e. Apoc. 10. Ange
lus iurauit per viuentẽ in ſecula: ꝙ tẽpus
amplius nõ erit. ſ. penitẽdi. Si dãnati poſ-
ſent habere aliqđ momẽtuꝫ tp̃is: cari⁹ eis
eẽt: ꝙꝫ ſi totum mundũ lucrarent. Seruan
dũ eſt ergo quod dr̃ Eccl'aſtes. 9. Quodcũ
ꝙꝫ põt manus tua: inſtãter operare. Ad p-
poſitũ. Noli te excuſare ꝙ deficiat tẽpus.
¶ Quinto rõne ⁊c. Quando quis nõ pre-
miatur de labore ſuo excuſatur. Ad ꝓpoſi
tum. Quantum ad hoc: non excuſatur ho-
mo: q2 premiatur vltra condignum. Ro. 8.
Non ſunt condigne paſſiones huius tem-
poris ⁊c. Aug. Opus cuꝫ fine: merces ſine
fine. Exemplũ p̃ris Dominici. Quadam
die in choro exiſtens poſt ſacramenti ele-
uationeꝫ: eleuatus in extaſi. clamauit. Aga
mus bona fratres: q2 maxima premia pro
laboribus noſtris preparantur. Quod bo-
num. quod premiuꝫ eſt hoc o pater Domi-
nice: Maximum bonum. bonum quietuꝫ.
bonum perfectum. bonum amabile. bonuꝫ
ſeparatum ab omni malo. bonum indefici
ens. bonuꝫ excedens omnia temporalia cõ
moda. dilecta ⁊ plazeri iſtius mundi. O
ſurdi. O ſtulti. ⁊ tardi corde ad credendũ.
non ſit vobis difficile operari bonum. non
vos terreat aſpera virtutum ſemita. Eſto
te conſtantes ⁊ fortes ad benefaciendũ: ⁊

audire merebimur illam vocem benigni ie
ſu. Mat. 5. Merces veſtra ⁊c̄.

¶ Dominica in ſexageſima. De auditio-
ne diuini verbi. Sermo. 2.

SEmen eſt verbū
dei. Luc. 8.
Fra tutte le mirabile et
ſtupedende operatione:
qual adopera Dio in pre
ſenti machina: excellentiſ
ſima vocari poteſt ſua clementia: qua mi-
ſerrimus. nephandus. profanus ⁊ ſceleſtꝰ
peccator de iniuſto efficitur iuſtus. De lu-
po rapace. ⁊ leone feroci: efficitur bonus
ſeruus ieſu chriſti. Ber. ſuper Can̄. Domi-
ne dominus noſter q̄ admirabile eſt nomē
tuum in vniuerſa terra. Quid eſt homo q̄
inotuiſti ei. aut filius hominis: quia repu-
tas eum: Denique mittas ei vnigenitum tu
um: imittis ſpiritum tuum. promittis vul-
tum tuum. Et nequid vacet in celeſtibus
ab opere ſollicitudinis: illos etiam beatos
ſpiritus propter nos mittis in miniſteri-
um noſtrum. Ille. ¶ De primo beneficio.
Jo. 3. Sic deus dilexit mundum: vt filium
ſuum vnigenitum daret. De. 2º. Jo. 16.
Mittam eū ad vos. De. 3º. Exodi. 33. Oſtē
dam autem tibi omne bonum. De. 4º. ps.
Angelis ſuis deus mandauit de te: vt cu-
ſtodiant te in oībus viis tuis. Ideo Sap̄.
12. dicit. Cum magna reuerentia diſponis
nos. Miſerie famis ⁊ ſitis: prouidit de ci-
bariis. ⁊ potibus variis. De pane Sap̄.
16. Panem de celo preſtitiſti eis. De vino
Can̄. 6. Bibite vinū ⁊ inebriamini chariſ
ſimi. Miſerie nuditatis: de veſtimentis.
Miſerie frigoris: de calore ignis. Miſerie
tenebrarum de lumine: lune in nocte: ⁊ ſo-
lis in die. Gen̄. 3. Fecit deus duo lumina-
ria: luminare maius vt preeſſet diei: ⁊ lu-
minare minus vt preeſſet nocti. Miſerie
infirmitatum: de medico ⁊ medicinis. Ec-
cleſiaſtici. 38. Honora medicum: propter
neceſſitatem etenim illum creauit altiſſi-
mus. Miſerie aie noſtre: puiſiōem fecit ď
verbo p̄dicato: quod ē medicina ſpiritua-
lis qua ſanatur a langoribus peccati. Vn̄
ps. Miſit verbum ſuum. ſ. per predicato-
res. ⁊ ſanauit eos. Et dn̄s per Jere. 38.
Audi queſo vocem domini: quam ego lo-
quor ad te ⁊ bene tibi erit. ⁊ viuet anima
veſtra. ſ. peccato mortua. Et. 22. Terra. ter
ra. terra: audi verbum domini. Et q̄uis di
uerſa ſint remedia ad ſanandā animam
noſtram a peccatis: principale tamen ē au
ditio diuini verbi. Hoc eſt illud ſemen: q̄d
in terram bonam cecidit ⁊ fructum attulit
Semen eſt ⁊c̄. In quibus verbis tria my
ſteria de ipſo verbo diuino ꝯſiderabimus.
¶ Primum. dicitur neceſſitatis.
¶ Secundum. dicitur vtilitatis.
¶ Tertium. dicitur modibilitatis.
PRimum dicitur ⁊c̄. Dubium que-
ritur. Utrum ſit neceſſarium ad ſa-
lutem: audire verbum dei: Ad hoc
ſunt due opiniones. Una dicit q̄ non. Ra
tio eſt. Quia Diſ. p. c. Miſſas: non ſit men
tio de predicatione: quod feciſſet ſi eēt ne-
ceſſarium. Igitur ⁊c̄. Alia opinio dicit q̄
ſic. Quia cum homo teneatur ad ea: que
ſunt anime neceſſaria. Et hoc eſt in predi-
catione. Igitur ⁊c̄. Reſpondeo ſm̄ docto-
res: q̄ eſt neceſſarium: quod probatur tri-
plici ratione ad preſens.
¶ Primo. ratione finis.
¶ Secundo. ratione nutrimenti.
¶ Tertio. ratione cognitionis.
¶ Primo ratione ⁊c̄. Concluſio eſt philo-
ſophi. pº ⁊. 2º phyſicorum. q̄ finis imponit
neceſſitatem eorum oīum que ſunt ad fi-
nem. Exempli gratia: De infirmo qui ad
ſanitatem non poteſt peruenire. niſi p me-
dia. per pinnulas. ſyropos. medicinam. ſi
in vno deficit: nihil facit. Quia finis impo
nit ⁊c̄. Ad propoſitum. Finis noſter eſt de
us: vt probat ſchola theologorum. Tho. p.
2. q. i. Ricardus in. 4º. diſt. 49. ⁊ Scotus
in eadem: Ad hunc finem non poſſumus
peruenire niſi per virtutes: que dicuntur
debita media. De quibus Math. 19. Si
vis ad vitam ingredi ſerua ⁊c̄. Hierony.
ad euſtochium. Eterna vita non niſi ob-
ſeruatione preceptorum percipitur. Ille.
Per ſcalam virtutum peruenimus ad de
um. In

um. In primo Ethi. Beatitudo ē premiū
virtuoſarum operationum. Ecce q: finis i-
ponit neceſſitatem eorum que ſunt ad fi-
nem. Sed virtutes melius ſcire non poſſu
mus vȝ humilitatem: obedientiam: patiē-
tiam: charitatem: pacem: ⁊ huiuſmodi: ꝙ
per diuinum verbum predicatum: ⁊ ꝑ pre-
dicatores. Quis te docuit has virtutes?
Nunquid grammatica? Non vere: q: oc-
cupatur circa concordātiā: adiectiui cum
ſubſtantiuo. Nūquid logica que occupat
circa verum ⁊ falſū? Nō. Nō philoſophia
quia occupatur circa naturalia. Nō aſtro
logia: quia occupatur circa curſum plane
tarum. Non rhetorica: quia occupatur cir
ca facundiam. Non muſica: quia circa can
tum. Et re mi. Sed quis docet? Certe pre-
dicatio diuini verbi. Quid dicis o Paule
ad Ro. x. Fides eſt ex auditu: auditus au
tem per verbum dei. ſ. predicati. Et Ber-
nar. Unde tanta lux fidei in toto orbe: niſi
de ieſu predicato? Ille. Omnia que habe
mus de alia vita eſt per fidem: ⁊ fides eſt
per predicationem. Unde proceſſit conuer
ſio totius mundi? Certe per predicationeȝ
apoſtolorum: ⁊ aliorum predicatorū. Un-
de apoſtolus. prime ad Thimo. 4. Argue
obſecra increpa in omni patientia ⁊ doctri-
nā. Nota in verbo doctrina. tres conditio
nes neceſſarias ꝓ predicatori. Prima ē
ſcientia. A cano. 16. q. i. c. Si clericatus.
Multo tempore ſtude. quod poſſis doce-
re. Stude non in ſcartafacijs: nō in bubu-
lis: non in ſomnijs: ſed libris autenticis:
Multo tempore ſtude. Et diſt. 38. c. Igno
rantia eſt mater cunctorum errorum. Et
. p. q. p. Uiliſſimus computandus eſt ni-
ſi precellat ſcientia qui eſt honore preſtan
tior. Sed heu q: hodiernis temporib⁹: nō
niſi canadenti. herbolati. ignoranti. ȝanȝa
tori: hoc egregium officium ſibi vſurpant.
Secunda conditio eſt bona vita: non di
co de caponi: nanche de roſtioli: ſed de ſan
ctitate vite. Unde Gregorius. Cuius vita
deſpicitur: reſtat vt eius predicatio con-
temnatur. Et Lactan. in. 4. Homines ma
lunt exempla ꝙ verba: quoniam loqui fa
cile: preſtare difficile. Ideo chriſtus Mat.
5. Uos eſtis ſal terre: Uñ deberent lapida

ri: dantes malū exemplum. ſ. predicatores
⁊ capi chieregati. Tertia conditio eſt pa-
tientia. ps. Beati patientes erunt: vt anū
ciēt. Et Hierony. ad heliodorū. Epiſcopi
⁊ preſbyteri ⁊ predicatores habeāt ad ex-
emplū apoſtolos ⁊ apoſtolicos viros quo
rum honorem poſſidentes: habere nitan-
tur ⁊ meritum. Exemplum de chriſto pre-
dicatore: cui dictum eſt: Demoniū habes
⁊ ſamaritanus es. Et coram caypha accu
ſatus: ac alapa percuſſus: patiens nihil re
ſpondit impatientie. Apoſtoli patientes.
Sic pater noſter Dominicus. ſic Uincen-
tius. ſic alij predicatores ſancti. Ideo dici
tur in omni patientia ⁊ doctrina. Unde in
vitis patrum legitur. Quod demō loquēs
cum beato Bernardo: ⁊ videns Bernar-
dus duos fratres: queſiuit a demone de cō
ditionibus eorum. Demon poſuit manus
ad os dicens. Non eſſet generatio melior
in mundo: ſi manus. i. operationes cōcor-
darent verbis. Unde patet prima ratio.

Secundo ratione ⁊c. Nullum animal ē
qui poſſit viuere ſine nutrimento: vt expe-
rientia docet. Unde philoſophus lib. de ge
neratione ⁊ corruptione. Omne viuens i-
diget alimento conuenienti ſue vite. Hō
componitur ex anima ⁊ corpore: vt habet
magiſter in. 2°. li. ſententeniarum diſtin.
21. Sicut corpus non poteſt viuere ſine ci-
bo materiali. vȝ pane: vino: ⁊ alijs: Ita ani
ma ſine ſpirituali cibo. Sed qualis eſt ci-
bus anime? Uere eſt verbum dei predica-
tum. Mat. 4. Non in ſolo pane viuit hō:
ſed in omni verbo ꝙ procedit de ore dei.
Et Lactan. li. p°. c. p° Nullus ſuauior ani
me cibus: ꝙ cognitio veritatis. que. ſ. ē fa-
cta per predicationem. Et Grego. in ho-
meli. Uerbum dei eſt cibus mentis. Et de-
cretalis extra de officio iudicis ordinarij.
Inter cetera que ad ſalutē ſpectant ppli
chriſtiani: pabulum verbi dei per maxime
noſcitur neceſſarium: quia ſicut corp⁹ ma
teriali: ſic anima ſpirituali cibo nutritur.
eo ꝙ non in ſolo pane viuit homo: ſed in
omni verbo quod procedit de ore dei. Il-
le. Ideo ſtricte eccleſia precipit prelatis ⁊
preſbyteris curatis vt predicēt: aut ꝑdica
ri faciāt in eccleſijs ſuis, Ut Diſtin. 36. c.

Ecce. Similiter precipitur populis ; vt au-
diant ſacerdotem predicantem: vt dicitur
De conſe. diſt. i. c°. Sacerdote verbum in
eccleſia faciente ; ſiquis egreſſus fuerit de
auditorio: excommunicetur. Ubi talis con
cluſio elicitur: Quod qui ad predicatiões
non vadit. ⁊ dei verbum non ſolicitat vt
plures faciunt; ſuſpectus habetur in ſide :
⁊ non e bono chriſtiano. Non eſt verus
catholicus; non eſt filius dei. O pater quis
dicit hoc: Nunquid Auguſtin⁹: Nunquid
Hieronimus: Audi doctorem chriſtũ. Jo.
8. Qui ex deo eſt verba dei audit : propte-
rea vos non auditis. Clama. Quia ex deo
non eſtis. Si non eſt homo ex deo qui au-
dire non vult dei verbum. Igitur ex dia-
bolo eſt. Quod patet experientia. Quia
plures magis audiunt cantilenas : ad ta-
xillis ludunt ad tabernas vadunt. ad lu-
panaria pergunt: ⁊ ſic patet ſecunda ratio
quomodo eſt neceſſaria auditio verbi dei.
℄ Tertio ratione ⁊c. Quilibet naturali-
ter cupit ſcire. ⁊ intelligere. In primo Me
th. Oẽs hoies natura ſcire deſiderãt. Tul
lius primo de offi. Omnes enim ducimur
⁊ trahimur ad cognitionis ⁊ ſcientie cupi
pidítatẽ in qua excellere pulchrum puta-
mus. Idem in queſtionibus tuſculanis.
Ineſt enim mentibus noſtris inſaciabilis
quedam cupiditas veri videndi. Nota in
ſaciabilis. Quia ⁊ ſi homo eſt grammati-
cus. vellet eſſe rhetoricus ⁊ philoſophus. ⁊
aſtrologus. Scientia eſt infinita. Et nõ ſo
lum appetitus iſte eſt inter homines : ve-
rum inter mulieres. Unde in confeſſione lo
quũtur litteraliter. Confiteõr deo ⁊ beate
marie. ⁊ beato franciſca. Cum ergo ſit qua
ſi incredibilis numerus hominum ignoran
tium veram ſcientiam: veram doctrinam :
⁊ predicatores illam doceant in ſuis ſer-
monibus: natura debet eos mouere ad au
diendum illos. Ad quod agendum indu-
cimur exemplis philoſophorum. Ualerius
Rubrica de ſtudio ⁊ induſtria. Et Cicero
in lib. de ſenectute dſit ꝙ Solon phus cum
eſſet vicinus morti: ⁊ aſſiſtentibus amicis
quedamqꝫ conferentibus de anime exitu :
iam preſſum caput erexit : interrogatus
quare hoc feciſſet. Reſpondit vt cuꝫ iſtud
quicquid eſt de quo diſputatis percepero
moriar. Preterea Hierony. ad Nepotia-
num. Demoſthenez dicit ꝙ cum expletis
centum annis: ſe mori cerneret : fertur di-
xiſſe : ſe dolere ꝙ tunc egrederetur ex hac
vita: cum ſapere cepiſſet. Preterea Plato
cum eſſet etatis annoruꝫ. 82. ſcribens mor
tuus eſt. Preterea Socrates habens an-
nos. 99. in laboribus ſcribendo ac docen-
do mortuus eſt. Preterea Apollonius phi
loſophus qui. 19. puĩncias circuiuit vt ſci-
entiam adiſceret. Et quidaꝫ alius qui an-
nos. 70. ſtetit in deſerto: vt intelligeret vir
tutem apis. Et regina ſabba: de qua tertiꝫ
Reg. io. Longum iter egit vt audiret ſapi
entiam Salomonis. Preterea Hierony-
mus de ſeipſo ſcribit ad Pamachium et
Oceanum: cuꝫ iuuenis eſſet audiuit hos
magiſtros. Apollinarem in anthiochia: Di
dimũ in alexãdria: ⁊ duꝫ eẽt ſenex in beth
leem litteris hebraicis inſudauit. Si ergo
iſti homines cum tanto labore ⁊ ſtudio
ſcientiam queſierunt : vt audirent alios :
quanto plus homo chriſtianus id agere de
bet in auditione diuini verbi. cum non ſit
ſcientia non lectio que tantum hominem
contentet: vt eſt verbum dei predicatum:
In ipſa ſancta predicatione traditur le-
ctio de deo: ad angelis: de purgatorio : de
inferno: de moribus: docet ⁊ quid agere de
bes. Sed plures ſũt chi ſe ne fa beffe. Ta-
les audiant philoſophuꝫ in p°. Ethi. Qui
neqꝫ ipſe intelligit: neqꝫ alium audiens in
animo ponit: hic inutilis natus eſt. O dor
menzati: o mentecapti: o beſtiales viri: cur
non itis ad ſermones ſanctos: Hec eſt ⁊ ſi-
ne qua nemo ſaluatur: nemo viuit : nemo
gaudet. ⁊ ſic patet primum

s Ecundum principale dicitur ⁊c.
Quãuis ſint plures fructus tamen
quinqꝫ reperio.

℄ Primus. dicitur illuminatio.
℄ Secundus. dicitur confortatio.
℄ Tertius. dicitur fortificatio.
℄ Quartus. dicitur delectatio.
℄ Quintus. dicitur vite eterne acqſitio.
℄ Primus dicitur ⁊c. Illuminat quippe
intellectuꝫ hominis: ſicut ſol illuminat mũ-
dum. Quid dicis o Dauid: Canta. Decla
ratio

ratio ſermonum tuorum illuminat: ⁊ intellectum dat paruulis.i.peccatoribus. Idem Lucerna pedibus meis eſt verbum tuum ſ.predicatum. Sicut lucerna homines dirigit in nocte: ſic ſancta predicatio in nocte peccati. Quāta fuerit vtilitas in verbo dei predicato: apparet in mirandis exemplis. Quis illuminauit Dionyſium ario.ad chriſti fidem? Certe apoſtolus Paulus. Quis totam romam? Uere predicatio Petri ⁊ Pauli. Quis totum orientem: Samariā: Indiam: Aſiam: Cappadociam omneſq; partes orientis? Uere apoſtolorum predicatio. Quis confutauit hereticos: manicheos: pellagianos: valentinianos? Uere ſermo Auguſtini Ambroſijq; ⁊ aliorum doctorū. Quis lumbardiam ⁊ romandiolā conuertit? Certe Petrus martyr. Quis occidentem in regno granate ⁊ iudeos ac ſarracenos? Uere ſanctus Uincentius. Quis totum mundū? Uere predicatores. Quis marſiliam conuertit? Uere magdalena. Quid dicam de celſo patre noſtro Dominico qui circa centum mille homines conuertit? Sic dico de franciſco. de Bernardino. Unde quaſi renouata eſt religio chriſtiana ex verbo predicato. Quod patet exemplo ex Cronica ordinis noſtri. Cū duo fratres pergerent ad capitulum generale Bononiā: occurrit eis demon dicens. Quo tenditis? Bononiam inquiunt. Quid ibi facietis inquit? Ordinabimus predicatores per diuerſas prouincias ad predicandum. exclamauit demon. Ordo iſte eſt confuſio mea. Et certe ita eſt. ¶ Secūdus ⁊c. Multi q̄uis ſciant bona que operari tenentur: ⁊ mala a quibus ſibi cauere debeant: tamen quandoq; nec faciunt: nec mala fugiunt deuicti quadam tepiditate: aut potius ſenſualitate: ⁊ delectatione bonorum temporalium: vt vſurarius: concubinarius. odioſus. Alij etiam q̄uis ſciant penas inferni eſſe timendas deſiderandūq; celum: tamen habent cor inſipidum ſine amore: ſine deſiderio ⁊ pietate: cum ꝓ tales audiunt verbum dei frequenter: confortantur ad deponendum omnem tepiditatem. ad amplectendas virtutes ad ſurgendum a peccato. ad deſiderandum paradiſum. Unde Da. Audiui.ſ.predicationē: ⁊ conturbatus eſt venter meus.i. conſcientia mea. Nō immerito ciues mei: quia ſi eloquentia antiquorum philoſophorum fuit tante vis: vt in ſtuporem poneret omnes auditores: ⁊ cor eorum mutaret: quanto plus eloquentia predicatorum: que ē ſpiritus ſancti ⁊ ieſu chriſti Iuxta illud: Non enim eſtis vos q̄ loquimini ſed ſpiritus patris veſtri qui loquitur in vobis. Recitat Ualerius de ſtudio ⁊ induſtria. q̄ Cato cenſorinus tam eloquens fuit: q̄ nunq̄ ab aliquo granatus q̄ per alium defendi voluerit. Et vt dicit Plinius li. de viris illuſtribus. Quadrageſies quater accuſatus fuit per ſe ſolum cauſam dixit optimeq; fuit abſolutus. Et vt dicit Tullius p°.q. Tuſculanarum. Tanta fuit in eo eloquentia quāta illis tēporibus in quoq̄ poſſet inueniri. Preterea quidam philoſophus nomine Egeſias: adeo copioſe ⁊ facunde docebat de bono mortis: ⁊ de alia vita q̄ multi auditis illis: ſibi inferebant mortē. Quapropter a rege Ptholemeo prohibitus ē illa amplius legere ⁊ docere. Preterea maxima fuit eloquentia Tullij. de qua refert Lactan.in.5. Quod ſua eloquentia hominum corda habebat in manibus vt quicquid vellet haberet. Intantū q̄ cū quadam vice faceret orationem coram Apollonio philoſopho. In tantam admirationem venit ipſe Apollonius: q̄ velut per extaſim tractus non intelligebat: ⁊ per multam moram tacitus ſedit. Dixit tandem. Te nempe Cicero laudo ⁊ admiror. Preterea de eodem: Cum oraſſet apud Ceſarem pro amico ſuo. Q. ligario: qui erat inimicus ceſaris: tanta gratia facundie admirabilis in eo fuit: vt Ceſar in plurimos colores vultū verteret: q̄ fuit ſignum manifeſtum: q̄ animus ceſaris mutabatur: ⁊ ſic eum in concordia poſuit. Preterea de Xenocrate philoſopho: dum in ſcolis legeret: quidam Polemius nomine: diſſolutus mores mutauit. propter facundiam illius. Ad propoſitum noſtrū. Si ergo tanta vis erat illis oratoribus eloquētie vt animos

mutarent ac in ſtupórem verterent: quan-
to magis in verbo dei predicato? Quod
apparet vndiq; ex mirandis verbis tam
apoſtolorum q̄; aliorum: qui animos pec-
catorum adeo confortauerunt ſuis placi-
dis ꝟbis: vt ipſi omiſſis peccatis ad vir-
tutes pergerent: ⁊ bonam vitam incipe-
rent. Unde p̄s. Quam dulcia faucibus
meis eloquia tua ſuper mel ori meo. O in
ſtrumentū ſalubre quo mouentur mentes
dure ad bene agendum: ad deum laudan
dum. Ex Cronica ordinis: exemplum ha-
betur. Cum magiſter Jordanus predica-
ret vercellis: vbi tunc erat ſtudiū: in pau
cis diebus. 13. clericos litteratos ad ordi-
nem traxit. Erat ibi quidam magiſter
Gualterius theutonicus: tunc regens in
artibus ⁊ in medicina ſatis peritus: qui
conductus erat ex magno ſalario ad le-
gendum. Dixit ſcolaribus ſuis: cauete ne
eatis ad predicationes neq; audiatis ver
ba iſtius magiſtri Jordanis. Quia ſicut
meretrix polit ſermones ſuos: vt capiat
homines. Mira res. Qui alios retrahe-
bat: ab eo eſt primus captus ex ſermo-
ne illius. Et cum ſenſualitas vellet eum
retrahere ab ordinis igreſſu: pugnis ſe p-
cutiebat dicens. Tu ibis. Quod ⁊ factum
eſt. Factus eſt frater ordinis predicato-
rum. O predicatio ſancta. ¶ Tertius dici
tur ⁊c̄. Fortificat eos qui ſunt boni: vt in
melius proficiant: ⁊ perſeuerent: ita q; ex
verbo dei: quaſi conſeruātur ⁊ nutriun-
tur: ſicut plantula: que vt viriditatem con
ſeruet: aquis irrigatur. Et ita differunt ad
inuicem qui ad predicationem vadunt: re
ſpectu alioꝝ: ſicut ei di ala nocte: Quia q
vadunt: ſunt fortes ⁊ conſtantes: non ſbo-
cadi: non frenetici: non colerici: vt ſunt il-
li qui non accedunt. Et ſi quando in pecca
tis cadunt: ſepe reſurgūt. iuxta illud Pro
uer. 8. Septies in die cadit iuſtus ⁊ reſur-
git. Exemplum de magdalena que poſt
plurima peccata confortata ex predicatio
ne chriſti: fortis ⁊ conſtans plus ceteris ar
debat. ¶ Quartus dicitur ⁊c̄. Delectat
enim verbum dei: ⁊ recreat ſpiritualiter
audientes. Nam omnis bona anima: li-
benter audit magnalia ſui creatoris. Et

ſicut amicus libenter audit bona de alio
amico: ita homo dei amicus audit liben-
ter ſermones dei. Ubi dicunt doctores: q;
non eſt ſignum tam clarum: q; diſcernat bo
num ⁊ malum hominem: ſicut auditio di-
uini verbi. O ieſu quid dicis. Jo. 8. Qui
ex deo eſt: verba dei audit: propterea vos
non auditis: quia ex deo non eſtis. Et Tul
lius. Cuius aures veritati clauſe ſunt: hu-
ius ſalus deſperanda ē. Et per oppoſituꝫ.
Hō enim ſpiritualis libenter audit: quia
in ipſo recreatur. Exemplum ſcolaſtice: de
qua Gregorius in pº. dia. Que cum ad eā
beatus Benedictus iuiſſet viſitatiōis gra
tia feciſſetq; dulcem exhortationem: inte-
rimq; iam ſero aduenïſſet. rogauit eum vt
ſtaret ibi illa nocte ſicq; alium longiorem
facere ſermonem: ipſe renuit. Illa vero ca
pite in ſinu paulum inclinato orauit do-
minum immitteret aliquod impedimen-
tū quo ipe diſcedere non poſſet. Continuo
tanta aquaruꝫ inundítia ſecuta eſt. q; nul
lo modo abſcedere nō potuit: vbi tota no-
cte ſteterunt i colloquijs diuinis. ¶ Quin
tus dicitur ⁊c̄. Quid dicitur Luce. x. Bea
ti qui audiunt verbum dei. Unde pono ti
bi hanc concluſionem. Quod qui ſermo-
nes frequentat quaſi impoſſibile eſt dam-
nari. Ratio quia habitum bonuꝫ fecit vir
tutum cum audiuit predicationes. Demō
de pluribus tentat hominem precipue de
fide. Sed homo qui audit predicationes
iam veram fidem habet: cum fuerit doct'
in predicationibus ſcis. Exemplum in vi-
tis patrum legitur de quodam iuuene: q
monachus effectus eſt: qui ſororem dimi-
ſit ſolam in ſeculo: que videns ſe priuataꝫ
omni cuſtodia: omni vitio corpus ſuuꝫ ex-
poſuit. Frater hoc audiens ei cepit predi
care vitij ſui enormitatem: que audiēs p-
uoluit ſe ad pedes ſui fratris. Cui frater.
Uis ſaluari? Uolo inquit: ⁊ te rogo vt me
tecum venire permittas ad heremū. Eun-
tibus autem illis: in medio itineris pre do
lore mortua eſt. Frater autem orationem
agens pro ea: nocte ſequenti reuelatum
eſt ei q; ad celum iuit. Uide q; predicatio
dat homini paradiſum. Sed quia hic agi
tur de muliere. Queritur dubium. Quare
ecclesia

eccleſia inhibuit mulieribus predicationis officium. pme ad Corinth.14. Mulieres in eccleſijs taceant. Et pme ad Thi.2. Docere mulieri non permitto. Et de cōſecra. diſti.4.c. Mulier: Reſpondet Th.22.q.177. duplici ratione. Prima ne animi hominum alliciantur ad libidinem. Eccleſiaſtici.9. Colloqa mulieris quaſi ignis. Bernar. Stare cum mulieribus ⁊ immunem ſe conſeruare: maius eſt ꝙ mortuos ſuſcitare. Secunda ratio: quia mulier nō eſt in ſapientia perfecta ſicut vir: vt poſſit ei conuenienter committi publica doctrina. Sed quid dicemus de Magdalena: Catarina: Cecilia que predicauerunt: Reſpondeo ꝙ hoc fuit ex priuilegio, particulari ſpiritus ſancti. Et priuilegia paucorū non faciunt legem cōem. Patet ſecunduz.

t Ertium principale dicitur ⁊c. Verbum dei audiri debet quintupliciter: vt doctores ponunt.

¶ Primo ſollicite.
¶ Secundo deuote.
¶ Tertio memoriter.
¶ Quarto humiliter.
¶ Quinto perſeueranter.

¶ Primo quidem ⁊c. In.3. phyſicorum: Ignorato principio: ignorantur ⁊ que ſequuntur. In pº. Elencorum. Principium eſt plusꝙ dimidium totius. In pº. celi ⁊ mundi. Principia ſunt minima quantitate ſed maxima virtute. Et. ff. de origine iuris. l. facturas dei. Cuiuſcunqꝫ rei potiſſima pars: eſt principium. Sed ſunt nonnulli: qui ad predicationem non vadunt ob pigritiam. Alij deuicti auaritia: raro illam integram audiunt. Quibus dico ꝙ non benefaciunt. Quoniam ſi audirent quinquaginta ſermones non expenderetur tempus trium dierum: Et tot bona acquirerent pro anima: pro conſcientia: pro vita eterna. ¶ Secundo deuote. Contra eos qui aut dormiunt: aut loquuntur in eccleſia: ꝙ eſt peccatum. Si enim homo ſtat compoſitus ante dominum temporalem: plus ante predicatorem. Unde Aug. i. q. i. Interrogo vos frēs vel ſorores. Quid plꝰ vobis eſſe videtur: Corpus chriſti: an verbum dei: Si vultis verum reſpondere hoc dicere debetis ꝙ non ſit minus verbuz dei ꝙ corpus chriſti. Ille. Archidiaconus ſuper hoc.c. Loqui dupliciter poſſumus: aut reſpectu dignitatꝭ: ſic miſſa eſt dignior: aut reſpectu vtilitatis: ſic predicatio eſt vtilior. In hac poſſunt intereſſe infideles: heretici ⁊ omnes: quod non eſt in miſſa; quia ē vtilior. ¶ Tertio memoriter. Cibus nō nutrit niſi retineatur in ſtomacho: Et ad retinendum eſt neceſſaria bona maſticatio. Sic verbum dei niſi mente retineatur: ⁊ ad ipſum retinendum eſt neceſſaria maſticatio. Unde Dd. Non obliuiſcar ſermones tuos. Cōmenda memoriter. ¶ Quarto humiliter. Si quādo predicator reprehēdit vitia: hūiliter ſuſtine: nec ipm arguas tuis pbis iiurioſis: vt ſepe qdā faciūt: ſicut mihi accidit Placētie dū pdicarē ꝯtra mōtē pietatis. qdā cōtra me iſurrexerunt. Hoc ē pcm̄ qꝛ ſpūi ſcō reſiſtūt. Ambro. Veritas a quocūqꝫ dicatꝰ a ſpū.ſ. ē. ¶ Quito pſeuerātꝰ. Cōtra illos q incipiūt per.10. aut.20. dies: demum non perſeuerant. Et vt dicit Bernar. Sola perſeuerantia coronatur. Criſoſto. ſuper Mathe.8. In verbo ſecuti ſunt eum turbe multe. Quidam vt miracula viderent: De quibus: Magiſter volumus a te ſignum videre. Quidam vt ſindicarent ipſum. O quot ſunt. Quidam vt audirēt doctrinam eius. Figurantur per ſemina euangelij. Dic ꝙ iſti ſunt qui grandia merita ſibi acquirunt in celeſti patria. Ad quam ⁊c.

¶ Dominica in quinquageſima. De gratia: ⁊ caſu flebili anime. Sermo.3.

SI linguis hominū loquar ⁊ angelorum. charitatem autem non habeaz: factus ſum velut es ſonans aut cymbalū tinniens. ¶ Eſt trita ⁊ vulgata ſententia omnium theologantium. ꝙ ille pius ⁊ dulcis pater noſter Deus: hominem fecit ad finem vite eterne. Sed ex peccato, veluti animal fuit expulſus, locatus ⁊ poſitus in hac valle miſerie. Unde. ps. Homo cum in hono-

te eſſet ꝛc̃. De qua animalitate apoſtolus
ꝑ. Corin. 2. Animal' homo nõ percipit que
ſunt ſpiritus dei. Sed volens reuerti ad
priſtinum locum: oportebat incedere per
virtutes. Unde Lactã. in. 6. c. 3. ꝛ. 4. Due
ſũt vie ꝑ q̃s hũanã vitã ꝑgredi neceſſe ẽ
ẽ. Uita. ſ. que ad celũ ꝑferat altera q̃ ad iſe
ros depmat. Quas ꝛ poete in carminib⁹ ꝛ
phi in diſputationibus ſuis induxerunt.
Et alteram quidem virtutum eſſe volue-
runt. alteram vero vitiorum. Ille. Uia eũ
di ad infernum ꝛ paludem ſtygiam: lata ꝛ
perfacilis eſt. In. 6. enei. Facilis ꝛ deſcen-
ſus auerni. Et phs. 2. ethico. Malum eſt
facile. bonum ꝟo difficile. Uia eundi ad
paradiſum. eſt difficilis. Mat. 7. Arta eſt
via que ducit ad vitam. Sed in fine rema
net anima conſolata. Unde ꝛ Ariſto. ſole-
bat dicere. ſi come ponit Laerti⁹. Studio-
rum liberalium amare ſunt radices. fru-
ctus ꝟo dulces. ꝛ Sen. Sola virtus ꝑſtat
gaudium perpetuum ꝛ ſecurꝫ. In. 9. ethi
corum. Beatiſſima eſt vita virtuoſorum.
Sed in hac via poſuit iuſtitiam. tempe-
rantiam. patiẽtiã. fidem. caſtitatem. abſti-
nentiam. concordiam. ſcientiaꝫ. veritatem
ſapientiam. ꝛ al's virtutes. Sed ſimul cuꝫ
ĩis. paupertatem. ignominiam. laborẽ. do-
lorem. ꝛ amaritudines omnes. Camina
anima cara. ſi potes. Inter alias virtutes
ſumme neceſſarias. apoſtolus poſuit chari
tatem. Si linguis hominum loquar. Chi
in mundo fuerunt oratores. M. Cice. M.
Antonij. Julij ceſaris. Titi liuij. Platõis:
Demoſthẽis. Carneadis. Lyſie. Orphei.
Si linguis hoium. Latina. greca. hebrai
ca. Et angelorum: illo modo quo loqtur
vnus angelus alteri. illi notificando conce
ptum ſuum. Charitatem non habeam. fa-
ctus ſũ velut es ſonans aut cymbalũ tin
niens. Applica iſtud verbum Charitatem
autem non habeam. de gratia. qua aſſiſtẽ-
te omnia opera hominis meritoria ſũt vi-
te eterne. ꝛ qua amiſſa per peccatum. nul
lum poteſt agere bonum. De qua quidem
gratia hodie tria myſteria nobiliſſima cõ
templabimur.
¶ Primum. dicitur oppoſitionis.
¶ Secundum. dicitur declarationis.
¶ Tertium. dicitur reſponſionis.

Irca primum. Queritur dubium
c a theologis. Utrum homo ſola li-
beri arbitrij libertate: ſine admini-
culo diuine gratie gratum facientis. poſſit
opari bonũ. ꝛ meritoriũ vite eterne: ex ſu-
is puris naturalibus: Circa hãc materiã
4. fuerunt opiniones famoſe. vt patet. 24.
q. 3. c. Quidam autem heretici. ¶ Prima
fuit Manicheorum: qui volebant ꝙ hõ de
neceſſitate peccaret. ꝛ aliter non poterat.
Et ratio horum fuit. Quia ponebant duo
principia. Unum bonum. ſ. deuꝫ: a quo vo-
lebant tm̃ inuiſibilia gubernari. ꝛ de eis ꝓ
uidere. Et de iſtis inferioribus. non ſe ipa
ꝫaua. Juxta illud Job. 22. Nubes latibu
lum eius: nec noſtra conſiderat: circa car-
dies celi pambulat. Et Auero. 2. meth. di-
cit. Intellectus diuinus vileſceret. ſi mini-
ma nature attẽderet. Aliud pricipiũ ma-
lum. ſ. diabolũ. a quo volebant omnia vi
ſibilia gubernari. De quo principio Jo.
14. Uenit enim princeps mũdi huius ꝛ in
me non habet quicꝗ̃. Et qꝛ volebant dia-
bolum ſemper eſſe malum. nec poſſe facere
bona. ideo ꝛ hominem ſic videbat eſſe. tã-
ꝗ̃ habens principiũ a malo principio. Et
ſic gratia non habebat locum in ipſo hõie.
In q̃ opione fuit Melyſſi⁹ ꝛ Parmenides.
¶ Secunda opinio fuit Jouinianorum te
nentium oppoſitum. Qui attendentes ꝙ
natura itellectual' ẽ bona tãꝗ̃ ab optimo
deo facta dicebant ꝙ homo de neceſſitate
operabatur bonum nec peccare poterat.
nec agere malum. Ex eo. quia eſt principi-
um omnium rerum. ꝛ ſummum bonũ. Ita
ꝛ filius adoptiuus. Et ita gratia diuia nõ
erat neceſſaria.
¶ Tertia opinio fuit Origeniſtarum. ꝙ
ſicut hõ poterat cadere per ſe in peccatũ:
ita ꝛ ꝑ ſe poterat ab eo reſurgere ꝛ facere
bonũ meritoriũ vite eterne ſine auxilio di
uine gratie. Quod patuit in multis paga-
nis. qui virtutes ꝛ mira opera ex ſuis pu-
ris naturalibus. miro modo fecerunt. De
quibus aliquos in medium proponamus
pro conſolatione noſtra.

¶ Primus

¶ Primus fuit Codrus atheniēſis. De q̄ Vale.li.5.c.4. Qui cū haberet graue bellū cū Doriēſibus. oraculo Apollinis cognouit athenas eſſe victrices: ſi in prelio ipſe moreretur. Qui mox habitu mutato: in medium hoſtium ſe iniecit. Quo facto a ſubuerſione patriam liberauit.

¶ Secūdus fuit. P. Emilius. De q̄ Vale. lib.5.c.10. Qui optauit vt aduerſa fortuna vim ſuā potius in domū ſuā conuerteret. vt ſic reſp. liberaret. Quod ⁊ factum eſt.

¶ Tertius fuit. M. Curtius. De quo Titus liuius. li.7. ab vrbe condita. accenſus amore patrie militaribus inſignibus ornatus: equū conſcendens. calcaribus premens ſe precipitē dedit in hiatū quēdā: ⁊ tali modo patriam liberauit.

¶ Quartus fuit Seleucus romanus. De quo Vale.li.6. Qui filium ſuū vno orbauit oculo. altero vero ſeipſum. pro adulterio cōmiſſo. vt ſic in partē iuſtitia ſeruaret.

¶ Quintus fuit Brutus roman⁹. De quo Vale.li.5.c.8. Qui audiens duos filios velle introducere dominationem Tarquinij ſuperbi romano imperio eroſam: ipſos manibus proprijs decollauit.

¶ Sextus. M. Regulus: Qui potius voluit mori in carceribus Carthaginenſium: q̄ fidem eis frangere: quā ſub iuramento promiſerat.

¶ Septimus fuit Socrates: De quo Vale.li.7. Qui nolens ſacrificare deo Athenienſium qui erat hircus: veneno hauſto. O conſtantia pagani: mortuus eſt.

¶ Octauus fuit Crathes Theban⁹. Qui volens ire ad philoſophandum: cōmutatꝭ bonis in aurū: ipſum aurū ꝓiecit in mare.

¶ Nonus fuit Xenocrates Platonis diſcipulus. qui athenis exiſtens cum dormiret cum quadam meretrice. ab ea pronocatus ad libidinem ⁊ nollet conſentire: mulier in uenibus ciuitatis dixit philoſophum illū non eſſe hominem ſed ſaxum imobile. Clama hic. Hi fuerunt pagani priui diuina gratia. euangelium ⁊ ſcripturas ignorantes: tamen tot ⁊ tanta egregia opati ſunt. Ala barba del xp̄iano. Qui audiens tot p̄dicationes ⁊ admonitiones ſanctorum virorum: tn̄ non ceſſat quottidie mala agere. Igiẗ pꝫ q̄ hō ſine gr̄a pōt opari bonū.

¶ Quarta op⁹ eſt catholicorum. q̄ homo nō p̄t meritoriū vite eterne ſine gr̄a opari Atteſtāte xp̄o Jo.15. Sine me nihil poteſtis fa. Et dd. Auxilium meū a d. Et alibi. Ab ipſo patientia mea. Et referēs ei gratias. Tu es patiētia mea. Et apoſtolus. Non ſumus ſufficientes ⁊c. ¶ Ad veritatem concluſionis veniam⁹ ad ſcdm.

S Ecundum myſteriū dicitur ⁊c. Et dictis Tho.p.2.q.112.ar.2. Et.22 q.129.ar.6. Et magiſtri. diſ.28.2.li. Et Boſſ. ibidem. ar.p⁹. Talis concluſio ponit. Multa bona poteſt homo facere ſola libertate arbitrij: ſꝫ nō meritoria vite eterne: ſine largitate ⁊ dono gratie. Que cōcluſio ꝓbatur vera: quadruplici ratione. Auctoritate. Exemplo. Similitudine.

¶ Primo ratione: que dicitur anihilationis. Habet ph.in.2.⁊.3.phy. Et primo celi. Vnūqquodqꝫ reſoluit in ea: ex quibus cōponitur. Qd patet ad oculum. Animalia de terra facta: ad terram reuertunẗ: que eſt ſuū principiū. Eccl.3. Cuncta ſubiacēt vanitati. i. mutabilitati. ⁊ oīa ꝑgūt ad vnū locū. De terra facta ſunt ⁊ in terram reuertūẗ. Ad propoſitum. Homo ſm magiſtrū 2.di 21. Et ph.2. de anima: componitur ex duobus: corpore ⁊ anima. Quantū ad corpus: de terra factus eſt. Geñ.3. Formauit deus hominē de li. ter. Ideo ad terrā habet reuerti. Geñ.3. In ſudore vultus tui veſ. pa. tuo: donec reuer. in ter. Et Petrarcho.3. triumpho. O ceci el tanto affaticar che giona: Tuti ritornati ala grā madre antiqua. i. terra. Non tē leuar in ſuperbia. ꝑ. Thim.6. Diuitibus huius ſeculi precipe. non ſublime ſapere: neqꝫ ſperare in incerto diuitiarū. q̄ ſunt de terra. ſ. homines. Et ep̄s Brixiēſis dixit ciuib⁹ ſuis. Valete brixien. mei: Deo pete. celū expectate: ⁊ q̄ ſit fragilis ⁊ caduca mortalium vita: exemplo meo diſcite. Et Virgil. in Buco. O formoſe puer nimiū ne crede colori. Ad ꝓpoſitū. Cum ſit hō de terra quantum ad corpus: Ideo habꝫ reuerti ad terrā. Scdo componiẗ ex anima. que non eſt ex aliqua materia. Non de ſubſtantia dei vt volunt manichei ⁊ Euripides phs. Non de materia ignis: vt voluit Democritus. Non de materia aeris: vt Diogenes. Non de ma-

teria aque: vt Thales mileſius. Sed de nihilo creata eſt. Teſtante Aug. li. de quantitate anime. Creat deus animas ſingulorum per ſe: de nihilo. Si de nihilo facta ē: ideo ad ſuum principium habet reuerti. i. pctm̄. quod dicit nihil. Jo. p°. Sine ipſo factū ē nihil. i. peccatū. Scōm ſentētiā theologorum: peccatū dicitur nihil. duplici ratione. Primo ratione eſſe. Quod ſic pbo. Omne quod eſt: a deo eſt. Jo. p°. Omnia per ipſum ⁊c. Sed peccatū non eſt a deo. Probatur. Qꝛ omne quod eſt a deo: deus amat. Sap. xi. Nihil odiſti eorū q̄ feciſti. Sed peccatū ē deo exoſum. Sap. 14. Similiter odio ſunt deo: ipius ⁊ impietas eius. Judith. 5. Deus peccatorum odit iniqtatē. Et pſ. c. 25. Iniquos odio hūi. Igitur peccatum non eſt a deo: ⁊ ſic nihil eſt.

¶ Scd̄o ratione effectus. Quia facit hominem nihil eſſe. Non quidem quantum ad eſſe naturale: ſed quantum ad eſſe ſpirituale. Quia per peccatum homo priuatur gratia ⁊ charitate: ⁊ omnibus virtutibus infuſis. Et propter hoc homo dicit ad nihil redigi. quantum ad eſſe ſpirituale: quando peccat mortaliter. De qua anihilatione Job. x. Corripe me domine nō in furore tuo: ne forte ad nihilum redigas me. Unde dicit nihil. Et Aug. de fide ad Pe. pte. 2. c. 18. Peccatum nihil eſt: niſi priuatio boni. Ille. Sicut tenebra eſt priuatio lucis. Amarū dulcedinis. Infirmas ſanitat. Et quanto iſta priuatio erit priuatio maioris boni: tanto malum erit maius. Priuatio manus eſt maius malum: q̄ꝫ priuatio vnius digiti. Et truncatio capitis: q̄ꝫ vnius pedis. Clama. Peccatum mortale ē priuatio diuine viſionis ⁊ paradiſi. Maximum malum eſt priuatio filiorum: ⁊ rerū temporalium. Sed ſuper omnia mala: eſt priuatio proprie ſalutis. Quia vane homo eſſet creatus. baptiçatus. criſmatus: ſi poſtea damnetur. In figura huiꝰ dicitur. Mat. 26. de petro: cum reprehenderet ꝙ eſſet diſcipulus ieſu. ab illo iudeo. Rn̄dit. O homo: non ſum. Super quo Hilarius. Profecto petrus non erat: qꝛ per peccatū quod dicitur nihil: eſſe ſpirituale amiſerat dum eſſet ſeruus peccati. Ille. Prattica. Quot annis o mercator fuiſti in fraudibꝰ rapinis. inganamentis. tenens bona alterius inuito domino: Quid feciſti: Reſpōde. Nihil pater. Et tu concubinarie. Et tu vſurarie. Et tu auare. qui ſinis pauperes mori fame: q̄ꝫ dare fruſtum panis. Et qui portas odium proximo: ⁊c. Quid feciſti: Pater: ego nihil feci. Ideo Luc. 5. c. dicit de petro. Preceptor per totam noctem laborantes: nihil cep. Per noctem caliginis peccati: nihil lucrati ſumus. ſed pdidimus. Peccatum nihil eſt. Unde Bonauen. 2. diſti. 34. ar. 2. Ubi querit an peccatum dicatur nihil: dicit ꝙ homo per peccatū mutat in beſtiam per imitationē: ⁊ perdit nomē ſuum. Quod pbatur. Auctoritate. Exemplo. Prattica. Primo auctoritate philoſophi. p° ethi. Multi quidem omnino beſtiales vident eē: vitā pecudū eligentes. De qua beſtialitate. p. Corin. 2. Animalis hō nō pcipit ea que ſunt ſpūs dei. Et Dd. Cō paratus eſt iumentis ⁊c. Secundo exemplo: de florētino de quo Archiepiſcopus i Cronica refert. ꝙ fuit quidā nobilis florētinus qui vitam ſuam ducebat voluptuoſam qui moriens damnatus eſt. In ſero autem dum vxor eius cameram ingrederetur: porcum repperit. Hic autem vir eius erat in forma porci: ſꝫ nō agnoſcebat ipm̄: clamare cepit ꝯtra ancillas. d. permiſiſtis īgredi porcum in cameram. Filij autē cū baculis cameram aſcenderunt: vt ipſū de domo expellant. Clamare cepit. O filij nō faciatis qꝛ pater vr̄ ſum: ⁊ dānatus. in forma porci appareo: eo ꝙ vitam porcinam duxi. Tertio probat pratica. Ueni ad capl'm o ciuis. Qūo vocaris: Joānes inqt. Quā vitā tenes: O pater in domo mea teneo mēſas paratas per li compagnoni. Per li poueri ogni coſa ſerato. Baratarias. ludos. ſcachos. e datos. ⁊ cartas. Tu nō vocaris Joānes: ſed porcus per imitationem. Et tu o zentilomo. Qūo vocaris: Jacobus. Quā vitam tenes: O pater ſum piger ad diuia ⁊ ad miſſas. ⁊ p̄dicatiōes audire non poſſum. Tu ſe ſpazato. Nō Jacobus: ſed aſinus vocaris. Ideo o mulier cape baculum dicendo ipſum percutiendo. Ari ſu aſino: ꝙ dicit predicator. Et tu qūo vocaris: Gotardus. Quam vitam ⁊c. O pater: nimis ſum auarus. ⁊ teneo familiā

meam in maxima miſeria. Non Gotardꝰ
ſed canis ortulani vocaris: qui non come/
dit porros: nec vult ꝙ alij comedãt. Cõtra
Luca. Quid mihi diuitie ſi nõ ꝓcedit vti?
Et tu quomodo vocaris? Franciſcꝰ. Quã
vitam tenes. O pater ſum ſuperbus: Non
Franciſcus: ſed leo cenſeris. Ille alius eſt
guloſus: gato appellandus ẽ. Et tu o mu/
lier: como atu nome? Quare hoc q̃ris pa/
ter? Ut inquit mittam ſocium meũ ad do/
mum tuam pro flaſcone vini. Dabiſne?
Ita pater. Uocor caterina. Quaꝫ vitaꝫ te/
nes? O pater ſum vanaglorioſa: ⁊ eciam do.
vt videar ſancta. Non es caterina: ſꝫ vna
gallina: che fato lono cãta. Ideo dixit Hi/
larius. Homo non erat: qui per peccatum
eſſe amiſerat. Peccatum ergo dicitur nihil.
Unde patet concluſio noſtra rõne. ꝙ pec/
catum dicitur nihil. Ad quod ꝑ ſe meſchi/
na anima tendit: niſi iuuetur auxilio diui/
ne grẽ. ¶ 2° ꝓbat̃ auctẽtate. Primo diuinali.
Dd poſt cõmiſſa peccata: dicebat. Saluuꝫ
me fac deus: quoniã int. aque vſq ad ani/
mã me. Infixus ſuꝫ in limo profundi: ⁊ nõ
eſt ſubſtantia. Ueni in altitudinem maris:
⁊ tẽpeſtas ⁊c. 2° auctoritate doctrinali.
Aug. li° de correctione ⁊ gratia. Sine gra/
tia dei: nullum prorſus: ſiue volendo: ſiue
agẽdo: faciunt homines bonuꝫ. Et ad Bo/
nifaciuꝫ pp. Non poteſt homo aliquid bo/
ni velle: niſi iuuetur ab eo: qui malum nõ
poteſt velle. In. 5. de Con. Boetiꝰ. Ut Pla/
toni placuit: in rebus quoq minimis: diui/
nuꝫ debet implorari auxiliũ. ſ. gratie. 3°
per cano. De pen. di. 2. c. Romanus. Et de
con. di. 2. c. Gratia. c. Baptiſmi. Et di. 40.
Queliꝫ. Et. 24. q. 1. Odi. 4° per iuriſ. ff.
de penis. l. Sigs forte. ⁊ ff. de aegrenº. rex
do. l. Claꝫ poſſidere. Et. ff. de leg. l. ſi ſeruus.
Cuꝫ quibꝰ ẽ Petrarca. 6. Trĩo diuinitatis.

Da poy che ſotto el cielo coſa nõ vidi,
Stabile ⁊ ferma tutto sbigotito.
A me mi volſe ⁊ diſſe in cui te fidi.
Riſpoſi: nel ſignore che mai fallito
Non ha promeſſa: a chi ſi fida in lui.

¶ 3° ꝓbat̃. Exemplo Uinc. hiſto. in ſpeculo
morali. De quodã iuuene romano. qui cõ/
traxit cum quadam virgine. de nobiliſſi/
mis romanis. Cum adducti eẽnt ambo in
cubile. Puella verſa ad pietẽ. flere cepit
amariſſime di. O me meſchina: credebaꝫ
ſeruare ꝟginitatẽ quã dõ ꝓmiſi. Or lacris
iuuenẽ ꝯuertit. Iſti per ãnos. 30. ſteterunt
ꝟgines in eodẽ lecto: nõ via naturali. Qꝛ
vt dicit Aug. de agone xpiano. Inter cete/
ra xpianorum certamina duriora ſũt pre/
lia caſtitatis: vbi continua pugna ⁊ rara
victoria. Et Hierony. In carne preter car/
nem viuere angelicum eſt non humanum.
Et Ambro. Maior certa ẽ victoria ꝟginũ
ꝙ victoria martyrũ. ſ. diuturnitate. Sꝫ do/
no gratuite virginitatis. hoc donum illis
ꝯceſſuꝫ fuit. ¶ 4° ꝓbat̃ ſilitudie. De pere/
grino. qui per deſertum iens: ⁊ retroſpici/
ciens vidit vnicornem. qui ipm inſeq̃bat̃.
Qui fugiens cecidit in profundum putei.
⁊ cadens heſit cuidam ramo fici. q exibat
ex muro putei. ⁊ ſtans ſic atacatus: ſuſpi/
ciens vidit ſe eẽ inter. 3. pericula maxima.
Primum ꝙ draco magnꝰ erat in profũdo
putei. Qui ſi cecidiſſet: in momento eẽt de/
uoratus. Scdm erat ſuperius. ꝙ vnicor/
nis ibi eum obſeruabat: vt occideret. Ter/
tium erat iuxta: qꝛ videbat duos mures:
vnum album. alterum nigrum. qui conti/
nue rodebant radicem arboris. Qua cor/
roſa: cadebat in profundum putei. Iſte au/
tem fatuus non conſiderans pericula: ce/
pit edere mel quod apes fecerãt in ramo il/
lo. Sic ſtans: miles quidam per ſiluam trã/
ſiens vidit vnicornẽ. quẽ gladio occidit.
Proſpiciẽs ꝟo in puteum. vidit illũ fatuũ
ſtantem inter tanta pericula: Compatiẽs
autem ſue calamitati: porrexit illi funem ⁊
ſcalam pro auxilio: excitans eum quatuor
vocibus. Clama. O poueretto. O meſchi/
no. O pazarello. O mentecapto. aſcende:
aſcẽde: qꝛ nõ morieris. Ille ꝟo ꝑpẽdẽs ſua
pericula: auxilio militis liberatus eſt. No/
tate verba: ⁊ ſignate myſteria. Quis ẽ iſte
peregrinus? Eſt homo viator. De quo ps.
Aduena ego ſuꝫ ⁊ pe. Et geñ. 47. Jacob
ait. Dies peregrinationis vite mee. 130. an/
norum parui ⁊ mali. Graditur per deſer/
tum huiꝰ mundi: ſed ab vnicorne diabolo:
varijs modis iſequit̃. De cõ. 16. q. 2. c. viſis.
Hꝫ ille hoſtis antiquꝰ mille nocẽdi modos
Qui itantũ perſequitur hoiẽ: ꝙ ipm con/
ducit in puteũ peccati. In quo puteo: ha/
bet. 3. pericula. Si reſpicit inferius: videt

Nō. totũ ſignificatũ. De peregrino:

infernum paratum deuorare pro ſuis demeritis. Si reſpicit ſurſum: videt mūdū qui diuerſis blanditiꝭs decipit. Si iuxta: videt mures album ⁊ nigrum .i. diem ⁊ noctem: qui ſunt tempus vite hominis: in quibus vita conſumitur. Sed peccator poſitus in his periculis: non cogitans infernū: nō priuationem paradiſi: non futuram penam. Sta occupato in dulcedine mellis: Concubine. Robe. vite. vſure. vanitatis. Alius in dulcedine amoris filiorum. Quibus totus occupatus: mādat obliuioni omnia pericula ſua: corporis ⁊ anime. Et potius vult damnari amore huius dulcedinis in eternum: ꝙ ſaluari. O fatuitas hominum mortalium. O ſtultitia mundanorum: qui non conſiderant futura bona. Ideo Aug. Nulla maior ſtultitia: ꝙ propter bonum momentaneum: perdere bonum eternum.

Et Dante .io. Purg.
O ſuperbi chriſtiani miſeri laſſi.
Che dela viſta ⁊ dela mente infermi.
Fidanza hauete ne ritroſi paſſi.
Non va acorgiete vui che nui ſiamo vermi:

Sed miles xp̄s ſcalam ſue gratie: ſine qua nemo poteſt ſaluari porrigit. ⁊ demonem conculcat: dum non permittit hominē tēptari ſupra id quod poteſt. Sed ei porrigit auxilium: ⁊ peccatorem excitat de puteo peccati. quattuor vocibus quibus ſolet aliquis alium excitare. Primo per certum ſignum .i. per inſpirationem. Apoca. 3. Ego ſto ad oſtium ⁊ pulſo. Quis te conducit o anima: ad cognitionem tuorum criminum? Certe deus. Quis ad lachrymas ⁊ ſingultus? Deus. Ego ſto ⁊c̄. Sed plures reſiſtunt huic voci. Prouer. p°. Vocaui ⁊ renuiſtis. 2° per verbum viuum .i. per predicatores. De quibus Mat. io. Nō eſtis vos: qui loquimini ſ3 ⁊c̄. Quia dicit Ambro. Veritas a quocūqꝫ dicatur: a ſpiritu ſcō eſt. Cum hac voce conuerſa ē magdalena ⁊ plures alij. Sed plures huic voci reſiſtunt. p. Th. 4°. Ad fab. āt ꝯuer. Prattica. Contra illos portantes barbas ⁊ canadentes. Tertio vocat per ſcripturā claram .i. duo teſtamenta. Quid clamant ſcripture? Quid prophete. Moyſes. Dauid. Iere. Zach. Abacuch? Quid quattuor euangeliſte Mat. Mar. Lu. Io. niſi fati bū peccatores, ⁊ laſſati li peccati? Quid demum xp̄s in cruce. manibus extenſis pedibus confixis. opprobrijs ſaturatus: niſi ſitio ſalutem? Tuam ſalutē. o Ven. Tuā ſalutem. o Cremona. Diſcurre per ciuitates. Quarto per verum nuncium .i. per flagella. Imple facies eorum igno. ⁊c̄. Multiplicate ſunt infirmitates ⁊c̄. Nōne vidiſti Italiam conquaſſatam varijs flagellis bellorum. penuriarum. infirmitatum. peſtilentiarum? Sed nondum finis. Clama hic. O tētori aparecchiate le brune. Quia cito veniēt dies: In quibus filius fugiet patrem. Filia matrem. amicus amicum. vicinus vicinum. Ut verificetur illud Ezech. 33. Hec dicit dominus deus. Vos leuatis oculos veſtros ad imunditias: vnuſquiſqꝫ vxorē proximi ſui polluit. Sed viuo ego dicit dominus. Quia dabo terram hanc in ſolitudinem: ⁊ in deſertum. Unde pȝ ſcdm.

t Ertiū dicitur ⁊c̄. Tho. p. 2. q. 109. ar. 2. Boñ. 2. di. 28. Quod duplex bonū eſt .ſ. moralis ꝯditionis. Et ē cū quis. non propter deum: nec vt preceptis eius obediat: ſed tm̄ quia ratio dictat: plura bona opera facit. Subuenit miſero. Iuſtitiam facit. fidem promiſſam ſeruat. Ad talia bona poteſt liberum arbitrium ſine gratia: cooperāte ſibi deo. Ad hoc refert Petrus de pal. patriarcha hieroſolymitanus in. 4. ſen. Quod in ciuitate lugduni. repertū eſt vnum caput a fodientibus fundamentum quoddam vnius palatij. Cuius capitis os. ⁊ dentes ⁊ labia erant recentia ⁊ viua. Et audierunt vocem ab eo di. Ite ad ep̄m di. ꝙ huc eat: ad ſaluandum aiam meam. Cum aūt ep̄s illū interrogaret quid vellet: ⁊ quis eſſet. Rn̄dit caput. Ego fui iudex legum: ⁊ viri ſatis virtuoſe. prout cognoui debere. Iuſtitiam feci: ⁊ legem non extorſi. Abſqꝫ fide xp̄i diſceſſi. In fine vite mee. dolui de peccatis meis. Et quia ad me non peruenit Lex illius dei per quam ſaluari poſſem. ⁊ in lege naturali vixi. ob hoc miſericors deus animam meam reſeruauit in hoc caput. Ideo precor detis mihi ſacramentum baptiſmi. quo ſuſcepto anima ad celum volabit: ⁊ caput redigetur in cinerem. Ep̄s aūt illud caput baptizauit: ⁊ illa anima ſtatim ad celum volauit. Preterea ad idem Alexā. 3. p. ſum. Ubi querit

vtrum

vtrum phi ſint damnati. Dicit ꝙ ſi vixe-rūt ſm legem naturalem, ad quos nō fuit facta notitia de aduentu xpi: ſalui ſunt. Et Socrates inuitatus a quodā ſuo: ageret rē cum meretrice. Exclamauit. Erubeſce celum intrare cennz. Ad propoſituz. Pagani ergo, ſine gratia gratum faciente: potuerūt agere talia bona: perluſtrati a lege naturali. Scdm bonum dicitur diuinalis ordinationis. Quod. ſ. ordinatur in finē. Et in hoc non poteſt liberum arbitriuz. abſqꝫ auxilio gratie: grā. fa. Et q̄uis homo poſſit operari bonum morale: ſicut gentiles ⁊ phi. de quibus ſupra primo miſterio actū eſt: abſqꝫ gratia dei: non tamen bonū meritum potuerunt: ſine munere grē gra. fa.

Feria. iiij. in capite ieiunij. De conuerſione impij vel peccatoris.

Conuertimini ad me in toto corde vro. in ieiunio ⁊ fletu ⁊ planctu: ⁊ ſcindite corda vra. Joel. 2. Poſtq̄ nāa humana cecidit i miſerandam ſeruitutē peccati: ⁊ ꝙ ſenſualitas eſt facta rebellis rationi propter infectam ⁊ corruptam culpā ⁊ radicem primorum noſtrorum parentuz. N. eſt neceſſarium homini conſtituto in preſenti vaſta ſolitudine ⁊ valle miſerie: ſi affatica coſi neli exercitij corporei como ſpirituali, in douere promeritar il reamo di celi. Figura. Gen. 3. In ſudore vultus tui veſceris pane tuo: donec reuertaris in terram: de qua ſumptus es: qꝛ puluis es ⁊ in puluerem reuer. Et eccleſia hodie ſuper caput. d. Memento qꝛ cinis es ⁊c. Et Hiero. ad Theſiſontē. Tepidum diſcipulum non amat xps. De qua penitētia. Mat. 4. Penitentiam agite: appropiquabit enim regnum celorum. Luc. 3. Facite fructus dignos penitentie. Unde Thema Cōuertimini ad me. Primo in ieiunio Orig. ſup Leui. c. 15. Qd gulla peccauit: ieiuniū corrigat. Gulla clauſit nob celi portas. ſꝫ ieiuniū nobis apit illas. Eccl'ia. Paradiſi portas: apiat nobis ieiunij tps. Ad qꝫ inducimur exemplo Moyſi. Exo. 14. q 40. dieb⁹ ⁊ noctib⁹ ieiunauit vt mereret accipe legē dei. Exēplo. Helie. de q̄. 3. Re. 19. q. 40. dieb⁹ pegrinat⁹ ē cū ieiunijs vſqꝫ ad mōtē dei oreb. Exēplo Niniuitarū. Jon. 3. q. 40. dieb⁹ ieiunauerūt ad miſericordiā pmerēdā. Exēplo xpi. Mat. 4. qui 40. dieb⁹ ⁊ noctib⁹ ieiunauit in exēplū oium nrm. Jō dicit. In ieiunio. Et fletu. Mat. 5. Bti q lugēt ⁊c. Jo. 14. Triſtitia vra ꝯuertet i gaudiū. Eze. 18. In q̄cūqꝫ die cōuerſus fuerit pcōr: oium iniqtatū ei⁹ nō recordabor. Et ſcidite corda vra. ſ. p ꝯtritionē. Job. 13. Loquar in amaritudine aīe mee, dicā deo: noli me ꝯdemnare. Jſa. 38. Recogitabo tibi oēs ānos meos ⁊c. Ideo dñs auidus ⁊ ſcā eccl'a de pcōris ꝯuerſione, clamat in epl'a. Cōuertimini ad me ⁊c. Cū qua epl'a ē euāgeliū Mat. 6. Theſaurizate vobis theſauros in celo. Qd fit per ꝯuerſionē: q̄ mūdat aīa a pctis. iuxta eūdē. Faciē tuā laua. i. ꝯſciam. De qua ꝯuerſiōe ⁊ ipij iuſtificatione tria ſunt videnda.

Primum. dicitur diffinitionis.

Secundum. dicitur dilectionis.

Tertium. dicitur conditionis.

Primum dicitur ⁊c. Tho. p. 2. q. 113 [ar. p.] In. 4. di. 17. Ricar. in. 4. diſtin. 17. ar. 4. q. 2. Cōuerſio ē motus libere volūtatis: a deo: ad deteſtationem peccati in ſalutem eternam. Ubi nota ſm phm. 5. phyſicoꝝ. ꝙ in omni motu: ſunt duo termini. Terminus a quo: ⁊ Terminus ad quem. Terminus a quo. i. a loco. Et terminus ad quem. i. ad locum. Ad propoſituz. Sic in motu ſpirituali: ē termin⁹ a quo. i. a ſtatu peccati mortalis Et terminus ad quem. i. ad ſtatuz gratie. Ideo dicitur. Cōuerſio eſt motus. Libere voluntatis. Qꝛ quantūqꝫ in conuerſione peccatoris concurrat diuina gratia: que eſt principiū huius iuſtificationis. Juxta illud. Gratiam ⁊ gloriam dabit dñs. Tamen requiritur liberum arbitriū hominis. Qꝛ vt dicit Augu. li. de libero arbitrio. c. 2. Qui fecit te ſine te: non iuſtificabit te ſine te. Jō dicit liabere volūtatis. Sequitur. A deo. Quia conuerſio iſta non poteſt eſſe ſine gratia. Jo. 6. Nemo poteſt venire ad me: niſi pater meus traxerit eum. Jo. 15. Sine me. i.

b

augu[st]. li. de libe. arbi. c. 2. q fe. te ſ[ine] te nō Juſt. te ſine te

ſine gratia mea: nihil poteſtis fa. Oſe.13. Perditio tua iſrael: tm̄modo in me auxilium tuum. Sequitur. Ad deteſtationem peccati. Qꝛ ꝯtritio eſt neceſſaria de peccatis. De qua Th. de malo. q.7. ar.11. ad tertium. Nullus habens vſum liberi arbitrij poteſt incoare nouam vitam que eſt p̄ gratie infuſionem: niſi appetat ꝛ amet gratie bonum. Et ideo opꝫ ꝙ deteſtetur oē malū repugnans. Glo. ſuper illud. Sacrificium deo ꝛc. Spūs contribulatus ꝛ contritus: ē ſacrificiū quo peccata ſoluuntur. Sequitur. In ſalutem eternā. Ad hoc homo conuertitur: vt paradiſum inueniat. Conuerſio eſt motus ꝛc. Totam diffinitionem replica. In quibus verbis ſm̄ ſententiam Theologorum: pono tres concluſiones declarandas.

Prima. dicitur creationis.
Secunda. dicitur ſuſcitationis.
Tertia. dicitur ſubiugationis.

¶ Prima ꝛc. Opus creatiōis eſt magnū opus: ꝙ ſoli deo conuenit. Ps. Terram ꝛ mare tu crea. Qꝛ creare eſt ex nihilo aliqd facere. Et de non eſſe produci ad eſſe. Qd nemo poteſt niſi ſolus deus. Vn̄ phs. 8. ph. Ex nihilo: nihil fit. Quod opus creatiōis: fuit tante admirationis apud phos: vt dicerent mundum eſſe eternum. Excepto Platone: q magno animo ꝓteſtatus ē factum eſſe a deo: iuxta illud Gen. p°. In pricipio creauit deus celum ꝛ terram. Cōtrarium cenſuit Ariſto. in multis locis. In 8. phyſico. Mundus eſt eternus. In .xi. metha. Motus celi eſt eternus. In primo celi. Celum eſt ingenitum. Que opinio eſt falſa. Ad caſa. Maius eſt iuſtificatio pccōris. Aug. ſuper illud Jo.14. Maiora horū faciet. Maius eſt vt ex impio fiat iuſtus: ꝙ creare celum ꝛ terram. Et hoc eſt: ſm̄ Tho. p.2. q.112. ar.9. duplici ratione. Primo ratione ꝑmanentie. Scd̄o ratione repugnantie. Primo ꝛc. Quia iuſtificatio impij terminatur ad bonum gratie. creatio autem celi ad bonum nature. Eſſe autem gratie: eſt nobilius ꝙ eſſe nature. Igitur opus creationis eſt maius. Ideo Aug. cū dixiſſet: Maius eſt vt ꝛc. Subiūxit. di. Celum ꝛ terra tranſibunt. ſcilicet quoad qualitates accidētales: p̄deſtinatoꝝ autē ſalus ꝛ iuſtificatio ꝑmanebit. Scd̄o ratione ꝛc. In creatiōe totius vniuerſi: nulla fuit repugnantia. Ps. Dixit ꝛ facta ſunt. Jo. Oīa quecūꝙ voluit fecit: in celo ꝛ in terra. Sed in iuſtificatione impij ꝯcurrit liberū berū arbitrium: ſine quo nihil fit. Glo. ſuper illud Tren.4. Conuerte nos dn̄e ad te. dicit. Gra dei nō ꝯuertimur: niſi ex noſtra volūtate ꝯuertamur. In creatione mūdi: nulla fuit repugnātia. Nō enim ſol. nō luna. nō ſtelle. in ſui creatiōe reſtiterūt deo di. O dio non mi far tal modo. Sed bene hō contradicit deo. Clamat deus concubinario: Sine ꝯcubinam. Auaro: auaritiā. Vſurario: vſuram: tn̄ repugnat diuine voci. Et ꝑ ꝯns: maius opus ē: iuſtificatio ipij ꝙ creatio mūdi. Unde Tho.4. di.46. ar: Maius ē iuſtificare impiū: ꝙ creare celū ꝛ terrā. Quia in creatiōe nō ē aliqd quod repugnet creanti: cū fit ex nihilo. Sicut in iuſtificatiōe: repugnat iuſtificāti iordinata volūtas. Jlle. ¶ Scd̄a ꝯcluſio dicit ꝛc. Suſcitatio mortui ē opus mirabile: cū fit contra naturā: Unde phs in Predicamētis. A priuatiōe ad habitū nō eſt regreſſus. Et. l. Qui res. §. areā. ff. de ſolutionibus. Homo mortuus: nūꝙ reuixit. Unde Paulus fuit deriſus dū predicaret carnis reſurrectiōē Act.17. Et plures facti ſunt heretici ꝓpter hunc articulū. Sed maius opus eſt iuſtificatio impij. ꝛ peccatoris. Grego.3. dialogorum. Maius miraculum eſt predicationis verbo atꝙ orationis impium conuertere: ꝙ creare celum ꝛ terram. Ubi Theologi volunt: ꝙ maius miraculum fuit conuerſio Pauli. Magdalene. Latrōis. Mat. ꝛ aliorum peccatorum: ꝙ ſuſcitatio Lazari: ꝛ alioꝝ mortuoꝝ. Non imerito. Quia in conuerſiōe peccatoris: oportet ꝙ .5. creature de nouo ſuſcitentur: que ſunt mortue. Prima eſt charitas: qꝛ nō diligit deū. Nō it ad diuina. Non amat ꝑ́mū: imo odit.

Secunda ſpes: ſperat in his que ſunt mundi. Tertia nō eſt in eo fides. Si crederet nō peccaret. Quarto non eſt in eo obedientia: qꝛ nō ſeruat diuina mandata faciendo peccatū. Quinto nō eſt in eo timor dei: qui eſt principiū ſapientie. Ps. Initium

tium ſapientie timor domini. ¶ Tertia concluſio ꝛc. Maius eſt homiem conuertere: q̃ totius mundi ſubiugatio. Et ratio eſt. Quia multi ſubiugarunt mundum ſuo imperio: qui tamen a vitijs ſubiugati ſunt. Unde Petrus Rauen. ſermone. 41. Bella gentium legimus ſuperaſſe q̃plurimos: quos tamen legimus pugnas carnis non viciſſe. Et audiuimus dediſſe eos delicijs pectora: qui dorſa hoſtibus nō dederūt. Heu proh dolor: victores gētiū: vitioꝝ captiuos. nationū dominos: turpib⁹ inſeruiſſe crimib⁹. Regnis fuiſſe terror: ludibrio fuiſſe peccatis. Ille. ¶ Exemplis patet. Primo de Alexādro magno qui totū oriente vicit: circa. 5. milia ciuitates. Uicit Dariū regē armenie: tamē ſeipm̄ nō vicit: cum deditus eſſet vitio ſodomie. Preterea. Q. Cecilius: qui Philippum regem de Macedonia vinctum eduxit: ſe nō vicit. Preterea Pōpeius magn⁹: q duos reges ſupauit: ſe aūt nō: cū eēt luxurioſus. Preterea Iaſon: q fuit tanti roboris. vt nullū hoſtem armatū timeret: tñ ſe non vicit q2 philocaptus de feia Medea: rapuit eā a patria ſua. Preterea de. M. Antonio: qui fuit magni ingenij: tñ in alexandria veſtibus famuloꝝ indutus noctu ibat p ciuitatem ꝛ domos: vt ponit Tranquillus. Et Cleopatra eius feia ſequebat̃ eū: pro qua ab Octauiano ſuo emulo occiſus ē. Preterea Paris q rapuit Helenā de grecia. p qua facta ſunt tam longa ꝛ exicialia bella iter Troianos ꝛ grecos. Preterea Hercules fortiſſimus grecoꝝ: qui in prin⁹ orientis ꝛ fine occidētis: figit colūnas in ſignū victorie: vt ifra limites q̃ſi mūdus eēt ſibi ſubiectus. Qui dū eēt paruulus. 2. leones occidit. Fecit comedi regem Thracie dictum Diomedē a iumentis ſuis. Tamen non ſe vicit: q2 amore Deianire fecit officia mulieris: vt depoſitis ꝓprijs veſtibus indueret femineas: ꝛ filare viſus eſt cū ea. De quo Lactan. in. p. c. 9. Hercules qui ob v̄tutem clariſſimus quaſi affricanus iter deos habet̃. Nōne orbē terre quē pagraſſe ac purgaſſe narratur: ſtupris. libidinib⁹ adulterijs. inquinauit? Sed ne illa quidē que magna ꝛ mirabilia geſſit. talia iudicāda ſunt: vt virtutibus diuinis tribuenda videantur. At animum vincere. iracundiam cohibere. fortiſſimi eſt: que ille nec fecit vnq̃: nec potuit. Ille. Exemplum ponit. Eutropius. Ad rome diſputatum eſt. Quid vilius eſſet inter homines? Reſpondit Leucippus. q auaritia. Quia auarus habet oculum ad omnia. Quot oua: quot ſal: quot oleum. quot acetum eſt in barila. Alius Democritus: q erat luxuria: eo q pro modico dilecto fatuus fiebat. Terti⁹ Cliobolus. q homo erat: qui capax rationis: a ſeruente ꝛ ſclaua ſenſualitate: finebat ſuperari rationem que dominari debebat. Et per conſequens: nihil fortius in mundo homine: qui paſſiones ſubmittebat rationi. Unde philoſophus. Nulla preſtantior victoria: q̃ ſibi imperauiſſe. Accipe hanc concluſionem o chriſtiane. Si ſubiugas tuas inclinationes. Iram. auariciam. inuidiam ꝛ huiuſmodi: plus facis q̃ Karolus in franza. Alexander in oriente. Unde Sen. Nulla maior victoria: q̃ vitia domuiſſe. Idem. Magnū imperium regit q ſibi dominatur. Idē. Multos enim rexeris. ſi ratio te rexerit. Idem. Si vis omnia tibi ſubijcere: ſubijce te rationi. Unde patet primum.

S Ecundum dicitur ꝛc. Dubium queritur. Qui ſūt in plus dilecti a deo. An iuſti, innocentes. An peccatores conuerſi? Duplex opinio. Prima innocentium. Secunda penitētium. Pro innocentia. Joannes baptiſta aduocatus in ꝯſiſtorio Trinitatis. arguit triplici medio q innocentes plus diligūtur. Primum ē. Illud quod ē pulchrū ꝛ bonū: a deo plus diligitur. Dionyſi⁹. 4. de di. no. Pulchrum ꝛ bonum: omnia deſiderant. Innocentia eſt pulchrior q̃ penitentia. Igitur. Secūdum eſt. In. 8. Ethi. Similitudo eſt cauſa amoris. Innocentia eſt magis ſimilis deo q̃ penitentia. Cum deus ſit ſumma puritas. Igitur plus diligit puros. Prouer. 12. Qui diligit cordis munditiam diligitur a dño. Tertiū eſt tale. Amor ē reciprocus. Prouer. 8. Ego diligētes me: diligo. Sen. Si uis amari. ama. Innocētes pl⁹ te amāt q̃ peccātores. Igit̃ pl⁹ diligūt̃ a te: o de⁹ benigne.

Pro penitẽti arguit Petrus.d.O deꝰ nũ
ꝙ fui ad ſcolas ſicut Joãnes baptiſta: tñ
audi me: ſecũdo el natural mio. Quare i-
carnatꝰ es: Qr̃ mortuꝰ: Uere ꝓ pcõribꝰ:
nõ ꝓ iuſtis. Aug. Nulla cã fuit: veniendi
xp̃o dño: niſi pctõres ſalvos facere. Tolle
morbos: tolle vulnera: ⁊ nulla erit cã medi
cine. Dam. in ſequ: tijs. Nec abhorres pcõ
res ſine qbꝰ nũꝙ fores: tanto digna filio.
Rñdet Tho.p.p.q.20.ar.~~10.~~ In.p.2.q.p.
ar.7. Ric.in.4. Illi ſũt magis dilecti: qui
plus hñt de grã dei. Unde ſi plus inocens
hẽat de grã ꝙ penitẽs erit magis dilectus
a deo.⁊ eꝯ. Tñ ceteris pibꝰ. Si inocẽtia
cõpet pñie. Innocẽtia ẽ dignior ꝙ pnia: ⁊
ꝯñr plus dilecta. Qr inocẽtia hꝫ pmiũ ac-
cidẽtale: vꝫ: aureolaꝫ: q̃ ẽ quoddã gaudiũ
accidẽtale: qd nõ hñt penitẽtes. Hoc bonũ
hꝫ Lucia ꝟgo: qd nõ hꝫ Magdalena: Et
inocẽtes ꝙ penitẽtes. Sꝫ tñ accidere põt:
ꝙ penitẽtes ferũtiꝰ ⁊ calidiꝰ reſurgant a
pcõ.⁊ cũ maiori charitate opanꝰ: ꝙ inocẽ
tes. Iſto mõ penitentes erũt a deo magis
dilecti: ꝙ inocẽtes. ¶ Que ꝯcluſio ꝓbaꝰ.
Rõne. Auctẽ. Exẽplo. Primo rõne. q̃ fun
daꝰ ſup phm.8.phy. Qd qñ ſũt aliq̃ cau-
ſe poſite: ꝙ vna depẽdet ab alia: Una poſi
ta: ponitꝰ ⁊ reliq̃. Exẽpli grã. De arbore in
qua ſit folia.⁊ fructꝰ. Poſita radice ponũꝰ
oia iſta. Ad ꝓpoſitũ. Radix oium bonorꝫ
ẽ charitas. Greg. Nec hꝫ aliqd viriditaꝭ
ramꝰ boni opis: niſi mãſit in radice cha-
ritaꝭ. Jõ ipa poſita ponunꝰ oia bona. For
meꝰ ꝗ ſic rõ. Ubi maior charitas: ibi maior
grã. Ubi gratia: ibi meritũ. Ubi meritũ:
ibi maius premiũ. De pº ad vltimũ. Ubi
maior ẽ charitas: ibi eſt maius premiũ. Et
qr penitẽtes cõmuniter ſurgũt cum ignita
charitate: ⁊ in via incedũt ferventius ꝙ i-
nocẽtes. Igitur erũt magis dilecti. Unde
apl's Ro.5. Ubi abũdauit delictũ ſupabũ
dauit ⁊ grã. Exemplifica de Paulo: qui fa
ctus eſt vas electiõis. De petro: qui vica-
rius xp̃i. De Publicano: qui euangeliſta.
De latrone. qui padiſum. De Dd: exrimio
ꝓphetarum. De Aug. q lumen eccl'ie. De
Franciſco: qui lumen humilitatis. De Al
ber. q monarcha phorum. De Magdale-
na: que apl'orum apl'a. Ideo vbi abũda-
uit delictũ: replica. Et Augu. in manuali.

Peccaui peccatũ grande: ⁊ multorũ ſum
mihi cõſcius peccatorũ: nec ſic deſpero: qm̃
vbi abũdauerũt delicta: ſuperabũdauit ⁊
gratia. Et Grego. in homel. de.c. ouibus.
Maius de peccatore ꝯuerſo: ꝙ de fratre
iuſto gaudium ſit in celo. Et Criſo. Talis
crede mihi. talis ẽ erga homĩes dei pietas:
vt nũꝙ ſpernat pniam. ſi ei ſincere offera-
tur: et ſi ad ſũmũ quis perueniat malorũ.
⁊ inde tamẽ reuerti velit. ſuſcipit deus il-
lum libẽter ⁊ amplectitur. Ut patet Extra
de ſum.trinit.⁊ fi.cath.c. Firmiter. De he
reticis.c. Super eo. Et Mat.21. Amẽ di-
co vobis: qr publicani ⁊ pcõres precedent
vos in regno ce. Et Luc.15. Dico vobis ꝙ
ita gaudiũ erit in celo ſuper vno peccato-
re pniam agẽte: ꝙ ſupra nonagintanoueꝫ
iuſtis q non ind.pe. Et Aſculanus.

Piu gloria e nel regno deli electi.
Dũ ſpirito conuerſo e piu ſe ſtima.
Che de nonantanoue deli electi.

Ad hoc facit exẽplum eccleſie. que ad con
ſolationem peccatorũ tres frequẽter legit.
Euãgeliũ Mat. epl'as Pauli. Ps. Dd. Et
ratio huius ẽ. vt nullus peccator deſperet
de miſicordia: ꝙtũche magnꝰ pctõr. Om-
ne enim peccatũ cõmittitur aut ex infirmi
tate: vt Mat. lucrũ. Aut ex ignorantia: vt
Paulus. Aut ex malitia: vt Dd. vt oſtẽda
tur ꝙ nemo deſpare dꝫ de dei miſicordia
ꝓpter peccata ſupradicta. Ideo horũ di-
cta ſepe recitanꝰ. ¶ Que concluſio ꝓbaꝰ
figura filij prodigi. Luc.15. Qui a patre re
cedes: ſubſtãtiam ſuã diſſipauit viuẽdo
luxurioſe. Scdꝫ Alber. Hoc peccatũ diſſi
pat quatuor bona. Primo ſubſtãtiaꝫ tem-
poralem. Prouer.29. Qui nutrit ſcortum:
pdet ſubſtãtiaꝫ. Prattica. Hodie li mane
gi roſi. Cras par cibrorũ. Alia die Camo-
ra. Fuſtagni. Camiſi. Et filij ⁊ vxor moriũ
tur. Exemplũ illius vxoris. que ſcarpaꝫ vi
ri ferabat in pede. aliam mulieris. ex iopia
Concubina ꝓ mariti triumphabat. 4. ſũt
inſaciabilia. Terra ſicca. ignis. bocca infer
ni. mala mulier. Et.4. ſunt que homineꝫ
expellunt de domo. Ignis. aqua. fumꝰ. ma
la mulier. Unde quidã preſbyter. Florẽtie
in.s. Liberata. dũ cãtaret letanias. A ful
gure ⁊ temp. Ab omni malo: interpoſuit al
ta voce. A mala mulierꝰ libera nos domie.

¶ Secũda

¶ Secūdo diſſipat vitam corporalem'. q2 ipſum corpus cito deducit ad conſumptionē3. Sen. Plures occidit voluptas: q̄3 gladius. O pater: filius noſter mortu⁹ eſt iuuenis. Gran merze ala femina. ¶ Tertio gloriā mūdialem. Salomon adornus ſciētia: qui diſputauit. 5. milia parabolas. 3. milia. puer. ꝛ in toto mūdo honoratus: Tamen dicitur de eo. Eccl'iaſtici. 47. Indinaſti femora tua mulieribus: dediſti maculā in glīa tua. Secū3 leges antiquas: Nēo debet ꝓmoueri ad officium ciuitatis: qui ſit ꝯcubinarius publicus. Clama hic ꝯtra officiales. ¶ Quarto gratiam ſpiritualē3. Geñ. 6. Nō requieſcet ſpūs meus. i. gratia mea in hōie q2 caro eſt. i. carnalis. Ad ꝓpoſitum. Reuerſus eſt ad patrem: veniā petens. Pater inqt peccaui. Lu3. 4. ſignis amoris ab eo ſuſceptus eſt. Primū q2 pater ipm videns: miſcordia mot⁹ ē. Secūdum. q2 brachia ad collū poſuit. Tertium. q2 oſculatus ē. Quartū magnū feſtum fecit fieri. Moral'r. Paterfa. eſt deus: q duos filios. i. poplos habet. ſ. innocētes ꝛ peccatorē. Peccator aūt per peccatū a deo recedit. ꝛ it ad longinquas ꝑtes: iuxta illō. Lōge a peccatoribus ſalus. Diſſipat bona gratuita. naturalia. ſpūalia. In ſe antē reuerſus per ꝯtritionē: ad deum currit. A quo ſuſcipiť cum ſignis diuine bonitatis. ¶ Primū3. q2 miſicordia mot⁹: ipm pcōrē recipit. Que miſicordia eſt illi ꝓpria: cum qua ſupoꝛtat ſceleragines pcōris. Q2 peccator ſtatim mereť puniri ꝛ publicari. ꝛ deē ad nō eē reduci: tn̄ ipm ſupportat. Ber. ſup can. 89. Quā benigna ē miſcordia tua Ego peccabā ꝛ tu diſſimulabas: nō ꝯtinebā me a ſcelerib⁹ ꝛ tu abſtinebas a v̄beribus. Scōm ſignū: q2 ipm ſuſcipit cū brachijs aptis. Cum ſiniſtro ſue grē. ꝛ dextro gle. Tertiū q2 ip3 oſculať. Ber. Oſculū pacis a pie accipit: dū p grām certificať de idulgētia. ꝛ vn̄ furcas merebať iferni: miſicordiā dei benigne ꝯſeqť. Prattica. in verbo furcas. Mereť pcōr qn̄ it dormitū. q̄ ſolariū domus ſup ipſū cadat. ꝛ ipſū cū tota familia deſtruat. Cōtra illos q volūt videre miracula. Hoc eſt maximū q̄ te ſupportat. Quartū q2 magnū feſtū fecit fieri. P° letať pr̄: q2 videt filiū adoptiuū3 quē ꝑdiderat ad ſe reuerti. Scdo filī⁹. q2 videt effectū ſue paſſiōis. 3° ſpūs. ſ. q2 recupat tēplū ſuū qd amiſerat. 4° Angeli q2 ſedes vacuas vidēt repari. Gaudiū ē angelis ſup. Nō dixit gaudere de tā glīoſa viſione dei. Nec de ſua tā iucūda inſlatiōe. Nec de ſua tā dulci epulatiōe. Sed de nr̄a ꝯuerſione. 5° ſancti. Iſa. 55. Montes ꝛ colles cātabūt corā vobis laudē. i. Trinitas ꝛ angeli. Et oia ligna ſilnaꝝ. i. collegiū ſcōꝝ plaudēt manu. Uerte te ad crucifixu3 ꝛ pete dubiū. O bone ieſu: q̄r ſic pcōres diligis: q̄3 iuſtū: Rn̄deo q2 rōne maioris laboris. M3 phs. 8. ethi. Qd mr̄ plus diligit filiū: q̄3 pr̄: q2 circa illū plus laborauit. Pro pcōrib⁹ icarnatus ē. mortu⁹. crucifix⁹: qd nō ē p̄ro iuſtis. Q2 vt hn̄t Theologi. maxime Tho. 3. p. q. p. ar. 2. Qd ſi nō eēt pctm̄: xp̄s nō eēt icarnat⁹. Quāuis Alexāder ꝛ Bon. oppoſitū dicāt. Qd ad nos veniſſet nō vt redēptor ſed vt glīficator: q̄ opio nō tenetur ab eccl'ia. Iō apl's. Eph. 6. Empti eſtis ꝑcio magno. Sed quo: Forte argentū: aut aurū: Clama. Nō. ſed ſanguis xp̄i. Un̄ Dd. in ſpū ꝑuidēs hāc pietatē: clamat aīe deuote. Reſpice in faciē xp̄i tui. Prattica. cū lachrymis dicēdo. Reſpice. vedeꝛ naſcere lux piāgēdo. Uidebis illū coptū paucis pānis in ꝑſepio. Uidebis illū fugere i nocte p ſiluas ꝛ boſcos. ab herode q̄ſitū vt occidereť. Uidebis illū in cap. 40. dieꝝ a natiuitate: como pouero: offerri in tēplo. Uidebis ieiunare. 40. dieb⁹ ꝛ a demone tētari. Uidebis a Ioāne baptiʒari. Uidebis ꝑ totā iudeā ꝛ ſamariā ꝑdicātē. Uidebis ſup fōtē laſſū: aquā petere. Uidebis deriſu3 a phariſeis. A diſcipulo traditū. ab alijs derelictū. Ad colūnā v̄beratū In cruce clamātē Pr̄ ignoſce ill'. Quib⁹: Iudeis. ſarracenis. vſurarijs: ꝯcubinarijs. ſacrilegis: ꝛ oib⁹ i pctō exn̄tib⁰. O bōta diuina. O amor iexcogitabilis. Quā itimo corde amas ipm pcōrem: q tibi milies facit tibi fichas in oculis. Interpone exēplū. F. Cōſtātij. Qui porē aſculanū arguit q nolebat q̄ndā fugitiuū recipe: niſi cu3 maxia pnia. Cui dixit. Adhuc tot labores nō ſuſtinuiſti ꝑ h⁹ aia: ſic xp̄s ieſus: q ꝑ illa mortu⁹ eſt. ¶ 4° pbr̄. Ex° ꝯ° noſtra. De Thayde meretrice. palcherria ꝛ fotm oſa.

q̄ poſtq̄ aīas multoꝝ illaq̄arat ⁊ dediſſet occaſionē mulꝗ iterficiēdi ſemet. Accedente ad eā abbe Paphnutio ſcīſſimo viro cō tritionē ⁊ ꝯpūctōez ſuoꝝ ſceleꝝ hūit. Aduſtiſq; oībꝰ vanitatibꝰ in platea publica: vt daret exēplū ꝗs cū qbꝰ peccarat. In cellula q̄dā ſe reclusit. In q̄ ꝑ feneſtrā: panlū aq̄ ⁊ pāis qbꝰ ſuſtētaret̃ dic q̄lʒ capiebat. Cū ḡ.3. ānis ſtetiſſet iclusa iuit Paphnuciꝰ ad abbatē Antoniū cui multa reuelabant̃ a deo vt ab eo īqreret ſi ei deꝰ ſua pcā remiſiſſet. Narrata cā.ſ. Antoniꝰ: ꝯuocatis diſcipul' ꝑcepit orarēt illa nocte: ſtatiq; abbas Paulꝰ maior diſcipulꝰ Antonij vidit i celū lectū ornatū ſpecioſis ac ꝑcioſis veſtibꝰ quē tres ꝟgīes ſacre facie clara cuſtodiebāt. Cūq; paulꝰ diceret illā glīaʒ eē Antonij. audiuit vocē dicētē ſibi. Nō ē Antonij ſʒ Thaydis meretricis. Qď cum mane audiſſet Paphnuciꝰ: cuʒ gaudio diſceſſit. Et cū illā duxiſſet de cella: ſupuixit. 15. diebus pꝰ q̊s meretrix quieuit in dño. Prattica ſup ꝟbo Antōij. Vide q̄ meretrix ꝑceſſit hōiez iuſtū. caſtū. auſteꝝ. Cōcludēs i hoc: q̄ pcōr ꝯuerſus: ē magis dilectꝰ deo: q̄ inocēs.

t Ertiū ⁊c. Tres dʒ hīe ꝯditiōes. q̄ ſit deo ḡta. Pria: vt ſit itegra. Vñ dī in toto corde. Qr Mat. 6. Nēo pt' duobꝰ dñis ſuire. Sic ⁊ miles ñ pt hīe duas militias: vt dī. §. Qui militari ñ pñt. Inſti. de mili. teſtō. ne. ſ. ab vna pte deo ſuiat: ab alia ꝯcubinā teneat. 2°. Conᵒ vt ſit ꝑpetua. Ma. x. Nō oīs q icepit ſʒ q ꝑſe. vſq; in finē: hic ſaluꝰ erit. Et Ber. Sola ꝑſeuerātia coronat̃. Et Hie. ad Furiā. Non q̄rūt̃ a xp̄ianis initia: ſʒ fines. 3°. Conᵒ vt ſit feſtia. Qr Ecc̄. 4. Nō tardes ꝯuerti ad dñm. Qr dī de pe. di. 3. Dubia ē pnia ad vltimaʒ neceſſitatē dilata.

C Feria. 5. in capite ieiunij. De tarditate bñ opandi: Vel de triplici bello in morte.

Cum introiſſet ihs capharnaū. Mat. 8. Audiēs cēturio xp̄i aduētū. Ad eum acceſſit. d. Puer meꝰ iacet in domo pa. ⁊ ma. Scd̄ʒ ſniam Criſo. Qñ edictuʒ fuit factū a Ceſare auguſto: vt totꝰ mūdꝰ deſcriberet̃: vt dī Lu. 2. Iudea tūc romāis tributaria fcā ē. Vñ romani ponebāt tribunos ⁊ cēturiōes ꝑ totā iudeā. Cēturio iſte a romanis fuit ibi poſitus. ſ. capharnaū q hēbat ſub ſe. c. milites. Hic quēdā ſuum ſibi gratū hēbat q erat ꝑaliticꝰ. Paraliſis ſm medicos: ē iſirmitas q̄ detinet membra diſſoluta. ne hō poſſit ſe mouere niſi moueat̃. Vñ ad ieſum acceſſit petēs vt ipm ſanaret. Dñe ingt puer ⁊c. Cui dñs. Ego veniā ⁊ curabo eū. Qď ꝟbū fuit mire hūilitatis. Glo. Magna hūilitas dñi: q̄ ſuū dignatꝰ ē viſitare. Moralr ſeruꝰ h. ē pcōr imortali. De q̊ Io. 8. Qui facit pcm̄ ſuꝰ ē pci. De pe. di. 1. c. Cōuertimi. Solo. n. pcō. ſui ⁊ filij diaboli ſumꝰ. Male torq̄t. Et hoc ꝑꝑ ꝯſciam remordētē. Iſa. 66. Vermis eoꝝ nō moriet̃ i etnū. Seq̃. Dñe nō ſū dignꝰ vt itres ſub tectū meū: ſed tm̄ dic ꝟbo ⁊ ſanabitur: puer me. Rōneʒ reddit. d. Nā ⁊ ego hō ſū ſub ptāte ꝯſtitutꝰ hñs ſub me: vſʒ fac hoc ⁊ facit. De. 3. ꝯmēdatur iſte Cēᵒ. Pᵒ de hūilitate In ꝟbo: Nō ſum dignꝰ. Aug. dñdo ſe idignū: fecit ſe dignū. 2° d̄ fide. Tātū dic ꝟbo. Intellexit vez eē illď Ecc̄. 7. Sermo illiꝰ ptāte plenꝰ ē. Et. ꝑs. Dixit ⁊ fcā ſūt. 3°. de ſapia. Nā ⁊ ego ſū ſub ꝯ. Q. d. Ego q ſū purꝰ hō ꝑcipio militibꝰ meis. obediūt mihi: q̄to plꝰ tu iſirmitati. ſolo ꝟbo q deꝰ ⁊ hō es ⁊ ſanabit̃. Audiēs ihs mitatꝰ ē ⁊ ſe. ſe. d. Amē dico vob: nō iue. tā. fi. in iſ. Qď ꝟbum. 3. exponit̃. Pᵒ de tpe pñti itelligit̃: q2 in pr̄iarcis ⁊ ꝓphis maiorē iuenit fidē. Et ſp excludas mariā. 2°° Tātaʒ fidē. i. tā facilē. Qr apl'i m'lta ſigna viderūt. Iſte ꝟo nullū. 3° Tātā fidē. i. tāte fidei cōfeſſionē. Null'ꝰ tā apte ꝯfeſſus fuerat diuinā maieſtatē. q ſub velamie carnis agnouit excellētiā diuitat̃. Seq̃. Dico vob multi ab oriēte ⁊c. Applica eūā. De tarditate bene operandi. Tria ſunt videnda.

C Primum. dicitur opinionis.

C Secundum. dicitur declarationis.

C Tertium. dicitur confirmationis.

a D pmū. Qr dubiū. Vtꝝ aliqs ꝑmanēs toto tpe vite ſue in pcis vſq; ad mortem: Infirmat̃ ⁊ clamat ad dñʒ. Miſicordia Mox migrat ex hāc luce. An iſte ſic decedēs: ſaluet̃: an dānet̃: Circa hāc materiā: due ſūt opiones. Vna dicit q̄ ſic. Alia q̄ nō. Pria ꝓbat itētū ſuū. triplici meᵒ. Rōne. Aucte. Exᵒ. Pᵒ ⁊c. ſic. Ad pniaʒ ⁊ pcōris ꝯuerſionē: duo requirunt̃. Primū ē dolor de preterito. Scd̄ʒ

ē bonū ꝓpoſitū nō peccādi in futuꝝ: vt pȝ
de pe. di. 3. c. Pnia ē mala p̄terita plāgerē: ⁊
plāgēda iteꝝ nō ꝯmittere. Et Aug. in Re
gula. Doleat de p̄terito: caueat ⁊c̄. Cū quo
ē Th. ⁊ Ric. 4. di. 20. ar. p. Sȝ hec pn̄t eē
ī illo q ſero penitet. ḡ tal' ſaluať in vltio vi
te ſue. 2°. pbr̄. Auc̄te. Et ſcribiť. 26. q. 6.
c. ſi p̄ſbꝛ pniaȝ abnegauerit morietib⁹: re⁹
erat aiaꝝ. Qꝛ dn̄s dic̄. Quacūqȝ die ꝯuer
ſus fuerit pcōꝛ ad pniam: vita viuet ⁊ non
morieť: Uera eni ꝯſe⁹ in vlt⁹ tpe eē p̄t. Et
Hie. ad Euſtochiū. Nūqȝ ē ſera pnia i pcō
re. De hac acceptatiōe pcōꝛis loqť Chriſo
ſtom⁹. de pe. di. 3. in. c. Tal'. Et iuriſta. C. de
nuptijs. l. ſpial'. Et Petrarcha. i. 6. Tri. di.
Ma tardi non ſo may gratie diuini.
In quelle ſpero che in me anchoꝛ ſarano.
Alte operatione ⁊ pelegrine.
❡ 3°. pbr̄ Ex°. ſ. latronis q ſero ꝯuerſus ē.
De q̊. 26. q. 6. c. ſi p̄ſbꝛ. Latro vni⁹ momēti
pnia: meruit eē in paradiſo: in hoꝛa vltie ꝯfeſ
ſiōis. Preterea. Ad idē facit ſūma ꝯfeſ. li. 3.
Ti. 33. q. 121. Ubi ponit. 3. ſigna: qb⁹ cogno
ſciť qs ſalu⁹. Primū ſi penitēs. i extremo
man⁹ ad celū leuat. Scdȝ ſi ꝑcutit pect⁹.
ſiue inuocādo nomē dei ⁊ ſcōꝝ. Tertiū ſi ſa
cerdotē petit. Sed hec oīa pn̄t eē in pcōre:
q tarde ꝯuertiť. Ergo ⁊c̄. pȝ prima opinio.
❡ Scda opio dicit ꝙ oīo nō ſaluať. Si ſo
ſic: tn̄ cū maxia difficultate. Qd̄ pbat. 3. me
dio. P° rōe ſic. Ad hoc vt hō vere peniteat
reqriť vt realr̄ ⁊ volūtarie pcā ſinat. Qꝛ vt
hȝ Alb. i ꝯp° Theo. Et Boñ. 2. di. 29. ar. 2.
q. 3. Tāto pnia ē deo carioꝛ. q̄to pl⁹ hȝ d̄ vo
lūtario. Sȝ ille q tarde ꝯuertiť: iuite peītȝ:
qꝛ nō volūtarie pcā ſinit. ſȝ a pcis ſiniť. Lu
xurioſus nō ſinit luxuriā: ſȝ luxuria ipȝ. Sic
auar⁹. Sic ſupb⁹. Sic vanaglioſus. Et ꝑ
ꝯn̄s nō ſaluať. Jō Aug. d̄ pe. di. 7. c. Si viſ
ageř pniam. qn̄ peccare nō potes. pcā te di
miſerť: nō tu illa. Et ꝑ ꝯn̄s ē dubia. vt pbr̄
de pe. diſt. 3. Dubia ē pnia. ad vltimam ne
ceſſitatē delata. Et Auguſti. Multos ſolet
decipe ſerotina pnia. Jō Ecc̄. 9. Ne tardeſ
ꝯuerti ad dn̄ȝ. Et qdē valgaris ꝓſimus.
Oꝛ may ſe vechio: cū la barba canuta.
E penitētia non fay. o anima perduta.
Non te ꝯdur may. al ponto extremo
Che molti ha inganato. el ben faremo.
❡ 2°. pbr̄ Ex°. De illo ꝓſſimo ꝯcubinario.
Qui ſepe a q̊dā magr̄o in theo. fuit p̄moni
t⁹ ꝯcubinā ſineret quā a teneriſ ānis tenue
rat: tādē ꝯfect⁹ ſēio migrauit ex hac luce. Ap
ꝑuit āt pr̄i ſpūali cuidā. di. ſe dānatū: qꝛ di
ſtulit facere pniaȝ: ad extremā hoꝛā. Unde
patet ſecunda opinio.

S Ecūdū p̄ncipale di ⁊c̄. Scola theo
lo. p̄cipue Th. 4. di. 20. Et Scotus
eadē. di. Boñ. 4. di. 14. q. 3. Et Aug. lib. de
bap° ꝑuuloꝝ. Ponūt hāc ꝯclōnē. Hō i ex
trēis penitere p̄t. Et rō. De⁹ eim q dat oib⁹
abūdāter. nulli grāȝ denegat q facit qd̄ in
ſe ē. vt ſe p̄ꝑet ad ipſā grāȝ. Hec āt p̄ꝑatio
ſit ꝑ motū liberi arbitrij. Uñ q̄diu manet
vł ubi arbitrij hoīs i hac vita nō ſirmatuȝ
i malū. p̄t ſe p̄ꝑare ad grāȝ dolē⁹ de pcis.
⁊ ſic ꝯſeqť grāȝ remiſſiōis. Sȝ tn̄ ꝑiculoſū
⁊ dubioſū ē. ⁊ icertū: ꝙ talis ſaluet. Et rō
Theologoꝝ ē. ꝓpter bella que peccatori i
morte iminent. ꝓpter q̊: cum maxima diſ
ficultate ſaluať. Que bella ſť. 3. p̄ncipalia.
❡ Primum. dicitur demonum infeſtatio.
❡ Secundum. dicitur ſenſuum fatigatio.
❡ Tertium. dicitur terribilis examinatio.
❡ Circa p̄mū. Hȝ Greg. 22. moꝛa. Qd̄ dia
bol⁹ p̄cipue aggrediť hoīeȝ i ſinē vite ſue.
ſciēs pl⁹ tpis nō reſtare ad ſeducendū ibi.
Que ptās fuit ei ꝯceſſa a deo. Geñ. 3. Ubi
dī. Tu iſidiabiſ calcāeo ei⁹. i. iſidias i moꝛ
te ꝓpones. Sȝ de qb⁹ tentat q̄rit aia: Cui
Rñdeo ſ̄ȝ Robtū olcot. ſuꝑ Sap̄. Qd̄ de
3. ſingulr̄ i moꝛte tētať. p° de ſide. 2° d̄ ſpe.
3° de ꝯfeſſiōe. P° de ſide. eo ꝙ iter oēs vir
tutes. maxie ſit necc̄ia. rōe cognitionis. Qꝛ
nāli cognitiōe nō poſſum⁹ cognoſcere q̄tū
de⁹ ſit imēſus. iuxta illd̄ Job. Ipſe ē vin
cēs ſciaȝ nr̄aȝ. Sȝ necc̄ia ē aliq̄ cognitio ſuꝑ
nāl'. Et hoc ē ꝑ ſidē. Ala p̄ttica. Per ſidē cre
dimus deuȝ. credim⁹ filiū. credim⁹ ſpm̄. s.
Credim⁹ purgatoriū. paradiſum. infernū.
Que naturali cognitōe ſciri nō pn̄t. Jō fu
it necc̄ia cognitio ſidei. Cū ḡ diabol⁹ ſciat il
lā eē neceſſariā. Sic in mari. El timon ala
naue. Jdeo Sathanas hoiem tentat de ſi
de: perſuadēs non eſſe deū: vel paradiſum.
Nō enim tunc diabolus ſuggerit penſierū
diuitiaꝝ: vel honoꝛuȝ: vel deliciarū. Quia
ſibi moriēs rn̄dere poſſet. Ad quid mihi di
uitie. qꝛ eas non poſſum mecū poꝛtare: Ad
quid delicie. qꝛ vermes debent ſtatim coꝛ
pus meū comedere: Ad quid honoꝛes. qꝛ
ſtatim debeo redire in pulueremȝ: Et ideo

ſuggerit tentationē de fide. que eſt funda-
mentū: vt illo deſtructo. deſtruatur totum
edificium. Ideo Apoc. 2. clamat Jo. Eſto
fidelis vſq; ad mortē ⁊ dabo tibi coronā
vite. Et Pau. Gal. 5. In oībus ſumentes
ſcutum fidei. Et. p. Petri. 5. Cui reſiſtite for-
tes in fide. Non eſt virtus que tantum de-
bilitet vires hoſtis noſtri. quantum facit fi-
des noſtra. Ideo in ordine noſtro eſt lau-
dabilis conſuetudo. ꝙ quando aliquis fra-
ter laborat in extremis. facto aliquo ſigno:
fratres vbicunq; ſint ſiue in ſtratis: ſiue in
menſa: ſurgunt ⁊ currunt ad morientē di-
cendo Credo. O grande bellum eſt hoc ſu-
per omnia bella. O quanti amiſſo lumine
rationis fatuizant. Etiam ⁊ ſancti viri. ⁊ ti-
morati. Exēplum habemus in Cronica or-
dinis. De Juuene ꝑuento morte. ⁊ a diabo-
lo infeſtatus cepit clamare. Maledicta ſit
dies ⁊ hora: quando intraui ordinem hūc.
Et poſt pauca. Ad ſe reuerſus dicebat fra-
tribus. Parcatis patres oro: ⁊ non ſcanda-
lizemini de me: ꝓpter hec verba que dixi:
q2 a diabolo fui tentatus. Non ſit maledi-
cta: ſed benedicta. Nōne videtis reginā ꝓ
pugnatricē caminantē per camerā: Qui-
bus dictis: emiſit ſpiritū. Ad hoc facit ex-
emplum virginis. que faciem demonis in
morte videre noluit. Et xp̄s de ſeipſo con-
querens Jo. 14. Venit enim princeps mun-
di huius ⁊ in me nō habet quicq;. Ad pro-
poſitum. Si ſancti viri ita timuerunt. quid
dicemus de ribaldo: qui ſero conuertitur:
Qui ſemper fecit vſuras. cōcubinā tenuit:

Secundo tentat de ſpe. Quia conatur
inducere hoīem ad deſperationē. qua ni-
hil eſt periculoſius. 2. Re. 2. Periculoſa res
eſt deſperatio. Super quo glo. Nihil eſt pe-
riculoſius deſperatione: quā qui habuerit.
in fidei certamine conſtantiā perdet. Hoc
fuit peccatum Iude. De quo Mat. 26. Et
Chaym Gē. 4. Reducit enim ad memori-
am oīa peccata. que fecit: vt faciat hominē
deſperare. Ideo nō eſt tutum hoīem labo-
rantē in extremis inducere ad recordatio-
nem ſuoꝝ peccatorum: ſed potius ad ſpem
diuine miſericordie. Ad memoriā paſſiōis
domini. Ad recordationem ſuoꝝ bonorū
meritoꝝ: que fecit in vita pro quibus pōt
ſperare miſericordiā dei. Diabolus non ſo-
lum moleſtus eſt malis morientibus: ſz e-
tiā ſanctis ⁊ amicis dei. Sic habemus de
S. Euſebio: diſcipulo Hieronymi. Qui exi-
ſtens in articulo mortis. apparuerunt ei de-
mones. volentes vt blaſſemaret. nomē do-
mini. Et ꝙ eſſet dānatus: ⁊ ob id deſparet.
Ipſe cepit clamare. Nō faciam. non faciā.
Mentiris. mentiris. Interrogatus Euſe-
bius a circunſtantibus fratribus: quid ſibi
vellet Nō faciā: mentiris. Reſpondit ꝙ de-
mon ſibi apparuerat ⁊ ſuadebat blaſſema-
ret nomen domini. ipſe vero reſpōdebat: nō
faciam. Suadebatq; ſibi ꝙ erat dānatus:
Ille autem dicebat. mentiris. Si ergo hic
dei amicus tam durū bellū ſenſit a demo-
nibus. Quid faciēt peccatores nephandiſ-
ſimi: qui tādiu diabolo ſeruierunt: Ideo
Paulus. Qui ſtat ⁊c. Tertio tentat de
cōfeſ. vt homo nō confiteatur peccata ſua:
q2 inter cetera bona homini neceſſaria: eſt
confeſſio De pe. di. p. Serpens non meruit
a peccato iuſtificari: q peccata ſua noluit
confiteri. Exemplū in Cronica ordinis. De
nouitio quē demon in ſpecie virginis ma-
rie hortabatur ne cōfiteretur dicens ꝙ frā-
geret ſilentiū cōfitendo. Cōtra quod bellū
Tho. in poſtil. dat. 3. remedia. Primuz ē
frequētatio diuini verbi. que animam illu-
minat. Ps. Declaratio ſermonū tuoꝝ dat
intellectum. Idem Lucerna pedibus ⁊c.
Et extra de officio iudicis ordinarij. Inter
cetera que ad ſalutē ſpectant populi chri-
ſtiani: pabulū verbi dei: maxime noſcitur
neceſſariū. Scdm remediū. Eſt auditio
miſſe. q̄ aia recreat̄. De cō. di. 2. c. Ut qd. pa-
ras dentē aut vētrē: Crede ⁊ māducaſti.

Tertiū ē ꝯfeſſio. q̄ eſt ſalus aiaꝝ: diſſipa-
trix vitioꝝ reparatrix ꝟtutū: vt dic̄ Aug: Ex-
emplū in viſiōib⁹. S. Eliſabet regie vngarie
Cui demō appēns hortabat̄ eam ad duo.
Unū: vt. 2. viꝝ acciperet. Alterū: ne ꝯfiteret̄
Cuz q̄reret mr̄: qi ſuadebat ei ne ꝯfiteret̄:
R̄ndit. Q2 nihil eſt. ꝙ tm̄ me terreat ſicut
ꝯfeſſio delictorū. In q̄ pctā ꝑ annū ꝯgrega-
ta ꝑdo in momēto. Cū ḡ ijs bonis ſit ꝓuus
ille q ſero ꝯuertit̄: iō dānat̄. Pz ꝑmū bellū.

¶ Scdm. Bellū ⁊c. Hic Theo. in. 4. Q2
hō in morte duplicē penā patit̄. Pria dr̄
Pena corporis. Scda dr̄ Pena mortis.

Pena corpis. Q2 oia mēbra dolēt tali-
ter
vt ſepe

vt ſepe ipediãt vſu3 rõis: ne cogitarĩ poſſit bonũ aie. Jõ Gre. Illuc ferĩ intẽtio mẽtis vbi ſentiĩ vis doloris. Dolẽt relinqre mundũ quẽ plus cũ bonis ſuis amarũt: ꝙ deũ. O ꝙta anxietas occupat corda ⁊ mentes coꝝ. Alteratĩ rõ his paſſiõib⁹. Vñ venit ꝙ ipi miſeri q voluerũt expectare ſacerĩ pniã3 in fine: non poſſint cogitare aliqd de deo: ⁊ nullã memoriã hẽant ſue ſalutis. Nã vt dicit Aug. i ſmõe Inno. Hac aiaduerſiõe ꝑcutiĩ pctõr vt moriens obliuiſcaĩ ſui: q dũ viueret oblitus eſt dei. Secũd⁹ dolor eſt mortis. De q̃. 3. Ethi. Ultimu3 terribiliũ eſt mors. Sup quo Euſta. viterbieñ. Cõmẽto. 9. Duplici rõe mors dĩ terribil'. Pꝛio rõe ſepatõis. Cũ int aiam ⁊ corpus ſit q̃dã innata amicitia. Nã vt habet phs. 2. de anima Hõ cõſtat ex aia ⁊ corpe. Et ſepatiõe aie a corpe: tolliĩ natura hoĩs. Nã hõ nõ ẽ corpus tm̃: vl' aia tm̃: ſed ꝯiũcti. Jõ. 4°. Metheo. Hõ mortu⁹: nõ ẽ hõ. niſi equoce. Ad ꝓpoſitũ. Ex tali ergo ſepatõe: mors dĩ vltimũ terribilium. Jõ phs in phiſoſomia ſua Aia ⁊ corp⁹ cõpati videtur adinuicẽ. Et talis amor reꝑitur. etiã in ſcis viris: q inuite moriũtur. Jõ apl's. p. Cor. 5. Ipſi nos ingemiſcimus pꝛimitias ſpũs hñtes: eo ꝙ nolumus expoliari. ſ. corpe: ſed ſup veſtiri. Glo. i. viui vellemus cũ corpe regnũ intrare. Ex hoc xp̃s nolebat mortẽ. Et Pan. rome: vellũ peciſt a Plãtilla ne moriẽs videret manus carnificis. ꝑp horribilitatẽ mortis. Et Aſcoli. Exẽplũ illius ſniati ad furcã. dũ cõfortaretur ad patiam di. ꝙ erat iturus ad cenã cũ ꝟgie maria. Rñdit. O pr: vellẽ aliũ ꝓ me iret. Cõtra illos q dicunt: vellẽ mori.

Scdo rõe dãnatõis mors eſt terribilis. Raptorib⁹. vſurarijs. cõcubiarijs. luſorib⁹ luxurioſis. blaſſemis. odioſis. Eccl'ia. 34. O mors ꝙ amara ẽ memoria tua: hoi habẽti pacẽ in ſubſtãtijs ſuis. Pratica. Amara ẽ diuiti. q ꝓpter diuitias acqrẽdas pdit diuina. miſſas. ſmões. Accipit ſacra ſalſa. piurat. dicit mẽdacia. frangit feſta. El ſurſu3 corda non ga pte. Sed ſp eſt in ꝯtinuo motu: ſm ꝙ dicit Orig. Amator ſui de tra cogitat. de terra loqtur terrenos h3 affectus. Vñ de eis bñ loqtur Virgi. 3. Enei. Quid ñ mortalia pectora cogiſ auri ſacra fames: Et Luca. 3. Ferrum mortẽq3 timere Auri neſcit amor. Et Dantes in. 20. Purgatorij.

Ela miſeria del auaro Mida.
Che ſegui alla ſua domãda ingorda.
Per laqual ſempre conuien che ſi rida.

Declara hiſtoriã Mide. Fuit. n. qdã Mida q a Bacco ipetrauit ꝙ qcquid tãgeret fieret aur. Quod ⁊ ſcm̃ ẽ. Vñ cũ vellet comedere: panis ⁊ vinũ ⁊ alia fiebãt aur: vñ fame mortuus eſt. Deinde dic. Sic faciunt auari ſp petũt pecuniã. Juue. li. Prima fere vota cunctis notiſſima tẽplis. Diuitie creſcãt ⁊ opes. q̃ poſtea eſt cã mortis aiaꝝ ſuarũ. Amara luxurioſo. q ꝑp amorẽ lubrice carnis: priuatur bono ſpũali. Aug. O ꝙ pua ꝯcubitis hora. ꝑ q̃ pditur eĩna vita. Amara ſupbo. Exẽplifica de ſingulis pctis Tales nollẽt mori. Per nõ far raſon cũ loſto. Et tales freneticãt i morte ⁊ pdũt vſu3 rõnis i pena ſuoꝝ criminũ: eo ꝙ nõ ſunt digni mori cũ rõe. ſ3 more beſtiarũ. Quidam mordẽt liguas: qꝛ deũ ⁊ ſctõs blaſſemarũt: ⁊ ꝓxios infamarũt. Quidã man⁹. qꝛ p illas bona paupu3 rapuerũt. Quidã oculos et faciem torquẽt. qꝛ his peccarunt. Jõ Dd. Mors pctõꝝ peſſima. Exẽplũ frĩs Jacobi de ſigeſtro. Dũ viſitaret quẽdã Mediolani in ĩfirmitate ſua. ⁊ ipm hortareĩ ad conſolatõe3 vlulare cepit. Rõem habeo reddere: ⁊ nihil aliud dicebat. Mors ẽ peſſima pctõribus. Ecõtra. ſuauiſſima timoratis. Quod p3 Auctoritate. Exẽplis. Auctoritate Greg. 4. Dia. Juſti in morte ſua ſctõꝝ viſiões aſpiciũt: nec ipam ſuam penalẽ ꝑtimeſcũt. ⁊ ſine dolore ſoluunĩ: qꝛ ꝑa vita mortis amaritudinẽ nõ ſentit. Eccle. p. Timẽti deũ: bñ erit in extremis. Et Tullius. Neq꜒ turpis mors viro forti accidere pt. Et Petrarca in. 3. Triũpho mortis.

Et hora el morir mio che ſi tanoia.
Ti sarebbe allegrar ſe tu ſenteſti.
La milleſima parte: di mia gioia.

Ad ſunt exẽpla. Primũ Greg. 4. dia. c. xj. de illo pſbytero ĩfirmo: q dixit mulieri cum viſitãti. Tolle palleã: adhuc puulus focul⁹ eſt. Cui ſtatim apparere Pe. ⁊ Pau. ad ipz cõſolãdũ. Quibus viſis clamare cepit. Bñ venerint dñi mei. vt qd. n. ad tãtillũ ſuum veniſtis: Ecce venio. ſicq3 cũ gaudio aia ſoluta d corpe celũ aſcẽdit. Et in Cronica ordinis. de quodã frẽ qui vicinus morti poſt

deceptiões ſcrop: voce q̄ potuit canere cep Te deū laudamus: vſq; ad Eterna fac cū ſctis tuis. ⁊ ſtatī emiſit ſpm̄. Vis bōis pu⁹ ē q ſero cōuertit. ¶ Tertiū bellū ⁊c. Tho. 22.q.172.a.p. Aia vicina morti multa cognoſcit. ⁊ via naturali. ⁊ diuine reuelationis. Et.p.q.112.a.5. dicit. ꝙ triplex eſt cognitio. Naturalis. Diuinalis. Cōiecturalis. vt diffuſe dicemus ſermōe de cognitiōe gr̄e. His tribus cognitiōibus aia añ exitū: ſeipſam iudicat. Quod p; exēplo. f. Didaci diſcipuli. f. Tho. q poſt morte͂ appuit ei Neapoli dū eſſet relictus ab eo Pariſius infirmus. Petiuit ab eo de exitu aie q̄ō ſe habeat. Cui tria dixit. Primū fuit: q2 in hora ſui tranſitus: ſeipm̄ iudicauit nō eſſe dānādum. Et videbat̄ ei ꝙ totus mūdus minabatur ruinā. ⁊ ſtatim reppit ſe in purgatorio. Scōm dixit ꝙ nō dicit̄ aliquod ꝟbum in camera infirmi. quod infirmus nō audiat. Tertiū ꝙ aia in exitu ſupra q̄ dici pōt: marie expaueſcit. De quo pauore loquitur Petrus Damia. ſcribēs ad. d. Blancā comitiſſā regē francie. Penſandū qppe ē. cū iam peccatrix aia a vinculis incipit carnis abſolui: q̄ amaro terrore cōcutit̄. q̄ mordacis conſcie ſtimulis lacerat̄. Recolit vetita q̄ cōmiſit videt mādata q̄ negligenter implere contēpſit. Probat imobile ſibi diſtricte vltionis iudiciū ineuitabil'r imineṙ. Manere ſatagit. ire compellit̄. Recupare vult pdita. ⁊ nō audit̄. Pone exēplum hic Coſme de Medicis. Qui flens in morte dixit ſue cōſorti. O quot ⁊ q̄ta ſūt hoi in vltimo vite ſue. In quo qdē exitu: citat̄ ad reddendū rōem de tribus. Primo de aia. Quā ſocietatē ei fecerit. Cum dicat deus. Deu.4. Cuſtodi temetipm̄ ⁊ aiam tuā ſolicite. 2⁹ de corpe. Si nimis delicate fuerit nutritū: q2 recalcitrat. Vñ Paulus. Sciat vnuſqſq; vas ſuū poſſideṙ. Et.p. Pol. Aia d; eſſe regēs: corp⁹ ꝟo rectū. Idē. Bonū ē corp⁹ regi ab aia. 3⁹ de tpe amiſſo vñ ſcriptura Eccle.4. Cōſerua tpſ: ⁊ dclina a malo. Quo nihil pcioſius pt reperiri. Señ.p. epl'a. Nihil pcioſius tpe. Et ſubdit rōe; di. Oia mi Lucilli aliena ſunt: tps tm̄ nr̄m ē. In Cronica ordis. Exēplū. Quidā fr̄ deuotus in orone exñs poſt Matut̄. audiuit vocē lugubrē. Querēs qs eſſet. Ego in quit. ſū vna aia dānata: q̄ amariſſime defleo vitā meā. ſimul cū alijs dānatis. Et d nulla re tm̄ dolemus: ſicut de tpe quod inutiliter expedimus. ⁊ peccando conſūpſimus. Vbi i vna hora potuiſſemus de petis penituiſſe. Patet ſcōm.

Tertiū myſteriū ⁊c. In.p. myſterio argumētatū eſt ꝑ pte negatiua. ꝙ hō in morte q̄tūcq; peſſimus ſaluari pt. Rñdeo. ꝙ verū eſt: cū ſit liberi ar. S; ꝑcraſtinās hāc cōuerſionē maxia cū difficultate ſaluat̄. Q2 petōr fecit hitū i malo: q habitus in naturā cōuertit̄: vt h; phs. p. ethi. Et.7. Conſuetudo eſt altera natura. Et.p Rhe. Difficile eſt reſiſtere cōſuetudini. Et Iuue. li.3. Sat.p. Conſuetudo mali: tenet incurabile vulnus. Ouidi.2. de Arte Nil aſſuetudie maius. Et Mar. li. Vndiq; ſuſcepto. Mens aſſueta malo: firmius heret ei. Cice.2. Tuleu. Conſuetudis magna vis eſt. Et de hac conſuetudis efficatia loquunt̄ Cano.24.q.p.c. Sciſma. Et extra de ꝯſuetudie. c. fi. c. Cū tāto. Tāto igt grauiora ſunt petā: q̄to diutius infelicē aiam detinēt alligatā. Et p Iuri. in autētico. Vt nulli iudicū liceat hr̄e. col.3. Et. ff. d penis. l. Capitaliū. Et. C. de epali audiētia. l. nemo. Et. ff. ad macedonianū. Et Iuſti. d rerū diuiſiōe. §. Panonū. Cū ergo petōr ſit imbut⁹ ⁊ hituatus i malū: ⁊ difficile ſit mutare habitū. idō dānat̄. ¶ Scōo rōne obdurationis. Quanto qs conuerſione; tardat plus obdurat̄ in peccatis ꝑ qbus non conuertitur. Greg. Peccatū quod p pniam nō diluit̄: mox ſuo. pōdere ad aliud trahit. ¶ Tertio rōe elongationis. Quāto qs in peccatis morat̄. tanto ſe elongat a deo. S; non eſt veriſimile. ꝙ qs i vna hora vl' momēto ad pniā; verā reuertat̄. qui. p.50. annos: vel circa i peccatis fuit. Idō Grego.4. Dia. de Griſauro romano q ꝑuect⁹ morte ⁊ ſenio ꝯfect⁹ in petis inducias petijt vſq; mane. Sed non fuit ei ꝯceſſum. Et de Machario q requiſiuit a demōe. Cur pauci ſaluant̄: Quia inquit ſperant in morte ſaluari. ſic ꝑcraſtinant ſuam conuerſionē. Et ſic ſe trouano inganati.

¶ Feria ſexta in capite ieiunij. De elemoſina.

Audiſtis

AUdiſtis quia
dictū eſt antiquis. diliges
primum tuū: ꝛ odio habe/
bis inimicū tuū Mat. 5. ſʒ
Tho. i cathena aurea. De
triplici amore hodie xp̄s loquitur. Primo
ſui primi. Secūdo ſui. Tertio anime nr̄e.
Apud antiquos fuit hec lex: ꝙ nō niſi ami/
ci diligerent. Ego autē dico vobis diligite
inimicos vr̄os. Scd̄m Chriſo. Inimici nr̄i
poſſunt conſiderari. quattuor mōis. Pri/
mo quo ad naturā: ꝓ vt ſunt ad imaginē
dei facti. Et tūc ſunt diligēdi: q̄ꝛ boni ſunt
.p. Thim. 4. Oīs creatura dei: bona ē. Gn̄.
2. Vidit deus cuncta q̄ fe. ꝛ e. val. bo. Si q̄
ad naturaʒ hō eſſet malus deus: vtiqꝫ eſſet
malus ꝙ eſt ipoſſibile. 2°. quo ad culpaʒ.
Et tūc ſunt odiendi: q̄ꝛ vt peccatores odit
de⁹ illos. Eccl'. xij. Altiſſim⁹ odio hʒ pecca/
tores. Et p̄s. Iniquos odio habui. Diſ. 86.
Leo pp̄. Odio habeant peccata nō hoīes.
ꝗ 3°. quo ad penā: inq̄ꝫtū ſūt pene eťne vdi
ti. Quo ad hoc debemus eis cōpati: q̄ꝛ ad
mortē aīe tendūt. Vn̄ p̄s. Vidi p̄uaricātes
ꝛ tabe. 4. quo ad indigētiā. Et ſic eis de/
bemus ſubuenire. Ro. xij. Si eſurierit ini/
micus tu⁹: ciba illū. Si ſitit potū da illi. Iō
dicit diligite ini. ve. Quo ad primuʒ. 2°.
loquit̄ de amore ſui. poſtq̄ꝫ dixit de amore
erga inimicos. Et vos eſtote p̄fecti. ſ. i amo/
re dei: ſicut ꝛ pr̄ vr̄ celeſtis perfectus eſt. ſ. i
amore vr̄i: ideſt ſic p̄fecte diligit vos: ꝛ vos
ipm̄. De quo amore Iere. 31. In charitate
ꝑpetua dilexi te. Io. 3. Sic deus dilexit mū
dum vt filiū ꝛc̄. 3°. loquit̄ d̄ amore aīe. d.
Videte ne iuſticiā vr̄am faciatis corā hoi/
bus: vt videamini ab eis. Iuſticiā ideſt bo
nā opatōem. Que iuſticia ꝯſiſtit in duob⁹.
P° in el'aꝝ largitione. 2°. in deuota oroe.
Primo ꝛc̄. Sed hec iuſticia ꝑdit̄ qn̄ ſit ex
vanagl'ia ꝛ pōpa mūdi. Vn̄ dicit. Cū facis
el'am noli tuba ca. Illi canūt tuba: q faciūt
eā ex pōpa. Sʒ qn̄ ſit pure pp deū tūc ē fru
ctuoſa. alioqn tales nō hn̄t h̄ mercedē ſuā.
2°. hec iuſticia conſiſtit i deuota oroe. Et
hec ē ꝯtēplatiuoꝝ: ſʒ hec iuſticia ꝑdit̄ niſi
ab humāo fauore abſcōdat̄. Vn̄ dn̄s eā or
dinās. d. Et cum oraueritis non eritis ſicut
hypocrite triſtes: q orāt ꝛc̄. Sʒ cū oraueris:
intra i cubiculū tuū: ꝛ clauſo oſtio ora p̄rem
tuū i abſcōdito. Et pr̄ tu⁹ q videt te i abſcō
di. red. ti. ſ. mercedē. Aplica. De el'a. 3. ſit ꝛc̄.
¶ Primum dicitur inductionis.
¶ Scd̄m dicitur fructificationis.
¶ Tertium dicitur conditionis.

Irca. p. iducimur ad faciēdum ele/
moſinā. 3. rōe. Primo p̄ceptōis. 2°.
auctoritatis. 3°. ꝓprietatis. P°. rōe
ꝛc̄. Scd̄m Tho. 22. q. 32. ar. 5. Ric. 4. di. 15.
a. 2. Elemoſina eſt de p̄cepto. 4. legis. P°.
legis nālis. Dinal'. Cano. Ciuil'. P° nālis.
Que lex icepit ab Adā vſqꝫ moy. In q̄ tpe
mūd⁹ viuebat ſine lege ſcripta: tn̄ mūdꝰ ꝑm
legē nālē. vt dr̄ di. p. c. p. Et di. 9. Sane. Et
x. q. p. Placuit q̄ lex clamat Mat. 7. Que/
cūqꝫ vult: vt faciāt vob̄ ho. ꝛ vos ꝛc̄. Si p
xīus idiget pane vino veſte. ꝛ alijs necarijs
da ei. p. Io. 3. Non diligamus v̄bo neqꝫ li/
gua: ſʒ ꝛc̄. Et rō ē: q̄ꝛ nāle vult vt amic⁹ ami
co ſ͛bueniat. Teſte pho. 9. Ethi. Amicus ſe
dʒ hr̄e ad amicū ſic ad ſeipʒ. Et. M. xij. Di
liges pri. tuū ꝛc̄. Quod v̄bū Sicut teipʒ: d
clarat̄ a Cano. Di. 2. c. Proxios nr̄os tunc
diligim⁹ ſicut nos: qn̄ i eoꝝ necātib⁹ ſubue
nim⁹. Scd̄a ꝛc̄. i euāg. Luce. xi. d. xp̄s. Da
te el'aʒ: ꝛ oīa mūda ſūt vo. In eodē. xij. Vē
dite ſi poſſidetis: ꝛ date el'am. Et Mar. 6.
Eſtote miſ͛icordes ſicut ꝛ pr̄ ꝛc̄. Nullibi le
git̄ ꝙ de⁹ vocet̄ pr̄ potētie: nec pr̄ ſcie: ſʒ pr̄
mīe. Ad innuēdū ꝙ illi q ſūt ei⁹ filij. nō dn̄t
eū imitari i potētia neqꝫ i ſcia: ſʒ i mīa. De⁹
hūit tres filios. ſ. lucifer. adā. xp̄ʒ. Primus
appetijt ſuā pōaʒ: ꝛ iō tāqꝫ fili⁹ deneger ſu
it exheredat⁹. 2⁹. ſciam: ꝛ fuit ſilr̄ exhereda
tus. 3⁹. plus ſapiēs ſecutus ē ei⁹ mīaʒ: ꝛ iō
aſſecutus ē hereditatē eternā. Imitemur
ergo p̄reʒ celeſtē nō in potētia neqꝫ ſcia: ſʒ i
mīa: ꝛ aſſeq̄mur ꝛ nos hr̄ditatē ſuā. Eſto/
te igt ꝛc̄. Quod ꝛ v̄go fecit: q̄ꝛ bona mago
ruʒ pauperibus diſtribuit. Tertia lex di
citur canonicalis. Diſtin. 47. c. Paſce. Am
bro. Paſce fame morietē. ſi n̄ paniſti occidi
ſti. Et di. 86. In ſingul'. Et. c. Qui clemētiā.
Quarta lex ꝛc̄. ff. de agnoſcēdis vel alē
dis liberis. l. necare. Nam ille vr̄ necare q
alimēta negat q̄ pōt p̄are. Et. C. de ſacro.
ecc. Et de reb⁹ ꝛ p̄uilegijs eaꝝ. l. p̄uilegia.
Hūanitat̄ nr̄e ē. pſpicere egenis: ac opam
dare vt paup̄ib⁹ alimēta nō deſint. In q

b⁹ ꝓbis merito q̄rit Dubiū. Utꝝ oēs idif ferenter teneant̄ dare el'am. Ad qḋ r̄ndet Tho. Durādus. 4. di. 15. ꝛ Ric. ibi. Qḋ aut hō pōt illā ꝑferre. aut nō. Si nō pōt : excuſat̄. Qꝛ. ff. de reg. iu. l. Impoſſibiliū. Ab impoſſibile nēo tenet̄. In. 2. eth. Nēo dat qḋ nō hȝ 2. pol. Nemo ad impoſſibile : manū mittit. Aut pōt dare : qꝛ abūdat tp̄alibus bonis. Tūc ſub p̄cepto tenet̄ cum neceſſitas ꝓri occurrat. Qḋ ſic ꝓbr̄. Nēo pūit̄ etnal'r : niſi ꝑ mortali. Sȝ nō dans el'am etnal'r pūit̄ ꝙ ꝛc̄. Jō xp̄s Mat. 25. Ite maledicti i ignē eternū. Qr̄ o dio : Eſuriui eni ꝛ nō dediſtꝭ mihi mādncare. Sr̄ quo Aug. Tacet dn̄s oia recta iuſtoꝝ ꝛ oia mala iniqꝝ ꝛ ſolum laudat el'aꝝ fecūditatē ꝛ dānat ariditatē. Qr̄ hoc : Qꝛ oia cria redimunt̄ el'is. Uñ in die iudicij : ſolū de ea examinabit̄. Igitur omiſſio el'e : ē pctm̄ mortale qñ fieri pōt. ꝑ. Jo. 3. Qui hūerit ſubaȝ hui⁹ mūdi ꝛ viderit frēȝ ſuū neceſſe hr̄e ꝛ clauſit viſcera ſua ab eo : qūo charitas dei manet in eo : Et Hiero. di. 86. Qui clemētiā nō hȝ. nec indutus ē viſcera miſicordie ꝛ lachrymaꝝ : ꝙuis ſit ſpūalis nō adiplet legē xp̄i. In huius figurā Lu. 16. dr̄. Qḋ ille epulo acriter redargut⁹ ē : qꝛ lazaro idigēti panē nō dedit. Sup quo Ber. Si crudelitaſ eū arguimus q ſubſtātiā hui⁹ mūdi hn̄s ꝛ videns ſuum fratrem egere. ꝛ clauſit viſcera ſua ab eo : quid dicturi eſtꝭ in iudicio : q tot lazaros videtꝭ eſuriētes ꝛ nudos : Prattica. ꝯtra diuites affluētes mltꝭ bōis : q dn̄t fuiſſe dei. Anda : ꝙ de⁹ faciat vobis. Ac ſi eſſet piſtor. Deus nō ē piſtor. Qḋ ꝯtra exemplum Job. 31. Si comedi bucellā ꝛ non comedit pupillus ex ea. Uñ pȝ p̄ma rō. ¶ Scḋo rōne ꝛc̄. Triplici auctē inducimur ad dādā el'am. Primo diuiali. Canonica. Pagana. Primo ꝛc̄. In ps̄. 40. Btūs q itelligit ſup egenū ꝛ pauperē. Ecc̄. 3. Ignē ardētē extinguit aqua ꝛc̄. Tob. 4. Et ſba tua fac elemoſinā : ꝛ noli auertere faciē tuam ab vllo paupe : ita eni fiet : vt nec a te auertat̄ facies dei. Jſa. 58. Frāge eſurienti ꝛc̄. Deute. 15. Jō p̄cipio tibi vt apias manū tuā egeno ꝛ paupi : q tecū morant̄ in terra. Sc̄do auctē cano. 16. q. 7. c. Inuētū. 17. q. 3. c. Sūt q. Et Di. 47. c. Auctati. c. Sicut ij. Eſurientiū panis ē quē tu detines. nudorū veſtimētū ē qḋ tu recludis. ſ. ſupflnū : ꝛ miſeꝛ redēptio ē ꝛ abſolutio : pecūia quā tu in tra effodis. Et glo. Nō ſubuenire neceſſitatē hn̄ti : rapina ē. Et Tho. 22. q. 32. ar. 5. Bona tp̄alia ſūt cōia quoad vſuȝ ei qui idiget : ꝙuis ꝓprietas ſit tua. tn̄ vſus in neceſſitate ē cōis. In hui⁹ figuram. In teſtō veteri qlibȝ trāſiēs ꝑ vineā alteri⁹ : ſaturari poterat : ſine alia licētia. Idē hr̄ i. l. pēdētes. ꝗ. Sigd eloacariȷ̄. ff. de vſufructu. Et ff. ad. l. Rodiā. l. i. ꝗ. Cū in eadē. Cibaria i tp̄e neceſſitatis : ſunt cōia. 3⁹ paganali. Oui. li. de Pōto. Regia 'crede mihi res ē ſuccurrere lapſis. Plato in Timeo. Bonos viros cōmodos eē decet. Tulli⁹ in oīone ꝓ Ligario. Hoies ad deos nulla re ꝓpi⁹ accedūt : ꝙ hoib⁹ dando. Mercuri⁹ Termegiſtus. Cognata nature diuine : ē miſicordie virtus. Iuuenal' ſat. 8. Miſer inopū. Pretea ſaraceni : vt hr̄ in alcorano : qñ agūt aliqḋ feſtū ꝛ vidēt paupeȝ ad ſe venire adꝓcēdū el'aȝ. flectūt genua agētes deo grās ḋ tāto bn̄ficio : quē grant̄ ſuſcipiūt. ¶ 3⁹ rōne ꝛc̄. Quicqd dat̄ paupi : dat̄ xp̄o. Mat. x. Qui vos recipit : me recipit. Et. 25. Qḋ vni ex meis feciſtꝭ : mihi feciſtꝭ. Si das paupi : das xp̄o. Et eꝯ : negas. Uñ. 7. q. p. Ois Qui eni negat miſicordiā faciēdā neceſſitatē patiētib⁹ ipȝ xp̄m negat. Ille. Exēplū de Martino. q medietatē paliȷ̄ dedit paupi. Angel' petētib⁹ qs hoc feciſſet : R̄ndit. Martin⁹ adhuc cathecūin⁹ hac veſte me ꝯtexit. Et de magr̄o Jordane q paupi capā dedit. dū iret ad matutꝭ. Tādem vidit crucifixū coptum illa capa. Uñ pȝ primū.

¶ Scḋū di ꝛc̄. Tres ſunt vtilitates elemoſine.

¶ Prima. di mltiplicationis.

¶ Secunda impetrationis.

¶ Tertia benedictionis.

¶ Prima di ꝛc̄. Greg. 4. dia. Terrene ſbe p hoc ꝙ paupib⁹ diſtribuunt̄ multiplicantur. Et ꝓuer. xi. Aliȷ̄ diuidunt ꝓpria ꝛ ditiores fiūt. Aliȷ̄ rapiūt nō ſua ꝛ ſp in egeſtate ſūt. Qꝛ di. Res ſcā cū furto nō ſe ꝑ godere. Pȝ exēplis de Boniſacio. Qui puer exñs triticū mr̄is expēdit in vſuȝ pauperū. Qḋ mr̄ vidēs : pugno faciem cedebat. Puer antem oratione fuſa : horreum plenuȝ inuētum eſt. Et Petrus Dam. inducit

exemplum

exemplum de illo qui denariu; dedit pau-
peri: volens ex illo emere panem. Sed do-
mum reuertens inuenit mensam paratam
cū optimo pane. Quod fecit deus ex pane
dato pauperi. Et de. b. Dominico: cui pa-
nis fuit auctus Bononie. Rome. Qr por-
tinario precepit pauperib⁹ panem dare. ⁊
omnia residua mense fratrum. Et de Ab-
bate. s. Benedicti qui vocabatur a mona-
chis deteriorie abbas Date. q2 erat liberal'
amot⁹ ab officio omni anno tempestabā-
tur: vt vix posset viuere cum prius semper
abūdarent. Et. 2. Re. 17. De vidua que pa-
uit Helyam pphetam: cui nō defuit oleu;
⁊ farina. Quot miraculose prosperantur:
Qr deus nō vult superari in liberalitate.
¶ Secūda dicitur ⁊c. Ueniam pro pecca
tis impetrat. Eccl'astici. 19. Cōclude elemo
sinam in sinu pauperis. ⁊ ipsa exorabit pro
te. Et Mat. 5. Beati misericordes ⁊c. Hie-
ronymus ad Nepotianū. Nō enim memi-
ni me legisse hominem pium a deo dere-
lictum. Lactā. in. 6. Magna est misericor-
die merces: cui deus pollicetur peccata se
omnia remissurum. ¶ Exemplo patet. De
Cornelio pagano: q2 pius erat erga pau-
peres. missus est ad eū Petrus vt eum ba
ptizaret. act. x. Ideo Dan. 4. dicit de Na-
buc. Qd propheta dedit ei hoc documētū.
Domine mi rex. cōsiliū meū accipe. Pecca
ta tua elemosinis redime. Qd etiam dicit
puer. xi. Per misericordiam purgant pec
cata. Scd3 magr̃u3. 4. di. 15. Tres sūt par
tes satisfactionis pro peccatis. Oratio. Je
iunium. Elemosina. Sed elemosina est di-
gnior: q2 in se comprehendit virtutem ora
tionis ⁊ ieiunij. Sed heu: q2 hodie defecit
pietas. Alius expendit circa concubinam.
Alius in tabernis. Alius in pompis. Cla-
ma hic. O dali manegi rosi. Ali⁹ circa cau
das mulierum. que sunt selle diaboli. Ali
us circa canes: vt patet de illo Cardinali.
qui circa mille canes nutriebat. O corda
admantina. O inhumani homines. Quod
ptra Ber. Clamant nudi: clamant fameli-
ci: nostrum est qd vane expenditis. Et Am
bro. 3. off. Canes ante mensa; impastos ee
non patimur: ⁊ homines excludimus. Uer
te te ad ciues oculo toruo. ⁊ Clama. Ad
vos damo. O pomposi ciues. Qui pupil-
los. viduas. peregrinos. ⁊ seruos dei obliui
scimini. Deus non vos fecit dominos rerū
tēporaliu;: sed dispensatores. Qd bñ innu-
it Ambro. di. Non sunt hominis bona que
secu; ferre non potest: sola misericordia co
mes est defunctorum. Non mireris si domi
nus tollit. c. cc. duc. Si tempestaris. Si om
nia sunt aduersa. Quia deus postq̄ nō fa
cis quod debes. ⁊ ipse dabit tibi de li scorz
zate. ¶ Tertia dicitur. Benedictiōis. Pro
uer. 22. Qui pronus est ad misericordiam
benedicetur: q2 de panib⁹ suis dedit pau-
peri. Super quo glo. Duplex ē benedictio
quā habet q̄ fuit liberalis. Prima ē homi
num: q2 dolēt in mente dicentes. O talis
fuit bonus vir. Sia benedecta anima sua.
Et per oppositu;: maledicitur. Prouer. xi.
Qui abscondit frumenta in tempore suo:
maledicetur in populis. Contra illos qui
amant penuriam in populo. Clama cōtra
predicatores: qui in orōnib⁹ funereis lau-
dant hos poltronos in morte: cum fuerint
auari. Sed gran marze a quel Hec dona:
hec munera. Et amore replamur. chi gua
sta el mūdo. Secūda benedicio dei. Mat.
25. Uenite benedicti ⁊c. Quā habuit Job
42. Dominus autē benedixit nouissimis
Job.

Tertiu; dicitur ⁊c. Quatuor sunt cō
ditiones elemosine: ad hoc vt sit Conditiones
deo grata.

¶ Prima. vt sit gratiosa.
¶ Secunda. vt sit liberalis.
¶ Tertia. vt sit cum sapientia.
¶ Quarta. vt sit propria.

¶ Prima ⁊c. 2. Cor. 9. Nō ex tristitia: aut
ex necessitate: Hilarē enim datore; diligit
deus. Et Cassiodorus li. de amicitia. c. 22.
Uultu hilari. serena facie. ⁊ sermone iu-
cundo: studeas condire munificentiā tuā.
Quicquid largiris: cum hilaritate largire
Contra illos qui dant elemosinam mur-
murando. Che diauol. Ele el vero. Preti
e fra. e poy: non so ma sadoy. Exemplum
fratris nostri Tolose. Qui dum panē que
reret. Uade in nomine diaboli inqt: quia
est in furno. Et mulier. Pater le in pasta.
Et alius. Expectamus molinarium a mo-
lino. Dum instaret ille. Da mihi saltē acū
vnū: nā erat marzarius. dixit. Tolli in male

diaboli. Et de illo alio. Qui facit dicere: ꝙ
non eſt in domo. Ubi eſt patronus veſter:
Non eſt in domo inquiunt: quia ſic eis mã
dauit. Uenite cras. Et in mane ⁊ ſero per
4.5. dies it: tandẽ habet paruam elemoſi-
nam ab illo poltrono. Non ſic chariſſime.
Sed vt dicitur Eccleſiaſtici. 35. In omni
dato: hilarem fac vultum tuum. Eſopus.
Nobilitat viles frons generoſa dapes.
Non te far pregar. da libenter: ⁊ prompte.
Quia dicit Sene. Nulla res carius emi-
tur: ꝙ que precibus empta ẽ. Et. M. Uar
ro. Ficte referas gratiaꝫ. inuite danti. Sel'
dedit qui rogatus. bis qui non. ¶ Secun
da conditio. vt ⁊c. Qđ non fiat pro ſuſce-
ptis beneficijs vel ſeruitijs. Sunt multi q
faciunt laborare paupes. ⁊ poſtea dant il
lis aliquid nomine elemoſine. cum tamen
ſit potius merces: ꝙ elemoſina: ⁊ eſt ven-
ditio. Dupliciter venditur elĩa. Primo ꝙ-
do datur cum quadam violentia. Auguſt.
Qui dat vt careat tedio interpellantis: ⁊
rem perdit ⁊ meritum. Secundo quando
datur ſpe retributionis. Sene. Non eſt be-
neficium quod in queſtum mittitur. Hoc
dabo. hoc recipiam: auctio eſt. Fac ergo li
benter ⁊ copioſe. In iuuentute. in ſenectu
te. in aduerſitate ⁊ proſperitate. ¶ Tertia
conditio. vt ſit cũ ſapientia. Tunc hõ fa-
cit elemoſinam cum ſapientia. quando nõ
expectat facere poſt morteꝫ. Elemoſina eſt
inſtar pupille dirigẽtis animam. Qui vult
facere elemoſinam tñ poſt mortẽ. Quãdo
anima ſua egreditur corpus: habet lumen
poſt tergum ſuum. ⁊ ideo ſepe ꝯtingit eum
cadere in foueã purgatorij. Melius ẽ non
cadere in foueã: ꝙ inde reſurgere. Non ex
pectes ꝙ filij faciãt: qꝛ faciũt ſi volũt: ſel ge
ne vanza. O quot ſunt teſtã: facta iam a. c.
ãnis: q̃ adhuc nõ ſunt miſſa in executionẽ.
Nec ſunt ꝑ mandarli. ¶ Quarta cõditio
dicitur ⁊c. Prouer. 3. Honora dñm de tua
ſubſtãtia. Et Greg. Nõ ẽ putanda elemo-
ſina ſi paupibus diſpenſet: qđ ex illicitꝪ re
bus acquirit. In qbus verbis. 4. ſũt decla
rãda. Primũ vtrũ poſſit fieri elemoſina
de iniuſte acq̃ſitis: Rñdet Tho. 22. q. 32.
ar. 7. Qđ aliqd iniuſte acq̃ſitũ dr̃ dupliciť.
Uno modo. Qñ qs acq̃rit de vſuris ⁊ ma
le ablatis: tunc nõ pt: qꝛ ꝯtra iuſtitiaꝫ. Au
gu. 14. q. 5. Noli velle elemoſinas facere de
fenore ⁊ vſuris. Et. ff. de ꝓbox oblig. l. Si
pignore. De alieno largiri: ſpẽs furti ẽ. Cõ
tra eos q faciũt capellas. altaria. cãpanille
de vſuris. Cõiter in talibus tra la ſaeta.
Ad hoc facit exemplum de illo vſurario. q
eccleſiam de vſuris cõſtruxit. Cum eps vel
let eã cõſecrare diabolus apparuit ei. Et i in
quit in nomine diaboli. Quia hec capella
ẽ mihi dedicata. Secũdo modo dicitur in
iuſte acq̃ſitum quod ẽ ex ludis fortune in
uentũ: Nec de ijs poteſt fieri. Tertio mo-
do. Nõ ꝙ ipſa bona ſint illicite acq̃ſita: ſꝫ
modus acq̃rendi. vt de meretrice. que ele-
moſinam poteſt dare. Ala barba del vſura
ro. Secundũ Dubium. vtrum iudeꝰ poſ
ſit: Ad hoc Tho. in tractatu contra iude-
os. Qđ poteſt: ſi habet alia bona: a bonis
vſurarijs. Tertium: vtrum ſubditi: Th.
s. Qđ non: niſi forte de minimis. Quar
tum vtrum vxor poſſit: Reſpondet Alber.
4. ſenten. Quod in quatuor caſibꝰ poteſt
elemoſinam facere. Primo ſi eſt lucroſa in
domo. nec intelligo deducendas expẽſas
victus: qꝛ vir tenetur eam paſcere propter
dotem. Secũdo ſi habet alia bona ꝑter do-
tẽ: qꝛ ſua ſunt: põt facere. Que dicanť bo-
na pafrenalia in glo. C. de pactis. Ter-
tio põt facere de rebꝰ mimis: de pane. vi-
no. meneſtra ⁊c̃. Que ꝑtinẽt ad diſpẽſatio
nem domꝰ. Quarto ꝓpter bonum viri.
Puta: qꝛ ipꝫ videt crudelẽ. ſceleratũ. blaſ
femũ. vt dš ſuſpẽdat irã. vel eũ illuminet.
dat moderatas elemoſinas occulte: bene-
facit mulier. Quia vt hñt Cano. 16. q. p. c.
Reuertimini. ꝑꝑ elĩas pijſſimus deꝰ ſuſpẽ-
dit flagella. Ad qđ facit illđ mirabile exẽ-
plũ. p̊. R. 25. Abigail. q̃ virꝫ Nabal liberauit
a morte: ꝑꝑ panes datos Dđ ꝯtra volũta
tẽ eius. Uide hiſt. qꝛ mirabilis eſt.

¶ In ſabbato primo quadrageſime. Qđ
b. virgo eſt confidentia: ⁊ ſpes: ⁊ auxilium
noſtrum.

Confidite ego ſũ nolite timere. Mar. 6. ¶ A lau-
de. gloria. e honore dela
noſtra intemerata virgi-
ne maria. miraculũ recita
tur de

tur de quodam latrone. qui omni ſabbato
ob virginis reuerentiam ieiunabat: ⁊ miſ-
ſam audiebat. Ipſam rogans vt non per-
mitteret ipſum mori ſine contritione pecca
torum ſuorum ⁊ confeſſione. Cui maria ap
paruit. d. ꝙ nō moreretur ſine ꝯtritione. ꝓ-
pter reuerentiam quā ei habuit. Unde mo
riens ſaluatus eſt. Quod ego conſiderās:
more ſolito ipſam ſalutabo: ⁊ vos vna me
cum. d. Aue ⁊c. ¶ Confidite. ego ſum noli
te timere. Recitat euāgeliſta ꝙ chriſtus
poſtꝗ̄ ſaciauit. 5. milia hominum de. 5. pa
nibus. Jo. 6. voluerunt ipſum facere regē.
eſtimantes ꝙ ſemper eos paſceret. ⁊ nihil
eis deficeret. Chriſtus autem volens ſuper
biam mundi fugere in exemplum noſtrum:
in montem fugit. Et vt dicit euangeliſta:
facto miraculo panum cum eſſet ſero: iuſ-
ſit diſcipulos aſcendere in nauiculam. Et
ipſe ſolus erat in terra. Et tūc diſcipuli fue
runt in magno periculo. Et hoc quadrupli
ci ratione ſm Glo. Primo ratione venti.
Quia inquit erat ventus contrarius illis.
Secundo ratione loci: quia in mari erant
vbi iminent pericula plurima. Tertio ra-
tione temporis. erat ſero. Quarto ratione
naucleri. q: chriſtus non erat cum eis. 5° ra
tione iude. q: erat cum eis futurus ꝓditor
in mortali. Sequitur. Circa autē quar-
tam vigiliam noctis venit ieſus ad eos di.
Confidite ego ſum ⁊c. Secundū Alber. 4.
ſunt vigilie noctis ⁊ ſeruantur in le guar-
de. Prima eſt. 3. horis. Secunda in. 3. alijs.
Tertia in. 3. alijs. Quarta aūt in qua xp̄s
venit. ſ. in aurora. di. Confidite ego ſum.
Moraliter. Nauis hec: eſt anima nr̄a: poſita
in mari huius mundi. De quo. ps. Hoc
mare magnum ⁊ ſpacioſum. Que eſt in pe
riculis maximis: Sed nobis eſt auxilium
neceſſarium. Sed quod: Reſpondeo: ꝙ ē
maria que dicit hodie ſuis deuotis. Con-
fidite ego ſum nolite timere. Sed3 Jacobū
de vorągine in mariali. Albertum ſup Miſ
ſus eſt. Confidentia. ſpes. ⁊ auxilium. ⁊ ad
iutorium: eſt neceſſarium tribus generibus
perſonarum. ad preſens noſtrum propoſi-
tum in preſentiarum.
¶ Primi ſunt cum hoſtibus dimicantes.
¶ Secundi ſunt in mari nauigantes.
¶ Tertij ſunt in infirmitate egrotantes.

P Rimi ſunt ⁊c. Pro maiori notitia
dicendorum: nota ſententiā Tho.
2°. di. 2. ꝙ deus omnipotens, tria
fecit loca. Primum celum empyreum pro
beatis ⁊ angelis. Secundo paradiſum ter
reſtrem. Tertio vitam preſentem pro iumē
tis. Sed propter peccatum: cum eſſet locus
animalium: factus eſt locus iumentorum:
⁊ locus belli ē. Unde dauid in. ps. Homo
cum in honore eſſet ⁊c. Et. p. Mach. 6. Bel
lum contra nos ē. Et. ps. 55. Multi bellan-
tes aduerſū me. Ber. Caſtrū aīe tue in fra
ra inimicorum ē: ⁊ vndiqꝫ oppugnatur. Qui
ſūt hi bellantes: Rn̄deo. ꝙ ſunt tres: cū q
bus eſt aſſidua pugna ⁊ bellū: ꝯtra aīam.
¶ Primo. cum demonibus.
¶ Secundo. cum mundo.
¶ Tertio. cum carne.
¶ Primo. Cum demonibus. p. Petri. 5.
Fratres ſobrij eſtote: q: aduerſarius ⁊c.
Iſte eſt qui procurat omnia bella ⁊ diſcor
dias. Apoc. 12. Ue terre ⁊ mari: q: deſcen-
dit ad vos diabolus habens iram magnā.
¶ Sedo cū mūdo. Jo. 16. In mūdo preſſurā
hēbitis. O petre. O iacobe eritis tribula-
ti. O q̄nte anguſtie ſūt nobis in pn̄ti ſclo. d
filijs. diuitijs. de honoribus. Aug. In valle
ſumus miſerie: in q̄ magis flēdū ē eo ꝙ minus
flemus. ¶ 3° ē caro. De q̄ apls Gal. 5. Ca-
ro ꝯcupiſcit aduerſus ſpm̄ ⁊ ſp̄s aduerſus
carnē. Et Aug. li. de agone xp̄iano. Inter
oīa xp̄ianorum certamina. duriora ſūt p̄lia ca
ſtitatis. vbi q̄tidiana pugna: ⁊ rara victoria
Ille. Et in tātis periculis poſitus ē hō. Propterea
dicit. Bona. in. 4. diſt. 17. ar. 2. ꝙ impoſſibi
le eſt hominē eſſe ſine veniali: chriſto exce-
pto ⁊ mr̄e. Ideo in tantis periculis poſi-
tus homo: neceſſarium eſt ei adiutorium ⁊
confidentia. Quia homo dicitur peccabi-
lis. Ratio Alberti Tria ſūt que pcāre nō
poſſunt. Deus. Beſtia. Lapis. Ad hoc ne
homo peccaret: opus erat ꝙ eſſet aut de-
us aut lapis. aut beſtia. Quia vero factus
eſt homo: oportet ꝙ peccet. Unde. 12. q. 2.
Omnis etas. prona eſt ad malum: ab ado
leſcentia ſua. Unde bene monebat Plato
De quo Boetius. 3. de Cō. Ut Platoni pla-
cuit: in minimis quoqꝫ rebus diuinum de-

bet implorari auxilium. Si in minimis: plꝰ
in maximis. In el ſato de lanima. Job. 5.
c. Voca ſi eſt qui tibi reſpondeat: ⁊ ad ali
quem ſanctorum conuertere. Sed quale ē
adiutorium noſtrum: Vere eſt maria. Cō
fidite ego ſum. Illa eſt enim que demonē
premit. Geñ. 3. dictum fuit figuratiue ſer-
penti. Inimicitias ponam inter te ⁊ mulie
rem: ipſa conteret caput tuuȝ. O diabole.
la dara dele pate a te. Et Ber. ſuper Can.
Tu pugnatrix egregia: quia omnis mali-
tia ſpiritualium nequitiarum: ante faciem
tuam in fugaȝ eſt conuerſa. Ille. Tribula
ris a mundo. a diabolo. a carne. inuoca ma-
riam. O ſcuto dela afflicta gente. O aiu-
to di miſeri mortali. Quia ſicut eua fuit cā
nr̄e mortiȝ: ita maria nr̄e vite. Sicut eua cā
noſtre maledictionis: ſic maria noſtre be-
nedictionis. Unde eccleſia canit. in perſo-
na peccatoris. Dignare me laudare te: vir
go ſacrata: da mihi virtutem contra ho-
ſtes tuos. Et Alber. in ſequentijs. De pec-
cati vinculo. hoſte. carne. ſeculo: libera nos
o maria. Et Petrarcha. Ad te ſuſpiramꝰ o
diua genitrice. Col core e cola mente an-
guſtiando. Perche diſſeſi ſiamo da eua in-
felice. Exemplum notabile. In Cronica or
dinis: de quodam nouitio. qui a demone
tentatus: de ordine exijt. Et litteras miſit
patri Dominico: de ſuo receſſu. Sanctus
dei ad virginē acceſſit. d. O maria nō hinc
recedam. donec mihi reſtituas la pecorella
ſmarita: Statim ſurgens precepit ſacriſte
aperiret portas eccleſie. Iuuenis autem in
illa hora domi conſiſtens. videbatur ei ꝙ
carnes vrerent. Ad conuentū pcitꝰ redijt:
veniam petijt: Miſerere mihi pater. Et il-
le. Fili ne timeas ⁊ ceteri peccatores: quia
mater miſericordie quā rogaui te adiuuit.
Unū ſaluus factus eſt. Confidite ⁊c̄.

Secūdo. Cōfidē. ē ⁊c̄. Ecc. 43. Qui
f
nauigat mare enarrat picula eiꝰ: ⁊
audiētes auribꝰ nr̄is admiramur.
Et Pius pp̄. Periculoſum eſt mare atq; i
feſtum. Et Pithacus philoſophus. Fide-
lis terra: mare p̄o infidum eſt. Mare eſt
magni lucri: ſed maximi damni. Et multo
plres ſunt Theſauri in mari q̄ꝫ i terra. Na
uigātes ergo: indigēt adiutorio. Sȝ quo:
Reſpōdeo. viſio ſtelle tramōtane: qua ad
portum dirigunt. Et quando illam amit-
tunt. perdunt: omnem ſpem ſal. Exemplū
Pau. act. 27. qui in italiam veniens de ſe
⁊ alijs dicit. Neq; ſole neq; ſyderibus ap
parentibus: ablata erat omnis ſpes ſalu-
tis. Ad propoſitum. Quādiu ſumus in hoc
mundo. ſumus nauigantes ad portum pa
radiſi. Per la ſententia del noſtro roman
Paulo. Ad Hebr. 13. Non enim habemus
hic manentem ciuitatem ſed futuram inq
rimus. Ad phi. 3. Noſtra conuerſatio in ce
lis eſt. Sed inſurgunt nobis venti contra-
rij. De quibus hodie. Erat aūt ventus cō-
trariꝰ. Inter tot ergo picula nobis eſt ne-
ceſſaria ſtella tramontana que eſt maria:
dicta ſtella maris. De qua eccleſia canit.
Aue maris ſtella. Canta. Alibi. Stella ma
ria maris. Et in ℞. matutini. Fulgida ſtel
la maris. Que ſtella tramontana dicitur.
ppter. 3. proprietates quas habet.

¶ Prima. q2 hȝ ſerenitatē in afflatu.
¶ Scda. q2 hȝ fortitudineȝ in ſuo conatu.
¶ Tertia. q2 hȝ directionē in ſuo ducatu.
¶ Prima. q2 habet ⁊c̄. Quando aer ē nu-
biloſus: ⁊ inſurgit ventus aquilonaris. q
eſt a parte huius ſtelle: efficitur ſerenus.
Unde ſicut ventus auſtralis eſt cauſa plu
uie. ita aquilonaris cauſa ſerenitatis. Ec-
cleſiaſtici. 25. Ventus aquilo diſſipat plu-
uias. Alber. 9. compendij. quatuor ſunt vē
ti principales. Subſolanus ab oriente. Au
ſter in meridie qui eſt calidus. Aquilo qui
eſt frigidus a ſeptentrione. Zephirus qui
flores producit. Ad propoſitum ergo. Vē-
tus aquilonaris cāt bonum tempus ⁊ fu-
gat turbidinem aeris. ita quando deus ē
turbatus contra peccata luxurie. auaritie
odij. ⁊ huiuſmodi. ⁊ mundum flagellare in
tendit inſurgit tramontana ſtella maria:
⁊ ipſuȝ placat ⁊ quietat. O quomodo mū
dus ſtaret. niſi eſſet ſupplicatio marie. que
quotidie orat pro nobis: Ber. Loquere do
mina q2 audit filius tuus. ⁊ q̄cunq; volue-
ris ipetrabis. Ille. Et eccleſia in ſequētijs.
Ad te pia ſuſpiramus: ſi non ducis deuia-
mus. ergo doce quid agamus. poſt hūc fi-
neȝ vt viuamus. cum ſanctis perenniter. Et
Petrarcha. Noſtra ſperanza ptra a ogni
aſpra ſorte. De teni in capo la tua ſancta
mano. Che ci defenda: e chi ſe fagia forte.

¶ Secunda cōditio huius ꝛc. Facit hoīeſ
fortes cōmorantes ſub regione huius ſtel
le: vt ſunt Lōbardi. Italici. Romani. Ue-
getius lib. de re militari. Orientales non
poſſunt nimis eſſe fortes qꝛ calidi propter
ſolis ardorem. Occidentales ſimiliter qꝛ
ſunt frigidi: vt pote nimis longati a ſole.
Ideo pauidi. Quāuis clament. Gorges.
Gorges. Sed fortes ſunt ſolum commorā-
tes ſub regione tramontane. Unde vnus lō
bardus perſequitur. x. infideles. Ad propo
ſitum. Qui ſunt deuoti marie. ſunt conſtan
tes in tribulationibus mundi: vtpote ab
ipſa roborati. Quid dicis o Ber. ſup can:
Oportet omnes chriſticolas per huius ſe-
culi pelagꝰ reſpicere ad mariaꝫ maris ſtel
lam. Siquis hoc egerit. non iactabitur in
anis gloꝛie vento. nō ſcopulis tribulatōnū
fatigabit. Ille. Sine maria nihil agimus.
quia eſt refugium noſtrum. ¶ Tertia con-
ditio huius ſtelle. Marinarios dirigit ad
portuꝫ. Ita maria. Unde Bernar. ſup miſ
ſus eſt. Maria eſt preclara ꝛ eximia ſtella
ſuper hoc mare magnum eleuata: micans
meritis. coruſcans exemplis. Si inſurgunt
venti tentationum: reſpice ſtellam. inuoca
mariam. In anguſtijs ꝛ in periculis pluri-
mis mariaꝫ cogita. mariam inuoca. mariā
clama. non recedat ab ore. non recedat a
corde. Ille. O peccator noli recedere a de
uotione illius. Dic coronam. dic officium
virginis o ciuis. ieiuna ſabbata. Ideo ec-
cleſia. Placa mare. maris ſtella. ne inuol-
uat nos procella. ꝛ tempeſtas obuia. Il-
le. Et Petrarcha.

Lachrymaruꝫ la noſtra vita e plena.
Si che piangendo ſiamo de luce priui.
Se non ci luſtri: tu ſtella ſerena.
Unde patet ſcd'a. Confidite ego ꝛc.

Tertio adiutoriū ē opꝰ infirmis. O
quot mortui ſunt in miſeria: quia
adiutorem non habuerunt. Eccliā
ſtici. 5. Ue ſoli: quia ſi ceciderit non hꝫ ſub
leuantem. Ex hoc laudatur a Theologis
opus miſericordie: infirmos viſitare. Un-
de chriſtus Mat. 25. Infirmus eram ꝛ vi
ſitaſtis me. Ad propoſitum. Quis eſt hic
īfirmus: Uere eſt peccator: qui eſt infirmꝰ
luxuria. auaritia. iracundia. ꝛ huiuſmodi.
De qua infirmitate Dd. in ps. Cāta. Mi
ſerere mei deus: quoniam infirmus ſum.
Infirmus es o Dd. Num capite: Sto-
maco: Non: ſed peccato O peccator in-
firme. Idō īdiges adiutorio medicīe ſpūal'
Que eſt maria dulcis. Quid dicis o Caſ
ſiodore: Tu patrona humani generis. Af
flictis ꝛ īfirmis medicina ſingularis. Quiſ
tuo non egeat auxilio: cū peccare ſit com-
mune: Ille. Nota ī verbo peccare commu
ne. Eccleſiaſtes. 7. Non eſt homo qui fa-
ciat bonuꝫ ꝛ non peccet. Prouer. 20. Quis
poteſt dicere mundū eſt cor meum: purus
ſuꝫ a peccato: In Auten° de mona. §. Tri
ennij. Natura humana labitur ad delicta.
Cuꝫ ġ hō ſit infirmus peccatis. indiget ad
iutorio marie. Hec eſt que ſanat īfirmos.
recreat morbatos. Cōfidite ego ſū. ſ. ſpes
veſtra. Unde bene Ber. ſuper Can. ſ. 88.
Maria omnibus omnia facta ſapiētibꝰ ꝛ
inſipientibus: copioſiſſima charitate debi-
tricem ſe fecit. omnibus penitentie ſinum
aperuit. vt de plenitudine eius accipiāt
vniuerſi. Captiuus redemptionem. triſtis
conſolationem. infirmus ſanitatem. iuſtꝰ
gratiam. angelus letitiam. filius dei huma
ne carnis ſubſtantiaꝫ. Ille. Confidite ego
ſum: nolite timere: adiuuabo vos. In qui-
bus verbis merito dubium querit. Quare
dies ſabbati dedicatur marie: Reſpōdeo
quia triplici rōe. Primo ratiōe acerbe paſſio
nis. Paſſio ſcōꝝ eo die cōſecrari ſolet quo
morteꝫ pro chriſto ſuſceperūt. Equiſſimū
etiam vt virgini dies illa dedicetur. quo ꝑ
chriſto eius filio paſſa eſt. Sed dies vene-
ris sancti. ꝛ ſabbati ſancti paſſio virginis
ꝑdurauit. Igiť illi dies debēt virgini dedi
cari. Sed eccleſia dieꝫ veneris filio dedi-
cauit: qꝛ ſabbatū matri dedicatur. Secū-
do ratione perſonalis derelictionis. Nam
ſicut virgo tempore paſſionis ſola in vlti-
mis doloribus manſit. Sic congrue illi vl-
timus dies hebdomade cum gaudio ſolē-
niter dedicetur. Aug. O beata maria quiſ
tibi digne valeat iura gratiarum ꝛ laudū
preconia impendere que tuo ſingulari me
rito: mundo ſuccurriſti perdito: Quas ti-
bi laudes: fragilitas humani generis per-
ſoluet: que tuo ſolo ꝯmertio. recuperandi
aditum inuenit: Eccleſia enim ſic diſpen-
ſat dies hebd'e. Prima dies dñica ſāctiſſi-

feriẽ diſtribute

1. Trinitati.
2. Defunctis
3. ~~angelis~~ peccatoribus
4. Angelis
5. ſpiritui ſancto
6. paſſioni.
ſab. be. m.

me Trinitati. Dies lune defunctis. Dies martis paccatoribus. Dies mercurij angelis. Dies iouis ſpiritui ſancto. Dies veneris paſſioni. Dies ſabbati marie. ¶ Tertio ratione viſitatiõis. In ſabbato ſancto: maria remanſit vidua ſine filio. Et debẽt vidue viſitari ⁊ conſolari. Eccleſia in ſabbato ipſam viſitat: que eadem die ſpecialiter officium facit in ſui gloriaꝫ: in horis: in miſſa: in matutinis. Eſt ꝗ noſtrũ auxilium. Exemplum in Cronica ordinis. Frater quidam: cum eſſet morti vicinus cepit fixis oculis ad certum locum tremens aſpicere. Quod cuſtos eius aduertens, dixit. Frater rogo dicas ſiquid vides. In verbũ deſperationis frater prorupit. perdidiſſe ſe inquiens quod in ordine feciſſet. Cuſtos ꝓ eum exhortaẽ ad marie inuocationem diceretqꝫ verſum illum. Maria mater gratie mr̃ miſericordie ⁊c. Mira res: ſtatim vbi ipſum compleuit verſum: in quoddaꝫ gaudium prorupit. ⁊ dixit mente pacifica. O mi frater: nonne vidiſti dominam noſtram propugnatricem expellentem cateruam demonũ qui me terrebant: Tunc cõuocatis fratribus confeſſus eſt omnem deſperationem predictam. Et dicto cum magna deuotione ſymbolo: ⁊ Aue maria: in domino obdormiuit. Maria ergo eſt noſtra confidentia. Unde Petrar.

Lachrymarum la noſtra vita e piena
Si che piangendo ſiamo di luce priui.
Se non ci luſtri: tu ſtella ſerena. Confidite ego ſum ⁊c.

¶ Dominica prima. 40. De excellentia liberi arbitrij.

Ecce angeli acceſſerũt: ⁊ miniſtrabãt ei. Mat. 4. ¶ Eſſẽdo la hũana fragilita ſotto poſta al gouerno di cieli e ala ĩfluẽtia de corpi celeſtiale de tal proprieta e cõditione: che ꝑ neſſun modo ſia capace delli eterni beni: Ideo accõmodatamente lhomo cũ ogni ſtudio cura e vigilantia de mente. ſi debbe exercitare nelli operatione diuine: celeſte. alte. ⁊ pellegrine. Queſta e la laurea ſententia diuini ⁊ angelici doctoris Thome aquinatis in. 22. q. 175. ar. p°. ad ſcd̃m. Ad dignitatem hominis pertinet vt ad diuina eleuetur: ex hoc ipſo factus ẽ ad imaginem dei. Ille. Et phs. x. ethi. contra Symonidem. Homo dꝫ ſe ad diuina ⁊ immortalia trahere quantum poteſt. Imperoche como vole il ſiume di eloq̃ntia il Firmiano Lactantio in. 3. diuinarum inſti. c. 9. Non ideo naſcimur vt ea que ſunt facta videamus: ſed vt ipſũ factorẽ rerꝫ oĩuꝫ cõtemplemur. i. mente cernamus. Ille. Et il noſtro roman Paulo. ad Phil. 3. Noſtra conuerſatio in celis eſt. Cum qua ſentẽtia non multum ſi fece da luntano la colorata fantaſia de philoſophãti: ⁊ ſingulariter diuini Platonis in lib. de legibus. Naturale eſt homini. vt ad originem ſuam celeſtem ſemper anhelet. Auicenna in. 5. Metha. Omnis ſapientum ſpes eſt: ad anime felicitatem conſequendam. Et Aug. in p̃ncipio conf. Feciſti nos domine ad te: ⁊ inquietum eſt cor noſtrum: donec requieſcat i te. Unde Perſius ſatyrizando nela. 3. ſatyra: damnat noſtraꝫ incuriam ⁊ negligentiam dicẽdo: inducto da Lactantio li. 2. c. 2. O curue in terris anime ⁊ celeſtium inanes. Celum potius intuemini: ad cuius ſpectaculum vos excitauit ille artifex verus deus. Et noſter vates. Danþ. al. 17. canto del purgato. ſic exclamat.

Chiamaui il cielo: e intorno vi ſi gyra
Monſtrandoui li ſue belleze eterne
Elochio voſtro pur a terra mira.

Sed vere nulla res eſt: que habeat tantaꝫ excitare inertiam noſtram. ⁊ nos copulare illi ſummo bono deo. dũ ſumus poſiti i hac vaſta ſolitudine: quãto e la conſideratiõe imenſorum ⁊ altorum beneficiorꝫ dei ipſi hoi collatoꝝ. inter q̃ precipuũ ⁊ ſinglare ẽ dignitas ⁊ excellentia liberi arbitrij. Quo mediante homo vilis ac terrenus poteſt ſe facere colonum ⁊ habitatorem regni celeſtis. Figura de chriſto hodie in euangelio qui poſtq̃ꝫ reſiſtentia ſua demonem proſtrauit: in ſui triumphũ ãgeli ſibi miniſtrarũt. De qua excellẽtia ⁊ dignitate liberi arbitrij ſeu volũtatis humane: tria digniſ-

ſima

ſima myſteria proponemus ↄtẽplanda.
⸿ Primum. dicitur opinionis.
⸿ Secundum. dicitur declarationis.
⸿ Tertium. dicitur reſponſionis.

Circa primum. Dubium queritur. Utrum liberum arbitrium hominis: ſiue voluntas humana poſſit cogi? Ad hoc ſunt. 5. opiniones. ⸿ Prima aſtrologorum. Qui volunt hominem poſſe cogi. ad bonum ⁊ ad malũ: influxu corporum celeſtium. Quod probant duplici medio. Primo experientia. Secundo exemplis. Primo experientia. De multis inclinatis ad vitia. De auaro: qui auaritiam ſuam ſubmittere ⁊ ſuppeditare. ⁊ percalcare non poteſt imperio rationis. De carnali. De iracundo. ⁊ de ſingulis peccatoribus. Qui dicunt ſe abſtinere non poſſe ab illicitis. Eo ꝙ coguntur a corporibus celeſtibus. Ad quod facit exemplum illius Aſculani: qui retulit ꝙ erat coactus omnia que videbat furari. etiam vn chiodo: ſicut retulit pater eius: ꝗuis etiam ipſe eſſet diues. Secundo patet exemplis. De moyſe qui ducens vxorẽ ethiopiſſã in egyptum: Aaron ⁊ Maria turbati ſunt contra eum: eo ꝙ contraxerat matrimonium cum forenſibus. Cuꝫ ꝓo eẽt peritiſſimus aſtrologus in duobus annulis ſculpſit duos lapides habentes virtutem memorie ⁊ obliuionis. Annulum memorie ꝓ ſe retinuit. obliuionis dedit vxori: ⁊ ſic ſe ab inuicem diuiſerunt. Ad propoſitũ. Si duo lapides fuerunt tante virtutis: quare non magis corpora celeſtia? Preterea Jacobꝰ de vragi. in Cronica Januẽſiũ refert ꝙ i in gallia fuere gemelli fratres ſub vna cõſtellatione nati. eadem hora concepti. eadẽ epiſcopi ordiati. vna die martyrizati. vna die canonizati. vna die in celũ collocati. Unde hoc: niſi qꝛ a planetis ſub quibus nati erant: inclinabantur ⁊ cogebantur? Preterea dicunt aſtrologi. Qd qui naſcitur ſub planeta lune: eſt liberalis. ſeruicialis. potius pauper ꝗ diues. Qui naſcitur ſub mercurio: eſt eloquens. Unde paulus dicebatur Mercurius: quia erit eloquens plus ſapiens ꝗ fatuꝰ. Alius planeta dicit Venus. Qui naſcitur ſub tali: inclinatur ad cantum ⁊ pulſandũ inſtrumenta. Qui naſcitur ſub ſole: eſt contemplatiuus. deſpiciens mundum fortunatus ad officia ⁊ dignitates. Qui ſub marte eſt bellicoſus: ſicut romani: vt habet Petrarcha in Triꝰ ſame. Qui ſub iuppiter eſt gratioſũ. affabilis. honorabilis. audax i rebus ſuis: ⁊ totꝰ amoroſus in actibus ſuis. Qui ſub ſaturno. ẽ auarus. triſtis. macer. pallidus. male indutus. mendax: ⁊ in omnibus falſus. De primo ad vltimũ. Qd vnꝰ ſit diues. aliꝰ paup. vnus ſapiẽs. alius fatuꝰ. alius facũdus. alius mazuchus: hoc totum eſſe dũt a cõſtellationibus. Unde pꝫ prima opinio.

⸿ Secunda opinio. Qd erat demon qꝛ. i. Para. 21. Conſurrexit Sathan contra iſrl ⁊ incitauit Dd numerare populum. Et Apo. 12. Ue terre ⁊ mari qꝛ deſcẽdit diabolus ad vos habens iram magnam. Et Damaſ. 2. ſẽ. Omnis malicia ⁊ omnis immũdicia: a diabolo ſunt excogitata. hic eſt q adam ſeduxit. Qui omnia mala procurat. Ideo mulieres dicũt. O pater: peccaui qꝛ diabolus me decepit.

⸿ Tertia opinio. Qd eſt deus. Per verbũ Jo. 6. Nemo poteſt venire ad me: niſi pater qui miſit me. traxerit eum. Sed ſcdꝫm philoſophum. 3. phi. Tractus eſt motꝰ violentus. ergo patet ꝙ deus poteſt hominẽ cogere. Et Prouer. 21. Cor regis in manu domini: ad quodcũꝙ voluerit vertet illud Et Luc. 14. dicitur. Compelle eos itrare.

⸿ Quarta opinio. Qd fuere tyrãni: qui contra martyres fecerunt violentiã. Nõne Nero Petro ⁊ Paulo violentiã fecit? Nõne Decius Laurentio? Nonne Egeas Andree? Nonne Marentius Caterine? Paſcaſius Lucie? Quintianus Agathe. ⁊ ſic de alijs ⁊c.

⸿ Quinta opinio eſt diui Ambro. ⁊ aliorum doctorum. Qd non: vt patet. 15. q. 1. c. Non eſt ꝙ cuiꝗ noſtram aſcribamus erũnaꝫ. Nemo inuitus trahitur ad culpam: niſi propria voluntate deflexerit. Et Aug. 5. de ciui. cº. x. Sunt noſtre voluntates in nobis. que ipſe faciunt quicquid volendo facimus: ſiue bonum: ſiue malum. Sed qꝛ concluſio noſtra eſt dubioſa: ideo ad ſecũdum myſterium properemus.

Ecundum principale dicitur ꝛc. Scd̃m ſniam Tho. in. 2. di. 25. In p. par. q. 19. In. 3. ↄtra. c. 83. Liberum arbitriũ hoīs a celeſtibus corporibus non poteſt cogi. Que cõcluſio ꝓbat quadruplici medio. Ratione. Auctoritate. Exemplo. Figura. Primo ratione quadruplici. Prima nobilitatis. 2. Mutabilitatis. 3. Natiuitatis. 4. Uanitatis. ¶ Ad primã. Concluſio eſt Diony. 4. de di. no. Qd̃ diuina ꝓuidentia poſuit hunc ordinẽ in natura rerum. Qd̃ inferiora regantur per ſuperiora: ⁊ minus nobiliora per nobiliora. Et nõ econuerſo. In. 1. Metha. A virtute ſuperi: reguntᷓ iſta inferiora. Ad propoſitũ. Hõ componitur ex corpore ⁊ aīa: vt habet phs 2. de anima: ⁊. 5. Metha. Et magiſter in. 2. di. 21. Corpus quidẽ: qꝛ in preſenti eſt mortale. corruptibile. paſſibile. ideo inferius ẽ ⁊ ignobilius: quolibꝫ corpore celeſti. Et ex hoc recipit influentiã. diſpoſitionẽ. motum ac variationem: a corporibus celeſtibꝰ. Unde ꝓcedunt infirmitates totius corporis: capitis: ſtomachi. ⁊ huiuſmodi. Unde ꝙ lunatici fatuizant in inouatiõe lune. Certe quia corpora celeſtia cogunt corpora humana. cũ ſint eis ſuperiora. Anima aũt noſtra eſt nobilior omni corpore celeſti. ⁊ oībus creatis. Ideo non poſſunt neceſſitare illam. Unde phs. 3. anime. Uirtus itellectiua non alligatur organo corporali. Cum ergo ſit nobilior corpore celeſti. ideo non poteſt cogi ab ipſis conſtellationibꝰ. Qd̃ anima ſit nobilior omni corpore celeſti. Sic ꝓbatur ꝑ doctorẽ. s. in. 5°. ↄtra gẽ. Unus effectꝰ tanto eſt nobilior: quanto plus aſſimilatur ſue cauſe. Sic dicimus ꝙ angelus eſt nobilior homine: qꝛ eſt plus ſimilis deo. Ad propoſitum. Cauſa omniũ eſt deus. Unde ꝙ creatura eſt ei ſimilis: tanto eſt nobilior. Aīa noſtra magis deo aſſimilatᷓ. ꝙ̃ corpora celeſtia. Et hoc per. 6. ſimilitudines. Prima: vnus eſt deus. Exo. 20. Dñs deus tuꝰ vnus eſt. Secũda: qꝛ eſt trinus in perſonis in vna eſſentia. pr̃. filius. ſpi. ſan. vt dicitur. 1. Jo. 5. Tres ſunt qui teſtimoniũ dant in celo: pr̃ verbũ ⁊ ſpũs ſctũs ꝛc. Et aīa noſtra ſimiliter. Tertia eſt imortalis: vt dicitur. p. Tim. p. Regi ſeculoꝝ imortali. Et anima noſtra ſimiliter. Quarta eſt inuiſibilis: vt dicitur. 1. Jo. 4°. Deũ nemo vidit vnꝙ̃: ⁊ anima ſimiliter. Quinta: quia ẽ vbiꝙ̃ ꝑ potentiã. pñtiã. eſſentiã. vt dicitur Jere. 18. Celum ⁊ terrã ego impleo. Et aīa noſtra eſt tota in toto: ⁊ tota in q̃libet ꝑte corporis. Ideo. 6. Pol. phs. Anima eſt nobilior omni corpore. Et. l. Sancimus. C. de ſacroſan. eccle. §. Scd̃uꝫ. Anima cũctis rebus preponẽda eſt. Iuxta illd̃ Mat. 6. Primũ querite regnũ dei. Et extra de pe. ⁊ re. c. Cum infirmitas. Anima eſt nobilior omni corpore. ⁊ anime bonum ꝑfertur omnibus bonis. Pratica nõbilis. Propter hanc fecit deus. 4. elementa. 7. planetas. Propter hanc. 3. celos. Propter hanc: preſentem machinam. Propter hãc: miſit filiũ in mũdũ. Jo. 3. Sic deꝰ dilexit mũdũ vt filiũ ſuũ vnigenitũ daret. Propter hãc: miſit ipſum ad crucem. O Jeſu nato. O Jeſu deriſo. O Jeſu crucifixo. O Jeſu morto. In viſionibus Heliſabet filie regis vngarie: ſcribitur. Qd̃ ieſus amoroſus apparuit ei illo modo: quo fuerat ligatus ad colũnam. Et cum diceret. O Jeſu: quis te ſic male tractauit? Reſpondit lo amor de queſta anima: quam cupio eẽ ſaluã. Ubi dic. Aug. Quod ſi ſolũ Adam peccaſſet adhuc pro illo ſolo redimendo mortuus eſſet. Et ratio. Quia maius dãnum eſt perditio vnius anime: ꝙ̃ totus mundus. Unde fali bona compagnia. Ad propoſitũ. Cum ſit ergo nobilior oībus corporibus: ideo ad malum non poteſt cogi. Patet prima ratio. ¶ Scd̃o ratione ꝛc. Si conſtellationes poſſent neceſſitare hominẽ: ſequeretur ꝙ tales nati ſub vna conſtellatione: mores quos ceperũt a cunabulis: tenerent eos etiam in ſenectute. Et ratio. Quia corpora celeſtia: ſemper ſe habẽt eodem modo. Sed hoc eſt falſum: quia multos vidimus in ſua iuuẽta vitioſos: in ſenectute autem plenos bonis moribus. Qd̃ non eſſet: ſi corpora celeſtia neceſſitarent. Tullius in oratione ꝓ Catilina. Multos vidimus ⁊ audiuimus qui cum totã adoleſcentiã voluptatibus dediſſent. ſe ad frugem bonam recepiſſe: hoīeſꝙ̃ graues atꝙ̃ illuſtres fuiſſe. Quod patet in duplici differentia exẽploꝝ. Primo paganorũ. De Temiſtocle phō. De quo Ualerius lib. 6. De mutatione morũ ⁊ fortune. Qui adoleſcens

leſcens fuit pollutus tanta infamia. q eũ pater expulit. & abdicauit. Et mater propter turpitudinem filij ſe ſuſpendit. In etate puecta fuit clariſſim⁹ philoſophus & princeps ſtudij athenis. Preterea. De Fabricio romano. qui iuuenis diſſolutus: tamen poſtea ſua probitate factus eſt Capitaneus romanorum: bellum tenuit per dies quatuor cum corticibus arborum. loco panis. & victoriam habuit contra inimicos vt ponit Eutropi⁹. De. M. Antonio. Qui in egypto exiſtens diſſolutus cum Cleopatra. inde tamen exiens: ſua eloquentia ſtupefactos fecit carnifices. & ſic euaſit de carcerib⁹ romanorũ. Preterea. De. M. Torquato. Qui a patre propter vituperium carnis miſſus eſt in villam ad guardandum porcos: tamen poſtea ſua eloquentia patrẽ a morte liberauit. Preterea. De Catone cenſorino. qui exiſtens iuuenis diſſolutus: tamẽ ſua eloquentia apud Senatũ 40. vicibus accuſatus ſe defendit: cũ magna gloria. Preterea. De. L. Scylla qui in primeua etate diſſolutus exiſtens. poſtea contra Mitridatem: mira geſſit in bellis. Non eſſet talis mutatio: de vitijs ad virtutem: ſi conſtellatiões neceſſitarent. Secũdo probr̃ exẽplis cath. De Augu. qui filium de adulterio habuit. dictum Deodatus: tamen meritis ſancte Monice matris & predicatõe Ambro. baptizatus. ſcripſit. 3. millia volumina. Unde nuncupatur Pater eccleſie. Preterea. De Frãciſco. & Alberto magno: q in ſua iuuentute fuere diſſoluti: tamen poſtea fuere tam proficui eccle. Et poſtea dict⁹ ẽ. Magn⁹. De Magdalena. De Thayde meretrice. Lactan. lib. de ira. ad Doñ. Quam multi ex peccatorib⁹: qui iuſti poſterius effecti ſunt ex malis boni. ex improbis continentes. Ille. Quam multi in prima etate turpes & iudicio omnium condemnati: poſtmodum laudabiles extiterũt: Non te deſperare o Pater: aut mater: ſi habes filium aut filiam diſſolutam. Quia poſſunt bene agere: & mores in melius mutare. Que mutatio non eſſet, ſi corpora celeſtia neceſſitarent hominẽ. Patet ſecunda ratio &c. ¶ Tertia ratio &c. Quia tales nati ſub tali conſtellatione. Aut omnes eſſent boni. aut mali. Sed oppoſitum videmus. quia multi ſub vna conſtellatione nati: erãt diuerſi in moribus: vt patet Geñ. 25. De Jacob & Eſau. Qui nati ex vno patre Iſaac. & matre Rebecca. gemelli fuerunt ſub vna cõſtellatõe nati et concepti: tamen fuerunt diuerſi in morib⁹. Preterea. Albertus lib. de naturis rerũ refert de quadam que peperit. 13. filios qui fuerunt concepti ſub conſtellatione Martis: qui omnes debebant eſſe bellicoſi. ſed diuerſi fuerunt in moribus. Unus accidioſus. Alius auarus. Alius catholicus. q nõ debebat eſſe. Preterea. Aug. 5. de ci. reprobat hunc errorem: & narrat de duobus natis vno partu: vno mare. alia femina. qui fuerunt diuerſe conditionis. Maſculus ſit [ſic] deditus coniugio. militie. & negocijs mũdi. femina ſeruata caſtitate: dedit ſe deo. Qd non fuiſſet ſi conſtellatio neceſſitaret hominem. cum ſub eadem nati eſſent. Preterea Grego. exemplum inducit. In ciuitate rome accidit naſci eadem hora filius regis & filius ruſtici ſub eadem conſtellatione. In proceſſu ho temporis: filius regis erat glorioſus. patri ſuccedens in regno. filius ruſtici erat ignominioſus. Si conſtellatio cogit: Cur iſte pauper: & alius diues: Igitur patet tertia. ¶ Quarta ratio &c. Quia deus in vanum dediſſet. &. precepta. In vanum poſuiſſet paradiſum. premia. & ſupplicium. quia homo non poſſet eligere pro arbitrio ſuo. Quod contra dicitur. Di. 5. c. Erit autem lex. Lex debet eſſe poſſibilis. Si homo cogeretur a conſtellationib⁹ ad aliquod malum. quod non poſſet vitare: iniuſta eſſet lex: que prohibet illud facere. quod homo non poſſet vitare. Iõ Th. 3. contra. c. 85. Si homo ſuarum operatõem dominus non eſſet. fruſtra adhiberentur premia & pene. bonis aut malis. Sed nõ ẽ credendum: cum homo ſit liberi arbitrij. Ideo Aug. p°. &. 3. de libero arbitrio. Nulla alia re. mens noſtra fit ſerua libidinis: niſi propria voluntate. Prattica notabil. Chi te fa ſchiauo del diauolo: Ducit ad infernum: Priuat te paradiſo: Uere voluntas tua. Quis te conducit ad vanitates. & pompas: Quia non cognoſco plus vro-

rem vnius arteſani. ⁊ doctoris. Creſcunt
angarie dominorũ: ſed nõ deficiunt põpe.
Vere propria voluntas. Quis te conducit
ad inhoneſtates. ⁊ ad libidines. ⁊ carnali
tates ⁊ ad ſodomias? Vere propria volun-
tas. Ideo Dant. in. 6. Purgatorij.
Ah ſerua. italia di dolore oſtello.
Naue ſenza remo in gran tempeſta.
Non donna di prouincia: ma bordello.
Non eſt plus erubeſcentia. tenere publice
concubinas accipere ſacramenta falſa. et
oia illicita ꝑpetrare. A ſarracenis. Ab ag
garẽis. Ad arabis Ab idumeis. A macho
metanis. A barbaris. A iudeis. Ab īfideli
bꝰ. o chriſtian falſo hec accepiſti. ¶ Secun
do auctoritate quatruplici. Pº diuiali. Ec
cleſtici. 15. Deus ab initio conſtituit homi-
nem: ⁊ reliquit eum in manu conſilij ſui. i.
liberi arbitrij. Ante hominem bonū ⁊ ma
lum. quod ei placuerit dabitur ei. In eo
dem. Inueni ꝙ deus fecerit hominem re-
ctum. In verbo. rectum. Philoſophus in.
2º. phyſicorum. Mali non ſumus per na-
turam. Dauid in ps. Anima mea in mani-
bus meis ſemper. Super quo Glo. Inter.
Tria ſunt propria bona hominis. Tẽpꝰ.
Eccleſiaſtici. 5. Fili conſerua tempus. Opꝰ
bonum. Ambro. Non ſunt hominis bo-
na que ſecum ferre non poteſt. ſola miſe-
ricordia comes eſt defunctorum. Tertiū.
Anima noſtra. Anima inquit mea ⁊c. Sꝫ
nota ſm Bona. in. 2. di. 25. Qꝫ hoc libe-
rum arbitrium reperitur in quatuor gene
ribus perſonarum. Primo. In deo: ſed nõ
niſi flexibile ad bonum. quia peccare non
poteſt: cum ſit ſumma bonitas. Math. x.
Luc. 18. Nemo bonꝰ niſi ſolꝰ deus. Sup ꝙ
Tho. i. par. q. 6. ar. 2. Nemo bonus eſſen
tialiter. incorruptibiliter. īpeccabilr. vlr. ni-
ſi ſolus deus. Secundo in angelis bonis.
ita confirmatum in bono ꝙ malum agere
non poſſunt. Tertio in damnatꝭ: ita confir
matum in malo ꝙ bonum agere non poſ-
ſunt. Quis in hoc errauit Orig. qui voluit.
in iudicio ſaluari. In Cronica predicato-
rum ſcribitur. Qꝫ cantantibus fratribus
matutinum. clamauit quedam anima dã
nata. Heu me meſchina: quia mihi laudã-
di deum modus non eſt. ſicut factis vos.
Quarto. In viatoribus flexibile ad bonū

⁊ ad malum: a parte ante: ⁊ parte poſt.
Secundo probr̃ auctoritate Canonica
li Aug. in lib. de libero arbitrio. peccatum
dicit intantũ eſſe volũtariũ. ꝙ ſi non eſſet
votum: nullum eſſet peccatum. Quod di-
ctum ſacri Canones ſepe confitentur. Si-
cut patet. 45. c. De iudeis. Et. 15. q. i. c. Me
rito. c. Illa. c. Non eſt. Et. 33. q. 5. c. Si eſt
enim. Et. 23. q. 4. c. Nabuchodonoſor: vbi
dicitur. Vaſis ire nunꝗ deus redderet in-
teritum: ſi non ſpontaneum inueniretur ho
mo habere peccatum. Tertio probatur
Auctate ciui. C. ad. l. corneliaꝫ. de ſiccarijs
l. i. Et. ff. de furtis. l. Qui in iure. in princi-
pio. Crimen non contrahitur: niſi volũtas
nocendi intercedat. Et. ff. ad. l. aquiliam. l.
Qui occidit. §. in hac. Malefica volun-
tas ⁊ propoſitum delinquentes aſtringit.
Quarto auctoritate paganali. In. 3º.
ethi. Homo ẽ principium ſuarū operatio
num. In eodem. Nos ſumus domini no-
ſtrarum operationum. a principio vſꝗ ad
finem. Et hoc retulit Tullius. 2º. Rhetori-
ce. Voluntatem in omnibus ſpectare con-
uenit. Sen. ad Lucil. Omne peccatum
actio eſt voluntaria. Saluſtius. in iugur.
Dux atꝗ imperator vite mortalium: ani-
mus eſt. Et Dant. 16. purgatorij.
El libero voler che ſaffatica
Nelle prime battalie col ciel dura.
Poi vince tutto: ſe ben ſi nutrica.
¶ Tertio probatur. Exemplo Platonis.
Faciem eius cum diſcipuli oſtendiſſent cui
dam magno philoſopho: qui iudicabat in
phinoſomia ſm faciem: que facies multū
indicat de homine. Eccleſiaſtici. 16. Ex vi-
ſu cognoſcit homo. Vbi dicit Alber. de na
turis rerum. Qꝫ ſignatia natura: malū ſi
gnum indicant de interioribus. Vnde phi
loſophus. in phinoſomia. Caue ⁊ precaue
ab homine diminuto in aliq̃ membro. tãꝗ
ab inimico. Et Aſculanus.
Defecto naturale fa lanima ladra.
In peiorare dico de lor carte.
Non fo may guerzo cũ animo perfecto.
Che de malitia non portaſſe ſcerno.
Cum ergo dixiſſet philoſophus de Plato-
ne. Luxurioſus ⁊ corruptor puerorum eſt.
Riſerunt eum diſcipuli cuꝫ Plato virgo
eſſet. Reſpondit Plato. vere philoſophus
dixit

dixit verum: quia a planetis ad hoc vitiū inclinor ſed ipſam inclinationem impedio rationi ſubmitto. ¶ Quarto probatur ſigura. De Abel ⁊ Chaym. De quibus Gē. 4°. Qui a patre edocti fuerūt: vt offerrēt deo primitias. Abel timoratus: obtulit deo de melioribꝰ. Unde Deus accepit ſua munera. Chaym vero fecit ſicut auarus. Qui quando frater panē petit. Del pan ay frate: Da inquit de duro. aut muſido. q2 omnino faciunt dela panata. ⁊ facit capillos albos. Facezia de priore Marchiano q induens iuuenem vnum: dixit ei. Oportet: vt frater ordinis mei. 3. habeat. Primo bocha porcellina. Secūdo ſpallas aſininas. Tertio bonum caput ad ſtudendū. A dio me guarda de tribus. Campani de frati minori. Scutella d frati Remitani. Librazo da frati predicatori. Ad propoſitum. Chaym inuidens fratri ſuo: illum occidit. ⁊ ſub ſabulo abſcondit. Cui dominus. O Chaym vbi eſt Abel frater tuus? Reſpondit. Neſcio domine. Et dominus. Uox ſanguis ⁊c. Ubi dicit Glo. Quod q̄tuor peccata ſunt: que vindictam clamāt. Oppreſſio orphanorum ⁊ viduarum. Merces operariorum. Paga el lauorento o ciuis. vitiū ſodomie ⁊ homicidiū videns autem ſe male feciſſe dixit. Maior eſt iniquitas mea ⁊c. Super quo Hieronymus. Mentiris o Chaym: q2 maior eſt miſericordia domini: q̄ nr̄a miſeria. Ille. Et vere mentiebatur: quia non ⁊c. Unde Dant.

Non e peccato de ſi tanto graue.
Che del intrar a te ſignor idio.
Cūq ſe pente non troua le chiaue.
Che tu ſey ſi manſueto e tanto pio:
Che tua bonta al peccator ſoccorre.

Et Petrarcha. 6°. Triumpho. diui.

Ma tarde non fu may gratie diuine.
In quelle ſpero che in me ancho farano.
Alte operation ⁊ pelegrine.

Et iuriſta. C. de nuptiis. l. imperialis. Nō ita credimus dei beniuolentiā ⁊ circa genus humanum nimiam clementiam quātum noſtre nature poſſibile ē imitari. Qui quotidianis hominum peccatis ſp ignoſcere dignatur. ⁊ penitentiam noſtram ſuſcipere. ⁊ ad meliorem eam ſtatum reducere. Et Cano. 26. q. 6. c. Si preſbyter. Et de pe. di. l. c. Multiplex. c. Quia diuinitatis natura. Et de pe. di. 1. c. In actione. Cor contritum ⁊ humiliatum deus nunq̄ ſpernit. Cui dominus ſub te erit appetitus tuus: ⁊ tu dominaberis illius. i. poteris dominari ratione ſi volueris. peccato inuidie: odii. ⁊ aliorum vitiorum ad que inclinaris; q2 liber es. In quibus verbis ponitur talis concluſio. Quod homo quantūcq ſentiat vehementes paſſiones carnis. odii. gulle ⁊c. tamen poteſt ratione ſua frenare ſi vult. Jō Th. in opuſculo. 19. Ex ſtellarum diſpoſitione nulla neceſſitas inducit homini ad agendum: ſed quedam inclinatio ſola: quā ſapientes moderando refrenant. Preterea qd Ptolomeus. dicit in cētilogo. Sapiēs dominabitur aſtris. ibi. Inculpanda ē ergo propria voluntas. De qua Ber. ſuper Can. ſmone. 21. quatuor ponit effectus ipſius. di. Ceſſet propria voluntas ⁊ non erit infernus. Ipſa eſt que paradiſum ſpoliat. infernum ditat. ſanguinem xpi euacuat. ⁊ ditioni diaboli totum mundum ſubiugat. Ille. Prattica notabilis. Unde cauſatur diuerſitas viuendi: Aliqui male aliqui bene viuunt. A voluntate. Duos filios habuit Adā vnū r̄probū. aliū bonū. Un̄ hoc: A volūtate. Tres filios hūit Noe duos bonos. aliū malū. A volūtate. Duodeci filios hūit Jacob: vnū bonū Joſeph: alios reprobos. A volūtate. 7. diaconi ordinati ab aplis. 6. boni. ſeptimꝰ reprobꝰ. noie Nicolaꝰ. A volūtate. In ſcola xpi fuerūt. 12. apli vnꝰ reprobꝰ factꝰ ē. A volūtate. Duo reges fuerūt in egypto. Nabuchodonoſor. ⁊ Pharao. De qbꝰ. 23. q 4. c. Nabuchodonoſor. vnus reprobꝰ: altꝰ bonꝰ. Certe a voluntate. Duo Latrones fuerūt in cruce. vnꝰ pūerſus ē: alius reprobꝰ factꝰ ē. A volūtate. Volūtas ḡ ē cā pcī: adeo q ipſa nō exiſtēte nō eēt pcm̄. Augꝰ. teſte. li. de li° ar°. Pcm̄ adeo volūtariū ē. q ſi nō eēt volūtariū: nō eēt pcm̄. Exēpliſica d ſingul' pcis. Un̄ oia mēbra clamabūt ptra ipſā volūtatē. Clamabit lingua. Per te o volūtas ribalda: dixi malū d deo ⁊ primo. Clamabit oculus. Per te o ribalda vagezaui. Clamabat manꝰ. Per te homicidiū feci. Clamabat pes. Per te corizaui. Ideo Dant. in. 3°. inferni. Per te ſeva. ⁊c. Unde patet primum.

Ertiū dicit ⁊c. Ad argumēta. Rñ
deo ad primū. Qđ plures non pñt
deprimere paſſiões rõne ꝯſtellatio
nis. Rñdet Alber. in. 2. Comp. c. 56. Quod
nulla naturalis ꝯcupiſcētia ⁊ paſſio quan
tūcūꝙ intenſa per neceſſitatem aut per etatē
cogit hominem ad malū. Et ratio: quia ꝑ
ſe poteſt ſuperare quaſcūꝙ paſſiones etiā
potentiſſimas inclinātes ad malū: ⁊ q̄uis
multis difficile ſit operari bonum. hoc to
tum eſt. propter malam conſuetudinem et
malum habitum. qui in naturam conuer
titur. De qua conſuetudine diffuſius dixi
mus in ſermone de Tarditate bene ope
rādi. Unde addit Alb. Quod ratio hui⁹
difficultatꝭ iſurgit ex hoc: quia ab vna par
te eſt inclinatio conſtellationis: ab alia pte
eſt malus habitus. Ideo ⁊c. Ad illud de la
pidibus moiſi. Reſpōdeo ꝙ illi lapides po
tuere habere quandam inclinationem ſup
moiſen ⁊ vxorem ſuam ad inclinandū eos:
ſed non cogendum. Ad Scđm. De dia
bolo. Quod vt cauſa directa ⁊ pricipalis
non eſt peccati noſtri cauſa: ſed propria vo
luntas: vt diffuſius dicemus in ſermone de
tentatione diaboli. Et q̄uis ſua potētia ſit
maxima ſuper terram: iuxta illud Job. 41.
Non eſt poteſtas ſuper terram. que compa
retur ei: tamen pijſſimus deus ipam limita
uit. Paulo teſtante. 1. Corin. 10. Fidelis de⁹
qui non patietur vos tētari ſupra id quod
poteſtis: ſed faciet etiam cum tentatiōe ꝓ
uentum. vt poſſitis reſiſtere. Habet glo. in
Inſti. de patria poteſtate. Quod quando
imperator facit fieri duellum hoc facit de
pari. Si vn⁹ eſſet monoculus aut ſine ma
nu. ſemper querit paritatem inter eos. Ad
propoſitum. Inter hominem ⁊ demonē eſt
maximū duellum: ſed nulla eſt paritas re
ſpectu potentie demonis cum ſit ſuperior
homine ſimpliciter: tamen ipſam facit de⁹:
dum bellum diaboli facit equiualens cum
bello hominis. Ad tertium de deo. Re
ſpondeo. Quod deus non cogit: ſed trahit
modo gratioſo. Unde Ric. 4. di. 15. Super
verbo chriſti. Niſi pater ⁊c. Auctoritas il
la loquitur de tractu violento. Sed ibi ac
cipitur tractus: per inclinationem volun
tatis. Teſtante Augu. homel. 26. Ramum
viridem oſtendis oui ⁊ trahis illam. Ita
deus oſtendit interius homini ea per que
homo ad deum inclinatur. ⁊ hoc eſt. ipſum
trahi. Ille. Ad quartū. Reſpondeo. Qđ
tyrāni non potuerunt vincere ſanctos: vo
luntatem eorum cogendo. licet corpora: vt
patet de Nerone verſus Petruꝫ ⁊ Paulū.
de Decio verſus Lau. ⁊ ſic de alijs. Quod
patet exemplo Hieronymi in vita Pauli ꝑ
mi heremite. Qui ponit. Quod ſub Decio
⁊ Ualeriano imperatoribus. Fuit quidaꝫ
iuuenis qui miſſus fuit ligat⁹ in campo ad
ſtipitem. cum manibus retro. Uocatur me
retrix: que cepit eum tāgere vt prouocaret
ipſum ad libidinem. Inſpiratus iuuenis. ꝑ
cidit linguam: ⁊ in os illius expuit ⁊ ſic libi
dinem refrenauit.

¶ Alius ſermo in eadem dominica. De tē
tatione diaboli. Ille idē ꝓlogus pōt fieri.
Ubi tria ſunt videnda de ipſa tentatione.
¶ Primum dicitur opinionis.
¶ Secundum dicitur modificationis.
¶ Tertium dicitur remediationis.
¶ Primum dicitur ⁊c. Dubium querit̄ a
Theo. Utruꝫ demoniū ſit cauſa peccati. ⁊
omnium malorū que fiunt: Circa hoc fue
runt due opiniones famoſe. Una dicit ꝙ
ſic. Alia ꝙ nō. Prima probat intentum ſuū
duplici auctoritate. Primo verbis ſcriptu
rarum. Secundo verbis doctorum. Pri
mo ⁊c. Primi Para. 21. Conſurrexit ſathā
contra iſrael: ⁊ incitauit Dauid vt nume
raret iſrael. Quod fuit peccatum ſuperbie
vltra peccatum homicidij ⁊ adulterij. Et. 1.
Petri. 5. Aduerſarius vr̄ dia. ⁊c. Apoc. 12.
Ue terre ⁊ mari: q2 deſcendit dia. ad vos
habens iram magnā. Et. 1. Macha. 5. Bel
lum contra nos eſt. Et Dauid in ps. Mul
ti bellantes aduerſum me. Et alibi. Abſcō
derūt ſuperbi ideſt demones laqueū mihi.
Secundo verbis doctorum. Augu. 16. q. 2.
c. Uiſis habet ille hoſtis antiquus mille no
cendi modus. Et Dam. 2. ſen. Omnis ma
licia ⁊ omnis immundicia: a diabolo ſunt ex
cogitata. Beda ſuper actus apoſtolorum.
Diabolus animam in affectuꝫ malicie tra
hit. Iſidorus de ſum. bo. Diabolus corda
hoīuꝫ occultis cupiditatibus replet. Bern.
ſuper

ſuper Can. Caſtrum anime noſtre in terra
inimicoꝝ ſitum eſt: ⁊ vndiqꝫ oppugnatur.
Dioni.4.c.de di.no. Multitudo demonū
eſt cauſa omnium maloꝝ: ſibi ⁊ aliis.
Preterea. Tritū eſt verbū mulierū. Pater
ego hoc feci. quia diabolus me ſeduxit: imi
tantes euā que dixit domino deo. Serpēs
decepit me.
¶ Secunda opinio. Affirmat ꝙ nō eſt cau
ſa peccati noſtri: ſed noſtra voluntas. Te-
ſtante Ambroſi.15.q.1.c. Non eſt ꝙ noſtraꝫ
culpā aſcribamus erūnam. niſi noſtre volū
tati. Ad hanc diffinitatē reſpondēt Theo
logi maxime Tho.1.2.q.80.ar.4. In.1.par
te.q.114.ar.3. In.3.p.q.8.a.3. Bon.2.diſti.
15. Ricar. ibidem. Quod aliquid poteſt eē
cauſa peccati dupliciē. Vno modo directe
⁊ principaliter. Alio modo indirecte ⁊ ſe-
cundario. Exemplifica. De illo qui homici
dium per ſe facit: qui eſt cauſa directa ho
micidij illius. Et de illo qui per alium facit
fieri eſt cauſa indirecta. Ad propoſitū. Vt
cauſa directa: diabolus non eſt cauſa pec-
cati. Que concluſio probatur triplici me-
dio Rōne. Auctoritate. Exemplo. Primo
ratione duplici ſic. Nihil poteſt eſſe cauſa
peccati directe niſi qui poteſt mouere vo-
luntatem ad peccandum. Voluntas autēꝫ
hominis: a duobus moueri poteſt. Aut a ſe
met. Aut ab ipſo deo. Ab ipſo deo non mo-
uetur ad malum: quia deus non eſt cauſa
peccati. Teſtante Auguſtino libro.83.q.
Deo auctore non fit homo deterior. Ideo
clamat ſapiens. Eccleſiaſtici.21. Quaſi a fa
cie colubri fuge peccatū. Vnde liberum fe
cit hominēꝫ. Eccleſiaſtici.15. Deus ab ini-
tio conſtituit hominem: ⁊ reliquit eum in
manu conſilij ſui. Et Dauid in ps. Anima
mea in manibus meis ſemper. In.3. Ethi-
corum. Nos ſumus domini noſtrarū ope-
rationum: a principio vſqꝫ ad finēꝫ. Idem.
Homo eſt principium ſuarum operationū.
Si ergo voluntas hominis non mouetur a
deo ad malum: relinquitur ergo ꝙ ſi facit
malum ⁊ peccatum: ſit ſua voluntas dire-
cte cauſa illius mali ⁊ peccati. Et non dia-
bolus. Ad illud facit quod Auguſtinus di
cit libro de eccleſiaſticis dogmatibus. Nō
omnes cogitationes noſtre male a diabo-

lo excitantur. ſed aliquotiens ex noſtri arbi
trij motu emergunt. Et Origi. dicit. Quod
ſi demoniū non eſſet: adhuc homines ha-
berent appetitum cibi ⁊ venereoꝝ. Vnde
patet. Secunda ratio ſic. Si demon eēt
directe cauſa peccati. Quando dares ele-
moſinaꝫ: quando ires ad eccleſiam: ⁊ face-
res alia de genere bonorum: non te fineret.
Quare pater: Reſpondeo: quia diabolus
ſemper ⁊ omni hora eſt malus contra ho-
mines. Teſtante Auguſtino.4. de tri. Dia
bolus ſue ſocietati ſemper malignos affe-
ctus inſpirat. Et cum ſit ꝙ non ſit homo q
non faciat aliquando aliquod bonum: ſe-
quit ꝙ demon non ſit cauſa peccati: vt cā
directa. Et licet poteſtas ſua ſit maxia ſup
omnes potentias mundi: iuxta illud Job
41. Non eſt poteſtas ſuper terram que cō-
paretur ei. Non tamen poteſt cogere volū-
tatem hominis ad peccandum. Sed ipſa
per ſe eſt cauſa. Vnde Auguſtinꝰ in.1.c.3.
de libero arbitrio. Nulla alia re mens no-
ſtra ſit ſerua libidinis: niſi propria volunta
te. Ala pratica. Si es ſuperbus. E che ne-
ſun te po parlar: inculpa teipſum non dia-
bolum. Si ꝯcubinariꝰ: incarognado de ql
pezo de carne. Si auarꝰ. Si vſarius: l oibꝰ
inculpa teipſm. Verte te ad mulieres. Si
cadis in lapſum carnis: inculpa teipſam:
quia non fugis occaſiones. Cur ſtas ad fe
neſtram: Cur loqueris cū iuuenibus: Cur
ponis beletum in facie: Reſumi doni. Aq̄
de vida. vnguenti. biachi: Quare oſtēdis
faciem tuam ad ignem: Quare facis tibi
cerudellos: Quare vadis ad ballos: Qua
re dicis verba ocioſa: Fuge occaſiones et
demon non infeſtabit te. Fali reſiſtencia ⁊
fugiet a te. Jac.4. Reſiſtite diabolo ⁊ fu-
giet a vobis. Quia debilis eſt. Hiero. De-
bilis eſt hoſtis: ⁊ non poteſt vincere niſi vo
lentem. Volūtas ergo noſtra eſt cauſa pec
cati. Bernardus ſermone.21. ſuper Canti.
Tolle propriam voluntatem ⁊ nō erit in- no.
fernus. Cicero tertia paradoxa. Nec enim
peccata rerum euentu: ſed vitijs hominuꝫ
metienda ſunt. Et Seneca: libro de mori-
bus. Tolle excuſationem: nemo peccat in-
uitus. Quod patet exemplis. Primo de
monacho. qui coxit oua ad lumen lucerne.

crio dios al hōbre y pusole en la mano de su libre aluedrio pa
q de ij caminos escojese el q quiesse el bueno o el malo./

inuentus a prelato dixit. Diabolus tentauit me. Diabolus mentiris inquit. q: nūꝙ hoc cogitauiſſem. Et de beato Antonio cū demonem reprehenderet ꝙ diſcipulos infeſtabat. Reſpondit Antoni non ſum ego: ſed ipſi ſe mutuo perturbant. Exemplū de muliere Bergomenſi. Que iuit colligere ficus in zocholi: cecidit tibijs fractis. Que dixit. Maledictus ſit diabolus. Sic faciūt mulieres: que ſe conturbant cum cane gata. igne. Salo. Non eſt ira ſuper iram mulieris. Reſpondit demon. Maledicta ſis tu non ego. Nō ſcis ſi in zocholis debet iri ſuper ficum? O quot ſunt: qui demonem inculpant cum ſint ipſi cauſa peccati: quia nō fugiunt occaſiones. Unde patet prima concluſio. Secūda eſt. Aliquid poteſt eſſe cā peccati: vt cauſa indirecta. ſcilicet per modum perſuadentis vel proponentis malū. Et iſto modo diabolus eſt cauſa omnium malorum. Inquantum proponit homini impedimenta quibus cadit in peccatis. Que impedimenta figurantur per Ouidium. x. Meta. vbi dicit. Quod virgo fuit nomine Athlantes. que fuit tante ſpecioſitatis vt ab omnibus adamaretur. Unde poſitū fuit decretum a dijs: ꝙ nemo poſſet habere eam vxorem: niſi ipſam in currendo vinceret. Nam erat velociſſima in curſu. Quidā nomine Hipomenes. 3. poma aurea fieri fecit. que proiecit ante eam in curſu dū illa moraretur vt poma colligeret. ille precurrit ⁊ ſic eā vicit. Qua victa eā hūit in vxorē. Moralit. Athlantes eſt anima noſtra cuius ſpecies excedit omnes pulchritudines. 6. Poli. Anima eſt nobilior omni corpore. Currit fortiter ad curſum vite eterne. i. Corin. 9. Sic currite: vt comprehendat. Sꝫ demon volens impedire eam ab hoc curſu. tria ei impedimenta quaſi. 3. poma aurea proponit. Que quaſi totum mundum ſubmittunt ditioni diaboli. Primum eſt delectatio carnalis. propter quā quot mala fiunt? Quot verba ocioſa? Quot vagazamenti? Quot libri inhoneſti. in domibus ciuium ſunt? Quot vagationes mentis ad miſſas? Secundum eſt delectatio rerum temporalium: pro quibus quot vſure committuntur? Rapiuntur non ſua. Non redduntur ablata. Eccleſiaſtici. 13. Qui tetigerit picem: inquinabitur ab ea. Tertium eſt. Spes diu viuendi. O pater non moriar tam cito. Aptabo facta mea. Bene comedo: ⁊ video ſine ochiali. Teneo bichierum ⁊ non mihi tremat brachium? Quod contra Eccleſiaſtes. 9. Neſcit homo finem ſuum. Dubius quo ad locum. Ad tempus. Ad modum. Unde quidam. Non te condur may al ponte extremo. Che molti ha inganato el ben faremo. Quibus modis tentet: videamus in. 2. miſterio.

s Ecundum miſterium ⁊c. Secundū Alber. libro. 2. Comp. c. 2. tentat. 3. modis.

¶ Primo de omni crimine.

¶ Secundo ex omni parte.

¶ Tertio in omni tempore.

¶ Primo ⁊c. De. 7. vitijs capitalibus. Primū eſt ſuperbia. Qui cum ſit caput ſuperbie. iuxta illud Job. 41. Ipſe eſt rex ſuper omnes filios ſuperbie. Ideo tentat homines de hoc. De hac tentauit primos parentes. Gen. 3. Eritis ſicut dij: ſcientes bonum ⁊ malum. Super quo Nic. de lyra. Nō eſt credendum: ꝙ Adam qui erat peritiſſimus. crederet hoc verbis ſerpentis: quia impoſſibile hoc erat. ſed eua que erat modici cerebri. Ceruel fodra de ſtopa: fidē prebuit. O quot tentat de hoc vitio. In preſentiarū. 3. generationes perſonarum infeſtat. Prima eſt religioſorum qui de pluribus ſe iactantes deprimūt alios. Monachi gloriantur habere pro patre Benedictum in occidente: ⁊ Baſilium in oriente. Predicatores ⁊ minores plura dicunt extollendo ſuos ordines. Heremitani ſumme venerantur Auguſtinum: induentes eum habitu ſuo. Seruite ſe nominant precipuos ſeruitores virginis. Carmelite a mōte Carmelo. ſub Helia propheta. predicant habuiſſe initium. Et ita vnuſquiſqꝫ paſſionate ⁊ ſuperbe ordinem ſuum alijs prefert. ſeculares ſcandalizantes. Cum non valeat dicere. Ego ſum de iſta religione. Contra tales act. x. In veritate compi: quoniam non eſt perſonarū acceptor deus ſed in omni gente qui timēt illū acceptus eſt illi. Secūda generatio perſonarum: eſt preſbyterorū ſecularium: qui ſe extollunt

ſe extollunt de celebrat͂ōe miſſaruꝫ. De can
tu. Quod vnus cantet dulcius altero. Exē
plum mulieris. Que dum cantaretur a pre
ſbytero: in ſabbato ſancto. Exultet iam an
gelica turba celorum, flebat aſinum ſuum.
Quam cum videret ſic flentem: cogitauit
ꝙ fleret pre dulcitudine cantus: ⁊ vocis.
Finito ſermone interrogauit quare ſic fle
ret. Reſpondit. Quia recordata ſum aſini
mei mortui. qui ſic ⁊ ipſe dulciter canebat.

Tertia generatio ē laycoꝝ. Qui de ſan
guis nobilitate gloriant̄. O pater. Ego ſuꝫ
de tali domo. a q̄ exiere milites. Adhuc ex
tat caſſonus ſcripturarum. Domus noſtra
antiqua. Pater meus: fuit ſignor Pandul
fo. Parente ſtretto del Conte Borella. Co
ſin zerman de Facin can. Beniuolo de Ja
ni dlla tela. Fradello zurado de Brazo da
Peroſa. La miciɔia noſtra ſe extende p tu
to. Al Zenoua cum la caſa Doria. Al Bolo
gna cum Jmaluezi. Quis es talis? Eſt vnꝰ
poltronus: mortuus fame. Faceria. Ducis
Uene. Cui dū mare ſponſaret in die aſcēſi
onis quidam rn̄dit dum diceret. Quis ſuꝫ
ego? rn̄dit. Dn̄s regni cypri. Iteꝝ. Quis ſū
ego? Rn̄dit. Dn̄s maris. Rn̄dit quidā Ja
nueñs. Tu ſey el caga ſangue. O ſuperbia
mundana. Dum vellent eū occidere: qdaꝫ
ciues el ſpazono p mato ⁊ ſic euaſit. Cōtra
tales. C. Flamineus ꝯtra. P. Corne. Scip.
Ego enim nō in aliena gloria aut falſis for
tune bonis. ſꝫ in ꝑpria veraqꝫ ai ꝟtute: no
bilitatē hoīs eſſe exiſtimo. Et Hiero. ad Ce
lantiā. Nobilitas ſūma eſt apud deū: claꝝ
eſſe virtutibꝰ. Preterea ſupbiunt mulieres
in veſtibus. in nouis fozis in recamaturis.
Ex vna pte el cortello. Ex alia el chiauacor
Deſiē cis la Tenaia col martello: apperēt
maeſtre de ſoſina. Portāt cornua etiam: et
cerudellos. Dic mihi mr. Ad quod ſignuꝫ
cognoſceret̄ Macharius ⁊ diabolꝰ: veſtiti
da remito? Certe dia. ad griſas ⁊ vngues.
Ita mulier ad cornua. Cōtra tales Salo.
Uanitas vanitatū: ⁊ oia ⁊c. 2°. Tentat
de auaricia. Per quā ſinat plima. Et facit
ſuū deū robā. Nō curat de paupibꝰ. rapit
aliena. Jō glo. i ꝓlogo decretaliū. Di. 47.
c. Bonoꝝ. Et i Antᵒ. Ut iudices ſine quoqꝫ
ſuffragio. §. Cogitatio. Col. 2. Cupiditas ē
radix oſum maloꝝ. Et quidaꝫ vulgaris. E
vna lupa. che di tuti brami. Sēbraua car
ga ne la ſua magreza. Che molta gente. fa
za viuer grāme. Et bn̄: q2 totū mūdū facit
dolere. ꝯqueri: ⁊ lamētari: ipſa pſida auari
cia. Contra tales. Eph. 5. Ois auarus non
hꝫ ꝑtē i regno dei ⁊ xpi. Hic auarus: ⁊ i fu
turo: q2 nec ꝑ anima dicet̄ Pr̄ nr̄. 3°. Tē
tat de luxuria. Ex qua inducit facere illici
ta. Pater cum filia. amicus cum amico. cō
par cum commatre. Nō eſt amplius vere
cūdia publice tenere concubinas. Sinitur
vxor: ⁊ nutritur la putana. cum manicis ru
bris. Et ſic perdit honores ⁊ res tempora
les. Salo. Qui nutrit ſcortum. perdet ſub
ſtantiam. Ad ꝓpoſitū. Unde bene qdaꝫ
dixit. Chi aſini caza: ⁊ meretrice mena: non
vñ may de briga ne di pena. Contra tales
Aug. libro de conflictu vitiorum. O ꝗꝫ pua
concubitus hora: pro qua perditur eterna
vita. Quarto. Tentat de inuidia. Ex q̄
vnus inuidet alteri. Arteſanus i arteſanū.
Mercator in mercatorem. Nobilis in nobi
lem. anguſtiatur, dolet. Unde deberent gau
dere: dolent. Quod contra phs. 9. Ethico.
Amicus ſe debet habere ad amicum: ſicut
ad ſeipſum. Et xp̄s Mat. xij. Diliges proxi
muꝫ tuū ſicut teipſum. Jn hac ciuitate ſunt
tria peccata. Superbia maxima. Pouero
ſuperbo: Jnuidia per quam mulier ortula
ni vult ſe equiparare mulieri doctoris. Jn
compaſſio: vel crudelitas ⁊ duricia ſuper
pauperes. Mirum. Creſcunt quotidie an
garie dominorum: nec deficit pompa.

Quinto. Tentat de gulla. El mal de ſan
Biaſo. O quot ſunt: qui per vn boconeto:
andara cento mia ⁊ negaria. s. Franceſco.
Uadunt ad beccariam die ſabbati: ſummo
mane. O compagno ten quel lachieto. Go
uerna quel figadeto. Ad tabernam: volunt
de bona ꝟnaza. O cōpagno faciet tibi no
cumentū oculis. Dicit ille. Melius eſt hr̄e
oculos ſgarbellatos. ꝗꝫ mori fiti. Non guar
dāt ad vigilias ſctoꝝ: nec q̄drageſi. Tales
figurant̄ p Eſau: de quo Geñ. 25. Qui fra
tri ſuo Jacob vendidit ꝓmogeniturā. pro
vna ſcutella lentis. Ad minus fuiſſent figa
deti. Similes ſunt illi Florētino: qui come
dit pro. x. cum eſſet in conuiuio ⁊ come

Aſſet tanq̃ lapus: quaſi vſq̃ ad vomituȝ: videns afferri ranas in quantitate: ⁊ laute coctas: quarum ipſe cupidus erat: indignatus dixit. In ſe de dio. Si mori deberem: partem meam volo. Tantũ comedit q̃ crepuit medius. Ideo Dant. inuenit eum in inferno. c. 6. inferni. di.

Voy citadini mi chiamaſti ciacho. i. porco.
Per la damnoſa colpa dela golla.
Come tu vedi la pioza mi ſiaccho.
Et io anima triſta non ſon ſola.

Sexto tentat de ira. Ex qua deus ⁊ ſancti vituperantur. Quia in p°. Ethi. Impoſſibile eſt indignantem. operari bona. Et Prouer. 17. Ira non habet miſericordiam. El Cato dice. Ira impedit animum ne poſſit cernere verum. Exemplum illius Aſculani. Qui nouum genus blaſſemie inuenit. El cagaſangue veniat aſine que portauit chriſtum in egyptum. Contra tales Dd. Iraſcimini ⁊ nolite peccar. Septimo ꝺ accidia. Ex qua ſtat ocioſus: ⁊ piger vt non poſſit operari bona. Extra de renunciatione. c. Niſi cum pridem. Ocioſitas ⁊ voluptas arma ſunt hoſtis antiqui: ad miſeras animas captiuandas. Quod exemplis patet. De Dd. ocioſo quid fecerit. De Salo. De Sanſone in ſinu Dalide O quot mala fiunt ſup apothecas: dicuntur turpia. ⁊ verba ocioſa. O iuuenes qd hic ſtatis tota die ocioſi: ¶ Scdo tẽtat ex omni latere. Primo ante: vt hominem detineat a bonis inceptis. O quot ſunt qui bonum incipiunt per dies aliquot continuando: ſed ſuaſu diaboli: cito deficiunt. Secundo retro. Quia conatur deducere hominem ad peccata preterita: ad vomitum vt canis. Tertio a dextris per proſperitatem. Deutero. 33. Incraſſatus eſt dilectus meus ⁊ recalcitrauit. vt faciat homineȝ obliuiſci de deo. Unde. Quintus Curtius. Fragilitatis humane: nimia in proſpis rebus obliuio ē. Et Titus liuius. 2°. bello pu. Ferme eniȝ fit. vt ſecunde res negligentiam creent. Quarto a ſiniſtris. per tribulationes. ps. Cadent a latere tuo mille. Per aduerſitatem. Et decem milia a dextris tuis. Per pſperitatẽ. Quia pl'es abutuntur proſperitate: vt de Dd. Salomo.

Quinto ſurſum. Quia ex peccato ſuperbie ſue: Adam tentauit. Ex quo natura humana lapſa eſt. Sexto deorſum. Quia conatur hominem deducere ad perditioneȝ eternam. In vitis patrum. Interrogauit Macharius demon: de quo plus letabatur in mundo: ridendo reſpondit. Quando mecum deduco animam in infernum. ¶ Tertio principaliter Tentat in omni tempore. Et hoc quatuor tẽporib⁹. Primo in pueritia: vt incoet habitum vitioꝝ. Inobediens patri ⁊ matri. Ignorat Pater noſter. Aue. Credo. cum tamen teneatur ſcire ⁊ doceri. De conſe. di. 4. Vos ante omnia. Fiunt ingrati. ladri. Quod contra Eccleſiaſtici. 6. Filiĳ tibi ſunt: incurua illos a pueritia illorum. Ad vos clamo: o patres: pro quibus rationem reddetis in iudicio. Secundo in iuuẽtute: vt ſequãtur concubinas. blaſſemias. periuria. vſuras. Que omnia iuuenes acquiſierunt a parentibus ſuis. Quid relinques in teſtamento: o pater filio tuo: Uere lanceas. baleſtras. arcus. tabulerium. cartas. datos.

Tertio tentat in decrepitate: vt non attendat anime proprie: habens pedem iam in foſſa. ⁊ hũs oculos lippos ⁊ eat cũ baculo. Contra tales dicitur Iere. 3. Bonum ē viro ſe portauerit iugum ab adoleſcentia ſua. Quarto in ſomnis tentat. Secũdũ Tho. 22. q. 46. ar. 6. Cum ſint tria ſomnia Quedam a natura. Quedam a deo. Quedam a diabolo. De his ſomniĳs homines tentat. quando in eis apparet. In collationibus abbatis Moyſi legitur de heremita: cui demon apparuit in forma boni angeli. Surge inquit ad laudandum deum. Et aliquando portabat ei lumen: ⁊ dicebat. Nauis talis ſubmerſa eſt. ora pro animabus illis. quia ſunt in purgatorio. Tãdem oſtendit ei in viſione celum apertum ⁊ infernum. di. Niſi iudeus ſias: non intrabis celum. Iudeus factus eſt. ⁊ damnat⁹. Unde caute incedendum eſt. Quia dicit Eccleſiaſtici. 5. Ubi multa ſomnia. ibi multe vanitates. Et. 34. Eccleſiaſtici. Multos errare fecerunt ſomnia. Et. 26. q. 7. Non inueniatur in te qui obſeruet ſomnia. Clama contra ſeculares: qui ſidẽ facile pͥant.

Sexto tentat in vigilia. Quia habet hanc poteſtatem vt aerem iſtum poſſit condenſare. Quo facto viſus deludit. Exemplum patet puelle. que oculis omniũ videbatur equa. Monachi autẽ. ſ. Macharij compatientes ei rogarũt patrem pro ea. Reſpõdit Macharius. Oculi veſtri ſunt deluſi: non ẽ equa ſed mulier. Unde aperuit oculos illorum. Ad quod facit exemplũ illud mirabile: i libro quod dicitur. Fortalicium fidei. Quod in regno francie. Cum iudei maleficijs vterẽtur: accidit quidam iudeus factus eſt amicus cuiuſdam miniſtri iuſticie: quem orauit vt daret ei cor hominis chriſtiani: fingens velle pro medicina. promittens ei. 30. coronas auri. Quod factum eſt. Extraxit autem cor a quodam chriſtiano: quem iuſticia exigente ſquartarat ⁊ dedit vxori cuſtodiendũ. Mulier autem prudens cor porci dedit iudeo pro illo chriſtiani. Judeus autem credens ſe habere cor chriſtiani: ſepeliuit illud in quodam cãpo latiſſimo: in quo paulo poſt venit magna multitudo porcorum. Qui mutuo bellã concitantes: vnus non remanſit quin ſe occideret. iudeus captus: dixit. Hoc idem factum fuiſſet ſi cor hominis chriſtiani fuiſſet ibi ſepultum. Hoc ideo inquit iudeus ſeci: quia in vigilia demon me ſeduxit. Et tu o anima cara: de tot ⁊ tantis demon tentet. noli tamẽ timere. Quia non poteſt niſi quantum tu vis. Unde Tho. 2. di. 21. ar. 2. dicit. Licet demonis potentia ſit maior poteſtate hominis: tamen quo ad aliqd non eſt maior. ſ. quo ad liberum arbitrium quod cogi non poteſt. Nam homo eſt dñs ſuorum actuum. Demon autem non. Secundum Alber. ſuper Luc. 3. bona ſunt in demonibus. de quibus pro libito non poſſunt diſponere: niſi tm̃ quantum a deo permittitur. Primũ naturalis exiſtẽtia. Sunt eñ natura pulcri. ne quãtũ ad ſubſtãtiã ſue nature ſunt turpiores angelis bonis: ⁊ tamen in ſui natura: ſubſtãtia: ⁊ decore: nõ poſſunt hominibus apparere. Immo apparent: aut in corporibus aſſumptis in tali deformitate: videntes contriſtantur. Et hoc virgo noluit videre ipſum in morte Unde Tho. ſupra: dicit. Demon nõ potuit aſſumere aliam formam preter ſerpentis; quando euam ſeduxit. Secũdum bonũ eſt naturalis ſapientia. quã vellent ↄtra nos. vti omni aſtutia. Sed deus eos non ſinit. qui ſua clementia illuminat nos ad vitandas ſuas fraudes: dolos. Tertium natural' potentia. Poſſent facere miranda: deludere ſenſus hominis: vexare corpora: ſpargere aquas maris ſuper terram. Turbare totã machinaꝫ ſuffocare homines ruere domos Sed deus ſua bonitate non ſinit: niſi homo poteſt ei reſiſtere. Unde dicit Tho. p. par. q. 114. Demon ſemel victus ab aliquo. non amplius eum tentat: niſi ad multum temporis. Et hoc duplici ratione. Primo diuine clemẽtie. ſeruos ſuos nõ patiẽ vexari ſupra vires. Scd̃o ratiõe ſuperbie. quia non poteſt pati ſuperetur ab homiẽ inferiore ſue nature. Ideo Mat. 4. Demõ qui tentauit xp̃m in deſerto: amplius non moleſtauit vſ ad paſſionem. Ad quod facit exemplum illud mirabile de monacho Anaſtaſio. Qui centum demones habuit. 40. annis ad tentationem. Quos poſt reſiſtentiam tanti temporis habuit ad obediẽtiam: ⁊ ſubiectionem: ita ad eius preceptum: fecit monaſteriũ pro. c. monachis: cum omnibus officinis. Aquas a longe ducẽtes per aqueductus ſubteraneos. Et Mat. 8. de quodam demone cũ expellereẽ a quodam petijt a chriſto ingredi porcos. quaſi nõ auſus per ſemet ingredi. Et Job. i. De licẽtia dei fuit vexatus. Qui etiã nõ poſſunt cognoſcere cogitationes hominũ. Unde patet. Secundum.

Tertium dicitur ⁊c. Ad ipſuꝫ demonem debellandũ: ſunt. 5. remedia. Que etiam ſunt neceſſaria ad defenſionem vnius caſtri ciuitatiſue debellate ab inimicis.

¶ Primũ eſt. Succurſus populorum.
¶ Secundũ eſt. Prouiſio munitionũ.
¶ Tertium eſt. Reſiſtentia inimicorum.
¶ Quartum eſt. Fidelitas militũ.
¶ Quintum eſt. Solicitudo cuſtodie.

¶ Primum ⁊c. Ciuitas capitur ab inimicis: quando deficiunt milites ⁊ populi: qui eam defendant. Conſtãtinopolis. Capha. Boſſina. Barra. Grecia. Theſalia. Marra. Peloponeſũ. Trabeſonda. De ciuitates ſuere capte a Turcis. quia non fuere

deſenſate a chriſtianis. Remediū iſtud opʒ haberi contra demones: qui pugnant contra caſtꝑ anime nr̄e. Et hoc eſt refugiū orationis. Quod patet figura: ⁊ auctoritate. Primo figura. Exo. 17. De moiſe orāte: qn̄ populus pugnabat contra amalechitas: ⁊ ipſe tenebat manus depreſſas. populus ꝑdebat. Et quando tenebat altas vincebat. In ſignum ꝙ oratio eſt victoria contra inimicos. Secūdo auctoritate. Mar. 9. Hoc genus demoniorū in nullo poteſt exire: niſi in oratione ⁊ ieiunio. Que oratio debet fieri. 3. generibus perſonaꝝ. Primo Ieſu chriſto. qui eſt aduocatus apud patrem. Hieronymus ad Euſto. Itaqʒ omni auxilio deſtitutus: ad ieſu iacebam pedes: rigabā lachrymis: crine tergebaʒ. Secundo Marie Ber. In periculis: in āguſtijs: in rebus dubijs: mariam cogita. mariam inuoca nō recedat ab ore tuo non recedat a corde. Tertio omnibus ſanctis. Job. 5. Uoca ergo ſi ē qui tibi reſpondeat. ⁊ ad aliquem ſanctorum conuertere. ¶ Scđm ⁊c. Ut bombarde. ſchiopeti. paſſauolanti. zarabotani. archibuſi. baleſtri. Iſtud remedium cōtra demoneʒ: eſt humiliatio ſui. Unde eſt ꝙ plēs non ſe corrigunt: Quia non ſe cognoſcūt. Lact. i. c. 1º. Hec .n. prauitatis eſt cā: ignoratio ſui. Anto. vidit totum mundū laqīs plenum dixit. O quis poterit vitare iſtos. Reſponſum eſt. Antoni: ſola humilitas. Et Dauid de ſeipſo. Humiliatus ſum: ⁊ liberauit me. Diabolus eſt ſuperbus: ⁊ humilitatem abhorret. Unde dixit diabolus Antonio. Si tu vigilas: ego non dormio. Si ieiunas: ego cibum non capio. in ſola humilitate me ſuperas. ¶ Tertium eſt ⁊c. Iſtud eſt meditatio paſſiōis chriſti. 2. Paralipo. 20. Cū ignoramus quid agere debeamus: hoc ſolum habemus reſiduū: vt oculos noſtros dirigamus ad te. Greg. Si paſſio chriſti ad memoriaʒ reducitur. nihil eſt adeo durum quod nō equo animo toleretur. Figura de Marath fluuio. Exo. xi. ¶ Quartum eſt. Fidelitas. Eph. 5. In omnibus ſumentes ſcutum fidei. Quod ſignatur in quodaʒ fideli notario apud ꝯſtantinopli. De quo legit. Qđ cū qdā mag⁹ duxiſſet eū ad qndā locū vbi ſtabat maxima multitudo demonum. vnus eorum in throno ſedēs: interrogauit ſi ſeruus ſu⁹ vellet eſſe. At ille ſignauit ſe di. Ego ſum ſeru⁹. s. Trinitatis. Audito hoc nomine. Trinitatis ⁊ viſo ſigno crucis: omnes diaboli fugerunt. Cuʒ igitur ad eccleſiam. s. Sophie iuiſſet imago chriſti que ibi erat oculos vertebat ad ipſum: quocūqʒ iret. Acſi ipo facto diceret chriſt⁹. Quia confeſſus es me coram diabolis: in terris. ego confitebor te coram patre meo ī celis. ¶ Quintum eſt ⁊c. Ut quando fiunt bone guarde. Clamādo. O dal Torazo fa bona guarda. O da la torre de ſoto. Iſtud remedium: eſt aſſidua bona operatio. Hiero. de con. di. 5. Nunqʒ. Semper aliquid boni facito. vt diabolus te ſemꝑ inueniat occupatum.

¶ Feria. 2. Prime ebdomade 40. De iudicio vniuerſali.

IBunt hi in ſupplicium eternum: iuſti autem in vitam eternaʒ. Mat. 25. ¶ Scđm ſententiaʒ Aug. ſi aliquis eſſet qui de tota ſcriptura nihil aliud ſciret niſi ſolum p̄ſentem lectionem: hoc ſolum ſufficeret ſibi ad ſalutem. Impero che in eſſa cōtinetur bonum ⁊ malū. ſaluatio ⁊ perditio hominis. Cum venerit inquit euangeliſta filius hominis in maieſtate ſua: ⁊ omnes angeli cū eo: congregabuntur ante eum omnes gentes. Secūdum Tho. in. 4. di. 47. Duplex eſt iudicium quo homo iudicatur. Unum particulare: in quo iudicatur ſm̄ oꝑa ſua. De quo Eccleſiaſtici. 41. Hoc iudicium a deo omni carni. Et Apo. 14. Opera enim illorum ſequūtur illos. Aliud eſt vniuerſale: de quo hodie fit mentio. In quo congregabuntur omnes gentes ante iudicem: boni ⁊ mali. Et quia vt habet philoſopus tertio Topi. Ineſt deo iuſticiam facere. Iō cuilibet dabit ꝙ ſuum erit. Hic eſt ille equiſſimus iudex: qui facta noſtra omnibus notificabit. Nauū. 3. Reuelabo pudenda tua in facie tua: ⁊ oſtendam cunctis gentibus ignominiam tuam. Eccleſia. Liber ſcript⁹ proferetur in quo totum continetur: vnde mundus iudicetur. Iudex ergo cū ſedebit: quicquid

quicquid latet apparebit: nil inultum remanebit. Hic eſt qui rationē exiget de anima noſtra. Ideo ſcriptura Deutero. 4. Cuſtodi temetipſum: ⁊ animã tuam ſolicite. Hic eſt qui rationē exiget de tempore. Eccleſiaſtici. 6. Fili conſerua tempus: ⁊ declina a malo. Cōſerua tempus: quia breue. p̄. ad Corin. 7. Tempus breue eſt. De qua in 4. Phiſi. Nihil habemus de tempore: niſi nūc ideſt preſens tempus. Quia precioſū. Bernar. Nihil precioſius tempore. Cū venerit inquit filius hominis congre. ante eū omnes gentes. Boni ⁊ mali. Bonis dicet ꝟbum ſalutis. Uenite benedicti patris mei: poſſidete vobis paratum regnum a conſtitutione mundi. Malis dicet verbum perditionis. Ite maledicti in ignem eternum. Bene dicunt aſſumpta verba. Ibunt hi in ſupplicium eternum. De quo iudicio tria ſunt videnda.

¶ Primum verificationis.
¶ Secundum ordinationis.
¶ Tertium conſumationis.

Circa primum. Queritur dubium vtrum iudicium vniuerſale: ſit futurum: Ad hoc due opiniones fuere. Una eſt ꝙ nō. altera ꝙ ſic. Prima ꝙ nō ſic probat. Iuſticia requirit: ꝙ vna res ſemel bene iudicata: bis nō iudicetur: vt patet. ff. de officio pretoris. l. Obſeruandum. Et. ff. ď iudicijs in. l. iudex. Et. 30. q. 5. c. Iudicantem. Ad propoſitū. Deus eſt iuſtus iudex: cum hominem iudicet in morte. iuxta illud. Apoca. 14. Opera enim illorū ſequuntur illos. Ideo iterum non debet iudicare in vniuerſali iudicio. Unde Naum primo. Non iudicat deus bis in id ipſum. Et hoc fundamēto Saducei moti ſunt ad negandū reſurrectiōem. Alia opinio dicit ꝙ ſic. Quia hodiernum euangelium loquitur de hoc. Ad hāc difficultatē. Reſpōdeo ſm Theo. ſ. Tho. in. 4. diſtin. 47. Et Magiſtrum in. 4. di. 48. Et Alexan. 4. di. 48. Et Bona. in. 4. diſtin. eadem: ponunt hanc concluſionem. Quod iudicium vniuerſale omnino eſt futurum. Que probatur rationibus. Auctoritatibus. Ratione triplici.

¶ Primo. Rōne diuine iuſticie.
¶ Secūdo. Ratione diuine ſapientie.
¶ Tertio. Rōe ꝑfectōis humane nature.

¶ Primo ⁊c. Ad diuinam iuſticiam pertinet malos perdere: ⁊ punire eos ſecundū demerita: vt patet. xij. q. 2. c. Cū deuotiſſimā. Et. l. Ita vulneratus. ff. ad. l. aquiliam. Et. C. de fur. l. ſi quis. Et. ff. de penis. l. Si capitalium. Hec autem iuſticia: cum ſit preclariſſima virtutum. vt habet phs. 5. Ethi. maxime habet reperiri in deo. Quia vt dicit. ſ. Tho. 1. par. q. 21. a. 1. Cum quo eſt Cōmentator. Omne quod eſt potiſſimū: deo eſt attribuendum. Si reperitur in hominibus: multo magis in deo. Sed nota ſcd̃m Alber. Qd̃ quattuor habent reperiri i deo que nullo modo poſſunt reperiri in homine taliter. Primum eſt potentia infinita. Et hanc potentiā oſtendit mundo: quādo ipſum de nihilo patrauit. iuxta illud. Terram ⁊ mare tu creaſti. Scd̃m eſt ſapientia infinita. Ps. Omnia in ſapiētia feciſti. Ro. 8. O altitudo diuitiarū ſapientie ⁊ ſciētie dei. Tertium eſt miſericordia quā oſtendit mundo in expectatione peccatorum. Iſa. 3. Expectat nos deus: vt miſereatur nr̃i. Quartum eſt iuſticia. Sed hanc mūdo plene non oſtendit. Quod apparet. Uidimus enim mala fieri. Unus deū vituperat. Alius vſuras cōmittit. Alius nigromantiā ſequitur. Alius aſaſinat pauperē: verumtamen tales non puniuntur de ſceleribꝰ ſuis. Unde Dauid. Uidi impiū ſuperexaltatū. Et alibi. Zelaui ſuper iniquos pacem peccatorum videns. Et Job admirans. 21. dicit. Quare impij viuunt ſublimati ſunt cōfortati ſunt diuitijs vere dormit ⁊ ſurdus effectꝰ eſt. Jo. 8. Ipſe vero dormiebat. Ad propoſitum. Si iuſtus eſt. debet iuſticiā facere in peccatore: in preſentiarum non habet locum. ergo fiet in iudicio vniuerſali. Aliter deus non eſſet iuſtus. Quod eſt impoſſibile. 2. Tim. 4. Bonum certamen certaui curſū conſumaui fi. ſer. de reli. repo. ē mi. i corona iuſticie. quā red. mi. iuſtꝰ iudex

¶ 2°. rōe ⁊c. Ad diuinā ſapiā ꝑtinet ſublimare ꝟtuoſos. Luc. 1. Exaltauit humiles Quia vt habet phs. 4. Ethi. Honor eſt exhibitio reuerentie in teſtimonium virtutis. In eodem. Solus bonus ſm virtutem: eſt honorandus. Ro. 2. Gloriā ⁊ honorē q̄rentibus vitam eternam. Ad ꝑpoſitū. Dolos

qui in hoc mundo viuunt iuſte ſm lumen rationis ⁊ obtemperant diuinis mandatis: merentur premium in teſtimonium virtutis: vt patet p phm. p° ethi. Sꝫ oppoſitū videm⁹. Quidaꝫ lapidati ſunt vt Zacharias. Saphenus. Alij gladio tranſuerberati: vt Jeremias. Alij ſecti: vt Jſa. Alij excoriati: vt Bartho. Alij in craticula poſiti vt Laurētius. Alijs lacerate carnes: vt Uicentius. Alijs auulſi dentes: vt Apolonia. Alijs oculi eruti: vt Lucia. Alijs mamillē inciſe: vt Agatha. Deus deuoto homini dat anguſtias. Hodie occidit puerū. cras equum. alia die aſellū. dat infirmitates. Quum igitur bonis congrua premia hic a deo non reddantur. igitur in iudicio quando anima corpori coniungetur: gloria ei contribuetur. Et ex hoc. vt habent Theologi in. 4°. anima habet naturale deſiderium ad corpus ſuum. ⁊ cupit vniri corpori. ⁊ clamant quotidie illud Apoc. 6. Uſquequo domine verus ⁊ ſanctus: non vindicas ſanguinem noſtrum: Et per oppoſitū. Jllud iudicium fugiunt damnati ratione huius vnionis anime ad corpus: propter maiorem penam. Unde patet ſecunda ratio: q̄uo iudiciū vle eſt venturū. ¶ Tertio ſ⁊c̄. Nam humana natura eſt imperfecta ſi anima non eſt coniuncta corpori. Unde ſeparatio anime a corpore eſt per accidens ⁊ contra eius naturalem inclinationem. Quia vt habet phs. 2. de anima. Homo conſtat ex anima ⁊ corpore. Et. 4. Meteo. Homo mortuus non eſt homo: niſi equiuoce. Jdeo ad perfectionem ipſius nature humane conuenit animam coniungi cum corpore. Que coniunctio erit in iudicio. Et per conſequens erit iudicium vniuerſale. Quam veritatem confitetur Paulus. 2. Cor. 5. Omnes eniꝫ nos manifeſtari opꝫ ante tribunal xp̄i. Et. 25. diſt. c. Qualis ē hic quiſq; egreditur: talis in iudicio apparebit. Cū quella ſede e iuſtitia. Et Aug. 20. de ciui. c. p. Tenet omnis eccleſia dei veri chriſtum de celo eſſe venturum: ad iudicandū viuos ⁊ mortuos. Et Hieronym⁹ ad Aſellam de fictis amicis. Ante tribunal chriſti aſtabimus: ibi apparebit qua mente quis vixerit. Et Ber. quadam epiſtola. Ueniet dies illa. quando plus valebunt pura corda q̄ aſtuta verba: conſcia bona q̄ marſupia plena: quoniam quidem iudex ille nō flectetur donis nec falletur verbis. Unde patet veritas. Ad argumentū. Reſpondet. ſ. Tho. in. 4. di. vbi ſupra. Omnipotēs deus in iudicio bis non iudicat hoiem. Si enim punit animaꝫ in morte. non punit totum hominem. Quia anima non eſt homo ſed pars hominis. Jdeo cum totus peccauerit corpe ⁊ anima: totus puniendus ē: aut premiandus. Judiciuꝫ quo nunc iudicat. iudicatur anima non corpus. Ut igitur pmietur aut damnetur in vtroq; homine: oportet iudicium eſſe venturum. Unde patet primum myſterium.

Secundum ⁊c̄. Ordinabitur autem iudicium ſm Tho. quo ad tria.

¶ Primo. quoad locum.

¶ Secundo. quoad aſpectum.

¶ Tertio. quoad modum.

¶ Primo ⁊c̄. Quia ſuper montem ſtabūt ⁊ in valle Joſaphat. que inter montē ſyon ⁊ oliueti ſita eſt. De quo Joel. 2. Adducā omnes gentes in valle Joſaphat. ⁊ diſceptabo cum eis. Sed dubium querit. Quomodo eſt poſſibile q̄ ibi ſtet tantus populus: cum vallis illa ſit parua: Ad quod dicit magiſter in. 4. Quod quot quot homines poterunt ibi ſtare. ibi erunt. Alij vero circa vallem erunt. Alij propinquius. quidam vero remotius. De ſanctis vero dicit: q̄ erunt in aere cum xp̄o. iuxta illud apoſtoli. p̄. Theſa. 4. Rapiemur cum illis: obuiā xp̄o in aera. Et ita dicit. ſ. Tho. in quolibet 9. ar. 2. ¶ Secundū ordinabitur ⁊c̄. Quia ſunt viſuri xp̄m boni ⁊ mali. Sed nota ſm Theologos. q̄ boni videbunt eum in gloria diuinitatis ⁊ humanitatis cum iucunditate cordis: q̄r in proximo gloriam expectabunt. iuxta illud Jſa. 33. Regem in decore videbunt. Sed per contrarium mali videbunt in humanitate in forma terribili: priuati viſione diuinitatis. iuxta illud Jſa. 5. Tollatur impius ne videat gloriaꝫ dei. Et qua viſione o anima cara: grandis erit planctus illis reprobis. De quo Chriſo. ſuper Mat. Plangent iudei videntes viuentem ⁊ iudicantem: quem quaſi mortuum exiſtimabant. Plangent gentiles. q vanis diſputationibus decepti ſtultitiam putauerunt

[Handwritten marginalia: "nota"; "+ porq esperauan muy de çierto la gloria:"; "¶ los buenos verā a J. x. n. sal. aql dia e glia y alabāça d. su diuinidad y humanidad cō alegria de coraçon +||"; "y los mal. lo verā en humanidad e form terrible y espātosa priuados de la bision d. la diuinidad ||"]

putauerant deum colere crucifixum. Plangent xpiani peccatores: qui magis dilexerũt mundum ꝙ deuz. Prattica ſuper iſtas generationes. Fac orationem o xpiane. vt det tibi gratiam deus plangendi peccata tua hic: ne fleas in valle Joſaphat. Quod bene Job petebat. x. c. Dimitte ergo me vt plangam paululum dolorem meum. anteꝙ vadam ⁊ non reuertar. ¶ Tertio ordinabitur ⁊c̃. Contemplantur hoc. ꝙ adueniente mundi fine, qui ſoli deo eſt cognitus: vt dicit. s. Tho. 4. di. 43. ar. 3. Chriſtus ieſus cui conceſſum eſt a patre facere hoc iudicium: ipſuz manifeſtabit matri ſue. angelis. apoſtolis. ⁊ omnibus animabus ſanctis. Mater mea inquit ⁊ vos ſerui mei: aduenit tempus quo mundum iudicem: vt electi mei premientur in celo: ⁊ reprobi crucientur in inferno. Et vos angeli preparate ad hoc negocium peragenduz. Ad vocez eius letabuntur omnes. Et ratione iuſtitie. Juxta illud. ps. Letabitur iuſtus: cũ viderit vindictam. Et ratiõe premij: quia premium expectabunt. Et ſicut rex tẽporal' in regno ſuo. 3. ſolet obſeruare: quando vadit dare aliqua ſententiam diffinitiuam: Ita rex ſpiritualis xps ieſus: hec obſerbit. Primo premittuntur tibicines cum tubis. qui habent citare partes. Secundo p̃mittuntur ſerui ⁊ domicelli. Tertio aſſociatur ipſe cum ſuis ſenatoribus. ⁊ cõmenſatoribus. Ita xps faciet. Primo premittet tibicines. Qui erunt quatuor angeli. dicentes alta voce ad quatuor partes mũdi. Surgite mortui: venite ad iudicium. Sic ad occidentem: ⁊ alias partes mundi Et ſubito omnes anime que ſunt in paradiſo. ⁊ inferno ⁊ alijs locis diſperſi: veſtiẽt corpora ſua: ⁊ miniſterio angelorum colligẽtur pulueres. ⁊ coniungentur animab⁹ ſuis ⁊ ſic fiet generalis reſurrectio corporũ. De hac Tuba loquitur apoſtolus. p̃. Cor. 15. Canet enim tuba. ⁊ mortui reſurgent. Utrum autem illa tuba erit materialis: aut non. Duplex eſt opinio. Una Ric. 4°. di. 43. Uox huius tube non eſt cauſa efficiens reformationis corporum. qꝛ impoſſibile eſt. ꝙ tuba habeat hunc effectum: erit tamen inſtrumentuz diuine iuſtitie. ita ꝙ erũt materiales. Alia opinio eſt Tho. ſuper epiſtolas Pauli. Q᷑ vox illius tube eſt vox chriſti. Sed dicitur tuba inſtar tube veteris teſtamenti. que habebat conuocare homines ad mouendum caſtra: ad concilium. ⁊ huiuſmodi. Jta vox xpi ad cõducendum homines de ſepulchris ad iudicium. Que vox erit valde terribilis. Et nõ inmerito. Quia ſi xps mortalis fuit tam efficax ad reſuſcitandum lazarum: quando dixit lazare veni foras: quanto plus immortalis: Figuratiue de hac voce habet Gñ. 3. Si adam timuit vocem dei. Adaz vbi es ⁊ abſcondit ſe: ⁊ tamen illa vox erat miſericordie vt parceret illi: ſi veniã poſtulaſſet quantomagis timebunt reprobi: qui in inferno erunt damnandi vocem dei: que erit ſeuere iuſtitie: De hac voce Hieronymus. ſuper Mat. Quotiens diem iudicij conſidero: toto corpore contremiſco. Siue eniz comedam ſiue bibaz. ſiue aliquid aliud faciam: ſemper videt illa tuba terribilis inſonare auribus meis. Surgite mortui venite ad iudicium. Secundum quod facit rex eſt quia premittit domicellos: cum inſignijs regis. Sic xps premittet omnia inſtrumenta paſſionis que intra ſe erunt reformata. Cum cruce. corona. lancea. ⁊ alijs. Et hoc ad confuſionem peccatorum. De hoc loquitur Mat. 24. Signum filij hominis apparebit i celo. De quo eccleſia. Hoc ſignũ crucis erit in celo: cum dominus ad iudicãdũ venerit. Quale hoc ſignuz o Pat: El marzocho: La biſſa. La ſega. La lupa. La g la biãcha e negra. Non. Sed arma chriſti. Contra dominos temporales qui nunc nõ crucem ſed inſigna ſua ſua in capellis ⁊ eccleſijs ponũt. Unus pro arma ſua. vn papagallo. Alius la moraza ⁊c̃. Sed querit anima cara dubiũ: Quis feret hoc verillum crucis: Quidaz predicant ꝙ Jo. baptiſta. Alij ꝙ Petrus. Alij ꝙ Paulus. Alij autez magnis vocibus. Franciſcum extollunt: quem ſic etiam depingunt. Clama. Pacia pacia. pacia. Q᷑ Theologi volunt ꝙ erit miniſterio angelorum. Tertium quod facit rex eſt: quia de palatio ſuo deſcendit cum militibus. Sic xps quoq;: cuz matre ſua. angelis. ⁊ tota curia celeſti. veniẽt ſuper montẽ oliueti: iuxta illud Jſa. 3. Dominus veniet cum ſenatoribus terre. Et ſic

ſancti reſumptis corporibus obuiam fient
xpo in aera. Et ſic erūt a dextris boni: ma-
li autem a ſiniſtris. Sed dubium queritur.
Utrum mali reſurgent in hoc iudicio? Qui-
buſdam videtur ꝙ non: per verbum Dd.
Non reſurgent impij in iudicio: neqꝫ pecca-
tores in conſilio iuſtorum. Ad quos reſpō-
dent Theologi. Qd in iſto iudicio: erunt
tres differentie perſonarum. Quidam iu-
dicabunt ſed non iudicabuntur: vt apoſto-
li. De quibus. Mat. 17. Sedebitis ꝛ vos iu-
dicantes. 12. tribus iſrael. Quidam iudica-
buntur ad gloriā ſuſcipiendam. Et iſti erūt
boni. Quidam iudicabuntur ad damnati-
onem eternam. ꝛ iſti erunt mali. Surgent er-
go tam boni ꝗ̄ mali. Sed dubium queri-
tur. Surgent ne pueri: qui cum peccato ori-
ginali deceſſerunt? Reſpondeo ꝙ ſic. Sed
ad quid? Reſpondeo ſm Alber. ad facien-
dum duo. Primum ad reaſſumptōez ſuo-
rum corporum: qꝛ vt dictum eſt ſupra pma
parte. Natura anime eſt vt velit coniungi
corpori: quia eſt forma ſua. Secundū ad
accuſandū parentes: quorum defectū mor-
tui ſunt ſine baptiſmo. Clama contra ma-
tres. O ſi ponerentur aures ad latibula
audirent voces puerorum occiſorum cla-
mantium: vendeta vēdeta o dio: cōtra ma-
tres noſtras crudeles. Ad propoſitum re-
deamus. Mali ergo erunt a ſiniſtris ꝛ bo-
ni a dextris. Et quia vt habet Tho. 22.
q. 57. ar. 6. Et. ff. de officio preſidis. l. Illici-
tas. Iudex non debet iudicare niſi ſm al-
legata. Ideo ꝯtra reprobos. 6. teſtes erūt.
Prim⁹ erit natura angelica. Job. 20.
Reuelabunt celi iniquitatem eius. Ideo
dicitur Luc. 21. Qd virtutes celorum mo-
uebuntur. i. poteſtates angelice: vt pecca-
tores accuſent. ꝛ contra eos teſtimonium
ferant. Prattica ſuper omnes ſtatus pec-
catorum. Et contra mulieres dali manege
roſi. Secūdus erit Demon. De quo Au-
guſtinus. Dicturus eſt enim ille aduerſarius
noſter in iudicio. Equiſſime iudex: iudi-
ca hunc eſſe meum ob culpā: qui tuus no-
luit eſſe per gratiam. Tuus per naturam:
meus per miſeriam. Tuus ob paſſionem:
meus ob ſuaſionem. Tibi inobediens: mi-
hi obediens. A te accepit immortalitatē
ſtolam: a me accepit pannoſam qua indu-
tus eſt tunicam. Tuā veſtem dimiſit: ꝛ cū
mea huc venit. Equiſſime iudex: iudica
hunc meum eſſe: ꝛ mecum eſſe damnandū.
Ille. Tertius erit conſciētia. Ro. 2. Te-
ſtimonium reddente illis conſcientia ipſo-
rum. Hiero. ad Ocea. Aderit dies illa i ꝗ
facta noſtra quaſi in quadā tabula: picta
monſtrabuntur. Quartus erit totus mū-
dus. Grego. in homelia. O ꝗ anguſte tūc
erunt vndiqꝫ vie reproborum: ſuperi⁹ erit
iudex iratus: inferius horrendum chaos: a
dextris peccata accuſantia: a ſiniſtris infi-
nita demonia ad ſupplicium trahentia: in-
tus conſcientia mordens: foris mondus ar-
dens. Miſer pctōr ſic deprehenſus quo fu-
giet? Quintus erunt corpora celeſtia.
Luc. 25. Erunt ſigna in ſole ꝛ luna ꝛ ſtel-
lis. Primo in ſole: non quo ad priuationē
luminis cum ſit naturalis: ſed ſiet eclypſis
vniuerſalis: per diuinam virtutem. Secū-
do in luna: ꝛ non dabit lumen ſuum: cum
illud habeat a ſole. Tertio in ſtellis, quia
cadent de celo: non quantum ad earū ſub-
ſtantiam: cum ſint incorruptibiles: ſed ſm
apparentiā: quia comas igneas emittēt.
Preterea vt habet Hieronymus: dicit ſe
vidiſſe in annalibus hebreorum de. 15. ſi-
gnis que habent precedere hoc iudicium.
Et ꝙ prima die maria omnia ſe erigēt. 15.
cubitus ſupra omnes mōtes. Secundū in
ſcđa die in profundo deſcendet. Tertium
ꝙ fient terremotus tam magni ꝙ omnia
alta edificia proſternentur. Que ſigna bre-
uitatis cauſa omitto. Quibus premiſſis
exibit ignis ab omnibus partibus mundi.
ꝛ aſcendet ſuper omnes montes ac purga-
bit oīa: iuxta illud. Ps. Ignis ante ipm pce-
det ꝛ inflamabit i circuitu inimicos eius.
Terra etiam plana ꝛ omnia elā purgabū-
tur. Sole ſtante in oriente. ꝛ luna in occi-
dente: vt fuerunt creata. Ceſſabit omnis
motus. Antichriſtus occidetur ab archan-
gelo Michaele: ꝛ ſiet mundus nouus: ſm
illud Apoc. 21. Uidi celum nouum ꝛ terrā
nouā. Et ſm Alber. Venient paruuli in ali-
quibus latibulis huius mundi non condē-
ſatis aquis: qui dominū deum laudabūt:
vt ipſe ponit ſuper Luc. Unde patet. 2.

Tertium

Ertium dicitur ꝛc. Judex chriſtus teſtibus auditis ad electos ſe vertet dicens eis.3.verba.

¶ Primum.dicitur vocationis.

¶ Secundum.dicitur benedictionis.

¶ Tertium.dicitur premiationis.

¶ Primum ꝛc. Uenite o mater mea q̄ me genuiſtis.portaſtis.lactaſtis. Et vos omnes ſancti qui in hoc ſeculo certamē habuiſtis. Uenite:quia tempus gaudij eſt. O verba conſolatoria. ¶ Secundum dicitur benedictionis. Jn verbo benedicti. A patre. A filio. A ſpiritu ſancto. ¶ Tertium premiationis. Jn verbo poſſidete. Regnum in quo nulla triſtitia:ſed ſumma iocunditas. Jn quo nulla malitia:ſed ſūma alacritas. Jn quo nulla penuria:ſed ſumma vbertas omniū bonoꝝ deſiderabiliū. Et ſubdet cauſā tanti boni.di. Eſuriui enim ꝛc. Ubi enumerat ſolum opera mi̅ſericordie. Sed q̄ris o anima cara:quare ſimpliciter ſit mētio in hoc iudicio de operibus charitatis: Reſpondet Ambro.li.off.di. Omnis ſumma xp̄iane religionis ac diſcipline:in miſericordia ꝛ pietate conſiſtit. Contra tenaces ꝛ auaros. Deinde vertet ſe ad malos cum voce terribili:totus turbatus. Et tu frater N. inclina capitium tantiſper in oculis: ad terrorem di. O ingrati. Ego ꝓpter vos factus ſum homo. Jncarnatus. deriſus. mortuus:ꝛ vos in omnibus inobedientes mihi fuiſtis. Quapropter audite v̄ba mea. Clama cōtra vſurarios.ꝛ omnes vitioſos in hoc puncto. Jte maledicti in igneꝫ eternum qui paratus eſt diabolo ꝛ angel' eius. Tunc dicent mali. Da nobis tuam benedictionem. Quibus ille. Non:ſed maledictionem. Secundo. Da nobis aliquem locuꝫ refrigerij. Quibus ille. Jn ignem. Tertio. Da nobis breue terminum. Jlle. Eternuꝫ. Quarto. Da nobis aliquam bonaꝫ dulcē ſocietatem. Jlle. Qui paratus eſt diabolo ꝛ āgelis eius.quaſi volens dicere. Pro veſtro domino habebitis luciferum:pro ſocijs:alios minores diabolos. O vox terribilis. O vox que trapaſſabat corda. O vox fora de ogni ſperanza. Quibus dictis:mali in ignem eternum ibunt: Juſti in vitam eternam. Cantando Te deum laudamus. Et tu frater. N. pone corrigiam ad colluꝫ. uertendo ad crucifixum faciem: fac orationem dicens. Te precor o Jeſu pio. per illum amorem queꝫ tuliſti omni generi humano:pro quo reliquiſti paradiſum ꝛ veſtiſti te carne ac noſtra miſeria. Te p̄cor per labores ꝛ anguſtias quas.33.annis pro nobis portaſti. Te precor inquam per illum aſperrimū ꝛ ignominioſum ſupplicium paſſionis tue quam ſufriſti pro noſtra vltima liberatione:vt populum iſtum in dextera tua collocare digneris. Et tu o maria indifeſſa aduocata noſtra. implora ꝛ obtine nobis iſtam gratiam:vt dum ſumus in hac lachrymarum valle faciamus taleꝫ penitentiam noſtrorum peccatorum ꝙ de numero electorum eſſe poſſimus.

Feria.3.prime hebdomade quadrageſime De oratione.

CUm intraſſet ieſus in hieroſolymam:cōmota eſt ciuitas dicēs. Quis eſt hic Mat.21. populi autē dicebant.ſ.inferiores. Hic eſt ieſus propheta a nazareth galilee. Et ingreſſus eſt templum. Quia vt dicit Glo.exemplum nobis dabat vt ſimilia faciamus. Mat.6. Primum querit regnum dei. Et poſtq̄ iuit in templum eijciebat omnes vendetes ꝛ emētes:de templo. Scd̄m ſententiam Tho. in cathena. Sacerdotes ex auaritia ordinauerant:vt in portica Salomonis oues ꝛ boues ꝛ columbe venderentur.ne ſcꝫ aliquiſ ex defectu hoſtie animalis ſacrificia intermittere cogeretur. Uidens autem chriſt' talia:furore repletus facto flagello de funiculis omnes eiecit dicens. Scriptum ē enīꝫ. Domus mea domus orationis vocabitur.

Querit̄ difficultas a doctorib'. Qr̄ xp̄s auſus ē talia agē ſi timēs eos: R̄ndet Hiero. Qd̄ de facie xp̄i:q̄dam fulgor mirabilis

exibat qui omnes in terrorem cõuertebat:
⁊ ei contradicere non audebant. Et nunq̃
legimus ꝙ chriſtus tãtam vindictam exer
cuerit: ſicut nunc. Multa enim opprobria
ſepe audiuit: ⁊ nunquam vindictam expe-
tijt. Ut quando ei dictum fuit Jo. 8. De-
moniũ habes. tamen nunc turbatur: Und
hoc o bone Jeſu: Rñdet Albertus: quia a
lie iniurie erant ſue proprie: ideo eas nolu
it vindicare. Jſta autẽ erat iniuria patris
ideo eã ſeuere vindicauit: vt doceret nos i-
iurias proprias debere dimittere: iniurias
nō. vero dei vindicare ſeuere. Unde dicit eis.
Scriptũ eſt. Domus mea ⁊c. Eccleſia ẽ do
mus dei: q2 i ipſa habitat modo ſingulari.
Unde. 2. Para. 6. Elegi locum iſtum: vt ſit
nomen meum ibi in ſempiternuz. Sed cõ-
queritur. Uos autem feciſtis illam ſpelun-
cam latronũ. Acceſſerunt ad eũ ceci ⁊ clau
di: ⁊ ſanauit eos. Pueri hoc videntes: cla-
mabant. O ſanna filio dd. Ex hoc indigna
ti ſcribe v. Audis q̃ta iſti dicũt: Utiq;. Nũ
quam legiſtis Ex ore infan. ⁊c. Secdm Al
ber. fuit honoratus ab angelis. a magis. a
paſtoribus. a Simeõe. ab Anna: reſtabat
vt a pueris honoraret. Et relictis illis. abi
it foras extra ciui. ibiq; docebat ⁊c. Appli
ca. De oratiõe erit ſermo. De qua tria ſũt
videnda myſteria.

Primum dicitur. neceſſitatis.

Secundum dicitur. vtilitatis.

Tertium dicitur. poteſtatis.

D primũ Dubiam queritur. Utrũ
a ſit nccm orare: Circa hoc fuit du-
plex opinio. Una antiquoꝝ phõrũ
Epicureorum. Stoicorum. Egyptioruz ꝙ
non. Qd probant duplicime°. Primo ſic.
Neceſſitas orationis eſt ad hoc: vt intime
mus ei a quo petimus illud quo idigem⁹
Sed Mat. 6. dicitur. Scit enim pater ve-
ſter celeſtis: q2 ijs omnibus indigetis. ergo
non eſt conueniens deuz orare. Jgitur ⁊c.

Secundo ſic. Per orationẽ flectitur ani
mus eius qui oratur vt faciat quod ab eo
petitur. Sed animus dei eſt immutabilis
⁊ inflexibilis: iuxta illud Mal. 3. Ego deus
⁊ non mutor. Ergo non eſt conueniens ora
re deum. Alia opinio: dicit ꝙ ſic. Quia
hodie in euangelio chriſtus dicit. Domus
mea domus orationis v. Ad hanc difficul
tatem reſpondetur ſecunduz Th. 22. q. 83.
a. 2. Alex. 4. ſum. Ric. 4. diſt. 15. ꝙ orõ inter
cetera bona: homini eſt maxime neceſſaria
ad ſalutem. Que concluſio egregie proba-
tur. 3. medio. Primo ratione. 2°. Auctorita
te. 3. Exemplis. Ad rationem. Con⁹ eſt phi
loſophi. 2. phi. ꝙ nihil poteſt tendere in fi-
nem: niſi per ea que ſunt ad finem. Exẽplũ
de infirmo qui non põt ſanari: niſi per me
dia. ſ. per dietam ⁊ medicinas. Et de culto
re vinee: qui non capit vinum: niſi prius vi
neam colat. Ad propoſitum. Finis nr̃ eſt de
us: vt hñt Theologi in. 1. ſen. Ad quem fi-
nem non poſſumus peruenire: niſi per me-
dia. Q2 vt dicit phs. 10. Ethi. Non peruenĩ
tur ad finem niſi mediãtibus medijs. Qui
finis eſt ſũme ncẽius: iuxta illd. 2. ph. Finis
mouet agentẽ. Qui finis nõ ſolũ cadit ſub
diuina prouidentia: ſed etiam debita neceſ
ſaria ordinat ad impſum finem. Sed que
ſunt illa: Oñditur Mat. 19. de illo legiſpe-
rito v. Quid faciendo vitam eternam poſ-
ſidebo: Cui chriſtus. Si vis ad vitam igre
di: ſerua mandata. Alia prattica. Non cre-
das o ciuis. ꝙ ſis ſcriptus in li° vite abſo-
lute ⁊ ſimpliciter. Petr⁹ ſaluabitur. Mar-
tinus. Nicolaus. ſed cum cõditione: medi-
antibus medijs ieiuniorum. elemoſinarũ.
lachrimarum ⁊ huiuſmõi. Q2 vt dicit Ni-
colaus de lyra ſuper. 3°. Re. 9. ꝙ promiſſiões
diuine ſunt conditionales. Et Th. in. q. de
veritate. q. 23. a. 8. ꝙ ſi deus r̃uelaret alicui
ſuam ſalutem. debet intelligi ſub conditiõe
ſi bene agat. Et per oppoſituz: damnabitur
ſi male agat. Quod Aug. oſtendit i libro d
predeſtinatione ſanctoruz dicẽs. Fit autẽ
conditionaliter predeſtinatio dei. Prede-
ſtinati ſunt omnes boni ad gloriam: ea cõ
ditione ſi fidem tenuerint. ſi obedientiam.
ſi patientiam. ſi pacem: vſq; ſuam conditi-
onem. Ubi Auguſtinus concludit. ꝙ neceſ
ſaria ſunt media ad ſalutem. Int̃ que pre
cipuum eſt oratio: non vt diuina voluntas
mutetur cum ſit imutabilis: iuxta illud Bo
etij. Stabiliſq; manens dans cuncta moue
ri. Et Auguſtinus de natura boni. Solus
deus ẽ immutabilis. Et vndecimo Meta.
Deus eſt mouens omnia immobilis. Sed
vt obtineatur precibus noſtris quod ipſe
ab eterno diſpoſuit dare. Teſte Gregorio.

4. Dia.

4°. dialogorum. Et. 23. q. 4. c. Obtineri ne
quaq̃ poſſunt que predeſtinata non fue-
rint. ſed ea que ſancti viri orando efficiūt.
ita predeſtinata ſunt vt precibus obtinean
tur. Nam ipſa quoqꝫ perennis regni pre-
deſtinatio ita eſt ab omnipotēti deo diſpo
ſita: vt ad hoc electi ex labore perueniant.
quatenus poſtulando mereantur accipere
quod eis omnipotens deus ante ſecula di-
ſpoſuit donare. Prattica notabilis. Promi
ſit ab eterno deus dare Laurentio paradi
ſum. ſed mediāte martyrio. Sic apoſtolis.
ſic religioſis. ſic diuiti mediante elemoſina
pauperi mediante patientia. Qd' patet fi-
gura: de Cananea que a finibas terre Ty
ri ⁊ ſidonis egreſſa. ad ieſum acceſſit: poſtu
lans pro filia ſanitatem. Miſerere mei fili
Dauid. Cui chriſtus. 3. duritias ei oſtēdit.
Primam. quia verbum ei non reſpondit:
tanq̃ fatuam eam reputans. Secundam
duritiam: qꝛ ouē diaboli appellauit. Ter-
tiā. qꝛ catulā eam dixit. tamen conceſſit ei
quod petebat. O mulier inquit: magna ē
fides tua. Fiat tibi ſicut vis. Ad propoſi-
tum. Si ab eterno deus promiſit huic cana
nee ſalutē filie: quare ipſā fatuā dixit ⁊ tot
approbria? Ad quod dicunt Theologi.
Quod opus erat: quia ſic ordinatum erat
vt mediantibus medijs oratiōīs ⁊ lachry
marum. ſalutē filie impetraret. Contra ac
cidioſos qui nolunt facere bona. di. Quel
che dio a ordinato: conuen che ſia. Bene di
xiſti. Ordinauit enī qꝛ plangas. eas ad di
uina. predicationes audias. reſtituas ma-
le ablata. vltra ztum proximo nō facias. Cō
cludamus ergo ſic. Per debita media per-
uenitur ad finem. ſed inter omnia ſacrifici
um orationis eſt potiſſimum. ergo oratio ē
neceſſaria. Secundo probatur. Auctori
tate quadruplici. Primo diuiali. Vñ Dd'.
commendans orationem dicit. Subditus
eſto domino: ⁊ ora eum. Et Tob. 12. Bona
eſt oratio cum ieiunio. Et. i. Petri. p°. Om
nes vnanimes in oratione eſtote. Et Iac.
5. Orate pro inuicem vt ſaluemini. Et do-
ctor gentiū Paulus. Col. 4. Orationi inſta-
te: vigilantes in ea. Et chriſtus in euange-
lio. Luc. xi. Petite ⁊ accipietis: querite ⁊ i-
uenietis. Et deus per os Hiere. 33. Clama
ad me: ⁊ ego exaudiam te dicit dominus.
Quantum ſit deo carum qꝛ cum oremus:
apparet ex eo qꝛ nos tm̄ liberaliter ipſe in-
uitat ad petēdum. Pauci ſunt qui inuitāt
vt ab eis petatur. ſed multi ſunt qui fugi-
unt ne ab eis petatur. Refert Sen. qꝛ pau
per Cynicus ab rege Anthigono petijt ta-
lentum. Reſpondit ille. qꝛ plus eſſet q̃ ſibi
Cynico conueniret. Petijt denarium. Re-
ſpondit ille. minus eſſet q̃ regem deceret
dare. Et ſic turpem viam excuſandi inue-
nit. Cum potuiſſet dare denarium tanq̃ cy
nico: ⁊ talentum tanq̃ rex. Deus autē nō
ſe excuſat. ſed omnes ad petendū inuitat.
Immo vix inuenies ad quod tm̄ nos ſua-
deat: q̃ facit orationi. Ideo Aug. Nō tm̄
hortaretur vt peteremus: niſi dare vellet.
Erubeſcat humana pigritia. plus ille vult
miſereri: q̃ nos a miſeria liberari. Secū
do. Auctoritate Cano. De conſe. diſtin. i. c.
Qñ ſtamus. De conſe. di. 5. c. Non medio-
criter. c. Nunq̃. Et di. 36. c. Siquis. Et. 12.
q. i. c. Duo ſunt genera. dicitur. Sine inter
miſſione vigilet ſenſus: pariterqꝫ animus
ad dominum tendat. Tertio Auctorita
te Ciuili. C. de precibus imperatori offerē
dis. l. Nec damnoſa. Et. C. de diuerſis re-
ſcriptis. l. vniuerſa. Quarto Poetali. Iu
uenalis. li. 4. Orandum eſt vt ſit mens ſa-
na in corpore ſano. Fortem poſce animum
mortis terrore carentē. Et Ouidius p° de
arte. Flectitur iratus voce rogante deus.
Et Boetius li°. de con. Vt Platoni placu
it: in minimis quoqꝫ rebus: diuinum ē au-
xilium implorandum. Vt patet etiam per
Uale. li°. 2°. c. i. Et li°. 5°. c. x. O quomodo
ſtaret italia. lombardia: propter tot mala
que fiunt: niſi eſſent orationes ſeruorū dei.
Et tot conuentus huius ciuitatis?

Tertio probatur. Exemplo. Ex Cronica
ordinis de beato Dominico qui quatuor
habuit nouitios. Unus erat valde humi-
lis. Alius valde patiens. Tertius erat aui
dus audire ſermones. Alius libenter ora-
bat. Quadam vice deum orauit. vt diceret
ei: horum conditionem. Cui apparuit an-
gelus i perſona dei. d. O Dñice: primus

me cepit: Secundus me tenet. Terti⁹ me ligat. Quartus me volta: e mena vbi vult. Oratio ſancta: que deum facit far al ſuo modo. Reſpondeo ad argumenta. Ad primum. Dic ꝙ non eſt neceſſarium nos deo porrigere vt ei noſtras indigentias manifeſtemus: ſed vt nos conſideremus in his ad diuinum auxilium eſſe recurrendum. Sine quo nihil facere poſſumus. Ad ſecundum Dic ꝙ oratio noſtra non ordinatur ad mutationem diuine bonitatis: ſiue diſpoſitionis. Sed vt obtineatur noſtris precib⁹: qđ deus diſpoſuit: vt dictum eſt ſupra.

s Ecundūꝫ principale. ⁊c. ſunt quinque vtilitates orationis.

¶ Prima. ē maloꝝ culpe remotio.
¶ Scđa. eſt maloꝝ culpe liberatio.
¶ Tertia. eſt demonum oppreſſio.
¶ Quarta. eſt bonorum fortune acqſitio.
¶ Quinta. eſt bonorum glīe collatio.

¶ Prima dicitur ⁊c. Secundum Theologos. Culpa non poteſt tolli niſi per fidem. vt credas te male feciſſe: ⁊ per contritionem que eſt annexa fidei. Qui effectus ꝓcedunt ab oratione. Unde Sap. 8. Et vt ſciui quoniam non poſſunt eſſe cōtinens. abij̄ in domum ⁊ exoraui illum. Liberat a malis culpe. Quod patꝫ exemplis. Exo. 32. Congregatus eſt populus aduerſus aaron: dum eſſet Moyſes in monte ſynay. Fac nobis inquit deos alienos qui nos precedant. Accipiens autem aaron ornamenta mulierum ⁊ in fornace proijciens vitulus exiuit. ope diabolico, quem populus adorauit dicēs. Iſti ſunt dij tui iſrael. Iratus dominus: dixit Moyſi. Dimitte me vt iraſcatur furor meus contra eos. Cui Moyſes. Aſignor nō: far ne egypti dicant. Callide eduxit eos vt interficeret in deſerto. Qui deſcendens de monte. tabulas fregit lapideas ad radicem montis. ⁊ arripiens vitulum combuſſit. ⁊ cōtriuit in puluerem. ⁊ in aqua ſparſit. Et ex ea potū dedit filijs iſrael. Ubi dicit magiſter in hiſtoria ſcolaſtica. ꝙ color auri remanſit circa ora illorum qui erant culpabiles: ita ꝙ barbe eorum videbantur auree. ⁊ ſic ab alijs diſtinguebantur. ⁊ ita. 23. millia fuerunt percuſſi. Reuerſus eſt iterum Moyſes ad dominum in monte ⁊ orauit dicens. Obſecro: peccauit populus peccatum grande. dimitte eis hanc noxam. Cui remiſſa eſt tota culpa. Preterea in teſtamēto no. Magdalena. Publicanus. Petrus. veniam obtinuerunt fructu orationis. Ideo Euſebius de Tranſitu Hieronymi. Orationibus inſtate continuis: quia hominem a terra ſubleuat. gratias a deo obtinet. ⁊ facit cuꝫ deo loqui. Exemplūꝫ fratris noſtri qui mediolani raptus: cum virgine loquebatur. Et de fratre Conſtantio qui viſus eſt a terra eleuatus. O pater quomodo poſſibile eſt hoc: Cape ſimilitudinem de lambro. qui virtute caloris attrahit paleam ad ſe. Sic cor hominis virtute orationis a terra eleuatur. Tu laudas pater fratres tuos: ⁊ nō alienos. Reſpondeo: pratticam non habeo de alijs. ¶ Secūda vtilitas ⁊c. Secūdum Tho. in. 2°. Et Caño. 24. q. 2. c. Non turbat. Et. 16. q. 1. c. Reuertimini. Et. di. 19. c°. Anaſtaſius. Et per iuriſtas in Auten°. Ut non luxurientur contra naturam. col. 6. Et per ſcripturam. Leui. 26. Amos. 5. Anguſtie. fames. penurie. peſtilentie. a deo eueniunt. propter peccata ⁊ ſcelera: iuxta illud Grego. in collecta. Nulla nocebit aduerſitas. ſi nulla dominetur iniquitas. Et Dauid. Iniquos odio habui. Et vulgo dici ſolet. Preterea ꝑꝑ peccata veniūt aduerſa. Sed ab his malis oratio eruit. Baruch 4. Clamate ad dominum. ſ. per orationeꝫ: ⁊ eripiet vos. ſ. a malis. Quod claret exemplis. Primo Dauid. 2. Re. vlt°. Cui ex peccato ſuperbie: data eſt ei optio a domino. Quia peccaſti o Dauid: elige tibi de trib⁹ vnum. Aut septeꝫ annis veniet tibi fames in terra. Aut tribus menſibus aduerſarios fugies propter bellum. Aut tribus diebus erit peſtilentia in terra tua. Qui potius peſtem elegit. ⁊ mortui ſunt de populo 7. milia. Sed dubiuꝫ queritur. Quare hoc flagellum magis elegit: Reſpondet Dominicus Toloſa. Noluit famem quia tm̄ pauperes mortui eſſent. Scđm noluit. ſ. belluꝫ: quia potentes ſibi prouidiſſent. eo ꝙ fugiſſent in fortalitia ſua. ⁊ pauperes

mortui eſſent. Cōmuniter enim poſt bellū:
malum remanet ſuper pauperes. Tertiū
autem elegit. ſ. peſtem: quia ſperabat in mi
ſericordia dei. Sed curioſe inquirendum
eſt. quare Dauid percuſſus eſt peſte in po-
pulo ſuo. Ad quod reſpondet Dominicus:
vbi ſupra. Q̄d triplici ratione geſtum eſt.
Primo q: non correxit Amon filium ſuū.
qui ſtuprarat ſororem ſuam Thamar. Se
cundo: q: populus contra Dauid conſpi-
rauerat in adiutorium Abſalon. Tertio
ratione ſuperbie. quia populum numera-
uerat. Videns āt angelū populū cedētē cū
lachrymis exclamauit. Aſ ſigno: mio caro:
ego ſum qui peccaui. Unde ad eius oratio
nē ceſſauit peſtis. Preterea aliud exēplū
Rome tempore Grego. dum peſtis in po-
pulo craſſaretur. homo oſſitando mortuus
cadebat. Unde verſum eſt in prouerbium
Dio te aiuti. Grego. vero proceſſionem fie
ri precepit. et figuram marie quam ex trib[9]
Lucas pinxit. vna que eſt rome. alia que
eſt in Loreto. alia que eſt Bononie. Aer
autem corruptus dabat locum imagini.
Et audite ſunt voces angelorum cantan-
tium. Regina celi. Canta. Et Grego. ad-
iunxit. Ora pro nobis deū alleluia. Et ſic
vidit angelum ſuper caſtrum ſancti ange-
li tergentem gladium ſignificando peſtem
ceſſare prece eorum. ¶ Tertia vtilitas etc.
Nullum eſt efficatius remedium contra de
monem oratione. Math. 4. Hoc genus
demoniorum in nullo poteſt exire: niſi in
oratione et ieiunio. Unde Bernar. Grauis
equidem eſt nobis inimici tentatio. ſꝫ lon-
ge grauior eſt illi noſtra oratio. Quod pa-
tet exemplis. Tempore Iuliani imperato
ris: dum Iulianus contra perſas vellet
ire in prelium. miſit demonem in occiden-
tem per nigromantiam vt q̄cito referret
quid in partibus illis fieret. Cumq; demō
inueniſſet Publium monachū in via orā
tem. prohibitus eſt vi orationis monachi
ne illac ptranſiret. Iulianus autem ei pre
cepit vt veritatem diceret. quare non tran
ſiſſet: Reſpondit. quia maledictus ille mo
nachus orare non ceſſat. In quibus ꝓbis
dubium queritur. Quare diabolus cū ve

ritatem exoſam habeat. vnde hoc q̄ illā
confitetur: Reſpondeo ſm Glo. interlinea
rem ſuper verbo. Mat. 4. Quia ſciebant
ipſum eſſe chriſtum. Q̄d triplici ratione.
Primo ratione deceptionis: quia interdū
veritatem dicit vt eius falſitas facilius ac
ceptetur. Chriſo. Conceſſum eſt interdum
diabolo vera dicere. vt mendatium ſuum
rara veritate cōmendet. Secundo ratione
accuſationis: vt hominum peccata in eo-
rum confuſionem accuſet. vt patuit Mati
ne de quodam fratre cui demon exprobra
uit q̄ nocte precedenti dormierāt cum me-
retrice. Quāuis enim deus hominum pec-
cata agnoſcat. tamen vult vt demon illa
declaret. ad confuſionem peccantiū. Ter-
tio ratione coactionis vt patet de multis
ſanctis. qui demonem cogebant vera dice-
re: et de multis malis qui virtute nigromā-
tie cogunt eos: vt patet ſupra. Preterea Ex
emplum beati Dominici. Cum oraret ro-
me in ſancta Sabina: proiecit diabolus.
lapidem magnum in eum: qui adhuc ro-
me in eccleſia ſuſpēſus habetur. ¶ Quar
ta vtilitas etc. Patet exemptis. 2. Para.
33. ¶ De Manaſe filio Ezechie. qui cū pro
pter iniquitates ſuas eſſet captus ab exer
citu regis aſſyriorum et vinctus cathenis
ac compedibus et ductus in babyloniā in
ſe reuerſus et penitentiā agens orauit di.
Peccaui ſuper numerum arene maris. Et
domin[9] orationē eius exaudiuit. et reſtitu
it eum in regnum ſuum. Preterea de Am-
bro. Qui cum eſſet mediolani: orans con-
tra arrianos a quibus infeſtabatur: et cla
mans deus in adiutorium meum intende.
Auditus eſt vſq; rome: a pontifice. Et aer
cōmotus eſt in prelium fulgoribus et ſagit
tis contra inimicos. Preterea. Rodij con-
tra turcum auxilium habuerunt orationis
marie et Ioannis baptiſte. Et ſic vicerunt.
¶ Quinta vtilitas etc. Io. 15. Petite et ac-
cipietis vt gaudium veſtrum ple. ſit. Exem
plum pꝫ de Aug. Cum ciuitas ei[9] a barba
ris eēt obſeſſa: orauit dominum de trib[9].
Aut periculū obſidionis remoueret. Aut
veram ſibi patientiam daret. Aut ipſum de
hoc mundo ad paradiſum traduceret. Di

riteꝗ fratribus ſuis. tertium impetraſſe: cum per mortem ad eum tranſiret. Unde patet virtus orationis.

T Ertium principale dicitur ꝛc. Oratio eſt tante poteſtatis: ꝙ .4. potentias ſuperat. Primo potentiam corporum celeſtium. Influxus enim corporum celeſtium cauſat in iſtis inferioribus creationem: vt patet in herbis ꝛ plantis. In .i. Top. A virtute ſuperiorum reguntur inferiora. Idem. Inferiora a ſuperioribus reguntur. Sed oratio impedit hunc influxũ vt patet in montibus gelboe: quibus oratione Dauid nec ros nec pluuia deſcendit 2. Reg. i. Preterea. Impedit motum celi: vt patet Joſue. x. Dum ipſe pugnaret. contra gabaonitas: ꝛ ſol deſiceret orauit di. Sol contra gabaonitas ne mouearis. Unde ſtetit in locum ſuum: contra curſum ſue nature. Et illa dies fuit. 36. horis: vt dicit ꝗdam glo. Secundo ſuperat potentiam nature. Corpus enim hominis non poteſt eſſe ſine cibo longo tempore: quia calor naturalis conſumit humidum cibale ꝛ nutrimentale. Et vt dicit phs libro de cauſa longitudinis ꝛ breuitatis vite. Et Auic. in .i. de ſõno. Duo ſunt principia vite noſtre. Calor naturalis ꝛ humidum radicale: ꝓpter que comedere oportet. Phs libro de generatione ꝛ corrup. Omne viuens ꝗdiu viuit indiget cibo. Qḋ patet exemplo de moyſe. Exo. 32. qui ieiunauit. 40 diebus ſine cibo. Quod impoſſibile eſt via naturali. Et pater noſter Dominicus qui duas quadrageſimas ieiunauit in pane ꝛ aqua: predicãs virtute orationis: dum eſſet Toloſe ꝛ Carcaſone. Et Caterina ſenenſis. De qua Pius papa in epl̃a Canonizatiõis dicit. Innẽta eſt aliquando a die cinerum vſqꝫ ad penteceſten ieiunium produxiſſe: ſola oratione contenta. Tertio ſuperat potentiam anime noſtre. Anima ꝗdiu eſt cũ corpore non poteſt eſſe: niſi vbi ſit corpus. Sed virtute orationis. anima eleuatur in altum: abſqꝫ corpore ꝛ viuente. Ad quod corpus nõ poteſt eleuari: vt de Paulo. qui ad tertium celum raptus eſt: corpore in terra manente.

Quarto ſuperat potẽtiam diaboli. Uirtute orationis: demones cruciantur. Sunt carbones dei quibus diabolus incẽdim᷑. Unde quidam demon clamabat. Bartholomee apoſtole dei. incendunt me oratões tue. Sunt ſagitte dei quibus diabolum vulneramus. Sunt ſcutum dei: quo tentatiõibus diaboli reſiſtimus. Amb. Bonum ſcutum eſt oratio. qua omnia aduerſarij ſpicula repelluntur. De iſto ſcuto orationis dicitur Sap. 18. Proferens Aaron ſeruitutis ſue ſcutum orationem: reſtitit ire: ꝛ neceſſitati finem impoſuit. Sunt etiã angelis multum grate. Chriſoſtomus. Uis ſcire dignitatem orationis: Mox vt de ore tuo ꝓceſſerit. ſuſcipiunt eam angeli i manibus ſuis ꝛ offerunt ante deum. Unde apparet vir. orationis.

¶ Feria. 4. prime ebdomade. De adoratione: Uel de modis orandi.

A Cceſſerũt ad Jeſũ ſcribe ꝛ pharisei dicẽtes. Magiſter volum᷑ a te ſignum videre Mat. xij.

¶ Duplex generatio eſt in mundo: bona ꝛ mala. Bona credit ſine ſignis. mala cum ſignis: vt ſcribe. Que dicit. Uolumus ſignum videre. Gloſa. Propriũ erat iudeorum querere ſigna. Joan. 14. Niſi ſigna ꝛ prodigia videritis: non creditis. Sed que erant ſigna: Reſpondeo ꝙ tria. Primum de celo: vt ignis deſcenſus. ſicut fuit tẽpore Helie. i. R. xij. Aut deſcenſus manne: vt tempore moyſi. Exo. 16. Aut tonitrua: vt tempore ſamuelis. i. R. 18. Magiſter volumus a te ſignum videre: Reſpondit chriſtus. Generatio mala: quia ex perſecutoribus prophetarum deſcenderant. Et adultera: quia patres eorum idolatrare fecerunt. Signum querit ſcilicet poteſtatis ꝛ diuinitatis: ꝛ non humanitatis. Sed ſignum non dabitur ei ſcilicet diuinitatis quod querunt ſcilicet de celeſtibus: quia indigni propter eorum curioſitatem: ſed humanitatis. Sicut fuit Jonas in ventre ceti tribus diebus ꝛ tribus noctibus: ſic erit filius hominis in corde terre. Quaſi dicat. ſignum

gnum querítis: iſtud vobis ſit ſignum magne credulitatis. Quia ſcilicet tribus dieb⁹ ⁊ noctibus ſepultus ero: poſtea reſurgam. Nota Albertum in verbo Signū Jone ꝓphete. Chriſtus in mundo tria ſigna oſtendit de ſua humanitate. Primū ſignū paupertatis. Luce. 2. Hoc vobis ſignum. Inuenietis infantem pannis inuolutum ⁊ poſitum in preſepio. Secundū humilitatis. Luce. 2. Ecce poſitus eſt hic in ruinam ⁊ in ſignum. Tertium humanitatis: vt hic ſignū Jone prophete. Cōqueritur. Uiri niniuite receperunt prophetam: iſti nō recipiunt dominū prophetarum. Illi ſine ſigno: hi poſt multa ſigna. Regina ſabba de qua. 3. Re. x. ſurget in iudicio contra iſtos: quia venit a finibus terre audire ſapientiam Salomonis. Ecce pluſquam Salomon hic. Primo plus ſapiens. Paulus Ad Coloſen. 2. In quo ſunt omnes theſauri ſapientie. Secundo plus diues. Ro. x. Diues in omnes qui inuocant illū. Tertio plus pulcer. Sap. 7. Candor lucis eterne: ⁊ ſpeculum ſine macula. Adhuc loquenti ſibi ait qdā. Ecce mater tua ⁊ fratres tui foris ſtāt querentes te. Reſpondit. Que eſt mater mea: ⁊ qui ſunt fratres mei? Quicūq3 fecerit voluntatem patris mei: ipſe eſt frater ⁊ ſoror mea. Hoc quantū ad euangeliū. De adoratione. Uel modis orandi. Inuenio ſeptē modos vel ꝯditiones orandi.

¶ Primo debet fieri ſinceriter.
¶ Secundo debet fieri fideliter.
¶ Tertio debet fieri vtiliter.
¶ Quarto debet fieri ardenter.
¶ Quinto debet fieri humiliter.
¶ Sexto debet fieri perſeueranter.

P Rimo debet ⁊c. Multi orant: ſed nō exaudiuntur: q2 male petūt. Jacobi. 4. Petitis ⁊ non accipitis: eo ꝙ male petatis. Pro noticia maiori. Querit dubiū. Utꝝ deus exaudiat peccatores? Circa hoc due ſunt opiniōes. Una dicit ꝙ nō. alia ꝙ ſic. Prima ꝙ non ex verbis ſcripturaꝝ. Iſa. 1. Cū multiplicaueritis oōes nō exaudiā: Manus enim veſtre ſanguine plene ſunt. Et Iſa. 59. Peccata veſtra abſconderunt faciē eius a vobis: vt nō exaudiret. Jere. 3°. Nos inique egimus: ⁊ ad iracundiam te prouocauimus: ideo inexorabilis factus es. Et Prouer. 28. Qui declinat aurem ne audiat legem: oratio ei⁹ erit execrabilis. Et Jo. 9. Scimus: q2 peccatores deus non exaudit. Alia opinio dicit ꝙ ſic. Quia Luc. 18. de publicāo petōre. Amē dico vobis: q2 deſcendit hic iuſtificatus in domū ſuā. Quia orauit. Deus ꝓpiti⁹ eſto mihi peccatori. Exaudiuit petꝝ. magdalenam. ⁊c. Ad hāc difficultatem. Rñdeo ſm doctores Tho. 22. q. 83. ar. 16. Alexandrum de ales in. 4°. vol. ſū. Ric. in. 4. di. 15. ar. 4°. Quod orantes habēt repiri in triplici differentia. Primo quidā orant q fuerūt ſine mortali in omni vita ſua. Qui pauci reperiunt. Oratio eoꝝ eſt potētiſſima: ⁊ tales exaudiunt facillime: q2 eſt cū puritate ꝯſcientie. Hec fuit oro moyſi. De quo Exodi. 15. qui meruit mare rubꝝ diuidere. ⁊ cum populo trāſire. Hec fuit oro Joſue: vt dicitur Joſue. x°. qui ſolē fecit ſtare cōtra Gabaonitas per plures horas. Hec fuit oro Dñici patris noſtri: q. 60. peregrinos in lacu ꝑuſiꝗ necatos: ſuſcitauit. Et ad fidē circa. c. M. ꝯuertit. Hec oratio Uincentij qui circa. 15. M. iudeoꝝ ad fidem ꝯuertit. Jō Jacobi 5. Multū enim valet oro iuſti aſſidua. Et ratio eſt. Q2 iuſti ſunt amici dei. Amici. n. facile impetrāt qcquid volunt. Exēplum in Stephano: de quo Act. 7. q poſitis genib⁹ dixit. Dñe ne ſtatuas illis hoc peccatum. Ubi dicit Beda. ꝙ ſi Stephanus nō oraſſet: eccleſia Paulū nō haberet. Unde dicit Job. 5. Ad aliquē ſctōꝝ ꝯuertere. Et nō ſolum ſanctos exiſtētes in gloria: ſed etiā ad iuſtos exiſtētes in via. De orone ſancti: dicit Glo. in ꝟbo Juſti aſſidua. Plus valet vn⁹ ſanctus orando: ꝗ innumeri peccatores ꝑliando: q2 oratio ſancti celum penetrat. Unde patet prima differētia oratiū. Secunda oratio eſt illorum qui fuerunt peccatores: ſ3 tamen ſubito ſe humiliauere. Quia licet quandoq3 peccauerint: cum natura ſit fragilis ad peccādū. 1. Jo. 3. Si dixerim⁹ quia peccatum nō ⁊c. Jo. 3. In multis offendimus omnes. non tamen ſemper retinent ꝓpoſitum male voluntatis. Timent illam

humilientur: agant bona. Ut in ſuis neceſ
ſitatibus orant: tales exaudiuntur. Hec fu
it oratio Latronis. Magdalene. ⁊ aliorum
peccatorum. Exaudiuntur quidem vt dic.
Tho. vbi ſupra: nõ quod mereantur ut iuſticie.
Quia vt dicit Aug. peccator panem quem
comedit: nõ meret. Sed exaudiũtur ex diuina
miſericordia que ſaluos facit ſperantes in
ſe. cum ſit pius. Tertio aliqui orant: vt pec
catores ⁊ obſtinati: qui diutius in malis per
ſeuerant. qui de malo in peius tendũt. nec
proponunt abſtinere. Cõcubinarius audit
luxuriam eẽ peccatum: tamen non ſe eripit.
immo truffat. Sic vſurarius. ſic guloſus. Ui
quandoque ex ſuis peccatis a deo flagellan
tur: infirmitate. penuria ⁊c. Orant ad do
minũ: ſed nõ exaudiunt. Iſa. i. c. Cum mul
plicaueritis orationes nõ exaudiam: Ma
nus enim ⁊c. ſ. Si ponerent ſub torculari
li manege de roſato vroris: ſic indumenta
filiorum: exiret ſanguis pauperũ. Et Iere.
7. Tu quoque noli orare pro populo hoc: neque
aſſumas pro eis laudẽ ⁊ orationẽ: quia nõ ex
audiam te. Iere. 15. Si ſteterit moyſes ⁊ ſa
muel coram me. non eſt anima mea ad po
pulum iſtum. E perche: Quia ſunt peccata
que non permittunt. Si tamen exaudit de
us peccatoris orationem: hoc eſt ad malo
rem penam peccantis. Quẽadmodum me
dicus qui dum eſt in ſpe curationis infirmi
denegat ſibi noxia. Sed poſtquam eſt deſpera
tus concedit ſibi quecunque petit. Sic facit
de9. Exẽplo patet Nũeri. xi. de filijs iſrael
petentibus carnes in deſerto: deus eos ex
audiuit in damnũ ipſorum. De quibus pſ.
97. Manducauerũt ⁊ ſa. ſunt nimis: ⁊ deſi.
eorum attulit eis. Et infra dicitur. Adhuc
eſce eorum erãt in ore ipſorũ ⁊ ira dei aſcẽ
dit ſup eos. Uis o citadino. o dona. o mer
cadante: quod oratio tua exaudiatur? Ora
cum pura mente. depone ſcelera. ⁊ iniquita
tes. Unde Boetius. 3°. de Cõ. In deo preces
veſtras porrigite: que ſi recte ſunt. inefficaces
eſſe nõ poſſunt. Et Lact. in. 6. c. 25. Pu
ra inquit mente ⁊ eleuata: dono honeſtoque
propoſito inuocandus eſt deus. Exemplum
in vitis patrum legitur. Cum quidam frater
valde tentaretur: ⁊ quendam ſanctũ prẽm
rogaſſet vt pro ſe oraret. Reſpondit ille pa
ter. Impoſſibile eſt frater mi: quod ſaneris ⁊
ſaneris in oratione pro tentatione amouẽ
da: etiam ſi omnes ſancti pro te orauerint:
niſi peccatum expellas a te ⁊ ores pura mẽ
te. Quod ⁊ fecit: ⁊ tentationes fugauit.
Unde pꝫ prima cõditio oratiõis. Secũda
conditio ⁊c. Fides eſt fundamentum oium
virtutum. Jacobi. i. Si quis veſtrum indi
get ſapientia. Omnes indigemus: quia ſtulto
rum infinitus eſt numerus. Poſtulet i fide
nihil heſitans. Et ſubditur de heſitãte. Nõ
ergo extimet homo ille quod aliquid accipi
at a domino. Fides ergo ẽ neceſſaria. Un
de Ber. Indignus celeſti benedictione eſſe
conuincitur. qui deum dubio querit affectu.
Ad hanc fiduciam habendam. inducit ho
mo. triplici ratione: vt ponit Gloſa ſuper
Luc. xi.

¶ Primo ratione pietatis.

¶ Secundo ratione comparationis.

¶ Tertio ratione prouocationis.

¶ Primo ⁊c. Paterfamilias: habens filiũ
patientem famẽ: ſi filius petit a patre: o pa
ter dame del pane quia morior fame. Nũ
quid dabit lapidem? Aut ſi petat piſcem.
Nunquid dabit ſerpentem? Aut ouũ: Nũ
quid ſcorpionem? Uere non. Immo dabit
omnia ſi poteſt. Quia vt dicitur in. 7. Pol.
Generãtis ad genitũ: naturaliter ẽ amici
tia. Et in. l. fi. C. de curatore furioſi. Nullus
eſt amor. qui vincat amorem parentũ. Si
ergo pater carnalis hoc facit: plus pater
noſter deus. qui plus diligit hominẽ: quam pa
ter carnalis. Secundo ratione ⁊c. Si fi
dem adhibes incantatori. aſtrologo de mo
do planetarũ: Galieno de diſtinctione ve
narum: Priſciano de compoſitione littera
rum: quare nõ plus deo noſtro qui fidelis
eſt? Qui promittit nob dare. Mat. 6. Quic
quid orantes petitis credite: quia accipie
tis ⁊ fiet vobis. Aliter deus nõ eſſet verax:
qui promittit dare: ſi nos petamus. Ter
tio ratione ⁊c. Nos prouocat ad orandum
⁊ exauditionem promittit. Quid dicis in Lu
ca. xi: Petite ⁊ accipietis: querite ⁊ inuenie
tis. pulſate ⁊ aperietur vobis. Uis ergo ex
audiri? habia fede. Unde apoſtolus ad
Hebr. 4. Adeamus cum fiducia ad thro
num glorie eius: vt miſericordiã conſequa
mur. Quare

mur. Quare non exauditur homo: Qꝛ nō
habet fidem. Non habens hanc: non vere
diligit deum. Et quia amicicia eſt cauſa ꝙ
oꝛatio exauditur ⁊ ibi deſit. ideo non exau
dit. Unde dubictas ⁊ inimicitia impedit
exauditionem oꝛationis. ¶ Tertia condi
tio ⁊c̄. Tho. vbi ſupꝛa. In oꝛatione noſtra
aut petimus tēpoꝛalia. aut ſpiritualia. Si
tempoꝛalia bona: vt ſcientiam. ſanitatem.
diuitias. Quia talia bona: ſunt ſepe cauſa
damnationis hominis: ideo nō ſimpliciter
ſed ſub conditione ſunt petenda. De pſpe
ritate bonoꝛum tempoꝛalium: dicit̄ Deut.
33. Incraſſatus eſt dilectus meus ⁊ recal.
Ex diuitijs homo vertit terga deo. accipit
ſacramenta falſa. blaſſemat. Preterea il
le petit filium a deo: ⁊ pꝛopter ipſum dabit
vſuras. ſara ſtochi e barochi. Tu petis coꝛ
poꝛis ſanitatem. Foꝛte erit cauſa tue dāna
tiōis. In legēda. s. Tho. martyris ponitur
tale exemplum. Cū quidā meritis. s. Tho.
recepiſſet ſanitatem: cogitare cepit an illa
ſanitas anime ſue expediret. Et ſubito oꝛa
uit. ꝙ ſi non eſſet vtile anime ſue: continuo
ipſa infirmitas remaneret. Quod ⁊ factuȝ
eſt. Ideo ſub conditione eſt oꝛandum ſi ex
pedit anime: quando ſunt bona tempoꝛa
lia. Unde Ualerius libꝛo. 7. c. 2. Homines
ſepe votis expoſcunt quod non impetraſſe
melius foꝛet. Ille. Hoc nos docuit chꝛiſtus.
Jo. 19. quando oꝛans dixit. Canta in cantu
paſſionis. Pater ſi poſſibile eſt. tranſeat a
me calix iſte. Et ſubiūxit. Fiat volūtas tua.
Aut petimus ſpiritualia. Et tunc quidem.
quia ſunt neceſſaria ad ſalutem. ſimpliciter
oꝛare debemus. Tu ſei ſuperbo: pete humi
litatem. Es auarus: oꝛa liberalitatem. Es
peccatoꝛ: oꝛa remiſſionem peccatoꝛum ſim
pliciter. O ꝙ̄ grata eſt iſta petitio. ⁊ multuȝ
efficax in conſpectu dei. vt non ſpiritualia
ſolum: ſed etiam tempoꝛalia concedat. Ex
emplo patet. 3. Reg. 3. de Salomone qui pe
tijt a deo ſapientiam neceſſariam ad regē
dum populum. ⁊ deus conceſſit quod petijt
⁊ diuitias ſimul ⁊ ſapientiam: quia ſibi pla
cuit hec poſtulatio. Unde dixit ei. Quia po
ſtulaſti verbum hoc ⁊ non petiſti dies mul
tos nec diuitias: ſed poſtulaſti tibi ſapienti
am: ecce feci tibi ſcd̄m ſermones tuos. Que
fuit. 3. M. paraboli. ⁊ quinque millia ver
ſuum. ¶ Quarta ꝯditio ⁊c̄. i. attente ⁊ cum
deuotione. Quia deuota ⁊ ardens oꝛatio:
eſt clamoꝛ ⁊ rumoꝛ in auribus dei. Figura
Exodi. 14. de Moyſe qui oꝛabat ad mare
pꝛo tranſitu populi: nec mouebantur labia
eius. Cui dominus. Quid clamas ad me:
Glo. Deſiderium moyſi erat clamor in au
ribus dei. Ubi notatur ꝙ debet eſſe deuo
ta. Sed nota ꝙ hec deuotio debet eſſe in
duobus. Pꝛimo in mentis attentione. Se
cundo in geſtuum compoſitione. Pꝛimo in
mentis ⁊c̄. i. Coꝛin. 14. Oꝛabo ſpiritu: oꝛa
bo ⁊ mente. Sed plures ſunt: qui oꝛe oꝛant
coꝛde autem ſunt a longe. Biaſſeno pater
noſtri: cum reſti de coꝛali in man. Contra
mulieres. Mente ſunt in pluribus implica
ti. Contra tales Cypꝛianus de Conſecra.
diſtin. i. c. Quando ſtamus ad orationem
fratres inſiſtere ⁊ inuigilare ad pꝛeces to
to coꝛde debemus. Cogitatio tunc carna
lis hominis ⁊ ſecularis abſcedat. Pratica
ſuper hoc. Mentiris: quia mens tua eſt ad
filios. ad agros. ad concubinam. ala pigna
ta. Surſum coꝛda non ga parte. Secundo
hec attentio debet eſſe in geſtibus coꝛpoꝛis
vt ſcilicet homo flectat ambo genua cum
omni reuerentia ante deū. Figura. 3. Reg.
8. de Salomone. Factus eſt autem cum cō
pleuiſſet Salomon omnem oꝛationem hāc
ſurrexit de conſpectu altaris domini. vtrū
ꝙ̄ enim genu fixerat in terram ⁊ manus ex
panderat ad celum. Et apoſtolus ad Ro.
14. Uiuo ego dicit dominus: quia mihi fle
ctetur omne genu. Super que verba dicūt
doctoꝛes: maxime Albertus ſuper Lucaȝ:
ꝙ dominis tempoꝛalibus debemus impen
dere honoꝛem. cum genu ſiniſtro. Et hoc to
tum: quia ſunt domini huius mundi: qui ſi
gnatur per ſiniſtram. Dominis ſpiritua
libus debemus honoꝛem cuȝ genu dextro.
Quia ſunt domini rerum ſpiritualium: que
ſuperant bona tempoꝛalia. Quia dignitas
ſacerdotis ſuperat tempoꝛalem: vt dicitur
in decretis diſtin. 6. c. Quis dubitet. Quā
uis hodie plus honoꝛent̄ dñi tꝑales: miles
ciues. vn ſconfia piua. baſa botaꝫo. lāꝫa bu
ſa. Deo antem cuȝ ſit dñs vniuerſoꝝ debet̄
honoꝛ cum vtroꝙ̄ genu: coꝛpoꝛe ⁊ mente

Jo.4. Ueri adoratores adorabunt patreꝫ
in ſpiritu: quoad animaꝫ: ⁊ veritate: quo/
ad corpus. Sed heu. Quia nunc morta/
les accedunt ad orationem ſicut beſtie:
vno genu in terra: alio leuato: videntur ſa/
gittarij: cum omni irreuerentia. Contra ta
les. Eccleſiaſtici.18. Ante orationem pre/
para animam tuam: ⁊ noli eſſe quaſi ho/
mo qui tentat deum. Orans: tunc deum
tentat: qui cum irreuerentia orat. Siquis
coram principe loqui debet: per tempus
quod loqui debet cogitat: cum qua reue/
rentia: ⁊ maturitate. ⁊ modo loqui debet.
Cum oramus: cum deo loquimur. Ideo
ſi exaudiri volumus. primitus mentem p̄/
parare debemus. Sed mens non eſt cum
deo. Unde Origenes in homelia Cana/
nee. Flectis quidem genua: ſed foris va/
gatur mens tua. Corpus tuum intus: ſed
mens vſuras cogitat. Poſſeſſionum reddi
tus computat: negligentias famulorum in
tuetur. Exemplum de ſancto Syro epiſco/
po Januenſi legitur. Qui dum in eccleſia
ſemel eſſet. in riſum maximum prouoca/
tus eſt: qui nunquam viſus eſt ridere. In
terrogatus quare riſerat a fratribus ſuis.
Reſpondit ſe vidiſſe demonem in eccleſia.
qui verba vana loquentium ſcribebat. O
ſeculares qui omnia negocia diſcutitis in
eccleſia: ⁊ verba ocioſa dicitis. Et cuꝫ char
ta deficeret: ⁊ vellet eam elongare cum
dentibus: charta ſubito fracta: ille ad mu/
rum ſe impetens caput fregit. Nota ꝙ deo
diſplicet. Bis inuenimus chriſtum iratuꝫ.
Primo in templo: quando dixit Jo.2. Au
ferte iſta hinc: quia erat domus orationis.
Secundo cū diabolo. Uade ſathana. Qr
erat in vituperium patris. Unde Auguſt.
in reg. In oratorio nemo aliquid agat niſi
ad quod factum eſt. ¶ Quinta conditio
⁊c̃. Unde p̄s. Reſpexit in orationem humi
lium. Judith.9°. Humilium ſemper et
māſuetoꝝ tibi placuit deprecatio. Et per
oppoſitum. Oratio ſuperboꝝ non exaudi/
tur. Exemplo patet de phariſeo ⁊ publica
no. Luc.18. Phariſeus orabat ſuperbe di/
cens. Gratias tibi ago domine: quia non
ſum ſicut ceteri hominum. raptores. iniu/
ſti. adulteri velut etiam hic publicanus.
Hanc orationem faciunt mulieres. O pa/
ter ego dico quotidie talem deuotionem.
tria pater: ad trinitatem. ſeptem aue marij
ad reuerentiam deli ſette allegreci. Non
ſic: ſed cum humilitate. Publicanus auteꝫ
di. Deus ꝓpitius eſto mihi peccatori. Un
de meruit iuſtificari. Sꝫ nota: ꝙ hec humi
litas: non ſolum attenditur in mente: ſed
etiam in geſtibus corporis: qui perſonam
multum incitant ad humilitatem ⁊ deuo/
tionem. Unde legitur de beato Dominico
ꝙ in oratione ſua hoc agebat. Aliquando
in terra proſtratus. Ubi repſentabat ora/
tionem chriſti in orto. Aliquando erectus
in aere cum manibus pendens. Orationẽ
chriſti ad columnam. Aliquando manibꝫ
extenſis. Orõnẽ chriſti in cruce. Hi modi:
quāuis abſolute non ſint neceſſarij: tamen
multum incitāt mentem ad deuotionem.
Simili modo Franciſcus orabat: qui ĩ ora
tione ſua dicebat. Quis es tu domine: Et
quis ſum ego: Ego ſum Franciſcus pecca
tor: vt audiebat eius ſocius frater leo. Un
de te humilia in oratione: ſi vis exaudiri.
¶ Sexta conditio ⁊c̃. Cum perſeuerantia
orandum eſt. Quia vt dicit philoſophus.
2°. Ethi. Finem laudamus: honoramꝰ ea
que ſunt ad finem. Et in.8. phyſicorum. ꝙ
gutta vltima cauat lapidem in virtute pre
cedentium. Et huic debetur laus. O pater
ego oraui per tot annos ⁊ menſes. ſed non
ſum exauditus. Reſpondeo ꝙ oportet per/
ſeuerare. Sed quem debemus orare: Reſ/
pondeo ſm Ber. ꝙ ad tria palatia debe/
mus accedere: ⁊ ibi fortiter pichare. Pri/
mo ad palatium trinitatis. Ad patrem. ad
filium. ad ſpiritum ſanctuꝫ. Quod eccleſia
oſtendit. Primo ad patrem. Pater de ce/
lis deus: miſerere nobis. Secundo ad pa/
latium regine. Quod oſtendit eccleſia. Sā
cta maria ora pro nobis. Sancta ꝟgo ⁊c̃.
Sancta dei ⁊c̃. Tertio ad palatiuꝫ ſancto
rum. Oſtendit eccleſia. Omnes ſancti ⁊ ſā
cte dei ⁊c̃. Ecce quomodo ⁊c̃. ¶ Sꝫ in his
verbis: Anima cara petit tria dubia decla
rari. Primū eſt. Cum deus ſit vbiqꝫ: ⁊ per
eſſentiam: dans omnibus eẽ. ⁊ per potẽtiā
quia ei obediunt omnia. ⁊ per preſentiaꝫ:
quia omnia ſunt ei nuda: vt habet Tho.
p̄.par.q.8.ar.1. Quare plus voluit orari in
eccleſia: ꝙ alibi: R̄n̄deo ſm Tho. vbi ſup̄.

¶ Primo ratione habitationis.
¶ Secundo ratione deuotionis.
¶ Tertio ratione frequentationis.
¶ Primo ꝛc. Quia deus in eccleſia ibi habitat per ſingularem venerationem. Unde dixit Salomoni: templo conſtructo. 2. Para. 7. Sanctificaui mihi locum iſtuȝ. Ideo guarda o homo: noli ipſum ꝓphanare malis cogitationibus: aut verbis vel factis.

Secundo ratione ꝛc. Quia ibi dicunt. 7. hore canonice. Ad deſignandū. 7. notabilia in paſſione chriſti cōſumata. ⁊ in memoriā illorum ſit. Primo dicitur Matutinum. ſignat ꝙ chriſtus tali hora fuit in domo Cayphe ⁊ Anne: vbi multa opprobria ⁊ dura ſuſtinuit. Unde religioſi: tali hora matutinū dicunt vt repreſentēt illa. Scđo dicitur. Prima. quia tali hora chriſtus in concilium iudeorum ducitur: ⁊ queruntur contra eum falſa teſtimonia. ⁊ falſis accuſationibus vincitur et Pilato ſic traditur. In eius actiones gratiarum. horam primaȝ decātamus in memoriaȝ. Tertio dicitur Tertia: quia tali hora Herodi mittit: ⁊ ab ipſo cum ſuo exercitu ſpernitur. ⁊ illuſus cum veſte alba ad Pilatum remittitur ⁊ clamantibus iudeis. Crucifige eū: a Pilato flagellatur. S ꝛc. Dicitur hora. 6. Quia tali hora chriſtus condēnatur. conſpuitur. illuditur. ſpinis coronatur. harūdine cedit. ⁊ crucem baiulans ciuitatem ingredit. felle ⁊ aceto potatur. Et nos in eius honorem tali hora ipſum laudamus. Dicitur. 9. quia tali hora: matrem conſolatur: clamans moritur: velum templi ſcinditur terra mouet petre ſcinduntur. centurio cōfitetur. Veſpere dicuntur: quia tali hora: lancea ſuuȝ latus perforatur. ex vulnere ſanguis ⁊ aqua egreditur. Unde in eius memoriam veſpe dicuntur. Completoriuȝ dicit: quia omnia iſta in ſero ⁊ nocte egit. Primo ſacramentum inſtituit in cena illa. Secundo pedes apoſtoloꝝ lauit. Tertio apoſtolis paceȝ ꝑdicat. Quarto pro eis orat patrem. Quito ad locum proditionis properat. Tertio ratione ꝛc. Quia in eccleſia frequentant ꝑſone venire. Et ſicut frequentantes mercatum: concitat hominem ad negociatiōem: ſic frequentatio deuotoꝝ hominū in eccleſia incitat hominem ad deuotioneȝ. Unde patet. Primum dubium. ¶ Secūdum dubium. Quare plus ad orientem oramus? Rñdeo triplici ratione. Prima. quia fides gentium incepit ab oriente. Mat. 2. Ecce magi ab oriente venerunt hieroſolimā. Et ibi chriſtus natus eſt: ibi mortuus: ibi aſcēdit. Scđa. quia in illa parte amiſimus paradiſum: in illa petimus per ipſum renocari. Tertia propter chriſtum: qui eſt lux mūdi ⁊ nominatur oriens. ⁊ ibi expectatur ad iudicium. ¶ Dubium tertiū. Quale eſt tēpus orandi? Reſpondet Ber. fratribus de monte dei. ꝙ ſunt tres hore ſpeciales. Primo in mane. Exemplo chriſti. Mar. 1. q diluculo valde ſurgens abijt in deſertuȝ locū ibiqȝ orabat. Secundo in veſpere. Exēplo chriſti. Mat. xiiij. Qui dimiſſa turba aſcēdit in montem orare: veſpere aūt facto: ſolus erat ibi. Tertio in nocte. Exemplo chriſti. Luc. 6. vbi dicitur ꝙ erat pernoctans in oratione. De efficacia matutine orationis: dicitur Job. 8. Si diluculo conſurrexeris ad deum: ſtatim euigilabit ad te.

¶ Feria. 5. ꝓme hebdomade. De mēdacio

Vos ex patre diabolo eſtis: ⁊ deſideria patris veſtri vultis facere. Jo. 8. ¶ Dñs agens ſermonem apoſtolis ſuis ⁊ iudeis. dixit. Si manſeritis in ſermone meo: vere diſcipuli mei eritis. Scđm Tho. In. 4. ſen. Non eſt ſignuȝ ita diſtinctiuū inter bonos ⁊ malos: ut eſt diuini verbi auditio. Jo. 8. Qui ex deo eſt ꝛc. Et. 14. Si quis diligit me. ſermonem meuȝ ſeruabit. Et Tullius. Cuius aures veritati clauſe ſunt: huius ſalus deſperanda eſt. Dicit ergo. Si manſeritis in ſermone meo: vere diſcipuli mei eritis. Et tria bona conſequemini. Primuȝ quia vere eritis mei diſcipuli. Secundum bonum. Quia cognoſcetis veritatem. Tertium. Quia veritas liberabit vos. Veritas hominem liberat a peccatis. Audientes iudei a chriſto: loqui de libertate. Putantes eos appellaſſe ſeruos: dixerunt ei. Semen habrae ſumus. qui eſt pater noſter. Et ne-

mini vnq̄ ſeruiuimus. Secundum gloſaȝ. Mentiebantur iudei quia erant ſerui. Et quo ad corpus. Et quo ad animaȝ. Primo quo ad corpus. Quia ſub Pharaone fuerunt in egypto per annos .cccc. Et ſub Nabucodonoſor .70. in babilonia. Et ſub rege Moab in egion decem ꝛ octo annis. Et romanis dabant tributum Joannis decimo nono. Non habemus regem niſi Ceſarem. Nemini vnquam ſeruiuimus. Secundo ſeruus quo ad animam: dicit. Amen dico vobis: qui facit peccatum ſeruus eſt peccati. Vos eſtis ſerui diaboli ꝛ filij. Unde ſubiungit. Vos ex patre diabolo eſtis: ꝛ deſideria patris veſtri vultis facere. Secundum gloſam. Diabolus pater iudeorū: tria habet in ſe que iudei imitabantur.

Primo eſt iniquus. Damaſcenus. Omnis malicia: ꝛ omnis immundicia a diabolo ſunt excogitata. Et iudei erant iniqui contra chriſtum. Hieremie. xviij. Venite cogitemus contra iuſtum cogitationes.

Secundo demon eſt crudelis. Apocalip. xij. Ve terre ꝛ mari: quia deſcendit diabolus ad vos habens iram magnam. Et iudei erant crudeles: quia interficere querebant eum. Tertio mendax: ꝛ ipſi ſimiliter quia mendaciter chriſtum infamabant dicentes ipſum eſſe peccatorem in corde Jo. 8. Nos ſcimus: qꝛ hic homo peccator eſt. Seductoreȝ in ore. Mat. 27. Recordati ſumus quia ſeductor ille dixit adhuc viuens ꝛc. Et tranſgreſſorem in opere. Joan. ix. Non eſt hic homo a deo qui ſabba. non cuſto. quia igitur iudei contra chriſtuȝ ſic inique cogitabant. ſic crudeliter eum occidere diſponebant. ſic mendaciter eum infamabant. ideo ex patre diabolo erant. Ubi ad propoſitū: de mendacio erit ſermo. De quo tria videnda ſunt.

¶ Primum dicitur offenſionis.
¶ Secundum dicitur aſſimulationis.
¶ Tertium dicitur priuationis.

Circa primum. Dubium queritur.
c Utrum mendacium ſit peccatum?

Ad hoc ſunt due opiniones. Una dicit ꝙ non. Alia ꝙ ſic. Prima probat intentum ſuum triplici medio. Primum eſt tale. Nullus remuneratur a deo pro peccato. Quia peccatum eſt malum. Sed aliqui ſunt a deo remunerati propter mēdacium: vt habetur Exo. i. de obſtetricibus hebreorum. Sephora ꝛ Phua. que ſunt mentite Pharaoni: ꝛ tñ a deo premiate: ergo mendacium non eſt peccatum. Secundū eſt. Facta ſanctorum narrantur ad informationem vite noſtre. Sed de quibuſdaȝ viris s. legimus ꝙ ſunt mentiti. Gen̄. xij. Abraaȝ cum interrogaretur de Sarra ab egyptijs: dixit eam ſororem ſuā: cū tamen eſſet vxor ſua. Preterea Gen̄. 17. Jacob mentitus eſt di. Ego ſuȝ Eſau: vt acciperet benedictōeȝ. igitur ꝛc. Tertium eſt tale. De duobus malis: minus eſt eligendum. Di. 2. c. Prius legiū. Et. ff. de periculo ꝛ cōmodo rei vēdite. Et Inſti. de obligationibus que ex delicto naſcuntur. §. Furti. Et Cicero in Top. Pauciora: mala: pluribus malis anteponātur. Et Ariſto. 5. Ethi. Minus malum eſt eligibile maiori. Sed minus maluȝ eſſet ꝙ aliquis euitet maius maluȝ pro mendacio: maxime cum nulli malum inferatur, vt patet de vxore. vt rumores viri vitet. igit̄ ꝛc. Huius opinionis fuit Jo. Caſſi. in collationibus Joſeph. Cum quo ſunt aliqui religioſi. Unde patet prima opinio. vbi concludunt ijs rationibus mendaciū nō eſſe peccatum. Iſti valenti homines.

¶ Secunda. Opinio eſt: ꝙ mendaciū ſemper eſt mortale: aut veniale peccatum. Eccleſiaſtici. 7. Noli velle mentiri. Quia Sapien. i. Os quod mentitur. occidit animaȝ. Et pſ: Perdes omnes qui ꝛc. Igitur. Ad quā diffi. Tho. 22. q. 110. ar. 2°. Alber. in. 3. di. 21. ponendo hanc concluſionem. Quod nunq̄ poteſt dici mendaciuȝ ſine peccato. Sed nota ſm Augu. 23. q. 2. c. i. Quod triplex eſt mendacium. Jocoſum. officioſum. pernicioſum. Primum ꝛc. Quod ſit cauſa ſolatij. Et licet non ſit mortale. tamen eſt veniale: nec licitum. Unde. 20. q. 2. Omne genus mendacij ſūmopere fuge: nec vt ſolatium preſtes mentiri ſtudeas. Quia Mat. xij. De omni verbo ocioſo quod ꝛc: Et vt dicitur extra de conſuetudine. c. fi. Mendacium iocoſum mortale efficitur ratione male cōſuetudis

de conſuetudinis. Jo. x. Sit ſermo veſter: eſt eſt: non nō. Scōm dicitur ꝛc. Quando quis mentitur cauſa vtilitatis proximi: ⁊ iſtud ē etiaꝫ veniale. Quia vt dicit apoſtolus Ro. 3. Non ſunt facienda mala vt veniant bona. Et extra de ſymonia. c. Ad apoſtolicam. Sub pretextu pietatis: non eſt impietas committenda. Et. i. q. i. c. Non eſt. Et 14. q. i. c. Forte. Et. 5. q. i. c. Noſce: vbi dicitur: Non licet rapinam facere. vt fiant elemoſine. Quia vulgo dicitur. Robar non ſe vole: per dar a dio. Tertium ꝛc. Et hoc quando quis falſe mentitur in preiudicium proximi: ⁊ hoc eſt mortale. Unde patet ꝙ omne mendacium dicitur peccatum. Que concluſio ꝓbat̄ contra mendaces. triplici ratione.

Primo ratione peruerſionis.

Secundo ratione probabilitatis.

Tertio ratione infectionis.

Primo ꝛc. Quicunq; peruertit ordinem nature: peccat. Sed mendax eſt huiuſmodi: igitur ꝛc. Sꝫ quis eſt ordo nature? Reſpondeo: vt omnia fiant ad fineꝫ: iuxta illud. 2°. Phiſico. Omne agens agit propter finem. Ipſa natura operatur ad aliquem finem. Ad quid natura dedit duos pedes? Certe ad ambulandum. Aures ad audiendum. Et ſic de alijs ſenſibus. Unde in primo celi. Deus ⁊ natura nihil faciunt fruſtra. Ad propoſitum. Ad quid natura o mendax tibi conceſſit linguam in ore? Ad mentiendū forte? Vere nō. Sed ad dicendū ore. quod verſatur in corde. Quia vt dicit Tho. i. p. q. 58. a. 2°. Soli deo: cor hominis patet. Unde ⁊ apoſtolus dicit. i. Cor. 2°. Quis hominum ſcit que ſunt hominis: niſi ſpiritus hominis qui eſt in ipſo? Et Jere. 20. Prauuꝫ eſt cor hominis ⁊ inſcrutabile. Et diſt. 32. c. Erubeſcant. Secretorum cognitor: eſt dominus. Cum ergo a nobis cognoſci nō poſſit: ideo ſermonem habuit: vt manifeſtet et notificet conceptus ſue mentis. Unde philoſophus. 3°. anime. Linguam tantum habet homo: vt aliqd ſignificet alteri. O mēdax: qui contra menteꝫ vadis. Mercator dicit rem eſſe vnius bonitatis: quā ſcit nō eſſe verum. Sic caligarius. Sic alij mercatores. Cōtra tales Dauid: clamat. Diminute ſunt veritates a filijs hominuꝫ. Iſa. 59. Corruit veritas in plateis: ⁊ facta eſt in obliuionem. Et Jere. 9. Docuerunt linguam ſuam loqui mendacium. Oſe. 4°. Non eſt veritas in terra. Ubi ſunt qui hodie veritatem libere pronuncient. Si de mēdacio ſiere ⁊ mercantia fierent: ⁊ ſolueretur gabella: fierent in breui diuites domini temporales. Quia maior eſt: qui ſit in mūdo. Ideo Dauid. Canta. Ego dixi i exceſſu meo omnis homo mendax. Exemplum in vitis patrum. de monacho qui demone inūcto cuꝫ ampullis. Mecum inquit porto vnguenta: vt homines mentiri diuerſimode faciā. Quidam vnam boſietam. Quidam vnam boſiam. Quidam boſiazi da lybra. Unde pono hoc vitium per omnes ſtatus.

Secūdo ratione ꝛc. Omne quod eſt cōtra diuinum preceptum, eſt peccatum grauiſſimuꝫ. Sed mendaciū eſt contra octauū preceptum. Exodi. 20. Non loqueris cōtra proximuꝫ tuū. falſuꝫ teſtimoniū. Et Exodi. 23. Non ſuſcipias vocem mendacij. Mendacium fugies. Et Leui. 19. Non mentiemini: nec decipiet vnuſquiſq; proximuꝫ ſuum. igitur ꝛc. Non immerito. qꝛ deus hoc vitium ſumme deteſtatur. Salo. in prouerbijs. Sex ſunt que odit deus ⁊ ſeptimū deteſtatur. ſcilicet linguam mendacem. Primuꝫ ſenex fatuus. Secūdum pauper ſuperbus. Tertium diues fallax. Quartum ancilla que dominari voluerit. Quintum cuꝫ ſeruus regnarit. Sextuꝫ cum vxor dominari ceperit. Aſculanus. Quella caſa non mi piace: doui la gallina canta: el gallo tace. Septimum virum mendacem. Unde ſm Theo. duo ſunt peccata grauia. Primum peccatum blaſſemie. Secūdum mendaciū. quia nullam cauſam cōmittendi habet homo. Ideo philoſophus. 4°. Ethi. Mēdax eſt vituperandus. Et. 4°. Top. c. 8. Per ſe mendacium prauum ⁊ fugiendū eſt. veruꝫ autem ⁊ bonum laudabile. Ad quod facit exemplum de patrefamilias. De quo ponit Oroſius rome fuiſſe: qui habuit tres filios: vnum ſuperbum: alium luxurioſum: alium mendacem. Qui cum veniſſet ad mortem legauit ſuperbo vnam poſſeſſionem. luxurioſo vnam aliam. mendaci nihil

volnit fugere di. Quod ille erat indignus quia peccabat ex propria malitia. Unde Tho. & Augu. ponunt caſum: de illo qui homicidio commiſſo fugit in domum alien ius vicini. Queritur ab officiali. Si ē tal' in domo? Utrum talis debeat mentiri pro huius vita? an non? Dicit q̄ .3. ſunt homini licita. Tacere veritatem. Non dicere men dacium. Et facere fictionem. Si aliter non poteſt: potius debet ſinere mori: q̄ menti ri. Quia vt dicitur extra de vſuris. c. Su per eo. Non licet pro alterius vita facere mendacium. Et .3. ethi. dicitur. Melius eſt mori q̄ facere contra bonum virtutis. Et Cicero de Amicitia. Nulla eſt enim excu ſatio: ſi amici cauſa peccaueris. Et .3. Pa ra. Peccar̄ certe nemi lz. Unde merito Au gu. contra mendaciū. d. Q̄d preceptum p fectorum eſt. non ſolum nō mentiri omni no: ſed nec velle mentiri. Exemplum mo nachi patricij. qui dicebat iocoſum verbū ēē quaſi mortale in ore xpiani. ¶ Tertio rōe &c. Jn .3. aie dicit phy. Q̄d verū & fal ſum ſunt in intellectu. Et ſicut verum ē bo num intellectus: ita falſum loqui: eſt malū ipſius. Intellectus autem hominis natu raliter vult affirmatiuam aut negatiuam concluſionem. Nec aliquis vult falſo deci pi. ſiue fidelis ſiue paganus. Mendax au tē facit contra hoc. Quia ſua falſitate vl't obfuſcare intellectum hominis: Quod eſt graue peccatum. Unde Alber. ſuper Luc. dicit. Q̄d nihil laudabilius poteſt dici de aliquo: q̄ talis eſt verax. El ſo parlar e da re. Et nihil vituperabilius: q̄ iſte eſt men dax. Ubi dicit Anſel. Q̄d hoc peccatum adeo graue eſt. q̄ licz deus poſſit diſpenſa re de multis preceptis: vt de furto. Non ta men poteſt de mendacio: aut iocoſo: aut officioſo: aut pernicioſo. quin ſit peccatū. Et ratio. Quia cum ſit veritas. Jo. x. Ego ſum veritas: contra ſe diceret. Quod ē im poſſibile. Apoſtolus. Fidelis eſt deus: qui ſeipſum negare non poteſt. Ad argumē ta. Ad primum. De obſtetricibus heb. Re ſpōdeo ſm Dominicum Toloſanum. Q̄d nō fuerāt pmiate de mendatio ratione men dacij: Sed ratione timoris quem habuerāt ſi occidendo pueros. Unde ſignanter dici tur. Quia timuerunt obſtetrices deum: edi ficauit eis domos. Sequens autem men dacium non fuit meritorium. Ad ſecundū: Reſpondeo. Q̄d Abraam non eſt mentit' nec Sarra. di. ſe eſſe ſororem ſuam. Quia ſoror dicebatur: que erat filia. Et tunc temporis: ſilie fratris ducebantur vxores. Ad illud de Jacob. Ego ſū inquit Eſau: verum dixit. Quia quāuis vltimus fuerit egrediendo: fuit tamen primus conceptus in vtero. Cui vere primogenita debeban tur. Quāuis Nicolaus ſuper .27. Geñ. Et Boñ. dicant q̄ venialiter peccarunt iſti. Ad tertium de opinione. Jo. Caſſia. Dic q̄ a doctoribus reprobatur illa opio: per rationes ſupradictas.

8 Ecundum dicitur &c. Mendax aſ ſimilatur tribus generibus perſo narum: ſm doctores.

¶ Primo. Diabolo.
¶ Secundo. Jude.
¶ Tertio. Caym.

¶ Primo &c. Fuit enim primus inuentor mendacij: quando dixit Eue. Geñ. 3. Ne quaq̄ moriemini. Sed mentitus eſt in ca put ſuum. Ex quo ſequitur: q̄ omnes men daces ſunt filij diaboli. Jo. 8. Uos ex pa tre diabolo eſtis. Quod declarat di. Et de ſideria patris veſtri vultis facere. ſ. opera eius: mentiendo. Quia vt dicit. Mendax eſt. & pater eius. Unde eſt pater mendacij. Quia primus inuentor. Ambro. 24. q. 5. c. Cauete fratres mendacium. q2 omnes qui faciunt mendatiū: filij ſunt diaboli. Jn de mone ſunt tres proprietates. Eſt ſuperb'. Eſt inuidus. Eſt mendax. Si ergo filij per imitationem: filijs debetur hereditas pa tris: ergo mendacibus filijs diaboli debeē patris. Sed que ē? Reſpondeo. Infernus. & ignis. Apoc. 21. Mendacibus pars eorū in ſtagnum ignis & ſulphuris. ¶ Secūdo Jude aſſi. Judas enim chriſtū vendidit iu deis. 30. denarijs. Mat. 26. Canta. Quid vultis mihi dare: & ego eum vobis tradā? Qui ergo dicit mendatium: veritatē vē dit: & per conſequens xpm. O quanti ſunt: qui pro vno ſolido ſacramenta falſa accipi unt. & periuria cōmittunt. Totiens verita tem vendunt. Ut patet per Hiero. xi. q. 3. c°. Eſtimant. Contra quos. p°. ethi. philo ſophus. Duobus exiſtentibus amicis: ſan

ctum eſt

ctum eſt honorare veritatem. Cum quo ē
Cicero lib. de amicitia: vbi volunt verita-
tem anteponi amicitie. Nec mirum q2 ve-
ritas eſt opus ſpiritus ſancti. Unde Eccle
ſiaſtes.27. Ante omnia opera: verbum ve
rax precedat te. Ideo Tho.22 q.58.ar.4.
Qꝺ veritas eſt tante efficacie: ꝙ nunꝗ̄ de
bet pretermitti. O pater egre ferent. Non
cures. Quia dicitur extra de re. iur. in.6°.
Et Augu. li°. de libero arbitrio. Si de ve-
ritate ſcandalum naſcitur. vtilius ſcanda-
lum naſci permittitur: ꝗ̄ veritas relinqua
tur. Imperoche.2. de Trinitate. dicit Au-
guſt. Incomparabiliter pulchrior eſt veri
tas chriſtianorum: ꝗ̄ Helena grecorum.
De Helena narrant hiſtorie. Qꝺ cum Pa
ris duxiſſet eam in Troyam: pre ſua pul-
chritudine grecis raptam: greci cum. M.
cc. nauibus Troyam venerūt: obſederūtꝗ
eam annis.x. Tandem funditus eam euer
terunt. deleuerunt. Unde Troya vaſtata
fuit ob mulierem. Debet ergo veritas ante
poni omnibus rebus. quia pulchrior res
mundi ⁊ omnibus placet. Ariſto.p°. Ethi.
Omnia vero conſonant. Ad quod facit fi-
gura.2. Eſd.3.⁊.4.c. Quomodo ſecretarij
regis diſputauerunt in conuiuio hanc con
cluſionem: Quid eſſet in mundo fortius?
Aufferunt quatuor qui omnes ſunt vide
re dixerunt. Primus dixit. ꝙ vinum eſt for
ti⁹ omnibus rebus mundi: quia facit per
talenta. De quo Prouer.31. Nullum eſt
ibi ſecretum vbi regnat ebrietas. Ex eo q2
hominē totuz letificat. ps. Uinum letificat
⁊c. Si vis a principe gratiam pete ſtoma-
co prius conſortato: quando cōfortauit be
vinum. Sine vino: nihil fit. Unde cōmuni-
ter amicus inuitat alium ad bibendum.
Et cōmuniter dicitur. Talis tabernarius
hꝫ bonum vinum. Et Theotonici dīt. A
montfiaſcon ſtar bon vin. 2⁹ dixit ꝙ Rex:
quia vnuz ſuſpēdit. ꝙ alium liberat. 3⁹ di
xit ꝙ mulier. Quia omnes stat⁹ propter il
lā ſe manteſigano ⁊ exercentur. Spetiarij
faciēdo vnguēta. Sutores ſcarpas rubras
Sartores veſtes ſforzatas. Barberos peru-
cas iuuenibus: qui apperent poltrones: ꝗ̄ſi
ſi eſſent mulieres. Preterea ipſe ſe afaitāt
oſtēdendo illis mamillas nudas, brachia:
ſpallas, vbera. Che ge mancha: 4⁹ qui fuit
Zorobabel qꝺ erat veritas. De qua Nee.3.
Forte vinum. fortis rex. fortis mulier. ſed ſu
per omnia veritas vincit. Sed hec non in-
uenitur inter homines. Iere.8. A prophe-
ta vſꝗ ad ſacerdotem cuncti faciunt men-
daciū. Ad quod facit figura de Filerite: q
dicebatur amator veritatꝭ. Qui in ſilua q̄-
dam ciuitatē repperit: quaꝫ cōduxit per om
nes ſtatus totā lachrimoſā: vt ſi locum in-
uenire poſſet. Primo conduxit ad aduo-
catos ⁊ procuratores: quos repperit vacu
os omni veritate propter pecuniā. xi. q.3.c.
Qui recte. Acceptatio munerū: preuarica
tio veritatis eſt. Et.c. Pauper. Cito vio-
latur auro iuſtitia. Uñ facecia obſeruan
da eſt talibus de vidua que pretori cau-
ſam ſue litis cōmēdauit. cui vas olei dedit
in donū: nō hñs aliud ad dandū. Ali⁹ aūt
diues: porcū pretori donauit. Qꝺ audiens
mulier. in mane cū ſnia dari debebat: ſecū
portauit in ſinu lapidē. Et ſedēs pro tribu-
nali pretor: vidua ſub vello lapidem moue
bat. Credēs pretor eſſe argentuz: p vidua
ſniam dedit. Pretor pet[i]t preciuz. Uidua
reſpondit eſſe lapidē: quo pcutere eū vole-
bat: ſi contra ipſam ſnīam dabat. Scꝺo
ad dños tpales. De quibus.23.q.5. Reguꝫ
ppꝛie ē facere iuſtitiā. Sꝫ ꝯtra Iſa.i. princi
pes tui infideles: ſocij furum. Tertio ad
ciues q debent eē benigni. amatores pau-
perum. Deut.15. ideo precipio tibi: vt ape
rias manum fratri tuo egeno ⁊ pauperi q
tecum verſantur in terra. Et di.47.c. Sicē
ꝗ̄. Eſurientium panis eſt quem tu detines
nudorum indumentum eſt quod tu reclu-
dis: ⁊ miſeroꝝ redemptio eſt ⁊ abſolutio
pecunia: quam tu in terra effodis. Tan-
torum te ergo ſcias inuadere bona quan-
tis poſſis pſtare. Sed ꝯtra prouer.xi Qui
abſcōdit frumēta: maledicetur in populis:
bñdictio aūt ſup caput vendentiū. Quar
to. Ad omnes artes: qui pleni ſunt periu
rijs. mendatijs. Quinto ad pauperes q
ſunt blaſſemi. quando ſal. oleum. ligna. fa-
rinā nō hñt: qui meritū miſunt paupta
Sexto. Ad ruſticos: quos repperit latrōeſ
⁊ imbutos blaſſemijs. ⁊ oibus vitijs. Se
ptimo. Ad clerum: quem repperit omni vir
tute priuum. Altaria nigra. eccleſiam ma
le officiatā, tenentes concubinas. Octa

no Ad moniales conuentuales. que habēt
filios ſpurios. Nono. Ad mulieres vidu
as. cōiugatas. virgines. quas repperit ple
nas vanitate. Quod bene Bernardus in-
nuit. dicēs. Receſſit cuſtodia a prelatis. de
uotio a religioſis reuerentia a ſubditis.
conſilium a ſenibus. lex a ſacerdotibus. iu
ſticia a rectoribus. equitas a iudicibus.
comitas a ciuib⁹. veritas a mercatoribus
charitas a mundo. Ille. Unde reuerſa eſt
ad ſiluas. Ideo clama. Ubi ē veritas? Me
diolani? Ianue? Ueñ? Diſcurre per om-
nes prouincias. Non vere. Sed ſtat ali bo
ſchi. Ali ſelui. ¶ Tertio. Aſſi. ⁊c. Qui fuit
primus homo inuentor mendacij. Geñ. 5.
Cum interrogaretur a deo: Ubi eſt Abel
frater tuus? Neſcio inquit domine. Unde
mentitus eſt. Ex hoc mendaces ſibi aſſimi
lātur. Quia ſicut ipſe reprobus factus eſt.
⁊ ipſi.

Ertiū principale ⁊c. Scd̄m doc. du
plex eſt. Una punitio temporalis.
Alia in futuro. que eſt ſpiritualis.
Prima in reb⁹. Quia mentiuntur omnia
mendaci. Poſſeſſio enim nō redditu ciui
⁊ ruſtico: vt reddere ſolebat. Oſe. 9. Area
⁊ torcular. non paſcet eos: vinum mentie-
tur eis. Et. 4. c. Mendatium ⁊ maledictū
inundauerunt: propter hoc lugebit terra
ſcilicet ſterilitatem. Prattica. O pater di-
cit caligari⁹. Uado ad hoſpitale: quia ars
mea nihil valz: ſicut al's ſolebat. Scis q̄re?
Quia mentiris arti: ⁊ ars mentit̄ tibi. Sic
dico de alijs. Quia hodie cum mille men-
dacijs. periurijs. ⁊ fraudibus. artes exercē
tur. Ideo ⁊ Ariſto. dicebat. Quid' lucran-
tur mendaces? Reſpondit: vt quando vera
dicunt: ne eis credatur. Secundo puni-
tur mendax in perſona. In. 6. libr. hiſtorie
ſco. Tres falſi teſtes inſurrexerunt cōtra
Narciſum epiſcopum Hieroſolymitanum
affirmantes ſub iuramento de infamia ſui
Quorum vnus dixit. Si ita non eſt: poſſiz
igne conſumi. Alter poſſim cadere morbo
caduco. Terti⁹ poſſiz priuari lumie. Quod
factuz eſt. Sāctus vero cuius honeſtas no-
ta erat: in deſertis locis ſtans. bono fine
quieuit. Preterea. Ad idez. 2. Re. 21. Et Io
ſue. 9. ſcribitur. Q: Iebuſei. ethei. pherẽ-
zei. cananei. Congregati ſunt vt pugnarent
contra iſrael. Gabaonite autem timentes
bellum: occulte venerunt ad Ioſue. ⁊ dixe-
runt. Audiuimus ſame tue potentiā. Unde
pacem tecum volumus. Ioſue autem iura
uit fidelitatem. q̄ aliquod malum non pa-
terentur. Ioſue autem mouens caſtra, con
tra has nationes venerunt in gabaon. nec
eos tetigerūt ratione iuramenti. Saul au-
tem cum regnaret in hieruſalem. Plures
de gabaonitis necauit. contra iuramentū
Ioſue. Quia igitur hoc peccatum erat om
nibus notorium. ideo debuit publice puni-
ri. Dauid Sauli ſucceſſit. Sed quia Dd̄ i
tota vita ſua ſemper pius fuit. ⁊ negligēs
circa punitionē huius homicidij. Secuta ē
diuina vltio cogens ipſum ad vltionem de
hoc peccato. Quia tribus annis fuit fameſ
in iſrael. Dauid conſuluit dominum. Cui
dominus. Propter Saul ⁊ domum illius:
hoc feci. Quia occidit gabaonitas contra
iuramentum Ioſue. Uocatis ergo gabao-
nitis rex Dauid. di. Quid faciam vobis?
Reſpondit. Uir qui nos ⁊ noſtros occidit:
non punitus fuit. Dentur nobis ergo. 7. vi
ri de filijs eius. vt ponantur in furca. Qd̄
fecit. ⁊ ſuſpendit. 7. viros de domo Saul ⁊
per dies aliquod ſteterunt ibi apicati. Sz
anima cara. Querit dubium: que habz bi-
bliam in domo. Uidetur q̄ Dauid fecerit
contra preceptum Deute. 21. Ubi dicitur:
Qd̄ morti adiudicatus ⁊ poſitus in pati-
bulo. deponatur eadem die. ⁊ tumuletur.
Reſpondeo. Qd̄ illud erat ſiendum de le
ge cōmuni. Sed in hoc facto fuit ſpecialiter
reuelatum Nathan prophe: ⁊ per Nathā
Dauid nunciatum. Qd̄ voluntas dei erat
remanerent in patibulis. in ſignum graui-
tatis peccati mendacij ⁊ iuramenti nō ſer
uati. Alia eſt punitio ſpiritualis. ſuper ani
mam. Quia mendaces damnantur. Pro-
uer. 19. Teſtis mendax peribit. Et. 23. q. 2.
c. Primum. Et eſt Aug. Ad ſalutem ſempi
ternam. nullus ducendus eſt opitulante
mendacio. Et de Anna ⁊ Saphira: q̄ ſunt
mentite Petro: terra eas viuas abſorbuit.
¶ Feria

Feria.6. prime hebdomade. De peccato ſuſpitionis vel de iudicio temerario.

Ecce ſanus factus es. iam apl'ꝰ noli peccare. Jo.5.c. ¶ Cū eēt feſtum penth. dn̄s ad illud iuit. Scd̄m Nicolaum de lira. Judei tria p̄ncipalia feſta habebant. Primo feſtum paſce. Scd̄o feſtuꝫ tabernaculorum. Tertio feſtum penthe. Jn exodo 23. preceptum fuit vt omnes maſculi preſētarentur ad hec feſta. Ad feſtum iſtud penthe. erat xp̄s. Qui erat circa templum. iuxta qđ erat quedam congregatio aquaruꝫ que dicebatur probatica piſcina. A proba ton: ꝙ eſt aqua ouis. Quia oues que deo immolabantur ibidem lauabantur. Piſcina dicebatur per contrariuꝫ: quia carebat piſcibus. Jbidem autem erat quinq; porticus: in quibus multi egroti iacebāt. Qui expectabant aque motum: qui fiebat per angelum. Chriſtus igitur vt bonus filius: ſepe ibat ad templum. Et dum eſſet ibi. inuenit vnum infirmum: qui annis.38. fuit ibi infirmus. Cui dominꝰ. Uis ſanus fieri? Reſpondit ille. Domine hominem non habeo: vt cum turbata fuerit aqua mittat me in piſcinam. Quia. ſ. qui prior deſcendebat in aquā ſanabaẜ. Scd̄m Chriſoſtomum. Aqua iſta virtutem habebat a tribus. Primo ab hoſtijs ſacratis: que ibi lauabantur. poſtea deo ſacrificabantur.

Secundo a ligno crucis. Ut dicitur in hiſtoria ſcola. Regina ſabba vidit in viridario Salomonis lignum quoddam. de quo dixit Salomoni ꝙ in ipſo debebat poni deus nature: per cuius mortem regnum iudeorum deleri debebat. Unde rex fecit illud abſcondi in viſcerībꝰ terre: vbi probatica piſcina poſmodum facta eſt. Tempore ꝓo paſſionis. lignum hoc enatauit.

Tertio habebat virtutem a motu angeli deſcendentis. Sequitur. Tolle inquit dominus grabatum tuum. et ambula. Sabbatū. ſ. portatilem lectum. Mirabantur iudei ꝙ hominem ſanum feciſſet in ſabbato. Qr Exo.20. Opus ſeruile nō facietis i eo Jnuenit autem poſtea eum in templo. Et dixit ei ieſus. Ecce ſanus factus es: iaꝫ noli peccare: ne deterius tibi aliquid contingat. Jn quo dabat intelligi ꝙ illa īfirmitas ei euenerat propter peccatum ſuum. Qđ ſepe accidit propter peccata hominis. Eccleſiaſtici.7. Noli facere mala et non te ap̄phendēt. Applica. De peccato ſuſpitionis hodie loquemur. Ubi tria ſunt videnda.

¶ Primum. dicitur diffinitionis.
¶ Secundum. dicitur malignationis.
¶ Tertium. dicitur punitionis.

P Rimum dicitur ꝛc. Tho.22.q.60. ar.2. Et in.3. par.q.59. ar.1. Jn.4. diſt.19. ar.2. Judicium temerariū: eſt falſa determinatio rationis de malicia proximi: procedens ex leuibus ſignis. Sed pro maiori declaratione: eſt notanduꝫ ſm̄ Tho. vbi ſupra. Et Augu. de verbis domini in monte. Qđ operationes hominis ſūt in triplici ſpecie et differentia.
Quedam ſunt expreſſe male.
Quedam ſunt male ſed non expreſſe.
Quedam ſunt expreſſe bone.
Quedam expreſſe male. vt deum blaſfemare. vſuras dare. hominēꝫ occidere. fornicari. et huiuſmodi. Talia iudicare non eſt peccatum. Unde Auguſt. De apertis que bono animo fieri non poſſunt: vt ſtupra et blaſfemie. permittitur nobis iudicare. Et extra de reg. iur. lib.6.c. Eſtote miſericordes. Quod enim ſcriptum eſt A fructibus eorum cognoſcetis eos: de manifeſtis dictum ē q̄ non poſſunt fieri bono animo: vt ſtupra. blaſſemie. furta. ebrietates. de quibus permittitur nobis iudicare. Et Alex. d ales.2. par. ſum. De manifeſtis poteſt fieri iudicium. Quia vt dicit philoſopus. pº. Ethi. Unuſquiſq; bene iudicat: que cognoſcit. Unde patet: ꝙ iudicare de apertis q̄ ſunt mala non eſt peccatum. Quedam ſunt male: ſed non expreſſe. Sed tamen ſunt ſigna et coniecture probabiles. Talia iudicare non eſt peccatum. Ut cum vides aliquem fornicatorem loquentem cuꝫ muliere in loco non aperto. Aut nudum cum nuda. ſolum cum ſola. Aut aliqueꝫ in pſtibulo: et hmōi. Talia iudicare de malo nō eſt peccatum propter ſigna aperta. que non ſunt bona. Ad hoc propoſitū dixit chriſtus apoſtolis ſuis. A fructibus eorum. ſcilicet

i. Viridario: en el jardin de salomon: // vn arbol:

ect malis: cognoſcetis eos. In hunc modū
Salomon recte iudicauit duas meretrices
3. Reg. 3. que eſſet vera ⁊ non ficta mater.
In hoc ꝙ vbi deficiebat humana probatio
ſapienter recurrit ad ſigna. ſcilicet ad incli
nationem naturalez. Quia vera mater na
turaliter afficitur ad filium. Unde phs. 7.
Pol. Generantis ad genituz naturalit̄ eſt
amicitia. Unde patet. Quedam ſunt ex
preſſe bone. Sed tamen poſſunt fieri bono
animo: ⁊ malo animo. Temere iudicare de
malo niſi videatur oppoſitum: eſt peccatū.
Exempli gratia. Talis ad eccleſiam pergit.
Dicis cum amico tuo. O compagno: putas
ꝙ ille velit orare? Nō vere: ſed vt moroſet
talem mulierē. Aut alius loquitur cuz mu
liere. In mente tua ſuſpicaris malum. Aut
talis dat elemoſinam: dicis ꝙ dat ex vana
gloria. Talia ſunt mortalia: quia non ſunt
aperta mala. Contra tales xp̄s. Math. 7.
Nolite iudicare. ⁊ nō iudicabimi. Et Ber.
Noli eſſe aliene vite: aut temerariꝰ iudex:
aut curioſus explorator. Explorando illuz:
quo vadit: quo tendit: vnde venit. Uala ch
vegno. A deſe de agoſto: inſu la piaza de
berg mo. O quot ſunt de iſtis. qui ſunt ni
mis faciles ad iudicandum alios: ⁊ peruer
tendum omnia in malam partē. Contra ta
les. clamat Canoniſta. xi. q. 3. c. Graue ſatis
eſt: vt in re dubia: certa detur ſententia. Et
30. q. 5. Incerta nullatenus iudicemꝰ. quo
aduſqꝫ veniat dominus. qui latentia pro
ducat in lucem. Et di. 33. c. Habuiſſe. In re
bus ambiguis: abſolutum nō debet eſſe iu
dicium. Et Aug. in ſmone domini in mon
te. Et ſi ſuſpitiones vitare non poſſumꝰ: qꝛ
homines ſumus. diffinitiuas tamen ſenten
tias cōtinere debemus. Ille. Unde legitur
in vitis patrum. Quod fratres interrogaūt
abbatem Paſtorem. d. Si viderimus pec
cantem fratrem noſtrum: arguemus eum?
Reſpondit. Niſi oculis apertis videritis ⁊
manibus palpaueritis. nolite iudicare: qꝛ
quidam de noſtris aliquando deceptus eſt.
in hac cauſa. O verbum mirabile. Et de. b.
Dominico legitur. Qui dixit cuidam ſcola
ri: qui erat procliuis ad iudicandum. Fili
mi. omnia in meliorem partem interprete
ris ſi vis iuſte viuere. ⁊ cum deo recte am
bulare. Ideo Glo. ſuper illud. Ro. 14. Qui
non manducat manducantem nō iudicet.
Dubia ſunt in meliorē partē interpretāda.
Quia tunc homo non poteſt errare: cū nō
videat aperte malum proximi ſui. In q̄
bus verbis: merito queritur dubium. Qua
re vnuſquiſqꝫ de alijs faciliter malum iudi
cat? Reſpondet Th. 22. q. vbi ſupra. a. 3. ꝙ
a tribus cauſis.
¶ Primo a propria malicia.
¶ Secundo ex inimicitia.
¶ Tertio ex longa experientia.
¶ Primo eſt ⁊c̄. Ex hoc enim ꝙ aliquis eſt
in ſe malus. ⁊ conſcius proprie malicie: faci
liter de alio male opinatur. Unde Eccleſia
ſtes. 3. c. Stultus ideſt peccator in via am
bulans: cum ſit ipſe inſipiens. oēs eſtimat
inſipientes: Auarus: quia non viuit in do
mo cum filijs da homo da bene: facilit̄ eſti
mat alios ſic eſſe. Sic ꝯcubinarius. eſtimat
alios ſic eē: Sic guloſus. Unde Aug. in ex
poſitione pſal. Homo eniz procliuius ſuſpi
catur in alio: quod ſentit in ſeipſo. Et Sen.
in libro de moribus. Hoc habet omnis affe
ctus: vt in quo ipſe inſanit: in id putet cete
ros furere. Et phs. 4. Ethi. Qualis vnuſqſ
qꝫ eſt: talia dicit ⁊ talia operatur. ⁊ taliter
viuit. Ex propria ergo malitia. prouenit iu
dicium temerariū. Unde in vitis patrum
noſtrorum: dixit quidam ſcolaris magiſtro
Jordano: dum p̄dicaret vercellis. Cur pa
ter: ita facile iudico malū de primo meo?
Reſpōdit pater. Quia malus es. A ꝓpria
malicia prouenit iudiciuz temerariū. Hoc
autem vitio: ſolent laborare ſeculares. qui
ſubtiliter mala de religioſis iudicant. ⁊ ſub
tiliter querunt facta alioꝝ. ⁊ dānant: cum
ſint mali. Et ſi peccatum aliquod veniale i
eis viderint ſpernunt eos. malos reputant
detrahunt eis. Dicere ſolent. Credimus ꝙ
teneat caſtitatem? Uere non. Quare ha
bes hāc opinionem? Quia ſey dela condi
tion del cardilino. ſ. el porco. Unde quādo
pergo domū aliquorū zelotipoꝝ ſeculariū:
nō mi baſta lanimo apire oculos: ne dicāt
aliquod malū. Qꝛ ſunt proni ad iudicandū.
prouenit ex inimicitia. Cum quis odit ali
quem: facile ſuſpicatur malum de eo. Un
de philoſophus. pº. Rhe. Amor ⁊ odium:
ſepe faciunt iudicium non cognoſcere. Et
Criſo. Perfectus amor. ⁊ perfectuz odiuꝫ
rectum

rectum iudicium non cognoſcit. Exempli
gratia. Diligis vxorem amore mateſco: o
citadino. Ela fu quello che non debe. Tu
ne ſey auiſato. Non credis. O pater nol
mel dire. Uere eſt bōa. Excepto da quello
in fora. Quia eſt meretrix. Amor ⁊ odium
⁊c. Sic dico de filia. Sic de filio tuo. Amor
⁊ odium ⁊c. Unde apud romanos: cecus
depingebatur. Et per oppoſitum. Odiuȝ.
Quare non credis de amico tuo? Quia in
odio ipſum habes. Non me dire del tale:
qꝛ eſt vnus poltronus. Exēplo patet. i. Re.
17. De Jonata cum diceret Sauli patri
ſuo omnia bona de Dd non credebat: qꝛ
ipſum in odio habebat. Unde Sen. Qd
nimis volunt miſeri: hoc facile credunt. Et
eſt graue peccatum. quia eſt contra chari-
tatem proximi. Apoſtolus. i. Corin. 13. Cha
ritas non cogitat malum. Si videt aliquē
loquentem: non cogitat malum. ſi come-
dentem. ſi ridentem. In omnibus potius
bonum: ꝙ̄ malum cogitat. Tertio proce
dit ⁊c. Cōmentator ſuper. 3. celi ⁊ mūdi. di
cit ꝙ tria fecerunt errare Auicennam. Pri
mum ignorantia logice: que eſt cauſa om-
nium malorum: iuxta illud Diſ. 86. Igno-
rantia mater eſt omnium delictorum. Se-
cundum confidentia proprꝫ ingenꝫ: que ē
multum periculoſa. Sunt quidam qui da-
rent legem ſanctis paradiſi: qui nimis con
fidunt de ſeipſis. O pater: nō piliati la par
te: la va coſſi. Ego ſcio quid loquor. Indi-
geo adiutorio. non conſilio. Contra tales
Prouer. 25. c. Cauſam tuam tracta cū ami
co tuo. Et Sen. Omnia cum conſilio agen-
da ſunt. Tertia. longa experientia. Ex hoc
ſenes ſunt ſuſpitioſi. In. 2. Rhe. Senes ſūt
cacoges. Eſt enim cacogia: in deteriꝰ om-
nia eſtimare. Sunt enim maxime ſuſpitio-
ſi: eo ꝙ multotiens ſunt experti aliorūȝ de
fectus. Unde quando vident aliquid: faci-
le ſuſpicantur malum potius ꝙ̄ bonum: qꝛ
plura viderunt ⁊ recordantur. Del ſignor
Pandulfo. Del Conto cremignola. Del Cō
to borrella. Del ſignor Raberto. De Cabri
fondul. De Brazo da peroſa. De Jani da
la tela. De Saltibagio. Unde malum ſuſ-
picantur. Quod non eſt ſine peccato: niſi
videant oculo ad oculum. Auicenna ergo
errauit in hoc. Quia ex multo tempore vo-
luit facere concluſionem ex multis practi-
cis. Adio mi guarda de medici: qui ſolū ex
prattica iudicant. Dicitur ꝙ tria deſtruūt
mundū. Recipe medicorū. Cetera notario
rum. Dico vobis: religioſorum: deſtruunt
mundum. Aſculanus lib. 2. Canta verſum.
Non iudicar may: ſe tuto non vedi.
E non ſaray inganato: ſe queſto credi.
Et ſic patet primum myſterium.

Ecundū principale ⁊c. Secundū
doctores quatuor ſunt malignita-
tes huius vitꝫ peſſimi.

¶ Prima. dicitur preſumptionis.
¶ Secunda. dicitur infamationis.
¶ Tertia. dicitur obſtinationis.
¶ Quarta. dicitur vſurpationis.
¶ Prima dicitur. Maxima preſumptio il-
lius eſt. qui negligit peccata ſua ⁊ aliena
condemnat. Tales ſpernunt lectionem p-
prie conſcie: ⁊ aliene intendunt. A tergo po
nunt propria: ante oculos proprios aliena.
De iſtis dicit Sen. Aliena vitia ante ocu-
los habemus: a tergo autem noſtra. Qd ē
ſignum maxime ſtultitie. Unde Tullius. 3.
li. Tuſ. Proprium ſtultitie eſt: aliorum vi-
tiā cernere: ſuorūȝ obliuiſci. Et Chriſo. ſup
Mat. In alienis delictis: ſeueri ⁊ amari
iudices ſumus. Quod contra xp̄s. Mat.
7. Quid tu vides feſtucaȝ in oculo fratris
tui. ⁊ trabem in oculo tuo non conſideras?
In huius figuram Jo. 8. legitur de adul-
tera. que a iudeis accuſata fuit. Magiſter
quid dicis? Hec autem cecidit in adulte-
rio. Cogitabant enim infra ſe. Si dicit eſſe
lapidandam. O beate leges. Et xp̄s ſe in-
clinans: ſcribebat in terra. Quid ſcriberet:
triplex eſt opinio. Una eſt Augu. ꝙ ſcripſit
illud quod voce expreſſit. Qui ſine peccato
⁊c. Alia eſt Amb. Terra autem terram ac-
cuſat. Tertia eſt Bede. Quod eorum pec-
cata ſcribebat in terra: ita vt vnuſquiſque
videndo peccata ſua: ibant vnus poſt aliū
Dans intelligi ꝙ anteꝙ̄ iudicemꝰ primū
nr̄m. prius nos ipſos corrigamus. Sȝ heu
quia nihil fit. Unde in vitis patrum. legi-
tur de quodam monacho: qui in capitulo
ſportellam plenam lapidibus tulit. ⁊ poſu-
it ante ſe ⁊ ſaccum plenum arena poſt ter

gum. Interrogatus autem a fratribus.
Reſpondit. Saccus arena plenus: ſūt pec
cata noſtra que poſui poſt tergum: ne illa
videam. Sportella autem lapidibus ple/
na que ē āte me: ſunt peccata proximi mei:
que plus intueor ꝙ mea. O quot ſunt de
iſtis. Sed audiant tales: illud quod ſcrip/
tum eſt. 2. Thimo. 3. Attende tibi. O com/
pagno. attēde tibi. Prattica ſuper omnes
ſtatus. ¶ Secunda malignitas ꝛc. Et hoc
enim ꝙ homo habet malam opinionem de
proximo: ipſum infamat. detrahit. Quare
o ribaldone: laceras famam proximi tui:
Quia ipſum non diligis. ꝛ de eo male opi/
naris. Et ex hoc concludunt Theologi. ꝙ
iudicium temerarium ꝛ ſuſpitioſuꝫ. eſt mor
tale ꝛ grauiſſimum peccatum: quia auſert
illud quo nihil eſt melius: ſcilicet honoreꝫ
ꝛ famam. Eccleſiaſtici. 41. Curam habe de
bono nomine. Prouer. 21. Melius eſt no
men bonū. ꝙ diuitie multe. In. 4°. Ethi.
Maximum bonum exteriorum: eſt honor.
In li°. Icono. Multo grauius fert aliqs.
ſi honore priuetur: ꝙ ſi bona ſua auferan/
tur. Sed hoc bonum aufert ſuſpitioſus:
Contra tales apoſtolus Ro. i. Detractores
deo odibiles. Uis agere rem gratiſſimam
deo. o citadino. o arteſano. o religioſo: O
pater ita. Iudica omnia in melioreꝫ par/
tem. Exemplum. b. Bernar. de quinta val/
le qui fuit primus ſocius ſancti Franciſci.
Cum frater leo infirmaretur in loco ſancte
marie de angelis. Uidit in viſione multi
tudinem fratrum incedentium proceſſio/
naliter: inter quos vnum vidit. a cui⁹ ocu
lis exibant fulgura. Querens auteꝫ ab eo
qui oſtendebat ei hanc viſionem. quis eēt
ille cuius oculi ita ſplendebāt lucidiſſimi.
Audiuit ꝙ erat Bernar. qui ſemper de his
que videbat in melius iudicabat. Si vide
bat aliquem bene indutum: aiebat. Forte
ꝙ ſubtus habet cilicium. Si comedentem
forte ꝙ indiget. Omnia in meliorem par/
tem interpretatus eſt. ¶ Tertia dicitur ꝛc.
Sunt quidam ita aſſueti: vt ſemper om/
nia in peiorem partem interpretentur fa/
cta proximi. Chriſoſt. ſuper Mat. Sūt qui
dam peruerſi: qui de omnibus mala iudi/
cant. Si quis ſtudet ꝛ humilitati vacat: hy
pocrita eſt. Si recreationi: guloſus eſt. Si
ſocietati: ſecularis eſt. Si ſimplicitati: fatu
us eſt. Si aliorum correctioni: preſumptuo
ſus eſt. Si ſilentio ꝛ paci: ſimulator eſt. Il/
le. Et Pius papa Epiſcopus ſeruus ſer/
uorum dei: Chariſſimo in chriſto filio Lu/
douico francorum regi: illuſtri: ſalutem
ꝛ apoſtolicam benedic. Multi ſunt homi/
nes adeo maligni vt omnes cogitationes
eorum in maluꝫ vergant. neqꝫ homines ve
reantur nec deum: quibus mentiri pnum.
Ille. O peruerſitas mortalium. omnia in
malam partem vertunt. In vitis patrum
legitur. Qd quidam ſenior de patribus.
equitabat aſinum ſuum. Filiuſque ſuus
paruus pedeſter ſequebatur. Obuiantes
ei quidam: dixerunt ad inuicem. Iſte ſe/
nex equitat. ꝛ fecit puerum pedeſtrem ire.
Deſcendens fecit puerum ire ſuper aſinū.
Obuiantes aliȷ̄. d. O ꝙ fatuus eſt iſte ho/
mo. Uadit pedeſter. ꝛ iuuenis equeſter: cū
ſit fortior eo. Tunc aſcenderunt ambo ſu/
per aſinum. Obuiantes aliȷ̄. di. Fatui ſūt
hi. qui aſinum interficiunt ambo. Tunc
deſcenderunt. ꝛ nullus eorum equitauit.
Obuiant aliȷ. d. Fatuitas maxima iſtoruꝫ
qui ducunt aſinum vacuum. Tunc ambo
portauerunt aſinum. Obuiauerunt qdaꝫ
d. O ꝙ fatui ſunt iſti: qui aſinum portant.
Tunc ait filio ſenex. Fili mi: qualitercūqꝫ
nos habeamus: homines obloquūtur ſem
per. Non eſt curandum de verbis garrulo
rum: faciamus debitum noſtrum. E laſſia
mo dir chi vole. qꝛ non poſſum⁹ liguaꝫ ꝛc.
¶ Quarta dicitur ꝛc. Quia temerarius
vſurpat: quod eſt proprium dei. Quinqꝫ ſi
bi reſeruat deus. Primo potentiam crean/
di. ps. Terram ꝛ mare tu creaſti. Secūdo
veritatem finalis iudicȷ̄. Act. 2. Domine
ſi in tempore hoc reſtitues regnum iſrael:
Reſpondit eis. Non eſt veſtrum ſcire tem/
pora vel momēta q̄ pater poſuit in ſua pote
ſtate. Tertio gloriam propriaꝫ. Iſa. 48.
Gloriam meam alteri non dabo. Quarto
reſeruat ſibi vindictam iniurie. Deute. 23.
Mihi vindictam: ꝛ ego retribuam. Quin
to iudiciuꝫ de occultis. Io. 5. Pater dedit
filio iudiciū facere. Intm̄. vt dicit Th.
i. par. q. 58. ar. 4. Qd nec virgo: nec aliqs
ſanctus

ſanctus poteſt cognoſcere coꝛ hominis: niſi
ſolus deus. Jere. 17. Prauum eſt coꝛ homi
nis ꝛ inſcrutabile. Et quis cognoſcet illud:
Ego deus ſcrutans renes ꝛ coꝛda. Et Diſ.
32. c. Erubeſcant. Secretoꝝ cognitoꝛ deus
ꝛ iudex eſt. Et cū ſit q̄ ſuſpitioſus vult iu/
dicare ſibi ignota. ꝛ quod eſt ꝓpꝛium dei
vſurpare: ideo moꝛtaliſſime peccat. Unde
Robertus olchot. ſuper Sap. dicit q̄ ſuſpi
tioſus aſſimilatur lupo. Et dicit q̄ leo rex
aīaliū. fecit capitulū vbi aderant omnia
aīalia. Uenit gatta dicens culpam ſuam.
Pater dico meam culpam: q2 ſepe comedi
de pignata domine noſtre. Reſpondit leo.
Bene feciſti. Che colpa ga la gatta ꝛc. Ue/
nit canis. Pater comedi moꝛſellum panis
domini mei. Et aliquando carnem poꝛtan
ti abſtuli. Sed penitentiam egi. q2 me per
cuſſit. Reſpondit leo: Satis eſt. Uenit gal/
lina. Domine mi: ſepe io imbꝛatani la cha.
Ex hoc domina mea clamabat. So via in
nomine diaboli. Sed penitentiam egi: q2
collum abſtrahit. ex quo ſiunt bona in caca
bo. Uenit lupus. O pater comedi aſinum
pauperis. Sed hoc egi q2 magna eſurie
afficiebar. Reſpondit leo: Eſt tibi natura/
le. Et phs. 2. Ethi. Jn naturalib⁹ neq̧ me/
remur: neq̧ demeremur. Uenit aſinus. O
pater ſepe comedi modicum feni: quando
currus veniebat in caſtrū. Clamauit leo.
Percutiatur: ꝛ ſic ab omnibus fuit flagel/
latus. Eſopus. Naȝ cribella facit ꝛ tympa
na pellis aſelli. Unde quidam dixit A fal
ſo iudice. lupus de magnis peccatis iuſtifi
catur: ꝛ aſinus innocens. de minimis con/
demnatur. Ad ꝓpoſitū. Jta facit ſuſpici/
oſus. de magnis peccatis ſuis ſe iuſtificat.
ꝛ ſuum pꝛoximum acriter condemnat. O ꝑ
uerſitas moꝛtalium. Jn vitis patrum. Cū
abbas Jſaac viſitaſſet cenobium. ꝛ inue/
niſſet fratrē quedam negligentem. expulit
eum. Cumq̧ regrederetur ad habitaculū
ſuum angelus ad oſtium celle affuit. di.
Non te permitto ingredi. Cum cauſaȝ que
reret. Reſpondit. Deus me miſit vt dicam
tibi. Ubi vis mittā fratreȝ: qui peccauit?
Audiens ſenex petijt veniam. Cui ange/
lus. Caue: ne de cetero quenq̃ iudices: an/
teq̃ deus illum. Et ſic patet ſecundum
myſterium.

Tertium principale ꝛc. Duplex pu
nitio. Una tempoꝛalis. De qua. 2.
Re. x. Quod moꝛtuo Amon rege ꝛ
ſucceſſit filius eius Anon pꝛo eo. Rex Da
uid miſit nuncios cum barbis pꝛolixis. Se
cretarij autem regis temerarie iudicantes
dixerunt. Putas rex noſter: q̄ Dauid nun/
cios miſit ad conſolandum te? Non vere:
ſed vt exploꝛet patriam tuam. Amon rex
pꝛecidit barbam eoꝛum. Reuertentes nun
cij Dauid ad eum videnſq̧ ſic nuncios ſu
os. iratus inſtruxit exercitū: ꝛ deſtruxit om
nes illos populos? Unde hoc malum: ve/
nit de temerario iudicio. Secunda puni/
tio eſt ſpiritualis. De qua. ps. 49. Sedens
aduerſus fratrem tuum loquebaris. Se/
quitur punitio. Arguam te. ꝛ ſtatuam con
tra faciem tuam. ſ. conſcientie. Exemplum
franciſci. Jnterrogauit demoneȝ: qui plus
damnabantur? Reſpondit. Qui homines
iudicantes falſe. Quia per hoc pꝛoximum
infamant: nec reſtituunt poſtea. Glo. Hoc
vitio periclitatur totum genus humanuȝ.
Facecia de duobus conuentualibus exi/
ſtentibus in balneis ꝛ confitentibus mu/
tuo. Unus illoꝛum. d. Judicaui te ꝛ religio
nem tuam. Reſpondit alter. Jdem facim⁹
de vobis. Tu de me: ꝛ ego de te dico ma/
luȝ ꝛ iudico. Et ſic omnes ad īfernū imus.

¶ Jn ſexto Sabbato quadrageſime. Quod
maria eſt aduocata noſtra.

Surgite noli
te timere. Mat. 17. Exem
plum recitatur. Quidam
bergomenſis fuit: qui om
ni die ſabbati in honoreȝ
matris ieiunabat in pane ꝛ aqua. Duȝ fa
ceret monetam falſam. a pꝛetoꝛe compꝛe/
hēſus: in carcere ponitur. Die ſabbati dū
iſtaret hoꝛa moꝛtis. oculos ſuos ad mariā
ꝯuertit. d. O maria: vbi ſūt merita ieiunioꝝ
meoꝝ. Jn his ꝟbis: miraculoſe apꝫ carceri
b⁹: ſine oī obſtaculo libat⁹ ē. fugiēs d̄ ma/
nu carnificis. Jō ipaȝ ſalutemus. Aue ꝛc.

Surgite nolite timere. Recitat euange/liſta ꝙ xps quadaꝫ vice aſſumpſit ſecū tres ſuos diſcipulos. Petrum. Jacobū. Joānē ⁊ duxit eos in montē excelſum. ⁊ transfiguratus eſt ante eos. Scdm Nicolaū de lyra inter alios diſcipulos precipue hos. 3. aſſūpſit. duplici ratione. Primo ratione prero/gatiue: quia Petrus ſuper alios habuit firmaꝫ fidem: ꝓpter quā date ſūt ei claues regni celorum. Mat. 16. Tu es xps filius dei viui. Qui ſuper omnes confeſſus eſt ipſum eſſe chriſtum. Unde dictū eſt ei. Tibi dabo claues regni celorum. Secundo Joannes excellebat in virginitate. Et qua chriſto fuit plus familiaris. ⁊ magis dilectus. Cui mater in curā cōmiſſa ē. Unde Danꝫ. 25. pa.
Queſto e colui, che giaque ſopra el petto.
Del noſtro pelicano: ⁊ queſto fue
Diſu la croce: al grande officio eletto.
Tertio Jacobus inter alios: q primꝰ mar/tyrizatus eſt. Act. xij. Secūdo ratione amicitie: vt daret nobis exemplū ꝙ ſolum amicis ſunt aperienda ſecreta. Jo. 15. Uos autem dixi amicos: qꝛ omnia quecunqꝫ audi/ui a patre meo, nota feci vobis. Et Prouerbio. 26. Cum amico cauſam pertracta. Et Sen. Oia cum amico delibera. Jdeo hos aſſumpſit: nō alios. Sequit. Apparuerūt autem cum ieſu Moyſes ⁊ helias: vt dicit Tho. 3. par. q. 45. ar. 3. Moyſes qui mor/tuꝰ erat iam per. 500. annos. ɢ corpus non ſuum ſed aliud aſſumpſit. helias autē corpus proprium aſſumpſit ⁊ illuc venit de paradiſo terreſtri. Unde petrus hoc videns exclamauit. Dñe bonum eſt nos hic eſſe: ſi vis facimus hic tria tabernacula: tibi vnū: moyſi vnum: ⁊ helie vnū. Jſta aūt transfiguratio: vt dicit Th. ⁊ Nicolaus de ly. fuit hoc mō. Anima chriſti a principio ſue creationis fuit glorioſa per apertam viſionem ⁊ perfectam fruitionem. Uerūtamen ex diuina diſpenſatione fiebat: ꝙ gloria anime nō redūdaret ad corpꝰ. vt ſic eſſet paſſibi/le ⁊ mortale: ad implendū ꝓinꝫ redēptōis hūane. Et iō ex diuina ordinatiōe factū eſt: vt glia aie redūdaret ad corpꝰ in hora trāſfi/guratōis. vt oſtenderet diſcipulis gliā future reſurrectionis: non tantū anime ſed corporis: vt ſic animarent ad ſequendū chriſtuꝫ in acerbitate paſſionis ad quā eos inuitabat. Et ſic patet: ꝙ deitas illa in transfigu/ratione fuit deitas glorie quantū ad eſſentiam: ſed non quantū ad modū. Quia fuit eiuſdem rationis cum illa deitate que eſt in corporibus glorioſis. Sed non fuit ibi ꝑ modum paſſionis tranſeuntis: Et ideo illa deitas nō debet dici dos glorie. Quia dos glorie importat qualitatem permanenteꝫ. Jlle. Domine inquit bonum eſt ⁊c. Unde ceciderūt in terraꝫ. Quibus dixit. Surgite ⁊c. Sabbato precedenti egimus in laudeꝫ virginis. quō eſt noſtra auxiliatrix: hodie declarabimus quomodo ſit noſtra aduocata. Jn aduocato aūt: tres ſunt conditiones neceſſarie. Que fuerunt in maria virgine.

¶ Prima vt ſit gratiſſimus in verbis.

¶ Secunda vt ſit audax in cauſis.

¶ Tertia vt ſit feruens in ipſis.

¶ Prima vt ⁊c. C. de aduocatis. l. Aduo/cati. Uolētes aduocatū: eligere debent habentem gratioſam vocem: qꝛ gratioſa vox faciliter imprimit quod intendit. Et Sen. libro de quattuor virtutibꝰ. Quattuor ſūt hominis prerogatiue. Eius pulchritudo. Eius ſapientia. Eius laudabilis fama. Eiꝰ grata facundia. Et Cicero in prologo Rhetoricoꝝ veterū. Sapientia ſine eloquentia parum ꝓdeſt. Et Prouer. xij. Propter gra/tiam labiorum ſuorum: habebit amicū. Quod probatur exemplis. M. Antonius ſententie mortis adiudicatus. obſtupefa/ctum ſua eloquentia reddidit trucidanteꝫ. Preterea. M. Torquatus: de quo Uale. libro. 6. c. 2. adeo diſſolutus fuit: ꝙ eius pa/ter. L. Manliꝰ. ipſum in villam miſit ad cuſtodiendum porcos tamen poſtea ſua elo/quentia patrē liberauit a morte. Preterea Xenocrates philoſophus: tante fuit eloqntie: ꝙ cum in ſcolis legeret: quidaꝫ iuuenis diſſolutus Polemius nomine, omnibus vitijs imbutus dum ingrederetur ſcolas ip/ſius Xenocratis: ⁊ philoſophus iuuenem inſpiceret: conuertit lectiōem ſuam de vna materia in aliā de moribꝰ: adeo vt ipm ad bonos mores conuerteret. Preterea de Sapha muliere: que ſua eloquentia iuuenem ad ſe conuertit cum verſu ſaphico. A quo verſus ſaphici inuenti ſunt. Preterea de

Hortenſis

Hortenſia .Q. Hortenſij egregij oratoris
filia que orandi ac pronunciandi facundiā
maximo vigore ſeruauit. Et Hieronymus
qui ſibi duos dentes abſtulit: vt liberius
idioma hebreum pronunciaret. Maria aūt
habuit gratiā facundie: quia locuta eſt mi-
rabiliter. Unde angelus ad eam. Inueni-
ſti gratiam apud deū. Quia vt inquit dd:
Diffuſa eſt grā in labijs tuis. Uñ ſup oēs
fuit aduocata. Tres ſunt differētie aduo-
catorum. Quidam pro ſe. Quidaꝫ ꝑ ſuis.
Quidam pro bono cōmuni. Quidam ꝑ ſe:
quia prima charitas incipit a ſeipſo. Hoc
modo fuit Paulus: ſed non fuit exauditꝰ.
De quo. 2. Cor. xij. Ter dominuꝫ rogaui vt
diſcederet a me iſta tentatio. Et dixit mihi
Paule ſufficit tibi gratia mea. Nō fuit ex-
auditus. Secundo quidam pro ⁊c̄. Mat.
20. de matre filiorum Zebedei: que pro ſuis
filijs facta fuit aduocata. Dic inquit vt ſe-
deant hi duo filij mei vnus ad dexterā tuā
⁊ alius ad ſiniſtrā. Super quo Nicolaus d
lyra. Jacobus ⁊ Joannes credebant chri-
ſtum poſt reſurrectionem ſuaꝫ regnare hie-
ruſalem: vt dominus ſpiritualis: ideo ſuper-
bia inflati cupiunt ſublimari in ſuo regno.
Unde ex hoc matrem mittunt. Cui chriſtꝰ.
Neſcitis quid petatis: vnde fuerunt expul-
ſi: nec exauditi. Tertio quidam pro bono
⁊c̄. vt ſancti patres: qui aduentum meſſie
expectabant. Iſa. 14. Emitte agnum domi-
ne. Et Dauid. Oſtende nobis domine mi-
ſericordiam tuaꝫ ⁊ ſalutare ⁊c̄. Qui tamē
non fuerunt exauditi. Uixit Adam nongē-
tis. 30. annis petens chriſtum. Enos nongē-
tis quinq̄ꝫ. Enoch trecētis ſexaginta quin-
q̄ꝫ. Mathuſalē nongentis. 69. Quoad iſta
tria: maria fuit optima aduocata. Primo
pro ſe: q2 i tenera etate votū vouit virgini-
tatis. Ex hoc nunquam ſenſit ſtimuluꝫ car-
nis: vt dicit Th. 3. p. q. 28. Et Ric. in. 4. diſ.
30. nec potuit ab aliquo concupiſci: vt dicit
Th. in. 3°. diſt. 3. q. 1. Et hoc propter. 4. que
ſpiritus. ſ. in ea operabat. Primo q2 ſic vo-
luit. Exempli gratia. Joānes nutrit ſcortū:
⁊ vxorem habet longe pulcriorem ſcorto ⁊
tamen vxorem videre nō poteſt: ⁊ apparet
omnium mulierū ſpecioſiſſima. Unde hoc
niſi quia in oculis illius ribaldi demon im-
primit. vt faciat hominibus vxores turpiſ-
ſimas ⁊ odibiles apparere? Unde et oppo-
ſito arguamus. Si demon eſt tante potētie
vt faciat ſic: quāto plus deus pijſſimus po-
tuit tantam benedictionem marie virginis
infundere: vt nullus eam reſpiciens ad cō-
cupiſcentiam moueretur? Secunda cauſa
fuit ſancta conuerſatio. Non enim ad fene-
ſtras ibat. Tertia: ſancta occultatio: quia
deus occultabat in ea que poterāt ad libi-
dinem eſſe incitamenta. Et dedit illi grām
vt omnibus intuentibus in eam: non inor-
dinate mouerentur ad malū ſed ad bonū.
Quarta cauſa dicitur irradiatio. Ex oculis
virginis exibant radij: vt intuentium ocu-
los confunderent vt eam inordinate concu-
piſcere non poſſent. Ob quā cauſaꝫ voluit
Joſeph vir eius occulte dimittere eam. vt
dicit Ber. tanq̄ꝫ ſe indignum reputans ſuo
conſortio. Unde Origenes. Si ſuſpitiōem
in eam non habebat iuſtus: quō iuſtꝰ erat
vt imaculatā dimitteret? Ideo ergo dimit-
tere volebat: quia magnum in ea ſacramē-
tum eē cognoſcebat: cui appropinq̄re ſe in-
dignum exiſtimabat. Ille. Unde legitur in
hiſtoria grecoruꝫ. Quod Dionyſius ſuppli-
cauit Joāni euangeliſte qui erat cuſtos vir-
ginis vt eam videre poſſet. Qui cum eſſet
ad eam introductus: ea viſa: cecidit in ter-
ram quaſi mortuus. d. Niſi ſolidatus eſſeꝫ
in fide nō alium deum crederem. q̄ꝫ ipſam:
quia tantus radius claritatis ab ea proce-
dit. Et vt dicit Albertus. ꝙ ſicut chriſtus i
ingreſſu egypti extinxit omnes idola ado-
rantes: ita ⁊ aſpectus marie omnes vitio
ſodomitico laborantes. Tantus erat diui-
nus ⁊ ſanctus aſpectus. Secundo aduoca-
ta fuit pro ſuis. Jo. 2°. deficiente vino dixit
ad ieſum. Uinum non habent. Super quo
Theophilus. Hec eſt mater miſericordie
que deficiente vino dixit ad ieſum: vinum
non habent: compaſſa eorum verecundie:
ſicut miſericors. ſicut benigna. Ille. Tertio
aduocata fuit ꝑ ⁊c̄. O quomodo ſtaret mū-
dus: niſi hec pro nobis oraret? Unde Ber.
ſuper Can. 88. Conſtat enim pro vniuerſo
fuiſſe ſolicitam. Cui dictum eſt. Inueniſti
gratiam apud deum. Hec eſt que totiꝰ mū-
di reparationem obtinuit. ſalutem omnium

impetrauit. Ille. Exemplum .b. Dominici
⁊ Franciſci. In anno domini. M.cc.xi. ma
xima guerra fuit inter ianuenſes ⁊ piſanos
per mare. Et tunc ciuitas hieruſalem fuit
aſſediata ab infidelibus. Et erat tunc hie/
ruſalem militum ſancti Joannis Rhodij
Et tunc ibant induti pãnis aureis: ſ3 amiſ
ſo ſepulcro: induuntur de nigro. Et tunc
papa Innocentius fecit cõcilium generale
dictum lateranenſe. In quo fuerunt p̄lati.
M.ccccc. ⁊ concluſum fuit. ꝙ fieret pax in
ter ianuenſes ⁊ piſanos. Et fuerunt miſſi
vnus poſt aliũ circa. 36. legatos. Et nullus
ipſorum fuit aliquando reuerſus nec ꝑꝑ
chriſtũ nec ꝑꝑ ſepulchrum nec propter hie
ruſalem. Tandem papa Innocentius ſe
mouit in perſona: vt iret pro pace fienda.
Et infirmatus Peruſij mortuus eſt. Et pa
pa Honorius ſucceſſit: ⁊ voluit vt vnuſq̄ſ/
q3 veniret ad dãdu3 ei obedientiã. Et hoc
modo perdita eſt ciuitas hieruſalē. Et tũc
anno domini. M.cc.16. apparuit chriſtus i
aere cum. 3. lanceis: ꝯtra tria peccata: ſup/
bie. luxurie. auaricie. virgo autē maria ge
nibus flexis prouoluta ad pedes eius. d.
O fili dabo tibi ſeruos meos: videlicet
Dominicum. Franciſcum: qui mundũ con
uertent ad te. Dantes de ijs. xi. Paradi.
La prouidencia che gouerna el mundo.
Cum quel conſiglo colqual ogni aſpetto.
Creato e vinto prima che vada al ſondo.
Duo principij ordino in ſuo fauore.
Che quinci ⁊ quindi gli fuſſer per guida.
Luno fu tuto ſeraphico in ardore.
Laltro per ſapientia in terra fue.
Di cherubina luce: vno ſplendore.
Cui filius. Mater mea phas non eſt quiſp/
piam vobis nege3. Sum contentus ei par
cere volo. Unde patet primum ⁊c.

Ecunda conditio ⁊c. Audacia plu
rimum adiuuat. Poeta. Audaces
fortuna iuuat. Plinius. Fortes for
tuna iuuat. Et Uirgilius. i. Eneidos. Exp/
ti reuocate animos meſtũq3 timore3 Mit/
tite. Unde ſcriptura de audacia officialis.
Eccleſiaſtici. 7. Noli querere fieri iudex: ni
ſi valeas virtute irrũpere iniquitates. Au/
dacia erit in aduocato: ſi cõcurrit munus.
Deut. 16. Munera cecant oculos ſapiētũ:
⁊ mutãt ꝟbo iuſtoꝝ. Et Claudianus. Me/
rent captiue polluto iudice leges. Ouidi⁹
libro de arte. in. 3. Munera crede mihi: ca/
piunt homineſq3 deoſq3. Placat̄ donis iup
piter ipſe datis. Ad propoſitum. Maria ē
ſumme audax in celeſti curia ⁊ palatio. De
qua Eccle. 24. In hiēm ptās mea. S3 q̄
re eſt tã audax: Rñdeo. ꝙ triplici rõne.
❡ Primo ratione parentele.
❡ Secundo ratione meriti.
❡ Tertio ratione gratie inuente.
❡ Primo ratione ⁊c. Quia eſt mater regis
eterni. Ponit Uale. lib. 5. c. 4°. de. M. Co/
riolano qui fuit homo magne virtutis ⁊ in
genij poſt multas pro patria ſua romana
res geſtas, propter inuidiam plebis exul fa
ctus eſt. Qui indignatus ꝯtulit ſe ad vol/
ſcos, vbi tanta breui tempore gratia ⁊ au/
ctoritate valuit: ꝙ eius conſilio bellum ro/
manis indiceretur. Ipſe dux belli conſen/
ſu omnium factus eſt. Uaſtatis primo ro/
manorum agris: ⁊ captis multis oppidis:
⁊ plurimis in deditionem acceptis: ad vr/
bis tandem expugnationem duxit exercitũ
Romani tanta mole belli territi: legatos
ad eum de pace ⁊ reditu ſuo miſerunt: qui
nihil profecerũt. Miſſi poſtea ſacerdotes
nihil plus ipſis obtinuerunt. Profecta tan
dem matre ſola inuictum eius animũ fre/
git ⁊ eius amore bellum a patria amouit.
Quod igitur patrum auctoritas: quod deo
rum reuerentia non potuit: ſola filij in ma
tre3 pietas fecit. Dic ad propoſitum marie.
Figura. 3. Reg. x. de Salōne qui matri ſue
Berſabee dixit: ea collocata in ſolio ſuo.
Pete a me mater mea quod vis. Neque
eni3 phas eſt: vt auertam faciē meam a te.
❡ Secundo ⁊c. q2 ſuper omnes creaturas
i omni motu ſuo meruit. Unde Aug. Unũ
ſcimus pro certo: ꝙ omnis marie vita ⁊
actio ſemper intenta fuit in domino. Ille.
Habent enim Theologi ꝙ meritũ noſtrũ
conſiſtit in amore dei. Maria ſuper omnes
deũ filiũ ſuum amauit. Nam tpe paſſionis
xpi quidã fuerũt fortes in amore ſed debi
les in aſſociatione ⁊ fide: ſicut apl'i q ipſum
viuũ dilexerunt ſed tñ ab ipſo receſſerūt ⁊
fidem perdiderunt. Alij fuerunt fortes in
aſſociatione ⁊ in amore: ſed tñ debiles in

ſide.ſicut deuote mulieres que xp̄z mortuū
dilexerunt ⁊ ab eius cruce non receſſerunt:
ſ; tñ ſidē pdiderūt. Beata aũt virgo fuit for
tis i amore: q2 filiũ ſp dilexit. Immo facili⁹
fuiſſet ei mori q̄ ab eius dilectione ſeparī.
Dilectio fuit fortior in aſſociatiōe: q2 iuxta
crucē imobil' ſtetit. Jo.19. Fuit fortiſſima i
ſide: q2 ſides i ipſa ſola remãſit nec tpe paſ
ſiōis extingui potuit. Uñ ſic ſr̃ oēs meruit.
Tertio rōe gr̃e inuẽte: q2 gratiaz humano
generi inuenit. Inueniſti gratiaz apud de
um. Quam gratiam? Dei ⁊ hominum. Au
dacia cuius dominatur in celo. in purgato
rio. i mundo. in inferno. Unde Ber. Data
eſt tibi omnis poteſtas ĩ celo ⁊ in terra: vt
omnia quecunq; volueris valeas impetra
re. Ille. Et Petrar.
Li ochij ti pregamo: apri non ſeri.
E per virtu. del tuo gran ſplendore.
Fa chel diauol confuſo ſi ſoterri. Ille.
Tertia conditio ⁊c. vt ſit feruens ĩ ipſis ob
tinendis. Apoſtolus. Solliciti nō pigri. Ad
propoſitum. Maria fuit ⁊ eſt feruẽs: quia
nec ad horaz recedit. P̃s. Aſtitit regina ⁊c.
Unde tenuit omnes vias impetrãdi. Que
ſunt tres in preſentiarum.
¶ Primo per viam humilitatis.
¶ Secundo per viam improbitatis.
¶ Tertio per viam improperationis.
¶ Primo per viam ⁊c. Prouer.15. Reſpō
ſio mollis frangit iram. Maria hunc mo
duz tenuit: quia humilis ore. corde. opere.
Luc.2. Reſpexit humilitatem ancille ſue.
¶ Secundo per viam ⁊c. importune petit
Unde ecl'ia. Mōſtra te eſſe matrem. Et in
ſequentijs. Ora patrem. iube natum. Dali
ad intendere o maria che ſei. Et nihil ei de
negat. Heſter.6. Quid vis regina. ⁊ que ē
petitio tua? Etiam ſi dimidiam partem re
gni petieris: impetrabis. Et ecleſia in ſeq̃n
tijs. Clementior pre ceteris: ſuccurre nobiſ
miſeris: mortalium ſpes vna. Unde Ber.
Quid ad mariam trepidat accedere huma
na fragilitas? Nihil eſt in ea auſteruz. tota
ſuauis ⁊ dulcis. omnibus offerens lac ⁊ la
nam. ¶ Tertia conditio ⁊c. Fili recordare
qd tibi feci. Te portaui.9. mẽſibus: te lacte
paui: te ſuper aſellum in egyptum fugi: te
in triduo cum lachrymis queſiui: te in tem
plo obtuli: te ſecuta ſum in montem calua
rij: te aſſociaui: quia alijs recedentibus nō
receſſi. Unde quidam vulgaris. Quis non
poteſt contriſtari: matrem chriſti contem
plari: in tãto ſupplicio? Ideo Ber. Securū
habemus acceſſum ad patrem. vbi mater
ante filium. Filius ante patrem. Mater
oſtendit filio pectus ⁊ vbera. Filius oſten
dit patri latus ⁊ vulnera. Nulla ergo pote
rit eſſe repulſa: vbi tot occurrũt charitatis
inſignia. Ille. Et Petrar.
A te ricorre el miſer peccatore.
Pregando che ti piaza per clementia.
Sempre camparlo dal diuin furore.
Aſſimilatur roſe que redolet. De qua Ec
cleſiaſtici.24. Quaſi roſe plantatio in ieri
co. Eccleſia in ſabbatis. Gaude roſa pura
decens. ſpecioſa ſemper recens. flos ĩmar
ceſſibilis. Secundo viti. De qua vbi ſu
pra. Ego quaſi vitis fructificaui ſuaui ⁊c.
que ſerpentes fugat. ita ⁊ maria demones.
Dic hoc exemplum ⁊ applica illud. Refert
Uincentius hiſto. exemplum. Quidam ro
manus imperator fuit. cui diuina clemen
tia vxorem genere ⁊ moribus nobiliſſimaz
prouidit ac pulchritudine honeſtiſſimam.
O pulchrum donum quando homo repe
rit bonam vxorem. Prouer.19. Domus et
diuitie dantur filijs a parentibus. vxor bo
na a domino preparatur. quaſi dicat gra
tia eſt ſpecialis vt quis bonam vxorem ha
beat. Uenit autem in mentem imperatoris
vt pergeret per orbem viſitare loca ſancto
rum. Accepto itaque conſenſu a coniuge:
regnum ⁊ quendam ſuum fratrem adole
ſcentem ei recommendauit. ⁊ ſic diſceſ
ſit. Adoleſcens autem deceptus in amo
rem imperatricis. ſepe petiuit ab ea de a
ctu carnali. Imperatrix autem ipſum poſu
it in quadam turri cuſtodiendum cum de
centi cura: vſq; ad aduentum imperatoris
ne iuuenis mulierem amplius moleſtaret.
Determinato autem die ⁊ tempore: videli
cet poſt quinq; annos: imperator redijt.
Quod vxor audiens ſũme gauiſa eſt. Iuſ
ſitq; nobiles ⁊ maiores i occurſuz eius oc
currere. ⁊ vicos ciuitatis adornari decenter. ⁊ fra
trē impatoris iuſſit de carcere exire. Quã
primū fr̃i obui⁹ iuit an̄ aduentuz īpatricis

Requiſitus ab imperatore: cur tam afflictus eſſet ⁊ pallidus. Reſpondit cũ lachrymis. Uxor tua me tali modo o ĩpator tractauit: eo quia increpaui eã: ſuper actu impudico. Facta eſt meretrix tuorum nobilium. Quod audiens rex in terram cecidit quaſi mortuus. Confortatus verbis aſtãtium ſurrexit. Interim venit mulier cum puellis volens dare oſculum imperatori. ipſam percuſſit pugno ⁊ eam expulit. Precepit ſeruitoribus ſuis vt ipſam ducerent in ſiluam quandam ⁊ eam ibi decollarent. Cum feciſſent. ⁊ eam tam pulchram vidiſſent. decreuerunt ante eius mortem accipere mutuum ſolatium ab ea. Clamans autem ac ſe defendens ⁊ omnino renuens ac nomen virginis inuocans. In huiuſmodi verbis ⁊ clamoribus quendam comiteȝ cõtigit illac tranſire: qui romam ibat. Uidẽs mulierem valde ſpecioſam: ipſam ab inimicis liberauit. Interrogans eam que eſſet: ex humilitate indicare noluit. ſed petijt vt ipſam adduceret in domum ſuam ⁊ ꝑ ancilla eam ſuſciperet domine ſue. Gauiſus eſt valde comes. Qua conducta: dedit ei in curam paruulum filium: vt ipſuȝ nutriret. Quem ſuſcipiens care ipſum fouebat. Accidit vt frater comitis eſſet philocaptꝰ de ea vehementer. Una die petiuit ab ea: vt ei copularetur in matrimonio. petiuit 2°. 3°. renuit ſatis. Nephandus homo non valens obtinere quod volabat. Nocte ductus diabolico ſpiritu occidit pueruȝ comitis quem in gremio tenebat cuȝ dormiret currente ſanguine per lectuȝ. Et clamãte oxime. comes cum familia hoc audientes ac extiſtimantes mulierem puerum occidiſſe: de communi conſenſu: data eſt in manu pyratarum vt ipſam in alto mari ꝓcipitarent. Uidentes ipſam tã pulcrã. decreuerunt prius accipere mutuo amoroſi placeri. Cumq; nollet aſſentire: ipſam in quadam rupe altiſſima maris dimiſerunt vt ibi fame moreretur. Cumq; per tres dies ⁊ noctes cum lachrymis fuiſſet ſine comeſtione ⁊ nomen matris inuocaret. O chriſtiane inuoca mariam: apparuit ei virgo. d. O filia noli dſperare: cito accipias talem herbam quam habes ſuper tergum ⁊ ſub pedibus ⁊ facies emplaſtrum: ⁊ ſic ſanabis omnes leproſos. ⁊ tua puritas manifeſtabitur. Cumq; herbam collegiſſet hora tertia tertij diei: naute venerunt ad ripam: ab ipſa vocati: eam ſuſceperunt. et ad portum romanum conduxerunt. Egreſſa de naui repperit leproſum totum fetidũ in ripa portus ⁊ ipſum ſanauit. Uenit autem ad vrbem iſtam: in qua erat impius ille frater comitis. qui paruulum occidit huius mulieris. qui ob hoc malum leproſos erat factus. Ad hunc fuit conducta: ſed ab eo minime cognita. Rogatur obnixe a comite vt ipſam ſanet a morbo lepre. ⁊ quicquid mercedis velit dabitur illi. Reſpondit ſe facturam: ſi de omnibus peccatis ſuis coram illa ⁊. 7. perſonis vult confiteri peccata ſua. Reſpondit ille. Suȝ contentꝰ. Confeſſus eſt peccatum illud. ſe puerum occidiſſe comitis fratris ſui. in manu mulieris nutricis. Audiens autem frater expauit. plus dolens de amiſſione illius mulieris. Reſpondit illa. Ego ſum illa mulier: ⁊ tibi omnipotens deus parcat. Unde ipſuȝ ſanauit. Receſſit a loco illo. ⁊ romam venit leproſos ſanando. Cumq; eo applicuiſſet conducta ē vt fratrē imperatoris ſanaret: qui ⁊ ipſe in lepram incurrit propter peccatum mulieris accuſate iniuſte imperatori. Reſpondit vt prius fecit fratri comitis: ſi peccata ſua confiteri vellet coraȝ papa. Promittit facere. Cumq; omnia: hoc excepto confeſſus eſſet. Reſpondit mulier. Unum deeſt. Tandem propalauit peccatum factum contra mulierem de peccato infamationis in mulierem. Quo audito: papa flere cepit ſuper caſum illius imperatricis. credens mortuam eſſe. Mulier autem ſancta ſanato a lepra fratre imperatoris. dixit. Noſti me fili: Non ait. Ego ſum illa imperatrix. ⁊ omnia narrauit per ordinem. Tunc omnes cum letitia ipſam ſuſceperunt. Uolens autem imperator iteruȝ eam reaſſumere in vxorem vt prius. renuit omnino. Et ob amorem virginis que eam liberauit a tot periculis in monaſterio monialium ſe recluſit: ibiq; vitam finiuit. deuota exiſtens marie virginis. Applica diligenter qꝛ pulchrum eſt.

¶ Dominica

¶ Dominica. 2. quadrageſime. De fide: ſermo magnus.

MIſerere mei domine fili dauid. Math. 15. ¶ Fama ſparſa ꝑ ciuitates terre promiſſionis Tiri ⁊ Sidonis de chriſto ieſu ꝓpter miracula que faciebat circa infirmos: Ecce mulier cananea a finibus illis egreſſa ad ieſū acceſſit dicēs. Miſerere domine fili dauid: filia mea male a demonio vexatur. Officiū boni oratoris: vt habet Cicero: eſt beniuolentiam captare. Ideo hec mulier vſa eſt maxima prudentia: q2 confitetur diuinitatem ⁊ humanitatem. Primo diuinitatē dū dicit. Miſerere mei domine. Secundo humanitatē: dum dicit. Fili dd. Exponit autem ſuam tribulationem dicens. Filia mea male a demonio vexatur. Chriſtus autē ei oſtendit tres maximas duritias. E per che o ieſu: Vere vt dicit. Glo. vt eius conſtantiam cōprobaret. Et mulier contra has vſa eſt tribus prudentijs. Prima duritia: quia chriſtus nihil reſpondit: ac ſi eſſet excōmunicata. Ad hanc duritiā ſe habuit ꝓnide: q2 ad diſcipulos iuit rogans eos. Et diſcipuli rogobant eū d. Dimitte eā q2 clamat poſt nos. Secūda duritia fuit in hoc: quia dixit eam nō eſſe de ouibus iſrael: quibus chriſtus ſpecialiter erat miſſus dicens. Nō ſum miſſus niſi ad oues que perierunt domus iſrael quaſi dicat: tu de illis es. Oues iſrael erant oues dei. Inſinuauit ergo ipſā nō de ouibus chriſti: ⁊ per cōſequēs ꝙ erat de ouibus diaboli. Ad hanc duritiā ſe habuit magnanimiter: q2 ad xp̄m ſe approximauit ⁊ ipſū adorauit dicēs. Domine inquit adiuua me: quaſi dicat ſi: vſq3 modo fui ouis diaboli: modo eſſe volo ouis tua: In ſignum huius adoro te. Adiuua me: ſic paſtor adiuuat ouem ſuā debilē ⁊ infirmā. Tertia duritia fuit: q2 eam caniculam appellauit. Non ſolum dixit eam nō eſſe ouem ſuam: ſed etiam canem. Non eſt bonū ſumere panem filiorum. Glo. ideſt doctrinā ⁊ miracula iudeis promiſſa. Et mittere canibus. ideſt gentilibus. Ad hanc duritiam ſe habuit humiliter: q2 non negauit ſe eſſe canem ſed cōfeſſa eſt di. Etiam dn̄e. ac ſi dicat: canē me vocas: canē tuā eē volo. Domini enim ſuos canes non expellunt. ⁊ ſi expellunt per vnam portam: reuertuntur per aliā. Si ego ſum canis tua: nō debes me expellere a te. Et ſi pur expelleris: ꝓtin9 ad te redibo. Quia domini permittūt ſuos canes comedere de micis que cadunt de mēſa ei9 Da mihi micā: q2 ſum canis tua. i. gratiam ſanitatꝭ filie quam peto. Rn̄dens aūt ieſus dixit. O mulier magna eſt fides tua: que. ſ. me ſuperauit ⁊ vicit. Sup quo Origenes i pſenti home. Mulier caput peccati. arma diaboli. expulſio padiſi. mater delicti. corruptio legis antiq3 venit ad ieſum: mira res. mirū negotiū. Iudei fugiunt cananea ſeqtur. Ille. Applica euangeliū. De fidei vnitate erit ſermo hodie. De qua tria videnda ſunt.

¶ Primum dicitur oppoſitionis.
¶ Secundum dicitur manifeſtationis.
¶ Tertium dicitur fructificationis.

PRimum dicitur ⁊c. Cum triplex ſit fides ſub qua cōmuniter viuit totum genus humanū. videlicet chriſtianorum. iudeoꝝ. ſaracenoꝝ. Querit dubium. An omnes poſſint ſaluari ſub ſua fide obſeruādo que ſua fides cuiq3 pcipit: Ad hoc due ſunt opiniones. Una opinio ꝙ ſic. Alia ꝙ nō. Prima ꝙ ſic: ꝓbat intentum ſuū. tripliciꝛ. Primo ratione. Scdo auctoritate. Tertio admiratiōe. Prio rōe tripliciꝛ.

¶ Primo ratione finalitatis.
¶ Secundo ratione ſupabilitatis.
¶ Tertio ratione credulitatis.

¶ Primo finalitatis. Concluſio eſt ph̄i in 2°. Phoꝝ. Omne agens agit ꝓpter finem In. 2°. de aīa. Natura agiꝛ ꝓpter finē. In 2°. Meta. Finis eſt cauſa cāꝝ. Quod affirmaꝛ per Th. 1. 2. q. 1. Et ꝑ Scotū in. 1. diſt. 1. Exēpli gr̄a. De illo q vineā plātat: ad finē vt vinū bibat. Ad ꝓpoſitū. Quo fine deus aīas hoīum creat: Uere vt btificenꝛ. Aug. d. in. 2. di. 2. Fecit de9 rōnalē creaturā vt ſū mū bonū itelligeret itelligēdo amaret. amādo poſſideret. poſſidēdo frueretꝛ. Et ꝑ theo. in. 1. di. 46. Aliꝛ fruſtra eas creaſſet. S3 vt dicit ph̄s in. 1. Pol. In. 3. de aīa. Deus nihil ocioſum fecit in natura. In. 1. celi ⁊ mūdi.

1. pri. prudentia
2. magnanimitas
3. humilitas

prudētias

Deus ꝛ natura nihil agunt fruſtra. In .9.
Metha. Nihil eſt ocioſum in natura. Un/
de nō eſt credendū. ꝙ illud agens nobiliſ/
ſimū. fecerit hoiem vt pderet: ſed vt ſalue
tur. Uñ per ꝯñs oēs tam iudei ꝙ̄ ſaraceni
ꝛ xpiani ſaluanť in ſua fide. obſeruādo ea
que ſunt obſeruāda. Credis o ciuis. et tu
mercatoꝛ. ꝙ vxoꝛ tua tibi pariat filium ad
finē vt ſuſpendať: Aut mater filiam vt ſit
meretrix: Uere non: ſed vt honeſte viuat.
Quia in .i. Pol. Generanť ad genitū natu
raliter eſt amicitia. Et. l. fi. C. de curatore fu
rioſi. Nullus eſt amoꝛ q vincat amorē pen
tum. A fortioꝛi deus creat aias ſingulorū
vt ſaluenť. Igiť oēs ſaluabunť in ſua fide.
Scdo rōne ꝛc̄. Concluſio phi. 3°. de aia.
Et. 2°. Metha. Unūquodq agens operať
ſm ppꝛietatē ſue nature. Exēpli gratia. De
ſole. de igne ꝛc̄. Si natura operatur multo
plus natura dei. In deo ſunt duo Miſeri/
coꝛdia ꝛ iuſticia. Atteſtāte ppha. Duo hec
audiui q: poteſtas dei eſt. ꝛ tibi dñe miſeri
coꝛdia. Et alibi. Mia ꝛ ꝟitas obuiauerūt
ſibi iuſticia ꝛ pax oſculate ſunt. Sed maioꝛ
eſt miſericoꝛdia in deo ꝙ̄ iuſticia. Jacobi.
2. Miſicoꝛdia ſuperaltat iudiciū. Et pš.
Miſerationes eius ſuper omnia opa eius.
Et de pe. di. i. c. Quia. Diuinitatis natura
clemens eſt ꝛ pia: magiſq ad indulgentiā
ꝙ̄ ad vindictā pna. Et. C. de nuptijs. l. Im
perialis. Nam ita credimus dei beniuolen
tiā ꝛ circa genus humanū nimiā demētiā
ꝙ̄tum nature noſtre poſſibile eſt imitari. q
quotidianis hominū peccať ſemper igno/
ſcere dignatur ꝛ penitentiam noſtram ſuſci
pere: ꝛ ad melioꝛem eā ſtatū reducere. Et
Dantes.

Non e peccato deſi tanto graue.
Che del intrar a te ſignoꝛ idio.
Cunq ſe pente non troua li chiaue.
Che ſey ſi manſueto e tanto pio.
Che tua bonta al peccatoꝛ ſocoꝛre.

Et Petrarcha. 6. Triū. diuitať. Ma tardi
non ſo may gratie diuine. In quelle ſpero
che anchoꝛ in me ſarāno. Alte operatione
ꝛ pelegrine. Et rōnem aſſignat Ric. in. 4.
di. 46. a. 2. Quia miſericoꝛdia eſt deo natu
ralioꝛ eo ꝙ reſpicit bonitatem ſue nature.
Iuſticia vero reſpicit peccata. Quapꝛopť
ſi miſericoꝛdia eſt deo magis naturalis: ꝙ̄
iuſticia. Et vnūquodq ſequiť ppꝛietatem
ſue nature. Quod fuit fundamentum rōis
in pꝛincipio. Ideo ꝯcludiť: ꝙ deus ex abū
dantia ſue miſicoꝛdie: ſaluat oēs qui moꝛa
liter viuunt ſub ſua fide ꝛ lege. Igitur ſal/
uantur oēs. Unde patet. 2. rō. Tertio ra
tione ꝛc̄. Quicunq credit bene ſuam fidē
eſſe bonam: ſaluatur. Unde eſt ꝙ chꝛiſtia/
nus ſaluatur: Uere: q: credit ſuam fidem
eſſe bonā. Eadem rōne. Si credere xpia/
ni ipm ſaluat: etiā credere ſaraceni. ꝛ iudi.
Fundamentū rationis ponitur ab apoſto/
lo: ad Ro. x. Omnis qui credit in illum nō
confundeť. Nō enim eſt diſtinctio iudei et
greci. Nam idē dñs oium diues in omnes
qui inuocant illum. Ois enim quicunq in
uocauerit nomē domini ſaluus erit. Ideo
Job q non fuit iudeus: nō natus. non moꝛ
tuus iudeus: ſed gētilis. Et Nabucodono/
ſoꝛ: fuerunt ſalui: ꝙ̄uis nō eſſent chꝛiſtiani.
Igitur in ſua fide quiſq poteſt ſaluari. Uñ
patet. 3. rō. ¶ Scdo Auctoꝛitate. Et p° Jo
elis. 2°. Ois quicunq inuocauerit nomen
domini ſaluus erit. Sed omnis natio ſub
ſua fide deum inuocat. igitur ſaluatur. Et
i. Thim. 2°. Deus vult oēs hoies ſalnos fi/
eri. Igitur omnes ſaluantur. ¶ Tertio p/
batur admiratione. Si ſolum ſaluaren/
tur chꝛiſtiani: ꝛ alij damnarentur: mirum
eſſet oibus. ꝙ deus vellet tot populos dā/
nare. Igitur dicendum eſt ꝙ vnuſquiſq
ſi bene viuat ſaluetur.

¶ Alia opinio: ꝙ ſolū chꝛiſtiani ſaluātur.
Et hoc pꝛobatur verbo chꝛiſti. Mar. vlti.
Euntes in mundum vniuerſum: pꝛedica/
te euange. omni creature: qui crediderit ꝛ
baptizatus fuerit ſaluus erit. Qui vero
non crediderit condēnabitur. Et Athana.
in Symbolo. Quicunq vult ſaluus eſſe:
ante omnia opus eſt: vt teneat catholicam
fidem. Ueniamus ad ſecundum vbi de/
clarabitur veritas.

S Ecundum pꝛincipale. In quo ape
riendū eſt: que ſit illa fides vera in
ter omnes: ab omnibus tenenda.
Unde reſpondeo ſm ſcolam omnium theo
logoꝛum. Quod ſola fides chꝛiſtianoꝛū eſt
bona. ꝛ ſola ꝛ non alia: vbi omnes ſaluen/
tur quicunq

tur quicunqꝫ ſaluantur. Que concluſio debet eſſe maximi gaudij apud oēs chriſtianos. Cum illi ſoli ſint in ſtatu vere ſalutis. Que cōcluſio probatur vera. 5. rationib⁹. In. i. Metha: Hi ſoli docent. qui cauſas de ſingulis dicunt.

Primo ratione durationis.

Secundo ratione teſtificationis.

Tertio ratione perſecutionis.

Quarto machinationis.

Quinto ratione corruſcationis.

Primo ratione ⁊c. Concluſio iuriſtarū. C. de veteri iure enucleando. l. Tanta. §. Mirabile autem. Humani iuris conditio ſp in infinitum decurrit: ⁊ nihil eſt in ea quod ſtare perpetuo poſſit. Ille. Hodie puer. die craſtina ſenex. vita noſtra decurrit. In. 5. trium. tpis. Et quāto poſſo al fine maparechio Penſādo al breue viuer mio nel quale Sta mane era vn fnaciullo or ſon vechio. Faciamus ſic rationem. Una res tanto melior dicitur: quanto durabilior. In. 3. phi. In. 3. Topi. Bonum quanto permanentius: tanto melius. Exempli gratia. Uinū enim qd ex ſua virtute plus durat dicitur melius eſſe ceteris paribus: illo vino quod cito corrumpitur. Res ergo dicitur meloir: quanto durabilior: ⁊ econuerſo. Ad propoſitum. Fides chriſtiana ſola ⁊ non alia non poteſt deficere: ſed inuiolabilis perſeuerat vſqꝫ ad conſumationem ſeculi. Quid dicis o pater Augu. li. de vtilitate credēdi. c. 89: Dubitamus nos de fide chriſtiana: Certe non expedit. Eius enim eccleſie ⁊ fidei gremio creditur: ꝙ vſqꝫ ad fidem ſeculi firma. integra. ⁊ inuiolata permanebit. Ille. Sed opponit chriſtiano ſaracenus per hanc rationem: ⁊ iudeus. Primo ſaracenus: ꝙ fides ſua adhuc perſeuerat iam per tot annos. Cui reſpondet Th. in. i. contra Gen. c. 6. Quod fides illa durat non quia eſt bona. ſed quia obſeruantia illius eſt carnalis. ⁊ delectabilis obſeruatoribus. Unde machometus in alcorano. c°. 3°. de prophia penitentie: promittit ſuis ſectatoribus quod porcis. aſinis. ⁊ ceteris beſtijs omnino conuenit. videlicet coitū. vſū ciborum. ⁊ habere multas mulieres videlicet: vſque ad duodecim. O viliſſime canis. O zuſo porco. inimicus omnis pudicitie. Contra quam opinionem: eſt tota lex chriſtiana. Immo ⁊ ſuus Auicennas. qui de eadē fuit ſecta: dicit aperte. 9. Methaphi: Lex noſtra quā Machometus dedit. oſtēdit perfectionem felicitatis ⁊ miſerie. que ſunt ſecundum corpus: ſed alia eſt promiſſio que ſolum apprehenditur intellectu. Et tu o Ariſtote. quid dicis: Uideas in. ij. Politico. vbi dicit tria inhoneſta. Primū quod expedit ſenioribus ad temperantiam: coitum facere. Quod a ſcriptura et a noſtra fide reprobatur hoc. Eccleſiaſtici. 25. Tres ſpecies odiuit anima mea. ſenem fatuum. ideſt luxurioſum. Et Cicero. i. de offi. Luxuria cum omni etati ſit turpis: ſenibus tamen fediſſima eſt. Secundū eſt: ꝙ nullum orbatū vel ſterilis conditionis: debet nutriri. Quod eſt maximum malum. ⁊ eſt contra dictamen rationis. Quam culpam habet ille: Quod malum a noſtra fide eſt alienum. Tertium inhoneſtum. Quod ſi quis genuerit filios vltra ſuam poſſibilitatem ⁊ diuitiarum affluentiam: antequā ſentiatur vita fiat aborſus. Et ꝙ homo poſſit habere tot mulieres: quantū poteſt eas ſuſtentare. O philoſophe vbi eſt ſcientia tua: Ubi philoſophia tua: Si qs hoc ageret. nonne fruſtraretur ordo totius nature: Que omnia noſtra fides reſpuit. Et fundata i bono ciuili ⁊ politico. clamat per apoſtolum. Ad Coloſeñ. 3. Mortificate membra veſtra que ſunt ſuper terram. Unde patet opinio. Secundo arguit iudeus. fidem ſuam bonam eſſe: quia durat vſque in hodiernum diem. Cui Tho. vbi ſupra reſpondet. Quod ideo iudeus perſeuerat: non quia eius fides ſit bona: ſed duplici ratione perſeuerat nobiſcum iudeus. Prima: vt ſit memoriale quoddam dominice paſſionis. Quia dum ipſum videmus recordamur paſſionis domini. Unde dicitur per prophetam. Ne occidas eos: nequando obliuiſcantur populi mei. Secunda: vt nobis deferant el librazo ⁊ calamaro veteris teſtamenti. Unde non eſt bona: quia iam tempus preterijt. Immo iudeus

in ſua lege tria inhoneſta dicit. Contra q̃
lex noſtra clamat. Primū ꝙ anima huma
na non poteſt videre deum: ēt poſt mor/
tem. Sed hoc modo beatificabitur: Quia
habebit omnes delectationes quas volet
Sicut antiquitus in deſerto illi qui ſume
bant manna: habebant omne delectamen/
tum: iuxta illud. Sap. 16. Panem de celo p̄
ſtitiſti illis. vnde conueniunt cū ſaracenis
quod contra lex noſtra. Jo. 17. Hec eſt vi/
ta eterna vt cognoſcant te ſolum deum ⁊
quem miſiſti ieſū chriſtum. In verbo chri
ſti: vt cognoſcant te ſolū: Uole humili dic
O fede ſancta: che ſola. ſola. promittis pa/
radiſum. O fides veri dei: que ſola. ſola. ꝓ
mittis viſionem dei. Hec eſt iquit vita eter
na vt cognoſcant ⁊c. Secundum inho/
neſtū eſt. quod inimicus ē odiēdus. Mat.
5. Dictum eſt antiquis. Diliges amicū tu
um: ⁊ odio habebis inimicum. Unde nos
odiunt. Sed lex chriſtiana omni charitate
plēa clamat. Mat. 5. Diligite inimicos ve
ſtros. Et in cruce clamauit. Mat. 25. Pater
ignoſce illis. Jo me allegro o ieſu: dā audio
hanc vocem pietatis ⁊ totius amoris. O
bonitas fidei noſtre que reddit bonum ꝓ
malis: ꝙ nulla alia ſecta facit. Tertium
inhoneſtum: Quia iudeus non ſeruit pro/
ximo niſi cum vſuris dicens hoc eſſe iuſtū
Deut. 23. Nō fenerabis fratri tuo ſed alie
no ad vſuram pecuniam. Sed lex noſtra
oppoſitū dic. Lu. 6. Date mutuū nihil ide
ſperantes. Glo. Quod precio poſſit eſtima
ri. Unde concludo: ꝙ ſaracenus comedit ſi
cut porcus in terra. Judeus ſicut aſinus.
Unū pꝫ prima ratio. ꝙ lex ⁊ fides noſtra eſt
excellentior ratione durationis. ¶ Secun
do ratione ⁊c̄. Quia omnes ſecte noſtram
fidem bonam affirmant. Concluſio eſt phi
li. de ſomno ⁊ vigilia. Et in. 7. Ethi. Fama
quam oēs ſamant vel exclamant: nō ex to
to. perit. Et. ff. de officio queſtoris. l. i. Illi
opinioni ſtandum eſt: que plurimorum te/
ſtimonio probatur. Et de officio: ⁊ de pote
ſtate delegata. c. Prudentia. Integrum
eſt iudicium: quod plurimorum ſententijs
approbatur. Ad propoſitum. Fides noſtra
pluribus teſtibus approbatur. Et vt dicit
Mat. 18. Et extra de teſtibus ⁊ atteſtatio
nibus. c. In omni negocio. Quod ſimplici/
ter duobus vel tribus teſtibus aliquid in
iudicio aſſerentibus: fides adhibetur. Fi/
des noſtra plures habet teſtes in laudem
ſuam. Primus eſt eccleſia: que nō poteſt
mentiri. Quia vt dicit Tho. 22. q. i. ar. 3. Fi
dei eccleſie non poteſt ſubeſſe falſum. Et
Aug. Apoſtolo non crederem: niſi eccleſia
approbaſſet. Quid dicis de noſtra fide: Ex
tra de ſumma trinitate ⁊ fide catho: Una
eſt fidelium vniuerſalis eccleſia: extra quā
nullus omnino ſaluatur. De conſe. di. 4. c.
Eccleſia. Beatitudo celeſtis paradiſi a ne/
mine extra eccleſiā poſito percipitur. Et ad
Ephe. 4. Canta. Unus dominus. vna fides.
vnū baptiſma. Eccleſia in ſymbolo Atha/
naſii. Hec eſt fides catholica: quā niſi qſq
integram inuiolatāq ſeruauerit. abſq du
bio in eternum peribit. Secundus te/
ſtis. eſt iudeus. Joſephus in lege iudeorū
doctiſſimus qui captus fuit in vltima ca/
ptiuitate facta per Titum ⁊ Ueſpaſianū
in hieruſalem: de xp̄o in. 16. li. antiqui. Fuit
inquit autem predictis his temporib[9] ſa/
piens vir. ſi virum eum: nominare phas ē.
Erat enim mirabilium operum effector ⁊
doctor hominum eorum qui libenter que
vera ſunt: audiunt. Et multos quidem iu/
deorum: multos quoq ex gentibus ſibi ad
iunxit: xp̄s hic erat. Tertius eſt gentilis.
Tho. 22. q. 7. in ſol. tertij ar. d. Quod tem/
pore Conſtantini inuentū eſt in ſepulchro
quidam habens laminā in collo: vbi inſcri
ptum erat. Jeſus xp̄s filii dei viui naſcetur
de virgine maria: credo in eum. O ſol ſub
Helene ⁊ Conſtantini temporibus iterū
me videbis. Iſte fuit Plato moral. De q̄
Aug in li. conf. expreſſe dicit. ꝙ repperit to
tum euangelium. In principio ⁊c̄. vſq et
verbum caro factū ē. Et a quibuſdam ſal
uus tenetur. Quia ſicut Traianus impe/
rator ex priuilegio per orationem Grego.
Plus iſte: quia plus fuit illuminatus in
hac vita de veritate. Et in hiſtorijs greco/
rum dicitur. Et cōfeſſus ē xp̄ū ⁊ mariā. pro
ut in laminā inuentū eſt. d. Credo in pue
rum ieſum naſciturum de puella hebrea.
Quart[9] teſtis eſt ſaracenus. In Alco/
rano Machometus: laudat xp̄m ⁊ eius
matrem: ⁊ prophetam appellat ⁊ flatum
dei. Et ſuis ſectatorib[9]. d. Qd ſi eorū fides
deficeret.

deficeret.recurrerent ad fidem huius chriſti.q2 bona. Quintus teſtis.eſt philoſophus.Tempore paſſionis chriſti Dionyſius athenis exiſtens cum diſcipulis.cum eſſet eclypſis ſolis contra naturam.videns hoc Dio.dixit.Aut deus nature patitur:aut tota machina mundialis deſtruitur. Et ob hoc.aram conſtruxerūt deo ignoto:vʒ xp̄o q tūc in cruce morabat̄. ¶Tertio rōe ꝛc. Concluſio Tullij in oratione pro Marcello.Nulla eſt enim tanta vis que non ferro ac viribꝰ debilitari frangiqꝫ poſſit.Quod patet in Monarchijs mundi. Prima Caldeorum ꝛ aſſyriorum:que durauit.cccl. annis:tandem a medis victa eſt. Secunda Perſarum ac Medorum:que durauit.cc. annis:tamen a grecis victa eſt.Tertia grecorum:a romanis victa. Quarta Carthaginenſiuʒ.ꝛ a romanis victa. Si paradiſus poſſet ſbombardari caperetur. Nulla ē ꝛc. Ad ꝓpoſitum. Fides noſtra:vndiqꝫ perſecuta eſt. Ab vna parte iudei. Ab alia heretici. Ab ali a tyrāni. Et vt dicit Aug.habuit.x.perſecutiones. Prima Neronis. Secūda Domitiani. Tertia Traiani. Quarta Antonini. Seueri. Maximiani. Decij. Valeriani. Aureliani. Diocletiani. Tamē fuit pſeuerans. Immo eius perſecutores acriter ſunt puniti. Conſtantinus percuſſus ē lepra. Julianus apoſtata a Mercurio milite occiſus. Egeas proconſul a demone arreptus. Paſcaſius a quo Lucia martyrio coronata eſt:a diabolo ſuffocatus. Preterea in hieruſalem vaſtatione.venditi ſunt iudei nouies centena milia. Et decies centena milia ſunt occiſi. Exemplum inſuper eſt Leonis pape qui Arrianam ſectam fauorizabat:quomodo punitus eſt. In q̄ exemplo:dubium queritur: Utꝝ pp̄ poſſit errare: Ad quod reſpondet Tho.in quolibet. Et Ric.in ſuo quolibet. Et Augu.de Ancona. Aut loquimur: vt homo ſimplex: ſic poteſt.vt patet diſ.19.c. Ita dominꝰ. Et c.Anaſtaſius. Et diſ.2. Si papa. Aut vt caput eccleſie:circa canonizationem alicuius ſancti:ꝛ in his que ſunt fidei. Reſpondeo ꝙ non poteſt. Aug.ſuper Mat.18. Cū ſpūs ſanctus regat eccleſiaʒ:ſequitur ꝙ eccleſia nūqꝫ errabit.cum habeat doctorem veritatis:qui dixit: Ego vobiſcum ſuʒ:vſqꝫ ad conſumationē ſeculi. Ille. Unde fides noſtra figurat̄ per nauiculā Petri. In naui ſunt.5. Primo.24.remi. Secundo lo legno. Tertio el temone. Quarto le vele. 5° el parone. Moraliter. Nauis eſt fides petri que habet.24.remiges. Ex vna parte 12.prohetas. Ex alia parte.12.apoſtolos. qui ſunt conformes in ſententijs. vetus ꝛ nouum teſtamentum. Secundo lignū crucis.ſuper quem xp̄s iacet:qui hanc nauem rectā tenet. Hieronymus. Finis fidei mee: xp̄s eſt. Tertio el timon.i.ſpiritus ſanctus qui ipſam gubernat. Quarto le vele.i.martyres:qui ſanguinem pro ipſa fuderunt. In prima eccleſia:a tempore petri vſqꝫ ad ſanctuʒ Silueſtrum.32.pape.martyrio ſūt coronati. Quinto deus pater el parone de naue.qui eam gubernat. vnde non poteſt errare. Unde xp̄s orauit pro ipſa fide. Luc.22. Ego pro te oraui petre:vt nō ꝛc. Et vt dicit Bona.in.3.di.17.ar.2. Chriſtus ieſus ſemper fuit exauditus in oratiōibus ſuis. Unde patet tertia ratio:quomodo fides catholica excellit alias. ¶Quarta ratio ꝛc. Nulla fides in qua tot mala fiunt: vt noſtra.i. Jo.5. Mundus in maligno poſitus eſt. Et apoſtolus.2. Thim.3. In nouiſſimis diebus inſtabunt tempora periculoſa.ꝛ erunt homines ſeipſos amantes. Et Pius papa ad totam xp̄ianitatem. Cōfuſa ſunt omnia ꝛ turbata. Blaſſematur deus:nullus amor:nulla leguʒ reuerentia. Ille. Completus eſt numerus peccatorum. Meliores ſunt iudei in ſua fide. Turchus non patitur blaſſemias in confinibus ſuis. Judeus obſeruat ſabbatum. Quod bene Dant.5. Para.

Se mala cupidigia:o altro vi guida.
Homini ſiati.e non pecore matte.
Perche iudei de noy non rida.

q2.ſ. legeʒ ſeruant. O quot vſure. O quot rapine. O quot luxurie. Ab infidelibus accepiſti vitia. Ad propoſitum. Si non eſſet bona ꝛ ſācta:inter tot mala non poſſet ſubſiſtere. Exemplū iudei qui ante baptiſmum romam adijt.videns tot mala fieri edificatus: q2 ſ.non deficiebat cum tot eēnt mala:baptiſmum ſuſcepit. Clama. O bona fides.ꝛ ſancta. Quia alie ſecte nō ſaluant ſua fide alios:nec ſeipſos. Iſta autem ꝛ ſuos ꝛ alios.

Et propter ſuam bonitatem publice publi
catur iſti populo iudaico ⁊ gentili. Mar.vl
ti. Euntes in mundum vniuerſum predica
te euangelium omni creature: qui credide
rit ⁊c. Ut etiam dicitur in Clementinis.
Dudum. De ſepulturis. Oppoſitum faci
unt ſaraceni. ⁊ iudei. Saraceni per legem
ſuam tenentur ſolum ſaracenis ſecrete fi
dem ſuam predicare. ſub mortis ſententia
Qd idē iudei agunt: qui ſibi ipſis occulte
declarant leges ſuas. Quod eſt ſignum le
gis reprobate. Chriſtiani autē publice il
lam p̄dicant. Unde patet quarta. ¶ Quin
to ratione ⁊c. Sola chriſtiana fides mira
cula operatur. O ſaraceni. O iudei dica
tis queſo: habetis miracula in veſtra lege?
Uere non. Quare hoc? Quia deus non
vult eſſe teſtis alicuius falſitatis. In fide
noſtra ceci ſunt illuminati. infirmi ſanati.
demones expulſi. Qualis fides: que habe
at aliū Dionyſium. Athanaſium. Origenē
Albertum magnum. Thomam. ⁊ ceteros
doctores? Preterea qualis fides que ho
mines hēat mori volentes ꝓ ipſa: cū ⁊ ani
malia bruta mortem fugiant? Job.2. Pel
lem pro pelle. ⁊ cūcta que habet homo da
bit pro anima ſua. Et Boe.3. de Cōſo. Om
ne animal tueri ſalutem laborat: mortem
ꝟo perniciemq; deuitat. Et martyres ſūt
paſſi ſupplicium Et nullum genus tormē
torum remanſit intactum. Petrus crucifi
xus. Paulus decapitatus. Stephanus la
pidatus. Preterea de canibus rodij: quomo
do cognoſcunt carnes chriſtiani ad ordo
rem. ⁊ eis nihil nocent. Turchis ꝟo infen
ſi. Unde patet quomodo fides nr̄a ⁊c.

T Ertium dicitur ⁊c. Tres ſunt fru
ctus ⁊ vtilitates ab ipſa fide no
ſtra.

¶ Prima. q: peccata dimittit.
¶ Secunda. q: demonem deprimit.
¶ Tertia. q: vitam eternam tribuit.
¶ Tho. in. q. de malo. q.7. Peccatū non
purgatur niſi per contritionem. Contritio
non habetur niſi per fidem: ꝙ homo credat
ſe erraſſe. igitur fides eſt cauſa remiſſiōis
peccatorum. Exemplum magdalene. Luc.
7. Fides tua te ſaluam fecit. ¶ Secunda
⁊c. i. Petri.5. Aduerſarius veſter diabolus
⁊c. Figura. i. Re.17. Dd percuſſit Goliath
cum ſuo baculo ⁊ quinq; lapidibus: in fun
da. Goliath eſt demon. Dd eſt vir fidelis.
Interficit ipſum cum baculo. i. cruce. cum
quinq; lapidibus. i. quinq; vulneribus xp̄i.
¶ Tertio vitam eternam dat. Mar. vlti.
Qui crediderit ⁊c. Probatur. Exemplo. Si
militudine. Figura. Primo exemplo. De re
ge qui habuit tres filios: quibus dedit la
pidem: ſed minimo verū lapidem. ⁊ ille de
bebat eſſe heres. Quo mortuo: omnes cre
debant habere verum lapidem: ſed in pon
dere ⁊ menſura fuit cognitus. Tres filij: ſūt
tres populi. Credebant omnes ſaluari: ſed
i pondere cognoſcūtur. Pōdus legis moy
ſi: ſunt bona terre. Iſa.1. Si volueritis ⁊ au
dieritis me: bona terre comedetis. Sara
ceni bona carnalia. Pondus legis xp̄i: eſt
eterna vita. Mat.5. Merces veſtra mul
ta ē in celis. Nulla ſecta hoc promittit. Se
cundo ſimilitudine. ff. de orig. iur. l.2. §. Ex
actis. Romani a grecis legem meruerunt
accipere diſputando cum quodam: reſpon
dendo de fide. Ita ⁊ nos meremur accipe
re vitam eternam ex fide. Tertiō figura: de
petro: qui ad vocem domini cepit ire ſuper
mare: cum timuit ventum validum, cepit
mergi. Et dominus ei. Modice fidei quare
dubitaſti? Quando habuit fidem ſup ma
re ambulauit: quando dubitauit cep̄ mer
gi. Ita ⁊ nos. Unde patet tertium. Ad
argumenta. ¶ Ad primum. Qd ad finem
creauit hominem vt ſaluetur. Igitur ⁊c.
Reſpondeo ꝙ verum eſt. Sed medio medi
ante. Unde philoſophus. Non peruenitur
ad finem aliquem: niſi per medium. Quia
iudeus ⁊ ſaracenus: non eunt per mediū.
igitur ⁊c. ¶ Ad ſecundū ꝙ eſt miſericors
igitur omnes dz ſaluare. Reſpōdeo ꝙ ve
rum eſt. Sed non ſaluantur: q: nolunt hāc
miſericordiā. Un̄ Aug. Qui fecit te ſine te
nō ſaluabit te ſine te. Exēplū de pane. d me
dicina. de ſole. de igne. oīa hec hn̄t ſuū effe
ctum: ſed impediuntur ex indiſpoſitiōe re
cipientis. ¶ Ad tertium de credulitate.
Reſpondeo ꝙ paganus ſi bene credit: cū
illicita faciat. luxuriare. ⁊ mala agere. So
la xp̄iana fides bene credit. Credere iudei
⁊ pagani: non eſt bonum. ¶ Ad auctatē p
phe. Omnis quicūq; ſuo. nomē ⁊c. Reſpō
deo ꝙ ille terminus oēs: non itelligitur ꝙ il
li ſaluentur

li ſaluentur qui inuocant ipſum: ſed qui in veritate deum adorant. Et hoc dd. dicit i ps. Prope eſt dominus eum inuocantib⁹ in veritate. Sed quia iudei infideles non inuocant in veritate: ideo damnabuntur. Ad illud de Job ꝛ Nabuco. ſunt ſalui. Reſpondeo ꝙ tunc homines non obligabant ad legem moſaycam. cum eſſet data ſoli po pulo iudaico. Unde omnes ſaluabanter in lege naturali: ſm illaꝫ viuentes: vt Job ꝛ alij. Sed poſtq̄ dictuꝫ eſt. Predicate euā gelium omni creature. Tenētur omnes ad hanc: ꝛ nullus extra ſaluatur. Et Tho. 12. q. 1. 5 ar. 4. Euangelium predicatum ē in toto orbe. non autem creditum per fidem ab omnibus. Unde patet quomodo ſola fides felix noſtra vera eſt extra quam nulla alia bona ē. Quā inuiolataꝫ cuſtodiamus: ꝛ ſic habebimus ꝛc.

¶ Feria. ij. ſcḋe hebdomade. 40. De operibus factis in peccato mortali.

Dicebat ieſus turbis iudeorum. Ego vado. ſ. ad patrem. per mortem. Et queritis me. ſ. perſequēdo: Et in peccato veſtro moriemini. Et quo ego vado vos non poteſtis venire. Joā. 8. c. ¶ Scḋm Chriſoſtomum chriſtus per. 35. vias ingreſſus eſt in preſenti vita: per quas iudei non inuenerunt. Quo inquit vado vos non poteſtis venire. ¶ Primo per viam humilitatis: Mat. xi. Dixit apoſtolis ſuis: Diſcite a me q₂ mitis ſum ꝛ humilis corde. Super quo Chriſo. Diſcite a me nō mūdū fabricare celos creare: ſꝫ diſcite a me: q₂ mitis ſū ꝛc. Unī mrēm elegit humileꝫ. Luc. 2. Reſpexit humilitatem ancille ſue. Jn loco humili ē natus. Patrem humilem putatiuum habuit. ſ. Joſeph: carpentarium. Super animal ſtolidum ſedit. ſ. ſuper aſinam. Crucem humilem aſcendit. Ad phi. i. Factus obediens vſq₃ ad mortem. Judei erāt ſuperbi. Quo ego vado vos non ꝛc. Scḋo per viam paupertatis. Mat. 8. Uulpes foueas habent ꝛ volucres celi nidos: filius autēꝫ hominis non habet vbi caput reclinet. Et Ber. di. Qḋ in illo triduo quo xp̄s ſe ſeparauit a mr̄e ꝛ Joſeph: ex elimoſinis vixit. Unḋ dicit dd in perſona eius. Ego autem mendicus ſum ꝛ pauper. Judei erant auari. Ūſi dicit. Quo ego vado vos non po. ve. Tertio per viam puritatis. i. Petri. 2. Qui peccatum non fecit: nec dolus inuentus eſt in ore eius. Jo. 8. Quis ex vobis arguet me ḋ peccato. Judei erāt peccatores. Quo ego vado ꝛc. Et ſubiunxit rationem: quare nō poterant ire poſt eum. Vos de mūdo eſtis i. dediti rebus mundanis. Ego non ſum de hoc mundo. Mat. 26. Regnuꝫ meū nō eſt de hoc mundo. Et q₂ de mundo eſtis. Jdeo moriemini in peccatis veſtris. Qui dixerūt ei: hoc audientes. Tu qui es: Glo. ideſt nobis oſtende ꝙ tu ſis talis vt tibi debeat credi. Reſpondit ieſus. Ego principium qui ꝛ loquor vobis. De quo. Apoc. i. Jlle. Ego ſum alpha ꝛ o. i. principium ꝛ finis. Qḋ quidem principiuꝫ o iudei nō cognoſcitis: nec cognoſcere vultis. Sed cū exaltaueritis filium hominis. ſ. in cruce. Tunc cognoſcetis q₂ ego ſum. ſ. filius dei: ꝛ vꝫ meſſias. quem in preſentiarum non cognoſcitis. Cū videritis ſolē obſcurari. Uelum templi ſcindi ſepulchra aperiri: lapides confringi. ad patrem clamare. Pater ignoſce illis: Tunc cognoſcetis q₂ ego ſum. Quia vt dicit Hiero. Judei in paſſione. audientes verbum Pater ignoſce ill'. Circa. 5000. iudei crediderunt in eum. Et Centurio dixit. Uere filius dei erat iſte. Uocat autem paſſionem ſuam chriſt⁹ exaltationem. Pro eo ꝙ noluit in terra: ſed in aere eleuari. Scḋm ſententiam Chriſo. ꝛ Alberti duplici ratione eleuari ꝛ pati in aere voluit. Primo qḋ q₂ ſicꝫ aer ē clemētū cōe. ſic ꝛ paſſio xp̄i. Nam paſſiōes alioꝝ ſanctoꝝ fuerūt ꝑprie q₂ petrus paſſus eſt pp ſe Paulus pp ſe. ꝛ ſic de alijs. Xp̄s aūt nō ē paſſus pp ſe ſed cōiter ꝑpter omnes. Col. i. Pacificans omnia per ſanguinē crucis ei⁹: ſiue q̄ i terra: ſiue q̄ in celis. Pretere a vt ipſum aerem i munduꝫ ſanctificaret et mundaret. Erat enim immundus ex fumo hoſtiarum immolataruꝫ. Sanctificauerat quidem terram. 33. annis ſuper eā ambulādo. Scificauerat aquā in ipſa ſe baptizando. Sanctificaturus erat ignē apl'is ſpm̄. ſ.

in ſpecie ignis mittendo. Non reſtabat igi
tur niſi vt aerem ſciſicaret: non ſub tecto ſʒ
ſub aere moriendo. Secũda figurationis:
qꝛ peccatum cõmiſſum eſt in monte. ideo ĩ
monte caluarie paſſus eſt. vñ ſpatulas ad
orientem vertit. Applica. De operibus bo
nis factis in peccato mortali erit ſermo.
¶ Primum dicitur operoſitatis.
¶ Secundum dicitur immunitatis.
¶ Tertium dicitur fructificabilitatis:
Circa primum. Queritur: vtrũ bõa
c voluntas ſit ſufficiens ad meritũ
vite eterne: ſine actu operationis?
Ad hoc ſunt due opiniones. Una dicit ꝙ
ſic. alia ꝙ non. Prima probat intentum ſu
um. 3. medio. Primo auctoritate. 2°. exẽ
plo. 3°. experientia. ¶ Primo auctoritate.
doctorum. Greg. in hom. ſpiritus ſci. Nun
quã vacua ẽ manus a munere: cum archa
cordis r̃pleta fuerit bõa volũtate. Et Ber.
li. ꝺ lib. ar. Intẽtio ſufficit ad meritũ: bona
actio requirit̃ ad exemplum. Qꝺ patet per
cano. 14. q. 5. c. Siquid. Et. 22. q. 5. Qui ꝑ
iurare. Et. 15. q. 6. c. Si a ſacerdotibus. De
pe. di. i. c°. Si cui. §. ſequenti. Et eadeʒ diſ.
c°. Si propterea. Et. c°. Homicidiorum. c°.
Omnis. c°. Nunquid. Et. c°. Nulli. vbi ha
betur: ꝙ voluntas pro facto reputatur. Et
voluntas remuneratur: non opus. Quod
etiã pʒ per iur. C. ad. l. corneliã. de ſiccariĳs.
l. i. Et. ff. de furtis. l. Qui in iure. Et. ff. ad. l.
aquiliam. l. Qui occidit. §. In hac. Ad qꝺ
fac̃ exẽplũ demonis q dixit Ber. iterrogãti
Quid deus plus ab hoĩe vellet ſuꝑ oĩa?
Reſpondit. cor hominis. Et Albertus de
animalibus. Quod Leo primũ bonum in
animali quod querit: eſt cor. Ita Leo de
tribu iuda: cor principaliter querit. Exẽplũ
latronis qui nouiſſime conuerſus eſt pro
vna ſola voluntate. Et audire meruit. Ho
die mecũ ꝛc. Quod concubinarius volun
tatem habeat dimittendi feminaʒ. auarus
auaritiam: vſurarius vſuras: odioſus ran
corem: videtur ꝙ iſta voluntas ſit ſufficiẽs
ad meritum. Unde patet prima opinio.
¶ Secũda dicit ꝙ nõ ſufficit ſine actu ope
ris. per verba Ambroſii di. 86. c. Non ſatis
eſt bene velle: niſi ſtudeas ẽt bene facere.
Reſpõdeo ſm Tho. in. 4°. di. 17. ar. 3°. In
2°. di. 40. Bona. in. 2°. di. 40. Alexã. 2. ꝑte
ſumme. Quod volens operari bonum: aut
poteſt: aut non. Si nõ poteſt: voluntas ad
meritum ſufficit. Et ratio. Quia diuina mi
ſericordia ab homine impoſſibile non q̃rit.
Hieronymus. Anathema ſit qui dicit deuʒ
aliq̃d impoſſibile precepiſſe. Et. ff. de re. iu.
l. impoſſibiliũ. Et. l. i. ff. de offi. cõſulis. l. Nõ
ſolum. §. fi. Ad impoſſibile nemo tenet̃. Et
in. 2. Poli. Nemo ad impoſſibile manum
mittit. Et in. 2°. Ethi. Nemo dat quod nõ
habʒ. Cõtentatur deus de noſtro poſſibili:
quia gratioſus. Gregorius ſuper Mat. Re
gnum celorum eſtimationeʒ non habet. Et
Aug. libro de ſpũ. ꝛ aia. Uenale eſt regnuʒ
dei. Eme ſi vis. Nec multum eſtimes de re
magna. propter preciĳ magnitudineʒ. Tan
tum valet quantũ habes. ꝛ quantũ potes.
Ille. Unde de pueris mor baptizatis dicit̃
in ps. Pro nihilo habuerunt terram deſi.
Quod patet. Exemplo vidue Lu. 21. Que
duo minuta obtulit in gazofilatiũ. gratiſſi
ma fuit ſuper aurũ iudeoꝝ. Eo quia erant
a voluntate. quã querit ſuper omnia deus.
Unde petrus dixit xp̃o. Uidetur mihi: ꝙ
plus mereri debeat qui plus dedit. Nõ in
quit chriſtus: quia pater meus cor querit.
Unde patet. Aut poteſt operari. Tunc bo
na voluntas non ſufficit. Et ratio Thome
in. q. de veri. q. 23. ar. 8. Quia predeſtinatio
hominis non eſt abſoluta: ſed conditionalꝭ
mediantibus mediĳs Mat. 19. Dixit xp̃s in
terrogãti. Magiſter quid boni faciã vt ha
beam vitam eternam? Si vis inquit ad vi
tam ingredi ſerua mandata. Ama deum ꝛ
proximũ. Et Ioan. 8. Dixit iudeis qui glo
riabant̃ eẽ ꝺ ſemĩe Abrae. Si ſem̃ Abrae
eſtis: opera Abrae facite. Quia Iac. 2°. Fi
des ſine operibus mortua eſt. Turchus ha
bet fideʒ. iudeus. demon. ſed vacua. Practi
ca. O ciuis es chriſtianus? Ita pater. Quis
baptizatus: in tali ecclesia. Quã vitam te
nes? Uſuras comitto. O ſi indumenta mu
lieris ſub torculari ponerentur exiret vinꝰ
ſanguis pauperum. Et tu mercator qui
fraudibus: ꝛ periuriĳs: artem exerces. Et tu
o pouerelo q domũ ingrediens nec inueni
ens panem ꝛ vinum: oleuʒ: maledicis deũ.
Et tu o mulier vana que mẽdaciĳs. vanita
tibus. ducis vitaʒ tuam: non es chriſtiana:
niſi nomine. Et vt dicitur in glo. in. l. omnes

.C.de here. Falſus denarius non eſt dena
rius: Ita falſus chriſtianus nō eſt chriſtia-
nus: niſi nomine ⁊ nō re: prīuꝰ opibus bo
nis. Clama. O horrēdo monſtro in natura
O ſtatua marmorea. O arbor frōdoſa. vt
qd terrā occupas? Non oīs inquit chriſtꝰ
Jo.8. qui dicit mihi domine dñe intrabit i
regnū celoꝝ: ſꝫ q fecerit volūtatē pr̄is mei.
Unde volūtas ſine actu operis nihil valet:
dum poſſibilitas adeſt. Ad quod facit exē-
plum Damaſceni in.3°.ſen. De quodam q
tres habuit amicos. Ad furcam ſententia-
tus ad hos ſe cōtulit: ⁊ ſe cōmendauit. Cui
primꝰ dixit. Amice dabo tibi clamidē. In
terpone. Eccleſiaſtici.6. Si poſſides amicū:
in tentatione poſſide euꝫ. Oui. lib. Triſtiū.
Cū fueris felix multos numerab amicos.
Tempora ſi fuerint nubila ſolus eris.
Job.6. Ecce non eſt auxilium mihi. Scd's
dixit. Aſſociabo te vſq ad domum palatij:
Tertius ad imperatoreꝫ iuit. d. O impera-
tor legē poſuiſti. l. Cū qdā ff. de poſthu. ⁊ li
beris. Odia ſunt reſtringenda. Moralit.
Homo iſte: tres habet amicos. Primꝰ ē mū
dus: ſed fictus. Qui bona dat: ſed poſtea re
accipit. Petrarca.5. Triū. tpis.
Paſſan voſtre grandeze: ⁊ voſtre pompe.
Paſſan le ſignorie: paſſan i regni.
Ogni coſa mortal tempo interrūpe.
Ps. Nihil inuenerūt oēs viri diuitiaꝝ ⁊c.
Scd's ſunt parētes. Qui facto ſeptio ⁊ can
tato regeſcat i pace: obliuioni dat. Tertiꝰ
amicus ſunt bona opa: audire dina: dimit-
tere vſuras. odia. auaritiaꝫ. non dicere ma
la de proximo. Iſta ſunt que retractant ſen
tentiam mortis infernalis. Ambro. nō ſunt
hominis bona que ſecum ferre non poteſt:
ſola miſericordia atq opatio: comes eſt de-
functorum. Patet primum.

Ecundū di ⁊c. Querit a Theolo.
B Utrū bona in mortali facta valeāt
ad vitā eternā. Opinio fuit Orige
nis ⁊ Menandri heretici ꝙ ſic. Qꝛ vt dicit
Boetius.4°. de ꝯſo. Et Aug. li. de libe. ar°.
Qd nullū bonū irremuneratū nulluꝫ malū
impunitū. Ad qd rñdeo ſm Theo. Tho. in
4. di.14. Et Bona. in.4. eadē di. Et magi. i
4. di. eadem. Qd nihil valent. Que cōclu
ſio probatur. quadruplici medio. Primo
rationibus: que ſunt tres. Prima eſt ra

tio. Opera hominis dicunt viua que fiunt i
charitate. mortua vero que fiunt ſine ea.
Et ſicut d rebꝰ mortuis nihil viuū producit
tur: vt patet de arboribus. igitur ex bonis
operibus in mortali factis: non poteſt ꝓdu
ci opus viuū meritoriū vite eterne. Grego.
Nec hꝫ aliqd viriditatis ramus boni opis:
niſi manſerit in radice charitatis. Scd'a
Nullū opus hois pōt eſſe meritoriuꝫ qd ſit
ſine gratia dei: vt pꝫ per Tho. i.2. q. vi. Sco
tum in.2. di.26. Egydiū in.i. di.17. Sꝫ pec-
catores in mortali ſunt ſine gratia: ⁊ gratia
⁊ peccatū ſunt oppoſita ⁊ duo contraria ſi
mul eſſe non poſſunt. Ut dicitur. x. Metha.
Igitur ⁊c. Unde Dantes in.7. Para.
Solo el peccato e quello che la diſſrancha
ideſt facit recedere.
Et diſſimil la fa al ſummo bene.
Tertia ratio. Quilibet in gratia poſitus
eſt particeps omniū bonoꝝ: que fiunt in ec
cleſia. ieiuniorum: elemoſinarū: orationuꝫ.
Tho. i.4. Di.20. a.3. Exiſtēs in charitate ē
particeps oīum bonoꝝ que fiunt vbiq ⁊ a
quocūq. O ſentētia ſalubre. Et Dauid pti
ceps ego ſum oīum timētiū ⁊c. O ciuis q i
nocte iaces cū vxore ⁊ filijs in lecto: ſi i gra
es: particeps efficeris orationū q fiūt i me
dia nocte a religioſis. Et p oppoſitū. Qui
eſt in mortali. nō eſt capax hoꝝ bonoꝝ. Un
Petrus de Tarā. in.4. Aſſimilat eccleſiaꝫ
corpi humano. In corpe hūano oīa mēbra
recipiūt nutrimētū a cibo ſūpto. Et ſi mēbra
ſūt pciſa a corpe: vt manꝰ aut pes: nihil p-
cipiūt. A ſimili dicit de opibus bonis que
fiunt a bonis: pcipiūt fructū: qꝛ ſūt vniti i
gratia. Sed ſi ſunt ſepati p mortale: fructū
nō pcipiūt: qꝛ nō ſunt capaces. Amplius ſi
Magdalena ⁊ alij peccatores aliqua bōa
egerunt in ſtatu pcti: reuertentes ad grām:
illa bona nihil valuerunt: nec ad meritum
nec ad ſatiſfactionē. Unde Theo. in.4. ca-
ſum ponūt. De illo qui p ānos.40. fuit cuꝫ
femina. dedit ad vſuras: ſed i hijs pctis plu
ra bōa egit: puellas maritauit: eccleſias cō
ſtruxit: ad grām reuertit. Querit vtrū hec
bona valuerit huic peccatori ad ſatiſfactiōeꝫ
⁊ ad meritū? Dicūt ꝙ nō. Qꝛ mortale illa
bona mortificauit. Un de talibus dicitur.
Aggei.i. Cōgregauerūt mercedes ſuas. i. bo
na opa: ⁊ miſerūt eas i ſacculū ptuſū. Sac

cuius pertuſus eſt aīa:gladio peccati ꝑfo-
rata:que nihil boni retinere valet: quia in
mortali fuit. Jō de pe. di. 3. c. Pnia3. c. Pro
pe. Qui totam legē ſeruauerit offendat āt
in vno:factus eſt oīum reus. c. Defleat. De
fleat peccator: qm̄ offendens in vno:factꝰ
eſt omniū reus. Prattica in ꝟbo. Defleat
luxurioſus:qꝛ ieiunia diei ſabbati. corona
ꝟginis. ſue elemoſine nihil valent. Defleat
cōcubina:qꝛ deuotōes ſue ad paradiſu3 ni
hil proſunt. Eccle. xix. Qui in vno peccaue-
rit multa bona ꝑdet. Et ſicut ꝑ pctm̄ vnius
multi puniūtur in ciuitate: vt p3 de Dd: cui
de populo. 70. millia ſunt ꝑcuſſi peſte:qꝛ ſu
perbiuit. Jta ꝑ vnū mortale. mortificantur
bona ſpūalia hoīs. Et ſicut per pctm̄ vnius
interdicunt̄ plurimi: vt p3. Extra de ſponſa
libus. c. Nō eſt nobis. Et extra de offi. dele
gati. c. Sane. Et extra d̄ poſtulatōe. c. i. Jta
ꝑ vnū mortale ꝑdunt̄ alia bōa. O pouero
pctōre: qui pro vno mortali priuaſ te tot bo
nis. Exēplū de moniali que monaſteriū in
greſſa:nō eſt auſa peccatū adulterij ꝯfiteri
vn̄ maximis penitētijs ſe affligebat. Qua-
dā vice Dn̄icus d̄monē reperiēs. coegit eū
diceret ꝟitatē. Ego inqͭt ſum apoſta vnius
monialis. Qui in hoc mūdo h3 infernū ꝛ in
alio ꝑiter. eū pctm̄ ſuū nolit confiteri:ꝛ oīa
bona ſua ſunt amiſſa. Admonita a prē: ſal
ua facta eſt. Unde patet ꝯcluſio noſtra.

¶ Scdo ꝓbat̄ auctoritate. Primo dinali.
Jſa. i. Holocauſta arietū:ꝛ adipē pinguiū
ꝛ ſāguinē vituloꝝ ꝛ agnoꝝ ꝛ hircoꝝ nolui.
Manus enim vr̄e ſanguine plene ſunt. O
ſi ponerent̄ ſub torculari veſtes rubre illꝰ
vroris ꝛ illius ciuiſ: profecto exiret ſanguis
paupeꝝ qui clamaret: Uēdeta o dio. Jere.
14. Tu quoq3 noli orare ꝑ populo iſto in bo
nū. Cū ieiunauerint nō exaudiā preces eo
rum. Et ſi obtulerint holocauſtomata ꝛ vi
ctimas: non ſuſcipiam ea: quia ſcilicet erat
deditus peccato idolatrie ꝛ murmuratōis:
ꝓpter quod fuit captiuus ſub Pharaone.
4000. ānis. Demū ſub Nabuchodonoſor i
Babilonia. 70. Demu3 ſub rege Moab in
eglon. 18. annis ꝛ nunc ſub demone ſerui.

Secundo ꝓbatur auctoritate cano. 3. q.
7. c. Jn grauibus. Uictime impiorū abho-
minabiles dn̄o. Et. 14. q. 5. Jmmolans. Do
na iniquorū nō ꝓbat altiſſimus nec reſpi-
cit in oblatōibus iniquoꝝ. Et de pe di. 3. c.
Quāq3. Et di. 6. Sine charitate nō ē ꝟa ſa
lus. Et q agit ꝯtra charitatē nō eſt natꝰ ex
do. Prattica. Quidā carnes nō comedūt: ꝛ
vt predicatores. Quidam diſcalciati eunt.
Quidā ieiunāt fer. 6. ꝛ die ſabbati: ꝛ oua n̄
comedūt die mercurij. Quidā dicunt omni
mane coronā. Alij. x. pr̄ nr̄ ꝛ aue maria. Si
nulla maior obſuātia ꝛ deo grata: vt ama
re deū ꝓximū ex charitate. Et rō. Quia ie-
iunare. orare. diſciplinas facere. nō faciunt
hoīem ꝑfectū: ſed ip3 deducūt ad perfectio
nē: ſed ſola charitas. Un̄ in vitis prm̄ legi̊
de Paulo heremita. q dixit. b. Anto. O prꝛ
qs plus meret̄. an ille q ieiunat tota die in
pane ꝛ aqua: an ille q ꝓximo ſuo ſeruitiu3
ex charitate impendit: R̄ndit: ꝙ q ieiunat
ſi ſtaret per diē ſuſpenſus per nareſ. adhuc
nō perueniret ad meritū illꝰ. q ꝓximo ſuo
ſuitiū fac̄. Jō. i. Pe. 4°. Charitas opit ꝛc̄.
Et Th. in poſtilla ſuper Jo. dicit. Qd̄ cha-
ritas hoc bonū h3: ꝙ noſtra bona etiā mini
ma: apud deū facit eē magna ꝛ ſine qua ēt
magna: parua reputant̄. Exēplo illꝰ prīs.
Qui in deſerto exiſtens per viā longā fere
bat aquā in ſpatulis: tedio feſſus in terram
ſe poſuit. Cui angelus apparuit di. Ne pe-
grinteriſ qꝛ tui paſſus numerant̄ ad meritū.
Sed vbi eſt hec charitas in hoībus: Non
vere ſed in ſilua. Tertio ꝓbatur ꝛc̄. De
agno Exo. xij. Et Leui. 22. q. 3. debat hr̄e.
Primū cum captie iubebatur offerri. Se-
cundū cū cauda. Tertiū ſine macula. Et ſi
habuiſſet maculā. nō erat acceptū deo. Ap-
plica ꝙ deus in teſtamēto veteri erat deſdi
gnoſus. ꝛ volcua tuti li beli coſi. Leui. 21.
Sacerdos q habuerit maculā: vt cecꝰ. gib-
boſus. claudꝰ: nō acceder ad miniſteriu3 tē
pli. Jn ꝑſitiaꝝ aūt grōſus factuſ eſt. Qꝛ dū
naſcit̄ puer q ſit cecus ꝛ gibboſus. O pat
el farem prete. Et mulier la farem monica.
Gran merce che te ſparmiſſe. M. lib. Mo-
raliter. Agnus iſte eſt operatio hoīs: q̄ tria
debet hr̄e in ſe. Primo cū cauda. i. ꝑſeue-
rantia: q̄ ſola coronat̄. Hieronymus ad Fu
riam. Nō eni3 querunt̄ a chriſtianis initia
ſed fines. Et. 2°. Ethi. Finē laudamus. Et
8. Ph. ſcribitur. Quod vltia guta cauat la
pidem in ꝟtute ꝓcedentiū. O tu qui ad vo
mitū reuerteris. Scdo ꝙ ſine macula pcti
mortalis.

mortalis. Tertio cum capite.i.dei ⁊ primi charitate. Unde patet cõclusio. Quarto probat exẽplo. Exẽplo pegrini q ad.s.Jacobũ ibat.⁊ i via mortale peccatũ comisit. Tho.in 4°.di.15. Nota in mortali fcã:nihil valent. Exẽplo magistri Jordanis q vidit matrẽ dei nõ aspergentẽ nonitiũ q sine caligis dormiebat. Quis es iquit o dña: Ego sum regina celorũ:q̃ veni visitare fratres meos pdicatores:quos diligo spẽali amore: eo ꝙ oia que faciunt:in laudẽ meã incipiunt ⁊ finiunt. Unde duo impetraui a filio meo. Primũ ꝙ hic ordo nullũ hereticũ habeat. Scdm ꝙ nullus in mortali diu possit stare:aut ꝙ exeat:aut ꝙ deprehendat:aut ꝙ peniteat confitẽdo. Si ille p veniali nõ meruit aspergi a matre dei:quanto plus p mortali nõ meret premiari celesti bñdictione: Sed dubium queritur quo tpe qs dicitur esse in mortali.⁊ extra charitatẽ: Rñdeo.ꝙ circa hoc plures errarunt di. ꝙ post mortale pecatum cõmissum.vsque ad confessionem sequẽtem semper peccator fit extra charitatem. Sz ego dico ꝙ post mortale peccatum vsq ad ꝯtritionez sequẽtem:hõ est in statu pcti. Ita ꝙ si vnus nunc peccet.⁊ hinc ad vnã horam:vel diem:vel annum nõ ꝯterat:q̃diu nõ cõterit sp ẽ extra gr̃az et charitatẽ. Et bona p eũ facta: in pctõ fieri dicunt. Si qs ỽo post mortale cõmissũ: statim aut paululũ post cẽt ꝯtritus: ⁊ ð cõtritiõe vsq ad ꝯfessionẽ sequẽtẽ bona aliq̃ faceret:illa essent facta in charitate. Sed quale remediũ.est super hoc: Respondeo vt homo peniteat in seipso de peccatis:vt sic bona que agit nõ sint in mortali:ne perdat meritum boni operis. Figuraliter in lege veteri. in presoribus templi erat speculum:in quo iudei in ingressum templi se poterant videre si aliquam maculam haberent in clamyde. In proposito dum ingreditur peccator ecclesiam ⁊ aquam sanctam accipit:⁊ orare incipit:⁊ alia bona de genere bonorum facit.in seipso conteratur: vt sic bona que facit in charitate fecisse dicatur: vt meritum accipiat ⁊ in vanum non laboret. Sed ne peccator desperet in tam rigida materia:die crastina benigniorem me reddam:sermonem cõplens de fructibus in mortali.

¶ Feria tertia.2.hebdomade quadragesime. De fructibus i mortali factis.

Super cathedram moysi:sederunt scribe ⁊ pharisei. Mat.23.

¶ Recitat euãgelista ꝙ christus quadam vice faciens sermonẽ discipulis suis ⁊ iudeis: dixit eis. Super cathedram moysi ⁊c. Secundum Nicolaũ de lyra Cathedra moysi fuit locus vbi moyses populo lectionez scripture legebat. Super quã scribe ⁊ pharisei maiores populi sedebant:ac in eo legabãt diebus festiuis. Legebant sed minime s̃uabant. Christus ergo benedictus duo documenta dat. Primũ de predicatore:vt quod ore docet opere impleat. Quia vt dicit phs libro de pomo ⁊ morte. Docentes alios:mẽtiri non debent. Et Joan.14. Exemplũ dedi vobis vt queadmodũ ego feci ita ⁊ vos faciatis. Et Mat.5. Uos estis sal terre. Super cathedram moysi:sederunt scribe. Glo: scilicet non seruantes ea:quo populo legebant ⁊ predicabant. Predicabant liberalitatem:⁊ auari erant. Continentiam:⁊ erãt luxuriosi. Ueritatem:⁊ erant mendaces. Uos autem discipuli mei:futuri predicatores:non eritis sic. Secundum documentum est de populo:vt non spernat predicatorem cuiuscunq conditionis.etiam si malus sit:quia eius doctrina bona est:cum sit a spiritu sancto. Omnia que vobis dixerint seruate ⁊ facite: fm vero opera eorũ nolite facere. Glo.in verbo Facite.quia verba pdicatoris sunt spiritus sancti. Mat.x. Non enim estis vos q loquimini:sed spiritus pris vestri qui loquitur in vobis. Et Ambr. Ueritas a quocunq dicatur:a spiritu sancto est. Unde queritur. Quid melius sit:an audire probum virum in litteris sed maluz in moribus: Et idiotam sed bonuz: Rñdeo ꝙ probum. Quia conclusio eius te saluabit i puncto. Accipias flores. Secundum opera eorum inquit ⁊c. Ueritas a quocunq dicatur a spiritusancto est. Postquaz egit sermonez turbis astantibus:ad discipulos suos se ꝯuertit:illos inducens ac instruens

no

alt

no quod a s. dictu est multotiens

fali

ad humilitatem.b. Non vocemini magri. Unus est enim magister vr̃ qui in celis ē. Quia omnisq̃ se humiliat exaltabit: Job 22. Qui humiliatus fuerit erit in gloria. Et qui se exaltat humiliabitur. Jaco.4. Deus superbis resistit, humilibus autem dat gratiam. Applica. Heri fuit sermo de operibus factis in mortali: hodie vero de fructibus eorũdem. Quia plurimi mirari solēt. de bonis que faciũt in mortali: Utrũ hec sint a deo remũerata. Idcirco hodie volo sermonem agere de fructibus in mortali. Unde theologi. precipue Tho. in.3. par. q.99. Abbas panormita. in.c. Firmissime tene. extra de hereticis. Archidiacon⁹ in.§. Auct. Quod autem. de pe. di.3. Ex dictis eorum colligitur: q̃.7. fructus conseqquntur qui bona agunt. etiam in mortali.

C Primo. valent ad bonorum temporalium multiplicationem.

C Scd̃o ad diuine gratie impetrationem.

C Tertio ad diabolice ptãtis refrenatiõe;.

C Quarto ad pene eterne diminutiõem.

C Quinto ad pene tp̃alis retardatiõem.

C Sexto ad boni operis delectaciõem.

P Rimo ad bonoꝝ ꝛc. Pro fundamẽto: notãda ē vna maxima in theologia. Qd̃ nõ est homo adeo sãctus ꝛ iustus. qui aliqñ nõ peccet. Uerificatur snia hec. i. Jo.3. Si dixerim⁹ q2 peccatũ nõ habemus: ipsi nos seducimus: ꝛ veritas i nobis nõ est. Et Prouer.20. Quis põt dicere. mundũ ē coꝛ meũ: ꝛ purus sum a peccato: Et Eccl'iastes.7. Nõ ē homo qui faciat bonũ: ꝛ nõ peccet. Et Ro.4. Est autē; de⁹ verax ꝛc. In autẽ⁹. de mõachis. §. Triennĩ. Natura humana labit̃ ad delicta. Ista aũt promptitudo peccãdi: ſm doctores. causat̃ in hoie duplici de cã. Prima respectu principĩ. Secũda respectu nr̃i. Prima pricipĩ ade: q̃ fuit pater oium nostrum q̃ peccauit. A quo principio: tota natura corrupta ē. Unde apl's ad Ro.5. Per vnũ hominẽ: peccatũ in hũc mũdum intrauit ꝛ p̃ peccatũ mors: in quo oẽs peccauerunt. Scd̃a cã respectu nr̃i. Q2 natura hũana ex sui ꝯditiõe: pna ē ad malũ. Propt̃ qd̃ di Geñ.8. Sẽsus ꝛ cogitatio hũani cordis in malũ pna sũt ab adolescentia sua. Et 12.q.i. Ois etas. Et.20.q.3.c. Proclinis. Et in pemio. Clemẽtinaꝝ. Et in Autẽ. de monachis. §. Si q̃s ḡ. col.i. Et Lactan. in.4. Natura hominum proclinis est ad vitia: Cũ quo ē Tho. Et Bon̄. i.4. di.17. ar.2.q.ii. Qd̃ ipossibile ē hoiem viuere diu: sine pc̃o veniali. O scẽ q̃ vis laudari ꝛc. Rõ Alb. i cõp. theologie. Tria sũt q̃ de sui natura nõ pñt peccare. De⁹. Hiero. testãte. Et magro in.2. di.x. Solus de⁹ ē. in quẽ pcm̃ cadere nõ põt. Nota q̃ dicit solus. Bestia, q2 non capax. Lapis: q2 res inalata. Q2 hõ nõ est de⁹: nõ ē bestia. nõ ē lapis. Igit̃ oꝫ q̃ peccet. Nec põt stare diu sine pc̃o. O fragilis creatura. q̃ assidue hꝫ secũ malũ comitẽ. s. pci. Miraris sepe: dum vides deuotas psonas sepe ꝯfitẽtes. Che diauolo hano in cõscia: queste bestie de femine: q̃ assidue volũt ꝯfiteri: Accede sepe: q2 inuenies ad dicẽdũ. Ad ppositũ. Et q̃uis hec inclinatio sit ad vitia: tñ p̃ liberi arbitrĩ ꝯtibilitatẽ nõ ē hõ adeo ribaldus q̃ non faciat aliqd̃ bonũ. Latrones ieiunãt in sabbato milites. meretrices: ꝛ hmõi. Et vt dicit Aug. li. de li⁹arb⁹. Nullũ bonũ irremũeratũ ē apd̃ deũ. Et Hiero. de pe. dist.3. §. Ex hoc sensu. Nõ ē tã iniust⁹ de⁹ vt pp̃ multa mala: obliuiscat̃ paucoꝝ bonoꝝ. Ille. Cũ ḡ iust⁹: non remũeret in vita eterna: oꝫ q̃ remũeret in pñti p̃ multiplicatiõe; bonoꝝ tp̃aliũ. Aliter nõ eẽt iust⁹. Que ꝯclusio pbt̃ ꝯa tripliciter. Auctẽ. Exẽplo. Figura. Prĩo auctẽ Chriso. de pe. di.3.c. Quãq̃3. Mali pp̃ bona q̃ hic agũt: pñte; remũeratõe; recipiũt Scd̃o. exẽplis. De obstetricib⁹: De qbus Exo.4. q̃ pmiate fuerũt q2 de⁹ edificauit illis domos. Glo. i. bona tp̃alia ꝯtulit. Scd forte q̃ris. Cur pcepit pharao feias reuari Rñdet Dñicus tholo.2. rõe. P⁹ rõe libidinis exercẽde. Qual' dñs: tales s̃ui. Qd̃ contra di. In autẽ⁹ de lenonibus in prin⁹. Imperatoꝛ di amatoꝛ castitat̃. Et phs ad Alexãdrũ de regimie pricipũ. Pudeat in coꝛpoꝛe regis: volupte luxurie dñari. Sꝫ hodie volũt puellas ꝛc. Uñ pharao ob hoc voluit feias s̃uari. 2⁹. rõe timoꝛis. Q2 dñ eẽt foꝛẽsis timebat ne du3 cresceret nũer⁹ iudeoꝝ exirẽt de manib⁹ eoꝝ. Uñ he fuerũt pmiate l3 pagane. Preterea Josue.2. de Raab meretrice. q̃ exploratores r̃cepit i domo. Ob hoc fuit liberata ab icẽdio. Et Aug. de loquutionibus

Reuideas ediscasq̃ que s. sunt signata et c.

nibꝰ noui ac ve.teſt.Et Hiero.li.2.contra Iouinianū dicit de Sybill.q̄ merito ſue vir-ginitatꝫ ſpm̄ ꝓphetādi acceperunt.Alia pra ctica.Quod videmꝰ ꝓſpari bonis tpalibus. Famiglia pulchra:la fortuna li va ꝓſpera. ogni coſa li ſuccede in beñ. Uere pp aliqd bonū qd faciūt:vt hic mercedē ſuā accipi-ant.De qbꝰ Mat.6.Amē dico vobis:rece perūt mercedē ſuā.Uñ dñs Iſa.i. Si vo-lueritis ꝛ audieritis me.ſ.adhuc in pcō exi ſtētibꝰ:bona fre comedetis.Aſcolti me p̄di-cāte:agiōni vſurariū quēdā diuitē ſuper oēs p̄marios ciuitatꝫ:q in oibus ꝓſpabat. In familia.in diuitijs ꝛ hmōi:talr qꝫ ples in ciuitate ꝯtra deū murmurabāt.Quidā eiꝰ ꝓuidētiā negātes.d.Or oltra.Quid oꝫ agere bona:Or deꝰplus tribuit achi ſa pe zo. Iere.12.Uia impioꝝ ꝓſpat.Et Dd. Ui-di impiū ſup exal.ꝛ eleuatū.Et Iob.21. Im pij viuūt:ꝯfortati ſūt diuitijs.Ad mortem deductꝰ.oibꝰ aſtātibꝰdixit.Ego fui magnꝰ vſurarius nec penitere volo.Et hūi in hoc mūdo padiſum meū.Iꝫ duo bona egi inter tot mala. Primū qꝛ paupes hoſpitio rece-pi.Scdm qꝛ bonū cōe ciuitatꝫ dilexi . pp q̄ bona credo me hūiſſe pſiteꝫ remūerationē. Qd exēplū affirmat Chriſo.De pe.diſ.3. c.Quid igit turbamur.Nemo vidēs mali-gnos hñtes ꝓſpitatē turbet . Qꝛ nō ē hic retributio malignitais.vel virtutis.hic co-rona.illic ſupplicium.Ille.Qñ tribularis : dic in teipſo.O ſignor tu mi voli p̄miare i alia vita.Quello richo q abūdat bonis.tu li voli dare lo iferno.Uñ pꝫ p̄mꝰ fructus.

b Ecūdo valēt ꝛc.Per opera extra charitatē ſcā:ꝓpat hō vt recipiat grām dei ꝛ eiꝰ iſpirationem. Dicit enī phs.2.de aia.In.8.phy.In.i.de gñatio ne.Actꝰactiuoꝝ ſūt in patiēte bñ diſpoſito Si g hō faciat bona:diſponet ad hoc. Uul-go dici ſolet.Aiutate:ꝛ dio ꝛc.Uñ canoni ſte ponūt caſū iſtū.Quid de illo q ꝯcubinā non vult dimitttere.odia.vſuras.ꝛ hmōi: Rñdet Greg.De pe.di.5.c.Falſas.Nec de ſpet:ꝛ iterim qcqd boni poterit facere .hor-tamur vt faciat. Uñ Ric.in.4.di.20. ꝓpo nit caſū ꝛ ſoluit.An idulgētie valeāt exñti bus in mortali:Rñdet.d.Qd q̄uis nō poſ ſit fieri remiſſio pene. manēte culpa.Ex cō ſequēti nō ꝯſequant idulgētiā exñtes i mor tali:tñ ſi faciāt qd ꝑtinet in forma idulgē tie:bñ agūt.Qꝛ vt dicit Th.in.4.di.15.q i.ar.3.Bona in mortali facta:de ꝯgruo diſ ponūt pcōres ad viā v'itatis.ꝛ ꝯtritionem ſuoꝝ criminū.Iō Alex.in.4.volumie ſū.cō ſulit his q nō ſūt pati relinq̄re pcā nec con ſiteri volūt:vt ſe ſacerdoti ſaltē p̄ñtent ꝛ di cāt.Pr ora ꝓ me:qꝛ pcā q̄ hēo nō ꝓpono dimittere.Et extūc aliqñ deꝰ illumiat pcō-rē vt ſe cognoſcat.Qd pꝫ exēplis duobus. Primū de maria egyptiaca : Que in egy-pto nata āno etatꝫ ſue.12.Alexādriā ꝑexit ibiqꝫ.17.ānis libidini deſeruiuit q̄ illic diſce dēs iuit hierlm ad adorādū crucē cū alijs nō tñ cū ꝓpoſito abſtinēdi a pctō. In via nautis corpꝰ ꝓſtituit. Dū v'o applicuiſſet volēs tēplū itrare p.3.vices:ei ſcā ē reſiſten tia.Cōpūcta lachrymari cepit.Audiuit vo cē.d.Si trāſieris Iordanē ſaluaberis.Ab āgelo ſibi dati ſr̄ nūmi ꝓ emēdis tribꝰ pa-nibꝰ.Quibꝰ emptis Iordanē ꝑtrāſijt.vbi p.17.ānis in pñia morata ē: ibiqꝫ tandem mortua ē ꝛ ſalua.Clama. O admirabilis bonitas piis nr̄i dei: ſi reſpicit pcā hoiuꝫ cū redeūt ad pniam.Nō negligit ēt pcōres d inſtrare ad pniaꝫ:ſi ꝛ ipſi bonis opibꝰ ſe in nare voluerit. Preterea de latrone. q v'gi-nē fugiētē i egyptū:ab alijs liberauit. Cui dēm̄ fuit.Hodie mecū eris ꝛc.Inueni Bo nonie Dñicū tholoſanū aſſignātē rōnem triplicē de eiꝰ ſaluatiōe. P°.rōe vmbre:qꝛ caput xp̄i vmbraꝫ faciebat.2°.rōne fletus qꝛ peccatuꝫ ſuū agnouit.3°.rōe boni opis. qꝛ liberauit mariā cū filio:de alijs latroni bꝰ.Uñ meruit audire ob hoc. Hodie ꝛc. Exēplū Cōſtātini impatoris pp bonuꝫ qd egit i mortali:qꝛ ſāguinē pueroꝝ nō fudit miſſi ſūt apli Petrꝰ ꝛ Paulus vt baptiza-rēt eū.Et de Cornelio:ad quē miſſus ē pe-trus vt baptizaret:pp elās quas faciebat. Unde pꝫ ſecundus.

c Ertio.Bona imortali valēt ꝛc.Cō-cluſio ē doctoꝝ.Qd tāta ē dmonis inuidia:qꝫ q̄uis pro oi mortali ſibi augeat pena accñtalis:tñ calidus ē de no-ſtro malo.qꝫ de ſuo nō curat. Uñ Io.apoc. 12.c.nos auiſat di.Ue terre ꝛ mari:qꝛ de ſcēdit diabolus ad vos hñs irā magnam. Et.i.Pet.5.Aduerſarius vr̄ diabolus tan q̄ leo rugiēs circuit ꝛc.Sed opa bona in

moꝛtali repꝛimūt ipſius ptātem. Exēplū in
dei: qn̄o clamauit. Uas vacuū: ſed ſigna-
tū. Interpone, ꝙ ſignū crucis ē mirabile: ⁊
nō ē aliqđ ſcutū melius. De qua Chꝛiſo.
Ubicūq; dn̄icū ſignū crucis viderit demo-
nes: expaueſcent. Crux ē ſpes xp̄ianoꝝ: re-
ſurrectio moꝛtuoꝝ. victoꝛia demonū. Ille.
Un̄ o xp̄iane ſigna te ſepiſſime. Qn̄ doꝛmi-
tum vadis: aut ad mēſam. De quo ſigno.
Iſa. 30. A voce dn̄i pauebit aſſur. v̄ga per
cuſſus. i. crucis. Qn̄ ē malū tp̄s: nil melius
ſigno ei⁹. Ad ꝓpoſitum. Ex ſigno iudei in
moꝛtali: hec bona ſūt ſecuta. P°. q2 demō-
num caterua deiecta ē. 2°. q2 iudeus con
uerſus. 3°. q2 ep̄s ſimiliter. Aliud exemplū
illius ꝗ omni die. 3. pater noſter: ⁊ aue ma-
ria dicebat. Et de ꝯuerſo imole a demone
infeſto: qn̄ erat ocioſus demon ip̄m infeſta
bat: qn̄ oꝛabat ⁊ aliqd boni agebat demō
ipſum laxabat. Un̄ fuit ei dictum. Quare
ip̄m nō moleſtas aliqn̄: Rn̄dit. Q2 oꝛatio
cum ſigno crucis quā facit me debilitat ꝙ
nō poſſum. Un̄ xp̄s Mar. 9. c. Hoc genus
demo. in nullo pōt exire: niſi in oꝛōne. Et
Ambꝛo. Bona ſcutū oꝛatio: qua omnia ad
uerſarij ſpicula repellunt.

Uarto valēt ⁊c̄. Utrū bona in moꝛ
q tali facta. valeāt ad mitigationem
pene īfernalis: Quibuſdam viſuz
ē ꝙ ſic. Cui⁹ opinionis fuit Oꝛig. cum ſuis
ſeq̄cib⁹. Et ꝙ hō p̄t tot bona facere in moꝛ
tali: ꝙ omnia penalia diminueret. Qui po
ſuit demones ſimul cū aīab⁹ ſaluari in iu-
dicio vniuerſali. Inducens illud Sap. xi.
Miſeris oīum: qm̄ oia potes: ⁊ diſſimulas
pcā hoīum ꝓpter pn̄iam. Inſup ꝙ in infer
no erat charitas. Qđ pꝫ. Q2 diues epulo
ex charitate petijt: vt ſui frēs auiſarent ne
in pc̄is caderent: ne ad infernū deſcēderēt
Igit charitas ibi ē. Rn̄det Th. 3. p. q. 89.
Et Panoꝛmita. in. c. Firmiſſime tene. Ex-
tra de hereticis. Qđ diminuere penā īfer-
nalem: pōt itelligi dupliciter. Uno modo:
vt minuat illa q̄ iā debita eſt. Alio modo:
vt nō debeat tanta quanta deberet ſi illa
opa nō fuiſſēt fc̄a. Quoad p̄mū. Pena īfer
ni nō poteſt diminui: que iā data ē a deo.
Un̄ Aug. 13. q. 2. c. Tp̄s in Glo. Tria ſunt
gn̄a pſonaꝝ que de hoc ſeculo tráſeunt.
Quidā valde boni, ꝓ quib⁹ ſuffragia non
ſunt agenda. Extrā de cele. miſ. c. Cū mar-
the. Iniuriā facit martyri: ꝗ oꝛat ꝓ marty
re. Quidā mediocrit̄ mali ⁊ boni: ꝓ ijs ec-
cleſia oꝛat. Quidā totalr̄ mali: ꝗ nullo mo
do iuuari poſſunt. Aug. Si ſcirē patrē me
um eē in iferno: nō plus oꝛarē pꝛo eo: q̄ꝫ ꝓ
diabolo. Et Iob. x. In inferno nulla ⁊c̄.
Quoad ſcđm modū. ſic dico penā minui.
q2 nō tantā penā ſuſtinebit: q2 non omiſit
oīa per que deberet puniri ſi omiſiſſet. Q2
dū facimus aliqđ bonū: non dabit pena ꝓ
illo. vt pꝫ de miſſa. de elemoſinis. O xp̄ia-
ne da elemoſinā ⁊ fac bona. Alientur ergo
pcōꝛes oīno opari bonū. ⁊ ſemp de bono in
melius: q2 non pdunt talia bona. Ad ar-
gumentū de epulone. Rn̄deo ꝙ ex chari-
tate hoc nō dixit: ſed ex timoꝛe pene.

Uinto ⁊c̄. Propt̄ pc̄m moꝛtale me-
q ret hō puniri pc̄is tpalib⁹ ⁊ ſpūalib⁹
Fiat prattica. Per pc̄m idio expu-
lit luciferū de celo. Adā de paradiſo. dilu-
uiū miſit in terrā. ſodomā ⁊ gomoꝛraꝫ ſub-
uertit de pplo Dđ: millia peſte perierunt.
Nōne vidiſti tpibus elapſis italiā peſte p-
cuſſam: Uere hoc totum: ꝓpter inaudita
pcā hoīum ⁊ mulierū. Fiat prattica nota-
bilis. Nō eſt plus v̄ecundia dare ad vſu-
ras. imo cū iudeis habere ꝯſoꝛtia. Tenere
ꝯcubinas. accipe ſacr̄a falſa. furari. facere
monetā falſam. facere nigromātias. O ita
lia como ſtatu: guarda el flagello de dio.
Ad ꝓpoſitum noſtrū. Q2 fiūt aliqua bona
iō de⁹ pijſſim⁹ manū ſuā aſtringit ne puni
at ſm̄ demerita. Exēplū Ceſarij. Quidam
mercatoꝛes fuerūt in mari pleni oī malo. ⁊
blaſſemi. O marinarij caueatis: q2 pp ta-
les naues ſubmergunt. Cōtra eos. qui aſſe
rūt religioſos eē cauſa ſubmerſionis. Qui-
dā alius mercatoꝛ in naui erat ſꝫ paganus
vidit hoīeꝫ moꝛtuū iacere extra ſepulchꝛū:
ipſum ſepeliuit motus miſīcoꝛdia. O bonū
op⁹: moꝛtuos ſepelire. Eadē nocte appuit
ei angelus in ſomnis dicēs ei. ꝙ in craſti-
nū nō deberet nauigare ꝓpter piculū: oēs
alij ſūt ſubmerſi in mari. Et hic liberatus
eſt propter hoc: quia moꝛtuum ſepeliuit.
Preterea aliud exemplum: quod ianue ac
cidit. cum ego predicarem in ſancta maria
de caſtello. Quidam blaſſemus erat in ho
ſpitio quodam cum alijs. venit angelus ⁊
iuſſit

iuſſit illum exire extra hoſpitiũ. Cum exiſ
ſet: hoſpitium cecidit: ⁊ omnes mortui ſũt
Ille autem blaſſemus remanſit. Hoc to-
tum: quia erat marie deuotus. qui ieiuna-
bat omni ſabbato. licʒ in mortali. Ergo fa
bene anima mia. quia diuina iuſticia acri-
ter non te puniet. Patet in ſcripturis. 3. Re.
25. de Achab. qui ad verbum Helie: peni-
tentiam egit. Unde dominus. d. Nonne vi
diſti Achab humiliatũ coram me? Quia
humiliatus eſt: non inducam malum i die
bus eius. Merentur quidem peccatores.
flagellari. O quot ſodomite. O quot ribal
di. tamen propter pauca bona que agunt
deus non facit.

Exto valẽt ad boni ⁊c̃. Quia ex bo
s no opere hõ conſolat. O Bernar.
qui dicis? Nulla maior pena: mala
conſcientia. Uis ſemper letus eſſe? Bene
viue. Bona conſcientia: verum gaudium
habet. Ille. Et in. 4. Ethi. Nullus eſt qui
non gaudeat bonis operibus. In. 8. Boni
operatio ſtudioſa; delectabilis eſt. Cicero
li. de Señ. Conſcientia bene acte vite mul
torumq; benefactorum recordatio: iucun-
diſſima eſt. In. 9. Ethi. Uirtuoſorum bea-
tiſſima eſt vita. Quomodo pater? Quan-
do vadis ad confeſſionem: quomodo ten-
dis? Uere pater como biſſa al incanto.
Quia onus ſuper me habeo odij. vſure. lu-
xurie. Sed facta confeſſione cum debitis
modis. totus letus reuertor. Non eſt gau-
dium ſuper illud. Exemplum ſancti Gerar
di. Qui vſq; ad vltimam decrepitatem in
peccatis permanens ſemper triſtis: ſemper
renegado. O quot plures de iſtis. Una die
rum capillus canus cecidit de capite: queʒ
videns. d. O yme. hora eſt. Unde conuer-
ſus ẽ. Qui cõuerſus ſemper letus erat: ita
vt mirarentur aſtantes. Ideo Sene. Sola
virtus preſtat verum gaudium ⁊ ſecurum.
Hora diſcorrendo noy per tute le coſe che
ſe poſſano da noy poſſedere. ſola la virtu
ſintende eſſer quella. che ʒe conſtituiſſe in
ſtato degno dogni laude ⁊ honore. Unde
Plautus in Amphitrione. Uirtus in ſe ha
bet omnia. Hec eſt illa que facit homineʒ
bonuʒ. In. 2. Ethi. Uirtus eſt que facit bo
num habentem ⁊ opus eius reddit bonũ.
Hec illa: que dignum facit laude. Hiero-
nymus. Nobilitas ſumma eſt apud deum:
clarum eſſe virtutibus. Hec illa: que facit
filium dei. In. 7. Ethi. Homines dicuntur
dij: propter virtutis excellentiam. Hec il-
la: que hominem deo aſſimilat. Apuleus de
deo Socratis. Nihil eſt deo ſimilius q̃ vir
animo perfecte bonus. Queſta e quella:
che le aduerſe influentie del cielo. le cala-
mita de le terra. cum animo forti facit tole
rare: Queſta e quella: che ſempre ſi tene in
amoroſi piacere ſpirituali. Fa ben omni
tempore. Unde Ricardus in. 4. diſti. 49.
Sancti in patria gaudium habent accidẽ
tale: de bono quod in mortali fecerũt. In-
ſuper ⁊ damnati. O bonum.

Eptimo ad boni opis aſſuefactio-
s nem. Quia homo aſſueſit ad bona
opera. Quia el far ben: eſt ars ⁊ re
gula: ſi homo incipit bene agere. Et per
oppoſitum. Incipias ieiunare. vigilare. ora
re. ⁊ huiuſmodi: erit profecto tibi facile.

¶ Feria. 4. ſecunde hebdomade. 40. De
ſuperbia.

AScendens
ieſus hieroſolymam: aſ-
ſumpſit ſecum duodeciʒ
ſuos ſecreto: ⁊ ait illis.
Ecce aſcendimus hiero
ſolymam: ⁊ filius homi-
nis tradetur. Mat. 20. ¶ Secũdum Albertũ:
triplici de cauſa paſſionem ſuam chriſtus
pluries predixit diſcipulis. Prima vt eis ſi
cut amicis reuelaret ſecretum ſue mentis
Prouer. 25. Cauſam tuam tracta cuʒ ami-
co iugiter. Secunda vt haberent cauſam
meditandi ipſam. Et eam in memoriaʒ ha
berent: vt ſic omnia tolerarent. Trenoruʒ.
tertio. Memoria memor ero: ⁊ tabeſcet
in me anima mea. Gregorius. Si paſſio
chriſti ad memoriam reducitur: nihil eſt
quod non equo animo toleretur. Tertia
vt daret intelligi q̃ voluntarie patiebatur
q̃ mortẽ ſuã p̃dicebat. Iuxta illud. Iſa. 53.
Oblatꝰ ẽ: q2 ipſe voluit. Seqr. Filiꝰ hoĩs tra
detur. Secũdum Alber. a tribus fuit traditus

Primo a patre pro cōmunitate humani generis. Ad Roma. 8. Proprio filio ſuo non pepercit: ſed pro omnibus nobis tradidit illum. Scdo a ſpiritu ſctō. Ad Hebre. 9. Per ſpūm ſanctum ſemetipſum obtulit imaculatum deo. Tertio ſeipſum tradidit. Ad Ephe. 5. Tradidit ſemetipſum pro nobis oblationem ꝛ hoſtiam deo: in odorem ꝛc. Adhuc eo loquēte. Acceſſit mater filiorū Zebedei Jacobi ꝛ Joānis: petēs vt vnus ad dexterā alius ad ſiniſtrā ſederet in regno ſuo. Scdm Nico. de lyra Jacob. ꝛ Jo. credebāt xp̄m poſt ſuā reſurrectōez regnare i hieřlem ſicut dn̄s tpalis. vn̄ cupiūt ſublimari. Et hec petitio fuit a filijs p mediū mr̄is: q p ſe verecūdabant. Dn̄s āt habēs reuerētiā mulieri: nō r̄ndit illi ſed filijs: ſciens ꝙ hec petitio pcedebat ab eis dicēs. Neſcitis qd petatis. Poteſtis bibere calicē: quē ego bibiturus ſū: Glo. Bibere calicē. i. ſuſtinere mortē ignominioſam: q̄ ego paſſurus ſum. per quā debeo venire ad regnū nō tpale vt creditis: ſed eternū. Dicūt ei. Poſſumus. Quod verū fuit: q: Jo. fuit virgis flagellatus. in oleo miſſus. veneno potatus: vn̄ eorū petitio fuit verificata. Preterea q: Jacobus bibit: qr fuit capite truncatus. Vn̄ dixit eis. Calicē quidē meū bibetis. ſ. per tormēta. Sedere autem ad dexterā meā vel ad ſiniſtrā: non eſt meū dare vobis. Quod vbum q̄drupliciter exponit. Rabanus. Nō eſt meū: q: nō habeo illud a me. ſed a patre. Remigius. Nō eſt meū dare vobis. ſ. ſine vr̄o merito ꝛ labore. Hieronymus. Nō eſt meū dare vobis ſez talibus q̄les vos eſtis. ſ. ſupbis ꝛ ambitioſis: ſed humilibus. Chriſo. Non eſt meū ſcilicet rōne cognatōis carnalis: ſed electionis eternalis. Audiētes aūt decē indignati ſunt de duobus fratribus. Jeſus aūt dixit eis. Scitis q: principes gētiū ꝛc. Quaſi dicat. Maioritas in regno meo. nō acqrit eo modo ſicut in regno terreno: que acqrit p ambitionē. in meo aūt p humilitatez: iuxta illud. Qui ſe humiliat exaltabit. Vn̄ ꝛ Fabius maximus ad. P. Emilium. Qui gloriam ſpreuerit: veram habebit. Applica. Hodie ſermo erit de ſuperbia. De qua tria ſunt videnda.

¶ Primū dicitur diffinitionis.

¶ Scdm dicitur abhominationis.

¶ Tertium dicitur punitionis.

Primū dicitur ꝛc. Aug. in. 14. de ciui. dei. Et Greg. in. 31. mor. Superbia eſt appetitus inordinatus ꝓprie excellentie: ꝯtra regulā ꝛ menſurā a deo ſibi prefixam. Jlle. Ad maiorē noticiā: eſt notādū ſm Th. 22. q. 162. ar. 2. cuz quo eſt Alb. ſup Lu. ꝙ quattuor ſunt ſuperbie ſpecies.

Prima eſt cū quis exiſtimat bonū quod habet a ſeipſo habere: vt ingeniū bonum. ſciam. diſcretionē. diuitias. pulchritudinez. ꝛ huiuſmōi. Jn hac ſuperbia fuit Lucifer: qui vt dicit Bon. in. 2. diſ. 5. ſtatim vt vidit ſuā pulchritudinē preſumpſit: nō deo ſed ſibi attribuens illud bonū. De quo Jſa. 14. Jn celū. ſ. ſanctiſſime trinitatis. aſcendā. ꝛ exaltabo ſoliū meū: ꝛ ero ſimilis altiſſimo. Vbi notat Bon. in. 2. vbi ſupra ꝙ duplex ē ſimilitudo. Vna dicit equiparantie: alia eminentie. Prima eſt in diuinis perſonis. De qua Amb. ꝑtractans illud deus qs ſimilis erit tibi. Filius vtiꝗ: q eſt imago pr̄is. Hāc ſimilitudinē nō appetijt demon: eē. ſ. vt deus. Et rō. Quia vt hz phs. 3º. Ethi. Electio nō fit impoſſibilium. Demon oīo ſciuit eſſe impoſſibile cū eſſet mira ſapientia preditus. creaturā nō poſſe adequari. Secūda dicit ſimilitudo eminētie. q̄ eſt habere beatitudinem ex merito ꝓprie virtutis. ꝛ non alieno. De hac Aug. li. de virginitate. Diabolus in celo voluit eē ſicut deus. Et Ber. Appetijt equalitatē potentie. Et Anſel. Appetijt ꝑeſſe ſine meritis. Qui i ſnia idē ſunt. ſ. ꝙ voluit oībus ꝑeſſe ꝓpria auctoritate. Pctm̄ ḡ eius fuit ꝙ ad ꝯſequendā ſuā btitudinem que ꝯſiſtit in plena viſione dei nō ſe erexit in deū tanq̄ in finē ꝛ principiū ſuū. ſed eaz ꝯſequi voluit p virtutē ſue nature ſine deo conferente. Punitus eſt in inferno. O quot habent hanc: qui bona que habent a ſeipſis credunt habere: ꝛ non a deo. O pr̄: ego laboro die noctuꝗ. mea induſtria lucratus ſum hoc ꝛ illud. Exemplū illius Jmolenſis de vinea: qui dixit cuidā patri. Laudo mar ſapium meū: ſi eſt bona. Et in li. de. 7. donis de illo: qui in pulpito legēs epiſtolas Pauli: cum laudaretur ab omnibus: ꝙ bene legeret. dixit. Melius intelligo: q̄ ipſe apoſtolus. Talis fuit ſuperbia romanorum. De qua Auguſtinus. i. libro de Ciuitate. dei. c. i.

ꝙ deo ſe

ꝙ deo ſe ſimiles eſtimabant. Contra quos apoſtolus.i.Cor.4. Quid habes o homo: quod nõ accepiſti: Et Jacobi.i. Omne datum optimum: ⁊ omne donum perfectuȝ de ſurſum eſt: deſcendẽs a patre luminũ. Et.i. Para.24. Tua ſũt omnia. Et Luc.15. Mia mea tua. Et Meſue in ꝓlogo ſue prattice, Sanat ſolus langores deus: ⁊ quelibet res a deo habet perfectõem. Secunda ſpecies eſt cuȝ quis bonũ quod habet ſibi aſcribit ⁊ proprijs meritis. credendo aliquã excellẽtiam eſſe in natura vel fortuna: pro quibus videtur ꝙ deus ſit ei obligatus. O pater inquit ille: vado ad miſſam. ad diuina. Et de mulierib⁹. Dico.3. pater noſter: ⁊.5. aue marij. ad honorẽ quinqȝ plagaruȝ. elemoſinas facio. Unde pater: el natural vole ꝙ deus faciat mihi bene ⁊ det mihi paradiſuȝ. Jſta eſt ſuperbia maria. Qr vt habet Th.in.2. di.28.ar.i. Merita nr̃a nõ ſunt ſufficientia vt deus bonũ nobis det. Ad Titũ.3°. Non ex operibus iuſticie que fecimus nos: ſȝ ⁊c̃. Et.2.Cor.3. Non ſumus ſufficientes cogitare aliqd ex nobis quaſi ex nobis: ſed ſua mera pietas. Hanc habuit Nabuchodonoſor. De quo Dan.4°.b. Nõne hec eſt babilon: quã ego edificaui in robore meo. i. ꝟtute mea: Sed punitus eſt: qr in beſtiã mutatus ſm ſantaſiã. ⁊ herbas vt bos edebat: q a capite vſqȝ ad mediũ erat vt bos: de reſiduo vt leo. Preterea in hac fuit Semeias ꝓpha.3.Re.14. qui miſſus ad reprehendendũ Jeroboam de idolatria domum reuertens quedã occulta ſuperbia ipm apphendit. aſcribens meritis ſuis illa bona. A leone in via ſtrangulatus eſt. O quot de iſtis.

Tertia ſpecies ⁊c̃. Cũ quis iactat habere quod nõ habet. O quot de ijs. De hac Jſa.16. Audiuimus ſupbiã Moab. ſuperbus eſt valde. Superbia eius ⁊ arrogantia eius ⁊ indignatio eius: pluſqȝ fortitudo ei⁹ Jlle. Jſta eſt periculoſa: precipue i his qui ſe ſanctos reputant. ⁊ confidunt in illa ⁊ de facili ruunt. Figura de Petro. Luc̃.22. q de ſe confidens dicebat. Et ſi oportuerit me mori tecuȝ ⁊c̃. Super quo Amb.6.q.i. Jmitare. Si petrus lapſus eſt qui dixerat. Et ſi omnes ſcãdalizati fuerint in te: ſed nõ ego. Quis alius de ſe preſumat: Jlle. Jn hac fuit ille heremita qui a deo hanc gratiã petebat vt ipſum cuſtodiret a peccato veniali qr ſe a mortali cuſtodiret. Quadam vice in ſero: agnouit mulierẽ per deſertum vagantem. Et vt neſcireẽ eius peccatum: eam occidit. Cui demon. O heremita. Ubi ẽ ſanctitas tua: Jdeo Jere.9°. Non glorietur ſapiens in ſapientia ſua: nec fortis in fortitudine ſua: nec diues in diuitijs ſuis. Apl's. Qui ſtat videat ne cadat. 4. ſpecies: eſt cuȝ quis ceteris deſpectis: ſingularis vult videri. Jn hac phariſeus Luc.18. Grãs tibi ago: qr non ſũ ſicut ceteri hoium: raptores. iniuſti. adulteri. velut ẽt hic publican⁹. Et Mat.23. orta ẽ diſcordia iter aplos: qs eorũ eſſet maior. Unus aliũ deſpiciebat. qb⁹ xp̃s. Qui maior ẽ vr̃m: erit miſter vr̃. O ꝗt ſt q alios deſpiciũt. Et d religioſ q vadũt cũ el col torto p eſſer tenuti ſancti: ⁊ ſic exaltentur ad officia. Hiero.2. cõtra Pelagiũ. Quamuis alijs vitijs carere poſſumus: maculam hypocriſeos habere non poſſe: aut paucorum ẽ aut nullorum. Exemplum patris Dominici qui a demone queſiuit quale erat peccatum religioſorum. Reſpondit. hypocriſis: quia volunt teneri ſancti ⁊ laudari. Contra Quidi.li°.3°. de arte. Non natet in vultu damnoſa ſuperbia veſtro. Facetia de queſto andar cũ el col torto. Fuerunt in fouea pulli murum qui anteqȝ exirẽt a patre ⁊ a matre edocti fuere: ꝙ ſi quãdo exire vellent de fouea ⁊ aliqd viderent patri ⁊ matri primo nunciarent. Una dierum viderunt galliũ. Aiunt patri. Uidimus animal cum corona in capite. li ſperoni in pedi. Noñ timeatis aiunt: quia eſt compagnonus. ⁊ vobiſcum comedet. Alia vice viderunt aial quaſi mortuum in terra cuȝ capite inclinato. Aiunt patri. Uidimus ſic ⁊ ſic. O videatis bene: eſt noſter inimicus. lie el gatto. Ad ꝓpoſitum de queſti capi torti. abſtinendum eſt. Unde patet primum.

S Ecundum dicitur ⁊c̃. Peccatuȝ ſuperbie eſt abhominandum.3. rõe.

¶ Prima qr oĩa crimina inducit.
¶ Secunda: quia omnis iuſtus illã fugit.
¶ Tertia: quia quietem mentis tollit.

¶ Prima quia omnia crimina ⁊c̃. Ex ſuperbia omnia mala procedunt. Gregori⁹ .3i. moralium. Regina omnis mali: ſuperbia eſt. Aug. libro de natura ⁊ gratia. Sine

elatione ſuperbie: nullum peccatum inue-
nies. Eccleſiaſtici. x. Initium omnis pecca-
ti ſuperbia. Et non eſt aliquod peccatuꝫ in
rerum natura: ꝙ tantum deum et ꝓrimuꝫ
offendat vt ſuperbia. Quis mala poſſet in-
ueſtigare huius fere peſſime? Ex hac Abſo
lon patrem ſuuꝫ Dauid tentauit de regno
expellere: vt ipſe rex preficeret. Ex hac Ro
mulus frēꝫ ſuū occidit. vt ſol⁹ regnaret. Ex
hac Julius Ceſar perſecutus eſt Pompeū
vſqꝫ ad mortē: cum ꝗ plima bella geſſit cu
piditate imperij. Ex hac Marius romanuſ
nō contentus ꝙ ſexties fuerit conſul roma
norū alios deſpiciens voluit ⁊ ſeptimo eſſe
violenter. Ex quo facta eſt maxima interfi-
cio inter Marium ⁊ Syllam. qui eum im-
pedire volebat. Ex hac magnus Alexāder
mouit bellum: totum orienteꝫ vexauit ſuis
bellis. Ex hac: quot mala inter romanos ⁊
carthaginenſes ſunt ſecuta? Doui ſe narra
che eſſendo ſempre Carthagie inimica ro-
manorū. M. Caro iudicauit ꝙ totaliter eſ
ſet ruinanda. Sed Scipio naſica dedit per
ſententiam ꝙ non: ne romani venirent
ad inuicem in guerrā. Uidens ſenatus ſen
tentias contrarias hominū grauium: preſe
no el mezo. e creati li conſuli Tito Mālio:
Catone Cenſorino: miſerunt cōtra cartha-
ginenſes: qui preceperunt ipſis: vt incende
rent ipſorum naues de batalia: ⁊ ſolum ſer
uarent illas de mercantia. Doui lo feceno
per in pace viuere. Preterea preceperūt ꝙ
omnia arma ad faciendum defenſionem eſ
ſent ſibi conſegnata: fuere contenti. Prete
rea conſules habitis armis fecerunt prece-
ptum ꝙ irent habitare vbi placeret eis pur
che. 8. millibus diſtarent a mari: quia vole
bant ruinare carthaginem. Audientes hoc
miſerunt ſe in deſperationem deliberātes
defendere ſe ⁊ mori. Scipio poſuit ſe ad cā
pum cum exercitu: ⁊ illam expugnauit: ⁊ il
lam incenderunt ſm decretum romanum.
In qua guerra tot latini ⁊ romani mortui
ſunt. ꝙ erat difficile iudicatu ſi de illis gu-
erris erat ridendum: an plangendum per
luna parte e per laltra: per li tanti morti ex
cellenti duci e preſtāti romani. Uenias ad
pratticā: q̄ta ſanguis effuſio fcā eſt. Quot
millia hominuꝫ ſunt extincti? O deſolatrix
ciuitatum. O bononia mater ſtudiorꝫ. O
Janua regina maris. O aſculū. O placen
tia O aſſiſiuꝫ. O viterbium. Ubi gloria ve
ſtra? Ubi populi multitudo. Ubi anteqꝫ di-
uitie? Ex hac ciuis ſurrexit i ciuem. am ic⁹
in amicum. ⁊ platee ciuitatū ſunt deſolate.
Contra tales Petrarca in. 6. diuinitatis.
O veramente ſurdi ignudi e fralli.
Poueri di iudicio ⁊ di conſiglio.
Egri del tuto: ⁊ miſeri mortali.
¶ Secundo ratione ⁊c̄. Chriſtus cū facto
miraculo de quinqꝫ panibus: voluiſſent ip
ſum regem facere. Jo. 6. ab eis fugit: ſuper-
biam vitans. Moyſes cum eſſet annorum.
83. ⁊ mitteretur a domino vt eſſet dux po-
puli: excuſauit ſe ꝙ eēt impeditioris lingue
Exo. 4. Jeremias cuꝫ a domino mitteret
ad predicandum dixit. ha. ha. ha. neſcio lo
qui Jere. i. Marcus euangeliſta truncauit
ſibi pollicem: ne ordinaret ſacerdos ex hu-
militate. Greg. magnus a populo electus i
papam. fugit: ⁊ coquinā fecit i ſancto Gre-
gorio per ſex menſes. Sed quare tunc pon
tifices renuebant papatum? Rn̄det Uin-
centius in ſpeculo in libro. 3. ſpeculi mora-
lis. Quod a tpe Petri vſqꝫ ad. s. Silueſtꝝ
fuere. 32. pape. qui ꝑ martyriū fere oēs trā
ſierunt. Uñ poſt Sixtum diu vacauit papa
tus: ⁊ nullus ipſum volebat duplici ratiōe.
Et que ſunt Gabriel? Primo rōe mortꝪ: q̄
erāt ꝑmi. Secundo ratione paupertatis.
Sed poſtqꝫ eccleſia eſt diues facta per Cō-
ſtantinuꝫ: nullus reperitur qui eam renuat
imo per mille vias queritur. Preterea Gre
go. nazanzenus ep̄atum dimiſit: vt ſapiētie
vacaret. Ambro. ne ꝓmoueret in ep̄ꝫ mere
trices ſecum vocauit vt ſic crederetur mal⁹
ſicqꝫ hoc ſaltem facto deſiſterēt eū ordina
re. Aug. inuitus eſt ordinatus. Hieronym⁹
cardinalatū dimiſit: vt litteris in betleem i
ſudaret. Uincentius cardinalatum noluit
ſibi oblatum. Dominicus ep̄atuꝫ. Bernar-
dinus ſimiliter. Et de monacho clareualēſi
.d. Gofredo cum fuiſſet in epiſcopum ele-
ctus. ⁊ cogeretur ab Eugenio ⁊ Bernard⁹
dixit. Monachus fugitiuus eſſe potero ſi
me hinc eijcie: epiſcopus autem non ero.
Poſt mortem cuidam apparens dixit. Re-
uelatum eſt mihi a ſancta trinitate ꝙ ſi epi
ſcopus fuiſſem ordinatus: fuiſſem de nume
ro damnatorum. Ideo Diſ. 40. c⁹. Multi.

Quicunqꝫ deſiderauerit primatū in terra:
inueniet confuſionem in celo. Nec inter ſer
uos chriſti cōputabitur qui de primatu tra
ctauerit. Ille. Prattica. Quidam ponūt ob
ſeruantiā in zocholi. ⁊ barbā deferre. Qui
dam non comedere carnes. Quidam por-
tando cilitium. Conclude ꝙ ſolum eſt in ve
ra humilitate. Unde Mat.20. ꝗrentib⁹ pri
matū apoſtolis.d. Neſcitis quid petatis.
¶ Tertio ratione ⁊c. Sup̄bus eſt martyr
diaboli: ⁊ ſemper habet in corde ignē: ſem-
per in cogitationibus ⁊ deſiderijs. Et ſi qs
ei reuerētiā nō ꝑbet: turbaṫ. Quod bn̄ Sa
lomon agnouit. Eccl̄.x. Odibilis eſt coram
deo ⁊ hominibus: ſuperbia. Superbus nō
poteſt eſſe cum aliquo: ſua conuerſatio ma
la. Secundū Alber. in Comp. theologie.
triplex ex differentia ſuperboꝝ. Quidā in
diuitijs. Contra quos apoſtolus.i. Thi.6.
Precipe diuitibus hui⁹ ſeculi nō ſuperbe
ſapere. Et perche o Paulo: Qꝛ hō eſt mor
talis: ⁊ nihil ſecū affert. Dauid in p̄s. Dor
mierunt ſomnum ⁊ nihil inuenerunt ⁊c. Et
Iob.29. In nidulo meo moriar. Unde dux
venetoꝝ voluit pro epythaphio. Hoc ſolū
mihi supereſt ſepulchrū. Ambro. Non ſunt
hominis bona que ſecum ferre non poteſt:
ſola miſericordia comes eſt defunctorum.
Quidā in generis nobilitate. O pater: de
domo mea exierūt viri clariſſimi. cōti. caualie
ri. doctori in vtroqꝫ iure. La caſa noſtra no
minatur per totū mundū. Amicitia noſtra
ꝯiuncta eſt col conto Borella. Iani de la te
la. Facin can. A zenoua cum la caſa doria.
Adhuc ſuperſunt li caſſoni: cum inſtrumen
tis. Unde Saluſtius. Cōmune malum no-
bilitatis: eſt ſuperbia. Quod contra Hiero
nymus. Nobilitas ſumma apud deum eſt:
clarum eſſe virtutibus. Et Gaius Flami-
neus. contra. P. Corneliū Scipionem. Ego
enim nō in aliena gloria: aut falſis fortune
bonis nobilitatem eſſe exiſtimo. ſed in pro-
pria ſtudijs animi virtute. Ubi ſtat hominis
nobilitas: R̄ꝫ ꝙ in virtute. Aſcula. de hoc.
Piu val ſapere: che theſor non vale.
Que ſapere: richeza non mancha.
Si lalma nō ſi ſſorza nel ſuo male. Quidā i
pompis veſtimentorum. contra mulieres ⁊
alios. Prattica contra mulieres. O vetule
dicite queſo: vbi ē veſtra olim pulchritudo:
O Helena apud grecos. O Polyſenna in
Troia. O Dido in Carthagine. O Arato-
nica in Syria. O Cleopatra i Egypto. O
Lucretia Rome. O Fauſtina p̄ma augu-
ſta. Ubi eſt pompa veſtra: Ubi veſtes au-
ree. ⁊ argētee. Ubi ſunt colane auri: Certe
ala terra. De his Bernardus. O eſca ver-
mium. O maſſa puluerís. O ſtulta vanitas:
cur ſic extolleris: Ignorans penitus vtrū
cras viueris. Fac bonum omnibus ꝗdiu
poteris. ¶ Secundum ſententiam Tho. ſu
per epiſtolas pauli. Quattuor ſunt genera
perſonarum qui celum non poſſident.

Primi voluptuoſi: qui aſperitatem vite
que ad vitam ducit reſpuūt. Unde prime
Corin.15. Caro ⁊ ſanguis regnum dei poſſi
dere non poſſunt. Secundi auari. Quo-
niam porta eſt anguſta. Mat.7. Intrat ꝑ
anguſtam portam. Aſinus non intrat per
portā ſtrictam. niſi exoneretur. Auari vero
nolunt exonerari ab illicite acquiſitis. Luc.
17. Facilius eſt camelum tranſire: per fora-
men acus. ꝗ diuitem intrare in regnum ce
lorum. Tertij ſunt negligentes opera-
rij. Mat.8. non omnis qui dicit mihi domi-
ne domine intrabit in regnum celorū: ſed
qui facit voluntatem patris mei qui in ce-
lis eſt. Mens enim noſtra debet eſſe inten-
ta ad ſeruiendum chriſto. Quarti va-
nagloriosi. ⁊ elati. Io.x. Chriſtus enim eſt
oſtium quo intratur. Sed oſtium eſt baſſū.
Unde non poteſt quis intrare niſi demiſſo
capite. ſcilicet mente humilitatis. Mat.
18. Niſi cōuerſi fueritis ⁊ efficiamini ſicut
paruuli. non intrabitis in regnum celorū.
Exemplū mulieris comitiſſe: que poſt mor
tem apparuit ſue familiari ⁊ dixit. Heu mi
ſera me: ſum dānata ꝓpter ornatū veſtiū.
Et in reſiduis bona fui. Ad idē. Quidā fra
ter nr̄ aiam femine dānate ſibi appentis i-
terrogauit q̄ ſunt pctā qbus hoieſ dānanṫ.
At illa. Hoies inqͭ ꝑ oēm viā pcti ad infer
nū eunt. Sed mulieres ꝑꝑ q̄ttuor gn̄a pctō
rū. P°. ꝑꝑ pctm̄ lingue dicēdo malū ꝺ pri-
mo: ⁊ ſeminādo diſcoꝛ. Propť pctm̄ ſortile-
gij. Et ꝑꝑ erubeſcētiā pctoꝝ ꝯfitendorum.
Propť peccatū vani ornatus ⁊ pictionis.
Interrogans autē an poſſet iuuari aia di
ſparuit. De hoc Aſculanus.
De non credeti a femina ſciocha.

Et non vi accēda ſua ficta beleza.
Ma riſguardati como dentro ſiocha.
Lo foco.le ſemine.labyſſo iſerno: non dico
no baſta. Ma ſēza ſine lo appetito brama.
Unde patet ſecundum.

t Ertium dicitur ⁊c. In.ps.30. Retribuet dominus abundanter fac. ſuper. Quod patet exemplis ſcripture. Lucifer punitus eſt.q2 ſuperb9. Adam ⁊ Eua puniti ſunt de paradiſo: q2 ſuperbi. Volētes edificare turrim babel vſq3 ad celum ſunt puniti. Pharao ſubmerſus eſt: q2 ſuperbus. Sēnacherib exercitus .185. millia ſunt interfecti. Et Holofernes. Judith 6. Et de Simone mago qui coram populo romano voluit aſcendere in aere: punitus eſt.q2 cecidit in terram toto corpore colliſo. Exemplum notabile.in li. de.7. donis. Cuidam philoſopho fuere poſite iſte queſtiones vt eas ſolueret. Prima: Cum quib9 ſocijs erat homo? Reſpondit cū ſex. Fames. ſitis.calor.frigus.infirmitas.mors. Secunda. Ubi eſſet homo? Reſpondit in bello primo. Ante.retro. ſurſum. deorſum. Tertia qō. Cui ſimilis erit hō? Reſpondit. Acerno niuis.qui ſicut a calore reſoluitur: ſic homo putredine terre cinis efficitur. De qua Geñ. 3°. Cinis es: ⁊ in cinerem reuerteris. Et Petrar .3°. Triūp.mortis.

O ceci el tanto affaticar che gioua?
Tuti ritornati ala voſtra madre antiqua.

Sagia.aurea.e celebranda ſciencia: deſcriue el noſtro poeta. O ceci ⁊ inaduertenti mortali: cupidi tropo dele coſe mortale. Doui ſon li rutilāte corone? Doue le p̄cioſe gēme? Doui li ſtrati lecti? Jdeo Ber.li.med. Dic mihi vbi ſunt amatores mūdi qui ante pauca tempora nobiſcum fuerūt. Nihil ex eis remanſit niſi cineres ⁊ vermes. Attēde diligenter quid ſunt ⁊ quid fuerūt. Homines fuerūt ſicut tu.riſerunt.biberunt. comederunt. duxerunt in bonis dies ſuos ⁊ in puncto ad inferna deſcenderunt. Hic caro eorum vermibus: illic aīe ignibus deputātur: donec rurſus infelici collegio colligati ſempiternis inuoluantur incendijs qui ſocij fuerūt in vitijs. Quid illis pfuit inanis gloria.breuis letitia.mundi pompa.carnis voluptas.falſe ditie.magna familia.⁊ mala conſcientia? Ubi nunc eorū riſus? Ubi iocus? Ubi iactātia? Ubi arrogantia?

¶ Feria.5.ſcdē hebdomade. An diuites poſſint ſaluari.

Homo quidā erat diues: ⁊ induebatur purpura ⁊ byſſo. Luc.16. Quare non exprimitur nomen diuitis: ſed bene pauperis.q2 Lazarus. Reſpondet Greg. quia non erat cognit9 iſte diues: notitia approbationis. Uñ chriſtus de reprobis. Mat. 7. Nunq3 noui vos: diſcedite a me. Et de fatuis virginibus. Amen dico vobis neſcio vos. Et.ps. Deleant̄ de libro viuentiu3 ⁊c. Erat ergo diues: in quo oſtenditur ſuperfluitas in ſuo inceſſu. Induebatur purpura: que eſt veſtis regalis. Et byſſo.i. camiſia lini ſubtiliſſimi. In quo oſtenditur exceſſus in veſtitu. Epulabatur quotidie ſplendide: in quo oſtenditur exceſſus in victu. Et erat.ſ.in eadem ciuitate quidam nomine Lazarus mendicus. Mendicus dicitur: qui elemoſinas querit nutu ſolo. Pauper autem: qui ore. Iſte dicebatur mendicus: iacebat ad ianuam eius vlcerib9 plenus cupiens ſaturari de micis. Non dicit de precioſis que cadebant de menſa hui9 diuitis: ⁊ nemo illi dabat. Quia tali domino: talis eſt familia. Jdeo illi conformabātur in duritia mentis. Sicut eſt pater: ita communiter filius. Sed ⁊ canes veniebant ⁊ lingebant vlcera eius. Gratiores erāt canes: q3 iſte poltronus diues: q2 lingebant ſua lingua. Factum eſt: vt moreretur pauper Lazarus: ⁊ portaretur ab angelis in ſinu abrae.i.ad limbum ſanctorum patrum vbi deſcendebant iuſti ante chriſti aſcenſionem. Mortuus eſt autem ⁊ diues ⁊ ſepultus in inferno: In ſignum q̄ diuitie hominem non ſaluant. Eleuans autem oculos dum eſſet in tormentis: vidit Abraam a longe ⁊ Lazarum in ſinu eius. Queritur: Utrum damnati videant gloriā beatorum? Reſpondeo q̄ ſic: vt ſic eorum pena plus creſcat: Sed confuſe vident vſq3 ad diem iudicij. Et qua viſione: o qualis dolor. Uñ.ps. Peccator videbit ⁊ iraſcet̄. Sequ

tur pater

tur. Pater Abraam miſere mei. Glo. Falſe patrem vocat: quem in operibus miſericordie noluit imitari. Mitte Lazarum: vt intingat extremum digiti ſui in aqua: vt refrigeret linguã m. Ibi plus cruciabatur quia per eam plus peccauerat. Reſpondit Abraam. Recordare fili qꝛ recepiſti bona in vita tua. Hieronymus ſuper hoc. Difficile imo impoſſibile eſt: vt ⁊ preſentibus et futuris quis fruatur bonis: vt ⁊ ventrem hic ⁊ ibi mentem impleat: vt de delitijs ad delitias tranſeat: ⁊ in vtroqꝫ ſeculo glorioſus appareat. Policrates libᵒ.4ᵒ.c.x. Impoſſibile dñt qdã: ⁊ hic florere cũ mũdo: et in eternũ florere cũ xp̃o. Et Lazarus ſimiliẽ mala. Videns de hoc nõ poſſe exaudiri: petit aliud dicẽs. Rogo te pater habeo quinqꝫ fratres ⁊c̃. Utrum reprobi vellent omnes damnari: Reſpõdet Th. 4. diſ.50. ꝙ ſic: etiam parentes. Et hoc propter inuidiam que eſt in eis. Sed minus inuident ſuis ꝓpinquis ꝗ̃ alijs: qꝛ eorum pena augmentaretur. Et hoc diues non eſt motᵘ ex charitate: ſed propter bonum ſuum. Et ait illi Abraam. Habent Moyſen ⁊ prophetas. Primo Moyſen qui eos docuit moralia agenda. Et prophetas. Qui docuerũt myſtica credenda. Audiant illos. Non pater ſed ſi quis ex mortuis ierit ad eos penitẽtiam agent. Moti.ſ.ex nuncio. Rñdit. Si Moyſen ⁊ prophetas non audiunt: neqꝫ ſiqs mortuus reſurrexerit credent. Quod patuit per effectum. Quia Lazaro reſurgẽti: ⁊ chriſto teſtimonium ꝓhibenti nõ crediderunt: ſed magis interficere eum voluerunt. vt dicitur. Jo.12. Similiter nec chriſto reſurgenti: ſed magis ſuaſerunt falſo ipſum non reſurrexiſſe. Et corpus eius a diſcipulis fuiſſe furatum. In quo euangelio predicabimus de diuitijs. De quibus tria conſideranda ſunt.

℄ Primum. dicitur opinionis.

℄ Secundum. dicitur declarationis.

℄ Tertium. dicitur inductionis.

P Rimũ dicitur ⁊c̃. Queritur dubiũ. Utrũ diuites diuitias habentes. aut habere volẽtes: poſſint ad eternã vitam peruenire: ℄ Circa hoc due ſunt opiniones. Una eſt opinio pauperꝝ. Alia diuitũ: Pauperes arguũt ꝓ ꝑma opinione: ꝙ diuites non poſſunt ſaluari: Unñ probant triplici medio concluſionem.

℄ Primo dictis ſcripturarum.

℄ Secundo dictis doctorum.

℄ Tertio dictis philoſophorum.

℄ Primo dictis ⁊c̃. In veteri teſtamento. Eccleſiaſtici.xi. Si diues fueris: non eris innocẽs a delicto. Et Prouer.28. Qui feſtinat ditari: non erit innocẽs. Et Dd.ps.33. Diuites eguerunt ⁊ eſurierũt. Et.i.Thim. 6. Qui volunt diuites fieri. icidũt in temptationẽ ⁊ laqueũ diaboli. ⁊ deſideria mala: que demergũt hominẽ in interitũ ⁊ perditionẽ. Preterea veritas incarnata chriſtᵘ. Luc.6. Ue vobis diuitibᵘ: q habetis cõſolationẽ veſtrã. Et Mat.19. Facilius ẽ camelũ intrare per foramen acus: ꝗ̃ diuitẽ intrare in regnũ celoꝝ. Et virgo maria in cantico ſuo: dulciter canit. Luc.2. Eſurientes impleuit bonis: ⁊ diuites dimiſit inanes. Et hoc xp̃s voluit in exemplũ paupertatis eligere matrẽ paupercula: et Joſeph carpentariũ: pauper ipſe permanens vſqꝫ ad patibulũ crucis. Unde Luc.18. Uulpes foueas habẽt: ⁊ volucres celi nidos: filius aũt hoĩs: nõ hꝫ vbi caput reclinet. Secũdo dictis doct. Quid dicis o pater Augu. in li.83.q: Uenenũ charitatis: eſt ſpes adipiſcendoꝝ. Et Chriſo. ſuper Math. Si bonũ eſſet auꝝ: vtiqꝫ xp̃s dediſſet apoſtolis. qui eis ineffabilia contulit dona. Quinimo pauperes ⁊ orphanos eos voluit eſſe: vt exẽplũ paupertatis ⁊ contẽnendi diuitias nobis daret. Tertio dictis ⁊c̃. Sene. li. de moribus. Mihi crede: non potes eſſe diues ⁊ felix. Et Tullius libro primo officiorum. Pecunie fugienda eſt cupiditas: Nihil eſt eni tam anguſti tanqꝫ parui animi ꝗ̃ amare diuitias. Nihil eſt honeſtius atqꝫ magnificentius: ꝗ̃ pecuniã contẽnere. Ille. Et hoc philoſophi ipſas contẽpſerunt: vt ponit Ualerius. De Anaxagora. cum vidiſſet omnia ſua diſſipata. di. Non eẽm ego ſaluus: niſi iſta periſſent. Et Zeno philoſophus. Jubet me fortuna expeditiᵘ philoſophari. Et Crathes Thebanus. pergens athenas ad philoſophandum venditis bonis ſuis ⁊ in aurum cõmutatis. precium illud proiecit in mare inquiens. Ite aurum ⁊ diuitie: potius vos mergam: ꝗ̃

mergar a vobis. Et ſic patet prima opinio ꝙ diuites non poſſunt ſaluari. Exemplum illius diuitis hodie q mortuus ⁊ dãnatus.

¶ Secunda opinio eſt diuitum. ꝙ diuites ſaluantur. ⁊ non pauperes. Quod ꝓbant Auctc: ⁊ Exẽplo. Prio Auctẽ ſcripturali. Prouer. 27. Propter inopiam multi delinquunt. O quot furant̃. O quot vadunt ad lupanaria. Pete a mulieribus pluribꝰ quare vadunt ad loca ſimilia. Pro maiore parte dicent. O pater: qꝛ paupertas me cogit. Sic dico de ſacramentis factis. ⁊ de alijs rebus illicitis. Unde phs in. i. Ethi. Impoſſibile eſt indigentem operari bona. Et in. 4. Ethi. Omnis indigẽtia mala. Sꝫ per oppoſitum. Homo diues poteſt facere elemoſinas. ſubuenire miſeris. redimere captiuos. maritare puellas. fabricare eccleſias. conſtruere monaſteria. quod facere nõ poteſt pauper ⁊ inops. Et hoc modo: poteſt ſe redimere de manu diaboli. Unde Prouer. 13. Redemptio anime viri: diuitie proprie. Ambro. ſuper Luc. Diuitie: ꝓbis ſũt adiumenta virtutis. Secundo probat̃ exemplo. Adſunt exempla virorum ſanctorum. Gen̄. 13. Abraam fuit diues. auro ⁊ argento. ⁊ tamen ſaluatus eſt. Et Job. i. Fuit diues: 7. millia ouium. 3. millia camelorum: tamẽ ſaluatus ẽ. Et Mat. 8. Centurio fuit diues: tamen a chriſto cõmendat̃ de maxima fide. Amen dico vobis: non inueni tantam fidem in iſrael. Et Luc. 19. Zachens fuit. diues: tamen meruit chriſtuꝫ ſuſcipere hoſpitio. Preterea Grego. pap̃. Silueſter pap̃. Sanctus Rochus. ſ. Ludouicꝰ rex francorum fuerunt diuites: tamen ſunt ſalui. Igitur diuites melius poſſunt ſaluari: ꝙ̃ pauperes. Et ſic patet primuꝫ. Uideamus veritatem.

Secũdũ principale ⁊c. Doctores noſtri ſup hanc materiam talem dant diſtinctioneꝫ. Aut diues bene ſe hꝫ ad diuitias: vſando quelle a laude de dio e ben del proximo. Aut male. Si pmo modo. Diues ſaluabitur. Si ſecũdo modo dãnabitur. Ad hoc vt bene ⁊ ſine peccato ſe habeat ad diuitias: opus eſt vt ſe cuſtodiat a ſex malignitatibus: que faciunt diuitem damnoſum.

¶ Prima. dr̃ inordinata ſolicitudo.
¶ Secunda. dr̃ illicita congregatio.
¶ Tertia. dr̃ improba affectio.
¶ Quarta. dr̃ iniqua poſſeſſio.
¶ Quinta. dr̃ prodigalis expoſitio.
¶ Sexta. dr̃ ſuperba conuerſatio.

¶ Prima dicitur ⁊c. Abſtinere ab exceſſiua ſolicitudine. Quod oſtendit xp̃s. Mat. 6. Nolite ſoliciti eſſe dicentes. Quid manducabimus: aut quid bibemus; aut quo operiemur: Hec omnia gentes inquirunt. Scit enim pater veſter celeſtis: qꝛ his omnibus indigetis. Sequitur. Primũ querite regnum dei. ⁊ iuſtitiam eius. ⁊ hec omnia adijcientur vobis. Iſte eſt modus cõgregandi. Sed dicit mihi diues. O pater habeo puellas nubiles: oportet me lucrari oportet me eſſe ſolicitum. Preterea nonne dominus dixit. Gen̄. 3. In ſudore vultꝰ tui veſceris pane tuo: Et. ps. Labores manuũ tuaruꝫ: quia manducabis. Reſpondeo ſm doctores. Qd duplex eſt ſolicitudo. Una bona. Altera mala. Bona ſuo eſt. quando homo ꝑ tẽporalia bona: non amittit diuina. non miſſas. nõ ſermones. ⁊ alia neceſſaria anime ꝓprie. Quia poſtꝙ̃ perfecit omnia que ſũt anime: occupat ſe circa corporalia. Iſta eſt bona ſolicitudo. ſine q̃ nemo diu viuere poteſt. Unde Hieronymus ſuꝑ Mat. Solicitudo tollenda eſt: labor autem exercendꝰ. Secunda dr̃ mala. Et eſt quãdo homo non curat de anima. non de deo: ⁊ totũ conatum ſuum ponit in acquirendis diuitijs. Unde vt diues fiat. poſtponit omnia bona anime. Et dicit. Chi ha ben in queſto mundo. habet in alio. O iudee. O canis. Contra tales. Greg. Diſ. 47. Omnes huius ſeculi dilectores in terrenis rebꝰ fortes ſunt: in celeſtibus autem debiles. Nam ꝓ temporali gloria vſque ad mortem deſudare appetunt: ⁊ pro ſpe perpetua. nec parum quidem in labore ſubſiſtunt. Ille. Tales diuitie ſunt in damnationem poſſidentis. quando nimis inordinate ſatagit in ipſis acquirendis. Figura. Luce. xi. De illo diuite. qui cum multa ſolicitudine congregaſſet bona temporalia: intra ſe cepit cogitare dicens. Anima mea multa bona habes in ãnos plurimos. Requieſce. comede. bibe. In nocte autem fuit ei dictum. Stulte hac nocte animam tuam demones repetent. Que

ſent. Que autem paraſti: cuius erũt? Nũquid tuã poſſeſſioeʒ quã cũ ſudoꝛe plantaſti? Nunquid domuʒ tuaʒ: quã depinxiſti. Nunquid poſſidebis hec bona. vt tua? Iõ Aſculanus. libꝛo quarto.

Per quatro tempi paſſa ogni creato.
Non e forteza: nel terreſtre regno.
Che va: chi vien: chi piange e chi e beato.
Tute le humane coſe ſono in moto.

¶ Secunda malignitas ⁊c. Quando homo congregat diuitias modo illicito, cum rapinis. fraudibus. extoꝛſionibus. Tales diuitie faciunt hominem damnoſum: ⁊ priuant ipſum vita eterna. Quid dicis o Dauid? Domine quis habitabit in tabernaculo tuo: aut quis requieſcet in mote ſancto tuo? Nunquid vſurarius? Nunquid fraudatoꝛ? Non vere. Sed qui ingreditur ſine macula ⁊ operatur iuſtitiaʒ. i. vt iuſte acquirantur. Et alibi. Quis aſcendet in monteʒ domini? Reſponſum eſt. Innocens manibus ⁊ mundo coꝛde qui non accepit in vanum animam ſuam: nec iurauit in dolo pꝛoximi ſui. Sed ve mundo a ſcandalis. Quia hodie diuitie congregantur mille modis illicitis. ⁊ vſuris. Notat Bona. ꝙ triplex eſt vſura: qua homo congregat diuitias. Prima animi. Ille pauper petit in mutuum. x. aureos. ab auaro vſurario. Ille p̃ſtat ei ſub ſpe lucri. accipiendi aliqd. Aliter non faceret. Vſura eſt: licet non expꝛimat verbo. O quot ſunt de iſtis. Secunda eſt ſigni. Et eſt quando quis difficilem ſe reddit: ad mutuandum cuʒ requiritur. Reſpondet ei. Vere non habeo modum. Et vtitur talibus verbis: vt indigens dicat. Amice: non ero ingratus. Talis ſi accipit aliquid vltra ſoꝛtem. vſura eſt: ⁊ illicita cõgregatio. O quot ſunt de ĳs. Tertia ẽ vſura pacti. Cum quis pactum facit. Ego volo ſic. ⁊ ſic. vt faciam tibi tale ſeruitium. Et ꝙ plus eſt. quidam faciunt per inſtrumẽtuʒ. Et ſi ſunt decem. faciunt dicere. 16. Creme quidam ribaldus qui mutuo dabat frumẽtum ⁊ faciebat fieri inſtrumenta. ſi erant decem. dicebat quindecim. Quidam pretoꝛ. ſ. Fantinus nomine: da cha peſaro: fecit manum pꝛecidi notario. Et vſurarium priuauit omnibus ſuis. ea ſequeſtrãs ala camera de. ſ. Marco. vt vſurarius publicus. O beate leges. O pꝛetoꝛes tales: vos agatis. Contra tales. Deutero. 23. Fratri tuo abſq; vſura id quo indiget accõmodabis. Tales diuitie ſunt in damnũ poſſidentis. Unde patet ſecunda malignitas.

¶ Tertia dicitur ⁊c. Quãdo homo amat diuitias intenſe: ponens in ipſis finem ſuum. Unde Dauid in. ps. Nolite ſperare in iniquitate. ⁊ rapinas nolite concupiſcere. diuitie ſi affluant ⁊c. In quibus verbis Tho. in expoſitione. ps. Dicit ꝙ circa amorem diuitiarũ hoies ſe habent quadrupliciter. Quidã perfecte. Quidaʒ ſtulte. Quidam mirabiliter. Quidam damnabiliter. Primo perfecte. Qui non habent diuitias nec cupiunt habere: vt fuit Dominicus q̃ vnam ſolam tunicam habuit. Et de beato Uincentio qui renuit capellum. Et alĳ ſãcti. De talibus Mat. 5. Beati paupes ſpiritu ⁊c. Et Aſculanus libꝛo ſecundo.

Oꝛ queſti ſon imaculati patri.
Che deſpreſian el mundo dolente.
Sempꝛe ſequendo li acti maturi.
Nel alto cel la virtu li mena.
Laſſando li altri nela eterna pena.

Secundo quidam fatue. qui non habent ſed cupiunt habere. De iſtis plenus ẽ mundus. Ognun roba voꝛia. Seculares. religioſi. Unde phs. i. Poli. Deſiderium diuitiarum: vadit in infinitum. Tales ſunt fatui: qui cupiunt habere quod confuſioneʒ poteſt inducere anime: ⁊ meritum ſue paupꝛtatis amittunt: que voluntaria debet eẽ. Tertio quidam mirabiliter. Qui diuitias hñt non tamen amant eas: vt patet de multis viris ſanctis. Ludouico rege francie. ⁊ d alĳs. Et vere hoc mirabile. De hoc Eccleſiaſtici. 31. Btũs vir diues qui inuentus eſt ſine macula. ⁊ qui poſt auruʒ non abĳt: nec ſperauit in pecũie theſauris. Quis ẽ hic: ⁊ laudabimus eum? Fecit enim mirabilia i vita ſua. Scdʒ Dominicũ Tolo. Aliqd dicitur mirabile: pꝛopter duo. Quia dicit mirabiliter. Primo pꝛopter raritatem. vt ea que raro eueniunt admirationem cauſare ſolent: vt eclypſis ſolis ⁊ huiuſmodi. Secundo pꝛopter difficultatem: vt ꝙ homo in igne non comburatur. Ad ꝓpoſituʒ.

Raro contingit ꝙ homines diuitias habē
tes:nō amēt. Et difficile ē. Ideo dicit. Fe/
cit mirabilia ⁊c. Et Aug. Difficile eſt diui
tias poſſidere: ⁊ non teneri nimis amore
earum. Piu che Karlo in franza. Alexan/
der in oriente. ¶ Quarto quidā ⁊c. Quia
pro ipſis acquirendis non curāt deū offē
dere. ⁊ peccata cōmittere. De iſtis Math.
19. Amen dico vobis. qꝛ difficile diues in/
trabit in regnum celorum. Et Lactā. in. 7.
c°. 1°. Uirtutis via non capit magna one/
ra geſtantes. Eo fit vt pauperes ⁊ humiles
deo facilius credāt qui ſunt expediti: ꝙ̄ di/
uites qui ſunt pluribus impedimentis im
plicati. imo ꝓpo cathenati. Nec poſſunt in
celum aſpicere: qm̄ mens eorum in terraꝫ
defixa eſt. Ille. Tales moriuntur deſpera
ti oculis auerſis: cū clamoribus. Exemplū
illius Bononiēſis q̄ bacile voluit aureorū
ante ſe. d. O ducati mei: cū quanto ſudo/
re vos acquiſiui: Cui vos relinquam: Et
clamando expirauit. Aſculanus li. 4.

Et io ate qui tu debbi ben ſapere.
Che gran richeze non ſe puo acquiſtare.
Cha dio non deſpiaza al mio vedere.

¶ Quarta malignitas ⁊c. Quando homo
poſſidet bona pauperum. pupillorum. vi/
duarum. orphanorum. eccleſiarum. Tales
diuitie hominem diuitem dānant. Unde
Tho. 2a 2e. q. 62. ar. vlt. Quādiu homo reti/
net male ablata. ⁊ proximi bona: ſemper
eſt in ſtatu mortalis peccati. Unde tenet̄
ad reſtitutionem: ⁊ ad omne damnum ⁊
intereſſe. Quia ſicut accipe rem alienam ē
ꝯtra iuſtitiam: ita ēt detinere. Qꝛ per hoc
ꝙ aliquis detinet rem alienā inuito dn̄o: i/
pedit eū ab vſu rei ſue. ⁊ ſic facit ei iniuriā
Contra tales. Leui. 19. Non morabit̄ opꝰ
mercēnarij apd̕ te vſq; mane. Uerte te fra
ter Gabriel ad diuites. O ciues mei: ad
vos clamo. q̄ bona pauperū iniuſte detine
tis. O pater habemus puellas. ⁊ magnaꝫ
familiam: ꝯenutrire. Si reddere volumꝰ:
erimus ad hoſpitale. Eli pedochi me man/
zerano. Et non poterimus ire in ſu le pom/
pe. Audite el bon Hieronymo in ep̄la ad
Gerūtiam. Melius ē rem familiarem mi/
nui: ꝙ̄ anime ſalutem perire. Et melius ē
amittere: quod velimus nolimus aliquan/
do piturū eſt: ꝙ̄ id amittere: pro quo diuit

tēda ſunt omnia. Ille. Et vere ſic eſt: quia
melius ē modicum in miſeria viuere: ꝙ̄ ꝑ/
petuo cruciari. Sed plures nō faciunt: qꝛ
ſunt aſſueti delitijs. ⁊ ſic damnantur. Exē/
plum in ciuitate Parme. dum quidam p̄/
dicaret de noſtris predicatoribus cōtra vi
tia: quidam vſurarius compunctus venit
ad ipſuꝫ. vt reſtitueret male ablata. Uxor
⁊ liberi audientes: ad ipſum ꝑgunt. di. O
compagnon mio: quid vis facere: Nō por/
tabo plus manichas rubeas: ⁊ caudaꝫ ve
ſtium. Et filij. O pater mi: non poterimus
incedere: induti de veluto. E del ſangue
de poueri. Audiens iſte: noluit reſtituere.
Et ſic pater cum filijs ad infernum ſunt cō
ducti. O impia conſcientia. Tales diuitie
damnant homines. ¶ Quinta malignitas
⁊c. Quia diuitias non debet expēdere di/
ues malamēte: ſꝫ circa ſe prout opꝰ ē. Re/
ſiduum ꝓpo circa pauperes. Unde Th. 2a 2e.
q. 23. ar. 6. Bona temporalia que homini
diuiti conferuntur. eiuſdem quidem ſunt
quantum ad proprietatem: ſed quoad vſū
non ſolum ſunt eius ſed etiam aliorum q̄
ex eis ſuſtentari poſſunt. quod ſ. eſt ſuper/
fluum. Ille. Non enim homo eſt dominus
rerum ſed diſpenſator. Quod patet: quia
non propria: quia in morte nobiſcum eas
portare non poſſumus. Unde Ambroſius
Diſ. 47. c. Sicut ij. Eſurientium panis eſt
quem tu detines: nudorum eſt veſtimētuꝫ
quod tu recludis. Et Iſa. 58. Frange eſu/
rienti panem tuum ⁊c. Deute. 15. Iō ego
precipio tibi: vt aperias manum fratri tuo
egeno ⁊ pauperi: qui tecum verſatur in ter
ra. Debet homo eſſe liberalis in dando:
Talis fuit Alexander magnus: qui nihil
habere volebat qd̕ cum ſuis militibꝰ par/
ticipare non poſſet. Unde cum ſemel. per
ꝗdam ſiluam pergeret: ⁊ ipſe cum ſuo ex/
ercitu deficeret ſiti. quidam pro magno
munere. cyphum aque ei dedit: quem ille
effundi mandauit. Noluit ſolus bibere:
poſtꝙ̄ alijs non poterat cōmunicare. Ille.
Sed heu expenduntur hec bona in pom/
pis. in equis, pauperes fame moriuntur.
Et demon ſuper hoc deridet. Et cauda mu
lierum eſt ſella diaboli. Exemplum habet̄.
Sanctus Zeno dum ſemel iret poſt. b. Am/
broſium. vidit quādam mulierem cum lon/
ga cauda

ga cauda incedentem. ꝛ cepit ridere. Reqſiuit. b. Ambꝛo. cur riſiſſet. Uidi inqt quoſdam demones dormitantes ſuper caudaꝫ huius mulieris. Et dum tranſiret ipſa per viam lutoſam, eleuauit caudam ꝛ demones in ea dormientes ceciderunt in lutum. Unde alij demones ipſam ſequentes, valde riſerunt. Ideo riſi. O vanitas. O richone. Clamant pauperes. clamant nudi. ꝛ clamabunt in iudicio. Raſon raſon ſignore. Tales diuitie ſunt in damnationem poſſidentis. Exemplo huius epulonis. qui expédens bona ſua in pompis ꝛ comeſtionib[9] nec dans Lazaro micas panis: damnatuſ eſt. Moꝛtuus eſt diues ꝛc. ¶ Sexta malignitas ꝛc. Quando homo ſuperbe conuerſatur: ꝛ alios deſpicit ex ſuis diuitijs. Tales diuitie ſunt in damnum diuitis. Quot hodie videmus ſuperbire? Qui in paucis diebus ex maxima miſeria: venerũt ad maximas pompas: ꝛ hoc per phas ꝛ nephas. Et niuno li po parlar: niſi cuꝫ inꝫegno. ꝛ cũ la beretta in man. Unde Tho. 3. par. q. 40 ar. 3. Abundantia diuitiarum eſt ſuperbiẽ di occaſio. Talibus vere diuitie ſue ſunt ĩ damnationem. Unde apoſtolus. 1. Thi. 6. Precipe diuitibus huius ſeculi nõ ſublime ſapere: neq3 ſperare in incerto diuitiarum. E perche o pater? Quia moꝛtalis eſt Quia lie carogna. Sacco da ſtmi. De magno ſoldano legitur: ꝙ ĩ moꝛte ſua fecit deferri per totam babyloniam ſuper lanceaꝫ linteamen. ꝛ clamari. Nihil de omnib[9] diuitijs ſecum poꝛtat ſoldanus. niſi hoc linteamẽ. Petrarcha. 5. Triũpho Tempoꝛis.

Paſſano voſtre grandeze: ꝛ voſtre põpe.
Paſſan le ſignoꝛie. paſſan i regni.
Ogni coſſa moꝛtal: tempo interrumpe. Unde patet ſcdm.

Tertium principale ꝛc. Inducimur triplici ratione diuitias contẽnere. nec coꝛ ponere.

¶ Primo. ratione exemplaritatis.
¶ Secundo. ratione auctoꝛitatis.
¶ Tertio. ratione damnabilitatis.

¶ Primo ꝛc. De xpo qui fuit pauper: vſq3 ad crucis patibulum. In preſepe naſci voluit. in cruce nudus poſitus fuit. in omnibus pauper. vt doceret nos: cupiditatẽ diuitiarum contẽnere. O pouero ieſu. O mẽ dico ieſu. qui nec domum habuit ad hoſpitandum: niſi in domo aliena. Preterea exemplum adeſt ſanctoꝛum. Dominici. Frãciſci. alioꝛũq3 qui diuitias contempſerunt. ¶ Secundo ratione ꝛc. Unde Diſ. 47. c. Bonoꝛum. Qui cupiditatem a ſe non abſcidit: auctoꝛi bonoꝛũ adherere non valet. ¶ Tertio ratione ꝛc. Quid habes o auare ꝛ richone de auaritia tua? Quoad coꝛpus non niſi terram. ps. Doꝛmierunt ſomnum ſuum: ꝛ nihil inuenerunt ꝛc. Et Job. 27. Diues cum doꝛmierit nihil ſecum aſfert. Et nota ꝙ dicit nihil. Job. 13. Diues audi per charita. Hoc ſolum mihi ſupereſt ſepulchꝛum Eccleſiaſtici. x. Cum moꝛietur homo: hereditabit ſerpentes. O verbum precioſum. Nunquid aurum: argentum? Serpentes. O poltrone. O richone. O ſchiauo. Exemplo patet diuitis huius? q ſepultus eſt in inferno. Quapropter Aug. ſermone ad heremitas. 24. Noli ploꝛare que mundi ſunt: ꝛ que ſunt neceſſaria euenire. Depone de animo tuo fletum pro terrenis: ꝛ aſſume lamentum pro celeſtibus. Beati qui lugent. beati qui flent: quando ipſi videbunt. Diligamus ergo lachꝛymas que ſunt ſuaues diligentibus deũ. Simus ergo tanto proni ad lamentuꝫ: quanto fuimus ad culpam audaces. Pone ergo oculum coꝛdis: vt producat lachꝛymas compunctionis. Ille.

¶ Feria. 6. ſecunde hebdomade. 40. De vſuris: ꝛ reſtitutione rei aliene.

HOmo erat pater familias qui plantauit vineam: ꝛ ſepe eam circũdedit: ꝛ toꝛcular in ea fodit: ꝛ edificauit turrim: ꝛ locauit eam agricolis: ꝛ peregre pꝛofectus eſt. Mat. 21. ¶ Paterfamilias ſm doctoꝛes ẽ dominus deus. Qui tres habet familias: celeſtem. terreſtrem. ꝛ infernalem. Qui plãtauit vineam. i. plebem iudaicam. De qua Iſa. 6. c. Uinea domini exercituũ: domus iſrael eſt. Sepe eam circũdedit. qꝛ eaꝫ muniuit angelica cuſtodia. Toꝛcular in ea fodit: quando legem ſibi dedit: qꝛ multis p-

ceptis eos torquebat. Precepta fuere i ſūma. 613. Edificauit turrim. i. templuꝫ in hieruſalem: qꝺ erat edificatū in modū turris. Et locauit eā agricolis. i. ſacerdotibꝰ ⁊ principibus. Qui habēt officium ſeruādi cultuꝫ diuinū. ⁊ iuſtitiam in hoībus. Et peregre profectus ē. Non qꝛ mutet locum: q vbiqꝫ eſt pñs. Sed qꝛ dimittit agere ſm arbitriū ſuuꝫ. Eccleſiaſtici. 15. Deus ab initio conſtituit hominem: ⁊c. Cuꝫ aūt tps fructuꝫ appropinquaret: quia poſt ſuſceptam legem debebāt facere fructum bonorum operuꝫ: miſit ſeruos ſuos ideſt primos prophaſ ad agricolas. i. ad reges ⁊ ſacerdotes principaliter. ⁊ ad alios ſubiectos vt acciperent fructus: per predicatiōem eos ad fructum bonoꝝ operum reducēdo. Agricole autēꝫ ſeruos iſtos apprehenderūt ⁊ occiderunt. Alium occiderunt: vt Iſaiā prophām: qui ſecatus fuit ſerra lignea: et precepto Manaſe regis iuda. Aliū occiderūt: ſic Amos. Aliū lapidauerūt: vt Zachariam prophetā. Quem Johas rex iuda iuſſit lapidari in templo: Iterum miſit alios ſeruos plures. ſ. multiplicādo prophas ad populi correctionē. Et fecerūt illis ſimiliter. eos occidendo. Intātum: ꝙ vt dī. 4. Re. 21. Impleuerunt hierl'm ſanguine prophaꝝ vſqꝫ ad os. Nouiſſime aūt miſit ad eos filiū ſuum pro nobis incarnatum dicēs. Verebunī filium meū. Agricole aūt. i. ſacerdotes ⁊ legiſperiti: videntes filium chriſtum benedictum opera diuinitatis faciētē: dixerūt inuidia moti. Venite occidamus eum: ⁊ noſtra erit hereditas. Et hoc tractauerunt de morte eius. Unde ipſum apprehēſum extra vineam eiecerūt ⁊ occiderūt. Quia vt dicit el noſtro romano apoſtolo: ad Hebr. vlt. Extra portā paſſus eſt. Deinde xps interrogauit iudeos dicens. Cum venerit dominus vinee. i. deus pater: ad iudicandum: quid faciet illis agricolis? Inter eos erant quidam boni: qui dixerunt. Malos male perdet: qꝛ eos damnabit. Mat. 25. Ite maledicti ⁊c. Et vineam ſuaꝫ. i. eccleſiam triūphātem. Locabit alijs agricolis. i. gētibus. et apl'is. ⁊ xpianis. Quia in deus de domino effectus eſt ſeruus: extraneus a regno dei. Et qui dicebatur popl'ꝰ peculiaris: dicit̄ pplus vidualis. Applica.

De vſuris erit ſmo. De quo. 3. ſūt vidēda.

¶ Primum. dī oppoſitionis.

¶ Secundum. dī modificationis.

¶ Tertium. dī deceptionis.

Circa primū. Querit̄ dubiū. Utruꝫ vſura ſit pctm: ⁊ retinet̄ rē alienā in uito dn̄o: Circa hāc materiā. Quia plures ſūt opiones. Id̄ in pñtiaꝝ: ſolū duas capiamus. vnā vſurarioꝝ ⁊ iudeoꝝ: q vſurā nō eē pctm pbāt: ⁊ arguūt ſic. Oē pctm̄ ē ꝯtra aliquā legē. Sꝫ vſura nō ē ꝯtra legē nec diuinalē. nec hūanalē: ḡ vſura non eſt pctm̄. Maior ē nota. Minor patet. Primo nō ē ꝯtra diuinalē. Qꝛ Deute. 23. dicitur. Nō fenerabis fratri tuo ad vſurā. ſed alieno. ḡ nō ē ⁊c. Scd'o nō ē ꝯtra legem nature. Qꝛ de iure nature ē: vt hō aliqd recōpēſet ei q ſibi bñficiū ꝯtulit: ne igratus inueniat̄. Amicus eni ſua pecunia mutuata lucrat̄ ad rōnē. 20. p cētenario: vī equū vt mutuās ſit pticeps ſaltē. 5. vel. 6. Al's mutuat̄ in dānū mutuanꝭ. Qꝺ ꝯtra dī. in. 6. de reg. iur. Nemo dꝫ lucrari cū iactura alterꝰ. Nō ē ꝯtra legē ciuilē. ſiue hūanalē ꝙ pmittit vſuras. C. de vſuris. l. Eos. In bone fidei iudicijs. quale ē ēt negocioꝝ geſtorū. vſuraꝝ rōnē hīi certū ē. Et. l. Pro auro vel argēto ⁊ veſte: fctō cyrographo: licitas ſolui vel pmitti vſuras iuſſimus.

¶ Alia opio dicit ꝙ vſura ē pctm̄. Amb. li. de bono morꝫ: ⁊ ponit̄. 14. q. 4. c. Si qs vſurā accipit: rapinā facit: vita nō viuit. ſ. grē. Et extra de vſuris. c. Sup eo. vbi dī. Uſurarū crimē. vtriuſqꝫ teſti pagina deteſtat̄. ḡ ⁊c. Ad quā diffi. rñdent Theologi. Th. 4. di. 15. Sco. eadē di. ⁊ Ric. ibidē. Qꝺ vſura ois ſemp ē pctm̄. Que ꝯcluſio pbat̄ triplici medio. Rōne. Auctē. Exēplo. Pᵒ rōe triplici.

¶ Primo ratione mediationis.

¶ Secundo ratione preceptionis.

¶ Tertio ratione comparationis.

¶ Primo ⁊c. Cōcl'o ē phi. 2. phy. Qꝺ finiſ iponit neceſſitatē oium eoꝝ ꝙ ſūt ad finē. Exēpli grā. De īfirmo q cupit ſanitateꝫ. oꝫ ſumat pill'. ⁊ poſtea medicinā: ⁊ alia neceſſaria. Si in vno pricipali deficeret ꝙ eſt medicina: nihil faceret. Qꝛ finis iponit ⁊c. Ad ꝓpoſitū. Finis nr̄ ē deus: ad quē puenire ñ poſſumꝰ niſi p media. ꝙ ſūt. 3. ꝟtutes theologice. Et. 4. cardinales: necārie ad fineꝫ.

Si in vno deficit: nihil hõ facit. Qr vt dicit Magr̃ in.3. Uirtutes ſũt cõnexe. Qui vna caret: oĩbus careat. Tu vadis ad predicationẽ. Et alia pte tenes ꝯcubinã: nihil facis. Qr ad finem deficit vnũ. Jõ Jac.2. Et hr̃ de pe.di.3.c. Pniam.c. Prope.c. Deficeat. Et extra de reg.iu.in.6. Qui totã legẽ ſeruauerit offendat aũt in vno: factus ꝛc. Unde Cano. extra de fide inſtrũtorum.c. Scriptura. In bulla pp̃: ſiqd deficit. vel error in grãmatica: p falſa habet̃. Ita eſt in ꝯſcia hoĩs: q̃uis ſint aliq̃ bona: tñ ſi deficit i aliquo mortali: nihil ſit. Qr finis iponit ꝛc. Ad ppoſitũ. Int̃ cetera media: potiſſimũ ẽ iuſtitia. De qua in.6. Ethi. Preclariſſima oĩum ṽtutũ ẽ iuſtitia: nec heſper nec lucifer eſt ita mirabilis. Que clamat reddere vnicuiq; qđ ſuũ ẽ: vt dicitur.12.q.2.c. Cũ deuotiſſimam. Et Inſti. De iuſtitia ꝛ iure. l. Juſtitia. Sꝫ vſurari⁹ deficit ab hoc medio. Quia non contribuit proximo ſuo qđ ſuum ẽ. Immo exigit ab eo aliquid vltra ſortẽ. Igitur ꝛc. ¶ Secunda ratio ꝛc. Cõcluſio eſt Th.1.2.q.108. Et.3°. contra.c.130. Qđ illud qđ cadit ſub precepto eſt de neceſſitate ſalutis. Sed vſura cadit ſub precepto quadruplicis legis. Igit̃. Primo legis nature que vult. Qđ tibi nõ vis: alteri ne facias. Et ecõuerſo: vt dĩ di.1.c.1. Et di.2.c. Sana. Et.x.q.1.c. Placuit. Et Luce.6. Prout valet vt faciant vobis homines. ita ꝛ vos facite illis ſimiliter. Tu vis: ꝙ proximus tuus tibi mutuet. ꝛ ꝙ non vendat ad terminũ pluſq̃ pro pecunia. Et tu fac ſimiliter. Preterea Tho. in tract. de.x. precepti dicit. Qđ non eſt peccatum ita periculoſũ vt vſure: ꝛ reſtitutio male ablati. Que ẽ ratio o Tho: Reſpondeo ꝙ propter hoc. Cũ alia pcã contritione latent̃: hoc peccatũ cogit ſolutioni. Idẽ in.3.p.q.68.ar.6. Baptizati tenentur ad reſtitutõꝫ male ablatoꝝ.

Secundo lege veteri. In veteri teſtamẽto. Leui.25. Siqs damnificarit primum: reſtituat ei: vt animal pro aiali. mutuũ pro mutuo. Et Deute.23. Fratri tuo abſq; vſura id quo indiget: accõmodabis. Et Exo.22. Si pecuniam dederis populo pauperi qui habitat tecum. non vrgebis eũ q̃ſi exactor. nec vſuris opprimes. Et.2. Eſd.5. dicitur. Quod cum maiores iudeoꝝ opprimeret minores vſuris. Eſdras audito clamore ppli: increpauit optimates ꝛ magr̃atus: d. Uſuras ne ſinguli a fratribus veſtris exigatis. Non eſt bona res quã facitis. Preterea lege euãgelica. Mat.18. Redde qđ debes. Ro.13. Debita oĩbus reddite. Tertio lege ꝛc. De pe.di.5.c. Falſas. Qui bona alterius iniuſte detinet: ſciat ſe veram penitẽtiam nõ poſſe peragere. Et.14.q.6. Si res aliena: propter quã peccatũ ẽ reddi poteſt ꝛ non reddit̃: penitentia non agitur ſed ſimulatur. Quod ſi veraciter agit̃ reddi debet: qr nunq̃ remittitur peccatũ: niſi reſtituatur ablatum. Quarto lege ꝛc. Uſura eſt prohibita lege ciuili: vt dicit glo. C. de vſuris. in. l. Ut autem. Et. l. i. dicit glo. ꝙ vſure peſſimo iure debentur. Et Auctẽtica dicit ẽt eam prohibitam. Preterea. ff. de iniurijs. l. Conditio. ff. de cõditione indebiti. l. Rerũ amotarum. dicitur. Nemo dꝫ cũ alterius damno locupletari. Qr vulgo dĩ. La pte del cõpagno: ſa iſiar ꝛc. O q̃ti ſũt de iſtis. q ãnis elapſis: de maxima paupte: venerunt in maximã opulentiam. Et hoc p phas ꝛ nephas. Ille pauper emit caſeũ quem nũq̃ guſtauit. Alius pannum: quem nunq̃ induit. O lupi. Multi querunt miraculũ: ſed hoc eſt maximũ. O vxores talium: ſi vra veſtimenta ſub torculari ponerent̃ exiret ſanguis pauperum. Exẽplũ illi⁹ vſurarij q comedẽs: ſanguis de pane cepit exire. Tales comedũt de oĩ pte: p nõ parer guerzi. 3° rõne ꝛc. In.2.top. Si de q̃ min⁹ vĩ ieſſe ꝛ ieſt: ĝ id de q̃ magis. Ad ppoſitũ. Si de minimis vſuris ẽ necia reſt°: a fortiori. de magnis. Uñ Sco.4.di.15. Ponit talẽ caſũ. Martin⁹ mutuauit Joãni vnũ aureũ tali pacto. vt i tali tpe r̃ſtituat ei. Accidit ꝙ i pari necitate repiunt̃. Si Joãnes r̃ddit morit̃ fame. Si Martin⁹ nõ recipit: idẽ. Quid ſr̃ hoc agẽdũ: Dicit Sco. cũ quo ẽ Ric.i.4. ibidẽ. Qđ poti⁹ dꝫ reddere ꝛ mori. igit̃. Si in tãta necitate teneris reſtituere: multo plus nõ exñs in ea necitate. Que ꝯ°. pbĩ. Exẽplis. P⁹ autẽ° de. ſ. Mar° q ab ãgel ꝛc. Cũ q̃ ex°.15.q.5. Siqd inueniſti ꝛ ſi reddidiſti rapuiſti. Dãda ſĩt bona hmõi: ad pias cauſas. Preterea. Ex Cronica ordĩs. Cum quidam frater pãnum vilẽ ſine licẽtia recepiſſet, veniens ad mortem ſtetit ob hoc

aliquot dies in purgatorio. 2°.probat̃ ex
emplo politico per Ua.li.2.c.2. De Fuluio
flacco. Cū eſſet ſup fabricā romanoꝝ. tran
ſtulit tegulas marmoreas a tēplo Jouis i
tēpluȝ fortune.quod erat rome. Infra pau
cos dies mortui ſunt duo filij. Unde audi/
ta morte coꝝ:ꝑ dolore ſe interemit. Quod
audiēs ſenatus romanus:tegulas reſtituit
in loco ſuo:quaſi attribuētes mortē filioꝝ
furto quod fecerat in tēplū Jouis. Sȝ heu:
q² pauci inueniunt̃ de iſtis. Exemplū de.s.
Ber. Qui cuidā demoni ꝑcepit vt a q̃dam
exiret. Rñdit. Nos ſumus hic.3. Ego vocor
claudens cor. Alius claudens os. Ali⁹ clau
dens marſupiū. Iſte ꝑ oibus lucrat̃. Un/
de patet primū.

s Ecundū dicit̃ ꝛc̃. Scȝ quibus mo/
dis vſura cōmittitur. Ad quod re/
ſpōdeo ſm Theo. Th.quolibet.9.
q.9.Sco.in.4°.Et Cano.in.c. Si vos.14.
q.6.Et glo.ſuper.c.Sepe ꝯtingit.De reſti.
ſpo.ꝙ tribus modis cōmittitur.

Primo recipiēdo munus a manu.

Scd̓o recipiendo munus ab obſequio.

Tertio recipiēdo munus a lingua.

Primo ꝛc̃. Siue ſint denarij:ſiue aliqd
quod ꝑcio eſtimari poſſit.vt dicit̃.xv.q.3.c.
Putant. Unde Amb. Eſca vſura ē:ꝛ veſtis
vſura eſt:ꝛ quicqd ſorti accedit.vſura eſt.
In hoc primo mō ſunt.4. conditiōes ꝑſo/
naꝝ immerſaꝝ in hac voragine vſure. Pri
mi ſunt multi nobiles qui nolunt laborare
ꝛ ne pecunia eis deficiat paulatim ꝯſumē/
do:tradunt eam mercatorib⁹ vel alijs:intē
dentes recipere aliquid ānuatim ad diſcre
tionem ſuam:ſaluo ſemꝑ capitali. Et ꝗuis
ipſi vocent hoc depoſituȝ:tamē eſt vſura:vt
dicitur.14.q.3.c.Si feneraueris. Nec eſt de
poſitum:nec ſapꝫ naturā ei⁹. Sunt ꝛ alij mu
tuantes pecunias diuerſis ꝑſonis:accipien
tes in pignus domū vel agrū ſub noie ſecu
ritatis.ꝛ fructū interim dicti pignoris vo/
lunt habere.quouſq3 reſtituat̃ eis pecunia:
non computando in ſortē:vſura eſt. Extra
de vſuris.c.i. Excuſatur in hoc caſu gener:
qui cum ſuſtineat onera matrimonij ꝛ non
dum habuit dotem recipit a ſocero aliquo
modo poſſeſſionē in pignus.vſquequo do/
teȝ recipiat. Hic ſine vſura fructus pignoris
facit ſuos. Nec tenetur cōputare in ſortem.

vt pȝ extra de vſuris.c.Salubrit̃. Scd̓i q
committūt vſuras ſunt mulieres vidue que
ne ꝯſumant dotes ſuas.deponūt eas mer/
catoribus ad diſcretionem:quod vſura eſt.
vel recipiūt ab heredibus cōiugis ſui defū
cti poſſeſſionē vſufructuātē quouſq3 reddā
tur ei dotes:vſura eſt. Iſte mulieres ſunt lō
ge diſſimiles ab illa muliere noie Buſa re/
gionis apulie ditiſſima:q̃.x.millia ciuiū ro/
manoꝝ ꝯflictoꝝ ab Annibale apd̓ Cānas
intra menia canuſina:benigniſſime abſq3
vlla ſpe lucri alimentis per plura tempora
ſuſtētauit:vt Ua.dic̄ li°.4°.c.de liberalitate.

Tertij. Sunt venditoꝛs rerū:qui vēdūt
aliqd ad terminū. Et rōne termini plus vo
lūt:vſura eſt:q² tp̄s vendūt:quod de⁹ volu
it eſſe cōe. Clama ꝯtra artifices. Quarti
ſunt q mutuant granū vel bladum vetus.
vt nouuȝ accipiant. Et ſi hoc faciunt vt me/
lius accipiant ꝛ vtile intendunt ex mutuo:
vſura eſt. Scd̓o Cōmittit̃ vſura:recipiē
do ꝛc̃. Et ſic illi qui mutuāt pauꝑibus hac
intentione ꝛ pacto.vt ſeruiant eis in operi
bus agri:vinee:vel operib⁹ boū:equoruȝ:
vel alio ſeruitio corporali:vſuraȝ cōmittūt:
vt patet Extra de vſuris.c°. Conſuluiſti.

Tertio. Cōmittitur:recipiēdo ꝛc̃. Ut cū
quis mutuat alicui:vt porrigat pro ſe ꝑces
pro aliquo officio.vel beneficio obtinēdo:
vſura eſt. Sed ve:q² hodie non ſeruātur q̃
caſus. Et per cōſequēs:o ꝗ multi dānant̃.
Exemplū illius vſurarij.qui in teſtamento
legauit animā ſuā.vxoris.filioꝝ.ꝛ aduoca
ti in manu diaboli. Unde dīt doc.ꝙ nō eſt
peccatum tam periculoſum vt vſura:et hoc
triplici ratione.

Primo ratione derelictionis.

Secundo ratione ſucceſſionis.

Tertio ratione reprobationis.

Primo ꝛc̃. Uſurari⁹ in morte ab omnib⁹
ſanctis derelinquit̃. Et merito. Cum enim
non ceſſet ēt ſacro die lucrari.apoſtoloruȝ.
martyꝝ.virginū. Jō iuſto dei iudicio in ex/
tremis poſitus:ab omnib⁹.s.derelinquitur
vt nec deū nec ſanctos habeat pro amicis.
Et quādo in morte talis:legunt̃ letanie.s.
Petre ora ꝛc̃. vertunt faciem ſuā ſancti.

Secundo ꝛc̃. Hoc enim peccatū tranſit
ad poſteros:q² tota familia eſt ꝑticeps hu
ius peccati. Cum in alijs peccatis filius nō
portet

portet iniquitatem patris.i hoc aũt ſic.Uñ
dicũt doc.ꝙ in aliquo vſurari⁹ eſt deterioꝛ
iuda.De iuda.n.legiẗ Mat.27.ꝙ pnia du
ctus retulit.30.arg.,Sed vſurari⁹ ꝙ̃diu vi
uit:nõ vult reſtituere.⸿Tertio rõe ⁊c̃.Qꝛ
vſura repꝛobaẗ a triplici lege. Pꝛimo a
diuinali.vt pꝫ.22.Exo.⁊ Leui.25. Scđo
a canonicali vt pꝫ in decretis.Di.56.c.Se
ditionarios.Et extra de vſuris.c.Quoniá.
Ubi lex.3.ponit.Pꝛimũ eſt.ꝙ vſurarij ma/
niſeſti nõ admittanẗ ad cõem.Scđm eſt.ꝙ
oblationes eoꝝ nõ accipianẗ.Tertiuꝫ eſt.
ꝙ nõ recipianẗ ad eccľiaſticá ſepulturá.ſi in
hoc peccato moꝛianẗ.Et addit Petrus de
Pal.in.4°.ꝙ tales ſi poſſunt reſtituere ꝑ ſe
⁊ nõ faciunt:lꝫ mandent vt reſtituatur non
ſunt abſoluendi.nec valent eoꝝ teſtaméta.
nec ad ſepulturá ſunt recipiendi. O pater
habeo bullas Clemétis.Sixti.Pij.que me
abſoluũt. Et ego dico.ꝙ pontifex ſuper hõ
nõ põt.ꝙ vſura ſine pctõ exerceaẗ:vt patet
extra de vſuris.Uñ librãda ſunt verba xp̄i.
Luc̃.6.Mutuũ date:nihil inde ſperantes.
Eſt.n.mandatũ negatiuuꝫ.Iſtud oẽ man/
datũ de vſura hꝫ vim p̄cepti.vt pꝫ.ff.Mã
dati.l.i.Ubi dicitur.ꝙ ſiue volo ſiue rogo:ſi
ue alio quocunqꝫ v̄bo ſcripſerit:actio man/
dati eſt:Iſtud ergo p̄ceptũ de vſuris.inuio
labiliter obſeruandũ eſt.Date inqͣt mutuũ
nihil ⁊c̃.Scđꝫ Cano.ſunt due ꝑticule.Pꝛi
ma eſt.Date mutuũ:Oĩs qui cõmode pñt
mutuare ſine notabili dáño ſui ſtatus:tenẽ
tur ad eos q ſunt in magna neceſſitate.Se
cunda ꝑs eſt.Nihil inde ſperãtes.Et hoc
eſt in p̄cepto.Ita tñ ꝙ intelligas de ſpe bo/
noꝝ tꝑalium.que p̄cio eſtimari poſſunt.Tñ
dicit Th.22.q.78.a.2°.Si mutuãs aliqd
accipiat.nõ quaſi exigens ex aliqua obliga
tione tacita vel expꝛeſſa.ſed ſicut gratuitũ
donũ:nõ peccat.Quia etiá añqꝫ mutuaſſꝫ
pecuniá poterat accipe gratis aliquod do
nũ licite.Nec peioris ꝯditiõis ſit:qꝛ mutu
auit cũ ei⁹ intentio ſit recta.Exéplũ Archi.
de vſura°.Qui i nocte de lecto ſurrexit:⁊ i
conuentũ quendá fugit.Filij aũt dum inue
niſſent.⁊ eũ ad ꝓpꝛia reducerẽt:raptus eſt
in fluuiũ ⁊ nõ amplius viſus eſt.Apparuit
aũt filijs.d.Ne incedatis per viá quá ego
tenui.Unde oẽs religionem pꝛedicatoꝝ.ſ.
Mariá nouellá ingreſſi ſunt.que tunc erat

obſeruantie.Unde patet ⁊c̃.
Ertium dicitur ⁊c̃.Sup omnia pec
t cata:diabolus maxie circa hoc la/
boꝛat. Et circa vſurariũ.tres dece/
ptiões ſuggerit:vt omnino dánetur.
⸿Pꝛima dicitur diminutiua.
⸿Secunda dicitur diſtributiua.
⸿Tertia dicitur cõmiſſiua.
⸿Prima ⁊c̃.Uſurarius in confeſſione po/
ſitus examinaẗ.Quantũ dánũ dediſti pꝛo
ximo tuo.i hoc vitio rapine:Rñdet.Foꝛte
30.aut.40.aureiſ.Cũ fuerit ſoꝛte ꝑ.M.lib.
Unde ſemꝑ minus eſtimat:ꝙ̃ fuerit valoꝛ.
Facecia de lupo:qui a leone p̄ceptũ habu
it.ꝙ non dánificaret aliquẽ:niſi vſqꝫ ad va
loꝛem.x.ſoľ.Fame aũt pꝛeſſus:tulit vnum
agnũ:qui.x.ſoľ.valebat.Sed ipſe non eſti/
mauit niſi quattuoꝛ.Cũ aũt paꝝ eſſet ven
tri:vitulũ comedit.Accuſatus aũt leoni de
tranſgreſſione pꝛecepti.Rñdit.Nõ eſt veꝝ
Agnus valebat quattuoꝛ:vitulus autẽ.6.
Quattuoꝛ aũt ⁊.6.faciunt.x.O conſciẽtia
lupina.⸿Scđo ⁊c̃.Uidens demon:ꝙ vſu/
rarius vult reſtituere:ponit ei aliquá dece/
ptõeꝫ.ꝙ bona ſua contribuat eccleſijs.Pꝛo
vno calice.Pꝛo miſſali.Pro capella.Et ſic
miſer:dimiſſa reſtitutiõe dat ecclijs.Quod
fieri nõ põt.O quot eccleſie ſunt cõſecrate
diabolo:ex bonis vſurarijs.⸿Tertio ⁊c̃.
Qꝛ filijs ſinũt reſtitutiõeꝫ fiendá.Cũ ipſi ꝑ
ſe obligenẗ ſine moꝛa.Uñ glo.ſuꝑ.c.Sepe
ꝯtingit.De reſtitutiõe ſpoliatoꝝ:ponit talẽ
ꝯcluſionem.ꝙ totiens peccat qs moꝛtaliter
quotiẽs ſcit ſe debere reſtituere.aut ſatiſfa
cere primo:⁊ põt ⁊ nõ vult:nec poteſt ab/
ſolui niſi prius reſtituat.Et vt dicitur in.c.
Si res.14.q.6.teneẗ ad oẽ dánũ ⁊ intereſ/
ſe.Prattica.O ſacriſta domicilij.s.Dñici.
s.Aug.moꝛtu⁹ eſt talis vſurari⁹ vult ſepeli
ri in tali loco vr̃o.Clama.Nõ nõ.Sed vbi
ſepelieẗ:Clamat Iere.22.Sepultura aſini
ſepelieẗ.al tersyo.In Cronica oꝛdinis legi
tur:ꝙ magiſter Ioꝛdanis exñs apud Uer/
cellas interrogat⁹ ſi vſurarij ſaluabantur:
Rñdit.Quatuoꝛ genera ꝑſonaꝝ cũ maxia
difficultate ſaluabanẗ ſuꝑ oẽſ.Milites.ad
uocati.mercatoꝛes.vſurarij. Ad argumẽta
ad ṗ.Nõ feneràbis fratri ⁊c̃.R⁹.ꝙ ꝑ ſrẽꝫ
alienũ:intelligiẗ qlibet q non eſt de genere
iudeoꝝ.Et tũc dico:ꝙ illa fuit ꝯpatiua ꝑ/

miſſio.quã minus malũ ꝑmittiť.ne maius
fiat. Sic ⁊ ꝑmiſſuʒ fuit dare libellũ repudiȷ̃
⁊ repudiare vxorẽ.ad vitandũ vxoricidiũ.
Sic ⁊ vſura permiſſa erga alienigenas.ne
ſimpliciter ꝓhibita maiore crudelitate craſ
ſarenť i ſuos:vt ſue cupiditati ſatiſfacerẽt.
ꝓpter auaritiã cui dediti erant: vt dicitur
Iſa.56.in fine. Ad ſecundam rationem.
Quod vſura nõ eſt cõtra legẽ nature. Dñ
ꝙ ratio dictat:vt qs mutuet proximo indi-
genti ſi põt:ſed gratis ſine ſpe lucri. Nã etſi
recipiens teneať naturaliter ad recõpẽſan-
dũ ſuũ benefactorẽ. Hoc eſt ex debito hone
ſtatis.nõ neceſſitatis.ſ.quo qs poſſit cogi i
iudicio. Cũ vero dicat vſurarius:ꝙ prim⁹
ſuus lucrať.20.pro cẽtenario iuſtũ eſt den
tur ſibi.6.vel.x. Rñ° ꝙ ille lucratur ꝑncipa-
liter induſtria ſua:qꝛ pecunia ex ſe nihil lu
cratur:vt pʒ tenẽdo eã in capſa. Etiam illa
nõ eſt mutuãtis:ſed ei⁹ qui accipit mutuo:
qꝛ in ea tranſlatũ eſt dominiũ. Et ſi perit i
negociando vel aliqd agendo:ꝑditur peri
culo ſuo.nõ mutuantis. Si tamẽ mutuans
ex carẽtia pecunie mutuate.eſſet paſſus dã
nuʒ.tunc mutuãs deberet ei ſatiſfacere de
dãno ſecuto.etiã ſi nõ fuiſſet pactũ:ſm con
ſcientiã. Ad illud aliud. Quod ius ciuile
ꝯcedit vſuraʒ. Dicẽdũ:ꝙ leges ciuiles dan
tur ꝓpter eos qui ſunt ꝑ maiore pte mali:
⁊ imperfecti. Unde intendũt vt pacifice ci-
ues conuiuãt ĩuicẽ. Ideo ſolum prohibet
expreſſe vitia q̃ ſunt magis ꝑturbatiua ge
tis tꝑalis:vt adulteria.furta.⁊ huiuſmodi.
Alia vero permittunt:nõ vt licita cõceden-
tes.ſed ne peiora ꝯtingant. Sed lex diuina
cum ſit ſupra oẽm legẽ humanã:vt pʒ Diſ.
8.per totũ. Et Canõica. Sic ẽt ꝑiudicat ci
uili in his que ad ꝯſciam ſpectant. Ideo i
hoc leges ciuiles cedunt diuine ⁊ canonice.
Quia ſi ille leges ſunt iuſte quoad ciuilita
tem vite ꝑſentis:nõ tamẽ ſunt iuſte quoad
ciuilitatẽ ſupernã adipiſcendã. Ad quod
oportet ab omni peccato eſſe immunem.
Quia non dedignantur leges.ſacros cano
nes imitari.

¶ Sabbatũ.3.q̃drageſime. Qđ maria eſt
ſancta ſanctoꝝ:⁊ cum ipſa tota trinitas.et
eſt dea noſtra.

Fili tu ſem
per mecũ es: ⁊ omnia
mea tua ſũt. Luc.16.
Exemplũ. Miles qui
dam ab inimicis ẽ ca
ptus. Qui timẽtes ne
eriperet de manibus ſuis:decreuerũt ipm
ſtatim occidere. Quod cernens ille nõ eſſe
aliquod remediũ:ſupplici voce dixit illis.
Rogo vos vt dignemini mihi ꝯcedere par
uum tẽpus:vt peccata mea poſſim confite
ri. Cui dixerũt. Nolumus:ſed caput flecte.
Quom hoc ageretur.dixit. Animã meam ⁊
corpus cõmendo a quella madre de miſeri
cordia maria dolce. Mori non potuit. Et
oẽs illi timore percuſſi fugerunt. Et quom
interrogaretur ab amicis ſuis:quare nõ oc
ciderunt ipʒ:⁊ mori nõ potuiſſʒ.dicunt ſe vi
diſſe mulierẽ quandã in habitu albo: que
ipm ad ſui inuocationẽ manũ ſubmiſit,ne
moreretur. Uñ ex hoc exẽplo ipam ſaluta-
bimus. Aue gratia plena ⁊c. Fili tu ſemꝑ
mecũ es:⁊ oia mea tua ſunt. Recitat Lu
cas de duob⁹ filijs ⁊ de minore q a pr̃e ſub
ſtantia accepta ad longinquas partes du-
ctus.ſubſtantiã ipſam diſſipauit luxurioſe
viuendo. Scđʒ Albertũ: peccatũ luxurie ꝑ
cipue diſſipat.quattuor bona. Primo ſub-
ſtantiã tꝑalem. Prouer.26. Qui nutrit ſcor
tum perdet ſubſtantiã. Scđo vitam corpo-
raleʒ. Seneca. Plures occidit voluptas q̃
gladius. Tertio gloriã mũdanã. Eccl'.47.
Inclinaſti femora tua mul. ⁊ dediſti macu
lã i gl'ia tuaʒ. Quarto gr̃aʒ ſpũalẽ. Geñ.6.
Nõ ꝑmanebit ſpũs m̃s in hoie:qꝛ caro eſt.
In ſe aũt reuerſus.i.cogitãs mala q̃ fec. di
xit. Pr̃ peccaui.ſ.male viuẽdo. In celũ.i.co
rã celeſti curia ⁊ angelis ſctis. Et corã te.ſ.
te vidente.⁊ ſciente:qꝛ oculi tui me viderũt.
Ps̃. Imperfectũ meũ ⁊c. Quẽ pater videñ
ipm ſuſcepit gratãter ⁊ honorabiliť. Et fe-
cit eum indui ſtola prima. Maior filius au
diens tot leta ſup iuniorẽ:de agro veniens
indignatus erat. Rñdit pater verba aſſum
pta. Fili tu ſemper mecũ es.⁊ oia mea tua
ſunt. Que verba dicuntur a maria filio ſuo.
Fili:mecũ es. Cũ maria eſt pater.per potẽ
tiã. Cum maria eſt filius.per ſapientiã. Cũ
maria

maria: eſt ſpūs ſctūs ꝑ clemētiā. Vñ dr̄ ſan
cta ſctōꝝ ⁊ ſanctaꝝ. Que cōcluſio ꝓbat: tri
plici ratione ſm doctores noſtros.
¶ Primo rōne ſanctificationis.
¶ Secundo rōne coniunctionis.
¶ Tertio rōne diuinalis infuſionis.
¶ Primo rōe ⁊c. Qꝛ ſuper oēs fuit ſancta.
Pro maiori noticia dicendorū: notandum
eſt ſm Thomā. In opuſculo. 3°. Ric. in. 3°.
di. 3. ar. 4°. q. 4. Et Albertū in. 4°. lib. com
pendij. c. 4°. ꝙ quadruplex eſt ſctificatio.
¶ Prima eſt vniuerſalis.
¶ Secunda eſt ſpecialis.
¶ Tertia eſt ſingulariſſima.
¶ Quarta eſt ſingularis.
¶ Prima eſt vniuerſalis: qua aīa ſanctifi
catur a pctō originali. Et hoc eſt in baptiſ
mo. in quo grā cōfertur: ſed nō cōfirmatur
quin poſſit recedere ab illa. Hec āt ſanctifi
catio datur oībus in baptiſmo. Qui baptiſ
mus vt dicit. Tho. in. 4°. diſ. 4. ar. 1. habet
purificare baptizatum ab omni peccato ori
ginali ⁊ actuali ī adultis. Et tunc aīa effici
tur xp̄i ſpōſa. De qua Oſee. 5. Spōſabo te
mihi ī fide. Iſta ē prīa ſctificatio. Scd̄a ē
⁊c. qua aīa purgat̄ a culpis: ita ⁊ talit̄. ꝙ nō
p̄t cadere ī mortali. Hec aūt fuit Io. bap. ⁊
Iere. De Ioāne ba. Luc. 3°. c. Spū ſancto
replebit̄ ⁊c. De Iere. 1. c°. Anteꝗ̄ exires de
vulua ſctificaui te ⁊c. Tertia ē ⁊c. Et hec
ē xp̄o. De q̄. 1. Pe. 3. Qui pctm̄ nō fecit: nec
do. ⁊c. Et Io. 8. Quis ex vob ar. me. de pc̄:
Qꝛ de ſpū ſctō ⁊c. Quarta ſingularis ē:
et hec fuit marie ex ꝑuilegio ſpāli. De q̄ ꝑs.
Sctificauit tabna. ſuū al. Quāuis Io. ba.
⁊ Iere. nō poſſent peccare mortalr̄ rōe ſue
ſctificatiōis in vtero: tñ venialr̄ potuerunt.
Maria āt modo ſingulari eſt ſanctificata.
Et hoc dupliciter. Primo ratiōe modi. Qꝛ
non ſolum nō peccauit: ſed nec peccare po
tuit. Quod nulli eſt conceſſum. Secundo
ratione numeri. Quia quadrupliciter fuit
ſanctificata. Primo in ſui conceptiōe. Ber.
Neqꝫ enim feſtiuis laudib⁹ naſcēs honora
retur: ſi non ſancta naſceretur. Secundo in
filij conceptione. Et tunc fuit ablatus oīs
fomes peccati radicitus. Unde dixit ei an
gelus. Spiritus. ſ. ſuperueniet in te. ſ. ad ex
tirpandum fomitem peccati. Tertio in miſ
ſione ſpiritus ſcī: cū alijs apoſtolis. Quar

to in ſui aſſumptione qñ in celum aſcendit:
quia tunc depoſuit oēs penalitates: quan
do tam in aīa ꝗ̄ in corpore glorificata fu
it. Hoc priuilegiū non eſt conceſſum alicui.
Unde Augu. libro de natura ⁊ gratia. Et
magiſter in. 3°. diſ. 3. Si omnes ſancti ⁊ ſan
cte: quom hic viuerēt interrogati fuiſſent:
vtrum ſine peccato eſſent. omnes vna voce
reſpondiſſent. Si dixerimus qꝛ peccatum
non habemus: ipſi nos ſeducimus. ⁊ veri
tas in nobis non eſt. Et infra. Excepta vir
gine maria quom ꝺ peccatis agitur nullā
ꝓrſus volo habere qōnem. Et Ber. ad mo
nachos lug. Ego puto ꝙ ⁊ copioſior ſancti
ficationis benedictio in eam deſcenderit:
ꝗ̄ in alijs ſanctis ab vtero ſanctificatis.
Que nō ſolum ipſius ortum ſanctificaret:
ſed ⁊ vitaꝫ eius ab omni peccato deinceps
immuneꝫ conſeruaret. Quod nemini in na
tis mulierum credimus eſſe donatuꝫ. Ubi
notandum ſecundum Alanum. ⁊ Archie
piſcopum in quarta parte ſum. ꝙ triplex ē
ſtatus hominis. Primus eſt poſſe peccare:
⁊ poſſe mereri. 2⁹. eſt ꝯprehenſoꝝ: qui nō
pñt nec peccar̄ nec mereri. cū ſint extra ſta
tū vie. 3⁹. eſt ꝟginis: q̄ fuit viatrix ſimplr̄
⁊ ſm quid ꝯphenſoꝝ. Vñ potuit mereri ⁊
non peccare. Hūit ergo in pñti priuilegiū ſcō
ruꝫ: qḋ nulli ꝯceſſū eſt. Vñ bñ ſpūs. ſ. Can.
4. Tota pulchra es ami. me. ⁊ ma. non ⁊c.
Et eccā in ſeq. O caſtitas liliū: tuuꝫ p̄care
filiū: q ſalus ē hūiliū. Virgo carens ſimili:
tu que mūdo flebili: ꝯtuliſti gaudia. Et vt
dicit Franciſcus de mayro. Tāta puritas
⁊ ſcitas fuit in maria: ꝗ̄ta potuit cape ali
qua pura creatura. Unde quidā canebat.
O maria diana ſtella: que ⁊c. Et ſic patet
ſecūda ratio que dicitur ⁊c. Fili tu ſem.

s Ecundo rōe ⁊c. Una maxima ē in
theologia: ꝙ illa creatura dr̄ ma
ior ⁊ ſanctior: in q̄ eſt maior fides:
In maria ſuper oēs fuit maior fideꝫ. Lu.
2°. Btā que crediſiſti ⁊c. igit̄ dr̄ ſcā ſcōꝝ.
Scdꝫ Alb. ſr̄ Miſſ. tpe paſſionis chriſti. 4.
fuit fides. Quidā nec fidē nec ꝯpaſſionem
hūerūt: vt iudei ⁊ infideles: q clamabant.
Mat. 26. Vah q deſtruis ⁊c. Quidā cōpaſ
ſionē hūerunt: ſed non fideꝫ: ꝙ. ſ. erat ds̄ q
patiebat̄: vt apl̄i qb⁹ dixit. Mat. 26. Oēs
vos ſcandalum patiemini in me ⁊c. Scan

dalum corꝫ fuit: qui fidem perdiderũt. Et mulieres inſuper: que eum ſequebantur. Luc. 27. Inter alias fuit Magdalena: q̃ plus viſa eſt diligere: non credidit verum eſſe deum. Unde Jo. 20. Chriſtus reſurgẽs a mortuis ei in horto apparuit. d. Noli me tangere. Quare o ieſu noluiſti tãgi? Una eſt reſponſio Thome in. 3. diſt. 21. ar°. 4°. Magdalena prohibita ẽ xp̄m tangere: qꝛ mulier erat. Alia eſt Auguſtini. Et plus ſapit. Noli me tangere: nondum enim aſcendi ad patrem meum. i. in corde tuo: vt credas me eſſe equalem deo patri. Quidam habuerunt fidem ſed non compaſſionem: vt angeli: qui erant extra ſtatum vie. In quibus non cadebat paſſio. Quidam fidem ⁊ compaſſionem. Et hec ſolum in maria. O felix. Sola fuit que fidẽ ſeruauit. Et alijs recedentibus a fide: ipſa non receſſit. Unde quidam vulgaris. Stabat mater doloroſa: iuxta crucẽ lachrymoſa: ⁊ lugebat filium. Ideo Dñs introducit filium dicentẽ patri. Conſiderabam ad dexteram ⁊ vi. ⁊ non erat ⁊c. Quare non dicit ad ſiniſtram? Reſpondeo propter matrem: que ibi erat. Et Gloſa ſuper illud. Iſaie. 55. Torcular calcaui ſolus. ⁊ de gentibus non eſt vir mecum. Non de mulierib⁹ dicit: propter virginem: que compatiebatur ei. O ſede de maria. In huius exemplum. In hebdomada ſancta: eccleſia candelam vnam non extinguit. qꝛ fides marie ſemper viua fuit. De hac candela exemplum legitur in viſione ſancte Heliſabeth. Dña virgo ei apparuit. d. ꝙ ſibi gratiſſimum erat: vt ſui deuoti in ſabbato hodierno hora veſpertina cãdelam accendant in ſui honorem per quã repreſentatur eius fides. Et adiunxit ꝙ quinqꝫ vicibus habuit dolores de filio.
quin: 1 Primo. quom Simeon occidendum dixit.
2 Luc. 2. Tuam ipſius animam ⁊c. Secũdo
Quom perdidit ipſum in triduo in hieru-
3 ſalem. Luc. 2. Tertio. quom captum ⁊ li-
gatum audiuit a Joanne: in Bethania cõ-
4 ſiſtens. Quarto. quom crucifixum vidit in
5 cruce. Quinto. quom ipſum vidit poni in
ſepulchro: de brachijs ſuis. Et ſic patet ſecunda ratio. Fili tu ſemper me. ⁊c.

Ertio ratione ⁊c. Secundum Th. in expoſitione ſalutationis angelice: Maria excessit omnes angelos ⁊ ſanctos in tribus.

¶ Primo in gratie plenitudine.
¶ Secundo in diuina familiaritate.
¶ Tertio in mira puritate.

¶ Primo in gratie ⁊c. Que maior fuit in maria: q̃ in aliquo ſancto. Et ad hoc inſinuandum dixit ei angelus. Aue gratia plena. Quaſi dicat. O maria tibi reuerentiam facio. qꝛ me ⁊ omnes ſanctos excellis in gratie plenitudine. Quod patet. Gratia datur a domino. Primo ad malum euitandum. Sc̃do ad bene operandũ. Quoad primũ: peccatum omne vitauit ſuper omnes ſanctos ⁊ ſanctas immunis ab omni peccato. Ideo dicitur ei. Aue: ab a ꝙ eſt ſine: ⁊ ve. ꝙ eſt culpa. ¶ Secundo habuit gratiam ad bene operandum: qꝛ omne bonum operata eſt. Alij ſancti ſpecialia habent dona. Quidam ſunt virgines. Quidam martyres. Quidam patientes. Quidam miſericordes. Sed ſuper omnes maria virgo eſt nobis exemplum omnium virtutum. Hieronymus ad Euſto. Bene gratia plena: qꝛ ceteris per partes preſtatur: marie autem ſe totam infudit grẽ plenitudo. Et Prouer. vlti. Multe filie congregauerunt diuitias: tu ſupergreſſa es vniuerſas. ¶ Sc̃do excedit ⁊c. Quod oſtendit angelus. Dominus tecum. q. d. Ideo tibi exhibeo reuerentiam: qꝛ es deo familiarior: q̃ ego: ⁊ alius ſanctus. Dominus tecum. Scd̃m Tho. 1. par. q. 8. ar. 3. Deus eſt vbiqꝫ. quadrupl'r in oibus. Primo per potentiam: qꝛ vbiqꝫ eſt. Unde. pſ. 157. Si aſcendero in celum ⁊c. Uſqꝫ dextera tua. Secundo per eſſentiam. Quia omnia creata: in eſſe ſuo conſeruat. Grego. Omnia in nihilum tẽderẽt: niſi amanus omnipotẽtis ſuſtẽtaret. Tertio per preſentiam. Qꝛ omnia ſunt aperta oculis eius. El te vede quello dio ⁊c. Quarto in ſanctis per gratiam. Quamuis iſtis modis ſit in omnibus creaturis: tamẽ modo ſingulari eſt in maria. Et modo inaudito a ſeculis ſtupẽdiſſimo. In che modo frate? Clama. Per gratiam corporalem. Unde angelus. Dominus tecũ. Quia in vtero tuo cõceptus eſt. Tecum ſuper angelos. Tecum ſuper archangelos. Enumera oẽs angelos. Enumera patriarchas. prophetas. ap̄los. Martyres. confeſſo. virgi.

Dominus

nõ. 5. anguſ. b. m̃e. //

Dñs tecū. Unde eccleſia in ſequentijs. Co
tius trinitatis. nobile tricliniū. Dñs tecū.
Ber. ſuper Can. Plus tecum ꝙ̄ mecū. Se
quitur. Pater tecū: q filiū ſuū fecit. ⁊ tuū.
Filius tecū: qui ſeruat tibi genitale ſigna
culum. Spiritus ſanctus tecum. Qui cum
patre ⁊ filio tuum ſanctificat vterum. Ille.
Prattica. Magnū fuit creare celum ⁊ ter
ram de nihilo. Magnū in diluuio ſaluare i
archa homines de omni genere animaliū.
Magnū liberare populū de egypto. tantis
mirabilibus. Magnū conducere populū
in tanto numero per deſertū. 40. annis: de
celo manna preſtito. Magnū omnes gen
tes cum regibus ſuis de terra promiſſiōis
per Joſue exterminare. Magnū fuit cecos
illuminare. demones effugare: infirmos ſa
nare. mortuos ſuſcitare. Sꝫ omnia iſta ma
gnalia excedit opus incarnationis chriſti.
Quod factum eſt in maria. quando verbū
caro factum eſt: ⁊ in maria habitauit. Dñs
tecum. Tertio exceſſit angelos ⁊c̄. Fuit. n.
pura quoad duo. Primo quoad penam.
Secūdo quoad culpam. Primo de culpa
imunis fuit. Unde dicitur. Benedicta i mu
lieribus. Scd̄o quoad penam. Tres enim
maledictiones ſunt date homini propt̄ pec
catum. Prima mulieri eius. Et per conſe
quēs alijs. Gen. 3. In dolore paries. Quod
bene ſciunt mulieres ⁊c̄. Ab hac pena fu
it imunis maria: quia ſine dolore peperit.
Iſaie. c. Germinans germinauit letabū
da. Et eccleſia. Neſciens mater virgo virū
peperit ſine dolore ſaluatorem ſeculorum.
Contra hanc penam muliebrē tres habuit
cōſolationes de filio ſuo. Prima fuit. quan
do concepit chriſtum. O quantum gauiſa.
Secunda quādo ſurrexit ab inferis: tertia
die. Et angelus ei cecinit. Aue grā plena.
Tertia quando celū aſcendit. Quia ibat
ad preparandū ei locum amenū: ⁊ nobis.
Secunda pena data eſt homini. Gen. 3. In
ſudore vult⁹ tui veſceris pane tuo. Et Da
uid. Labores manuū tuarū: q̄r manduca
bis. Ab hac pena imunis fuit maria. Quia
ſoli deo vacabat: ⁊ ab angelo reficiebatur
pane celeſti. Tertia pena data eſt omnib⁹
creaturis ⁊ cōmunius: vt in puluerē reuer
terentur poſt mortem. Gen. 3. Cinis es: ⁊ in
cinerem reuerteris Ab hac imunis fuit ma
ria. Quia cum corpore glorificata celū aſcē
dit: vt probant doctores. Auguſ. Ber. ⁊ alij.
Ideo angelus ei. Benedicta tu in mulieri
bus. Bñdicta ſup Michol dō vxorē. que
tantum placuit ei: ꝙ quom diu fuiſſet extra
regnum iudeoꝝ: noluit redire in ipſum: niſi
primo ei eſſet preſentata. i. R. vltimo. Sic
Maria in tantum placuit altiſſimo: ꝙ eius
filius exiſtens extra regnum mundi: noluit
in ipſum ingredi: niſi prius naſceret in mū
do. Benedicta ſuper Abigail: que Dauid
placauit ſuis verbis. ne malū faceret Na
bal viro ſuo. Sic maria placauit deū iratū
contra mundum. Benedicta fuit ſuper Ra
chel: que fuit vxor Jacob: que genuit Jo
ſeph: qui interp̄tatur ſaluator. Sic maria
genuit nobis chriſtum ſaluatorem. Benedi
cta fuit ſuper Judith. que occidit Holofer
nem virtute ſue humilitatis. Sic maria dia
bolum. Benedicta fuit ſuper Abiſaac ſuna
mitē. que fuit electa ſuper omnes filias hie
ruſalem: tanꝙ̄ pulchrior: ⁊ delectabilior ad
ſeruiendum Regi: vt patet. 3. R. i. Sic ma
ria electa eſt: ad miniſtrandum regi glorie.
De qua adminiſtratione. Eccleſiaſtici. 24.
In habitatione ſancta corā ipſo miniſtraui.

Exemplū in Cronica ordinis. Erant duo
iuuenes qui dixerunt religionē intrare tali
pacto. ꝙ quando vnus vellet exire alius ſe
queretur. Cum intraſſet. vnus illorū cepit
eſſe deuotus domine noſtre: alius vero nō:
⁊ ꝙ ſtare non poſſet ſocio intimauit. Cui re
ſpondit. Primo licētiā accipiamus a mr̄e
dei: ⁊ nos ei cōmendemus. Iuerūt ante al
tare virginis. ⁊ hic rogabat ipſam cum mi
ra deuotione: vt cor fratris ſui cōuerteret.
Ali⁹ q eū expectabat vidit quādā pulcher
rimā dominā lachrymas colligētē fratris
orantis in panno ſuo: ⁊ oſtendentem eas fi
lio ſuo in cruce exiſtenti ⁊ dicebat. Fili: peri
buntne lachryme iſte? Tunc ille qui expe
ctabat compunctus corde proiecit ſe ſtatiꝫ
ad pedes eius cum lachrymis ⁊ veniā pe
tijt: narrans illud quod factum erat. quod
ille orans non videbat. Et ſtati gratias de
agens deo deuotus marie: regratiabat̄ de
tāta tentati viſione ⁊ eiuſdē cōfirmatione.

¶ Dñica. 3. q̄drageſime. De impedimētis
confeſſionis.

Erat ieſus
eiiciens demonium: ⁊
illud erat mutuȝ. Luc.
xi. ¶ Recitat euange-
liſta hodie. Qđ chriſto
oblatus eſt quidaȝ mu
tus: qui a diabolo erat ſuffocatus vt loqui
non poſſet. Chriſtus autem ipſum libera
uit: loquelam ei reſtituens. Cumqꝫ eiieciſ-
ſet demonium: locutus eſt ipſe mutus. Et
ex ſtupore tãti miraculi: admirate ſunt tur
be. Secundum Nicolaum de lyra dicitur
demonium mutum: non formaliter ſed effe
ctiue tantum. Ad cuius intellectum: conſi-
derandum ꝙ natura corporalis obedit ſpi
rituali ad motum localem. Voces autem
ſignificatiue: formantur per motum ligue
⁊ labiorum ⁊ aliorum inſtrumentorum na
turalium. Et ideo quia demon pro ſua vo-
luntate poteſt iſta localiter mouere: poteſt
per linguaȝ hominis diuerſa verba forma
re: ⁊ ſic arreptitii aliquando loquunt̃ idio
ma eis ignotum. ſicut purus laycus latinũ
Et hoc eſt manifeſtum ſignũ ꝙ ſic loquenſ
ſit demoniacus. Quia talis locutio non po
teſt procedere: niſi ab aliquo intellectu. Et
ideo cum non procedat ab intellectu ho-
minis tale idioma ignorãtis: ſequitur ꝙ p
cedat ab intellectu angeli: vel demonis lin
guam ſic mouentis. Et ſicut demon poteſt
mouere linguam ad loquendum idioma
incognitum: ita poteſt impedire linguam.
ne moueatur ad loquenduȝ idioma cogni
tum: ⁊ ſic reddit hominem mutum. Talis
auteȝ erat iſte mutus a chriſto ſanatus ho
die. Et admirate ſunt turbe: videnteſ diui
nam virtutem. Quidam auteȝ ex eis dixe
runt. In belȝebub pincipe demonioruȝ eii
cit demonia. Secundum Nicolaum ſuper
Math. 9. Odium ⁊ inuidia faciunt inter-
pretari facta in deteriorem partẽ: ⁊ peruer
ti iudicia: iuxta illđ phi. i. Rhetori. Amor ⁊
odium ſepe faciunt iudiciuȝ non cognoſce
re. Phariſei odiebant chriſtum: quia eorũ
vitia acriter arguebat. Ideo miracula ab
ipſo facta diuina virtute: dicebãt facta ar-
te magica. Eodem modo expulſionem de-
monũ factam per chriſtum dicebant factã
per demonem. Quia volebant ꝙ chriſtus
haberet aliquem demonem ſuperiorem:
quem vocabant belȝebub: ſibi familiarem
Et ſic demones inferiores de corporibus
obſeſſis eiiciebat per illum. Et alii tentan-
tes eum. ſignum de celo querebant ab eo.
Et ratio eſt ſecundum Gloſam: quia ali-
qui de celo ſigna querebant. Quia mira-
cula chriſti reputabant praua: eo ꝙ erant
circa inferiora. vtpote circa ſanitates cor-
rum: querebãt ſigna fieri circa corpora ce-
leſtia. Sicut tempore Joſue ſol ſtetit immo
bilis ad ſpacium vnius diei Joſue. 10. Et
de manna. Et de igne. Ipſe auteȝ vt vidit
cogitationes eorũ dixit. Videt omnia. Ad
Heb. 4. Omnia enim nuda ⁊ aperta ſunt
oculis eius. Job. 42. Scio q2 omnia poteſ
⁊ nulla te latet cogitatio. Et ps. Dñs ſcit
cog. hom. Sixtus pythagoricus. Cogitatio
hois deum non latet: ideo cogitatio tua pu
ra ſit ab oi peccato. Diſ. 32. c. Erubeſcant.
Secretorum cognitor ⁊ iudex eſt deus. Se
quitur. Oẽ regnum in ſeipſum diuiſum de
ſolabitur ⁊ domus ſupra domũ cadet. Tul
lius li°. de amicitia. Que domus tam ſta-
bilis. que ciuitas tam firma: que nõ odiis
funditus poſſit euerti: Prattica. O ianua.
O parma. O viterbium. O Eſculũ. O bo-
nonia. O placẽtia. Non immerito. Q2 vt dĩc
Lac. in. 1°. c. 3. Quicquid diuiſionem capit: in
teritum capiat neceẽ eſt. Dum hec diceret.
Extollẽs vocem quedã mlr. ſ. ſancta Mar
cella famula beate Marthe ſororis Laȝa
ri dixit. Beatus venter q te portauit. Ma-
trem beatificat ⁊ laudat ex filio. O vere be
atus: qui tantum theſaurum portauit. O
Ꝙ̃ felix es maria: ſuper omnes. Euam. Re
beccam. Heſter. Judith. Abigail. Luce. 2.
Beatam me dicent omnes generationes.
Saraceni ⁊ Turci benedicũt virginem ⁊
ipſam adorant in templis ſuis. ⁊ puniunt
ipſam vituperantes: vt dicitur in Alcorão
Gentiles laudant. Ouidius poeta. Sybil
le. Virgilius in ſuo poemate. in Egloga. 4
Vltima cumei venit iam carminis etas:
Magnus ab integro: ſeculo naſcit̃ ordo
Jam redit ⁊ virgo: redeũt ſaturnia regna.
Jam noua progenies celo dimittitur alto.
Tu mõ naſcenti puero: quo ferrea primũ
Deſinet: ac toto ſurget gens aurea mũdo.
Ille. At ille reſpondit. Quin immo beati
qui audiunt

qui audiunt verbum dei ⁊ cuſtodiũt illud.
Gloſa. Nõ ſolum illa que me portauit be/
ata eſt: ſed etiam qui audiunt verbum de
corde credentes: ⁊ opere adimplientes. Ap
plica euangelium. De impedimentis con/
feſſionis erit ſermo noſter. In quo quinqꝫ
impedimenta ſunt videnda in preſenti.

¶ Primum dicitur pudor ꝓpalandi.
¶ Secundũ dicitur timor recidiuãdi.
¶ Tertium dicitur amor fouendi.
¶ Quartum dicitur ſpes diu viuendi.
¶ Quintum dicitur ardor delectandi.

PRimum dicitur ⁊c. Sed pro malo/
ri noticia. Notandũ eſt ſecundum
Dam. in. 2°. ſententiarum ſuarũ.
Et philoſophũ l. 2°. ⁊. 4°. Ethi. Qꝺ verecũ
dia eſt timor pro turpi actu. Quando enĩ
ꝑſona cõmittit illicita: ⁊ fecit ꝙ non debuit
reſultat ei erubeſcentia ⁊ puſillanimitas q̃
dam: quia fecit quod nõ debuit. ſcilicet ma
lum. Figuratur autem hec Gen. 3. de Adã.
Qui poſtqꝫ peccauit abſcondit ſe pre con/
fuſione ſub ficu: ⁊ fecit ſibi brachas. A do/
mino vocatus. Adã vbi es: Reſpõdit. Uo/
cem tuam audiui ⁊ abſcondi me: eo ꝙ nu/
dus eſſem. Cui dominus. Quis indicauit ti
bi ꝙ nudus eſſes: niſi quia comediſti de li/
gno de quo precepi tibi ne comederes ⁊ co
mediſti: Moraliter. Quid per adam: in re/
rum natura figuratur: Uere peccator. qui
ante peccatum non erubeſcit: quia non fe/
cit el perche. Ubi dicit Alber. ſuper Luca.
Qꝺ virtuoſis ⁊ bonis non poteſt eſſe vere/
cundia conſumata. Et hoc totum quia non
agit turpia: ſed bene in vitioſo ⁊ peccatore
Quia vt dicit philoſophus. 2°. Meth. Oẽ
malum eſt erubeſcibile. Et a peccato pro/
ceſſit erubeſcentia. Et peccato non exiſtẽte:
non eſſet in mundo verecundia. Ad propo/
ſitum. Ex peccato igitur proceſſit verecun/
dia. Et quanto plus peccatum eſt maius:
tanto maior eſt verecundia: Et plus homo
timet illud confiteri: ⁊ come biſſa vadunt
ad confeſſionem. ſicut illa al incanto. Dia/
bolus autem hoc ſciens: adueniente con
feſſione vtitur hac pro potiſſimo remedio:
vt hominem impediat ab hoc ſacramento
confeſſionis. Conatur ponere hanc verecũ
diam in mente peccatoris: vt ſic ab ea deſi/
ſtat. Unde Grego. libro mora. Cum in gra/
ui peccato labitur homo. ſuadet ei diabo/
bolus: ne peniteat: ne confiteatur. Hoc im/
pedimento impedit linguam ſodomite. qui
cum pueris rem turpem agit. O nature de/
ſtructor. Impeditur . . le qui cum vxore non
agit per rectam lineam. Impedit qui cum
beſtiis rem agit turpem. O beſtia deterior.
Quia dicit peccator infra ſe. Quomodo po/
tero dicere tot mala patri ſpirituali: Unde
demon vtitur tali impedimento. Exemplo
patet in vitis patrum de illo patre. qui rep
perit demonem in eccleſia tempore quadra
geſime: a quo queſiuit quid ibi ageret. Re/
ſpondit. Uolo reſtituere male ablata. Que
ſunt hec: Infra annũ aufero verecundiã:
qua amiſſa ꝑſona cõmittit oĩa crimina. Sꝫ
tempore quadrageſime ipſam reſtituo: ne
peccator audeat dicere peccata ſua. Con/
tra hoc: tria remedia.

¶ Primum: eſt conſideratio naturalis ra/
tionis.
¶ Secundum: eſt, contemplatio diuine in/
tuitionis.
¶ Tertium: eſt comparatio future confu/
ſionis.

¶ Primum eſt ⁊c. Debet enim homo in/
gredi ſecretum proprie conſcientie: ⁊ di/
cere infra ſe. O peccator che ſei. O ribal
donazo. O poltronazo. Non erubuiſti age
re tot ⁊ tanta coram deo: ⁊ nunc erube
ſcis illa confiteri: Unde Bernardus de
hoc ſuper Can. O nimia hominum inſa/
nia: pudet ablui ⁊ non pudet inquinari: pu
det ſordes abſtergere: ⁊ non pudet ſordes
contrahere. O quot ſunt qui peccata terri/
bilia ⁊ inhoneſta facere non erubeſcunt: et
verecundantur illa dicere in confeſſione.
De his glorioſe Augu. in expoſitione pſal/
morum. Sunt multi quos peccare non pu/
det: agere penitentiam pudet. De ipſo vul
nere non erubeſcis: ⁊ de ligatura vulneris
erubeſcis: Curre ad medicum ⁊ dic ei. Ini
quitatem meam ego agnoſco: ⁊ peccatum
meum contra me eſt ſemper: quia ſolus
ſine peccato es . Ille. Hoc eſt primum re/
medium contra impedimentum verecun/
die. Secundum eſt ⁊c. Una maxima
eſt in theologia. Qꝺ deus nouit omnia
peccata noſtra. Non debet peccator erube
ſcere dicere facta ſua illi qui locum tenet il/

lius qui omnia cognoſcit. Ad Hebre.4°.
Omnia.n.nuda ⁊ aperta ſunt oculis eius.
In ps.39.Dn̄s ſcit cogitationes hoīuz. In
ps.125.Imperfectum meū vi.ocu.tui. Job
42. Scio ꝙ oīa potes ⁊ nulla te latet cogi-
tatio.Sene.Quid pdeſt homini aliqd eſſe
ſecretum:cum nihil deo ſit clauſum? Et Di
ſtin.32.c.Erubeſcant.Secretoꝝ cognitor ⁊
iudex eſt deus.Ouidius.14.Meth. Aſpi-
ciunt oculis ſuperi mortalia iuſtis.O pec-
cator: peccata tua ſunt nota.Exēplo patet
de abbate Paphnutio.Qui ad Thaydez
meretricem perrexit in alexandria:fingens
ſe eſſe mercatorē.⁊ ipſam inuitauit ad tur
pem actum.Cūq3 ad ſecūdam ⁊ tertiaz ca
merā perueniſſent tandem ipm conduxit
ad locum oīum ſecretiorē:Poſſumus ingt
Paphnutius videri? Rn̄dit.Niſi nos deus
videat:alius non videt.Credis ingt a deo
videri? Immo.Heu filia quantū debemus
erubeſcere coram deo:ſi erubeſcimus coraz
hominibus? Compuncta ⁊ lachrymis ple-
na:acceptis rebus ſuis que erant pcio qua
dringētaꝝ libraꝝ in medio ciuitatis oīa cō
ſumpſit inuitans iuuenes ad actum illum.
Sanctus dei ipſam concluſit in quodaz lo-
co:ſigillans plumbo per annos tres in peni
tentia.Ad propoſitum. Non erubeſcas cō
fiteri mala tua:q2 deo ſunt aperta ⁊ nota:
nec alius ſcit ea niſi ſolus deus:⁊ confeſſor
tuus qui eſt vicarius chriſti in terra.Ubi di
cit Tho.In.4.diſ.21.Quod in nullo caſu
poteſt ſacerdos reuelare confeſſionez:⁊ po
teſt preceptū ⁊ iuramētū accipere ſe neſcire
illa que ſunt habita in cōfeſſione.Q2 igno
rat illa vt homo:licet ea habeat vt vicari9
chriſti. Tertium dicitur ⁊c̄. Debet enim
comparare confuſionē quā patitur cōfiten
do:⁊ quā paſſurus eſt ī extremo iudicio co
ram toto mundo.Unde dn̄s per Naum.3.
Reuelabo pudenda tua in facie tua ⁊ oſtē
dam in gentibus nuditatem tuaz. Et Job
20.Reuelabunt celi iniquitatem eius ⁊ cō
ſurget terra aduerſus eū: ⁊ manifeſtū erit
peccatum illius. Ille. Qn̄ veniet dies illa
omnia erunt aperta ⁊ nuda:coraz toto mū
do.In vitis patrū legitur:de illo ſancto pa
tre qui videns diſcipulū ridentē cachinne
dixit. O fili mi:reddituri ſumus rōnez in die
iudicij de oibus peccatis noſtris coram an

gelis ⁊ ſanctis dei:⁊ tu rides? Qua propt
Aug.Cur erubeſcis confiteri peccata tua?
Peccator ſum ſicut ⁊ tu:homo ſum ſicut ⁊
tu:nihil a me alienum.Confitere ergo o hō
peccator homini peccatori. Ille. Quando
audio aliquem in confeſſione compatior ei
quia poſſum errare ſicut ille:⁊ plus.Ex hoc
permiſſus eſt Petrus cadere in peccatis vt
compateretur alijs.Uade ergo ad confeſſi
onem nō detentus a verecūdia. De pe.di.
5.c.Conſideret.Cautus ſit penitēs:ne vere
cundia ductus diuidat apud ſe ꝯfeſſionez:
vt diuerſa velit diuerſis ſacerdotibus ma-
nifeſtare.Quidā.n.vni celāt:q̄ alijs mani-
feſtanda reſeruāt:ꝙ eſt ſe laudare ⁊ ad hy
pocriſim tendere ⁊ ſemper venia carere:ad
quā fruſtra putāt peruenire. Ille.

s Ecundū dicit ⁊c̄.Contingit.n.ſepe
ꝙ homo d' vno ⁊ eodē pctō ſepe cō
feſſus fuit iā p.x.xx.30.annos:itēꝝ
atq3 iterum cadit in eiſdem. Cum aūt ve-
nit tp̄s confeſſionis:ſuadet ei demon. Cur
inquit vis confiteri? Nonne ſcis:ꝙ ab illis
non abſtinebis? Jo ſo ꝙ nō dimittes femi-
nas,non vſuras,non odia. Ex hoc impedi-
mento plures non confitentur. Cōtra hoc
tria remedia.

¶ Primū eſt ſpūalis conuerſatio.
¶ Scd̄m eſt corporalis exercitatio.
¶ Tertium eſt ſenſualis cohibitio.
¶ Primū ⁊c̄. Uis abſtinere a peccat' poſt
confeſſionem tuam? Inuenias bonam cō-
pagniam:quia eſt cauſa omniū bonorum.
Unde ps. Cum ſancto ſanctus eris ⁊ cum
peruerſo ⁊c̄.Prouer.13.Qui cuz ſapientib9
graditur ſapiens erit:amicus ſtultorum ſi-
milis efficietur.Et.28.q.1.ſepe malorū cō
ſortia:etiam bonos corrumpunt.Senē.epi
ſtola.9.Caue obſecro:ne cuz homine malo
loquaris.Et Aſculanus.
Fugi li praui ⁊ cū li bon conuerſa.
Deiquai non naſi mai coſa peruerſa.
Alexander magnus non caruit vitio ſo-
lomie propter conuerſationem pedagogi
ſui Leonidis nicomedis. Preterea Salo
mon propter malam ſocietatem mulierum
que eum ad adorandum idola induxe-
runt:deprauatpmq3 eſt cor eius.3.Reg.xi.
Et Petrus q̄diu fuit cuz apoſtolis.fuit bo
nus.ſed qn̄ cū iudeis fuit:negauit chriſtuz.
Unde

Unde ouis morbida multas corrumpit.
Sic vnus peruerſus totam ſocietatem: vt
patet de iuda. cum apoſtoli eſſent cum eo
murmurauerunt omnes de effuſiõe vnguẽ
ti. Oui. Morbida facta pecus totum cor-
rumpit ouile. Unde medici dicunt ꝙ pueri
citius ſuſcipiunt infectum aerem: ⁊ citius
inficiuntur q̃ ſenes: q̄ ſunt carne mollio-
res. Ideo leuius aer in eis imprimitur. Sic
pueri iꝫ boni: ſunt proniores ad malum ſu
ſcipiendum. Quia cera tenera facilius ſu-
ſcipit formam ſigilli: q̃ dura. Unde cauen
dum eſt ne cum malis conuerſentur. Hie-
rony. ad Demetria. Semper in comitatu
tuo graues feminas habeas. Qualis enim
quiſq; eſt: talium conſortio delectatur. Et p-
uerbium. Chi va cũ la mala compagnia: lu
no e laltro va per la mala via. Ad propoſi-
tum. Teneas bonam ſocietatem: ſi vis be-
ne viuere poſt confeſſionem. ¶ Secunduꝫ
dicitur ⁊c. Nihil eſt tam ad malum aliquẽ
adducens: vt ocioſitas. Hiero. ad Deme.
Nihil eſt in ſancto propoſito deteri⁹ ocio.
Unde xp̄s. Mat. 20. Quid hic ſtatis tota
die ocioſi: Adam ocioſus permanens in
paradiſo: fuit ſeductus. Dauid occupatus
in armis fuit bonus: duꝫ ſtetit ocioſus pec
cauit. Sanſon dum pugnauit cum philiſte
is in dignitate ſua ſtetit. ocio marcidus: ir-
retitus ẽ amore Dalide: que poſtea fuit cã
mortis ſue. Salomon dum fuit occupat⁹
in templo ſatis continens ſtetit: dum fuit
in ocio inclinauit femora multiſſimis mu-
lieribus. Quid plura: Roma caput mun-
di effecta eſt latronum ſpelunca propter
ocioſitatem ciuiuꝫ. Unde Aug. in p° de Ci
ui. dei. c. 3. Cum Romani cepiſſent Cartha
ginem conſilium fecerunt ſuper hoc: vtruꝫ
eſſet deſtruenda: ne plus in feſta eſſet roma
nis. Sapiens Cato ſurrexit. d. Mihi vide
tur ꝙ debeat deſtrui: q̄ aliter ſemper eri-
mus in bellis. Scipio aphricanus dixit ꝙ
non: quia quãdiu erimus in exercitio: eri-
mus victores: ⁊ per oppoſitum de malo in
peius. Quod factum eſt. Quia roma ad ni
hilum venit. Euerſa eſt ciuitas carthaginẽ
ſium. Romani ad lites venimnt adinuicẽ.
Unde Saluſtius in Catilinario. Ex oratio
ne Catonis. Cuius verba Augu. 5. li. de Ci
ui. c. 12. Nolite exiſtimare maiores nr̄os
armis rempu. ex parua magnã feciſſe. Si
ita eſſet: multo pulcherrimam nos habere-
mus. Quippe ſociorum atq; conciuium. p-
terea equorum atq; armorum maior no-
bis copia eſt: q̃ illis fuerit. Sed alia ſuper
ſunt. que viros illos magnos fecerunt: que
nobis nulla ſunt. Domi induſtria. foris iu-
ſtum imperium. animus in conſulendo li-
ber: nec delicto: nec libidini obnoxius. Pro
his: nos habemus luxuriam. auaritiam. pu
blice egeſtatem. priuatim opulentiaꝫ. Lau
damus diuitias: ſequimur inertiaꝫ. Inter
bonos ⁊ malos nullum diſcrimen. omnia
virtutis premia ambitio poſſidet. Ille. O
quot mala ex ocio. Hieronymus. et de con
ſe. diſt. 5. c. Nunq̃. Semper aliquid boni fa
cito vt diabolus te ſemper inueniat occu-
patum. Et Policrates li. 5. ponit de Octa-
uiano imperatore: ꝙ filias ſuas erudiri fe
cit in arte texendi: vt ocium vitarent. Sic
homo non fit ocioſus. ¶ Tertium dicitur
⁊c. Quia debet cogitare finem ſuum: quia
cinis eſt. Geñ. 3. c. Cinis es ⁊ in cinerem re
uerteris. Eccleſiaſtes. 3. Cuncta ſubiacent
vanitati. ⁊ omnia pergunt ad vnum locuꝫ:
de terra facta ſunt ⁊ in terram reuertũtur.
Unde Petrar. 3. Triũ°. mor. c. i.
Uſono hor le richeze: v'ſon li honori.
Et le gemme. ⁊ li ſceptri. ⁊ le corone.
Et le mitre ⁊ purpurei colori:
Miſer chi ſpeme in coſa mortal pone
Ma ben che vi la pone ſe ſi troua
Alla fine inganato: a gran ragione.
Unde cogor clamare ad mortales. Ubi ſũt
philoſophi: Ariſtoteles. Plato. Socrates.
Pythagoras. Democritus. Zeno. Empe-
docles: Ubi ſunt poete: Homerus. Uirgi-
lius. Perſius. Lucretius: Ubi oratores:
Graccus. Liſias. Demoſthenes. Cicero.
Quintilianus: Ubi ſunt medici: Meſue.
Raſis. Ipocras. Auicenna. Galien⁹: Ubi
ſunt Aſtrologi: Ptolomeus. Alfarabius:
Ubi gloria Alexandri magni. Karoli ma-
gni. Franciſci ducis Mediolani. Philippi
Roberti. Bartolomei Bergo: Omnes ad
terram iuerunt. ¶ Tertiũ impedimentuꝫ
⁊c. Sicut enim homo naturaliter diligit fi
lium. In 7. Pol. Generantis ⁊ genitũ na-
turaliter eſt amicitia. Ita naturaliter cu-
pit ipſum fouere. Ex hoc faciunt illicita viſa

ras cõmittunt ⁊ alia mala. Unde impediũtur a confeſſione: qꝛ timent ne cogantur a malis ſuis reſtituendis. Contra hoc tria ſunt remedia.

℃ Primum. eſt filialis deceptio.

℃ Secundũ. eſt eccleſiaſticalis abiectio.

℃ Tertium. eſt eternalis damnatio.

℃ Primum eſt ⁊c̃. Dimittunt patres filijs bona ſua qui pro illis non darent obolum. Immo dicunt. Pater noſter: a t eſt in paradiſo ſic non indiget. Extra de cele. miſſa: c. Cum Marthe: Iniuriam facit martyri: qui orat pro martyre. Aut in inferno: ſic ẽt non eget. Aut ẽ in purgatorio. Sic ibi ſtet vſquequo purgetur. Exemplum diuitis: q quatuor habuit filios: in teſtamento legabat ⁊ vnuſquiſq̃ꝫ pro parte ſua reſtitueret. Filius minimus dixit patri. ad ſacra dei euangelia promitto exequi quod vultis. Mortuo patre dixit. Si pater meus vſuras fecit portet penas. Io me daro bon tempo. Ideo dicitur Iere. 17. Maledictus homo q confidit in hoīe. In. p̃s. 117. Bonum eſt ſperare in domino: q̃ꝫ ſperare in principibus. Ideo Dam̃. exemplum ponit. de quodam qui tres habuit amicos. Unum amabat pluſq̃ꝫ ſe. alium minus ſe. tertium ſicut ſe. Hic a domino citatus in curia. vnde periculum mortis imminebat. Ad primũ amicum acceſſit rogans: vt cum eo iret: et ipm̃ iuuaret. Reſpondit. Non poſſum: ſed dabo tibi ſaccum ad te inuoluendũ: Ad alium. Reſpondit ei: te aſſociabo vſq̃ꝫ ad mortez ſi morieris. Ad tertium quez inuenit fidũ. Iſte homo eſt peccator qui tres habꝫ amicos. Primus eſt mundus qui hoī in morte preſtat ſaccum vt in illo inuoluatur. Secũdus ſunt parentes qui ipſum aſportant ad ſepulturam: ⁊ cito obliuioni tradunt. Tertius eſt el far bene: nec expectare a parentibus. ℃ Secundum dicitur, ⁊c̃. Tales ſũt ab eccleſia preciſi: ⁊ carent eccleſiaſtica ſepultura: vt patet Diſ. 46. c. Nullus. Et extra de vſuris. c. Quia. c. Quaſ̃ꝫ. li. 6. Contra illos qui dicunt. O pater habeo bullas. Non poſſunt abſolui: niſi reſtituant. Sꝫ vbi debẽt poni tales: O ſacriſta domicilij: mortuus eſt dominus. N. vis ipſum: Non certe: quia eſt vſurarius. O ſacriſta ſãcti Dominici. O ſacriſta ſancti Franciſci vultis ipſum: Non. Ubi debet poni: Canta. Iere. 22. Sepultura aſini ſepelieť. ℃ Tertiũ dicť ⁊c̃. Tales ſunt in inferno damnati. Luce. 16. Mortuus eſt diues ⁊ ſepultus ẽ ⁊c̃. Exemplum vſurarij qui ſuper aſinum poſitus portatus eſt ſub furca ipſo aſino: nullo illum dirigente. In ſignum ꝙ in furca inferni erat quo ad animaꝫ ſepultus. Unde patat tertium. ℃ Quartum dicitur ⁊c̃. Cicero li. de ſene. Nemo eſt eniꝫ tam ſenex qui ſe non putet annuꝫ viuere. Hieronym[9] ad Geruntiaꝫ. Nemo eſt enim tam fractis viribus ⁊ tam decrepite etatis: vt ſe non putet annuꝫ poſſe ſuperuiuere. Et ita de anno in annum ad mortem vadunt: nec curant confiteri: ſperant diu viuere: ⁊ cõfiteri. Cõtra hoc tria ſunt remedia: vt ſic homo confiteatur.

℃ Primum eſt mortis dubietas.

℃ Secundum eſt peccati grauitas.

℃ Tertium ẽ conuerſationis difficultas.

℃ Primum eſt ⁊c̃. Tria ſunt dubia de ipſa morte. Primo circa tempus. Secundo circa modum. Tertio circa locum. Primo circu tempus: ꝙ ſciat quando ſit moritur[9]. Ignorant iuuenes. pueri. ſenes. Eccleſiaſtes. 9. Neſcit homo finem ſuum. Aug. Nil certius morte: nihil incertius hora mortis. Petrar. 5. triumpho temporis.

Qui la humana ſperãza ⁊ qui la goya
Qui miſeri mortali alzan la teſta
Et niſſun ſa quanto ſi viua o mora

O quanti laborauere per mundo ſperãtes ibi recipere fructum ſui laboris: qui tamẽ ante tempus perierunt: quod ſibi promiſerant: Quanti habent bona: Quanti ſudãt pro mundo: tamen ante tempus tolluntur a preſẽti vita. Unde Pius pp̃. illuſtri mametho. d. Anguſtiſſima eſt hominis vita. ⁊ incerta. Mille inſtant in omnes horas pericula: mille mortis facies. Eſt igitur de anima curandum. que poſt hanc vitam aliam habet vitam: qua vel dolet vel gaudet. Secundo quo ad locum: qꝛ nullus ſcit: vtrum bene an male mors ſit eum leſura. Uidim[9] nãq̃ꝫ viros varijs modis morientes. ⁊ magnum ſolacium reputarẽ ſi inter anguſtias mortis. in domo propria. loco proprio. in brachijs parentuꝫ mortui eſſent. quod pluribus non eſt conceſſum. Aliqui ſunt ſuſpẽ

ſiſu

ſi in patibulis. Alij in mari ſubmerſi. Sume tibi exemplum aliorum: q; vt dicit ille poeta. Felix quem faciunt aliena pericula cautum. Ideo dubia eſt quo ad locum. 3° quo ad modum: vtrum bene an male. O quot credunt bene mori: qui tamen moriũtur deſperati. Eccleſiaſtici. 5. De propitiatu peccatorum: noli eſſe ſine metu: neq; adijcias peccatum ſuper peccatum. Aug. ſermone innocentium. Hac animaduerſione perditur peccator. vt moriens obliuiſcatur ſui qui dum viueret oblitus eſt dei. ¶ Secundum dicitur ꝛc. Quanto plus homo differt confiteri de anno in ãnum: plus conſcientia grauatur ꝛ deum offendit. Extra de conſuetudine. c. ſi. Tanto inquit grauiora ſunt peccata: quanto diutius animam infelicem detinent alligatam. Unde quanto quis moratur in peccatis: tanto plus deuz offendit. Unde ponitur talis caſus. Quis peccat plus, an ſecularis, an religioſus? Reſpondet Tho. 22. q. 16. ar. x. Qđ ſecularis exceptis tribꝰ caſibus. Primo rõe voti. Secũdo ſcandali. Tertio ratione contemptus q; perſeuerat in pctis: qđ non facit religioſus. Unde peccatum non eſt ſic graue.

¶ Tertium ꝛc. Qui differunt conuerſionem ponunt ſe in periculo non poſſe cõuerti ꝛ confiteri: in tempore ſuo. Ratio q; euenire poteſt vt poſt diuturnam conſuetudinem peccatorum: nõ amoueatur de facili malus habitus. Uulgaris.

Non te condur mai al ponte extremo.
Che molti a inganato el ben faremo.

q Uintuz di ꝛc. Ut videmus ad oculuz. Sicut n. pñtia ignis cauſat calorẽ: ꝛ vini pñtia ſitim. ita pñtia rerum temporalium cauſat ſitim amoris acquirendi. Unde Io. 4. Qui biberit ex aqua hac: ſitiet iterum. Per quaz vt Tho. p. 1. 2. q. 33. ar. 2. Intelligitur delectatio rerũ temporalium. Deſiderium aũt iſtud tm̃ creſcit in hoie: vt homo tradat ſeipſum obliuioni ꝛ aiam ſuã. Non curat de padiſo ꝛ de alia vita. Cũ ẽ ad ꝯfeſſionẽ reqrit̃ vera contritio: ꝛ vera diſpoſitio benefaciẽdi. Homo ĩpedit̃ a bonis huius ſeculi: velut coruꝰ geſcens ſuper cadauera. non curans reuerti ad archam vite eterne. Contra hoc ĩpedimẽtũ tria ſunt remedia bona.

¶ Primũ eſt loci incongruitas.
¶ Secundũ eſt doloris imunitas.
¶ Tertiũ eſt finis calamitas.

¶ Primũ eſt ꝛc. Quia locus huiꝰ mundi nõ eſt noſter: ſ; ſumus hic peregrini. Incola ego ſum in terra. ps. Pro beſtijs nõ pro hoibus factus eſt locus iſte. Aug. In valle ſumus miſerie: in qua magis flendum eſt: eo ꝙ minus flemus. Unde doctores morales aſſimilant eam quatuor. Primo hoſpiti: quando viator ad hoſpitium approximat: tabernarius ei applaudit. oſtendit ei bonũ vultũ: preparat ei cameram. cũ i mane recedere vlt. opz ꝙ ſubtiliter ſoluat. ꝛ dimittat pagamentũ. Ita mundus applaudit nobis cũ diuitijs. honoribus: ſed in fine vite. opz facere rationem cũ miſer hoſto. Unde quidã accedẽs ad ſepulchrum Alexãdri. d. Heri nõ ſufficiebat tibi totus mũdus. Hodie aũt ſepultura q̃nq; pedũ ꝯtentus es. Scđo feno: Iſa. 40. Ois caro fenũ: ꝛ ois glĩa eiꝰ: quaſi flos agri. Sicut fenũ naſcit̃ viride. ꝛ ſuperueniente ſole areſcit. ꝛ per falcem de terra euellit̃. ꝛ ab aialibus comedit̃. Ita homo naſcit̃ de muliere vt fenum de terra: habẽs viriditatez iuuẽtutis: ſed paulatim ſeneſcit. ꝛ per falcez mortis de agro mũdi tollit̃. ꝛ vermibꝰ corpus traditur ad comedendũ. Tertio ludo pile: vz ala balla que hinc inde ꝓijcitur. Ita vita noſtra: e queſta fortuna inſtabile. Sen. Ois fortune felicitas inſtabilis eſt. Hodie pauper: craſtina die diues. hodie ſanus: cras eger. ¶ Quarto roſe: q̃ cito areſcit. In mane pulchra: in ſero mortificata. Ideo Petrar. in. 5. Triũ°. Temporis.

Et quanto poſſo alfin maparechio.
Penſando al breue viuer mio nelquale.
Sta mane era vn fãciullo: ꝛ or ſon vecchio.

¶ Scđm remediũ ꝛc. Iob. 13. Hõ natꝰ de muliere breui viuẽs tpe replet̃ multis miſerijs. Sen. Ueni ꝛ oñdã tibi q̃ male ſe hẽat hoc corpꝰ. Nũc de capite. Nũc de faucibus ꝯqrit̃. Ille. O q̃te ĩfirmitates. o q̃te miſie hoi adſũt in pñti ſclo. ¶ Tertiũ di ꝛc. Quia de dulcedie pcti: nõ remanet niſi remorſus ꝯſcie. Ro. 6. Quẽ fructũ habuiſtis tunc in illis in quibus nunc erubeſcitis?

¶ Fer. 2. 3. hebdõe. De ꝑpatiõe ꝯfeſſionis.

Quanta au
diuimus facta in Caphar
nauʒ: fac ⁊ hic in pr̃ia tua.
Luc. 4. ¶ Cum quadam
vice chriſtus predicaret in
nazareth acceſſerũt ad eũ parentes ⁊ ami
ci eius ac compatriote: ⁊ dixerunt. Quãta
audiuimus facta ⁊c. ac ſi dicat. Cuʒ magis
tenearis tuis compatriotis q̃ȝ alienigenis
beneficia impendere que impẽdis. fac po-
tius miracula in patria tua. Sc̃dm expoſi-
tionem Chriſo. ſuper Mat. Chriſtus. 3. ha
buit ciuitates. Prima fuit bethleem in qua
natus. Sec̃da nazareth i qua ꝯcept⁹ ⁊ nu
tritus. Tertia Capharnaum in qua cõiter
conuerſatus: ⁊ plura miracula agebat. R̃n
dit ieſus. Amen dico vobis: q² nemo pro-
pheta acceptus eſt in pr̃ia ſua. Secunduʒ
Nicolaum de lyra: apud nazareth vbi erat
conceptus ⁊ nutritus: ab eis ſingulariter
erat deſpectus: iuxta illud Jo. 1°. Qui eum
non receperunt. Unde in ipſum non crede
bant: ſed ei inuidebant: ⁊ deſpiciebant ipʒ
propter paupertatẽ parentum. Quia licet
eſſent nobiles: tñ erant pauperes. Unde di
cebant deſpectiue Mat. 13. Nonne hic eſt
fabri filius: i. Joſeph. Et Mar. 6. Nonne
hic eſt faber: Et hoc pauca miracula faci-
ebat: q² erant indigni. Nemo propheta ac
ceptus ⁊c. Ac ſi dicat. Si miracula non fa-
cio apud vos: non eſt ꝙ deſpiciam patriaʒ
meã: quam mr̃ mea honorauit. Aut ꝙ ſim
impotens ad talia peragenda: ſed q² eſtis
indigni. Et hoc propter ſuperbiam. inuidi
am. ⁊ incredulitatem veſtram. Unde aliẽi-
ginis facio: qui me honorant pluſq̃ȝ vos.
Nemo inquit propha ⁊c. Et ꝙ hoc ſit veꝝ
ꝙ prophete magis honorẽtur apud extra
neos q̃ȝ ſuos: oſtendit chriſtus duplici exem
plo. Primo helie q a iudeis expellebatur
⁊ contemnebatur. A gentibus aũt honora
batur: vt patet. 3. R. 17. Cum multe alie vi
due in hieruſalem eſſent. tamẽ nulla fuit di
gna recipere Heliam apud Sareptaʒ Si
donie. ſicut mlr̃ gẽtilis vidua ſamaritana
que eũ ſuſcepit honorifice in domo ſua. Se
cundo exemplo heliſei. qui multis leproſis
in iudea exiſtentibus nullus tamen ab eo
mundatus ẽ. niſi Naaman ſirus. In exem
plum ꝙ inter extraneos aliquando pl̃a mi
racula faciebãt ꝓ̃h pe: q̃ȝ inter domeſticos.
Repleti ſunt oẽs in ſinagoga ira: q². ſ. eis ꝓ̃
ponebat gẽtiles: quos iudei abhoiabant.
Eiecerunt illuʒ extra ciuitatẽ: tanq̃ȝ dignũ
morte. vt illum interficerent. Ipſe auteʒ ie
ſus: per mediũ illorum ibat. Uirtute diuini
tatis ſue de manibus eorũ lapſus eſt. Et de
ſcendit capharnaũ: vt impenderet aliis do
ctrinã ſacrã: qm̃ illi de nazareth erant indi
gni. Applica. De preparatione confeſſiõis
hodie erit ſermo. ⁊ de ea tria ſunt vidẽda.
¶ Primũ dicitur preparationis.
¶ Secundum dicitur conditionis.
¶ Tertium dicitur completionis.

P Rimũ dicitur ⁊c. Concluſio eſt phi
in. i. de generatione. Quod ad pau
ca reſpicientes. de facili enunciant.
Exempli gratia. De illo qui nõ reſpicit ad
famã ⁊ honorẽ ⁊ gloriam proximi ſui. qui
non reſpicit ad ſcandaluʒ quod ſequi põt:
de facili infamat. detrahit. vituꝑat ipſum: ⁊
huiuſmodi. Ad pauca ⁊c. Preterea de illo
qui homicidiũ facit: quia non reſpicit finẽ.
Ad pauca ⁊c. Jõ dicebat ille poeta. Quic-
quid agis prudenter agas ⁊ reſpice finem.
De quo fine phs: 2. php. Finis mouet agẽ
tem. In eodem. Finis habet rõneʒ optimi.
Et Auerois ſuper. 2°. Metha. Qui deſtru-
it finem deſtruit oẽ bonũ. Unde legitur de
Socrate pho. cuʒ athenis legeret. Una die
in platea clamare cepit. Qui vult emere ſa
piẽtiã veniat ad me. Quod declarauit hoc
modo. In oibus que homo actur⁹ eſt. fineʒ
reſpiciat. Reſpice finẽ. Et rex ciuitatis. ſuꝑ
fores palatii iuſſit poni. Reſpice finẽ. Bar-
bitonſor aũt eius hoc vidẽs: cũ regẽ iugu-
lare vellet. vidit hoc ſcriptũ ſuper portaʒ. ⁊
recordatus huius dicti: deſtitit. Ad pauca
reſpicientes: de facili enunciãt. O quot la-
trocinia. O quot mala ſunt: que nõ eſſent:
ſi finis reſpiceretur. Ad ꝓpoſitũ. Peccator
qui vult ꝯfiteri peccata ſua nõ attẽdẽs ad
periculũ anime. quod ſequi põt: cum ſcr̃m
confeſſionis ſit vtiliſſimũ: q̃ȝuis hodie non
habeat̃ ſtudiũ circa illam. vnde hõ facit il-
lam groſſo mõ. Et potius dicenda eſt con-
fuſio: q̃ȝ ꝯfeſſio. Et parlamentũ cõe: q̃ȝ con-
feſſio. Et poti⁹: el mercato val fil: q̃ȝ ꝯfeſſio.
Qui vult ergo hodie digne confiteri. ⁊ fru-
ctum

etum recipere et ea: neceſſe habz homo vt
ad illam ſe prepararet cum optimo modo.
Que preparatio eſt duplex.
¶ Prima. dr preparatio recordationis:
¶ Secunda. dr amaricationis.
¶ Prima dr ꝛc. De qua Iſa. 38. Recogita
bo tibi omnes ãnos meos ꝛc. Nota ãnos
ſ. iuuẽtutis in qua tot verba ocioſa: tot diſ
ſolutiones. tot peccata. O iuuenes mei.
Recogitabo tibi omnes ãnos. Non imeri
to talis debet fieri preparatio. Qr homo
in temporalibus ſi habet facere computũ
alicuius negocij examinat libros. videt ma
triculã. aperit el gornal. Uidet dies. ponit
menſes. numerat ãnos. Et ſi nõ ſufficit di
es ponit noctẽ: obliuioni tradit ſomnũ. ꝛ
cenam. Et ſi qñ ab vxore ꝛ filijs vocatur.
O pater andiamo a cena. O ego habeo
aliud agere. Preterea ſi mulier habet ali
quid agere: numerat cũ digitis. Si ergo cũ
tanto ſtudio qs videt temporalia: quanto
magis in factis anime. debz meditari ſcã
ſua. qꝫ ſit in ſacro confeſſionis: Recogita
bo. In huius figuraz Dd poſt peccatũ ho
micidij. ſuperbie. luxurie. volẽs obtinere ve
niam prius examinauit ꝯſciam ſuaz. volẽs
eo cõfiteri mentali confeſſione. Dixi. i. in
mente mea deliberaui: vt exponit Caſſio
dorus. Cõfitebor aduerſuz me. i. ꝯtra me.
Non ꝯtra deũ: aut diabolũ. ſed aduerſum
me: nemĩnẽ inculpando: niſi ſeipſum. Seq
tur. Et tu remiſiſti iniqtatẽ pcĩ mei. Sed
heu: qꝫ qdam impmeditati ad hanc acce
dunt: vt aialia ad paſcua. Tales nõ faci
unt ꝯfeſſionem: ſed ꝯfuſionez. O pi neſcio
qd dicã. Petatis vos. O meſchine: nunqd
ſcio pcã tua: Nũquid cõfeſſor aderat: Et
ſi ꝯfeſſor nõ examinat de pũcto in puncto:
dicũt eẽ hoĩem groſſum. Sed tales audiãt
qd dicit Tho. in. 4. di. 19. Qd petõr debet
pᵒ incipere ꝯfeſſionem. ꝛ eam ꝯſequi. De
mũ ſacerdos ipſũ adiuuare dz: nec oĩ ver
bo ipſum examinare. ſed hõ ſe preparare de
bet. ¶ Scda dicitur ꝛc. Uz cuz lachrymis:
In amaritudine aĩe mee. Et q̃tum debe
at eẽ iſte gemitus. oñdit propha Iere. 7.
Luctũ vnigeniti fac tibi planctũ amarũ.
Mulier cum perdit primogenitum. dolet.
plangit. eo qꝫ amiſit vnicum filium. q erat
eius conſolatio. Et q̃to magiormente pec

cator miſer debet flere. qui per peccatum
amiſit ſponſum ſuum deum: Uide o citadi
no in ſcriptura Gen. 50. Egyptij fleuerunt
mortem Iacob. 7. diebus. Et Deute. vlti.
Filij iſrl' fleuere mortem Moyſi. 40. dieb⁹
Adam fleuit. c. ãnis Abel: in quibus cum
vxore ſua non habuit rem. Gen. 23. Abra
am poſt. c. ãnos: Sarram mortuam fleuit.
Si iſti flebant corpora mortua: quare non
magis flere debemus pcã noſtra: Quanto
plus miſer peccator: qui deum perdidit:
Unde Ambro. in li. de pnia. Nihil eſt qꝫ tã
cauſa ſũmi doloris ſit: q̃ ſi recordeť qs. vñ
lapſus ſit. Ubi nota ꝺm Petrum de pal. in
4. Qd iſte dolor debz habere duas ptes.
¶ Primo debz eẽ ſenſibilis.
¶ Secundo intellectualis.
¶ Primo ꝛc. Ut agat pniam de petõ ſuo.
ieiunia vigilias ꝛc. Qui enim peccatuz fe
cit: equum eſt. vt pniam agat. Orig. ſuper
Leui. Qd gula peccauit: ieiuniũ corrigat:
Chriſoſto. ſuper Mat. Qualis preceſſit of
fenſio: talis debet ſequi ſatiſfactio. Chia fa
cto el peccato: beua laqua. Secundo in
tellectualis. vt ſit male contentus de prete
ritis. ꝛ potius mori q̃ plus peccare: q̃tum
in ſe eſt. Et tale propoſitum: vt dicit Tho.
in. 4. debet eſſe firmum. Et tantus poſſz eẽ:
qꝫ peccator abſolueretur a culpa ꝛ a pena
ſuorum peccatorum. Qd probatur triplici
medio. Primo aucte. Luc. 18. De publi
cano qui orans dixit. Deus propitius eſto
mihi peccatori. Amen dico vobis: deſcen
dit hic iuſtificatus in domum ſuam. Quid
vult dicere iuſtificatus: niſi qꝫ peccatorum
ſuorum nexibus fuit abſolutus: Secun
do figura. 2. Re. 12. De Dd qui adulterium
ꝛ homicidium cõmiſit. ꝛ nunq̃ peccata fue
runt dimiſſa. niſi poſtq̃ penituit dicẽs. Pec
caui. Et ſtatiz affuit Nathan propheta di
cens. Et dominus tranſtulit peccatum tu
um a te. Et culpa ꝛ pena fuit ei dimiſſa. Et
de latrone. Mat. 26. Hodie mecum ꝛc. Et
Magdalena. Luc. 7. Dimiſſa ſunt ei ꝛc.
Tertio exemplo. In liᵒ. de. 7. donis. De
quadam meretricula que a matre redar
guta eſt ſuper peccato ſuo. O matres corri
gite filias veſtras. Gladio matrem iugula
uit: ꝛ eam occulte ſepeliuit. Cũq; ad predi
cationem iuiſſet a deo compuncta eſt: vt

per medium caperet ⁊ celum aſcendit. Ap
paruit autem cuidam dicens. ita eſſe com
punctā in illa hora: vt omnia peccata ſua
laxarentur. Unde pꝫ primū.

Ecundum dicitur ⁊c̄. Cū conditio
s ne maxima facienda ē cōfeſſio. que
ſm̄ Tho. 4. di. 17. eſt triplex. Aliter
nihil valere penitenti ipſa confeſſio ſacra
mentalis.

¶ Prima. dī electionis.
¶ Secunda. dī ſollicitatiōis.
¶ Tertia. dī modificationis.

¶ Prima dicitur ⁊c̄. Ut peccator eligat patrem ſpiritualem: qui in ſe duas habeat conditiones. Primo ſcientiam. Secundo bonam conſcientiam. Primo ſcientiam cō petentem: vt ſciat diſcernere inter lepram ⁊ lepram. i. peccatum ⁊ peccatū. Unꝺ Aug. De pe. di. 6. c. Qui āt. Qui vlt ꝯfiteri peccata ſua vt inueniat gratiam: querat ſacerdotem ſcientem ligare ⁊ ſoluere: ne cū circa ſe negligēs extiterit negligatur ab eo: q eum miſericorditer monet ⁊ petit: ne ambo in foueam cadant. Idem in eadem diſ. Caueat iudex ſpiritualis: ne careat munere ſcientie. Et diſ. 38. Ignorantia mater cūctorum errorum: maxime in ſacerdotibus euitanda eſt. qui docendi officium in populo dei ſuſceperunt. Et xp̄s in euangelio. Si cec⁹ ceco ducatū preſtet: ambo in foueam cadunt. Omnia mala procedunt ab ignorantia. Unde Iſaias conqueritur. plorans captiuitatem iudaici populi. d. Propterea ductus eſt populus meus captiuus. quia non habuit ſcientiam. Unde opus ē. vt pater ſpiritualis habeat intelligentiā. Quia vt dicitur. 3. Metha. Ignorātis vinculum: non eſt ſoluere. Sed heu: quia hodie vacant ocio. ⁊ non litteris. Quidam negociationibus. Quidam alii ꝫoeti. ſ. ad aucupandū. tenendo brachi e ſparaueri. cū litteris deberent inſudare. Facecia de diacono qui erat ordinandus in ſacerdotem: ab ep̄o interrogatus de ſufficientia. Quot ſunt inquit ſacramenta eccleſie: Reſpondit. Tribus. Et epiſcopus. Quibus: Criſmus. baptiſm⁹. et miſſa pro defunctis. Tales autem maiorem gratiam in populo habent ꝙ̄ homines probi. Quia de omnibus abſoluunt: ⁊ ſemper ſecum deferunt aucto ritatem papalem. Unde vnam abſolutionem faciunt ſuper caput: aliam ſuper burſam. d. Auctoritate qua confundor. Ego abſoluo te. ꝙ non debeo: Reſtituo te ſacramentis eccleſie: ꝙ non poſſum. In nomine patris ⁊c̄. Da mihi carlinū. Tribue bolendenum. O pater inquiunt mulieres: quomodo bene confitetur. Tenet librum apertum. Dat modicam penitentiam. O fatuitas ſecularium. Si ſunt infirmi: querunt medicum bonum: qui eorum intelligat infirmitates. Et quanto plus: patrem ⁊ medicum ſpiritualem: Secunda conditio: ꝙ habeat bonam conſcientiam. ſ. vt ſit bone vite. ⁊ bone fame. Unde. i. q. i. Uiliſſimus computandus eſt: niſi precellat ſciencia ⁊ ſanctitate: qui eſt honore preſtantior. Et philoſophus li°. de pomo ⁊ morte. Docentes alios: mentiri non debēt. Et xp̄s Mat. 5. Sacerdotibus. Sic luceat lux veſtra: corā ⁊c̄. Unde frater aut clericus ſcādaliꝫans ſecularem: deberet proiici in mare. Querendus eſt ergo ſacerdos bone conſcientie. E per che o pater Gabriel: Quia corriget de peccatis ſuis peccatorem. perſuadens ei periculum anime. Sed per oppoſitum non curabit de anima. Quia habet del compagnon: e del brigente. E per vno par de caponi: faciet mille cruces. Unde ex hoc: plures non reſtituunt male ablata. Uidemus expreſſe vſuras. falſos contractus. Alius tenet concubinam: alius non finit odia. ⁊ tamen in paſchate communicat ſe. O confeſſores. O patres ſpirituales. q non cogit tales ad bene agendum. Sꝫ peccatum. Quia hec dona: hec munera: mundū deſtruunt. El par de caponi ⁊c̄. ¶ Secūda dicitur ſolicitationis. Quia homo debet eſſe ſolicitus in principio quadrageſime. Prouer. 28. Iuſtus in principio accuſator ē ſui. In prin°. ſ. ꝗdrageſime. Nō immerito. Quia es ſolicitus. o ciuis. o mercator o arteſane: in radendo omni ſabbato barbam: el capo polir. Et tu o mulier omni mēſe faciendo bugatam. Et omni die lauar li pignate. Quare non plus de anima in confeſſione: Et non aſpectar la ſeptimana ſācta: vt plures agunt. cum memoria hominis ſit labilis. Reuertere ad confeſſionem ter. quater. Ego neſcio quid heri comedi.

multe

multo plus peccata que fiunt infra annuз.
ideo ſepe replica tuam confeſſionez. Quia
non eſt aliquid quod tm̃ debilitet vires de
monis: vt ipſa Aug. in ſe. Confeſſio eſt ſa/
lus animarum: diſſipatrix vitiorum: reſtau
ratrix virtutum. Ille. Exemplum Thome
de canturia. Dum infirmaretur grauiter
apparuit ei demon vt ipſum temptaret. Et
queſiuit ab eo: q̃d plus odio haberet: Reſ/
pondit. Thome demon. Vere confeſſionez.
Et ille. Quare hoc: Reſpondit. Quia om/
nes labores meos amitto in ipſa: cum pec/
cator cum deo ſuo reconcieliletur. ⁊ pacifi/
cet. E de rebello. catiuo. proteruo. ad deum
ſuuз reuertitur: ⁊ ab ipſo gratanter ſuſcipi/
tur. O confeſſio glorioſa. O ſancta res. Un
de dubium queritur. Utrum ſit tanta vis
confeſſionis. vt quis non habens copiam
confeſſoris: poſſit layco confiteri: Reſpon/
det Aug. De pe. di. 6. Tanta eſt vis confeſ
ſionis q̃ ſi deeſt ſacerdos confeſſor: confitea
tur proximo. Quod verbuз ſm̃ Tho. in. 4.
di. 17. non eſt precepti ſed conſilij. Q2 lay/
cus non habet claues. Unde per ꝯſequens
confitendo layco: tenetur iterum ſacerdoti
confiteri cum omnibus culpis. Eſt tamen
bonum ⁊ vtile layco confiteri in caſu neceſ
ſitatis. quia in tali caſu conſequitur veniá
peccatorum. Quod probatur duplici me/
dio. Primo exemplo cuiuſdam peregrini:
qui in mari exiſtens. ⁊ mari turbato: con/
feſſus eſt peccatum ſuum cuidam ſuo ſocio
Et ex hoc mare pacatum eſt. quod fecit il/
la confeſſio. Nota hic q̃ eſt valde pericu/
loſum nauigare cum blaſſematoribus ⁊ q̃
ſunt in mortali. Unde dicunt doctores: q̃
ex peccato Iude Io. 8. turbatum eſt mare.
Ad propoſitū. Si hoc fecit illa cōfeſſio. cum
tamen non eſſet ſacramentuз. o quid fa/
ciet cum patre ſpirituali: Secundo ſimi
litudine. De patre noſtro Dominico. qui
demonem conduxit per omnes officinas.
tandeз in caplo. O Dominice quid facis:
Omnia hic amitto: die veneris. Si hoc
egit illa ⁊c. ¶ Tertia dicitur ⁊c. Quomo/
do ſcз fieri debet: Reſpondeo q̃ cum erube
ſcentia. Et ratio doctorum: Quia eſt maxi/
ma pars ſatiſfactionis. De peni. diſtin. 6. c.
1. Quoniam verecundia magna eſt pena:
ſit dignus venia: qui pro chriſto erubeſcit.
Et de peni. diſtin. 1. c. Quem penitet. Eru/
beſcentia in confeſſione peccatorum: maxi
ma pars eſt ſatiſfactionis. Exemplo patet.
In lib. de lapidibus legitur. Quidam fu/
it in gallie partibus: qui filiam propriam
oppreſſit. ⁊ cum maxima verecundia venit
ad ſanctum Uincentium. petēs ſi vnq̃ȝ de
illo peccato veniam impetrare potuiſſet.
Reſpondit ei. Immo fili: ſi penitentiá age/
re velis. At ille. Omnia perficere volo. Un
de iniunxit ei penitentiam ſeptēnem. At il
le. O pater credis me ſaluari: Ita certe:
Ieiuna tres dies in pane et aqua. At ille.
O pater: quomodo poſſum obtinere veni/
am: Reſpondit ſanctus. Dic tm̃ tria pater
noſter: quia pro certo peccatum dimiſſum
eſt. In illa hora durum ploratum emiſit. ⁊
in terram procidens expirauit. Apparuit
ei in nocte ſequenti ⁊. d. euolaſſe ad gau/
dia ſempiterna ſine aliqua pena. Et hoc
totum propter illam verecundiam ſanctaз
Sed heu: quia plures accedunt ſine hac
ad ſacramentum hoc: como matti: quaſi ri/
dendo. Et vt hanc confuſionem fugiant:
querunt patrem aut ſurdum aut ſatuum.
aut indeuotum. aut locum ſecretum. Et
hoc mihi non poteſt placere audire confeſ
ſiones in cameris ⁊ locis ſecretis ſed bene
publicis: ne penitens dicat verba deriſoria
aut truphando. O quot res vane. Conque
ritur dominus. Iere. 8. Non eſt qui agat
penitentiam ſuper peccato ſuo: dicens. q̃d
feci: ſ. cum rubore. Sed dicet aliquis cuiuſ
vtilitatis eſt cōfeſſio que cū tanta diligen/
tia debet fieri: R° q̃ multiplicis. Pri/
ma q2 ē mētis ſecuratio. Ualet ꝯfeſſio ad
quandam mētis ſecuritatē ex cognitione
venie accepte. O pater cū ſuз ꝯfeſſus totꝰ
ſum letus. Gran marze ala ꝯfeſſion. Secū
da vtilitas ē pene diminutio. Nā ſacerdos
ex vi clauiū poteſt aliq̃d pene debite rela/
xare: ſз nō oēm penā. Tertia vtilitas ē in/
terceſſoꝝ multiplicatio. Tenent nāq̃ȝ ſa/
cerdotes orare ꝑ eis q̃ ſibi ꝯfitent. Quar
ta ē grē augmētatio. Sepe. n. in ꝯfeſſione
deuota dñs augmētat grāз collatā in ꝯtri
tiōe. 5. ē dei glificatio: q2 cū q̃s ſua pctā i
ſpe venie ꝯfitet: deū miſericordem glificat.
Quare laudabile ē vt q̃ frequēter peccāt.
nō tm̃ ſemel in ãno: ſз ſepe ēt ꝯfiteantur.

TErtium dicitur. Triplex namq́ꝫ defectus committi poteſt:ne confeſſio ſit perfecta: vt ponit Th.4°.diſ.17. Et per cōſequens nullius adiutoꝝ ſpūal'.
¶ Primus dicitur malicie
¶ Secundus dicitur circunſtantie.
¶ Tertius dicitur negligentie.
¶ Primus dicitur. Cum peccator ex malicia ⁊ aliquo reſpectu ductus. peccatum ſuum celat patri ſuo ſpirituali. Talis cōfeſſio eſt inualida. Aug. de pe. diſ.5.c. Cōſideret. Caueat ſit penitens ne verecundia duct⁹ diuidat apud ſe confeſſionem: vt diuerſa diuerſis velit ſacerdotibus māifeſtare. Sʒ anima cara dubium querit ſibi. Utruʒ hō poſſit diuidere confeſſionē ſuā: dicere vnā partem vni: alteram alteri: ex quadaʒ erubeſcentia: Reſpondet Petrus de palude in.4. Quod loquimur dupl'r. Aut de mortalibus: aut de venialibus. Si de mortalibus. Sic dico ꝙ vni ⁊ non pluribus ſunt de neceſſitate dicenda. Aut de venialibus: quia venialia non habent cōnexionem: nec quo ad contritionem: nec quo ad abſolutioneʒ. Ideo abſq́ꝫ iudicio ⁊ preiudicio ſalutis poteſt de hoc dimidiari confeſſio: quāuis nō ſit honeſtum: niſi fiat ex cauſa rationabili. Ad propoſitum ergo. confeſſio debet eſſe ſine malicia: Et confeſſor qui videt peccatorem in tali ſtatu: non debet acriter reprehēdere: ſed ipſuʒ confortare: quia ⁊ ipſe in ea cadere poteſt. Ex hoc deus permiſit Petrū cadere: vt alijs eſſet exemplum gratioſitatis. Unde Gre. di.l. Cōſiderandū ꝙ idcirco deus pmiſit ipſuʒ cadere ⁊ negare xp̄m: vt in ſua culpa diſceret qualiter alijs miſereri deberet. Ille. O patres agite gratioſe. Exemplo illius qui dixit adultere. Uade ⁊ amplius noli ⁊c̄. Quod fuit in exemplū cōfeſſoribus pietatis. ¶ Secūdus defect⁹ ⁊c̄. Quando nō dicitur peccatū cum circūſtātia. Ubi nota ſm̄ Bona. in.4.di.17. ꝙ duo ſunt genera circunſtantiarū. Primū eſt alleuians peccatuʒ. ⁊ hoc non eſt dicendum. Scd̄m eſt neceſſariū. Quia nō ſufficit dicere peccaui cū muliere: imo oportet exp̄mat vtrū coniugata vel virgo. vel religioſa. vel ꝯſanguinea. ⁊ ſic de alijs. Aliud eſt peccare cum moniali. aliud cū ſeculari. aliud cuʒ ſoluta. Aliud eſt percutere clericum. aliud laycum. Et ſic de ſingulis. Unde Th. in expoſitione pſalmoꝝ. ſuper illud p̄s. Confitebor aduerſuʒ me ⁊c̄. In verbo iniuſticiā: ꝙ triplex eſt iniuſticia. Prima ꝯtra deuʒ. q̄ eſt dicenda. Pater dico meā culpam: quia blaſſemaui deum meū. ſacramēta falſa accepi. dilexi plus diuitias q̄ꝫ deum meuʒ. nō celebraui feſta. ⁊ hmōi. Faceccia de Bergomenſi qui crucifixū veterem flebat. q2 populus nō amplius portabat encenia ſicut añ: ꝓpter nouū crucifixum. O crucifixe vetus doleo ſuper te q̄ꝫ plurimū. Surrexit crucifixus nouus ⁊ abſtulit piguatas cū flaſconibus. Secūda iniuſticia eſt ꝯtra ꝓximū. Pater non honoraui parentes meos. Concupiui rem ꝓximi. Uxorem infamaui. Applica de odijs. de inuidijs. ꝙ vnus alium inſequitur. de ſuperbia que regnat. Et ꝙ terra illa tria habet. Primo eſt ſuperba. Secundo inuida. Tertio paupercula. Pouero ſuperbo. nihil peius dici pōt. Tertia iniuſticia contra ſeip̄m. Prattica ſup.7. mortalia. Primo de ſuperbia. Preterea de quinq́ꝫ ſenſibus. Preterea de.7. opibus miſericordie. Preterea de.x. p̄ceptis. Sʒ heu me: q2 neſciunt ſe confiteri. ſunt muti. ſinūt peccata groſſa. ⁊ leuia dicunt. Quot doctores legum. quot domini in actu illo videntur ī altra vita: O imemores ꝓprie ſalutis. O homines groſſi. Sic de mulieribus: que ſe laudāt. Pater quotidie dico tria pr̄ nr̄ ⁊c̄. Aut accuſant vicias. Pater illa mea vicia ma tolto vna gallina ⁊c̄. ¶ Terti⁹ defect⁹ ⁊c̄. Quia nō faciunt pniam eis iniunctā a ꝯfeſſorib⁹. Cōtra Deu.17. Qui nō obedierit ſacerdotis imperio: morte moriat̄. Et penitentia que nō fit hic: fiet in alia vita acerbior: immo acerbiſſima. Exemplum legitur in libro de apibus. Tp̄e Innocentij pape quidam ribaldus maximus ad pontificem acceſſit. pro abſolutione ſui facinoris. Non valens facere penitentiam: tandem ei iniūxit vt diceret omni die tantum: quando dormituʒ iret cuʒ ſigno crucis. Morieris ⁊ non viues. Conſiderans hoc: cepit flere. O meſchine: melius eſt hic plangere q̄ꝫ in alia vita. Unde condignam egit pniam ſup peccatis ſuis: ⁊ ſaluatus eſt.

¶ Feria.3.3. hebd̄ e. De necc̄itate ꝯfeſ.

Si peccauerit

SI peccaue
rit in te frater tuuſ:va
de ⁊ corripe eum iter
te ⁊ ipſum ſolū. Mat.
18. ¶ Ueritas incar-
nata: hodie nobis dat
quattuor ſalutiſera documenta ſaluti no-
ſtre quāpſurimum neceſſaria. Primū de
fraterna correctione: cum dicit. Si peccaue
rit in te frater tuus: ideſt te ſolo ſciente: vl'
in te. i. contra te iniurias irrogādo. Uade
⁊ corripe eum inter te et ipſuꝫ ſolū. Scd̄m
Chri. ⁊ Tho. ſuper Math. Aut peccatum
proximi eſt publicum: aut occultum. Si pcī
cū: publice eſt arguendum. Unde el noſtro
roman apoſtolo. i. ad Thi. 5. Peccantē co
ram omnibus argue: vt ceteri timorem ha
beant. Aut eſt ſecretum: tunc locum habꝫ
correctō fraterna: que eſt actus charitatiſ.
que debet fieri in loco ſecreto. Corripe euꝫ
inter te ⁊ ipſum ſolum. Non īmerito. quia
ſuper omnia bona eſt fama in populo. Iu
xta illud. Melius eſt nomen bonum q̄ꝫ di
uitie multe. Ideo ſecrete peccatum proxi-
mi corrigendū eſt, ne ſi reprehendatur in
publico efficiatur inuerecundus. ⁊ per con
ſequens leſa fama ſua a peccato nō ſe cor
rigat. Unde dicitur. Si peccauerit ⁊c̄. Se-
cundum documentum eſt de prelatorū di
gnitate. Cum ſubdit. Amē dico vobis. que
cunqꜫ alligaueritis ſuper terram erunt li.
⁊ in celo. quia. ſ. poteſt celum aperire ſacer-
dos peccatori penitenti. Mat. 16. Tibi da
bo claues regni celorum. Et Jo. 20. Accipi
te ſpiritum ſanctum: quorum remi. pctā re-
mittuntur eis: ⁊ quoꝝ retinueritis retenta
ſunt. Tertium documentū de orationis
vtilitate: Cum dicit. Dico vobis: qꜫ ſi duo
ex vobis conſenſerint. ſ. in animo offenſaꝫ
ſibi inuicem remittēdo. De omni re quā pe
tierit ſiet illis a patre meo. Quia oratio nō
eſt accepta coram deo: ſi teneatur cōtra fra
trem odium in anio. Unde ſubditur. Ubi
duo vel tres fuerint congre. in noie meo. i. i
charitate vniti: in medio eorum ſum: ſic ac-
quieſcendo bone voluntati eorum ⁊ peti-
tioni. Nota in verbo. In medio eoꝝ ſū.
Scd̄m phūm. 2. ethi. Uirtus in medio ꝯſi-
ſtit. In eodem. Medium in omnibus ē lau
dabile. Poeta. Medium tenuere bti. Xp̄s
in omnibus tenuit medium. Nam in nati-
uitate ſtetit in medio duorum aialium. In
morte ſtetit in medio duoꝝ latronuꝫ. Poſt
reſurrectiōeꝫ ſtetit i medio diſcipuloꝝ. Luc.
vl. Stetit ieſus in medio diſcipulorum ſuo-
rum. Per hoc nos inſtruit: qꜫ in oibus ope
ribus noſtris: debemus tenere mediuꝫ ⁊ fu
gere extrema. Aliter enim ipſa opera nō eſ-
ſent virtuoſa: qꜫ omnes virtutes ſunt i me-
dio. Uirtus in medio cōſiſtit. Quartuꝫ
qꜫ iniurias ſp̄ dimittere debemus. Accedēs
petrus ad xp̄m dixit. Domine quotiēs pec-
cabit in me frater meꝰ: Dimittā ei vſqꜫ ſep
ties: Reſpondit ieſus. Non ſolū ſepties: ſꝫ
vſqꜫ ſeptuagies ſepties. i. totiens quotiēs.
Ponitur numerus determinatus ꝑ inde-
terminato. Hier. Septuagies ſeptieſ. i. qua
dringētis nonaginta vicibuſ. Sene. Si ma
gnanimus fueris. nūqꜫ reputabis tibi iniu
riā fieri. Applica. De neceſſitate ꝯfeſſionis
erit ſmo. De q̄ duo ſunt vidēda myſteria.
¶ Primū dicitur neceſſitatis.
¶ Secundum dicitur temporalitatis.
Circa p̄mū. Querit̄ dubiū. Utꝝ hoi
c fit necia vocal' ꝯfeſſio ad ſalutē: Ad
q̄d duplex fuit opio. Una dixit qꜫ ſi.
Que ꝓbat intētū ſuū. triplici medio. Que
poſitio fuit grecoꝝ. ⁊ quorūdā hereticoruꝫ.
Primū eſt tale. Si neceſſariū eſſet hoi ꝯfi-
teri ſacerdoti: hoc nō eſſet niſi ad taxanduꝫ
ſibi pniam de pctis. Sꝫ hō pōt ſufficient̄ ſibi
pniam taxare. Igit̄ vocalis cōſe. ⁊c̄. Se
cundū eſt tale. Nullus tenet̄ manifeſtare i-
honeſta corporis ſui: multominus ihoneſta
aīe q̄ ſunt peccata. ff. de ꝯdi. ob turpē cām
lib. 2°. Et. C. de iure iurādo. l. i. ⁊. 2. vbi dr̄.
Nō dꝫ aliq̄s allegare turpitudinē ſuā. Igi
⁊c̄. Tertiū eſt tale. Cōfeſſio eſt necia ad
remiſſiōeꝫ culpe. Sꝫ aliq̄bus pctm̄ remiſſuꝫ
eſt ſine hoc qꜫ ꝯfeſſi legant̄: vt pꝫ de Petro.
Paulo. de dep̄henſa in adulterio. de Mag
dalena: ⁊ plibus aliīs: a q̄bus xp̄s nullā ex-
egit ꝯfeſſionem: ⁊ tn̄ peccata remiſit: vt da
ret̄ intelligi peccata eſſe dimittēda ſine con
feſſione. Igitur confeſſio vocalis ⁊c̄.
¶ Scd̄a opio dicit qꜫ ſic Jacobi. 5. Cōfite-
mini alterutrū pctā vr̄a. Ad quā difficulta
tem Theologi I. 4. di. 17. ⁊ oēs Canoniſte
rñdent qꜫ cōfeſſio vocalis neceſſaria eſt ho

mini ad ſalutem. Quod probatur triplici
ratione.

¶ Primo ratione preceptionis.

¶ Secundo ratione auctoritatis.

¶ Tertio ratione exemplaritatis.

¶ Primo rōne ꝛc̄. Ex quintuplici lege pre
ceptum eſt. Primo legis naturalis. Una ē
maxima Theologorum. ꝙ homo compo-
ſitus eſt ex corpore ꝛ anima. Ex parte cor-
poris: eſt multum labilis ad peccandum. i.
Jo. 3. Si dixerimus qꝛ peccatum nō habe-
mus: ipſi nos ſeducimus ꝛ veritas in nobiſ
non eſt. Et. xij. q. i. c. Omis etas ad malū pna
eſt ab adoleſcentia ſua. Jta fragilis: vt di-
cat Th. in. 4. di. xij. ꝙ homo diu non poteſt
eſſe ſine veniali. Ad propoſitū. Rō natural'
dictat. vt poſt peccatū ſit male contētus ſe
recognoſcendo ꝛ veniā petēdo. Hec autez
recognitio: dicunt doctores: hec eſt cōfeſſio
mentalis. quā faciebāt antiqui poſt pecca-
tū. Et qꝛ deus ante īcarnationē erat ſpūs.
Jo. 3. Deus ſpūs eſt. Jdeo erat contentus
mentali cōfeſſione: nec plus exigebat. Sed
poſtꝗ̄ factus eſt homo: cōfeſſiōem oris a no
bis exigit. Et qꝛ preſens nō eſt corporaliter
nobiſcum: vult vt eam faciamus ſuo vica-
rio. ſ. ſacerdoti. De quo Mat. 8. Uade oſtē
de te ſacerdoti. ſ. confeſſori. Que confeſſio
fuit figurata in terreſtri p̄adiſo. Gen̄. 3. qn̄
dictum fuit Ade Adam vbi es? q. di. Cō-
fitere reatū tuū. Super quo Augu. Adam
vbi es? Uerba ſunt increpantis ꝛ ad cōfeſ-
ſionem cogentis: non ignorantis. Jlle. Un-
de conſtat: ꝙ loquitur de confeſſione voca
li ꝛ mentali fienda ipſi deo. Primo vocali.
Quia tunc deus nō homo vocaliter loque
batur ipſi ade. Ubi es? Unde ab illo loco:
fuit data confeſſio. Secūdo mentali: vt in
ſeipſo adam eēt male contentus. Et hoc di
cit Th. 4. di. 17. ꝙ confeſſio eſt de iure natu
rali. Et Scotus in. 4. eadem di. q. vnica. ꝙ
cōfeſſio eſt de iure diuino. Ex hoc papa nō
pōt diſpenſare ſuper hac. Et Cano. Extra
de pe. ꝛ re. c. Omnis vtriuſqꝫ. ꝙ confeſſio ē
d iure poſitiuo. Unde Th. quolibet. 4°. q.
x. hoc mirabile dicit. Jndubitanter tenēdū
eſt: ꝙ confeſſio eſt de iure diuino. Et ſemper
hoies tenebant̄ ad eam poſt caſum in pec
cato mortali in voto: ſed non in effectu. Qꝛ
nondū erant inſtituti confeſſores: niſi poſt
paſſionem xpi. qui haberent abſoluēdi au-
ctoritatē. Jlle. Unde patet pria lex. Scḋo
de precepto legis moſaycalis. que in ſacrifi
cijs ꝛ oblationibus animaliū figurabat cō
feſſionem. Jn Leui. 4. ꝛ. 3. c. dicitur. ꝙ per-
cuſſus lepra debebat ſe ſacerdoti preſenta
re. ꝛ ille modū lepre conſiderabat. Si vide
bat lepram incurabilē: imundū iudicabat.
ꝛ a ceteris ſeparādū. Si aūt videbat habi
lē correctionē. mūdū iudicabat: ꝛ liberū di
mittebat. Hoc ꝓprium hꝫ agere ſacerdos i
lege noua ſpūaliter: circa peccatorem. Qui
ſi videt peccatorē nō cōtritum: ipſum expel
lit. Sed ſi dolet: abſoluit. Unde ex hoc alīq
ex hebreis bene ꝑitis aſſerunt: ꝙ dum repe
riunt ſacerdotem de leuitico genere. quod
tamē difficile eſt diſcernere. peccata ſua ei
vocaliter confitentur: ſicut ꝛ nos ante mor-
tem. Tertio ex precepto legis propħalis.
Prouer. 28. Qui abſcondit ſcelera ſua nō
dirigetur: qui aūt confeſſus fuerit inueniet
gratiam. Et Jſa. 23. Sūme cytharam. ſ. cō
feſſionis inqt deus: frequenta cantum me-
retrix tradita obliuioni. Quarto legis
euangelicalis. Scribitur Luc̄. 17. de decez
leproſis: a xp̄o mundatis. Qui clamabant.
Jeſu fili dauid ꝛc̄. Quibus dixit. Jte oſten
dite vos ſacerdotibus. Eundo autem mun
dati ſunt. Ad innuendum: ꝙ lepra peccati
mundat̄ oſtendendo ſe ſacerdoti: in cōfeſſi
one. Preterea. Luc̄. 3. dr̄ ꝙ qui baptizabā
tur a Joāne: cōfitebant̄ ei peccata ſua: vt
dicit Th. in. 4. di. i. Baptiſmus Joānis nō
erat ſacr̄m eccleſie. per ꝯn̄s nec purgatiuuꝫ
peccatorū. erat tn̄ diſpoſitiuū ad pniam: vt
etiā patet De conſe. di. 4. c. Aliud. quanto
magis tenētur nūc xp̄iani ad verum ſacr̄m
confeſſionis? Quā promulgauit Jacobus
apoſtolus: vt patet Jaco. 5. d. Confitemini
alterutrum peccata veſtra. ſ. habentibꝰ cla-
ues eccleſie. Quibus xp̄s dedit auctoritatē
abſoluendi. in perſona omniuꝫ Jo. penul.
Quorum remiſeritis peccata: remittuntur
eis: ꝛ quorum retinueritis retenta ſunt. O
dignitas ſacerdotum confeſſorum. Qui
to de precepto legis canonicalis. De pe. di.
i. c. Serpens. Uenialis eſt culpa. i. digna ve
nia: quam ſequitur confeſſio delictorum.

Jn eadem

Jn eadem diſ. Non meruit iuſtificari qui
peccata ſua noluit cõfiteri. Sed querit ani
ma cara. Utrum virgo ⁊ apoſtoli ꝯfiterẽ-
tur: Confeſſio: peccatum preſupponit. Jn
maria non fuit peccatũ. ergo nec confeſſio.
Reſpondet Ricar. in.4.diſtin.4.ar.3°. Et
Albertus ſuꝑ Miſſus eſt. Quod apoſtoli
⁊ Joannes bap. confitebantur: licet non le
gamus vbi: aut quando. De maria autem:
dic ꝙ Joanni euangeliſte confitebatur ex
humilitate: a quo omnia eccleſie ſacramen
ta accepit. Cui dicebat. O mi Joannes: nõ
ſum digna tanto filio. Non ſum digna vo-
cari mater dei: quia nõ recognoſco filij mei
beneficia: licet recognoſceret. Unde patet.
prima rõ principal. ¶ Secũdo ratione ⁊c̃.
Extra de pe. ⁊ re. c°. Omnis. Ois vtriuſqꝫ
ſexus poſtqꝫ ad annos diſcretionis perue-
nerit: omnia peccata ſua tenetur ꝓprio ſa-
cerdoti confiteri. Jlle. Jn quibus verbis.
quattuor ponuntur difficultates. Prima
eſt. Qui dicuntur anni diſcretionis: Circa
hoc quattuor ſunt opiniones. Una eſt Ri-
car. in.4. ⁊ Scoti in.4°. ꝙ annus diſcretio
nis dicitur. cum quis ẽ doli capax: ⁊ cogno
ſcit peccatum. Cuius ſignum eſt: quando
dat interroganti ordinatas reſponſiones.
Et in hoc tempore tenetur confiteri. Opi-
nio eſt aliorum: ꝙ annus diſcretionis intel
ligitur in muliere: anno. xij. Jn viro.14. Jn
quo tempore obligatur ad confeſſionem et
cõmunionem. Quod vere ſeruatur hodier
nis temporibus. Tertia opinio eſt quo-
rũdam: ꝙ annus diſcretionis intelligitur
annus octauus. Que opinio vera non vi-
detur. Ratio: quia vt in pluribus in anno
octauo puer nondum habet vſum ratiõis:
vt experientia patet. Et quãuis dicatur de
puero.5. annorum. De quo Grego. in.4°.
dia. dicit ad gehennam eſſe condemnatum
propter peccatum blaſſemie. Rñdeo ꝙ in il
lo fuit acceleratus vſus rationis preter cõ-
munẽ vſum: quem ſi non habuiſſet: non fu
iſſet ſibi imputatum in peccatum. Si ergo
iſte vſum rationis habuit preter vſum com
munem in quinquennio vnde peccare po-
tuit. non ſequitur ꝙ omnes alij habeant.
Quia vt dicitur extra de regu. iur. in.6. Ea
que a iure cõi exorbitant non ſunt in conſe
quentiam trahenda. Et philoſophus. Una
hirũdo non facit ver. Quarta opinio. que
verior videtur. ⁊ eſt Tho. in.4°. ꝙ pueri
circa vndecimum vel. xij. annum: ſi appa-
rent ſigna in eis deuotionis: ita ſcilicet ꝙ
ſciant diſcernere panem materialem ⁊ ſa-
cramentalem poſſunt communicare: quia
preſumitur habere vſum rationis. Se-
cunda difficultas. Quis dicitur ꝓprius ſa-
cerdos: Ad quod reſpondet Alex.4. par.
ſumme. q. cc.72. Proprius ſacerdos dici-
tur tribus modis. Primo proprie. Et iſte
eſt ſacerdos parrochialis: qui ſacramenta
miniſtrat. ⁊ cui commiſſa eſt cura ſpiritua-
lis parrochianorum. Secundo dicitur pro-
prius ⁊c̃. iſte eſt epiſcopus: prelatus ordi-
narius. Tertio communiſſime: vt peniten-
tiarij pape. Et illi quibus a papa conceſ-
ſuʒ eſt priuilegium audiendi confeſſiones:
vt predicatores ⁊ minores. Sicut patet ꝑ
decretales. De confeſſionibus audiendis.
Tertia difficultas. ⁊c̃. Utrũ ſine pctõ exi-
ſtens: obligetur ad confeſſionem: Petrus
de Tarantaſio in diſtin.17. dicit ꝙ ſic. Et
hoc eſt propter preceptum eccleſie: de con-
fitendo ſemel in anno. Sed dicis. Cum nõ
habeam niſi venialia que multis modis re
mittuntur. quid debeo ꝯfiteri: Reſpondeo
ꝙ non ex vi ſacramenti obligatur. ſed ex
inſtituto eccleſie. Sed pono caſum. An exi-
ſtens ſine veniali teneatur ad hoc prece-
ptum: Reſpondeo ꝙ ſic: quia eccleſia ſic ꝓ
cepit. Et peccator confiteri debet ſe pecca-
torem eſſe in potentia. non in actu. Quin-
ta difficultas. ⁊c̃. Utrũ quis abſolui poſſit ſine
penitentia: Uidetur ꝙ ſic. Quia chriſtus:
adulteram abſoluit. ſine penitentia. Uade
inquit. ⁊ amplius ⁊c̃. Reſpondeo ꝙ nemo
poteſt abſolui ſine ea: que eſt ſigillum confeſ-
ſionis. Ad argumẽtũ chriſti. Reſpõdeo
ꝙ maiorem dedit qꝫ dari poſſit dicens. Ua
de ⁊ amplius noli peccare. qui etiam con-
tritionem infudit. ¶ Tertio probatur ex-
emplo confeſſionem eſſe neceſſariam. Ex-
emplum mulieris. Filia cuiuſdam magni
principis viſitans curiam. cum eſſet virgo
et deuotiſſima: conſuluit papam. vtrum
religionem intraret. Qui attendens eius
ſanctitatem. conſuluit quod non: ſed in

ſuo ſtatu permaneret. Et cum iniecisset ocu
los in quendam ſeruum eius. corrupta eſt
ab eo: a quo ⁊ prolem habuit. Unde reli
gionem intrauit: ⁊ tamen hoc peccatū cō-
fiteri erubuit: multum pro peccato ſe affli-
gens ac macerans. Cum autē moreretur:
⁊ ſancta crederetur: ab abbatiſſa adiurata
eſt. ꝙ eam certificaret de merito ſuo. Ap-
paruit horribilis poſt mortem: dicens ſe dā
natam. eo qꝫ illud peccatum quod cōmiſe
rat non fuit confeſſa. Aliud exemplum de
domino quodam. qui deridebat confeſſio-
nē. Apparuit in forma porci filiis in came
ra. O filii inquiens. duplici de cauſa ſum
damnatus. Primo ratione libidinis. ⁊ ido
ſic in hac forma vobis appareo: qꝫ fui por-
cus. Secundo qꝫ riſi confeſſionem: ideo ſū
damnatus. Ad argumenta. Ad primū
reſpondet Ric. in. 4. di. 17. Quod ille qui eſt
nimis familiaris uni parti: iudex non debꝫ
eſſe in illa cauſa. Extra de officio ⁊ poteſta
te iudicis. c. Glo. Familiaritatis affectio:
veritatem impedire ſolet. Et. C. ne quis in
propria cauſa. l. i. Nemo debet eſſe iudex ī
propria cauſa. Nimis enim eſt homo fami
liaris carni ſue. Unde non faceret ſibi con
ſcientiā de peccatis magnis: ⁊ ſuo modo.
Ideo debet ire ad alium. Ad ſcōm reſpō
det Boe. pº. li. proſa. 4. de Con. Et. ff. de pa
ctis. l. Tres fratres. Si opera medicantis ex
pectas: opus eſt vt vulnus detegas. Ad
tertium reſpondet Alex. vbi ſupra. Quod
etſi non legatur confeſſio predictorum. po-
tuit tamen fieri ⁊ factum eſt. Plura enim
ſunt a xpo facta que non ſunt ſcripta. Un-
de patet neceſſitas confeſſionis vocalis.
Sꝫ videmus plures ſtetiſſe per. x. ⁊. 20. an
nos ſine confeſſione. Quis ſuper hoc diſpē
ſauit: Reſpōdeo ꝙ diabolus. Uis videre:
Quare concubinarius non confitetur: Di
cet ꝙ propter luxuriā. auarus ꝓpter aua
ritiam. gulloſus propter gullam. Igitur cū
iſtis diſpenſat demon. Cum auaris demō
auaritie. cū luxurioſis demon luxurie. Un
de patet primū.

Ecundū principale ⁊c̄. Quo tem-
pore facienda eſt iſta confeſſio: An
ſtatiꝫ poſtꝙ homo peccauit: aut diſ
ferre debet vſqꝫ ad tp̄s. 40. ſi infra annum
non facit: Ad hoc loqui poſſumus dupli-
ter. Aut quoad ꝓpoſitū interius. Aut quo
ad verbum exterius. Si primo modo: di
cunt doctores ꝙ tenetur ꝓponere confite
ri quando occurrit memoria de peccato.
Et tenetur quis eſſe male contentus: quo
tiens occurrit ei memoria peccati. Sed ſi
loquimur de confeſſione actuali: circa hoc
eſt triplex opinio doctorum. Prima ⁊c̄. ca
noniſtarum. Innocentius ſuper. c. Omnis.
de pe. ⁊ re. Et Archidiaconus ſuper. c. Ille
rex. de pe. di. 3. dicunt ꝙ omnis qui cecidit
in mortale. ꝙcitius tenetur confiteri ex de
bito neceſſitatis. Et ratio horum eſt. Quili
bet tenetur vitare periculum anime. Sed
differre confeſſionem exiſtis in mortali: ē in
periculo anime. ⁊ non vitatur periculum:
quod poteſt euenire. Lucanus in primo.
Tolle moras: ſꝑ nocuit differre paratis.
Igitur ⁊c̄. ¶ Secunda eſt opinio theolo-
gorum: vt Tho. in. 4. di. 17. Et in quolibet
in quadam q̄ōne. Et Ric. in. 4. Quod pecca-
tor non ſtatim tenetur confiteri: niſi in qua
tuor caſibus. Primus cum quis vult ſe cō
municare. vel miſſam celebrare. vel mini-
ſtrare aliquod ſacramentum. In hoc caſu:
non ſufficit ꝙ ſit contritus: ſed etiam ꝙ ſit
confeſſus. Secundus cum quis habet face
re longum iter: ⁊ probabiliter dubitat ꝙ ꝓ
illo ān̄o: amplius non occurret illi copia cō
feſſoris. In hoc obligatur. Qꝫ vt dicitur
De conſe. di. 5. Baptizare. Ubi periculum
iminet auferenda eſt mora. In dubiis enī
tutior via eſt eligenda: vt habetur Extra
de homicidio. c. Ad audientiam. Tertius
caſus eſt: quando hꝫ facere aliquod de ꝙ
iminet ſibi ꝑiculū mortis: ꝙuis ꝓ illo tp̄e
ſit ſanus. vt trāſire mare. vel longā viā fa-
cere. Aut dū patit̄ grauē infirmitatē. Un-
de Aug. De pe. di. 7. c. Nemo. Tene certū
⁊ dimitte incertū. Quartus caſus cū quis
eſt illius opinionis. ꝙ tenet̄ ſtatim confite-
ri: ⁊ ſic ſibi format ꝯſciam: tūc peccat mor
taliter: ſi nō facit. Unde. 28. q. i. §. Ex his.
Oē qd̄ ē ꝯtra ꝯſciaꝫ. edificat ad gehēnā.
Cōtra ſcrupuloſos: eſt hec ſnīa. ¶ Tertia
opio ē alioꝝ q̄ dſit de religioſo ⁊ layco. De
religioſo āt cū totū tp̄s vite ſue: ſit ſibi tp̄s
pn̄le: hita copia ſacerdotis idonei. ſi pecca
uit mortalr̄: tenet̄ ſine mora ꝯfiteri: ſꝫ hāc
opinionē. Laycus ꝓ ro͞nabilr̄ pōt expe-
ctare tp̄s

etare tempus.40. quod eſt tp̄s penitentie. Unde cū illud tp̄s ſit magis opportunū eis ad ſatiſfaciendū ⁊ confitendū:ſi expectet illud:rōnabiliter eſt iudicare ꝙ nō peccent: dūmodo ꝓponant firmiter tūc ꝯfiteri. Sed tutior via eſt:ꝙ melius eſt confiteri mortali cōmiſſo:nec tardare. Et hoc eſt quadruplici rōne.ſm doctores. Primo rōne incertitudinis. Secūdo aggrauationis. Tertio elongationis. Quarto vtilitatis. Primo ratiōe ⁊c. Quia homo eſt incertus:quo tēpore debeat viuere.mori pōt ſine loquela: pericula ꝙ̄plurima ei euenire poſſunt. Incertus quoad locū.quoad tp̄s.quoad modum. Eccl's.9. Neſcit homo finē ſuum. Petrarca.5°.Triū°.temporis.

Qui la humana ſperanza qui la goya.
Qui miſeri mortali alzan la teſta.
Et niſſun ſa quanto ſi viua o mora.

Ideo diuiti ꝓmittenti ſibi longam vitam dictū eſt ei. Luc.12.c. Stulte hac nocte animā tuam repetent a te. Contra eos qui dicunt. O pater tēpus veniet:qñ peccatū meū confitebor. Contra Eccl's.5. Ne tardes cōuerti ad dn̄m:⁊ ne differas de die in diem.

Secundo rōe ⁊c. Quāto plus differt cōfiteri:tanto accumulat peccatū peccato:et per conſequēs:penā pene. Tu ſey cargo o peccator:el faſſo ſopra le ſpale. Extra de cōſuetudine.c.finali. Tanto grauiora ſūt peccata:ꝙ̄to diutius infelicem aīam detinent alligatā. Et Greg. Peccatū quod per penitentiā non diluitur:mox ſuo pondere ad aliud trahit. Tertio ratiōe ⁊c. Quanto plus moratur in peccatis tanto magis deū offendit ⁊ elongatur:per cōſequens difficilior erit cōuerſio:iuxta illud. Qui nō es hodie.cras minus aptus eris. Et Ouidius.

Principiis obſta:ſero medicina paratur.
Cum mala per longas conualuere moras.

Sed non eſt veriſimile:ꝙ ille q̄ ſe elōgauit ꝑ plures menſes.annos.⁊ dies:de facili poſſit redire in puncto ⁊ hora. Quarto rōne ⁊c. Ex frequenti ꝯfeſſione.peccator conſeqtur tres vtilitates. Prima dicit̄ peccati cognitio. Sacerdos tenetur inſtruere peccatorem confitētē.⁊ ei oſtendere ꝙ̄tum poteſt: qualitatē peccatorū:quando.ſ.eſt mortale ⁊ veniale peccatū.⁊ ei aperire portas ⁊ penas quas incurrerat per peccatū ſuū:ex cōſequenti cognoſcit peccatum. Sc̄da dicitur mentis ſecuratio. Quia ex frequenti confeſſione homo gaudet.letatur. O pater:quando domū reuertor.totus letus redeo. Viuere in mortali eſt pena maxima. Aug. Iuſſiſti domine:⁊ vere ſic eſt:vt ſua ſit pena:oīs inordinatus affectus. Confeſſio hominem letū reddit. In.9.ethi. Virtuoſorū:dulciſſima eſt vita. Ideo Dauid. In voce exultatiōis ⁊ ꝯfeſſionis:ſonus ⁊c. Tertia dicit̄ peccatorū euitatio. Propter frequentē ꝯfeſſionē homo vitat peccata.quia ex illa demon vires ſuas amittit. Exemplū in lib.de.7.donis. Cum quedā mulier de paupertate ſua plurimū deſperaret.demon apparuit ꝓmittēs multa.ſi tamen tria faceret. Primum vt viros eccleſiaſticos peccare faceret. O malū ⁊c. Secundū vt in eccleſia hora officiorum garriret.⁊ alios perturbaret. Tertiū vt nō confiteretur:quia hoc mihi ſūme diſplicet. Reſpondit. Non faciam. Ecce ſecundus ſermo ⁊c.

xp̄z. nō.3.q. valde diligit demon

¶ Feria.4.tertie hebdomade. De peccatō.

Acceſſerūt ad ieſum ab hieroſolimis ſcribe ⁊ phariſei di. Quare diſcipuli tui tranſgrediūtur traditiones ſeniorū:? Nō.n. lauant manus cū panē manducant. Mat. 15.c. ¶ Sc̄dm Chriſo.phariſei erant in tribus defectibus. Primo erant ſuperſtitioſi: q2 lauabant manus.credētes ꝙ mundicia exterior:faceret mundiciā interiorē. Unde Tho.3.par.q.38.ar.1. Baptiſmata phariſeorum erant vana:ordinata tm̄ ad mundiciā carnis. Quā opinionē habuere antiq; quā ſequunt̄ ſaraceni. Quod abſurdū eſt. Q2 lotio manuum facit ad quandam honeſtatē ⁊ corpalē mundiciā:nō tm̄ ex de neceſſitate 2°.erāt auari:q2 inducebant filios ad dandū bona parentū in tēplo:imo vt domos depdarent̄. Qd̄ erat ꝯtra liberalitatē. 3°.erāt impii:q2 parentes priuabāt talibus bonis tpalib9:⁊ ſic famemoriebant̄. Cōtra hos defectus:xp̄s vnica reſponſione ꝯcludit.d. Quare ⁊ vos trāſgredimini mādatū dei ꝑp traditionē vr̄am:? Qui.ſ.ꝑſuadetis filiis:vt

+ Unde mantuan ſcripſit q ſquis amores aut metuet dulces aut experietur amaros.

domicꝭ parentum deprędentur: ⁊ eos inhonorẽt. Cum tamen ſit contra illud Exo. 20. Honora patrem tuũ ⁊ matrem. Unde apoſtolus. Non ſunt facienda mala vt veniãt bona. Extra de ſimonia. cᵒ. Ad apoſtolicã. Sub pretextu pietatis: non eſt ipietas cõmittenda. Hypocrite bene prophetauit de vobis Iſaias d. Populus hic labiꝭ ⁊c̃. In tota ſcriptura nullam pctm̃ inuenies ita a chriſto redargutum: ſicut peccatum hypocritarum. Gabadei mundum decipiunt: q vult decipi: e chi nõ lo ingana non e ſo amico. Deinde his dictis: vertit ſe ad turbã. d. Non quod intrat in os. i. cibus corporalis. Coinquinat hoiem. ſ. ſpiritualiter: niſi inquantum per delectationez male afficitur ad cibum. Sed qđ procedit ex ore. i. verba que ſunt interioris malicie ſignificatiua: hoc coinquinat hominem. Dixerunt ei apoſtoli. Magiſter ſcis: quia phariſei audito hoc verbo ſcandalizati ſunt: Reſpondit ieſus. Sinite illos: quia ceci ſunt ⁊ duces cecorum. Omnis plantatio quã non plãtauit pater meus ⁊c̃. Nõ lotis manibus man. nõ coinquinat hominez. Applica. De peccato erit hodie ſermo. De quo. 3. contẽplabimur.

C Primum dicitur opinionis.

C Secundum dicitur declarationis.

C Tertium dicitur confirmationis.

P Rimum dicitur ⁊c̃. Querit dubiuz a Theo. Velle qua ab hac pte: omnia ſupplicia: omnia tormenta: oĩa infortunia: oĩa patibula, ogni diſgratie, che may poſſa cader al homo. Ab alia parte: vnũ minimũ peccatũ mortale. Quale malum plus eſt eligibile. An mortale vt euitet omnia mala ſupradicta: an oĩa mala: Circa hoc due ſunt opiniones. Una quorũdã eſt: ꝙ homo magis debet icurrere aliquod mortale: ꝙ̃ incurrere tot mala. Quod probant tripliciter. Primo ratione. Secundo auctoritate. Tertio exemplo. Primo rõne. Quia homo poteſt reparare pctm̃ per ꝯtritionez. ꝓcutere pectus ſuũ: e dio accepta la bona volũta. Eze. 18. Cũ auerterit ſe ipiꝰ ab ipietate ſua: ipe aiaz ſuã viuificabit. Et Dď de ſeipſo. Dixi cõfitebor aduerſuz me iniuſ. meã: ⁊ tu remiſiſti iniqui. p. m. Et. 2. Re. xij. Quando Natham reprehendit eũ de pctõ dixit. Peccaui. Et ſtatim ſubiunxit. Et dñs tranſtulit a te pctm̃ tuũ. Uulgaris poeta.

Non e peccato de ſi tanto graue.
Che del intrar a te ſignor idio.
Cũqꝫ ſe pente non troua le chiaue.

C Secunda opinio dicit oppoſitũ. ꝙ meliꝰ ẽ mori: ꝙ̃ peccare. In. 3. ethi. Melius ẽ mori: ꝙ̃ facere ꝯtra bonũ virtutꝭ. Et Dañ. 13. Melius eſt incidere in manus hominũ: ꝙ̃ peccare in conſpectu domini. Et Aug. 32. q. 5. c. Ita ne. Potius debet quis mala qlibet tolerare: ꝙ̃ peccato ꝯſentire. Et Uulgaris. Ora may ch forã ſon: Ieſu per atiſernire ⁊c̃. Et de Monica madre Auguſtini q potius volebat illum mori: ꝙ̃ remaneret in ſua perfidia ⁊ infidelitate. Qualis autẽ ſit vera opinio. veniamus ad ſm myſteriũ.

S Ecundum dicitur ⁊c̃. Concluſio eſt Th. in quolibet. xᵒ. In. 4ᵒ. ſen. diſ. 15. In. 22. q. c. x. ar. 3ᵒ. Alex. de ales i 2. parte ſũ. Archiepi in. 4. parte ſũ. Ti. 14. c. 6. Et. i. par. Ti. 6. ꝙ magis homo debet ſuſtinere omnia mala: ꝙ̃ peccatũ cõmittere. Que concluſio probatur quintuplici rõne.

C Primo ratione priuationis.

C Secundo ratione infatuationis.

C Tertio ratione ſeruitutis.

C Quarto ratione odiationis.

C Quinto ratione aſſimilationis.

C Primo ratione ⁊c̃. Quia nos ꝓuat vita beata. Ubi nota Th. i. 2. q. 79. a. 2. Et. 3. cõtra gent. c. 4. ꝙ maluz eſt priuatio boni. Exẽpli gratia. Tenebra eſt priuatio lumis. infirmitas eſt priuatio ſanitatis. amarũ eſt priuatio dulcedinis. Et quanto queſta priuation. ſara priuation de mazor bene: tãto malum erit minus. Exempli grã. Priuatio manus eſt maius malũ: ꝙ̃ vnius digiti. Et truncatio capitis ꝙ̃ pedis. Unde phus. 5. Top. Si ſimpliciter ad ſimpliciter. ⁊ magis ad magis. ⁊ maxie ad maximũ. Ad ꝓpoſitum. In mortali pctõ: eſt priuatio maximi boni hois. Quale o pr̃ Gabriel: Clama vita beata. El paradiſo. Ubi nota ſm philoſophũ in. 7. Pol. Et Ciceronẽ in vltio rheto. vetex. ꝙ ſunt tria bona hois. Bona tpalia. Que etſi ſint minima reſpectu alioꝝ: ſũt tamen bona: qꝛ organice deſeruiunt felicitatiꝭ inſtrum̃taliter. Et ſunt tanqꝫ media ad virtutes. Secundo bona corporalia: vt ſanitas, pulcritudo. Tertio bona ſpiritualia

Iſta ſunt

5. eth. pluribꝫ boni appoſitis melius ẽ eligendũ

Jſta ſunt maioꝛa oībus bonis. Jn.1°.eth.
Bona anime:ſunt maxime bona. Qꝛ in.7.
Pol. Uia eſt pꝛecioſioꝛ omni coꝛpoꝛe: ꝛ oī
poſſeſſione. Que bona aīe peccatū pꝛiuat.
Faciamus ſic rationem. Malum eſt pꝛiua
tio boni. Et in peccato eſt pꝛiuatio huius
boni.ſ.vite eterne: ꝛ ſalutis pꝛopꝛie. Unde
ſuper omnia eſt fugiendū peccatuꝫ. Jdeo
Eccleſiaſtici.21. Quaſi a facie colubꝛi fuge
peccatum. Alia pꝛattica. Maximū malum
o chꝛiſtiane:eſt pꝛiuatio rerum tempoꝛaliū
ꝛ filioꝛum: ꝛ oīum bonoꝛum. Sed maximū
eſt anime amiſſio.que eſt per moꝛtale pec-
catum. Uane homo eſſet creatus. vane ba
ptizatus.vane ad eccleſiam perrexit. vane
ad ſermões. Unde qdā vulgaris cātabat.
Melio ſaria per noy:nō eſſer nati.
Douendo viuer cum infamia ſerui.
Et al fine iniuſti in pouerta damnati.
Jlle. Exēplū in Cronica oꝛdis. Magr̄ Joꝛ-
danus dū iret ad p̄dicādū Uercellas:a po
pulo rogatus eſt.vt quandā obſeſſam viſi-
taret. Joꝛdanus autem interrogat quare
illam affligeret. Reſpondit. Cogoꝛ hoc age
re a deo:pꝛopter peccatum illius. Cui ma-
giſter Joꝛdanus. Si tibi daretur optio: vbi
velles eſſe? Reſpondit. O pater in celo vbi
cecidi:vt faciem dei mei videre poſſeꝫ. Cui
pater. Quid velles agere. ſi illam videre
poſſes? Reſpondit omnes mundi penas q̄
poſſunt ſuſtineri:ſuper martyres. Cui Joꝛ-
danus. Quis es tu? Unus de Seraphin q
aſſiſtūt ſp̄ ante faciē dei. Tūc magr̄ Joꝛda
nus audiens.d. O miſer eſt ille peccatoꝛ:q
moꝛtaliter peccat. p quo paradiſum p̄dit.
¶ Secundo ratione ꝛc̄. Pono hanc cōclu-
ſionem:ꝙ peccatoꝛ eſt maximus fatuus.
Que ꝯcluſio verificatur a.s.Th.22.q.64.
ar.2. Homo peccando recedit ab oꝛdine ra
tionis. Jlle. Si recedit ab oꝛdine:igit̄ ſtul-
te facit. Unde cōmuniter a ſapientialibus
libꝛis peccatoꝛes dicunt̄ ſtulti. De quibus
Eccl'ſ.6. Stultoꝛum infinitus eſt numerus.
Que ſtulticia oſtenditur ex tribus ſm̄ Ro-
bertum olcoth ſuper eccleſiaſticum. Et Ni-
colaum garro. Pꝛimo ex via. Secundo ex
menſa. Tertio ex cura. Pꝛimo ex ꝛc̄. Uis
ire romā ꝛ viā ignoꝛas. Quid facies? O pr̄
terrogabo de illa. Et ſi dicet̄:duas eē vias.
ſpacioſaꝫ ſꝫ p̄iculoſā pp̄ latrōes:aliā ſpino
ſam ſed ſecurā. Sed p̄ quā ibis? Uere ſi ſa-
pis tenebis ſpinoſam: que eſt ſecura. Et
non ſpacioſaꝫ ne occidaris. Ad pꝛopoſitū.
Peccatoꝛ eſt fatuus:qꝛ tendit per viaꝫ la-
tam:que ipſum perducit ad perditionem.
De qua Mat.7. Lata poꝛta ꝛ ſpecioſa ē
via:que ducit ad perditionem. Auiſatur a
xp̄o de hoc:non credit. O luxurioſe non eas
per illam viam. O auare:ſine vſuras. reſti
tuas male ablata. Secundo ex menſa.i
qua ſunt diuerſi cibi toxicati: ſed zucharo
ab extra liniti in vaſis aureis ꝓpinati. Dic
mihi. Sapiunt tibi he confectiones? O pa
ter vtiqꝫ. Hanc conditionem mecum poꝛta
ui ab vtero materno:ꝙ dulcia ſunt amica
nature. Uere eſſet fatuus qui tales cibos
paratos. ꝛ tales declaratos a fide dignis.
ꝙ intus eſſet venenum. Guſtares ne? Non
pater:qꝛ eſſem fatuus. Jta peccatoꝛi acci-
dit. Sub dulcedine peccati.latet venenum
damnationis eterne. O pazo luxurioſo. O
pazo auaro. Tertio ex.ꝛc̄. Dic mihi o
mulier.dic mihi o homo: quot indumēta
habes. Pater inquit vnum de fuſtani:aliū
d̄ ſcarlato. Si es bona maſſara: de vtroqꝫ
debes habere bonam curam. Sed de quo
maioꝛem curam habebis? Uere pater de
ſcarlato. Quia eſt pꝛecioſioꝛ. Jdeo debet
cuſtodiri diligentius. Ad pꝛopoſitum.
Duo ſunt nobis data ab optimo deo. Coꝛ-
pus ꝛ anima: vtrūqꝫ debemus cuſtodire.
Quid hoꝛuꝫ eſt nobilius? Uere eſt anima
ſuper omnia bona. Jn.6. Pol. Anima ē no
bilioꝛ omni coꝛpoꝛe. Et.l. Sancimus. C. de
ſacroſan.ecc. Anima cunctis rebus mundi
pꝛeponenda eſt. Extra de pe. ꝛ re.c. Cum
infirmitas. Anima ē melioꝛ omni coꝛp̄e: ꝛ
anime bonum pꝛefertur omnibus bonis.
Per hanc deus munduꝫ fecit. Jn.2.de ani
ma. Finis quodammodo omnium eſt ho-
mo. Per hanc:verbum dei factuꝫ eſt caro.
Jo.3. Sic deus dilexit mundum:vt filium
ſuum vnigenitum daret. Per hanc factuꝫ
eſt celum empyreum. Jn.2.di.2. Celuꝫ em-
pyreum potius eſt pꝛo anima ꝙ̄ pꝛo ange-
lis. Per hanc xp̄s moꝛtuus eſt. Gꝛego. O
mira circa nos tue pietatis dignatio. Huic
datus eſt angelus in cuſtodiam. Hiero.2.
di.xi. Magna dignitas animarum eſt: vt
vnaqueqꝫ ab oꝛtu natiuitatis ſue habe-

at angelum delegatum. Deute. 4. Cuſtodi temetipſum ⁊ animam tuam ſolicite. Anima ergo precioſior eſt corpore: ideo ſm la raſon debet plus curari: ꝙ corpus: ꝙ quecũcꝫ huius vite. Aliter ſtulte agis. Unde Aug. li. de agone xp̄iano. Nulla eſt maior ſtultitia: ꝙ propter bonum momentaneū: perdere bonum eternum. Fiat prattica notabilis in hoc verbo. O peccator. O luxurioſe. tu ſey pazo: che per vn poco de dilecto perdis paradiſum: ⁊ obligas te eterne damnationi. Nulla eſt maior ſtultitia. replica. Et Grego. in li. mora. Quid inſanius: ꝙ pro modica delectatione carnis: eternis ſe obligare incendijs? Ille. Unde patet ſeda.

¶ Tertio ratione ⁊c. Inter cetera bona hoc vnum eſt: libertas. Iuriſta. ff. de fidei cõmiſſis libertatibus. l. par. Nihil gratius preſtatur libertate. Iulius Celſus. Ineſtimalis res eſt libertas. Et. ff. de verborum ſignificatione. Precioſa res eſt libertas. Et Eſopus.

Non bene pro toto libertas venditꝰ auro.
Hoc celeſte bonum preterit orbis opes.

Et in Canzone. Sorella mia tu hay raſone e ben dici la verita. Che non ge mazor coſa che liberta. Experientia patet. Si homo a ſarracenis caperetur ⁊ in manu turchi eſſet. nõne putaret hoc ſibi eſſe ad magnã gratiam ſi redimeretur? Uere ſic. Ad propoſitum. Sicut libertas eſt potiſſimum donum: ita nihil vilius eſt ſeruitute: que eſt ꝑ peccatum in qua eſt peccator. Tho. 22. q. 64. ar. 2. Homo peccando perdit dignitatem humanam ⁊ incidit in ſeruitutem. Et ſuper Iſa. 50. c. Homo enim per peccatum vendit tria. Anime libertatem. celeſtē hereditatem. ⁊ aie virtutem. Ille. Et xp̄s Io. 8. Qui facit peccatum: ſeruus eſt peccati. i. diaboli. Et. i. Petri. 2. A quo quis victus eſt: huius ſeruus eſt. Et Augu. Bonus homo lꝫ ſeruus liber ē: malus autē ſi regnet ſeruus. ⁊ tot dñorum quot vitiorum. Ille. Prattica in verbo vitiorum. Tu es in peccato gulle: ſeruus es demonis illius peccati. Tu es in peccato auaritie: ſeruus es illius peccati. Et tot demoniorum quot vitiorum ⁊c. In Cronica ordinis. Exemplum. Quidam frater ordinis predixit diē mortis ſue. Appropinquante hora ⁊ die: intrauit quidam magnus peccator clauſtrũ. Eadem hora congregati ſunt fratres oẽs eius mortem expectantes: vt predixerat. Tunc dixit aſtantibus. Non moriar nunc: ꝙ adhuc ſunt demones in clauſtro. Uideo. 7. demones in conuentu. Unde anima mea de corpore exire non poteſt: niſi prius abigantur. Amoto illo peccatore: ⁊ ipſe mortuus eſt. Facit enim demon. ſicut fit ali buffali. De quibus Th. ſuper Iob. 40. Qui licet ſint feroces: tamen ſi ponatur eis anulus in naribus eorum. ducuntur quocũcꝫ dominus voluerit ⁊ a paruulo. Ita ⁊ homo licet habeat vires liberi arbitrij. tamen dũ in mortali pecato eſt. a demone ducitur de malo i peius. Unde Grego. Peccatum quod per penitentiam nõ diluitur. mox ſuo põdere ad aliud trahit. Unde Cicero i. 5. Paradoxa. An lib ille tibi videtur. cui mulier imperat. cui leges imponit. ꝓſcribit. iubet. vetat quod ei videtur? In huius figurā. Mat. 26. Cum diceret Petro. Tu de illis es. Reſpondit. O homo non ſum. Canta. Super quo Hilarius. q. ſ. amiſerat eſſe ſpirituale. dum eſſet ſeruus diaboli. Ille. O peccator quare non facis debitum? Non ſeruas p̄cepta? Quia nõ es tui iuris. Quarto rõe ⁊c. Peccator odit deum. ⁊ ab ipſo odio hr̃. Preterea odit ſeipſum. Primo enim a deo odio habetꝰ. Ua qua anima. que habes plura bõa. Hay cara la gratia del ſignore? Uti ꝙ pater. Et ſi quis poneret te in deſgratia pro malo haberes. Ad propoſitum. Peccatum enim ſolum ponit hominē in deſgratia de dio. Unde Eccli. xij. Sapiens ait. Altiſſimus odio habet peccatores. Et Iudith. 5. c°. ſcribitur. Deus peccatorꝫ odit iniquitatem. Et Aug. xij. lib. de Ci. c°. 3. ita aſſerit. Dicuntur in ſcripturis inimici dei omnes qui eius aduerſantur imperio. non natura ſed vitijs. nihil ei nocere valentes ſed ſibi. Et idem Aug. in lib. de penitentia. qꝺ etiā ponitur de pnia diſ. 3. c°. Sunt plures. Scio dominũ inimicum eſſe omni criminoſo. Et Dauid in pſal. ad deum ſic loquitur. Odiſti omnes obſeruantes vanitates. i. peccata. Et Sap. 14. c. ſimiliter dicitur. Sũt deo odio impius ⁊ impietas eiꝰ. Prattica hic. Cur o deus luciferum eieciſti de empyreo? Adam de paradiſo? Diluuium in terram?

Sulphur

Sulphur ⁊ ignem ſuper ſodomam: Cur
70.millia percuſſiſti peſte in populo Dd:
Clama. Per el peccato. Facit deus vt ma-
ter: que filio alludit cum pomo in manib⁹.
d. Veni fili mi cum pomo in manibus: acci
pe inquit illud. Ille nolens: applicat ver-
bera. d. Gioto che ſey: eli da deli buſi. Ita
deus. Immittit inſpirationes, predicato-
res, ⁊ alia bona dat homini. Sed nolenti
conuerti: dat flagella. Nonne vidiſti elapſis
annis peſtem in Brixia. in Papia. in Me-
diolano. in Janua: Et iterum veniet: vere
vere. O tentori preparate le brune: vt ma
ter defleat filiam. pater filium. vxor viruꝫ.
amicus amicum. E perche o dio: Vere p-
pter peccata. Completus eſt numerus pec
catorum. O falſo xp̄iano. A gentilibus ha
buiſti ſodomiam. ſacramenta falſa. adulte
ria. periuria. omnia mala. Non eſt verecū-
dia tenere publice feminam. vſuras dare.
Contra Aug. Videtur enim cōſumata ne
quitia hominum qui filiū dei crucifixerūt:
ſed eorum maior qui nolunt viuere recte.
⁊ oderunt precepta virtutis pro quib⁹ cru
cifixus eſt filius dei. Ille. Secundo pec-
cator odit ſeipſum. O Dauid quid dicis:
Qui diligit iniqtateꝫ odit animam ſuam.
Et Tob. 12. Qui faciunt peccatum ⁊ iniq-
tatem: hoſtes ſunt anime ſue. Non poteſt
maius odium ad aliquem demonſtrari: q̄
cum quis eum occidit ⁊ vita priuat: quod
eſt maximum bonum in rebus temporali-
bus. Peccator autem animam ſuam pri-
uat vita ſpirituali ⁊ gratie que excedit in-
comparabiliter omnia bona temporalia.
Sap. 16. Per malitiam. ſ. peccati: occidit ho
mo animam ſuam. Unde dicit Robertus
olcoth. q̄ deus peccatorem perſequitur in
omnibus locis. Primo in celo empyreo: q2
luciferuꝫ deiecit. Secundo in paradiſo ter
reſtri: q2 Adaꝫ expulit. Tertio in aere duꝫ
grandines ⁊ mala tempora mittit. Quar-
to in terra; dum peſtem mittit. Quinto in
inferno. dum animas cruciat. Deutero. 32.
Ignis ſuccenſus eſt in furore meo: ⁊ arde-
bit vſq₃ ad inferni nouiſſima. Etſi non eēt
peccatum: non eſſet malū pene in natura.
Grego. Nulla nocebit aduerſitas: ſi nulla
dominetur iniquitas. ¶ Quinto ratione
⁊c. Aſſimilatur beſtijs homo. Unde. ps. Ho
mo quum in honore eſſet ⁊c. Et apoſto-
lus. Animalis homo non percipit que ſunt
ſpiritus dei. Et Bernar. O q̄ miſera condi
tio peccatorum que de filio facit ſeruū por
corum. vt prodigus oſtendit. Puto dicerēt
iumenta ſi loqui poſſent. Ecce adam quaſi
vnus ex nobis factus eſt. Ille. Secūdum
Boe. de Con. proſa. 3. li. 4. Comparat pec-
cator primo aſino ratione pigritatis. Non
facit bona niſi ſtimulatus. Elic puza: li be-
ni de lanima. Secundo porco ratione fe
ditatis. q2 fetet deo ⁊ angelis. Exemplum
angeli qui nares obturabat tranſiens per
viam concubinarij. Tertio cani rabido. q
vt dicit Plinius li. 3. de naturali hiſtoria.
ſub lingua habet quendam vermiculum
qui eum pungit ⁊ coleram accendit ⁊ in ſu
riam conuertit. Et peccator habet linguaꝫ
malaꝫ. periurando. infamando. nullum bo
num dicendo. Eccleſiaſtici. 28. Lingua ter
tia multos cōmouit ⁊ diſperſit illos de gen
te in gentem. Lingua. 3. eſt lingua peccato-
ris detractoris. Unde patet ſcdꝫ. Quomo
do peccatum fugiendum eſt. ſuper omnia.
Ad arg. in contrarium. Reſpondetur q̄ ho
mo incertus eſt poſt peccatum: vtrum deus
ad penitētiam expectet vt poſſit ſe ad gra-
tiam preparare. Ber. Qui tibi veniam de
cōmiſſis promiſit: diem craſtinum non ſpo-
pondit.

Tertium dicitur ⁊c. Confirmat no-
ſtra concluſio duplici medio. Pri-
mo auctoritate. Sen. Si ſcirem de-
os meos ignoſcituros ⁊ homines ignora-
turos adhuc peccare dedignarer. Et quidā
philoſophus cum incitaretur ad peccatuꝫ.
ſibi ipſi reſpondit. Erubeſce celum: intrare
in cenum. Et Aug. ſuper Joannem in ver-
bo qui odit animam ſuam. Cum enim ar-
ticulus cauſe venerit: vt hec conditio pro-
ponatur. Aut faciendum eſſe contra dei
preceptum. Aut ex hac vita migrandum:
quorum duorꝫ homo cogitur eligere. Cō
minante morteꝫ perſecutore: ibi eligat deo
dilecto mori: q̄ offenſo viuere. Secundo
exemplis. De Suſanna Dan. 13. De. 7. fi-
lijs ſancte Felicitatis. 2. Mach. 7. De mu
lieribus qui inter duo ligna ⁊c. Cur o Pe
tre. o Jacobe. o Caterina. o ſancti marty-
res: voluiſtis mori: Vere per non peccare.

Exempla paganorum de Socrate. vt Ua-
lerius.li.7. Quia deridebat canem ⁊ hir-
cos quos athenienſes vt deos colebant.
in carcere poſitus veneno hauſto ab eis
dato: mortuus eſt. Preterea de Xenocrate
cui cum diſcipuli ipſi dormienti in eius le-
ctulum meretricem adduxiſſent quo face-
rent eum cum ipſa peccare: noluit. Unde
in mane meretrix clamare cepit: non eũ ho
minẽ eſſe ſed lapidem. De Hippo greca q̃
ſe in mare iecit ne pyrate eius corpus vio
larent. Et de le Todeſche de quibus men
tionem facit Petrar. in.2. Tri° Caſtitaẗ.
in fine. Que venientibus maritis in Itali
am vt eam romanis acciperent: ſecute ſũt
viros ſuos. Qui cum pariter aduenirent:
romani miſerũt contra eos exercitum' du-
ce exercitus Mario. Qui eos ad aquas
Sextias rupit. Quos vindentes vxores
ruptos auide honoris diſpoſuerunt animo
ſe cum defenſione glorioſe mori. Et ita ſimt
reducte: ſupra carigiam expectabãt roma
nos. Conſiderarunt tamẽ poſtea ꝙ hoc poſ
ſet eſſe occaſio maculandi earum caſtita-
tem. Unde concluſerunt ꝙ multo melius
erat inire fedus cum romanis q̃ tali mo-
do velle repugnare. Petierunt ergo loqui
Mario. A quo petierunt gratiaȝ non ſeq
maritos qui ſic viliter fugerant. Nõ exuen-
di filios. non diuitias. ſed ſolum eſſet lici-
tum ire romam: ⁊ hic effici monachas cum
alijs in templo Ueſte: quam rem denegãs
illis Marius: deliberarũt illa via qua po-
terant ⁊ filijs libertatem quos ſecum duxe
rant: ⁊ ſibimet caſtitatem conſeruare. Un-
de imitates Uirginiam eomet die occide-
runt filios: ⁊ ſuperueniente nocte ſe ſuſpẽ-
derunt per gulam. Nullam aliam rẽ plus
relinquentes ſui romanis: q̃ eorum corpo-
ra mortua. Iſti nunq̃ habuerunt euange-
lium: tamen ne conſentirent peccato: expe-
ctarunt crudelem mortem. Et tu o chriſtia
ne quid dicis: qui ſine vllo timore. tot com-
mittis: Nũc publice blaſſematur deus. ſi-
unt periuria. inuocatur diabolus. dantur
vſure. augẽtur vanitates ⁊ pompe. cõmit-
tuntur fraudes in qualibet arte. ⁊ ſetẽtia
vitia luxurie perpetrantur ſine verecũdia.
O ſi data mihi eſſet facultas ꝙ vox mea
audiri poſſet per totam Italiam: clamarẽ.
Ue ve vobis miſeris. Nos ſum⁹ in quos ſi
nes ſeculorum deuenerunt: ita vt videa-
mus omnia impleta eſſe corruptionibus.
Non profuerunt tube predicatorum. Non
miracula ſanctorum hominum. Non terro
res de celo. ⁊ flagella dei. Non ſcene vbiq̃
peſtilentie ad extirpanda vitia ⁊ peccata.
⁊ facerent ꝙ homines reuerterentur ad xp̄
um ⁊ illi adhererent. Sed non velimus
chariſſimi mei de hoc numero eſſe: ſed cor-
rigamus vitam noſtram ſinendo peccata.
Quod ſi egerimus ⁊c̃.

¶ Feria.5.tertie hebdomade quadrageſi
me. De periurio.

SUrgens Ieſus de ſy-
nagoga intrauit in domũ
Simonis. Lu.4. ¶ Poſt
q̃ xp̄s egit ſermonẽ in ſy-
nagoga: poſt predicatio-
nem ſuam venit cum diſcipulis ſuis in do-
muȝ Simonis. vt ibi reciperet poſt laborẽ
refectionem. Scd'm glo. interlinearẽ. Ope-
ra xp̄i: quedam erant pertinentia ad diui-
nitatem: vt mortuos ſuſcitare. cecos illu-
minare ⁊c̃. Quedam ad humanitatem vt
ſitire: eſurire. Unde hic ſumit refectioneȝ.
ſm ꝙ erat homo. Decumbebat autem ſo-
crus Simonis febricitãs. Et xp̄s eã ſana
uit: ita ſubito: ꝙ mlier miniſtrauit eis. Ex
quo oſtenditur ſanatio miraculoſa: ad diſ
cipulorum confirmationem. Contra il-
los qui volunt fieri miracula per plures
dies. cuȝ tamen diuina poteſtas ſtatiȝ ope-
retur. ⁊ non per media quod natura facit.
Ueſpere autem facto: omnes qui habe-
bant: infirmos varijs langoribus: ducebãt
eos ad Ieſum. At ille ſingulis manus im-
ponens: curabat eos. Exibant autem de-
monia a multis clamantia ⁊ dicentia. Quia
tu es xp̄s filius dei. Et increpans non ſine-
bat ea loqui. Quare non ſinebat: Cuȝ om
nes querant laudari: Reſpondeo ſm glo.
Ne videretur querere teſtimoniũ ab ipſis
cum eſſent mali. Homo non debet querere
honorem nec laudem a malis. Diogenes.
Qui bonus eſt: per ſeipſum cõmendatur.
Eccleſiaſtici.16. Non eſt precioſa laus in
ore pc̃oris.

ore peccatoris. Chriſoſto. Nō decebat xpi
myſterium lingua feda publicari. Sequit
Quia ſciebant ipſum eſſe chriſtum. Utruʒ
demon agnouit chriſtum: Uidetur ꝙ ſic:
Ut hic patet. Tu es filius dei. Ab alia par
te ꝙ non. Quia. i. Cor. 2. Nemo principum
huius ſeculi cognouit. Reſpondet glo. iter
linearis. Et Aug. li°. de queſtiōibus noui ꝛ
veteris teſtamēti: Th. ſuper epiſtolas pau
li. Nicolaus. Qꝺ duplex eſt cognitio. Pria
certitudinis. Et hac ignorabat totaliter:
Secunda coniecturalis. Ex hoc habebat
coniecturas ꝙ ille eſſet. Tu es inquit filiꝰ
dei viui. Quedam glo. dicit ꝙ demon agno
uit: ſʒ ignorauit an ſua paſſione debuit ex
poliari. quod ſi ſciuiſſet non permiſiſſet eū
crucifigi. Sequitur. Facta autē die egreſ
ſus ibat in deſertum locum. Et turbe que
rebant eum. Ut patri vacaret: locum deſ
ti petebat. Et venerunt vſqꝫ ad ipſum. ipʒ
detinentes ne diſcederet ab eis. vt. ſ. inter
eos miracula faceret. Quibus dixit. Qꝛ ꝛ
alijs ciuitatibꝰ opʒ me euangelizare regnū
dei. quia ideo miſſus ſum. Et erat predi
cās in ſynagogis galilee. Ro. i. Sapiētibꝰ
ꝛ inſipiētibꝰ debitor ſum. Applica. De periu
rio erit ſermo. De quo tria videbimus.

¶ Primū. di oppoſitionis.
¶ Secundū. di malignationis.
¶ Tertiū. di punitionis.

P Rimuʒ di ꝛc. Dubiū ꝗrit. Utrū iu
rare ſit licitū: Una opinio fuit ꝙ
nō. Alia ꝙ ſic. Prima ꝙ nō. Mat.
5. Nolite iurare omnino: neqꝫ ꝑ celū; neqꝫ
ꝑ terram: neqꝫ ꝑ hieroſolymā: neqꝫ per ca
put. Et Jacobi. 5. Ante oia frēs mei nolite
iurare. Et Eccl'iaſtes. 23. Juratiōi nō aſſue
ſcat os tuū. Preterea eccl'ia excōicat cleri
cum: ſi perſtiterit in vitio iuramenti. vt patʒ
22. q. i. c. Clericuʒ. Sed nullus excōicaꝫ ni
ſi ꝓ mortali: vt pʒ per Th. in. 4. di. 18. Igi
tur eſt peccatū. Preterea ꝛ ius ciuile phi
bet iuramentū: vt pʒ. ff. de iureiurando. l.
Juſiurandū. Igit non conuenit iurare.
Alia opio ꝙ ſic. Qꝺ pʒ tripl'r. Prio aucta
te. Deutero. 6. Dominum tuum timebis. ꝛ
illi ſoli ſeruies. ꝛ per nomen illius iurabis
Et. x. c. Jurabis in nomine eius. Secūdo
probatur exemplo dei. Gene. 22. Per me
metipſum iuraui dicit dominus. Et Jere.
44. Ego iuraui in nomine meo magno di
cit dominus. Et in ps. 109. Jurauit dominꝰ
ꝛ non penitebit eum. Preterea de chriſto.
Luc. 4. In veritate dico vobis. Que locu
tio eſt iuratoria ſm Innocentium. Extra
de iureiuran. c. Et ſi xps. Preterea ꝛ Pau
lus ad Ro. i. Et ad phil. i. Jurauit Paulꝰ.
v. Teſtis eſt mihi deus. Preterea eccleſia:
ꝛ ſancta concilia pontificum. volunt iura
mentum eſſe licitum. Unde romani impe
ratores: vt patet in Clemen. De iureiuran
do hereticorum: abiurant hereſim: vt patʒ.
De conſe. diſt. 2. c. Ego Berengarius. Se
cundo probatur ratione. Actus virtutis eſt
licitus: ſed iurare ꝑ deū: eſt actꝰ latrie. Igi
tur actus iurandi per deum eſt licitus. In
6. Meta. phs. Juſiurandum eſt honoratiſ
ſimum. Unde patʒ vtraqꝫ opinio: Reſpon
deo ad difficultatem. per Th. 22. q. 89. ar.
i. Bona. in. 3. ſen. Archiepiſcopum in. 2. p.
ſum. Qꝺ iuramentum de ſe omnino eſt lici
tum. ꝛ licite inuentum: vt in populo tollere
tur omnis diſcordia. Quia in illo omniū
ſi repoſita. Apoſtolo teſtāte. Heb. 6. Omnis
controuerſie finis: ad confirmationem eſt
iuramentum. Sed peccatum mortale erit:
quadruplici ratione. Et iuramentuʒ illud
conuertitur in periurium: quod de ſe eſt
mortale.

¶ Primo. ratione falſitatis.
¶ Secundo. ratione fatuitatis.
¶ Tertio. ratione habitualitatis.
¶ Quarto. ratione omiſſionis.

¶ Primo ratiōe ꝛc. Cū quis falſe iurat: ꝑ
ſacra euangelia. per deum. per Petrum. ꝛ
per alios ſanctos. Et talis formaliter dici
tur periurus. Quia vt dicit magiſter in. 3.
di. 39. Et Raymundus in ſumma. Periuri
um eſt mendacium: iuramento affirmatū.
Quod peccatum dicitur grauius homici
dio. Quod ſic probat Tho. in quolibeꝫ ta
li ratione. Peccata que ſunt directe cōtra
deum ſm ſe: ſunt grauiora ꝙ ea que ſunt
contra proximuʒ. Qꝛ deꝰ eſt ſine compara
tione maior proximo. Sed tranſgreſſiones
preceptorum prime tabule ſunt directe cō
tra deum: vt patet ex ſe: quorum ſecundū.
eſt prohibitio periurij. Tranſgreſſiones
preceptorum ſecunde tabule que ſunt. 7.
ſunt directe ꝯtra primū: ꝗꝫ ſcdʒ ē phibitio

homicidĳ. Ex ordine ipſorum precept orū:
patet eſſe grauius periurium ꝙ homicidi
um. Ille. Non inmerito: eſt grauius homici
dio. Q: inter cetera peccata: maxime i pec
cato periurĳ videtur abnegatio eſſe diuini
ni nominis. ꝛ ex ipſo peccato inhonoratur.
Quia ille qui eſt ſumma veritas. ꝛ mentiri
non poteſt: iuxta illud Jo. 14. Ego ſum via
veritas ꝛ vita. Et ad Ro. 4. Eſt autem de
ſtem deus verax. Periurus inducit illum in
teſtem. ꝛ facit illum eſſe teſtem falſitatis. ꝛ
negatorē veritatis. Quod eſt maxima bla
ſphemia in deum; Unde ex hoc concludit
Tho. 22. q. 138. ꝙ periurium ex ſuo genere
eſt mortale. Quod petm̄ quantum deo diſ
pliceat. patet exemplo. De quo Ceſarius i
dialogo. Fuit quidam iudex ſeuerus cōtra
peccata rome Bertoldus paladinus noie:
qui quotiens exibat domum: funem ad cin
gulum ponebat: vt malefactores ſuſpende
ret. Mane quodam de domo egrediens au
diuit hanc vocem deſuper dicētem. Bertol
de: quicunqꝫ tibi primꝰ occurrerit in egreſ
ſu tuo de caſtro: laqueo illum ſuſpēdeas.
Quidam ſuus ſcutifer occurrit ei: ꝛ eo viſo
doluit: quia ipſū diligebat. d. Doleo de tuo
occurſu: quia vocem audiui vt te ſuſpen
dam. Rndit ille. Juſtus es o deꝰ: quia ma
la mea periurĳ ꝛ iuramenti que falſe acce
pi: per euangelia. per corpus. per ſacramē
ta: vſque nunc punire diſtuliſti. Unde iuſte
inquit ſuſpendor. Und̄ patet prima ratio.

Secundo ratione ꝛc̄. quando quis iurat
non ieiunare. aut hominem occidere. religi
onem non intrare: tale iuramentū ꝫ erit fa
tuum ꝛ peccatum: ꝛ per conſequēs nō ob
ſeruandum. Unde Iſidorus. 22. q. 2. c. In
malis promiſſis reſcinde fidem: in turpi vo
to muta decretum. Quod incaute vouiſti:
ne facias. Impia eſt promiſſio que ſcelere
adimpletur. Ille. Ad idē facit. c. Siquid.
c. Non ſolum. c. Unuſquiſque. c. Incōmu
tabilis. c. Magne. c. Nō ſemper. c. Mulier
Hoc fuit iuramentum Herodis. De quo
Mat. 6. qui non excuſatur a peccato mor
tali: qui iuſſit amputari caput Joānis ba
ptiſte ne violaret iuſiurandū ꝫ. Iurauerat
namque dare puelle ſaltanti quicquid pe
teret: licet dimidium regni eius. At illa di
xit. Da mihi in diſco caput Joannis bap
tiſte. Super quo Ambro. liº de offi. Hero
des ſaltatrici premium turpiter promiſit:
crudeliter ſoluit. Ille. Et. 1. Re. 25. de Dauid
qui iurauit occidere Nabal propter contu
melias illatas nuncĳs ſuis. Ad interceſſio
nem tamen Abigail mulieris ſapiētis. vxo
ris predicti Nabal propoſitū mutauit nec
ſibi conſcientiam fecit ꝙ illicitum iuramen
tum nō ſeruaſſet. Quando ergo quis iurat
ſe facturū aliqd mali: vt occidere. furari. ꝛ
hmōi nō dꝫ ſuare. q: ipſo facto tenet con
trarium facere: aliter aliud mortale cōmit
teret implendo illud iuramentū. Si autem
quod iuratur eſt modicum importantie: vt
verberare filium ſub iuramēto. vel dare ali
cui aliquod paruū: vel ire in aliquo loco.
ſi non ſeruat illud, tale iuramentū ꝙuis in
tenderet ſeruare: non eſt mortale. Bene ꝑ
pendat homo. ne ad talia deueniat pecca
ta. Tertio ratione ꝛc̄. vt ſolent facere plu
res qui pro omni minima re iurāt per deū:
per ſanctos. per corpꝰ xp̄i. O mala vſanza.
Contra Eccl'ſ. 23. Iurationi non aſſueſcat
os tuū. Idem. Uir multū ꝫ iurans: implebi
tur iniquitate. Qui ꝯſueuerunt iurare: dif
ficile corriguntur. Exemplū prelati queꝫ noui
Ianne. qui loqui neſciebat: niſi per corpus
xp̄i ꝛ nomen diaboli. Cum nemo auderet
monere: ego Gabriel officium ſuſcepi di.
Pater reuerende. plures de veſtris nobis
dicunt ꝙ neſcitis loqui ſine iuramēto ꝛ no
mine diaboli. At ep̄s in impatiam verſus
ait. In nomine diaboli: ꝛ quis de me ita di
cit: Per corpus xp̄i non eſt verum. Cui re
ſpondi. Reuerēde dn̄e a vobis teſtimoniū
capio: ſicqꝫ cū rubore diſceſſit. Immo ſimi
les: in confeſſione aliquando iurant. reſpe
ctu male conſuetudinis. Unde caſus ꝯſcie
Utrum peccet mortaliter qui ioco ſe iurat:
al corpo: al ſangue: Reſpondeo ꝙ ſic: quia
ſicut non euitat irreuerentiam: ſed quantū
ad aliqd magis adan get: ita non excuſatur
a mortali peccato. ſicut nec a dei contēptu.

Scd̄us caſus: qui ſunt ĳ qui excludūtur
a iuramento: Rn̄det Thom. 22. q. 8. ꝙ tria
genera perſonarum. Primi ſunt pueri: ante
14. annum: vt patet. 22. q. 5. c. Pueri. Et rō
q: preſumitur a iure ꝙ deſit in eis plenum
iudicium rationis ꝛ diſcretionis: quod req
ritur in iuramento. Ex hoc ſtatutum eſt: ꝙ

hom ince

q̄ hoīes nō accedāt ad iuramētū faciēdū ſolēniter: niſi ieiuni. Et hoc: vt magis ſobrij habeant melius iudicium diſcretiōis: vt patet. 22. q. 5. c. Honeſtum. Secundi ſūt periurij conuicti in iudicio de periurio: vt infames. Et ratio. Quia preſumitur q̄ deſit in eo veritas locutionis: que precipue requiritur in iuramento. Immo tales ſūt infames. vt patet. 6. q. 1. c. Infames. Tertij ſunt religioſi ⁊ ſacerdotes. ⁊ in ordine conſtituti. Hi excluduntur a iuramento. non q̄ non poſſint iurare. Quia vt dicit Raymundus. poſſunt iurare in. 6. caſibus: ſed non debet ab eis exigi niſi maxima de cauſa. ⁊ vrgenti. Et ipſi non debent de facili iurare. Unde. 22. q. 5. c. Nullus de eccleſiaſtico ordine: cuiq̄ layco ſupra ſancta euangelia iurare preſumat. Et. 2. q. 5. c. Si preſbyter. Sacerdos ex leui cauſa iurare non debet. Nec facile officiales debent exigere a religioſis: vt faciunt laycis: quia preſumitur in eis conſcientia. ⁊ veritas ⁊ timor: pluſq̄ in ſecularibus. ¶ 4° ratiōe ⁊c. erit peccatum: cum non ſeruantur ea que ſuari debent ⁊ poſſunt iuramento affirmata. O ſi ſeruarent reges. principes. duces. comites. marchiones. barones. officiales capitanei. iudices. aduocati. procuratores. ⁊ notarij. ⁊ plures alij quod iureiurando promiſerunt. O quot iniuſtitie ceſſarent. O quot impietates deeſſent. O quot mala deficerent. De prelatis curam animarum habentibus nihil dico: tñ vnū aſſero: q̄ multi ex his qui in dignitatibus ſunt conſtituti tam in tēporalibus q̄ in ſpiritualibus: ex euidentia facti operibuſq̄ ipſorum: periurij eſſe cognoſcuntur. Exemplum legitur in lib. de. 7. donis q̄ quidam abbas dedit pignus ſuum cuidam epiſcopo q̄ pecunia mutuata: ⁊ ſub iuramento ab epiſcopo habuit reddere pignus ſuū in tempore quo pecunia reddita ei fuiſſet. Dum abbas q̄reret quod ſuum erat: ab epiſcopo ⁊ clericis pluribus opprobrijs fuit vituperatus. Abbas autem in terra ſe ponens. d. Iudicem in terra non poſſum habere cōtra vos o pater epiſcope: ſed deum interpello: vt infra. 40. dies vterq̄ noſtrum coram illo compareamus. Epiſcopus autem ipſū deriſit. In capite. 40. dierum moritur abbas vt predixerat. Et dum campane pulſarentur: inquirit epiſcopus quid hoc eſſet. Reſpondit quidā. Talis abbas mortuus ē. Iſte autē cū lachrymis clamare cepit. d. Adiuuctis me o filij. Recordabat̄ de verbis illius abbatis. In his lachrymis mortuus eſt: ⁊ damnatus. Apparuit autem in nocte ſequenti clericis ſuis in choro cantātibus matutinas. d. Ego ſum damnatus: ſolum quia non ſeruaui iuramentū factū abbati illi.

Ecundū principale dicitur ⁊c. Eſt
s enim hoc peccatum ſatis graue atq̄ malignum triplici rōne.

¶ Primo rōne tranſgreſſionis.

¶ Secundo rōne prouocationis.

¶ Tertio rōne aſſimilationis.

¶ Primo rōne ⁊c. Sunt enī periurij tranſgreſſores diuini precepti: qui ait Exo. 20. Non aſſumes nomen dei tui in vanū. Et Leui. 9. Non periurabis in nomine meo. O q̄ntū confundi debēt xp̄iani periurātes quando apud infideles: tantam habet viꝫ iuſiurandū: Ut. M. Regulus. qui mori potius voluit q̄ violare per illū iurata: vt ponit Aug. li. 1. de Ciui. dei. Dum eſſet captus. M. Regulus a carthaginenſibus in prelio. ⁊ romani grādē multitudinē cepiſſent iuuenū carthaginenſiū. Volebant carthaginenſes facere cōmutationem de. M. Regulo ⁊ illa lore gouentu. Unde miſerunt M. Regulum ad romanos pro ambaſſatore: dando illi iuramentum: q̄ ſi romani non conſenſiſſent pacto: ipſe reuerteretur carthaginem. Obediuit Regulus. Intrato nel ſenato: expoſita epiſtola ⁊ nuncio carthaginenſium: poſt illam cum copioſa ⁊ vrgenti oratione: perſuaſit ſenatui ⁊ populo romano. q̄ talis permutatio non fieret: dicens ſe eſſe ſenem ⁊ in prelio inutilem ⁊ iuuenes aptos. Volēs diſcedere a roma: ſua vxor oſculari eum voluit. expulit eā. Et ſenatus dixit q̄ volebat eum ibi remanere. Rñdit. Ex illa die qua in prātē affrorū veni: romanus eſſe ceſſaui. Quare non video me in ea vrbe manſurum in qua poſtq̄ a ſris ſeruiui. dignitatem honeſti ciuis habere non poſſū. Ritornato Regulo adonca

carthaginem: ⁊ ſcientes ipſi ꝙ perſuaſerat contrarium poſuerunt eum in vno vaſe ligneo circundato ex omni latere acutiſſimis clauis: ⁊ abſciſſis palpebris oculorum fecerunt mori. Preterea fuit quidam Lycurgus q legem dedit lacedemonijs valde vtilem. Ut autem eis eēt gratiſſima finxit Lycurgus eam accepiſſe ab Apolline: ⁊ ſe nolle mutare aliquid ſine eius cōſilio. Unde iuramentum exegit ab eis ꝙ ne eā preuaricarēt donec ad eos rediret cū reſpōſione. Sicq̄ inde receſſit: nec vnq̄ reuerſus eſt. vt. ſciꝫ. haberent cauſam obſeruandi: eſtimans in tanta reuerentia ⁊ obſeruatione habituros iuramentum: vt nunq̄ trāſgrederentur. Preterea ponit Eutropius in geſtis romanorum. de alio ciue romano ab Hannibale capto. qui ſub iuramento eſt dimiſſus romam venire. vt precium redēptiōis ſibi acquireret. Sed cum preciū inuenire non poſſet ⁊ redire nollet: ſenatus eum ligari fecit. ⁊ ad Hannibalem miſit. Noluerunt enim ꝙ fidem frangeret. quā ſub iuramento promiſerat. Et vt dicit Ualerius romani non ſolum amicis: ſed etiā inimicis fidē ſeruabāt. Li°. p°. de offi. Fūdamentum iuſtitie: eſt fides. O violatores fidei. O fractores iuramenti: videte quantum eſt damnabile veſtrum peccatū: quia vnus paganus ſeruat ſuum iuramētum: chriſtianus pro vno ſoldo negat. O poltrone. Secundo ratione ⁊c̄. Ex illo nāq̄ peccato prouocatur deus in indignationem. ⁊ iram. Quia ſicut inuocantes nomē eius protegit ⁊ defendit: ita illud falſificantes ⁊ contemnentes abhorret ⁊ perſequitur ac grauiſſime punit. Quod patꝫ exemplo iudei. Qui quādam ſummam pecunie mutuo dedit cuidam xp̄iano: iurans ſuper altare. s. Nicolai: ꝙ q̄citius poſſet eam ſibi redderet. Tenente illo xp̄iano diu pecuniam: iudeus eam expoſtulat: ſed ille ſibi reddidiſſe affirmat. Ducitur res ad iudicium ⁊ iuramentum. Cum aūt coram iudice citari eū feciſſet iudeus pro dicta pecunia: ſciens xp̄ianus ꝙ oporteret eū iurare pro dicta pecunia. fecit poni in baculo concauo quem vulgariter dicimus burdonem aureos quos debebat iudeo: ⁊ ſic iuit ad diem aſſignatam. Cū aūt iudeus non haberet litteras nec fideiuſſorem: petiuit iuramentum dicens ꝙ non habebat teſtem niſi ſanctum Nicolaum: per quem xp̄ianus iurarat ſe daturum pecuniam. Ille autem nolens facere iuramentum dixit iudeo ꝙ teneret ſuum bordonem. Quod cum faceret iudeus: xp̄ianus iurauit ei: ꝙ nihil deberet quod non reddidiſſet ei. Rediens aūt de vrbe qui fraudem fecerat. in quodam biuio oppreſſus ſomno iuxta viam: quadrigarius quidam tranſiens ſuper eum cum quadam quadriga occidit eum. ⁊ fregit baculum. ⁊ aurum effudit. Audiens hoc iudeus concitus illuc venit. Cumq̄ dolū vidiſſet ⁊ a pluribus ei ſuggereret̄ vt aurū omnino reciperet. omnino renuit niſi qui defūctus fuerat ad preces. b. Nicolai ad vitam rediret: aſſerens ſe baptiſma ſuſcepturū. Continuo defunctus ſurrexit: ⁊ ille baptiſmum ſuſcepit. Preterea de punitione. In ciuitate Lich: fuit quidā Antonius nomine: quem ego noui. Hic dum coram officialibus iuraſſet falſum: addidiſſetq̄. Precor deum celi: vt ſi mentiar faciat me morte ſubitanea mori: ſtatim cecidit in eodem loco ⁊ mortuus eſt. Preterea Uincentius hiſtorialis. in li. morali. d. Quedam mulier accuſauit mendaciter ſanctam Eugeniam: q̄ illam virum eſſe putabat: eo ꝙ in habitu virili inter viros religionem intrauerat. impoſuit ei dicta mulier ꝙ voluiſſet eam opprimere: ⁊ hoc verum eſſe ipſa cum tota familia iuramento firmauit. Secuta eſt diuina vltio. Igne de celo viſibiliter ſuper eos deſcendit: conſumpſitq̄ eum cum tota familia ⁊ omnibus rebus ſuis. Tertio ratione aſſimilationis: periurium eſt graue peccatum. Aſſimilatur periurus. p° Iude: qui veritatem vendidit. Et iſte negat. 2° latroni ſiniſtro: qui eam impugnauit contra eam falſum dicendo. 3° iudeis qui contra eam in paſſione teſtimonium falſū tulerunt in mortem eius. Math. 26. Querebant falſum teſtimonium. 4° diabolo aſſimilatur. Qui eſt mendax. Unde pꝫ ſcd̄m

t

Ertium principale: dicitur punitionis. Oſtenditur per multa exēpla tam paganorum q̄ ſcripture quantū de⁹ egre ferat periurātes. Deſcribit nāq̄ Oroſius li. 6. de geſtis romanorū. Qd̄ cū

romãi miſiſſent legatos ad plᵉes gẽtes pro pace fiẽda. Et ipſi recepiſſẽt eos in pace: vʒ cõmunitates. In ciuitate eſculo data eis fides: deinde ſubito proditioſe in eos irruerunt ⁊ omnes occiderunt. Unde factuʒ eſt in teſtationeʒ periurĩ ⁊ violationis fidei ꝙ panis fractus apud aliquos: per fracturas ſanguinaret. Animalia domeſtica et blanda ⁊ inter homines viuere aſſueta cũ balatu. hinnitu. ⁊ mugitu miſerabili fugientes ad ſiluas: ab hominibus diſceſſerũt. Canes cum maximis latratibus idem fecerunt ad modum luporum oberrantes. Dei autem populi qui dictam proditionem cõmiſerant victi ſunt omnes in campo a. L. Pompeo. ⁊ occiſi cum imperatore eorum. exceptis quatuor millibus. Qui iugũ montis petentes non euaſerunt vindictam dei: quia congelati ad modum lapidum obriguerunt immobiles facti. qui ſtantes videbantur viui: iam eorum oculis ⁊ dentibus ab eis cadentibus. Cum qua hiſtoria eſt exẽplũ notabile Cyri regiſ qual vene a meter guerra contra ſcythas. Unde regina Thamaris ſentiens hoc: miſit filium contra ipſum. Cyrus ẜo oſtendit confederationem cũ regina facturum: ⁊ iurauit per ſuũ deum ꝙ non faceret guerram contra ipſã. Aliquanti zorni regina ſentiens iterum ꝙ rex mouebat campum ⁊ non ſeruabat iuramentum: iterum miſit exercitum. Et Cyro contra faciens iuramento: ſciensqꝫ ſcythas ꝙ non habebãt vinũ fecit per omnia allogiamenta preparari mẽſas ⁊ eas impleri optimo vino. ⁊ cibo ſuauiſſimo: poſtea poſuit certas inſidias. Et iens ad prelium ſimulauit fugam. Unde ſcythis viſum eſt ſe eſſe victores: maxime cum viderent relinqui allogiamenta ſine aliqua cuſtodia. a perſis. Quãobrem inuenientes mẽſas paratas: poſuerunt ſe ad edendum ⁊ bibendum. Doni propter inſuetudinem vini: in parua hora ſe inebriarunt. Cyrus ergo habita opportunitate: diſcoopiens inſidias reuerſus ẽ ad cãpũ. Doni tornati li ſchyti ad dormiẽdum pre ebrietate. fere omnes occiderunt cuʒ filio regine. Intellecto hoc nouo regina: ⁊ cognita fraude Cyri: diſpoſuit ſe vindicare per fraudem. Doni in ꝓpria perſona capiens arma ⁊ recuperato grandiſſimo exercitu: illum abſcondit poſt certos montes. Inde dapoy cum pauca gẽte ſe oppoſuit ante Cyrum. La doui ſemꝑ fugiebat ante oſtendens timoreʒ: quouſqꝫ conduxit in vallẽ illorum montiũ: vbi latebat exercitus. Et regina fecit fieri ſignum: ⁊ occiſus ẽ Cyrus cum. cc. M. perſone. Et non fuit homo qui ferret nouum in perſiaʒ. Regina caput cepit Cyri dicens. Sanguinem ſitiſti: ſanguinem bibe. Unde mortui ſunt ob iuramentum factum. Et Joſue. 7. dicitur ꝙ ciues ciuitatis hierico fuerũt infideles deo. ⁊ quod iurauerunt ſeruare noluerunt. Unde precepit deus Joſue ciuitatẽ euerteret. ⁊ bona illius igni traderet: qḋ ⁊ factum ẽ. Preterea antique leges puniunt facĩm falſuʒ: vt ponant̃ ſup aſinũ cum cauda in manu ⁊ ꝙ a paruulis cuʒ ouis lapidentur. Et cum tympanis aſſocientur per ciuitatem. Rñſio arg. Dicit Aug. in li. de mẽdacio: ⁊ in epl'a ad plebeculã. Qḋ his auctoritatibus ꝑdictis non ꝓhibet̃ iuramẽtũ in quocũqꝫ caſu: ſed interdicitur immoderatus ⁊ nimius eius vſus: ne ſic pueniat̃ in ꝑiuriũ. Qḋ hoc Tħp. in. 3. di. 39. cõfirmat. Et Innocẽtius extra de iureiurando. c. Et ſi xp̃s. Rñſionẽ arg. pone vbi vis.

Feria. 6. tertie hebdomade quadrageſime. De auaritia.

Qui biberit ex hac aq̃: ſitiet iteruʒ. Jo. 4. Recitat Joãnes ꝙ xp̃s venit in ciuitatẽ ſamarie: q̃ dicebat̃ ſicar. Juxta prediũʒ qḋ dedit Jacob Joſeph filio ſuo. Secundum Nicolaum de lira. Jacob veniẽs de Meſopotamia: emit agrum ab Emor principe ciuitatis ſicar: vbi per multum tẽpus habitauit ibi. Et illum locum Jacob moriens dedit Joſeph filio ſuo: vt dicitur. Geñ. 48. Erat autem ibi fons Jacob. i. puteus quem ipſe Jacob foderat quando ibi habitabat. Jeſus fatigatus ex itinere. In quo apparet vera eius humanitas: ſedebat ſup fontem. propter aptitudinẽ loci ad quieſcendum. Venerãs habetur in ſancto

4

nõ. q̃ la piedra ſobre q̃ ſe aſſento dñus Jħs xp̃s qñ fatigatus ex itinere petiuit a ſamaritana aquam ſibi porrigi eſta en ſant marcos de veneçida

Marco lapis iſte. Hora erat quaſi ſexta.
Uenit mulier haurire aquã de Samaria.
Cui dixit. Da mihi bibere. O humanitas
creatoris. qui aqᷓ dignatur petere mulieri.
Diſcipuli aũt eius abierant in ciuitatem:
vt cibos emerent. Uñ non erant preſentes
ad dandum ei potum. Queritur dubium.
Utrum apl'i habuerint pecunias? Dicitur
ꝙ ſic. quia vt cibos emerent. Super fontez
ſedebat. ⁊ ibi comedere volebãt: ſicut pau
peres. nec ad hoſpicia declinabãt. Dixit ei
mulier. Quõ tu iudeus cũ ſis bibere a me
poſcis: que ſum mulier ſamaritana? Quõ
cognouit ipſum eſſe iudeum? Rñº ꝙ triplici
de cauſa. Prima ad habitum quem porta
bat. Numeri. 16. Loquere filijs iſrael: vt fa
ciant ſibi fimbrias ꝑ quatuor angulos pal
liorum. Hunc habitum chriſtus habebat.
Secunda ratio. q2 nazareus: in cuius capi
te nouacula non aſcendit. Quia nazarei
non poterãt eſſe de alio populo: niſi iudai-
co. vnde agnouit. Tertia ratio ad circũci-
ſionem. Nullus alius populus erat circun
ciſus: niſi iudaicus. Sequitur. Non eni co-
utuntur iudei ſamaritanis. Qr̃ non cum ſa-
maritanis? Rñº ꝙ triplici de cauſa. Prima
quia priuauerãt iudeos hereditate patris
ſui Jacob ꝑdio. quod dederat Jacob Jo
ſeph. vbi erat iſte fons. Secunda ratio. qa
ſamaritani licet deum adorarent ſicut iu-
dei. tamen adorabant ⁊ idola. Tertia rõ.
quia adorabant in monte ſamarie: cũ nul-
li liceret: niſi in templo dei. Reſpõdit ieſus.
Si ſcires donum dei. i. gratiaʒ ſpiritus ſcti:
in quo dono alia donant̃. Et quis eſt q di-
cit tibi da mihi bibere. ſcilicet ꝙ eſſʒ potẽs:
⁊ paratus dare omnibus gratiam. Forſitã
petiſſes ab eo ⁊ dediſſet tibi aquã viuam:
ideſt gratiam ſpiritus ſancti. Quia mulier
erat aſſueta corporalibus: intellexit ꝟbum
chriſti de aqua materiali. Unde ſequitur.
Domine inquit illa: neqꝫ ĩ quo haurias ha
bes. et puteus altꝰ eſt. Quaſi dicat: nõ po-
tes mihi dare: niſi hoc faceres miraculoſe:
ꝙ non videtur. Reſpondit ieſus. Omnis q
biberit ex hac aqua. ſ. materiali de qua tu ĩ
telligis: ſitiet iterum q2. ſ. non niſi ad tem-
pus ſitim ſedat. Qui autẽ biberit de aqua
quã ego dabo. i. gratiã ſpiritꝰ ſancti: non ſi-
tiet in eternũ. Rñdit mulier. Da mihi hãc
aquã: neqꝫ veniã huc haurire. Rñdit ieſus.
Uade voca virum tuũ. ſ. putatiuũ. Et veni
huc. Nõ dixit ieſus vt illa mulier eũ addu-
ceret: ſed vt ex rñſione eius conuenientius
eã argueret. ſecretũ reuelando. Rñdit illa.
Uirũ non habeo. ſ. legittimũ. Jeſus autez
reſpõdit. Bene dixiſti: q2 virum nõ habeo.
Quinqꝫ enim viros habuiſti: ⁊ nunc quem
habes nõ eſt vir tuus. ſm veritatẽ. O quot
ſunt ſimiles ſamaritane: qui vel que habẽt
viros ⁊ vxores: ſed non vxores. immo cõcu
binas. filij ſpurij. Rñdit mulier. Domine
vt video ꝓpheta es tu. Th. ſuper Jo. Nul
lus ꝓpheta oia ſciuit niſi xp̃s. Unde reliq̃t
ſitulaʒ ⁊ abijt in ciuitatẽ. Et dixit illis hoi-
bus. Uenite ⁊ videte hoieʒ q mihi dixit oia
quecũqꝫ feci. Interim veniũt eiꝰ diſcipuli.
Et dicunt adinuicẽ. Nunqd aliquis attu-
lit ei cibũ? Uenerunt ſamaritani ipſum ro-
gantes: vt ibi maneret. Q2 accepta fide ꝑ
eius doctrinã. deſiderabãt amplius infor-
mari. Et manſit ibi duos dies. Et multi ſa-
maritanorũ crediderũt in euʒ. In hoc euã
gelio predicabimus de auaritia. De q̃ tria
conſiderabimus in preſenti.

¶ Primum dicitur malignationis.

¶ Secundum dicitur aſſimilationis.

¶ Tertium dicitur cauſationis.

p Rimum dicitur ⁊c̃. Secdm doctores
tres ſunt malignitates huiꝰ auari-
tie: per quas notatur huius pecca-
ti ⁊ vitij grauitas.

¶ Prima nature contrariatiua.

¶ Secũda diuini cultus ablatiua.

¶ Tertia eſt omniuʒ vitiorũ generatiua.

¶ Prima eſt nature ⁊c̃. Cõcluſio eſt Theo
logoꝝ: ꝙ duplex ẽ natura. Prima eſt natu-
ra naturans. Secunda eſt natura natura-
ta. De prima. ſcʒ dei. Iſta eſt liberaliſſima.
In. 8. ethi. Et in. 8. phẏ. Deus eſt cauſa om
nium rerum. dans eſſe ⁊ perfectiones. Bo-
nitas cuius apparet in cõmunicatione ſui-
ipſius. Jo. x. Animã meã pono pro ouibus
meis. Cum enim in manu demonis eſſet ip
ſum liberauit. ſemetipſum tradens. Jo. 3º.
Sic deus dilexit mundum: vt filium. ⁊c̃.
Et licet potuiſſet genus humanum libera-
re per vnam ſanguis guttam. tamẽ ad ma
iorem ſui liberalitatem: voluit ſpargere a
quinqꝫ partibus corporis. Unde Grego.

O mira circa nos dei pietas: vt ſeruū redimeres filium tradidiſti. Secunda eſt natura naturata. Et iſta eſt liberaliſſima: quia cōmunicat omnia ſua bona homini. Sol illuminat in die. ⁊ Luna in nocte. Terra ꝓducit fructus: ⁊ hoc totum ad hominis vtilitatem. Unde philoſophus. i. Pol. Natura fecit animalia propter hominem. Aug. i ſermone. Iudicium magnū diuine bonitatis eſt: ꝙ quelibet creatura cōmunicet ſeipſam. Unde nihil eſt auarum in rerum natura. Excepto lo poltrono auaro. Qui nec ſibi. nec alijs eſt liberalis: ſed miſer ⁊ tenax. Primo ſibi: q꞉ miſerabiliter viuit. vēdit vinum: vt bibat aquam. vendit ligna: vt moriatur frigore. vendit triticum: vt comedat panem milij. incedit veſtibus laceratis: vt parcat bonis. Et quando cernit diminui de ſubſtantia aliquid: oculum cecidiſſe videtur. Tenet familiam in amaritudine. Clamat voce lugubri. filijs. vxori. famulis. In hac domo non ſunt niſi latrones. Roditis mihi oſſa. Aduertatis filij mei: q꞉ nobis poſſet deficere: quia anni ſunt mali. Ego recordor del ſignor Pandulf. Facin can. Gabrin fondul. Al tempo di bianchi. fuit talis penuria ⁊c̄. Preterea tenet cōputum ſubtiliſſimū expenſarū. vini. ſalis. ouoꝝ. carniū ſalitarum. Et ſiquid diminutum videt furatum dicit. Quando dormitū vadit. ꝑ ꝑus in canapaȝ vadit. menſurat vinum cum la cana. in vegete. O miſeranda conditio hominuȝ auarorum. Contra quos Eccl'es. 4. Unus eſt ⁊ ſecundū non habet: non fratrē non filium: ⁊ tamen laborare nō ceſſat: nec ſaciantur oculi eius diuitijs. Deus nō vult ꝙ homo viuat da poltrone. ſed honeſte ſ'm ſuum modū: quod auarus non facit. ideo vituperandus. Secundo eſt contrarius ꝓximo. Quia non vult cōmunicare bona ꝓximo ſuo. nec in vita. nec in morte: imo bona cōmunia: vt granum. vinum. oleum. et alia neceſſaria victui humano claudit apd' ſe: expectans che la valia ochio dhomo. Unde Eccleſiaſtici. x. c. Auaro nihil eſt ſceleſtius. Epur ſe da. da cum vſura. ⁊ rapſa. Quod contra Prouer. xi. Qui abſcōdit frumenta in tempore ſuo: maledicet' in popul'. Quapropter Innocētius libro de miſeria conditionis humane. Auarus nec patientibus compatitur: nec miſeris ſubuenit. ſed offendit deum. offendit proximuȝ. offendit ſeipſum: deo ingratus: ꝓximo impius. ſibi crudelis. Ille. In quibus verbis dubiū queritur: quis grauius peccat: auarus an ꝓdigus? Q dicet auarus ꝙ eſt prodigus. quia ⁊c̄. Reſpondet Th. 22. q. 119. ar. 3. Q' auarus plus peccat. triplici ratiōe. Prima quia prodigus plus participat de virtute liberalitatis. q̄ȝ auarus. Secunda q꞉ ꝓdig' eſt ſibi ⁊ alijs vtil'. auarus autē nec ſibi nec alijs. Eccleſiaſtes. 6. Eſt aliud maluȝ: quod vidi ſub ſole. vir cui dedit de' diuitias. nec tribuit ei poteſtatē vt comedat ex eis. ideſt vſum poteſtatis: quia non tangit eas. Tertia ratio: q꞉ prodigus eſt magis corrigibil': q̄ȝ auarus. Quia quanto plus approximat ſenectuti: plus auarus fit. O vechi. Hieronymus. Cum ſeneſcente omnia vitia ſeneſcunt: ſola auaritia iuueneſcit. Et Aſculanus libro ſecundo.

Ogni peccato inuechia nelli homini.
Pur lauaricia tien le verde fronde.
E piu nel tempo deli capilli cani.

Faceccia de conuerſo noſtro. qui flaſconem vini habuit ab ancilla ignorante domina: que vt auara ſciuit: pre dolore mortua eſt. Iſti ſunt qui clamant in domibus: murmurāt. O vechi. ¶ Secūda. q꞉ eſt ⁊c̄. Pono hāc concluſionē: ꝙ auar' nō eſt verus chriſtianus. ſed idolatra ⁊ paganus. Quod ſic probo. Ille dicitur idolatra. i. pagano. qui vero deo relicto. falſum deū ſibi conſtituit. Sed auarus relinquit verū deum. ⁊ ditias pro deo adorat. O Paule quid dicis ad Eph. 5? Auaritia eſt idolorum ſeruitus. Et Tho. 22. q. vbi ſupra ar. 5. Auaritia habet ſpēm idolatrie. Ubi dicit Nicolaus de lyra ꝙ auarus dicitur idolatra. propter q̄ſdam conformitatē. quā habet idolatra cū auaro. Q꞉ ſicut paganus adorat ſimulacra. et ſtatuas marmoreas: ita auarus adorat ꝓ deo ſuo aureū ducatuȝ. ⁊ diuitias. O auare: dic mihi qualis eſt deus tuus? Qui pharaonem ſubmerſit? Qui diluuium miſit in terram? Uere non. Sed ille de quo Eccleſiaſtici. x. Pecunie obediūt omnia. Gioan boca doro. Pro diuitijs amittit diuina. miſſas. predicationes. accipit ſacramēta falſa. efficitur porcus. animal ſine ratiōe: ſemper

eſt in motu.nunq̃ quieſcit. Origenes ſup
Pentha. Amator ſui de terra cogitat:ſemꝑ
terrenos habet affectus.de terra litigat.de
terra loquitur.terram deſiderat.ad celum
nõ reſpicit. Futura non cogitat.dei iudiciũ
non metuit.nec beatam eius promiſſiõem
deſiderat:ſed de preſentibus cogitat:⁊ ad
eterna non ſuſpirat:⁊ ſic tanq̃ mare feruet
⁊ nunq̃ in animo quieſcit. Ille. Iſa.25. De
terra muſitabit eloquium ſuum. Tertia
malignitas ⁊c. Inuenio ſex mala ab hac
auaricia: ſm doctores. Primũ eſt ſuper-
bia. Eccleſiaſtici.21. Domus que nimis lo-
cuplex eſt:ſuperba eſt. Et Aug.libro de ver
bis domini. Difficile eſt vt non ſit ſuperbꝰ
qui diues eſt. Quia vt dicit Th.3.p. Abun
dantia diuitiarũ:eſt ſuperbiendi occaſio.
Colui chi era maeſtro da muri.chi cõzaua
li chiauaduri.⁊ vilis conditionis.in preſen
tiarum eſt ſuperbus. E non ſi li po parlar.
O ſuperbia venenata. Secundum eſt lu
xuria. Eccleſiaſtici.44. Collegiſti argentũ
quaſi auricalcum. Sequitur. Inclinaſti fe-
mora tua mulieribus. Exemplum filij ꝓdi
gi ⁊c. Tertium eſt animi afflictio:q2 di-
uitie affligunt ſuos amatores. Eccleſiaſtes.
2. Cuncti dies eius pleni ſunt erumnis. In
5.c. Saturitas diuitis:nõ ſinit eũ dormire.
Unde nihil grauius poteſt ei imprecari:q̃
auaricia.que corpus vexat in p̄ſenti.⁊ ani-
mã in futuro. Exemplũ in libro de.7.donis.
De quodã paupere:qui manibus ſuis vi-
tam cum filijs ducebat ſatis letam. Omni
mane cum familia dulciter cantabat. Uici-
nus quidam auarus admirans tantã con
ſolationem.in eius domo palam auri proie
cit. Qua inuenta cepit triſtari ⁊ plus nõ ca-
nere:cogitans quid de auro deberet emere.
Uicinus interrogat.quare plus non canit:
Reſpondit:q2 habeo aliud agere. Ut ille.
Uere aurum meũ. Rñdit ſi tuum eſt:tolle
ala mal hora. Felix eſt ſtatus pauperis.qñ
cum familia ſua acquirit victum bona con
ſcientia. O quot clamores in domo auaro
rũ. Quot tribulatões: Domus ſua infernꝰ
quidam eſt. O pater.nõ mittas puellam in
domo auari:q2 nũq̃ erit in pace. Quar-
tum malum:eſt iniuſticia. Leo papa in ſer
mone quodam. Nullũ eſt in eo iuſticie ve-
ſtigium in quo auaricia fecit habitaculũ.

Et.xi.q.3.c. Qui recte. Acceptatio muneris
preuaricatio eſt veritatis. O quot mala.ꝓ
pter hanc ⁊c. Quintum malũ eſt crude-
litas:q2 non habet pietatem auarus.ad ꝓ
ximũ ſuum. Nõ reſpicit amicos. non parẽ-
tes. Pater in filium.mater in filiã. E piu for
to. Ex hac auaritia.xp̃s iudeis eſt venditꝰ.
Mat.25. Quid vultis mihi dare.⁊ ego eũ
vob tradã: Canta. Uñ Dan.20. Purga.di
O auaritia:che poy fare:
Poſcia che hay el mio ſangue tratto
Che non ſi curi:dela propria carne.
O ieſu:quis te coronauit: Quis te in cru-
ce poſuit: Auaritia iude ꝓditoris. Sex-
tum malũ eſt deſperatio. Cum auarus non
ceſſet lucrari omni die ſacro:non parcit apo
ſtolis.non confeſſoribus.non alicui ſancto.
Meretur q͂ in fine vite ſue.nõ habeat ali-
quem ſanctũ in adiutorium ⁊ aduocatuꝫ.
Exemplũ archiep̄i in.2.parte ſumme. De
quodam cũ infirmaretur ⁊ ad confeſſiõem
hortaretur:deſperatus q͂ neminem in adiu
torium habuit ſanctorũ:dixit. Penitere nõ
poſſum:q2 cor non habeo mecũ:ſed i capſa
pecunie.⁊ inuenerũt vt dixit:⁊ ſic dãnatus
eſt. O inimica de ieſu. O lupa falſa. O cau
ſa omniũ malorũ. Et ſic p3 ⁊c.

s Ecundum dicitur ⁊c. Auarus aſſi-
milatur.quattor generibus ꝑſona-
rum:ꝓpter ſuas ꝯditiones.

¶ Primo lupo:ꝓpter inſatiabilitatẽ.
¶ Scdo porco:ꝓpter dãnoſitatem.
¶ Tertio aſino:ꝓpter infructuoſitatẽ.
¶ Quarto hypocrite:ꝓpter fictionem.
¶ Primo lupo ⁊c. Scdm phm.7.de aiali-
bus:ita lupus eſt vorax.q͂ quanto plus co-
medit:tanto minꝰ ſaturaẽ. Et ſine maſtica
tione comedit vno die:q͂ ei ſatis eſt per.3.
Ad propoſitũ. Auarus hanc habet condi-
tionem.qui quanto plus habet diuitias:
tãto minus ſaturatur. Eccleſiaſtes.5. Aua
rus nõ implebitur pecunia:⁊ qui amat pe-
cunias fructum non capiet ex eis. Et Gre.
hom.22. Diuitiarũ amor inſatiabilis eſt.
Et philoſophus.4.ethi. Auaritie vitium i
ſatiabile eſt. Et chriſtus. Io.4.c. Qui bibe
rit ex hac aqua ſitiet iterũ. Aſculanꝰ liº.2º.
Lo foco.le femine:e la terra.
Labyſſo inferno.la auaro.nõ dicono baſta:
Ma ſenza fine lappetito brama.

Ille. Se

Ille. Sed querit anima breſſana. Unde pa
ter procedit inſaciabilitas iſta? Reſpon
deo. ꝙ ex quadruplici ratione. Primo rōne
capacitatis. Nulla res magna poteſt imple
rire parua. Exempli gratia. Uas magnum
non poteſt repleri a parua quantitate. Ad
propoſitum. Anima noſtra eſt capax illius
boni infiniti: dei. Unde ſi poſſideret omnia
bona huius mundi: ⁊ deum ipſum non ha
beret: nunquā geſceret. Unde Ber. in feſto
dedicationis. Ad imaginem quippe dei: fa
cta eſt anima rationalis: ceteris omnibus
occupari poteſt. repleri autem minime po
teſt. Capax dei. quicquid minus eſt: non
implebit eam. Ille. O anima. Secundo ra
tione finalitatis. Nulla res quieſcit. niſi pri
us adepto fine ſuo. Unde lapis ſurſum ꝓ
iectus: nō. quieſcit quouſqꝫ reuertatur ad
terram. Et fontes donec ad mare redierit.
Unde in. 7. phiſicorum. Mobile non qe
ſcit: niſi cū peruenerit ad terminū. Ad ꝓpo
ſitum. Finis noſter eſt deus. non diuitie. nō
dñia. non aliqua res mundi. Unde ſi aua
rus haberet totum mundum non contēta
retur: niſi habeat ipſum deum qui eſt finis
creature. Aug. i. Confeſ. Feciſti nos domie
ad te: ⁊ inquietum eſt cor noſtrum: donec re
quieſcat in te. Et philoſophus. i. Pol. Deſi
derium diuitiarum vadit in infinitum. In
7. Pol. Teſte deo: in bonis exterioribꝰ non
poteſt eſſe felicitas. O lupa. O beſtia in
ſaciabilis. ⁋ Secundo porco: vt videmus
ad oculum. inter omnia animalia domeſti
ca: nullum animal reperitur minus vtile
dum viuit: porco excepto. Exemplo patet.
Canis cuſtodit domum. Gallina ouum fa
cit. gata capit mures. Sed porcus eſt nul
lius valoris: dum viuit. Immo ſi vadit in or
tum omnia euellit. Et propter hoc tota fa
milia cupit mortem porci. ⁊ tunc omnes le
tantur. Domina facit li bon beroldi: e ſan
guinazi. Puer autem la veſica. Paterfa
milias inuitat el compare e la comadre.
et omnes congaudent. a coſto de miſer lo
porco. O auare porco. ita de te eſt. Dum
viuis quidem: omnibus es damnoſus. pau
peribus quibus panem non tribuis. eccle
ſijs. hoſpitalibus. viduis. pupillis. cōmuni
tatibus: ſed in morte tua omnes letantur.
Sacriſta. s. Dominici vult candelas. ⁊ alij
religioſi. Et cantant: Subueni te ſancti dei.
A caſa calda. Alij gaudent: qui obolum
non poterant habere. Ancilla. ſerui. ⁊ om
nes. Et bene quia eſt poltronus. ⁋ Tertio
Aſino ⁊c. De aſino dicitur: el porta el vino.
⁊ aquam bibit. Portat ligna: ⁊ nunquā ca
lefacit ſe. Et in tota vita pro alijs laborat.
pro ſe autem nihil. Sic auarus: laborat. ſu
dat. vigilat. ſolicitat. ꝓ alijs vt accumulꝫ: ꝓ
ſe autem non comedit. nec alios ſinit come
dere. Unde eſt ſicut canis ortulani. qui por
ros non comedit. nec alios ſinit comedere.
Unde Oratius in epiſtolis. Quid mihi di
uitie ſi non conceditur vti? O aſino auaro.
De aſino in morte fiunt tres partes. Una
eſt pellis: de qua fiunt tympana. Eſopus.
Nā cribella facit: ⁊ tympana pellis aſelli.
Ad cuius ſonitum ducitur chorea. Secun
da pars eſt caro. que datur auibus ad de
uorandum. Tertia ſunt oſſa: que remanēt
ad ſolem. ⁊ pluuiam. ⁊ grandinem. Ad pro
poſitum. De auaro fiunt. tres partes. Pri
ma eius pellis. ideſt ſubſtantia: que rema
net parentibus ⁊ amicis. Qui tripudiant.
ala barba del auaro. Secunda pars. ſci
licet tuum corpus: datur terre. Ubi frater
Gabriel? Nunquid in eccleſia? Nō. Quia
vt dicitur Diſ. 46. c. Nullus. Priuātur viſu
rarū eccleſiaſtica ſepultura. Sed vt dicitur
Iere. 22. Sepultura aſini. Canta verſum.
Tercia pars: ſunt oſſa ad ſolem. Anima au
tem: al inferno. Quia ſibi hoc teſtamentum
facit dum viuit. Exemplo patet de quodaꝫ
auaro. qui accerſito notario. Scribe inquit
Diuitias meas dimitto mundo. Corpus
aūt vermibus. Animā aūt diabolo. O dia
bole tolle quod tuū ē. Hec dicēs expirauit.
Non immerito: quia hoc peccatum eſt illō
quod excecat hominem in hoc preſenti ſe
culo. Et quo fit vt ſic excecatus ducatur a
diabolo in infernum. Ideo Dauid in pſal.
15. Oculos ſuos ſtatuerūt declinare i terrā
Hac oēs ſunt implicati. Hiere. 6. A minore
vſqꝫ ad maiorem: omnes auaritie ſtudent.
Inter maiores ⁊ minores ſunt mediocres.
Per miores itelligunť laici. Per mediocres
intelligunť clerici. Per maiores intelligunť
ꝑlati. Auaritia igiť ē a minore vſqꝫ ad me
diocres ⁊ maiores: q2 inueniť i laicis: viget
in clericis: regnat i ꝑlatiſ. Iō iuſte dānanť.

ſucta ſiud. Mortuus ē dī. ꝛ ſepultus in i-
ſerno. ¶ Quarto aſſimilatur hypocrite ꝛc.
Magnus hypocrita eſt auarus. Alber. ſu-
per Math. 23. Ue vobis hypocrite. Octo
ſunt genera hypocritarum malorum. Pri-
mi gabadei. Iſti percutiunt pectus ſuum.
corde autem ſunt ꝛc. Secundi ſunt magna
ſācti: qui oſculantur ſanctos. Etſi non poſ-
ſunt agongere. ponunt clamydem ꝛ ſudari-
um vel biretum. Intus autem ſunt lupi ra
paces. O lupi rapaces. Tertij ſūt bocca ſā
cta. qui non loquentes: ſed ore ꝛ nutibus
oſtendunt ſanctitatem. Quarti ſunt grati-
celli. qui ſe oſtendunt deuotos: audientes
aliquid de deo: manus leuant ad celum.
Guarda la gamba compagno mio. Quin
ti ſunt capi torti. qui ſtudium ponunt vt
tortum collum portent. Tales inganeno
dio: el mundo. Sexti laudate dio. Bergo-
menſis quidam. Laudate dio: ſed non de
vino ſparſo. Septimi pouerelli. qui oſten-
dunt paupertatem in veſtitu. Octaui con-
ſcientiati. qui omnem rem peccatum di-
cunt.

Tertium dicitur ꝛc. Cauſatur aua-
ritia a quatuor cauſis: prout do-
ctores noſtri dicunt.

¶ Prima eſt filiorꝫ multiplicatio.
¶ Secunda eſt voluptuoſa conuerſatio.
¶ Tertia eſt ambitioſa aſpiratio.
¶ Quarta eſt proſperitatis adeptio.

¶ Prima eſt ꝛc. Grego. lib. i. mora. Sepe
enim ad auaritiam cor parentis: allicit fe
cunditas prolis. Ille. Colui ſi troua vna
brigata de filioli: quatro fanciule. ꝛ trey
maſchij. Una ſora. e laltra demeſſa. Eſſen-
do la famillia grande: per aiutar quella:
omne videtur ſibi licitũ. Et non eſt ita ſce
leratus contractus: ꝙ ſibi non videatur li
citus. O pater inquit ille. Como marita-
ro io quelle? E ſon pur mie. Preterea nolo
maledici a filijs meis poſt mortem ſi eis
non dimittam aliquid: vt fecit mihi pater
meus. Et ita hoc modo. per pagura de nō
eſſer maledeto a filijs in hoc mundo: vult
maledici a deo. O quot ſunt de talibus.

¶ Secunda eſt ꝛc. Unde eſt: ꝙ auarꝰ ſtu-
det in vſuris. rapinis. fraudibus. oppreſſio
nibꝰ. Quare hoc o auare? Certe: quia vis
triumphare. gaudere. luxuriari. ꝛ habere
puellam in to placere. Iſta eſt cauſa auari
tie. O hieronyme quid dicis? epiſtola. 2.
contra Joui. Propter breuem gulle volu-
ptatem. terre luſtrantur. ꝛ maria. Delitie ꝛ
epularuꝫ varietas. fomenta ſunt auaritie.

¶ Tertia eſt ꝛc. O pater: dicit auarꝰ. Pro
certo elle bella coſſa: eſſer gran maeſtro.
Ognuncte prega. honora. ꝛ ſtima. Or oltra
Magnus effici volo. Quid faciam?
Sum magiſter da muro. e chiauirolo: fa-
ciam quod dicit florentinus. Brazo de fer-
ro. corpo de formica. anima de cane. Pri-
mo brazo de ferro: vꝫ: laborare. ſtentare.
O quot vigilie. Secundo corpo de formi-
ca. Poco mangiare per auanzare. e poco
ſpendere. Unde quidam

Compagno mio nobile e corteſo.
La ſeptimana de queſto meſo.
Sia ſete giorni e 30 el mezo.
Como hay la ntrata. fa la ſpeſa.

3ᵒ ala ꝺ cane. Cū poca ꝯſcientia: ꝑ phas ꝛ
nephas. Et ita ex ambitione venitēdi ma-
gnus: auarus ſit. ¶ Quarta eſt ꝛc. Ouidi-
us lib. 5ᵒ. Meta. Copia me inopem fecit.
Abundantia ma ha fatto pouero. Quo
modo pater? Audi. Sene. liᵒ. de moribus.
Que ſunt maxime diuitie? Non deſidera-
re diuitias. Ille. Quis eſt diues? Non de-
ſiderare. non appetere. Quis eſt pauper?
Chi deſidera roba. Auarus eſt pauper ſo-
omnibus hominibus: quia ſemper cupit.
Hieronymus in prologo biblie. Auaro taꝫ
deeſt quod habet: ꝙ quod non habet. In
hoc mundo nunꝙ habet bene: ꝛ in alio hꝫ
infernum.

¶ Sabbatuꝫ quartuꝫ quadrageſime. Qꝛ
Maria eſt mater oīum gratiaruꝫ.

R Emanſit ie-
ſus ſolus: ꝛ mulier in
medio ſtās. Jo. 8. Mi-
raculum. Quidam fur
ob ſui turpitudinem:
a iuſtitia comprehen-
ſus eſt: ꝛ clamabat truncatus capite a
corpore proprio. Confeſſione Maria

Penitentia:maria. Omnes ſtupebãt. Pro ſacerdote mittunt et caput corpori coniũgunt. ⁊ ſic ꝯfeſſionem fecit. Qui dixit oı̃bus. Hoc beneficiuȝ huius penitentie ⁊ confeſſionis merui per mariã. Cuius ſabbatum deuote ieiunaui. quã rogaui nõ mori ſine cõfeſſione: ⁊ ꝯtritione. Quo dicto: ⁊ ſacramentis ſuſceptis: ĩ pace quieuit. Aue maria ⁊c̃.

Remanſit ieſus ſolus ⁊c̃. Recitat euãgeliſta: ꝙ chriſtus perrexit ad monteȝ oliueti: ad contemplandũ. Quia domus Marthe in qua hoſpitabatur erat prope montẽ illũ. Et diluculo venit ad templũ. ad oſtendendum zelum aiaꝝ vt illis predicaret. Scðm ſententiam Auguſtini lib. de conſenſu euãgeliſtarũ. In chriſto erant due nature. ſcilicet Natura diuina: vt deus quo ad hoc: nullius ei erat contentio loci: qui vbicunq̧ ẽ. Quo ad naturam humanam ſic ei cõueniebat locus: pro ſui contemplatione. Mons ergo iſte erat chriſti oratorium. Et quanto plus appropinquabat eius paſſio: tãto plus operam dabat contemplationi. Scribe aũt adducunt ei adulteram: vt ſentẽtiã daret. Sed quare nõ adducunt adulteruȝ quom tamen pari pena debeãt puniri capitis: vt .ff. de adulteriis. l. iulia. Et. C. de adulteriis. l. Graccus: Duplex eſt reſponſio. Prima ẽ Chriſoſtomi. vt ſcilicet ponant ſuſpitionem in corde populi. ꝙ fuiſſet aliquis eius diſcipulus. Secũda q2 forte erat diues. Ideo ꝓ precio ipſum liberauerunt. Sed datur alia reſponſio ſm Gloſam: q2 crimen adulterij magis punitur in feminis. q̃ȝ in viris. Sequitur. Magiſter. modo hec mulier deprehenſa eſt in adulterio. In lege mãdauit nobis Moyſes huiõi lapidare. Tu ergo quid dicis: Si ipſaȝ dãnaſſet: ꝓ crudeli accuſaſſent. Si ſoluiſſȝ: facere illũ ꝯtra legẽ clamaſſent. Jeſus in terra ſcribebat. Quid ſcriberet quadruplex opio. Vide ſᷣe de ſuſpitiõe. Et dixit. Qui ſine peccato eſt veſtrum: primus in eam lapidem mittat. Vade ⁊ amplius noli peccare. Gloſa. Tantã in corde infudit contritionem: vt ſufficeret pro penitẽtia ĩ foro iudiciali. ⁊ penitẽtiali. Applica. Maria virgo eſt mater oı̃um gratiarum. Que concluſio probatur. triplici ratione.

¶ Primo ratione approximationis.

¶ Secundo ratione electionis.

¶ Tertio ratione humiliationis.

P Rimo ratione ⁊c̃. Concluſio ẽ Th. 3. parte. q. 27. ar. 5. Et phi. 2°. Met. Et Auerrois lib. de cauſis. ꝙ quãto aliquid magis appropinquat principio alicui in quolibet genere: tanto magis participat effectum illius principij. Exempli grã. Approxima te ad ignem. ad ſolem ⁊c̃. Unde dicit Dionyſius in. 4. c. celeſtis Jerarchie. ꝙ angeli qui ſunt deo propinquiores magis participant de bonitatibus diuinis: q̃ȝ homines. q2 ſunt proximiores. Approximare deo: nõ fit corporis greſſu: ſed paſſibꝰ mentis. Unde Bernar. ſuper illud Gen. 17. Ambula coram me: ⁊ eſto perfectus. d. Ambulatur aũt coram deo non paſſibus corporis: ſed affectibus mentis. Et Augu. Homelia. 26. ſuper Joã. Ad deum non motu corporis: ſed voluntate cordis accedimus. Hodie tribuis elemoſinam pauperi: per vnum paſſum acceſſiſti ad deum. Et ſic de ſingul'. Non motu inquit corporis ⁊c̃. Ad propoſitum. Maria virgo fuit deo propinquiſſima ſuper omnes creaturas: q2 ex ea corpus xp̃i formatum eſt: ex puriſſimis ſanguinibꝰ virginis marie. Et qui erat filius dei: dicitur filius marie. Unde ſignanter dixit ei angelꝰ. Ecce concipies in vtero: ⁊ paries filiũ. Sed queȝ o Gabriel: Nunqd Jeremiã: Iſaiã: Danielem: Non vere. Sed ieſu batuto. crucifixo. morto. Quia ergo fuit ſuper omnes proximã chriſto: ſuꝑ omnes gratias habet. Unde dicere poſſumus illð Judith. 8. Hec eſt mulier famoſiſſima: quoniam deum timet valde. Scðm Jacobum de voragine: ĩ ſuo mariali. triplici de cauſa aliquis dicitur famoſus.

¶ Primo ratione ſapientie.

¶ Secundo ratione potentie.

¶ Tertio ratione ſanctitatis.

Primo ratione ſapientie. Patet de Salomone. 3. Reg. x°: Regina ſabba audita fama Salomonis. Eius fama ſcilicet ſapientie. Qui locutꝰ eſt. 3000. M. ꝑabolas: ⁊ quinq̧ millia carmina. Et de omnibus rebus mundi habuit cognitionem: quicquid homo ſcire põt. Preterea de Alberto magno: de quo Pius papa ad Turchũ. Precipua eſt Alberti magni ſcientia: qui nullum doctrine genus creditur ignoraſſe. Preterea

de Origene qui ſex millia volumina librorum
ſcripſit. Ad propoſitum. Maria fuit ſuper
omnes famoſa in ſciētia. Quia habuit om/
nes ſcientias. Triplex eſt ſcientia ſecundū
Tho. ſuper Jo. Prima eſt acquiſita. vt ha/
buere philoſophi: ⁊ illi qui ſtudio vacant.
Hāc habuit maria: quia in templo fuit do/
cta pleniſſime cā in grāmaticalibus ꝙ̄ in
coloribus rhetoricis: vt patet in litteris q̄s
mittebat. s. Jgnatio: que ſunt optime poſi/
te. Preterea habuit omnes ſciētias. Quod
ſic probat Aug. Maria ſciuit ſcripturā: in
ſcriptura continētur omnes ſcientie: igitur
habuit omnes ſcientias. Secunda eſt infu
ſa: quam habuere apoſtoli ⁊ alij ſancti. qui
miraculoſe fuerunt illuminati. Hanc habu
it maria: quia a ſpiritu ſancto fuit illumina
ta. Et melius ſciuit ſcripturas ꝙ̄ aliquis ꝓ
pheta aut patriarcha. Chriſo. ſuper illud
Luc. 2. Maria cōſeruabat oīa ꝟba hec: cō
ferens in corde ſuo. Quia ſcripturas lege/
rat: ⁊ prophetias ſciebat. Tertia eſt intelle
ctualis: que eſt in beatis qua omnia cogno
ſcunt. in viſione diuini verbi. Maria autē
hanc habuit. Quia viatrix exiſtens habuit
priuilegium comprehenſorum. Quis docu
it apoſtolos de obſcuris fidei poſt chriſti a/
ſcenſionem: Certe erat maria. Unde patet.
Secundo ratione ⁊c. Gen. 6. Gigantes
erant ſuper terram. Jſti ſunt potentes. a
ſeculo viri famoſi. Ut dicit Nicolaus de ly
ra: his initium fuit a demonibus ſumenti/
bus hominis ſemen ⁊c. De hoc ſemine gi/
gantum fuit Sanſon. qui centum viros per
cuſſit cum mandibula aſini. Et Goliath.
De hoc ſemine fuit Alexander magnus.
Karolus magnus. Et in curia Borſij fuit
quidam frater noſter Bertoldus: qui aſinū
cum molendinario portauit. Maria ſuper
omnes fuit potens: tam potens ꝙ celū ape
ruit: quod eua clauſit. Tam potēs: ꝙ infer/
num clauſit: quod Adam aperuit. Tam po
tens: ꝙ demonem ſuppeditauit. Unde Hie
ronymus. Hec eſt que celis dedit gloriam.
gentibus fidem. vitijs finem. vite ordinem.
moribus diſciplinam. Unde Can. 4. Terri
bilis: vt caſtrorum acies ordinata. Timent
eam demones vltra modum. Exemplū ad
hoc propoſitum. Diues quidam habuit fi/
lium ab vxore. Mortuo viro: filius cū ma
tre dormiens: ipſam impregnauit. Et mater
in partu occidit ipſum pre verecūdia. atq
ſepeliuit. Demon autem in forma clerici: co
rā imperatore dixit. Miror ꝙ roma nō cō
ſumitur pro tanto ſcelere. quod mulier ta/
lis egit: quia filium occidit. Acitatur illa: ⁊
tempus inducie datur. Jlla ad confeſſionē
currit dicēs patri. Jn anguſtijs ſum pater.
Cui ille. Commenda te virgini. Dum eſſet
tempus conducitur coram iudice. Cumq
ibi eſſet demon clamare cepit. Hec non eſt
illa mulier inceſtuoſa: ſed virgo maria. Ad
hanc vocem ſtupent omnes: ⁊ demon receſ
ſit. Et ſic mulier honoratur. Mulier hec fu
it maria in forma illius mulieris: ⁊ peccatū
eius occultauit. O potentia marie. Ter/
tio ratione ⁊c. Job. 1. Erat autem Job vir
magnus inter omnes qui morabantur in
terra. Magnus ſanctitate. Et de Joanne
baptiſta. Luc. 1. Erit magnus coram domi/
no. Scdm Tho. ſuper epiſtolas pauli Tri
plex eſt ſanctitas. Una dicitur diuinalis. ſ.
dei. ſub qua fuit maria. Unde Tho. 3. par.
q. 27. ar. 1. Rationabiliter nos credimus ꝙ
illa que genuit vnigenitum plenum gratie
⁊ veritatis: pre omnibus alijs maiora gra/
tie priuilegia accepit. Jlle. Et in. 1. parte. q.
25. ar. 6. Beata ꝟgo maria ex hoc ꝙ eſt ma
ter dei habet quandam dignitatem infini/
tam ex bono infinito. quod eſt deus. Et ex
hac parte non poteſt fieri aliquid melius ſi
cut non poteſt eſſe aliquid melius deo. Jl/
le. Unde eccleſia. Uirgo maria nō eſt tibi ſi
milis nata in mundo. Et Aſculanus libro
quarto.

Non ſo giamay in dona virtu perfecta:
Saluo in colei che auanti el comenzare.
Creata ella fo. ⁊ in eterno electa.

Secunda angelicalis. Tertia humanalis:
quos omnes maria ſuperat. Et hoc totum
quia mater dei. O magnum quid. Hiero.
Maior gratia in maria nō poteſt intelligi:
ꝙ̄ ſit mater dei. Jlle. Et Bon. in. 3. ſen. Ma
ior nanq eſt excellentia virginis ꝙ ſit ma/
ter dei: ꝙ̄ ꝙ ſit domina creaturarum. Hoc
enim dependet ab illo: ſicut ramus a ſua ra
dice. Jlle. Jdeo vulgaris Petrar.

Piu volte a dir de te me ſpinge amore.
Vergene in queſti ſciochi verſi mei.
Ma ripenſando por el to valore.

Piu altro

Piu altro non ſo dir che mater dei.
Igiť mater gratie.

Secundo ratione ⁊c̄. Concluſio eſt
Tho.3.par.q.27.ar.5. Unicuiq₃ a
deo dať grā ſcd₃ illud ad qd eligiť.
Exemplu₃ de Noe in archa fabricanda. de
Moyſe apud Pharaone₃. Ad propoſitū:
Maria diuinitus eſt electa ab eterno: vt eſ
ſet mater filij dei. Prouer. 8. Nondum erát
abyſſi: ideſt mundus cum ſuo ornatu: ⁊ ego
iam concepta eram: vt ſcilicet ſuo tempore
in mundo fierem. Ex hoc debuit omni gra
tia pollere: vt ſic eſſet idonea mater. Un
de dicitur mater gratie. O mater ⁊c̄. Sed
nota ſm Tho. ⁊ Albertū ſuper Miſſus ē.
Quod quadruplex eſt differentia gratie.
Prima dicitur effluens que ſola fuit i chri
ſto. De qua Joan. i. De plenitudine eius
omnes accepimus. Secunda eſt ſufficiens:
qua pleni ſunt omnes fideles ⁊ ſancti. De
qua Luc. i. Et Zacharias pater eius imple
tus eſt ſpū ſancto. Et de Stephano Act. 2.
c. Stephanus plenus gratia. Tertia ē abū
dans: que fuit in Joanne bap. ⁊ in apoſto
lis ſpecialiter. Act. i. Repleti ſūt omnes ſpi
ritu ſancto. Quarta dicitur excellens: que
ſuper omnes fuit in maria. Ideo āgelus ei.
Aue gratia plena dominus tecum. De ijs
gratijs. Ber. Legimus Stephanū plenū
gratia. ⁊ apoſtolos plenos ſpiritu ſancto: ſ₃
longe diſſimiliter a maria. In nullo. n. alio
habitauit plenitudo diuinitatis corporaliť
quēadmodum in maria. Ille. Et vt differē
tiam videamus gratie ipſius marie notabi
mus ſ₃ Th. i. 2. q. c. x. triplicē grā₃ i maria.
¶ Prima dicitur acceptationis.
¶ Secunda dicitur habitationis.
¶ Tertia dicitur recognitionis.
¶ Prima dicitur ⁊c̄. Et ē quādo qs inuenit
gratiam coram aliquo: ſicut dicitur Gen.
6. Noe inuenit gratiam coram domino. Et
de Joſeph. qui inuenit gratiam coram pri
cipe carceris. i. q2 ei erat multū grat⁹. Ma
ria autem habuit gratiam in conſpectu dei.
Quod angelus declarauit. Inueniſti gra
tiam apud deum. Inuenit equidem: quia
ipſam gratia₃ perditam recuperauit huma
no generi. Hoc adam non fecit. Quia etſi
gratiam perditam per penitentiam recupe
rauit: hoc egit tantum pro ſe. non pro gene
re humano peccauit. Sed maria: p oībus
inuenit. Inueniſti inquit gratiam: non ra
puiſti: vt primus angelus d. Similis ero al
tiſſimo. Inueniſti: non perdidiſti: vt primi
parentes. Inueniſti: non emiſti: vt Simon
magus qui pecuniam obtulit apoſtolis: vt
emeret gratiam ſpiritus ſancti. Secun
da dicitur gratia ⁊c̄. Quia nulla creatura
inuenta eſt idonea portare regem celoru₃:
niſi maria. Eccleſia dicit. Sancta ⁊ imma
culata virginitas. quibus te laudibus effe
ram neſcio: quia quem celi capere non po
terant tuo gremio contuliſti. Et ipſa dicit
omnibus fidelibus illud eccleſie. Congra
tulamini mihi omnes q diligitis me: quia
cum eſſem paruula placui altiſſimo: ⁊ de
meis viſceribus genui deum ⁊ hominem.
Ille. O felix puella. O celi regina. Ad ipa₃
ſolam miſſus eſt de aula ſummi dei legat⁹
ſingularis inſignis. vt filiu₃ dei conciperet:
contra oēm cōe₃ curſu₃. Ubi dicit Albert⁹
ſuper Miſſus eſt. q quatuor ſunt mūdi ge
nerationes humane: nec eſt inuenire aliū
modum. Quia vt dicit Tho. in. 3°. diſti. 3.
Et Dama. conceptio illa fuit miraculoſa.
Primus modus ſine femina ⁊ maſculo: vt
Adam factus a deo. Secundus vt ſine fe
mina ex viro: vt Eua ex coſta Ade. Ter
tius ex muliere ⁊ maſculo: vt eſt cōmunis
omniu₃ naturalis generatio. Quartus ſin
gularis: vt eſt ex femina ſine viro: ⁊ hic eſt
marie virginis. Unde fuit mater ⁊ virgo ſi
mul: q eſt priuilegium ſingulare. Tertia
dicitur gratia ⁊c̄. Ad quam pertinet reco
gnoſcere beneficia accepta. Quia vt dicit
philoſophus. 9°. ethicorum. Beneficiatus
tenetur recognoſcere benefactore₃. Et Se
neca li° de beneficijs. Ingratus eſt qui nō
cognoſcit beneficium. Idem. Beneficiorū
memoria ſeneſcere non debet. Iſta autem
gratitudo ſumme deo placet. Maria hāc
habuit. Quia vitam ſuam expendebat in
recognitionem beneficiorū dei: vt dicit Al
bertus. Confitebatur quotidie Joanni e
uangeliſte: non ſua peccata: ſed dicebat. O
mi Joannes: non ſum digna vocari mater
dei: quia non cognoſco filij mei beneficia.
licet recognoſceret. Unde Luce. 2. Maria
autem conſeruabat omnia verba hec con
ſe. in cor. ſ. Unde dicim⁹ q ē mr̄ oīu₃ grā₃.

Petrarcha.
Piena de gratie. e piena de virtude.
El ſignor e cũ tego: e ſempre tama.
Tanto che adir le lingue ſarian mute.
Unde patet tertia ratio.

Tertio ratiõe ⁊c. Cõcluſio eſt Theo
logoꝝ. Ubi ẽ maior humilitas: ibi
precipue maior exaltatio. Luc. 18.
Qui ſe humiliat: exaltabitur. Et. i. c. Exal-
tauit humiles. Eccli. 3. Quanto maior es
humilia te in oibus. De pe. di. i. §. Tacitur
nitas. Sine humilitate: nemini poteſt eſſe
ſalus. Et Pholonius. Inter ſapiẽtes ſapiẽ
tior eſt. q humilior exiſtit. Maria ſuper om
nes humilior fuit. Ideo ſup oẽs meruit cul
men oium gratiaꝝ. Fuit aũt humilis tripli
citer. Primo ore: qꝛ verbũ ſuperbũ nunꝗ̃
protulit. Aug. Reuolue diligẽtius euãgeli
ce hiſtorie ſeriẽ: ⁊ ſi quid increpatorium. ſi
qd durꝝ occurrerit in maria: de cetero ſuſ-
pectam habeas. ⁊ accedere verearis. Ille.
2°. corde: qꝛ ſe idignã reputabat mrẽꝫ di.
Tertio ope: qꝛ nõ dedignabaẗ ſeruire De
liſabeth in partu. Sed dubiũ iſurgit. Qua
re fuit tam humilis maria ſup oẽs: Reſpõ
deo ſm Tho. ſup Aue maria. ꝙ triplici ra
tione. Prima qꝛ debuit filiũ recipe totali-
ter in ſe: qui ẽ ſuper oẽs. ideo debuit humi
liari infra oẽs. Secũdo qꝛ debuit ſup oẽs
ſanctos ⁊ ſanctas ⁊ choros angeloꝝ exal-
tari: tanꝗ̃ regina celi: ideo debuit eſſe hu-
millima. Tertio qꝛ ſicut p ſuperbiam eue.
mors in mũdũ intrauit: ſic eꝯ: p marie hu
militatẽ vita mũdo reddita ẽ. Qr. 2. et hi.
Contraria ꝯtrarijs curanẗ. Und Eccleſia.
Mortẽ quã femina itulit: femina fugauit.
Et ex humilitate ſua. lꝫ eẽt ſãctior omnibꝰ
in celo ⁊ in terra: nunꝗ̃ tamẽ legiẗ de ea i
euãgelio. ꝙ aliqd miraculũ fecerit in pre-
ſenti vita: ante reſurrectionem filij. Scdm
Jacobũ de vorag. in mariali. Quelꝫ mul-
ier in ſuo partu cupit quinqꝫ: que oia fugit
virgo ex humilitate ſua. Primo virũ iuue-
nẽ ⁊ pulcꝝ. Maria habuit ſenẽ deſpectũ.
Secũo diuitẽ. Maria pauperem. Mat. 3.
Nõ̃ qd eſt filius fabri: Tertio in partu pul
chrum thalamũ. Maria habuit ſtabulũ.
Quarto ſeruitores. ⁊ obſtetrices. Ma-
ria habuit pro ſeruitoribꝰ bouẽ ⁊ aſinum.
qui p ſeruitio filium caleſaciebãt. Quinto
vult ociũ poſt ptũ ⁊ quietẽ. Maria opor-
tuit fugere cũ filio in egyptũ. Tolle inquit
ang. puerꝝ ⁊ matrẽ eius ⁊c. O humilita ſã
cta. De qua Ber. Maria etſi ex ꝟginitate
placuit: tamẽ ex humilitate ꝯcepit. Quia ſi
hũilis nõ fuiſſet ſpũs. ſ. ſup eã nõ quieuiſ-
ſet. Ille. Nulla creatura eſt humilior iuuẽ
ta ſub celo. Etlꝫ maxima fuerit humilitas
abrae: cũ dixit. Gen. 18. Loquar ad dñm:
cũ ſim puluis ⁊ cinis. Et Job: cũ dixit. 17.
Putredini dixi pater meus es: mater mea
⁊ ſoror mea vermibus. Et Joãnes bap. dũ
ſe vocẽ appellauit. Tamẽ marie humilitas
ſupauit hoꝝ humilitatẽ: ⁊ quorũcũqꝫ alio
rũ. Und in Can. ſuo. Reſpexit humilitatẽ
ancille ſue. In verbo ancille. Quatuor an-
cillas legimus: ex humilitate cecinſſe can-
ticũ: inter quas Maria principatũ tenet.
Prima fuit maria ſoror moyſi. De qua
Exo. 15. d. Cantemus domino: glorioſe enĩꝫ
magñficatꝰ ẽ. Secũda Anna. i. Re. 2. Exul-
tauit cor meũ in dño ⁊c. Tertia Judith.
15. Cantate domino in cymbalis. Quarta
maria virgo. Luc. i. Magnificat aĩa mea
dominũ. Unde patet: ꝙ mater gratie. Un
de Ber. ſup Can. ſe. 8. Sileat miſericordi
am tuã o virgo beata: ſiqs innocatã in ne
ceſſitatibꝰ ſuis meminerit defuiſſe. Nos qdẽ
ſerui tui. ceteris in virtutibꝰ tibi congaude
mus: ſed in hac potius nobis ipſis. Lauda
mus virginitatẽ. miramur humilitatẽ: ſed
miſericordia tua ipſis miſeris ſapit dulci-
us: ⁊ crebrius innocaẗ. Ille. Petrar.
Dolce o virgine ſey ſenza miſura.
Ne poy moſtrarti bruſca: ouero amara.
Etuta dolce ſey ſenza miſura. Idem.
Achi tinuoca gia non ſon perdute.
Loration che preſto le exaudiſſe
Nanzi che quelle ate ſian peruenute.
Exẽplum. In li. de. 7. donis Joannes da-
maſcenus grecus: vt deo liberius vacaret
factus ẽ monachus. Qui libẽtiſſime laudi
bus virginis intẽdebat: ⁊ de ea pulchra di
cta cõpones manu ꝓpria ſcribebat. Cũqꝫ
ad inſtãtiam quorũdã nobiliũ quos doce
bat legeret. ⁊ poſt diſputationẽ cuꝫ ſcolari
bus ad litus maris deambularet cã ſpa-
ciãdi: pyrate ſarracenoꝝ eũ rapuerunt. ⁊
cuidã ſarraceno vẽdiderũt. Cui filiũ ſuũ
dedit litteris imbuẽdũ. Inuidẽs aũt ei quẽ
inſtruxerit

inſtruxerit vt ei ſuccederet. veniens Con/
ſtantinopolim ſcripſit litteras ſub ipſius
nomine Soldano babylonie: q. ſ. impera/
tor Conſtantinus qui ipſum Damaſcenū
gratum habebat. exercitum romanorum
ad partes remotas erat ducturus ſi abſq
impedimento terram grecie poſſet acquire
re. Unde litteras proiecit in conſiſtorio cā/
rum: que inuente ſunt ꝛ imperatori exhibi
bite. Qui attendens modum dictaminis,
vocauit Joannem dicens non poſſe nega/
re. q ille littere non continerent ſtilum et
moduꝫ. Qui hoc ſēties litteras ſe feciſſe ne
gauit. Cūq aliqui dicerent eum vt prodi/
torem occidendum: imperator manum de
xtram ei amputauit. Qua in abbatia ſuſ/
penſa vt perpetuo confunderetur. ipſuꝫ pa
trie proditorem denunciari fecit. Cum au/
tem. 6. feria diu in oratione vigilaſſet ꝛ fle/
uiſſet: illeniter tormenti virgo apparuit
ipſum confortans. Et cum diceret maxime
dolere propter vituperium monachorum.
ꝛ q non poſſet amplius ſcribere eius lau/
dē. ac miſſā celebrare vt ſolebat: virgo ma
num pendentem accepit. ac brachio omni
dolore remoto reſtituit. Mane facto: ſtupē
tibus cunctis celebrauit. Cūq imperator
queſiuiſſet ſi aliquem ſuum modum docuiſ
ſet. Reſpondit ſe filium ſaraceni docuiſſe.
Qui captus ſuam malitiam confeſſus eſt.

¶ Dominica. 4. De diſcordia: vel de odio
vel de remiſſione iniuriarum.

NOn erit he
res fili⁹ ācille. cū filio li
bere. Ad gal. 4. ¶ Dal
flume di eloqntia ꝛ au
reo pelago. Pub. Cor/
nelio Scipione. cū ſoli
do fundamento rationis. fuit concluſuꝫ in
ter omnes virtutes neceſſarias gouerno ꝛ
regimento reipu. ꝛ boni cōmunis: maxime
eē neceſſariā pacē. vnionē. ꝛ amorē r̄ciproco
cū. Unde Lactan. in. 5. lib. c. 8. Quā beat⁹
eſſet. q̄cq aureus humanarum rerum ſta/
tus. ſi per totum orbem manſuetudo. ꝛ pie
tas. ꝛ pax. ꝛ innocentia ꝛ equitas. ꝛ tempe
rantia: ꝛ fides moraretur. Que ſnīa verifi/
catur per Policratem in. 6. li. c. 7. de Ita
lia. Infelix Italia que ciuilibꝫ in ſeipſa
ſciſſa diſcordijs de culmine fortūe delecta,
pateſcit inſultibus exterarum gentium. q
bus conſueuerat imperare. Romam nāq
mundi culmen ꝛ dominam: ſuorum diſſen/
ſio ciuium reddit ancillantem. Super ver/
bo. Polic. pone quattuor monarchias mū/
di: que ad nihil venerunt propter bella ꝛ
diſcordias. Prima fuit caldeoruꝫ que icē
pit a Nino: tempore abrae. Secūda Car/
thaginēſiuꝫ que icepit a. d. Didone. Ter
tia Romanorum que a Romulo ꝛ Remo.
Quarta grecoꝝ que ab Alexādro magno
que propter diſſidia. diſcordias. ꝛ ſimulta/
tes ſunt terre equate. Unde eſt q maxima
pars xp̄ianitatis ē in manu Turchi: Cer
te propter bella. Ubi Conſtantinopolis?
Ubi niger pōtus? Ubi ſcuteri? Ubi capha?
Ubi trabeſunda? Ubi tota grecia. ſiml' cū
Tracia ꝛ Theſalia? In manu infidelium
ſunt propter diſcordias xp̄ianorum. Ideo
xp̄s. Luc. xi. Omne regnum ꝛc. Et Lactā.
in. p°. c. 3. Quicquid eniꝫ diuiſionem capit:
ꝛ interitum capiat neceſſe eſt. Quapropter
clamat Paulus Phil. p. Oro vt charitas
veſtra magis ac magis abundet. Quare
o Paule? Quia ſine ipſa opera noſtra ni
hil valent ad meritum vite eterne. xi. q. 3.
c. Archiepiſcopus. Sine concordia ſpernit
deus cuncta. nec recipit oblationes ſacer/
dotum. Ideo partialis ꝛ odioſus ꝛ diſcor/
dans non ſunt dei ſed diaboli. Unde ꝛ
priuātur hereditate patris noſtri dei. Un/
de Paulus ſub velamento duorum filioꝝ
abrae ancille ꝛ libere. ſignati per duos po/
pulos bonos ꝛ malos. d. Non ꝛc. In qui/
bus verbis de diſcordia: vel de remiſſione
iniuriarum predicabimus hodie. Ubi tria
conſideranda ſunt.

¶ Primum. dicitur offenſionis.

¶ Secundum. dicitur malignationis.

¶ Tertium. dicitur inductionis.

PRimū dī ꝛc. Utrum diſcordia ant
odiū ſit peccatū mortale. Due ſūt
opiones. Una q ſic. alia q nō. Opi
nio q̄ dicit q nō: aſſumit fundamentū tale.
Si odiū eēt mortale: nō reperiret in ſanctis
viris: Sed in ſanctis inuētū eſt odiū: vt in
Dd q ſanctus erat. In pſ. 25. Iniq̄s odio

habui ꝛ legē tuā diſſeri. Et Act. 15. c. Orta ē diſcordia inter Paulū ꝛ Barnabā. Igit̄ nō ē peccatum. Preterea in deo reperitur. Sap. 13. Abhominabilis ē deo ipſius ꝛ ipietas eius. Eccl'iaſtici. 12. Altiſſim⁹ odio habet pctōres. Igitur non eſt peccatum mortale: aut veniale.

¶ Secunda opīo dicit ꝙ ſic. Unde Jo. 1. Cano. 3. c. Qui non diligit: manet in morte. Omnis qui odit fratrem ſuū: homicida ē. R⁹ ad hanc difficultatē ƀz Th. 22. q. 34. ar. 3. Albertū in. 3. di. 35. Qꝺ odiū eſt peccatū mortale. Que ꝯclūſio ꝓbat̄ tripliciter. Primo rōne. Secūdo auctoritate. Tertio figura. Rōne duplici. Primo ꝑceptionis. Secūdo cōtrariationis. Primo preceptionis. Una maxima ē in theo. Oē qꝺ eſt contra preceptū diuinū. ē mortale peccatum. Sed odiū ꝛ diſcordia ac partialitas ē cōtra preceptū diuinū. Igit̄ ꝛc̄. Qꝺ ſit contra preceptū. pꝫ in vtroꝗ teſtō. Primo in veteri. Leui. 19. Nō ſtabis ꝯtra ſanguinem ꝓximi tui: Non queras vltionē nec memor eris iniurie ciuiū tuoꝝ. Sed diliges amicū tuū ſicut teipſum. Preterea. Exo. 23. Si videris aſinū odiētis te iacere ſub onere nō ptrāſibis ſed ſubleuabis cū eo. Glo. interlinearis. Si preceptū eſt de aīali plus de homine. Eccl'iaſtici. 28. Relinque ꝓximo tuo nocenti te: ꝛ tūc dꝑrecāti tibi pcā ſoluentur. Scꝺo in teſtō nouo. Mat. 6. Scriptū ē antiqs. Diliges amicū tuū: ꝛ odio habebis inimicū. Ego aūt dico vobis. Diligite inimicos veſtros: bene facite his ꝛc̄. Sup q̄ Chriſo. Qualē vis erga te deū eē: cum delictoꝝ tuoꝝ veniā poſcis: talē te exhibere debes his q deliquerūt in te. Jlle. Et a Cano. de pe. diſ. 5. c. Falſas. Qui odiū in corde gerit: ſciat ſe verā pniam non poſſe pagere. Scꝺo rōne ꝛc̄. Illud ꝙ ē charitati ꝯtrariū que ē ꝟtutū excellētiſſima ē mortale: Sed odium ē charitati ꝯtrarium: vt ponit Tho. 22. q. 38. ar. 1. Unde apl's. 1. Ad Cor. 13. Si linguis hoīum loquar ꝛ angelorū: charitatē aūt non habeā: factus ſuꝫ velut es ſonans aut cymbalū tinniens. Et ſi habuero oēꝫ ꝓphiam: ꝛ nouerim myſteria oīa. Et ſi habuero oēm fidem: ita vt mōtes trāſferam: charitatē aūt non habuero nihil ſum. Et ſi diſtribuero oēs facultates meas in cibos pauperum. Et ſi tradidero corpus meū: ita vt ardeā: charitatē āt non habuero nihil mihi ꝓdeſt. Jlle. Unū in huius figurā. Geñ. 4. Caim qꝛ odium habuit ad Abel: eius ſacrificium fuit reprobatum. Unde pꝫ ꝯclūſio. Sed querit aīa cara dubiū. Que ſunt illa que odiū generāt: ꝛ pacem turbāt: Reſpōdet Egidius li. de regimine principū. Et alij doctores. Qꝺ ſunt quatuor peccata.

¶ Primū eſt peccatum ſupbie.

¶ Secundum eſt peccatum auaritie.

¶ Tertium ē peccatum luxurie.

¶ Quartum eſt peccatum inuidie.

¶ Primū ꝛc̄. Qꝺ pꝫ in triplici lege. Primo angeloꝝ. Diuiſio ipſoꝝ ortū habuit ex ſupbia luciferi. De qua Iſa. 14. In celum aſcēdā. ſ. trinitatis ꝛ exaltabo ſoliū meū: ꝛ ero ſimilis altiſſimo. Et hac ſuperbia vna ps illoꝝ remāſit in celo deū adorando humiliter. alia pars in infernum fuit abiecta cum principe tenebrarum. Et hoc ꝓpter ſuperbiam regnum fuit diuiſſum. Unde Apoc. Factum eſt prelium in celo michael: ꝛ angeli eius pugnabant cum dracone: ꝛ michael preualuit: ꝛ proiectus ē draco ille qui vocabat̄ diabolus. Jlle. Unde ꝙ hodie non ē pax: Qꝛ quilibet vult dn̄ari.

Scꝺa eſt lex iudeoꝝ. In. 3. R. 12. Di ꝙ Salomone mortuo Roboam eius fili⁹ dixit populo iudeorum qui querebat alleuiationē: a ſuo rege de le angarie: Ut hodie ſunt. Minor digitus meus: groſſior ē dorſo Salomonis. Ipſe vos cecidit flagellis: ego vos ſcorpionib⁹. O ſuperbia regis. Unde dicit Cicero. 1. de offi. Nihil eſt laudabilius preclaro viro: placabilitate ꝛ clementia. Ob quā ſuperbiam regis: diuiſum eſt regnum in duas partes: Sed ſi queris qs miſit regem in hanc ſuperbiaꝫ: Reſpōdeo ꝙ conſilium iuuenum cui adherebat: relinquens illud ſenum: cum eēt male factum. Unde phs. 6. Ethi. Iuuenes nō poſſunt eē prudētes: qꝛ prudētia requirit experientiā: que multo indiget tēpore. Et hoc Romulus centum ſapientes de populo elegit: q erant veterani

veterati quorum conſilio res pub. regebat qui dicebantur ſenatores & patres conſcripti. Senatores propter ſenſus & maturitatis etatem: quaſi ſeniores. Patres vero conſcripti propter affectum. Quia ſicut patres erant circa bonum reipublice. Et hoc Alexander magnus: dum ad aliquod bellum pergebat: non eligebat robuſtos corpore tantum: ſed veteranos qui cum patre ſuo Philippo militauerant. & ſic ſapientia eorum de hoſtibus triumphabat. Unde Cicero de ſene. Non viribus aut velocitate corporis res magne aguntur: ſed conſilio: grauitate: & ſententia. Iam huius figuram. Numeri xi. Dixit dominus Moyſi. Congrega mihi de ſenioribus iſrael. 70. viros: vt ſint iudices & magiſtri populi: & iudicent populum. Prattica. quod nunc in conſilijs: ſunt iuuenes colerici, fatui, imprudentes. Et hoc reſpu. male ſe habet. Senes ſunt habendi in reuerentia. C. de veteri iure enu. l. Deo auctore. Tanta autem a nobis antiquitati habita eſt reuerentia: vt nomina prudentium virorum taciturnitati tradere nullo patiamur modo. Ille. Et Leui. 19. Coram cano capite conſurge & honora perſonam ſenis. Et. i. Ad Thi. 5. Seniorem ne increpaueris: ſed obſecra vt patrem. Sapi. 4. Senectus. n. venerabilis eſt. Quando moritur ſenex plange o fili. Ad propoſitum. Roboam ergo ſpreuit conſilium ſenum. Unde factum eſt vt Jeroboam ſeruus Salomonis regnaret in hieruſalem ſuper. x. tribus. Tertia lex romanorum. Oroſius li. 6. de Julio ceſare: quod ſuperbia ſua voluit obtinere regnum & imperium. Unde ſenatus ei contradixit: Pompeius vero pro ſenatu arma ſuſcepit pro republica: & ex hoc diuiſi ſunt ad inuicem. Julius perſecutus eſt eos: & victoriam contra Pompeum obtinuit: & factus eſt rex romanorum. Et propter hoc tota ciuitas ſtetit per quatuor annos in diuiſione. in quibus annis facta eſt effuſio ſanguinis terribilis. ¶ Secundum peccatum &c. Unde tot bella: Ab auaritia. Lucanus. Certamen mouiſtis opes. Et Sene. li. de quatuor virtutibus. Quietiſſimam vitam augerent homines in terris: ſi hec duo verba a natura omnium re-

rum tollerent meum & tuum. Ille. Unde diſcordie Unde lites in palatio: Aduocati: Procuratores: Certe ab hac. Probatur duplici lege Judeorum & romanorum. Primo iudeorum. Gen. 13. de Abraam & Loth: qui erant amiciſſimi propter diuitias & auaritiam diuiſi ſunt ab inuicem. O quam bone familie in preſentiarum ſe diuidunt: & funditus vadunt. Quia vt dicit Lactan. primo lib. c. 3. Quicquid enim capit diuiſionem: & interitum capiat neceſſe eſt. Et chriſtus. Luc. xi. Omne regnum in ſeipſum diuiſum deſolabitur. Secunda lex romanorum Titus liuius libro de origine vrbis. d. Quod nobiles romani expulerunt vnam partem a roma: & ipſi adinuicem diuiſerunt agros. & proprietates expulſorum ab vrbe. Unde expulſi tantam iniquitatem ſuſtinere non valentes: ad arma ſunt concitati ex vtraque parte. Et ſic diuiſiones & lites facte ſunt in roma. & vaſtationes domorum. & poſſeſſionum. & ſanguinis confuſio. Unde multa millia ſunt interfecta. Unde hoc: Clama. Ab auaritia. Ex hac procedunt vſure: ſacramenta falſa. ¶ Tertium peccatum eſt &c. Lactan. 3. Nulla vehementior cauſa: quam vnius femine a multis maribus appetitio. Juuenalis Nulla fere cauſa eſt in qua non femina litem mouerit. Probatur in duplici lege. Primo iudeorum. Judicum. 19. de leuita: qui erat de tribu beniamin: cum eſſet in Gabaon cum vxore ſua. hoſpitatus eſt cum quodam amico ſuo: Gabaonite eam ceperunt quia pulchra & violauerunt: ex quo dolore mortua eſt. Uir autem eius poſuit eam ſuper aſinum: & in Betel eſt reuerſus: vindictam petens per ſingulas tribus. Unde interfecti ſunt quinque millia. Secundo in lege grecorum. Achilles grecus viſa Poliſſena tam pulchra: in eius amore captus: poſt multas ſtultitias ab illa occiſus eſt. Preterea: Paris in greciam veniens duxit ſecum Helenam de grecia in troiam. Unde ex hoc tota grecia commota eſt contra troiam contra quam venerunt. Et ſic Armatis mille & ducentis nauibus troiam potenter obſederunt. Unde tot mala in rerum natura. belli. colori. ſoneti. nigromantie. & huius. Uere

nō. de Elena

ab hac. Unde quidam. Ue miſero iuueni/
qui ſtat ſubiectus amori. ¶ Quartuꝫ pec
catum quod paceꝫ diſſipat: eſt inuidia. Ua
lerius li°. 4°. Nulla eſt tam modeſta felici
tas: que malignitatis dentes vitare poſſit.
Unde tot diſſenſiões in populis? Inter ar
tifices in omni arte? Ab inuidia. Probatur
in duplici lege. Primo iudeorum. i. Re. 18.
Cum populus daret laudem Dd. d. Saul
percuſſit mille ꝛ Dd decem millia. Amiciti
a q̄ erat inter Dd ꝛ Saul ꝟſa ē i odiuꝫ: ita
ꝙ querebat eū interficere. 2° lege romão
rum. Uale. li°. 5. c. 4°. d. ꝙ. M. Coriolanuſ
romanus: ex inuidia bannitus eſt apud
Uolſcos. Propter quod maxima diſcordi/
a inter eos ꝛ ſenatuꝫ fuit. Unde ex hoc Co
riolanus venit contra romam cum exerci/
tu terribili ꝛ cum maximo romanorum ter
rore: ſed ex nutu matris pax fuit facta. O
quis enarraret mala que ex hac emergūt:
Propter que oīo tollenda eſt.

s Ecundum dicitur ꝛc̄. Quatuor ſūt
malignitates huius vitij odij. ꝛ diſ/
cordie.

¶ Prima ē naturalis legis contrariatiua.
¶ Secunda eſt hūani cordis obduratiua.
¶ Tertia eſt crudelitatis inductiua.

¶ Prima eſt ꝛc̄. Thō. i. 2. q. 91. Lex natu/
ralis eſt regula naturalis rōnis: directiua
humanorum actuum. Obſeruator aūt hu
ius legis ē hō. De quo philoſophꝰ. 1°. Pol.
Homo eſt optimum aīaliuꝫ. ſegregatus au
tem a lege ꝛ iuſtitia: eſt peſſimum. Hec lex
clamat alta voce. Quod tibi non vis fieri:
alteri ne facias. Et econuerſo. vt dicit Di.
i. c°. i. Et diſ. 9. Sana. Et. i. q. i. c°. Placuit.
Ad propoſitum. Si eſſes in odio cum ali/
quo: velles pacificari. Et ſi per viam icede
res. velles ſalutari. Bona vita compagno/
Uelles ꝙ reſpiceret oculo gratioſo: ꝛ che
el te parlaſſe. Et tu fac ſimiliter compagno
De hac lege naturali. illuſtrati pagāi. Iuſ
ciuile. ff. de legationibus. l. Queſitam. Cuꝫ
inter hoīes cognationem quandam natu/
ra contraxerit: conſequens eſt hoīem homi
ni inſidiari nephas eſſe. Ala pratica. Su/
mus oēs in natura conformes. Ideo debꝫ
eſſe adinuicem amor. Qꝛ vt dicit philoſo/
phus. 8. eth. Similitudo ē cauſa amicitie.
Eccꝭ. 13. Omne aīal diligit ſibi ſimile. Sumꝰ

oēs ab vno patre generati ꝛ matre Adam
ꝛ Eua. Ab vno patre ſpūali. De quo Mat.
6. Pater nr̄ qui es in celis. Mat. 23. Unus
eſt. n. pater veſter qui in celis eſt. Oēs aūt
vos fratres. De hac lege fuere illuſtrati pa
gani qui ſuis inimicis veniam dederunt.
Uide Uale. in. 5. lib. c. i. Rubrica de clemen
tia romanoꝝ. Ubi ponit cauſam quare ro/
mani magnifici ſūt appellati: qꝛ p̄ni fuerūt
in dāda venia inimicis ſuis. O animi ge/
neroſi qui inter ceteras eoꝝ virtutes fuere
humani. Adſūt exēpla q̄plurima. Primo
iducit exempluꝫ Pompei Emuli regis Ar
menie noīe Tigrāis cū hūiliꝫ victoriā ipſiꝰ
ipſuꝫ reduxit in patriā ſuā honorifice. Pre
terea exemplum de Lucio Paulo qui fuit
dux romanorum: audiens Perſaꝝ regem
victū ad ſe adduci fecit: quē ſemper habue
rat infeſtū. occurrit ei cū ornamentis deco/
ratus romani impꝝ: curuatūq; ad genua.
dexterā porrigens eleuauit: ꝛ in tabernacu
lum ſuū introduxit: ꝛ eū in ſolio ſuo ſecum
ſedere fecit. d. Sicut egregiū eſt hoſtem co/
artare: ita laudabile eſt infelici miſeri. Pre
terea Aug. epiſtola ad Marcellinū de Iu
lio Ceſare refert ꝙ tāte mēorie fuit. ꝙ nihil
ſolebat obliuiſci: preter iniurias. Et cum ſe
mel caput Pompei emuli ſui eſſet ei preſen
tatum: amare fleuit. d. Nō placet mihi vin
dicta: ſed victoria. Si pagani hoc egerunt:
plus chriſtiani. Ualerius in. 5. Humanitaſ
dulcedo: barbaroruꝫ ingenia penetrat. Et
Aug. i. de Ci. dei. Propriū romanorum fuit
parcere ſubiectis: ꝛ debellare ſuperbos. Ac
ceptaq; iniuria ignoſcere. q̄ʒ perſequi male
bant. Ille. Unde patet prima malignitas.
¶ Secunda dicitur ꝛc̄. Bernar. lib. de con/
ſideratione. Ad Eugeniū papam. Cor du/
rum eſt: quod contritione nō ſcinditur. pie/
tate non emollitur. precibus non flectit. mi
nis nō cedit. flagellis induratur. 5. cōditio
nes ſunt cordis duri. Prima conditio. Con
tritione non ſcinditur: quia tales nō dimit
tunt partes: non confitentur: non ſe cōmu/
nicant. ꝛ ſic deſperati ad infernuꝫ vadant.
quia dimittunt filijs malum exemplum: di
mittunt arma in domo ꝛ gladios ſangui/
nolentos. lanceas. Secunda conditio pie/
tate non emollitur. Tales non habent pie/
tatem imo inimico adducunt duplicia. O
talis eſt

talis eſt infirmus. Mal ge dia dio: Talis fuit impietas iudeorum ad pilatum. Ecce rex inquit veſter. Clamauere. Tolle eum crucifige. Tertia cōditio precibus non flectit. Non predicationes. non pregerie amicorum poſſunt flecti. Si tamen promittunt non ſeruant Nulla gens infidelior talib⁹. Nullus confidat de promiſſione partialium. Quāuis ore promittant: in corde habent diabolum. Eccleſiaſtici. 12. Non credas inimico tuo in eternum. Et prouerbium. De inimico reconciliato non te fidar: Aſculani omnes iurauerunt per ſignum crucis nunq̄ tenere partes. In paucis diebus iuramentum fregerunt. O gens perfida. O diaboli. Quarta conditio Minis non cedit dei aut ſanctorum. Neminem timet odioſus. Exemplum illius patris de q̄ Euſebius de preparatione euan. qui duos fratres ad inuicē litigantes de lacu aque cum non poſſet eos quietare totam aquā conduxit cum baculo per deſertum in ſui ignominiam. Quinta conditio. Flagellis induratur. Indurantur corda talium vt nullo pacto velint remittere. De tali odioſo. Job. 41. Cor eius indurabitur quaſi lapis. In monte vercellenſi. Cum terra eſſet turbata partialitatum: mater abſcondit duos filios ſuos ſub vegete veniens partialis in preſentia matris accepit filios ⁊ vnum in aerem proiecit: ⁊ ipſum cum gladio recolligebat: ⁊ poſtea proiecit in murum. Alium cepit ⁊ poſuit pedes ſuper cuꝫ ⁊ eum gladio per medium ſcidit ⁊ in faciē matris piecit. ¶ Tertia dicitur ⁊c̄. Adeo eſt graue peccatum: q̄ nulli parcit non fratri: non amico. Gen̄. 4. Ex odio Caim occidit fratrem ſuum. Gen̄. 37. Filij Jacob ex odio fratrē ſuū vendiderūt iſmaelitis. 30. den. E piu forte. Ex odio phariſeorum chriſtus occiſus eſt. Vere lācea longini nō fuit ita amara: vt cor odioſi. Illa trāſfodit corpus mortuum xp̄i. Odium autem: hominē viuum. Non eſt tanta malignitas in feris: vt eſt in odioſo. Unde Aug. 12. de Ciui. dei Non enim intra ſe leones. aut intra ſe dracones: qualia hoīes intra ſe bella gerūt. Ille. Animalia poſt bella ad paſtū vadūt. Eccleſiaſtici. 27. Volatilia celi poſt conflictum ad ſibi ſimilia conueniunt. Sed odioſus non. Sed euenit illi: vt ſicut eſt durus i dimittendo: ita ei deus in remittendo. In euangelio. Sic enim pater veſter celeſtis faciet vobis ſi non remi. ⁊c̄. O compagno! ad capitulum veni. Dic pater noſter: vſq̄ ad illud. Dimitte nobis ⁊c̄. Orationem cōtra te facis non pro te. Unde Chriſo. Si iniuriam non dimittis que tibi facta eſt: non orationem pro te facis: ſed maledictionē ſuper te inducis. Quarta eſt ⁊c̄. Non ē generatio ita fatua ſub celo; vt ſunt partiales. Dicunt Jo. baptiſtam gibelinum. Qr digito oſīdit. Ecce agnus dei. Jo. euangeliſtam guelfum. Dicunt eccleſiam guelphā: Imperatorem gibellinum. Et ſic ſe adinuicem ciuitates ſe deſpiciunt: ⁊ mortales. Ex hac fatuitate ciuitates: ⁊ caſtella deſtruuntur. Unde Tullius lib. de ami. Que domus tam ſtabilis: que ciuitas tam firma: que non odijs funditus poſſit euerti? Ille. Cur deſolata eſt roma? Certe vt habꝫ Aug. in pluribus locis de Ciui. dei: propter ciuilia bella. Adſunt ciuitates italie. O bononia mater ſtudiorum. O ianua regina maris. O parma. O placentia. O aſſiſiuꝫ. O viterbium. O alie ciuitates: que diſcordijs ⁊ partialitatibus dediſtis locum. Ubi eſt gloria veſtra? Plangunt menia: Palatia ruinata. Vere ſententia Saluſtij verificat in catelinario. Cōcordia parue res creſcunt: diſcordia maxime dilabuntur. Unde patet ſecundum.

t Ertium dicitur ⁊c̄. Inducimur ad dimiſſionem huius odij. ⁊ iniuriarum ſm doctores quadruplici ratione.

¶ Primo rōne preceptionis.
¶ Secundo rōne fructificationis.
¶ Tertio rōne exemplificationis.
¶ Quarto rōne flagellationis.

¶ Primo ratione ⁊c̄. Quadruplex lex. Prima diuinalis. Quid dicis o ieſu. Jo. 15. Hoc eſt preceptum meū vt diligatis inuicem ſicut dilexi vos. Et Mat. 18. Petrus ad ieſū dixit. Quotiens peccabit in me frater meus: dimittam ei vſq̄ ſepties? Reſpondit ei. Nō dico tibi vſq̄ ſepties: ſed vſq̄ ſeptuagies ſepties. i. totiens quotienſ. 2° de precepto legis canonicalis Amb. xi. q. 3. c. Archiepiſcopus. Sine concordia ſpernit deus

cuncta. Si faceret homo omnia bona: ex
alia parte odium haberet, nihil agit. Ter-
tio de precepto legis ciuilis. ff. de officio
preſidis. l. Congruit. Congruit bono ⁊ gra-
ui preſidi curare vt pacata ⁊ quieta ſit pro
uincia: quā regit. Et. C. de veteri iure enu-
cleando. l. Deo auctore noſtrum gubernan
te imperium quod nobis a celeſti maieſta-
te traditum eſt: ⁊ bella feliciter peragimus
⁊ pacem decoramus: ⁊ ſtatum reipublice
ſuſtentamus: Ille. Contra pretores ⁊c.
Quarto precepto legis paganalis. Demo-
ſthenes in oratione ad Alexandrum. Cuꝫ
enim vincamur a dijs in omni munere: ſo-
la clementia eſt: que nobis deos reddit e-
quales. In. 4. Eth. Eſt ſeruile poſſe ⁊ velle
vindicare ⁊ obliuiſci magnificum. O q̃ eſt
magnificum. Sene. Si magnanimus fue-
ris: nunq̃ reputabis tibi iniuriam fieri.
¶ Secundo ratione ⁊c. Homo conſequi-
tur remiſſionem peccatorum: ⁊ paradiſuꝫ.
Unde Tho. 22. q. 25. Dicit ꝙ plus eſt me-
ritum diligere inimicum q̃ amicum. Quia
ex maiori charitate procedit: cum ſit contra
naturam: ⁊ nil grauius poteſt deo fieri q̃
inimicum diligere. Exemplum Joannis
Gilberti qui educto enſe dum inſeque-
retur inimicum ⁊ iam cepiſſet ⁊ ille flexis
genibus per merita paſſionis chriſti oraſ-
ſet veniam. Uenias inquit ad crucifixū: vt
videam vtrum velit tibi parcam. Cumq̃
ambo ante figuram lignei crucifixi eſſent
⁊ Joannes interrogaret an ſibi tale donuꝫ
gratū eēt, inclinauit ſe ligneū caput. ⁊ am-
bo ad deū ſūt ꝯuerſi. ¶ Tertio ratione ⁊c.
Triplex exemplum. Primum paganorum
Cum eſſet Diogenes mire opinionis in po
pulo: quidam dixit ei. Multi dicunt mala
de te. Reſpondit. Non ti curar. Oportet ſa
pientiam ab inſipientibus feriri. O verbuꝫ
gratioſum. Secundum exemplum ſancto-
rum. De ſtephano qui dixit. Ecce video ce
los apertos. Dn̄e ne ſtatuas illis hoc pec-
catum. O Lucia. O Caterina martyr. O
Agata quid feciſtis de veſtris iniurijs?
Uere deum pro illis orauimus vt illis par
ceret. Et tu o maria cum videbas filium tu
um male tractari, latus aperiri, tamen pa
trem exorabas vt eis parceret. Tertium ex
emplum eſt ieſu chriſti, qui in tormentis po

ſitus: dixit patri Luc. 23. Pater ignoſce il-
lis. Super quo Bernardus ſup Can. Ser
mone. 63. Flagellis ceſus, ſpinis coronatus,
clauis confoſſus, opprobrijs ſaturatus, pa
tibulo affixus. Immemor tamen omnium
dolorum dixit. Pater ignoſce illis: quia ne-
ſciūt quid faciunt. Pater amantiſſime: pa-
ter benigniſſime. Ubi dicit Hieronym⁹ ſu-
per Naum prophetam: ꝙ hoc verbum fuit
tante efficacie in auribus iudeorum. Ꝙ
circa. 5000. iudeoruꝫ audito hoc verbo ad
chriſtum ſunt conuerſi. Unde patet tertia
ratio. ¶ Quarto ratione ⁊c. Unde tot fla-
gella: de careſtie, guerre, infirmita. ⁊ alia q̃
plurima? Certe quia non eſt pax ſed odia:
que diuinam iram prouocant. Quod tibi
oſtendo tali figura: que eſt beati Uincen-
tij. De quodam rege qui ciuitatem quan-
dam edificauit proprijs ſumptibus. Unde
miſit in ea ruſticos ⁊ eos nobilitauit. faci-
ens eos ciues: poſſeſſiones ⁊ alia bona
eis tribuens. Petens ab eis pactuꝫ: vt om
nino non haberent contubernium cum ini
micis ſuis. Sed infra paucos dies fecerūt
regi ſex tradimenta. Primum quia fidem
regi fregerunt de omnibus non ſeruando.
Secundum quia ipſum cum baliſtis expu-
lerunt extra ciuitatem. Tertium quia am-
baſſiatores regis occiderunt. Quartum q2
reginaꝫ indumentis ſuis nudauere. Quin
tum quia eius filias ſeptem violauerunt.
Sextum quia filius qui regnare debebat
diuiſerunt ipſum in duas partes: ⁊ ſic regi
miſerunt. Uidens autem rex hoc turbatus
eſt valde: ⁊ capitaneum miſit qui omnes
occidit: ꝙ nec gallus nec gallina ibi canta
bat. Notate verba. Moraliter. Iſte rex eſt
deus pater. Apo c. 3. Rex regum ⁊ domin⁹
dominantium. Fecit ciuitatem. i. eccleſiam
⁊ fidem noſtram. In ea poſuit nos faciens
nos ciues per baptiſmum. Sed mali chri-
ſtiani faciunt regi ſex tradimenta. Primuꝫ
quia fidem in baptiſmo frangāt. Ueni ad
capitulum o chriſtiane. Sacerdos in in-
greſſu eccleſie dicit. Quid petis? Reſpon-
det compater: fidem. Et ſacerdos. Quid ti
bi preſtat? Reſpondet vitam eternam. Et
ſacerdos iterum replicat dicens. Abrenū-
cias ſathane? Reſpondet abrenūcio. Prat
tica, per omnia peccata. Abrenuncio ſuper

die.inuidie.ire. Et nihil facis o homo. Secundum: quia extra ciuitatem cum blaſſemijs eijciunt ipſum deum. O quot blaſſemie. Quale caſtrum. villa. ciuitas. vbi non vituperetur nomen dei: Unde Pius papa ad Turchuȝ. Confuſa ſunt omnia ⁊ turbata. Blaſſematur deus. nullus timor. nulla legum reuerentia. Tertiuȝ: quia occiderunt ambaſſatores. i. predicatores: qui hodiernis temporibus non audiuntur: ſed potius fabule: cauadenti. Apoſtolus. Ad fabulas conuertent. Quartum quia reginaȝ. i. eccleſiam militantem nudauerunt. O prelati eccleſie quomodo hodie ſtat eccleſia: Bona pauperum ⁊ religioſorum ⁊ conuentuum vadunt in caualli. cani. De illo prelato cardinali qui ſex mille ducatos expendit omni anno circa canes: ⁊ coruȝ ſeruitores. O dio: graue peccatum. Alia bona in comedendo. O pieta: nunc eſt nuda la meſchina: Male ſtant alturia: omnia deſolata. Quintum quia filias violauerunt idest dona ſpiritus ſancti: inter que precipuum ē el timor de dio. De quo. ps. Initiū ſapientie eſt timor domini. Unde tot mala: Quia non eſt timor dei ante oculos hominum. Sextum quia filius qui regnare debebat diuiſerunt in duas partes. O ciues mei audite me. Diuiſerunt in partem guelfam ⁊ partem gibellinam. O fides catholica: quomodo male tractaris. Ex hac diuiſione omnia mala eueniunt. Oſee. x. Diuiſum eſt cor eoruȝ: nunc interibunt. Contra apoſtolus ad Ephe. 4. Una fides. vnū baptiſma. vna eccleſia. vnus deus: A chi viua: o placentia. guelfo: guibellino: Clama. Uiua la fede: viua ieſu chriſto: viua el paradiſo. Ex hac diuiſione ſequuntur: deſtructiones ciuitatum. occiſio hominum. Unde Pius papa reſpōſuȝ habuit a Turcho. Quod non timebat chriſtianos: quouſq; regnabat inter eos hoc verbum: guelſo ⁊ gibellino. Et cum dicerent ei ſui barones. Illuſtriſſime princeps tota chriſtianitas ſe contra vos mouet. Reſpondit vni ex illis. Apprehende faſciculum ſagittarum ⁊ frange. Probauit: ſed minime potuit. Iterum tentauit: ſed non potuit. Iſte autem eas apprehendit a vna vna: ⁊ eas fregit. Sic faciā inquit de xpianis a vno a vno eos frangam: quia non ſūt vniti. Pratica. Pp diſcordias q̄ veniūt mala oīa. O tore preparate le brune. Quia cito venient dies: in qbus filius fugiet patrē. filia matrē. amicus amicū. vicinus vicinū. O italia plāge. O italia time. O italia caue ne ppt̄ diſcordias tuas in te deſeuiat ira dei. Uocauit ipſe te multis ānis: dotauit amplis bñficijs. Miſit ad te p̄dicatores ſuos. Terruit te ſignis ⁊ pdigijs. Senſiſti terremotus. peſtilētias. ⁊ ſterilitatē grandē. Cōminat⁹ ē tibi de⁹. Sic. Certe hoc fecit vt induceret te ad pniam. Et tu in dies durior fis in pctis. ⁊ malitia pſeuerādo. O italia decora. O regio diuitiaruȝ plena. Noli cōtēnere deū. noli exacerbare maieſtatem eius. Sȝ reuertere ad dñm deū tuū: penitendo de peccatis tuis. Qđ ſi egerim⁹ ⁊c̄.

Feria. 2. quarte hebdomade quadrageſime. De ludis fortune.

AVferte iſta hinc. Jo. 2. c. Erat prope paſcha iudeorum ⁊ ieſus aſcendit hieroſolymā. In tribus ſolennitatibus in anno tenebātur conuenire in hieruſalem: vȝ. in paſcha. in penthecoſ. in feſto tabernaculorum: vt dicitur Exo. 23. Aſcendit autem ieſus ad feſtum paſche. Et inuenit in tēplo oues. ⁊ boues. ⁊ colūbas: ⁊ mercatores qui talia in templo vendebant. Turbatus ieſus fecit flagelluȝ de funiculis: et omnes eiecit de templo. His autem qui columbas vendebāt: dixit. Aufferte iſta hinc ⁊ nolite ⁊c̄. Sed quare placabiliter eiecit vendētes columbas: Reſpōdeo q̄ hoc egit ratione ſignificati: non ratione columbe. Spiritus ſanctus deſignatur per columbā: per tres conditiones quas habet. Prima quia habet gemitum pro cantu: ſic ſpiritus ſanctus facit peccatorem gemere. Secunda q̄r ſine elle: ſic ſpirit⁹. ſ. Sap. 12. O q̄ȝ bonus ⁊ ſuauis eſt ſpiritus tuus. Tertia nidificat in foraminibus petre: ſic ſpūs. ſ. in lateribus chriſti ſpem ponere facit hominē ⁊c̄. Uidētes talia phariſei: idignati dixerūt. Qđ ſignū oſ̄dis nob. ſ. qua ptāte hec facis

Rñdit ieſus. Soluite templum hoc. Solui
te.i.ſoluetis. Non eſt ℣bum inductiuũ ad
faciendum: cum fuerit ſimplex malum ex p
te iudeorum: ſed eſt verbum denunciatiuũ
quod erat per ipſos fiendum. Soluite.i.ſol
uetis. Qꝛ in paſſione chriſti: fuit anima ſo-
luta a corpore. Et in tribus diebus excita-
bo illud. Non dicit poſt dies tres: qꝛ chriſt⁹
non fuit mortuuſ per tres complete: ſed.39.
horis. Dixerunt ergo iudei. Quadraginta ⁊
ſex annis edificatum eſt templum hoc: ⁊ in
tribus diebus excitabis illud: Hoc dicũt
iudei eſſe impoſſibile. Et multo plus deriſiſ
ſent: ſi reſurrectionem ſui corporis dixiſſet
aperte. Qꝛ difficilius eſt reſuſcitare mortu
um: ꝙ tale edificare templũ. Et iudei non
loquebantur de templo edificato a Salo-
mone: quod fuit conſtructum in.7. annis:
vt dicitur.3. Re.6. ſed de tẽplo edificato poſt
captiuitatem babilonicam. Ille autem di-
cebat de tẽplo corporis ſui. Ac ſi dicat. Uos
queritis ſignum de mea poteſtate. ⁊ ego di
co vobis. ꝙ ſi corpus meum diſſolueritis p
mortem: ego illud reſuſcitabo per meá vir-
tutem. Unde multi crediderunt in eum: vi
dentes ſigna ⁊ prodigia que ⁊c. Applica.
De ludis fortune predicabimuſ hodie. De
quibus ſunt.3. videnda myſteria.

¶ Primum. dicitur diſtinctionis.

¶ Secundum. dicitur abhominationis.

¶ Tertium. dicitur punitionis.

PRimum ⁊c. Secundum Tho. 4°.
di.16. q. vl. a. p̄. Ric. 4. di.17. Archi.
2. p. Robertum olcoth ſuper Sap̄.
Albertu ʒ in. 4. di.16. Duran. 2. ſen. Triplex
eſt ludus. Et ſm hanc diſtinctionem poteſt
ludus cognoſci quando peccatum eſt.

¶ Primus eſt proueniens ex magna de-
uotione.

¶ Secundus eſt prouenĩẽs ex humana re
creatione.

¶ Tertius eſt prouenĩẽs ex diabolica ſug
geſtione.

¶ Primus ⁊c. De quo in p̄s. Omnes gen
tes plaudite manibus: iubilate deo in vo-
ce exultationis. Et iſte eſt ludus quem ca-
tholici faciunt in ſolẽnitatibus: vt in repre
ſentationibus corporis chriſti. Aſcenſiõis.
Refrectionis. ⁊c. Qui ludi poſſunt fieri ſi-
ne peccato: vt ponunt Cano. ſʒ Hoſt. ⁊ In
nocen. in. c°. Cum decorem. De vita ⁊ ho-
neſtate clericorum. Qꝛ tales repreſentatio
nes ſi fiant cum deuotione: mouent aĩos
multorum. Ex hoc eccleſia inuenit vſuʒ or-
ganorum ⁊ cantuʒ. p̄s. Laudate eũ in tym
pano ⁊ choro in cordis ⁊c. Quos Auguſ.
⁊ Greg. inuenerunt. Ad hunc ludum indu
cimur exemplo Dauid. De q̃uo. 2. Re. 6. di
citur. ꝙ ludebat coram archa domini quẽ
vxor Michol videns per feneſtram eũ ſal
titantem deſpexit in corde ſuo. ⁊ imprope-
rauit ei. Dauid autem reſpondit. Uiuit do
minus. qꝛ ludam ante dominum qui elegit
me. ⁊ ludam ⁊ vilior fiam pluſꝙ factus ſũ
⁊ ero humilis ĩ oculis meis. Hoc ceſſit Da
uid in meritum. Michol vero quia eum de
ſpexit: percuſſa eſt ſterilitate. Super quo
Greg. dicit. Ego plus ſtupeo Dauid ſaltan
tem. ꝙ pugnantem. Pugnando enim ho-
ſtem ſubdidit: ſaltando coram domino: hic
vilẽ ſeipſʒ fecit. Unde patet ꝙ ludus iſte eſt
ſanctus ⁊ bonus. ¶ Secundus ⁊c. Quan-
do quis vtitur aliquib⁹ verbis ſolatioſis
ob recreationẽ ſui ⁊ alioꝝ: qd non ẽ pcm̃.
Ita tñ ꝙ nihil turpe miſceatur. ⁊ nihil do
nec ꝓximo iniurioſum. Talis ludus ẽ lauda
bilis. Et rõ eſt. Cũ. n. hõ ſit occupatus circa
terrena: iõ indiget aliq̃li recreatione. Unde
poeta. Interpone tuis ⁊c. In. i. Pol. Ois
labor indiget rege. Ibidẽ. Ludus. ſit ꝑꝑ
regem. In. 4. ethi. Reges ⁊ ludus: in vita
vñr eſſe ñcia. Ci°. p°. offi. Ludo ⁊ ioco vti
lʒ: ſic ceteris quietibuſ. Tho. 22. q. 168. hõ
enim ſic indiget ex parte corpis recreatiõe
corporali: vt dormitiõe et cibo qꝛ eſt ℣tus
finite: ita ex parte aie q̃ hʒ finitas operati
ones. Uñ indiget recreatione. Ad hunc lu
dũ inducimur duplici exẽplo. 1°. ſcõꝝ. 2°
paganoruʒ. 1°. ⁊c. Jo. euãge. q aliqñ lude
bat cum auicula in ſolatiũ. Prete. Ber. di-
xit culpã de nimia pñia. Petrus martyr fu
it deceptus a diabolo de ꝑcitate vite. q ad
tãtã miſeriã venit aliqñ: ꝙ ñ potat apir os
vñ optebat ĩ vocari. Pre. Anto. cũ diſcipul
p deſtũ ibat ob cãʒ recreatõis. Quos qdã
ſagittari⁹ vidẽs ſcãdalizat⁹ ẽ. Ille ℣o hoc
ꝑpendẽs: vocauit ad ſe intẽderet inquiẽs
arcũ ⁊ ſic retineret. Quod ille faciẽs vide
retꝙ arcũ dficere: relaxauit. Cui Anto. q̃re
ſic feciſti: Rñdit. qꝛ frãgeret. Ait Anto. Si
militer

mille aius hoīs frangeref:ſi nūq̄ꝫ a ſua in-
tentōe relaxaref. Prete. de Ꝺic. q hēbat leo-
nē:ad ſolatiū. Et Paphnu. q hēbat q̄ndā
gattā cū qua ludebat. 2°. Exemplo paga
noꝝ. de Themiſtocle phō:q q̄uis ludere
nollet:alios nō impediebat. Cōtra aliquos
ſcrupuloſos. Uale. li. 2. c. 3. Rubrica d̄ iure
triūphādi. Triūphāti fiebāt mlti ludi ſola
cioſi. vt alij moueref. Uñ Th. vbi. s̄. a. 4°.
Laudat Eutropeliā. q̄ eſt ꝯuerſio ꝟborum
ad ſolatiū: vt hꝫ phs. 4. Eth. Ex hoc ꝯſue-
tudo i religiōibus inoleuit. vt tpe carnaſal.
ꝛ in aduētu ꝛ infra ānū: fr̄es hēant recrea
tionē. Ꝺis ergo vtēdū eſt ſꝫ parū: ꝛ cauere
ſupaūdantiā. Qꝛ vt dicit. ph. 9. Eth. Dele-
ctatio eſt nec̄ia ad vitā. ſicut ſal ad cibum:
Faciūt duo mala mulieres: q̄ nimis ſalant
maneſtras. Primū. qꝛ dāt cām murmuran
di viris. Scōm. qꝛ nimis bibūt ꝛ catarrum
generat. De iſto ludo. Zach. Ciuitas reple-
bif ludētibus. ſ. hoībus. pueris. religioſis.
Sꝫ q ſūt ij ludi: Rñdeo. Pro adoleſcētib⁹
ludus pile. Pro viris: ludus ſcacoꝝ. Pro iu
uenibus: iactus pali. curſus. Pro dn̄is tpa-
libus: ſono li buſoni. La caça. cani. caualli.
Pro mulierib⁹ ali garelli. Pro p̄latis eccle-
ſie. epīs. cardinalib⁹. catuli. ſimie. q̄uis coꝝ
ſolatia debeāt eſſe potius in ſcripturis ꝛ li
bris: q̄ꝫ in hmōi. Iuxta illud. 2. Mach. 1°.
Hn̄tes ſolatio libros ſanctos in manib⁹ ve
ſtris. Qꝛ di. 38. Ignorātia mr̄ eſt cunctoꝝ
erroꝝ. Pro religioſis ꝛ p̄ſbyteris: ē lud⁹ ſca
coꝝ q nō ē phibit⁹ eis. cū ſit idustrie nō for
tune. Si tñ non eſt ſcandalum ſecularium.
Uñ pꝫ. ¶ Terti⁹ ludus ꝛc̄. Et eſt vbi fiunt
ihoneſta ꝛ turpes res q̄ ſunt ꝯtra dꝫ ꝛ vitu
perař nomē dei. Sed qui ſunt ij ludi: Rñ-
deo. ꝙ oīs ludus q innitif fortune. Ut p̄n-
cipaliter ludus datoꝝ. cartaꝝ. ꝛ naiborū ꝛ
oīs ludi qui innitif fortune. ꝛ vbi agif p̄icu
lum vite: vt gioſtre. ꝛ aliis exercitijs nociuiſ
qui ludi phibenf ab eccliā: ꝛ ſunt mortale
peccatū. Uñ ꝛ ſācti viri marie hos vitant.
Tob. 3. dicit. Cū ludētibus non me miſcui:
nec cū ijs qui ambulāt in leuitate Iere. 16.
In medio ludētiū nō ſedi. Sed qꝛ luſor nō
credit. triplici rōne pbaf mortale peccatū.
¶ Primo rōne excōicationis.
¶ Secundo rōne prohibitionis.
¶ Tertio ratione cōminationis.

¶ Primo ꝛc̄. Snīa eſt Th. 4. di. 18. q. 3. ar
1°. Iuſte aliqs excōicari nō pōt niſi p cul-
pa mortali. p quā a charitate diuiſus ē: qꝛ
excōicatio eſt grauiſſima penaꝝ. Sed luſo
res debent excōicari. Quod pꝫ p Cano. di.
35. c. Epſ aūt laycus alee deſeruiēs: aut de
ſinat: aut cōione priuef. O clerici audite.
Quod intelligif ſꝫ glo. qñ ex cupiditate qſ
ludit: vt plures faciūt. Sed ob recreationē
ꝛ modeſte vt p̄uuli faciūt nō credo eē mor
tale. Sed hodie ludūt. mala intētione: iō
grauiter peccāt. ¶ Scd̄o rōe ꝛc̄. Illud q̄d
ē p legē phibitū: eſt mortale. Sꝫ ludus ta
xilloꝝ ꝛ cartarū phibef p legē Cano. ꝛ Ci
ui. igitur eſt mortale. Uide tu o legiſta. ff. d̄
aleatoribus p totū. ff. in pemio. Quis lu-
dos eos appellet: ex qbus crimia oriūtur.
Et ad. l. agliam. l. Nam ludis. Ludus p̄ni-
cioſus culpa eſt. Et in Auten. de ſctiſſimis
epīs. §. interdicimus. Clerici ad aleas et ta
xillos nō ludant: nec interſint hmōi ludis.
Et q̄uis capi. loquatur de clericis: tñ ꝛ de
laycis etiā intelligif. Qꝛ argumentū vacat
a ꝯtrario ſenſu. Ut etiam dicitur Di. 35. c°.
Epſ. Unde pꝫ eius phibitio. ¶ Tertio rōe
ꝛc̄. Qꝛ talibus cōminaf de⁹ Luc. 6. Ue vo
bis. ſ. luſoribus: q nunc ridetis. Glo. p luſo
ribus intelligif. Ue aūt ſignat dānationeꝫ
eternā: q̄ nō niſi p mortali dētur. Igif eſt
mortale oīs ludus fortune. Uñ pꝫ cōcluſio.
In qbus ꝓbis dubiū qf. vtrum teneātur
ad r̄ſtitutōeꝫ tales: Rñdet Th. 22. q. 32. a.
7. ꝙ in trib⁹ caſibus tenef qs quod acqrit
p ludū. Primus eſt cū acqrit ab ijs qui nō
pn̄t alienare: vt ſunt furioſi. mētecapti. mu
ti. ꝛ minores. 25. ānoꝝ: ꝛ maxie pupilli. Te
nef ergo ad reſtitutōeꝫ tutorib⁹ ꝛ curatori
bus. Et q viciſſet ſeruo: qꝛ qcqd hēt eſt do
minoꝝ: ꝛ qd acqrit dn̄o acquirit. C. p quaſ
pſonas nobis acqrif. l. i. Et. ff. d̄ tpībus pu
blicis. l. Pecuniā. ¶ Secūdus caſus. Cum
acqrit p fraudem. Puta vtendo falſos ta-
xillos. Uel alio mō decipiēdo. Nā hoc ē re
ſtituendum ei q amiſit vel habenti curam
eius: quia furtū eſt. ¶ Tertius caſus. Qñ
qs traxit aliquē ad ludū. vl̄ per vim aut p
importunitatē. ſiue in principio ſiue medio
ludi cū velit deſinere ꝛ nō ſinit: tenetur ad
reſtitutōeꝫ. Sed qbus fiet reſtitutio qñ vo
lūtarius cū volūtario ludit ex cupiditate:

non per fraudē: vendet Th. Jo. andr. Petrus de Pal. Jo. Cal. sup cap. Clerici. q̄ sūt paupibus eroganda: aut ad ꝯsiliū confessioris. Unde patet primū.

s Ecundū dicit̄ ⁊c. Non est peccatū ita do abhoiabile: vt peccatū ludi. Et vix est dare actus in quo cōcurrant tot mala: sicut ex ludo. Et sicut deus inuenit. 21. litteras alphabeti: alie aūt postea sunt superaddite ad cōponendū biblia: vbi ē oīs sapīa reuelata. Ita diabol⁹ inuenit bibliam. s. datos. vbi posuit. 21. puncta tanq̄ lr̄as nigras. Ubi in vsu suo repitur omnis malitia peccati. Et quot sunt puncta in datis tot ab eo scelera ꝓcedunt. Ut videam⁹ per ordinē peccata: que ab ipso ꝓcedunt.

¶ Prima littera est A: quasi primus punct⁹ quod est peccatū. i. amissio tpis: quo nihil est p̄ciosius. Ar in. 4. ph. Nihil habem⁹ de tempore nisi nūc. De quo nūc. 2. Cor. 6. Ecce nunc tp̄s acceptabile: ecce nunc dies salutis. Et Ber. Nil p̄ciosi⁹ tpe. Sen. ad Luc. Ep̄la. 1. Ita fac mi lucilli. vendica te tibi. et tp̄s quod adhuc aut auferebatur aut surripiebat̄ aut excidebat collige ⁊ serua. Oīa mi lucilli aliena sunt: tp̄s tm̄ nr̄m est. Ita p̄ciosum est: q̄ dānati darent oīa regna mūdi p̄o hora tpis. Et q̄uis multis videatur leue: tn̄ etiā paganis sapientibus graue reputat̄. Sen. Nulla maior iactura: q̄ tēporis amissio. Nō pōt recupari. Poeta. Tempo perduto ⁊c. Eccli. 4. Fili ꝯserua temp⁹. Istud amittitur a lusoribus. O quā poterit reddere rōem deo: q totā diē ⁊ noctē aliq̄n perdunt i ludis.

¶ Secūda littera est B. i. Blasfemia. Cantāt̄ letanie in vituperiū sanctoꝝ. In nullo exercitio ita sepe blasfemat̄ deus magnus: vt in ludo. Unī deus ꝯquerit̄ Isa. i. Filios enutriui ⁊ exaltaui ipi āt spreuerūt me. Et Ro. 2. Nomē meū iugiter blasfematur. Sꝫ deus particularit̄ eos punit. Aliq̄n oculi taliū ceciderunt sup mensa lusoꝝ: vt Rauēne. Aliq̄n os versum est horribiliter. Et de quodā mantuano qui deglutiebat bolū in ore cum digito. Aliq̄n sunt mortui mala morte.

¶ Tertia littera ē C. i. ꝯtūelia. Nā ꝯtumelias sibi inicē dicūt. Saloso. asino. Ladro. quod est pctm̄ mortale: vt dicit Tho. 22. q. 72. ar. 2. Et rō: q: ledit ꝓximū suū in fama cōtra charitatē. Unī xp̄s Mat. 6. Qui dixerit frī suo fatue: quod ptinet ad ꝯtumeliam reus erit gehēne: q̄ non debetur nisi ꝓ mortali. Igitur est mortale peccatum.

¶ Quarta littera est D. i. dissipatio substātie tpal: frequēter videmus hoc ꝯtingere. q̄ iuuenes emācipati a pētib⁹ magnas diuitias expendūt. ⁊ ad maximas miſias veniunt. Luc. 15. Dissipauit substantiam suā viuendo luxuriose.

¶ Quinta littera est E. i. Ecclesie ꝯtēptus. Q: cū eccl'ia ꝓhibeat ludū fortune: tn̄ nō curāt. imo truffāt. Et q truffat ecclesiā: deū truffat. Luc. x. Qui vos spernit: me spnit. O lusores. O praui. O peruersi. qui deum spernitis.

¶ Sexta littera: est F. i. furtū. Nā q dediti sunt ludo. qn̄ nō habent ad ludendū furantur. ⁊ pr̄i: ⁊ aliq̄s. O parētes respicite bene domū. O artifices q habetis lusores: respicite bene: q: opus est. O peccatū graue.

¶ Septia littera: G. i. gula. Qui. n. vincūt: sicut male acq̄sierunt pecuniā. ita male expendūt: q: eunt ad tabernas. faciūt conuiuia. expendunt in crapulis. Et filij. vxor. ⁊ familia nō nisi cum mala conscientia comedere possunt.

¶ Octaua littera: H. i. homicidiū. Nā aliquando lusores de verbis veniūt ad verbera. De verberibus ad vulnera. De vulneribus ad homicidia. O quot occiduntur. Sicut de illo qui occisus est pro vno marculo mantue.

¶ Nona littera: est I. i. inuidia frīa. Nam qui perdit: quādo videt bursam vacuari. ⁊ vincentis plenā inuidet de pecunia. vnde dolet. Et hoc q̄nq̄ ꝓcurat aliquod malum cōtra ipm. Dolet. tristat̄. clamat.

¶ X. est K. i. Caristia rerū q̄ sequitur in domo. Modo deficit panis. mō vinum. mō lectus. mō vestis vxoris. et ad iudeū: vxor cōqueritur. familia irascitur. maledicit. Unde nulla est pax. Isa. 77. Nō est pax impijs dicit dn̄s. O lusores. O puersi. O mali.

¶ XI. est L. i. Laudatio mala: q: se laudat esse bonū lusorē. vn̄ de malo se laudat. Cōtra. Prouer. 2. Letāt̄ cū male fecerint. Et ps. Laudatur peccator in desiderijs anime sue. Unde est peccatū mortale.

¶ XIJ. est

¶ Xij.eſt. M.i.mēdaciū. O quot mēdacia dīr ibi. Cōtra Dd. Perdes oēs q loquunt̄ mēdaciū. Vñ ſunt filij diaboli. Quia Jo.xi. Mendax eſt. ⁊ pater eius.

¶ Xiij. eſt N.i.Negligētia. Nā luſores: ꝓpter hoc vt habeant mai⁹ tp̄s ad ludendū: negligunt diuina. miſſas. officia. oratiōes. ꝑdicatōs. niſi forte orent vt deus faciat eos vincere. Sed audiant Amb. Neſcit diuina iuſticia patrociniū preſtare criminibuſ. Negligunt ſeruare feſta.

¶ 14. eſt O. ideſt odiū. Nam odiunt eos q vincunt eis: ⁊ ꝙ peius eſt deū qui nō facit eos vincere. Et in tm̄ odium ꝓrumpūt aliquando: vt quod nō poſſunt ipſi sceleſti hōmines facere in pſona dei ⁊ ſanctoꝝ: faciūt in picturis ⁊ imaginib⁹ quibus miraculoſe aliquando exiuit ſanguis. Et aliquādo tales a diabolo arrepti ſunt ⁊ vexati. Odiunt etiam homines ſe reprehēdentes de tanto ſcelere. O diunt ſeipſos. O quot ſunt reperti. qui ſeipſos occiderunt. ⁊ iecerunt ſe piſcandum.

¶ 15. eſt P. ideſt ꝑticipatio ſceleriſ. Hoc peccatū a multis parcipatur. Ab illis qui dant eis pecunias. Ab aſpicientibus. Ab illis q dant eis menſam. A facientibus datos ⁊c̄. Ro.p̊. Digni ſunt morte. qui cōſentiunt facientibus.

¶ 16. eſt Q. ideſt queſtō litigioſa. Dū vnus dicit ſua puncta tot fuiſſe: alius negat. vn⁹ dicit vnū: alius oppoſitum. Quod contra apoſtolus. Honore inuicem preuenietes.

¶ 17. eſt R. ideſt Rapina. Aliquādo quaſi violenter vnus trahit alterum ad ludum: vel volentem abire retinet inuitum. Et falſos datos ſubmittit. Tūc eſt ſicut rapina.

¶ 18. eſt S. ideſt Scandalum: quia hoc vitio ſcandalizantur paruuli. vt cito inclinentur ad tale vitium: cum ſit vna coſa giota. Et tu o paterfamilias caſtiga filium.

¶ 19. eſt T. ideſt triſtitia. que tanta eſt: vt nihil boni ſciat agere: nec ire ad diuina.

¶ 20. eſt V. ideſt vſura. Si quis vult decez pro centum promutuo que exponit: eſt vſura. Sed quid de illo qui cum. x. florenis exponit ſe ad ludum: ⁊ eadem die lucrabitur centū florenos: Vſura eſt.

¶ 21. eſt. x. ideſt xp̄ianitatis vituperatio: Qꝛ per ludum vituperatur nomen dei. Cōtra illud apoſtoli. Non vituperetur miſterium nr̄m. Peto a te o luſor. Eſne xp̄ian⁹: Accepiſti baptiſmū: O pr̄ ſic. Ego dico ꝙ non. Qꝛ vt dicitur extra de ꝓbēdis ⁊ dignitatibus.c. Cum ſm̄ apoſtolum. Chriſtiani dicuntur a xp̄o. Non es chriſtianus ſed iudeus. Ad vos clamo o ciues: qui non corrigitis talia mala. Propter q̄ veniūt fames. cariſtie ⁊ alia mala. Patet primum.

Tertium dr̄ ⁊c̄. Duplici pena punitur hoc vitium. Primo tꝑali. Exo. 32. Qꝛ ppl̄s adorauit vitulū aureum ludens coram eo: occidit dn̄s de eis. 25. millia. Preterea. s. Vinc. dicit ꝙ quidaz ꝑdidit ludendo: iratus ſagittaz ꝟſus celum miſit quaſi volens deū ꝑcutere: q̄ die. 5. reuerſa eſt ſagitta ⁊ percuſſit luſorē ſuper mēſam ⁊ mortuus eſt. Scd̄o punit̄ pena eternali. De qua Cyrillus ad Aug. refert de quodā nepote ſuo qui orbatus parentibꝫ eū educauit. Hic in iuuentute mortuus ē. Appꝛuit āt patruo ſuo Cyrillo di. eſſe dānatū. clamans cū lachrymis. Pro nulla alia re inquit: niſi qꝛ non propoſui me abſtinerē a ludis ex quibus deū vituꝑaui. Preterea Ceſarius narrat de quodā milite q Themo vocabat̄: ſic erat deditus ludo vt die noctuqꝫ ſꝑ luderet. Apparuit ei demon in ſpecie hoīs eū inuitantis ad ludum. Cum āt ſuaderet ei demō: vt iteꝝ luderet quia perdebat. iratus dixit miles. Vere es diabolus. Reſpondit. Sic ſuz. Et ſtatim ſuffocauit ipſum: ⁊ mortuus eſt damnatus. Corpus autem ſuper tegulas diaboluſ diſſipauit per viſcera. Exemplum in vitis patruz de illo qui orauit crucifixum. Quod peccatū ei diſplicebat. Reſpondit ꝙ ludi. in quo nomē dei blaſphemat̄. Interpone Aug. di. Videtur conſumata nequitia hominuz qui filium dei crucifixerūt: ſed eorum maior qui nolunt recte viuere. Et Job. 21. Tenēt tympanum: ⁊ gaudent ad ſonitum organi. in puncto autem ad inferna deſcendunt. Corrigant ſe itaqꝫ luſores ⁊ reuertātur ad dominum: quia ipſe dabit illis gratiam: et tandem gloriam ſempiternam.

¶ Feria tertia quarte ebdomade de penis inferni.

IAm dic
ſeſto mediāte: aſcē
dit ieſus in templū
ꝛ docebat. Joā. 7.
¶ Scdm Nicolaū
de lira: Dies feſtus
hic dr̄ totum tp̄s il
lius ſolennitatis q̄
durabat per dies.
7. Et ſic mediū hu
ius feſti erat in. 4ª
die. Et tūc xp̄ſ aſcē
dit ꝛ docebat. Et mi
rabanť iudei dicētes. Quō hic litteras ſcit
cū non didicerit? Scdm glo. Opinio inter
iudeos fuit ꝙ xp̄s eēt pauper: ꝛ filius fa-
bri. Mar. 6. Nōne hic eſt faber? Et Mat.
13. Nōne hic ē filius fabri? Et ꝑ ↄ̄ñs crede
bant iſti iudei: ꝙ eēt eiuſdē artis. cū patre
ſuo putatiuo Joſeph qui dr̄ fuiſſe faber li-
gnarius. Et probabile videť. ꝙ xp̄s eandē
artē exercuit: qꝛ nō fuit occupatus in lr̄is
ꝛ doctrina: vſq; ad triceſimū etatis annū:
nec ante fuit intētus ſtudio: ſ; qd̄ dr̄. Quo
modo hic litteras ſcit ꝛc̄. Nec ē veriſimile
ꝙ tanto tp̄e fuerit ocioſus. Magis autem
veriſimile eſt: ꝙ fuerit occupatus in arte
patris ſui putatiui q̄; in alia. Et hoc videť
per opinionem iudeorum. Quō hic lit. ꝛc̄?
Reſpondit ieſus. Mea doctrina: nō ē mea
.q.d. Jſta doctrina que eſt mea approbati-
ue. ꝛ ſubiectiue. Non ē mea: per exercitium
humane acquiſitionis: ſed eius qui miſit
me. i. data eſt mihi a patre. Quia filiꝰ ſm̄
naturam diuinam: licet habeat eandē ſciē
tiam cum patre: tamē habet eam ab ipſo.
Scdm vo naturam humanā: habet aliam
ſciam. ſ. creatam: non tn̄ habet eam ꝑ exer-
citium acquiſitam. ſed ab inſtāti ↄceptio-
nis infuſam. Mea ergo doctrina nō ē mea
ꝛc̄. Inter iſtos iudeos erant tres ḡnatiōes
peſſime: contra xp̄m aduerſantes. Quidā
aduerſabantur: eo ꝙ in ſabbato curabat:
cū nō liceret iudeo aliquid facere ꝛc̄. Qui
bus rn̄dit xp̄s. Mihi idignamini qꝛ totū
hominē ſanū feci in ſabbato. Nūquid vos
ñ circūcidiť pueros vr̄os? Et aialia ſoluitis?
Multo fortius curare poſſum corpa hoīū
in ſabbato. Aliq̄ idignabanť. Quia quere
bāt eū apphēdere: in ꝑſona. Quibus rn̄dit.
Quid me q̄ritiſ iterficere? Judei magnū op
probriū ei itulerť. Demoniū habes. S; pa-
tiens fuit ad hoc: in exemplum noſtrum.
Bias philoſophꝰ. Infelix nāq; nimiū eſt q
ferre nequit infelicitatē. Periander ph̄s.
Inter ſcdas res eſto moderatus: inter ad-
uerſas prudēs. Aliq̄ idignabanť. Qꝛ oino
mortē in eū querebāt. S; xp̄s expandit in
eos clamydē ſue miſericordie. Qꝛ eos ↄuer
tit a ſua malitia. Vñ dr̄. Multi de turba
crediderūt in eū. Glo. Cepit eos ſpūalr: q
corpalr volebāt eū cape. Qꝛ ſmo dei ē ha
mus. qui dn̄ capit capiť. Applica. De penis
inferni hodie erit ſmo. Que ſunt quinq;.
¶ Prima. dr̄ cruciatio eternitatis.
¶ Secunda. dr̄ priuatio luminoſitatis.
¶ Tertia. dr̄ afflictio igneitatis.
¶ Quarta. dr̄ aſſociatio malignitatis.
¶ Quinta. dr̄ priuatio diuinitatis.
p Rima dr̄ ꝛc̄. Querit dubiū. Vtrū
pena iferni ſit eterna? Ad hoc due
ſūt opiones. Pria ꝙ nō. alia ſic. Pri
ma ꝓbat itētū ſuū duplici meº. Pº auctē.
Deute. 25. Scd; mēſuram delicti: ſic erit ꝛ
plagaꝝ modꝰ. Et. 16. q. i. c. Sigs. Scd; mē
ſurā delicti: iponēda ē pnia. Et. C. de penis.
l. Negs. Vnuſq; ꝑ crie q̄ fuerit deph̄ēſus
modū ↄgrue ſeueritatiſ excipiet. Jlle. Ad ꝓ
poſitū. Culpa pcōis i pn̄ti ſclo tpalr fuit ꝑ
x. aut. xx. ānos. iō pn̄iri d; tpalr ꝛ fite. vt pe
na corrñdeat culpe. Et ꝑ ↄ̄ñs pena iferni ñ
erit etna: ſed momētanea ꝛ tpalis. Scdo
ꝓbať exº. de Traiano impatore: q p̄cibus
Greg. ab iferis fuit liberatus. Et per ↄ̄ñs
pēa erit tpal. Opio Orig. ꝙ oēs ſaluabāť.
¶ Scda opio dić ꝙ ē ifinita. Mat. 25. Ite
maledicti in ignē etnū. Reºſ; Th. in. 4.
di. 46. q. i. ar. 3. Et Alb. in Comp. Theolo-
gie. li. 7. Qd̄ pena infernalis: eſt etna. Qd̄
probatur triplici ratione.
¶ Primo rōne dignitatis.
¶ Secundo rōne voluntatis.
¶ Tertio rōne contēptibilitatis.
¶ Cōclo ē phi in. 6. eth. Qd̄ pena taxatur
ſm̄ grauitatē eius in quem peccatur. Ex-
empli gratia. Quanto perſona eſt dignior
tanto pena erit grauior. De percuſſiōe cle-
rici ꝛ ſecularis. De papa ꝛ cardinali. De
priuato ciue ꝛ principe. Ad propoſitum.
Quicunq; peccat mortaliter. peccat in de-
um: qui eſt bonum infinitū. Vnde puniri

debet pena infinita. Quãuis iudas peccarit temporaliter vtpote actu finito: tamen peccauit in bonuz infinitum. Unde puniri debet pena infinita ⁊ eterna. Quãuis concubinarius: q̄zuis vſurarius. odioſus. blaſfemus. ⁊ tales huiuſmodi faciant opatiões finitam de ſe. tamen peccãt in bonum infinitum. ſ. deũ. Unde merito pena debent puniri infinita. ¶ Secundo rõne ⁊c̃. In hoc differt iuſticia humana a dina iuſticia: q̃ humana iudicat ſm apparẽtiã exteriorẽ: ſm ꝙ extra videt. Sed diuina aliter ſe hʒ: q̃ iudicat ſcdm ꝙ intus iacet: q̃ cor intuetur: ⁊ voluntas pro facto reputatur. Unde de pe. di. i. c. Si cui. §. ſequenti. Uolũtas ꝓ facto reputatur. Et. 14. q. 5. c. Si qui. Et. c°. Fur aũt. Et rõ. Quia homines vidẽt que foris apparent: deus aũt intueť cor: vt dicitur. i. Reg. 16. Et q̃ volũtas peccatoris vſurarij. auari. concubinarij. ⁊ huiuſmodi q̄zdiu ẽ in ꝑſenti vita: ita ſe inclinat ad peccatum. ꝙ ſemꝑ peccare vellet: ſi poſſet. Ache modo frate Grabriel: Unde eſt ꝙ multi veniunt ad mortẽ: ⁊ nolunt confiteri. reſtituere male ablata. odia. cõcubinas remittere: Uere q̃ ſemꝑ peccare vellẽt. ⁊ in malis viuere. Et q̃ deus qui corda plui q̄z opera cogitat. puniet eos eterna pena ⁊ infinita. Unde Petrus in. 4. dis. Et habetur de pe. di. i. c. Uoluiſſent. petit a Gre. Scire vellez pater q̃ño iuſtũ eſt vt culpa que perpetraťcuz fine. puniatur ſine fine: Rñdet Grego. Hoc recte petre diceretˀ. ſi iuſtus iudex non corda hoĩum: ſed facta penſaret. Iniqui. n. ideo cũ fine deliquerũt: q̃ cũ fine vixerũt. Nã voluiſſent vtiq̄z ſi potuiſſẽt ſine fine viuere: vt potuiſſent ſine fine peccaŕ. Oñdũt enim quia in peccato ſemꝑ viuere cupiunt qui nunq̄z deſinũt peccare dum viuũt. Ad magnã ergo iuſticiã iudicantis pertinet: vt nunq̄z careãt ſupplicio: q̄ in hac vita nũq̄z voluerunt carere peccato. Ille. ¶ Tercio rõne ⁊c̃. Peccatores q̄dẽ ꝯtẽnunt bonũ infinitũ. ſ. ꝑadiſuz quẽ ſi voluiſſent potuiſſent eligere. ad quẽ erant creati. Sed elegerunt malũ eternũ. deſpicientes eternũ bonum. Iõ iuſte illis datur etña pena. Aug. 21. li°. de Ci. dei. c. xij. Factus eſt digñ⁹ malo eterno qui in ſe pemit bonum quod poſſet eſſe eternum. O fatuitas peccatoruz. Audiunt ſcripturas audiunt predicatores eis ꝓmittentes bonũ paradiſi. nõ curant. ſene ſano beſſe. Unde puniri debent eternaliter. per tot millia annorum: quot ſunt gutte maris. omniũ fluminũ. omniũ herbaruz. omniũ rerum. Apoc. 14. Aſcendit fumus tormẽtoꝝ eoꝝ in ſecula ſeculoꝝ. Rñdeo ad illd̕ Traiani imperatoris. ſm Tho. in. 4. di. 42. ar. 2°. Quod q̃ttuor fuere opiniones. Prima ꝙ Traianus fuit ad vitam reuocatus: vbi grãm ⁊ veniã ꝯſecutus eſt. ⁊ ſaluus eſt. Secunda ꝙ aĩa Traiani non fuit ſimpliciter abſoluta a reatu pene: ſed eius pena vſq̄z ad diem iudicij fuit ſuſpẽſa: poſtmodũ ſaluabitur. Tertia opinio: ꝙ Grego. liberauit animã illius nõ a loco inferni: ſed a pena. Quarta eſt ⁊ hec vera. ꝙ aĩa Traiani fuit liberata a pena inferni ⁊ miam conſecuta eſt: oratiõibus Greg. Quod factũ eſt nõ ſʒ legem cõem: ſed ſm diſpoſitionem diuine ſapientie. Que ꝓuidens Gre. oraturum ꝓ Traiano: nõ dãnauit ipm per ſniam diffinitiuam: ſed ꝑ ſniam ſuſpẽſiuã. Quod fuit quoddam particulare priuilegium. Ideo Hieronymus. Priuilegia paucoꝝ ſunt. Et extra de reg. iu. lib. 6. Ea que a lege cõmuni exorbitant: non ſunt trahenda in conſequentiã. Igitur pena eſt eterna. Job. 19. In inferno nulla eſt ⁊c̃. Aug. Si ſcirem patrem meũ eſſe in inferno: nõ plus orarem ꝓ eo: q̄z pro diabolo. Exemplũ pr̃is Dominici qui ſcolari quomodo ſaluareť interrogãti: dixit. Cogita dãnatorum eternitatem.

Ecunda pena ⁊c̃. Querit mõ. Utꝝ
s infernus tenebroſus ſit: Arguunt q̄
dam ꝙ nõ. Ratio. Q̃ ibi eſt ignis
materialis. qui de ſui natura eſt lucidus. Igitur ⁊c̃. Reſpondet Th. in. 4. vbi ſupra. Ric. in. 4. di. 16. Alber. lib. 7. Comp. theologie. c. 22. Quod ſimpliciter locus inferni eſt tenebroſus. nec eſt ibi aliquod lumẽ. quod viſum delectet. iuxta illud Mat. 22. Mittite eum in tenebras ex te. Sed tamen diuina iuſticia permittit ibi aliquod lumen eẽ per qđ damnati videre poſſint ſe mutuo. vnde doleant ⁊ triſtentur. Unde Gregor. 9. moꝝ. Ignis inferni: q̄zuis ad conſolationem non luceat: tamen vt magis torqueat ad aliquid lucet. Uidebũt ſe mutuo in ſupplicio illo. Pater filium. mater filiam. ami-

cus amicū. Ex qua viſione. dolor cauſabit.
O ꝙ̄ dolenda erit illa hora. Exēplū in libro
de. 7. donis. Cum quidā vſurarius infirma
retur: compulſus eſt a patre ſpirituali reſti
tuere: nolēs: ſic mortuꝰ eſt. Duo filij remāſe
runt. Unus damnatus eſt: quia bona p̄ris
ex vſuris aquiſita noluit reſtituere. Alius ī
greſſus religionem deum orauit demonſtra
ret ſtatum eorum. Cōceſſum eſt ſibi: ⁊ vidit
ambos in tenebris denſis inferni: ⁊ patrem
ſub filio eum blaſſemanteꝫ. ⁊ filius ecōuer-
ſo patrem. Poſtq̄ʒ ambos deſꝑatione Deū
omnipotentem maledicentes. ꝙ in tam vi
li ⁊ ignominioſo loco concluſiſſet. Infernꝰ
ergo eſt locus tenebroſus. Sed queris ani-
ma cara. Quare ibi ſunt tenebre? Reſpon
deo ꝙ ſol non poteſt expandere lumen ſuū
cum infernus ſit in centro. vt habēt Theo
logi in. 4. di. 43. Sed nota. ꝙ quattuor ſūt
in inferno loca. Purgatorium. Lymbus
ſanctorum patrum. Locus puerorūʒ. Ulti-
mus dānatorum. O pater care dic mihi q̄
ſo: quare magis eſt ſub terra: q̄ʒ alibi aut in
aqua aut in montibus? Rn̄dent doctores
Th. in. 4. di. 42. ar. 2°. Et. d. l. Ric. in. 4. di.
42. Quod eſt ſub terra. triplici ratione.

Primo ratione elongationis. Quanto
peccator plus in peccatis moratur: plus a
deo ſe elongat per gratie remotionem. In
ps. Longe a pctōribus ſalus. Et Prouer.
15. Longe eſt dominus ab impijs. Piu lon
tano da dio. che non ſia lo oriente dal occidē
te. Ad propoſitum. Cum ergo ſit a deo elō
gatus per culpam conueniens eſt vt locus
ei remotiſſimus detur. Et hic ē infernus re-
motiſſimus a paradiſo. Secundo ratiōe
dilectiōis. Amore carnis pecator peccauit.
ede queſto corpazo triſto. Quia ergo amo
re carnis peccauit: exhiberi debet quod ex-
hibetur carni mortue. Caro mortua datur
ſepulture in terra. igitur ⁊ auari ⁊ peccato
ris anima: recondi debet ſub terra. ſ. in ifer-
no. Tertio ratione derelictionis. Quia
dereliquerūt eternū bonum propter pecca
tum ⁊ propter vilia. ideo res vilis datur ei
ſcilicet terra. Aug. Nulla eſt maior ſtultitia
q̄ʒ propter bonum momentaneum perdere
bonum eternum. Quod probatur exemplo
Macharij: qui caput pagani reppit in he-
remo. a quo queſiuit tria. Primo vbi erat.
Reſpondit ꝙ erat dānatus. Secundo qua
lis pena maior ſua: an xp̄iani? Dixit xp̄ia-
ni plus maiorem eſſe penam q̄ʒ paganorū:
quia deum neſciūt. Tertio. Si erat magnꝰ
ignis inferni? Reſpondit. ꝙ quantū celum
diſtat a t̄ra. De hac tenebra. Job. x. Dimit
te me vt plangam paululū dolorem meum
anteq̄ʒ vadam ⁊ reuertar ad terram tene-
broſam ⁊c.

Ertia pena ⁊c. Utrum ille ignis ſit
corporeus? Fuit opinio quorūdaʒ.
precipue Auicēne. ꝙ non. Et ratio
huius eſt. Cum anima ſit incorruptibilis ⁊
materialis. ideo nō poteſt pati ab igne cor-
poreo ⁊ materiali cū ſit ſpūalis. Ad hoc re
ſpondet Th. in. 4. di. 44. ar. 2. Et Ric. i. 4.
di. 44. Quod ignis ille ē corporeꝰ. ⁊ mate-
rialis. In. 4. dia. Ignem gehēne corporeū
eſſe nō ambigo. Et q̄ʒuis deus ſi vellet poſ-
ſet dānatos punire pena ſpirituali tantuꝫ:
tamen eos congrue vult punire pena ſpūa
li ⁊ corporali. Quia in anima ⁊ in corpe ho
mo peccauit. Qui ignis precedit oēm penā
huius ſeculi. Quod probatur. duplici rōne
ſcdm Franciſcum de mayronis. in libro d
ſuffragijs mortuoꝝ. Primo ratione agētis.
Quāto agens eſt vigoroſius: tanto ⁊ actio
eſt vigoroſior. Sed agens deus eſt vigoro
ſius q̄ʒ ſit aliqua creatura. Ignis ille eſt q̄
dāmodo virtutis infinite. inquantuꝫ eſt in-
ſtrumentū diuine iuſtitie. Ideo actio illa. q̄
ſit ab ipſo imediate eſt vigoroſiſſima. Igit
ignis ⁊c. Secundo ratione patiētis. Quan
tonā patiens eſt nobilior: tanto ⁊ ipſa paſ
ſio eſt vigoroſior. Cum ergo in inferno. ani-
me patiantur ab igne corporeo que oībus
corporibus nobiliores ſunt. Sequitur ꝙ ex
parte patientis. talis paſſio ſit maior omni
pena ſenſitiua: quā quis poſſit pati in hoc
mundo. Grandis pena fuit Bartholomei.
Laurentij. Uincentij ⁊c. ſed omnibus ma-
ior damnatoꝝ. Unde ſi poſſibile eſſet vt au
res poneremus ad infernū: audiremus di-
uitem epulonem. ⁊ ſecum omnes auaros.
omnes luxurioſos. omnes ſuperbos. omnes
principes iuſticiam nō ſeruantes. claman
tes. O grandis pena. O q̄ʒ dolens tormen
tum. Exemplū in vitis patrum. Quidaʒ di
ues ordinem

nes ordinem predicatorũ eſt ingreſſus. Cũ induceretur ad exitum. d. Non poteris ſuſtinere onera ordinis: quia delicat⁹ es. Reſpondit. Ideo q2 delicatus ſum: volo remanere ⁊ bona agere: vt euadã horribilia inferni tormenta. Sed dubium q̃rit̃. Qualis pena maior: dãnatorũ: an demonũ: Rñdeo ꝙ hominum. Et hoc triplici ratiõe. Primo ingratitudinis. Quia chriſtus pro hoibus mortuus eſt ⁊ nõ pro demonibus. Uñ cum ſit maior ingratitudo in homine q̃ȝ in demone. igitur grauior pena debetur ei. Secũdo ratione auerſionis. Quia demon pro vna tantum auerſione eternaliter eſt punit⁹ de qua ſurgere non valet. homo aũt millies i die a deo ſe auertit. Quia tot mala facit. Tertio ratione compoſitiõis: q2 demon nõ habet corpus: ſolum cruciatur in vna pte. Homo componitur ex anima ⁊ corpore q i vtroq̃ȝ cruciatur. Igit̃ ⁊c. Adde ꝙ ſunt aliqui homines in mundo peiores aliquibus demonibus in inferno. Exemplum illi⁹ monachi qui coxit oua ad lumen lucerne. Inuentus a prelato reprehenſus quare hoc feciſſet. Reſpondit. Fui tentatus a diabolo. Diabolus reſpondit. Non eſt verum. Nunq̃ȝ hoc cogitaſſem. Et de demone. qui tentauit xp̃m. ⁊ fuiſſet ab eo vict⁹ reſiſtendo. Nõ tentauit eum amplius vſq̃ȝ ad mortez. Hõ vero non ceſſat mala agere. Ideo ⁊c.

q Uarta pena ⁊c. Sicut enim ex viſione pulchre creature delectatur viſus. Unde Dd. Delectaſti me domine in factura tua. Et Dio. 4. de di. no. Pulchrum ⁊ bonum: omnia deſiderant. Ita ex viſione alicuius creature turpis cauſat̃ triſtitia. Non eſt in rerum natura. piu horribel creatura: quanto ela viſione diabolica. Exemplum in Cronica ordinis. De quodã fratre qui ad mortem deductus: videns demonez cepit clamare. Maledicta dies in q̃ religionem intraui. Paulopoſt apparẽs ei maria. dixit. Benedicta dies. Non miremini patres mei de me. Quia vidi demonem tam turpem: ꝙ ſi eſſet hic ignis magnus: ex alia parte demon: potius volo cremari in ipſo: q̃ȝ demonem videre. Preterea. Caterina ſenenſis que a deo petijt videre demonem. Quo ſibi cõceſſo: dixit ſororibus ſuis. Si daretur optio. An ire per fornacẽ ignis: an demonez videre: potius volo comburi. Preterea de Maria ṽgine: que noluit demonẽ videre in morte. O ſi virgo maria noluit. quid de nobis: De viſione tali dicitur Iſa. 22. Uadent ⁊ venient ſuper eum. ideſt peccatorem horribiles. ideſt demones. Et Iere. 5. Seruietis dijs alienis qui non dabunt vobis requiem. Nec te moueat dictuȝ Theologorum: ꝙ ſcilicet demones ſunt natura pulchri. quia bona naturalia adhuc manent in demonibus. Reſpondeo. ꝙ veꝝ eſt. Sed tamen in ſui natura nõ poſſunt apparere hominibus. immo apparent. aut in corporibus aſſumptis in tali deformitate. ⁊ horribilitate. ꝙ videntes contriſtantur. Uñ dicit Tho. in. 2. di. 21. Quod demon nõ potuit aſſumere aliam formã: q̃ȝ ſerpentis: quando euam ſeduxit. O quomodo demones ſtant cum damnatis: ipſis apparentes in tam horribili viſione.

q Uinta pena ⁊c. Que pena excellit omnes mundi penas. Aug. Alienari a regno dei. carere dulcedine dei: tam grandis pena eſt. vt nulla ei poſſint q̃ nouimus tormenta cõparari. Ille. Et Chriſo. ſuper Mat. Multi horrent gehennam: ego autem caſum illius glorie multo penã maiorem gehenna eſſe dico. Ille. Totuȝ ſtudium ergo hominis debet eſſe in ſui ſaluatione. Unde ſancti cupiebant eſſe cum chriſto: timentes ſuam perditionem. Prattica notabilis. Si homo damnaretur: vane eſſet creatus. Uane ad dei imaginem fact⁹ Uane in eo tres potentie. Memoria. intelligẽtia. voluntas. Uane deus paradiſuȝ feciſſet. Uane incarnatus eſſet. Uane cruceȝ aſcendiſſet. Uane mortuus eſſet. Uane baptiſmuȝ: ⁊ ſacramenta accepiſſet. Exemplũ abbatis Achillis cui dicentibus illi diſcipulis. Pater dic nobis verbuȝ ſalutis. Quibus dixit. Plangamus peccata noſtra. ne ſimus de numero reproborum ⁊ priuati diuina viſione. Ille. Ache propoſito eſſemus nati: Unde Auguſtinus recitat libro de conſenſu euangeliſtarum. Quod Lazarus a morte reſuſcitatus tria retulit. Primũ. quod mors erat terribilis. Secundũ quod pene infernales erant horribiles.

Tertio ꝙ numerus damnatorum erat quaſi infinitus reſpectu iuſtorum. Prattica. Quo pergunt iudei? Quo infideles? Quo vſurarij? Quo mali xpiani? Quo concubinarij? Vere ad infernum. Ceſarius in dialogo ſuo ponit. Quod quidam ditiſſimus defunctus eſt. Et poſt paucos dies apparuit vxori ſue. dicens ſe damnatum eſſe. Et illa. Nunquid profuerunt elemoſine mee: ⁊ alia bona opera? Reſpondit. Non. Quia erant acta in mortali. Et addidit. Si omnia folia arborum verterentur in linguas. non poſſent explicare tormenta damnatorum. Unde Al b. ſup Luc. tria notabilia ponit Primum eſt: ꝙ demones ſumme gaudent de damnatis: ideo qꝛ deus nunꝗ habebit gloriam de illo qui damnatur. Sed omnes labores quos in mundo pertulit in corpore per 33. annos. in illo ſunt deperditi. Secundum eſt: qꝛ demones gaudent: qꝛ de cetero boni angeli nunꝗ letitiã habebunt de eo: ⁊ omnia bona que egit. erunt perdita. Tertium qꝛ ſunt ſecuri ꝙ ab eis nunꝗ auferentur: Et ſi eſſet maria virgo. O miſeri. Dantes in. 3. can. inferni.

Quiui ſoſpiri con pianti ⁊ alti guai
Riſonauan per laer ſenza ſtelle
Perchio al cominciar ne lachrymai:
Diuerſe lingue: horribili fauelle
Parole di dolor: accenti dira:
Voce alte ⁊ fioche: ⁊ ſuon di man com elle

¶ Feria. 4. quarte hebdomade quadrageſime. De pena purgatorij.

Vidit ieſus hominẽ cecum a natiuitate. Jo. 9.

¶ Diſcipuli ad ieſum dixerunt. Rabi quis peccauit: hic aut parẽtes eius vt cecus naſceretur? Reſpõdit ieſus. Neꝗ hic peccauit: neꝗ parentes eius vt cecus naſceretur: ſed vt manifeſtẽtur opera dei in illo. Scdm Joannem Damaſcenum. Et Alexandrum de ales. in. 3. voluminis ſũme: quadruplici ratione: permittit deus hominem calamitari: ⁊ mala pati. Prima vt virtus illius alijs notificetur vt de Job. Secunda vt nõ ex recta conſcientia: cadat per ſuperbiam: vt in paulo. 2. Ad corin. 12. Tertia vt alij erudiant: vt in Lazaro ⁊ diuite. Lu. 16. Quarta propter gloriam dei: vt in ceco nato. Unde dicit. Neꝗ hic peccauit: neꝗ parentes eius. Peccare quidem non poterat iſte cecus. qꝛ ante natiuitatem non erat habilis. Unde ex hoc cecus non eſt natus In quo apparet queſtio ridiculoſa apoſtolorum. Nec mirum. qꝛ adhuc rudes erant ante receptionem ſpiritus ſancti. Cum hoc dixiſſet expuit in terra. ⁊ liniuit oculos eius. Quare potius oculos liniuit? Quia ab illis maxime peccatum procedit. Quintilianus orator. Totius hominis libertas ẽ oculos perdidiſſe. oculi ſunt tota luxuria noſtra. Unde hoc ꝙ lutum fecit? Reſpondeo ꝙ homo de limo eſt creatus. Geñ. 2. c. Formauit igitur deus hominem de limo terre. ⁊ inſpirauit in faciem eius ſpiraculum vite. Quia de limo creatus eſt: de limo ſanatus eſt. Et liniuit inquit oculos eius. Et dixit ei. Vade lauare in natatoria ſiloe. Glo. Hoc dixit chriſtus vt cecus tranſeundo per ciuitatem hoc modo luto linitus: videretur a multis. ⁊ per conſequens miraculum magis diuulgaretur. Sequitur. Abijt ergo et lauit ⁊ vidit: non virtute luti: non virtute ſiloe: qꝛ frequenter homines ſe ibi lauabãt tamen nullus unꝗ fuit ſanatus: ſed diuina virtute geſtum eſt. Nota ſm gloſam. Quod miracula ſanctorum differebant ad miracula xpi. Qꝛ ſancti tantũmodo corpora ſanabãt: xps autem in vtroꝗ. Unde cecus fuit ſanatus vtraꝗ cecitate: Eiecerunt eum extra ciuitatem. Et cum ipſum inueniſſet ieſus: dixit ei. Tu credis in filiũ dei? Quis es domine vt credam in eum? Reſpondit ieſus. Qui loquitur tecum ipſe eſt. Et ſtatim credidit. ⁊ fidem ore confeſſus ẽ dicens. Credo domine. Qꝛ Ad Ro. x. Corde enim creditur ad iu. ore autem confeſſio fit ⁊c. Et procidens adorauit eũ. Adoratione latrie que ſoli deo conuenit. Ut dicit Tho. in. 3. ſententiarum. diſt. 9. ar. 2. In quibus nobis erit ſmo de pena purgatorij.

Ubi tria ſunt videnda.

¶ Primum. di punitionis.

¶ Secundum. di ſubleuationis.

¶ Tertium. di inductionis.

Primum

(p) Rimum di ꝛc. Queritur dubium. Utrum pena qua puniuntur illi q ſunt in purgatorio ſit maxima penarum: Reſpondet Th. in. 4. diſt. 21. ar. 1. Et Ric. in. 4. di. 20. ar. 2. Et Alber. in. 7. li. cōpen. Theol. c. 2. Qꝺ ſic. ꝛ minima pena excedit omnem penam huius vite. Que concluſio probatur triplici medio. Primo rōne. Secundo auctate. 3° ex°.

¶ Primo rōne delicationis.

¶ Secundo rōne igneitatis.

¶ Tertio rōne priuationis.

¶ Primo rōne ꝛc. Concluſio ē phi in. 2. de anima. Qꝺ creatura quanto ē nobilioris nature: tanto pena in eā inflicta ē maior. Exēpli gratia. De pena ruſtici. ꝛ ciuis. In eodem genere penarum. plus cruciatur ciuis rōne nobilioris nature: q̄ ruſticus. Sicut etiam patet de ingenio nobilis nature. Unde phs in. 2. de anima. Molles carne: aptos mente dicimus: duros ꝯo ineptos. Unde theologi dum probant xp̄i paſſionem excediſſe paſſionem omnium martyrum. Inter alias rationes. hanc adducūt. vt ponit Th. 3. p. q. 66. Quia fuit nobilioris nature ſuper omnes creaturas. Unde Dd. Specioſus forma pre filijs ꝛc. Unde dicit Alber. Qꝺ ſi xp̄s non fuiſſet mortuus morte violenta a iudeis iā ꝑ multos ānos vixiſſet ꝛ excediſſet etatem illorum patrū propter naturam eius bene complexionatam. Tandē mortuus eſſet: cū ꝛ ipſe eēt mortalis. Ad propoſitum. Anima eſt nobilior omnibus rebus mundi. Precedit nobilitatem corporum celeſtium. lune. mercurij. veneris. ſolis. ꝛ huiuſmodi. Unde phus. 6. Pol. Anima eſt nobilior corpore. ꝛ oī poſſeſſione. In. 17. de animalibus. Anima eſt nobilior omni corpore. Et. §. finali. C. de ſacroſanctis eccleſijs. Anima cunctis rebus mundi preferenda eſt. Quāuis peccator ipſam vituperet. Cum ergo ſit nobilior: igitur eſt magis paſſibilis. Sequitur ꝙ pena in ipſam inflicta: ſit maxima penarū. Cum ſit a corpore ſeparata. ꝛ in igne poſita terribi. Preterea ad idem Th. in. 4. di. 21. Pena quanto vniuerſalior eſt. tāto maior. Sed anima ſeparata a corpore eſt nuda. ideo tota punitur cum ſit ſimplex ꝛ indiuiſibilis. Fa vna ferita alicui. che ſia armato: minus timebit: q̄ ſi non eſſet armatus. Preterea ferias illum qui eſt indutus veſtibus: minus ſentiet: q̄ ſi eſſet nudus. Sed ferias ipſum nudum: oyme: erit pena. Ad propoſitum. Anima a corpore ſeparata eſt nuda ꝛ ſimplex in fornace ignis. Iō cum tota puniatur. ideo erit maior pena. Sic de anima eſt: que eſt in purgatorio.

¶ Secundo ratione ꝛc. Concluſio ē Th. in. 4. di. 21. Et Bone. in. 4. di. 18. Qꝺ ignis purgatorij eſt vnuſmet cum igne inferni. Sed in hoc abinuicem differunt. Qꝛ ignis purgatorij non eſt eternus quoad officiū: qꝛ non habet ibi in eternum ſtare: cum anime purgatorij habeant īde exire: ſed bene eſt eternus. quoad ſubſtantiam. Ad ꝓpoſitum. Cum ergo ignis inferni ſit penoſus ſupra omnes penas huius mundi. Qꝛ vt dicit Aug. diſtat a noſtro: ſicut ignis materialis a picto in pariete. Sequitur ꝙ pena purgatoria ſit maxima penarum. Altius dico ſm Th. in. 3. p. q. 46. ar. 6. dolor xp̄i ī paſſione fuit maximus: ꝛ tamen pena purgatoria eſt tam dura. ꝙ excedit dolorē paſſionis xp̄i. Conſidera ergo che pena. qual dolia. q̄to dolore. q̄to tormento. q̄to incēdio e bruſamento patiuntur ille paupercule anime que ſunt incarcerate ꝛ detruſe in illo igne purgatorij. In Cronica ordinis legitur. Qꝺ quidam frater noſter apparuit cuidam amico ſuo. qui erat aduocatus: a quo fuit interrogatus de pena purgatorij. Reſpondit ꝙ ſi totus mundus ꝛ omnia viſibilia in eo arderent: non poſſent equiperari pene ꝛ ardori purgatorij. Unde patet ſcda ratio. ¶ Tertio ratione ꝛc. Concluſio phi eſt in. 2. ꝛ. 3. Top. Quod quāto aliquod bonū ē magis deſideratū. tāto eius abſentia eſt moleſtior ꝛ durior. Prouer. 13. Spes que differtur affligit aīam. Sed nullum bonū ita ardētius deſideratur ab aīa ſeparata a corpore: vt videre deum ſuū. creatorem ſuū. Igitur abſentia eius eſt maxima penarum. Anima in hoc mundo exñs cum corpe vnita. ieiunat. vigilat. ad eccleſiam pergit. Et qꝛ affectus anime intenſior eſt poſt hanc vitam q̄ in pñti: qꝛ ē a corpore proprio ſeparata. Et cum tempus aduenit quo deberet eo frui: cum tardatur a ſuo deſiderio: ex hac tardatione maxie cru-

giatur. Magnum fuit deſiderium regine
Sabbe faciem Salomonis cernere. Ma-
gnum Jacob: videre Joſeph. Magnū Si
meonis videre xp̄m in templo. Sed maxi-
mū anime videre regem glorie. O letitia
perpetua. O gaudiū indeficiens. Cum er-
go priuetur hoc bono: ideo maxime crucia
tur. Unde Aug. in li. de vera ⁊ falſa penitē
tia. Et a canoniſtis. Diſ. 25. c. vlt. Et de pe.
di. 7. c. Nullꝰ expectet. Qui in aliud ſecu-
lum fructum diſtulit conuerſionis. priꝰ pur
gandus eſt igne purgationis. Hic autem
ignis ⁊ ſi non ſit eternus: miro tamen mo-
do grauis eſt. Excellit enim omnem penā
quam unquam paſſus eſt aliquis in hac
vita. Nunꝗ enim in hac vita tanta eſt pe-
na: lꝫ innumerabilia martyres paſſi ſint tor
menta: tanta tn̄ non ſuſtinuerūt ſupplicia.
Ille. O compagno intelligis me? Contra
eos qui dicunt: o pater detis mihi paucā
pniam. Nō ſic: qꝛ facies in alia vita. Exem
plo Grego. q pro Traiano orauit: angelus
dixit ei. Duorum tibi optio dat. Aut duo
bus diebus cruciaberis i purgatorio. aut
infirmaberis diu. Scd̄m tenuit. In epiſto
la dicit. Tante podagre: tantiſꝗ doloribꝰ
premor: vt vita mea mihi pena ſit. Unde
patet primum.

Secundum principale di ⁊c. Th. ip
s 4. diſ. 45. ar. 2. Cum Grego. in. 4.
dia. A canoniſtis. 13. q. 9. c. Anime
defunctoꝝ. quatuor modis ſoluunt. Aut
oblationibus ſacerdotum. aut precibꝰ ſan
ctorum aut caroꝝ ciſis. aut ieiunio cogna-
toꝝ. ¶ Primo orationibus ſubleuantur. 2.
Macha. 12. Sancta ⁊ ſalubris ē cogitatio
pro defunctis exorare vt a peccatis ſoluā
tur. Et Leui. 14. Orabit pro eo ſacerdos ⁊
mundabitur. Exemplo patet Greg. in. 4.
dia. De Paſcaſio diacono eccleſie romāe.
Quia pretulit quendam in papam ex erro
re. qui non erat verus papa. Ep̄s quidam
Germanus capuanus poſt eius mortē ad
balnea iuit. reppit eum ibi in aqua clamā
tē. O pater adiuua me. Quis es tu? Ego
ſum paſcaſij diaconi anima ⁊c. Roga pro
me. Ep̄s autem orans pro eo. fuit liberatꝰ.
Nota ſm Tho. in. 4. di. 21. Qd locus pur-
gatorij eſt duplex. Unus eſt ſm legem cō-
munem: qui ē vicinus inferno; alius ē ſm

diſpenſationem diuinam. Et ſic quandoꝗ
in diuerſis locis aliqui puniuntur: vt in do
mo propria. in agro. in aquis. Et hoc fit tri
plici ratione. vel ad inſtructionem viuorū
vt bene agant: vel ad ſubuentionem mor-
tuorum vt adiuuent eos. vt patet hic de
Paſcaſio. qui in hoc balneo: ſuum habuit
purgatorium. Unde quando audiunt vo-
ces in domibus. vel alijs locis: non credan
tur ſpūs maligni: ſed anime parentum no
ſtrorum. Sed querit anima cara. Que ſūt
he orationes? Reſpondeo q̄ ē Pater noſter
Aue maria. ⁊ pſ. ¶ Secundus modus eſt
elⁱarum largitio. A canoniſtis. 13. q. 2. c. Tē
pus. Neꝗ negandū eſt. aias defunctorū
pietate ſuorum viuentium releuari: cū p
illis elemoſine fiūt in eccleſia. Ille. Et Tob.
9. Elemoſina a morte liberat: ⁊ facit inue-
nire vitam eternam. Et eccleſia canit. Si-
cut aqua extinguit ignem: ita elemoſina
extinguit peccatum. i. penam debitam pro
peccatis. Et talis purgatio. fit in purgato-
rio. Quando ergo vides pauperem: recor-
dare animam patris. matris. amici. forte
adhuc eſſe in purgatorio. Ideo porrige illi
panem. vinum. denarium. vl' veſtimentum.
ferculum. vel candelam. ⁊ ſimilia. Exemplo
patet. Cum quidam foderet in monte pro
metallo querendo: oppreſſus eſt. Uxor eiꝰ
ſingulis diebus vſꝗ ad caput anni exce-
pta die vna: detulit panem. vas vini. ⁊ can
delam. In fine anni: homines fodientes in
eodem loco. d. O compagni plane: inuene
re ipſum ſanum. Retulit q̄ elemoſina ſue
vxoris dabatur ſibi per angelum quotidie.
cum illa candela. Unde patet de elemoſi-
na. Sed nota q̄ duplex eſt elemoſina: que
poteſt fieri pro defunctis. Prima vt de ſuo
in ſpāli pauperibus erogetur. Secunda vt
teſtamenta condita reddātur. De prima.
Tob. 4. Ex tua ſubſtantia: fac elemoſinam
Scda de teſtis. Cōcludit Joānes neapoli
tanus in ſuo quolibet: de executione teſtōꝝ
q̄ heredes vel executores teſtōꝝ: q differt
notabilr̄ exeq legata ad pias cauſas: ex ne
gligētia. vel auaritia. peccant mortalr̄. Qd
ꝓbat pluribus rōnibus. Primo rōne dā-
ni. Si videres aliquem in fornace ignis ar
dētem. ⁊ nolles illū liberare dū poſſes: ma-
xime ipſo poſtulāte inſtāter: vtiꝗ mortalr̄
peccares.

peccares. Or tūc directe ageres ꝯtra chari
tatem ꝓximi. Sed tu vides animā patris
⁊ matris tue ⁊ amicoꝝ clamantē. d. Miſe
remini ⁊c. Cuius heres vel executor es: ar
dere ⁊ cruciari in igne purgatorij. Extrahe
me inq̄t o fili: ⁊ nō vis adiuuare. Igit̄ ⁊c.
Scd̄o rōne excōicationis. Nullus dꝫ excōi
cari: niſi ꝑ mortali: tales mandant excōi
cari: vt pꝫ. 25. q. 2. Qui oblationes defūcto
rum: aut eccleſijs negāt aut difficulter red
dūt. tanꝗ̄ egentiū necatores excōicentur.
Tertio rōne dānationis. Nullus dānatur.
niſi ꝑ mortali: non ſoluētes legata mortuo
rū dānantur. Igitur mortalr̄ peccant. Ex
emplū ſup hoc. Quidaꝫ miles in bello Ka
roli magni cū mauris pugnatur⁹. rogauit
cognatū ſuū: vt ſi in bello moreret̄. equum
ſuū venderet: ⁊ paupib⁹ p̄ciū daret. Quo
mortuo. cū equus eēt ſibi gratus. dare di
ſtulit. Poſt modicum tp̄is apparuit ſibi. d.
O cognate mi: ꝓpter te fui in purgatorio
vſq̄ nunc: quod non fuiſſem ſi equū dediſ
ſes ꝑ me. Quia non feciſti. hodie animam
tuam demones portabūt ad infernū. qd̄ ⁊
factuꝫ eſt. O tenaces. O crudeles. q diffe
rūt ſoluere bona ⁊c. ¶ Tertius modus q̊
liberant̄: eſt in corporis maceratiōe: in ieiu
nijs. orationib⁹. in viſitatiōibus eccl'iaruꝫ.
Figura. Nee. p°. ꝙ Neemias luxit ⁊ ieiu
nauit multis diebus ꝑ filijs captiuitatꝭ in
babylonia. ⁊ ſic liberati fuere. Moraliter.
Ex lachrymis ⁊ abſtinentijs liberant̄ ani
me ille. Boni filij ⁊ filie ſepe affligunt cor
pora ſua ad ſubueniendum pauperibus.
Modo diſciplinando corpus. modo ieiu
nando. modo viſitādo eccleſias. Unde Do
minicus dabat ſibi omni die tres diſcipli
nas. Unam pro ſe. aliam pro mūdi peccato
ribus. tertiam pro animabus purgatorij.
O pater mire charitatis. Quis talia audi
uit: ¶ Quartus modus: ē ſacrificiuꝫ miſſe
Et plus proſunt defunctis miſſe: ꝗ̄ omnia
alia bona. Quia offertur ille, qui ē ver⁹ de
us ⁊ homo: Jeſus xp̄s. Exemplum in Cro
nica ordinis. Frater quidā appuit cuidaꝫ
amico ſuo eiuſdē ordinis poſt mortē dicēs
eſſe in purgatorio. Frater autem in mane
ꝓ eo miſſam celebrās. in manu hoſtiā hñs:
ſic locutus ē. Dñe ieſu ſi rex ſoldanus tene
ret aliquem, in carcere ꝑ ſuis defectibus: ⁊

camerarius eius qui ei ſeruiſſet. 20. annos
ipm̄ rogaret pro eo. Nunquid negaret ei:
Non. Ita ⁊ tu dona mihi illum. In nocte
ſequenti poſt matutꝭ. vidit ipſuꝫ ad paradi
ſum ire: rōne miſſe. Aliud exemplū mona
chi Juſti q rept⁹ ꝓꝑetari⁹: fuit ſepultus i
ſterqlinio. ad iuſſum Greg. Or vt dī. extra
de ſtatu monachoꝝ. c. Sup quodā. Mona
chus q reperit̄ ꝓprietarius: in ſterqlinio
dꝫ ſepeliri. Glo. lꝫ bene moriat̄. ad exēplum
alioꝝ. In capite. 30. dieꝝ miſſis celebratis
ad celum volauit. Preterea piſcatores ep̄i
Theobaldi ceperūt fructū glaciei loco piſ
ciū. In q̊ erat aīa q̄dā qd̄ detulerūt ep̄o ſuo
q erat podragoſus. ⁊ poſuit ſub pedib⁹ eſti
uo tp̄e ad ſe refrigerādum. Clamauit ille.
Ora ꝑ me in miſſis. Quis es tu: Rñdit ſū
aīa vna q̄ hic p̄niaꝫ expleo meam. In capi
te. 30. miſſaꝝ: ſcā ē liba. Pro q̄libꝫ miſſa li
berant̄ plēs aīe. ¶ Quit⁹ modus addit̄: ē
idulgētiaꝝ freq̄ntatio. Qñ exp̄mit̄ in bulla
ꝙ valeāt in purgatorio exñtib°. In qb⁹ ꝓ
bis. pono hic tres ꝯcl'ones. Pria ꝯ° hec ē.
Aie in purgatorio ſciūt bona q̄ faciūt pro
eis amici ſui q̄tuor mōis. ſm Aug. in li. de
p̄nia. P° ꝑ diuinā iſpirationē. 2°. ꝑ angelo
rū reuelatōꝫ. 3° ꝑ morietiū delationē. 4° ꝑ
penarū alleuiationem. Scd̄a ꝯ° eſt hec:
ſuffragia facta ꝑ vno in ſpāli. ꝓſunt alijs
qbus, non ſunt facte. ſed plus illi ꝑ quo fa
cta ꝗ̄ alijs: tamē oēs ꝑticipant. Exēpli' gra
tia. Unus tenet candelam: lꝫ luceat magi
ſtro. tamen oēs gaudēt. Tertia ꝯ° hec ē:
Suffragia ꝑ illo q ē in mortali: redeūt illi
q facit. p̄s. Oīo mea ⁊c. Et ſic pꝫ ſcd̄m pri
cipale myſterium. De ſubleuatione.

t Ertium dicitur ⁊c. Inducit̄ hō tri
plici ratione adiuuare aīas illas
in purgatorio.

¶ Primo rōe legalitatis.
¶ Secundo rōne debilitatis.
¶ Tertio rōne penalitatis.
¶ Primo rōne ⁊c. Quintuplex eſt lex: que
clamat: vt amico ſubueniatur. Prima eſt
lex nature. De qua Luc. x. Prout vult fa
ciant vobis homines. ⁊ vos facite illis.
Si eſſes in camino ignis: velles inde extra
hi: Immo pater. Et tu fac ſimiliter. Ani
ma patris tui eſt in purgatorio ⁊c. Secun
da lex eſt ſcripture. Tob. 4°. Noli auertere

facíem tuam ab vllo paupere. Quí in pur-
gatorío ſunt: vere pauperes poſſunt dící: qꝛ
nudí íuuare ſe non poſſunt. Tertia lex eſt
amícitíe. que dícit Prouer. 17. Omní tem-
pore díligít quí amícus eſt. Ante mortē. ín
morte. poſt mortē. Sí vere díligís patrem
aut matrē: ípos adíuua ꝛc. Quarta lex: eſt
íuſticíe. que reddít vnícuíqꝫ quod ſuū eſt.
Ro. 13. Reddíte oíbꝰ debíta. Mat. 18. Red
de quod debes. patri ꝛ matri: quí pro te fe-
cerunt tot ꝛ tanta. Quínta lex: eſt gratíe. q̄
dícit per apoſtolū Gal. 6. Alter alterꝰ one-
ra portate. Sꝫ heu. qꝛ pax ſit. ℭ Scđo rōe
ꝛc. Quía ſunt debíles nec ſe íuuare poſſūt
nec mererí: quía ſunt extra ſtatū merendí.
Jo. 4°. Uenít nox: qū nemo poteſt operarí.
Nox hec. eſt locus purgatorꝗ: vbí nemo po
teſt ſe íuuare. Debílítas íſta fígurata eſt.
Mat. 8. de ſeruo centuríonís. quí grauíter
ínfírmus torquebat̄ ín lectulo. ꝛ ſe mouere
n̄ poterat. Per ſeruū deſignatur defunctus q
torquet̄ ab ígne purgatorꝗ: vbí non poteſt
ſe íuuare. ℭ Tertío ratíone ꝛc. Qꝛ penís
horríbílíbus torquent̄. Sí qs poſſet íre ad
purgatoríū: profecto audíret voces clamā-
tes. Audírent̄ patres ꝛ matres. d. O fílꝗ ín
gratí. qbus bona noſtra dímíſímus. ſubue-
níte míſerꝗs noſtrís. Audírentur virí: ſuas
vxores clamantes. O vxores íníque: ín quí
bus confídētíam habentes bona noſtra dí
míſímus: ſubueníte nobís míſerís. Audírē
tur alꝗ clamans. O comíſſarꝗ. O executo-
res teſtamentoꝝ: expedíte fídelíter q̄ vobís
cōmíſímus. Míſeremíní meí ſaltē vos amí
cí. O fílí reſpíce oculo mentalí. ꝛ cogíta aní
mam patrís tuí clamantís. Adíuua me.
Recordare ꝙ a me habes eſſe. a me habes
nutrímentum a me poſſeſſíones. a me pecu
níam. a me domum. Et mater dícít. Recor
dare fílí mí: ꝙ lacte te pauí. ego terſí ímmū
dícías tuas. te portauí ín vtero meo cū do-
lore peperí. míhí ſepe abſtulí bolum vt íllū
tíbí darem. multas afflíctíones pro te ſuſtí
nuí. Uíde fílí mí. quía crucíor ín hac flāma.
O fílꝗ. O fílíe: quomodo crudeles eſtís ef-
fectí: quot ſudores ſuſtínuí. Nōne vídetís
quomodo crucíor. Heu me: qꝛ totus vror.
Heu me: qꝛ ꝯburor. Ha fílíe mee. Ha amí-
cí meí: Ha quíd facítís? Clamāt ítaqꝫ eſtu
antes ꝛ afflíctí íneſtímabílí pena.

ℭ Feria quínta quarte hebdomade. De
víduítate.

E T hec ví
dua erat. Lu. 7. ℭ Cí
uítas naym eſt paruꝰ
ſm ꝙ ponít Nícolaus
de lyra: que eſt ín galí-
lea ꝓpe montē Tabor.
Defunctus efferebat̄ ad ſepelíendū fílíus
vídue. Antíqtus loca ſepulture erāt extra
cíuítates: ne ex cadaueríbus ínfícerent̄ ha-
bítatío cíuítatís. Efferebat̄ ergo fílíus vní
cus matrís ſue. Et hec vídua erat: ꝛ turba
cíuítatís cū ílla. Quā cū vídíſſet: míſerícor
día motus ſuper eā. Queritur: qr̄ non dící
tur tale verbū ſuꝑ alꝗs mortuís a chríſto
reſuſcítatís Míſerícordía motus? Rñdeo
ſm Nícolaum. Et Glo. ꝙ míſerícordía mo
tus eſt: quadruplící de cā.
ℭ Príma: quía mulíer.
ℭ Secunda: quía mater.
ℭ Tertía: quía vnícus fílíus.
ℭ Quarta: quía vídua.
Prímo qꝛ ꝛc. Uīdͦ flebat. Naturalíter
enīꝫ mlíes magís compatíunt̄ q̄ꝫ virí: quía
habent aíūm magís mollē. Unde mulíer:
dícítur qr̄ mollíer. Jō ín omní genere aíalí
um femíne ſūt mollíores q̄ꝫ virí: preter vr-
ſū ꝛ leopardam. Mlíer ením eſt naturalít̄
frígída ꝛ humída: ídeo ē magís paſſíbílís
Uír naturalíter eſt calídus ꝛ ſíccus. íō nec
ſíc de facílí cōpatítur. Jō de fílꝗ morte vel
eíus aduerſítate: mr̄ dolet magís q̄ꝫ pr̄. Et
eo ꝙ eſt magís mollís ꝛ magís ꝯpaſſíbílís.
Jn fílꝗ aūt honore ꝛ ſublímítate: pater na
turalíter plus gaudet q̄ꝫ mr̄: qꝛ magís ma-
gnanímus eſt 2°. cauſabat̄ eí dolor ex eo
ꝙ mater erat. Naturalr̄. n. mater plus dílí-
gít fílíū q̄ꝫ pater: ídeo plus dolet de eíus
morte. Qr̄ mater plus fílíū dílígat q̄ꝫ pater
tres ſunt cauſe. Príma qꝛ mr̄ plus laborat
q̄ꝫ pater círca fílíos: tā ín portando q̄ꝫ ín
parturíēdo: q̄ꝫ etíā educādo Tob. 4. Me-
mor. n. eē debes que ꝛ quāta ꝑícula paſſa
ſít ꝓpter te ín vtero ſuo. 2. cauſa qꝛ íllā rē
plus dílígímus quā certítudínalr̄ noſtram
eſſe ſcímus. Mater aūt ꝓ certo ſcít ꝙ fílíū
de ſe genuít. Pr̄ aūt ſí credít: nō tn̄ certꝰ ē.
Tertía rō

Tertia rõ: q2 illam rem plus diligimus in qua scim⁹ plus iuris nos hře. Mater aũt hȝ maius ius in corpore filij q̃ pater. Q2 ſm phm plus ẽ ibi de ſubſtantia matris q̃ patris. Addit Archiepš in pma pte. Tanto amor ẽ maior: quãto diuturnior. Sed matris ad filiũ ẽ diuturnior q̃ patris. Nã ſubito qñ naſcit̃ incipit eũ nutrir. vigilare. lachrymas audire die noctuq; ⁊c. Tertio q2 unic⁹ fili⁹. Si hũiſſet alios nõ tñ doluiſſet. De unico filio Iere. 6. Luctũ unigeniti fac tibi: planctũ amarũ. Quarto quia erat vidua. Vidue ſepe decipiunt̃: q2 ſunt ſine viro. Iſa. I. Defendite viduã. In quo euangelio de viduitate pdicabimus. De qua tria ſunt videnda.

¶ Primum di obſeruationis.

¶ Secundum di cõmendatiois.

¶ Tertium di regulationis.

Circa primũ. Querit̃ dubiũ. Utrũ c meli⁹ ſit poſt primũ maritũ ſuare viduitatẽ q̃ trãſire ⁊ celebrare ſecũdas nuptias: ¶ Circa hoc: fuere due opiniones. Una q ſic. Alia q nõ. Prima dicẽ q ſic. Quia mulier ẽ in periculo infamie: ⁊ cadere põt. cũ ſit priuata ɔſortio viri. Eccleſiaſtes. 4. Ve ſoli. Et idẽ. Unus qño ceciderit: Idẽ. Si unus ceciderit: ab alio fulcietur. Alia opio dicit q nõ. Q2 ẽ magis libera ad ſeruiendũ deo: ⁊ amare illũ. Que concluſio probatur triplici rõne.

¶ Primo rõne caſtitatis.

¶ Secundo rõne charitatis.

¶ Tertio rõne libertatis.

¶ Primo ⁊c. Una ẽ maxima theologorũ. Qd iter oĩa bona mulieris: maximũ ẽ honeſtas corpis. Eccl'iaſti. 36. Non ẽ ɔdigna põderatio illi⁹. Prouer. 22. Qui diligit cordis mũdiciã: diliget a dño. Quã. ſ. regrit deus a creatura. Lactan. 6. c. i. Nihil enim ſcã ⁊ ſingularis illa maieſtas aliud ab homine deſiderat: q̃ ſolã inocentiã: quã ſiqs obtulerit deo: ſatis pie religioſeq; litabit. Vidua eni tenet gradũ mediũ: iter ɔgitatẽ ⁊ mr̃imoniũ: vt pȝ ĩ glo. ſup vbo Cõtinẽtes. De ſũ. Tri. ⁊ fi. catho. Vñ mulier que poſt mortẽ primi viri vult ſecũdũ: oñdit ſignũ incõtinẽtie ppꝛie carnis. Iõ apls de ĝs incõtinẽtib⁹ viduis. i. Ti. 5. Viduas deuita. ſ. luxurioſas. Cũ eni luxuriate fuerit: i xpo nubere volunt. Iõ Diero. i. ɔtra Iouin. dicit. Felix ⁊ pudica mulier: nũq̃ pter ſel nubit. Iõ Vale. li. 2. de romanis mlib⁹ dicit. Qd ille q̃ erãt ɔtẽte vno mr̃imonio: corona lauri in ſignũ pudicitie coronabãtur. Ad hãc ſuadã inducunt̃ vidue. Ex° Turturis: q̃ vt dicit phs de naturis rex: amiſſo ɔpi ſuo ſtat in nido gemẽdo: nõ diſcurrit: ⁊ nũq̃ alteri ſociat̃. Vñ Amb. in Exa. Diſcite mlres: q̃ta ſit grã viduitatis q̃ ẽt in auib⁹ pdicat̃. Sȝ nota: q nõ ob hoc damnãtur ſcde nuptie: aut tertie: qñ ſũt licite. Q2 vt dicit Th. in. 4. di. 42. Et Petr⁹ de pal. Qd poſt mortẽ ɔiugũ viri aut mlis: tollit̃ ĩpedimẽtũ pmi mr̃imonij. Ita q ſiqs ſuſcitaret̃ a mortuis: nõ ampli⁹ redire poſſȝ ad vxorẽ viuẽtẽ. q2 nõ eẽt ſua nec ille vir ſuus niſi denuo ɔtraherẽt mr̃imonium. Vñ Lazarus reſuſcitat⁹ nõ potuit redire ad pſtinã vxorẽ. niſi itez̃ ſirmato mr̃imonio. Iõ apls. i. Cor. 7. Si dormierit vir liberata ẽ mlr a lege viri: cui vult nubat tñ in dño. Seqt̃ ppoſitũ. Beatior tñ erit ſi pmãſit ſȝ ɔſiliũ meũ. ſ. in viduitate. Q2 tal' obtinet honorẽ apd mortales. Iõ Diero. ad Gerũtiã. d. Si mlr ſcdȝ maritũ pdiderit: ſocict̃ 2°. ⁊ 3°. Et ſi ille dormierit in q̃rtũ q̃tãq; pcedat: ut nihil deſit q̃ a meretricib⁹ diat. Di rõe: vidue ɔuidẽdũ ẽ. ne caſtitatis excedat primos limites. Qd ĝ: Dãnam⁹ ſcda mr̃imonia: Abſit: ſȝ pma laudam⁹. Ille. Qd oñdit in eadẽ epla p exẽpliũ illi⁹ romani. Qui hũit. 20. vxores. Et de mlre q̃. 22. viros hũit. Qui ãbo copulati in mr̃imonio de qbus fuit magna expectatio in pplo. qs prior portaret̃ ad ſepulchrũ. Tãdẽ vicẽ vir. Et ſociãdo eã ad ſepulchrũ ɔorabit oẽs in ɔpiẽs a pria. O Caterina o Lucia. o ɔoua na ⁊c. Vñ pȝ pria rõ. ¶ Scdo rõne ⁊c. Q2 mlr ſignũ maioris amoris oñdit ad pmũ virũ: nõ accipe ſcdm. Et rõ ph. 8. ethi. Qd pfcã amicitia ſi ẽ niſi ad vnũ. Et Eccl'iaſti ci. 9. di de amico vno ⁊ p°. Ne derelinq̃s amicũ antiquũ: nouus eĩ nõ erit ſilis illi. Cõiter amor primi viri excedit oẽs amores alior viror. Como piu dolce e galãte. Ad ppoſitũ. Mlr q̃ ñ accipit vir ſcdm: oñdit maiorẽ charitatẽ p°. Ad qd inducunt̃ mulieres exẽplis paganor. De qb⁹ Diero. cõtra Io. ſcribit. p°. de Valeria romana. Cũ

rogaret accipe ſcd̓z viꝝ mortuo Seruio viro: Rñdit ſe hoc facere nõ poſſe. qꝛ primus adhuc in mẽte viuebat. Et de Martia vnica filia Catonis cũ nollet ampliꝰ nubere ⁊ virũ defũctũ fleret: iterrogata a pñe ꝗ̃diu luctꝰ ille duraret. Rñdit ꝗ̃diu vixero. Et Uale. in. 4. dicit ꝺ Portia filia Catonis ꝙ mortuo viro ſuo Bruto: carbones accẽſos comedit. ne ſuperuiueret poſt mortẽ mariti. Et ꝺ filia Darij Rodogũa ꝙ occidit nutricẽ ſuadentẽ ſibi accipet ſcd̓m maritum. Et de Arthemiſia vxore Mauſoli regis Carie que tñ amauit maritũ mortuũ ſicut viuũ. Uñ in ſignum amoris fecit tam ſpecioſum ei ſepulchrũ: vt vſqꝫ nunc oĩa ſpecioſa ſepulchra vocitent Mauſolea. Et de Cicerone ponit Hiero. ꝙ repudiata Terentia: rogatus ẽ ab Hircio ſororẽ ſuam duceret. Rñdit ſe non poſſe. Non poſſum inqt ⁊ vxori ⁊ phĩe opam dare. Ideo Hiero. ponit Athlantã Calydoniam vt ſemper ꝑgo eẽt: ſtetiſſe in ſiluis. Et Sybille que. x. fuerunt teſte Uarrone. meruiſſe diuinationẽ in p̃mium virginitat. cũm quo Tho. 3. diſtin. 25. ¶ Tertia ⁊c̃. Inter alia bona: hoc vnum eſt. ſ. libertas. De qua Inſ. ff. de regu. iur. l. Libertas. Inſti. Ex qbus cauſis manumitti non pñt. §. Sꝫ cũ libertas. Et ff. de fideicõmiſſis libertatibꝰ. l. Par. Nil gratius piatur libertate. Et per oppoſituꝫ. Nihil eſt vilius ſeruitute. In Autẽ. de nuptijs. §. Si ꝟo. Seruitus morti eq̃paratur. Et Cicero de natura deoꝝ. Miſius ſeruitute: qđ poſſumus excogitare. Et quidam vulgaris. Sorella mia tu hay raſone e ben dici la verita. Che non ge mazor coſſa cha liberta. Ad ꝓpoſitum. Uidua hoc bonum habet: ꝙ eſt libera. Et ſi vult accipe ſecũdum virũ exponit ſe periculo vt inueniat ſcd̓m fantaſticũ ſtraniũ ⁊ bizarrũ. Uñ Hiero. ponit. ſ. de quadam romana Ania. Cuꝫ rogaret a ꝓpinquo ſcd̓o nuberet: Rñdit ſe non facturã. qꝛ bonum habuit. Et ſi ſecũdũ acciperet: Aut bonus eẽt aut malus. Si bonus: ſemper timeret amittere. Si malus ſemper eẽt in dolore: qꝛ primum bonuꝫ habuiſſet. Et vere ſic ẽ. Ad hoc facit exemplũ eiuſdem Hieronymi. ⁊ viduis conſilium. De. ſ. Melania. que dum fleret virum mortuum: nũciata eſt ei mors duorum filiorũ. Ad ieſu ꝓuoluta pedes: quaſi ipſum teneret arriſit. d. Expeditiꝰ inqt tibi ſeruitura ſum dñe: qꝛ tanto me onere liberaſti. Ad quod facit exemplũ Didonis vidue. Que fuit filia Beli filij Fenicis regis fenicie. Exiſtens fanciulla belliſſima fuit data in ſponſam Sicheo. Mortuo patre qui erat ſacerdos Herculis. Hic Sicheus exiſtens ditiſſimꝰ fuit pre auaritia occiſus a ſuo cognato Pigmaleone. Et ablato furtim theſauro: ⁊ neſciens aduerſum caſum interuentum marito Sicheo. Querens cũ omni diligentia illum inuenit: cumqꝫ maximo populo ſe poſuit in naui ⁊ deuenit in aphricã: vbi applicata ⁊ exiſtens requiſita ab illis del paeſe deberet in illa parte habitare annuit. Et ita venit in hõc ſedere emere poſſet tantum terrenum quantum ipſa poſſet circuire cum vno corio taurino. Quod minutiſſime incidens circundedit cum ipſo grandem quantitatem terreni. In illo ergo edificauit vrbem quam a charta denominauit Carthaginem: ⁊ ſua rocha dicta eſt Birſa. Dum ergo Carthaginem edificauiſſet: ⁊ in ipſa regnans in habitu viduali ſm paternas leges: Iarbas rex di Maſſiliani deſtinauit ſibi ſuos proceres petens pro vxore. etiamdio cũ minis belli: niſi annueret. Ubi multum ipſam reginam aſtrigebant debere exequi voluntatem Iarbe: ſaltem pro ſalute noue vrbis. Dido propẽ ſuum dilectum maritum erat diſpoſita omne ſupplicium pati ꝗ̃ accipere maritum. O fede de vidua. Ubi cepit tempus ad reſpondendum in quo ipſa diſponens omnem rem que vtilis eſſet vrbi. Tandem cõſtruxit vnam grandem piram. ſuper quam dum veniſſet tempus reſpondendi ipſa fecit poni cineres Sichei ſui mariti: ⁊ ſuam veſtem: ⁊ ſuum enſem. Poſtea ſaliendo ſuper illam voluit ſe ſuis ciuibus Carthaginenſibus dicendo. Optimi ciues: vt vultis ad virum meum vado. Et dando ſibi de cultello in ſuo pectore ſupra cineres mariti cecidit mortua in terra: ⁊ hoc modo conſeruauit ſuam vidualem pudicitiam. Unde conſulo viduis per has rationes: vt in viduitate permaneant. Patet primum.

¶ Secundum

Ecūdum dicitur cõmendationis.
Cõmendabilis redditur ſtatus triplici ratione.

¶ Primo rõne viſitationis.
¶ Secundo rõne acceptationis.
¶ Tertio rõne preceptionis.

¶ Primo ꝛc. Quia deꝰ viſitauit illas ſepe gratioſiſſime ex amore ſpeciali. Quod patet exemplis ſcripture. Primo: de Judith c. 8. Que habitaculum fecit in domo ſua poſt mortem viri, in quo deuꝫ orabat. Ubi ſciendum eſt cum Nabuchodonoſor rex aſſyriorum expugnaſſet regē Arphaxath creuit ſibi animus ꝛ deliberauit ſubiugare imperio ſua totum orbem. Quapropter accerſito Oloſerne duce ſue gētis bellice precepit andaſſe a far guerra: nec parceret alicui regno aut vrbi. Ubi capta Sicilia ꝛ Meſopotamia incuſſoqꝫ grandi terrore mentibus populoꝝ. in modo ꝙ qſqꝫ ſe faciebat illi ſubiectū. Audiētes hoc filij iſrl' fecerūt grādē ꝑparationē in plano e in monte Hoc audiēs Oloſerneſ valde iratꝰ. d. Nullū deū eē fortiorē in mūdo Nabuch. Vñ ꝓcepit ꝓuis ſuis ducerent eū in Betulliā vrbē iſrl'. Audiēs ppl's vrbis cum lachrymis cepit orare deū. Oloſernes iteruꝫ ordiauit expugnare Betulliā. Erat Bitullie vidua dicta Judith vxor quōdā Manaſſe q̄ dixit pplo oraret. Hec lauit ſe odoriferis aqs veſtiuitqꝫ pānis gaudij: ſic terrā exijt capta qꝫ ē a cuſtodibꝰ aſſyrioꝝ. Petita ē q̄ eēt' reſpōdit ſe hebreā fugereqꝫ ruinā terre. ꝛ ob hoc velle alloq. oloſernē vt eū doceret viā qua ciuitas capeſ. Viſa illa philocaptꝰ ē de illa inſtauitqꝫ ſecū maneret. At illa. Nō poſſum ne peccē orauitqꝫ ipſum liceret ſibi iret in camerā ſuā a ſo piacer. Qḋ factuꝫ ē 4°. die ſui aductus fecit oloſernes ſplēdidā cenā iuſſitqꝫ vni eunuco che ſe inzegnaſſe che Judith dormiret ſecum in nocte. Judith finxit ꝙ ſic. Cū adueniſſet nox oloſernes iuit ebrius dormitū. Judith ipſi dormienti caput precidit: ſicqꝫ aufugit. ꝛ ſic liberauit pplm dei. Hoc ꝓuilegiū vidue: non coniugate fuit. Preterea. Luc. 2. de Anna ꝓphetiſſa legit: ꝙ vſqꝫ ad annos. 84. Uenit que vixerat cum viro ſuo ānis. 7. a virginitate ſua. Et hec non diſcedebat de templo ieiunijs ꝛ orationibus ſuiens deo. Huic ieſus paruulꝰ ſe prebuit ſe videndum. Non immerito: qꝛ vidue ſunt priuate viſitatiōe viri: viſitanſ a deo. Sed in mente mea cogito vnde hoc. ꝙ deus ſic vni vidue ſimplici filium ſuum oſtendere voluit: Ad qḋ Dominicus Tolo. dicit. Qḋ diuine viſiones ſiunt ſimplicibus viris. Ut natiuitas xp̄i paſtoribus. Sic ꝛ huic vidue. Unde ꝛ xp̄s hodie videns viduā flentē: miſericordia motuſ ē. Qḋ de alijs mortuis nō dī. Preterea ꝛ ꝓpheta Helias. miſſus eſt ad viduam in Sareptam Sydonioꝝ vt eam nutriret cum filio: tempore famis. Unde pꝫ ꝛc.

¶ Secundo ratione ꝛc. Acceptat enim bona illoꝝ quantumche mīma: vt patꝫ Luc. 21. de vidua que duo minuta obtulit in gazophilatio. De qua Hiero. ad Juliam. Paupcula vidua que duo era miſit in gazophilatio: cūctos in oblatione munerum dī ſuperaſſe. Preterea acceptat oratiōes eaꝝ. Exo. 22. Si clamauerint ad me exaudiam clamorem earum. Super quo glo. dicit. Qḋ quatuor ſunt peccata que clamant ad deum. Primū eſt homicidiū. Geñ. 4. Uos ſang̃is fratris tui clamabat ad me de t'ra. Interpone exēplū. ſ. Uincentij. Qui dū ꝓdicaret in marchia. ſue predicationi intererat quidā qui fratrem ſuum occiderat. quē in domo ſub vegete ſepelierat. Sanctus dei predicans ſpū prophetico repletus huic minatus eſt dī. Qḋ deus ſuum peccatum aliquando aperiret. Dum quodam die fricida ille emiſſet caput vitellinum referretqꝫ domū: caput cruoreꝫ emittebat cadebatqꝫ in terra. In itinere obuium habuit bariſellum: videnſqꝫ cruorem cadentem illūᵒ interrogat: quid hoc eſſet. Reſpondit ille. Caput eſſet vitelli edendum. Oſtende inquit. Dum pallium leuaſſet. non caput vitelli ſꝫ fratris occiſi apparuit. Captus ductus eſt ad torturam: vnde confeſſus eſt peccatum Unde poſtea a iuſticia occiſus eſt. Secūdum eſt detinentium mercedem laboratorum. Jacobi. 5. Merces operariorum que fraudata eſt a vobis clamat: ꝛ clamor eorū in aures domini ſabaoth introiuit. Unde o mercator ſolue debitum ſtatim laboratori. Prouer. 3. Ne dicas amico tuo vade et reuertere: cras enim dabo tibi: cum ſtatim poſſis dare. Et deus. Leuitici. 19. Non

permanebit apud te opus mercenarij tui:
vſqꝫ mane. Tertiū eſt pcm̄ ſodomitaruꝫ
Gen.18. Clamor ſodomoꝝ multiplicatus ē
nimis. Qd̓ vitium reprobatur per oēs le-
ges. Primo diuinali. Leui.20. 2°. Cano.
33.q.3.c. Hoc ipſum. §. ſequen. 3°. Ciui. vt
patet. C. de extraordinarijs criminibus. l.
Qui puero. Quartum ē oppreſſio vidu
arum. Exo.22. Vidue non nocebitis ⁊ pu-
pillo. Si leſeritis eos: vociferabunt ad me:
⁊ ego exaudiaꝫ eos. Eccli.35. Lachryme vi
due ad maxillam deſcendunt: ⁊ a maxilla
aſcendunt vſqꝫ ad celum. ¶ Tertio rōne
⁊c̄. Omnibus dedit deus p̄ceptum. Regi-
bus. aduocatis. procuratoribus: vt ſuper
cās viduarum intendant. neqꝫ eas oppri-
mant. Clama. O pretor huius ciuitatis. O
aduocati huius terre: ad vos clamo. Iſa.
1. Querite iudiciū. ſubuenite oppreſſo. de-
fendite viduā. Qr Iacobi.1. Religio mun
da ⁊ immaculata apud deum ⁊ prēm hec
eſt: viſitare pupillos ⁊ viduas in tribulati-
one eoꝝ. Exemplo Iob.29. Cor vidue con
ſolatus ſum. Et Iere.22. Viduā nolite cō
triſtari. Qd̓ ſancti fecerūt: vt Silueſter pa
pa. Greg. Amb. qui noīa viduarum in ſcri
ptis volebant. ⁊ eis alimoniam mittebant.
Sed ve mundo: qr hodie vexantur. ſpoliā
tur. rapiuntur vi bona illarum. Et qd̓ dete
rius eſt. vltra damnum reꝝ: tollitur eis fa-
ma. Taceo alias moleſtias que eis fiunt.
O perſecutores viduaꝝ. O lupi rapaces.
O crudeles aduocati. Verificat̄ de vobis
illa ſentētia Iſa.1. Principes tui infideles:
ſocij furum. Qd̓ contra Deu.25. Maledi-
ctus qui peruertit iudicium vidue: ⁊ dicet
oīs populus: amen. Prattica in ꝟbo Ma-
ledictus. Ab angelis. ab archangelis. Dic
per omnes ſtatus. Unde patet ⁊c̄.

[T]ertium ⁊c̄. Tres ſunt regule: quaſ
vidue ſeruare debent.
¶ Prima. dicitur mortificatiōis.
¶ Secunda. dicitur conuerſationis.
¶ Tertia. dicitur deuotionis.

¶ Prima dicitur ⁊c̄. Debent eſſe mortifi-
cate. In habitu. in orōnibus. in ieiunijs.
Phil.1. Mortificate membra veſtra. Ubi
nota ſm̄ Aug. ꝙ tria ſunt genera viduarū
Primum quod intendit epulis. ⁊ delicijs.
que ſunt male. 1. Thim.5. Vidua que in d̓
licijs viuit mortua eſt. O quot ſūt q̄ affay
tāt ſe: ⁊ ſub habitu nigro hn̄t magnā vanā
glām. 2. genus ē: q̄ intendunt cure dom⁹
⁊ filijs educandis. Et he bone ſūt. De qb⁹
apl̓s vbi ſ̄. Si qua vidua filios aut nepo
tes hꝫ: diſcat p̄mū domū ſuam regere: hoc
.n. acceptū eſt deo. 3. genus eſt qd̓ die no-
ctuqꝫ intendit ꝯtēplationibus. Et he ſꝰ op
time. apl̓s vbi ſ̄. Viduas honora: q̄ vere vi-
due ſunt. Ex° virginis vidue: q̄ loca ſilij vi
ſebat. De qua Hiero. Si ſcire volumus qd
dei genitrix poſt xp̄i reſurrectionē anteqꝫ ce-
los aſcēderet: agebat. Sine dubio loca na
tiuitatis. paſſiōis. ſepulture. reſurrectiōis. a-
ſcenſiōis freq̄nter viſitabat. ⁊ in eis lachry
mas fundebat. ⁊ oris ſui ſciſſimi oſcula im
primebat. Ille. ¶ 2. regula ⁊c̄. Debent nā-
qꝫ vitare ꝯuerſationem hoīum: non ſolū ſe
culariū ſꝫ ⁊ religioſoꝝ ac quoꝝcūqꝫ mariū
Et hoc rōe p̄iculi. Hiero. di.32. c. Hoſpicio
lū tuū aut raro aut nūq̄ꝫ mlīm pedes terāt
Qr non poteſt cū dn̄o toto corde hītare: q
mlīum acceſſibus copulat̄. Et Ber. Cū mu
lieribus hītare. ⁊ de mlībus non cogitare:
plus eſt q̄ꝫ mortuos ſuſcitare. Et. s. Bīdic-
tus nec cū ſorore loq volebat. Et Aug. nec
filias ſrm̄ volebat in domo. Ad qd̓ facit ex
emplū Leōis p̄p̄. Cū enim manus ei⁹ q̄dā
mlr ex deuotiōe eēt oſculata: venit ſibi ma
gna tētatio: ꝓꝓ qd̓ ſpū. ſ. dictante manū ab
ſcidit. Sꝫ ꝟgo poſtmōm reſtituit. Pret. In
Cronica or. Reph̄endēs magr̄ Iordanus
q̄ndā nouitiū: qr tetigiſſet manus mlī. Rn̄
dit ille. O pr̄ ē bona mlr. At ille. Terra bo
na ē ⁊ aq̄ bona. tn̄ ex vtroqꝫ ſe ꝯtingēte fit
lutū. Vidue ḡ debent cauere ꝯuerſatones
hoīum. Vn̄ apl̓s circa hāc ꝯuerſationē do-
cet viduas. 3. capl̓a. Primū eſt. vt ſint ī oro
ne deuote. Apl̓s vbi ſ̄. Que āt vere vidua
eſt. ſpet in deū ⁊ ſtet in orōnib⁹. 2. eſt: vt
non ſint ocioſe. 3. vt ſi ſint ꝟboſe. Que ꝟbo
ſitas. ⁊ ſi ſit reph̄enſibilis in viris. p̄cipue in
mlībus maxime viduis. qr priuate ꝓprijs
viris debent parum loqui. In. 1. Pol. Sile
tium. mulieri preſtat ornamentum. Unde
Albertus li.4°. Com. c.3. laudat virginē ꝙ
ſolum. 5. vices locuta ſit. Sed heu. quia
plures non ceſſant circuire loca hincinde.
Et cito poſt mortem viri. anno nō comple
to, alium querunt. Facetia de illa vidua
que mortuo

que mortuo viro videbať deſperare. Vocatus ego ad ipſam conſolādā: iui. Cum ei dicerem: nō turbemini qꝛ dabimus aliū pulchriorē. Illa ſubridēs: totum lamentū a ſe abiecit. ¶ Tertia regula ⁊c. Debēt eſſe deuote. deum timentes. celū cupiētes. Et merito. qꝛ ſponſum carnalem amiſerunt. quo amiſſo. debēt querere celeſtē. Ideo apoſtolus vbi ſupra. Que vere vidua eſt: ſperet i deum. Prattica ſperet in deum. qꝛ imortal'. quia nō fantaſticus. qꝛ pulcer. qꝛ diues. qꝛ ſapiēs. qꝛ fortis. In quo ſunt oēs theſauri abſconditi. ⁊ ſpeculum ſine macula. Candidus ⁊ rubicundus. ⁊ pre filijs hominum ſpecioſus.

¶ Feria. 6. quarte hebdomade. De amore ꝯiugali. Vel de laudibus mulierū.

ERat quidā languēs Lazarus a bethania: de caſtello marie: ⁊ marthe ſoroꝝ eiꝰ. Jo. xi. ¶ Cum quadā vice predicaret hieroſolimis: ⁊ in cetera diceret. Ego ⁊ pater vnū ſumus: Iudei ipſum cū diſcipulis voluerūt lapidare. Sed ipſe de manibus eoꝝ euadens. abijt trans Jordanē: longe a bethania per dietam. Cū autem ibi eſſet: videlicet in deſerto Ephrē: vt dicit glo. Interim Lazarus infirmatur. Miſerūt ſorores vitam fratris deſiderantes ad eum dicentes. Domine ecce quē amas infirmatur. Quare nō dicunt: Veni: Reſpondet Aug. Sufficit amāti: nūciare neceſſitatē amici. Jeſus aūt dixit eis. Infirmitas hec nō eſt ad mortem: ſed ꝓ gloria dei: vt filius glorificetur per eam. Diligebat aūt ieſus martham. et ſororē eius mariā ⁊ Lazarum. Hoc dr̄. ad oſtendendū. ꝙ non oportuit: ꝙ maria ⁊ martha irent ad xp̄m perſonaliter: ſicut Regulus. de quo Jo. 4. Quia chriſtus erat familiaris Lazaro. ⁊ ſororibus eius. ⁊ ibi frequēter hoſpitabatur. Vnde manſit chriſtꝰ ibi duobus diebus. Qd̄ factum ſm̄ Aug. ē donec Lazarus expiraret: ſepultuſ iaceret: ⁊ ſic miraculū clarius appareret. Quarta aūt die. dixit diſcipulis ſuis. Eamus in iudeam iterum. Dicunt ei diſcipuli. timentes in iudeam reuerti. Rabi nunc querebant te iudei lapidare: ⁊ iterū vadis illuc: q. d. nec tibi. nec nobis ſecuꝝ eſt. Reſpōdit ieſus: eos. ſ. aſſecurando. Nōne duodecim hore ſunt diei: q. d. Si tunc habebant volūtatem me lapidandi: modo nō facient. Qꝛ mutato tp̄e: poteſt volūtas mutari. Talis modus loquēdi eſt apud oēs. Vel ſic. Nonne duodecim hore ⁊c. Hore ſequūtur diez: non dies horas. Et vos eſtis hore: iō debetꝫ diem ſequi. Sequiť. Laçarus amicus noſter dormit. Quare mortē vocāt dormitionē: Rn̄det Glo. Qꝛ ſicut eſt facile dormienti ſuſcitari cito a ſomno: ſic xp̄o a ſōno mortis. Sed vado vt a ſomno excitem eū. Qꝛ facilius eſt xp̄o ſuſcitare mortuū: ꝙ̄ alteri ſuſcitare dormientem. Dicunt diſcipuli. Si dormit ſaluus eſt: q. d. Ex quo dormit ſignū eſt ſue curatōis. vn̄ non eſt neceſſe ꝙ tu vadas illuc. Putabāt dictū xp̄i de dormitiōe materiali. Tunc exprimit mortē Laçari dicēs. Laçarus mortuꝰ ē gaudeo. Nō de eiꝰ morte abſolute: ſed ꝓpter vos vt vidētes eius ſuſcitationē in fide cōfirmemini. Audiēs Tho. v̄ba xp̄i: dixit ſocijs ſuis. Eamꝰ nos ⁊ moriamur cū illo. Glo. Verbum fuit amoris. Inuenit Laçarū in monumēto q̄tuor dies habētē. Occurrit ei martha. Domine ſi fuiſſes hic: frater meus non fuiſſet mortuus. Glo. Apparet ꝙ credebat ipſum poſſe preſeruare fratrē ſuū a morte: tn̄ imꝑfecte credebat. Qꝛ videť innuere ꝙ nō poſſet tm̄ abſens ꝙ̄tū preſens. Sed ⁊ nūc ſcio: qꝛ q̄cunqꝫ popoſceris a deo dabit tibi deus. Rn̄dit chriſtus. Reſurget frater tuꝰ. Sed illa intellexit hoc de futura reſurrectōe. Vn̄ ſubdit. Scio qꝛ reſurget in reſurrectione in nouiſſimo die. Rn̄dit ieſus. Ego ſum reſurrectio ⁊ vita. Qui credit in me etiam ſi mortuus fuerit viuet: ⁊ oīs q viuit ⁊ credit in me: nō morieť i eternū. Credis hoc: Rn̄dit. Vtiqꝫ dn̄e. Qꝛ per v̄bum chriſti fuit inſtructa plenius de fide ꝙ̄ ante. Abijt cito ⁊ vocauit ſororē ſuā. ⁊ eam ad chriſtū adduxit. Illa autem ad pedes procidens. Dixit verba ſimilia marthe. Domie ſi fuiſſes hic: frater meus non fuiſſet mortuus. Dixit ei. Vbi poſuiſtis eum: Fuit verbum pie compaſſionis. Lachrymatus eſt ieſus. Ratio: qꝛ

ipſum de tuto ſtatu reducebat ad preſen/
tem miſeriā. Exclamauit. d. Laçare veni fo
ras. Quare clamauit nomine proprio: Rñ/
det Theophi. Altius clamauit vt refrena
ret ora gentilium fabulantium in tumulis
latitare animas defunctorum. Quare alta
voce dixit. Lazare veni foras. Quaſi aduo
caret de lōginquo. In hoc euāgelio erit
ſermo de laudibus feminarum. Ubi tria vi
debimus.

¶ Primū. dicitur cordialis dilectionis.
¶ Secundū. dicit̃ humanalis correctiōis.
¶ Tertiū. dicit̃ honeſte inſtructionis.

¶ Primū. dr̃ ꝛc. Cōcluſio ē meorū
iuriſta. ff. d arb. l. Itē ſi vnꝰ. Et. C.
d veti iure enu. l. 2. Qd pp ꝓprieta
tē ꝛ hoc meū ꝛ tuū. venerẽt diſcordie ꝛ liti
gia. Unde Senē lib. de. 4. virtutibus. Quie
tiſſimam vitam agerent hoies in terris. Si
hec duo verba a natura oium rerum tolle
rent: meū ꝛ tuum. Propter hec. inuēnte ſūt
leges. iura ciuilia. aduocati. ꝓcuratores. re
ctores. notarij. officiales. Ex hoc ꝟbo meū
ꝛ tuum veniunt lites. diſcordie. rixe. Et hoc
meū ꝛ tuū. cōmittuntur omnia mala. Unde
Luca. in. 3. Certamē monſtris opes. Quot
ſunt mortui: Filius nō reſpicit patrē. ami
cus amicum. Et propter hanc cām. antiqui
phi: ſingulariter Socrates vt ponit phs. 2.
Pol. Et Plato in politica ſua: ꝛ plures alij
vt habetur. xij. q. i. c. Dilectiſſimis: vt lites ꝛ
diſcordie. ꝛ oīa mala tollerẽt. ꝛ omnia i pa
ce viuerent: voluerūt oia eſſe cōia. Poſſeſ/
ſiones. campi. aurū. argentum. ꝛ omnia. Et
qꝛ precipue lites ꝛ diſcordie maxime exci/
tant̃ ꝓpter mulieres. Unde Lanctā. in. 3°.
Nulla vehemētior diſcordiaꝝ eſt cauſa: ꝙ
vnius femine a multis maribus appetitio.
Et Iuuenalis. Nulla fere cauſa eſt in qua
non femina litem. Mouerit. Et Orig. Ho/
melia Cananee. Mulier caput peccati. ar
ma diaboli. expulſio paradiſi. mater delicti.
corruptio legis antique. Et Eccli. 25. A mu
liere ſumpſit initium ois ꝑditio. Unde ꝛ Pla
to: ſicome Lact. 3. Et Laertius in vita ſua
ponūt: de quattuor agebat gratias nature.
Primo. qꝛ non erat barbarus. ſed grecus.
Scdo. qꝛ nō erat beſtia. ſed homo rōnalis.
Tertio: qꝛ athenienſis nō thebanus. ꝛ ꝙ na
tus tempore Socratis. Quarto. qꝛ nō erat
mulier: ſed homo maſculus. In. 2°. de gña/
tiōe. Mulier eſt mas occaſionatꝰ. Et impe
vt tales lites amouerent̃: voluerunt mlier̃
eſſe cōes. Cuius opinionis fuit Nicolaus:
vnus de. 7. diaconibus: vt ponitur. 24. q. 3.
c°. Quidā. Quem errorē prius poſuit Pla
to. ſm Th. 3. cōtra Gen. Unde tales negāt
matrimoniū ꝛ coniugiū. Contra quam opi
nionem inſtant Doc. triplici medio. oſten/
dentes hoc eſſe inconueniens.

¶ Primo. ratione.
¶ Secundo. auctoritate.
¶ Tertio. exemplo.

¶ Primo ratiōe duplici. Prima honoris
Secunda. Dilectionis. Prima ꝛc. Filij te
nentur honorare parentes. Exo. 20. Hono
ra patrē tuū ꝛ matrē tuā. Et. 21. Qui male
dixerit pr̃i aut matri morte moriat̃. Eph. 6
Filij obedite parētibus. Et. C. de patria po
teſtate. l. Cōgruēti⁹. Et. ff. de i ius vocando
. l. Generaliter. Que eſt rō: Propter eſſe quod
ab ipſis habent. Quod qdē eſſe tā grande
bonū eſt. vt ſit fundamentū oium aliorum
bonoꝝ. Nam qui nō hꝫ eſſe: nullū aliud bo
num habere pōt. Nō diuitias. nō gloriam.
nō famā. nō ſciam. nō ꝟtutes. nō grām. nō
vitam eternā. Ipm etiā eſſe ab oibus ē de
ſideratū. Unde Ariſt. 2. aie. Oia appetūt
eſſe. et illius cā agunt quecūqꝫ agunt ſm
naturā. Propter hoc bonū a parētibus ha
bitū: libro d hebdomadibus Boetius dic.
Oium bonoꝝ. ipm eſſe bonū eſt. Iō Ariſt.
9. Eth. Dijs ꝛ parentibus ꝛ magiſtris: non
pōt reddi equiualēs. Defer o filio mio pr̃i
ꝛ matri grandē amorē ꝛ reuerentiā: qꝛ ha
buiſti ab eis digniorem rem huius mūdi.
Ad ꝓpoſitum ergo. Si oia eſſent cōia: ma/
xime mulieres: ꝛ nullū eſſet matrimoniū.
parentes non diſcernerent̃ ab alijs. Filius
nō cognoſceret patrē: nec filia matrem. Et
ecōtra. eſſendo ogni coſa cōmune. Et defi/
ciente iſta cognitione: per ꝯñs deficeret ho
nor. ꝛ reuerentia. Quia vt dicit phs: 3°. aie.
Uoluntas nō fertur: niſi in bonū precogni
tū. Et in. 6. Ethi. Ois doctrina: ē de ꝓcogni
tis. Et Aug. x. de Tri. Firmiſſime nouimus
amari niſi nota nō poſſe. Iō non oia debēt
eſſe cōia: ſed quiſqꝫ habere ſua proprio.

Secundo rōne ꝛc. Naturaliter parētes
diligunt ꝓprios filios. Unde ph. 8. Ethi. Ge/
nerantes

nerantis ad genitũ: naturalr eſt amicitia.
In.6.Pol.Amicitia eſt ẜm naturam gene
rantis ad genitũ. Et de hoc lex ciuilis.l.fi.
C.de curatore furioſi. Nullus eſt amor qui
vicat amorẽ pẽtũ. Ex hoc: pater hac atq
illac diſcurrit vt filiũ foueat. Non timet ne
caldo ne fredo: nec aliquod periculũ. Ad ꝓ
poſitũ. Si ñ eẽt mrĩmoniũ ſ3 oia ↄ̃eẽnt cõia
eadẽ rõne: ⁊ parẽtes nõ cognoſcerẽt filios.
Et deficiente hac cognitione parentes non
nutrirẽt filios. Nõ nutriti deficerent. Et ꝑ
ↄ̃ñs mundus deficeret. Unde apparet opi
nionem iſtorum nõ eſſe bonã: ⁊ nõ poſſe ſta
re. Quapropter Uenerabil' Beda ſuꝑ illo
Jo.2. Nuptie facte ſunt ⁊c̃. deteſtans eos
etiã ipſe qui detrahebant mrĩmonio dicit
Porro Taciani ⁊ Martiani. ceterorũq q
nuptijs detrahunt perfidia: q̃ ſit dãnabi
lis inſinuat. Si enim thoro immaculato ⁊
nuptijs celebratis debita caſtitate culpa in
eſſet. nequaq̃ dñs ad has venire. nequaq̃
eas ſignoꝝ ſuorum initijs cõſecrare voluiſ
ſet. Jlle. Hoc ſanctũ matrimoniũ fuit inſti
tutũ ab oĩpotenti deo: in paradiſo terreſtri.
Geñ.3°. quando clamauit. Creſcite ⁊ mul
tiplicamini: ⁊ replete terram. Nõ erat opus
o deus: dicere hoc. Quia hec ciuitas tibi
obediens fuiſſet. Mũdus eſt plenus de ba
ſtardellis. Et xp̃s hoc ratificans. Mat.19.
Relinquet homo patrem ⁊ matrẽ ⁊ adhe
rebit vxori ſue. ⁊ erunt duo in carne vna.
Dicit vxori: non vxoribus: o concubinario.
Cui nõ ſufficit vna muliere. In quibus ꝟ
bis notał ſtrictiſſima coniũctio amoris in
ter virum ⁊ vxore3. Unde Apl'.eph.5. Uiri
diligite vxores veſtras. Ad quẽ amorẽ in
ducimur triplici medio.

¶ Primo. exemplo ſanctorum.
¶ Secundo. paganorum.
¶ Tertio. figura.

¶ Primo ⁊c̃. Geñ.12. de Abraã qui tñ di
lexit Sarrã vxorẽ ſuam: vt ipſam vocaret
ſororẽ. nõ vxorẽ. Dic inquit queſo: ꝙ ſoror
mea ſis. Quando ibat ad pharaonẽ. Pre
terea Geñ.30. de Jacob: qui tantũ amauit
Rachel. vt pro ea ſuſtineret frigus ⁊ tribu
lationes. Unde dicebat de ſe. In die vre
bar eſtu. ⁊ in nocte gelu. Sed videbantur
ei dies pauci: pre amoris magnitudine.
Gran merce Jacob: che ge voleui ben.

Secundo exẽplo paganoru3. Refert Ua
lerius libro.4°.c°.6. de Amore coniugali.
de Tiberio gracco: qui duobus anguibus
apprehenſis. ſcilicet maſculo ⁊ femina. cer
tificatus per aruſpicem. ꝙ dimiſſo maſculo
vxor ſua cito moreretur. dimiſſa femina ip
ſe moreretur. ſtatim feminam dimitti iuſſit.
ſuſtinuitq in conſpectu ſuo ſeipſum inte
ritu ſerpẽtis occidi. Preterea đ Mitrida
te qui vxorem Hipſicrateam tantum ama
uit. ꝙ non poterat pati priuari preſentia
ſua. nec per horam. Unde ex hoc ipſum ſe
quebatur tonſis capillis in bello: indu
ta habitu virili. Et virum fugientem ab
inimicis in armis ſequebatur eum per lo
ca deſerta. Preterea de Marco Antonio
erga Cleopatram: qui flare viſus eſt cum
ea. Preterea de. Cn. planco. q vidẽs vxo
rem mortuam rediens de bello pre lachry
mis in funere defec. Preterea de illo qui
vxorem in ferculo bibit mortuam dum eſ
ſet in prelio. intelligens vero hoc reuerſus
eſt domum ⁊ cineres extumulari fecit ⁊ ci
neres illos omni ferculo imponebat. vnde
ipſe ſimul cum filio omnes comederunt.

Preterea de. M. Planco. qui vidẽs vxo
rem mortuam: vi amoris aperuit ſibi cor
vnguib3. Preterea de Egeria. vxore Nũ
me Pompilij. de qua Ouidius.15. Meta.
ipſa mortua: non valens ſuſtinere tantum
dolorem ſiluam adijt. ibi lachrymans vitã
ſuam ſiduatam. Si ergo romani hoc fe
cerunt. ⁊ pagani. quare non magis chriſtia
ni. Tertio. Figura. De annulo q datur
vxori in ſignum amoris. habet quattuor cõ
ditiones.

¶ Prima. eſt aureus.
¶ Secunda. eſt rotundus.
¶ Tertia. in quarto digito.
¶ Quarta. ꝙ ſit tantum vnus.

¶ Prima ⁊c̃. Quia ſicut aurum excellit
omnia metalla: ita amor viri debet exce
dere omnes amores. reſpectu vxoris. Uñ
Th.22.q.26. dicit ꝙ plus reuerẽtie debet
prĩ: ſed maior amor vxori. Scda. ꝙ ſit ⁊c̃.
Inſignũ ꝙ nũq̃ d3 habere finẽ: niſi ꝑ mor
tem: poſtq̃ ſemel ↄ̃iũcti ſunt. Tertia. ꝙ ſit
⁊c̃. Q3 ẽ ibi q̃dã vena que ꝓcedit a corde

in ſignum fidei:vt dicitur.30.q.6.c. Femi/
ne. Quarta qꝺ vnus:vt oſtendat amoris
ſingularitas. Quia in omnibus vult hō ſo
cietatem. Sene. Nullus eligeret eſſe ſolus
Tullius. Natura nihil ſolitariuꝫ amat. In
6. Eth. Homo ſolitari⁹ aut de⁹ ē aut beſtia.
In oībus ergo amicitiā vult hō niſi in amo
re vxoris. Noli me tāgere:niſi forte ſit ali/
qs poltron⁹. Diligite ergo vxores veſtras.
Sed forte dicis. Cū vera amicitia funde
tur in bono vtili. delectabili. ⁊ honeſto:vt dꝫ
Tho.22.q.22. Et Tullius de amicitia. Et
phs.8. Eth. Cuius vtilitatis ē vxor.in do/
mo: Rn̄deo. Qꝺ ab ipſa ſūt infinita bona.
Eccl'iaſtici.36. Qui poſſidet bonā mulierē:
incoat bonā poſſeſſionē. Bona poſſeſſio: dat
ſuſtentamētū hoī. In eodē.25. Beatus q hi
tat cū muliere ſenſata. In eodē. Mulieris
bone btūs vir. Eccl'iaſtes.7. Noli diſcede/
re a muliere ſenſata:gr̄a verecūdie illi⁹ ſu
p aurū. Nō eſt aliqꝺ ornamētum in domo.
qꝺ ei merito poſſit cōpari. Nō aurū.nō ar
gentū. Illa ē que prēm ⁊ matrē parēteſqꝫ
oēs relinqt.⁊ intrat domū tuā:ſub moꝛib⁹
tuis.q es beſtialis. Hec eſt q̄ frumētū ordi
nat.pānos lauat.lacerata reſtaurat. Colū
na ē viri: ⁊ filioꝝ. Quis ordinat domum:
Quis filios: Uere mulier. Si plāgis: plan
git ⁊ ipſa. Si infirmaris īfirmat ⁊ ipſa. Ci
bū ñ capit.ſōni oblita.qeſcere neſcit. O q̄t
ſūt q ab vxoribus ſuſtentant. Iō Eccl'ia/
ſtici.35. Ubi nō ē mulier:igemiſcit eger. In
huius figurā Geñ.2.dixit dñs. Nō eſt bo/
nū:hoiem eē ſolū:faciamus ei adiutoriū ſi/
mile ſibi. Dubiū querit:qs plus amat: Rñ⁹
q mulier:q2 dona ē dulcior corde:q̄ hō.

Secūdū di ⁊c. Cū māſuetudine dꝫ
s corrigi:nō cū tyrānide.nec cū aſpi
tate ſeu auſteritate.nō cū amaritu
dine ſed dulcedine.33 q.vlt.c.vlti. Marit⁹
dꝫ habere vxorē in dilectiōe:⁊ debita diſci
plina. Et phs li. Yco. Uir nō dꝫ ſemine liu/
riari:ne ſemina iniuriet ſibi. In hui⁹ figu/
rā:vt dicit magiſter.in.4.di.18. Mulier nō
eſt formata de capite viri ne videret dña.
Uñ Aſculanus. Quella caſa nō me piace:
doue la gallina canta:el gallo tace. Unde
Prouer.31. Per tria mouet terra. ⁊ quartū
qꝺ nō pōt ſuſtineri. Per ſeruū cū regnaue
rit. Per ſtultū cū ſaturat⁹ fuerit. Per ancil
lā:cū fuerit heres dñe ſue. Et p odioſā mu
lierē:cū in mr̄imonio fuerit aſſūpta. Ille.
Quatuor ſūt q̄ expellunt hoiem de domo.
Fumus. ignis. aqua. ⁊ mala mulier. Prete
rea nō ē facta de pedib⁹ ne videret ancil/
la eē. Sꝫ de coſta: vt eſſet ſocia viri:⁊ ſo
laciū. C. de crie expilate hereditatis. Uxor
eſt ſocia viri. Et ſi qñ errat: Q: oēs ſum⁹ de
fectuoſi:iuxta illꝺ Ia.3. In mult̄ offēdim⁹
oēs. dꝫ corrigi cū māſuetudine ⁊ benigne.
Non cū ↄfuſiōe vel verecūdia:aut publice
ↄtēptibilr arguēda. Unde Uarro in ſaty/
ra q̄ Mappea īſcribit. dicit. Qꝺ vitiū ↄiu
gis aut tollēdū aut ferēdū ē. Qui tollit vi/
tiū cōmodiorē ↄiugē pſtat. Qui fert ſemet
efficit meliorē. Uñ ponit Aulus gelli⁹ li.i.
noctiū atticaꝝ. Qꝺ cū Euripides interro/
ret Socratē. cur Xantippen vxorē ſuā liti
gioſaꝫ:⁊ que nūqꝫ ceſſabat brōtulare p do/
mū.nō fineret: Rñdit. Cū talē domi ppeti/
or:aſſueſco ⁊ exercitor:vt ceteroꝝ q̄ꝫ petu/
lantiā ⁊ iniuriā facilius ferā. Sed nota
ſm Alber. ſup Luc. tres ſūt ſpēs mulieruꝫ.
Quedā ſūt ſuſpecte. Quedā ſunt medie.
Quedā ſūt pbate. Primo ⁊c. Iſte ſunt ar
tāde. ⁊ diſciplināde. Q2 vt dr̄ Eccl'iaſtici.
25. Si nō ambulauerit ad manū tuā:con/
fundet te in ↄſpectu inimicoꝝ tuoꝛuꝫ. Iꝺo
ſunt corrigēde. Et hoc triplr̄. P° bonis v/
bis. Eccl'iaſtici.18. Corripe amicū tuum. et
da locū timori altiſſimi. Et Aug. i Regula
Corripite inqetos ↄſolamini puſillanimes
Scꝺo minis. Dꝺ. Iraſcimini ⁊ nolite ⁊c.
Tertio verberibus. Prouer.xi. Cor duruꝫ
in baculo pcute. Prouer.13. Qui pcit v̄ge:
odit filium ſuū. Q2 virtus ſtat in verbis.
herbis. ⁊ lapidibus. Adde quartum. fra
baſton. Scꝺo quedā ſunt medie. Et q2 vt
dr̄ Di.33.c. Habuiſſe. In rebus ambiguis:
abſolutum non debet eē iudicium. Debet
probare mulierem lento paſſu. Tertio q̄/
dam ſunt ⁊c. De his dicit Socrates. Pudi
ca mulier cuſtodia non indiget. In verbo
cuſtodia. Applica contra viros:qui omneꝫ
libertatem tollunt vxoribus. Non mireris
ſi furantur:eas abſoluo. Non li dar baſto/
nadi.q2 non poſſum:q2 papa hanc auctem
non conceſſit. Iſte ergo ſūt relinqūde in li/
bertate ſua: ⁊ cū oi humanitate corrigen/
de:ſi errant. Unde Ber. ad Raymundum
vxorem

Uxorem bonam: potius riſu ꝗ̄ baculo caſtigabis. Col.3. Uiri diligite vxores vr̄as: ⁊ nolite eē amari. vt ſcʒ tractetis ſicut ancillas. Non imerito. Q2 vt dicitur Eccl. 26. Mulier fortis oblectat viꝝ ſuum. Quapp apud romanos merito arguitur auſteritas quatuor virorum. De quibus dicit Ual. li. 6.c.3. Qui ſeuere ſe hñerunt ad vxores ſuas, eas male tractando. Primus fuit. Q. Antiſthius. qui videns vxorē ſuam loquē tem cuʒ meretricula q̄dā libertina ſecrete eā repudiauit. Male: ſe habuit. Secundus. P. Sempronius qui coniugē repudiauit: quia iuerat ad theatrum ad ſpectandum ludos: abſq̄ ſui licentia. Male egit. Tertius fuit Sulpitius gelidus: qui vxoreʒ repudiauit: q2 iuerat capite diſcoopto. Hoc erat p̄ceptuʒ romanoꝝ. Forte melius: q2 velū expandūt: vt Ueñ. que oculo clauſo eunt: ⁊ plus circunſpectant: ꝗ̄ alie duobus. Quartus fuit Cn. Metellus. qui videns vxorem rubeam reuertens de platea dubitauit ch̄ laueſſe trouato el bochal. Q2 erat preceptū romanoꝝ. ne mulieres vinū biberent. O ꝗ̄ bonū eſſet nūc: q2 nimis garrulant. Uocauit eaʒ di. Sufflami in queſta orechia. Dedit ei canatam vini. Et hoc ipſam iugulauit. Male ſe habuit i hoc. Pratica. O quanti hodie. qui arguunt vxores cum malis verbis. d. Ribalda. gaioſa. imbriaga. Si eſt gaioſa. ⁊ tu gaioſo. Si putana: ⁊ tu putaner. Femine dignitatem ſuaʒ habēt a maritis. ff. de ſenatoribus. l. Femine. Femine dignitatem a virorum dignitatibus ſortiuntur. Iniuria facta vxori: ē mariti. Mat. x. Qui vos ſpernit me ſpnit. In Autentico de Conſulibus. §. Si vero. Col. 4. Uxores nanq̄ coruſcant radijs maritorū. Sunt vt canes in domo. Non ſic o viri: ſed cum manſuetudine vxores veſtras corrigite. Ad quod duplici exēplo inducunt̄ viri. Primo de Job. 1°. Qui amiſſa oī ſubſtantia. a demone verberatus. ridebatur a muliere. Bñdic deo: ⁊ morere. Reſpondit benigne. Quaſi vna de ſtultis mulieribus locuta es. Non dixit ſimpliciter: ſtulta: ſed conditionaliter. Secūdo Tob. 3°. Qui duʒ eſſet ad parietē queſcēs. poſt ſepelitiōeʒ mortuorum. hirundo ſtercus in oculos fecit. Factus eſt cecus. Mulier eum ridebat. Rñdit ille. Uana facta eſt ſpes tua. O mulieres vultis documentū quo eritis in pace cum maritis veſtris: Facite illud conſilium illiꝰ vetule: quod dedit iuuencule. Uis ſtare cū marito in pace: Oldi. vedi. ⁊ tace. Uiri propter multas occupatiōes ſepe clamāt: vxor taceat. 1°. Pol. Silentiuʒ: mulieri p̄ſtat ornamentum. Eccleſiaſtici. 36. Audi tacens ⁊ pro reuerentia accedet tibi bona gratia. Et ſi loquitur: moroſe. dulciter. Prouer. x. Sermo moll'. frangit iram. Inducūtur ad hoc exemplo virginis. Que quinquies locuta eſt. vt Alber libro. 4°. Com. c. 3°. Primo nazareth. Ecce ancilla ⁊c̄. Secundo in tēplo. Fili quid ⁊c̄. Tertio in nup. Uinum non ⁊c̄. Quarto q̄n ſalutauit Heliſabeth. Quinto quando dixit Magnificat anima mea ⁊c̄. Due ſunt regule viri ad vxorem. Primo eā amet. Secunda eam paſcat ⁊ foueat. Alie regule vxoris. Prima ipſum honoret. Secunda res domus curet. Patet ſecundū.

Ertium ⁊c̄. Ut ipſaʒ inſtruat bonis t moribus. cū ſit datus ei in magr̄m: ⁊ caput vxori ſue. Eph. 5. Mulies ſint ſubiecte viris ſuis: ſicut domino. quoniam vir caput eſt mulieris. Super quo Nicolaus de lyra. Sunt imperfectiores viris: ⁊ quoad ſeruʒ. quia eſt mas occaſionatum. ⁊ quo ad intellectū: q2 deficiunt in diſcretione. Debet ergo vir eam docere. Alexāder magnus volens vxorari. queſiuit conſiliuʒ ſuper hoc. quid agere deberet. Cui rñdit Ariſto. ſuus preceptor. dans quattuor documenta. neceſſaria omni volenti vxorari. Primū eſt. O Alexander bene cogites ſup eam. Q2 ſi vis equū emere. prius illū vides ſi habet la paladina. ſi oculos gibbos. ſi bonam cropā. Plus de vxore. ¶ Secundū documentū. Debes cogitare ſi hʒ parētes bonos. aut malos. Si bonos cape illam: q2 vt dicit phs. 1°. Icono. Impoſſibile eſt ꝙ filij ſint mali cōiter: q̄n pentes ſūt boni. Si mali nō capias. Q2 idē phs. Impoſſibile ē negligētibus dñis: ſuos eſſe ſolicitos. Aut hʒ vnū bonū: ⁊ aliū malū. Aut pr̄: aut mr̄. Si pr̄ eſt bonus ⁊ mr̄ mala: magis timēdū eſt. Q2 filij plus capiūt a mr̄e: ꝗ̄ a pr̄e. O quot videmus malas ꝑꝑ mr̄es: q̄ ſūt meretrices. Si pr̄ eſt malꝰ ⁊ mr̄ bona. potes eā capere. Q2 filia plus mr̄i ꝗ̄ pr̄i aſſīlat. ¶ 3. do-

cumẽtũ:vt ducat iuuenẽ:magis ꝙ̃ vetulã. Non ſine rõne. In lib. Jco.phs. Qꝫ inqt virum puellã ducere in vxorem:vt doceat bonos mores. O compagno:bonos mores:nõ turpia. Tob.9. de ſemetipſo añꝙ̃ ingrederetur ad Sarrã.d. Surge Sarra:ꝛ deprecemur deũ hodie.cras.ꝛ poſt cras:qꝛ his tribus noctibus deo iungimur. Tertia ãt nocte tranſacta.in noſtro erimus coniugio. Ille o quale hoc matrimoniũ. ¶ Quartuꝫ eſt ꝛc. Ad ꝟtutes. Quidã querũt diuitiaſ. Cõtra Petrarcha lib. de remedijs fortuitorũ. Nihil eſt importunius vxore multũ dotata. Nil ſibi illicitũ arbitratur. dñam ſe putat nõ ſociam. Vñ dos ingredit̃ inde libertas. Unde ſeruãda eſt regula Theophraſti. Melius eſt ducere pauperẽ pacificam ꝙ̃ diuitẽ litigoſam. Vñ Sap. Prouer.21. Melius eſt ſedere in angulo domus:ꝙ̃ cũ muliere litigoſa in domo conuiuij. Et hoc Licurgus poſuit legẽ ſuis athenieñſibus. vt puelle indotate nuberent vt vxores eligerent nõ pecunie. Et hoc ſapienter. Qꝛ non vxor nubit viro:ſed auaritia eſt vxor. Alij querũt pulchritudinẽ. Diony.4°. Pulchꝛ ꝛ bonũ oia deſiderãt. Et hoc eſt malũ. Ille it q̃rẽdo brigã:q̃rẽdo pulchrã. Vñ Theophra. Difficile cuſtodit̃:quod plẽs amant. Quare o Theophraſte: Qꝛ Pulchra cito adamat̃. Iſte ſũt que ſemꝑ volũt ſtare ad feneſtrã. Suꝑ hoſtia.aptando capillos ꝛc. O paçarelle. Sunt alij qui ducũt ꝛ querũt bonos mores. Et hoc eſt ſanctum:ꝛ melius Prouer.xij. Mulr diligẽs. corona viri ſui. Que mũdum ornauere. Quod pꝫ quadruplici teſtimonio.

¶ Primo mulierũ veteris teſtamẽti.
¶ Secundo mulierũ noui teſtamenti.
¶ Tertio mulierũ paganorum.
¶ Quarto mulierũ ſanctarum.

¶ Primo ꝛc. Eua. Sarra. Rebecca. Rachel. Suſanna. Heſter. Aſa.ꝛ aliaꝝ:ſanctaꝝ. 2°.ꝛc. Dña Rotilda regina francorum:que ꝑdicatõe ſua viꝝ Clodoueꝝ conuertit ad fidem xp̃i.cũ omni regno ſuo. Domina Galla regia vngarie q̃ viꝝ Stephanum cũ oi regno ſuo cõuertit. Dña Theodolinda regina longobardoꝝ. que edificauit eccleſiã.s. Jo.monzie.ꝯuertit totum regnũ ſuũ. Monica Aug. Magdalena totã marſiliã. Scã Cecilia Ualeriũ.s. Theodora Siſinniũ. Dña Blãca que ꝯuẽt⁹ plures reformauit. Uerificat̃ ſnia apl'i.1. Corin.7. Sanctificatus eſt vir ꝛc. 3°.ꝛc. Dña Amata regia latinoꝝ:mr̃ Latini regis italie que inuenit lr̃as.20.vſꝙ̃ ad.x.cũ mundus fuerit ꝑ.2.M.ãnoꝝ ſine:ſꝫ hec inuenit.vt dicit Iſido.1. Eth. Dña Iſides q̃ fuit tp̃e Abrae:inuenit lr̃as hebreas.ꝛ egyptias. Preterea dña Semiramis q̃ inuenit vſuꝫ brachar ũ.cũ mundus fuerit ſine eis:vſque ad Noe. Preterea. Dña Dido q̃ bellum tenuit.ꝯtra romanos.que ꝯſtruxit Carthaginẽ. 4°.ꝛc. Caput haꝝ.M.ꝟgo.q̃ xp̃ꝫ genuit ꝛc. Mulieres fuerãt firmiores in fide. Unde xp̃s primo apparuit eis poſt reſurrectionẽ:ꝙ̃ apoſtolis.

¶ Sabbatũ.5.40. Quod ꝟgo maria ẽ ſpecioſiſſima ſuper omnes mulieres.

Ego ſũ lux mũdi:q ſequit̃ me nõ ambulat in tenebris:ſed hẽbit lumen vite. Jo.8. ¶ Recitat exẽplũ Uincẽtius hiſto. Qđ qdã miles fuit hñs caſtꝝ:q oẽs trãſeũtes ꝑ viã.ſine mĩa ſpoliabat. Hic ꝟginẽ q̃tidie ſalutabat. Aue maria. Quadam vice monachus tranſiẽs fuit:quẽ ꝑdictus miles ſpoliari ꝑcepit. Uir ſctũs predoneſ rogauit vt ſe ad dñꝫ ſuũ ꝯducerẽt:qꝛ ſecreta hẽbat ſecũ ꝯferenda. Quo ꝯducto. Uoceꝙ̃ inquit oẽs de familia vĩa. Cũ veniſſet qdã in mediũ q erat camerarius:oculis reuerſis hic inde circuibat. Adiuro te inqt dicas mihi qr̃ huc veneris: Rñdit ego ſũ demon:ꝛ.13. ãnis cũ milite manſi:qꝛ ꝑnceps nr̃ me huc miſit:vt die q̃ hic ſalutatiõeꝫ fineret:occiderꝫ. Miles ãt hoc audiẽs expauit:ꝛ ad monachi pedes ꝑuolutus vitam emendauit. Igr̃ mariã ſalutemus. Aue gr̃a ꝛc. Ego ſũ lux mundi:q ſequit̃ me nõ ambulat in tenebris. Quadam die dixit xp̃s iudeis. Ego ſum lux mũdi. Scđꝫ Alber.ſuꝑ Lucã tria luminaria contulit ds mundo. De quibus Gen.3. Fecit deus duo luminaria magna. Luminare maius.i.ſol. Et luminare min⁹.ideſt luna. Et ſtellas. Spũalr. Mai⁹ luminare:eſt xp̃s. De quo eccleſia. Sol iuſtitie xp̃s

ele xp̄s ds nr̄. Et dicit̄ maius lumē: q2 ſup
oēs lucet. perfectōe vite. Mar. 7. Nemo lo
nus. niſi ſolus deus. 1. Re. 2. Non eſt ſctūs.
niſi dn̄ſ. Scd̄z lumē dr̄ maria. De quo Ber.
ſup Can. Tolle corpus ſolare quod illumi
nat mundū: ꝛ vbi dies: Tolle mariā maris
ſtellā: ꝛ quid niſi vmbra mortis. ꝛ tenebre
relinquūtur: Ille. Tertiū lumen: ſunt ſācti
qui nos illumiuauerūt bonis exēplis: quos
inuocare debemus in noſtris aduerſitatib⁹.
Job. 5. Voca ſi eſt: qui tibi reſpōdeat: ꝛ ad
aliquē ſctōꝝ ꝯuertere. Ego ſū inq̄t lux mū
di. Dixerūt phariſei ei. Tu de teipſo teſtim̄ p̄
bes. Teſtim̄ tu. ñ ē ve. Q2 Prou. 17. Laudꝫ
te alien⁹. Et. 2. Cor. x. Nō. n. q ſeipm̄ cōmē
dat ille ꝓbatus eſt: ſed ꝛc̄. Rn̄dit xp̄s. Etſi
teſtim̄ ꝑhibeo de me: teſtim̄ meū veꝝ eſt. Q2
ſcriptū eſt in lege vr̄a Deu. 19. Duoꝝ hoīuꝫ
teſtim̄ verū eſt. Scd̄m Glo. xp̄s hūit teſtim̄
a quattuor. Primo a pr̄e. Mat. 17. Hic eſt
filius meus dilc̄s ꝛc̄. 2°. a ſpū. s. in ſpē co-
lumbe in Jordane. 3°. de ſeipo in ꝓpria p̄
ſoa. 4°. a Dd. Dixit dn̄s do. meo. ſ. pr̄. dn̄o
meo. ſ. xp̄o. Sede a dextris meis. Alibi. Do
minus dixit ad me: filius meus es tu: ego
hodie genui te. Sequit̄. Teſtim̄ meū veꝝ ē.
Hec locutus eſt Jeſus in gazophilatio. i. in
loco vbi ponebant̄ pecunie ꝓ templi ꝯſtru
ctione. De maria p̄dicaturus. ſ. de eius ſpe
cioſitate: aſſūpſi v̄ba in pſona marie. Ego
ſum lux mūdi. Vbi tria videbimus ī pn̄ti.

Primū dicitur oppoſitōis.

Secundū dicitur declarationis.

Tertium dicitur reſponſionis.

Primū dr̄ ꝛc̄. Utꝝ maria fuit ſpecioſior
oībus creaturis: Arguūt qdā ꝙ nō. quod
ꝓbant. tribus medijs. Primum eſt tale.
Una res tanto eſt pulchrior: q̄to eſt mira-
culoſa: q2 miraculū naturā p̄cedit. Exēplū
de vino in nuptijs quod fuit mirabile: quia
miraculoſe ꝓductū. Eua eſt miraculoſe ꝓ-
ducta: v̄go maria naturalr̄. igitur eua erit
pulchrior. igit̄ nō maria. Scd̄m eſt tale.
Pulchritudo mulieris: eſt magna occaſio
mali. Eccl'i. 9. Propē ſpēm mulieris: multi
perierūt. Et Hiero. Gladius igneus: eſt ſpēs
mulieris: q2. ſ. eſt cā mali. Eccl'i. 9. Auerte fa
ciē tuā a muliere compta. i. ornata. Exēplū
illius pr̄is: qui dixit. Melius eſt videre de-
monē q̄ ornatam mulierē. Uirgo maria de
buit oībus eſſe cā ſaluādi. ꝛ cā boni ꝛ non
mali ac occaſio p̄cādi. igitur nō debuit eſſe
pulchra. ſed nigra. Tertiū eſt tale. virgo
maria fuit humilis. igit̄ debuit hr̄e oēs cās
humilitatis. Sed pulchritudo eſt cā ſupbie
ꝛ inanis glie. iuxta illd̄: Faſtū ieſt pulchris.
Exēplū regine Vaſti Heſt. 2. q̄ ſupba erat
pp̄ ſuā pulchritudinē. Unde ph̄s. 2°. Pol.
Meli⁹ ē dicere mulieri. modicā vel medio
crē eſſe: q̄ magnaꝫ. Maria fuit hūilis. igit̄
nō debuit eē pulchra: ne eſſꝫ cā inanis glie
Alia opio dicit ꝙ fuit pulchrior oībus crea
turis. Ego ſū lux mūdi: dic̄ hodie. Et Can.
4. c. Quā pulchra es amica mea. ſ. quoad
corp⁹. Quā pulchra es: quoad aiam. Ocu
li tui colūbaꝝ. igit̄ pꝫ ꝛc̄. Ad hāc difficulta
tē. rn̄deo ſm̄ Archiep̄m in. 4. pte ſū. Et Al
bertū ſup miſſus eſt. c. 45. Et Uoraginē in
mariali. Et Alleran. ſup Lucā: ꝙ ſup oēs
fuit pulchrior. Que ꝯcluſio ꝓbat̄ triplicit̄.
Primo rōe. 2°. auctoritate. 3°. figura.

Prima rō eſt tantū de corpore.

Primo rōne compoſitōis.

Secundo rōne expulſionis.

Tertio ratione exclamationis.

Primo rōe ꝛc̄. Corpus vnū tanto ē pul
chrius ꝛ nobilius. q̄to ꝯtinebit in ſe nobili
orē aiaꝫ. Ex hoc: corp⁹ humanū eſt pulchri⁹
oībus corpibus brutoꝝ pp̄ vnionē ad aiaꝫ
rōnalē. Igit̄ corpis pulchritudo auget̄ ad
nobilitatē aie ad quā ordinat̄ vt ſuū pfe-
ctibile. Sed aia v̄ginis fuit nobiliſſima ſu-
p oēs aias poſt aiaꝫ filij. Igr̄ ꝛ corp⁹ ei⁹ fu
it nobiliſſimū ꝛ pulcherrimū ſup oia corpa
p⁹ corp⁹ filij. Corp⁹. n. filij. q2 erat vnitū dei
tati. Jō fuit pfectiſſimū in pulchritudie. iō
corp⁹ imediate ordiatū ad ipꝫ. erat ſcd̄o lo
co pulcherrimū. Sꝫ illd̄ fuit corp⁹ mr̄is vn̄
aſſumebat̄ id quod vniebat̄ diuitati. Pro-
pter quod ſeq̄t̄. ꝙ fuit pulcherrimū corpus
marie: ſup oia corpa. Ego ſū lux mūdi. Qd̄
Joānes dclarauit Apoc. xij. Signū magnū
appuit ī celo. Mlr̄ amicta ſole. ꝛ luna ſb̄ pe
dibus ei⁹ ꝛ ī capite eius corona. xij. ſtellaꝝ.
Mlr̄ hec: eſt maria. ſole pulchrior. luna. i. ec
cleſia ſub ei⁹ dn̄io. Corona. xij. ſtellaꝝ: ſūt.
xij. p̄uilegia q̄ habuit. Ego ſū lux mūdi. Ad
polliendū eā. videbim⁹. 6. aſſaytamēta: qb⁹
mulier ſolet polliri. vt ſic dicere poſſimus.
Ego ſum lux ꝛc̄.

¶ Primum. dī ornamentum veſtis.
¶ Secundum. dī ornamentum capitis
¶ Tertium. dī ornamentum pectoris.
¶ Quartum. dī ornamentum cinguli.
¶ Quintum. dī ornamentum manus.
¶ Sextum. dī ornamentum pedum.
¶ Primum dī ⁊c. Dum mulier affert in ca
pite la gerlanda. aut vellum ſubtile: cum
cerudellis compoſitis ⁊ huiuſmodi. Iſtud
ornamentum habuit virgo. ſ. charitatē dei
⁊ proximi. Primo dei. Quia vt dicit Ale
xander ſuper Lucam. Nulla creatura xp̄o
excepto impleuit ita illud preceptū. Mat.
22. Diliges dominum deum tuum: vt ma
ria virgo. Unde de ſeipſa. d. Can. 6. Nun
ciate dilecto meo: qꝛ amore langueo. Idē.
Introduxit me rex in cellam ſuam vinariā
⁊ ordinauit in me charitatem. Idē. Vul
nerata ſum charitate. Et eccleſia. Vidiſtis
eam plenam charitate ⁊ dilectione. Secū
do proximi. Quia tempore paſſiōis: ꝙuis
ſui dolores eſſent intenſi videndo filiū af
fligi: tamen volebat filium mori pro huma
ne gn̄ationis ſalute. Et vt dic̄ Archiepiſcopꝰ
Si alius modus non fuiſſet: ipſamet filiū
proprium occidiſſet. Quia non minor erat
charitas ſua ꝙ abrae: qui filium ſuū erat
paratus ⁊c. Secundum eſt ⁊c. Que coo
perit totam perſonam: de veluto: de ſcarla
to. Maria virgo: ornamentum hoc habu
it. ſ. perſeuerantiam. De qua Hieronymus
ad Furiam. Non enim queruntur a xp̄ia
nis initia: ſed fines Paulus male icepit: ſ;
bene finiuit. Idem ad Iulianum heremi
tam. Cepiſſe multorum eſt: ad calcem per
ueniſſe paucorum. Fuit perſeuerans: vt di
cere poſſet illud Eccleſiaſtici. 24. Uſqꝫ ad
futurum ſeculum non ⁊c. Et. Iob. 27. Do
nec deficiam: non recedam ab innocentia
mea. Tertium dī ⁊c. vt fermalia. el fio
cho. el balaſſo nel pecto. Maria habuit
hoc ornamentum. Quod intelligitur fides
que eſt neceſſaria. De qua ad Heb. xi. Si
ne fide impoſſibile eſt ⁊c. Et Cicero. pº de
offi. Fundamentum autem iuſtitie: eſt fi
des. Hanc autē habuit maria pleniſſime.
Quia paſſionis tp̄e. totus mundus fidē
perdidit. iſta excepta: que ipſam ſuſtenta
uit. O felix maria. O ſcā ⁊c. Quartum
dicitur ⁊c. vz: el chianacoro. el centurino:
vt mulieres que tot appendunt: vt videāt
meraſcalchi. Maria hoc habuit. Qđ intel
ligitur iuſtitia. Que clamat vnicuiqꝫ red
dere quod ſuum eſt. Maria omnes ſenſus
mortificauit. Apoſtolus ad Col. 3. Morti
cate membra veſtra que ſunt ſuper terrā.
Uiſum: a laſciua conſideratione. Auditū:
a nociua auditione. Tactū: a remiſſa ope
ratione. Olphatum: a vana odoris requiſi
tione. Guſtum: a verborum inconſideratio
ne. Ecce quomodo ⁊c. Quintū dicitur
⁊c. Annulos. cyrothecas hr̄e in manibus.
Maria habuit hoc ornamentum. ſ. ſpem de
deo. De qua. p̄s. In te domine ſperaui ⁊c.
Et Idem. Mihi adherere deo bonum eſt.
ponere in dn̄o ⁊c. Sextū ornamentum
⁊c. Ut ſunt planule in pedibus. De vene
tis que vt videātur magne ⁊c. Maria ha
buit hoc ornamentum. In pede ſiniſtro pla
nulam habuit. vz vitam actiuam. Quia vt
dicit Hieronymus ad Cromatium. ⁊ He
liodorum. Hanc regulam virgo ſeruabat:
vt a mane vſqꝫ ad tertiam: orationi inſiſte
ret. A tertia vſqꝫ ad nonā in textrino ope
re ſe occuparet. Iterum a nona ab oratiōe
nō recedebat: ꝗuſqꝫ illi angelus appareret
De cuius manu eſcā accipere ſolebat. In
dextro: contemplatiuam: vt vacare diuinis
⁊ orationibus. Unde Luc. x. Maria opti
mam partem elegit ⁊c. Ego ſum lux mun
di. patet prima. ¶ Secundo rōne ⁊c. Illa
creatura in qua nullum eſt peccatum: ⁊ in
qua ſunt omnes virtutes: tam cardinales
ꝙ theologice: illa eſt pulchrior oībꝰ creatu
ris. S; in maria erāt huiuſmodi. Igit̄ ⁊c.
Prouer. vlt. Multe filie congregauerunt
diuitias: tu autem ſupergreſſa es vniuer
ſas. Supergreſſa omnes. Primo in ea fuit
charitas. Secundo fides. Luc. i. Beata q̄
credidiſti. Tertio ſpes. In te domine ſpe
raui. Quarto iuſtitia. Iſa. xi. Erit iuſtitia:
cingulum lumborum eius. Quinto fortitu
do: ſupportādo patient̄. Eccleſiaſtici. 24.
Uſqꝫ ad futurum ⁊c. Sexto in ea pruden
tia. Luc. i. Cogitabat qualis eſſet ⁊c. Septi
mo fuit in ea temperantia: qꝛ parum locu
ta eſt. In. i. Polit. Silentium: mulieri pre
ſtat maximum ornamentum. Scđm Alber
tū in. 4. li. Comp. theo. c. 3. Quinqꝫ vicibꝰ
locuta eſt. Et merito filius verbi: miraculū

ſemper

ſemper ſecutum eſt. Primo naçareth. Luc.
p°. Ecce ancilla domini. In ancilla ſunt q̄/
tuor. Primo ꝙ ſit prompta. Uirgo fuit. In
verbo Ecce. Scd̓o ꝙ ſit obedie͂s. Uirgo fie.
In verbo Fiat mihi. Tertio ꝙ ſit humilis
Uirgo fie. In verbo. Ancilla domini. Secu
tum eſt miraculū. q2 filius de celo ꝛc̄. Se
cundo in templo. Lu. 2. Fili: quid feciſti no
bis ſic? Secutum eſt miraculum. Q2 chri/
ſtus ei obediens fuit. Erat inquit ſubdit⁹
illis. Tertio in nuptijs. Uinum non habe͂t
Miraculum ſecutum eſt. Q2 de aqua ꝛc̄.
Quarto quādo ſalutauit helisabeth. Lu.
2. Magnificat anima mea dominū. Secu
tum eſt miraculum. Exultauit inquit ſpūs
meus. Ubi dicit Franciſcus de mayronis
in quodā ſermone: ꝙ virgo q̄ primum illa
mirifica verba: Ecce ancilla domi: ꝛ ſuum
conſenſum verbo firmauit. tunc i nuenta
eſt exceſſiſſe merita ꝛ perfectiones. ꝛ bona
tam naturalia q̄ꝫ accidentalia omniū crea
turarum. propter eminentiam quatuor vir
tutum: que exprimuntur in verbo Ancilla.
Prima fuit obedientia. Secunda humili/
tas. Tertia fides. per quā captiuauit om/
nem intellectum in obſequium dei. Quar/
ta fuit charitas: dum protulit verbum Tu
um. Omne cor ſuum. omne eſſe. omne poſ/
ſe. obtulit voluntarie deo omnipotenti. vn
de pꝫ ſecunda ratio. ¶ Tertio rōne ꝛc̄. Q2
omnis natio eam dicit pulchram ꝛ ſanctā.
Nam dicitur. ff. de officio queſtoris. l. i. Illi
opinioni ſtandum eſt: que plurimorum te/
ſtimonio probatur. Et phs li. de ſomno ꝛ vi
gilia. Quod ab omnibus vel pluribus dici
tur: fidē habet ꝙ ita ſit. Et. 7. Ethi. Fama
quā omnes famant vel exclamant: non po
teſt eſſe in toto falſa. Et Diſ. 96. c. Extra. Et
de officio ꝛ poteſtate delegata. c. Pruden
tia. Integrum eſt iudicium: quod plurimo
rum ſententijs approbatur. Ad propoſitū.
Omnis natio mariam veneratur ꝛ collau
dat. Unde ipſa dicit. Lanta. Quia reſperit
humilitatem ancille ſue. Ecce enim ex hoc
ꝛc̄. Unde laudat a. 6. generationibus. Pri
mo a ſarracenis ꝛ turchis. qui ipſam ado/
rant in templis ſuis ac thuriſicant. ꝛ nomē
eius in tanta reuerētia. ꝙ blaſſemātes eā
graui pena puniuntur. Fatentur enim chri
ſtum de virgine natum. celum viuum aſcē
diſſe. ſed non mortuum fuiſſe. Et demū i
fine mundi: mundum iudicaturum: vt patet.
in Alcorano. Et ipſe Macometus in eod
d. Dixerunt angeli ad mariā: deus eleg
ꝛ purificauit te: ꝛ preelegit te. ſuper omn
mulieres mundas. Ille. Secundo a pag
nis laudatur. Uirgilius. in. 4. egloga.
Iā redit ꝛ virgo: redeunt ſaturnia regn
Iam noua ꝓgenies celo demittitur alt
Et q̄uis hiero. dicat Uirgiliū hoc nō
tēdiſſet dicere de virgine. Et ego dico:
hoc poſſibile fuit. Et ratio. Q2 ſi Layph
prophetauit de mundi ſalute per morte
vnius. ſ. xpi: tamen hoc non intelligens:
Uirgilius de chriſto ꝛ matre eius: bene
xerit. vt dicit Aug. Preterea ex grecis fu
runt ſybille: vt Lactantius ponit earum
verba in greco; poſtea in latino. laudāt he
mariam. Tertio ab hereticis. Et ſi in mul
tis errent. vt ab eccleſia diuiſi: tamen mari
am venerantur. Illis exceptis: qui dicunt
habuiſſe alios filios ex Ioſeph: in reſiduis
eam cōmendant. Quarto ab ecleſia: q̄ om/
ni ſabbato officium celebrat. ꝛ ſtatuit ſin/
gulis diebus pulſari campanas: de ſero: de
mane: de meridie. Et ex hoc honoratur in
ſalutatione angelica. O ſecularis dic Aue
maria. Quito ab omnibus ſanctis. Quid
clamant omnes ſcripture? Quid doctores?
Quid apoſtoli? Quid euangeliſte? Quid
omnes ſancti? Uere la bonta. la policia de
maria. Ego ſum lux mundi. Sexto a ma/
lis laudatur. Nūeri. 24. Balaam qui fuit
idolatra. in ſpū prophetie de maria dixit.
Orietur ſtella ex Iacob. Que ē hec ſtella?
Uere maria. Q2 ſicut ſtella illumīat noctē:
ita maria illuminat mundum pn̄tem tene/
broſum peccatis. Et hoc quidē triplici lu/
mine. Primo lumine miraculorum. O lore
to. O carauagio. quot miracl'a? Secundo
exemplorum: quia fuit exemplum omniū
virtutum. Tertio lumine ſubſidiorum: q2
adiuuat omnes nos. Unde Petrar. in lau/
dem matris.

Chi el padiſo vole: a maria volgia liochio.
Por a ley ſinzegnochij. cū humil core.
Ella non abandona: chi mercede adima
da con lo bon çelo.
Anzi ipetra corona del fiiol benigno: che
re del cielo.

nota.

Ego ſum lux mundi. Et ſic patet ſecundꝫ myſterium.

Tertium dicitur ⁊c̃. Ad primum reſpondeo. ꝙ. ſ. miraculum naturam precedit. ſed eua ⁊c̃. Dico ꝙ in naturalibus hoc eſt verum: ſed in ſpūalibus non habet locum. Quia maria ratione maternitatis fuit pulchrior: cum animam habuerit nobiliorem. Et ſic pat primum. Ad ſecundꝫ ne. ſ. eēt ſcandalꝫ alioꝝ. Reſpōdet Alber. ꝙ pulchritudo in ſuo genere ē bona. Sed nihil eſt adeo bonum: quin ex eo poſſit malus ſcandaliçari. Unde iudei ſcandaliçabant̃ in ipſo chriſto: de ipſius doctrina. Scis inquiunt apoſtoli: quia phariſei audito hoc verbo: ſcan. ſunt: Nō debuit maria pretermittere pulchritudinem ſuaꝫ: propter ſcandalum paſſiuum quod ſequi poterat. Unde patet reſponſio ad ſecundum. Et hoc modo talis ſit reſpōſio ad tertium. Sed queris modo. Utrum fuit nigra aut alba: Reſpōdet Albertus ſuper Miſſus eſt. c. 45. Qđ non nigra ſimpliciter. neqꝫ rubea. neqꝫ alba. Quia iſti colores dant quandam imperfectionem in perſona. Unde dici ſolet. Adio mi guarda da lombardo roſo. Todeſco negro. Spagnol bianco. Romagnolo dogni pelo. Fuit maria mixta coloribus. participans de omnibus. Qꝛ illa facies eſt pulchra que de omnibus coloribus participat. Unde dicunt auctores medicine. ꝙ ille color qui eſt compoſitus ex rubeo ⁊ albo. eſt optimus: cum cōmixtione tertij coloris. ſcꝫ nigri. Et hunc inquit Albertus concedimus in mariaꝫ fuiſſe. Fuit nigra aliquantulum. Et hoc triplici ratione. Primo ratione complexionis. Quia iudei tendunt in brunedinem quādam: et ipſa fuit iudea. Secundo teſtificationis. Quia Lucas qui tres fecit imagies. Una rome. alia loreto. alia bononie. ſunt brune. Tertio aſſimilationis. Filius matri cōmuniter aſſimilatur: ⁊ econuerſo. Sed chriſti facies fuit bruna. Igitur ⁊c̃. De qua nigredine. Uulgaris.

O bella piu chel ſole. o piena luna.
O dei mater alma: o maris ſtella.
O formoſa: cū tuto che ſia bruna.

Et Can. Nigra ſum ſed formoſa. Et Dionyſius: dum mariam vidit. d. Si de tuo filio non eēt mihi reuelatum. facile crederē non eſſe alium deum preter te. Ego ſum lux mundi. Judith. c. Non eſt talis mulier in aſpectu ⁊ pulchritudine ⁊ ſenſu verborꝫ. Exemplum in vita Baſilij legitur. ꝙ Julianus apoſtata cum iret pugnare contra perſas: veniens Ceſareaꝫ Cappadocie petijt pro exercitu ſuo panē a. b. Baſilio q episcopatū tenebat in ciuitate illa. Qui cū afferret ei paneꝫ ordeaceꝫ qualem habebat: iurauit ꝙ cum rediret faceret euꝫ ⁊ ſuos comedi: ⁊ ciuitatem deſtrueret. Cumqꝫ ſuadente Baſilio populus iuiſſet ad quādam eccleſiam virginis in vicino monte ſitam: ibiqꝫ fuiſſet populus tribus diebus ⁊ noctibus in oratione. In hora. 3. noctis: vidit Baſilius mulierem ſpecioſam de celo deſcendentem in regio apparatu: puellis circundata ſedens in throno. Mercurio occiſo pro fide precepit militi vt ſe vindicaret de Juliano. Qui acceptis armis. ⁊ omnibus que ibi erant in abbatia Baſilij: in qua erat corpus. Julianuꝫ eſt aggreſſus in prelio: ⁊ ipſum occidit. Qui in papilione moriēs. clamabat. Uiciſti me galilee ſanguinem proijciens in aera.

¶ Dominica de paſſione. De blaſſemia.

Vos autem inhonoraſtꝭ me. Jo. 8. ¶ Cū mirabili intelligentia. eleganti ⁊ pellegrino conceptu. concluſerunt doctores ſancti. N. donū lingue fuiſſe cōmunicatuꝫ homini principalr̃. vt cum ea debeat laudare cum viuis precōijs ⁊ indefeſſis cōmendationibus diuinam bonitatem ſui factoris. Unde Lactā. li. de ira dei ad Donā. Quidam aūt cur deus fecerit ipſum hominē. Sicut enim mundū machinatus eſt ꝑpter hominem. ita ipſuꝫ propter ſe: tanqꝫ diuini templi antiſtitē. ſpectatorem operū. rerūqꝫ celeſtium. Ideo ſolus ſermonem accepit ⁊ linguam cogitationis interpretem: vt enarrare poſſit maieſtatem domini ſui. Nota in verbo. ſolus ſermonem. In. p°. Politi. Nullum animal habet ſermonem: niſi homo.

homo. Et hec totum vt deum ſuū laudet. Sed hoc non facit ſceleſtꝰ ⁊ ingratus blaſfemator. qui inferiorem ſe facit omnibus creaturis. que ſm modum ſuum laudant creatorē. Aug. in ſermone: ad heremitas. Ad nutū domini ſol non deuiat a via ſua. non luna. non ſtelle. Campi decorantur floribus. criſpatur ſilua. In nemore cytharizat auicula. Inſenſibilia obediunt deo: ſolus homo voluntati dei reſiſtit. Ille. Quia ipſe eum blaſſemat ⁊ maledicit. Quod hodie iudei fecerunt. Applica euangeliū hodiernū. De blaſſemia erit ſermo. Ubi tria ſunt videnda.

¶ Primū. dī diffinitionis.
¶ Secundū. dī abhominationis.
¶ Tertiū. dī punitionis.

p Rimum dicitur ⁊c. Doctores eccleſie diffiniunt omnes blaſſemiā. v. Blaſſemia ē attribuere deo qd deo non conuenit. vel negare deo qd deo conuenit: vel attribuere creature qꝫ conuenit creatori. Illi. Quam materiam tangit Th. 22. q. 2. ar. 1. In. 4. diſ. 14. In primo modo peccabant quidam heretici: de quibus. 24. q. 3. c. Quidam aūt heretici: qui dicebāt deū eſſe corporeū: ⁊ habere humana membra. Cōtra quos. Jo. 4. Deus ſpūs eſt. In hac ſpecie peccant illi q dicūt deum eſſe partialem ⁊ parteſenum: quia attribuunt ei qd ei non conuenit. Quia non eſt partialis. Actuū. x. In veritate compi: quia non eſt acceptor perſonarum deus. Ad Ro. 2. Nō eſt acceptio perſonarum apud deum. Et extra de preben. ⁊ dignitatibus. c. Venerabilis. Secundo negare ei qd ei cōuenit. In hac ſpecie peccabant quidam heretici: q dicebant deum non habere curam de hoc mundo ſed diabolus: vt fuerūt manichei. De quibus vbi ſupra. Ponebant duo principia. Bonum. ſ. deum quē volebant eē dominum celorum. Malum. ſ. diabolum: quē volebāt eſſe deū mundi. Cōtra quos. Jo. 1. Omnia per ipſum facta ſunt ⁊c. In ſpecie hac peccāt qui dicunt. Dio non po far qllo e quel altro. Contra. ps. Omnia quecūqꝫ voluit fecit. Tertio attribuere creature qꝫ conueīt creatori. Utputa facere miracula. In hac peccabāt iudei. De quibus Lu. xi. Qui dicebant de xpo. In belzebub principe demoniorum eijcit demonia. In hoc peccato peccant peſſimi incantatores qui putant facere ſanationem vulnerum ſuis ſupſtitiōibus: cū ſoli deo conueniat. Unde. ps. Qui facit mirabilia magna ſolus. Et a cano. 26. q. 6. c. Epiſcopi. A diabolo tenentur captiui: q relicto creatore: diaboli auxilia querunt. Quod peccatum eſt grauiſſimum inter alia. Quod probatur in preſenti triplici ratione.

¶ Primo. rōne inclinationis.
¶ Secundo. rōne durationis.
¶ Tertio. rōne ſuperationis.

¶ Primo ratione ⁊c. Una maxima eſt in theologia. Illud peccatum dicitur minus graue: quod maiorem habet inclinationē ad illud cōmittendū. Et maius graue qd habet maiorem inclinationem ad illud cōmittendum. Exempli gratia. In eodē genere peccati. minus peccat iuuenis qꝫ ſenex in peccato luxurie: quia plus inclinatur ad illud cum ſit calidior. Unde philoſophus. 3. Topicorū. Iuuenes magis qꝫ ſenes moleſtantur a concupiſcentijs. Super quo Auerroys. Complexio iuuenum eſt calida ⁊ humida: ſenum aūt ſicca ⁊ frigida. Unde grauius peccāt. Cicero. 1. de officijs. Cum oī etate luxuria turpis ſit: ſenibus tamen fediſſima eſt. Unde Danielis. 13. de ſenibus iſrael: qui Suſannam voluerunt violare: inſtigāte ſpū ſancto fuerunt condemnati. Adultera vo qꝛ iuuenis. Jo. 8. fuit defenſa a xpo. Unde ⁊ amplius noli peccare. Ad propoſitum. Omne peccatum habꝫ aliquod motiuū: ad illud cōmittendum. Excepto peccato blaſſemie. Quid mouet gulloſum ad gullam: Certe gulla: e mal de ſancto biaſo. Quid luxurioſus ad luxuriā: Mulier ⁊ delectatio. Quid vſurarius ad vſuras: Congregatio temporaliū. O blaſſemator quis ad blaſſemiam te inuitat? Reſponde: qꝫ nihil. Immo inclinaris ad ipſum laudandum: ⁊ ad magnificandum. Quia vt dicit lex. l. Sed ſi. ff. de petitione hereditatis. §. Conſuluit. Bene facienti benefacere debemus. Ille eſt qui pro nobis ē incarnatus. crucifixus. mortuus. Tamen vituperantur membra nobiliſſima quibus nos redemit. Al corpo: al ſāgue. Uñ bū pō riſ. Iſa. i. Filios enutriui ⁊ exaltaui: ipi aūt

ſpreuerunt me. Cognouit bos poſſeſſorem
ſuū; ⁊ aſinus preſepe domini ſui: populus
autem meus me non cognouit: ⁊ iſrael me
non intellexit. Jlle. Qui poterat te facere
lapidem: lignum: tamen ad ſui imaginē fe
cit. Unde patet ꝙ maius eſt peccatum ra
tione ⁊c. ¶ Secunda ratio ⁊c. Concluſio ē
Tho. in. 22. q. 186. ar. x. Qd peccatum tan
to eſt grauius quanto eſt durabilius: vt eti
am patet de virtutibus. Charitas eſt ma
xima omniū virtutum: quia eſt durabilior
alijs cum in patria omnes alie deficiant.
Ad propoſitum noſtrum. Quanto plus ho
mo perſeuerat in peccatis: tanto plus gra
uatur conſcientia. O pater nolo confiteri
hoc anno. aut per. 4. x. annos homo perma
net in peccatis: cui malum facis? Uere ti
bi: quāto plus moraris in miſeria. Extra de
conſuetudine. c°. Tanto. Tanto inqt gra
uiora ſunt peccata: quāto diutius infelicē
animam detinēt alligatā. Et in. c. finali. Et
24. q. i. Pudenda. Conſuetudo mali non
minuit peccatum: ſed auget. Jdeo eccleſia
pcipit. Extra de pe. ⁊ remi. c. Omnis vtri
uſqꝫ ſexus: vt omnes in paſchate ſe preſen
tent patri ſpirituali per cōfeſſionem: vt nul
lus habeat cauſā in peccatis perſeuerare:
⁊ ſe abſcondere a confeſſione. O preſbyte
ri. O curati aperite oculos veſtros ſup gre
gem. Unde archiepiſcopus de florentia in
morte flebat: quia timebat de ouibus ſuis.
A caſa noſtra. Cum ergo peccatum blaſſe
mie duret in preſenti: ⁊ perſeueret in futu
ro: ꝙ non faciunt alia peccata. Jgitur rati
one durationis eſt peccatum grauiſſimū.
Audi Jo. in Apoc. 16. Blaſſemauerūt deū
celi p̄ doloribus ⁊ vulneribus ſuis. Ubi di
cit. Tho. 22. q. 13. ar. 4°. Quod ſicut in bea
tis poſt iudicium erit laus vocalis in para
diſo: iuxta illud Exultationes dei in fauci
bus eorum: ita in damnatis erit blaſſemia
vocalis. O blaſtemator de dio e de ſancti.
Quel dio: quel chriſto: quella verzene: quel
ſancto qual in preſenti blaſſemas: ſic facies
in inferno. Et ſicut eccleſia in preſenti inue
nit ſanctos ad cantandum in lethanijs.
Sancte petre ora ⁊c. ita erit in inferno.
¶ Tertia ratio ⁊c. Gloſa ſuper illo verbo
Jſaie. 18. Ad populum terribilem. Omne
peccatum blaſſemie comparatum: leuius
eſt. Jterū. Nihil eſt horribilius blaſſemis
que os ſuum ponit in celum. Quantum ſit
graue hoc peccatum colligi poteſt ex ratōe
quia ſuperat quattuor grauiſſima peccata
vt ponunt omnes theologi. cum rationib9
euidentiſſimis.

¶ Primum. eſt peccatum paganorum.
¶ Secundū. eſt peccatum homicidarum.
¶ Tertium. eſt peccatum hereticorum.
¶ Quartum. eſt peccatum iudeorum.

¶ Primum eſt ⁊c. Ut dicit Tho. 22. q. 13.
Jnfidelis ea dicit de deo ⁊ loquitur: que lꝫ
ſint falſa: tamen credit vera. Turchus ne
gat chriſtum ⁊ eius matrem. Quare hoc?
Quia ſic credit. Judeus negat xp̄m. mrē.
apoſtolos. quare hoc? Quia ſic credit. Chri
ſtianus blaſſemat ⁊ loquitur de deo ⁊ ſan
ctis que ſcit omnino nō eſſe vera. Clamat
deum traditorem: virginem putanā. Tu li
fay le fiche in oculis: ſcis nō eſſe vera ⁊c.
Secundum: peccatū ⁊c. Superat peccatū
homicidarū. Ratio: qr ⁊ ſi alij peccatores
deo contumeliam inferant eſt preter volun
tatem eorum. Homicida vellet ſi poſſet ini
micum occidere: ⁊ deū non offendere. Sed
blaſſemus in contemptum deū blaſſemat
volens ſe vindicare de deo directe ⁊ princi
paliter. Uenetijs quidam gladio imaginē
crucifixi percuſſit: ⁊ ſanguis exiuit. Unde
vſqꝫ nunc: ampula ſanguinis xp̄i in aſcen
ſione oſtenditur. Et hoc ſuperat pctm̄ ⁊c.
Tertium eſt peccatum hereticorum. Here
ticus credit eſſe vera: que dicit. Blaſſemus
autem contra conſcientiam ſuā de deo di
cit que ſcit non eſſe dicenda. O lingua fe
ralis. Quartum peccatum ⁊c. Augu. ſuper
Math. 26. Magis peccant blaſſemantes
deū triumphantē in celis: ꝙ͂ qui crucifixe
runt eum ambulantem in terris. Et rō eſt
triplex ſm Alexā. in ſecūda parte ſumme.
Tho. in. 4°. Et in. 3. parte. q. 47. Primo
ratione cognitionis: iudei nō cognouerunt
ipſum eſſe deum. p̄. ad Corin. 2°. Si cogno
uiſſent: nunꝗ͂ dominū glorie crucifixiſſent.
Quāuis non excuſentur a toto. Actuū. 3°.
Scio fratres ꝙ per ignorantiā feciſtis. Sꝫ
qui deum blaſſemant: ſciunt ipſū eē deū:
vnde grauius peccant. Secundo ratione
ꝓmiſſiōis: qr iudei nō ꝓmiſerūt fidē in ba
ptiſmo. Abrenūcio ſathane: ſicut xp̄ianus:
qui ꝓmiſit

qui promiſit ſeruare diuina mandata. Dimittere vſuras: ⁊ huiuſmõi. Judeus autẽ hanc non fecit. Unde grauius peccat xpianus ꝙ̃ ille. ¶ Tertio rõne maioris ſtatus. Quanto perſona eſt nobilioris conditionis: tanto peccatum eſt grauius in eam factum: vt dicitur. l. Presbyteri. C. de epiſcopis ⁊ clericis. Et Juuenalis li. 3. ſatyra. 8. Omẽ animi vitium tanto conſpectius in ſe Crimẽ hʒ: quãto qui peccat maior habetur. Sed ſtatus xpi regnantis in celis dignior eſt regnantis in terra. Jlli vituperabant mortalem in preſenti: blaſſemus autẽ immortalem in celo. Preterea iudei obturãt aures ſuas ne audiant blaſſemãtes. Glo. ſuper illud Actuũ. 7. Continuerunt aures ſuas. d. Ne audirent blaſſemiam. Unde patet tripli ratione: ꝙ peccatum blaſſemie ẽ grauiſſimum. Abominationis

s Ecundũʒ dicitur ⁊c̃. Una maxima eſt in theo. Qd inter alia peccata hoc peccatuʒ maxime eſt abhominabile deo. Qd probatur tripli medio. Primo rõne. Scdo auctate. Tertio exemplo.
¶ Primo rõne contrariationis.
¶ Secundo rõne aſſimilationis.
¶ Primo rõne ⁊c. Blaſſemia eſt contraria tribus. Primo nature. Secundo ſcripture. Tertio creature. ¶ Primo nature: que dictat benefactorem ſuum eẽ cognoſcendũ. Canis cognoſcit patronẽ ſuũ: quom ei ẽ feſtum facit cum cauda. cũ capite. Preterea aues celi ſuo modo: quãto magis homo deo ſuo: Unde phs. 4. ethi. Beneficiatus tenetur repẽdere vices ſuo bñfactori. Et Sen. li. de bñficijs. Jngratus ẽ qui non reddit. Jdẽ. Jngratiſſimus oĩum qui oblitus eſt. Sed homo peior aĩalibus efficitur: cum lingua ſit ei collata ad ipſuʒ laudandũ. Eccleſiaſtici. 51. Dedit mihi dñs linguaʒ in ipſa laudabo eũ. Sed cũ illa vituperatur. Ad Ro. 2. Nomen meũ iugiter blaſſemat. Uere ſic eſt. Scdo contrariatur ſcripture: q̃ nos hortatur ad deũ laudandũ: vt in. ps. 33. Canta dño. Bñdicam dñm in omni tempore ſemp̱ laus eius in ore meo. Sap. x. Cõfitebor tibi dñe rex ⁊ collaudabo deũ ſaluatorem meũ. Tob. 4. Oi tpe benedic deum. Ad Rom. 12. Benedicite ⁊ nolite maledicere. Unde pʒ de ſcriptura. Tertio blaſſemia contrariat̃ creature. Omnis creatura laudat deuʒ. Eccleſia in matutinis. cantat hymnum trium puerorum. Benedicite domino omnia opera domini ⁊c. Dic vſq̄ĩ finem: ⁊ alibi. Laudate dñm de celis. Laudate eum in excelſis: Et plu forte ciues mei Dauid inuitat tres creaturas ignobiles ad ipſuʒ laudandũ. d. Laudate dominuʒ ⁊c̃. dracones ⁊ omnes abyſſi: ſerpẽtes ⁊ volucres pẽnate. O blaſſematores qd ad hoc dicitis: Quid reſpõdetis. ¶ Secũdo rõne aſſimilationis. Aſſimilantur blaſſematores dãnatis: ⁊ per nullũ peccatũ ita poteſt cognoſci p̱fecte q̄lib̃ ſit damnatus: ſicut per peccatũ blaſſemie: q2 vt dr̃ al parlar cognoſcitũr homo: de qua patria eſt. Math. 26. De petro dicit̃. Galileus es: naʒ ⁊ loquela tua manifeſtum te facit. Et Judicũ. 12. De Effrateo: qui dum dicere deberet Sebolet: aiebat: thebolet. Jta in propoſito de homine. Uis cognoſcere: o homo de qua prouincia es: Reſpice ad loquelam: ſi deum laudas ⁊ ſanctos. aut ſi eos vituperas. Deus enim tres prouincias fecit: ⁊ in qualibet iſtarum proprium linguagiũ poſuit. ſ. prouinciam celeſtem. terreſtrem. ⁊ infernalem. Linguagium prouincie celeſtis: ẽ verba pacis ⁊ edificationis habere. hoc ẽ deum benedicere ⁊ laudare. ps. Beati q habitant in domo tua domine ⁊c̃. Linguagium prouincie terreſtris: ẽ de terrenis tractare. Jo. 3. Qui de terra eſt de terra loquitur. Linguagium prouincie infernalis: eſt deo maledicere ⁊ blaſſemare. Unde dicit̃ de damnatis. Jſa. 8. Cum eſurierit iraſcet̃ ⁊ maledicet regi ſuo. Cognoſcitur igitur q̱s de qua p̱uincia ſit. Qui igit̃ loquit̃ v̱ba pacis: ⁊ edificationis ⁊ laudis dei: ſignũ ẽ ꝙ ille ſpectat ad prouinciam celi. Qui loquitur verba terrena ⁊ mundana: ſignum eſt ꝙ ſpectat ad prouinciam mundi. Qui loquitur verba mendacij. maledictionis. ⁊ detractionis: ſignum eſt ꝙ pertinet ad prouinciam inferni. q2 illud eſt proprium linguagium diaboli. Exemplum de illo romano qui tres habuit filios ab vxore ſua. Cõmuniter mulieres ſunt in his peccatis carnalibus: ⁊ poſtea ſe excuſant. O pater nole

bam: ſed ribaldus me inganauit ꝛ mihi
vim intulit. Ciuis autem iſte percuſſit vxo
rem verberibus: iuxta illud. Cor durum cū
bacalo frangitur. Ex ira: dixit ei mulier. Or
oltra. De tribus filijs, vnū tm̄ habes legit
timum. Cum quereret quem: Noluit ei in
dicare. Moriens teſtamentū fecit: vbi di
mittebat bona ſua heredi legittimo. Poſt
mortem: pater iuſſus eſt ſagittari a filijs ſu
is: vno excepto qui noluit patrē ſagittare.
Ad quē iudex. Iſte eſt verus filius: q2 pa
trem ſagittare noluit. Ad propoſitū. Quā
do homo blaſſemat: ſagittat deum. Non ē
verus filius dei: ſed ſpurius ꝛ filius diabo
li. Sed dubium queritur: Utrum liceat
maledicere creaturis irrationabilibus: vt
terre, lapidib9, arboribus, animalibus, plu
uie, ventis, ſoli, lune, ac ſimilibus: Uidetur
ꝙ ſic: quia habetur. 2. R. 1. Audita Dauid
morte Saulis ꝛ Ionate: maledixit monti
bus gelboe. Preterea chriſtus vt habetur
Mat. 21. ꝛ Mar. xi. Maledixit ficulnee: in
qua non inuenit niſi folia. Preterea: quia
Iob: vt dicitur eiuſdem tertio maledixit
diei ſuo. Et dicebat. Pereat dies in qua
natus ſum: ꝛ nox in qua dictum eſt: con
ceptus eſt homo: dies illa vertatur in tene
bras. Reſpondet Th. 22. q. 76. ꝙ benedi
ctio ꝛ maledictio proprie poteſt pertinere
ad illam rem cui poteſt bonum aut malum
contingere. ſ. rationali creature. Ipſis ergo
irrationabilib9 dicitur contingere bonum
aut malum in ordine ad creaturam ratio
nalem: propter quā ſunt: Ordinantur au
tem creature irrationales ad hominē: tri
pliciter. Primo per modum ſubuentiōis
inquantum ex eis ſubuenitur humane ne
ceſſitati. Et hoc modo a deo Gene. 3. Poſt
peccatum primorum parentum maledicta
eſt terra: vt. ſ. per eius ſterilitatē homo pu
niretur. Et Deutero. 28. Deus dixit. Si au
dire nolueris vocem domini dei tui vt faci
as ꝛ cuſtodias omnia mandata eius ꝛ ce
rimonias quas ego precipio tibi hodie: ve
nient ſuper te omnes maledictiōes iſte ꝛ
apprehendent te. Maledictus eris in ciui
tate, maledictus in agro, maledictum hor
reum tuum ꝛ maledicte reliquie tue, male
dictus fructus ventris tui ꝛ fructus terre
tue, armenta boum tuorum: ꝛ greges oui
um tuarum. Secundo ordinantur crea
ture irrationabiles ad hominem per mo
dum ſignificationis. Et ſic chriſtus maledi
xit ficulnee: in ſignificationem ſinagoge ia
dalce gentis: quia non habebat niſi folia. ſ.
verba legis ſine fructu. Et propterea meri
to debebat areſcere: ꝛ auferri ab ea regnū
dei: quod ſignificatum fuit in ficulnea a
chriſto maledicta. Tertio ordinant̄ crea
ture irrationabiles ad ipſum hominem ꝑ
modum continentis: aut temporis: aut lo
ci. Et ſic Iob maledixit diei in qua natus
erat propter culpam originalem quam na
ſcendo contraxerat. Ita ꝙ maledictio illa
non arguit in eo aliquam impatientiam.
Sed tm̄ arguit ꝛ explicat ꝙ die qua natus
eſt ꝛ conceptus, contraxit culpam origina
lem: que radix eſt omnium paſſionū: quas
patimur in hac vita. Dauid inſuper male
dixit montibus gelboe: ad explicandam ce
dem que in eis facta fuerat. Propterea di
cebat cum fletu ꝛ lachrymis. Montes gel
boe: nec ros: nec pluuia veniat ſuper vos i
quibus ceciderāt inclyti iſrael: Saul ꝛ Io
natas amabiles ꝛ decori: aquilis velocio
res, leonibus fortiores. Filie iſrael ſuper
Saul flete: ꝛ ego doleo ſuper te frater mi
Ionata. Quare non eſt trahendum in cō
ſequentiam: vt vnuſquiſqꝫ pro libitu ſuo fa
cturis irrationabilibus maledicat. Et ſiqs
eſſet qui malediceret rebus irrationabili
bus inquantum ſunt creature quaſi in cō
temptum dei: quod homines faciunt: pec
caret peccato blaſſemie. Quod peccatum
quantum graue ſit: ꝛ per conſequens pu
niendum: audi tertium myſterium.

t Ertium dicitur ꝛc̄. Omnis lex cla
mat punitionem circa blaſſemātes
que quintuplex eſt.

¶ Prima eſt diuinalis.
¶ Secunda eſt eccleſiaſticalis.
¶ Tertia eſt municipalis:
¶ Quarta eſt ciuilis.
¶ Quinta eſt paganalis.
¶ Prima eſt diuinalis Leuitici. 24. Ob
cum filius mulieris blaſſemaſſet nomen do
mini a populo lapidatus ē, vbi dicitur ibi.
Educ blaſſemum extra caſtra: vt lapidet
eum

rum omnis populus. Et qui blaſſemauerit
nomen domini morte moriatur. Sennache
rib rex aſſyriorum obſidens hieruſalem ele
uans ſe in ſuperbiam blaſſemauit nomen
domini. In ſequenti nocte angelus percuſ
ſit de ſuis. 185. millia hominum : ⁊ ipſe pre
pauore fugiens: a proprijs filijs occiſus ē.
Et Judith. 15. Holofernes dum vitupera
ret nomen domini: dicens alium deum nō
eſſe preter Nabuchodonoſor: a Judith mu
liere occiſus eſt. Ecce prima lex. ¶ Secun
da lex. Extra de maledictis. c. Statuimus.
Et Greg. 9. d. Quod qui nomen domini ⁊
virginis blaſſemauerit: publice debet pu
niri: vȝ per ſeptem hebdomadas: ⁊ in qua
libet hebdomada in feria. 6. in pane ⁊ aq̄
ieiunet: ⁊ dominicis diebus ante fores ec
cleſie tempore miſſarum ſine pallio ⁊ cal
ciamentis ſtet: ⁊ ad collum corrigiam ha
beat. O confeſſores date talibus peniten
tiam artaȝ: In pane ⁊ aqua ſine miſericor
dia: quia merentur. ¶ Tertia lex ⁊c. Non
ē ciuitas chriſtianorūȝ bene regulata que
nō habeat ꝯſtitutiōes ꝯtra blaſſemos. Sȝ
nunc non ſeruantur leges ⁊ ſtatuta. Si dī
malum de domino temporali: punitur acri
ter. Dux Galeaȝ Cremone fecit quendam
ſuſpendere: quia ſolum de ſe murmurarat
Dominus mantuanus ſimiliter. Sed deus
blaſſematur ⁊ non eſt q̲ puniat. Exemplū
notabile. Siracuſe cum quidaȝ nauta cru
deliſſime nomē domini blaſſemaret cadēs
in mari non eſt viſus amplius. Ad dies
paucos repertus eſt in littore. Totū corp⁹
integrum inuentum eſt: lingua excepta : q̄
forte deportata fuit ad infernum: vt ibi pu
niretur. Quia Sap. xi. Per que quis pec
cat per hec ⁊ torquetur. ¶ Quarta lex ⁊c.
In autentico. Ut non luxurientur contra
naturam. Colla. 5. Blaſſemus vltimo ſup
plicio debet puniri. Supplicium dicit glo.
allegans. ff. de penis. l. Ultimum. Interpre
tantur ſolam mortem. ſ. el capo: debent pu
niri ſine remiſſione. Quia vt dicit Hiero.
Non eſt crudelitas ꝑ deo pietas. Et Boe.
4. de Conſo. Punire malos iuſtum eſt : ſed
ipſos euadere impunitos iniuſtum. Et. l.
Ita vulneratus. ff. ad. l. aquiliam. Delicta
non debent remanere impunita. E per che
rater Gabriel: Quia vt dicitur. C. de fur
tis. l. Siquis. Impunitas delicti inuitat ho
mines ad malignandum. O domini tēpo
rales. O pretores. O officiales ciuitatum:
ad vos clamo. qui iuſtitiam non facitis ſu
per tales. Immo q̄ peius eſt. In domibus
talium tenentur luſores. le baratarie : vbi
dicuntur tot mala. Non ſunt immunes ab
hoc vitio: principes: barōes. ruſtici. agri
cole. artifices. Et q̄ dictu horribile eſt: non
religioſi. non ſacerdotes. non mulieres. non
pueri. Unde Pius papa. Confuſa ſūt om
nia ⁊ turbata. blaſſematur deus: nullus ti
mor: nulla legum reuerentia. O ingratiſſi
mi peccatores. O furētes animi. O veneno
ſa ⁊ amariſſima ligua. O deniq̄ȝ perditiſſi
mi homines. Ecquit male fecere vobis ſā
cti: In quo nocuerūt vobis: An nō aſſidue
pro veſtra ſalute itercedūt ad dn̄m: Nōne
⁊ virgo illa pijſſima mr̄ grē: fons miſericor
die. pro vobis indefeſſa ē aduocata: Quid
ergo blaſſematis illam ⁊ reliquos ſāctos:
O vere mala conſuetudo qua hoīes xp̄ia
ni iniuriant deo ⁊ ſanctis eius. In hac ſoli
xp̄iani dimerſi ſūt: qm̄ nō ē aliq̄ natio neq̄ȝ
iudeoꝝ neq̄ȝ gētiliū ⁊ paganoꝝ: i q̄ tot ſint
blaſſemie ⁊ maledictōes ſic̄ i pplo xp̄iano.
¶ Quīta lex ⁊c. Apd̄ īfideles ⁊ ſaracenos
q̲ blaſſemat xp̄m ⁊ eius matrē punit gra
uiter: inter duos aſſeres: ⁊ ſic viuus occidit
Ob quā cām parū ſentiūtur ibi blaſſemie
⁊ maledictiones. Sanctus Ludouic⁹ rex
francie: talibus linguaȝ precidebat. O chri
ſtiani principes: ſi hoc agunt infideles: pl⁹
chriſtiani: quia ſuper omnia peccata deus
habet pro malo hoc vitium. Mantue: duȝ
quidam luſores vituperarent nomen chri
ſti ⁊ matris: ceciderunt oculi corā ſup men
ſaȝ. Preterea Greg. d. li. 4. dialogoruȝ. Ro
me puer quinq̄ȝ annorum dum blaſſema
ret nomen domini in brachijs parentum :
demon ipſum rapuit : nec plus viſum eſt.
Credatis mihi. N. q̄ mittit dī peſtes. bella.
penurias. flagella: ꝓpt̄ hoc pcm̄. Conq̄rit
ipſe deus. Iſaie. i. Ue genti peccatrici. pplo
ḡui inīqtate. ſemini nequā. filijs ſceleratis.
blaſſemauerunt deū iſrael: abalienati ſunt
retrorſum. O italia tanto vitio ꝺprauata.
O populi tanto ſcelere deturpati. Timeo
ne deſeuiat contra vos furor dei. Corrigat
ergo vnuſquiſq̄ȝ ſeipſuȝ ⁊ refrenet linguā

ſuam: ⁊ omnes pariter laudemus ⁊ benedicamus deum: qui benedictus ē ⁊ laudabilis per inſinita ſecula ſeculorum. Amen.

Feria. 2. dominice de paſſione. De honore parentum.

MIſerunt principes ⁊ phariſei miniſtros: vt apprehenderent ieſū. Jo. 7. ¶ Videntes phariſei miracula xp̄i. Secd̄m Nicolaum de lyra: vt lazari ſuſcitationem. ⁊ filij vidue. ceci illuminationem. panū multiplicationē. ⁊ alia bona opa. inuidia moti ſūt nō tñ ſunt auſi ire perſonaliter ad capiēdū eum timore turbarum: ſed miſerunt miniſtros. vt ipſum apprehenderent. Secundū Tho. in cathena aurea quatrupliciter iudei conati ſunt xp̄m comprehēdere. Aliqñdo in ſermone. Mat. 22. Abeuntes phariſei conſilium fecerunt vt caperent ieſum in ſermone. Aliquando in opere ſuo. Math. 3. Erat homo habens aridam manū: ⁊ obſeruabant eum ſi in ſabbato curaret. vt accuſarent eum. Aliqñ in iudicio. Jo. 8. Adducunt ei mulierem in adulterio deprehēſam. Aliqñdo in perſona: vt hic. Sed chriſtus contra hoc ꝙ volebant eum capere in perſona. oſtendit maximam potentiam: qꝛ eum non apprehenderunt. Unde dixit eis. Modicum tempus adhuc vobiſcum ſum: q. d. Quid me feſtinatis interficere? Paruum tempus adhuc expectate. Et qđ modo vultis facere. eſtis facturi: ſed nō modo qꝛ nolo. Queritis me. ⁊ non inuenietis. Secundum Chriſo. Queſierunt iudei chriſtū Queritis inquit me. Quando. ſ. eorum ciuitas hieruſalem fuit capta a Tito ⁊ Veſpeſiano. Probabile eſt tunc eos meminiſſe chriſti ⁊ miraculorum eius vt eius. ſ. preſentiam quererent. Unde dicit eis. Et non inuenietis. ſcilicet faciendo miracula. Sequitur Ubi ſum ego vos non poteſtis venire. Gloſa: ideſt in poteſtate mea eſt me occultare. Et vos ibi non poteſtis venire ad querendum me. Dixerunt ergo iudei adinuicem. Quo hic iturus eſt: quia non inueniemus eum? Nunquid iturus eſt in diſperſionem gentium: ⁊ docturus gentes? Gloſa. Verum quidem dixerunt: ſed ignoranter dixerunt. Quia chriſtus per almos apoſtolos ſuos docuit gentes ⁊ paganos: ⁊ ad fidem conuertit. Unde Thomas in poſtil. ſuper Joannem. In totum mūdum. ⁊ omnibus locis: euangelij notitia facta eſt per apl'os. In nouiſſimo autem die magno feſtiuitatis. In nouiſſimo ideſt i octauo die. Quia peractis ſeptem diebus feſtiuitatis tabernaculorum: in octano erat cetus feſtiuum. ⁊ dicebatur illa dies ſanctiſſima in lege. In illo ergo die magno ⁊ ſolenni: ſtabat ieſus ⁊ clamabat predicādo verbum dei ⁊ dicendo. Siquis ſitit: veniat ad me ⁊ bibat. Glo. ideſt ſiquis deſiderat doctrinaꝫ vite: veniat ad me per fidem formataꝫ ⁊ bibat aquam ſapientie ſalutaris. Et turba autem multi crediderūt in eum. Et nemo miſit ſuper eum manus: quia nihil poterant facere: niſi inquantum ipſe volebat. Applica. De honore parentum erit hodie ſermo. Ubi tria videbimus in preſenti.

¶ Primum. dicitur obligationis.
¶ Secundum. dicitur punitionis.
¶ Tertium. dicitur inductionis.

PRimum dicitur ⁊c̄. Concluſio eſt Theologoꝝ: precipue Tho. 22. q. 63. ad tertium. Et. q. 102. a. 2. Et Olcoth ſuper ſapientiam. ꝙ triplici de cauſa aut ratione. aliqs eſt honorandus ⁊ reuerendus: vt videbimus: inter que eſt pater.

¶ Primo. ratione virtutis.
¶ Secundo. ratione dignitatis.
¶ Tertio. ratione antiquitatis.
¶ Quarto. ratione vtilitatis.

¶ Primo ratione ⁊c̄. In. 3. Eth. Honor ē exhibitio reuerentie: in teſtimoniū virtutis. In eodem. Virtuti perfecte: non fit condignus honor. In. 2. eth. Virtuti: debetur laus. In. 4. eth. Solus bonus ſecundum virtutem: eſt honorandus. Unde Romani colebant virtutem ⁊ honorem pro dijs ſuis.

¶ Secundo ratione ⁊c̄. Ut principes ⁊ prelati honorent a ſuis ſubditis: etiaꝫ ſi eſſent mali

mali. Nō quidem ratiōe malitie ſue:ſed ra
tione officij ꝛ dignitatis in qua ſunt. Apo/
ſtolus petrus prime Petri.2°. Deum time
te:regem honorificate. Ad Ro.13. Non eſt
poteſtas niſi a deo: ꝛ qui reſiſtit poteſtati:
ordinationi dei reſiſtit. ⁋ Tertio ratiōe ⁊c̄.
Ut ſenes: ꝑpter ſeniū ſunt honorandi. Le/
uitici.19. Coram cano capite ꝯſurge ꝛ hono
ra perſonā ſenis. Et.1.ad Thi.5. Seniorem
ne increpaueris:ſꝫ obſecra vt prēm. Sap.4.
Senect⁹ ſemꝑ venerabilis ē. C. de iure enu
cle.l. Deo auctore. Tanta aūt a nobis an/
tiquitati habita eſt reuerentia:vt noia pru
dētiū viroꝝ:taciturnitati tradere nullo pa
tiamur modo. ⁋ Quarto ratione ⁊c̄. Et in
hoc pater carnalis eſt honorandus. Mat.
15. Honora patrē tuū ꝛ matrē tuam. Quia
plura dant filio beneficia. Inter que bene/
ficia tria ſunt potiſſima ſm Th.4.di.42.
Et phs.8.ethi. Primū eſt eſſe. Scdm eſt nu
trimentū. Tertiū eſt diſciplina. Primuꝫ
beneficium eſt eſſe. Qd bonū qui nō habet
nullū aliud bonum poteſt habere:non diui
tias.nō honores.nō famā.nō ſcientiam.nō
virtutes.non gloriam.non vitam eternam.
Qd bonū ab oibus eſt deſiderabile. In.2.
de anima. Omnia appetunt eſſe ꝛ illius cā
agunt quicquid agunt. In eodem. Unum
quodqꝫ.n.deſiderat tueri ꝓprium eſſe. Cō/
mentator Auerois. Omne ens naturalit
deſiderat permanentiā ſempiternā. Job.1.
Pellē pro pelle: ꝛ cuncta que habet homo:
dabit pro anima ſua. Iſtud autem bonum
habemus a parētibus. Hiero. Honorandi
ſunt parētes:quia ſunt nobis primo cauſa
naſcēdi. Eccleſiaſtici.8. Honora patrē tuū:
ꝛ genitus matris tue ne obliuiſcaris. Me/
mento qꝛ non niſi ꝑ illos natus nō fuiſſes.
Et Thobie.4°. Honorem habebis matri
tue omnibus diebus vite eius. Hoc benefi
cio motus eſt Coriolanus romanus cōſul.
De quo Ualerius libro.5.c°.4°. Cum eſſet
factus exul a romanis:ad Uolſcos ſe cōtu/
lit. Cum quibus gratioſe viuēs:ab eis dux
eſt factus contra romanos. Et poſt multas
ciuitates adeptas:ſe approximauit rome ꝑ
mille paſſus. Mittunt̄ illi oratores a ſena
tu pro pace fienda. Eos non audiuit. Inſu
per ꝛ ſacerdotes cum inſignijs ornati: ſed
non audiuntur Tandem mater mitis Ue
turia nomine cuꝫ ad caſtra veniret:videns
eam filius clamare cepit. O mater viciſti
iram meā. Scio quid vis. Unde pax facta
fuit amore ſolum matris. Recordatus fuit
Coriolanus beneficiū quod matri debebat
Si pagani hoc fecerūt:plus nos chriſtiani.
Scdm beneficiū dr̄ ⁊c̄. Qꝛ ſunt educati
ab infantia ſua grandi e groſſi:cum non ſit
in natura creatura que ita naſcitur inepta
ad ſe adiuuandum vt homo. Parentes au
tem filium nutriunt. Ex hoc tenetur filius
patrem ꝛ matrem ſuſtentare ex hoc benefi/
cio. Eccleſiaſtici.3°. Fili ſuſcipe ſenectā pa/
tris tui: ꝛ non contriſtes eum in vita illius.
Et in.7. Redde illis ſicut illi tibi. Ob cui⁹
cauſaꝫ volunt theologi:precipue Tho.22.
q.189.ar.6. Qd ſi filius in ſeculo poſitus hꝫ
parentes qui ſine eo non poſſunt ſe ſuſten/
tare:non poteſt eos relinquere:nec ingredi
religionem. Quia ageret contra preceptuꝫ
de honore parentum. Unde tenetur alere
parētes. Unde o filiole ſuſcipe ſenectam la
borioſam ꝛ oneroſam:recordans infantie
tue. Quando flebas.turbabas domū.inge
tabas dormientes.fatigabas matreꝫ.feda
bas pannos. Sicut enim pater te tolera/
uit ꝛ mater: ꝛ tu eos tolera i ſenectute. Un
de philoſophus.9.ethi. Dijs.parentibus.ꝛ
magr̄is nō p̄t reddi equiualēs. Et.ff.ſi qd
in fraudem patroni.l.1. Pietas patris:non
eſt ſpernēda. Ad hanc pietatem inducitur
filius duplici exemplo. Primo paganoruꝫ.
Secundo animalium. Primo paganoꝝ.
Ualerius libro.5.c.4.ſub rubrica de pieta/
te erga parētes:de filia romana que vidēs
matrem morti adiudicatam vt fame more
retur in carcere:per dies plurimos fingens
ſe viſitationis cauſa ad eam accedere velle
impetrato aditu a cuſtode carceris alimen
ta non valens ei portare.lacte proprio pa/
uit eam. Qd dum iudici innotuiſſet: matri
donauit vitam. Admirans filie pietatem.
Preterea de cane qui portabat panem in
nemore ad ſanctum Rochum. Preterea
de rege Ciro.qui habuit in viſione.ꝙ filius
filie ſue coronam capitis arripiebat. Unde
ꝛ hoc filiam tradidit nuptui cuidam ſotu/
lari:ei precipiēs vt ſi puerum haberet ipm

occideret. Qđ non fecit ſed in ſilua poſuit:
ꝛ canicula paſtoꝛis ipſum reperiens lacta-
uit. Preterea Romulus ꝛ Remulus:a lu-
pa ſunt nutriti. Si aĩalia hoc egere:quãto
plus homo capax rationis: Tertium be
neficium ꝛc. Quia inſtruuntur a parentibꝰ
in his que ſunt dei:vt ſciant ſe ſignare.mẽ-
ſam benedicere. Ex hoc beneficio tenentur
parentes diligere. Ad Ephe.6. Filij obedi
te parẽtibus veſtris in domino. Hoc enim
iuſtum eſt. Sed dum loquoꝛ admirari non
deſino. vnde eſt tanta inobedientia filioꝛꝫ
erga parentes. Cur blaſſemant ſanctos:ſũt
inhoneſti:latrones. ꝛ huiuſmodi. Reperio
hoc totum quia non coꝛrigunt de exceſſibꝰ
ſuis. Eccleſiaſtici.7. Filij tibi ſunt:erudi il-
los. ꝛ incurua illos a pueritia illoꝛum. Fi-
lie tibi ſunt:ſerua coꝛpus illarũ:ꝛ non oſtẽ
das hilarem faciem tuã ad illas. Ubi Th.
ſuper.4°.ethi. Pueri ſunt docẽdi in quat
tuoꝛ. Pꝛimo ne dicãt turpia. Quia apoſto-
lus. Coꝛrumpunt bonos moꝛes: colloquia
mala. Secũdo ne audiãt inhõeſta. In.7°.
Pol. Iuuenes ſunt cuſtodiẽdi vt nec dicãt
nec audiãt malũ vl' turpe aliquod:q2 ex di
cere ꝛ audire aliqd turpiũ:de facili fit face
re aliquod turpe. Tertio ne faciant ĩhone
ſta. Tul.1. de offi. Marie ãt hec etas a libi
dinibꝰ arcẽda eſt. Quarto ne habeãt mala
cõſoꝛtia. Quia.28.q.1.c. Sepe maloꝛũ con
ſoꝛtia etiam bonos coꝛrumpunt. Exemplo
patet de Lucretio ro. De quo Boe.lib. do-
ctrina ſcolarium meminit. Qui a patre abſ
qꝫ diſciplina fuit nutritus:ꝛ aleis ꝛ mere-
tricibus ſua conſumpſit. A patre anteꝫ plu
ries redemptus a carceribus:cum ad furcã
duceretur: querula voce a patre oſculum
petijt:cui naſum ſecauit moꝛſu acutiſſimo.
Si me inquit o pater coꝛrexiſſes:ad furcaꝫ
non irem. O patres. O matres. O paren-
tes. Commendo vobis filios veſtros ꝛc. pa
tet primum.

S Ecundum dicitur ꝛc. Quadruplex
eſt lex que clamat parentum ho-
noꝛem.

¶ Pꝛima. eſt diuinalis.
¶ Secunda. eſt canonicalis.
¶ Tertia. eſt ciuilis.
¶ Quarta. eſt paganalis.

¶ Pꝛima eſt diuinalis. Exodi.21. Honoꝛa
patrem tuum ꝛ matrem tuam. Contrafa-
cientibus dicitur. In eodem. Qui maledi-
xerit patri aut matri:moꝛte moꝛiaẽ. Deut.
27. Maledictus qui non honoꝛat patrem
ſuum ꝛ matrẽ:ꝛ dicet omnis populus amẽ.
Et.28. Qui ſubtrahit aliquid a patre ſuo
ꝛ matre:ꝛ dicit hoc non eſt peccatum. par-
ticeps homicide eſt. Unde dominus per
Ezechi.22. Iudica ciuitatem ſanguinum:
ꝛ oſtende eis omnes abhominationes ſu-
as. Patrem ꝛ matrem contumelijs affece-
runt. ideo dedi eos in oppꝛobꝛium gentibꝰ
ꝛ irriſionem vniuerſis populis. Super quo
Glo: quattuoꝛ peccata moꝛtalia fuerũt cau
ſa diuiſionis:ꝛ deſtructionis hieruſalem.
Pꝛimum fuit peccatum auaritie. Secundũ
ſimonie ſacerdotum. Tertium chꝛiſti paſ-
ſio. Quartum inobedientia parentum. O
quot filij pꝛoterui:patres ꝛ matres non ho-
noꝛant. ¶ Secunda lex ꝛc. Diſ.30.c°. Si q
filij parentes maxime fideles deſeruerunt:
ꝛ debitum honoꝛem eis non reddiderunt:
ꝛ hoc ipſum ĩ eis nõ venerenẽ qꝛ fideles ſũt
anathema ſint. Ille. ideſt excõmunicentur.
ꝛ eis tollatur eccleſie igreſſus. vt poltrones
ꝛ ribaldi ab eccleſia pꝛeciſi. In quibus
verbis merito dubium queritur. Quẽ plus
tenetur filius diligere:patrem an matrem:
aut ſuſtentare:duꝫ ſunt ĩ pari neceſſitate:
Seneca ponit hunc caſum in libꝛo Decla-
mationum ſed non ſoluit. Quidam pater
fuit:qui a pyratis fuit captus in mari. Ad
filium mittit pꝛo auxilio habendo. Sed ma
tre ceca domi manens: nec habens aliud
auxilium qꝫ filij. Precepit ei vt ſecum ma-
neat ac ei ſeruiat. Si patrem adiuuat:ma-
trem dimittit. Reſpondent iuriſte. Inſtitu-
ta de patria poteſtate. In glo. Qđ potius
tenetur adiuuare patrem qꝫ matreꝫ. Quia
plus habet a patre qꝫ a matre. Exemplum
ſumme. Plus tenetur illi qui dat palatium
totum qꝫ dimidium. Pater dat filio foꝛmã
in generatione. Mater dat materiam. Et
foꝛma plus eſt qꝫ materia. Credo qꝛ ſi mu-
lieres interfuiſſent: quando hec lex facta
fuit:clamaſſent. ¶ Tertia lex ꝛc. In auten
tico. Ut cũ de appellatione cognoſcitur. §.
Aliud quoque capitulum. §. Cognoſcitur.
§. Eas. Collatõe.8. Et affirmatur in glo. ex
tra de iure iurando. c°. Quintauallis. Ubi
aſſignantur

aſſignantur.14. caſus in quibus filius po-
teſt priuari iure paterno. Pro nunc ſolum
quattuor videbimus. Primus ſi patrē ver
berauit. In.7. Ethi.philoſophus ponit de
quodam qui patrem traxit ad certos gra-
dus ſcale. Et hoc eidem euenit poſt mortē
qui dum a filio traheretur: dixit. Non fax
o fili quia patrem meū vltra eū non traxi
Secundus ſi verbis contumelioſis ipſum
irritauit. Eccleſiaſtici.3. Ne glorieris in con
tumelia patris tui. Nō enim eſt tibi honor
ſed confuſio. Exemplum illius filij qui poſt
mortem: patri apparuit. d. O pater crutior
in lingua: q̄ te vituparí: vt verificet̄ illud.
Per que quis peccat: per hec ⁊ torquetur.
Exemplum in.7. Ethi. cum reprehendere-
tur quidam ꝙ patrem verberaſſet. Reſpon
dit. Et ipſe patrem verberauit ſuum. Et fi-
lium puerum oſtendēs. d. Et hic cū vir erit
verberabit me. Tertius caſus: ſi patrem in
famauit. Prouer.25. Audi patrem tuum q
genuit te: ⁊ ne contemnas eum: cum ſeneſ-
rit mater tua. Exemplū illius ſcolaris qui
bononie patrem a longe vidēs: dixit ſocijs
eſſe famulum patris. Pater dedit ei ſuam
maledictionē. O maledictio patris: q̄ ter
ribilis es. Infra tres dies mortuus eſt.
Quartus caſus: ſi patrem poſitum in carce
re non viſitauit: ⁊ ipſum non conſolatus ē.
In his caſibus lex ciuilis ponit hos caſus.
Ecce quomodo filij ſunt puniēdi. ¶ Quar
ta lex eſt paganalis. Que ponit filiū in ſac
co de corio ⁊ in profundo maris demergit.
O beate leges ſi nunc iſta ſeruarentur. O
filij parentes amate: a quibus tantū ama
mini. Ad hoc propoſitum videamus exem
plum pulchrum. ſecūdi Reg.18. de Dauid.
Cum enim Abſolon eius filius tentaſſet ex
pellere patrem de regno. Et pater contra
eum mouiſſet bellum. Cum remanſiſſet Da
uid in porta ciuitatis: quia erat ſenex: pre-
cipit Joab ⁊ Abiſai quibus erat commiſſa
cauſa belli. d. Seruate mihi puerum Abſa
lon. Ita ꝙ egreſſus eſt populus contra Ab
ſalonem: ⁊ ſuos in campum. Et factum eſt
prelium: ⁊ debellata eſt gens abſalonis ab
exercitu Dauid. Accidit autem vt Abſalō
occurreret ſeruis dauid ſedens ſuper mu-
lum. Cumq̄ ingreſſus fuiſſet mulus ſubter
condenſam quercum adheſit caput eius
quercui: ⁊ illo per capillos ſuſpenſo: Joab
tres lanceas accepit et fixit eas in corde
eius. Cum nuncius occurreret Dauid qui
ſedebat inter duas portas: ⁊ diceret filius
tuus abſalon mortu⁹ eſt. O dauid pijſſime.
O pater amantiſſime: non cogitauit abſa-
lonis rebellionem. non dixit: volebat filius
meus accipere mihi regnum. ideo interfe-
ctus eſt. Sed aſcendit in camera dicēs. Fi
li mi abſalon. Abſalon fili mi. Quis mihi
tribuat vt pro te moriar: Abſalon fili mi:
O amor patris ad filium. Si quando pa-
ter iraſcitur filio: non tamen malum vult
de filio: immo dolet. triſtatur de eo. Quia
vt dicit philoſophus.7. ethi. Generantis
ad genitum naturalit̄ eſt amicitia. Unde
homo capax rationis: patrem ⁊ matrem di
ligat pro poſſe ſuo. Honora ⁊c.

Tertium dicitur ⁊c. Inducimur ad
hunc honorem parentum triplici
ratione.

¶ Primo. ratione exemplificationis.
¶ Secundo. ratione premiationis.
¶ Tertio. ratione punitionis.

¶ Primo ratione ⁊c. De chriſto qui hono-
rauit parentes: patrem ⁊ matrem. Primo
patrem Joan.8. Ego honorifico patrem
meum. De Joſeph ⁊ matre Luc.2°. Erat
ſubditus illis ſcilicet Joſeph: ⁊ mirum. De
matre: ipſam honorauit. Primo in vita.
Secundo in morte ſui ipſius. Tertio poſt
mortem. Quarto in morte illius. Primo
in vita ſua: quia ſemper ei obediens fuit.
Secundo in morte ſui ipſius. quia tradidit
obliuioni omnes dolores ſuos paſſionis:
matrem vero commendauit Joanni. Fi-
li ecce mater tua. Canta omnino. Mulier
ecce filius tuus. Non dixit Mater: quia
mortua cecidiſſet. Tertio poſt mortē: quia
prius apparuit illi ſuſcitatus q̄ alicui poſt
ſui mortem. Quarto in morte matris: quia
ad eius exequias cum oībus choris celeſti-
bus affuit. Et poſtea fecit eam tātum hono
rari in eccleſia: ita vt plures videantur de-
uotiores ac magis feruentiores ad matrē:
q̄ ad filiū. Quod creditur omnino hoc fie
ri vt perſpicue oſtēdatur quantum ſibi pla
ceat: ꝙ filij honorificēt parētes. 2°. rōe ⁊c.

Quia tales p̄miant̄ triplici bono. ¶ Pri
mũ eſt vite prolixitas. ¶ Secundũ eſt bo
norum temporalium multiplicitas. ¶ Ter
tiũ eſt filiorum fecunditas. ¶ Primũ eſt
vite ⁊c̃. Exo. 20. Honora patrem tuum et
matrem tuam: vt ſis longeuus ſuper terrã.
Ratio eſt Tho. 22. q. 122. Qui enim inquit
eſt gratus beneficio: meretur ſm̄ quãdam
congruentiam: vt ſibi beneficium conſerue
tur: ꝓpter ingratitudinem aũt meretur ali
quis beneficium perdere. Beneficium aũt
vite corporalis: poſt deũ a parentibus ha-
bemus. Et ideo ille qui honorat parentes
quaſi beneficio gratus meretur vite cõſer-
uationem. Qui autem non honorat paren
tes tanq̄ ingratus meretur vita priuari.
Ille. Exemplo patet. Gen̄. xi. De Sem fi-
lio Noe: quia honorauit patrem ꝙ non fe
cit Caym: dicitur fuiſſe melchiſedech rex
Salem quẽ conſtat diu vixiſſe. ſcilicet pluſ
q̄ ſexcentos ãnos: ꝙ fuit ex reuerentia. Sz
econuerſo breuem vitam fecerunt. Exem-
plo patet qđ narrat ſanctus Vincentius.
quod Valentie cõtigit: de quodam qui ad
furcam ducebatur ⁊ morte ſibi iniuſte da-
ta propter imanitatem tormentorum con-
feſſus eſt aliqua que nunq̄ fecit. Cum ad
furcas duceretur in loco vbi nunq̄ cõmiſit
aliquot crimen: aut ſuſpenſus aliquis: cla-
mare cepit. Iniuſte morior hac vice: ſed iu-
ſte ex peccato matris. Dum hãc percuterez
dixit mihi. Utinam poſſis ſuſpendi. Quod
factũ eſt. Eccleſiaſtici. 30. Maledictio ma
tris eradicat fundamenta. ¶ Secundum
bonum ⁊c̃. Tales multiplicantur bonis tẽ-
poralibus. Gen̄. 27. De Jacob. qui patri fu
it obediens: meruit benedictionem patris
ſui. Eccleſiaſtici. 3°. Benedictio patris fir-
mat domos. ¶ Tertium bonum ⁊c̃. Taleſ
habent pulchram familiam. Eccleſiaſtici. 3.
Qui honorificat patrez iocundabitur in fi
liis. In. ps. 127. Filii tui ſicut no. ⁊c̃. ¶ Ter
tio ratiõe ⁊c̃. Gen̄. xi. De tribus filiis Noe:
Chaz fuit maledictus qꝛ ſeru⁹. Glo. Chaz
patrem irriſit ⁊ ſemen ſuum in ſeruitutem
perpetuam damnauit.

¶ Feria. 3. Dominice de paſſione. De vio
latione diei feſti.

AMbulabat
ieſus in galileam. Nõ enĩz
volebat in iudeam ambu-
lare. qꝛ iudei querebãt eũ
interficere. Jo. 7. ¶ Scđm
Glo. interlinearem: Quãuis xp̄s ieſus: poſ
ſet inter iudeos eſſe ſine nocumento: tamẽ
noluit ſe abſentare: ante tempus debitum
ſue paſſionis: oſtendendo ſe verum homi-
nem. ⁊ ſuam veram humanitatem. Scđm
Nicolaum de lira. Abſentatio xp̄i fuit tri-
plici de cauſa. Primo rõne ſui. Qꝛ nolebat
adhuc a iudeis occidi: ex eo ꝙ nondum tẽ
pus erat ſue paſſionis ab ipſo electũ. Un
de bene dixit eis. Tempus autez meũ nõ-
dum aduenit. Secundo ratione noſtri. Ut
nobis exemplum daret cedere ire ⁊ turba-
tioni. Mat. x. Si vos ꝑſecuti ſũt ⁊c̃. Tertio
rõne iudeorum. Uanum erat in iudeã am
bulare ⁊ inimicos ad odium incitare: cum
non eẽnt habiles ad audiendũ. Eccleſia-
ſtici. 3. Ubi non ẽ auditus nõ effũdas ſmo
nẽ. Erat autem in proximo dies feſtus iu-
deoꝝ ſcenophegia. Scenophegia. i. feſtũ ta
bernaculoꝝ. Dicitur autem a ſcenos ꝙ eſt
vmbraculum. Et phagin ꝙ eſt comedere:
Quia ſeptem diebus comedebant iudei i
vmbraculis. Dixerunt autem ad eum fra-
tres eius. Glo. Non erant filii marie. Con
tra errorem heretici Eluidii: qui dixit xp̄m
habuiſſe fratres carnales. Sed dicunt̄ hic
fratres de cognatione ſua. Hi ex miraculis
xp̄i. volebant reportare gloriam humanaz.
Unde dicũt ei. Trãſi hinc ⁊ vade in iude-
am. i. hieruſalem: vt ⁊ diſcipuli tui videãt
opera tua. Et qꝛ ſuggerebant malum ei ſcz
gloriam humanam: qꝛ querebant nomina
ri ratione xp̄i. ideo recuſauit dicens. Tem
pus meũ nondum aduenit. i. tempus ma-
nifeſtande glorie mee. Quia in paſſiõe ſua
fuit confuſus in omnib⁹. Et dicit Ambro.
ꝙ ſine femoralibus fuit in cruce poſitus ad
maiorem ſui confuſionem. Sed virgo ma-
ria velum proiecit in aere quo fuit cooper
tus. Tempus ergo meum adhuc non ve-
nit: quod erit poſt reſurrectionẽ meã. Tp̄s
autem veſtrum ſemꝑ eſt paratum. Gloſa
Tẽpus mundane glorie quam queritis
ſemꝑ ẽ paratũ. Uos aſcẽdite ad diẽ feſtũ
hunc: ego

hunc: ego autem nõ aſcendam.ſ. eo modo quo vultis: vt laudem ⁊ fauorẽ habeam ⁊ regnũ. Aſcẽdit aũt occulte. Et murmur erat ĩ populo. Quidam dicebant q bonus eſt, approbantes eius doctrinam ⁊ miracula. Alij aũt non: ſed ſeducit turbas. Nemo tamen palam loquebatur de eo.ſ. in bonum ꝑpter metum iudeoꝝ. Glo. Judeorum.i. de tribu iuda: q cũctis omnes de populo nominarentur iudei: tamen ſpeciali modo nominabantur illi de tribu iuda. Et ĩ grauius mouebantur contra xp̃m: eo q in ſcripturis chriſtus erat promiſſus de tribu eorum. Jſti aũt reputabant iſtum galileũ: ⁊ ab eis extraneum. Applica. De violatiõe diei feſti loquemur. Ubi tria ↄtẽplabimur.

¶ Primum. dicitur modificationis.
¶ Secundum. dicitur inductionis.
¶ Tertium. dicitur punitionis.

Primum dicitur ⁊c̃. Scd̃m doctores tribus modis violatur feſtum.
¶ P°. q non cauetur a criminibus.
¶ Secundo: q non inheretur ſpũalibus.
¶ Tertio: q non abſtinetur a manualib⁹
¶ Primo aũt: q ⁊c̃. Pro declaratione materie noſtre. nota ſm Tho.22.q.122.a.3. q homini interdum eſt neceſſaria recreatio corporalis: propter multa ſibi occurrentia. Et illi tẽpus deputatur ad hoc: vt cibatio dormitio. requies ⁊ huiuſmodi. Unde phs. 4.eth. Requies ⁊ ludus: in vita vñr eſſe neceſſaria. Jn.x.eth. Ludere per tempus: rationem virtutis videtur habere. Jn.8. Pol. Omnis labor: requie indiget. Jn eodem. Ludus fit propter requiẽ. Cato ſi dicte. Jnterpone tuis interdum gaudia curis Ad propoſitum. Sicut neceſſaria eſt requies corpori: ita anime inuenta eſt requies ſpiritualis ⁊ recreatio: qua mens hominis reficitur in deum. Et hoc eſt: vt homo abſtineat ſe a peccatis: maxime diebus feſtiuis Quia peccata plus habent impedire mentem ad deo vacãdum: q̃ opera manualia. Unde Exo.20. Opus ſeruile non facietis in eo. Opus ſeruile eſt opus peccati: quia ſeruũ facit demonis. iuxta illud Jo.8. Qui facit peccatũ ſeruus eſt peccati. Unde peccans violat feſtum. Jn quibus verbis dubium queritur. Quis magis violat feſtũ: ⁊ agit contra preceptum de ſanctificatione ſabbati. an qui agit opus manuale. an qui peccat in die feſto: Reſpondet Tho.22.q. 122.a.4. q qui peccat. Ratio ẽ: quia opus manuale aliqualiter poterit eſſe licitũ: de ſe ⁊ per ſe. Juxta illud Gene.3. Jn ſudore vult⁹ tui veſceris ⁊c̃. Et ps. Labores manuum tuarum: q manducabis. Et.2. The.3. Siquis non vult operari: non manducet. Sed peccare nunq̃ eſt licitum. Unde ẽ minoris culpe laborare: q̃ peccare. Et ꝑ conſequens plus violat feſtum. Unde talis vt dicit Nicolaus de lyra ſuper Exodũ.c.20. Non ſolum agit contra preceptum: ſed ẽt contra duo. Exempli gratia. Aliquis facit furtum die dominico. non ſolum agit cõtra preceptum de ſanctificatione ſabbati: ſed etiam contra illud: Non furtũ facies. Preterea accedis ad vxorem proximi tui. non ſolum agis contra preptum de ſanctificatione ſabbati: ſed ẽt contra illud Nõ mechaberis. O miſeranda cecitas chriſtianorũ: quia plura peccata faciunt ⁊ grauiora diebꝰ feſtiuis: q̃ ꝑ totã hebdomadã. qñ deberent laborare pro aĩa ⁊ deo vacare: quod non faciunt. Quidam accedunt ad meretrices ⁊ ibi bona expendunt: cũ deberẽt expendere pro familia. Prouer.26. Qui nutrit ſcortũ: perdet ſbam. Quidã in vanitatibus: vt mlẽs que ad perdonantias eunt cũ ſuperbo ornatu ⁊ capite eleuato. De qbus Jere.3. Eleuate ſunt filie ſyõ: ⁊ ambulauerunt extento collo. Exemplũ illius patris. q videns Pelagiã añ conuerſionẽ cũ multa ſolicitudine ſe ornantẽ: fleuit.d. Utinã cũ tanta ſolicitudine ornarẽ me quoad aĩam: ſicut iſta quoad corpus. Jncipiũt in ſero preparare vnguenta. Quidã vadunt ad tabernas. ⁊ expendunt pro vita ſua qđ poni deberet in familia. De qbus apoſtol⁹ ad Phil.3: Quoꝝ deus venter eſt: ⁊ gloria in confuſione eorum qui terrena ſapiunt. Uerus dei cultor: cum de mane ſurgit prio cogitat de deo: iuxta illud Math.7. Primum querite regnũ dei. Gulloſus autem cogitat quid comedere debeat. ⁊ quid magis delectet. Eccleſia ſua: eſt coquina. Altare menſa. Acolythi: ſunt ſeruitores menſe. Quidam corizãt. nec reſpiciũt feſtiuitates apoſtolorum: aut aliorum ſanctorum. Ubi dicũt verba ocioſa. ⁊ fiunt tactus inhõeſti.

Quidam ludunt ad chartas:⁊ taxillos:ꝙ
eſt mortale peccatum. Et ita feſtum viola-
tur. Quod conqueriẗ dñs Jſa.i. Solēnita
tes veſtras:odiuit aīa mea.fcā ſť mihi mo
leſta. Amoſ.5. Odiui ⁊ proieci feſtiuitates
veſtras:q2.ſ.nō facitis mihi eas. Rident de
mones ſuper noſtras feſtiuitates. Treñ.3.
Viderunt eam hoſtes:⁊ deriſerunt ſabba-
ta veſtra. Exemplū demonis:qui in miſſa
noua exiſtens de duobꝰ ridebat. Primū.q2
quaſi nullus audiuit de epiſtola ⁊ euange
lio. Secundū q2 feſta cum peccatis pluribꝰ
agebant. Viderunt eā ⁊c̄. Extra de vſuris.
c°. Omnes dies dñicos a veſpera in veſpe
ram cū omni veneratione decernimus ob-
ſeruari:⁊ ab omni illicito opere abſtinere:
vt mercatū in eis minime fiat. ¶ Secūdus
modus ⁊c̄. Exodi.xx. Memēto vt diem ſab
bati ſctifices. Scdꝫ Th.22.q.vbi.ſ. Jn le-
ge dñi illa dicuntur ſanctificari:que cultui
diuino mancipantur. Unde de conſe.di.3.
c°. Jeiunia. Die dñico nihil aliud agendū:
niſi deo vacandum. Et quod diciẗ de domi
nica:idē dicendū de alijs feſtis ab eccleſia i
ſtitutis:ex precepto cuſtodiendis:vt dici-
tur. De ꝯſe.di.3.c°. Pronunciandum:vt fe
ſtum Penth. Natiuitatis domini.apoſto-
lorum.⁊ aliorum ſanctorum. Sed que ſunt
in quibus oportet hominem vacare: Re-
ſpondeo:ꝙ in quinqꝫ principaliter; vt po-
nit Archiepiſcopus.

¶ Primo.contritioni
¶ Secundo.meditationi.
¶ Tertio.orationi.
¶ Quarto.auditioni.
¶ Quinto.elemoſyne.

¶ Primo peccatoꝝ contritioni. Meditari
peccata que egit hō.itra hebdomadā.⁊ de
eis dolere. Unde Leui.16. Sabbatū regeti
onis eſt:affligetis animas veſtras.ſ.ꝑ con-
tritionem:vt exponit Origenes. Jn huius
figurā di̇. Job.i. Qǒ cū tranſiſſent dies.ſ.
hebdomade ſanctificabat eos.ſ.filios ſuos.
Exponit Albertus.ꝙ omni ſabbato admo
nebat filios ſuos de exceſſibus.quos fece-
rant intra hebdomadā:⁊ ſic adducebat eoſ
ad peccatoꝝ contritionē. Secūdo medi.
⁊c̄. Cogitando bona que tribuit tibi altiſſi-
mus. Quia incarnatus:q2 mortuus:q2 fe-
cit te ad imaginem ſuā. Jn huius figuram
Leui.xj. animal quod nō ruminabat:erat
imundū. Nō ruminare:eſt nō memorare ⁊
meditari diuina beneficia homini collata.
Jnducimur a chriſto ⁊ eius mr̄e. Luc.2°.
Cum ieſus eſſet.xij.anno ꝑ:ibat in hieruſa-
lem ad templū cū alijs. Ad quid o maria:
Recreationis cā: Non vere:ſed vt vacarē
diuinis. Unde diciẗ. Maria aūt ꝯſeruabat
omnia ṽba hec.ꝯferens in corde ſuo. Sed
pauci hoc agunt. Unde apoſtolus.i.Corin.
14. Jn eccleſia volo.5.verba ſenſu meo loq
vt ⁊ alios inſtruā. Quid credendum.ſ.xij.
articulos fidei. Quid faciendū.ſ.x.ꝑcepta.
Quid timendum.ſ.inferni ſupplicia. Quid
cauendū.ſ.7.vitia. Quid appetendū.ſ.pa-
radiſi gaudia. Tertio orationi. Job.5.
Uoca ſi eſt qui tibi reſpondeat. Uade ma
ne ad eccleſiam.ora.i.Cor.6. Uocetis ora-
tioni. Et Gre.i regiſtro. Die dominico a la
bore terreno ceſſandum eſt.atqꝫ orōnibus
inſiſtendū. Quarto auditioni miſſe.⁊ di
uinorum. De miſſa:q2 preceptū eſt. De con
ſecra.di.i.c. Miſſas. de veſperis.de predica
tione. O ciuitas que non vadis ad ſermo-
nes. Non te marauelIar ſi tot peccatis ino
luta es. Q2 ignoras legem dei tui. Sed hec
ignorantia nō te excuſat:vt habent Cano-
niſte. Jgnorantia iuris nō excuſat.ſ.quan-
do hō ex defectu ſuo ignorat. Jn predicati-
one declaranẗ ad que hō obligaẗ. Quin
to elemoſyne pauperū.ſ.illa die precipue.
Jn huius figuram. Leui.xij. Qǒ duo agni
offerebanẗ die ſabbati.alijs autē diebus:
vnum tantum in holocauſtū pro peccato.
Et Tob.2°. dicitur. Quod preparato pran
dio in die feſto:mittebat filium ad inuitan
dum pauperes pro conuiuio. Et.s. Ludo-
uicus rex francie.volebat oīa nomina pau-
perum in ſcriptis. Et tu fac ſimiliter. Mit-
te aliqd pauperibus omni feſto.de prādio
tuo. ¶ Tertius modus:q2 non abſtinetur
a manualibus. Exodi.20. Opus ſeruile nō
facitis in eo. Quod intelligiẗ ceſſatio ope-
rum manualiū. Et Leui.23. Septimo die
nō facietis opus oē. ¶ Jn quibus verbis.
merito queriẗ dubium.vtꝝ peccēt mortali
ter.non ſeruantes feſta ⁊ laborantes: Re-
ſpondeo ꝙ laborantes.triplici ratione ex-
cuſantur

inſantur.

Primo.ratione neceſſitatis.
Secundo.ratione pietatis.
Tertio.ratione modicitatis.

Primo ratiōe ⁊c̄. Cum quis habet ſegetes in agro, aut ſena in pratis. aut vuas in vineis, ⁊ iminet periculū grandinū. vel inimicoꝝ. ⁊ cū eſt ignis in fornace, ⁊ cū beccarij preparant carnes in ſabbato, nec vendere poſſunt: ne marceat lȝ eis vendere. Et cū barbitonſor: in minuendo ſanguinē. Et de molendinis. In huius figurā apoſtoli excuſabanť a peccato: qui colligebant ſpicas. ⁊ fricabant die ſabbati. ꝑpter neceſſitateȝ famis quā patiebanť. Et xp̄s Jo. 5. in ſabbato dixit. Tolle grabatum tuū ⁊ ambula. Et Machabei. 1. Mach. 2°. nō violauerūt ſabbatum pugnantes die ſabbati: pro ſui defenſione. Sc̄do rōne ⁊c̄. Ut cum ſit opus in eccleſijs. in hoſpitalibus. ⁊ alijs operibꝰ ſ pietatis. Q2 vt dicit. Diſ. 76. c. Utinam. In operibus miſericordie: dierū diſtinctio non eſt habēda. Tertio rōne ⁊c̄. quando ſcȝ opus modicū eſt ⁊ parū. Q2 ſm theologos. Quod modicū eſt. rō apprehēdit vt nihil. Sed quis explicet q̄tus ē abuſus xp̄ianorum circa ſanctificationē ſabbati ⁊ feſtoꝝ: Quidā mercata faciunt. Quidam emunt. Quidā cū equis lucranť. Prattica contra barbitonſores. calegarios. ⁊ oēs artes. Exēplum de illo qui non celebratis feſtis: deferreť ad eccleſiā. vbi cātarenť letanie. Sācte Petre. Sācte Paule. oēs ſancti aures clauſerunt. Unde patet primum.

s Ecundum dicitur ⁊c̄. Inducimur ad ſanctificationē feſtoꝝ. triplici ratione. vt habent doctores nr̄i.

Primo.ratione priuilegij.
Secundo.ratione exempli.
Tertio.ratione ſcripturali.

Primo exēpli. Q2 vt dr̄. Di. 75. Dies dominica eſt plena priuilegijs. Inter alia ſūt. 8. Primū q2 fuit primū oium dieꝝ. cū in eo mūdus initiū habuit. Sc̄ȝ priuilegiū: erit vltimus dies p̄ntis ſeculi. Tertiū. q2 in ea oēs angeli ſunt a deo creati. ⁊ boni in celo glorificati. ⁊ mali expulſi. Quartū. quia ea die: precepta ſunt data filijs iſrael. Quintū q2 eadem die incarnatus eſt xp̄s. Sextum, quia deſcendit ad lymbū p̄rum: ⁊ animas de lymbo extraxit. Septimum. quia erit reſurrectio mortuoꝝ: ⁊ iudicium vniuerſale. Octauum. q2 ſp̄us. s. miſſus eſt in igneis linguis. Unde patet prima ratio priuilegij.

Secunda ratione ⁊c̄. Quia plura ſunt exempla: inter alia tria ſunt. Primum eſt paganorum. Secundū iudeorum. Tertiuȝ ſaracenoꝝ. Primum eſt ⁊c̄. Uarro in vltimo volumine rerum diuinarū. recitat ꝙ romani prima die ianuarij: celebrant feſtū Jani. Qui fuit quidaȝ qui regnauit in partibus illis: vbi nunc eſt roma. A quo Jano mons ianiculus dictus eſt. In menſe februarij. agebāt feſtum dee Felicitatis. In martio. agebant feſtum Martis. qui fuit deus bellorum. In aprili. agebant feſtum Fortune. quam dicebant deam. In madio. agebant feſtum dee Flore. Quia dicebāt habere poteſtatem ſuper flores cum in menſe illo flores adſint. Secundum eſt exemplū iudeorum. obſeruant mirabiliter feſtum: cum non liceat eis facere aliquid die ſabbati. immo nec incidere panem. aut ignem accendere. Tertium exemplum eſt ſaracenorum. Saraceni maxima cum reuerentia celebrant feſta. Et defectuoſi ſuper hoc inter duos aſſeres aſtringuntur. Tertio ratione ⁊c̄. Numeri. 15. Quidam inuentus colligens ligna die ſabbati: ad iuſſum moyſi fuit lapidatus. Unde ex hoc: clamat deus per ſcripturas. Leuit. 19. Sabbata mea cuſtodite: ego deus veſter. Deuter. 5. Obſerua diem ſabbati. vt ſanctifices euȝ. Exo. 16. In die. 7. ſabbatum domini eſt. Jere. 17. Sanctificate diē ſabbati. In quibus verbis, duo dubia ſunt videnda.

Primum eſt, Quando incipit feſtum. An in ſero. An media nocte. ⁊ quando: Reſpondeo. ꝙ a veſpera in veſperam. ideſt in ſero. Eugenius papa declarauit. ꝙ vſque ad duas horas noctis laborari poſſit. vt barbitonſores. apothecarij. Contra eos qui vſque ad mediam noctem laborant. ꝙ eſt peccatum mortale. Secundum dubium. quare ſuperaddita ſunt feſta ſanctorum. vltra diem dominicum: Reſpondeo. ꝙ triplici rōne. Primo ꝯfutationis. vt cōfutaret error eoꝝ qui dixerūt: aū diem iudicij

ſant in rebus peſſimis: Et talia audientes
vicini tui ⁊ proximi ſcandaliçantur de te:
quem ante habebant pro bono: vel ꝓ non
tam malo. Quod eſt peccatuȝ grauiſſimū.
Et eo: quia nihil eſt dignius bona fama.
Non eſt maior richeza al mundo: che el bō
nome. Quod probatur tripliciter. Primo
auctoritate. Que eſt quadruplex in pñtia-
rum. Primo diuinali. Eccleſiaſtici. 41.
Curam habe: de bono nomine. Prouer. 21.
Melius eſt nomen bonum: q̃ diuitie mul-
te. Eccleſiaſtes. 7. Melius eſt nomen bo-
num q̃ precioſa vnguenta. Et apoſtolus
de ſe. 1. Cor. 9. Expedit mihi magis mori:
q̃ vt gloriam meam quis euacuet. Se-
cundo Cano. xi. q. 3. c. Non ſunt audiendi.
Qui famam ſuam negligit: crudelis ē. Po
ne vitam o ciuis pro conſeruatione fame.
Et ego vt frater ponerem omnia: pro ipſa
tuenda. quia nihil melius nihil dulcius re-
periri poteſt. Tertio ciuili. C. de his qui
potentiorum nomine. l. i. Prodigus dicit.
qui famam pro nihilo habet. O poltrone.
O homo da pocho q[illegible] de fama nō curas.
Quarto paganali. In. 4. Ethi. ⁊. 6. Om
nes honores appetūt. Excepta la meretri
ce. che ſta apoſta daltri. Excepta illa meſ-
china que cum digito oſtenditur per viā.
O Milano como ſtay. O pater morior fa
me. Sed audi philoſophum. 4. Ethi. Me-
lius eſt mori: q̃ facere contra bonum virtu
tis. Omnes honores appetunt. Excepto
vſurario publico: qui honoreȝ non eſtimat.
Unde Tho. 22. q. 73. Inter res tempora-
les fama videtur eſſe precioſior. Alexan. 2.
par. ſum. Fama eſt precioſiſſima omnium
rerum. Meſue. 2. grabadin. Melius ē no
men preclarum: cunctis diuitijs. Prattica.
Fama eſt corona pontificum. regum. domi
norum. pauperum. mulierū. virginum. reli
gioſorum. O pater inquit el pouero: ſum
pauper. Non es pauper quando habes bo
num nomen in populo. nec dari poteſt me
lius vxori: q̃ honor. Ad quā amplexandā
inducimur tripliciter.
¶ Primo exemplo paganorum.
¶ Secundo ſanctorum.
¶ Tertio exemplo chriſti.
¶ Primo paganorum. De Hippo greca
que cū eīr cū litt⁹ ſpaciaretur rapta a pyra
tis nauiq; introducta. Cūȝ vellent eaȝ vio
lare: appropians puppi: ſe in mare precipi-
tauit: q̃ cōſentiret. ac ſic famam ſuā perde
ret. De Lucretia ſpechio ⁊ norma romāe
pudicitie. Cui cū diceret ei Collatinus. Sal
ue mi Lucretia. Minime iquit. Quid eniȝ
ſaluti ſpoteſt eē mulieri amiſſa pudicitia:
Unde dum eſſet vi violata a Tarquinio.
noluit diu poſt ſuam maculatam famaȝ ſu
peruiuere. Unde in cōſpectu Collatini ma
riti ſui pugione ſe fodit. Hoc facto oſtēdēs
famam q̃ vitam ſibi cariorem. Preterea ꝺ
virginibus illis que inſequebātur ab ini-
micis: in flumen ſe proiecerunt: ne famā ho
neſtatis amitterent. Unde Petrarcha in
Trium. fame.
Io vidi molta nobel gente inſieme
Sotto lonſigne de vna grā regina. ſ. fame
Che ciaſcun lama. ⁊ riueriſce ⁊ teme. ſ. ne
amittatur. ¶ Secundo exēplo ſanctorum.
De Machario. Cum quidā diceret ei. pol-
trono. aſino. galoſo. in omnibus patiens fu
it. Sed cum diceret Heretico marzo. Reſ-
pondit. Mentiris. Cū quidam miraretur
impatientiam. Reſpondit. Hoc ſolum verti
tur in mei infamiam. De xp̄o: qui in omni-
bus patiens. Demonium habes. A ſeruo
percuſſus. Sed non potuit pati quando de
mon ipſum tentauit. Hec omnia tibi dabo
⁊c̃. Quia hoc pertinebat ad infamiam pa
tris. d. Uade ſathana ⁊c̃. ¶ Tertio ſimili-
tudine. De Salomone: qui a ſcriptura lau
datur de pluribus. Eccleſiaſtes. 2. Magni
ficaui opera mea ⁊c̃. De auro. de argēto. ꝺ
ſapientia. Sed cum peccatuȝ egiſſet. dicit.
Inclinaſti femora tua mulieribus: ⁊ dedi-
ſti maculam in gloria tua. Ad oſtendendū
ꝙ nihil egit. ⁊ ꝙ fama eſt precioſiſſima om
nium rerum. Unde cum ſtudio debet ſua-
ri. Quod non facit qui ſe laudat de malo.
Unde tria peccata cōmittit. Primū ē glia
tio mali. Contra. p̄s. Quid gloriaris in ma
litia: Secundum eſt infamatio ſui. Eccle-
ſiaſtici. 41. Curam habe ⁊c̃. Tertium ſcan-
dalum proximi. Mat. 18. Qui ſcandaliça-
uerit vnum. ſ. per malum dictum: expedit
vt ⁊c̃. ¶ Tertia proximalis. Quod fit ſm
Scotum in. 4. diſtin. 16. Tho. ſupra. Alber.
in. 2.

in. 2°.

¶Primo veruz manifeſtando.

¶Secundo falſuz imponendo.

¶Tertio maluz recitando.

¶Quarto veruz fatendo.

¶Quinto veruz negando.

¶Sexto ſcripturaz componendo.

¶Primo ⁊c̃. Quando quis peccatū alterius ꝙ eſt ſecretuz. lz veruz ſit: narrat neſcienti. Exempli gratia. Tu ſcis aliquē feciſſe rez turpē cuz tali muliere ſed res eſt occulta. ⁊ nemo ſcit niſi tu ⁊ ipſi: ipſos infamas O talis. tu neſcis. Talis fecit ſic. Tu infamas ipſos: ⁊ mortalr̃ peccas. Quia agis cōtra duo precepta. ¶Primo contra diuinū. ¶Scḋo ꝯtra naturale. Prio ⁊c̃. Mat. 16. Si peccauerit in te fra. tuus: cor. euz inter. ⁊c̃. Eccleſiaſtici. 9. Corripe ꝓximuz tuū: ⁊ da locuz timori altiſſimi. Tu ñ faray niēte. Secundo contra ⁊c̃. que clamat. Quod tibi non vis fieri ne alijs facias. Ut dicitur di. i. c. i. Et di. 9. c. Placuit. Calixtus papa di. i. c. Ponderet vnuſquiſq; ſermones ſuos ⁊ quod ſibi non vult loqui. alteri nō loquatur. Ille. Nolles ꝙ proximus tuus infamaret te in occulto. Et tu fac ſimiliter. Math. 7. Quecūq; vultis vt faciant vobis homines: ⁊ vos facite illis. Unde caſus in iure. De illo qui miſſam celebrat coraz excōmunicato. Aut eſt ſibi notorius ⁊ non populo. Si ſic. debet miſſaz proſequi: ne ipſum infamet. Et hoc xp̃s iudaz cōmunicauit in cena in mortali. quia non erat notus apoſtolis: ne ipſuz ſcandaliçaret. Ubi ſunt tales mō: Immo ⁊c̃. Secundo falſuz ⁊c̃. Quando quis ex odio ꝙ habet alicui imponit ei crimen: quod non ſoluz non fecit. ſed nec vnq̃ cogitauit. Quia vt dicit phs. 2. Rhe. Amor ⁊ odiuz ⁊ propriuz cōmodum: ſepe faciunt hominez iudiciuz non cognoſcere. Quod ꝓhibetur a lege. C. de modo mulctarū. l. vlti. C. de penis. l. Sancimus. Nō debet aggrauari quē culpa non aggrauat. Sed o quot virgines reputantur incontinētes: Quot vidue ſcē: inhoneſte: Quot pēitētes: hypocrite: Quot amatores iuſtitie: tyrāni: Quot boni: mali reputantur. In hac infamia fuit Suſanna. De qua Dañ. 13. Quia conſētire noluit libidinoſis ſenibus: iudicata ē morti. Preterea. De ſ. Marina que. 17. annis ſtetit i monaſterio virorū incognita ſub habitu monachi. imputata fuit ꝙ quādā impregnaſſet. cuz tamen eſſet mulier. O quot inueniuntur hodie: infamati contra iuſtitiam. Unde quedam nobilis domina: infamata contra veruz. d. Ben ſa dio ſe ſon ꝟgine. Tertio malum ⁊c̃. Sicut quando quis audiuit maluz de aliquo quod poſſit verti in infamia. Tu vadis in apotecha ⁊ ibi malum illud refers quod audiſti. Et q̃uis non ſis auctor huius mali: tñ mortalr̃ peccas. qꝛ illud notificas neſciētibus. Hoc peccatuz maxime regnat inter mulieres: q̄ diſcurrunt hac ⁊ illac. Non poſſunt ſilere: qꝛ ſunt de oſſibus. Uir de terra. Poſe quatuor mlieres ab vna parte. x. viros ab alia plus garrulabūt. Quarto verū ⁊c̃. Quādo qs ſcit aliquem iniuſte infamatum cuz ei falſum imponitur. ⁊ poteſt eum liberare ⁊ tacet. peccat mortaliter: ⁊ cauſa eſt illius infamie. Unde di. 86. Error cui non reſiſtitur approbatur: ⁊ veritas cum minime defenſatur opprimit. Et Eccl. 4. Libera eum ſi potes. qui iniuriam patitur. Et homo potius debet mori. pro defenſione veritatis. Eccleſiaſtici. 4. Pro iuſtitia agoniçare: ꝓ anima tua. Et extra de regulis iur. in. 6. Augu. Si de veritate ſcandalum naſcitur. tutius ſcandalum naſci permittitur: q̃ veritas relinquatur. Hoc fuit peccatum militum Pilati. Mat. 26. Qui videntes chriſtum ſurrexiſſe. pecunia corrupti tacuerūt veritatem. Et tu o ciuis. quando ſcis aliquem contra iuſtitiam infamatum: adiuua ipſum. Quinto verum ⁊c̃. Sicut quādo quis facit bonuz opus. Dare elemoſinam. Ire ad eccleſiam. Facere alia bona. Tu dicis. Iſte non facit hoc per bona farina. bono animo: ſed vanagloria. Eſte vn gabadio. Un magna ſancti. Hoc fuit peccatum phariſeorum. Io. 9. Dicebant de chriſto. quando cecum illuminauit. Nos ſcim⁹ quia hic homo peccator eſt. Sexto ſcripturā ⁊c̃. Quando qs facit ſcripturaz ⁊ boletinuz. In quo ponit mala ꝓximi ſui: ⁊ ponit ſup apothecas ⁊ portas. aut in via. vt poſſit ab omnibus legi. Et vocatur libellus famoſus: aut diffamatori⁹. Hi puniūt

a lege ciuili: tam ille qui fecit: ꝙ̄ ille qui in/
uenit ⁊ nō corrumpit. vel alicui reuelat. C.
de libello famoſo. l. vnica. In foro vero pe/
nitentiali non pōt abſolui: niſi famam reſti/
tuant: vt hī. 5. q. i. c. Quidaʒ. Et diſ. 46. Ac
cuſatores. O quot vadunt ad infernum:
quia infamant. ſed nunꝙ̄ reſtituunt. Un/
de patet primum.

S Ecundum ⁊c̄. Infamator aſſimilat
ſex generibus perſonarum propter
ſuas malas conditiones.

¶ Primo. homicide.
¶ Secundo. ſerpenti.
¶ Tertio. ſcorpioni.
¶ Quarto. lupo.
¶ Quinto. porco.
¶ Sexto. inferno.

¶ Primo ⁊c̄. Ille dicitur homicida qui in
terimit hoīem: ita infamator dr̄ homicida
aīe. ſ. in fama. Unde de pe. di. i. Homicidio
rū. Qui occidit ⁊ q detrahit: pariter homi
cida eſt. Ille corporis: iſte aīe. Unde ſcrip/
tum eſt. qui odit fratrem ſuum homi. ⁊c̄. ⁊
oīs qui detrahit fratri ſuo homicida ē. Glo
ſa ſuper. c. Homicidioꝝ. Detractores dicū
tur homicide: q: ꝙ̄tum in eis eſt. priuant a
nimam vita que eſt melior pars hoīs. dum
negant virtutes quibꝰ ipſa viuit. In ꝟbo
vita viuit. Corpus viuit cibo: aīa virtutibꝰ
Et. ff. d manumiſſis. l. iuſta cauſa. Infamia
equiperatur morti. Qui ergo infamat pro
ximum ſuū. ipſum occidit in fama. Q: mor
tuus: ideo nullius operationis. Exemplu̾ʒ
illius patris: cui dictuʒ fuit. O ladro. O cō
cubinario. O homicida. Uerum eſt inquit:
q: infamaui fratreʒ meū. ¶ Scd̄o ⁊c̄. Qui
in ſilentio mordet. Eccleſ. x. Si mordeat in
ſilentio ſerpens: nihil eo minus hʒ: ꝙ̄ q oc/
culte detrahit. De ſerpente Prouer. 30. Sa
lo. dicit de ſe: ꝙ tria fuerunt ei difficilia ad
cognoſcendū: ⁊ quartuʒ penitus ignorauit.
Primū via aquile.. Scd̄m via nauis i me/
dio maris vtrū bene eat. Tertiū via pueri
in adoleſcentia vtrum bene vel male aget.
Ari. pᵒ peri. De futuris contingentibus nō
eſt determinata veritas. Quartū via colu/
bri. Sed q̄re de colubro: Rn̄deo: q: in ice/
ſu ſuo videtur ſumere vnā viam: ⁊ ad alte/
ram vadit. Ita ribaldus infamator. Incip̄
bene loqui de eo quē vult infamare. Spar
da compagno. Contra tales Prouer. x. Si
mulator ore decipit amicum ſuū. Ideo ob/
ſerua illud ꝙ ſolet dici. De chi me fido mi:
guardame dio ⁊c̄. Ipſum applaudit cū ver
bis dulcibus: ſed tandem ipſuʒ mordet. Si
mulator ⁊c̄. Non eſt officium boni viri ap/
plaudere. Quod fecerunt phariſei: cuʒ di/
cerent xp̄o. Magiſter ſcimus: q: verax ⁊c̄.
Chriſo. Magr̄m noīant: quem perdere vo
lebant. Hoc peccatum regnat his tp̄ibus.
Hiero. Nihil eſt ꝙ tam facile corrūpat mē/
tes hoīum: ſicut adulatio. Tales non ſunt
veri amici. Unde phs. 4. Ethi. Qui fingit
ſe amicum eſſe ⁊ non eſt. peior eſt eo qui fa
cit monetam falſaʒ. Glo. in. l. Oēs. C. de he
reticis. Falſus denarius. non eſt denarius.
¶ Tertio ⁊c̄. Qui retro in cauda portat et
dat veneñuʒ. Ita infamator oſtendit in fa/
cie quod intus non habet. Iere. 9. In ore
ſuo pacem cum amico loquitur. occulte āt
ponit ei inſidias. Hiero. ad Aſel. de fictis a
micis. Oſculabātur quidā mihi manus: ⁊
ore vipereo detrahebant. Dolebant labijs:
corde gaudebant. Exemplū Iude. Ioā. 19.
Aue rabi. Et oſculatus eſt eum. Et tamen
prodebat eum. O Iuda. O quot comedūt
in eadeʒ menſa. O quot ſalutant ſe: intus
vero pleni ſunt dolo. Sene. Multorum o/
dia ſub occulto latent. omnia tamen pan/
dētur. ¶ Quarto ⁊c̄. Qui vorator lacerat
carnes animalium: ita infamator lacerat
famam proximi ſui. Iere. 19. Unuſqſqʒ car
nem proximi ſui vorabit. Facecia de duo/
bus fratribus cōuentualibus q in balneis
ſimul confitebātur. Dico inquit vnus me/
am culpam ꝙ ordinem tuū infamaui. Re/
ſpondit ille. Idem facimus de vobis. Gre.
Qui aliena detractiōe paſcitur: proculdu
bio alienis carnibus veſcitur. Et ſic vnuſ/
qſqʒ it ad iſernū. Mal de me: ⁊ ego de te. O
mala roba 5ᵒ. ⁊c̄. Qui in viridario nō pa
ſcit flores: nec inter eas ſe ponit: ſed in ſter
quilinio. Facecia de perco. Semel omnia
animalia conuiuium fecerunt. ſed deficie/
bat porcus. miſerunt ouem ambaſſiatriceʒ
ad eum vocandum vt ⁊ ipſe ueniret. Reſ/
pondit. Eſtne de luto ibi: Dixit ouis ꝙ nō.
Unde noluit ire. Sic infamator eſt porcus.
Qui non loquitur de floribus uirtutum pro
ximi. ſed de aliquo defectu. ⁊ ſuos obliuio/
ni tradit

ni tradit. Contra apoſtolus.i. Thim.4°.
Attende tibi. Canta. Cicero in Tuſ. Pro
prium ſtultitie eſt aliorū vitia cernere: ſuo
rū obliuiſci. Sen̄. Aliena vitia ante nos ha
bemus.a tergo noſtra. Lege ſuper tuum li
brum ⁊ bene ſtude in eo.⁊ ſine meū. ¶ Se
xto ⁊c̄. In ore inferni: ſol mali ſunt. Immo
eſt peior inferno: qui ſolum malos capit:
Sed in ore infamatoris non ſolum mali ſ;
etiam boni. Cōmuniter ſermo talium ē de
religioſis: de preſbyteris. Contra tales. Sap̄.i.
A detractione parcite lingue. In vitis pa
trum legitur. Qd diſcipuli abbatis Anto
nij: cum viſitaſſent abbatem Paph. dixerūt
ei. Pater dic nobis verbu; ſalutis. Reſpō
dit eis. Melius ē comedere carnes in.40.
⁊ diebus prohibitis: q̄ comedere fama; p
ximi. Prattica. Quidam carnes non come
dunt. Quidam ſuper ſacones dormiunt.
Quidam cilitium portant. Sed nihil meli
us: q̄ famam fratris ſeruare. Ex hoc Aug.
in menſa habuit hos verſus.

Quiſqs amat dictis abſentū rodere vitā.
Hanc menſam indignam nouerit eē ſibi.
Hi ſunt qui ſtant ſuper apothecas. ſup vi
as. vituperantes. ſindicantes. infamantes.
hunc ⁊ illum. O lingua peruerſa: que para
diſum conturbaret. Tales: ſunt illi dentes
ſerpentini. quos Cadmus rex ſeminauit:
vt ponit Ouidius li.2. Meta. ex quib⁹ ſta
tim nati ſunt milites armati: qui inuicem
contra ſe inſurgentes ſe peremerunt. Ita
ex infamijs ⁊ morſibus detrahentium bri
ge ſeminantur inter homines. Unde mors
ſepe ſequitur. Noli ſic facere frater mi: ⁊c.
La donde notat Albertus. Idio formaſſe
linguam cum.3. conditione. ¶ Prima con
ditio. Quia fecit vnam in quolibet nō plu
res. Fecit duas aures. duos oculos. duos
pedes. ⁊ manus. ⁊ linguam tm̄ vnam. In q̄
innuitur. ꝙ homo debet loqui parce ⁊ tem
pate. Ideo Sap̄. Prouer.x. dicit. In mul
tiloquio nō deerit peccm̄: qui autem mode
ratur labia ſua: prudēs eſt. Sene. ad Luc.
Tardiloquum te eſſe iubeo. Idem lib. de
moribus. In hoc.n. incumbe vt libentius
audias q̄ loquaris. Eccleſiaſtici.21. Taci
tus ⁊ ſenſatus honorabitur. Secunda
⁊c. Quia fecit deus rubicundam. Ad inſi
nuandum: ꝙ loqui debeat cum charitate.

Tertia ⁊c. Quia fecit eam mollem. du
ctilem. ⁊ volubilem. Ad oſtendendu;. Qd
homo non debet eſſe pertinax in ſentētijs
male prolatis. Unde Aug.22.q.4.c. Ma
gne ſapientie eſt. hominem reuocare quod
male locutus eſt. Et ſic lingua ē mollis. ita
⁊ locutio deb; eſſe blanda ⁊ affabilis. Un
de Cicero.i.off. dicit. Difficile dictu ē: q̄to
pe conciliet animos: comitas affabilitaſq̄
ſermonis. Quarta collocauit in ore. vbi
ſunt labia. dentes. ſaliua. Ut per labia ⁊ dē
tes quibus clauditur. tanq̄ duplici muro
refrenetur. ne reuelet ſecreta. ⁊ omnia di
cat que non ſunt dicēda. Ubi eſt ſaliua ad
inuendam. ꝙ ſermo debet eſſe ſale condi
tus: ⁊ quiſq̄ ponderet ſermones ſuos: vt di
cit.l.di. Ponderet. Dubitat modo Sco
tus: Quis plus tenetur ad reſtitutionem.
qui habet rem alterius: an fama;: Reſpō
det ꝙ famam. Cum tamen non poſſit abſol
ui qui habet rem alterius: niſi reſtituat: vt
dicitur ab Aug.14.q.6. Si res. Nō dimitti
tur peccatum ⁊c̄. Multoplus famam. Et
hoc duplici rōne ait Sco. P° q2 ē p̄cioſior.
2° q2 qs amiſſa ſuba; p̄t laborare. S; q fa
mā p̄didit: nemo illu; vult. Sed querit
aīa cara. que iniuſte infamata eſt. O pater
ſum iniuſte infamata: quid faciam modo:
Tu dixiſti ⁊c̄. Qd qui negligit famam ſu
am eſt crudelis. Debeo me vindicare de
hoc: Reſpondet dominus Albertus. Qd ſi
contingat perdas bona; famam linguis de
trahentiu;: patienter ferendu; eſt. Quare
o Alberte: Quia eſt magni meriti. Et poti
us eſt ad cōmendationem: q̄ ad vituperi
um. Quod oſtendit tali exemplo. Non eſt
derogatio: ſed cōmendatio lucis: ſi eam fu
giant ⁊ odiant veſpertilionis. Ad propoſi
tum. Sancti viri: ſunt lux: quia habent luci
dam conſcientiam ⁊ famam. iuxta illud
apoſtoli. Omnes vos filij eſtis lucis. ⁊ filij
dei. Peccatores ſunt tanq̄ veſpertiliones
qui diligunt opera tenebrarum. ⁊ odiunt
opera virtutum. Non eſt derogatio viris
lucidis. ſi infamantur ab hominibus iniqs.
Ideo Sene. in li. de remedijs fortuitorum.
Male deloquunt̄ de te hoīes: ſ; mali. Mo
uerer. ſi de me Mari⁹. ſi Cato. ſi Lelius ſa
piens. ſi alter Cato. ſi duo Scipiones iſta
loquerentur. Nunc malis diſplicere. lauda

ni eſt. Non poteſt vllam auctoꝛitatem ha/
bere ſentētia: vbi qui damnandus ē: male
de te loquitur. Male de te loquunt̄ homi/
nes. Mouerer. ſi iudicio hoc facerent. nūc
moꝛbo faciunt. Male loquuntur homines
Bene neſciunt loqui. Faciunt non quod
mercoꝛ. ſed quod ſolent. Quibuſdam eniꝫ
canibus ſic innatum eſt vt non pꝛo verita/
te: ſed pꝛo conſuetudine latrēt. Ille. O ſen
tentia aurea. O ſententia digna memoꝛia.
Prattica hic. Qd̄ non eſt officium boni vi
ri dicere mala de ſocio. O pater: eſt bonꝰ.
Non eſt verum quia non diceret malū. Da
hoc documentum populo. ꝙ nemini iniuri/
am faciat. Quia vt dicit Sene. Qui offen
dit ſcribit in puluere. ſed qui offenditur:
ſcribit i marmoꝛe. vn̄ apoſtolꝰ. Nemini dā
tes vllam offenſionem.

t Ertium dicitur ⁊c̄. Duplex punitio
Una tempoꝛalis. Alia ſpiritualis:
¶ Pꝛima tempoꝛalis. In pluribus
locis ſcripture. Numeri. 21. Quia maria ſo
roꝛ moyſi ⁊ Aaron. murmurauerat ac eos
infamabat. pcuſſa ē lepꝛa. Preterea Nu/
meri. 14. A. 20. annis ſupꝛa. nemo intrauit
terram pꝛomiſſionis ex. c. millibus: niſi Jo
ſue ⁊ Caleph: ⁊ omnes in deſerto moꝛtui
ſunt. Numeri. 21. Qꝛ populus murmura
uit contra moyſen ⁊ contra deum. Non eſt
aqua: deeſt panis. aīa noſtra nauſeat ⁊c̄.
miſit in eis ſerpētes. Preterea: ſeruus fu/
it ſub Pharaone. Sub rege Eglon. in ba/
bylōia. Preterea Datan ⁊ Abyron. a ter
ra abſoꝛti ſunt. Numeri. 16. Ecce pꝛima pe
na. ¶ Secunda eſt ſpiritualis in aīa.
Quia tales ſunt damnati. Quod patꝫ Au
ctoꝛitate. Exemplo. Auctoꝛitate. Glo. ſup
illud Pꝛouer. 24. Cum detractoꝛibus ne
commiſcearis. Hoc vitio periclitatur totuꝫ
genus humanum. Exemplo. In vitis pa/
trum. Interrogauit Macharius diaboluꝫ
quale peccatum eſt. ducens populos ad in
fernum: Reſpondit. Peccatum infamie. qꝛ
facile infamant: ⁊ nunq̄ꝫ reſtituunt. Quod
vere dixit. In confeſſione. Pater inquit
peccatoꝛ: dico meam culpam. quia me ſon
coraçato, ſputaui in eccleſia. Sed de de/
tractione nihil dicit: qđ ē peccatum grauiſ
ſimum. ſumme deo diſplicens. Preterea
Luc. 15. Diues epulo toꝛquebatur maxime
in lingua. Triplíciter peccarat in lingua.
Pꝛimo pauperem irridendo. Petrus Ra/
uēnēſis. Lingua magis ardet que pauperi
inſultauit. Secundo nimis voluptuoſe edē
do. Tertio inter conuiuas ad detractiōes
eam laxando. Ideo tantuꝫ acriter punie/
batur. In libꝛo de Tranſitu Hieronymi.
Euſebius refert de Siluano epiſcopo naza
reno. Qd̄ cum eſſet mire ſanctitatis in po/
pulo, diabolus inuidens ei aſſumpſit foꝛ/
mam ⁊ imaginem epī. ⁊ iuit ad quandam
mulierem in nocte. apud eius lectum. Illa
clamans. ſuccurrite. Ad eius vocem vene/
runt populi vicini ciuitatis. in foꝛma epiſco
pi inuenerunt diabolum ſub tecto ⁊ fugit.
Facto mane factum ſignatur ipſi epiſcopo
Ille admirans. patienter ſuſtinet. Unde
per annum integrum fuit: ꝙ nemo ad eum
ibat ex vituperio. Tandē ſctūs dei cum oꝛa
ret: queſtus eſt valde contra deum: ⁊ bea/
tum Hieronymum: cui erat deuotus. O do
mine tu bene ſcis. ꝙ ego non egi. Et tu o pī
Hieronyme. quare me non iuuas: Appar
it ei Hieronymus. d. Fili age penitentiam
quia ſine ea nemo coꝛonatur. Sic factum
eſt. vt pꝛoberis. Sed ſcias ꝙ infamia ē gra
uiſſimum peccatuꝫ. Et pena grandis eſt ſu
per eos qui infamāt. Sed hec infamia nō
eſt facta ab homine: ſed a diabolo qui non
poteſt puniri noua pena: ſed tamen accidē
tali. Sed qui talia agunt: acerbe puniēt
a diuina iuſtitia. Preterea in geſtis an/
gloꝛum. ponit Beda de quodam viro: qui
duos grifones magnos habebit a dextris ⁊
ſiniſtris. qui ipſum cruciabant in lingua.
Quia per que quis peccat ⁊c̄. Preterea
filius apparuit poſt moꝛtem patri. O pater
crucioꝛ in lingua: quia pꝛoximuꝫ meū ſem
per diffamaui.

¶ Feria. 5. poſt dominicaꝫ de paſſione. De
conuerſione Magdalene.

REmittūtur
ei peccata multa: quo
niam dilexit multum.
Luc. 7. ¶ Ab optimis
⁊ excellentibus philo
ſophis naturalibus:
cum ſolido

cum ſolido et firmo fundamento rationis fuit concluſum: fra tutti li creaturi. ſingulariter rationalis creatura dotata ratione. capar intellectu: cum ſumma auiditate ⁊ appetitu deſiderare illam rez que ſit pulchra ⁊ bona. Dio. 4. c. de di. n. Pulchrum ⁊ bonum: omnia deſiderant. Et in. i. Ethi. Bonum eſt quod omnia appetunt. Imperoche ſi como ſe ſcriue. In. 3. Eth. ⁊ in. 3. d' anima. Bonum eſt obiectum voluntatis. Et quanto bonum eſt maius: tanto plus eſt appetibile. Idio e ſummo bene. Plato in Thimeo. Deus eſt ſummum bonum. ſuper omnem ſubſtantiam. omnemq; naturam. Et. 12. Meta. Deus eſt nobiliſſimus omniuz entium. ⁊ nihil eo nobilius. De quo Mar. x. Nemo bonus: niſi vnus deus. i. eſſentialiter. Cum ergo fuerit ſummum bonum magdalena ipſum elegit: a quo meruit remiſſionem omnium peccatoꝝ. Euangeliuz narra per ordinem. De qua tria occurunt myſteria declaranda.

Primuz. dĩ offenſionis.

Secunduz. dĩ ſatiſfactionis.

Tertiuz. dĩ premiationis.

PRimuz dicitur ⁊c̃. Queritur dubium. Utrum magdalena de qua hodie fit mentio in euangelio: fit illa peccatrix: que fuit ſoror Lazari ⁊ marthe?

Circa hoc triplex fuit opinio. Una dicit ꝙ non. Et ratio huius eſt. Quia cauſa principalis propter quam cõmuniter mulieres faciunt illicita ⁊ talia de corpore proprio: eſt propter paupertatem. Prouer. 27. Propter inopiaz multi perierunt. Iſocrates in exhortationibus. c°. 2. Honora preſentem ſubſtantiam propter duo. tum vt magnuz malum prohibeas. tum vt amico erumnoſo ſuffrageris. In. i. Ethi. Impoſſibile ẽ indigentẽ. operari bona. In. 4. Ethi. Omnis indigentia mala. In. 2. Politi. Impoſſibile eſt indigentez bene principari. ⁊ ſtudio vacare. In. 4. Politi. Qui viles ſunt ⁊ egeni neſciunt principari. Unde cum interrogantur tales meſchine. quare talia agunt: dicunt propter paupertatem. O quot ſtant ad lupanaria. O quot furantur ꝓpter paupertatem. Ad propoſituz. Magdalena nõ fuit pauper: imo ditiſſima: cum eſſet domina caſtelli magdali: a quo dicta ẽ Magdalena. Igitur non fuit illa ſoror lazari.

Secunda opinio fuit Orig. ꝙ fuit illa. Sed non fuit meretrix ⁊ peccatrix corpore: ſed ſolum mente. vt plures puelle reperiuntur in domibus parentum. que ſunt virgines corpore: mente autem non.

Tertia opinio eſt Grego. ⁊ Ambroſij. Aug. vt ponit Tho. ſuper Io. c. 12. Q' illa fuit meretrix mẽte ⁊ corpore. ⁊ ſoror lazari. Et hec verior opinio. De dominus Alber. ſuper Luc. Fecit deus duo luminaria magna: luminare maius quod ẽ beata virgo que preeſt diei in exemplũ innocentie. Et luminare minus quod eſt maria magdalena que preeſt nocti. i. peccatoribus in exẽplum penitentie. Ille. Et glo. ſuper Mat. 21. Amẽ dico vobis: q; publicani ⁊ meretrices precedent vos in regno celorum. Publicani: vt Matheus. Meretrices: vt Magdalena. Hieronymus in prologo Oſe. Hec eſt illa mulier meretrix ⁊ adultera. de qua loquitur dominus ad iudeos dicens. Meretrices ⁊ publicani precedent vos in regno celorum. Preterea hoc idem eccleſia romana in officio confitet. Maria ſoror lazari. q̃ tot cõmiſit cria. ab ipa fauce tartari redit ad vite limina. Or a caſa. Sipeteres mõ: Que fuerunt cauſe: ꝙ magdalena peccauit: Rñdet pĩ Aug. in li. d. x. cordiſ. ꝙ fuerũt quatuor que iduerrũt eã ⁊ alias mlieres.

Prima eius pulchritudo.

Secunda eius libertas.

Tertia eius facultas.

Quarta eius inuerecundia.

Prima eius ⁊c̃. Que eſt cã multoꝝ malorum. Magdalena vt dicit Alber. ſup oẽs mulirres oriẽtales fuit ſpecioſa ⁊ pulchra corpore. naturali pulchritudine. Et cũ iſta naturali addebatur artificialis. Que eſt iſta o mulieres: Aſſaytamentum capitis. appoſitio capilloꝝ. beletum in facie. aque artificioſe. ad ſpeculuz ſtare ꝑ horã. volta de quã: mete dela. Ad cingulum el cortello ab alia el vogiarollo. Uidentur mereſcalchi: ſi haberent la tanaya. Iſta autem pulchritudo: eſt cauſa mali. Quia vt dicitur per Theophraſtum philoſophuz. Mulier pulcra cito adamat: ⁊ difficile eſt cuſtodire

quam multi amant. Et Dionyſius. 4°. de diuinis no. Pulcrum et bonum: omnia deſiderant. Et Dauid in pſal. Delectaſti me domine i factura tua. Uñ Cleopatra a Marco Antonio. Poliſenna Deidamia Briſeida ab Achille. Helena a Paride. Deianira ab Hercule. Phillides a Demophonte. Thiſbe a Pyramo. Medea a Jaſone. adamate ſunt. De hac pulchritudine dicit Salomon Prouer. xi. Circulus aureus in narib⁹ ſuis: mulier pulchra et fatua. Sicut enim ſus habens circulum aureum in lutum ſe immittit: ſic mulier habens pulchritudinem. in voluptatem ſe immergit. Sed quando mulier eſt pulchra et ſapiens non eſt periculum: quia ſapienter ſe conſeruat. Similiter quando eſt turpis et fatua. non ē periculum: qr nemo eam ſollicitat. Sed q̄ñdo eſt pulchra et fatua. tunc eſt periculum. Nam quia eſt pulchra. ſollicitatur a multis Quia vero ē fatua. cuſtodire ſe neſcit. De tali pulchritudine dicitur Prouer. 22. Fallax gratia et vana ē pulchritudo. Sed queritur dubium: quare plus naturaliter querit mulier poliri: q̄ vir. Reſpondeo: ꝙ non eſt perſona que non querat honorem. Jn 6. ethicorum. Omnes honores appetunt. Jn. 4. ethicorum. Maximum bonorum exteriorum: eſt honor. Et Cicero in. q. Tuſc. Omnes accenduntur in ſtudia: gloria. Unde omnibus placet honor. Ad propoſitū. Mulier non poteſt honorem habere in dādo conſilia. Quia vt dicit philoſopus p̄mo Poli. Conſilium mulieris: eſt inualidum. Non in gubernatione domus. Jn. i. Polit. A muliere male regitur ciuitas. Non componendo pacem. Jn. 8. de animalibus. Femine ſunt litigioſe. Non in fortitudine virium: qr debilis eſt. Jn. 18. d animalibus. Femine ſunt debilioris nature marib⁹. quia ſunt frigidiores. Unde in. 18. de animalib⁹ Femina eſt mas occaſionatus. id eſt imperfectus. Et Sene. libro de beneficijs. Uideamus ne mittamus munera ſuperuacua: vt femine arma: quia ſcʒ non eſt fortis: ruſtico libros. Ad propoſitū. Mulier ergo ſibi querit honorem in aliquo: ſed non poteſt habere in ſupradictis. Jgitur ſibi querit in pulchritudine: affaytādo ſe in exceſſiuis ornamentis. ꝓpter quod ſepe viri eunt ad ip

ſpitale. Sed iſte vanus ornatus: acriter reprehenditur a doctoribus: quia eſt peccatum. Unde Hierony. ad Furiam. Ornatuſ iſte non domini velamen eſt: ſed antichriſti. Omnia iſta. ſono gita via. in muliere. Facecia de imperatore qui mandauit diē ſui natalis celebrari. Quidam ruſticus fuit. qui in agro inuentus eſt laborare. Ductus ad imperatorem. indicauit ei: quia ſex denarios oportebat eum quotidie lucrari. duos ſoluere ſcilicet patri dare: duos accōmodare ſcilicet filijs. duos ꝯſumere pro familia. duoſ perdere ſcilicet vxori. Magdalena ergo peccauit. Quia iſta pulchritudo fuit ſibi cauſa. et iſte ornatus. ❡ Secunda cauſa fuit libertas. Poeta. Non bene pro toto libertas venditur auro. Et. ff. de fideicōmiſſis libertatibus. l. par. Nihil gratius preſtatur libertate. Et Jnſtitu. Quibus de cauſis manumittere non poſſumus. Jneſtimabilis res eſt libertas. O quot cadunt in peccata propter hanc. quia priuate ſunt cōſortio virorum. Jn huius figuram dixit Gen. 3. deuſ. Sub viri eris poteſtate. quaſi dicat non in tua libertate. Unde conſulendum eſt mulieribus: vt viros accipiāt. Meretrices peccant: quia pergunt quocunqʒ volūt Maria fuit libera ſine conſortio viri. marthe. lazari. ideo peccauit. ❡ Tertia cauſa ē. Abundantia reꝝ temporalium: eſt cauſa multorum malorum. Unde Tho. 3. p. q. 40. ar. 3. Abundantia diuitiarum: eſt ſuperbiendi occaſio. Et Deuter. 29. Jncraſſatus eſt dilectus meus et recalcitrauit. dereliqt deum factorem ſuum. Eze. 33. Hec fuit iniqtas ſororis tue ſodome: ſaturitas panis et abundantia et ocium. Sodoma dicitur ſoror hieruſalem. Et Ber. Ocioſitas ē mater nugaꝝ: et nouerca virtutum. Eccl. 33. Multam maliciam. docuit ocioſitas. Cato. Nā diuturna quies: vitijs alimenta miniſtrat. Maria vacabat ocio. in croceis ſtabat. vñ ex hoc peccauit. ❡ Quarta cā inuerecundia. Uerecūdia marie ꝯuēit mulierib⁹. Sʒ alique ſunt ſine ipſa. vnde cadūt in malis. Unde ſcriptura Jere. 3. Frons meretris ſcā es mihi: noluiſti erubeſcere. Unđ o magdalena. dic mihi. Quis te ꝓduxit ad peccata? Certe tua pulchritudo. tua libtas. tua ocioſitas. Et ſic patet primū.

Secundum

Ecundũ dicit. Q2 offenderat ideo
B ſatiſfacere voluit. Q2 vt dicit apo-
ſtolus. Ro.6. Sicut exhibuiſtis mē-
bra veſtra ſeruire iniqtati ad iniquitatez:
ita nũc exhibete ſeruire deo in ſanctificati-
onem. Vñ Greg. de ea in hom. Cogitãti mi-
hi de marie pnĩa: magis libet flere: ꝙ aliqd
dicere. Cuius enim vel ſaxeum pectus ille
huius peccatricis lachryme ad exemplum
penitendi nõ emolliãt: Conſiderauit nãq3
qd fecit ⁊ noluit moderari qd faceret. Su-
per conuiuãtes ingreſſa eſt. nõ iuſſa venit.
Inter epulas lachrymas obtulit. Et quot in
ſe habuit oblectamēta: tot de ſe inuenit ho-
locauſta. Cõuertit ad numerũ criminũ nu-
merũ ꝯtutũ: vt totũ ſeruiret deo in pnĩa. qe
qd ex ſe deũ ꝯtēpſerat ĩ culpa. Ille. Primo
offēdit ꝑ oculos. a qb⁹ ſunt tot mala. Señ.
Oculi noſtri: ſũt tota luxuria noſtra. Iere.
3°. Oculus meus depredatus eſt animam
meã. Iere. 6. Mors aſcendit per feneſtras.
Vñ Dauid: q2 peccauit aſpiciens ad fene-
ſtram Berſabee. 2. Reg. xi. clamabat. Auer-
te oculos ⁊c̃. Et Gñ. 35. Dina filia Iacob:
q2 iuerat ad videndũ perſonas extra ciui-
tatez. fuit capta in amorē. Ideo quedã mo-
nialis ſibi eruit oculos ⁊ amanti ſe miſit.
Vñ male cogitationes: Maria peccauit ꝑ
oculos: per illos voluit ſatiſfacere: quia la-
chrymas obtulit. Euangeliſta. Lachrymis
cepit ⁊c̃. Tres differentias lachrymaruz ꝓ-
duxit: vt ponit Iacobus de voragine.
¶ Primo lachrymas cõpunctionis.
¶ Secundo. lachrymas compaſſionis.
¶ Tertio. lachrymas amoris.
¶ Primo ꝓdu. ⁊c̃. Peccata amariſſime fle-
uit. Vbi dicit Egiſippus. ꝙ poſt ſuã conuer-
ſionē nunꝙ voluit videre faciē hoĩs: ſiccis
oculis. Sed flebat. Mat. 5. Beati q lugēt:
quoniã ipſi ⁊c̃. Fuerunt tante efficacie. ꝙ i-
petrauit veniã peccatorũ ſuoruz. Vñ dixit
Remittunt̃ ei peccata ⁊c̃. Secundo produ-
xit lachrymas cõpaſſiõis: quas fudit ĩ mor-
te Lazari fratris ſui. Fuerũt tãte efficacie:
ꝙ xp̄m adduxerunt ad fletum. ⁊ Lazarum
ſuſcitari fecerũt. Io. xi. Videns Ieſus ma-
riam plorantē lachrymatus eſt: ⁊ ip̄m ſuſci-
tauit. Tertio produxit lachrymas amoris.
quas fudit ex abſentia corporis xp̄i. dum
nõ inuenerat in ſepulchro. Io. 20. Maria
ſtabat ad monumentũ: foris plorans. Can-
ta in cantu euangeliſte. Fuerunt tante effi-
cacie. ꝙ meruit videre Ieſum in forma or-
tulani: ⁊ angelicam viſionē. Glo. interlinea-
ris. Maria dilexit. tripliciter. Primo ĩ vita
q2 ei miniſtrabat. Mar. 15. Erãt mulieres:
inter quas erat maria magdalena que ſeq̃-
batur eũ. ⁊ miſtrabat ei. Secundo ĩ morte.
Io. 19. Stabat iuxta crucē Ieſu mater ei⁹.
⁊ maria magdalene. Tertio poſt mortem.
Io. 20. Maria ſtabat ad monumentuz fo-
ris plorans. ¶ Secũdo offendit per aures.
audiendo vana. Eccl'i. 18. Sepi aures tuas
ſpinis. ⁊ noli audire linguã neq̃. Maluz ē
audire impudica. inhoneſta. Maria audi-
uit inhoneſta: ſed ſatiſfacere voluit: q2 au-
res ſuas occupauit in auditione diuini ver-
bi. Ioã. 8. Audiebat verbũ illius. De para-
diſo. de angelis. de ⁊c̃. ¶ Tertio ꝑ capillos.
eos vane cõponendo. faciendo cerudellos.
cornua. Putant nõ eſſe peccatũ mulieres ĩ
capillis. Exemplũ lib. de. 7. donis. Quedaz
comitiſſa: cũ eſſet multũ liberalis ad pau-
peres. ſed multũ vana in ornatu capilloꝝ.
Poſt mortē apparuit cuidã familiari muli-
eri ſibi dicens ſe eſſe dãnatã ꝓpter ornatũ
capilloꝝ capitis. Unde vidit mulier illa ca-
put habere plenũ ſerpentibus mordētibus
ip̄m loco capilloꝝ in penã illius vanitatis.
De ĩs loquitur dñs Iſa. 4. Eleuate ſunt
filie ſyon: ⁊ ambulauerunt extento collo. et
nutibus oculoꝝ. Vere extento collo. q2 va-
negloriose. extendũt collũ vt grue. Mirum
ꝙ nõ timeant deferre capillos mortuos. cũ
naturaliter ſint timide. Maria de ipſis ſa-
tiſfecit. Et capillis capitis ſui tergebat. Q2
cum capillis ſuis lauit pedes Ieſu chriſti.
¶ Quarto offendit ore. Et hoc oſculando
impudica. ⁊ os amatoris. Maria ãt pedes
Ieſu oſculabatur. Et de hoc oſculo. Can. i.
Oſculetur me oſculo pacis. Unde ad cru-
cem depingitur ad pedes Ieſu cum lachry-
mis quos oſculabat̃. ¶ Quinto ꝑ delectum
⁊ per vnguenta. O vane mulieres. Contra
tales ps. Facies pctõꝝ. i. demonũ ſumitis.
Sed tales puniunt̃. Ioel. 2°. O ēs vultus
redigentur in ollam. Satiſfecit. q2 vnxit pe-
des Ieſu. Et vnguēto vngebat. O precio-
ſum vnguentum deuotiõis. ⁊ contritionis.
¶ Sexto per totũ corpus. in peccata ipſuz

inuolupando. ſatiſfecit per aſpam pniam
per annos.30.in ſpeluncam. Quia vt dicit
Chriſo.ſuper Mat. Qualis preceſſit offen
ſio.talis debet ſequi reconciliatio. Fuit ſu-
perba:ſatiſfecit per humilitatē. Fuit diſſo-
luta:effecta eſt honeſta. Et tu o aīa pecca-
trix exemplū ſūme a magdalena. Uade ad
pedes Jeſu:cū magdalena.plange.clama.
O ſignor mio habe de me peccatore miſeri
cordia. Unde eccleſia. Egra currit ad me-
dicū.vas ferēs aromaticū.⁊ a morbo mul-
tiplici.verbo curatur medici.Canta. Unde
ihs phariſeo.vides hanc mulierē: Hec ē q̄
offendit ore.oculis.manibus.toto corpore
ſatiſfecit. Exemplū de ea. Cū quadam vice
poſtq̄ dedit ſe peccatis.volens eam xp̄s cō
uertere:ea dormiente.talē habuit viſionē.
Uidit nāq̄ mulierē quādam pulchrā haben
tē filiū in manibus:que ante eā ſtans dice-
bat. O maria:vis filiū meū habere in ſpō-
ſum: Reſpondit illa. Uolo. Cui illa. Nunq̄
habebis eum:niſi relinquas peccata. Euigi-
lans amore accenſa:ad xp̄m cucurrit.audi
ens eum in templo predicantē.que audiēs
lachrymis plena:conuerſa eſt. Unde patet
ſecundum.

t Ertium dicitur ⁊c̄. Contulit ei chri
ſtus.quinq̄ priuilegia.merito ſuis
bonis operibus.

¶ Primo fecit eam ſecretariā.
¶ Secundo fecit eam familiarem.
¶ Tertio fecit eam ſuā medicam.
¶ Quarto fecit eam ſuā theſoreram.
¶ Quinto fecit eam ſuā ambaſiatricem.
¶ Primo ⁊c̄. Quia vt dicit Ro.6°.c°. Ubi
abundauit delictū ⁊c̄. Paulus factus vas
electionis. Publicanus euāgeliſta. Petrus
princeps ap̄lorum. Magdalena ſecretaria
Luc̄.7. legit̄ q̄ maria ſedebat ſecus pedes
dn̄i:⁊ audiebat ꝟbū illius. Non legit̄ q̄ ibi
aliqs fuerit:niſi ipſa cum ipſo. Et ei dicebat
ſecretā ſue paſſiōis:⁊ futura circa ſacr̄z ſue
reſurrectōis.⁊ de alia vita i ſignū amicitie.
Nā vt dicit̄ Prouer.25. Cām tuācū amico
ꝑtracta. Secū. Oīa cū amico delibera. Th.
in poſtil.ſup Jo. Uerū ſignū amicitie ē:q̄
amicus amico ſuo cordis ſecreta reuelet.
¶ Scd̄o fecit eam ⁊c̄. vz:mr̄is ſociā. Que
licet eſſet purior:tn̄ in ſociam ei dedit.in ſi-
gnum amoris. Nō mariā Cleophe.nō Sa-
lome:ſed magdalenam. ¶ Tertio fecit ⁊c̄.
Magnū eſt eſſe medicum imperatoris aut
regis.ſed fortius Jeſu xp̄i. O magdalena.
que xp̄m vnxiſti manibus ꝓprijs. ¶ Quar
to fecit eā ⁊c̄. Magdalena xp̄o dedit pan
num in cruce. Et chriſtus ei dedit ſanguinē
quē colligebat ad pedes crucis:⁊ in ápul-
la poſuit:que marſilie habet̄. ¶ Quinto fe
cit ⁊c̄. quia fecit apoſtoloꝝ apoſtolam. Ec-
cleſia canit. O mundi lampas.⁊ margarita
prefulgida.que reſurrectionem chriſti nun
ciando:apoſtolorum apoſtola fieri meruiſti.
Prattica in verbo. O mundi ⁊c̄. O ſpecu-
lum penitentie. O ſpes miſeroꝝ peccatorū.
Apoſtoli fuer̄t miſſi predicare.magdalena
aūt predicare predicatoribus. Preterea ſi
dem maiorē habuit oībus apoſtolis:quia
citius credidit. Apoſtoli poſt reſurrectionē
xp̄m viderunt. audierunt.cū chriſto come-
derunt. Maria non habuit iſta:tamen cre
didit. Unde ex priuilegio prima vidit xp̄m
reſurgentē. Unde habuit priuilegium oīum
ſanctoꝝ. Primo apoſtoloꝝ:qr p̄dicauit.
q̄uis ſit mulieri prohibitū predicare.tamē
ex quodā priuilegio particulari ei conceſſū
eſt. Secūdo patriarchaꝝ:i benignitate:
quia de facultatibus ſuis:chriſto contulit
⁊ apoſtolis omnibus. Tertio propheta-
rū: qr chriſti aduentū pronunciauit in ga-
lileam. Quarto martyrum: quia cor-
pus ſuum martyrizauit. Quinto cū Jo-
anne baptiſ.qui lauit corpus chriſti in Jor
dane. Hec autem caput.pedes.imo oſculā
dedit. Preterea priuilegiū confeſſorum:
quia fidem chriſti ꝯfeſſa eſt. Et ob hoc tm̄ a
chriſto dilecta eſt:a quo in illo celeſti ⁊ feli-
ci regno celorum meruit exaltari. Ad quod
⁊ nos perducat ieſus ſuus ſponſus.q ⁊c̄.

¶ Feria.6. dominice de paſſione. De ira-
cundia.

Collegerūt
pōtifices ⁊ phariſei cō-
cilium ⁊ dicebāt. Quid
facim⁹: quia iſte homo
multa ſigna facit: Jo.
xi. ¶ Scd̄m Tho. in ca
thena. Tempore quo iudea facta fuit tri-
butaria

butaria romanis. Pontificeſ romani ſta
tuerunt: nullus diceretur rex: niſi ille quem
romani ordinaſſent. Judei ergo videntes
magnū concurſuʒ populi erga ieſum. dubi
tauere ſcribe ne romani venirent. ⁊ eos de
hieruſalem eijcerent. Unde maiores. i. pon
tifices qui erāt maioris auctoritatis ⁊ ma
gis litterati: ⁊ phariſei qui pre alijſ videbā
tur religioſi: collegerunt concilium aduer
ſus ieſum inuidia cōmoti. cum audiſſent la
zarum ſuſcitaſſe. Quid facimus ⁊c. Scdm
Cano. ij. q. 2. c. Epiſcopus. §. Si ergo iniuſte.
Sententia erit iniuſta ⁊ conſilium triplici
de cauſa: Prima ex animo. Cum iudex nō
ex zelo iuſtitie: ſed ex odio. liuore dat ſentē
tiam. Secunda ex cauſa. Cum quis ꝯdem
natur pro cauſa que non eſt vera. pro furto
ſcʒ quod non commiſit. Tertia ex ordine.
Quia ſcilʒ non ſeruatur ordo iudiciarius.
Cauſas has: ſeruauerīt iſti: iō male. Scdʒ
dum Egidium libro de regimine principū.
In omni bono conſilio tria ſunt ſeruanda.
Primum eſt maturitas. Unde iudex in ꝓ
ferendo ſententiā ſedet: iuxta philoſophuʒ
in. 7. phiſ. Sedendo ⁊ quieſcendo: fit aīa
ſapiens. Secundo cum pace: ⁊ non pertur
batione. Exo. 23. Innocentē ⁊ iuſtum non
occides. Tertium eſt ſapientia. Prouer. 8.
Ego ſapientia in cōſilijs habito. Quod nō
fecerunt hodie in ſuo concilio. Quid faci
mus? Si dimittimus eum ſic. venient ro
mani ſcilicet in tanta fortitudine. ꝙ nō po
terimus reſiſtere. Et tollent locum noſtruʒ
ideſt ciuitatem ⁊ templum. Et gentem. cap
tiuantes populum. Gloſa. Paſſio timoris
ſubuertebat eis iudicium rōnis. Unus āt
ex eis. Caiphas nomine. Cum eſſet ponti
fex anni illius: dixit. Uos neſcitis quicquā
nec cogitatis. q. d. Bonum cōmune: magis
eſt eligēduʒ: ꝙ̄ bonum particulare. Si enīʒ
dimittatur homo iſte: bonum totius populi
diſſipabitur. ſm eorum eſtimationeʒ. Et ſic
concludit. ꝙ ſit ad mortem condemnandū
ēt ſi nō inueniatur cauſa mortis. Unī dicit.
Expedit vobis: vt vnus homo moriatur: ēt
ſi eſſet bonꝰ ⁊ iuſtus. Pro populo. i. pro con
ſeruatione populi. Et nō tota gens pereat.
Unī pʒ aperte. ꝙ paſſio inuidie contra xpʒ
⁊ paſſio timoris perdendi gentē ⁊ locū: ſub
uertebatur in eo iudiciū rōnis. Hoc autēʒ
a ſemetipſo non d. ſʒ cū eēt pōn. ⁊c. Glo. ip
ſo igrante ꝓtulit prophicū vbū: non rōne
ſui meriti: ſʒ dignitatꝭ officij. Amb. Ueritas
a quocunqʒ ⁊c. Nec mirꝫ ſi in ore iudei fuit v
bū ꝓphicū a ſpū. s. poſitū. qꝛ vt dr̄ Nūi. 22
aſina Balaā: dixit dn̄o ſuo. Cur iterꝫ me 3o.
cedis? Ab eo die ⁊ ꝯſilio cogitarīt eū occidē
re. Jeſus iuit in Effren ciuitatē paruā. Unī
ibi Abagarꝰ rex miſit epl'aʒ: vt ad ſe vēiret
Xp̄s āt faciei figurā in ſudario miſit. vt dr̄
in. 3. di. 9. q. 1. a Th. Seqtur. Et ibi mo. c. d.
ſ. ſcʒ vſqʒ ad tp̄s propinquū ſue paſſionis.
Applica. De iracundia. 3. ſe offerūt i pn̄ti.
¶ Primum. dicitur diffinitiōis.
¶ Secundum. dicitur diuerſificationis.
¶ Tertium. dicitur punitionis.
p Rimū ⁊c. Tho. 22. q. 158. a. 3o. Ira
eſt appetitꝰ vindicte. O pr̄ ait ira
cundus. Ille mihi nocuit: nō qeſcā
donec faciā vindcāʒ. Dicā. agam. Ira ē ap
petitus vindicte. Et Albertus in. 3o. li. Cō.
co. 17. Ira eſt motus aī concitatus ad pe
nam inferendam. Et Lactan. in libro d ira
ad Donatum. Ira eſt cupiditas vlciſcen
de iniurie. Sed pro maiori declaratiōe no
tandum eſt ſecundum ſupradictos docto
res. ꝙ duplex eſt ſpecies iracundie: vt etiaʒ
ponit Tho. ſuꝑ epiſtolas Pauli: ad Ephe
ſios. 4. ꝙ duplex eſt ira. Una eſt que eſt ſe
cundum iudiciuʒ rōis: q̄ proprie dicitur ze
lus. Alia q̄ excedit ipſā rōnē: q̄ ꝓp̄e dr̄ paſ
ſio. Primo mō talis ira n̄ ē pcm̄. imo necīa
qꝛ ordinat hoīem ad deū. in corrigēdo pcā
⁊ defectꝰ. Unī Hiero. Qui iraſcit̄ cū cā. non
eſt reꝰ. Nam ſi ita non fuerit: nec doctrina
ꝓficit. nec iudicia ſtant. nec cria ꝯpeſcunt̄.
Et Amb. lio de offi. Ubi culpa eſt: iraſcimi.
Quia vt dicit ph̄s in. 4. eth. Nō iraſci in q
bus oʒ: inſipiētis ē. Et Hier. Qui nō iraſci
tur aut deus aut lapis ē. Et Dd̄ in p̄s. Ira
ſcimini ⁊ nolite peccare. Ad hāc idūcit̄ hō
13. exēo. Pꝰ ſcripturali. 1. Mac. 2. Cū rex An
thiocꝰ miſiſſʒ nūciū Mathathie ſcō viro. vt
idolis ſacrificaret. Iratus ſctūs d̄ occidit
nūcium: ⁊ iudeū pariter qui coram eo ſa
crificabat. Et. 4. R. 2. Idem ſanctus dei
occidit quadringētos prophetas falſos in
torrente ciſon. qui idolatrare faciebāt po
pulum. Exo. xi. Cum dominus populo pre
cepiſſet ꝙ nullus de manna reponeret vſqʒ

mane. Ipſi autē ingordi. vt lupi. quibuſ-
dā reſeruatis cū ſcaturirent vermibus:
Moyſes iratus propter diuini precepti cō
temptum. eos occidit. Exo. 32. Cum popu-
lus luderet circa vitulum aureum: iratus
Moyſes proiecit tabulas ꝛ confregit. Et
ex eis qui fuerunt in culpa occidit. 20. M.
Preterea. Numeri. 21. dixit dominus moy
ſi. Tolle omnes principes ꝛ ſuſpende in pa
tibulis contra ſolem qꝛ locuti erant contra
dominū. Ecce primū exemplū ſcriptura-
le. Secundū exemplū eſt doctrinale. Jo
annis bap. qui acriter redarguit herodē:
propter vxorē fratris ſui Philippi: quam
tenebat in vxorē. Preterea Ambro. iratꝰ
contra Theodoſium quia ſanguinem fu-
dit apud theſalonicam. qꝛ occidere fecit. 7.
millia homines. non permiſit eum ingredi
templum. ipſum excōmunicatum reputās.
Et de beato Stephano: qui ȥelo repletus:
dixit iudeis. Uos ſemper ſpiritui ſancto re
ſtitiſtis. Et de beato dominico qui ſacriſtā
vſqꝫ ad ſanguinem verberauit. quia rece-
perat ſudarium a muliere ſine licētia. Mi
rantibus fratribus dixit. Non eſt crudeli-
tas ſed pietas pro deo punire crimina. Et
C. de furtis. l. Siquis. Et. l. Ita vulneratꝰ.
ff. ad. l. aquiliam. Delicta non debēt rema
nere impunita. Que punitio non fit. niſi ꝑ
iram. Ideo Lactan. li. de ira ad Donatū.
Neceſſe eſt bono ac iuſto diſplicere q̄ pra-
ua ſunt: ꝛ cui malū diſplicet moueri ad
irā: cū id fieri videt. Ille. Ideo xp̄s Jo.
2. ira permotus. videns templū ꝓphana-
ri mercantijs ꝛ negociationibus funiculū
fecit. ꝛ omnes cū ira eiecit de templo: di.
Scriptū eſt enī. Domus mea: domꝰ ora-
tionis ꝛc̄. Auferte iſta hinc. Ubi nota ſm
Tho. in poſt. ſuper Jo. ꝙ xp̄s in iniuria ꝓ
pria fuit patiens ſemꝑ: in exemplū noſtrū:
vt patet Jo. 8. Demoniū habes. Reſpon-
dit benigne. Ego demoniū non habeo. Et
quādo percuſſus alapa fuit. Mat. 26. Cur
me cedis? Sed impatiens fuit in iniuriam
patris ſui. ꝛ ſe turbauit. d. Auferte iſta hic
Et Mat. 4. quando demon dixit. Hec om-
nia tibi dabo ſi cadēs adoraueris me. Qꝛ
hoc cedebat in vituperiū patris. Jō Hie-
rony. Iniuriam meā patienter tuli: iniuriā
patris mei patienter ferre non potui. Un

de patet ſecundū exemplū. Tertio exē
plo paganali. De Bruto romano. De quo
Uale. li. 5. c. 8. De ſeueritate parentū ad-
uerſus liberos. Cū audiret duos filios ſu
os velle introducere in romā dominatio-
nem Tarquinij ſuperbi a ſe expulſum: fe-
cit filios virgis ferreis acriter cedi. Et vos
o patres. o matres: corrigite filios veſtros.
Iraſcimini ꝛ nolite ꝛc̄. Prouer. 13. Qui ꝑ-
cit virge odit filium ſuū: qui autem diligit
illum inſtanter erudit. Et phs. 6. Poli. Bo
num eſt ꝙ parentes corrigant filios ocio-
ſos. Et vos o officiales. o pretores. iraſcimi
ni contra mala: qꝛ bonitas ꝛ pietas in hoc
eſt mala. Unde diſ. l. c. Siquis diaconus.
Que eſt iſta bonitas iuſtitie inimica: pal-
pare criminoſos. ꝛ eorum crimina dimitte
re impunita? Ille. Ad vos clamo: quibus
incumbit iraſci. In huius figurā. Iſa. 22.
dominus dixit Iſaie. Uade ꝛ ingredere i
tabernaculo ad ſummum templi prepo-
ſitum. Et dic ei. Quid tu hic? aut quaſi qs
hic? Morte morieris. Ideſt cur queris pri
cipatum: ſi non vis mala reprehendere?
Eccleſiaſtici. 7. Noli querere fieri iudex: ni
ſi valeas virtute irrumpe iniquitates. Un
de. 1. R. 23. Qꝛ Heli ſacerdos non correxit
filios ſuos. dominus eos occidit. ꝛ ipſe ma
la morte mortuus eſt: q̄ñ uis aliter eſſet bo-
nus. Et. 2. R. 13. quia Dauid non correxit
Amon. qui ſtuprarat ſororem ſuam Tha-
mar: ipſe Amon occiſus fuit in conuiuio
ab Abſalon. Et Dauid percuſſus fuit pe-
ſte in populo. Unde patet prima ſpēs ire.
¶ Secunda ſpecies eſt que excedit rōnē
hominis: que dicitur paſſio. Et iſta eſt mor
tale. De qua Prouer. 27. Ira non habet
miſericordiam. De hac ad ſcdm.

Ecundū dicitur ꝛc̄. Th. vbi ſupra.
s Archiepiſcopus ſcda pte ſū. Phs
3. Ethi. Tres ſunt diuerſitates ira-
cundorum.
¶ Quidam ſunt acuti.
¶ Quidam ſunt amari.
¶ Quidam ſunt difficiles.
¶ Quidā ꝛc̄. Iſti ſunt qui de facili ad oīa
etiam minima iraſcuntur. e leuano el naſo.
Et vocantur tales colerici. Bona colera?
ſed periculoſa. Hanc habent precipue mu
lieres: q̄ de facili iraſcū f. Eccl. 25. Nō ē ira
ſuper iram

ſuper iram mulieris.ſ. acuta ⁊ facilis. Ubi
philoſophus.8. de animalibus ꝙ mulier eſt
maioris inuidie ⁊ facilioris ire: ꝗ vir. Con
ditiones huius ire. ⁊ talium non ſunt bone.
Et homo debet habere ſtudium circa hoc:
vt talem iraȝ refrenet. Quia vt habet phs.
i.ethi. Impoſſibile ē indignantē opari bo
na. In.i.Elen. Homines irati minus conſi/
derare poſſunt. Et.xi.q.3.c°. Illa. Cōmotio
nis tempore: iuſtum putat omne quod fece
rit. Cato. Ira impedit aīum ne poſſit cerne/
re verum. Exemplis patet. Primo de Ale/
xandro magno. Cum quidam miles ſibi ca
riſſimus laudaret patrem eius Philippum
fuiſſe probum in armis ꝗ ipſe: ira ſuccen/
ſus ipſuȝ occidit manibus proprijs: de quo
poſtea doluit. in tm̄ ꝙ ſeipſum occidere vo/
luit. O quot blaſſemie. O quot homicidia
prouenerunt ex hac ira. vnde cohibenda ē.
In ps.36. Deſine ab ira ⁊ derelique furoreȝ.
Et Lact. in libro de ira. In homine cohibē
da eſt ira: ne ad aliquem maximū proſiliat
furorem. Ab hac ſe temperarunt pagani.
De Platone legitur: cum quēdam ſuū di/
ſcipulum verberaret de crimine. Aduertēs
ꝙ ira incipiebat ei dominari: vocauit vnuȝ
de diſcipulis ſuis. cui cōmiſit criminis puni
tionem: volens ſubmittere rationi paſſiōeȝ
⁊ iram. In quibus verbis: querit anima
cara dubium: vtrum in ſapientē cadat ira:
Due fuere opiniones circa hoc. Una ſtoico
rum: ꝙ non. quia ſapiens nulla perturbati
one mouetur: ſed ſemper firmū habet aīuȝ.
In.2°.ethi. In ſapienteȝ nō cadit ira. Alia
eſt peripateticoꝝ: ⁊ iſta eſt verior. ꝙ ſcilicet
ſapiens ad iram ⁊ perturbationem moue/
tur: vt dicit Hiero. Si ſapiēs iraſcit: mouet
cū moderatiōe. Nec cito ſcarga la bombar
da. de malis. Et dat locum ire. Quia īquit
phs.2°.rhe. Tempus quietat iram. Unde
Amb. dedit documentū hoc Theodoſio im
peratori: vt quādo ſe iratum ſentiebat.24.
litteras alphabeti diceret moroſe. donec ira
ceſſaret. Optimū documentum. ¶ Quarto
quidam ſunt amari. Et iſti ſunt qui iraȝ te
nent: ⁊ cum difficultate remittunt. O mala
natura. Tenent loquelam. nec parcunt. ni/
ſi mille perſuaſionibus perſuaſi. Contra do
minus Leui.19. Non eris memor iniurie ci
uium tuorum. Quod eſt ſignū magnanimi
tatis. Sen̄. lib. de quattuor virtutibus. Si
magnanimus fueris: nunꝗ iudicabis tibi
fieri iniuriaȝ. Super quo Giraldus odonis
ſuper.4.ethi. ponit tres conditiones homi/
nis manſueti ⁊ pacifici. ⁊ magnanimi. Pri/
ma. ꝙ paſſione non ducitur. Secunda. ꝙ ē
iniurie ⁊ offenſe remiſſiuus. Tertia. ꝙ non
eſt vindicatiuus. Quia vt dicit philoſoph9
4°.eth. Eſt ſeruile poſſe ⁊ velle vindicare.
⁊ obliuiſci magnificum. Hanc magnificen/
tiam habuerunt romani. De quibus Uale
rius libro.4°. Rub. de moderatione. M.
Bibulus duos habuit filios. quos milites
egypti occiderunt. Unde regina Cleopā
miſit huic hos homicidas ſimul ⁊ carnificē
vt de illis ſe vindicaret. Uir autem prudēs
coegit iram ſuam moderationi cedere. Un
de illis pepercit: ⁊ in pace ad propria remi/
ſit. Preterea hanc manſuetudinem habu/
it Dauid: quem Saul perſecutus ſemper
fuit: vt patet.p̄. Reg.17. Cum mulieres ca/
nerent in tympanis in laudē Dauid Saul
pcuſſit mille: ⁊ Dauid.x. millia. irat9 Saul
dixit. Quid enim ſuper eſt ei: niſi ſolum re/
gnum: Ex tunc nō rectis oculis aſpiciebat
eum. Unde lancea tentauit eum configere
cum pariete: tamen Dauid poſt plures per
ſecutiones potuit eum interficere in ſpelun
ca. Quia Abiſai voluit eum lancea interfi/
cere: ſed Dauid dixit ei. Ne interficias euȝ.
Quis enim extendet manum ſuam in chri
ſtum domini. ⁊ innocens erit: Abſtulit ha/
ſtam Dauid. que erat ad caput eius ⁊ cy/
phum aque. Unde patet ⁊c̄. ¶ Tertio qui
dam ſunt difficiles. qui nunꝗ remittunt in
iurias: qui furioſi vocātur: ⁊ potius anima/
les ꝗ rationales. Contra quos apoſtolus
ad Eph.4. Sol non occidat ſuper iracun/
diam veſtraȝ. Glo. Sol. i. ira non permane/
at in vobis: lȝ quandoꝗ fit. Ubi nota ſm
Albertum ſuper Lucam. ꝙ tres ſunt homi
num generationes. Quidam ſunt qui red/
dunt bona pro bonis. Et hoc eſt quoddam
naturale Mat.26. Si diligitis eos qui voſ
diligunt quam mercedem habebitis. apud
patrem: Nonne publicani hoc faciunt:
Quidam reddunt mala pro malis: ꝙ eſt
prohibitum: quia hoc deus ſibi reſeruat.
Ad Ro.xij. Mihi vindictam ⁊ ego retribu
am. Quidam bona pro malis. Quod fecit

chriſtus. ⁊ ſancti in preſenti vita. Unde fu-
gienda eſt ira: ſi recte homines ⁊ amici dei.
volumus eē ⁊ dici. Unde Lactan. in p°. li-
bro. c°. 9. Animum vincere. irā cohibere: for-
tiſſimi eſt. Et Sen. in epiſtolis. Nam viciſſe
ext̄aneas nationes bellatorum: virtus eſt
populorum. Uincere autem vitia ⁊ pecca-
ta: virtus eſt moꝛū. Ille. Unde relinquen-
da eſt iracundia.

T Ertium dicitur ⁊c̄. Heſter. 6. Legi-
tur. ꝙ duo fuerant curiales apud
regem Aſſuerum: videlicet: Aman
⁊ Mardocheus. Uidens autē Aman ꝙ
Mardocheus erat dilectus a rege: ira ſuc-
cenſus procurauit apud regem: ſuper lignū
ipſum ſuſpēderet. Parata autem furca in-
ſpirante ſpiritu ſancto coꝛ regis imutatū
eſt. In ipſo ligno preparato Mardocheo:
poſitus eſt Aman. Ecce quomodo punita
fuit ira Aman a deo. Preterea. 3. Re. 21.
Cum rex Achab vellet vineā Naboth: nec
habere eam poſſet poſuit ſe ad lectum ex
dolore. Uxoꝛ ei⁹ ira ſuccenſa. ſcilicet Jeze-
bel contra Naboth: fecit ipſum interfici.
Sed vltio diuina ſecuta eſt contra hanc
iram. Quia canes linxerunt ſanguinē Je-
zabel in loco vbi Naboth fuit interfectus
Ecce quomodo punit diuina prouidentia.
hoc peccatum. Unde Prouer. 19. Qui im-
patiens eſt ſuſtinebit damnum. ſcilicet tem-
poꝛale. In quibus verbis. Querit anima
cara dubium: quale eſt remediū ꝯtra hoc
peccatum ire: Reſpondeo ſm doctores: ꝙ
tria ſunt remedia principalia.

¶ Primū. eſt ſilentij obſeruatio.
¶ Secundū. eſt dn̄ice paſſiōis cōſideratio.
¶ Tertiū. eſt vite eterne acquiſitio.
¶ Primū eſt ⁊c̄. Parum loqui. Prouer. 15.
Cum defecerint ligna. ideſt verba: extingue-
tur ignis. Reſponſio mollis frangit irā: ſer-
mo durus ſuſcitat furoꝛem. Et Grego. Glo-
rioſius eſt iram tacēdo fugere: ꝙ̄ reſpondē-
do ſuperare. Parum ergo loqui debet ho-
mo. Et quando loquitur: cum maturitate.
Unde Socrates habebat in ſigillo ſuo ſcri-
ptum. Amicus hominis eſt ſapientia eius:
videlicet: tacere. Quia in multiloquio non
deerit peccatū. Exemplū de abbate Iſaac:
qui a fratribus interrogatus. quare demo-
nes nō timeret: Reſpondit. Ex quo factus
ſum monachus ſtatui apud me. vt iracun-
dia extra guttur meū non prodeat. Quod
facio: quia parum loquoꝛ. Et ſi loquoꝛ ſem-
per cum māſuetudine. Preterea de Ber. le-
git etiam. ꝙ appropinquāte moꝛ ſua: cum
requireret a frībus doceret eos documētū:
dixit eiſ. Alieno ſenſui magis: ꝙ̄ meo credi-
di. Nullū ſcandalū facere volui. Leſus vin-
dictā nō expetij neqꝫ irā tuli. ¶ Scōm dici-
tur dominice paſſionis conſideratio. Joā.
14. Exemplū dedi vobis: vt queādmodum
ego feci ⁊c̄. O quantū fuit iniuriatus. Jo.
8. Demoniū habes. A ſuo ꝑcuſſus Mat.
25. Si male locutus ſum: teſtimoniū perhi-
be de malo. In cruce poſitus: orauit p̄rem.
Pater ignoſce illis. In huius figuram. Nu-
meri. 21. Filij iſrael. reſpicientes in ſerpentē
in palo. ſanabantur a moꝛſibus ſerpentum
ignitoꝛum. Unus de ſerpentibus ignitis ē
ira: a qua quis ſanatur. ſi diligenter quan-
ta xp̄s in cruce ꝓ eo paſſus ē cogitat. Unde
Grego. Si paſſio chriſti ad memoꝛiam re-
ducitur: nihil eſt quod non equo animo to-
leretur. ¶ Tertium dicitur ⁊c̄. Unde Pro-
uer. 3. Manſuetis dabit gratiā dominus.
Eccleſiaſtes. 1. Beneplacitum eſt ei manſue-
tudo. In p̄s. 149. Exaltabit manſuetos in
ſalutem. Mat. 5. Beati mites: quoniā ipſi
poſſidebunt terrā. Nota in verbo hoc mi-
tes. Quadruplex generatō poſſidet mūdū.
Prima eſt fatuoꝛum: qui totū mundum fa-
ciunt ſuū. Sunt dn̄i ſine triſticia. Secunda
dupliciorum: qui vadunt al placebo: per la
via de piaſenza. Officium poltronorū eſt
hoc. Tertia ſunt hipocrite: qui mundū de-
ludunt: totus mundus iſtorum eſt. Si quis
vult eſſe amicus huius mundi: vadat cū
collo torto. Iſte mundus vult decipi. E chi
non lingana non e ſo amigo. Quarta man-
ſuetorum: qui habent conuerſationē beni-
gnam. Unde p̄s. Manſueti autem heredi-
tabunt terram. Moyſes ſm Dioni. ꝓpter
manſuetudinē fuit dignus apparitione di-
uina. Quod ſi tu quoqꝫ egeris. ſinendo irā
promereberis hic ⁊c̄.

¶ Sabbato in ramis palmarum. De ſalu-
tatione marie: que eſt per Aue: quomo-
do inducimur.

SAlutate mariā que plus oībus labora
uit. Ad Ro.16. ¶ Ex
emplum Uincentij hi
ſtorialis. de Theophi
lo qui pauprimus vi
cedominus fuit cuiuſ
dam epiſcopi. Qui ab ipſo epiſcopo fuit de
poſitus officio ſuo. Deſperatus ſuper hoc
demonem inuocauit: ⁊ matrē cum filio ne
gauit: ⁊ ei chyrographū ſanguine proprio
fecit. ac ſigillatum demoni tradidit. In cra
ſtinum Theophilus in gratiam epiſcopi re
cipitur demonis procuratione: ⁊ ſuo officio
reſtituitur. In ſe reuerſus poſt paucos dies:
ad virginem confugit. In nocte ſequēti ap
paruit ei virgo maria ipſum redarguens.
Ad preceptum eius. demoni renunciauit.
atq; matri ⁊ filio eſt reconciliatus. Demon
autem coactus eſt dare cartam Theophi
lo: ⁊ coram omni populo retulit. quod acci
derat. Et cunctis admirantibus ⁊ virginē
laudātibus: poſt triduum in pace quieuit.
Unde ipſam ſalutemus. Aue maria. Salu
tate mariā que ⁊c. Manca el ſentimēto
del homo. la lingua ſacoſta al palato: ogni
human parlar vene al manco: quando la
mente humana ven a conſiderar la digni
ta ⁊ excellentia de maria. Et ideo merita
mente cum alti preconij ſe debe honorare.
Secundū ſententiā Jacobi de voragine i
mariali. Eccleſia ſancta ſalutat virginē in
officio diuino in diuerſis modis. Primo ſa
lutat loco ⁊ vice trium perſonarū, ſ. trini
tatis dicens. Aue gratia plena. Que ſaluta
tio fuit facta per angelum. Secundo eccle
ſia virginem ſalutat vice ⁊ loco omniū an
gelorum cū dicit tempore paſcali. Regina
celi. Que fuit facta ab angelo: chriſto reſu
ſcitato. Tertio eccleſia ſalutat ipſam vice ⁊
loco omniū ſanctorum: qui ſunt in patria
omni ſabbato in miſſa dicens. Salue ſan
cta parens. Quarto eccleſia eam ſalutat oī
die in completorio: loco ⁊ vice omniū pecca
torum: qui ſunt in mundo dicens. Salue re
gina miſericordie. Ideo aſſumpſi ꝟba. Sa
lutate mariā ⁊c. In q̄bus verbis. videbi
mus hāc ꝯcluſionē. ꝙ maria ē ſalutanda a
nobis. Ad quod iducimur. triplici rōe.

¶ Primo. ratione reſalutationis.
¶ Secundo. ratione inuentionis.
¶ Tertio. ratione cooperationis.
¶ Primo ⁊c. Naturale hoc reqrit: ꝙ vna
perſona ſalutata: reſalutet. Bona vita. Bo
na vita ei bon anno. Ad Ro.16. Salutate
inuicem in oſculo pacis. Alibi. Honore in
uicem preuenientes. Ad propoſitū. Si nos
mariā ſalutamus: ipſa reſalutat nos. Dio
vi ſalui fiij ⁊c. Sed ꝓ maiore noticia. No
ta ſm Tho. ſuper Aue maria. Quod in te
ſtamento veteri: angelica natura erat tan
te dignitatis. ꝙ a natura humana adora
batur. Et magnum erat priuilegium natu
re humane. ſi hoc agere poſſet. Uñ ad lau
dem Abrae ſcribitur Gñ.22. ꝙ angelos re
cepit hoſpicio. ⁊ exhibuit eis reuerentiā. et
ꝙ tres vidit ⁊ vnum adorauit. Unde na
tura humana in toto ſubijcebatur nature
angelice. Hec autē ſubiectio erat propter
hoc: quia natura angelica erat maior natu
ra humana: quoad tria.
¶ Primo. quoad dignitatē.
¶ Secundo. quoad familiaritatē.
¶ Tertio. quoad plenitudinē.
¶ Primo quoad ⁊c. Quia angelus eſt na
ture ſpiritualis: iuxta illud pſ. Qui facis an
gelos ⁊c. Et phs. xij. Meta. appellat ange
los: ſubſtantias ſepatas. Hō aūt eſt nature
corruptibilis. Uñ Dauid. Ego ſū ꝟmis ⁊c.
Et Abraā. d. Loqtur ad dnm: cū ſim pul
uis ⁊ in cinis. Indecēs ergo erat: vt ſpūal
creatura exhiberet reuerentiā corruptibili.
Scdo quoad familiaritatē. Angelus erat
deo familiaris: vtpote deo aſſiſtēs. Dañ.7.
Millia milliū aſſiſtebāt ei: ⁊ decies cētena
millia miſtrabāt ei. Hō āt erat q̄ſi extrane⁹
⁊ elōgat⁹ ab eo. ꝑ pcm̄. Uñ pſ. Elōgaui fu
giēs. 3°. quoad plenitudinē. Angeli. n. ꝑti
cipāt ipſū lumē diuinū i ſūma plenitudine. idō
ſꝑ cū lumie appent. Hoīes āt ⁊ſi aliqd ꝑti
cipāt de ipō lumie: pax tñ ⁊ i obſcuritate q̄
daz. Q̄r g̊ his trib⁹ nā angelica excedebat
nām hūanā. idō adorabat̄ ab ipſo hoīe. Sz
poſtq̄ꝫ i vltia etate gr̄e. inuēta ē vna mlr̄ q̄
ágl'os excedebat i hiſ trib⁹. Et q̊ad dignita
tē: q2 mr̄ dī. ex q̄ mr̄nitate ꝯtrahebat̄ affini
tas iſinita. q̄ melior fieri ñ potuit. vt hꝫ Th.
i. p. q. 25. a. 6. Et i. i. ſñ. dī. 44. a. 3. Et Bon. i
i. dī. 44. Et Dam̄. l. 3. Et q̊ad familiaritatē.

quia cum ipſa eſt tota trinitas. Luc. 2. Do
minus tecum. Et quoad plenitudinem. qꝛ
plena gratia. Aue inquit gratia plena. Jõ
miſſus eſt angelus qui ipſam honoraret.
Aue inquit gratia plena. q. d. exhibeo re
uerentiam tibi: quia ſine ve. Aue inquit.
Quod verbū plurimū placet marie. Un
de Henricus de baſſia in ſūma theologie.
d. Qꝺ tale gaudium habet quando dicit.
Aue: q̄le habuit: q̄n fuit ab āgelo ſalutata
Uñ Ber. Celū ridet. angelus gaudet. mū
dus exultat. infernus contremiſcit. demo
nes fugiunt: dum dico Aue maria. Jlle.
Exemplum vidue Heliſabeth: que retulit
ſuo confeſſori: ꝙ nocte quadam cum in ſuo
lecto quieſceret. venit maria ad ipſā: quā
aſſidue ſalutabat per verbum Aue. ⁊ di
xit ſibi. Dormiſne filia: Cui dixit. Non do
mina mi, ſed cupio informari cur ad me
peccatricē veniſti. Reſpondit virgo. Ueni
vt doceam te ⁊ omnes meos fideles. vt nō
deſiſtant a ſalutatione angelica: eo ꝙ gau
dium maximū mihi p̄ſtant. Et ſicut ineffabi
le gaudiū habui: q̄n angelꝰ mihi nuncia
uit filij mei incarnationem. ſic nunc cū ea
dem verba a peccatoribus replicant. Un
de quidam Uulgaris.

Chi el paradiſo vole: a maria volta li ochi.
Poy aley ſinzenochij cū humile core.

Unde patz prima ratio.

ſ Ecundo ratione ⁊c̄. Concl'o ē Ca
nonistarum. 14. q. 6. c. Siquid. Et
c. Multi. Quicquid inueniſti ⁊ nō
reddidiſti. rapuiſti. Et. ff. de furt. l. Falſus.
Et. ff. de iniurijs. l. Conditio. ff. de conditio
ne indebiti. l. Rerum. ff. rerum amotarum.
Ad propoſitum. Ex peccato ade mundus
gratiam perdidit. Ad Ro. 5. Per vnum ho
minem peccatum in hunc mundū intrauit.
Que gratia fuit queſita per omnes etates.
Jn prima etate per oblationem ſacrificio
rum in Abel. Jn ſc̄da etate. per immolatio
nem animalium in Noe. Jn tertia etate.
per decimas in Abraam. Jn quarta etate.
per circuncisionem tempore Moyſi. Sed
nullus illam inuenire poterat, maria ſola
excepta. Non Sarra. non Rebecca. nō Ju
dith ⁊c̄. Quid dicis o Gabriel. Lu. 20: Jn
ueniſti gratiam apud deū. Quam gratiā
inquit Ber: Dei ⁊ hominum pacem. mor
tis deſtructionem. vite reparationē. Jlle.
Et Nicolaus de lyra. Jnueniſti gratiā non
ſolum pro te. ſed pro humano genere. Hec
eſt enī que totius mundi reparationē ob
tinuit ſolutē hominū impetrauit. Jlle. Ad
propoſitum. Jnuenit quidem gratiam. Et
res inuenta debet reſtitui. Et ſic neccrio cō
clude: ꝙ maria cogitur peccatorem adiu
uare: cum de noſtro habeat: ⁊ gratiam pec
catori reſtituat. Aliter diremo o maria: ti
eſſer ladra. Unde Jgnatius in epiſtola de
maria. Jmpoſſibile eſt aliquem peccatorē
o virgo ſaluari: niſi per tuum auxilium ⁊ fa
uorem. Et Caſſianus. Tota ſalus humani
generis: conſiſtit in plenitudine gratie ma
rie. Et Anſelmus. Sicut impoſſibile eſt: ꝙ
illi a quibus virgo maria oculos ſue miſe
ricordie auertit: ſaluentur. Jta neceſſariū
eſt: ꝙ hi ad quos conuertit oculos pro eis
aduocans iuſtificentur. Jlle. Exemplū mu
lieris romane que filiam peperit. quam do
cuit Aue maria. omni die dicere. Dedita
autem ornatui: vna die demon apparuit
poſt choreas dicens. Ueni mecum inquit.
Quis es tu: Demon ait: qui te ad infernū
conducere volo. pro tuis demeritis. Cūꝗ
illam traheret vi. Clamare cepit. Aue ma
ria: replicans illa verba ſepiſſime. Reſpon
dit demon. Maledicta ſit illa mulier: que
te hanc orationem docuit. Si non dixiſſes:
iudicio dei te certe ad infernum duxiſſem.
O chriſtiane ipſam ſaluta. Figura. 3. R. 2.
De Berſabee: cui dixit filius eius poſtꝗ in
throno i dextera collocauit. Pete a me qd
vis. ⁊ dabo tibi. Neqꝫ enī phas eſt vt auer
tam faciem tuam. Moraliter. Jſte eſt fili
us dei. qui poſtꝗ matrem ſuam collocauit
ſecum in throno regio: ei concedit quicqd
vult. pro ſuis deuotis eam ſalutantibus.
O quomodo eſſet mundus: niſi eſſent ma
rie ſupplicationes: que filium cogunt. Un
de quidam vulgaris.

Pia ti moſtra a me: como ſey bella.
Che tanto piacer pillio de lodarti.
Et inanzi al to fiiol per me fauella.

Unde patet ſc̄da ratio.

t Ertio ratione ⁊c̄. Jnducimur eam
ſalutare, quia fidem ſuſtentauit.
Unde Albertus ſuper miſſus eſt. c. 187. q.
ꝙ priuilegiū paſſionis xp̄i fuit cōmunica
tum marie

ſum marie. in paſſione filij: que ſola fuit q̃
fidem crucifixi dei ⁊ hominis habuit. Et
ſic totus mundus obligatur deo chriſto: ꝑ
paſſionem: ita marie per fidei ſuſtentatio-
nem. Unde ſignanter dicitur Jo.19. Can-
ta. Stabat iuxta crucem ieſu mater eius.
Sed quid agebat? Quid o maria faciebas
ibi? Dic per charitatem. Dic mihi: quid?
Reſpondet Albertꝰ dicẽdo ꝙ tria. Primo
ſtabat doloribus plena. Secundo fide le-
uata. Tertio amore ſuccenſa. Primo dolo-
ribus. Quia omnes dolores partus quos
alie mulieres in partu ſuſtinent. ⁊ omnes
dolores mortis a quibus virgo fuit immu-
nis: fuerunt ei reſeruati: tempore paſſionis
filij ſui. Qui dolores fuerunt intenſi tripli-
ci ratione.

- Ratione ſui.
- Ratione filij.
- Ratione ſupplicij.

Primo ratione ſui. Quia erat mater. Et
hoc.5. modis. Primo mater. Secundo tota
mater. Tertio vnici filij mater. Quarto: q2
preſens mater. Quinto impotens mater.
Primo mater: ideo dolor cauſabat̃. Plus
enim mater dolet de filio: q2 plus labora-
uit. O quantum dilexit filium ſuum. De
quo Can.4. Nunciate dilecto meo: q2 amo-
re langueo. Secundo q2 erat tota mater.
Quando enim dolor diuiditur in multis:
minor inuenitur in ſingulis. Si enim ali-
qua mulier filium amittat. dolorem cũ ſuo
patre diuidit. Ideo talis dolor ex tali diui
ſione minuitur. Uirgo enim cum nullo ho-
mine aut patre dolorem ſuum condiuide-
re poterat: quia nullus pater ibi erat. Q2
totuꝫ corpus chriſti aſſumptuꝫ ẽ ex maria.
Et partem ibi non habebat pater carna-
lis: quia erat putatiuus. Unde inten-
ſius amabat. Tertio q2 erat vnici filij ma-
ter. Si aliqua mulier filium perdit. ſi alios
habet recipit conſolationem: quia alios ha
bet. Maria autem nullum alium habebat
nec habere ſperabat. Unde doluit. Quar-
to quia preſens erat mater. Quando ma-
ter ante oculos videt filium ſuum occidi:
dolet. Maria autem videbat filium ſuum
occidi ⁊ male tractari. ideo doluit ſup om-
nes mulieres. Quinto quia erat impotens
mater. ad eum iuuandum. Magna conſo-
latio eſt matri: quando filium ſuum poteſt
in morte amplexari ⁊ oſculari. Maria au-
tem in nullo poterat eum adiuuare. Audie
bat ipſum ſitire. potum non poterat porri-
gere. Uidebat eum in crucem flentem: non
poterat conſolari. Uidebat ipſum vulneri-
bus plenum: vulnera non poterat attigere.
Unde erat doloribus plena ſuper omnes.
Secundo dolor cauſabatur ratione filij. q2
erat bonus. Mater multum dolet quãdo
perdit filium bonum. ſapientem. ⁊ in omni
bus obedientem. Maria autem perdebat
filium ſanctum. bonum. Unde dolebat ſu-
per omnes: ratione illius bonitatis. Ter-
tio ratione ſupplicij. Uidebat enim pati pe
nam ignominioſam. Sap.2.c. Morte tur-
piſſima condemnemus eum. Deutero.18.
Maledictꝰ homo qui pẽdet in ligno. Pre
terea dicit Dñicus Toloſanus. ꝙ martyr
fuit: ⁊ eius matyriũ ſupat martyriũ alioꝝ
martyruꝫ triplici rõne. Prima q2 fuit mar
tyrium amoris: aliorum autem fidei. Se-
cunda q2 alij ſunt percuſſi in corpore: iſta
autem in corde. Tertia q2 alij poſt chriſtũ
iſta autem cum chriſto ⁊ in chriſto, ⁊ eodẽ
ictu quo chriſtus. Unde tota lachrymoſa
ſtabat ad crucem. Jo.19. Stabat iuxta cru
cem ieſu mater eius. Ubi eras o maria?
Ad crucẽ. Secundo fide leuata. Quia fi
dem ſuſtentabat a qua omnes apoſtoli fue
runt proſtrati. Scd̃m Albertum. apoſtoli a
tribus in paſſione ceciderunt: a quibꝰ ma-
ria ſtetit. Primo a fide: a qua maria nõ ce
cidit: q2 ſpũs.ſ. eam firmauit. Unde figura
tur per ſtellam maris que ceteris cadenti-
bus nunq̃ deficit. Secundo a gratia. Ipſa
non cecidit vt apoſtoli: ſed fixa permanſit.
Tertio a ſocietate xp̄i: q2 omnes fugerunt
Maria autem cruci ſemper fuit coniũcta.
Canta iterum. Stabat iuxta crucem ieſu
mater eius. Ex hoc dicit Leonardus de vti
no ſermone de annunciatione virginis. ꝙ
niſi tempore paſſionis xp̄i permanſiſſet fi-
des in maria: mundus tunc finiuiſſet. Ter-
tio ſtabat amore ſuccenſa. Quia ⁊ ipſa pa
ti volebat cum filio pro ſalute mundi. Un-
de Ber. Optabat ipſa ſanguinem ſuuꝫ ad-
dere. ⁊ cum filio ſacrificiuꝫ veſpertinũ cele
brare. Quod etiam patet per Ambro. O
amor virginis huius. Unde ipſaꝫ ſalutare

debemuſ. Salutate mariā ⁊c. Exemplum. Quidam magnus peccator fuit qui ex cō-ſuetudine volens ire ad peccandum. veniens ad altare ante imaginē virginis. ſtans eam ſalutauit angelica voce: Aue maria: Cum ſemel faceret. vidit imaginem virgis cum puero in ſinu in cruce vulneratum et cruentatum totum ſanguineꝙ in gremio matris effundentez ſicut ſuderat in cruce. Quo viſo: obſtupefact⁹ dixit. O mater miſericordie. quis hoc fecit? Et virgo reſpondit. Tu ⁊ ceteri peccatores q̄ amplius crucifigitis filium meum q̄ꝫ iudei. Et peccator ille ad virginem dicebat. O mater miſericordie intercede pro me. Et illa vos peccatores vocatis me matrez miſericordie: qui tamen non ceſſatis facere me matrem miſerie eſſe ⁊ triſtitie. Et ille. O mater non dicatis ſic: ſed mementote eſſe aduocatā peccatorūꝫ: ⁊ intercedere pro me. Et mater ad filiū. O piiſſime fili: mei amore miſere huic peccatori? Reſpondit. Cum ſim tu⁹ filius tibi negare non poſſum aliquid. Unde peccatori veniam dedit. Salutate mariam ⁊c.

¶ Dominica in ramis palmarum. De miſericordia diuina.

ECce rex tuus. venit tibi manſuetus: ſedens ſuper aſinam. Mat. 21. c. ¶ Se la barba piegaſſe al pecto: ⁊ cū oculo intellectus perſpicaciter conſideremus rationalem creaturam capacē rationis. dotataꝫ intellectu: quantuꝫ ſit intimus. precordialis. ⁊ ſuiſceratus amor illius ſoprani dei: erga infelicem ⁊ deſgratiatam naturam humanam: dubium non eſt: ꝙ miſerrim⁹ peccator: gittato ad pedes crucis. indulgentiā ⁊ veniam peteret ſuorum criminum. Unde Ber. ſuper Can. ſ. 22. Omnino ꝓpter manſuetudinem que de te predicatur o bone ieſu. currimus poſt te. audientes ꝙ nō ſpernas pauperem. peccatorem non horreas. Non horruiſti confitentem latronem. Non lachrymantem peccatricem. Non ſupplicātem cananeaꝫ. Non deprehenſam in adulterio. Nō ſedentem ī theloneo. Non ſupplicantem publicanum. Non negantem diſcipulum. Non perſecutorem diſcipulorum. Non ipſos crucifixores tuos. Ille. Et quātūche hec miſericordia fuerit per aliquod tempus. ſolum in celo. ps. Domine in celo miſericordia tua. Deinde ſuper iudeos. ps. Notus in iudea deus. Deinde in vtero virginis. ps. Suſcepimuſ deus miſericordiam tuam in medio tem. t. Tamen vltimate diffudit ſe in toto orbe. ps. Miſericordia domini plena eſt terra. Et Hieronymus ad Paulam. Secura eſto o mi blaſilla: confidimus probantes vera eſſe que dicimus: nū-q̄ eſt ſera conuerſio. Vox hec primum in latrone dedicata eſt. Amen dico ⁊c.

Et Petrarcha in. 6. Triumpho dixi:

Ma tarde non ſo may gratie diuine.
In quelle ſpero che in mē ancor faranno
Alte operation ⁊ pellegrine.

Et idō ſcā mr̄ eccleſia auida ⁊ ſitibūda ſalutis ſuorum filiorum propoſuit euangelium hodiernum: in quo inter cetera documenta in eo contenta: maxime facit mentionem de immenſitate miſericordie diuine. Ecce rex ⁊c. De qua volentes ⁊ nos hodie ſermonez facere: vt animemus miſerrimū peccatorez ſcire eaꝫ amplecti. de ea tria videbimus in preſentiarum.

¶ Primuꝫ. dī opinionis.

¶ Secunduꝫ. dī declarationis.

¶ Tertiuꝫ. dī confirmationis.

PRimum dicitur ⁊c. Utruꝫ in deo ſit miſericordia? Due ſunt opiniones. Una dicit ꝙ nō. Alia ꝙ ſic. Prima ꝙ non: probat tripliciter. Primuꝫ eſt tale. Secundū Damaſcenū. 2. ſniarum. Miſericordia eſt triſtitia de alienis malis. Exempli gratia de illo qui compatit̄ infirmo. Triſtitia eſt paſſio. Paſſio non eſt in deo. Igitur nec miſericordia. Secundum eſt tale. Ad officium veri miſericordis pertinet omnes ſaluare: non damnare. Sed ſi in deo eſt miſericordia: debet omnes ſaluare: ſꝫ nō facit. Mat. 22. Multi ſūt vocati ⁊c. Iſa. 1. Multiplicaſti gentem: ſed non magnificaſti letitiam. Ciecus Aſcu. li. 4. c. 3.

Son molti gli chiamati ⁊ pochi electi.
Ad conſeguir le virtu tante.

Et contemplās

Et contemplār gli diuini conſpetti.
Igitur in eo non eſt miſericordia. Ter/
tium eſt tale. Si eſt miſicors. debet omnes
ſaluare: ⁊ omne peccatum remittere. Sed
datur aliquot peccatum quod non remitti
tur. Mat. 12. Qui dixerit peccatum in ſpiri
tum. ſ. non dimittetur ei neqꝫ in hoc ſeculo
neqꝫ in futuro. Igit̃ nõ ẽ miſicordia in eo.
¶ Alia opinio ꝙ ſic. Miſerere mei dñe ⁊c̃.
Rñdeo ad hanc difficultatem ſm doctores
Tho. 1. par. q. 21. ar. 3. In. 4. diſ. 20. ar. 1. Jo/
annem Scotum in. 4. di. 26. Ricardum in
eadem diſ. Quod in deo eſt miſericordia:
Que concluſio ꝓbatur triplici medio. Pri
mo ratione. Secundo auctoritate. Tertio
figura. Primo rõne triplici.
¶ Prima ex naturali proprietate:
¶ Secunda ex generali poteſtate.
¶ Tertia ex experimentali neceſſitate.
¶ Prima ⁊c̃. Concluſio eſt Diony. 4. de di
ui. no. Et phi. 1. Ethi. Bonum eſt ſuiipſius
diffuſiuum ⁊ cõmunicatiuum. Exempli gra
tia. De ſole. illuminare cum ſit lucidus. De
igni calefacere. Et quanto ẽ maius bonũ:
tanto plus ſe cõmunicat. Ad propoſitum.
Deus eſt ſũma bonitas. Plato in Thimeo
Deus eſt ſummũ bonũ. ſupra omnem ſub/
ſtantiam. omnẽqꝫ naturam. Bonitas cuius
non eſt accidentalis: ſed eſſentialis. Quia
nõ poteſt abeſſe a deo ſummo. Mar. x. Ne
mo bonus niſi ſolus deus. Ad Ro. 3. Eſt au
tem deus verax. omnis autem homo men/
dax. 1. Re. 2. Non eſt ſanctus vt eſt dñs. Ec/
cleſia. Tu ſolus ſanctus. Nos autem boni
participatiue. Cum ergo ſit eſſentialiter ſũ
me bonus: Ideo ẽ ſũme bonus: ⁊ per cõſe/
quẽs cõmunicatiuus. Quia vbi ſupra. Bo
nuꝫ eſt ſuiipſius diffuſiuum. Hanc autem
cõmunicationem bonitatis oſtendit: nõ ſo/
lum quando mundum creauit ex nihilo. nõ
ſolum quando hominem ad ſui imaginem
fecit: verũetiam in preſentiarum in ſuppor
tatione peccatorum. Quia ſm rigorem iu/
ſtitie meretur peccator ſtatim puniri poſt
peccatum. Meretur peccator ꝙ ſtatim ter/
ra operiat ipſum ⁊ viuum deglutiat. Me/
retur ꝙ quando dormituꝫ pergit cadat do
mus: ⁊ occidat concubinam cum adultero.
Preterea peccator meretur deduci de eſſe
ad non eſſe. Hec eſt ſententia canoniſtarũ
15. q. 1. c. Si quis. Scdm quantitatem deli/
cti imponenda eſt penitentia. Et a iuriſtis.
C. de penis. l. Ne quis. Unuſquiſqꝫ pro cri
mine quo fuerit deprehenſus. modum con
grue ſeueritatis excipiat. Peccatum eſt in
finituꝫ ⁊ meretur penitentiam infinitam: ⁊
hec ẽ anihilatio. Tamen ſupportat piiſſi
mus deus vſqꝫ in fineꝫ. Iſaie. 30. Expectat
nos deus vt miſereatur noſtri. Non per de
cem annos aut. xx. ſed vſqꝫ ad mortem. dũ
modo conuertatur. Ubi dicunt doctores:
quod deus in punitione eſt tardus: ⁊ inui/
te punit: ⁊ coacte facit iuſtitiam. Iſaie. p°.
Heu conſolator de hoſtibꝰ meis. Glo. Mo
re pii patris: ſꝫ inimicos eos deus plangit.
Uelox autem eſt in miſericordia. Et ſic ille
qui facit aliquid inuite tarde operatur. Ut
patꝫ de filio quẽ mittis ad ſcolã: tarde va
dit: ſꝫ ſi mittis ipſum ad ſpaciandũ. ſaltat.
gaudet: ridet. Et coſi deus piiſſimus ẽ tar/
dus in puniendo. Ualerius. 2. li. Lento. n.
gradu diuina procedit ira: tarditatemqꝫ
ſupplicii grauitate compenſat. Ita in miſe/
rendo eſt auidus. De tarditate iuſtitie et
velocitate miſericordie: figuratur in vtro/
qꝫ teſtamento. Primo de iuſtitie tarditate.
Geñ. 3. Adam poſtqꝫ comedit de pomo: ap/
paruit ei dominus clamans. Adam vbi es:
Et audiuit inquit ſcriptura: vocem dei de/
ambulantis in paradiſo. Deambulabat a
paſſo apaſſo: quaſi inuite puniens. Quod
patet. Qr cũ peccauerit hora ſexta. diſtulit
punire vſqꝫ ad horã nonaꝫ. De velocitate
miſericordie. Luce. 15. De filio prodigo vbi
dicit euangeliſta. Et accurrens cecidit ſu/
per collum eius. In ſignum ꝙ in miſericor
dia eſt velox. Et ſicut igni proprium eſt ca/
lefacere. ſoli illuminare: ita deo miſeri: ⁊ ſi
non eſſet miſericors nõ eſſet deus. Grego.
Deus cui proprium eſt miſereri ſemper et
parcere. ¶ Secunda ratio dicitur ⁊c̃.
Quando enim quis eſt magnanimior: tan
to eſt prõptior ad indulgentiam. Ambro. i
exameron. Procul eſt a magnanimis: cupi
ditas vltionis. Quod patet exemplis. Pri
mo de aialibus. Inter aialia ⁊ ea q̃ ſũt no
bilia: ad indulgẽdũ ſunt magis ꝓna: ⁊ ecõ
uerſo. Uñ leo a canulo ꝓuocatus: nõ ſe vīdi

cat propter ſuam magnanimitatē: ⁊ catuli
vilitatem. Sed ſi catulus morderet catulū
ſtatim mutuis morſibus ſe lacerant: qꝛ ſūt
animalia vilia. Similiter videmus ꝙ homi
nes magnanimi ſunt ad indulgentiam fa-
ciles. Exemplū Julij Ceſaris qui nihil ſole
bat obliuiſci: preter iniurias. Et de regibuſ
iſrael: dicit̃. 3. Reg. 20. Reges domus iſrael
clementes ſunt. Ideo Sene libro de quat-
tuor virtutibꝰ. Si magnanimus fueris, nū
ꝙ̃ dices tibi iniuriā fieri. Jn. 4. ethi. Eſt ſer
uile poſſe ⁊ velle vindicare ⁊ obliuiſci ma
gnificum. Sed per oppoſitū. Quia mulier
eſt vilioris aī: ideo plus ſe vindicat. Jn. 8.
de animalibus. Mulier lites diligit. Eccle-
ſiaſtici. 25. Nō eſt ira ſuper iram mulieris.
Se vindicant in omnibus. Facecia de pre
ſbytero florentino qui cum cantaret letani
as: cum fuit ad illud. A fulgure ⁊ tempeſta
te ⁊c̃. ſtatim ſubintulit. A furore mulierum
libera nos dn̄e. Ad propoſitum. Deus igit̃
cum ſit omnipotens: ⁊ nos viles vermiculi.
iniurias noſtras paruipendit: ⁊ ſi eas reco
gnoſcimus ſtatim remittit. Et hoc totum ꝓ
pter ſuam magnanimitatem: ⁊ noſtrā vti-
litatē: ⁊ in hoc ſenſu loquitur eccleſia. Deꝰ
qui omnipotentiā tuam parcendo maxime
⁊ miſerando manifeſtas. Et Sap. xi. Miſe
reris oīum dn̄e. qm̄ omnia potes. Glo. q. d.
Quia tu habes potentiā vniuerſalē: ideo
habes miſericordiā generalem diſſimulās
peccata hoīum. O quot peccata. O quot
blaſfemie. O quot luxurie. O quot vſure.
O quot odia: ⁊ tamen effectus eſt cecus ⁊
ſurdus propter nos: diſſimulās peccata no
ſtra. Quid dicis o Bernarde ſup Can. ſer-
mone. 89: Quam benigna eſt ⁊ ſuauis tua
miſericordia. Ego peccabam ⁊ tu diſſimu-
labas: non continebā me a ſceleribus: ⁊ tu
abſtinebas a verberibus. ¶ Tertia rō dici
tur ⁊c̃. Medicus ſcire poteſt moleſtiā mor-
bi. Primo per ſuā theoricā: vt legendo au-
ctores Galienum: Hypocratē: Auicenam:
Meſue: Serapiō: Simonē Januenſē. Et
tunc aliqualiter eſt miſericors infirmo. Se
cundo per pratticam exercitatiuā longam:
tunc plus eſt miſericors: quia audit clamo-
res eorum. Tertio per experientiam: quan-
do in ꝓpria pſona infirmitates plurimas
eſt expertus. Unde bonum eſt eis infirmari

ne ſint proni dando panem ⁊ aquā coctā:
⁊ tunc maxime eſt miſericors. Ad ꝓpoſitū.
Quis eſt iſte medicus: Vere ille de quo
Auguſ. Magnus de celo venit medicus.
Ante incarnationem noſtras ſciebat infir-
mitates: ⁊ ſpirituales: ⁊ corporales per ſuā
eternam ſapientiam: quaſi per quandam
theoricam: ideo tanꝙ̃ pater erat benignus
ſed non multū. immo potius rigidus crude
lis: tenax. Quia poſt peccatū ſtatim dabat
penitentiam David in pſ. Deus vltionum
dominus. Damnauit luciferum. Adam ⁊
Euam expulit de paradiſo. Nabucodono-
ſor cum ſuo exercitu occidit. 85. millia. pau
perem die ſabbati ligna colligentē iuſſit la
pidari. in populo David peſtem immiſit per
tres dies. Sed poſt incarnationem: iſte me-
dicus ſciuit per quandam pratticam: ⁊ ex-
ercitationem longā: quia. 33. annis pertran
ſiuit benefaciēdo: ⁊ ſanando infirmos. Un
de fuit magis pius ⁊ miſericors. Ex hoc ꝓ-
dicabat: miracula faciebat. Sꝫ tertio intel-
lexit melius noſtras miſerias. quando cru-
cem aſcendit qui ibi expertus eſt. Uñ apo-
ſtolus ad Hebre. 4°. Non enim habemus
pontificem qui nō poſſit compati infirmita
tibus noſtris. Quare habitas in cruce. o
ieſu cum corona in capite: cum clauibus ad
pedes. ⁊ manus: Certe vt miſericordiā tuā
nobis oſtēdas. E per riſpeto: qꝛ matres na-
turaliter ſunt plus dulciores erga filios ꝙ̃
patres. vt ꝓbat phs. 8. de animalibus. Jō
amorē ſuū magis voluit aſſimilari amori
materno: ꝙ̃ paterno. Jſaie. 45. Sicut mu-
lier nō poteſt obliuiſci infantem ſuū vt nō
miſereat̃ filio vteri ſui: ſic ⁊ ego tui non obli
uiſcar. Ecce in manibus meis deſcripſi te.
Jlle. Ad formandū inſtrumentū o notarie.
tria ſunt neceſſaria. Calamus. attramentū.
charta. Calamus fuerunt claui quibus il-
gno fuit ſuſpenſus. Attramentū fuit verus
ſanguis a quinqꝫ partibus corporis. Char
ta fuerunt eius manus. Et qd ſcripſiſti o ie
ſu: Ezech. 18. Jn quacunqꝫ die ingemuerit
peccator omniū iniquitatum eius nō recor
dabor. Prattica de omnibus peccatis. ho-
micidij. luxurie. odij. Nō recordabor. Gran
de peccatū fuit David. Magdalene. Pe-
tri. Latronis. Tamen omnia remiſit beni-
gne. Unde Dantes libro. 2. c. 3. purgatorij.

Non e pcō

Non e peccato de ſi tanto graue che del intrar a te ſignor idio.
Cũq; ſe pene non trouo li chiaue,
Che ſe ſi manſueto e tanto pio.
Che tua bonta al peccator ſoccore,
Pur che ſe cognoſcere ſe volia.

Rñdeo ad argumenta. Ad primũ rñdet Tho.i.par.q.vbi ſupra. Quod de miſericordia diuina: ē loqui dupliciter. Aut quo ad effectum. Aut quo ad paſſionis affectũ Si primo modo ſic eſt miſericordia in deo Si ſecundo modo non eſt miſericordia in deo cum ſit quedam triſtitia. Exemplum ſũme. Vides hominem nudum morientē; frigore: doles in mēte. Iſte dolor dicitur affectus miſericordie: qui eſt quedam triſtitia de alienis malis: que deo non conuenit. Cum autem ipſum induis. opera per que releuatur a miſeria dicitur effectus miſericordie. Iſte effectus qui eſt repellere miſeriā; ab homine: dicitur effectus miſericordie qui eſt in deo. Vult enim repellere a nobis miſeriam peccati. Unde patet reſponſio ad primum argumentum. Ad ſecundum q; plures damnantur. Reſpondet Tho.in.i.diſ.46.ar.i. Scotus in.4.di.46. Quod deus quantum eſt in ſe vult omnes ſaluos fieri: vt apoſtolꝰ dicit.i.ad Thi.2. Si tamen non ſaluantur: hoc non eſt ex parte dei: ſed hominis. Probo exemplis. Primo de medico: qui vult infirmum ſanare: ſed non ſanatur: ſi male ſe guberna t. Secundo de cibo qui habet prebere nutrimentum: ſed non in illo qui non comederit Tertio de luce que cameram non intrat: q; tenetur clauſa. In.2.de animā. Actus actiuorum ſunt in paciente bene diſpoſito.

Ad tertium reſpondet Tho.22.q.14. ar.3. Peccatum in ſpũm ſanctum dicitur irremiſſibile.i. difficulter: non ex parte dei. Glo. Omnipotenti medico nullus lãgor incurabilis occurrit. Sed ex parte peccantis quia hoc peccatū quod ē ex malitia. humilitatē deprecandi ſubire non poteſt. Secundo ꝓbatur auctoritate. Et hoc quidem quadruplici.

Primo diuinali
Secundo canonicali.
Tertio ciuili.
Quarto poetali.

Primo diuinali. Deute.4. Dixit. Moyſes ad populum. Reuerteris ad dominum ꝛ audies vocem eius: quia miſericors eſt dominus deus tuus. Exo.22. Si clamauerit ad me exaudiam: quia miſericors ſum. Joelis.2. Conuertimini ad dominum deum veſtrum: quia benignus ꝛ miſericors ē Eccleſiaſtici.2. Pius ꝛ miſericors eſt. ꝛ remittit peccata in die tribulationis. In.ps.32. Miſericordia domini plena ē terra. In ps.84. Oſtende nobis domine miſericordiam ꝛc. In.ps.130. Apud dominum miſericordia. In nouo teſtamēto. Mat.6. Eſtote miſericordes ſicut pater veſter miſericors eſt. Mat.12. Miſericordiam volo ꝛ non ſacriſicium. Et Lu.i. Et miſericordia eius a progenie in progenies timentibus eũ. Cãta. Mar.8. Miſereor ſuper turbam. Sup quo Albertus. Triplex eſt turba. Prima celeſtialis.ſ.in ſãctis in quibus eſt miſericordia. Tho.in.4.di.46. Sancti premiantur in patria ex dei miſericordia. Iuxta illud ad Titum.3. Non ex operibus iuſtitie que fecimus nos: ſed ſm miſericordiam ſuam ſaluos nos fecit. Secũda eſt turba mũdialis. In.ps. Miſericordia domini plena eſt terra. oriens. occidens. meridies. Omnia ſunt plena miſericordia. Unde Tho.in.4. vbi ſupra. Tanta eſt miſericordia diuina: q minus dat de malis ꝗ̃ peccator mercatur. O terra. N. quot peccata ſũt in te: Tamen ſupportat te. Unde.ps. Non ſm peccata noſtra fecit nobis: neq; ſ; iniquitates ꝛc. Tertia eſt infernalis. In ipſo inferno ē miſericordia diuina. Quia dãnat: vt dicit Petrus de palude in.4.di.46. Bonauē. i eadem diſ. merentur anihilari.ſ. de eſſe reduci ad non eſſe. Cū; hoc non facit: ideo relucet in eis miſericordia diuina. Treñ.3°. Miſericordie domini: q; non ſumus conſũpti. Abacuch.3. Cum iratus fueris.ſ. ipſos condemnando: miſericordie recordaberis.ſ. aliquid de pena relaxando: q; dãnatus punitur citra condignũ. Preterea: ē in purgatorio. Eccl'iaſtic.51. Liberaſti me a preſſura flamme que circũdedit me. Preterea: ē in lymbo paruulorꝫ. Tho.4.di.46.ar.2. Pro peccato originali ſm rigorē iuſtitie: nõ ſolũ ꝓ pena debet̃ carentia diuine viſiõis: ſed ēt ipſius anihilatio. Preterea: fuit in lym-

ho ſanctorum patrum: qꝛ et illa fuerūt li-
berati. Secūdo canonicali. de pe. di. i. c. Qꝛ
diuinitatis natura clemēs ē ⁊ pia: magiſq̄
ad indulgentiā pna q̄ ad vindictam. Et
de pe. di. i. c. Mltiplex. Miſicordie domini
nec mēſuras ponere poſſumus nec tpe diffi-
nire. Ambro. 22. q. 4. c. Vnuſquiſq̄. Nouit
deus mutare ſniaꝫ: ſi tu noueris mutare de-
lictuꝫ. Et diſ. 39. c. Diaconi. Moderatio dei
ac pietas ſolū noſtrū reditū querit: ac nos
cupit ſua longanimitate ſaluari. Et. 26. q.
6. c. Si preſbyter. Latro vnius momēti pe-
nitentia: meruit eē in paradiſo in hora vlti-
me confeſſionis. Tertio ciuili. C. de nup-
tijs. l. Impialis. Nam ita credimus dei be-
niuolētiam ⁊ circa genus humanū nimiaꝫ
clementiā quantū noſtre nature poſſibile
ē imitari. Qui quotidianis hoīum peccata
ſemp ignoſcere dignatur. ⁊ pniam noſtram
ſuſcipere: ⁊ ad melioré eam ſtatū reducere.
Et. C. de veteri iure enucleando. l. Tanta.
Tanta ē circa nos diuine humanitatis p-
uidentia: vt ſemper eternis liberalitatibus
nos ſuſtentare dignetur. Ille. Inſti. de liberti-
nis. §. Libertinoꝝ. Noſtra pietas oīa auge-
re ⁊ in meliorem ſtatū reuocare deſiderat.
Quanto magis monarche illi ſummo deo
hoc erit pprium. a quo ē qcquid boni in ce-
lo: ⁊ in terra apparet. Quarto poetali.
Quintilianus in. 12. de inſtitutiōe oratoria.
Nunq̄. n. tps vllum: recte voluntati ſerum.
Sen. nele tragedie. Nunq̄ ſera ē ad bonos
mores via. Dantes li. 2. c. 3. purgatorij.
Horribil furon li peccati mei
Ma la bonta infinita ha ſi gran braccia
Che prende cioche ſi riuolge allei.

Tertio probatur figura. In Luc. 16. Le-
gitur de paſtore: qui cētū oues hūit. amiſſa
cēteſima. dimiſit. 99. ad q̄rēdū centeſimā.
Cui tria amoris ſigna oſtendit. Primum
qꝛ non miſit aliquē: ſed ipſe in propria pſo-
na iuit. Secundum qꝛ fecit longū iter. Ter-
tium qꝛ labores plures ſuſtinuit. Moralr.
Paſtor iſte eſt de quo. Jo. x. Ego ſum pa-
ſtor bonus. Scdm Albertuꝫ. Quinq̄ ſolet
portare paſtor. Primo capellum cōtra ſolē:
ventum: ⁊ aquam. Xps habuit capellū co-
ronam ɔtra pluuiam ⁊ calorem tribulatio-
nū: cuius conſideratio refrigerat nos. Gre-
go. Si paſſio xpi ⁊c. Secundo ſclauinaꝫ: ⁊
xps habuit carnem que fuit ſua ſclauina ⁊c.
Que fuit de triplici colore. Primo alba per
puritatem. Apoc. 19. Vidi ⁊ ecce equus al-
bus. Secundo rubea per ſanguineꝫ. Unde
angeli admirātes dixerūt ei illō Iſa. 44.
Quare rubrum ē indumentū tuū: O ieſu
da quanto in qua: effectus es gentil homo:
Tertio nigra per mortē. Iſa. 45. Cuius li-
uore ⁊c. Tertio habet baculū contra lupos
⁊ xps ɔtra demones crucem. Iſa. 30. A vo-
ce domini pauebit aſſur: virga. ſ. crucis: per-
cuſſus. Quarto habet ſcarſellam: vbi tenet
ſua precioſa. Et xps animam habuit: in q̄
fuit theſaurus grē ⁊ glorie noſtre. Jo. i. Vi-
dimus gloriā eius ⁊c. Quinto hꝫ canē con-
tra latrones ⁊ lupos. Et xps predicatores
q clamant ɔtra vitia ⁊ pcā. Ad propoſitū.
Iſte paſtor habuit centum oues. ſ. 99. i. an-
gelos ⁊ aīam que ē centeſima. Dimiſit an-
gelos: ⁊ voluit q̄rere ouē perditā. Cui tria
ſigna amoris oſtendit. Primuꝫ qꝛ venit in
ppria perſona: non miſit angelum. Secun-
dum venit de celo in terra faciens longum
iter. Tertio portauit labores plīmos. qꝛ cru-
cem aſcēdit. Ad phil. 2. Factus ē obediens
⁊c. Iſa. 45. Peccata noſtra ipſe portauit
i corpe ſuo. Et oīa ſigna iamorati oſdit: q̄
ſunt. 7. Primū de flore in Bireto. xps coro-
nā. Secūdum de indumentis: xps habuit
veſtem albā. Tertium aſſociatus cum ami-
cis: xps latrones. Quartum in maſcara tē-
pore carniſpriuij: xps non fuit cognitus a
maria. Quintū eſt deferre poma in mani-
bꝰ: xps clauos. 6. ſudariū in ſpatulis: xps
crucē. 7. facit maytinatas fieri. Quando
te rendero la pmeſſa ⁊c. xps in cruce Jo.
19. Canta. Sitio. O xpiane: ſitio ſalutē tuā:
vt dimittas concubinam. vſuras. odia. fur-
ta. O benignita grande. O māſuetudo. Di-
cit enim Alber. ſuper Lucā. Qꝺ triplex eſt
manſuetudo. Prima eſt natura. Unde di-
cit phs: q homo animal manſuetum voca-
tur. Secunda ē a grā que eſt quedaꝫ virtꝰ
infuſa. Tertia quedam eſt a longa experiē-
tia. Xps aūt dicitur māſuetus a natura di-
uina ⁊ humana. Primo a diuina: qꝛ deus
naturaliter eſt manſuetus. ps. Tu autem
domine ſuauis es ⁊c. Secūdo a natura hu-
mana qꝛ de manſueto patre. ſ. dō natus ē:
Unde de eo. ps. Memento domine dauid
⁊c. Secundo

rc. Secūdo fuit manſuetus a gratia: quia
ſpūs ſanctus totum eum fecit manſuetuȝ.
Tertio manſuetus a longa experientia: qꝛ
expertus eſt noſtras miſerias per lōga tē-
pora. Unde patet ſcōm.

Ertiuȝ dicitur rc. Confirmat eius
miſericordia triplici ſigno, in quibꝰ
relucet eius diuinitas.

¶ Primuȝ. dī ſupportatio.
¶ Secunduȝ. dī vocatio.
¶ Tertiuȝ. dī oblatio.

¶ Primum dī rc. Supportat deus pecca
tores q poſt peccata debent puñiri. An for-
te putamus: qꝛ ſibi peccata nō diſplicent?
Aut qꝛ iniuſtus: aut qꝛ ignorat illa? Abſit
vt dicamus de deo hoc. Cur aūt diſſimulat
niſi qꝛ languet amore? 2. Petri. 3. Deus pa
tiēter agit nolēs aliquos perire: ſed oēs ad
pniam reuerti. O clemētia diuina. ¶ Se-
cundū dī rc. Uocat nos ad ipm: vt noſtri
miſeat. Quid ſunt ſacre ſcripture? Quid
ſcōꝝ exēmpla? Quid pceptalegis? Oia eg
dē iſta ſt clamores ad aures pcōꝛum forti-
ter ſonantes? r vltimate auditur vox xpī in
cruce: ſitio. Bernar. Aſcendit in altum cru-
cis: vt ab oibus videretur: voce magna cla
mauit vt ab oibus audiretur: clamori la-
chrymas addidit: vt homo ei cōpateretur.
Ille. ¶ Tertium ſignuȝ rc. Pro ſalute pec
catorum obtulit deus filium ſuum: qui in-
carnatus mortuus eſt pro nobis. Apoc. i.
Dilexit nos r lauit nos a peccatis noſtris
in ſanguie ſuo. Offert de capite ſuo ſpinis
coronato, de facie pia alapis dure percuſ-
ſa, de manibus r pedibus clauis in cruce
confixis: de toto corpore ad columnam cru
deliter flagellato. r de latere ſuo lancea ap
to r vulnerato. Dicit enim in cruce. O ani
ma mia. te ſaluar vollo. Qui dd. acab. latro
nem. publicanum. petrum. centurionem.
longinum ſaluaui. O ampliſſima miſericor
dia dei. O largiſſima charitas ſummi crea
toris: que tanta eſt: vt ſi daretur homo via
tor ſecum ferens peccata omnia que diabo
li commiſerunt. r omnes homies qui in iu
dicio damnabuntur. immo quot ſunt in ce
lo ſtelle r in mari aque gutte. in nemore
frondes. r in pratis lilia: r de illis peniten-
tiam faceret: ac humilimente deum exora-
ret pro venia: ſemper audiretur benigne.
O peccator negligens. O peccator obdu-
ratiſſime diſrumpe vincula colligationis.
Agnoſce blandientem tibi dominum: q to
tiens quotiens reuerteris: paratus eſt tibi
indulgentiam diſargiri.

¶ Feria ſecunda hebdomade ſancte. De
inuidia.

Ciebat eni
Pilatus qꝫ propter in
uidiaȝ trididiſſent eū.
Math. 25. ¶ Tuta la
diligētia, ſtudio, e vigi
lātia: ql debe hauer el
bon predicatore r pa-
ter ſpiritualis erga filios ſuos ſpirituales:
iſta potiſſima eſt vt peccatorem conuertat
r extra vitia dducat: vt ſaluetur in eterna
vita. Iſa. 48. Annūcia poplo meo ſcelera
coꝝ. Idē. 60. c. Super montem excelſum a
ſcende tu qui euangelizas ſyon. Exalta in
fortitudine vocem tuam qui euangelizas
hieruſalem. Exalta noli timere. Et. i. Thi.
4. Argue. increpa, obſecra. in omni patien
tia r doctrina. Inter omnia peccata morta
lia: maxime eſt peīm inuidie: quod habet ani
mam dominio diaboli ſubmittere. Unde
Tho. in quolibȝ. 7. q. 7. Peccatum inuidie
eſt vitium diabolicum. r hominum damna
torum. Primo diabolicuȝ. Quia demon eſt
inuidus. Sapientie. i. Inuidia diaboli
mors intrauit in mundum. Tertio homi-
num damnatorum. Quia damnatus vel-
let omnes damnari. Hec eſt illa fera peſſi-
ma que totum mundum deſtruit. que prin
cipatum in omnibus ponit. que inter reli-
gioſos ac dominos temporales lites diſcor
diaſqȝ diſſeminat. Unde Dantes in. 14.
purgatorij. introducit quendam ſeipſuȝ ac
cuſantem de hac inuidia.

Fo el ſangue mio de inuidia ſi riarſo.
Che ſe veduto haueſſe homo. farſi lieto.
Uiſto me haureſti di liuore ſparſo.

Ex hac iudei r ſcribe moti: chriſtum morti
tradiderunt. Sciebat enim rc. De qua r
nos tria in preſentiarum videbimus ad p
poſitum noſtrum.

Inuidia eſt dolor aliene felicitatis. Exẽpli
gratia. De artifice: qui alteri inuidet. ⁊ hu/
iuſmodi. Pro maiori declaratione nota ſ꞉z
Tho. 22. q. 36. a. 2. Alex. in. 2. w. ſum. ꝙ do/
lor aut triſtitia de alienis bonis: poteſt con
tingere tribus modis. Primo ex timore
proprio. Inquantũ quis dolet de bono alte
rius: q꞉ ex eo timetur nocumentum ſibi vel
alijs iniuſte. Talis triſtitia que eſt effectus
timoris: non eſt pecc꞉m̃. Unde Greg. 22. mo/
ral. Euenire plerunꝗ ſolet. vt non amiſſa
charitate ⁊ inimici nos ruina letificet: ⁊ rur
ſus eius glorie ſine inuidia culpa cõtriſtet.
cum ⁊ ruente eo quoſdã bñ erigi credimꝰ:
⁊ illo proficiẽte pleroſꝗ iniuſte opprimi for
midamus. Ille. Unde. Exo. 16. Maria ſoror
Moyſi videns pharaonem ſubmerſum in
mari: cum filiabus iſrael cecinerunt dño. d.
Cantemus dño glorioſe enim ⁊c. quia popu
lum captiuũ tenebat. Et. 1. Mach. 2. Ma
tathias videns regem Anthiocũ velle trã
ferre ritum iudeoꝝ ad ritum gentilium: do
luit de eius proſperitate pp malũ ſibi ⁊ po
pulo imminens. Preterea. 1. Re. 18. gloria
batur Dauid de morte philiſtinoꝝ: qui ma
la faciebant populo iſrael. Et Judith. 9. po
pulus iſrael letatus eſt in mortem Holofer
nis. Unde verificatur illud quod dicitur in
ps. Letabitur iuſtus: cũ viderit vindictã.
Et quoad hoc: letandũ eſt in morte Tur/
chi. ⁊ dolendum eſt de eius proſperitate: q꞉
eſt contra eccleſiam. Et de peccatoribus do
lendum eſt. Unde Dd. Conuertantur pec/
catores ⁊c. Alibi. Deleantur d liꝰ viuentiũ
⁊c. Preterea: de illo qui tecum litigat: te i
famat a torto. Quando ergo vides peccato
rem aliquem diuitem qui in bonis proſpe/
ratur: dolere potes ſine peccato: quia immi
nere poteſt malũ ⁊ tibi ⁊ populo. Ut vſura
rius. concubinarius. incãtator. Secũdo
poteſt quis triſtari de bonis proximi. nõ in
quantũ proximus habet hoc vel illud bo/
num: ſed quia deſunt ſibi. Et hic propter di
citur zelus ſ꞉m philoſophũ. 2. eth. aut emu
latio. Et ſi emulatio iſta eſt circa bona hõe
ſta: talis ẽ laudabilis. Unde apoſtolus pri
me Cor. 14. Emulamini ſpiritualia. Et. 2.
Cor ij. Emulor enim vos dei emulatione.
Gloſa. i. Inuideo quibuſdam ex vobis: ſed
inuidia que eſt ſecundum deum. Conſide/
rabat enim apoſtolus in aliquibus eſſe ali
quas perfectiones ⁊ conditiões: que forte
non ita erant in apoſtolo: licet ſimpliciter
eſſet illis perfectior: vt dicit Nicolaus. ⁊ il
lis emulabatur: cupiens proficere. Iſto mo
do hec inuidia eſt bona: immo neceſſaria.
De qua Hiero. ad Athletam de inſtitutiõe
filie. Habeat ſocias cum q̃bus adiſcat: qui
bus inuideat: quarũ laudibus mordeatur.
Prattica in ꝟbo Socias. Quia ſicut bona
ſocietas eſt cã bonorum multorum. ita ma
la omnium malorum. Uñ. 28. q. 1. Sepe ma
lorum conſortia ẽt bonos corrumpunt. Ha
beat ſocias: cũ quibus non dicat ꝟba ocio
ſa. Quia vt dicit apl's. 1. Corin. 16. Corrum
punt bonos mores colloq̃a mala. Habeat
ſocias: cum q̃bus ſtet in domo ſua. non eat
ad choreas. Hiero. Non credam viro dicẽ
ti mihi ſe illeſũ euaſiſſe ab huiuſmodi ſpe
ctaculis. Tertio mõ: triſtatur de bonis a
lienis. Inq̃ꝫtum ipſe excedit ipſum in bõis
dolet. cruciatur. Hec propter dicitur inuidia.
Quia dolet inuidus de quibus gaudere d/
bet. ſ. de bono proximi. Amicus gaudet bo
nis amici ſui. In. 9. eth. Amicꝰ ſe debet ha
bere ad amicũ ſuum: ſicut ad ſeipſum. Q꞉
vt hñt Theologi. int̃ oia bõa exteriora: ma
ximum bonũ eſt amicitia. Q꞉ vt dicit phs
. 8. eth. Nullus eligeret viuere: ſine amicis.
etiam hñs reliqua bona. Idem. Hõ ſolita/
rius aut deus eſt aut beſtia. Inuidus autẽ
eſt inimicus huius amicitie. Q꞉ neminem
vult eſſe btũm diuitijs: niſi ipſe. Non vult
ſocietatẽ. Contra dr̃ Math. 22. Diliges p/
ximũ tuum: ſicut teipſum. O inuide nota q̃d
dicit. Sic teipſm. Queſto vole la charita de
dio. Iõ apoſtolus Ro. 13. Non in contentio
ne ⁊ emulatione. ſ. inuidie cõuerſamini. Et
. 1. Cor. 13. Charitas non emulatur. i. non in
uidet: ſed gaudet de bonis p꞉rimi. Ad Gal.
6. Nõ efficiamur inanis glorie cupidi: inui
cẽ inuidentes. Tal' inuidia eſt pct̃m̃ morta
le. q꞉ eſt proximo inimica: cum ſit cõtra cha
ritatem. Tales cõmuniter ſunt periculoſi
in ſua conuerſatione: ⁊ proditores. Unde
Prouer. 23. Ne comedas cum homine inui
do: ⁊ ne deſideres cibos illius. Comede ⁊
bibe dicet tibi: ⁊ mens eius non eſt tecum.
O quot ſunt mortui morte violenta. O q̃t
toxicati. Sed dubium queritur. Utrum
homo

homo poſſit eſſe ſine inuidia? Reſpondeo
ꝙ non. Sed ſi vis eſſe ſine illa fa che ſia vn
poltrõe. vno homo da poco. Quia ſola mi
ſeria caret inuidia. Congratulor: quando
perſequor: quia eſt ſignum virtutis. Unde
patet ⁊c̃.

Ecundum dicitur ⁊c̃. Tres ſunt
s malignitates huius male beſtie in/
uidie.

¶ Prima. eſt deo contrariatiua.
¶ Secunda. eſt diabolo aſſimilatiua.
¶ Tertia. eſt nemini parcitiua.

¶ Prima eſt ⁊c̃. Uult Dio. 4°. de diuinis.
no. ꝙ bonum eſt ſuipſius diffuſiuum: vt pa
tet de ſole ⁊c̃. Ad propoſitum. Deus eſt ſũ/
ma bonitas. Plato in Timeo. Deus eſt ſũ/
mũ bonum: ſupra omnem ſubſtãtiam. om/
nemq̃ naturã. Et phs. xij. Meta. Deũ di/
cimus ſempiternũ ⁊ optimum. Hanc boni/
tatem oſtendit aſſidue in creatione totius
vniuerſi. Non eſt inuidus. Plato in Timeo.
Ab optimo deo omnis inuidia relegata ẽ:
ideſt excluſa. Et phs. p°. Meta. Deus enĩ
non inuidet. In. 2°. Meta. Diuinum ens
nõ inuidet. Ad ꝓpoſitum. Inuidus autẽ
non eſt ſic: q2 non eſt cõmunicatiuus. ſed ſi/
bijpſi vult omnia: ⁊ ꝙ alij non participent
ſecum. Unde eſt contra deum in hoc. Uult
deus illum eẽ diuitem. honoratũ. famoſũ.
ſapiẽtẽ. Inuidus ĩ oĩbus triſtaẽ. Ideo So
crates phs. Utinã inuidi in oĩbus ciuitati/
bus duos oculos. ⁊ duas aures haberent:
vt de oĩum felicitate torquerent. Tot ſunt
inuidoꝝ tormẽta: quot felicitatũ gaudia.
Ad hoc propoſitum: refert Aulus Gellius
phs. ꝙ Demoſthenes phs oculos ſibi eruit.
Et aſſignant tres cauſe. Prima: q2 viſus
ipſũ impediebat a ſtudio litterarũ. Scḋa
q2 mulieres ſine ↄcupiſcentia videre nõ po
terat. Uñ legit de iſto. Cum Paris duxiſſet
Helenã in vxorẽ: cũ eſſet inuitatus iſte. ve/
lamen ponebat ſuper oculos ſuos. ne ipã
videret. ⁊ in dedecus laberetur. Alla barba
nſa. Tertia cauſa. que eſt principalis: q2 cũ
eſſet inclinatus ad inuidiã hoĩes felices ſi
ne dolore videre non poterat. Ita inuidus
dũ videt ⁊c̃. Figurat inuidus per Heli: q
videre nõ poterat lumen lucerne. p̄. R. 3°.
¶ Secunda malignitas ⁊c̃. Hõ diabolo
aſſimulatur. Sap. 2. Inuidia diaboli mors
intrauit in mundũ. Duo ſunt peccata dẽmo
nis ſuperbia. ⁊ inuidia. Imitant eum inui
dioſi: q2 demon videns hoĩem creatum ad
poſſidendũ beatitudinẽ de qua electus ẽ.
inuidens huic bono. ex inuidia motus ẽ vt
illũ tentaret: vt ſic priuetur dono tali. Hoc
aũt facit quotidie inter hoĩes: dum tentat
aſſidue. inuidiã ſuggerendo. ⁊ conat diſſi/
pare charitatẽ fraternam. Ideo Jo. papa
16. q. 2. c. Uiſis. Dolet enĩ ſatis ⁊ erubeſcit
charitatem quã in celo neſciuit cõſeruare:
hoĩes conſtantes ex lutea materia tenere ĩ
terra. Unde dñt doctores. ꝙ tanta eſt dẽmo
nis inuidia. ꝙ q̃uis ex tẽtationibus q̄bus
nos infeſtat augeat ei pena inferni accidẽ
talis. tamen potius illã eligit nos tentãdo:
q̃ꝫ illa carere nõ tentando. Ita inuidus ẽ.
q̄ potius vult aliquo bono carere cũ alijs:
q̃ꝫ ipſum habere cõiter cum alijs. Unde in
vitis patrum legit. Demon interrogatus: ſi
poſſet ad gloriam redire: q̄d facere vellet:
Reſpõdit. Potius vellẽ cũ vna aĩa. ad iſer
num deſcendere: q̃ꝫ in celũ redire. Tam in/
uidus ſum: ꝙ non poſſum operari bonum.
In Cronica archiep̄i legitur. ꝙ in curia cu
iuſdam dñi: erant duo. Unus inuidus: ali⁹
auarus. Hic q̃o inuidus petijt ſibi oculũ
vnũ erui: vt ſocio duo eruerent. O quanti
ſunt de iſtis. qui potius volunt vno incom
modo affici: vt ſocius duobus. Unde dicũt
doctores. ꝙ inuidia eſt grauius peccatũ q̃ꝫ
auaritia. Rõ: q2 auarus ⁊ ſi non vult dare
bona ſua: tñ ſi alius dat de bonis non curat.
Inuidus aũt non vult: ⁊ dolet ꝙ alius ha/
beat. Unde Hiero. ad Aſellam. O inuidia
primũ mordax ſui. Idẽ ad Demetriadem
virginẽ. Oro: q̄d inuido delectationis pre
ſtat inuidia? Et Aſcula. lib. 2°.

La inuidia chel mondo non abandona.
Et fura la virtu da glintelletto.
Et arde ciechamente la perſona.
Manduca lalma: ⁊ ſtruge il core.
Dogni peccato ſa qualche diletto.
Dinuidia non altro che dolore.

¶ Tertia malignitas ⁊c̃. Hec ẽ illa beſtia:
que nemini parcit: oẽs offendit. Uñ Uale.
lib. 4. Nulla eſt enim tã modeſta felicitas:
que malignitatis dentes vitare poſſit. Et
Señ. ad Paulinũ. Inimica eſt ſemper alie
nis profectibus inuidia. Hiero. in Epytha

phlo.s. Paule. Semper virtutes perſequit̃
inuidia. Etenim oẽs ſancti: emulos habue
re. In padiſo quoq; ſerpens fuit. cuius in/
uidia mors introiuit in orbẽ terraruʒ. Ipſe
quoq; dñs Jeſus xp̃s: zelo iudeoꝝ crucifi-
xus eſt. Ille. Unde repło ꝙ offendit q̃nq;
genera pſonaꝝ. Primo offendit propin/
quos. Gen̄. 4. Chaym ex inuidia: Abel ſuũ
fratrem occidit. Preterea Gen̄. 37. Joſeph
fuit venditus hiſmaelitis. 30. argenteis: q2
plus a patre cunctis amabat̃. Secundo
offendit ſanctos viros. Dan̄. 3. Babilonĳ
videntes ꝙ tres iuuenes hebrei Ananias.
Azarias. Miſael. erant in curia regis Na/
buco donoſor: inuidẽtes eis. inſtigarunt re/
gem ad ſtatuã faciendã: vt eam non adorã
tes: mitterent̃ in fornacem ignis. Quod et
factũ eſt. Sed deo protegẽte eos: illeſi eua/
ſere. Preterea Greg. in lib. 2. dia. Cuʒ Bñ
dicti fama volaret in populo. quidã preſby
ter Florentius noĩe. manens prope habita
culũ ſancti viri. in ortum ꝓpe conuentum
conduxit. 7. nudas iuuẽculas. vt fama ſan
cti viri denigraret̃. Sanctus dei: a loco illo
diſceſſit. ⁊ locus ille corruit. ⁊ ipſuʒ preſby
terũ occidit. Preterea li. 4. dia. c. 3. recitat
de duobus germanis ſeruientibus in here
mo Eutitio ⁊ Florentio. Eutius vir littera
tus aſſumptus ẽ in abbatẽ cuiuſdam ab/
batie. Florentius ſolus remanſit. qui roga
uit deũ daret ſibi aliquã ſocietatẽ. Qui ei
vrſum miſit. Quẽ videns ſeruus dei. alacri
ter ſuſcepit. Cui curam cõmiſit de ouibus
ſuis vt in mane duceret ad paſcua: in ſero
rediret. quod ⁊ faciebat. Inuidentes autẽ
diſcipuli Eutitĳ: vrſum occiderũt. Qui oẽs
intra paucos dies morbo elephantino occi
ſi ſunt. Tertio offendit phos. Ariſto. cõ-
buſſit libros Platonis ſui magiſtri: vt ipſe
ſolus titulum ſcientie haberet. Heretici im
pugnauerunt Origenẽ. contra multas veri
tates: vt ponit Haymo. Cũ dicat Iſidorus
6. lib. ethymo. ꝙ ſex millia volũmina legit i
ſcolis Origenis a ſeeditos. Quarto offẽ
dit doctores. Quidam impugnãt Thomã
dicentes in multis erraſſe. ⁊ groſſum docto
reʒ dicunt. Cõtra tales Innocẽtius papa.
Huius doctoris ſapia. pre ceteris excepta
canonica: ꝓprietatem hʒ verboꝝ. modũ di
cendoꝝ. veritatem ſniaꝝ: ita ꝙ nunq̃ q eũ
tenuit inueniatur a tramite veritatis deui
aſſe. ⁊ qui eum impugnauit ſemper fuit de
ꝟitate ſuſpectus. Ille. Preterea Grego.
papa emulos habuit q volebant eius opa
comburere. Sed Petrus reſtitit. vidiſſe ſe
ſepius inquiens colũbam auri eius loquẽ/
tem ſuggerentẽq; ſcribenda. Quinto of/
fendit homines ꝓbos. Antipa pater hero/
dis inuidiatus fuit: q2 magna geſſit in bel/
lis pro romano imperio. accuſatus eſt apđ
imperatoreʒ ab emulis ſuis. centum vigin/
ti quattuor vicibus ſe defendit. Tandẽ co
ram ſenatu vna vice extraxit indumenta
propria: eis oſtendens vulnera. d. Ego am/
plius nolo me excuſare. Ecce que feci p vo
bis ⁊ bono reip. Preterea vt dicit Titus
Liuius. de Catone cenſorino: qui quadra/
gies quattuor vicibus accuſatus fuit apđ
ſenatum ex inuidia: tamen per ſeſe defende
bat. Uide Ualerium. Rubrica de ingratitu
dine. Scipio maior affricanus ex inuidia
ſuorum emulorum coactus eſt ſibi eligere
exiliuʒ in apulia. Preterea Scipio Emili
anus. miſerrime in carcere cõſumptus eſt.
O inuidia. Preterea Scipio minor. q Car
thaginem deleuit: ex inuidia in nocte inuẽ
tus eſt mortuus: quia occiſus fuit ab emu/
lis ſuis inidis. Preterea. M. Coriolanus
romanus ex inuidia bãnitus eſt apud vol/
ſcos. Preterea Furius Camillus ꝓpter i
gratitudinem liberate patrie. exul factus
eſt. Et Socrates philoſophus ſapientiſſi/
mus: iudicatus eſt carceri ex inuidia. ⁊ ibi
mortuus apud Athenienſes. Unde ſecun
dum doctores tria ſunt qui romam deſtru/
xere. Primum ſuperbia. Secundum diſco2
dia. Tertium inuidia per quam vnus per/
ſequebatur alium. Ex hac procedunt infa/
mie. homicidia. O quot ſunt occiſi. plures
mortui ſunt ex hac. q̃ʒ ex gladio. Unde pa/
tere poteſt ex dictis. qualiter ꝟtuoſis ⁊ ſan
ctis quietem ⁊ pacem non ſinit habere. O
virtutũ emula. O peſtis crudeliſſima. Hec
eſt que ingreditur per monaſteria. per con/
uentus. intrat per plateas. p predicatores.
per artifices. per oẽs. Et ſic pʒ ſecundũ.

t Ertiũ dr̃ inductionis. Inducimur
triplici ratione ſine remedio nõ ha
bere inuidiam.

¶ Primũ. dicitur fraternitas naturalis.

¶ Secundũ

¶Secundū. dicit̄ ꝯſideratio creaturalis.
¶Tertium. dicit̄ dānatio perpetualis.
¶Primū dicitur ꝛc. Quia omnes ſumus ab vno patre ꝛ matre generati. Matth. 6. Pater noſter qui es ꝛc. Et. 23. Unus eſt. n. pater veſter qui in celis eſt. omnes autem vos fratres. Unde non debet eſſe adinuicē inuidia. Unde. ff. de legationibus. l. Queſitam. Cum inter homines cognationē quandam natura contraxerit: conſequēs eſt hominē homini nocere nephas eſſe. ¶Secūdum dicitur ꝛc. Omnis creatura communicat ſeipſā: nec eſt inuidioſa. Nihil eſt in natura inuidioſum: excepto poltrone inuidioſo. Sol radios ſuos emittit. Luna lumen ſuum. ſtelle. Preterea ſi membrū vnū eſt infirmum aliud ei ſeruit. i. Cor. xij. Si quid patitur vnum membrum: compatiuntur ei omnia membra. Caput eſt chriſtus. mēbra ſumus nos. ¶Tertium dicit̄ ꝛc. i. Reg. 18. Cum dauid interfeciſſet Goliad ꝛ philiſteos debellaſſet: puelle cecinerunt. Saul percuſſit mille: Dauid decem ꝛc. Saul inuidia motus perſecutus eſt Dauid vſqȝ ad mortem. Unde demon Saulem arripuit: vnde damnatus eſt. Augu. ſuper Joannem. Sola dilectio diſcernit inter filios dei ꝛ filios diaboli. Dimitte ergo illam: quod gentiles ꝛ pagani egere. vt de Deſchine philoſopho qui ꝯſiderans amorē fraternalem: voluit cōmendare orationem Demoſthenis ſicut ſuā. Quod ſi egerimus ꝛc.

¶Feria. 3. in ramis palmarum. De miſſe ſignificationibus.

SAcrificate ſacrificium iuſticie. ꝛ ſperate in domino. ps. 4. ¶Cōcluſio eſt philoſophi. 2°. Meta. Quod homies huius mundi. volentes ſcire veritatem alicuius rei ꝛ intelligere. tribus modis cupiunt ſcire. Primo ratione. Non credunt quidā: niſi ratione eis probetur. Exemplum de Ariſto. Cum eſſet ad mortem. venerunt ad eum diſcipuli eius. ꝛ tulerunt libros ſacre ſcripture. Magiſter in tuis libris probaſti mundum eſſe eternum. Jn. xi. Meta. Motus celi eſt eternus. Jn. 8. ph. Mundus eſt eternus. Jn pmo celi. Celum eſt ingenitū. Et tamen in iſto libro hebreorum. oppoſitū reperitur. Jn principio. i. in tempore: creauit ꝛc. Quibus reſpondit philoſophus. Cuius auctoris eſt iſte liber? Dicunt. Moyſi. Et ille. Quāuis proponat mundū eſſe creatum iſte auctor. tamen non debeo credere: quia ſcriptura ſacra rationibus nō ſubijcitur. vnde non proponit ratione. Quidam alij nō credunt. niſi eis dicatur aliquod exemplū. Sicut chriſtus turbis loquens proponebat eis parabolas: ꝛ exempla, vt plenius caperent verba ſua. Quidam nō credunt: niſi adducatur eius teſtimoniū alicuius auctoris. vel auctoritas. Ad propoſitū. Eccleſia iſtis diebus facit aliqua inſolita. ꝛ mentibus noſtris miranda. quod in alijs diebus non facit. Unde non poſſunt bene intelligi: niſi declarentur. quia in myſterijs ſunt acta. Unde Dauit. Annunciate hoc. i. declarate in vniuerſa terra. Que ſcilicet fiunt ijs diebus. Unde volens hodie predicare de miſſa. ꝛ myſterijs que fiunt. Aſſumpſi verbū Dauid. Sacrificate ꝛc. Et lȝ non oēs parati eſſe poſſint ſumere ſacrm. nō tn̄ priuantur eius ſuauiſſimo fructu. cum duo te aſſiſtunt. De qua miſſa tria videbim⁹.
¶Primū. dicitur declarationis.
¶Secundū. dicit̄ conditionis.
¶Tertiū. dicit̄ regulationis.

PRimū dr̄ ꝛc. Scđm magrm in. 4. di. 13. Et Ric. in eadem. Miſſa habuit initium a xp̄o ieſu in die iouis ſancto: qn̄ in cena panē ꝛ vinū. tranſmutauit in corpus ꝛ ſanguinē: vt dicit̄ Mat. 16. Et. i. Cor. xi. Hoc eſt corpus meū. Et hic calix ꝛc. Unde pane conſecrato ꝛ vino: fuit principium. medium. ꝛ finis miſſe. Poſtmodum chriſto in celo aſſumpto. beatus Petrus ſuam primam miſſam celebrauit Antiochie. Et huic miſſe chriſti adiunxit orationem dn̄icalē. ſ. Pater noſter. cū forma conſecrationis. Ad modicū ꝓ tpis. b. Jacobus ep̄s hieroſolimitanus plura adiunxit: poſt. b. Petrum. Et poſt hunc. b. Baſili⁹ qui primus ep̄s fuit poſt. b. Jacobū: vt patet de conſe. diſt. i. c. Jacobus. Jn proceſſu ꝓ tpis. ſūmi pontifices plura addiderunt: in tantū ꝙ nihil deeſt miſſe. Quid autē ſi-

gniſicēt illa q̄ ibi ſiunt: per ordinem videa-
mus. Sacerdos xp̄m ſignificat. De quo. p̄s
Tu es ſacerdos in eternū ꝛc̄. Qui ponit
ſibi. 6. indumenta. Primo amictū in ca
pite. ⁊ ſignat coronam ſpineā: qua fuit in
die paraſceues coronatus. Secundo al-
bā camiſiā: ⁊ ſignat illā qua ab herode fu
it indutus. Tertio cingulū: ⁊ ſignat fu-
nem qua fuit ligatus ad colūnā. Quar
to manipulū in leua. ⁊ ſignat patientiam:
quā habuit in preſenti vita. Quinto ſto
lā. ⁊ ſignat obediam: quā habuit ꝑpter nos
Ad phil. 2. Factus eſt obediens uſq; ꝛc̄.

Sexto caſulā. que alijs veſtimentis ſu-
perponitur. ſignat charitatem. que omnes
alias virtutes excellit. De qua Petrus in
Canonica. Charitas operit multitudinem
peccatorū. Ad altare accedit: ipſū oſculā
do: q2 xp̄s ad nos veniens. oſculum pacis
nobis obtulit. Can. i. Oſculetur me oſculo
oris ſui. Stat in parte dextra: q2 xp̄s p°. ve
nit ad iudeos: iuxta illud. Notus in iudea
deus. Incipit introitum: ⁊ ſignat aduentū
xp̄i in carne. quem ſancti affectabant. Iſa.
16. Emitte agnū domine ꝛc̄. Et q2 in eius
aduentu: aperta eſt vena miſericordie. Iō
poſt introitum. Subditur Kyriel̄. Quod
fecit Grego. papa. Sed nota ꝙ eſt triplex
lingua in miſſa. Primo hebraica. ſ. oſāna.
Sabaoth. Amen. Secundo greca. kyriel̄.
xpel̄: ꝙ eſt deus. Tertio latina. quod eſt
reſiduum. Unde kyriel̄. interpretatur. Do-
mine miſerere. kyris grece: latine dicitur
domine. Leyſon grece: latinne dr̄ miſerere.
Quod nonies dr̄ computando xpel̄. vt per
miſericordiam xp̄i aſſociemur nouem ordi
nibus angelorum. Et dicitur tripliciter ad
patrem. ad filiū. ad ſp̄m ſanctū. Et poſt
modū dr̄ Gloria in excelſis. Quod inſtitu
it Teleſphorus papa ad repreſentandum
hymnū quē angeli paſtoribus dn̄o nato
cecinerunt. Vertit aūt ſe. d. Dn̄s vobiſcū
ſalutando ppl̄m: ⁊ ſignat ſalutationē quā
pplo fecit quando incarnatus eſt. ⁊ ad nos
venit. Ep̄la legit̄ ante euang. ita predica-
tio Joānes bap. fuit ante xp̄m. Graduale
dr̄: q2 Joannes bap. penitentiam predica-
bat. Math. 4. Penitentiā agite ꝛc̄. Et q2
poſt penitentiā ſequitur gaudiū. Mat.
6. Beati qui lugēt ꝛc̄. Jo. 14. Triſtitia ve-
ſtra ꝛc̄. Ideo poſt graduale. All'a cantatur
q̄d ſignat gaudiū angelorū ⁊ hominum:
in vita beata deū laudantiū. Et q2 fides
initiū habuit a predicatione xp̄i ⁊ apoſto
lorū: ideo ſtatī poſt epiſtolā dr̄ euangeliū:
quod ſignat xp̄i predicationē. Quod ince-
pit a concilio Niceno. Et debet legi in lo-
co magis eminenti: q̄ ep̄la iuxta illud. Su
per montē excelſum aſcende tu: qui euāge
lizas ſyon. Et cum omni reuerētia. Sequi
tur Credo ſtatī: in quo continent̄. 12. arti-
culi fidei. quā apoſtoli predicauerunt. Of
fertorium ſequitur cum calice in manibus.
Suſcipe ſancta Trinitas. ſignat q2 apoſto
li in die iouis ſcō. parauerunt panē ⁊ vinū
ob reuerentiā paſce. Poſt offertoriū facit
ſilētiū ⁊ dicit orationes tacite. ad repſitan-
dum illud tempus. quo xp̄s non ambula-
bat palam inter iudeos. cū interficere eum
cogitabant. Appropinquante autē termio
paſſionis. iterum palam ambulauit. Et ad
hoc ſignificandum exclamat. d. Per omnia
ſcl'a. Quod inſtituit Gelaſius papa. Sequi
tur Sāctus: repſītat laudem quā ſibi pue-
ri cecinerunt in dn̄ica palmarum. Quod i-
ſtituit Sergius papa. Incipit canonē. Te
igit̄ ꝛc̄. ⁊ facit tres cruces. ⁊ ſignat tres tra
ditiones. Primo deus pater. qui ipſum ꝑ
nobis tradidit miſericorditer. Secundo iu
das fraudulenter. Tertio iudei crudeliter.
Eleuatio hoſtie ſignat eleuationē corporis
xp̄i in cruce: ſuper montē caluarie. Ponit
ſuper corporale. Q2 tunc Nicodemus ⁊ Jo
ſeph. poſuerunt ipſum in ſindone munda.
Corporale ſignat ſindonem xp̄i. Facit ſilē-
tium: ſignat dormitionem quā xp̄s fecit in
ſepulchro. p. 39. horas. Cum dicit. Nobis
quoq; peccatorib⁹: vocē exaltat: ſignat cō
tritionem ⁊ confeſſionem latronis alterum
increpātis ⁊ miſericordiā petentis. d. Me
mento mei dn̄ veneris ꝛc. Deinde clamat.
d. Pater noſter qui ꝛc̄. eſt reductio ad me
moriam illius clamoris quē xp̄s emiſit ho
ra mortis. d. Pater in manus tuas ꝛc̄. Di
citur aūt tripliciter Agnus dei: q2 petimus
tria peccata dimitti amore illius paſſiōis.
Primo cogitationis. Secundo locutionis.
3° opātiōis. Per quoꝝ remiſſionē deueni-
mus ad eternam pacē. ideo dr̄ in. 3°. Dona
nobis pacē. Didit̄ hoſtia i trib⁹ ꝑtib⁹. Una
offertur

offertur ꝓ gloria ſanctorum qui ſunt in pa
tria. Alia pro illis qui ſunt in purgatorio.
Tertia pro nobis qui ſumus in mūdo. Se
quitur poſtcōio. ſignificat gaudiū apoſtolo
rum quod habuerunt de xp̄i reſurrectiōe.
Feſtinanter debet in choro cantari. Sequi
tur. Dn̄s vobiſcū. Quater vertit ſe ad po/
pulum in ſignū ꝙ in die reſurrectiōis qua
drupliciter ſe oſtendit. Primo magdale/
ne. Secundo duabus marijs. Tertio diſci/
pulis euntibus in emaus. Quarto omnibꝰ
apoſtolis. Sequit̄. Ite miſſa eſt. Quare nō
dr̄ in oī miſſa? Reſpondet Bona. in. 4. di.
13. Quod quedā miſſe celebrant̄ in honorē
ſanctorum. Et quia ſunt beati. Ite dicitur
populo. Ite miſſa eſt. i. feſtinate ingredi il/
lam regem: ſicut illi. Quedā ſunt alie ad ſa
lutem vivoꝝ. Et q2 non ſumus certi de ſalu
te nr̄a: iuxta illud Eccl's. 9. Nemo ſcit vtrū
amore: an odio dignus ſit. ideo debemꝰ aſ
ſidue eſſe ſoliciti vt non per noſtram igna/
uiam in nobis miſſe efficacia deperat. Un̄
dicitur Benedicamus dn̄o. Quedā dicun
tur ad requiem defunctorū. ⁊ illis dr̄. Re/
quieſcant in pace: q2 ſūt in loco penali. Un̄
patet primum myſte. ⁊c̄.

s Ecundum dicitur ⁊c̄. Tres ſunt
conditiones huius ſacrificij miſſe:
neceſſarie.

ℭ Prima. dicitur obligatio.
ℭ Secunda. dicitur auditio.
ℭ Tertia. dicitur deuotio.

ℭ Prima ⁊c̄. Obligantur hoīes ad miſſā
diebus dominicis ⁊ feſtis: quando ſunt de
precepto. Unde de conſe. di. i. c°. Miſſas.
Miſſas ſecularibus audire totas ſpeciali
ordine precipimus: ita vt nullus egredi p̄/
ſumat. ante ſacerdotis benedictionē. Ille.
Ubi ſunt. 6. dubia declarāda. in huius my
ſterij declaratione. Primū dubiū. Utꝝ
clerici ⁊ religioſi teneantur huic precepto?
Uidetur ꝙ non. q2 capitulū non facit men
tionem de clericis. ſed de ſecularibꝰ. Re/
ſpondet Joannes Andre. ſuper dicto. c°.
Et archidiaconus in Roſario. Qꝺ ſi tenen
tur layci. multo plus religioſi: q2 debent eſſe
patres boni exempli. Unde dr̄ eis. Mat. 5.
Uos eſtis lux mundi: ideo ſic luceat lux ve
ſtra. Et. i. q. i. c. Uiliſſimus cōputandus eſt:
niſi precellat ſcientia ⁊ ſanctitate, q eſt ho/
nore preſtātior. Immo vt dicit Tho. in. 4.
di. 13. Alex. in. 4. par. ſūme. Religioſus. ad
bene eſſe: tenetur omni die miſſam audire:
⁊ ſi nō ex vi p̄cepti: aut dicere. Q2 deficiēs
ab hac celebratōe. 3. mala cōmittit. Primū
q2 priuat angelos gloria accidētali. Scd̄ꝫ:
quia aīas in purgatorio. Tertiū eos q in
mundo. Unde miſſa ⁊c̄. Scd̄m dubium.
Utꝝ totā debeat audire? Uidet̄ ꝙ ſic. quia
dicit capitulū. Totas. Rn̄deo. ꝙ modicum
ꝓ nihilo reputat̄: vt ad Gloria in excelſis.
Tūc precepto ſatiſfacit. Q2 vt h̄ſt Theo.
Quod modicū eſt: rō apprehēdit q̄ſi nihil.
dū tn̄ malicioſe nō fiat: aut ducat̄ in ꝯſue
tudinē: vt mūdani faciunt. Tunc eſſet pec/
catū. Tertium dubiū ⁊c̄. Utꝝ videre. ⁊
nō audire: ſatiſfacio p̄cepto? Uidet̄ ꝙ non
q2 dicit capitulū. Audire. Rn̄deo. ꝙ ſi poſſi
bile eſt: tenet̄ audire euāgeliū: ⁊ epiſtolā:
Si nō pōt ꝓ multitudie populi: excuſatur.
Sed nō illi q extra eccleſiā morant̄: nec cu
rant audire. Quartū dubiū. Utꝝ oēs te
neant̄ tā pui q̄ꝫ magni. ſani q̄ꝫ infirmi? Ui/
det̄ ꝙ ſic. q2 capitulū neminē excipit. Rn̄/
deo. ꝙ impotētes nō tenentur. Un̄ dr̄. ff. de
reg. iur. l. Impoſſibiliū. Ad impoſſibile ne/
mo tenet̄. Sꝫ dico ꝙ excepta neceſſitate. ⁊
vrgēte: nullus excipit̄. Un̄ de ꝯſe. di. i. c. Cū
ad celebrandū. Et extra de Parochijs. c°.
Ut dn̄icis diebꝰ. Uos parochianos admo
neo vt populo vr̄o dicatis. ꝙ in feſtis preci
puis. miſſā integrā deuote audiāt. Ille. Sꝫ
heu. q2 ſunt nōnulle beſtiales genitrices. q
filias diebꝰ feſtiuis in domo relinquūt: nec
recordant̄ p̄cepti ſaluatoris. Mat. 4. Dn̄ꝫ
tuū adorabis. Et Exo. 20. Memēto vt diē
ſabbati ſctifices Sꝫ tales dn̄t. O ſic ē ꝯſue
tudo. Quibus rn̄deo: ꝙ nequaq̄ꝫ eſt bona
ꝯſuetudo. ꝙ dimittas filiā tuā in domo ad
tripudiandū. ⁊ ꝙ tp̄s circa ſpeculū conſu/
mat. Un̄ diſ. 8. dr̄. Mala ꝯſuetudo: nō mi/
nus q̄ꝫ pniciosa corruptela vitāda eſt. Ille.
Ducite ergo o mr̄es filias vr̄as ad miſſas.
ac diuinū cultū magnificate. Et vos o pr̄eſ
filios. ſuos. ancillas. ad miſſam oēs ducati.
Como atu ardire o hō tre ad prandiū iam
dita miſſa? Un̄ pꝫ. 4. dubiū. Quintū du
biū. Utꝝ teneant̄ audire vſq̄ꝫ ad bn̄dictio
nē? Rn̄deo. ꝙ ſic. q2 capitulū dicit ꝙ ſic. Et
di. i. de ꝯſe. Oēs cōione p̄uenit. q vſq̄ꝫ ad fi/

nem: miſſarꝫ ſolēnia nō audierint. Ille. Tales ſunt in fide ſuſpecti. q miſſā nō audiūt. O iudeo. O polaco. Sextū dubiū. Utrū miſſa melioris ſacerdotis ſit audienda. ꝗꝫ econuerſo. Rūdet. Tho. 3. par. q. 82. Quoad ſacrm̄: vtraqꝫ valet: q2 oēs virtute ꝟborū conſecrant: ſed quoad deuotōem orantis. melioris eſt audienda. ¶ Secunda conditio ⁊c̄. Debet enim audiri ſumma cum deuotiōe: ꝗꝫ dici pt̄. Et hoc ꝓpter. 3. fruct⁹. quos accipimus ab ipſa miſſa glorioſa: vt ponunt doctores.

¶ Primus. dicitur remiſſionis.
¶ Secundus. dicitur ſupplicationis.
¶ Tertius. dicitur defenſionis.

Primus dr̄ ⁊c̄. Scdm̄ Ric. in. 4°. di. 17. Octo vicibus peccata remittunt̄ venialia. Primo in principio miſſe: qn̄ ſacerdos dic̄ confeſſionē in principio miſſe. Idō vade ad principiū. Scdo. qn̄ hō benedictā aquam accipit in introitu. ſ. vt ad miſſam vadat. Tertio in confeſſione q̄ fit a preſbytero in medio miſſe. Quarto. qn̄ noīat Jeſuꝫ ⁊ hō inclinat caput. Ab Urbano papa dantur. 40. dies indulgētie. Inclinatio dꝫ fieri. C. de ſumma trinitate ⁊ fide catho. l. Nullus. Unius ⁊ ſūmi dei nomē vbiqꝫ celebret̄. Et extra de imunitate eccleſie libro. 6. c. Decet. Et ps. Ego aūt i dn̄o gaudebo ⁊c̄. Act. 4. Nō aliud nomē eſt ſub celo datuꝫ hoibus: in quo oporteat nos ſaluos fieri. Quito. qn̄ leuat̄ ſanguis. Sexto. qn̄ corp⁹. Septio. qn̄ dr̄ Pr̄ nr̄ cū ſacerdote. Octauo. qn̄ datur bn̄dictio a ſacerdote. Ua ad miſſā o hō cū deuotione. Secūdus fruct⁹ dr̄ ⁊c̄. Q2 oīo fit ꝑ aſtātibus: in canone. In ꝟbo. Et oīuꝫ circūaſtantiū. Pro qua oīone: plura bona ſiūt. Exēplū cuiuſdā mercatoris de Datia: Andreas noīe. Qui ꝑegrinādo cū aliqͥs ꝑuenit in vigilia paſce ad ſepulchꝝ. Cū ſūmo mane socij vellent recedere: dixit eis. Dies paſce eſt. audiamus plures miſſas. Abeuntibus oibus: iſte remāſit. ſe patri obnixe recōmendans in ſuo Memēto. Miſſa dicta ⁊ prandio ſūpto: ſolus ire cepit. Quidaꝫ in equo ſedēs apꝑuit. d. Sede hic retro. Obdormiēſqꝫ inuenit ſe in mane in domo ſua. Cui dixit. Ubi es? In domo inqͥt mea. Et ille. Lauda deū: ⁊ regratia ſacerdotē. q pro te orauit. Tertius fructus dr̄ ⁊c̄. Defenditur. n. a pluribus malis: qui miſſaꝫ audit. Primo ab aqua. Exemplū illi⁹ marinarij. qui in mari exiſtens: naui fracta in tabula aſcendit. nō valens nauigare. Quidaꝫ apparuit ei porrigēs bucellā: qua ſūpta vires recepit. Fuit ſacerdos q ꝓ eo miſſaꝫ dixit quā ipſe audiuit: ex q̄ fuit adiut⁹. Scdo nō ſuſpendit̄. Quedā mulier a demone vexabat̄: que laqueū ſibi ꝑparauit ad ſe ſuſpendendū. que dū cepta conaret̄ perficere. Ecce pro eleuatione corpis xp̄i iuxta morem: campanulā audiuit. Flexis genibus ſolum vidit eleuationem. Intrans domū: funis ⁊ trabes ſunt cōfracti. demonibus fugiētib⁹ ⁊ dicētib⁹. ꝟtus miſſe illi⁹ modice. te liberauit a tꝑali ⁊ eťnali morte. Tertō mala morte nō pōt mori. Exemplū cuiuſdā Corteſani ducis Galeaç. noīe Rizo. q creme exn̄s ꝑ fuga: dū miſſam audiuit. nō potuit occidi. Et illa dimiſſa vitā finiuit. Quarto non morit̄ ſub montibus. Exemplū illius q dū foderet cecidit mons. quo preſſo ſub ipſo. ꝑ annū integrū ſtetit. ⁊ vxor eius aſſidue miſſam audiebat ꝑ eo. In capite anni: viſus ē ſanus. Quinto nō moritur ſagitta. Exēplū de duobus iuuenibus qui ad aucupanduꝫ ꝑgentes. ꝑcuſſus eſt ille. q miſſam nō audiuit. Un̄ patet qūo miſſa cū deuotione ⁊c̄.

¶ Tertia conditio dr̄ deuotionis. Audienda eſt deuote. Que deuotio dꝫ eē in duob⁹.

Prio ex ꝑte audiētis. ſ. illi⁹ q hāc audit. cū oī deuotione dꝫ eā audire. Genibus flexis. corde eleuato. ⁊ oēs a ſe expellere fantaſias. Cyprianus de ꝯſe. di. 1. c. Qn̄ ſtamus ad orationeꝫ fratres cariſſimi inuigilare ⁊ incūbere ad ꝑces toto corde debemus. Cogitatio hois carnalis ⁊ ſecularis abſcedat. Ille. Sed pl'es ſunt q pleni fantaſijs ⁊ carnalibus ⁊ ſecularibus nō recordant̄ ſe vidiſſe corpus dn̄i. Exēplū demonis ridētis i miſſa noua in alemania: ex eo q2 non erat hō q ad miſſam habuiſſet mentem. Unde ꝯtra Greg. in. 4. dia. Quis fideliū dubium habere pōt: in ipſa imolationis hora ⁊ in ſlo ieſu chriſti miſterio: ad ſacerdotis vocē chōros angeloꝝ adeſſe. celos aperiri. ima ⁊ ſūma ſociari? Ille. Et Th. in. 4. diſ. 13. Angelus intereſt miſſe. vt orationes populi et ſacerdotis deo repreſentat. Ille. Si ergo ibi eſt chriſtus. angeli. et la corte celeſtial: car nō

permanes

permanes cum deuotione? Si habes ſtare ante dñm temporalē: o cũ quãta deuotiõe: ⁊ quanto plus corã chriſto ieſu? Prattica. Quidã vagizant hinc inde. Quidã ſtudēt mente. quid agere debeãt poſt miſſaꝫ. Quidam ſedent. Clama ꝯtra iſtos precipue. O poltroni. Vñ pꝫ p̃ma deuotio ex pte audiē tis. Secũdo ex pte ſacerdotiſ: hec deuotio debet eſſe: vt moroſe hanc dicat: aliter dant cauſam murmurandi. Quidã non bene exprimunt ſed in gutture. Quidam nimis ꝓliri. Quidam nimis feſtini. Miſſa requirit ſpacium medie hore. quia ſunt ibi plura ad dicendũ: ⁊ miror multũ: quõ eſt poſſibile ꝙ quidam ita ſe expediunt. Niſi forte: q2 non dicunt quod dicere debent. Facecia de duobus capellanis in domo Bartolomei: quoꝝ vnus alterum increpabat. ꝙ mediuꝫ canonis nõ dicebat. alius aũt ꝙ nihil. Vis vituperare vnum ſacerdotem? Qñ miſſaꝫ dicit da beſtia. Et per oppoſitũ: quando deuote. Exemplum regis anglie: qui epm coegit in die ſancto expectare. donec reuerteretur de venatione. anteq̃ miſſam diceret. Dum hora tráſiret ⁊ vellet celebrare. ⁊ a nemine eēt adiutus propter timorem regis: incepit per ſe. ⁊ angeli ſtatim canere ceperũt kiri'. ⁊ omnia proſecuti ſunt. Quod factuꝫ epiſcopus docuit per ſuaꝫ dioceſim. Unde docuit poſtmodum ſuos preſbyteros cum omni deuotione miſſam celebrare: eo quia dominus ⁊ angeli huic myſterio aſſiſtebant. Unde pꝫ ſecundũ myſteriũ ⁊c̃.

Tertium dicitur ⁊c̃. Ambro. libro de officijs. 7. regule ſũt neceſſarie huic ſacrificio.

¶ Prima. dicitur humilis collocatio.
¶ Secũda. dicitur mentis eleuatio.
¶ Tertia. dicitur attenta aſcultatio.
¶ Quarta. dicitur reuerentie ſtatio.
¶ Quinta. dicitur realis oblatio.
¶ Sexta. dicitur deuota oratio.
¶ Septima. dicitur ſpũalis pticipatio.

¶ Prima dicitur ⁊c̃. quando homo eccleſiam ingredit̃. cauſa audiendi: non ponat ſe ante faciem ſacerdotis ſed longe. reuerent̃. ⁊ humilit̃. genuflexo. Unde apl's. viuo ego dicit dñs: q2 in nõie meo flectit̃ oẽ genu. Et xp̃s. Jo. 4. Veri adoratores adorabunt in ſpiritu. Et vt dicit̃ de cõſe. di. 2. c. Sacerdotum. Nulli laycoꝝ liceat ĩn eo loco vbi ſacerdotes ⁊ clerici conſiſtunt. quod preſbyterium vocatur. quãdo miſſa celebratur conſiſtere. Ille. Et ratio eſt huius in eodeꝫ. c°. vt libere ⁊ honorifice poſſit celebrare ſua.

¶ Secunda dicit̃ ⁊c̃. Quando ſtas in miſſa: cor eleua ad cogitanduꝫ peccata: ad meditandum diuina. Que regula datur a Cypriano. De conſecra. di. 2. c°. Quando ſtamus. Sed plures ad diuina veniunt cum falcone ⁊ accipitre: acſi irent venatum. Cõtra quos Luc̃. 18. Nemo poteſt duobuſ ⁊c̃. deo ⁊ falconi. O pazia mortalium. Unde antiquitus ab eccleſia erat ordinatum ꝓpter reuerentiam ſacramentorum: ꝙ canes falcones. ab eccleſia per oſtiarios expellerētur. ⁊ hodie in hiſpania obſeruatur. Quod chriſtus egit Jo. 2°. Et Mat. xx.

¶ Tertia regula ⁊c̃. Dum ſacerdos dicit alta voce verba in miſſa: attēde ⁊ aſculta. Et quotienſcunq; quis inclinat caput ad nomē Jeſu. ⁊ virginis marie: totiens meretur. 40. dies de indulgentia. Sed ponamus: ꝙ nulla eſſet indulgentia: adhuc eſt ſanctum facere reuerentiam: quia ab apoſtolo hortamur. Ad Phili. 2. Jn nomine ieſu omne genu flectatur. Et extra de immunitate eccleſie libro. 6. c°. Conuenientes.

¶ Quarta regula dicitur ⁊c̃. Que reuerentia habetur de conſecra. di. 5. c°. Apoſtolica. Unde homo debet ſtare in eccleſia: aut genibus flexis: aut rectus corpore. Contra poltronos: qui ſtant aſſentati quod eſt magnum peccatũ.

¶ Quinta dicitur ⁊c̃. videlicet in miſſaruꝫ ſolēnia ſemper aliquid eſt offerendum: aut denariũ: aut paneꝫ: aut candelã. Que regula ponitur de conſe. di. 1. c°. Omnis chriſtianus procuret ad miſſarum ſolēnia aliquid deo afferre. ⁊ reducere ad memoriaꝫ quod deus per moyſen dixit exodi. 23. Et Deutrono. 17. Non apparebis in cõſpectu meo vacuus. Ubi dicit glo. Si parrochianus eſſet pauper: ⁊ non poſſet aliunde viuere: poſſet diuina ſubtrahere: niſi darentur ⁊c̃.

¶ Sexta regula ⁊c̃. Jn miſſa ora deum hoc modo. O domine Jeſu regratior tibi de beneficijs mihi datis. adiuua me. da mihi paradiſum. da mihi perſeuerantiã in bono ⁊ conſtãtiam in aduerſis. Jſta eſt bona oratio: vt deus miſereat̃ tui de pecatis.

¶ Septima regula ⁊c. Q: homo percipit in hac miſſa de hoc ſacramento. De conſe. di. 2. Aug. Ut quid paras dentem aut ventrem: Crede ⁊ manducaſti. Ubi nota has concluſiones quas Bononie extraxi d Petro Calo. in miſſe laude. Prima concluſio. Quādiu che lhomo ſta ala meſſa. nō innechiſſe. gianche ſe debilita. Patz concluſio figuris. Adam pater noſter. quando comedit de fructu ligni. non ſe innegi. Filii iſrael qn manna comederant. non ſe indebilitono. Secunda concluſio. In illa die in qua homo miſſaz audit ſi caſu moreretur: tenet eccleſia: che labia recuuto la cōmunione. ⁊ ſic ab inferno liberatur. premiſſa tamen cōtritione: cum qua creditur q ad miſſam vadit. Aug. Crede ⁊ manducaſti. Tertia concluſio vna miſſa in preſenti plus valet ad remiſſionem peccati: che mille da poy la morte. Quod facit ſecularibus ne poſt mortem expectent. Quarta concluſio. La miſſa e de tanta virtu: che mentre che la ſe dice: ſi homo iret: aut circuiret totum mundum. ⁊ omnia ſua bona diſtribueret pauperibus amore dei plus valet ſibi audire miſſam integraliter. O miſſa ſancta. O glorioſa ⁊c.

¶ Feria. 4. hebdomade ſancte. De veritate ſacramenti.

HOc facite in meam cōmemorationem. Luc. 22. ¶ Redemptor noſter volens recedere a nobis ⁊ de hoc mundo ire ad patrem: officia pietatis diuidere voluit: et cuilibet dimittere aliquid: in ſignum bone memorie amicis ſuis. Primo apoſtolis legauit in teſtamento ſuo perſecutionem. Quod habuit ipſe: aliis dimiſit. Jo. 16. Si me perſecuti ſunt: ⁊ vos perſequentur. Qd habuerunt apoſtoli. Act. x. Per multas tribulationes: oportet nos introire in regnuz dei. Et. 2. Cor. 3. Omnes qui pie viuere volunt in xpo: percutionem patiuntur. Secundo legauit pacem. Jo. 14. Pacem relinquo vobis. Omnibus reliquit quod ſummee ei placuit. Jo. 16. Hec mando vobis vt diligatis inuicem. Tertio legauit iudeis corpus proprium: vt ipſuz crucifigerent: ⁊ noſtram ſalutem perficerent. Job. 9. Terra. i. caro xpi data eſt in manu impij. ſ. pilati ⁊ iude. Quarto legauit patri ſpūm ſuum. Luc. 23. Pater in manus tuas ⁊c. Dat exemplum nobis q in manibus dei debemus cōmendare ſpūm noſtruz: quia illud quod eſt in manu dei: eſt ſecurum. Quinto legauit marie virgini ſocietatem. ſ. Joānem euangeliſtam. Mulier ecce filius tuus. Quod facere voluit triplici ratione. Primo ratione ſui. Dederat legem Exo. 20. Honora patrem ⁊ matrem tuam. Decebat vt conditor legis legem ſeruaret. Secūdo ratione noſtri. vt nos doceat de parentibus noſtris curam habere: non ſolum in vita: ſz etiam in morte. Tertio ratione virginis. Amittebat filiuz: ideo pro conſolatione dimittebat ſibi fidelem diſcipulum. Sexto legauit latroni paradiſum. Math. 26. Hodie mecum ⁊c. Septimo legauit peccatoribus ſanctam cōmunionem: vt ſumāt corpus ⁊ ſanguinem ſuum in potum. ⁊ cibum. Q: vt apoſtolus dicit. Ad Heb. 9. Sāguis xpi emundabit conſciētias noſtras. Unde ipſe dicit. i. Cor. xi. Probet autem ſeipſum homo. ⁊ ſic de pane illo edat. ⁊ de calice bibat. Unde dicunt verba aſſumpta. Hoc facite ⁊c. In quibus verbis de ſacramento incipiemus loqui. De quo hodie tria contemplabimur.

¶ Primuz. di. verificationis.

¶ Secunduz. di. conditionis.

¶ Tertiuz. di. confirmationis.

PRimuz di. ⁊c. Utrum corpus chriſti ⁊ ſanguis ſub accidentibus panis ⁊ vini conſecratis contineatur vere ⁊ realiter: Ad hoc: due ſunt opiones. Una philoſophorum: cum qua iudei ⁊ gentiles militant. Alia catholicorum.

¶ Prima opinio probat q non eſt ibi corpus xpi: ⁊ omnino impoſſibile aſſerit tali ratione. Per regulam phie. 4. phyſicoruz. Locus ⁊ locatum debent proportionari. Exempli gratia. Si corpus eſt magnum: et locus debet eſſe magnus. Locus ⁊ locatū ⁊c. Si res parua: ⁊ locus paruus. Sed in hoc loco videmus oppoſitum. Cum parua ſit hoſtia: vbi ſit corpus chriſti. Unde patet prima opinio.

¶ Secunda

¶Secunda opinio dicit ꝙ ſic. In virtute verborum: Hoc eſt corpus meum. Ad hanc ꝯcluſionem difficile̾ rñdeo ſm doctores. ꝑcipue Th. in. 4. di. 9. Et Petrū de Tarā. in. 4. Boſi. in. 4. di. x. Q̃d in hoſtia ꝯſecrata eſt ibi realiter corpus xpi. Que ꝯcluſio ꝗuis fides catholica non indigeat rationibus noſtris aut ꝓbationibus: cū in huiuſmodi rōnibus non fundetur. tamē ad ꝯſolationem fidelium: ꝓbo ꝯcluſionem eē veram triplici medio. Primo rōne. Secundo auctoritate. Tertio exemplis. Primo rōnibus: que ſunt tres ad pñs.

¶Primo rōne cauſalitatis.

¶Secundo rōne maioritatis.

¶Tertio rōne credulitatis.

¶Primo rōne ⁊c̃. Q̃d. ſ. per dei potentiaꝫ: ſubſtātia hoſtie ⁊ vini: poſt ꝯſecrationē realiter ꝯuertitur in verā ſubſtātiā corporis xpi ⁊ ſanguis. Fundamentū rōnis ſumit̃ per auctorem in li. de cauſis. Quicqd facit ſecunda cauſa: facit prima nobiliori ⁊ altiori modo. Exēpli grā. Si camerarius alicuius dñi pōt alicui facere vnam grām: a fortiori ipſe dñs hoc pt̃it facere. Preterea ſi eps pōt aliquē abſoluere a pctō enormi: a fortiori pap. Ad ꝓpoſitum. Natura naturata conuertit vnā ſubſtantiam in aliam. Q̃d patet ad oculum. Homo comedit panem. ⁊ bibit vinum: ⁊ facta digeſtione in ſtomacho: panis ⁊ vinum ꝯuertunt̃ in ſanguineꝫ ⁊ carnem. Preterea mulier pregnans comedit: cibus digeſtus ꝯuertitur in carnem ⁊ ſanguinem ⁊ oſſa: cuius habet in vtero.

Preterea per virtutē caloris galline. ſubſtantia oui conuertitur in ſubſtantiam carnis: ſeu in gallinā. Preterea vt dicit phs in. 4. Meteo. Uirtute ſolis: humiditas terre conuertitur in arbores. herbas. in vinū. oleum. balſamū. ⁊ huiuſmodi. Et eadē terra virtute ſolis conuertitur in aurum. argētum. ferrum. ⁊ lapides precioſos. Et Iſidorus. li. Ethi. dicit. ꝙ in Scotia eſt fons qui omne quod in eo mittitur: ſtatim conuertitur in ſubſtantiam lapidis. Ad propoſitū. Si hoc natura operatur: quāto plus poteſt deus nature: vt vna ſpēs vel natura vnius rei: mutetur in aliaꝫ ſpēm: Q̃z vt dicit phs in. 2°. Meta. Quod eſt cā aliorum vt ſint talia: illud maxime ē tale. Si poteſt ſcda cā plus poteſt prima: cum ſit potentie infinite Unde pꝫ prima rō. ¶Scḋo rōne ⁊c̃. Concluſio eſt Boſi. in. 4. di. x. Et Hilarij. ⁊ phi in Top. ꝙ maius opus eſt de nihilo aliqd facere: ꝙ̃ de aliquo aliquid facere. Et rō ē Franciſci de mayronis. in quodā ſermone de ſacramēto altaris. Q̃z plus diſtat ens ⁊ non ens: ꝙ̃ inter ens ⁊ ens. Q̃d pꝫ. Homo enim poteſt facere de ferro cultellum: de ligno cathedram. de farina panem. Sꝫ tota natura: omneſqꝫ ſimul angeli. de nihilo nū ꝙ̃ poſſent aliquid facere: imo nec granum minimum milij. Unde phs. i. phy. ⁊ oēs philoſophantes ꝯcludunt. Q̃d ex nihilo nihil fit Unde maius miraculum fuit vinuꝫ in nuptijs Jo. 2. ꝙ̃ multiplicatio panum: q̃z. ſ. ex nihilo erat. Ad ꝓpoſitum. Quis de nihilo creauit angelos. celum. terram. ⁊ omnia q̃ in eis continentur: Certum ē ꝙ ipſe deus fuit: cuius potentia eſt infinita. Q̃d ſi ſic ē: ꝙ deus poteſt de nihilo tanta facere: quāto magis poteſt vnum ens in aliud conuertere. ſeu ſubſtantiā panis ⁊ vini in ſubſtātiam ſuis corporis cōmutare: Quā rōnem tangit Ambro. in li. de ſacramentis. Q̃d ſi potuit creare celos. elementa de nihilo: cur non poterit mutare vnam ſpēm in aliam:

¶Tertio rōne ⁊c̃. Concluſio Th. in de potentia dei. q. 6. ar. 2. Deus facit quedaꝫ tripliciter. Primo ſupra naturam: vt ꝙ mortuus viuat. Secundo contra naturam: vt ꝙ virgo pariat. ⁊ hō in igne illeſus ꝑmaneat. Tertio preter naturaꝫ: vt ꝙ aqua in vinum conuertat̃. Ad propoſitum. Si credis iſta hō: cur non magis ꝙ in virtute verborum Hoc eſt corpus ⁊c̃. ſit realiter corpus xpi in hoſtia: Que concluſio probat̃ vera exemplis in triplici differentia. Primuꝫ exemplū eſt ſcripturale. Exo. 4. virga moyſi ad ipſius iuſſum verſa ē in colubrum: ⁊ iterum per caudam accipiens verſa ē in virgam. Preterea in exodo. Manum moyſes in ſinuꝫ miſit ⁊ extraxit de ſinu leproſaꝫ ante pharaoneꝫ. Preterea de flumie Marath. Exo. 16. Ex amaro conuerſum ē in dulce. Preterea de māna: quomodo eo pauit populuꝫ in deſerto. Preterea de ſole contra gabaonitas Joſue. x. Preterea Nūeri. 21. petra duriſſima. virga Moyſi percuſſa: aquā dedit. Si ergo iſti tot fecerūt. quā

ſto plus deus omps? Secundū exemplū
eſt ſanctorum. In tempore. s. Ludouici in
francia celebrante quodam ſacerdote.
in hoſtia conſecrata viſus eſt xp̄s in carne
viſibili. vz. puer paruulus. Et cum nuncia-
retur regi Ludouico vt veniens videret:
Reſpondit ego credo ita eſſe. Qui non cre
dit eat ad videndum. Pretera de Greg.
papa cum vellet conuincere quandam vi-
duam que faciebat ſibi hoſtias quibus ipſe
celebrabat: fortiter riſit. Qui ſtatim manū
retraxit. Querens quare. Rideo inquit. q2
hoſtia quam manibus meis feci: mihi das
pro vero corpore chriſti. Qui incredulam
ipſam videns: orauit di. O domine ieſu: ve
ritatem oſtende tui ſacramenti. Statiz ap-
paruit hoſtia tota caro. Quo viſo vidua la
chrymata eſt: et ab omni incredulitate ſana
ta. Tunc Grego. orauit vt hoſtia conuertē
tur vt primo erat. et viduam cōmunicauit.
Preterea de. b. Ambr. legitur q corp9 do
mini dedit fratri ſuo Satyro adhuc infide
li in vaſe: eiq3 ſuaſit q ſi in periculo in ma-
ri eſſet: ipſu3 inuocaret. Quod et fecit in na
uigio vbi omnes perierunt. Ipſe ſo cu3 no
ſtro deo per mare tanq3 per terram ibat:
clamans. O deus Ambroſij: adiuua me.
Unde ex hoc conuerſus eſt ad xp̄m. Pre
terea de quadam Angelina tertij ordinis:
de fulgineo: vel potius de ſancta Clara or
dinis minorum. dum oraret coram ſacra-
mento vt defenderet moniales ab inimicis
et ciuitatem Aſiſij: apparuit ibi ſtatim infā
tulus quidam in tabernaculo di. Ne time-
as qm̄ victoriam hēbis. Portans igit ta-
bernaculum cum corpore xp̄i vndiq3 circa
locum: ſtatim omnes inimici perterriti: p-
pter preſentiam xp̄i in tabernaculo veraci
ter exiſtentis: de muris corruerunt. Aliqui
mortui ſunt. Aliqui in fugam verſi. Et hoc
ciuitas Aſiſij fuit liberata. Tertium eſt
exemplum hereticoru3: de Berengario dia
cono eccleſie. s. Mauritij andegauēſis. qui
non credebat hoc ſacramentum. A Nico-
lao papa cum. l3. epiſcopis reprobatus fu-
it. Unde in ſe reuerſus p inſpirationē quā
habuit quadam nocte: confeſſus eſt verita
tem. Quam confeſſionem ponit Gratian9:
de conſe. di. 2. c. Ego Berengarius. Unde
iurauit per ſacra euangelia cum maximis
lachrymis ſimul cum alijs credere indubi
tanter: q in hoſtia conſecrata erat verum
corpus chriſti. Unde patet propoſitum.
Sed merito dubium queritur. Cur hoc ſa-
cramentu3 viſibiliter non poteſt videri niſi
vellatum ſub accidentibus: Reſpondeo q
triplici ratione. Primo fidelitatis: vt no-
ſtra fides ſit maioris meriti. Quia vt dicit
Grego. Fides non habet meritum: vbi hu
mana ratio prebet experimentum. Quan-
to res vna minus videtur. et quis eam cre-
dit: tanto maius meritum: cum ſit maior ſi
des. Unde chriſtus Jo. vlti. dixit Thome
clamanti. Dominus meus. et deus meus.
Gran merce Thoma. Quia vidiſti me. cre-
didiſti. Sed beati qui non viderunt: et cre-
diderunt. Ad propoſitum. Si chriſtus vi-
deretur in hoſtia in carne: minus haberet d
ratione fidei. Cum Augu. dicat. q fides ē
de non viſis. Sed quia homo non videt ni
ſi hoſtiam: et aliud credit: ideo plus meret.
Ex hoc plus laudatur fides Cēturionis q
non vidit miracula xp̄i et credidit: q̄ apo-
ſtolorum qui viderunt. ſecum comederunt:
dormierunt. et huiuſmodi. Secundo ra-
tione horribilitatis. Quia ſi vinum homi-
nem. vinum. et carnem crudam ſumere de-
beremus: natura hominis abhorreret. Un
de et ob hoc multi abſtinerent a ſumendo
illud. Tertio ratione imbecillitatis. Qr
ſi deberem9 xp̄m in ſua claritate videre. ſē
ſus viſus non poſſet ſuſtinere: quia milleſi
es eſt clarior ſole. Unde anima mia: crede
hoc verum eſſe ſacramentum. Quia vt di-
cit Bernar. in ſermone de ſacramento. Si
credimus Galieno de diſcretione venarū.
ſi Ptolomeo de magnitudine curſus et in-
fluentia ſiderum. ſi pho Ariſtoteli de fal-
lacijs et forma ſyllogiſmoru3. ſi Ciceroni de
ornatu coloru3. ſi Priſciano de compoſitio
ne litterre: cur non magis deo qui vult hoc
ſacramentum eſſe corpus ſuum: Unde pa
tet veritas noſtre concluſionis. Sed que-
rit anima cara. Utrum angeli videant co-
gnitiōe ſua naturali ibi corpus chriſti: Re
ſpondeo q non naturali cognitione. Quo-
niam omnia que ſunt fidei: ſunt ſupra na-
turalem ipſorum cognitionem. Myſteria
fidei dicunt eē abſcōdita a ſeculis in deo:
inquit apoſtolus ad Eph. 4. ideo naturali
cognitione

cognitione non vident angeli corpus chriſti ſub ſacramento ſed ſolū beatifica: qua vident de quibus eſt fides per beatificam cognitionem in verbo. multo minus poſſumus nos videre: niſi per reuelationē fidei per verbum xp̄i. Hec Tho. in. q. de potentia ſupra. Ad argumentum. Locus ⁊ locatum ⁊c. Uerum eſt naturaliter: ſed i hoc ſacramento incedimus via ſupernaturali. Unde patet primum.

s Ecundum dicitur ⁊c. Uiſo de eius veritate: ſequitur nūc videre de cōditionibus que requiruntur ad veram ſpūalem ipſius maſticationem. Quinq̄ ſunt conditiones neceſſarie: ad hoc vt homo ſumat hoc ſacrm̄ deuote.

¶ Prima eſt cum cordis contritione.

¶ Secunda eſt cum maxima puritate.

¶ Tertia eſt cum humilitate.

¶ Quarta eſt cum fortitudine.

¶ Quinta eſt cum ſatiſfactione.

¶ Prima eſt ⁊c. De hac figura Job. 4. Antequā comedam ſuſpiro. Suſpirare debet homo anteq̄ ſe preparet ad tm̄ ſacramentū. Iſta autem ſuſpiratio ⁊ contritio fuit figurata in teſtamento veteri. Exodi. 12. Ubi deus precepit iudeis vt comederent agnū paſchalem: cum tribus conditionibus.

¶ Primo tenentes baculum in manibus.

¶ Secundo cincti renibus.

¶ Tertio cū lactucis agreſtibus.

¶ Primo cum baculo. i. fortitudine animi: non cito reuerti ad peccata poſt hoc ſacramentum. Unde eccleſia canit. Eſtote fortes in bello: ⁊ pugnate cum antiquo ſerpente.

Secundo Cincti renibus: vbi notat̄ carnis continentia. Luc. 23. Sint lumbi veſtri precincti ⁊c. Tertio cum lactucis agreſtibus ideſt amaritudine peccatorum. Aliter homo exponeret ſe periculo anime. Unde iudas: vt dicitur Jo. 14. quia ſine contritione hoc ſacramentum ſumpſit: diabolus in eū introiuit. Nota tn̄ ſm Albertū q̄ qdā ſunt. q ſumūt iſtas lactucas itegras. qdam ↄtritas. ⁊ qdā ſuccū ipſarū. Eſt enim. qdaꝫ amaritudo ſupficialis. quedā p̄cordialis. ⁊ quedā mixta cū lachrymis. Sūt enim quidam q habent de peccatis quedā ſupficialem doloreꝫ q attritio dici pōt. Iſti ſumunt iſtas lactucas integras. Talis attritio peccatore plene nō iuſtificat. Jere. 5. Percuſſiſti eos: ⁊ nō doluerūt. attriuiſti eos ⁊ renuerūt accipe diſciplinā. Alij ſunt q oīa pcā ſua i mortariolo memorie ↄgerunt ⁊ piſtillo laboris minutatim ↄterunt. Et talis dolor cōtritio appellat̄. Iſti ſumunt iſtas lactucas ↄtritas. Et tal' ↄtritio vulnera pcōꝝ ſanat Oſee. ix. Sanabo ↄtritiōes eoꝝ: diligā eos ſpōtanee. Alij ſūt maioris pfectiōis. q. ſ. pcā nō ſolū ſic ↄterūt ſꝫ et lachrymas emittūt. Iſti ſumūt agnū cū ſucco lactucaꝝ. i. cum abūdātia lachrymaꝝ. Greg. in moral'. Carnes cū lactucis agreſtib⁹ ſūt edēde: vt cū corp⁹ redēptoris nr̄i accipim⁹ nos ꝓ pcīs nr̄is i fletib⁹ affligam⁹. q̄ten⁹ ipſa amaritudo penitētie abſtergat a mētis ſtomacho pūerſe humoreꝫ vite. ¶ Secunda conditio ⁊c. Apoſtolus ponit. i. Corin. xi. Probet autem ſe ipſum homo: ideſt examinet propriam conſcientiam: ⁊ ſic de pane illo edat: ⁊ de calice bibat. Qui enim manducat ⁊ bibit indigne. iudicium ſibi manducat ⁊ bibit. Ille. Glo. i. damnationem. Non immerito patres mei: quia ſi Adam cum tota natura humana damnatus eſt: q2 pomū vetitū comedit. Gen̄. 3. Equanto magiormente: qui indigne communicatur: In huius figuraꝫ 2. Re. 6. De Oça legitur qui fuit a deo percuſſus eo q̄ archam domini manibus ſuis tetigit: que cadere de curru volebat. Rationem aſſignant hebrei: ⁊ Hieronymus. A deo percuſſus eſt: quia cum vxore ſua: nocte preterita iacuerat. Sed qua percuſſione dignus eſt: quia iacet cum meretrice ⁊ concubina: Si ille mortuus eſt: qua percuſſione dignus eſt: qui corpus chriſti indigne ſumit: Unde Hieronymus in quadam epiſtola. Quid tibi cum feminis: qui ad altare cum domino fabularis: Dic ſacerdos qualiter cum eiſdem labijs filiū dei oſcularis quibus oſculatus es filiam meretricis: Und Leo papa. Nullus malignus nullus fuſcato animo accedat. Pura ſit cōſcientia: quia purum eſt ſacramentum. Et Leui. 21. Qui habuerit maculas non accedat ad miniſterium. In huius figuram. 2. Re. 6. Uiri betſamite mortui ſūt q2 viderūt archam domini. O quid de illis: qui non tm̄ vident: ſed inſuper ſumūt indigne: Uñ Prouer. 23. Quando ſederis ad mēſaꝫ vt

comedas cum principe: diligenter attende que poſita ſunt ante faciem tuā. ¶ Tertia conditio ⁊c̄. Ut ſe peccator reputet indignum: tantū ſumere ſacramentū. Figura. Mat. 8. De centurione qui dixit. Domine non ſum dignus vt intres ⁊c̄. Si centurio ſe indignū reputabat ſumere in domo ſua mortalem: quanto plus imortalem: Unde ſanctus Marcus tanq̄ indignus policem ſibi amputauit: ſancto inſtigante ſpiritu: Et Jo. bap. contremuit tangere chriſtum quando ipſum baptizabat. Si timuit tangere mortalē: quanto plus nos imortalē: Ubi nota. Qd homo merito debet incedere cum humilitate: q2 vt habent doctores: duo ſunt in hoc ſacramento. Dignitas et vtilitas. Dignitas quidem: quia in alijs ſacramentis confertur gratia: non autem in ipſis eſt ipſe deus. In hoc ſacramento non ſolum confertur gratia: ſed eſt ipſa gratia: Unde dicitur euchariſtia. ideſt bona gr̄a. Immo in ipſo eſt ipſe deus ⁊ homo. Utilitas quidem: q2 perducit ad patriam. Unde dicitur viaticum: q2 per viā huius mundi nos ſuſtentat: vt ad patriam peruenire poſſimus. Dominicus hoc conſiderans flebat ſemper in miſſa. ¶ Quarta cōditio ⁊c̄. vt. ſ. homo habeat firmū propoſitum abſtinēdi ab illicitis: ⁊ potius mori q̄ facere aliquod malum. Unde philoſophus. 3°. ethi. Melius eſt mori q̄ facere contra bonū virtutis. Et ſancta Monica de beato Auguſtino dicebat. Uellem potius filium meum Auguſtinum mori: q̄ q̄ remaneret in ſuo peccato infidelitatis. O quot nō habēt hoc propoſitum. Immo fingunt facere omnia bona his diebus: vt ſic abſoluantur eorum meretrices. Et facto voto: gabato el ſancto. vt canes ad vomitum ⁊c̄. ¶ Quinta cōditio ⁊c̄. Deuter. 17. Qui non obedierit ſacerdotis imperio: morte moriaẗ. Ut reſtituas male ablata o vſurarie. Ut dimittas concubinam o concubinarie. Ut reſtituas famā o infamator. Aliter non eſt bonum cōmunicare. Nō accedas ad ⁊c̄. Ubi nota ſecundum magiſtrum in. 4°. diſ. 9. Qd quattuor ſunt differentie perſonarum: que accedunt ad hoc ſacramentum. Primo quidam ſumūt ſacramentum ⁊ non effectum ſacramenti: vt ſunt peccatores illud ſumentes in mortali. Uſurarij. concubinarij ⁊c̄. Secundo q̄dam ſumunt effectum ſacramēti: ⁊ non ſacramentum: vt ſunt infirmi ⁊ alij qui non poſſunt cōmunicare ex cauſa legittima. De quibus de ꝯ. diſ. 2. c. Ut quid paras dētem aut ventrem: Crede ⁊ manducaſti. Tertio quidam non ſumunt ſacramentum: nec effectū ſacramenti: vt illi qui non cōmunicāt in paſchate. De talib9 de ꝯ. diſ. 2. c. Seculares qui in paſcha nō cōmunicauerint catholici non credantur: nec inter catholicos habeātur. Quarto quidam ſumunt ſacramentum ⁊ effectum ſacramenti: qui ſunt ī ſtatu gratie: ⁊ percipiunt dulcedinē. Aug. Accipe quotidie quod quotidie tibi proſit. Sic viue: vt quotidie merearis accipere. Ille. Unde patet ſecundum.

T Ertium principale dicitur ⁊c̄. Declarata huius ſacramenti veritate in primo myſterio. nūc in hoc tertio myſterio ſolum exemplum vnū pro noſtra conſolatione ⁊ ſacramenti huius verificatione: eſt videndum: ad huius ſermonis cōfirmationem. Cum beatus Gregorius miſſam celebraret rome: apparuit illi Jeſus ſub effigie paſſionis ⁊ pietatis. Quem videns compaſſione motus ⁊ deuotione. plurimū lachrymatus eſt. Unde ſtatim miſſa celebrata: oībus vere penitentibus ⁊ confeſſis coram ſimili imagine pietatis dicentibus genibus flexis orationem. O domine Jeſu: cum quinq̄ pater noſter. ⁊ totidē Aue maria. conceſſit. 14. millia annorum de vera indulgentia. Poſtmodum plures pontifices pre deuotione addiderūt. Intantum q̄ in ſumma ſunt. 20. millia: ⁊ duodecim anni. ⁊ dies. 23. Hec omnia ſunt ſcripta in capella domini cardinalis hoſtienſis. que eſt ſita in eccleſia ſancti Petri de roma. Quam indulgentiam confirmauit Calixtus papa tertius. die. xij. Junij. 1456. Et tu pater Gabriel predicator veritatis amplia ⁊ predica hanc deuotionem quantum potes. Unde patet ſermo primus de veritate ſacri.

¶ Feria. 5. hedomade ſancte: De neceſſitate ſacramenti.

Hoc facite

Hoc facite in meā cōmemorationem. Luce .22.

¶ Uniuerſale ſententia e deli antichi ⁊ optimi expoſitori approuata che ciaduno viandante ⁊ peregrino qual ſar vol ben el ſuo pegrinazo: neceſſarie li ſon trey cōditione. Prima che in altro non ſtudia: excepto che peruenire al fin del ſuo camino. Secunda che non porti tal theſoro che merito a latrōib⁹ ⁊ inimicis ſit ſpoliatus ⁊ occiſus. Tertia cōditio ꝙ habeat bonā ſocietatē que conducat eū ſaluū ad patriam ꝓpriam. Moraliter. Iſte homo peregrinus: eſt viator quilibet: qui ad patriam tendit. Unde Dd. Aduena ego ſum apud te ⁊ peregrinus: ſicut ⁊c. Et ad Hebre.9. Non habemus h ⁊c. Geñ.47. Jacob dixit pharaoni. Dies peregrinationis mee centum.30. annorum parui ⁊ mali. Plato in Timeo. Tritum ſiquidem ⁊ ad omnes decantatū: hanc vitam peregrinationem eſſe quādā. Non debet hic peregrinus habere aliud ſtudium ꝙ̄ gradiendi ad paradiſuz: di far bn: di ſaluarſi: quia ad hoc natus eſt. Secunda conditio: non ferre theſauros mūdi: nec ſtudere diuitijs huius ſeculi. Unde Lactā. 7.c.1. Uirtutis autem via nō capit magna onera portantes. Anguſtus admodum trames eſt: per quem iuſtitia hominem deducit in celum. Hunc tenere non poteſt: niſi q fuerit expeditus ⁊ nudus. Ille. Tertia vt habeat bonam guidam. Que eſt hec: Reſpondeo: ſanctum ſacramentum miſſe. Qd nos dum hanc vitam erimus como bona guida animam noſtram deducit ad paradiſum. Ideo xp̄s nos hortatur faciamus communionem inquiens. Hoc facite in meam commemorationem. In quibus verbis de neceſſitate ſacramenti erit ſermo noſter hodiernus. Ubi tria per ordinē videbimus.

¶ Primum. dī neceſſitatis.
¶ Secundum. dī vtilitatis.
¶ Tertium. dī ſpūalitatis.

c Irca primum. Queritur dubium: Utrū fuit neceſſarium: inſtitui hoc ſacramentū: Reſpondeo ſm theologos. Tho.4.di.8.ar.5. Petrum de tar.4. di.6. Et Ric. ibidē di.8.ar.1.q.4. Qd fuit neceſſarium. Que neceſſitas probatur quadruplici medio.

¶ Primo. ratione.
¶ Secundo. auctoritate.
¶ Tertio. figura.
¶ Quarto. exemplo.

¶ Primo ⁊c: Que dicitur conſeruationis. Diuina prouidentia ſuas creaturas i tres gradus diſtinxit. Aliqua erat ſpūalis: vt angelus. Aliqua erat mixta: partiz corporalis. partim ſpūalis. vt homo. ex anima ⁊ corpore compoſitus. Aliqua ſimpliciter corporalis. vt animalia ſenſibilia. ⁊ omnia vegetabilia. Secundum quos gradus: eadem diuina ꝓuidentia: omibus illis de eorum vita prouidit. Angelis enim cibum ſpūalem plenum omni ſuauitate dedit: qd eſt videre diuinam eētiā ⁊ ea frui. ⁊ in ea quietari in eternum: Iuxta illud. Saciabor quum ⁊c. Ideo dixit angelus Tob.12. Cum eſſem vobiſcum per voluntatem dei. videbar quidem manducare ⁊ bibere: ſed ego cibo ⁊ potu inuiſibili vtor. ſcʒ diuina viſione. Secunda creatura: eſt beſtia: cui ꝑparauit herbas virentes: vt patet Geñ. 1. Tertia creatura: eſt homo mixtus corpore ⁊ anima. Ex parte corporis ⁊ anime: diuina prouidentia cibū materialem dat: ſine quo non viuit. In.1. de gñatione. phs. Omne viuenſ quādiu viuit: indiget alimēto: conuenienti ſue nature. Et.1. Polit. Sine neceſſarijs: impoſſibile eſt viuere. Quia calor naturalis conſumeret totum humidum radicale. Et in li. de cauſa longitudi ⁊ breuitatis vite. Duo ſunt principia vite noſtre: calidum naturale. ⁊ humidum radicale. Unde corpus indiget cibo conuenienti ſue nature. Or vulgo dicitur. Sacco vodo ⁊c. Et ſic corpus non poteſt eſſe ſine cibo Sic anima ſine cibo ſpūali viuere non poteſt. Qui eſt iſte cibus: Reſpondeo ꝙ ē ſacramentum altaris. De quo Io.6. Caro mea vere eſt cibus: ⁊ ſanguis meus vere ē potus. Et magr.4. diſt.8.c. vlti. Sicut panis pre ceteris cibis corpus reficit ⁊ ſuſtentat. ⁊ vinum hominem letificat: ſic caro xp̄i hominem interiorem plus ceteris grāijs ſpiritualiter reficit. Unde dicitur viaticum. q. reficiamentum. Qui panis poſitus eſt in menſa noue gratie. ſ. in altari. In celo genſ

nis. In vtero virginis fermentatus. In patibulo crucis coctus. Unde Ricar. in. 4. di. 8. ar. i. dicit. Qd inter cetera ſacramenta duo fuere neceſſaria. Primum fuit ſacramentum baptiſmi. per quod anima fit ſpōſa chriſti. de ſerua diaboli. Secundum eſt ſacramentuꝫ altaris: per quod anima roboratur in preſenti: vt deo vacet per contemplationem. Quod patet figura. 3. Re. 19. de Helia qui iens per deſertum: dormiuit ſub vmbra iuniperi. Cui angelus apparuit di. Surge. comede: grandis enim tibi reſtat via. Moraliter. Quis eſt iſte Helias: Eſt homo qui per viam huius mundi it. ⁊ premitur curis huius mundi. Triſtatur de filijs. de honoribus. de diuitijs. ne eat ad hoſpitale. Quo ſic feſſo, oportet detur ei panis ſacramentalis. Quo refitiato: poſſit ire ad montem paradiſi. De quo pane Jo. 8. Panis quem ego dabo caro mea eſt: pro mundi vita. Unde dicunt Theologi. Qd inter cetera beneficia homini collata: vnū fuit potiſſimum. vz: cōmunicatio corporis ſui. in viaticum ſpirituale quod nobis contulit in die cene. Magnum fuit creare celos. quatuor elementa. aquaꝫ de petra eijcere. mare diuidere. Sed maius. quando in ſacramento ſeipſuꝫ dedit. De conſe. di. 2. c. Nihil in ſacrificijs maiꝰ eē cepit ꝙ corpus ⁊ ſanguis chriſti. Nec vlla oblatio maior hac eſt: ſed omnes precellit. Unde ſm Innocen. triplici ratione in eccleſia repertum eſt. Prima vt ſit iugis memoria paſſionis chriſti. De conſecra. diſti. 2. c. Iteratur hoc myſterium: ob commemorationem paſſionis chriſti. ſicut ipſe ait. Hoc quotienſcūqꝫ agitis: in meam commemorationeꝫ facite. Secunda quia oportet ſemper medicinam eſſe paratam contra quotidiana peccata. Tertia vt anima recreetur cibo ſpirituali. qui in miſſa reperitur. De conſecra. di. 2. c. Utrū. Qr quotidie peccamus: ideo chriſtus quotidie myſtice pro nobis immolatur intra eccleſiam catholicam. Ideo chriſtus Jo. 6. Qui manducat hunc panem: viuet in eternuꝫ. De quo pane: propheta Dauid preuidens ex ſpiritu: dicit. Memoriam fecit mirabilium ſuorū ⁊c̄. Super quo Dominicꝰ Tolo. i verbo Dedit. Octo modis chriſtus ſe dedit homini in ſolatiuꝫ ſui. Primo in filium: pro nobis carnem aſſumendo. Iſa. Puer natus eſt nobis ⁊c̄. Secundo dedit ſe como noſtro compagno: conforмando el naſcer ſuo nobiſcuꝫ. Phil. 2. In ſimilitudinem hominum factꝰ: ⁊ habitu inuentus vt homo. Tertio dedit ſe ſicut magiſter: ꝑ doctrinaꝫ ⁊ predicatiōeꝫ. Jo. 13. Vos vocatis me magiſter ⁊c̄. Quarto dedit ſe ad exemplum bone vite. Unde dixit diſcipulis. Exēplū dedit vobis: vt ⁊c̄. Seguita illum o chriſtiane. qr non poteris falli. Eſt bona guida. Quinto dedit ſe ſicut patrem: per regenerationem. Jo. i. Dedit eis poteſtatem ⁊c̄. Sexto ſicut fratrem. Mat. 12. Quicunqꝫ fecerit voluntatem patris mei: ipſe meus frater ⁊ ſoror ⁊ mr̄. Septimo dedit ſe i holocauſtū. i. Cor. 6. Empti eſtis ⁊c̄. Octauo dedit ſe in cibuꝫ. Jo. 6. Caro mea ⁊c̄. Et Mat. 26. Accipite ⁊ manducate hoc ⁊c̄. Et Can. 6. Comedite amici mei ⁊ bibite. ⁊ inebriamini chariſſimi. De quo cibo. Dan. xi. Purga.

Da ogi a noy la quotidiana manna.
Senza laqual per queſto aſpro deſerto.
A drieto va chi di piu gir ſaffanna.

Et Thō. O res mirabilis manducat dominum pauper ſeruus ⁊ humilis. Quo cibo ſoror angela de fulgineo ordinis noſtri ſuſtentabatur. Que per. 12. ānos de licētia pape: continue hoc ſacramentum ſumebat nullum aliuꝫ cibuꝫ ſumens. Quod ideꝫ dī de Caterina Seſi. Sed merito querit dubium. Qua hora hoc ſacramentum fuit inſtitutum: Reſpondeo ꝙ die iouis: hora completorij. Et rō eſt tali die. qr hoc die virgo obtulit filium ſuum in templuꝫ. Et hoc die xp̄s aſcēdit celos. Et hoc die volucres celi ⁊ piſces maris creauit. Preterea ⁊ hora cōpletorij: qr hac hora: videtur mundus fuiſſe creatus. Quia prima dies dominica. primo facta eſt ex veſpe. 2° ex mane. Gen. i. ⁊ ideo a veſpera incepiſſe putatur. Unde pꝫ hoc ſacramentum fuiſſe neceſſariū. Qd vltimo probatur exemplo Uincentij hiſto: De quodam domino valde grato apud imperatorem Theodoſiuꝫ. Qui ex inuidia falſo ē ſibi accuſatus: ꝙ vellet terras ſuas dare in manu ſaracenoꝝ. Imperator autē inaudita parte: patibulo eſt ſuſpēſus. Die autē tertio cognatus eius pteriē s vt ipm

deponeret

deponeret: clamauit. Deponite me. Quia gr̄a Jesu xp̄i viuo. Conuocato populo ad tam mirum spectaculum. narrauit q̄ quotidie solebat dicere. 5. pater nr̄. Et tot Aue. Tria ad honorem passionis iesu xp̄i: ⁊. 5. vulnerum suorum. cum. 5. venis. Quartū obtuli angelo cui cōmissus sum. Quintum cum venia obtuli corpori xp̄i. ⁊ sacramēto altaris. Quod singulis diebus per mūdū conficitur: vt in fine vite mee: tanto viatico mererer cōmunicari. Uñ vtilitate illius sacramenti in vtroq̄ homine saluus sū. Unde patet primus.

Secundum principale dicitur ⁊c. Innocentius tertius de officio misse. 3. p. c. vlt. Et Alber. li. de officio misse addant. 5. vtilitates huius sacramenti.

¶ Prima. dī glorie adeptio.

¶ Secunda a peccatis preseruatio.

¶ Tertia a periculis liberatio.

¶ Quarta totius boni participatio.

¶ Quinta virtutum augmentatio.

¶ Circa primū ɔclusio est Tho. 3. p. q. 79. ar. 1. Qd sicut xp̄s veniens in mundum cōtulit mundo vitam gr̄e: iuxta illud Jo. 1. Gratia ⁊ veritas: per iesum xp̄m facta est. ita veniens in homine per sacramentum: operatur vitam glorie. Jo. 6. Qui manducat hunc panem viuet in eternum. Preterea idem Tho. addit. Qd illum effectū quem passio xp̄i fecit mundo: hoc sacramētum idem faciat in homine bene disposito. Jo. 6. Siquis manducauerit ex hoc pane: viuet in eternum Et magr̄. 4. di. 4. Nemo suis meritis potuit igredi padisū. Nec circuncisio nec baptismus aperit ianuam regni celestis: nisi hostia salutaris. Ille. Qd patet exemplis. Primo Ugonis de. s. Victo. Qui dum infirmaretur grauiter. ⁊ nullum sumeret cibum: petijt corpus xp̄i. Fratres autem nolētes eum ɔtristari. obtulerunt ei hostiam non consecratam. Quod ꝑpendens cepit clamare. Misereatur vestri deus. Cur me decipere voluistis: Iste non est deus meus. Ut autem obtulerunt ei sacramentum: ⁊ non volens recipere: oculis i celum leuatis. sic orauit. Ascendat fili⁹ ad patrem: ⁊ spūs reuertatur ad deum qui fecit illum. Inter hec verba: animam efflauit ⁊ sacramentū disparuit. Preterea exemplum hilarij episcopi Pictauiensis. cū eēt missus in exilium ab Arrianis in frigiā vltra mare. Filia sua Afra scripsit patri epistolam de Francia: dignaretur dare ei virum. Qui rescripsit q̄ erat ɔtentus: sed expectaret aduentum suum. Reuersus in patriam: filia petit promissum impleri. Respondit pater. Ueni cras in ecclesiam ⁊ eū tibi dabo. Sed prepara te diligenter. Filia in mane contulit se ad ecclesiā. Pater po post consecrationem fecit vocari ante se filiam. Tempus inquit venit filia dem tibi quod promisi. Esne contenta de illo quē tibi dedero: Ero inquit filia. Pater hostiā consecratam obtulit filie. interrogans an esset contenta accipere filium dei pro sponso: Dixit filia q̄ sic. Quo sumpto cecidit mortua ad pedes patris. Et sic ad celum volauit. ¶ Secunda vtilitas ⁊c. De conconse. di. 2. Cum omne crimen atq̄ peccatum: oblatis deo sacrificijs: deleatur. Et Innocen. de offō mis. 3. par. c. vlt°. dicit. Si digne sumatur eucharistia: a malo liberat. ⁊ confirmat in bono. venialia delet. ⁊ cauet mortalia. Que ɔclusio probatur ꝑ Tho. 4. di. 12. Et Jo. 6. Qui manducat me viuit propter me. s. vita gr̄e. Unde Ber. ordinauit q̄ monachi sepe se cōmunicarēt: vt sic a peccatis preseruarentur. Idem legitur de eo. Qui cum predicaret Meli: quedā mulier a diabolo fornicata: per. 6. menses continuos in ꝓprio lecto: viro ignorante. In. 7. autem mense: in se reuersa. expauit q̄ secū teneret demonem. Audiens po aduentum Ber. intimauit ei res. Quo audito. populo audiente ⁊ luminibus accēsis: publice anathematizauit demonem. ⁊ mulieri precepit faceret sepe cōmuniones. Qua nihil meli⁹ contra demonem ⁊ pcā. Qd faciens liberata est. ¶ Tertia vtilitas ⁊c. ps. Panis cor hominis confirmet. Idem. Si ambulauero ⁊c. vsq̄ eo. s. per sacramentum. Exemplum iudei pueri. Qui missus a patre in fornacē. eo q̄ se cōicarat cū alijs xp̄ianis. Liberat⁹ ē virtute illius sacramenti. Et pater exust⁹ est: in eadem. ¶ Quarta ⁊c. Alber. vbi supponit hanc mirabilē ɔclusionē: memoria retinēdā. Qd cū quis digne cōmunicat. fit particeps omniū bonoꝝ q̄ xp̄us operatus est in vita sua. Ieiunando. discurrendo.

orãdo. predicando. lachrymãdo. ⁊ quod
in die paraſceues ſuſtinuit. Preterea parti
cipat de omnibus bonis totius eccleſie: et
omniũ ſanctoꝝ qui ſunt in celo. ¶ Quinta
⁊c. Augmentatio certe oĩuꝫ virtutũ ſit. cha
ritatis. fidei. ſpei. Atteſtãte Th. Qui ad in-
ſtantiã Urbani pape: ſolus in eccl'ia officiũ
de hoc ſcr̃o ꝯpoſuit dicit. Quid precioſius
hoc ꝯuiuio eſſe poteſt. in quo peccata pur-
gantur. virtutes augentur. ⁊ mens omniuꝫ
ſpiritualiũ cariſmatũ impinguat:

Exiſum dr̃ ⁊c. Ex ſum. Conſ. lib. 2.
Ti. 2. q. 3. Quattuor ſunt gñа pſo-
naꝝ: que nõ poſſunt cõicari: nec re-
cipi debent ad cõionẽ. ¶ Primũ genꝰ: ſũt
publici vſurarij. q bona alioꝝ iniuſte vſur-
pant. Et ratio quare nõ poſſunt cõicare: qꝛ
ſunt excõicati a iure. Unde Ray. in ſum. d.
Quod curati debẽt facere tria. Primo nõ
debẽt recipere ad cõionem. Secũdo nõ re
cipere eoꝝ oblationem. Sed quel hec do-
na hec munera: deſtruũt mundũ. Tertio
dñt denegare eis eccl'iaſticã ſepulturã: vt pꝫ
etiã p ſacros cano. di. 46. c. Nullus. Extra
de vſuris. cº. Qꝛ. cº. Quã q̃ꝫ liº. 6. Sꝫ tal' vbi
debet poni: O ſacriſta domicilij. Mortuuſ
eſt talis vſurarius. Uis tua eccl'ia ſepeliri:
Clama nõ. Sic dic p oẽs ꝯuentus. Sꝫ vbi
dꝫ poni: Iere. 22. Sepultura aſini ſe. ⁊c. Ex
emplũ vſurarij qui ſub furca p aſinũ depo-
ſitus eſt. ¶ Secundũ ſunt oẽs concubine
⁊ meretrices q̃ actualr cum concubinarijs
ſtant. aut in eadẽ domo habitant. Et rõ eſt
Tho. 4. di. 9. ar. 3. di. Ad hoc ꝙ qs ſe digne
cõicet. oꝫ ꝙ duo habeat. Primũ vt xp̄o cõ
iungat p amorẽ. Talẽ amorem nõ hꝫ talis
vir. nec mulier. Sed ſibi inuicẽ. O pouero
xp̄o. Scd̃m eſt: vt mens cõmunicantꝭ ferat̃
actu in deũ: iuxta illd Eccleſie. Surſuꝫ cor-
da. Sed nõ poteſt talis facere: qꝛ p carnale
peccatũ mens humana deprimit̃: vt ad ſu-
perna ferri nõ poſſit. Sed dicis: Nunquid
poſſum tenere eã in domo. hñs voluntatẽ
nõ tangẽdi eam: Rñdeo ꝙ nõ. duplici rõe.
Primo. rõe mali exempli. Secundo rõe pe
riculi. Qꝛ vulgo dr̃. Ignis ppe paleã: non
bene ſtat. ¶ Tertiũ ⁊c. qbus cõio eſt dene-
ganda. ſunt luſores: q ad cartas ⁊ datos lu
dunt. qñ ducunt in ꝯſuetudinẽ. Exemplum
de muliere deuota: que poſt morteꝫ matris
orõnibus inſtabat. vt ſciret de ſtatu eius.
Apparuit ei di. Sum dãnata: qꝛ vixi de pe
cunijs acquiſitis per iniuſtum lucrum ludi.
¶ Quartũ genus hoĩum ſunt illi. q nõ ſũt
ꝯfeſſi: nec confiteri volunt in hac q̃drageſi
ma p ꝯſequẽs nec cõicari: qꝛ tales grauiſſi
me peccãt ſm̃ doc. quintuplici rõne. Primo
rõne offenſionis. Nã de illis q non recepe-
runt diſcipulos chriſti: dicitur Luc. x. Amẽ
dico vobis: ꝙ remiſſius erit in die illa ſodo
me q̃ꝫ illi ciuitati: que non recepit vos. Si
offendit tantum deum qui non recepit di-
ſcipulos chriſti. quantum offendit qui nec
ipſum chriſtum recipit: Quod facit ille pol
tronus qui confiteri non vult. Unde cõque
ritur Io. i. In propria venit ⁊ ſui ⁊c. ideſt
chriſtiani. redempti ſanguine chriſti: eo ꝙ
non receperunt. Secũdo ratione indiſpo
ſitionis. Quidam enim applaudũt ſibi di.
O pater. Melius eſt non recipere corpus
chriſti: q̃ꝫ indigne ꝯmunicare. Quãuis hoc
ſit verum. quia vt habetur Math. 15. Non
eſt bonũ ſumere panem filioꝝ. ideſt hoĩum
iuſtoꝝ ⁊c. Tamen valde debent contriſta-
ri. ꝙ ſint canes. ⁊ receptacula imũda. ⁊ va
ſa mortis. qui deberent eſſe vaſa gratie.
Tertio ratione ſubiectiõis. qui perſeuerat
in peccato. ſubijcit̃ diabolo. ⁊ expellit chri-
ſtum. quem non vult in ſe regnare. Quar
to ratione protectionis. Ambulans viam
periculoſam valde dolet ſi nõ habeat pro
tectorẽ. Homo eſt in via pericuIoſa inimi-
corum demonum: iuxta illud. Multi bellã
tes ⁊c. Unde indiget protectiõe. ſcilicet cõ
munionis. ⁊ ſacramẽto altaris. De quo Da
uid. Paraſti in conſpectu meo ⁊c. Eos ſcili
cet demones. qui tribu. ⁊c. hanc ꝓtectionẽ
fugit in preſentia pauper ſfortunatus pec-
cator. qui cõionem non intendit ſumere.
Quinto ratione excluſiõis. Qui dño hoſpi
tium negat: merito ⁊ ipſe denegabat illi ia-
nuam regni celeſtis. Luc. xº. Qui me eru-
buerit: hũc filiuſ ⁊c. Sed peccator q ꝯfiteri
⁊ cõmunicari nõ vult in hoc paſcha: hoſpi
tium denegat chriſto. Unde ⁊ ab ipſo dene
gabitur hoſpitium paradiſi. Prattica. Cuꝫ
habes ardire o pouerello in die ſancto pa
ſce ire ad menſam cum alijs: hauendote fa
cto ſchiauo diaboli. ⁊ non recepta vera cõ
munione: hoc ⁊c.

¶ In die

¶ In die paraſceues. Sermo de paſſione domini noſtri ieſu chriſti deuotiſſimus.

Hodie ſi vocez eiꝰ audieritiſ. nolite obdurare corda veſtra. pſal. 94. ¶ Quia gra dñi ē fundamētum oium virtutum ſine qua nemo opari poteſt opus meritoriuz vite eterne: vt dicitur Jo. 15. Sine me nihil poteſtis facere. Et de conſ. diſ. 4. c°. Placuit. Et Tho. 1. 2. q. 109. Jō opus eſt habere ipſam gratiam. Unde volēs more ſolito recurrere ad mariá. occurrit mihi Gabriel angelus d. Noli eam ſalutare: ſed ipſam dimitte. q2 añima eiꝰ in amaritudine eſt. 4. Re. 4. q2 ſi eam ſalutaueris Aue ab a: qꝫ eſt ſine. ⁊ ve deriuatuz: dicet noli dicere Aue: q2 mulier infelix ego ſum. 1. Re. 1°. Si dixeris Gratia plena. Reſpondet. imo amaritudine ⁊ doloribus plena. Dominus tecum. Reſpondet. immo eſt inter iudeos. Benedicta tu in mulieribus. imo maledicta ſum. Benedictus fructꝰ ventris tui. Reſpondet. imo maledictus iter iudeos. Unꝰ apellat eum maleſactorem, alius ſediciosū alius blaſſematorem: vt vermis ⁊ non homo. opprobrium hominum ⁊ abiectio plebis. Ex quo apparet cytharam illá angelice ſalutatōis eſſe ꝯuerſaz i luctū. Jō dimitte nec ſalutes o predicator. Sed nihilominus cum ea iuxta crucem maneas. Jpſam meditando. ipſam adorando. ipſá ſalutando. ⁊ eius auxiliū implorando ⁊ dicēdo. O crux aue ſpes vnica. hoc paſſionis tempore ⁊c. Et Adoramus te chriſte ⁊c. Hodie ſi ⁊c. ¶ Si oculo intellectus volumus hodie deuote contemplari acerbiſſimos doloreſ noſtri redemptoris: profecto inueniemꝰ qꝫ omnis creatura nos ad lachrymas inuitat Primo eccleſia que nigris induta ⁊ altaribus denudata. campanis ⁊ canticis letitie priuata. ſponſum ſuum plorat. Tre. 1. Plorans plorauit in nocte: ⁊ lachryme ſunt in maxillis eius. Non eſt qui conſoletur eaz.

Secundo ſol qui hodie ſuos abſcōdit radios Math. 27. A ſexta hora tenebre facte ſunt ſuper vniuerſam terram. Quod videns Dionyſius athēis dixit. Aut tota machina deſtruitur: aut deus nature patitur.

Tertio omnis creatura irrationalis. Hiero. ſuper Math. Omnis creatura compatitur chriſto morienti. Sol obſcuratur. Terra mouetur. Petre ſcinduntur. Uelum tēpli diuidit. Sepulchra aperiuntur. Quarto angeli. Jſa. 34. Angeli pacis amare flebunt. Quinto Maria virgo. Quá ſi pie voluerimus contemplari. Uidebimus eaz meſtaz. facie ſqualida. crinibus ſparſis. ante crucez ſtantem. ⁊ querula voce dicentē. O fili mi: quem de ſpiritu ſancto concepi: nunc inter latrōes te video. O pater eterne compatere matri: ⁊ tuum plange filiuz. O angelici ſpiritus: ⁊ vos plangite mecū. O corpora celeſtia plangite: qui vos creauit. O quattuor elemēta. O populi omneſ. O vidue. o virgines. o cōiugate. omneſ meaz plangite. Nec imerito hec dicebat. Ná omnes dolores partus ⁊ mortis hodie ſibi fuere reſeruati: q2 ſuper omnes dilexit filiū Jdeo ſtabat iuxta crucem ieſu mater Jo. 19. Sexto chriſtus q dixit. O vos omnes: qui tranſitis per viam attendite ⁊ videte: ſi eſt dolor ſicut dolor meus. Jdcirco quia mortuus eſt pro nobis peccatoribus debemus compati: nec debemus nos continere a lachrymis: ſed potius plangendo inuitare inſenſibiles creaturas: vt ſuo modo cōpatiātur filio virginis in cruce pendenti. Unde eccleſia hodie nigris veſtita dicit ſecularibus. Hodie ſi vocem eius ⁊c. O fideles mei ſi vocem ⁊c. ſ. ſeptez verborum: que dixit in cruce. Primū Pater ignoſce. Scdz Amen dico ⁊c. Tertiū Mulier ⁊c. Quartū Sitio. Quītū Heli ⁊c. Sextū Jn manꝰ ⁊c. Septimū Conſumatuz eſt. Jn quibus verbis. quinque erunt myſteria videnda.

¶ Primū. dicitur neceſſitatis.
¶ Secundū. dicitur acerbitatis.
¶ Tertiū. dicitur ſententiationis.
¶ Quartū. dicitur crucifixionis.
¶ Quintū. dicit depoſitionis.
¶ Primū. dicitur ⁊c. Queritur a doctoribz

Theologis. Utrum fuerit neceſſariū chriſtū mori pro humano genere: Rñdeo ſcḋm Tho. 3. p. q. 66. Ricar. in. 3. diſ. 20. ar. 1. Alexan. d' ales: in. 3. p. ſue ſūme. Anſelmū in li°. Cur deus hō. Qd' duplex eſt neceſſitas. Abſoluta. ⁊ cōditionata. Quo ad primam: nō fuit neceſſariū xp̄m mori. Et rō eſt. Q: cū deus ſit oipotens. alij erant modi ad ipm liberādū. In ps. 32. Dixit ⁊ facta ſunt. Idē. Oia quecūq; voluit fec. Et Mat. 14. Orabat patri. Abba pr̄ oia tibi poſſibilia ſunt. Uñ alij erāt modi ad ipm ⁊c. Unde Aug. lib. 13. de Tri. c. x. Si querit̄ vtrū alio modo potuerit genus humanum liberari q̄ per mortē filij dei: dicimus ⁊ aliū modū poſſibilem ei fuiſſe cuius poteſtati oia ſubiacēt. Sed ſi loqmur de ſcḋa neceſſitate: dicim⁹ nō fuiſſe meliorē modū q̄ qui erat inuiſibilis. immortalis. ipaſſibilis. viſibilis. mortalis. ⁊ paſſibilis efficeretur. Que neceſſitas probatur vera triplici ratione.

¶ Primo. ratione ſatiſfactionis.
¶ Secundo. ratione oſtenſionis.
¶ Tertio. ratione legittimationis.

¶ Primo ratiōe ſatiſfa. Concluſio ē cano. 14. q. 6. c. Si res aliena. Et extra de reg. iuris. Nō dimittit̄ peccatū ⁊c. Et Tho. in. 4. di. 15. Reſtitutio mali ablati ē neceſſaria ad ſalutē. Ad ꝓpoſitū. Adam fecit furtū in paradiſo. q: tulit de fructu. inuito dn̄o. Gen. 3. Unde nō poterat abſolui a peccato illo niſi prius ſatiſfaceret de furto. Satiſfacere aūt non poterat. Nec aliqua pura creatura: vt dicit Chriſo. ſuper Mat. Et Alex. de ales in. 3. ſen. Et hoc rōne infinitatis vt diximus dn̄ica pterita. Ideo erat neceſſarium xp̄m mori vt pro nobis pr̄i ſatiſfaceret. Uñ Iſa. 35. Deus ipſe veniet ⁊ ſaluabit nos. Et Dantes lib. tertio para.

Non potea lhomo ne termini ſoi
May ſatiſfar: per nō poter' ir chiuſo:
Cum humilita obediendo poi.
Quanto diſubbidiendo inteſo in ſuſo.
Et queſta la cagion perche lhom fue.
Da poter ſatiſfar da ſe diſchiuſo.
Dūque a dio conuenia col le vie ſue.
Ripar lhuom a ſua intera vita.
Dico collun: ouer con ambe due.

Et ſic pz prima ratio. Secūdo rōne oſtēſionis: vt homi oſtēderet amorē ⁊ charitatē quā illi habebat: q ꝓ eo mori voluit: vt ſic homo feruentius bene oparetur. Uñ apl's Ro. 5. Cōmēdat aūt deus charitatē ſuā in nobis: qm̄ cū eſſemus inimici. recōciliati ſumus deo. ſ. ꝓpter eius paſſionem. Et Jo. 3. Sic deus dilexit mundū vt filiū ſuū vnigenitum da. vt o. q. c. i. e. n. p. O imenſa bonitas ieſu xp̄i. q mori voluit ꝓ nobis. Unde Gre. in benedictiōe cerei. O mira circa nos ⁊c. Uñ bene iudei clamauerūt Pilato. Secundū legē dz mori. Scḋm ſcḋm Tho. 1. 2. q. 91. triplex ē lex: ſcḋz quas debebat mori: nec alit̄ fieri poterat. Prima lex eternalis. Secunda lex naturalis. Tertia lex diuinalis. Prima ⁊c. Ab eterno fuit p̄deſtinatū xp̄z mori. Ideo ſecundū hanc legē dicimus fuiſſe moriturū. Uñ Luc. 22. Filius qdē hoīs va. ſic ſcriptum eſt de illo. ſ. ab eterno. Et ex hoc aliq voluit vt dicit Alex. 3. p. q. 1. Qd' ſi Adam nō peccaſſet rōe huius predeſtinationis legis eterne: chriſtus incarnatus ⁊ mortuus fuiſſet. Igit̄ ſecundū legem eternā dz mori. Secunda lex eſt naturalis que ab Iſido. in 6. Ethy. ſic deſcribit̄. Qd' eſt qdā inſtinctus naturalis cōis oīum. Ex hoc naturali inſtinctu legimus in ſecūdo de aīalibus Alberti magni. q ſūt quedā aīalia que iſtinctu naturali inducta. ſibi ipſis mortē procurāt vt pz de Fenice. Que poſt quingentos annos cū ſit auis ſola: igne ſucceniſo ⁊ ſibi parato ſeipſam ꝓijcit ⁊ occidit. Preterea ⁊ Pellicanus ſeipſum roſtro occidit: ⁊ ſanguinē d' gutture emittit: vt filios ſuos foueat. Nam ſerpēs pſequit̄ Pelicanū ⁊ dū abeſt nidū intrat ⁊ pullos occidit. Pelicanus rediens tribus dieb⁹ pullos ſuos plangit: tertio die roſtro ſe vulnerat: ⁊ de ſanguine ſuo aſpgit ⁊ viuificat. Ita xp̄s bñdict⁹ filios ſuos ſanguine viuificat a diabolo occiſos atq; fouet. Secundū legē hanc naturalē dz mori. Tertia lex ⁊c. Uetus teſtamentū clamat. Clamāt patriarche. clamant prophete oēs xp̄m mori debere. Ut propheta ꝓ dicta impleantur: oportet mori. O ieſu benigne.

¶ Tertio rōe ⁊c. Uolūt iuriſte. C. de accuſa. Et cano. 14. q. 1. c. Silueſter. Qui ex adulterio eſt natus: nō eſt capax hereditaţ niſi legitimet̄. Ad ꝓpoſitū. Uſq; ad hanc diez ex peccato p̄moꝝ parentū: natura effecta ē ſpuria. Dd' in ps. Ego ſcḋus tu⁹ ſum ⁊c. Et

philoſophus

phs. Natura hūana multiplr ē ancilla. Sz hodie xps p suū sanguinē legitti auit nos: ⁊ capaces fecit hereditatis eterne. Unde poeta vulgaris.
Per levarlo el excesso de lhomo rio/
Conuien morir el ver fiol de dio.
Chino el padre cū lhomo a far pace.
Et aspra morte de christo verace.
Et sic pz rōib⁹ xpm mori necessariū fuisse. Uñ dr. Hodie ⁊c. Incip ordo historie pas siōis. Cū.n. xps bñdict⁹ fecisset illd miracu lū miro mō stupēdū de suscitatiōe Lazari feria .6. añ dñica3 de pas. vt sūt hodie dies 15. Fuit āt adeo oib⁹ notū: ꝙ iudei ieceperūt inidere xpo: eo ꝙ ppl's ex miracul' ⁊ vita bo na. eum seqbatur. Uñ videntes pharisei ⁊ scribe signa magna ⁊ lazari miraculū inui debāt q inidia erāt pleni. Qz iurta Hiero. i epitaphio. s. Pau. Sp ꝟtutes ꝑseqt inidia. Ipse quoqz dñs nr iesus xps zelo iudeorū crucifir⁹ ē. Stati post. 6. feriā ꝯgregati sunt i domo Cayphe. qui erat pōtifer anni illi⁹ ⁊ pplm regebat āno illo. Et direrūt illd Jo. xi. Quid facim⁹: qz h hō mlta signa fac: Si di mittim⁹ eū sic. oēs credēt i eū. ⁊ veniēt Ro mani ⁊ tollēt locū nr3 ⁊ gētē. Scdm Th. in Cath. Romani ordinauerūt vt null⁹ rex cō stitueret nisi ꝑnt ipsi mādarēt. Et io timue rūt ꝙ si romani audirēt ꝙ xp3 regē ꝯstitererēt venirēt ⁊ locū ⁊ gētē acciperēt: eo ꝙ pactū fecerāt cū romāis si bñdi aliū regē ꝗ Cesa rē. Unus āt ex eis Cay. noie surgens dixit. Uos nescit qcqz nec cogitat. Expedit. n. vt vn⁹ hō moriat p pplo ⁊ nō tota gēs peat. Aliā intētiōe3 hūit Cay. aliā spūs sctūs. In tēdebat Cay. vt xps occideret p rinsiꝗ a ro manis captiuarent. Spūs āt sctūs: q pos suū pphauit itellexit expedire vt xps occi deret vt hō libaret ꝺ manu dia. Ab illo āt die cogitauerūt eū inficere. Uñ ad cōsiliu3 illius Cay. ꝯcordauerūt ꝙ mori ꝺberet. De hoc ꝯsilio dr p os dd ps. 54. Cōsiliū fecerūt i vnū. Et Jo. xi. Collegerūt pontifices ⁊ pha risei ꝯsiliū aduersum xpm. Scribit in decre tis. xi. q. 5. c. Paup. Q ꝟ i oi ꝯsilio vbi agitur de crimine aduertat ne ꝯdēnetur innocēs: ne ꝑtermittatur ordo iuris: ne in alo iudi cis fit iracundia. Sed in ꝯsilio isto p totum oppositū fuit. Ideo fuit iniquū ⁊ iniustu3. De hoc ꝯsilio impleta est pphia. et figura. Primo pphia. Isa. 30. Ue filij desertores vt faceretis consiliū s3 nō ex me ⁊ ordiremi ni telā ⁊ nō per spiritū meū. Secundo figu ra. Gen. 37. de Joseph. Ecce somniator ve nit venite occidamus eū ⁊c. Unde cōpara tur Aui paradisi. de qua Alber. 13. de aial bus que ab oibus auibus auide audit pp dulcem cantū: nisi quidā serpētes q fugiūt in cauernis. Moralit. Hec auis est xps: q dulciter cantauit in sermonibus suis. quos libenter audiebant ꝑsone timorate. Sz ser pentes. i. pharisei ⁊ scribe qui nō poterant ipm audire fugiebant eū ⁊ in latibulis cō silia faciebant. Unde ipse p os Dauid: i ps. 40. d. Uerbum iniquū constituerūt ad uersum me. Et hoc consilio. illa dñica dici tur de passione: qz tunc christi mors fuit or dinata. Sciens aūt iesus ꝙ eius mors fue rat ordiata quē nil latet. Heb. 14. Omnia nuda ⁊ apta sunt ⁊c. In ps. Dñs scit cogi tationes hoium ⁊c. de ptibus illis abscessit ⁊ abscondit se in quodā deserto: quod erat iuxta ciuitatē noie Effren: qz nondum erat hora eius ⁊ ibi manebat cū apostolis suis. Rex aūt Abagarus qui lepra maxima de tinebatur sciens xpm ibidem esse misit litte ras dicēs. Abagarus Eucanie frater Jesu saluatori nro salutem. Intellexi ꝙ sine me dicinis infirmos sanas. mortuos suscitas. cecos illuminas. Uñ de duobus vnū credo aut ꝙ sis deus in forma hominis. aut filius dei. Ideo rogo vt ad me venias dimissis iu deis: ⁊ te cū meis honorabo. Tūc iesus rñ dit. De hoc ꝙ credis de me bñ facis: qz be ati q nō viderunt ⁊ crediderunt. Uenire āt ad te nō possum: qz oportet opus obedien tie patris mei implere qui me misit: tamen breui mittā vnū ex meis apostolis. q cura bit te a lep tua. Et ille fuit. b. Thade⁹. In isto igit deserto stetit vsqz ad sabbatū. quod est añ palmap dñicam. In isto sabbato re cessit ⁊ cepit venire ꝟsus hierlm. Et veniē do trāsiuit p ptes Samarie ⁊ Galilee. Dice batqz aplis suis vt habet Mat. 20. ⁊ Luc. 18. Ecce ascēdimus hierosolimā: ⁊ ꝯsuma bunt oia q scripta sunt de filio hois. Sicut ad amicos suos suam reuelat passionem. Cur dixit de filio hominis ⁊ nō de filio dei. Rñdeo sm Tho. in Cathe. ꝙ ea q scripta erant de eius passiōe: ad eius humanitatē pertinebant: que sola passa est. Sequitur. Tradetur enim gētibus. i. phariseis. Tra

detur a iudá. ⁊ iudeis. a pilato. Et illudeť.
Primo ab herode. Scđo a pilato. ⁊ militi-
bus. Tertio a iudeis. Uah qui ⁊c̄. Et nõ in
tellexerunt verbum. Quare hoc. cū eſſent
verba leuia? Reſpondeo ſm Tho. vt ſup.
Quod tribus rationibus. Primo quia ni-
mis amabāt eum. Ideo eius mortem audi
re non poterant. Sicut mater que filiū di
ligit nimis tenere: non poteſt audire verbū
de eius ſeparatione. Secundo q2 credebāt
verum eſſe deum. Unde ſuſpicari non pote
rant ipſum fore moriturum. Tertio q2 cre-
debant ipſū parabolice loqui ſicut ipſe fa
ciebat. Deuenit tandum Bethaniam ad
caſtrū Marthe. In hoc poſſumus videre
ꝙ mortē propria voluntate ſuſtinuit. Un
de de hoc aduentu impleta eſt duplex pro
phetia. Pria Iſa. 53. Oblatus eſt: q2 ipſe
voluit. Secundo Dď in. ps. 39. Facere tu-
am voluntatem deus meus volui. In Be-
thania erat mater ſua. Quem videns ait.
Bene veniat filius meus: quem non vidi
iam pluribus diebus. Simon ꝓ leproſus
quem dominus ſanauerat. fecit Chriſto.
aplis. ⁊ Lazaro conuiuiū grande. In quo
erant plures iudei qui illuc venerant. vt la
zarum ſuſcitatum viderent: ⁊ audirent ali-
quid de alia vita. Lazarus autem loque-
batur de alia vita. De paradiſo. inferno.
⁊ ſimilibus. Et xp̄o exiſtente in cena cum
apoſtolis. Maria magdalena accepit vas
vnguento precioſo plenum. ⁊ effudit ſuper
caput Ieſu. ⁊ vnxit pedē eius ⁊ exterſit ca
pillis ſuis. Et domus impleta eſt melliflno
odore illo. Sed queriť dubiū. Cur mag
dalena non fecit hanc vnctionem ante ce-
nam vel poſt? Reſpondeo ſm Augu. lib. de
verbis domini. Quia iudei qui venerunt
ad videndum Lazarum ipſum interroga-
bāt de alia vita ⁊ de morte. Et ſi dolor mor
tis erat ita magnus: Iuxta illď phi. 3. Ethi.
Mors ē vltimū terribilium. Et lazarus di
cebat ꝙ non eſt creatura viuens que poſ-
ſet imaginari illum dolorem. Tunc chriſtꝰ
audiens ⁊ ſciens ꝙ cito debebat probare
illum dolorem mortis fortiter cepit ſudare
⁊ tremere: quia erat homo ſicut nos. quo
ad humanitatem. Et quia Maria magda
lena hec viderat. accepit vnguentum vt eū
confortaret. Unde eum vnxit: quia ab eo
ſepe audierat illum moriturum. De hac ſa
cra vnctione impleta eſt prophetia. Dan.
9°. Septuaginta hebdomade abbreuiate
ſunt ſuper populum tuum vt deleať iniqui
tas ⁊ finem accipiat peccatum. ⁊ vngatur
ſanctus ſanctorum. Uidens autem iudas
vnguenti effuſionem: cum poſſet vendi q2
erat magni valoris vertit ſe ad alios di-
cens. Ut qđ perditio hec vnguēti facta ē?
Aliq̄ idignabanť ꝑꝑ pauperes: qbꝰ iudas
perſuaſerat. Iudas dicebat ꝓpter lucrū
quia fur erat ⁊ loculos habens: ea que mit
tebantur ipſe portabat. Habebat enim
vxorem ⁊ filios quibus dabat iſta bona q̄
furabatur. Sciens ieſus indignationem iu
de ⁊ aliorū dixit. Ut quid moleſti eſtis hu
ic mulieri? Opus enim bonum operata eſt
in me. q. d. Hoc fecit ex intentione pietatis
Quia xp̄s inquantum homo pauper fuit:
hoc fuit opus pietatis. Inquantum vero
deus opus fuit deuotionis. Et melius fuit
hoc facere xp̄o: q̄ alijs pauperibus. Unde
dixit. Pauperes ſemper habebitis vobiſcū
me autem non ſemper habebitis. ſ. ad pre-
ſentiam corporalem quomodo nunc. Pre-
uenit vngere corpus meum in ſepulturam.
quaſi dicat. hoc fecit ad prebendum talem
deuotionem qualis ſolet dari corporibus
ſepeliendis. Unde non debetis murmura-
re. Quando apoſtoli hoc audierunt peni-
tentiam egerunt: Iuda excepto. Iudas au
tem cogitabat quomodo poſſet lucrari va
lorem vnguenti effuſi. Ueniente autem do
minica oliuarum: de mane chriſtus receſſit
de Bethāia ⁊ ibat verſus hieruſalem cum
apoſtolis ſuis. Et cū appropiquaſſet Beth
phage iuxta montem oliuarum que eſt vil-
la: vocauit Petrum ⁊ Philippum dicens.
Ite in caſtellum quod contra vos eſt. Ca-
ſtellum hoc erat hieruſalem. Sed queritur
quare non dixit ciuitatē. cū eēt metropoli
tana ciuitas? Reſpondeo ſm Tho. vbi ſu
pra. ꝙ duplici rōne. Prima ſm phm in poli
ticis. q2 ciuitas dī a ciuiū vnitate: vnione
ſꝑata erat. ⁊ mario erat odio repleta. Se-
cūda rō. q2 reducēda erat in modū caſtri
ꝑꝑ xp̄i paſſionem a Tito ⁊ Veſpeſiano ro
manis. Inuenietis aſinam. Iſta erat ꝑpu
tata paupibꝰ ad aq̄ accipiēdā q2 ciuitas i
mõte ſita erat. De iſta aſina ipleta ē ꝓphia
Zach. 9.

Zacha.9. Ecce rex tuus venit tibi manſue/
tus ſedens ſuper aſinam. Que aſina ſpiri/
tualiter ſignificabat naturam humanaʒ q̄
erat ligata in manu diaboli. Unde ipſam
deduxerunt ad xp̄m. Interim noue vadūt
hierl'em: q̄ ieſus nazarenus venit hierl'em.
Statiʒ pu͛i ꝛ magni obuiā xp̄o agminatiʒ
occurrerunt: vt illū honorarēt. q2 ſteterant
plures dies q̄ ipſum non viderant. Eūdo
pueri clamare ceperunt. O ſanna filio dd̄
ꝛc. Cum ramis in via ꝛ veſtimentiſ aſſocia
batur. Et fuit maior honor q̄ʒ vnq̄ʒ habue/
rit in preſenti vita. Phariſei hoc videntes
murmurabant aduerſus apoſtolos: quib9
dixit chriſtus. Sinite illos. Quia ſi pueri ta
cebunt: lapides clamabunt. Appropinq̄ʒs
autem ciuitati fleuit ſuper illam dicēs. Si
cognouiſſes ꝛc. Secundū ſententiam Th.
vbi ſupra. ſex vicibus fleuit piiſſimus ieſus
in preſenti vita. Primo: in ſua natiuitate.
Sap̄.7. Primam vocē ſimilem oibus emi
ſi plorans. 2° in circumciſione. 3° in mor/
te laçari. 4° ſuper ciuitatem hodie. 5°
cuʒ lachrymis ꝛ clamore in cruce. Hebr.5°.
Cum clamore valido ꝛ lachrymis offerēs.
6° inde peccatum. Cum vidiſſet eum ait
euangeliſta: turbatus eſt. ſ. ieſus. Super q̄
Aug. Dominus noſter delictuʒ inde fleuit.
O quanta dei miſericordia. Traditur pro
traditore dolet: proditus pro ꝓditore tur/
bat. Sed quare fleuit ſuper ciuitatē: Re
ſpondeo q̄ duplici de cauſa. Prima ꝓpter
ciuitateʒ que debebat funditus euerti. Se
cunda ſuper ſeipſum fleuit: conſiderans cō
fuſionem que debebat ſequi, que fuit iuxta
quinq̄ʒ honores. Primus fuit honor obe/
dientie apoſtolorū ad ſoluendum aſinam.
Confuſio ſequitur: quia eum negauerunt.
Secundus honor: q2 populus eum aſſocia
uit. Confuſio ſequitur: q2 hodie aſſociaue/
runt eum extra ciuitatem. poſita ſuper hūe
ros cruce. Tertius: q2 populus cum ramis
comitatus eſt. Confuſio ſequitur: quia ra/
mis ꝛ flagellis fuit crudeliter flagellatus.
Quartus. veſtimentorum ſuppoſitio. Cōfuſio
ſequitur: quia fuit denudat9 in cruce. Quin
tus fuit laus ꝛ cantus. d. O ſanna filio da/
uid. Confuſio ſequitur: q2 oēs in die vene
ris ſancta clamauere. Crucifige ꝛc. Tolle
eum. Uah qui deſtruis ꝛc. Quid ergo mirū
ſi dominus fleuit cum honoraretur: Iuſtuſ
enim ꝛ prudens cū honoratur. non gaudet
ſed timet. ſciens q̄ gloria mundi huius ci/
to tranſit. Unde Señ. Omnis fortune feli/
citas inſtabilis eſt. Et Boe. de cō. Quid me
felicem totiens iactaſtis amici: Qui ceci/
dit: ſtabili non erat ille gradu. Et Uulg.

Conuien chal lachrimar lalma conſenta
A li ochi triſti per langiuſta dolia:
Chel iuſto pianto ſo quanto contenta
A chi ha virtu ſegue honore:
Licito e il pianto per cotal dolore
A chi fu felice ꝛ e caduto.

Sequitur. Intrā
te ieſu ciuitatem cōmota eſt ciuitas dicēs.
Quis eſt hic: Dicitur eis. Ieſus nazaren9.
Iuit in templū prius: quia Matth.7. Pri/
mum querite regnum dei. Et inuenit q̄ ibi
fiebat mercatum. Iratus flagellum fecit ꝛ
dixit eis. Scriptum eſt enim. Domus mea
domus orationis vocabitur. Uos autē ꝛc.
Auferte iſta hinc: ꝛ eiecit eos de templo.
Super quo dicit Hiero. q̄ nunquam legi/
mus chriſtum iraʒ oſtendiſſe niſi hic. Mul
ta enim opprobria ſepe audiuit ꝛ nunquā
vindictam expetiit: niſi modo. Et ratio hec
eſt. Quia ille alie iniurie erāt ſue proprie.
ideo eas vindicare noluit. Iſta auteʒ erat
patris iniuria. Ut daret exempluʒ q̄ i pro
priis iniuriis patientiam ſeruemus. Sed i
his que ſunt dei non. Sed queritur. Mirū
quomodo iudei talia ſuſtinerent: Rñdeo
ſm Tho. vbi ſupra. Quia de facie chriſti
exibat quidam fulgor mirabilis qui omneſ
intrinſecus conuertebat. Unde nullus con
tradicere audebat. Immediate hoc facto
cepit predicare: ꝛ acceſſerūt ad eum plures
infirmi ꝛ ſanauit eoſ. Ubi dicit Aug. in lib.
de conſenſu euange. Quod chriſtus tanta
miracula fecit in his tribus diebus: quāta
fecerat tempore elapſo. Uidētes hoc pha/
riſei acceſſerunt ad ieſum dicentes. Qd̄ ſi/
gnum oſtendis nobis: q2 hec facis: Tūc ie/
ſus volens oſtendere ſuam mortē dixit eiſ.
Soluite: ideſt ſoluetis templum hoc per
mortem: ꝛ in triduo excitabo illud. i. tertia
die. cum a mortuis reſurgam. Et tūc appa/
rebit vere q̄ ſum deus: ꝛ q̄ mihi ꝑtinet ha
bere curam de templo meo ꝛ domo patris
mei. Iudei non intelligentes dixerūt. Qua
draginta annis edificatum eſt templū hoc

ꝛc̄. Non intelligebant de ꝛc̄. Facto autem
veſpere iterum rediit in Bethaniá ad do-
mū Lazari ⁊ ſoroꝝ: q2 forte nullus eum in
hieruſalem inuitauit ad prandendū. Feria
ſecunda poſt palmaꝝ ramos. venit iterū ie
ſus in templum ⁊ cepit predicare de die iu
dicij. Erunt ſigna ꝛc̄. et predixit illa ſigna q̄
preuenient iudicium. ⁊ hoc totum vt timo-
re iudeos deterreret a peccato: ⁊ poſtmodū
miracula fecit. Itemq3 rediit in Bethaniā.
Feria tertia venit de Bethania in templū
⁊ ibi predixit ſuam paſſionem dicens. Si
exaltatus fuero a terra. ſcilicet ſuper crucē
omnia traham ad me ipſum. Tunc iudei
obtulerunt mulierem in adulterio depre-
henſam ⁊ ipſum examinauerunt: vt in ſer-
mone illum comprehenderent. Magiſter
modo hec mulier ꝛc̄. Et ieſus. Qui ſine pec
cato eſt veſtrum ꝛc̄. Unde abſoluit eam di
cens. Uade ⁊ noli amplius peccare. Unde
ſubiunxit iudeis. Amodo non me videbitiſ
donec dicatis. Bñdictuſ ꝛc̄. Receſſit ab eis
et iterum venit in Bethaniam: ⁊ ſtetit ibi
per totam diem Mercurij. Principes autē
ſacerdotum videntes Ieſum abiiſſe: habē
tes in memoria verbū illud quod dixerat
Non me videbitis: putauerūtq3 vellet ſub
terfugere ab eis. Congregati ſunt feria. 4.
mercurij in atrium principis Cayphe: ⁊ ibi
conſilium fecerunt vt Ieſum dolo tenerēt
⁊ occiderent. Nō de morte conſilium: quia
iam ordinata erat: ſed de modo capiendi.
Unde dicebant adinuicem. Non in die fe-
ſto: ne populus qui ipſum diligit adiuuet.
Alij dicebant in die feſto hora cene: quoni-
am omnes ſunt in domo. Sed deo inſpiran
te ſtatutum eſt: q3 ea die qua agnus debe-
bat immolari. ſcilicet in die Paraſceues.
Tunc iudas ſcarioth audiens hos congre
gatos abiit ad eos in die mercurij: ⁊ in con
cilio locutus eſt principibus dicens. Quid
vultis mihi dare ⁊ ego eum vobis tradā?
In voluntate eorum poſuit preciū: ad mo
dum latronum volētium de rebus furtiuis
ſe expedire. Qui audientes: gauiſi ſunt. At
illi obtulerunt ei triginta argenteos. Dies
mercurij carnes comedi non debent: q2 eo
die vendita eſt caro chriſti. O iuda peruer
ſe: vt quid vendis dominū tuum? O iuda
quam retributionē facis illi qui te de mun
do vocauit. peccatum dimiſit. procuratorē
te conſtituit. miracula faciendi poteſtatem
tribuit? Super quo clamat Bernar. O in-
da mercator peſſime. O proditor auariſſi-
me: cur non petiiſti a matre triginta argen-
teos? Et quia paupercula erat aut mendi
caſſet aut ſeipſam potius vendidiſſet: de-
diſſetq3 tibi precium ne filium ſuum prode
res innocentem. Hec ille. De hac prodicio-
ne impleta eſt prophetia ⁊ figura. Primo
prophetia. Zach. xi. Appenderunt mercedē
meam .30. argenteos. Secūdo figura. Gñ.
37. de Ioſeph: quādo fuit a fratribus ſuis
venditus Hiſmaelitis .30. argenteis. Goto-
fredus viterbienſis in ſuo Pantheon dicit
de iſtis argenteis. Quod rex aſſyriorū Ni
nus fecit fieri hos denarios eis impreſſa fi-
gura regia. Qui nūmi venerūt ad manus
abrae ⁊ eos portauit in Canaam quando
iuit cū Sarra vxore: de quib9 emit agros.
His etiam eſt emptus Ioſeph ab Hiſma-
helitis. Quos tenuit Phares in capſa ſua
Regina auſtri obtulit eos in templo dñi.
Quos Nabuchodonoſor expoliato tēplo
detulit in Babiloniā: ⁊ dedit ſtipendiariis
ſuis: ⁊ illi regibus ſabba. ⁊ illi ad natū ſie
le chriſto obtulerunt. ſcilicet aurum. Dicit
aurum: q2 antiquitus omne metallū. argē
tū. vocabatur etiā auꝝ. Ex his pecuniis
venditus eſt chriſtus. Hec ille. Ad ppoſitū
iudas autē ex hoc querebat opportunita-
tem vt illum traderet. Cras inquit eis ve-
niam ad vos quando videbo horam ⁊ in
omnibus dirigam vos: vt nō erretis. Et do
vobis hoc ſignum captionis. Quēcunq3 oſ
culatus fuero ꝛc̄. Et hoc dixit propter Ia-
cobum minorē chriſto ſimilē. Pulchra me
ditatio. In hac eadem die cenauit domi-
dic. ſ. Mercurij: cum diſcipulis ſuis in do-
mo marie: ⁊ marthe: ⁊ mater eius cū aliis
mulieribus in alia parte domus. Magda-
lena miniſtrās domino rogabat dicēs. Ma
giſter ſitis memor q3 faciatis hoc paſcha no-
biſcū nec denegetis. Quo nullatenus acqe
ſcente ſed dicente: q3 in hieruſalem faceret
paſcha. Illa cum fletu recedens vadit ad
dominam ⁊ his ei narratis: rogat vt ipſa ro
get ipſum: vt. ſ. paſcha cū eis faciat. Cena
facta vadit Ieſus ad matrē ei pbens ſuā
preſentiā quā breui tpis ſpatio ſubtrahe-
re volebat.

revolebat. Tunc Magdalena vadit ⁊ ad
pedes eorum ſe ponit.d.Marie. O dña inuitabam
magiſtrū noſtrum vt hic faceret paſcha.
Ipſe vult ire in hieruſalē. Uere capietur
ibi a iudeis. Non permittatis eum ire.
Ad quē mater. Fili mi rogo vt nobiſcum
maneas.ne capiaris a iudeiſ. Dicit chriſt⁹.
Nō poſſum:o mater mea. Impleri oportet
illud propter qđ a patre miſſus ſum. His
colloquentibus q꞉ feria.5.in mane debebat
comedi de agno paſchali: prout erat preceptum
in Leuitico.xij. Dicunt apoſtoli ad
xp̄m. Ubi vis paremus tibi comedere paſcha:
quia.ſ.non habebam domum. Et ait
ieſus. Ite in ciuitatem ad quendā: ⁊ occurret
vobis homo amphoram aque baiulās.
Sequimini eum ⁊ dicite. Magiſter dicit.
Ubi eſt locus vbi paſcha cū diſcipulis meis
manducem? Et ipſe oſtē det vobis cenaculum
grande: ideſt vnam magnam ſalam
⁊ ibi parate: que ſunt neceſſaria. Intrātes
domū cuiuſdam viri probi qui erat theſaurarius
⁊ conſeruator omniū iocalium Herodis
regis. Itaq꞉ ſub cuſtodia ſua habebat
vaſa argentea ⁊ catinū vnde cōmunicauit.
Obtulit domum ⁊ catinum ⁊ omnia
neceſſaria apoſtolis. Sciens autem Jeſus
ꝙ hora venit vt trāſeat đ hoc mūdo ad patrem.
Et volens in hieruſalez ire ad paſcha
comedendū cum apoſtolis ſuis matrē ſecrete
vocauit dicens. Mater mea dulciſſima
audi me oro patienter. Scis.n. ꝙ impleri
oportet qđ per oracula ꝓphetarum de me ſcriptum
eſt. Neceſſe eſt me mori.pro ſalute humani
generis. Et nunc eſt tēpus imolatōis
mee. Ideo o mater mea noli dolorem demeperciperere:
iam confidas q꞉ pro certo reuertar
ad te. Et tertia die reſurgā. In monte
ſyon craſtina die faciā paſcha cum diſcipulis
meis. Jam mater mea conſiliū factuz
eſt me a iudeis: vt moriar. Jam venditus
ſum a iuda.30.denarijs. Ideo audiens hoc
pia mater clamare cepit. O iſeliciſſima mater
quomodo hoc ſuſtinere potero? Audi fili
mi ſi placet. Tota concuſſa ſum ad vocē
iſtam ⁊ cor meū dereliquit me. Uideo mortem
tuam reuocabilem eſſe qđ probo pluribus
ratiōibus: nec te mori oportet. Primo
ratiōe iuſticie. Juſtitia habet premiare
bonos ⁊ punire malos: vt pz.xij.q.2.c.Cum
deuotiſſimā. Et.ff.de iuſtitia ⁊ iure.l.Juſtitia.
Et.C.de offi.rectoris prouincie.l.virtutum.
Boni ſunt remunerandi: mali vero
puniendi. Tu es ſanctus ⁊ bonus ⁊ nunꝗ
malū feciſti, ſecunde Petri.2°.qui peccatū
nō fecit ⁊c. Jo.8. Quis ex vobis arguet ⁊c.
Non de peccato cordis.oris.operis.omiſſionis.
Ideo mori non debes imo viuere cuz
honore propter tuas virtutes ⁊ tuaz ſanctitatem.
Secundo eſt rōne ſcripture. Scriptura
enim dicit Exodi.23. Innocentem et
iuſtū nō occides. Sz tu es innocētiſſimus.
Igitur non debes mori precipue morte violenta.
Tertio ratione culpe. Scriptum
eſt Ezechi.18. Anima que peccauerit: ipſa
morietur. Sz tu fili nunꝗ peccaſti. Nō peccato
originali. quia de ſpiritu ſancto ⁊c.
Non mortali. Quarto ratiōe fame. Un⁹
quiſq꞉ dz ꝯſeruare famā ſuā ꝗtū pt. Eccli.
41. Curā habe đ bono noie. Et Prouer.21.
Melius eſt bonū noie ꝗ diuitie multe. Eccles.7.
Melius ē nomē bonū ꝗ ꝓcioſa vnguēta.
Th.22.q.73.ar.2. Inter res tpales
fama videt̄ ꝓcioſior. Et philo.6.Ethi. Oēs
honorē appetūt. In li°. Iconi. Multo grau⁹
fert aliqs ſi honore ſuo priuet̄: ꝗ ſi bona
ſua auferantur. Ad propoſitum. Tibi
maxima infamia erit. Et que feciſti cū tanto
labore erunt perdita. Quale ſcandalum
erit de te? Ad hoc euitandum: non oportet
mori. Quinto eſt rōne reuerentie. Scriptum
eſt Exodi.20. Honora patrem tuum
⁊ matrem tuam. Nam honor filij eſt honor
patris ⁊ matris. Et econuerſo. Confuſio filij
eſt confuſio parentum: ſicut de filiis qui
in furca ſuſpenduntur. Quale vituperium
erit mihi o fili mi: ſi tanꝗ reus eris crucifixus?
Ideo non debes facere talē mortē.ne
matri vituperiū fit. Sexto eſt rōe amicicie.
Officiū ꝓe amicitie ē amico dare ꝯſolationē
in tribulatiōibus: nō dolorē.ff.de offi.
ꝓſidis.l.diuis. Afflicto nō ē dāda afflictio:
ſed potius ei⁹ miſerie miſerēdū eſt. Igit̄ ſi
ad mortē propas fili mi: adiūgis dolorē dolori
mr̄i tue. Iſtis ſex rōnibus non videt̄ ꝙ
mortē ſubire debeas. Audiens aūt xp̄s talia
mr̄is ſue: voce lachrymabili dixit: q꞉ mr̄ez
videbat meſtam. Mater mea opus eſt vt
moriar. Quam opportunitatem tibi oſtendo
ſex rationibus contra tuas. ¶ Prima

ratione diuine miſericordie. In operibus dei: iuſtitia ⁊ miſericordia debet reperiri. ps.8. Miſericordia ⁊ veritas obuia. ſibi: iuſtitia ⁊ pax oſculate ſunt. Iuſtitia oſtenſa eſt in primis parentibus: qui fuerunt expulſi de paradiſo terreſtri propter peccatū inobedientie. Et demones de celo. Et ſancti patres in lymbo ſunt poſiti. priuati diuina viſione. Miſericordia non eſt oſtenſa. Unde pater celeſtis volens oſtendere ſuā miſericordiam que per multos annos in celo ſtetit. ps. Domine in celo miſericordia tua. Uoluit me pati in cruce: quia melior modus non reperitur. Secundo ratione ſapientie. Dicit philoſophus.1. Meta. ꝙ ad ſapientem pertinet ordinare ⁊ gubernare omnia ad debitum finem. Ordinatū fuit: ꝙ hō ꝑ pctm̄ inobediētie mortē incurreret ⁊ tpalē q̄ad corp⁹ ⁊ ſpūalē q̄ad aīam. Gen. 3. Quacūq̄ hora ⁊c̄. Ūn̄ fuit op⁹ puidere huic morti. Remediū aūt hoc ē mors mea vt illi viuant per meā mortē: per obedientiam patris mei. Ad phil.2. Factus ē obediens ⁊c̄. Tertio ratione patiētie. Oportet mori vt exemplum patiendi aliīs prebeā aduerſa ⁊ tribulationes. 1. Petri. 2. Chriſtus paſſus eſt pro nobis ⁊c̄. Oportet ꝙ ſim exemplar eis. Quarto ratione apertionis: vt. ſ. aperiam portas paradiſi oportet mori: quia ſicut primus homo clauſit paradiſum: ſic oportet vt aperiam ipſum. In cuius figura Gene.3. Deus pater cum primus homo fuit expulſus de paradiſo. ad portam poſuit vnum Cherubin qui illam haberet cuſtodire. Igitur me mori opʒ mater mea: vt ſic ſancti patres aſcendant illuc. Quinto ratione ſpei. Oportet me mori mr̄ mea cara: vt tribuā ſpem ſalutis aīe deuote. Unde ſi non eſſet mors mea nō erit alicui ſpes ſalutis: nec patribus qui in lymbo ſunt ⁊c̄. Sexto rōne impletionis. Ut figure prophetarum impleantur o mater mea: oportet me mori. Multe ſunt figure prophetarum que oſtendūt mortis mee neceſſitatem. Sicut de ſerpente eneo. Numeri.21. qui chriſtum figurabat. De agno paſchali. Leui.12. De pelicano ⁊c̄. Unde mater mea dimitte filium tuum vt hieruſalem eat ad paſca celebrandum. Uirgo autem his rōnibus auditis acquieuit.

Chriſtus autem lachrymas continere non poterat. Unde genibus flexis petiit benedictionem. d. Da mihi o mater benedictionem ⁊c̄. Et virgo videns filium velle ab eis recedere cum apoſtolis cum lachrymis dixit. Sit benedictum caput iſtud quod p̄dicauit. quod docuit. quod tanta miracula fecit. cecos illuminauit ⁊c̄. Sint manus benedicte. ſint benedicti pedes qui.33. annis ſuper terrā ambulādo. ſāctificauit eā. ſit totum corpus. Et mater econtra dixit filio. O ego mr̄ infelix: q2 p̄uor filio meo. Da mihi benedictionem tuam. Sis benedicta ſemper mater mea. Sit caput bene: ⁊c̄. Et ſic receſſit ab ea. Receſſus filii gladius fuit matri: ⁊ Magdalene. Iter autem arripiens. verſus hieruſaleʒ ibat. Martha autem cum Magdalena ⁊ aliīs mulieribus. modo ad feneſtram. modo in loco vno. modo in alio circuibant quouſq̄ benedictus ſponſus videri poterat. Exclama. O mater ſi ſcires quo tendit filius tuus. O Magdalena. O Martha ⁊c̄. Poſitus auteʒ in menſa cum.12. ⁊ comedens cepit ieſus ſuſpirare ⁊ dicere. Deſiderio deſideraui hoc paſca manducare vobiſcum anteq̄ patiar quia eſt vltima cena. Unde in hac cena fecit tria que conſueuit paterfamilias facere quando eſt iturus ad partes longinquas. vt eos confortet de ſuo receſſu: vt nō turbentur. Primo remittit iniurias ſiquis eum offendiſſeʒ. Anteq̄ cena eſſet completa ſurrexit de menſa ⁊ ſe expoliauit veſte ſuperiori ⁊ p̄cinxit ſe linteo poſuitq̄ aquaʒ in peluim: ⁊ cepit lauare pedes diſcipulorum ſuorum. Incipiens a iuda: vt dicit Chriſoſtomus. Uolens ipſum a malacia ſua reuocare. Et vt daret nobis exemplū. inimicis noſtris humanitatis officia exhibere. Ipſe autem vt arrogans non renuit. Et poſtea venit ad Simonem petruʒ. Qui videns ꝙ iudas non renuerat dixit. Domine tu mihi lauas pedes? Qui dixit. Qualis eſt preſumptio mea vt dominus lauet ſeruum? Non lauabis mihi pedes in eternum. Cui dominus. Petre. quod ego facio neſcis modo: ſcies autem poſtea. Uidens petrum reſiſtentem: ait ei. Si non lauero te non habebis partem mecum. Et tunc petrus territus dixit. Domine non tantū pedes ſed

des ſed ⁊ manus ⁊ caput.ſ.potius ꝗ̄ ſepa-
rarer a te.Tunc ait xp̄s.Qui lotus eſt non
indiget niſi vt pedes lauet. Ideſt ille q eſt
baptizatus eſt lotus. Ponamus ꝙ faciat
aliquod pcm̄.Non peto aliud dixit ieſus ni
ſi vt pedes.i.bonam voluntatez habeat. ⁊
tunc eſt mundus totus. Vos mundi eſtis
ſed non omnes.ſ.iudas.De iſta lotione cō
pleta eſt ꝓpha.Iſa.i.Lauamini:mūdi eſto
te.Au.ma.co.v.ſ.de cordibus veſtris.Poſt
ꝗ̄ ꝯo lauit pedes ſingulorꝫ accepit veſtimē
ta ſua ⁊ iterū rediȷt ad cenā ⁊ dixit. Scitis
quid fecerim vobis. Vos vocatis me ma-
giſter ⁊ dn̄e:⁊ bene dicitis.Sum etenīz.Si
ego laui pedes vr̄os magr̄ ⁊ dn̄s:⁊ vos de-
betꝭ alt̄ alterius lauare pedes.Exemplū.n. d
di vobis ⁊c̄.Io.14.i.officia hūanitatꝭ ⁊ hu
militatis exhibere.Ecce primum qḋ fecit.
¶Secundū qḋ eis fecit in cena illa fuit lo
cale ſui corpis vt ab ipſis recedens de ipo
recordarent̄.Illis manducantibus accepit
panē ȝ in manibus ſuis ⁊ leuauit oculos in
celū ȝ:⁊ benedixit ac fregit deditq̄ꝫ diſcipu
lis ⁊ ait.Accipite ⁊ comedite.Hoc eſt cor-
pus meū quod pro vobis ⁊c̄.Et ſtatiz vir-
tute verborꝫ xp̄i panis conuerſus eſt in ve
rum corpus xp̄i.Poſtea accepit calicez cū
vino ⁊ benedixit ⁊ dedit diſcipulis ſuis di-
cens.Hic eſt calix ⁊c̄.vſq̄ꝫ pcōꝝ.Hoc fa
ciet in meā cōmemorationē.Unde conuer
ſum eſt vinū ad illa verba in ſanguinē.Et
tunc primo cōmunicauit ſe: ⁊ poſtea diſci-
pulos ſuos ⁊ iudam ſimiliter. Sed que-
rit̄ dubiū.Utrū xp̄s bn̄fecerit cōmunicādo
iudam quē ſciebat eſſe in peccato mortali:
Reſpondeo ꝙ ſic: qꝛ pcm̄ illius erat ſecre-
tū.Unde non debebat ꝓpalari.De iſta po
tatione ipleta eſt ꝓphia: ⁊ figura. Primo
ꝓphetia.Can.5.Bibite vinum ⁊ inebriami
ni chariſſimi.2.Figura de Helia cui ange
lus apparuit.i.Re.19.Comede ⁊ bibe ⁊c̄.
Et tunc in cena illa poſt cōmunionē fecit il
los oēs ſacerdotes. Et Petrum fecit ſuum
vicariū: dicens illi.Ego rogaui ꝓ te petre:
vt non deficiat fides tua ⁊c̄. Stans autem
ad mēſam ⁊ conſiderans amorē ⁊ humani
tatē quā oſtēderat iude.Intra ſeipſū tur-
batus dixit.Amen dico vobis qꝛ vnus ve-
ſtrum me traditurus eſt.Tunc apl̄i treme
facti ad hanc vocē in faciem adinuicē aſp-
ciebant querētes de quo diceret.Un̄ ⁊ pſit
ſinguli dicere.Nunqd ego ſuȝ dn̄e:q.d.nō
habeo conſcientiā tāti ſceleris.At Ieſus reſ
pondit.Qui itingit mecum manū in para-
pſide hic me traditurus ē.Ex hoc dicto non
inotuit eis qs eſſet:qꝛ oēs.xij.in vno catino
comedebant.Noluit manifeſtare ipſum qꝛ
petrū eū dentibus lacerasſet.Filius qdem
hoīs vadit.ſ.ſpontanee ad paſſionem: ſicut
ſcriptū ē de illo.Uerūtamen ve hoī illi per
quē filius hoīs tradet̄.Bonū erat ei ſi nō
fuiſſet natus hō ille.i.melius fuiſſet ꝙ fuiſ-
ſet mortuus ante natiuitatē ex vtero.qꝛ pu
nitus fuiſſet ꝓ pcō originali tm̄: ad lymbū
iuiſſet:mō ibit ad īfernū.Tunc petrus ſi-
gnū fecit Ioāni.Inter quos maxima erat
amicitia q erat plus xp̄o familiaris:ſi ſciret
qs eēt ꝓditor.Et Io.poſuit caput ſuuȝ in
ſinu xp̄i ⁊ dixit.Dn̄e qs eſt q tradet te:Di-
cas mihi o magr̄ bone.Et xp̄s rn̄dit.Ille ē
cui itinctū panem porrexero. Et dedit xp̄s
bucellam panis iude.Et ſtati demon maio
rē in eo accepit poteſtatem.Et dixit illi do
minus.Quod facis:fac citius.Hoc autem
verbū non itellexit diſcūbentium aliqs ad
qd ei tale verbum dixerit.Nec fuit hoc ver
bum imperatiuū nec iductiuū:ſed retracti
uū.Non intellexerūt dico ꝑfatum verbuȝ:
qꝛ credebant ꝙ iret emere aliqd pro feſto.
Iudas aūt nolens ꝙ aliqs haberet eum
ſuſpectum dixit.Nunquid ego ſum rabi:
Et xp̄s tu dicis.Ego non dico.Et ſtatiȝ ſur
rexit iudas ⁊ iuit ad pricipes ſacerdotum
q eum expectabant. Uidens ꝙ receſſerat
dixit.Filioli adhuc vobiſcum modicū ſum
Omnes vos ſcandalum patiemini in me i
nocte iſta. Qꝛ ſcriptum eſt Zach.13. Per-
cutiam paſtorem ⁊ diſpergent̄ oues gregis
qꝛ.ſ.appropinquat hora in qua ego ero cō
prehenſus.Sed dum reſurrexero ꝑcedam
vos in galileā.Tunc Petrus apoſtolorum
priceps dixit.Et ſi omnes ſcandalizati fue-
rint in te: ſed non ego. Silr̄ omnes dixe-
runt.Reſpondit ieſus. Amen dico tibi: qꝛ
hodie anteq̄ꝫ gallus cantet:ter me negabis
Et petrus.Et ſi oportuerit me mori tecū nō
te negabo.Nec mentitus eſt petrus. qꝛ cre
debat ſe verum dicere.Glo.Permiſit autē
deus petrum cadere:vt nemo de ſe preſu-
mat.Uidens autem ieſus ꝙ diſcipuli tur-

darentur de ſuo receſſu quem predixerat
eos pacificare voluit. Ubi pulchrum ſermo
nem fecit eis de pace: eos confortando ad
illam. Notat Thomas vbi ſupra. Quod
xp̄s ſemper in omnibus pacem voluit. Pri
mo in aduentu elegit tp̄s pacis. ps. Orie-
tur in diebus eius: iuſticia ⁊ abundantia
pacis. Secundo in ſuo ortu. Pacem homi-
nibus nunciauit per angelos. Luc. 2. Glo-
ria in altiſſimis ⁊c̄. Tertio p̄ apoſtolos. ad
predicandum miſit. Mat. x. Intrantes do-
muȝ primū dicite. Par huic domui. Quar
to in ſuo receſſu ab ap̄lis. Pacem meā do
vobis. Finita cena dixit ap̄lis. Surgite ea
mus: q̄r forte non erant bene attēti ad ſer-
monem: timentes ne iudei ſuperuenirent ad
ipſum capiendum. Unde exiuerūt in montē
oliueti: vbi erat villa que dr̄ Gethſemāi ⁊
ibi finiuit ſermonem ſuum. Finito ſermone
egreſſus eſt cum diſcipulis trans torrenteȝ
cedron in quēdam ortum: ⁊ Xp̄us bibit de
aq̄ torrentis: Iuxta illud. De torrēte in via
bibit ⁊c̄. Et Aug. dicit. In orto capi voluit
vt deleret peccatū cōmiſſum in orto delicia
ruȝ. Et cum introiſſet dixit eis. Sedete hic
donec vadā illuc ⁊ orē ⁊ donec reuertar ad
vos. Figura completa ē Gen̄. 22. de Abra-
am q̄ dixit famulis ſuis dum iret ſup̄ mon
tem cum Iſaac. Expectate hic cum aſino.
Et aſſumpſit ſecū Petrum Iacobū Ioan
nem. Et cepit contriſtari ⁊ meſtus eē. ⁊ ait il
lis. Triſtis eſt aīa mea vſq̄ ad mortem. Se
cundum Bona. in. 3. di. 15. Triſtabatur de
duobus. Primo p̄ timore naturali mortis
iminentis: q̄r ſenſualitas aīe xp̄i morteȝ re-
cuſabat. Secūdo triſtabatur p̄ ruina apo-
ſtolorū ⁊ iude. Suſtinete hic ⁊ vigilate me
cum. Auulſus eſt ab eis quantuȝ eſt iactus
lapidis: ⁊ poſitis genib⁹ orabat. Pater mi
ſi poſſibile eſt trāſeat a me calix iſte. Uerū
tamen non ſicut ego volo ſed ſicut tu. Ubi
notandum eſt ſm̄ doctores. Q̄d in xp̄o fu-
it quatruplex voluntas.

Uoluntas carnis.

Uoluntas ſenſualitatis.

Uoluntas rōnis. ⁊ Uoluntas diuinita-
tis. Prima volūtas carnis: ⁊ hec nullo mo
do volebat pati. Secundo voluntas ſen-
ſualitatis: ⁊ hec murmurabat ⁊ timebat.
Tertio voluntas rōnis: ⁊ hec obediebat ⁊
cōſentiebat: Iuxta illud Iſa. 53. Oblatus ē
q̄r ipſe voluit. Quarto voluntas diuinita
tis ⁊ hec imꝑabat ⁊ ſniam dabat. Q̄r igit̄
erat verus homo. ideo triſtis erat anima
eius. Completa prima oōne. venit ad di-
ſcipulos ſuos: ⁊ inuenit eos dormiētes. Et
ait petro. Simō. Dormis: Nō potuiſti vna
hora vigilare mecuȝ: Petrus qui fuerat p̄
ceteris glīatus: erat p̄ ceteris increpandus.
Et ait ap̄lis. Uigilate ⁊ orate vt non intre
tis in tentationeȝ. i. ne a tentatione ſuꝑemi
ni. q. d. Modus vincēdi tentationē: eſt per
oīonem. Sp̄us quidē ⁊c̄. Iteruȝ ſcd̄o abijt
⁊ orauit eundem ſermoneȝ dicens. Pr̄ mi
ſi non pōt hic calix trāſire niſi bibam illū: fi
at voluntas tua. Et factus in agonia: proli
xius orabat. Erat aūt hec agonia ſm̄ Ni-
colaum de lira reluctatio ſenſualitatꝭ mor-
tem horrētis. Et factus ē ſudor ſicut gutte
ſanguinis decurrentis in terrā. Et apparuit
angelus de celo cōfortans euȝ. i. aliqua ver
ba conſolatoria dicens ei. Que verba non
ſunt in euāgelio. Sed q̄dam dicūt q̄ v̄ba
potuerūt eē talia. Salua tore de⁹ meus. oro
nem tuā ⁊ ſudorē ſanguineum ego obtuli
deo pr̄i in cōſpectu curie celeſtis. Et oēs p̄ce
dētes ſupplicauimus vt hunc calicem paſ-
ſionis transferat a te o ieſu benigne. Et rn̄
dit pr̄. Nouit filius meus quod redēptio
humani generis quam ſic optauimus ſine
morte ſua decēter fieri non poteſt. Ideo ſi
ſalutē vult aīarum: oportet eū pati p̄ ipſis. Quid
ergo vis agere o ieſu: Rn̄dit ieſus. Salutē
oīno volo aīarum. Unde potius eligo mori vt
aīe ſaluent̄ quas ad ſuā imagineȝ creauit
pr̄: q̄ velim nō mori. ⁊ aīe nō redimant̄. Fi
at pr̄is mei volūtas. Et angelus ad eū con
fortādū. O ieſu, cito trāſibūt penoſa ⁊ ꝑpe-
tuo glīoſa ſuccedēt. Dicit pr̄ q̄ ſemp̄ vobiſ-
cū ē. ⁊ q̄ mr̄em veſtrā ⁊ diſcipulos ſeruabit
illeſos. Et ſic receſſit angelus. Et dicit Bo-
na. in. 3. di. 20. viſionem angeli fuiſſe corpo-
reā. Et poſt hec venit ad diſcipulos ſuos ⁊
ait illis. Dormite iam ⁊ requieſcite. q. d. nūc
diu poteritis dormire q̄r hora appropinq̄t.
Erāt oculi eorum grauati ⁊ p̄ verecūdia non
ſunt auſi reſpondere. Ecce appropinquat
q̄ me tradit. Adhuc eo loquente iudas in-
trat cortū cū miniſtris q̄r timebat ne turba
auferret eū ab eis ⁊ dixit iudeis. Quēcun

q̄ oſculatus

ꝙ oſculatus fuero ipſe ē tenete eum. Scḋʒ
Tho. vbi ſupra: dedit eis tale ſignum: ne lo
co xp̄i caperēt Jacobū minorem q erat ſi-
milis xp̄o in facie. Accedēs iudas ad eum
oſculatus eſt ⁊ dixit. Aue rabi. Cui ieſus.
Amice ad qd veniſti: quaſi dicat. tu oſidis
amicitiā ſigno: ſed ꝓditionem agis de ſcō.
Vel ſic. O iuda amice mi cui ſi ad peniten-
tiā redieris: miſīcordiam ꝓmitto. O iuda
quem dilexi. cuius pedem in cena laui. cur
me derelinquis: O miſīcordia dei. tradit
⁊ compatitur traditori. O ſuauitas creato
ris. De oſculo iſto cōpleta eſt ꝓphia ⁊ figu
ra. Prophia p°. ps. Qui edebat panes ⁊c.
Figura. 2°. 2. Re. 20. De Amaſa ſalutato a
Johas cum oſculo. Salue mi frater. Et
alia ⁊c. Queritur hic dubiū. Utrum ſi iu
das non tradidiſſet ieſum ⁊ iudei nō cruci
fixiſſent eum: fuiſſet redemptum genus hu
manū. Rn̄det Alexan. in. 3. volu. ſum. ꝙ ſic.
q2 in tali caſu ſola volūtas patiēdi ſuffeciſ
ſet ad redemptionem. Turbe aūt approxi
manti. chriſtus iuit obuiam dicens. Quem
queritis: Abierūt retrorſum dicentes. Je-
ſum nazarenū. ⁊ dixit eis. Ego ſum. Iterū
interrogauit eos: poſtq̄ ſurrexerāt ad pre-
ceptum eius. Quē queritis: ne. ſ. errarent i
captione eius. Illi aūt dixerūt. Jeſum na-
zarenū. Et iterum ceciderūt retro in terraʒ
vt ſic declararet virtus diuinitatis eius. 2.
Re. 6. De Oça q2 archā tetigit percuſſus re
tro cecidit. Ita iudei: q2 xp̄m ⁊c. Sup quo
clamat Aug. Ubi nūc militū cohors: Ubi
terror ⁊ murmur armoꝝ: Quib9 dixit xp̄s.
Dixi vobis: q2 ego ſum. Si ergo me queri-
tis: ſinite hos abire. ſ. apoſtolos. Tūc acceſ
ſerūt ⁊ manus iniecerunt in ieſuʒ ⁊ tenue-
runt eum. Uidentes aūt hoc diſcipuli dixe
runt. Domine ſi ꝑcutimus in gladio: Ante
q̄ xp̄s rn̄dit: petrus gladio percuſſit male
cum ſeruū pontificis. abſciditq̄ auriculam
eius dextram. Uolens percutere in capite.

Sed queritur dubium. Unde gladius
erat petro: Chriſo. reſpondet. Q2 audiens
iudeos contra xp̄m conſpiraſſe armauerat
ſe. Theophilus vo dicit: ꝙ habuerat ipm
in cena pro vſu agni. Sed xp̄s auriculā ſa
nauit: ⁊ petrum charitatiue redarguit di-
cens. Mitte gladium tuum in vaginam.

An putas q2 nō poſſum rogare patrē meū
⁊ exhibebit mihi modo pluſq̄ duodecī le-
giones angelorum: Ubi dicit Hieronym9.
q. d. non indigeo auxilio. 12. apl'orum. Duo
decim legiones faciunt. 62. millia angelo-
rum. Quomodo implebuntur ſcripture ꝓ-
phetarum: Calicem quem dedit mihi pa-
ter: non vis vt bibam illum: Deiū vertit ſe
turbis dicens. Tanq̄ ad latronem exiſtis
cum gladijs ⁊ fuſtibus comprehēdere me:
Quotidie apd vos erā docēs in tēplo ⁊ nō
me tenuiſtis. Tunc illi comprehenderunt
ieſum. ⁊ ligauerunt eum. O flebile ſpecta-
culum. O dolendum malum. O lachryma
bile factum. Uidere illos canes in xp̄m ſe
uientes. Alij ceperunt eum per capillos: et
violenter eum in terram proiecerunt. Alij
manus gratioſas retro verterunt. Alij funi
bus illum duris ligauerunt. Alij pugnis
ipſum percuſſerunt. Quid audis o anima
mea: Nōne vides filium virginis ligatū:
Cur non ploras: Cur non clamas ad ſyde
ra: O ieſu ſalus anime mee: propter me ta
lia pateris. Apoſtoli autem talia videntes
territi fugerunt: eo relicto. De iſta fuga i-
pleta eſt ꝓphetia. triplex. Primo Job. d.
Fratres mei longe ſteterūt a me: ⁊ noti mei
q̄ſi alieni receſſerūt a me. Secundo Dd. pſ.
87. Elongaſti a me amicum ⁊ primum ⁊
notos meos ⁊c. Tertio Zach. 13. Percutiaʒ
paſtoreʒ ⁊c. O quantum fuit dolor apoſto
lorum ⁊c. Uinctus autem ductus ē primo
ad Annam: q2 erat ſocer cayphe ⁊ q2 eun-
do ad domum cayphe. habebant tranſire
ante domum iſtius Anne. ideo intrauerūt
domum eius ob ipſius reuerentiam. Eunte
autem ieſu picture ⁊ imagines propheta-
rum ⁊ patriarcharum que erant ſuper mu-
ros hieruſalem ſe inclinabant xp̄o. Seque
bant autem ieſuʒ Petrus ⁊ Joannes. Di
ſcipulus autem Joannes erat notus pon-
tifici. ⁊ intrauit in atrium pontificis. Pe-
trus autem ſtabat ad oſtium foris. Quem
Jo. introduxit. Tunc ancilla oſtiaria di-
xit petro. Nunquid ⁊ tu es ex diſcipulis iſti
us: Reſpondit illi. Non ſum. Et ſtatim
gallus cantauit prima vice. Sed petrus
non audiuit. Calefaciens autem ſe petrus
ad ignem et Jo. q2 erat frigus. Anna fecit

ſibi preſentari Jeſum ligatū ⁊ examinauit
eum de duobus. Primo de diſcipulis ſuis.
Secundo de doctrina eius dicēs. Quales
ſūt iſti tui homies. ⁊ qualis doctrina tua?
Reſpondit Jeſus. Ego palam locutus ſuȝ
mūdo quid me interrogas? Interroga eos
qui me audierant: quid locutus ſum eis.
Tunc vnus miniſter pōtificis dedit alapā
Jeſu dicens. Sic reſpōdes pontifici? O mi
randa patientia ieſu. Percuſſus in faciem
ictu graui. manu furibunda. adeo vt dētes
eius oris ei remouerentur ⁊ os ſanguinem
expueret. Nil tñ cōtumelie locutus eſt ei ſȝ
dixit. Si male locutus ſum: teſtimoniū per
hibe de malo. Si aūt bene cur me cedis?
Percuſſio illa fuit maxima iniuria triplici
ratione ſm Tho. vbi ſupra. Primo q2 ſuꝰ
percutit dominuȝ. Secundo q2 in loco ho
norabili. ſ. in atrio corā oibus. Tertio quia
ſine cauſa. De hac percuſſione impleta eſt
prophetia Treno. 3°. Dabit percutienti ſe
maxillam: ſaturabitur opprobrijs. Sed
queritur dubium. Utrū chriſtꝰ bene locu
tus fuerit illi de pcuſſiōe? videtur ꝙ nō: q2
ipſe precepit Mat. 5. Si qs te percuſſerit in
maxillā dextram: prebe ei ⁊ alteram. Ipſe
autem non fecit: ſed magis percutientem
correxit. Rñdet Aug. ꝙ illud preceptuȝ eſt
ſecundū preparationē animi magis: nō āt
abſolute datum: q2. ſ. homo dȝ habere ani
mū preparatum ad hoc faciendum: vbi vi
detur hoc expedire ad honorē dei. Sequi
tur. Quia Anna nō regebat anno illo fecit
eum duci ligatū ad domū Cayphe. Et pe
trus ſequebatur vt videret fineȝ. Jeſus ꝓo
poſitus fuit in carcere quodaȝ obſcuro ſub
ſolario. qui adhuc ſupeſt vel eius veſtigiū.
Et ligauerunt eum ad quādam colūnaȝ la
pideam que petra murata fuit ⁊ dimiſerūt
ei milites armatos ad cuſtodiam: qui ꝑ to
tam noctem eū vexauerūt cum deriſionibꝰ
⁊ maledictis. Modo vnus ⁊ modo alius.
Et dñs patienter omnia portabat. O ieſu
ad quorū manus veniſti. Et ſic ſtetit ꝑ totā
noctem vſq; mane ad illam colūnam liga
tus. Beatus Jo. vadit ad dñam ⁊ ſocias i
domū Magdalene exiſtentes. non tamen
audebat domū ingredi. Eiulans ⁊ clamās
ad oſtiuȝ domus. Magdalena vt vidit Jo
annem: cecidit quaſi mortua i terrā. Quid

eſt o Jo. de magiſtro meo? Reſpōdit. Heu
quia comprehenſus a Judeis. ad domum
Cayphe eſt deductus. Narrat hec matri.
Mater autem quaſi mortua ſe ponit i ora
tione orans ad patrem. Pater dulciſſime
recōmendo vobꝭ filiuȝ meū. Ne ſitis crude
lis q cunctꝭ miſericors eſtis. Si aliꝰ modus
ē o pater nō moriaṫ. Et dixit Jo. O nepos
dulciſſime. videas finem filij mei quomodo
facit: ⁊ nuncia mihi q2 videre euȝ volo. Re
dijt cito Jo. ad domū Cayphe. Et petrus
ſtabat ad ignem. Et vna mulier petrum re
ſpiciens triſtē dixit. Credo ꝙ hic ſit de diſci
pulis iſtius. Tunc illi hoīes dixerūt petro.
Verū dicit mulier. Nam loquela oſtendit
eū eſſe galileū. Figura iudicū. xi. de Effra
theo qui notus fuit ad linguā dum dicere
debuit ſeboleth dicebat teboleth. Tunc pe
trus timuit magis ꝙ̄ plus. Et cepit iurare
ꝙ non eſſet eius diſcipulus. Ecce ſecunda
negatio. Or ſtātibus his i iſtis verbis: co
gnatus eius cui petrus abſciderat auricu
lā venit. Et audiens verba hec dixit. Quō
potes negare ꝙ nō ſit verū? Nōne te vidi i
orto? Immo tu es ille qui auriculā abſcidi
ſti cognato meo. Tunc cepit petrus iurare
⁊ dicere ꝙ nō nouit hominem. Ecce tertia
negatio petri. Et ſtatim gallus cātauit. Et
tunc xp̄s petrum reſpexit ⁊ recordatus eſt
petrus verbi quod dixerat. Priuſq; gallus
⁊c. Egreſſus foras fleuit amare. Ubi i quan
dam cauernā iuit que dicitur Gallicantus
in qua vſq; ad diem reſurrectionis ſtetit. ⁊
ſic patet primū myſteriū.

Ecundum principale myſterium di
s citur acerbitatis. Queriṫ a doctori
bus. Utrum xp̄i paſſio fuerit oīum
paſſionū acerbior? Rñdeo ſm Tho. 3. p. q.
66. Ric. in. 3. Bona. in. 3. diſt. 16. Q̇ᵭ dolor ⁊
paſſio chriſti fuit maxima omnium paſſio
num huius vite. Quod probaṫ quintupli
ci ratione, videlicet.
¶ Primo. ratione delicationis.
¶ Secundo. ratione cauſalitatis.
¶ Tertio. ratione temporalitatis.
¶ Quarto. ratione vtilitatis.
¶ Quinto. ratione floride etatis.
¶ Primo ratione delicationis. Maxima
eſt in theo. ⁊ apud philoſophos approbata
ꝙ quāto quis eſt delicationis nature ⁊ cō
k plexionis:

plexionis: tanto magis affligitur ⁊ triſtat̃
in parte ſenſitiua. Quod pꝫ de nobili ⁊ ru-
ſtico. Et quanto etiam pars coꝛpoꝛis que
patit̃ leſionem eſt magis ſenſibilis: tanto
magis leſio affligit. Quod patet exemplo.
Ignis aut frigus magis affligit in manib⁹
vel pedibus: ꝙ̃ in reliquis partibus coꝛpo
ris. Et eo qꝛ eſt pars magis ſenſibilis: pro-
pter concurrentiam plurium oſſium. neruo
rum. ⁊ venarum. Ad pꝛopoſitum. Xp̃s fuit
valde delicatus. In. p̃s. Specioſus foꝛma
⁊c̃. Inſuper eius paſſio maxima fuit in lo-
cis neruoſis. in manibus. in pedibus: pꝛo-
pter fixuras clauoꝛum. Igitur eius paſſio
fuit ⁊c̃. ¶ Secundo rõne ⁊c̃. Quia non ꝑ
ſua cauſa dulciſſimus ieſus paſſus eſt: ſed
pꝛo nobis peccatoꝛibus. qꝛ nunꝙ̃ peccauit
i. P. 2. Qui peccatũ non fecit ⁊c̃. Pꝛo nob
ergo moꝛtuus ẽ. Iſa. 53. Omnes nos quaſi
oues errauimus. ⁊ dñs poſuit in eo oium
noſtrum iniq̃tatem. In eodem. Ipſe autẽ
vulneratus ẽ ꝑpter iniq̃tates noſtraſ: attri-
tus eſt ꝑpter ſcelera nr̃a. O ieſu benigne:
nos male egimus. ⁊ tu pniam facis. Veri-
ficat̃ pphia Dd̃. Que nõ rapui: tũc exolue
bam. Et ſic pꝫ ſcd̃a rõ. ¶ Tertio rõne ⁊c̃.
Nam oi tempoꝛe hõies fugiunt moꝛtem:
ſed precipue in ſolẽnitatibus ẽ eis moleſti
oꝛ: pꝛopter multitudinem perſonaꝝ. Erat
enim ſolẽnitas paſce que erat pꝛecipua ſu
ꝑ omnes alias. In qua tenebant̃ iudei ex
lege conuenire de quibuſdam ciuitatibus
⁊ locis ad templum hieroſolymis ſitum: ad
ſacrificium celebrandũ. Quia per varias
eoꝛum captiuitates erant ſatis diſperſi ꝑ
oꝛbem. In Italia. In Aſia. In Affrica.
Quanto ergo quis condẽnatur ad moꝛtẽ
pꝛopter maleficium. occurrente maioꝛi con
curſu populi. tanto maioꝛ ei inſurgit pena
confuſionis ⁊ erubeſcentie: qꝛ conſiderat
ꝙ qui videt aliĳs narrat. Et ſi peregrinus
eſt: reuertens in priam ſuam diuulgat ciui
tati ſue. Chꝛiſtus ieſus paſſus eſt quando
quaſi totus mundus preſens aderat feſti-
uitati paſce. Ideo ſua paſſio fuit omnibuſ
nota ⁊c̃. ¶ Quarto rõne ⁊c̃. Nulla enĩ vi-
lioꝛ apud iudeos moꝛs erat moꝛte crucis:
ꝙ maledicebant̃. Deute. 19. Maledictus
homo ꝙ pẽdet in ligno. Sap. 2. Moꝛte tur
piſſima. ſ. crucis; condẽnemus eum. Sicut
⁊ apd̃ nos ẽ moꝛs furcarũ. Hac moꝛte paſ
ſus eſt. Igitur ⁊c̃. ¶ Quinto rõne ⁊c̃. Nã
ſi omnibus moꝛs eſt moleſta: pꝛecipue illis
qui ſunt in floꝛida etate. Alexander ma-
gnus amariſſime fleuit videns ſe moꝛti ꝑ
ximum: eo qꝛ iuuenis. qꝛ dicitur moꝛs im-
matura. Chꝛiſtus paſſus eſt in etate iuue-
nili. 33. annoꝛum cum dimidio. vt pꝛophe-
tauit Sybilla cumana. Igitur ⁊c̃. Unde
ipſe dicit Tre. i. O vos omnes qui tranſi-
tis per viam: attendite ⁊c̃. Mane autẽ fa
cto. ſ. feria. 6. conuenerunt omnes populi
cum ſenioꝛibus plebis. Et ſcribe conſilium
facientes querebant falſum teſtimoniũ cõ-
tra dominum: vt eum moꝛti traderent. vt
poſſẽt accuſare eum pilato. Et cum multi
falſi teſtes fuiſſent falſo locuti non fuerunt
appꝛobati. Nouiſſime autem venerũt duo
falſi teſtes dicentes contra eum: de duob⁹.
Nos audiuimus eum dicentem. Soluite
tẽplũ hoc ⁊ in triduo reedificabo illud. In
ſuper ipſum accuſamus: quia ſe fecit filiũ
dei. De iſtis impleta eſt pꝛophetia Dd̃. In
ſurrexerũt in me teſtes iniqui. Chꝛiſtus au
tem nihil ad hoc reſpondebat. O bone ieſu
qui totum mundum docuiſti ⁊ nunc ſiles.
Dixit autem ei cayphas. Nonne vides
in quantis iſti te accuſant: Nec etiam cay
phe chꝛiſtus aliquid reſpondit. Indigna-
tus cayphas dixit ei. Adiuro te per deum
viuum: vt dicas mihi ſi tu es xp̃s filius dei
vini. Chꝛiſtus autem ne videret̃ nomen dei
deſpicere: reſpondit verbum hoc. Tu dixi-
ſti. q. d. Ita eſt ſicut dixiſti ⁊ tamen ſi ego
dixero non credes mihi. Verũtamen ne ex
cuſationem habeatis ſupple o vos iudei:
dico vobis qꝛ videbitis filium hominis. id
eſt me: in die iudicĳ venientem in nube ad
iudicandum mundum. Et dixerunt ei iu-
dei. Ergo tu es fili⁹ dei: Reſpõdit eis. Vos
dicitis qꝛ ego ſum. Tunc pꝛinceps ſacerdo
tum ſcidit veſtimenta ſua. volens oſtende-
re amoꝛem legis. d. Blaſſemauit. Quid ad
huc egemus teſtibus: At illi dixerunt om-
nes. Reus eſt moꝛtis. Tunc ceperunt eum
⁊ expoliauerunt. ⁊ eius oculoſ bindauerũt
ipſum ligantes ad columnam. Quidam ꝑ
cutiebant eum in faciem. d. Quis eſt qui te
percuſſit: Quidam palmas in faciem da-
bant. Quidam ſpuebant in eum. Clama

hic. O maria: ſi ſcires quomõ de filio tuo
male tractatur. De hac deriſione ꝛ percuſ-
ſione. impleta eſt prophetia Iſai. 50. Faci
em meam non auerti ab increpantibus et
conſpuentibus in me. O ieſu benedicte ꝙ
dura ꝙ aſpa fuit tibi nox illa in qua a prin
cipio uſq; in finem quietem neſciuiſti. Ue-
nerunt autem principes iudeorum ꝛ phari
ſei ad domum cayphe ꝛ acceperunt chri-
ſtum ligatum ꝛ flagellatum: ꝛ adduxerunt
eum ad domum pilati. Secundum Chriſo
ſtomum imperator romanus habebat du
os vicarios quaſi reges .ſ. pilatum ꝛ hero-
dem. Pilatus erat dominus hieruſalem: ꝛ
herodes in prouincia galilee. Nec erant iu-
dei ſed forenſes: Iuxta Jacob prophetiã:
Non auferetur ſceptrum ꝛc̃. Ductus ergo
coram pilato dixerunt ei. Inuenimus hũc
morte dignum. Cum eſſet in pretorio. pila-
tus exiit ad iudeos foras ꝛ dixit eis. Quaꝫ ac
cuſationem facitis aduerſus hominẽ hũc:
Reſponderunt ei. De tribus ipſum accuſa
mus. Primo q2 predicat falſam doctrinaꝫ:
ſed mentiebantur in cap̃. q2 Jo. 8. Ego ve-
ritatem loquor vobis ꝛc̃. Secundo q2 pro
hibuit dari tributa Ceſari: ſed mentieban-
tur quia Mat. 22. Reddite que ſunt Ce-
ſaris Ceſari ꝛ que ſunt dei deo. Tertio q2
ſe facit regem iudeorum ꝛ filium dei. Audi
ens hos ſermones pilatus dixit eis. Accipi
te eum vos ꝛ ſm legem veſtram iudicate.
Reſponderunt iudei. Non licet nobis iter-
ficere quẽquã. Ingreſſus pilatus ad ieſuꝫ
dixit ei. Tu es rex iudeorum: Secundum
Remigium de duabus primis accuſationi
bus pilatus non curauit inquirere. Nõ de
prima ꝙ .ſ. predicabat falſam doctrinam:
eo ꝙ ipſe eſſet gentilis non iudeus. Nõ de
ſecunda: quia ſciebat illud eſſe falſum. Sꝫ
tantum de tertia ꝙ eſſet rex iudeorum: eo
ꝙ romani nomẽ regis a iudeis abſtulerãt.
Reſpondit ei chriſtus. A temetipſo hoc di-
cis: an alij̃s tibi dixerunt de me: quaſi di-
cat. Concepiſti hanc opinionem de me per
temetipſum: Reſpondit pilatus. Nunquid
iudeus ego ſum. Gens tua ꝛ pontifices tui:
tradiderunt te mihi ꝛ te accuſat. Reſpon-
dit ieſus. Regnum meum non eſt de hoc
mundo. quaſi dicat. Non quero temporalẽ

dominationẽ. Dixit ei pilatus. Ergo rex es
tu: Reſpondit ieſus. Tu dicis. Quia rex
ego ſum. Ego in hoc natus ſum vt teſtimo-
nium perhibeam veritati. Dixit pilatus:
Quid eſt veritas: Et non expectato reſpõ
ſo exiuit ad iudeos dicens. Ego nullaꝫ cau
ſam mortis inuenio in eo. Et vt liberaret
eum: dixit iudeis maximum eſſe peccatuꝫ:
contra innocentem iudicare. Gloſe dicunt
ꝙ multa declarauit pilato: ꝓpter que que-
rebat eius liberationem. Dicunt iudei. O
pilate. ſi non eſſet niſi cõmotio quaꝫ excita-
uit in populo. incipiẽs a galilea vſque huc:
meretur mortem. Audiens pilatus ipſum
eſſe de prouincia galilee gauiſus eſt: eo ꝙ
non eſſet de ſua iuriſditione. Unde miſit
ipſum ligatum ad herodem qui tunc vene
rat ad feſtum paſce. Tunc herodes inter-
rogauit eum de multis ſermonibus: eo ꝙ
audierat multa de xp̃o. At ieſus nihil reſ-
pondit. Quod factum eſt duplici ratione. Pri
mo q2 ipſum reputabat excõmunicatuꝫ: eo
ꝙ occiderat Joannem baptiſtam. Secun-
do q2 ſciebat nihil proficere ei: q2 interro-
bat ipſum ex curioſitate. De iſto ſilentio
completa eſt prophia. Iſa. 53. Quaſi agnus
coram tondente ſe: obtumeſcet. Tunc vi-
dens non reſpondere verbum: deſpexit ipſꝫ
ꝛ veſtiri fecit alba veſte ſicut fatuum. Un-
de fuit maxima iniuria. De iſta deriſione
completa eſt prophia. Job. 12. Deridetur
iuſti ſimplicitas. Unde remiſit ipſum ad pi
latũ: q2 non erat de ſua iuriſditione. Et fa-
cti ſunt amici in die illa: quia erant antea
inimici. De iſta amicitia completa ẽ ꝓphe
tia. Aſtiterunt reges terre ꝛc̃. Pilatus au-
tem conuocatis ſacerdotum principibus ꝛ
alij̃s dixit. Iam interrogaui iſtuꝫ: ſimiliter
ꝛ herodes nihil mali reppit. Ideo ad me
miſit ipſum. Tunc iſti clamauerunt. Tolle
tolle eum. Crucifige. Audiens pilatus fu-
rorem iudeorum: conabatur tribus modis
liberare eum. Primo: q2 ſe fecit regem. Iõ
eum corripiam. Unde tradidit illum mili-
tibus flagellandum. Unde dicunt doctores
ꝙ ligauerunt ieſum denudatum ad colum
nam quandam coraꝫ iudeis ꝛ eum flagel-
lauerunt acriter. Completa eſt prophetia
Iſa. 1. A planta pedis vſq; ꝛc̃. Deinde im-
poſuerant

poſuerunt capiti eius coronam ſpineam, et induerunt eum purpura ⁊ circunderũt eum ⁊ ſanguis currebat ad terram. Et clamabant ante illum coronatum. Aue rex iudeorum. Et ſpuebant in eum ⁊ dabant ei alapas. Et percutiebant caput eius. De iſta coronatione impleta eſt prophetia que dicit Iſaie. 2. Coronans coronabit te tribulatione. Et tunc pilatus oſtendit eum ſic flagellatum iudeis dicens. Ecce rex veſter quaſi dicat. Iuxta delictum ⁊ veſtram iniuriam qua ſe regem fecit, puniri illum. Unde dimittatis eum abire. Clamauerũt omnes. O pilate crucifige eum. Tolle eum. Uidens demon tantam chriſti patientiam dubitãs an eſſet meſſias ⁊ volens impedire paſſionem ſuam apparuit vxori pilati in ſomnis. Unde iudeis clamantibus crucifige, illa miſit ad pilatum maritum: dicens illi. Nihil tibi ⁊ iuſto illi. Quaſi dicat, nullo modo eum condemnes, magis eum dimitte. Multa enim ſum hodie paſſa per viſuꝫ propter eum. Quia vt dicit Rabanus: demon apparuerat ei monens eam terroribus ad liberationem chriſti. Uolens ſic impedire hominum ſalutem. Dubium ponatur. Utrum demon agnouit chriſtum eẽ verum meſſiam. Secundo modo vſus ẽ ad liberandum ipſum. Erat conſuetudo inter iudeos ꝙ omni ãno in paſcatis feſto dimittebatur vnus de incarceratis propter honorem feſti, quem ipſi petiuiſſent. An chriſtuꝫ An baraban vellent liberare. Quem vultꝭ de duobus dimitti? Dixerunt omnes. Barraban. Et pilatus dixit. Quid faciam de ieſu qui dicitur chriſtus? Dicunt omneſ. Crucifige. Et pilatus dixit. Regem veſtruꝫ crucifigam? Et iudei dixerunt. Non habemuſ regem: niſi Ceſarem. vnde caueas. Si hũc dimittis non es amicus Ceſaris. Et accuſabimus te de proditione. Quia omnis q̄ ſe regeꝫ facit. contradicit Ceſari. Quando pilatus audiuit hos ſermones, et nihil proficeret ex verbis ſuis: voluit complacere iudeis ne accuſarent eum. Tertio modo vſus eſt. Cum enim chriſtus eſſet in palatio pilati. Pilatus accepit ieſum nudum flagellatuꝫ: ⁊ oſtendit eis vt ſic ad compaſſionem mouerentur. Et dixit eis. Ecce homo: vꝫ. quem vultis indigne crucifigi. Oſtẽde in hoc loco chriſtum ſine cruce. At illi videntes clamauerunt. Crucifige eum. Tolle eum. O ieſu amantiſſime quanta fuit iſtorum crudelitas iudeorum: qui dediſti eis tot beneficia. Et tamen dimittunt latronẽ homicidam barabam, te autem crucifigunt. O mens dura cur tam adamantina es: vt domino tuo compati negligas. Qui pro compaſſione tua voluit crucifigi. O ieſu mi quantum nos dilexiſti. Sed te nos miſeri non diligimus. Sꝫ vbi es o maria? Ubi habitas? An ignoras que circa filium tuum gerunt? O ſi ſciuiſſet: mortua nõ dubito cecidiſſet in terram. ⁊ hoc pre amore quem ad filium habebat. Quod audiens pilatus decreuit timore ductus ſniam mortis dare, quã ſniam videbimus infra.

T Ertium myſterium dicitur ⁊c̃. Uidens nãqꝫ pilatus iudeorum furorem non poſſe ſedare: quinimo clamabant. Si hunc dimittis ⁊c̃. Accepta aq̄ lauit manus coram populo dicens. Innocens ego ſum a ſanguine iuſti huius. Uos videritis. Super quo Remigius. Mos erat apud antiquos lauare manus coram populo, cũ qs vellet oñdere ſe immunẽ eſſe ab aliquo crimine. Ita fecit pilatus. O pilate: aqua maris non lauaret hoc peccatũ. Quia ſcis quod propter inuidiam tradunt eum. Mat. 26. Sciebat autem pilatus ⁊c̃. Uidens autem populus pilatum quaſi pauidum dixit ei. Sanguis eius ſuper nos ⁊ ſuper filios noſtros. Dicunt quidam ſingulis annis in crucifixiõe domini iudeos ſanguinem emittere per poſteriora. Iuxta illud. pſ. Percuſſit eos in poſteriora: opprobrium ſempiternuꝫ ⁊c̃. Pilatus ergo ſedẽs pro tribunali ſcd̃m ordinem curie, ſententiã iniuſtã cõtra ieſuꝫ protulit vt crucifigeretur: dicens ſic. Nos põtiꝰ pilatus pariter qꝫ ſenatus populuſqꝫ romanus in hieroſolimis vniuerſaqꝫ iudea locum tenens generalis, ſedens pro tribunali ac volens Ceſaris Auguſti mandatiſqꝫ totius populi romani obedire ac decreta ſeruare: Ieſum nazarenum conſpectui noſtro aſtantẽ

quem ſcribe ac phariſei crimine leſe maie/
ſtatis accuſarunt, ac id per teſtes idoneos
rite iuratos interrogatoſqꝫ comprobarũt:
prout ſenatus conſulta ac decreta clamãt
condẽnamus. Ducatur itaqꝫ ad locũ iuſti
cie ſolitum. Et poſtq̃ cum multis verberi/
bus cecideritiſ. cruci appendite: tali modo
vt eius anima a corpore ſeparetur. Hec il/
le. Uidens iudas xp̃m condemnatum peni
tentia ductus ſed falſa: laqueo ſe ſuſpẽdit.
Sententia autẽ crucifixionis fuit acerbiſ
ſima ſm Aug. lib. de cõſenſu euange. tripli
ci ratione. Et Thomã in Cathena aurea
ſimul cum Gloſa.
¶ Primo. ratione onerationis.
¶ Secundo. ratione aſſociationis.
¶ Tertio. ratione lamentationis.
¶ Primo ratione ꝛc. Crux xp̃i fuit valde
oneroſa ꝛ grauis. Que grauitas põt oſten
di ex duobus. Primo ex longitudine: quia
crux vt dicitur in hiſtorijs ſcolaſticis in al
titudine longa fuit quindecim pedũ. Secun
do ex materia: quia fuit de cedro. cypreſſo.
oliua. ꝛ palma: que ligna ſunt magni pon/
deris. Quã tamẽ patiẽter ieſus portabat.
De hoc ligno crucis quõ ſit inuentum. ha/
betur in hiſtoria ſcolaſtica. ꝙ regina Sab/
ba quando venit videre Salomonem. Ui/
de i Uora. De hoc ligno cõpleta eſt figura
Geñ. 22. De Iſaac. q portabat ligna. Sed
cum non poſſet portare quia debilis erat
iuſſerunt hũi cireneo noĩe Simoni vt tolle/
ret crucem ieſu. Quoniam vt dicit Tho.
vbi ſupra. Cum ſepius tentaſſe illam ieſus
portare. pre debilitate ferre amplius non
potuit. Curre o anima mea. curre veloci/
ter ꝛ humeros tuos ſubige illi cruci. in qua
ieſus bonus operatus eſt ſalutẽ. Et vidẽs
Ioannes ꝙ non erat amplius remedium
euadendi ne mater poſſet conqueri de ip̃o.
cucurrit Bethaniam ad domum Magda
lene: vbi Maria mater remãſerat. Primo.
O mater iquit meſta. O magdalena. Ma
ria attonita vocat magdalenã. O magda/
lena audi vocem vnam. videtur vox Ioan
nis. Ad feneſtram reſpiciunt ꝛ vident Ioã
nem ante hoſtium ſtantẽ. Quid eſt hoc? O
mater ſancta filius tuus ducitur ad mor/
tem. Statim maria cum magdalena veni/
unt ad ciuitatem hieruſalem feſtine. Et in

terrogant de filio. O fili mi vbi te inueniã?
Unde iuit ad portã caluarie. ¶ Secundo
chriſti paſſio fuit acerba ꝛc. Aſſociatus nã
qꝫ eſt duobus latronibus. prophetia cõple
ta eſt. Iſa. 53. Et cum ſceleratis deputatus
eſt. Unde dubium queritur. Utrum conue
nienter ſit factum hoc? Reſpondet Hiero.
ſuper Mattheum. Quod ſic. Ut ſic magis
eſſet cõfuſus, benedictus ieſus. Quia ſicut
pro nobis maledictũ crucis voluit aſſume
re. ſic pro omniũ ſalute inter noxios quaſi
noxius crucifigeretur. Maria autẽ de do/
mo pilati verſus montem caluarie vadit
tota lachrymabilis. ꝛ eundo ſanguinem fi/
lij ſparſum in terra videbat. Anteq̃ ad lo/
cum deueniſſent ſue occiſionis: mater eius
afflicta ꝛ meſta obuiã illi proceſſit volens
ipſum tangere. Quã vt filius aſpexit mero
re confectam in terrã cecidit fatigatus ſub
cruce. Ipſa etiã mater bñdicta quaſi mor
tua in terrã cecidit. Ob qđ in loco illo i hu
ius facti memoriã capella a fidelibus con
ſtructa eſt: que Sãcta maria de ſpaſmo nũ
cupatur. In ſe autẽ reuerſa filiũ nõ agno
ſcens dicebat Ioanni. Qualis eſt Ioãnes
filius meus? Reſpõdit Ioãnes. Ille o ma/
ter benedicta eſt. qui eſt ſanguinolẽtus. O
qualis dolor ꝟginis. O qualis paſſio erat
illa. O maria dulciſſima incipiunt verifica
ri Simeonis de filio tuo dicta etiam ꝛ ꝺ te
ipſa. Et tuã ipſius animam ꝛc. Completa ẽ
prophetia Iſa. 53. Uidimus eum quaſi nõ
habentem ſpẽm nec decorem. Ubi ſunt illi
oculi pelegrini: o ieſu? Ubi illa facies to/
ta iocunda? Ubi capilli criſpi? Ubi barba
rubicunda? Uidimus inquit propheta eũ
quaſi non habentem ſpeciem nec decorem.
Ecce ſecunda rõ. ¶ Tertio ratione ꝛc. q2
ſequebatur eũ multitudo populi mulierũ
ac virorum qui plangebant eum ꝛ lamen/
tabantur. Cum quibus ipſe compatiendo
predixit futuram calamitatẽ ꝛ deſolatõem
ipſius ciuitatis. Filie hieruſalem nolite fle
re ſuper me ſed ſuper vos ipſas flete. ꝛ ſu/
per filios veſtros: quoniã ecce dies veniẽt
in quibus dicetis. Beate ſteriles que nõ ge
nuerunt ꝛ vbera que non lactauerunt. Et
hoc impletum eſt in obſidione ꝛ captione
hieruſalem a Ro. Quando tot millia fue/
runt occiſi ꝛ venditi ꝛ vſqꝫ in hodiernum
diem per

blem per mundū diſperſi ꝛ vagabundi. qui
ante erant peculiares populi. Sed meri
to. Querit dubium. Cur ieſus chriſtus ma
gis voluit pati in hieruſalem ꝙ alibi: Ad
hoc reſpondeo ſm Augu. libro de cōſenſu
euange. Qđ hoc factum eſt duplici ratiōe.
Prima quia hieruſalem erat locus a deo
electus ad ſacrificia ſibi offerenda. Que q
dem ſacrificia figuralia figurabant chriſti
paſſionem: que eſt verum ſacrificium. Ad
ephe. 5. Tradidit ſemetipſum oblationem
ꝛ hoſtiam deo in odorem ſuauitatis. Et iđ
quia virtus paſſionis eius erat ad totum
mundū diffundenda: ideo in medio terre
habitabilis pati voluit. ideſt in hieruſalez.
Unde in ps. Rex noſter operatus eſt ſalu
tem in medio terre. ideſt hieruſalem: q̄ di
citur terre habitabilis vmbilicus. Secū
da ratio: quia hoc maxime ꝯueniebat hu
militati eius: vt ſicut elegit vterum virgis
humilem: iuxta illud Reſpexit humilitatez
ancille ſue. Et ſanctū preſepe in quo iacuit
ꝛ plangere voluit: Juxta illud Ambroſij.
Uagit infans inter arta ꝛc̄. Et locuz aſine:
iuxta illud Zacharie. 9. Ecce rex tu[9] venit
tibi mā ſuetus ſedēs ſup aſinā. Inſup colū
nam elegit. ī qua fuit driſus. Et turpiſſimū
genus mortis crucis elegit. Ita pertinebat
ad eius humilitatem perfectā. vt in loco tā
celebri confuſionem maximā ſuſtineret. Uñ
Leo papa egregie in ſermōe epiphanie di
cit. Quia formam ſui ſuſceperat. Betleem
preelegit natiuitati ꝛ hieruſalem paſſioni.
Ille. Erat enim hieruſalem metrapolita
na. principalis ſedes magiſterij ꝛ ſacerdo
tij. Unde in illa debuit pati confuſionem.
Sed non in terra ſed in aere. ſcilicet ī mon
te Caluarij: quia vt dicunt alique gloſe:
Abraam immolare voluit ibi filium qui fi
gurabat futuram ieſu chriſti immolationē.
Et ſic patet tertium myſteriū.

q Uartum myſterium dicitur crucifi
xionis. Quādo fuerunt peruenti ī
montem Caluarie. qui eſt locus iu
diciꝫ vbi mali decapitabantur: denudaue
runt chriſtum benedictuz: ꝛ quattuor mili
tes diuiſerunt veſtimenta eius. ſortem mit
tentes. De hoc completa eſt prophetia Da
uid. Diuiſerunt veſtimenta mea ſibi ꝛc̄.
Que quidem veſtis facta eſt a beata virgi
ne ꝛ erat inconſutilis. que ipſo creſcente et
ipſa creſcebat. Habens ad quattuor angu
los palliorum fimbriam ſine recamaturaz:
iuxta illud Numeri. 15. Loquere filijs iſrael
vt faciant ſibi fimbrias per quattuor angu
los palliorum ꝛc̄. Hanc veſtem milites di
uiſerūt. Cogita anima mea ſi poteſ: qualis
dolor fuit quando extraxerunt camiſiam q̄
adherebat vulneribus: pellis ſequebatur
ipſam. ꝛ riuuli ſanguinis emanabant. At
ille ſtabat ſicut manſuetus agnus. Quo
facto antequā poneret ſe ſuper crucem: ad
iudeos ſe vertit ſic dicens. Popule meus
quid feci tibi. aut quid moleſtus fui: Re
ſponde mihi. Ego pro te flagellaui egyptū
cum primogenitis ſuis. et me flagellatum
ducis ad crucem. Ego te eduxi de egypto
demerſo pharaone in rubro mari. ꝛ me tra
didiſti principibus ſacerdotum. Ego te pa
ui manna per deſertum: ꝛ tu me cecidiſti
alapis ꝛ flagellis. Ego dedi tibi ſceptrum
regale: ꝛ tu meo capiti coronam ſpineam.
Ego propter te percuſſi reges cananeoruꝫ:
ꝛ tu percuſſiſti caput meum arūdine. Ego
aquaꝫ de petra eduxi. Inſurgentes cōtra
te: hoſtes ꝓſtraui. ſcilicet Seon regē amor
reorū: ꝛ Og regem baſan. Ego a captiuita
te diutina ſcilicet per ſeptuaginta annos ꝓ
pter ſcelera tua in babilonia per Eſdran ꝛ
Zorobabel ad propria reduxi. Ego ex ge
nere tuo carnem ſumens. regale ſolium ce
li dimiſi: vt tibi eſſem frater: tu autem pa
raſti crucem ſaluatori tuo. Ego per ciuita
tes tuas. caſtra. ꝛ vicos diſcurri: in tui vti
litatem laborās. Ego ſemper in templo do
cui: que te ſaluum facere poſſent. Ego ce
cos tuos illuminaui. leproſos mundaui.
claudos erexi. obſeſſos a demonibus libe
raui. Surdis auditum reſtitui. mutis lo
quelam. infirmis ſanitatem. mortuis vi
tam. Nunquid in his moleſtus fui: Prece
pta diuina declaraui. errores confutaui.
vitia reprehendi. conſilia perfectionis ad
feci. Quid vltra debui facere ꝛ potui: ꝛ nō
feci: Heccine reddis domino popule ſtulte
ꝛ inſipiens. Pro his omnibus beneficijs
tibi collatis: paraſti crucem ſaluatori tuo.
In illa hora fleuiſſet pater ſi corpus habu

iſſet ex compaſſione filij ſui. Fleuerunt angeli. Iſaie. 34. Angeli pacis amare flebũt. Fleuit maria que gladio doloris fuit perforata. Et omnes dolores partus ⁊ mortiſ: in paſſione filij fuerant ei ſeruati. Fleuit Petrus Matth. 26. Egreſſus foras fleuit amare. Fleuerunt omnes apoſtoli: Iuxta illud. Triſtes erant apoſtoli. Fleuerũt omnes mulieres. Magdalena. Maria Iacobi. ⁊ Salome. ⁊ relique mulieres. Luce. 23. Filie hieruſalem: nolite flere ſuper me. ſed ſuper vos flete. His dictis vertit ſe ad patrem voce pia dicens. Pater mi. hec eſt hora in qua quod ordinaſti implere incipio: propter obedientiam tuam. Iudei autem his finitis ipſum ligauerunt ſuper crucem. Ille autem vt agnus manſuetus regalia ſua brachia extendit. Et illas manus ſanctiſſimas ſpontanee crucifixoribus porrexit. Et aſpiciens in celum dixit patri. Pater ignoſce illis. Dum igitur in cruce extenditur. Unus accipit clauum ⁊ in manu ſua poſuit. Alter miles qui tenebat aliam manum videns ꝙ manus ſiniſtra ſe retraxerat ⁊ ꝙ non attingebat ad illud foramen traxit illam fortiter. ponens pedem ſuum ad crucem ⁊ fortiter eum traxit cum fune: ita ꝙ oſſa pectoris numerari poterant. Et ſic affixit eam clauo. Malleorum autem ictus audiebantur ab illa meſtiſſima matre: cuius cor configebatur clauis illis acutiſſimis. Qui manus. ⁊ pedes. oſſa. ⁊ carnes filij ſui rumpebant. Et ſic in cruce extenſus dulciſſimus ſponſus dicebat patri. Suſcipe ſancte pater me dilectum filium tuum. quem tibi offerro in ſacrificium immaculatum pro ſalute humani generis. Ecce o pater mi. iam non amplius tibi offeruntur legalia ſacrificia hircorũ aut agnorum: ſed caro innocentis filij tui. Triginta ⁊ tres anni elapſi ſunt. quibus hanc crucem aſpiciens in illam mori pro humani generis redemptione deſideraui. De pedibus ⁊ manibus perforatis impleta eſt prophetia Dauid. Foderunt manus meas et pedes meos. Secundum Berñ. chriſtus habuit tres lectos. Primum vterũ virginis in quo per nouem menſes ſtetit. Secundum: ſanctum preſepe in ſua natiuitate. Tertium: crucem in qua habuit tantum locũ vt caput appodiare poſſet: iuxta illud Matth. 8. Uulpes foueas habent et volucres celi nidos. filius autem hominis non habet vbi caput reclinet. Unde idem Bernardus. Circuire poſſum celum ⁊ terram: mare ⁊ omnia que in eis ſunt. et non inuenio te niſi in cruce o bone ieſu. Ibi iaces. ibi cubas. ibi dormis in meridie. Hec ille. Pilatus autem ſcripſit titulum litteris hebraicis. grecis. ⁊ latinis ⁊ poſuit ſupra crucem. Ieſus nazarenus: rex iudeorum.

Sed queritur dubium quare hac triplici lingua titulus ille fuit ſcriptus: Reſpondeo ſecundum Chriſo. Credibile eſt multos gentiles ſimul cum iudeis in hieruſalē propter feſtum conueniſſe. Et ideo vt nullus ignoraret: non in vna tantũ lingua ſcripſit ſed in tribus. Dixerunt autem pontifices iudeorum pilato. Noli ſcribere Rex iudeorum ⁊c. Pilatus autem. Quod ſcripſi ſcripſi. Et crux eleuata fuit ⁊ poſita in foramine atque plantata. In ipſa autem eleuatione pondus corporis per tres clauos vel per quattuor ſecundum quoſdã ſuſtentabatur. Ideo mẽbra illa incredibili cruciabantur dolore. Sed ⁊ tunc meſtiſſima mater filium intuens confuſum. deformē. grandi anguſtia plenum. in medio latronum pēdentem: adiutorio Magdalene ⁊ Ioānis quantum potuit propinquam ſe fecit. Ubi cernens filium mutatũ in facie: lachrymabiles voces dabat. Hoc expreſſit Io. quando dixit. Stabat autem iuxta crucem ieſu mr̃ eius. ⁊ ſoror mr̃is eius maria Cleophe. ⁊ maria Magdalene. Et q̄dā. Stabat mr̃ doloroſa iuxta crucem doloroſa ⁊c. Canta verſum. Erant autẽ turbe que clamabāt. Pretereuntes clamabant mouentes capita. Uah qui deſtruis templum dei ⁊ in triduo reedificas illud. Salua temetipſum. Si filius dei es: deſcende nunc de cruce. Alios ſaluos fecit: ſemetipſum ſaluũ non poteſt facere. Similiter vnus de his qui pendebant latronibus: blaſſemabat eum dicens. Si tu es chriſtus: ſalua temetipſũ ⁊ nos. Reſpondit alter ⁊ increpabat eum dicens. Neque tu times deum qui in eadem es damnatione. Preterea quedam gloſa ſuper Tobiam dicit demonem ſtetiſſe ſuper crucis humerum ⁊ cõſideraſſe an

chriſtus

chriſtus aliquam maculam haberet. Unde ipſe dicit Jo.14. Uenit enim princeps mũdi huius ⁊ in me non habet quicꝗ̃. Jeſus autem in tot perſecutionibus ⁊ maledictis dixit ſeptem verba: maxime vtilitatis.

Primum verbum. Pater ignoſce illis. Opere implens quod verbo docuit. quando dixit Matth.5. Orate pro perſequentibus ⁊ calumniantibus. Super quo verbo Bernar. ſuper Can. Flagellis ceſus, ſpinis coronatus, clauis confoſſus. opprobrijs ſaturatus: immemor tamen omniũ dolorum clamat, Pater ignoſce illis. Pater amantiſſime. pater benigniſſime. A paterno nomine incepit filius ⁊ ſuo blandiens genitori. nil ſibi nagari concludit dicẽs. Ignoſce illis. Nec ait examina. põdera: ſed ignoſce. Ut doceat nos non debere ponderare. examinare. iudicare: ſed pleno ore atꝗ efficaci opere indulgere. Ille. Hoc verbo primo Pater ignoſce ſm̃ Hierony. pluſquã. 5000. millia iudeorum ad fidẽ ſunt conuerſi. De hac oratione completa ẽ prophetia. Iſa. 53. Ipſe peccata multorum tulit ⁊ pro tranſgreſſoribus orauit: id eſt pro iudeis. Ecce primum verbum: maxime charitatis. Secundum verbum fuit ad latronem: quãdo ipſe chriſto dixit. Memento mei dum veneris in regnum tuum. Et chriſtus reſpondit. Amen dico tibi: quia hodie mecum eris in paradiſo. O felix promiſſio. O breuis tãte felicitatis adimpletio. Nullus ãte latronem: hoc verbum audiuit. Promiſſa ſiquidem fuit patribus ⁊ prophetis eterna vita per chriſtum: ſed nulli ſicut latroni ita breui ſpacio deſignata. Sed ꝗritur: quomodo illa die fuit in paradiſo. quia vſque ad dies quadraginta nullus paradiſum ingreſſus eſt? Reſpondeo ꝙ latro vidit diuinitatem. vnde paradiſum habuit. Iſte latro fuit ille qui chriſtum cum matre ⁊ Joſeph in egyptum fugientes a facie Herodis. liberauit eos de manu latronum: ⁊ eos ſociauit vſque ad locum ſecurum. Et ſtans ſic Jeſus in cruce audiebat querelas matris dicentis. O fili mi oli aie mee conſolatio ⁊ gaudium: nũc aũt gladius penetrabilior oi enſe acutiſſimo. Fili mi quem nouem menſibus in vtero tenui. quem paruo lacte paui. quẽ totiens infantem ⁊ paruulũ pannis inuolui. in cuna repoſui. ⁊ amoroſis amplexib⁹ ſtrinxi inter vbera mea. ⁊ oſculata ſum. O ꝗ̃ infelix mihi ⁊ tibi facta eſt dies iſta. Et qs poterit mederi vulneribus dolorum meorum. ⁊ mitigare anguſtiam miſelle matris tue: cum inſpiciam te filium meum vt leproſum factum: qui ſpecioſus eras pre filijs hoĩum. ut maleficum ⁊ reum cum iniquis deputatum? Qui ſanctus ſanctorum es. vt fatuum ⁊ ſtultum cerno. in quo reconditi ſunt oẽs theſauri ſapientie dei. vt hoſtem omnium: qui omnibus affabilis. benignus. ⁊ humanus ſemper extitiſti. ⁊ ſuper omnia videris oblit⁹ mei vidue mr̃is tue. Nam ecce iam moreris: ⁊ nihil mihi dicis. Et quid faciam ego ſine te filio meo? Quo diuertam? Ad quem confugiam? Tu mihi pater. tu mihi frater. tu mihi blandus fili⁹ eras. Tu mee diuitie. tu mee delitie. tu mea gloria. O me deſolatam. que tantum filium in cruce video deficere. O amantiſſime fili loquere mihi matri tue. Loquere vt audiam vocem tuam cigneo canore dulciorẽ. Loquere inꝗ̃ vt ſic ſaltem audiens verba tua. patientior fiam ad tolerandam penam que me cruciat pro amore tuo. Non deneges mihi qđ poſtulo. Exaudi me. ⁊ verbo tuo conſolare: ne deficiam in hac tribulatione. O fili mi lumen oculorum meoꝝ. condeſcendiſti latroni: miſericorditer loquẽs ei. Acquieſce itaꝗ voto matris tue: ⁊ dic mihi qđ factura ſim. His ⁊ ſimilib⁹ querelis loquebatur meſtiſſimo filio. q non minorẽ patiebat̃ penã ꝓꝑ teneritudinẽ mr̃is: quã ſentiebat amaricatam. Jđ dicebat. O mi mr̃ quõ gaudia q̃ de me ſuſcepiſti cõuerſa ſunt tibi in luctũ? Ubi ſunt angeli: in mea natiuitate canẽtes? Ubi paſtores ad preſepe venientes? Ubi reges orientales in cuna me adorantes? Ubi grata per. 33. annos vtriuſque conuerſatio ⁊ familiaritas? Unde ei dixit triplex verbum. Mlr̃ ecce filius tuus. ſ. Joãnes euang. q ſecũ iuxta crucem erat. Sup ꝗ Chriſo. Nõ. d. mr̃ ꝗ̃ſi ſi dulci⁹ locut⁹ fuiſſẽ: forte cor ꝟginis crepuiſſet. Et Tho. in Cathena aurea. q. d. domin⁹ matri ſue. Uſꝗ modo tui curam hũi: ſed memor tui. iſtũ relinquo. ſ. Joannem. Deinde ꝯmendans eã diſcipulo dixit. Ecce mr̃ tua. quaſi dicat. Deputo te ad eius cuſtodiam.

Et ex illa hoꝛa accepit eam diſcipulus in
ſuam .ſ. curam ⁊ diligentiam. Unde dicit
Joan. damaſce. ꝙ doloꝛes ꝑtus ⁊ moꝛtis
qui fuerunt ei preſeruati: in moꝛte filij ſūt
ei cōmunicati. Fatigatus iam delicatus le
ſus qꝛ perdiderat quaſi totū ſanguinē ſitie
bat. Unde dixit aliud verbū. Quartum
verbū. Sitio. Sitiebat naturalr̄ ꝓpter pe
nam. ⁊ ſpūaliter ſalutē noſtrā. Super quo
Ber. in verbo Sitio. O dñe quid ſitis? Fi
dem veſtrā. Salutem veſtrā. Gaudiuʒ ve
ſtrum. Plus aīarum veſtrarum ꝙ̄ coꝛpoꝛis
mei cruciatus me tenet. Ille. Statiʒ dede
runt ei milites bibere vinum cum felle mix
tum. Unde queritur dubium. Quare vi
no ſic amaro potauerunt eū? Rn̄det Nico
laus de lira. Qđ aliqui dicunt id factū fu
iſſe: vt citius xp̄s moꝛeretur. Et ſic milites
ab eius cuſtodia citius liberarentur. q de
bebant ipſum cuſtodire quouſqʒ expiraſſʒ.
Sed Nicolaus ipſe dicit alr̄ ⁊ melius. Nā
legitur in quodam libꝛo hebꝛaico q apud
eos intitulatur Liber iudicuʒ oꝛdinarioꝝ.
Qđ qꝛ Salomon dixerat Prouer. 31. Date
ſiceram merentibus ⁊ vinum his qui ama
ro ſunt animo: vt bibant ⁊ obliuiſcantur
egeſtatis ſue. Ideo ſenioꝛes iudeoꝛum ſta
tuerunt. vt condemnatis ad moꝛtem dare
tur vinum aromaticum ad bibenduʒ: vt fa
cilius tolerarent paſſionem. In hieruſaleʒ
autem erant matrone deuote que hoc vinū
⁊ ſiceram .i. potum inebꝛiatiuuʒ dabant ex
deuotione. Iudei ergo ex nimia crudelita
te moti: tale vinum pro xp̄o datum ⁊ alijs
duobus latronibus: acceperunt ſibi ⁊ bibe
runt. De hac potatione impleta eſt prophe
tia. Amos. 2. Uinum damnatoꝛum bibe
bant .ſ. iudei: ⁊ loco eius poſuerunt acetuʒ
cum felle mixtum. Cum ergo potum quere
ret Chꝛiſtus. Sitio. Milites quia biberant
vinum illud. miſerunt ad villaʒ in pedemō
tis caluarie. ⁊ in domo mulieris petierunt
vinum venale. Qua dicente: quid vultis fa
cere de iſto vino? Dixerunt. Dare potum
volumus iſti ſeductoꝛi qui dr̄ xp̄s. Tunc il
la accepit acetuʒ ⁊ miſcuit ei fel agni come
ſti ſero precedentis. ⁊ eis dedit. Tunc illi
xp̄o dederunt ad bibendum. Pſ. Dederūt
in eſcam meam fel ⁊c. Sed cum guſtaſſet
noluit bibere. Potuit virgo clamare quan
do audiuit filium dicentem. Sitio. Heu mi
fili quid audio? O vniuerſe creature celi
admiramini paupertatem filij mei. qui di
cit ſitio: ⁊ non poteſt habere. Qui creauit
omnia. qui eſt omnipotens nō habet ad bi
bendum? O fili mi: cur non poſſum tibi ſiti
enti miniſtrare? Cur tibi de pectoꝛe meo lac
illud poꝛrigere non valeo. quod totiens dū
paruulus eras ſuxiſti? Simr̄ ⁊ Magdalena
flendo dicit. O magiſter bone. O magiſter
care: ⁊ cur ego indigna diſcipula hac tan
ta neceſſitate ſubuenire tibi non poſſum?
O damnata ſeuitia iudeoꝛum. Ecce quō
xp̄s protulit quartū dulce verbum. Qui
tum verbum fuit. Clamauit circa hoꝛaʒ no
nam. voce magna dicens. Hely hely lama
ʒabathani. Quod eſt interpꝛetatum hely
.i. deus meus. Lama .i. quare. Zabathani .i.
dereliquiſti me. Super quo gloſa dicit. de
um dereliquiſſe eū in moꝛte qꝛ poteſtati ꝑ
ſequentiū eū expoſuit. Subtraxit eniʒ ꝓte
ctionem: ſed non ſoluit vnionem. De iſta
derelictione completa eſt prophetia Da.
Qui me conſolaretur non inueni. Non. n.
conſolabantur eum ſicut fieri ſolet moꝛti
addictos a ducentibus. Pꝛimo non iudei.
Sed illudebant cum pꝛincipibus ſacerdo
tum ⁊ blaſſemabant. Secundo non genti
les: ſed coꝛonam ſpineam imponentes capi
ti. percutiebant eum. Tertio non diſcipuli
qui fugerant ab eo ⁊ fidem amiſerant de
ipſo. Quarto non marie. que ſimiliter per
diderant fidem. Non deniqʒ pater etern⁹
conſolatus eſt eum .ſ. ad liberandum eum
de manibus inimicoꝛum ſed pro nobis tra
didit illum .ſ. voluntati eoꝛum permitten
do agere quecunqʒ crudelia voluerunt.
Ideo clamauit hely hely. Quidam auteʒ
ſcʒ Romani milites: ſm̄ Hiero. idioma he
bꝛaicum ignoꝛantes dicebant. Heliam vo
cat iſte. Uidens autem prophetias imple
tas dixit aliud verbum. Sextum verbū
fuit. Conſumatum eſt .i. totum feci propter
quod veneram .ſ. vt patri obedirem. Ad
Phil. 2. Factus eſt obediens vſqʒ ad moꝛ
tem. Super quo Aug. Chꝛiſtus ne perde
ret obedientiam: ꝯdidit vitā. Conſumatū
eſt .ſ. ꝑconiū patriarcharuʒ. Cōſumatū eſt:
locutio

locutio prophetarum. Conſumatum eſt.
Figure.prophetie.Conſumatum eſt:opus
redemptionis humane. Conſumatum ē.i.
corpus meum iam mortuum eſt.Conſuma
tū eſt.i.Ade peccatuȝ:qui inobiens pomū
comedit.Conſumatum ē:vȝ vetuſ teſtamē
tum.Hoc dicto ſol obſcuratus eſt:qꝛ a ſecū
da hora tenebre facte ſunt ſuper vniuerſaȝ
terram: vſque in horam nonam. Uellum
templi ſciſſuȝ eſt in duas partes. Petre cre
puere. Terra mota eſt. Unde omnis cre-
atura compati chriſto viſa eſt. In hora
autem nona: cum clamore clamauit voce
magna verbum ſeptimum. Pater in ma-
nus tuas cōmendo ſpm meum. Et inclina-
to capite:tradidit ſpiritum. Canta hunc ꝓ
ſuȝ.Et anima illa ſanctiſſima a corpore exi
uit.⁊ ad lymbum ſanctorum pr̄um deſcen
dit.¶Crucem hic oſtende.Diuus Ber.A
ſcendit xp̄s in altuȝ crucis:vt ab oībus vi-
deretur.Uoce magna clamauit: vt ab om-
nibus audiretur.Clamori lachrymas ad-
didit:vt homo ei compateretur. Uidēs au
tem maria filium mortuū.fecit planctū ſu-
per oēs ciuitates. O hieruſalem cui filius
meus tot ⁊ tāta fecit in miraculis.in predi
cationibuſ.ipſum occidiſti.O capharnaū.
O galilea. O effrem. lugete filium meum
mortuum.Hic eſt qui tot ⁊c̄. Uidentes au
tem ſci patres xp̄ȝ. O quanta letitia. O q̄̄
ta iucunditas. Unde dixerunt illud Aug.
Adueniſti redemptor mūdi.aduenisti quē
deſiderantes cotidie expectabamus. De-
ſcendiſti ꝓ nobis ad inferos:noli nobis de
eſſe.cum reuerſus fueris ad ſuperos. Ecce
qūo chriſti paſſio ⁊c̄.

Uintum dr̄ ⁊c̄. Uidentes iudei ⁊ a
q lij̄ forenſes tot mirabilia i eius mor
te.qꝛ terra tremuit.monumenta ſūt
aperta.⁊ ſol obſcuratus:territi ſunt. Et tūc
Centurio exclamauit dicēs. Uere filius di
erat iſte. Unde conuerſus eſt ⁊ plureſ reuer
tebantur hieruſalem flentes:tondētes pec
tora ſua:quia paraſceues erat .i.dies ve-
neris. In cuius veſpera incipit ſolēnitas
ſequentis ſabbati. Iudei vt non remane-
rent corpora ſabbato in cruce. Rogauerūt
Pilatū.vt frangerentur crucifixorū crura:
⁊ de cruce tollerentur eoꝝ corpora. Uene-
runt ergo milites ⁊ fregerūt crura latronū.
Ad ieſum āt cum veniſſent.vt viderūt eū
iam mortuum.non fregerunt eiuſ crura: vt
prophetia eius cōpleretur Exo.12. Os nō
cōminuetis ex eo.i.agno:qui chriſtū figura
bat. Unus āt militū.ſ.Longinus lancea la
tus eius aperuit:⁊ continuo exiuit ſāguis
⁊ aqua. Sanguis ad noſtram redemptio-
nem:aqua ad peccatoꝝ ablutionē. Que q
deȝ aqua ⁊ ſanguis ſ̄ȝ Th.in.3.par.q.46.
fuit miraculoſus. Quod quideȝ optume fa
ctum eſt:quia ſicut de coſta Ade dormiētꝭ
facta eſt Eua:vt iquit Gloſa interlineariſ:
ita de latere xp̄i dormientis in cruce forma
ta eſt eccl'ia.que ſanguine redimitur:aqua
lauatur. Hec ille. Unde iſte longinus viſuȝ
recepit:qꝛ ſanguis tetigit oculos eius. Un-
de ⁊ ob hoc conuerſus eſt ad fidem.⁊ ꝓ ip
ſa tandem martyrizatus eſt. Ioſeph auteȝ
cum eſſet diſcipulus chriſti.occulte iuit ad
amicum ſuū Nicodemū:qꝛ ⁊ ipſe diſcipu-
lus chriſti erat. Et ambo de licentia Pila-
ti depoſuerunt corpus ieſu de cruce. O qs
explicare poſſet imenſuȝ dolorē marie: que
tota lachrymabilis rapuit eius ſāctiſſimū
corpus in gremio:ipſum per ſingula mem
bra deoſculando:dicens. O caput ſanctiſſi
mū: quod totū munduȝ docuit. illumina-
uit.rexit.infinita bona ei contulit.⁊ nunc te
video ſpinis coronatū. O manus ſanctiſſi
me. O pedes ſanctiſſimi. Dic ꝑ ſingula mē
bra. Similiter ⁊ hoc faciebant alie marie.
Que accepto vnguento ipſuȝ vnxerūt. Et
poſuerūt eū in monumēto nouo. Duxerūt
āt Mariā domum in bracaij̄s ſuis quaſi
mortuā. Hoc pacto:accipias corigiā quaȝ
pones ad collū. Et ex parte populi genibꝰ
flexis miſericordiā pete. Ipſum deoſculan
do ꝑ ſingula mēbra:ſic dicēdo. O bone ie
ſu ex parte huius populi ciuitatis. Baſo q̄l
capo ſancto. Ex parte populi.o bone ieſu
baſo quelle ſancte māe. Sic proſequere ꝑ
oīa mēbra. Et in fine dic. Te precor o dul-
ciſſime ieſu ꝑ tuā ſanctiſſimā paſſionē: vt
huic populo tribuas oīum peccatorū ſuoꝝ
remiſſionem in preſenti.⁊ gloriam in futu-
ro. Amen.

¶ In die iocundiſſime reſurrectionis. De
glorioſa chriſti reſurrectione.

Eſuz que
ritis nazarenū cru-
cifixum: ſurrexit nō
eſt hic. Mar. xvi.
¶ Quanta ſia ſta-
ta gaudioſa. feſti-
na ⁊ letabūda. re-
ſurrectio filij dei. in
preſenti die. N. ſa-
tis aperte declara-
tur. ſi dulciter con-
tēplemur tripudia
⁊ leticias: quas fe-
cerunt omnes creature in ipſa reſurrectio-
ne. Scdm Tho. ⁊ Alber. tres ſunt differē-
tie creaturarum. Primo ſuperiores. vt ange-
li. Hi letati ſunt in reſurrectione chriſti: qꝛ
videbant ſanctos ab inferis extrahi. ⁊ ſe-
des vacuas repleri. Unde eccleſia. Exulet
iam angelica turba celorum. Secundo
creature medie. i. homines huius vite leta-
ti ſunt. vt apli. Eccleſia canit. Gauiſi ſūt di-
ſcipuli. Et de mulieribus: eccleſia canit. Il-
le dum pergunt ⁊c. Tertio creature infe-
riores. i. ſancti patres in lymbo: qui educti
ſunt a dēſis. tetris. ⁊ caliginoſis ergaſtulis.
⁊ carceribus lymbi: quem videntes eum ſu-
ſcitatum. dixerunt illud Aug. Aduieniſti re-
demptor mundi quem deſiderantes quoti-
die expectabamus. Deſcendiſti pro nobis
ad inferos: noli nobis deeſſe dum reuerſus
fueris ad ſuperos. Ille. Et nos debemus
gaudere ⁊ exultare. Ad hoc inuitat Dauid
in ps. quē eccleſia ſepe replicat in officio p̄-
ſenti. Hic dies ⁊c. Hec eſt dies in quo p̄res
ſunt liberati. Hic eſt i quo apoſtoli ⁊ mulie-
res gauiſe ſunt. Hic eſt in quo ſalus noſtra
completa eſt. Ad hanc exultationē inuitāt
nos oīa. Uidemus arbores florere. aues in
nemoribus canere. terram proferre flores
ſuos. Maximus in ſe. In reſurrectiōe xp̄i
aer ſalubrior. ſol candidior. terra fecundior
facta eſt. In ipſa nāq omnia elemēta glo-
riantur. Nam ⁊ ipſum ſolem arbitror i hac
die ſolito clariorem. Neceſſe eſt enim vt ſol
in eius reſurrectione gaudeat qui in eius
paſſione condoluit. Ille. De qua quidē re-
ſurrectione. tria dulciter contemplabimur.
¶ Primū. dicitur congruitatis.
¶ Secundum. dicitur expectabilitatis.
¶ Tertium. dicitur iocunditatis.

P Rimum ⁊c. Dubiū q̄ritur. Utrū
fuit neceſſariū xp̄ū a mortuis reſur-
gere: Reſpondet Tho. 3. par. q. 53.
ar. 1. Quod ſic quintuplici ratione.
¶ Prima. eſt pp diuine iuſticie cōmēdatiōem.
¶ Scda. eſt pp deſolatorum conſolatonem.
¶ Tertia. eſt pp fidei nr̄e inſtructionem.
¶ Quarta. eſt pp vite nr̄e informatiōem.
¶ Quinta. eſt pp figurarum veterum ipletiōem.
¶ Prima eſt ⁊c. Una maria eſt in Tho.
Qd iuſtitia diuina ⁊ hūana reqrit: vt me-
rito reddat premiū. Et merces labori. Et
exaltatio humilitati. Mat. 20. Uoca ope-
rarios ⁊ redde ⁊c. Et Luc. 1. Exaltauit hu-
miles. Et. 18. Qui ſe humiliat: exaltabit. Et
1. Petri. 6. Humiliamini ſub potenti manu
dni: vt vos exaltet in tpe viſitatōis. Et Ec-
cleſiaſtici. 3. Quanto maior es: humilia te i
oībus: ⁊ corā deo inuenies gratiam. Ideo
⁊ cano. 7. q. 1. Ibi. Et. 15. q. 1. Firmiſſime. Et
xij. q. 2. Charitatem: dicit. Iuſtū eſt vt illi
conſequant ſtipendiū: qui laboris impēde-
runt obſequiū. Et in Auten. de iudicibus.
§. Ne aūt. col. 6. dicitur. Labor non debet
eē ſine fructu. Ad ppoſitū. Xp̄s in corpore
multū laborauit. ⁊ multas ⁊ īfinitas angu-
ſtias ſuſtinuit. ⁊ vſq ad infimū humilitatē
ſcz mortis ſe humiliauit. Iō neceſſarium et
cōgruum fuit. qꝫ eius corpus reſurgeret. ⁊ p̄-
miū ſue humilitatis reciperet. Et hāc rōem
tangit apoſtolus Phil. 2. Factus eſt obedi-
ens vſq ad mor. mortē āt crucis. Propter
quod ⁊ deus exaltauit illum ⁊ dedit illi no-
men ⁊c. Chriſtus ſe humiliauit ſuper oēs
creaturas. Quia cū eſſet diuinus ⁊ inuiſi-
bilis. induit hac noſtra ignobili carne mor-
tali. Humiliauit: matrē humilē eligendo.
Humiliauit: in paruo tugurio naſcendo.
Humiliauit: ſacramenta humilitatis. ſ. cir-
cūciſionis ⁊ baptiſmi ſuſcipiēdo. Humilia-
uit: virgini mr̄i ⁊ Ioſeph. ſe ſubijciēdo. Hu-
miliauit: humiles piſcatores ſibi ſociando.
Humiliauit: In predicatione gloriam p̄ris
querendo. Humiliauit: mūdanos honores
ſpernendo. Humiliauit: cōuerſando ⁊ pedes
diſcipulorum

diſcipuloꝝ lauando. Humiliauit deniq̄ȝ: ɔtu
melias. verbera. ſputa. crucē. ⁊ mortē abie
ctiſſimam patiendo. Humiliauit tantuȝ ſe.
ꝙ voluit ipſam humilitatē pro mr̄e. pro ſo
rore: patiam. pro filia: ſidem. pro ſocia ⁊ fa/
miliari: ɔpaſſionem. Hauendoſi adunque
tanto humiliato, meruit ⁊ debuit ſublima/
ri: in premium tante humilitatis. Vn̄ ipſe
dicit pr̄i. ps. 132. Dn̄e probaſti me. i. per do/
lores. Tu cognouiſti ſeſſi. me. i. approbaſti
gl̄am reſurrectiōis mee. Unde pȝ p̄ma rō.
¶ Secunda ⁊c̄. Hunc ordineȝ ſeruat diui
na iuſtitia: ꝙ nunq̄ȝ permittit ſuos amicoſ
in tribulationibus frangi. quin det eis con
ſolationes. Vn̄ ps. Secundum multitudi/
nem doloꝝ ⁊c̄. Et Tob. 3. Poſt tempeſtatē
tranquillum facis: ⁊ poſt lachrimationem
⁊ fletum. exultationē infundis. Et. 2. Cori.
1°. Sicut abundant paſſiones chriſti in no
bis: ita ⁊ per ipſum abundat ⁊ conſolatio
noſtra. Hiero. ſuper ps. Quot vulnera pa/
timur: tot conſolationes meremur. Ad pro
poſitum. Apoſtoli remanſerant triſtes de
morte chriſti. Eccleſia canit. Triſtes erant
⁊c̄. Et tres marie. ⁊ virgo maria: que quaſi
mortua remāſerat pre dolore. Unde fleue/
re omnes. Fleuit petr⁹ Mat. 26. Egreſſus
foras ⁊c̄. Fleuere mulieres Luce. 23. Filie
hierl'm: nolite ⁊c̄. Fleuere āgeli Iſa. 33. An
geli pacis amare flebunt. Cum igitur om
nes triſtes fuerint morte eius: dignuȝ erat
vt conſolarentur. Qd̄ factuȝ eſt quando a
mortuis reſurrexit: vt hodie qui letati ſūt.
¶ Tertia ratio ⁊c̄. Ex hoc enim ꝙ chriſtuſ
mortuus eſt ⁊ reſurrexit: fides noſtra cōfir
mata eſt. Ubi notandū. ꝙ inter omnes ar
ticulos fidei. articulus reſurrectionis fuit
valde incredibilis maxime gentilibus. etiā
apoſtolis ad tp̄s. Unde ph̄s in poſtpredi/
camentis. A priuatione ad habitum non fit
regreſſus. Et. l. qui res. §. Aream. ff. de ſolu/
tionibus. Homo mortuus: nunquam reui
uiſcit. Unde apoſtol⁹ predicans athenien/
ſibus. dum xp̄m predicaret audiebant euȝ
libenter q: bene loquebatur. Sed quando
dixit de reſurrectione chriſti ⁊ alioruȝ mor
tuorum: dixerunt. Nouorum demoniorum
videtur annunciator eſſe Act. 17. Ideo ſi
chriſtus non reſurrexiſſet a mortuis. inānis
eſſet fides noſtra ⁊ vacua: q: icredibilis fu
iſſet. Unde apoſtolus. 1. Corin. 15. Si chri/
ſtus non reſurrexit: inanis eſt ⁊c̄. Vn̄ ipſe
dicit patri in ps. Que vtilitas in ſanguine
meo: ſi deſcendo in corruptionem: Gloſa.
Nulla certe: q: caput noſtre future reſurre
ctionis. Ubi nota ſm̄ Alber. ꝙ duplex eſt
ſpecies reſurgentium. Una eſt impfecta: vt
laȝari q: erat iteruȝ moriturus Jo. 9. Alia
eſt xp̄i que fuit vera reſurrectio: ⁊ ſpes nr̄e
future reſurrectionis. ⁊ caput ipſi⁹ reſurre/
ctionis. ¶ Quarta rō ⁊c̄. Per hoc enim ꝙ
xp̄s reſurrexit: dedit figurā nr̄e reſurrectio/
nis: dupliciter. P°: q: ſicut ille amplius nō
moritur. Ro. 6. Xp̄s reſurgens ex mortuis.
iam non ⁊c̄. ita ⁊ homo ſpiritualiter nō de
bet amplius mori peccato mortali. Et cum
xp̄o debet reſurgere hodie de ſepulchro pec
cati. 2° ſicut enim incoauit hodie vitā im
mortalem ⁊ nouam. ita hō incipere aliā vi/
tam. Non differre reſurrectionem ſuā ſpiri
tualem vſq̄ȝ in ſenectutem: q: talis reſurre
ctio hȝ difficultatem. Difficile enim conuer
titur q in peccato inueterat. Unde Sapi.
Prouer. 22. Adoleſcēſ iuxta viam ſuā am
bulans. et cum ſenuerit non recedet ab ea
Neq̄ȝ vſq̄ȝ ad mortem: q: talis conuerſio
hȝ dubietatem. Jō Aug. de pe. di. 7. c. Si quis
poſitus. dubitat de pn̄ia eorum. quos peni
tet in extremis. Q: tunc tales vīr potius
penitere timore pene: q̄ȝ amore iuſtitie. io
coꝝ pn̄ia dubia eē dr̄. Non dȝ differre p⁹
mortē: q: talis ɔuerſio hȝ impoſſibilitateȝ.
Talibus. d. dn̄s Prouer. 1. Uocaui ⁊ renui
ſtis. Et infra. Ego quoq̄ȝ in interitu vr̄o ri
debo. Tunc inuocabunt me ⁊ nō exaudiā
mane ɔſurgent ⁊ non inuenient me. Inuēi
ent qdem dānati deuȝ: ⁊ nō inuenient. De/
us. n. eſt in mūdo per miaȝ. in celo p glīaȝ.
in inferno per iuſtitiam. Non poterunt igi
tur ipſum inuenire vt miſeratoreȝ: q: hoc
mō inuenitur in mūdo. Nec vt glīficatorē:
quia hoc modo inuenitur in celo. Sed vt
iudicem ⁊ tortorem: quia hoc modo eſt in
inferno. Uſque in preſentiarum o concubi
narie tenuiſti feminaȝ. Laȝela via. O vſu
rarie ſine vſuras. O odioſe parce inimico.
O auare bene fac. Et ſic prattica prout vr̄.
Ad eph. 4. Renouamini ſpiritu mentis ve
ſtre. Et. 1. Re. 2. Recedant vetera de ore ve/
ſtro. Sed non ſunt renouati: qui non ſunt
hodie communicati. nec ɔfeſſi. Qūo auſus
es hodie accedere ad menſam ſine cōione

o poltronazo, o gaioſo. Vedeo te o ribaldo

¶ Sexta ratio ⁊c̃. Vt impleantur figure ꝓphetarum. Que ſunt principaliter due.

Prima de Jona propheta: qui miſſus fuit a deo ad predicandum Niniuitis. ſed renitebantur diuine voluntati. Gene: miſit ſe in naui: ⁊ a nautis miſſus eſt in mare in ventre ceti. Ubi ſtetit tribus diebus. ⁊ totidem noctibus. ⁊ poſtea reſurrexit. Moraliter. Jonas eſt chriſtus qui miſſus ē a deo ad predicandum peccatoribus: ſed timēs mortem nolebat. Mat. 25. Pater ſi poſſibile ⁊c̃. Reſpondit pater. Volo ꝙ patiaris in cruce. In qua quidem mortuus eſt. Et in ventre terre ſtetit tribus diebus ⁊ noctib9. His completis poſtea reſurrexit. Unde patet prima figura reſurrectionis xp̄i. Secunda fuit de Sanſone. Jud. 16. Qui miſſus in carcere dormiuit vſq3 ad media3 noctē. ⁊ poſtea ſurrexit: ⁊ portas ciuitatis cū ſeraturis aſportauit in montem. Moraliter. Sanſon eſt xp̄s: in carcere terre poſitus ſed in nocte media. i. verſus aurorā. duas portas. ideſt animam ⁊ corpus aſportauit in montem celi empyrei quando hodie ſurrexit. O xp̄o feroce. O leone terribile. O robatore de ſtrata. Robo lo lymbo di ſancti padri. chi dormiano. E como leone rugiente leuauit vocem ſuam: cridando. Fora pregoneri. Ubi nota. Qd̓ xp̄s ſurrexit.

¶ Primo. velociter.

¶ Secundo. veraciter.

¶ Tertio. potenter.

¶ Quarto. patenter.

¶ Quinto. miſericorditer.

Primo velociter. q2 noluit differre vſq3 ad finem mundi. vt nos facıemus: ſed hodie vt eſſet figura noſtre reſurrectionis.

Secundo ⁊c̃. ſ. in corpore ⁊ anima. Tertio ⁊c̃. tam potenter ꝙ eius reſurrectio fuit cauſa noſtre reſurrectionis. que fit in p̄ſenti. ⁊ que erit in futuro. Quarto patenter. i. manifeſte. In ipſa die reſurrectionis quinquies apparuit. Primo mr̄i que ſe macerabat in fletibus. Jo. 20. Secūdo mariis que erāt multum anxie. Mat. vlt. Tertio Petro. Luc. vlt. Quarto diſcipul'. eūtib9 i emaus. Luc. vlt°. Quīto diſcipul' ꝯgregatis Lu. 20. Sexto miſeris. q2 apparuit tribulatis: vt eos conſolaretur.

SEcundum myſterium ⁊c̃. A quatuor generibus perſonarum fuit deſiderata: vt habent Theologi.

¶ Primo a ſanctis patribus.

¶ Secundo. a ſanctis mulieribus.

¶ Tertio. a ſanctis apoſtolis.

¶ Quarto. a ſanctis angelis.

¶ Primo ⁊c̃. Q2 cum ſtetiſſent in lymbo iam per. 6. millia annorum ⁊ ſciuiſſent xp̄m natum per preconem Joannem bap. cum ingenti gaudio affectabant ipſum videre. Hoc autem deſiderium completum ē: quādo a carcere fuere liberati. Sed merito dubium queritur. Utrum fuit conueniens xp̄m ad lymbum deſcendere: ⁊ viſitare illos patres: Reſpondeo ꝙ ſic duplici ratione. Primo ratione ſui. Hoc habet vera amicitia: vt non ſolum diligat tp̄e proſperitatis: ſed etiā aduerſitatis. Prouer. 7. Omni tempore diligit qui amicus eſt. Et in aduerſitate magis cognoſcitur amicus. Fuit ergo conueniens ⁊ legi amicitie conſonās: vt viſitaret tribulatos qui erant in lymbo ⁊ eos liberaret. Quod petebant Zach. i. Illuminare his ⁊c̃. Secundo ratione victorie. vt ꝑfecte triumpharet de diabolo. Tūc. n. qs perfecte triumphat contra aliquem: quando non ſolum vincit eū in campo: ſed aufert ſedem regni ſui: ⁊ domum ſuā. Chriſtus triūphauit contra diabolum in cruce: ⁊ vicerat eum. Ideo vt perfecte triumpharet de eo: voluit etiam auferre ſedem regni ſui. ⁊ ligare eum in domo ſua: que erat infernus. Unde deſcendit ⁊ diripuit omnia ſua. Unde. p̄s. Uincula eorum diſrupit. Et alibi. Cōtriuit portas ereas ⁊c̃. Sed nota. Qd̓ ad quatuor loca deſcendit in hoc triduo. Primo ad locum damnatorum: et eos increpauit ſtans in porta inferni. O iuda. O chaym. O dānati qui indignos vos feciſtis ⁊c̃. Secundo ad locum puerorum vbi non eſt ignis ⁊ eos conſortauit: q2 non erant de numero damnatorum. Tertio ad purgatorium. vbi eſt pena ſenſus: ⁊ dāni. Sed vtrum omnes liberauerit: an partem: Ad hoc eſt duplex opinio. Una dicit ꝙ ſic. Quod probat tali medio. De rege coronato. qui omnes captiuos liberat. Et de papa nouiter creato, dat largas indulgentias

dulgentias. Ita christus pater noſter. omnes liberauit a loco illo. Alia opinio eſt Tho. 3. par. q. 52. ꝙ non omnes: ſed tm̄ illos qui penitentiã compleuerant. vſq; ad illud tempus. Si chriſtus de purgatorio nō extrarit animas omnes: minus Franciſc⁹: quod minores predicant. Uidens lucifer ſpoliantem eũ locum: totus admirans petijt ab eo tria. Primum.

Quis erat?

Quid vellet facere?

Quãdiu vis hic habitare?

Ad primum chriſtus reſpondit. Non cognoſcis me? Ego tamen bene cognoſco te. Tu es lucifer. q mihi voluiſti equiperari. Qui Adam tentaſti. Qui me etiam in deſerto ꝛc. Qui ſeducis totum mundum. Quãdo lucifer hoc intellexit. dixit. Mirum ꝙ non indicaſti ꝛc. Ego ſtabo: quantum Jonas ſtetit in vētre ceti per. 40. horas. Quid vis ꝛc? Reſpondit chriſtus. Uolo te ſpoliare ꝛ impreſonare. Tunc lucifer dixit. Uere nō facies. Et currit ad lymbum nuncians alijs aduentum iſtius. Tunc Diſmas latro: cum cruce venit ad oſtium clamans. Attollite portas principes ꝛc. ſcḋm Tho. O principes inferni auferte poteſtatem veſtram qua hucuſq; detinebatis animas patrum in lymbo ꝛ tenebris recluſas. Reſpondit lucifer. Uere non facias. Cui latro. Per el ſangue de chriſto. Per lo capo. Per lo corpo. Per la croce de chriſto: ingrediar hunc locum. Audientes ſancti patres has voces in quinq; proceſſiones venerunt ſupplicare xp̄o: ſuſcitaret. ꝛ eos educeret. Prima patriarcharum. Adam. Mathuſalem. Noe. Abraam. Iſaac. Jacob. d. p̄s. Surge domine in requiem tuã ꝛc. O ieſu. Secũda prophetarũ Moyſes. Samuel. Jere. Iſa. Dan. Baruch. d. Exurgat deus ꝛ diſſi. ꝛc. Tertio ſacerdotes. Aaron. Eleazar. Melchi. d. Exurge domine adiuua nos. Quarta regum Dd. Joſue. Caleph. Exurge quare obdormis ꝛc. Quinta mulieres. Eua. Rebecca. Rachel. Maria. Micol ꝛc. Reſpondit chriſtus. Propter miſeriam inopum ꝛc. Tũc fracte ſũt porte inferni. ꝛ patres xp̄m videntes. d. Gloria tibi domine. qui ſurrexiſti ꝛc. O quantum gaudium. quando viderunt ſe liberatos a loco illo: pleno tenebris ꝛ merore. ¶ Secundo a ſanctis mulieribus deſiderata. In euangelio hodierno dicitur. Quod mulieres hodie valde mane venerunt ad ſepulturam cũ aromatibus vt vngerent eum. Ubi notat̃ amor verus earum ad chriſtum. Pauci enim ſunt qui diligunt inimicum in vita: quia quaſi omnes amant amicum propter ſua. non propter ſe. Unde Ouidius. 2. de ponto.

Uulgus amicitias vtilitate probat.

Pauciores qui amēt in morte. imo ſepe filij parentibus aduerſantur. ꝛ vxores viris ꝛc. quando in morte aliqua volunt ordinare. Pauciſſimi qui poſt mortem: quia poſt modicum tēpus obliuiſcuntur amicum. Iſte aũt ſãcte mulieres dilererũt xp̄m in vita. quia ſequebantur eum predicantem. Luc. 8. Dilexerũt in morte. quia ſociauerũt eum in cruce pendentem. Jo. 19. Stabat aũt iuxta crucem mater eius. ꝛ ſoror matris eius: maria cleophe. ꝛ maria magdalene. Dilexerũt ēt poſt mortē. ideo vnguenta parauerũt ꝛ venerũt ad ſepulchrũ vt vngerent ꝛc. Cōſuetudo erat iudeorũ vngere corpora mortuorũ: vt conſeruarent̃ a fetore. incineratione. vermiũ corroſione. Sed deuote mulieres erãt decepte: quia cũ corpus eēt imbalſamatũ deitate: ſi per mille annos iacuiſſet in terra: non potuiſſet putrefieri: nec corrodi a vermib⁹. Sꝫ que erãt? Maria magdalena. Maria iacobi minoris. Maria ſalome. Sed quare. b. virgo non venit cũ iſtis mulierib⁹? Reſpōdet Ber. triplici rōne. Prima quia in paraſceues tm̄ ſe macerauerat ꝑ mortē filij ꝛ fleuerat: ꝙ pre nimia debilitate ſuſtinere ſe nō poterat. Unde ſcḋm Ber. oportuit vt de loco paſſiōis inter man⁹ diſcipulorũ tanꝙ mortua deferetur domũ. Scḋa quia non potuiſſet ſuſtinere videre ſepulchꝝ quia gladius doloris perforaſſet ꝛc. Tertia quia ſciebat ipſum reſurrexiſſe ꝛ in monumēto non eē. Cũ ergo irent ad monumentum: mutuo di. Quis reuoluet nobis ꝛc. Erat quippe magnus ꝛc. Inuenerũt lapidē reuolutũ. ꝛ inuenerũt a dextris ſedentem. Quem videntes timuerũt. Sed querit̃ cũ tam ex etate iuuenili: ꝙ ex fulgore. ꝛ luminoſa ꝑſētia. delectabilis ꝛ iocũda fuerit apparitio angeli: quõ mulieres fuerũt timore perculſe? Ad hoc ſacri docto. dicũt. Quod hec eſt

r

propter miseriam inopum et gemitum pauperum nunc exurgam ps. xi

differentia inter apparitionez boni ⁊ mali
angeli. Qꝛ bonus angelus in pꝛincipio ter/
ret ex ſuo fulgoꝛe in medio cõfoꝛtat ex ſua
allocutione. in fine letificat ex ſua iocun/
da viſione. Pꝛopꝛiu ȝ aũt mali angeli: ẽ
terrere multũ in pꝛĩcipio ex ſũa apparitio/
ne. in medio terrere magis: ex ſua allocu/
tione. in fine terrere maxime: ex ſũa hoꝛri/
bili viſione. Sic fecit iſte angelus bonus
ad mulieres. In pꝛincipio terruit. pꝛopter
rem grandem ⁊ inſolitam, tamen imme/
diate confoꝛtauit. d. Nolite expaueſcere.
Scio enim ⁊c. Ubi notãdũ ꝙ poſtq̃ ange/
lus inſtruxit mulieres de reſurrectiõe. ipſe
mente conſternate abire ceperũt. nõ capa
ces tanti myſterij eſtimarũt illũ ſublatuȝ ⁊
poſitũ in aliquo vili loco. Unde magdale/
na que amabat xp̄m ardentiſſimo amoꝛe
ſupponẽs ꝓ certo illũ ſublatũ. cucurrit nũ
ciare petro. ⁊ Jo. d. Tulerũt dñm de mo/
numento. ⁊ neſcimus vbi poſuerũt euȝ. Il
li cucurrerũt: ſed Joãnes citi⁹ cucurrit. ⁊
iclinauit caput i ſepulchꝝ ⁊ vidit linteami
na poſita: nec tamen intrauit. Petrus ſꝫo
veniens intrauit. ⁊ vidit linteamia ⁊ ſuda
rium poſita ad partem. Deinde ⁊ Joãnes
intrauit. ⁊ credidit qđ dixerat magdalena
ſ. ⁊c. Contriſtati diſcipuli domũ redierũt.
Et magdalena cũ mulieribus redierũt ad
ſepulchꝛum. A quo alijs recedentib⁹: Ma
ria ſtabat ad monumentũ foꝛis ploꝛans. ⁊
ſic flens inclinauit ſe ⁊ pꝛoſpexit in monu
mentum. Amanti ſemel aſpexiſſe non ſuffi
cit: qꝛ vis amoꝛis multiplicat affectuȝ inq/
ſitionis. Et vidit duos angelos ſedentes.
vnum ad caput. alterum ad pedes. Et dñt
illi. Mulier quid ploꝛas? Dixit eis. Tule/
runt dñm meuȝ ⁊ neſcio vbi poſuerunt eũ.
Hec dicens conuerſa vidit ieſum ſtantem:
⁊ neſciebat qꝛ ieſus eſſet. Et dixit ei. Muli
er quid ploꝛas? Quem queris? O bone ie
ſu deſiderium anime ſue. Quare iterrogas
quid ploꝛas? Quẽ queris? Illa pauloante
oculis viderat te ſpẽ ſuam ſuſpendi in li/
gno: ⁊ tu nunc dicis quid ploꝛas. Illa die
tertia pꝛecedente viderat manꝰ tuas qui/
bus ſepe benedicta fuerat. ⁊ pedes quos
lachꝛymis rigarat clauis affligi: ⁊ nunc tu
dicis quid ploꝛas. Nunc coꝛpus tuũ ſubla
tum eſtimat. ad qđ vngendũ venerat vt ſe
ꝯſolaretur. ⁊ tu dicis qd ploꝛas? Queȝ que
ris. Tu ipſe ſcis. ꝙ te ſolum querit. te ſolum
amat. pꝛo te oĩa contẽpſit. ⁊ tu dicis: Quem
queris. Tu cauſa querele. tu cã ploꝛatꝰ. tu
eam diſcipulam dilectam, totam ad te at/
traxiſti. Illa eſtimãs ꝙ eſſet oꝛtulanꝰ dixit
ei. Domine ſi tu ſuſtuliſti eũ dicito mihi: qꝛ
ego eum tollam. O admirabilis audacia
mulieris. O maria. Si foꝛte coꝛpus poſituȝ
eſſet in atrio pꝛincipis ſacerdotum: vbi Pe
trus calefaciebat ſe ad ignẽ. quid feciſſes?
Ego eum tollam. O conſtantia. O ardoꝛ
flamantiſſime quo mens magdalene lique
ſiebat. Abſolute pꝛomittit. Ego eũ ⁊c. Di
cit ieſus. Maria. Hec vox penetrauit aiaȝ
eius. Et cognouit ꝙ ieſus eſt: ⁊ dixit Rab/
ni. i. magiſter. Et cucurrit ad pedes eius.
Cui ieſus. Noli me tangere. Nondum eniȝ
aſcendi ad patrem meum. Et addidit do/
minus marie. Uade ad fratres meos ⁊ dic
eis. Aſcendo ad patrem meum ⁊ patrẽ ve
ſtrum: deum ⁊c. Statiq; diſparuit. Et mag
dalena tota gaudẽs illinc diſceſſit vt iuſſa
domini faceret. Eũdo inuenit ſocias i via:
⁊ dixit ſe xp̄m vidiſſe. in ſpẽ oꝛtulani. Et re
uertentibus illis occurrit xp̄s. d. Auete. Et
iſte tenuerũt pedes ⁊ adhꝛauerũt eũ. Tũc
ait ieſus illis. Ite nũciate fratribus meis
vt vadant in galileam. ibi me videbunt.
O benignitas huius almi regis. qui relict⁹
in bello: ſuos foꝛmiduloſos. fugitiuos. ſoci/
os. qñ euaſit noiat fratres. ⁊ pꝛomittit oſtẽ
dere nouitatem celeſtem in ſuo coꝛpoꝛe. Et
venit maria cum alijs marijs: annuncians
diſcipulis. Quia vidi dominum et hec di/
xit mihi. ¶ Quarto a ſanctis angelis. Qꝛ
videbant ſedes vacuas repleri per. s. pies.
Unde heri cantauit eccl'ia. Exultet iam ⁊c.

Tertium dicitur ⁊c. Utruȝ pꝛius ma
tri q̃ alijs apparuit? Reſpondeo ꝙ
ſic. Quod pꝛobatur tripliciratiõe.

¶ Pꝛimo. ratione doloꝛis.
¶ Secundo. ratione teſtificationis.
¶ Tertio. ratione dilectionis.

¶ Pꝛimo ⁊c. Mater ſuper omnes doluit:
ſup oẽs cõſolari debuit. Sꝫ poltrones euã
geliſte non faciunt mentionem de appari/
tione hac. Et foꝛte ob hoc ne ſuſpectum eẽt
teſtimonium

teſtimonium matris de reſurrectione filij. ¶ Secundo ratione ꝛc. Ambro. li°. de virginibus. Vidit maria reſurrectionem domini: ꝛ prima vidit ꝛ credidit. In huius ſignum: papa facit hodie primam ſtationez ad ſanctam mariam maiorem: per hoc innuens ſancte marie fuiſſe factam primam apparitionem. Quod iuſtum fuit. ¶ Tertio ratione ꝛc. Super omnes dilexit filium: ideo ſuper omnes meruit conſolari de reſurrectione. Contemplari poſſumus ꝙ expectabat reſurrectionem; ſed ignorabat horam: vtrum in nocte media: an in aurora. Inuenit. ps. 56. vbi loquitur in perſona patris. Exurge gloria mea. Jo. 8. Ego gloriaz meam non quero: ſed eius qui miſit me. Exurge pſalterium ꝛ cythara. Et chriſtus reſpondit. Exurgā diluculo. Inuenit. ps. 107. Exurgam diluculo. Inuenit tertium teſtē. Oſee. 6. Quaſi diluculum preparatus eſt egreſſus eius. Maria tota leta: notificat magdalene. Preparant locum filio. Altercatio facta eſt quis debebat ire ad matrez nunciare hanc reſurrectionem. Adam dixit. Mihi icumbit. quia fui cauſa mali: ita econuerſo. Reſpondit chriſtus. Comedis ficus: forte in via morareris ꝛc. Abel ſimiliter. Reſpondit chriſtus. Non vere: quia inuenire chaym poſſes. qui te. ꝛc. Noe mihi incumbit. Non ibis: quia bibis libēter. Venit Joannes bap. ego ibo. Non vere: quia habes indumentum de pilis. Et latro: ad me pertinet. Non: quia habes tibias fractas. Miſſus eſt angelus qui cantare cepit. Regina celi letare alleluia: quia quem meruiſti portare alleluia. reſurrexit ſicut dixit alleluia. Et ſtatim chriſtus affuit cum omnibus ſanctis. Virgo flexis genib⁹ adorare cepit. O caput ſanctum. O brachia. O pedes. O membra delicata: que a iudeis ſunt tam dure percuſſa. Alij ſancti dixerūt illud Judith. 15. Tu gloria hieruſalē. tu letitia iſrael: tu honorificentia populi noſtri. Latro autem pro omnibus ſanctis erga matrem: cantauit hanc laudem.

O madre de virtu. o dea eterna.
Che tu portaſti quel fiol ſi degno.
Che laſpra morte ſuſtene in ſul legno.
Per la oſcura campar da noy cauerna.
Tu ſey del mundo e del ciel lucerna.

¶ Feria. 2. paſce. De gloria paradiſi. ſermo magnus.

Tu ſolus peregrinus es in hieruſalem. Luce vlt°. ¶ Refert Lucas duos ex diſcipulis ideſt ex ſeptuaginta diſcipulis. quorum vnus vocabatur Cleophas. Ali⁹ Lucas qui ſuū nomen tacent. ibant ipſa die .ſ. reſurrectionis in caſtellum ꝙ erat in ſpacio ſtadiorum ſexaginta ab hieruſalem: nomie Ema⁹. Gloſa ſedeci ſtadia faciūt vnā leucam. Albertus ſtadium facit. 125. paſſus ꝛ. 60. ſtadia faciunt ſeptez milliaria ꝛ quingētos paſſus. Vnde caſtellum hoc diſtabat ab hieruſalem ſeptem milliaria cum dimidio. Et loquebātur adinuicem de omnib⁹ que acciderant. Et dum fabularentur ipſe ieſus appropinqans ibat cum illis. Oculi eorum tenebantur grauati. Gloſa: quia incredulitas eorum merebatur: ꝙ chriſtus cognitionez ſui corporis ab eis retardaret. Et ait ad illos. Qui ſunt hi ꝛc: Reſpōdit Cleophas. Tu ſolus peregrinus es in hieruſalem ꝛ non co. que facta ſunt in illa his diebus: Gloſa. Solus peregrinus. q. d. Cū multi peregrini his diebus venerint i hieruſalem: mirū eſt ꝙ ſolus inter eos peregrinos ignoras ea que ſūt nota omnib⁹. Chriſtus fuit peregrinus quo ad tria. Que peregrini ſolent habere.

¶ Primo quo ad habitum quē aſſumpſit.
¶ Scdo quo ad hoſpitia que intrauit.
¶ Tertio quo ad inſignia que reportauit.

¶ Primo quo ad habitum. Peregrinus quatuor ſecum portat. Primo ſclauinam. Secundo ſcarſellam. Tertio pileū. Quarto baculum. Sic chriſtus. Primo ſclauinam. i. carnē quā mater virgo in ſuo vtero fecit. Que habuit triplicem colorem. Primo fuit alba per puritatem virginalem. Apoc. 19. Vidi ꝛ ecce equs albus. Secundo rubea per ſanguinem in cruce. Iſa. 52. Quare rubrum eſt indumentum tuum. Tertio autez nigra. Qn̄ i cruce pallidus ē effect⁹. Iſa. 52. Cui⁹ liuore ſanati ſum⁹. 2° hūit ſcarſellā: q̄ fuit ei⁹ aia plena auro grāꝫ ꝛ

glorie. Tertio habuit pileum:ideſt coronam ſpineam. Quarto habuit baculuʒ: ideſt crucem. Unde dicitur Tu ſolus peregrinus es:ſcilicet quo ad habitum. ¶ Secundo pegrinus quo ad hoſpitia ⁊c. Tria ſolent habere hoſpitia peregrini. Aut ter ingredi. Primo hora tertie ad prandēduʒ. Secundo in meridie ad bibendū ⁊ poſtea ad quieſcendum. Tertio in ſero ad cenandum ⁊ dormiendum. Sic chriſtus habuit tria hoſpitia: vt peregrinus. Primū fuit vterus virginis. in quo itroiuit hora tertie ideſt tempore gratie. Cum ſit triplex tēpus ſcilicet nature. ſcripte. et gratie. In quo introiuit in meridie: vbi bibit quando dixit Sitio. Et ibi requieuit: quando inclinato capite tradidit ſpiritum. Tertium fuit ſepulchrum: ibi dormiuit. Unde ps. Ego dormiui ⁊ ſoporatus ſum. ¶ Tertio fuit peregrinus quo ad inſignia que ⁊c. Solent pegrini portare quedam inſignia ſuper pileū ⁊ perſonam. Ad oſtendendum ꝙ ſuuʒ iter compleuerunt: vt homines citius moueantur ad compaſſionem. Sic chriſtus ad patrem rediens: qꝛ compleuerat ſuaʒ peregrinationeʒ: inſignia ideſt cycatrices retinuit in ſuo corpore. Quod fecit triplici ratiōe ſecundum Tho. 3. p. q. 54. ar. 4. Alexan. de ales. 3. par. ſū. Primo propter oſtenſiōeʒ paterne obediētie. Pater ſibi cōmiſit vt genus humanum ſua paſſione redimeret. Ut igitur patri oſtenderet: ꝙ opus ſibi iniunctum ꝯſumauerat. cycatrices retinuit. Jo. 17. Opus conſumaui quod dediſti mihi vt facerem. Secundo in prouocationeʒ paterne miſericordie. vt ſcilicet his patri oſtēſis. ipſum ad miſericordiam ꝓuocet. ⁊ miſericordiaʒ ipſam nobis impendat. Cycatrix eſt quedā interceſſio pro nobis ad patrem.

Tertio i ſignū excellentis victorie vt ſecum deferat ſemper inſignia ſue glorioſe victorie. Ille cycatrices ſunt in xpo: nō in deformitate ſed in magna pulchritudine. Sicut eſt honor militi de prelio reuertenti: deferre ſecum ſcutum fractū. ſic eſt honor xpo deferre ſecum glorioſum triumphū ſue victorie. Tu ſolus peregrinus es. Quibus dixit. O ſtulti ⁊ tardi corde ad credendum in oibus q̄ locuti ſunt ꝓphete. Nōne oportuit pati xp̄m: tum ꝓpter patris preordinationem: tum ꝓꝓ humanā redēptionem: tuʒ propter ſcripturaꝝ impletionem. Et interpretabatur illis ſcripturas a moyſe ⁊ oibꝰ ꝓphetis. Et appropinquauerunt caſtello: quo ibant. Et ipſe finxit ſe longius ire. Gloſa. Nō fuit ibi aliqua falſitas: qꝛ fuit ibi talis fictio ad deſignandū veritatem. ſ. diſtātiam eius a cordibus eoꝝ. propter fidei defectū. Tales. n. apparitiones vt cōiter fiūt ſm̄ diſpoſitionem interiorem illoꝝ quibus fiunt. Ber. Simulabat ſe longius ire: nō qꝛ nolebat ſed qꝛ audire volebat Mane nobiſcum dn̄e. In quibus verbis ad conſolationem nr̄am volo predicemus de beatitudine: vel de gloria paradiſi. De qua tria videbimus.

¶ Primū. dicitur verificationis.
¶ Secundum. dicitur modificationis.
¶ Tertium. dicitur acquiſitionis.

PRimū dicit ⁊c. Utrum in hac vita poſſit eſſe nr̄a beatitudo: nr̄a felicitas: ⁊ nr̄ paradiſus. Circa hoc due ſunt opiones. Una dicit ꝙ ſic: alia ꝙ non. Prima ꝙ ſic: que fuit poſitio antiquorum phoꝝ. Et pro fundamento aſſumunt verbum Salomonis. Eccl'. 3°. Unus eſt hoīs interitus ⁊ iumentoꝝ: ⁊ equa vtriuſq; conditio: ſicut morit hō: ſic ⁊ illa moriunt. Et in. 5. c. Hoc itaq; viſum eſt mihi: vt comedat quis ⁊ bibat: ⁊ fruatur letitia et labore ſuo. Ille. Unde dicūt plures. Morto el corpo: morta lanima.

¶ Alia opinio dicit ꝙ nō: ſed i celo. Mat. 5. Merces inqt veſtra copioſa eſt in celis. Ad hanc difficultatē. Rn̄deo ꝙ hic nō pōt haberi noſtra beatitudo. Qd probatur triplr. Primo rōe. Scdo auctoritate. Tertio figura. Primo rōne que dr̄ inſatiabilitatis. Cōcluſio eſt Tho. 1. 2. q. 5. ar. 5. cū beatitudo ſit pfectū ⁊ ſufficiens bonū. Oē malū excludit: ⁊ oē deſideriū implet. Ille. Et Bon. in. 4. diſ. 49. Beatitudo eſt finis ſatians appetituʒ hoīs. Boe. 3. de ꝯſolatione. Beatitudo eſt ſtatus oium bonoꝝ aggregatione pfectus. Sed talis ſtatus non pōt haberi in hoc mundo. Igit hic non eſt nr̄a ⁊c. Qd in hoc mundo talis nō reperiatur ſtatus. pʒ ſi conſideremus appetitū hoīs in preſenti ſeculo inſatiabilē. Diſcurre p oēs ſtatus: neminē inuenies pfecte cōtentum.

Secundum

Sed͛m ſententiaȝ Alber. ſuper Luc. Septē
ſunt deſideria hominis que minime habe-
ri poſſunt. Primum eſt ſcientia ſine igno
rantia, In.i. Metha. Omnes homines na
tura ſcire deſiderāt, Cicero in.i. de off. Om
nes eniȝ ducimur ⁊ trahimur ad cognitio
nis ⁊ ſcientie cupiditatem: in qua excelle-
re pulchrum putamus. Ex hac cauſa. Mit
tis filium tuum ad ſtudia Padue. Papie.
Bononie. Pariſius. Peruſij ⁊c̄. vt diſcat.
Hanc cupiunt non ſolum homines ſed mu
lieres etiam. Que litterali ſermone dicunt
patri ſpūali. Confiteor deo, beate Marie.
beato franciſco ⁊c. Ex hac ſcientia antiqui
philoſophi perluſtrauerunt totam italiam:
vt nouam adiſcerent ſcientiam. Unde Ua
le. Rubrica de ſtudio ⁊ iduſtria: dicit de phi
loſophis antiquis: ad propoſitum ſcientie.
Primo de Solone philoſopho. Qui in fine
ſue vite, amicis aſſiſtentibus ⁊ querentib⁹
adinuicē de aīe exitu: caput erexit. Interro
gatus quare hoc feciſſet. Rn̄dit: vt illud adi
ſcereȝ anteq̄ȝ ex hac vita migrareȝ. Prete-
rea ſapiens Demoſthenes: cum expletis
centum annis ſe mori cerneret: fertur dixiſ
ſe. Se dolere ꝙ tunc egrederetur ex hac vi
ta: cū ſapere cepiſſȝ. Preterea Apollonius
philoſophus: qui diſcurrit. 19. prouincias
cauſa adiſcendi. Non imerito: q2 vt dicit
Macro. in li°. ſaturnalium. Sine doctrina
vita hominis: eſt quaſi mortis imago. Et
phs. i. Eth. Qui neq̄ȝ ipſe intelligit: neq̄ȝ ali
um audiens in animo ponit. hic inutilis
natus eſt. Et Sen̄. Sine litteris eger ē ani
mus: ⁊ nihil turpius q̄ȝ neſcire. Sed iſtud
deſiderium non poteſt complete saciari. Q2
ſcientia hominis eſt mixta cum ignorantia.
Totus mundus ſtudet in. c. illo de ignoran
tia: q2 eſt maior q̄ȝ ſciētia. Unde Iſa. i. Ui
num tuum: mixtum eſt aqua. Prouer. pen.
Sapientia non eſt mecum. Et Hiero. Nos
pulices ⁊ vermiculi: ſcientiam noſtram in
ſcientiam profiteri debemus. Et Mercuri
us termegiſtus. Maxima pars eorum que
ſcimus: minima eſt eorum que ignoramus
Deſiderium autem iſtud ſaciabitur ſolum
in gloria. Unde paulus appens Thome. d.
Ueni mecum ⁊ ducam te ad locuȝ vbi ple-
niorem omnium habebis ſcientiam. Se

cundum eſt ſanitas ſine īfirmitate. O quā-
tum bonum eſt hoc. Ex hac homo mittit p
medicinis. dietas facit. Sȝ hic perfecte nō
habetur. Job. 13. Homo natus de muliere
breui viuens tempore repletur multis miſe
rijs. Dolor capit. ſtomachi. ⁊c̄. Eccleſiaſteſ.
2. Cuncti dies eius pleni ſunt erumnis: nec
per noctem quidem requieſcit. Sene. Ueni
⁊ oſtendam tibi q̄ȝ male ſe habeat hoc cor-
pus. Nunc de capite. nunc de faucibus con
queritur. Ille. Et Lactan. 3. c. 12. Hec vita
preſens beata eſſe non poteſt. quia multis
malis ſubiecta eſt per corpus. Sed hoc deſi
derium ſaciabitur in patria. O Dauid q̄d
dicis: Qui ſanat infirmitates tuas. Ter
tiuȝ eſt vita ſine morte. In ſcd͛o de anima.
Omnia appetunt diuinum eſſe: propter p-
petuitatem. Job. 2. Pellem pro pelle ⁊ cū-
cta que habet homo dabit pro anima ſua.
Omnibus placet viuere: ſed omnes mori-
mur. Ad hebr. 9. Statutum eſt omnibus ho
minibus ſemel mori. Eccleſiaſtes. 2. Mori-
tur doctus pariter ⁊ indoct⁹. Ecclaſiaſtici.
38. Mihi heri ⁊ tibi hodie. Petrar. 3. triūp.
O ciechi el tanto affaticar che gioua:
Tuti ritornati ala vr̄a grā madre anticha
Et el vr̄o nome a pena ſi ritroua.
In verbo. O ceci. Homo laborat ad plura:
poſtea moritur. Exempluȝ philoſophi. Qui
domuȝ noluit edificare: quia mortalis erat
Sed hoc deſiderium in patria ſaciabitur.
Iſa. 25. Precipitabit dominus mortem in
ſempiternum. Quartum eſt gaudium ſi
ne triſtitia. Unde philoſophus. 8. Eth. Na
tura maxime fugit triſtia: ⁊ appetit dele-
ctabile. Quia vt dicitur. Proue. 17. Spiri-
tus triſtis exiccat oſſa: animus autem gau
dens facit vitam floridam. Quando homo
eſt triſtis nunq̄ȝ dicit Aue maria: aut Pa-
ter noſter. cum bona fantāſia. In preſenti
vita non habetur verum gaudium. Melā
colia de filijs. de amicis. de diuitijs. Iſtud
deſiderium quietabitur in patria. Jo. 14.
Triſtitia vr̄a vertetur ⁊c̄. Quintum deſi
derium eſt pax ſine turbatione. Dio. i. de
diui. no. Omnia que fecit ſummus opifex
deus. pacem deſiderant: ⁊ in pace quieſcūt
Et Th. 22. q. 23. ar. 2. probat ꝙ omnia pa-
cem cupiunt. Unde natus in mundo canta

ri fecit. Gloria in altiſſimis deo: ⁊ in terra
pax hominibus bone voluntatis. Et ſi dice
res. O pater: ſoldati nolunt pacem. Reſpõ
deo ꝙ volunt bellum: vt ponant pacem in
burſa. Jn preſenti vita: non eſt pax. Bellũ
eſt inter patrem ⁊ filium, matrem ⁊ filiam,
proximum ⁊ proximum. nõ ſi parleno. Jſtud
autem deſideriũ pacis in patria erit. Jſa.
31. Sedebit populus meus in multitudine
pacis. Sextum eſt libertas ſine ſeruitu-
te. Poeta. Non bene pro toto libertas ven-
ditur auro. Julius Celſus. ff. de regulis iu
ris. Jneſtimabilis res eſt libertas. Et. ff. de
fideicom. libertatibus. l. par. Nõ preſtatur
aliquid gratius libertate. Et canzone ceci-
liana. Canta. Sorella mia tu ai raſone: e
ben dice la verita. Che non ge mazor coſa
cha liberta. Jn preſenti ſumus ſerui. Qui-
dam diuitiarum: che non ſe incaleno a vi-
uere. Quidam libidinis. Quidam peccato
rum. Jo. 8. Qui facit peccatum ſeruus eſt
peccati: Sed hoc deſiderium in patria ge-
stabitur. Ad Ro. 8. Jpſa creatura liberabi-
tur a ſeruitute corruptionis in libertatem
filiorum dei. O libertas. Septimum eſt
abundantia ſine paupertate. Omnes fugi
unt naturaliter penuriam: ⁊ cupiunt rerũ
abundantiam. Sed in preſenti nemo con-
tentus diuitijs. Unde Boe. libro de philo-
ſophica conſo. Nemo eſt enim tam compo-
ſite felicitatis: vt non aliqua ex parte cum
ſua fortuna rixetur. Et Sene. Omnis for-
tune felicitas inſtabilis eſt. Uoca nudum
⁊ pete. vtrum contentus ſit: Non inquit:
quia nudus. Or oltra. o diues es contentus:
Non inquit: quia vellem ſic ⁊ ſic. Prete-
rea dic de ciue priuato: dic de muliere: que
nubi vellet ⁊c. Dic de duce Mediolani: ⁊
Uenetorum. Preterea de diacono: q miſ
ſam ſuam vellet canere. Nemo eſt conten-
tus. Si eſt ſanus: eſt pauper. Si diues: eſt
infirmus. Si diues: eſt fatuus. Ueni o Sa-
lomon quid dicis. Jn lib. 3°: Reſpondet in
pluribus capitulis. Quinqꝫ habuit Salo-
mon ſuper omnes creaturas. Primo de au
ro. Jntroitus enim annualis erat: qua-
tro milioni: cinqꝫcento millia e quatrocen-
to quaranta ducati: ſine alijs rebus. Secũ
do de argento. Eccleſiaſtici. 47. Collegiſti
argentum quaſi auricalcum. Tertio de ſci
entia. Qui locutus eſt. 3000. parabolas.
5000. carmina. Diſputauit de naturis re-
rum. Quarto de fama ⁊ opinione in toto
mundo. 3. Re. 4. Salomon erat nominatus
in vniuerſo. Unde ⁊ regina Saba: audita
eius fama: venit ⁊ dixit ei. Maior eſt ſapi-
entia tua ꝙ rumor quem audiui. Quinto
de eius luxuria. 3. Re. xi. Fuerunt ei vxores
quaſi regine. 700. Concubine. 30. Can. 6.
Adoleſcentularum non erat numerus. Sꝫ
quid dicis de his omnibus o Salomõ Ec-
cleſiaſtes. 2: Repperi in omnibus vani. ⁊ af
flictionem animi. Uanitas vanitatũ ⁊ om-
nia vanitas. Figura. Jo. 4. De chriſto qui
ſamaritane dixit. Qui biberit ex hac aqua
ſiciet iterum. Pro qua Tho. i. 2. q. 23. ar. 2.
intelligitur delectatio rerum temporalium
que ſunt inſaciabiles. Unde Alexander de
quo Uale. li. 8. c. 15. Audiens diſputare plu
res eſſe mundos: prout etiam ponit Ana-
xarchus ⁊ Democrytus. amare fleuit: cõs
ſ. non ſubmiſiſſe ſuo iperio: quaſi nõ cõten
tus. De ipſo Jnneãlis in. x. ſatyra ſic dicit.
Unus pelleo iuueni non ſufficit orbis.
Eſtuat infelix anguſto limite mundi.
O inſaciabilitas huius ſeculi. Unde phi-
loſophus. Jn. 9. Politic. Teſte deo: in re-
bus exterioribus non eſt felicitas. Et in. i.
Politi. Deſiderium diuitiarum vadit in in
finitum. Jdeo Tullius in libro parado-
xarum. Nunqꝫ ego hercle: neqꝫ pecunias
iſtorum: neqꝫ tecta magnifica: neqꝫ opes:
neqꝫ imperia: neqꝫ eas quibus maxime ab
ſtricti ſũt voluptates: in bonis reb9 aut ex
petendis eſſe duxi. Quippe cum viderem
homines his rebus circunfluentes: ea ta-
men deſiderare maxime: quibus abunda-
rẽt. Neqꝫ. n. expletur vnqꝫ nec ſaciat cupi-
ditatis ſitis. Unde cũ iſtud deſiderium nõ
poſſit quietari in preſenti vita: non eſt hic
noſtra beatitudo: ſed in patria: vbi quieta
bitur homo ⁊ contentus erit. Dauid in pſal
mo. Saciabor cum apparuerit gloria tua.
Quia gloria ⁊ diuitie in domo eius. Unde
patet primum.

Ecundum dicitur ⁊c. Concluſio eſt
s philoſophi in lib. Jcono. Oportet
vnumquodqꝫ loco ſuo poni. Omni

potens

potens deus locum mirificum ad habitandum nobis preparauit. vȝ. celum empyreum. De quo celo philoſophi nihil ſunt locuti. Ratio eſt Tho. in. 2. di. 2. ar. 1. Quia celum empyreum ratione naturali inueſtigari non poteſt: cum non ſit ſm philoſophiam naturalem: tamen ſcriptura illud exprimit. Geñ. c. 1. In pricipio creauit deus celū ꝛ terram. Nicolaus de lyra exponit de celo empyreo: in quo eſt noſtra gloria ꝛ beatitudo. Quod quedam erit gaudium ineſtimabile. triplici ratione ſm doctores meos.

¶ Prima eſt propter loci conditionem.

¶ Scḋa ē propter glorie augmentationē.

¶ Tertia eſt propter corporum glorificationem.

¶ Prima propter ꝛc. Qui quidem tres habebit in ſe conditiones: propter quas redditur totus amenus. Jucundus. gratioſus. ſuauis.

¶ Prima. qꝛ eſt luminoſus.

¶ Secunda. qꝛ eſt purus.

¶ Tertia. qꝛ eſt magnus.

Prima quia eſt ꝛc. vt dicit Tho. in. 1. p. q. 66. ar. 3. Et Scotus in. 4. di. 49. Illud celum eſt lumine pleniſſimum: non ſunt ibi tenebre ꝛ caligines: ſed ſumma lux. Iſta aūt lux cauſabitur quadruplici reſpectu. Primo reſpectu celi empyrei: quod eſt de ſe lucidum. Secundo corporis chriſti: quod eſt luciddiſſimum. De quo eccleſia. Sol iuſtitie chriſtus deus noſter. Tertio reſpectu marie: que eſt tota lucida. Unde quidam deuotus. O maria diana ſtella ꝛc. Quarto reſpectu aliorum ſanctorum. De quibus. Mat. 13. Fulgebunt iuſti ſicut ſol in regno patris mei. Hanc claritatem petebat Tobias al. 13. c. Beatus ero: ſi fuerint reliquie ſeminis mei ad videndam claritatem hieruſalem. Unde dicunt doctores. Quod ſi poſſibile eſſet ꝙ homo videret ſcintillam illius glorie: omnia certe deſpiceret propter hoc. Figura de Petro Math. 17. Cum eēt ſuper montem thabor: ꝛ vidiſſet chriſtum transfiguratum: exclamauit. d. Domine bonū eſt nos hic eſſe ꝛc. Sed quare non nominauit ſe de manſione facienda. Cum dicat philoſophus. 9°. Eth. Unuſquiſq; ſibiipſi amicus eſt. Et apoſtolus ad Ephe. 5. Nemo enim vnq̄ carnem ſuam odio habuit. Reſpondet dominus Alber. mag. Quia viderat viſionem illam: ebrius factus ſuper hoc: obliuioni ſe tradidit. ps. Inebriabuntur ab vbertate domus tue. Si ergo petrꝰ tantum fuit extra ſe. in preſenti ſeculo. O quid eſt in patria? Ideo apoſtolus raptus ad tertium celum. exclamauit. dicens. Cupio diſſolui ꝛ eſſe cum chriſto. Secunda conditio: quia purus. Non erunt ibi peccata: non odium: non diſcordia: non aliquod malum. Quia nemo cum macula corporali eo tendit. Unde ſemel Dauid raptus: petiuit a deo. d. Domine quis habitabit in tabernaculo tuo? Dictum eſt illi. Qui ingreditur ſine macula. Apoc. 14. Sine macula enim ſunt ante ſedem dei. Et operatur iuſtitiam. O mercator. O citadino. Saluātur qui iuſtitiam agūnt. Sed heu qꝛ pauci ſaluabuntur: quia non faciunt illam. Ecce ſecunda conditio quō locus ꝛc. Tertia conditio quia magnus. Magnitudo apparet ex conſideratione inferiorum rerum. Dicūt naturales philoſophi. ꝙ aqua in decuplo eſt maior terra. Aer in cētuplo eſt maior terra. Ignis in millecuplo. eſt maior terra. Terre autem circulus: reuolutiōis ē. 24. millia milliaria. Venias aūt ad planetas. Spera Lune: eſt maior. x. millibus terra. Spera Mercurij eſt centum millibus. Spera Veneris. vno millione. Spera ſolis. dece millione. Spera Martis centum milliōe. Spera Juppiter millē millione. Spera ſaturni: dece mille millione.

Preterea: eſt octauum celum. ſ. ſtellarū. Quod ſcḋm philoſophos dicitur primum mobile: eſt maius terra cento mille millione. Eſt nonum celum. ſ. criſtallinum. Eſt vltimo empyreū: quod nunq̄ mouetur: ſed ſemper quieſcit. Iſtud dicitur aula regalis regis dei. Preterea eſt ſtella in firmamento que terram precedit magnitudine ſua vltra modum. Unde ſtella magorum ſi fuiſſet de illis creatis a principio mundi: totaȝ terram cooperuiſſet. Ideo Boe. 2. de Conſo. Ois terre circuitꝰ ad celi ſpaciū ꝯpatꝰ pūcti rōni obtinet. Et Jere. admiratꝰ. d.

O iſrael: ꝗ̃ magna eſt domus dei: ⁊ ingẽs locus poſſeſſionis eius: magnus ⁊ non hñs finem. Qui locus vt dicit Tho. 2°. diſ. 2. datus eſt potius pro hominibus: ꝗ̃ pro angelis q loco nõ indigẽt. ¶ Secunda ratio: eſt propter glorie augmentationem. Que gloria augmentabitur triplici ratione: vt doctores dicunt.

Primo. ex ſocietatis multitudine.
Secundo. ex ſocietatis nobilitate.
Tertio. ex ſocietatis amicabilitate.

Primo ⁊c̃. O quot ſunt ſancti in celo. Job. 25. Nunquid eſt numerus militũ eius: Et filius loquitur patri. Dinumerabo eos: ⁊ ſuper arenam multiplicabuntur. De iſtis Jo. Apoc. 7. hodie in epiſtola. Vidi turbã magnam quam dinumerare nemo poterat ex oĩbus gentib⁹. ⁊c̃. Et tribu iuda duodecim ⁊c̃. Ubi enumerat. xij. tribus. Preterea Hiero. i martyrologio ſuo. d. Quotidie poſſet fieri feſtum quinqꝫ millia martyrũ: exceptis alijs. O quod ꝟgines. O quot cõfeſſores. O quot coniugati. O quot ſancti ſunt ibi. Preterea: quid dicam de numero angelorum: Ubi dicit Alber. in. 2°. lib. Cõpendij theologie. c°. de caſu locali angelorum. Quod. 9. ſunt chori angelorum. Et quilibet chorus diuiditur in. 6666. legiões angelorum. Secundum Alber. Legio facit angelos. 6000. Vñ in ſumma. 6666. Legiones faciunt. 996000. ideſt trẽtanoue millioni noue cento nonanta ſei mille. Nec mir̃. o citadini. Quia vt dicit Tho. i. par. q. i. 13. Et Dama. in. 2°. di. 3. c. 4. Angeli nõ ſolum dant̃ hominibus in particulari ſed omnib⁹ creaturis in ſua ſpẽ. Omnibus equis i ſua ſpẽ, omnibus bobus in ſpẽ ſua, omnib⁹ formicis in ſpecie ſua. Et ſic de ſingulis. Sꝫ ſi quereres anima mea, qui ſunt in maiori numero boni an mali: Reſpondet Tho. i. par. q. 63. ar. 9. ꝙ boni. Preterea de pulchritudine angelorum. dicit Tho. i. parte. q. 50. ꝙ quilibet angelus facit ſuã ſpeciẽ. ⁊ differt vnus ab alio: ſicut capra a leone. ceruus a lupo: ⁊ minor angelus ſupat oẽm pulchritudinẽ rerum temporaliũ. Et vnus alium precedit decuplo. Secunda ratio ⁊c̃. In preſenti ſumus oẽs ruſtici. filij ade: vilani: q coſtas habebat latas quatro braza. O pater in domo mea fuerũt homines probi. Caualieri. Conti. Nõ ſic. ſumus omnes ruſtici. Dauid in ps. Ego ſeruus tuus ſum. ⁊ filius ancille tue. Et philoſophus in ethicis. Natura humana multipliciter eſt ancilla. Sed in paradiſo erimus omnes ciues paradiſi. Ad Eph. 5. Jam non eſtis hoſpites ⁊ aduene: ſed eſtis ciues ſanctarum ⁊ domeſtici dei. Canta omnino. Ubi dicit Scotus in. 4. diſ. 49. Qđ rex glorie ſe mouebit in patria cum ſanctis ſuis ſicut rex i ſolio ſuo. O quam mirabile erit videre deũ facie ad faciem. Deficit ſenſus: non ſufficit intellectus. Ideo Ber. O quantum glorioſum eſt regnum illud in quo reges terre cõgregati ſunt: ⁊ conuenerũt in vnum: ad laudandum ⁊ glorificandum eum qui eſt rex regum ⁊ dominus dominantium. Tertia ratio ⁊c̃. In patria ceſſabunt omnes ꝟtutes. vna excepta ſcilicet charitas. ṗ. Ad Corin. 13. Charitas nunquã excidit. Que tanta eſt in beatis: vt dicit Scotus in. 4°. diſ. vltia: vt vnus participet de bonis omnium. Et quamuis naturali amore quilibet plus ſe diligat ꝗ̃ alium: Iuxta illud philoſophi. 9. ethicorũ. Unuſquiſqꝫ ſibi ipſi vult bona tamen erit tanta dilectio ꝙ quilibet non minus volet pro alio bona ꝗ̃ pro ſe ipſo. Unde patet ſecunda ratio principal. ¶ Tertia ratio eſt propter glorie corporũ ⁊c̃. Secundum Tho. in. 4. di. 49. Scotum in eadem. Quattuor erunt dotes corporis glorificati. Sicut filie datur dos. ſic deus corpori.

Prima. dicitur dos claritatis.
Secunda. dicitur dos ſubtilitatis.
Tertia. dicitur dos agilitatis.
Quarta. dicitur dos impaſſibilitatis.

Prima dicitur ⁊c̃. Corpus glorificatũ: totum paradiſum illuſtrabit. Et lumen ſtellarum. ſolis. lune. modicũ erit: reſpectu corporis ieſu ⁊ aliorum ſanctorum. Ubi dicit Th. ⁊ Scotus vbi ſupra. Qđ ſi poneretur ſol ab vna parte mundi: ⁊ corpus glorioſũ ab alia: ſine comparatione magis luceret corpus glorificatum. Et ſi corpus glorificatũ: eſſet in celo: ⁊ tot eſſent ſoles quot ſtelle ſunt in firmamento. adhuc milleſies eſſet clarius corpus glorioſũ: ⁊ ſua claritate extingueret

tingueret omnes ſoles. Secūda dos ꝛc.
Subtilis eſt a[illegible] qui trāſit per parua fora-
mina. Subti[illegible] eſt radius ſolis qui per fe-
neſtram vitream intrat. Sed pre omnibus
ſubtilius eſt corpus glorioſum quod pene-
trabit ſine fractura omnes muros: ſicut chri-
ſtus. De quo Jo. 20. qui ianuis clauſis trā-
ſiuit ad diſcipulos. De quo Dauid. In no-
mine tuo tranſgrediar murū. Tertia dos
ꝛc. In inſtanti quocūqꝫ volet accedere: ibi
erit: ꝛ in momento tranſiliet de oriente i oc-
cidentē. Ualde currunt equi. aues volāt.
ſagitta tranſit. Sed velocius corpus beati
erit de vno loco ad alium locum. Ubi dicit
Sco. ꝙ beati ex fortitudine leuabunt agi-
liter montem ſicut feſtucā de terra. Quar
ta dos ꝛc. Quia nullum malū patientur.
non doloris capitis. non ſtomachi ꝛc. Et ſi
corpus eſſet in fornace ignis nō poſſet vri.
non aqua noceret. non aliqua res mundi.
Et hec eſt gloria corporum de dotibus ip-
ſius corporis hominis. Preterea glorifica
buntur omnes ſenſus. Primo viſus in vi-
dendo chriſtū ieſum. Heſter. 15. Ualde mi-
rabilis es domine: ꝛ facies tua plena eſt
gratiarum. Gaudium fuit regine Sabbe
videre faciem Salomonis. Gaudium Si-
meoni videre chriſtū oblatum in templo:
ſed maius chriſtum videre facie ad faciem
in patria. in qua viſione omnia intelligent.
Secundo auditus audiendo dulces cant⁹
in patria. Can. 2°. Uox tua dulcis ꝛ facies
tua decora. Si delectat audire diuerſitatē
ſonorum: arpe: chitarini: multo plus li can
ti del paradiſo. Ualerius recitat ꝙ pytha-
goras philoſophus cum ſono fiſtule extin-
guebat vitia ꝛ luxuriam hominum. Cum
quadam vice quidam iuuenis Tauroni-
tanus nomine eſſet accenſus libidine ꝛ ad
meretricem acceſſiſſet: Pythagoras philo-
ſophus audiens. ad oſtium meretricis ac-
ceſſit. ꝛ pſalterio canere cepit: ita dulciter
ꝙ iuuenem relictā meretrice ad ſanam mē-
tem reuocauit. Si hoc egit ſonus materia
lis: plus erit paradiſi. Aliud exemplum.
Cum quidam ſanctus eſſet in exitu mortis
affuit Michael qui rogabat eum. ſcilicet
animam illius ſancti patris vt de corpore
exiret que timens. exire nolebat. Cum cla-
maret ad dominū. Miſit Dauid cum cy-
thara ꝛ cantoribus celeſtis patrie hieruſa-
lem: quorum cantus audiens anima qui
dicebant ei. Leuate ſu ormay anima mia.
Che aſpetata ſei i el celeſte regno. In can-
tu florentino. In hec verba exiuit cū gau
dio in eterna vita. O gloria beata. Aliud
exemplum. cum Franciſcus grauiter infir-
maretur: pre dolore fratrem aduocauit: cui
precepit vt modicū pulſaret cytharam. ne
mens eius tedio afficeretur. Uidens autē
piiſſimus deus ſeruū ſuum feſſum dolore:
miſit angelū qui cantilenis ei ſonaret. So
nauit. 1°. Sonauit. 2°. Tanta. n. dulcedine
fuit repletus: ꝙ ſi. 3°. iterū ſonaſſet anima ex
tra corpus exhalaſſet. De cantu iſto Tobie
13. Per omnes vicos hieruſalem: alleluia
cantabitur. Uide quanta leticia erit. Ter-
tio tactus. In tangendo chriſtū beatum.
Canti. 3. Tenui eum nec dimittam. Et ſpō
ſa. Canti. 1°. Oſculetur me oſculo oris ſui.
O ſponſo mio benedeto. Quarto guſtus:
quia ſuauis eſt qui ipſum ſpiritualiter gu-
ſtat. Sap. xij. c°. O ꝙ̄ ſuauis eſt ſpiritus tu
us in nobis. Unde ſancti ieiunabant: quia
erant cibati cibo temporali. Dominicus in
xl. pane ꝛ aqua. Catherina ſine cibo mate-
riali. Quinto odoratus in chriſti redolen-
tia. Can. 1. In odore vnguentorum tuorum
currimus. Unde Anſelmus in libro prolo-
giō. c°. 14. Excita te nunc o anima mea et
erige totum intellectum tuum: ꝛ cogita ꝙ̄-
tum potes. quale ꝛ quantum ſit illud bo-
num. Si enim ſingula bona delectabilia
ſunt: cogita intente quantum delectabile
illud bonum: quod continet iocunditatem
omnium bonorum. Ille. Prattica ſuper
verbo Anſelmi: de mundi contemptu: et
ꝙ homo deſpiciat oīa propter deum.

Tertium principale dicitur ꝛc. Ac-
quiritur autem hec gloria: quinqꝫ
modis figurati per illā ſcalam quā
Jacob vidit. De quo Gen. 28. Que ſcala
ſpiritualr eſt via per quā aſcendimus per
quinque gradus qui ſunt.

¶ Primus. dicitur aduerſi toleratio.
¶ Secundus. dicitur cordis purificatio.
¶ Tertius. dicitur pacis reformatio.
¶ Quartus. dicitur lachrymarū infuſio.

¶ Quintus. dicitur elemoſyna ꝓ largitio.
¶ Primus ꝛc. Matth. 5. Beati qui perſe-
cutionem patiuntur propter iuſtitiaȝ: quo-
niam ipſorum eſt regnum celorum. Nõ cre
das anima cara poſſe peruenire ad illam
celeſtem patriam ſine aduerſitate. Auguſt.
ſuper p̃s. 55. Si putas te non habere tribu
lationes. nonduȝ incepiſti eſſe chriſtianus.
Et Hierony. ad Euſtochium. Quis ſancto
rum ſine certamine coronatus eſt? In hu-
ius figuram Exodi. 14. Dominus condu-
xit populum ſuum per viam ſpinoſam.
¶ Secundus dicitur ꝛc. In euangelio. Be
ati mundo corde: quoniam ipſi ꝛc. Cum
deus ſit purus: non niſi a puris vult vide
ri. Io. damaſ. Santus deus non niſi i ſctis
habitat. Mediolani Bernar. repperrit de-
monem: cui dixit. Quid magis deus vole-
bat ab homine. Reſpondit demon. ſub hiſ
verbis palliatis. Dimidium ſpere. Speraȝ
cum principe rome. Poſtulat a nobis toti-
us conditor orbis. Dimidium ſpere. ſcilicet
o: eſt. c. Coniunge. c. cum o. Et accipe litte-
ram que componit nomen principis rome.
ſcilicet r: ⁊ dicit cor. Uult deus cor munduȝ
ab homine. Unde laus.
Chi ſerue a dio cum purita de core.
Uiue contento: e poy beato ne more.
¶ Tertius dicitur ꝛc. In euangelio. Bea-
ti pacifici: quoniam filij dei vocabuntur.
Super vebo. Filij dei. Dicit Albertus ma
gnus ſuper Lucam. Tria ſunt que faciunt
hominem filium dei eſſe. Primuȝ eſt fides.
Io. 1°. Dedit eis poteſtatem filios dei fieri
his qui credunt in nomine eius. Secun-
duȝ eſt charitas. De qua Matth. 5. Diligi
te inimicos veſtros: vt ſitis filij patris ve-
ſtri qui in celis eſt. Tertium eſt par. Quo-
niam filij dei vocabuntur. ¶ Quartus di-
tur ꝛc. In euangelio. Beati qui lugẽt: quo
niam ipſi conſolabuntur. Et Luce. 6. Bea-
ti qui fletis quoniam ridebitis. ſcilicet i pa
tria. Iſa. vltimo. In hieruſalem conſolabi
mini: ridebitis ⁊ gaudebit cor veſtruȝ. Un
de dictum fuit diuiti epuloni de laçaro mẽ
dico. Luce. 16. Nunc hic conſolatur: tu ve-
ro cruciaris. Unde Dauid. Canta in p̊mo
thono de ſanctis. Euntes ibant ⁊ flebant.
ſcilicet in p̃ſenti vita: mittẽtes ſemina ſua
ſcilicet bonorum operuȝ. Sequitur. Uenie
tes autem venient cũ exultatione por. ma
ſuos. Fleuit magdalena ⁊ alij: poſtea riſe-
rant. ¶ Quintus dicitur ꝛc. In euãgelio.
Beati miſericordes: quoniaȝ ipſi miſericor
diam conſe. O citadino: elemoſina eſt gra-
dus potiſſimus paradiſi: quia aſſociat ani
maȝ ad vera gaudia paradiſi. Ambro. Nõ
ſunt hominis bona que hõ ſecũ ferre nõ po
teſt: ſola miſericordia comes eſt defuncto-
rum. E quella miſericordia che vſarai a po
neri: tibi hoc erit. Tobie. 4. c. Noli auerte-
re faciem tuam ab vllo paupere: ita fiet: vt
non auertatur a te facies dei. Quod ſi ege
rimus. eternus deus ſua bonitate cõdona
bit hic gratiam: in aliam gloriam ineffabi-
lem paradiſi.

¶ Feria. 3. paſce. De iocundiſſima pace.

Stetit ieſus i
medio diſcipulorum ſuo-
rũ ⁊ dixit eis. Pax vobis.
Luc. 24. ¶ Scd̃m Alb.
Chriſtus ieſus in omnibꝰ
mediuȝ voluit tenere. Qz
ſm philoſophuȝ. 2°. ethi. Uirtus in medio
conſiſtit. In eodem. Mediũ in omnibus ẽ
laudabile. Naſci voluit i media nocte. Sa
pientie. 18. Dum ſilentium ꝯtineret omnia
⁊ nox in ſuo curſu mediũ iter haberet: ol-
potens ſermo tuus domine exiliens de ce-
lo a regalibus ſedibus. Naſci voluit i me-
dio terre habitabilis. p̃s. Operatus ẽ ſalu
tem in medio terre. Naſci in medio anima
lium. Abacuh. 4. In medio animalium in
noteſceris. In medio doctoruȝ diſputauit.
Luce. 2°. In medio latronũ crucifixus. Io
annis. 19. Poſt reſurrectionem apparens
hodie apoſtolis ſuis in medio ſtans: obtu-
lit dulce paranymphuȝ. Pax. Ego ſum. nõ
res fãtaſtica: ſeu illuſio diabolica. Per
oẽs quinqꝫ ſenſus voluit chriſtus oſtende-
re veritatẽ ſue reſurrectõis. Primo per vi-
ſũ. cũ dixit. Uidete manꝰ meas. ⁊ pedes me
os: quia ego ſum. Et Io. addit ꝙ oſtendit
eis latus. Secundo manifeſtauit ſuã re
ſurrectionem per auditum. cum dixit. Pax
vobis. Audientes enim diſcipuli vocem do
mini ſuum ad loquelaȝ cognouerunt. Ma-
xime:

time:quia habebat talem modum:ſcʒ pax vobis:per quod datur intelligi:vt v̄ba pacis ſemper habeamus. Tertio manifeſtauit per olphatum:per hoc quod dicit Jo. inſufflauit ⁊ dixit. Accipite ſpiritū ſanctū.

Quarto per guſtum. Quia obtulerunt ei partes piſcis aſſi: ⁊ fauū mellis. Quinto per tactum. Unde dixit. Palpate ⁊ videte:quia ſpiritus carnem ⁊ oſſa non habet: ſicut me videtis habere. Tamen conturbati:exiſtimabant ſe ſpiritum videre. Glo. Diuina enim prouidentia permiſſi ſunt dubitare ad maiorem certificationem fidei de dñica reſurrectione. Et dixit eis. Quid turbati eſtis. ⁊ cogi. aſcendūt in corda veſtra? Uidete manus meas. ⁊ pedes meos:quia ego ipſe ſum. Glo. Per cycatrices clauorū ibi remanētes. oſtendit ꝙ erat idem corpꝰ numero. Palpate ⁊ videte:quia ſpiritus carnem ⁊ oſſa non habet:ſicut me videtis habere. Glo. Per hoc enim:oſtendebat habere corpus verū non fantaſticum. Et oſtēdit eis manus ⁊ pedes. Adhuc illis non credētibꝫ dixit eis. Habetis hic aliquid qđ māducetur. At illi obtulerunt ei partes piſcis aſſi:non ſigadeti:quia carnes non comedit niſi de agno. Et fauū mellis. Et manducauit coram eis. Queritur vtrum illa comeſtio fuit vera:vel non. Reſpondet Tho. in quolibet. 3°.q.5.ar.3. Quod chriſtꝰ vere comedit:ſed non in corpus ↄuerſus eſt cibus: ⁊ in carnem:quia erat extra ſtatum generationis ⁊ corruptionis. Unde cibus ille fuit virtute xpi reſolutus in preiacentē materiam. Cibus aſſumptus ab angelo neqꝫ ↄuertit in corpus aſſumptū:neqꝫ corpus illud ē talis nature:vt in illud poſſit alimentū ↄuerti. Ideo dixit angelus Tobie xij. Cū eſſem vobiſcum p volūtatem dei:videbar quidē manducare ⁊ bibere:ſed ego cibo ⁊ potu i uiſibili vtor. Ille. Cū manducaſſet dixit eis: hec ſunt v̄ba q̄ locutus ſum ad vos:cū adhuc eſſem vobiſcū. Et aperuit illis ſenſum vt intelli. ſcrip. ⁊ dixit. Quoniam ſic oportebat xp̄m pati:⁊ reſurgere a mortuis ⁊ predicare i nomine eius pniam ⁊ remiſſionem peccatorum. In quo ſancto euang. poſtquam noſter triūphans ſaluator cū tanto ſtudio:⁊ ſic viuis ꝓcongiſſ pacē ↄmendat:inducunt me debere eā vobis relinquere pro meo vltimo ſmone. De qua tria dulcia myſteria ſe offerunt contemplanda.

¶ Primū. dicitur diuerſificationis.

¶ Secundum. dr̄ ſpecificationis.

¶ Tertium. dr̄ inductionis.

Circa pmū Theologi. ꝓcipue Tho.
c 22.q.29.ar.1. Et ſuper epl'as Pauli. 2. Cor. 13. Et Boſi. in. 2. di. 7. Triplex eſt pax. Prima dr̄ inquinata. Scđa ſimulata. Tertia ordinata. ¶ Prima eſt illorum:qui ſunt in malo cōcordes. inter latrones. inter luſores. inter ꝓbinarios. q pacifice in malo ↄueniūt. Hec āt fuit Herodis ⁊ Pilati. De qua ps. Quare fremuerūt ⁊c. vſqꝫ xpm eius. Hec aūt pax nō eſt bona. Nō eſt Tho. 22.q.22.a.1. quia vera pax fundat in bono v̄tuoſo ⁊ honeſto. Jurta illud phi. 8. Ethi. Amicitia tunc eſt perfecta que ē ppter v̄tutem. Sʒ pax q̄ ē inter malos:nō eſt fundata in virtute. ſed ſup vitijs. igitur ⁊c. Unde Val. recitat de duobus amicis:quorum alter alterū ad malū inuitabat. Quod contra Cato.

Qđ iuſtū eſt petito vel qđ videat honeſtū.
Nā ſtultū eſt petere. ꝙ poſſit iure negari.

Cūqꝫ ille nō aſſentiret. Ale dixit. Quid mihi pdeſt tua amicitia. poſtquam non facis que ego volo. Rñdit ille. Anzi quid mihi pdeſt hr̄e te i amicū. ſi me oʒ pp te agere turpia?

¶ Scđa pax ⁊c. De hac ps. Loquūt pacē cū prio ſuo:mala āt ⁊c. Et Jere. 9. In ore ſuo cū amico pacē loqt. occulte āt pōit ei ſidias. O quot ſunt:q in ore hñt pacem. in corde vero fel: Hec aūt fuit inde. De qua Matth. 26. Aue rabi. ⁊ oſculatus eſt eum. Hec figurata eſt. 2. Re. 2°. De Joab qui ſalutauit Amaſam di. Salue mi frater:et tenens manū dextram cum pugione eum occidit. Et ille qui ducem Galeaz occidit ⁊c. De hac pace Hieronymus ad Celantiam. Oſculabantur quidam mihi manus:⁊ ore vipereo detrahebant:dolebant ore:⁊ corde gaudebant. O quanti ore ſalutāt:intus autem ſunt pleni dolo. Unde Zeno phs Malum hominē blande eloquentē:agnoſce tuum loquentem eſſe. Iſta nullo modo deo placet:quia ſimulata. Eccli. x. Simulator ore decepit amicum ſuū. Et quia ipſe v̄itas eſt. Jo. 19. Ego ſum v̄itas. ideo abhoiat ſimulatiōeʒ.

¶ Tertio dicitur ⁊c. Eſt illorum qui cor

dïali amore diligunt. De qua chriſtus ho-
die. Par vobis. Unde dicunt doc. ꝙ nihil
gratius habet reperiri. ſicut par. Sicut ipſe
dič. Eccleſiaſti. 25. In trib⁹ beneplacitū eſt
ſpūi meo. que ſunt probata coram deo ⁊ ho
minibus. Concordia fratrum. amor proxi-
morum. vir ⁊ mulier ſibi bene conſentien-
tes. Et ſicut philocaptus de mlíere tria ob
ſeruare ſolet.

¶ Primo de ea cogitat.
¶ Secundo habitat libenter cum ea.
¶ Tertio facit fieri maytinatas.

Ita ad propoſitum Deus: Primo de pa-
ce cogitat. Jere. 9. Ego cogito cogitatiões
pacis. Secundo ſtat cum ea. Math. 18.
Ubi fuerint duo vel tres congregati. in me
dio eoꝝ ſuꝫ. Tertio facit fieri cantilenā.
Quia ipſo nato: angeli cecinerunt. Gloria
in excelſis ⁊č. Non quelli qui habent diabo
lum in corde. Sed nota ſm Alber. ꝙ hec
par debet haberi tripliciter. Primo in
ore. Ro. vlt. Salutate inuiceꝫ: in oſculo pa-
cis. Contra illos poltronos q non faciunt:
ſed tenent loquelam. Heb. 12. Pacem ſeq-
mini cum hominibus. ⁊ deus pacis ⁊ dile-
ctionis erit vobiſcum. Sen. Pacem habe-
to cum hominibus: cum vitijs belluꝫ. Se
cundo debet haberi in corde. Mat. 22. Di
liges proximum tuum. ſ. corde: ſicut teipſū.
Quia. 9. Eth. Amicus ad amicum debet
ſe habere: ſicut ad ſeipſuꝫ. Tertio in ope
re vt ſubueniatur in neceſſitate: ſi opus
eſt. 1. Jo. 3. Non diligamus verbo neqꝫ lin-
gua. ſed opere ⁊ veritate. In vitis patrum
legitur. Qđ orante Machario: vox inſonu
it ad eum di. Nondum ad menſuram dua-
rum mulierum perueniſti: que habitant in
proxim a ciuitate. Cum queſiſſet Macha-
rius ab ipſis conuerſationem earum: dixe-
runt. Qđ erant vxores duorum fratrum: ⁊
per. 15. annos ſimul habitauerant. nec vn-
qꝫ aliqua earum verbo vel facto aliam cō
triſtarat. Et poſuerunt in corde ſuo nunqꝫ
verbū ſecłare loqui i vita ſua. Unde meri
tum earum fuit: ꝙ nunqꝫ litigarent: ⁊ meri-
tum ſuum ſuperauit merituꝫ heremite. Un
de patet primuꝫ.

Ecunduꝫ principale ⁊č. Scđꝫ Egy
s dium li° de regimine principum.

Specialiter par debet reperiri in tribus ge
neribus perſonarum.

¶ Primo. inter virum ⁊ vxorem.
¶ Secundo in tota familia.
¶ Tertio. in tota ciuitate.

¶ Primo ⁊č. Ad quam habendam. due
ſunt regule obſeruande ex parte vtriuſqꝫ.

Primo ex parte viri: due regule. Prima
vt eam diligat. Eph. 5. Uiri diligite vxores
veſtras. Qđ non facit qui concubinam te-
net: ⁊ propriam ſinit. Uis amari ab vxore
tua: Ama illam. Sen. Si vis amari: ama.
Secunda vt eam foueat de neceſſarijs:
Quod non facit qui concubine prouidet.
de manicis rubris. ſubris. ⁊ alijs: ⁊ bona
domus diſſipantur. Prouer. 30. Tria ſunt
iſaciabilia. Infernus. Terra ſitiēs. Ignis.
Quartum mala mulier. Prouer. 29. Qui
nutrit ſcortum perdet ſubſtantiam. Se-
cunde due ſunt alie regule ex parte vxoris
ad virum. Prima vt virum ſuum honoret.
1. Petri. 3. Mulieres ſint ſubdite viris. Et
2. Cor. 19. Uir caput eſt mulieris. In hui⁹
exemplū legit̃ gen. 16. De Sarra q̄ virū ſu
um dn̄m vocabit in ſignum reuerentie. Et
mulier dꝫ viruꝫ ſuū reputare ſapientiorem
⁊ pulcriorē alijs viris. Or vt dicit phs. 1. li°.
Icono. Maximus honor ē mulieri: ſi reſpi-
cit virū ſuū. Secunda regula vt res dom⁹
ꝯſeruet. 1. Cor. 14. Domi viros ſuos inter-
rogent. In huius figurā legitur gen. 3. Qđ
dominus formauit Euaꝫ de coſta viri. ipſo
dormiente. Expergefact⁹ aūt clamauit ad
eā. Hoc os ex oſſibus meis. ⁊ caro de car-
ne mea. Inter quos ita fuit itimus amor: ꝙ
lingua exprimi nō pōt. Idō phs vbi ſupra.
Nihil eni hoi pōt eē melius: qꝫ ſi vir ⁊ vxor
pari ꝯcordia domū gubernēt. ¶ Secundo
hec par debꝫ eſſe in tota familia. Ad quam
habēdā ſunt due regule neceſſarie. Prima
circa filioꝝ nutritionem. ne faciāt mala. ne
laudāt. ne blaſſemēt deū ⁊ ſcōs. Ad vos di
co frēs. In. 6. Eth. Bonū ē ꝙ pies corrigāt
filios ocioſos. Eccl. 7. Filij tibi ſunt: corrige
illos. Nō pcas baculo. Idō Hiero. ad Sal
uinam. Non eſt parui apud deum meriti.
bene filios educaſſe. Heli offendit deum
ob vitia liberorum. Ergo placatur econuer
ſo deus virtutibus eorum. Scđa regula
eſt circa

eſt circa ſeruos. Timorem: vt audiant miſ-
ſas. confiteantur tēporibus ſuis. Tene ſcla
uam in timore. Et quādo vadit per aquā:
eam reſpice. Sed hodie serui. famuli. ſcla-
ue ſunt peſſimi. nō obſeruantes diuina pre
cepta. Et ratio eſt philoſophi libro Icono.
Impoſſibile eſt negligentibus dominis: ſer
uos eē ſolicitos. Unde patet ⁊c̄. ¶ Tertio
hec pax: debet eſſe in tota ciuitate. Scḋm
Aug. 5. de Ciui. c. 18. Et Egy. ro. lib. de regi
mine principum: quinqꝫ fuerunt que roma
num imperiū per multa tēpora dilatarūt.
⁊ in preſentia ꝑ ciuitates. dominia. ⁊ caſtra
dilatant. ⁊ in proſperitate cōtinent. Pri
muꝫ fuit iuſtitia. De qua. 1. Pol. Sine iuſti
tia: impoſſibile eſt habitari ciuitatem. Et
Aug. 4. de Ciui. c. 4°. Remota iuſtitia: qd
ſunt regna: niſi magna latrocinia? Sed ho
die non inuenitur. Quia peruertitur auro
⁊ muneribus. xi. q. 3. c. Pauper. Cito viola
tur auro iuſtitia. Et Leo papa. Nullum eſt
in eo veſtigiuꝫ iuſtitie: qui muneribus dele
ctatur. Clama contra officiales. Iſaie. i°.
Principes tui infideles: ſocij furum. Se
cundum fuit probitas moꝝ. In. 1. Pol. Oꝫ
ciuitatem de virtute eſſe ſolicitam. Et Au-
guſtinus loquens de Scipione Affricano
dicit. Scipio Affricanus non cenſebat rē-
pu. eſſe felicem: ſtantibus edificijs: ⁊ ruenti
bus moribus. Ille. Hec auteꝫ probitas mo
rum: debet eſſe in officialibus. Et in popu-
lo. Primo inter officiales. Debent eē ador
ni virtute: ⁊ imunes a vitijs. Ab ira. a luxu
ria. ab auaritia. a rapinis. Idō philoſophꝰ.
6. Pol. Princeps debet eſſe deicola: qꝛ tūc
homines ſolent timere regem: quando vi-
dent ipſum timere deum. Ideo ⁊ lex pre-
cipit ꝙ qui preſunt alijs in docendo. aut in
gouerno. debent primo eſſe adorni bonis
moribus. C. de profeſſoribus ⁊ medicis. l.
Magiſtros. Magr̄os ſtudiorū doctoreſqꝫ
excellere oportet moribus primum: deinde
facundia. Secundo hec probitas debet eē
in populo. Immunis a latrocinijs. a blaſſe
mijs. ab auaricia. Tertium fuit çelus ⁊
amor patrie. Pro quo ſe exponebāt ad om
nia ſuſtinenda. etiam mortem: vt patet de
Mutio ſceuola. de Mercurio. de. M. re-
gulo. ⁊ Torquato. De quibus Aug. in. 6. ḋ
Ciui. c°. 8. Et Uirgilius in. 6. Hec duo ſunt
illa libertas ⁊ cupiditas laudis humane:
que ad facta mirāda compulere romanos.
Sed hodie relicta patria querunt ꝓpriuꝫ
cōmodum: deſiderantes penuriā. cariſtiaꝫ.

Quartum fuit maturitas regentiū. Un
de Plato ſeculum poſuit eſſe felix: quando
ſapientes regnarent: ⁊ per oppoſituꝫ. quan
do fatui. Clama contra cōmunitates que
reguntur in conſilijs. da populazi. Et con-
tra monaſteria: que habent fatuos p̄latos.
Ad quod facit exemplū Ualerij lib. 5. De
Tarquinio. Qui cum non poſſet expugna
re Gabinios miſit ſimulate filium verbera
tum ⁊ percuſſum tanq̄ꝫ transfuguꝫ ad eos:
tanq̄ꝫ patrem fugeret. Quo ſuſcepto: in du
cem electus eſt. Cuꝫ vero ignoraret moduꝫ
tradendi ciuitatem. ſcripſit patri de modo.
Pater autem verbis nihil reſpondit nun-
cio: ſed duxit eum in ortum vbi erant mul-
ta papauera. ⁊ capita eoruꝫ groſſiora ſīgu
la cepit percutere. Nuncius autem reuer-
ſus indicat Sexto Tarquinio. Ille autem
aſtutus intellexit: ⁊ cepit p̄ncipales ciuita-
tis eijcere. ⁊ ciuitateꝫ tradidit patri. Ideo
Ari. 3. Rheto. Quanto maior populus: tā-
to minor intellectus. Quintum eſt pax.
Unde ſcripſerunt in preforibus tēpli. Tē-
plum pacis eternū. Quādiu durat. omnia
proſpe ſuccedunt. Et per oppoſitum. male
⁊ peſſime. Atteſtante Saluſtio in Iugurti
no. Concordia parue res creſcūt: diſcordia
maxime dilabuntur. Et quidam vulgaris.

Per la verita e moderna ſcriptura.
Prouar ſi po cū lege. e cum raſone.
Che cum perfecta vnione. creſceno li coſi.
Che per diſcordia ſi vedeno manchare.

Unde patet ſecundū.

Ertium dicitur ⁊c̄. Ad pacē induci
t mur. triplici ratione.

¶ Primo. ratione admonitionis.
¶ Secundo. ratione aſſimilationis.
¶ Tertio. ratione fructificationis.

¶ Primo ⁊c̄. Triplex eſt admonitio. Pria
diuinalis. Luc̄. x. In q̄ꝫcunqꝫ domuꝫ intra
ueritis primum dicite. Pax huic ⁊c̄. Col. 3.
Pax chriſti exulet i cordibus veſtris. Ro.
xij. Cū omnibus hominibus pacem haben
tes. Et. 1. Cor. 7. In pace vocauit nos deꝰ.
Heb. xij. Acceſiſtis ad noui teſtamenti me-
diatoreꝫ Ieſuꝫ ⁊ ſanguinis aſperſionē me-

lius loquentē: ꝙ Abel. Ille ſanguis Abel
clamauit. Vendeta, vendeta. Sanguis
chriſti. Perdona. perdōa. Sanguis Abel.
Juſtitia. Sanguis chriſti. Miſericordia.
Secunda admonitio eſt Cano. 3. q. 5. c.
Falſas. Et in Cle. De ſepulturis. c. Dudū
vbi dicitur. Pacis trāquillitas vigeat. fer
uor charitatis eſtuet. Tertia eſt ciuilis.
ff. de legationib⁹. l. Queſitā. Et. ff. de orig.
iuris. l. 2. §. Nouiſſime. Et. ff. de noui opis
adminiſtratione. l. i. vbi dicitur. Nihil aliud
agat preſes: niſi cōtrouerſias dirimere. Et
. l. Cum pretor. §. Dulciſſimis. ff. de legatis.
2°. Pretor diſcordijs propinquorum ſedādis
proſpexit: quas ſolet cōmunis materia ex/
citare. ¶ Secundo ⁊c. Quia per illam xp̄o
aſſimilamur. Mat. 5. Bti pacifici: quoniā
⁊c. Fuit enim teſtamentū chriſti. In quo
matrem reliquit Joāni. animam patri. cor
pus Joſeph. Sed pacē hominibus. Et vt
dicitur. xi. q. i. c. Siluester. Et. C. de fideicō/
miſſis. l. Amplius. Heres nō ſeruans teſta
mentum defuncti. eſt exheredandus. Ita
non obſeruantes pacem quā chriſtus lega
uit: ſunt priuati hereditate paradiſi: vt nō
filij dei ſed demonis vocentur. Ideo Aug.
ſuper Jo. Sola dilectio diſcernit iter filios
regni: ⁊ filios diaboli. Prattica. Talis ad
eccleſiam vadit: non cognoſco an ſit in gra
tia: quia accipit aquā ſanctam. audit miſ/
ſas. ſignat ſe ſigno crucis. niſi ſola charita/
te. ¶ Tertio ratione ⁊c. Triplex fructus
acquiritur ex pace. Primus dicitur ſpiri
tualis dilectio. Quia chriſtiani confitētur:
ad miſſas eunt. eccleſias viſitant. ⁊ alia bo
na ſpiritualia faciunt. Aug. Pax eſt ſereni
tas mentis. tranquillitas cordis. vinculū
amoris. Secūdus dicitur corporalis ge
ſtatio. Qui pacifice viuunt. non oportet fe/
rant ſecum arma. ſecuri in via eunt. dormi
unt i domo ſine aliquo timore. Tertius
dicitur bonorum tēporalium multiplicatio.
Ex ipſa pace multiplicantur bona tp̄alia:
coluntur poſſeſſiones. creſcunt opes. Aug.
19. de Ciui. dei. Tale eſt bonum pacis. ꝙ in
rebus creatis nil gratius ſolet inueniri. Et
ex hoc dicit. s. Tho. 22. q. 29. ar. 2. Qđ oia
appetunt pacē. Et ratione cōſeruationis:
qr appetunt conſeruari in eſſe: quod nō eſt
ſine pace. Et ratiōe dilectionis. Qr ſicut ne
mo eſt. qui nolit gaudere: ita nemo eſt qui
pacē nolit habere. Cum pax ſit cauſa gau
dendi. Sed dicis ꝙ nō omnia appetunt pa
cem. per hanc rationem. Quod non cogno
ſcit pacem. non appetit pacem. Sed ratiōe
carentia: non cognoſcunt ⁊c. Reſpōdeo. ꝙ
bella geruntur itentione pacis. Qui enim
querunt bella non deſiderant niſi pacem.
quam ſe habere non eſtimant. Quia nō eſt
pax ſi quis cum alio concordet cōtra illud
qđ ipſe magis vellet. ⁊ ideo homies q̄runt
hanc concordiā rumpere bellando: tanꝗ̄
defectū pacis habentem. vt ad pacē ꝑueni
ant. in qua nihil voluntati eorum repugnet.
Et propter hoc omnes bellantes querunt
per bella peruenire ad aliquam pacem ꝑfe
ctiorem: ꝗ̄ prius haberēt. Sicut ⁊ Tulli⁹
. i°. offi. affirmat. ⁊ Tho. ſupra. Igitur pax
vobis. De per charita. Venca la fraterna
pieta acutas lanceas. mortiferas ſagittas.
taliētes ſpatas. ⁊ altas machias bellicas.
Exemplum duorum regum: quorū vnus
interfecit filium alterius. Rex cuius filius
erat occiſus obſedit ciuitatem cū ſuo exer
citu. ducens eā ad maximū exterminium.
Videns hoc rex decreuit inimicum pacifica
re: mandauit portas aperiri. Depoſitis ve/
ſtibus ſola camiſia tectus cum corrigia ad
collum ⁊ veniam petijt ſuper occiſionem fi
lij. Rex autem miſericordia motus veniā
dedit ei. Dum eccleſiam ingrederetur. ima/
go crucifixi que in medio eccleſie ſtabat in/
clinans ſe ⁊ brachia mouens: viſa eſt om/
nibus aſtantibus regratiari regi qui peper
cit inimico ſuo. Quapropter aſtantes mei
quantum poſſum vos oro: ꝙ amore illi⁹ ſo/
prani dei ⁊ laborib⁹ quos veſtra cauſa hac
quadrageſima ſuſcepi: ꝙ vnuſquiſꝙ par/
cat ſiquis ſibi iniuriam feciſſet. ⁊ amplectet
hanc dulcem pacem. Imperoche hec eſt q̄
nos efficit filios dei. Illa q̄ ſola inter filios
regni ⁊ baratri infernalis diſcernit. Hec q̄
nos ad deū ſola ꝑducit. Hinc Lact. nr̄ in. 5.
lib°. c°. 8°. ad propoſitum ita egregie loqui
tur. Quam beatus eſſet ꝗ̄ꝙ aureus huma
narum rerum ſtatus. ſi per totum orbem man
ſuetudo. ⁊ pietas. ⁊ pax. ⁊ innocentia. ⁊ eq/
tas. ⁊ temperātia. ⁊ fides moraretur. Ille.
Iccirco ⁊ ego eā vobis pro teſtamento meo
relinquo. Oreſſendo hora patri ⁊ matri

cum laiuto del ſignore noſtro dio la picola barcha del mio ingegno peruenuto al porto:⁊ al fin de li noſtri predicatione ⁊ lectione in queſta quadrageſima a voy ꝓpoſte. Uedo eſſer neceſſario a pretermittere excuſatione: ali voſtri humanita. Imperoche mancha la lingua. il mio ingegno vene al mancho. Ma perche lie ſententia di Seneca. Beneficiorum memoria: ſeneſcere non debet. honi ha referire gratie ſumme ⁊ immortale di tanti voſtri beneficij in me collati. Applica vt expedit. ⁊ enarra, que tibi videbuntur. In fine canta hos verſus.

Stati in pace. ſtati cum dio
Uado in caſa del mio dio.
Or pregati ieſu pio
Chi a voy ⁊ ame dia ſtabilita.

Impreſſum eſt hoc diuinum atque vtiliſſimum opus: impenſa. procuratione, ⁊ his ſpecioſiſſimis caracteribus Jacobi Britannici Brixiani: in egregia Brixie vrbe. maxima cum vigilantia correctum .1497. die. xi. Nouembris.

F I N I S.

Sermones de ſan ctis Fratris Gabri elis Barelete.

¶ Cum ego Jacobus Britannicus horum ſermonum impreſſor induſtria mea hi ſermones in lucem venerint. vt ſumptus meos redimere poſſim impetraui ab excellentiſſimo Venetorum ſenatu. ne quis alius poſſit preter me eos ab hinc ad decem annos imprimere. aut alibi impreſſos in dñio ſuo apportare. ſub pena amiſſionis librorum. ac decem aureorum ꝑ quolibet opere ſoluendorum. vt continetur in priuilegio mihi conceſſo.

Magnifici Conſiliarij.

D. Laurentius Venerius.

D. Hieronymus Vendraminus.

D. Priamus Tronus.

D. Petrus Balbus.

Tabula ſanctuarij

¶ Primo in feſto aſcenſionis domini. de eadem materia. char. 2
In feſto Penthe. de miſſione ſpiritus ſancti. char. 4
Feria. 2. Penthe. de dignitate anime. char. 6
Feria. 3. Penthe. de cognitione gratie vel predeſtinati. char. 9
In feſto. s. Joan. bap. de eodem. char. 12
In feſto. s. Petri apoſtoli. de eodem. char. 14
In feſto. s. Dominici patris noſtri. de eodem. char. 16
In feſto. s. Thome: doctoris angelici. de eodem. char. 19
In feſto. s. Vincentij or. pdi. an hō poſſit meritis ſuis glorificar i. char. 21
In feſto. s. Seraphice Catherine Seſi. de eadem. char. 23
In feſto. s. Michaelis archāgeli. De cuſtodia ⁊ excellētia āglo℞. char. 26
In feſto apoſtolorum Symonis ⁊ iude. De prouidentia dei. char. 28
In feſto omnium ſanctorum. De gloria paradiſi. char. 31
In cōmemoratione defunctorum: de eorum ſuffragijs. char. 31
In feſto. s. Martini epiſcopi. De victoria ſuipſius. char. 33
In feſto. s. Catherine martyris: de eadem. char. 34
In feſto. s. Andree apoſtoli. De dignitate apoſtolica. char. 37
In feſto Conceptionis: ſed potius ſanctificationis. b. M. char. 40
In feſto. s. Thome apoſtoli. De fide. char. 43
In feſto Natiuitatis domini. de eadem. char. 43
In feſto. s. Stephani. De aduerſa fortuna. vel de conſtantia. char. 46
In feſto. s. Joannis euangeliſte. de eodem. char. 49
In feſto ſanctorum Innocentium. De virginitate. char. 51
In feſto. s. Thome martyris. De neceſſitate boni operis. char. 53
In feſto. s. Silueſtri pape. De honore ſacerdotum. char. 56
In feſto Circunciſionis domini: de eadem. char. 58
In feſto Epyphanie domini: de eadem. char. 60
In feſto Purificationis. b. M. de eadem. char. 65

¶ Sermones extrauagantes.

Sermo. De paucitate ſaluandorum. char. 65
Sermo. De flagellis dei. vel ira dei. char. 67
Sermo. De choreis. char. 69

¶ Sermones per aduentum domini.

Dominica prima aduentus. De conuenientia incarnationis xpi. char. 71
Dominica. 2. aduentus. De iudicio vniuerſali. char. 73
Dñica. 3. aduentus. De iudicio temerario: vel ſuſpitione. char. 74
Dominica. 4. aduentus. De preparatione xpi recipiendi. char. 74
Duo Prologi communes. char. 77

¶In aſcenſione domini.

Eleuata ē magnificētia tua ſuꝑ celos deus. In pſ.8. ¶A ꝓconio. laude. ⁊ cōmēdatiōe diuine iuſtitie. ꝯuenit ſublimare ſuꝑ celos in vita btā illos q in mūdo iſto ſe humiliauerūt amore ſui. j. Pet.5. Humiliamini ſub potenti manu dei vt vos exaltet in tꝑe viſitatiōis. Et Lu. i. Exaltauit hūiles. Jacobi.4. Humilibus dat grāz. Xp̄s ſe humiliauit ꝑ paſſionem ⁊ crucē. Ad Phil.2. Semetipz exinaniuit formā ſerui accipiēs in ſimilitudinem hoium factus: ⁊ habitu inuentus vt homo. Humiliauit ſemetipſum factus obediens vſq; ad mortem: mortem autem crucis. Ideo meruit ſublimitatem aſcenſiōis ſui corporis. Unde Ber. ſermone hodierno. Nam cum ſe dominum vniuerſorum: que ſunt in terra. ⁊ in mari. ⁊ in inferno probaſſet filius dei: non reſtabat niſi vt aeris ⁊ celorum ſe dominuz eſſe comprobaret. Terra cognouit: qꝛ ad vocem eius Lazarum mortuū reddidit. Mare cognouit: qꝛ ſolidum ſe ſub pedibus eiꝰ prebuit. Infernus cognouit: cuius ipſe portas ereas fregit. ⁊ inſaciabilem homicidaz ligauit. Ad perficiendam igitur domini ieſu fidei noſtre integritatem: reſtat vt vidētibus diſcipulis: per medium aeris tanq̄ dominus aſcendas ſuper omnes celos: ⁊ iā tibi profecto debebitur: vt in nomine tuo omne genu flectatur. Ille. Unde pſ.46. Aſcendit deus in iubilatiōe ⁊ dominus ⁊c. Super quo Aug. Aſcendente xp̄o: mirantur aſtra. plaudunt agmina. tube ſonant. ⁊ in cunctis blanda modulamēta chori emittunt. Ille. Eleuata eſt ⁊c. De qua triūphāti aſcenſione.3. ad eius cōmemorationem videbimus in preſentiarum.

¶Primum. dī congruitatis.
¶Secundum. dī modalitatis.
¶Tertium. dī iucunditatis.

p Rimum dicitur ⁊c. Utrum fuit cōueniens xp̄m hodie ſuper omnes celos aſcendere? Reſpondet Tho.3. par.q.57.ar.1. ꝙ ſic. Et hoc per.5. rōnes.

¶Prima. ꝓpter loci proportionem.
¶Secunda. ꝓpter fidei nr̄e informationē.
¶Tertia. ꝓpter charitatis ꝓmotionem.
¶Quarta. ꝓpter triumphalē aſcenſionez.
¶Quinta. ꝓpter noſtram ꝓpitiationem.

¶Prima propter ⁊c. Concluſio eſt phi.4. phy. Qꝺ locus debet eſſe proportionatus locato. Exēpli gratia. In corpore humano qꝛ oculi ſunt nobiliores inter.5. ſenſus. ideo nobiliorem ⁊ altiorez obtinent locū. Preterea in corporibus celeſtibus nobilius eſt celum empyreum: ideo ceteris eſt altius.

Preterea in hominibus hic eſt ordo. Papa nobiliorem tenet locum: qꝛ eſt perſona nobilior cardinalibus. ⁊ cardinales ſuper omnes epiſcopos. ⁊ epī ſuper omnes religioſos. ⁊ rex ſuper omnes dn̄os temporales. Locus ⁊ locatum debent eſſe ⁊c. Ad ꝓpoſitum noſtrum. Locus in quo ſumus. de queſta noſtra ignobile. caduca. e momētanea vita: eſt locus miſerie. ⁊ calamitatis. Xp̄s ieſus poſt ſuā reſurrectionē: nouā icoauit vitā. Qꝛ de mortali: factꝰ ē imortalis. De paſſibili: factꝰ ē ipaſſibilis. Uñ apl's ad Ro.6. Xp̄s reſurgēs ex mortuis iā nō moritur: mors illi vltra nō dn̄abitur. Uita pn̄s ē miſerie. Aq̄lla gal āte natura di eſſo xp̄o. li ꝯuenena vna ſedia honoreuele. Qꝛ vt dictū ē: Locus dz eē ⁊c. Uita hec nō erat ei locus ꝯueniēs: cū ſit oībꝰ miſerijs plena. Aug. In valle ſumꝰ miſerie: in q̄ magis flēdū ē: eo ꝙ minꝰ flemꝰ. Et Lac. in.3.c.12. Hec vita pn̄s btā eē nō pōt: qꝛ multis malis ſubiecta ē ꝑ corpꝰ. De qbꝰ malis Job.3. Hō natus de muliere ⁊c. vſq; miſerijs. Quas miſerias oñdit puer de vtero mr̄is egrediēs: q̄ q̄tuor ꝑ ordinē facit. Primo plāgit. Aug. Nondum loquitur: ⁊ plorat. Sap.7.c. Primaz vocez ſimilem omnibus emiſi plorans. Excepto

Zoroaſte q teſte Solino p̄mo riſiſſe fertur.
In huius figuram: chriſtus non fleuit mor/
tuum Lazarum: ſed ip̄m ad vitaʒ ꝑducēs.
Secundo puer mox manuʒ ad os mittit.
Ad innuendum ꝙ ad miſerias huius mū/
di venit propter peccatum factuʒ in ore pri
morū parentum: quando comederunt po/
mum. Tertio naſcitur curuus ⁊ quaſi in
quattuor pedibus. Ad innuendum: ꝙ com
paratus eſt iumentis. Quarto ad partem
inferiorem. quia ibi caro ſe rebellauit. Cuʒ
ergo hic non ſit aliud che lachryme. dolori.
affani. infirmita. ideo queſto ſtabio non cō
ueniebat chriſto glorioſo. Sed qualis locꝰ
eius? Respondeo ꝙ celum empyreum: vbi
eſt ſedia regalis ſua. Unde fuit conueniēs
hac ratione. ipſum aſcendere hodie cōple/
to numero quadragenario. Sʒ forte dicis.
Cur non aſcēdit ſtatim poſt reſurrectioneʒ
ſuam. ſed per dies. 40. moratus eſt? Reſpō
deo. ꝙ hoc eſt actū duplici rōne. Primo
ratione certificationis. Difficilius erat pro
bare veritatem reſurrectionis: ꝗ̃ veritateʒ
mortis. Tempus enim trium dierū fuit ſuf
ficiens tempus ꝓbationis mortis eius. Sʒ
ad veram reſurrectionem probandam: ma
ius tempus requirebatur. Et ideo non mi/
rum ſi non ſtatim vt reſurrexit aſcēdere vo
luit: ſed expectare. ad informanduʒ eos be
ne: de verita e reſurrectionis eius. Uñ Act.
1º. dicitur. Quibus. ſ. apoſtolis prebuit ſeip
ſum viuum poſt paſſionem ſuam in multis
argumentis. per dies. 40. apparēs eis ⁊c̄.
Secundo ratione ꝯſolatiōis. Fleuit ma
ter eius iuxta cruceʒ. Cantra. Jo. 19. cº. Sta
bat iuxta crucem mater eius. Et Ber. dicit
ꝙ tantum fleuit. tātum ſe macerauit ꝙ nō
potat ſe ſuſtinere. Fleuit magdalena. Fle/
uerūt apoſtoli: ⁊ omnes deuoti ieſu chriſti.
Debebant ergo ꝯſolari. Quia vt dicitur in
p̄s. Scđm multitudinem dolorum meoruʒ:
conſolationes ⁊c̄. Et. 2. Corin. 1. Sic abun
dant paſſiōes chriſti in nobis: ita ⁊ ꝑ chri/
ſtum abundat ⁊ conſolatio noſtra. Debe/
bant ergo conſolari. Et quia ipſum fleuerāt
mortuum in ſepulchro per horas. 40. qui/
bus iacuerat. Ideo eos voluit conſolari ꝑ
dies. 40. ſua corporali preſentia eis appa/
rens. Unde pʒ prima ratio de ſua congrui
tate. Bene dicitur. Eleuata eſt ⁊c̄. ¶ Secū
do ratione ⁊c̄. Cōcluſio eſt doctoꝝ. ꝙ plus
eſt meriti apud deum. credere ⁊ habere fi/
dem de non viſis: ꝗ̃ de viſis de quibus eſt
cognitio. Grego. Fides non habet meritū:
vbi hūana rō p̄bet experimētū. Aſculanus.
La fede non ha merito de ſalute.
Oui lhumana viſta vede el quia.
Taceſſe el quare dele alte vedute.
Ad ꝓpoſituʒ. Ex hoc enim ꝙ xp̄s celū aſcē
dit: fides noſtra eſt magis meritoria: ꝗ̃ ſi
non aſcendiſſet. Ratio hec eſt. Quia ꝗ̃uis
in videntibus chriſti humanitatem eſſet fi
des vt in apoſtolis ⁊ alijs ſanctis homini/
bus. non quidem de humanitate quam vi
debant: ſed de diuinitate quā nō videbāt.
Tamen maior eſt fides credere ⁊ diuinita
tem ⁊ humanitatē xp̄i non viſam: ꝗ̃ ſoluʒ
diuinitateʒ. Ex hoc audacter dico: ꝙ fides
noſtra eſt maior extenſiue: ꝗ̃ fuerit fides
ap̄lorum. Quāuis intenſiue fuerit maior fi/
des apoſtolorū. Ache modo lo ꝓui pater?
Probo ſic. Apoſtoli viderūt xp̄m in carne:
cū ipſo biberūt. comederūt. dormierunt. mi
racula viderūt ⁊c̄. Nos āt nō ſic. ⁊ tñ credi
mus diuinitatē ⁊ hūanitatem fil'. quā ap̄li
nō habebāt. Uñ xp̄s Tho. Jo. 20. Quia vidi
ſti me Thoma. credidiſti. Sʒ dico tibi. Bti
qui nō ⁊c̄. Ex hoc dicūt doctores: ꝙ fides la
tronis fuit laudabilior: ꝗ̃ fides petri. q vi/
derat miracula facere. cecos. ⁊c̄. Sed latro
nulla miracl'a vidit. nec aliqđ ab eo geſtuʒ.
tñ in cruce poſitus fide roboratus ꝙ eēt d̄s
⁊ hō: exclamauit. Canta. Memēto mei dn̄e
veneris in regnū tuū. Cui rñſum ē. Hodie
mecū ⁊c̄. O fides ſācta latrōis. tūc ip̄e acq
ſiuit. qñ ap̄li eā amiſerūt. Et pp hāc rōnem
dixit xp̄s Jo. 14. Qui credit in me. opa que
ego facio ⁊ ip̄e faciet. ⁊ maiora hoꝝ faciet.
Glo. Aliq ſci maiora miracula fecerunt. ꝗ̃
ipſi ap̄li. nec ipſe xp̄s. Uñ decuit aſcendere
hac rōne. Eleuata eſt ⁊c̄. ¶ Tertio rōe ⁊c̄.
Cōcluſio eſt Dio. 4. de di. Amor ē vis vni/
tiua. Exēpli grā. De iuuene q philocaptus
occupat oēs ſenſus. i vidēdo amicā. Ad ꝓ
poſituʒ. Ap̄li toto corde xp̄m amabāt. Nec
mirū. propter ſuam dulcem ꝯuerſationeʒ.
⁊ eius verba ſuauiſſima. Ex hoc exclama/
uit petrus Mat. 17. Domine bonuʒ eſt nos
hic eſſe ⁊c̄. Et Joan. 6. Cum ſemel quidaʒ
de diſcipulis a chriſto receſſiſſent. ex eo ꝙ
dixerat

dixerat eis. Niſi mandùcaùeritis carnez fi lij hominis ⁊c̄. Dixit ad alios qui remanſerant. Nunquid ⁊ vos vultis abire? Reſpõdit petrus. Domine: ad quez ibimus? Verba eterne vite habes. Tanta ergo vi amoris apoſtoli trahebantur ex xp̄i preſentia, ꝙ de celeſtibus non curabant: dummodo poſſent frui ipſa chriſti preſentia. Ut ergo celeſtia appeterent, debuit aſcendere. Et hoc eſt quod dñs dicit Jo.16. Expedit vobis vt ego vadam. ſ. ad patrem. Si enim non abiero paraclytus non veniet ad vos. Si autem abiero mittam eum ad vos. Super quo Beda. Expedit vobis vt forma ſerui a veſtris abſtrahatur aſpectibus quatenus amor diuinitatis artius veſtris cordibus infigatur. Ille. ℭ Quarta ratio ⁊c̄. Ut celos aperiret ſanctis patribus ⁊ patriam noſtram diu clauſam, vt videbimus in ſecũdo myſterio. ℭ Quinta ratio ⁊c̄. Ut eẽt noſter aduocatus apud patrem. De quo. i. Jo.2. Aduocatum habemus apud patrez Jeſum chriſtum iuſtum, ⁊ ipſe eſt propitiatio pro peccatis noſtris. Cum iſto eſt virgo mater eius aduocata noſtra. Bernar. Securuz habemus acceſſum ad patrem, vbi mater ante filium, filius ante patrem. Mater oſtendit filio pectus ⁊ vbera, filius oſtẽdit patri latus ⁊ vulnera. Ille. O ieſu ⁊c̄. Eleuata eſt ⁊c̄.

Ecundum dicitur ⁊c̄. Cuz quo mo
B do aſcendit? Reſpondet Dauid. Aſcendit deus in iubilatione, ⁊ dominus in voce tube. Et Aug. Aſcendente xp̄o pauet omne celum, mirantur aſtra, plaudunt agmina, tuba ſonat, ⁊ in cunctis blanda modulamina chori emittunt. Ille. Merito hoc geſtum eſt. Quia fuit victorioſus in preſenti vita. Ideo in ſignum victorie cuz triumphis aſſumptus eſt. Uideas Vale. li.2.c.3. ſub rubrica de iure triumphãdi. Cum quo eſt Lucius Florus. li°. i. Qđ aliquis non triumphabat in populo romano: niſi prius. 5. millia hoſtium ſuperaſſet ⁊ occidiſſet in vna acie. Et triumphantibus triplex fiebat triumphus ⁊ letitia. Prima ꝙ cum ad vrbem ciuis triumphalis rediret, occurrebat ei populus cum effuſa letitia. Secunda letitia: quando ibat in ciuitatez precedebant currum triumphantis omnes captiui manibus ligatis poſt tergum. Tertia letitia: qꝛ triumphans poſt ſe habebat ſeruum geſtantem annulum ſimilem ſuo. Et a tergo triumphantis coronam aureã deferentem. Ipſe ꝟo triumphans indutus veſte aurea aſcendebat ſuper currum: tractuz a quatuor equis albis. Et vt dicit Ualerius fiebant in ij̃s triumphis ludi ſolatioſi. ⁊ feſtiui ioci: in honorẽ triumphantiſ. Uñ maxime mouebantur romani ad viriliter agendum. ⁊ aggrediendum quecunqꝫ ardua. ⁊ difficilia ſibi cõmiſſa. Sic triumphauit Lucius poſthumus qui lygures vicit. ⁊ ſamnites. Sic Papyrius qui duritiez ſamnitum fregit. Sic. Q. Cecilius: qui Philippum regem de macedonia victum eduxit. Sic triumphauit Pompeius magnus: qui duos ſuperauit reges. Sic Ceſar, qui quinquies triumphauit propter ea que geſſit ĩ gallia. ⁊ britãnia, ⁊ egypto. ⁊ affrica. Jeſuſ nr̄ nõ hunc habuit honorem ſed multo digniorem qꝛ fuit victor. ⁊ verus victor inimicorum demonum, quos expoliauit de regno ſuo. Unde aſſociatus eſt triumphaliẽ ĩ patria ſua. De quo eccleſia. Omnes gentes plaudite manibus: iubilate deo in voce ⁊c̄. Captiui fuerant ſancti patres quos ſecum duxit poſt ſe in paradiſo. De quibuſ Dauid. Aſcendens chriſtus in altum ⁊c̄. El carro triumphale fuit ſuum corpus glorioſum, veſtito dela tunica de ſua diuinita qua totus reſplenduit. Ad eius dexteram erit vnus male idutus. Iſte fuit latro, vt oĩ pcõꝝ dareẽ materia ⁊ ſpes redeũdi ad deuz. Et volens incipere hunc triũphuz añqꝫ inciperet: venit ad diſcipulos ſuos ad cenaculum vbi erant oẽs congregati. Et ibi quatuor egit per ordinem. Primo comedit cum eis. In euangelio hodierno. Mar.18. Diſcumbentibus. xi. diſcipulis ⁊c̄. Secũdo omnes increpauit. Sequitur. Et exprobrauit incredulitatem eorum. Tertio precepit eis ne diſcederent ſed expectarent promiſſionem patris. Act. i. Quarto, precepit eis vt poſt miſſionem ſpiritus ſancti predicarent. Euntes in mundum vniuerſum predicate ⁊c̄. Quibus peractis cum honorabili comitiua. ſ. centum. 20. hominum iuit ꝟſus montem oliueti. Et ibi in loco illo tria per ordinem fecit. Primo dedit eis benedictio

nō. De triũphis Romãꝝ

nem. Sc̄d̄o oſculum pācis obtulit. Ro. vlt.
Salutate inuicē in oſculo pacis. Tertio ap-
paruit nubes mire claritatis ſub pedibus
xp̄i aſcendentis. Non ꝙ nubes illa prebue
rit adminiculum aliquod xp̄o. ſed in ſignū
diuinitatis apparuit. Et videntibus diſci-
pulis. illa nubes ſuſcepit eum ab oculis eo
rum: ſecum adducens animas ſanctorum
patrum. Dum ergo aſcenderet cum maxi-
mo tripudio: vidētes angeli qui in celo re-
manſerant. toti admirati ceperūt dicere ſu
is fratribꝰ qui xp̄m aſſociabant illō Iſa.
Quis eſt iſte qui venit de edom: tinctis ve
ſtibus de boſra: Edom interpretatur: ſan-
guinea: Boſra. i. munita. Sc̄d̄m glo. ſuper
verbo: Quis eſt ꝛc̄. De quatuor mirabant̄
angeli. Primo ꝙ terra. i. corpus xp̄i terre-
num aſcenderet ſuper omnes celos. ꝙ ē cō
tra naturam: Cum dicat Salon̄. Prouer.
25. Celum ſurſum: ⁊ terra deorſum. Mira
bantur ꝙ homo aſcenderet ſuper angelos:
quod nunꝙ̄ viſum eſt. In. p̄s. Aſcendit. ſ.
xp̄s ſuper cherubin ⁊ vo. ꝛc̄. Mirabantur
ꝙ homo aſcenderet vſqꝫ ad deum. Dan̄. 7.
Venit. ſ. xp̄s vſqꝫ ad virum: qui ſedebat in
throno. Mirabātur 4º: ꝙ homo crucifixꝰ.
lancea perforatus. coronatus. aſcendebat
cum tanta poteſtate vt. ſ. ſuper omnes an-
gelos ſe collocaret. O dignitas noſtre car-
nis: ſuper naturam angeli. Qō bene agno-
uit Io. qui dum angelum adorare vellet
more ſolito. dixit ei āgelus. vide ne feceris.
Conſeruus tuꝰ ſum ꝛc̄. Et hoc vt dicit Th.
in. 2. di. 9. homo poteſt plus mereri ꝙ̄ ange
lus triplici rōne. Et rōne difficultatis: que
eſt in homine non in angelo. Et rōne diu-
turnitatis. Et merito paſſionis xp̄i. Unde
aſſociatus fuit in throno ſuo: ad patris de-
xteram. Quo aſſociato inferiores angeli re
uelauerunt hominibus: vt dī Actuū. 1º. Cū
qꝫ intuerentur. in celum euntem illum: ec-
ce duo viri. i. duo angeli in forma viri: aſti-
terūt iuxta illos in veſtibus albis: qui dixe
runt apoſtolis. Viri galilei: quid admira-
mini aſpicientes in celū? hic ieſus q aſſū
ptus ē a vobis in celū: ſic veniet. Quo au
dito: diſcipuli receſſerunt de loco: redeun-
tes ad cenaculum. ibiqꝫ expectantes ſp̄m
ſanctum promiſſum in penth. Et glorioſus
ieſus in throno patris eſt collocatus. Unde
dī. Eleuata ē magnificentia tua ſup̄ celos.
Nota ꝙ celum quadruplex eſt. ⁊ ſuper om
nes chriſtus hodie aſcendit triumphanter:
vt dn̄t gloſe. Celū materiale. Celū rōnale.
Celū intellectuale. Celum ſuperſbale. Ce
lū materiale. Et hoc ē mltiplex. Primo ae
reū. Secūdo ethereum. Tertio olympiū.
Quarto igneum. Quinto ſidereum. Sexto
criſtallinum. Septimo empyreū: ſup̄ quos
aſcendit. Secundo celum rōnale: ideſt ho-
mo iuſtus. qui dī celum rōne inhabitatio-
nis anime. Quia ſicut celū eſt ſedes ⁊ ha
bitatio dei: ſic anima iuſti eſt ſedes. Tertio
celum intellectuale. i. angelus. Angeli dicū
tur celi: ſuper omnes aſcendit. Quarto ce-
lū ꝛc̄. ⁊ hoc eſt equalitas diuine eēntie. De
quo celo: xp̄s venit. ⁊ ſic vſqꝫ ad illud xp̄s
aſcendit. De quo. p̄s. A ſūmo celo egreſſio
eiꝰ. Et occurſus eius vſqꝫ ad ſummū eiꝰ.
Et ſuper omnes celos hos. hodie aſcendit.
Et hoc eſt quod dicitur Mar. vlt. Et domi
nus ieſus poſtꝙ̄ locutus eſt eis: aſſumptus
eſt in celum: ⁊ ſedet ad dexteram dei. Dex-
tera dei: eſt equalitas dei. De qua p̄s. Di-
xit dominus domino meo: ſede a dex. me.
Eleuata eſt. ꝛc̄.

T Ertium dī ꝛc̄. Contemplantur mo-
do aliqui contemplatiui. ꝙ anteꝙ̄
pulcher ieſus celos aſcenderet. eſſē
do mater ſua ſanctiſſima ſimul cum alijs
diſcipulis in cenaculo: apparuit ſibi domi-
nus ⁊ cum eis familiariſſime pranſus eſt:
vt ſcribitur Act. 1º. c⁰. vt per effectū come
ſtionis ſm̄ Grego. veritas pateſceret car-
nis. Refectione autem completa precepit
eis vt in montē oliueti verſus Bethaniā
irent. Aliqui dicunt: ꝙ xp̄s iuit cum eis. et
eo ꝙ Lucas ait. Eduxit illos foras in Be-
thaniā. Aliqui ꝓ tenēt ꝙ poſtꝙ̄ dixit vt
iret ad montem oliueti diſparuit ab eis. et
iterū in monte apparuit. Erat autē mons
ille ſm̄ Nicolaum de lyra: extra hieruſalē
in via eundi verſus Bethaniam. Ibi ali-
quantulum ſtetit xp̄s cum benedicta mr̄e
⁊ diſcipulis ſuis: ſicut amici valefaciētes
ſolent figere gradum. Ibi diſcipulos do-
cuit: ꝙ non erat eorum noſce tempora vel
momenta. que pater poſuit in ſua poteſta-
te: cum

te:cum peterent: Si in illo tempore reſtituē dum erat regnuʒ iſrael. Ibi poſt multa blā da ⁊ conſolatoria verba: benedixit eis. Cō templantur ſiquidem ij: ꝙ dum dixiſſet. O mater mea benedicta. o genitrix ſuauiſſi ma. o dilecti mei diſcipuli: ecce cōpleta ſūt omnia. Tempus eſt vt reuertar ad eum q me miſit. Igitur ſuſcipite benedictionē me am: ꝙ omnes cadentes in terram adoraue runt eum: ⁊ benedictione accepta. genua tenebant in terra defixa. aſpiciebantq̄ fa ciem in quam angeli cernere deſiderant. At ieſus ad orientem reſpiciens: forte inge minando: benedicta ſis mater mea. benedi cti vos diſcipuli mei. eleuatis manibꝰ pau latim ferebatur in celum. O noua prodi gia. O miracula inaudita. Ille qui de vir gine natus: mortem tulit abiectiſſime cru cis: non ſolum ſurrexit a mortuis. ⁊ ſuam reſurrectionem ſignis euidentiſſimis com probauit: ſed poſt hec omnia: palā ⁊ hora nona vt creditur: a monte oliueti ad celos progredit̄. Currite ergo gentes vndiq̄: ⁊ ado rate illum qui eſt rex regum. ⁊ dominus do minantium. Poſtq̄ ſeo videri amplius nō potuit regreſſi ſunt apoſtoli ⁊ ceteri in hie ruſalem: laudantes ⁊ benedicentes deuʒ: in gaudio ⁊ letitia. Amen.

¶ In feſto Penthecoſtes. De miſſione ſpiritus ſancti.

REpleti ſunt oēs ſpiritu ſcō. Act. 2.

¶ Prologum huiꝰ ſer monis nullo modo in uenire potui. De hodi erna ſolennitate hodie erit ſermo. In quo tria videnda ſunt my ſteria in preſentiarum.

¶ Primuʒ. dī congruitatis.

¶ Secunduʒ. dī manifeſtationis.

¶ Tertiuʒ. dī requietionis.

PRimuʒ ⁊c̄. Queritur dubiū. Utruʒ fuerit congruum mittere ſpm̄. ſ. ho dierna die: ſuper apoſtolos: Reſ pondeo ſm Tho. ⁊ alios doctores. Q̄d ſic. Que congruitas probat̄ triplici rōne. aut triplici de cauſa.

¶ Prima. rōne inſtructionis.

¶ Secunda. rōne ordinationis.

¶ Tertia. rōne roborationis.

Prima ⁊c̄. Maxima vtia eſt in Theolo gia. Q̄d finis humani deſiderij eſt cognitio veritatis. Unde philoſophus. p°. Metha. Omnes homines natura ſcire deſiderant Et Tullius li°. de Sene. Et Tho. i. par. q. 12. ar. i. Inter omnia que maxime intellectꝰ deſiderat: eſt ſcire aliquid de deo. qui ē pri cipium eſſendi: a cuius cognitione depen det aliarum rerum cognitio. Sufficiens au tem cognitio dei nō poterat haberi ab apo ſtolis naturali cognitione: quia excedebat facultatem ingenij illorum. Et quia de bebant eſſe tube ⁊ buccinatores diuini no minis in toto orbe: ⁊ predicare que erant neceſſariaria fidei noſtre. De articulis. De incarnatione. De paſſione. De reſurrectio ne. De aſcenſione. Ideo debebāt inſtrui d̄ diuinis. Inſtructio autem iſta: melius fie ri non poterat. q̄ a ſpū ſancto: prout ꝓmiſ ſum fuit eis a chriſto Jo. 14. Spūs para clytus docebit vos omnia. Et Luc. 12. Spi ritus ſanctus docebit vos in ipſa hora qd oportet dicere. Et. i. Jo. 2. Unctionē hētis a ſāctoꝛ ⁊ noſtis oīa. Et Sap. Inſpiratio altiſſimi dabit intelligentiaʒ. Hic ē ille ſpi ritus ſanctus. quo Adam inſpiratus euigi lans ab extaſi prophetauit di. Hoc nūc os ex oſſibus meis. ⁊ caro de carne mea. Hic eſt ille ſpiritus quo inſpiratus Abel obtu lit oblationem acceptam deo. qua reſpexit dominus ad Abel. ⁊ ad munera eius. mit tens ignem qui conſumeret hoſtiam eius. Hic eſt ille ſpiritus ſanctus quo dictante Noe fabricauit archam: in qua ſaluatum eſt genꝰ humanum. Hic eſt ille ſpiritus ſan ctus quo iſpirante credidit Abraam Deo. ⁊ reputatum eſt ⁊c̄. Hic eſt ille ſpiritus ſan ctus quo inſpirante Rebecca vxor Iſaac mandauit Jacob filio ſuo: vt ſuſciperet be nedictionem. Hic ille ſpiritus ſanctus qui precedebat Moyſen ⁊ filios iſrael: in co lumna nubis per diem: ⁊ in columna ignis per noctem. Hic ille ſpūs. ſ. q tanq̄ digitus dei. ſcripſit in tabulis lapideis legem dei. Hic ille ſpiritꝰ ſanctus q induxit Caleph in

terrā promiſſionis. Hic eſt ille ſpiritus ſan-
ctus q docuit prophetas. De quo Joel.2.
Effundā ſpm̄ meū ſup oēȝ carnē:ꝛ pphabunt filij vr̄i et filie veſtre. Hic eſt ille qui
docuit omnes apoſtolos locutioneȝ lingua
rum. Act.2. Repleti ſunt omnes ſpiritu ſcō
ꝛ ceperunt loqui varijs linguis:prout ſpiri-
tus ſanctus dabat eloqui illis. Super quo
Gre. Spiritus ſan. ſuper diſcipulos in igne
is linguis apparuit:ꝛ eis omnium lingua-
rum ſcientiam dedit. ꝛ docuit ſcientiā om-
nium ꝛ intelligentiam. Unde patet eius cō
gruitas : ratione inſtructionis. Jo.14. Jlle
vos docebit omnia ꝛc̄. ℂ Secūdo ratione
ordinationis. Ordinatur homo ad beati-
tudinem:tanꝗ̄ ad vltimum finem : iuxta il-
lud Hebre.13. Non enim habemus hic ꝛc̄.
Sed hunc finem nequibat homo inuenire
quia erat obtenebratus in peccatis. Oſee
13. Ambulabunt vt ceci q: domino peccaue
runt. Et q: finis alicuius oportet eſſe preco
gnitū:iuxta illud phil.3.anime. Voluntas
non fertur niſi bonum precognitū. Opus e
rat adiutorio ſpūs ſācti:ſicut directorio no
ſtre ſalus. Unde chriſtus Joā.14. Expedit
vobis:vt ego vadam: q:.ſ.mittam ſpirituȝ
ſanctum ad vos:qui vos ad vitam beataȝ
diriget ꝛ ducet. De quo Dauid. Spiritus
bonus deducet me in vitam rectam:ſcilicet
vitam beatam. Hic eſt ille ſpūs.s.qui oēs
ad vitam beatam conducit. Unde conue-
niēs fuit mittere hodie:tanꝗ̄ ad vitā eter-
nam ordinatorium. ℂ Tertio ꝛc̄. Ut eēnt
fortes ꝛ ſtabiles in tribulatione. Ubi notā-
dum eſt ꝙ apoſtoli ante aduentū ſpiritus
ſancti fuere imperfecti. Luc̄.22. Et Mat.
27. in nocte paſſionis fuit dictum Petro.
Amen dico tibi anteꝗ̄ gallus cātet:ter me
negabis. Ad vocem vnius ancille chriſtum
negauit. Et omnes apoſtoli fidem amiſer̄t:
virgine excepta. Nam in ipſa ſola remanſit
Unde filius conqueritur. ps. Conſiderabā
ad dexteram ꝛ videbam:ꝛ non erat qui co
gnoſceret me. Siniſtram non dixit propter
matrem. Unde decuit ſpūm ſanctuȝ mitti
propter roborationem ipſorum. Hodie nā-
ꝗ̄ roborati ſunt:vt omnia ſufferrent pro
pter nomen domini. Poſt illuſtrationē ve-
ro ſpiritus ſancti cuſtodijs macerati. verbe
ribus afflicti. ibant gaudentes a conſpectu
concilij:quoniam ꝛc̄. Quod patet:q: Pe-
trus in cruce ſuſpenſus. Paulus decapita-
tus. Bartholomeus ſcoriatus. ꝛ nullū tor-
mentum fuit quod in ipſis non experiretur

Preterea vnde proceſſit martyrum con
ſtantia: Unde patiētia Stephani. Laurē
tij. Uincentij. Agate virginis. Lucie. Agne
tis. ꝛ Catherine: Certe a ſpiritu ſancto. Un
de Ber. in ſermōe huius diei concludit ra-
tiones noſtras. Spiritus paraclytus dat pi
gnus ſalutis. robur vite. lumen ſciētie. Pi-
gnus ſalutis:vt ipſe ſpiritus teſtim̄ reddat
ſpiritui noſtro. ꝙ ſumus filij dei. Robur vi
te:vt quod per naturā eſt nobis impoſſibi
le. per gratiam eius nō ſolum poſſibile ſed
etiam facile fiat. Lumen ſcientie: vt quic-
quid boni in nobis inuenimus:illi tribua-
mus a quo omne bonuȝ eſt. Jlle. Et ſic pa
tet primū myſterium.

s Ecunduȝ principale dicitur ꝛc̄. Jn
uenimus ꝙ ſpiritus ſanctus in tri-
plici ſpecie ſecundum doctores ap-
paruit.

ℂ Primo. in ſpē viui animalis.

ℂ Secundo. in ſpecie ignis.

ℂ Tertio. in ſpē linguarum.

ℂ Primo ꝛc̄. Columbe. Luc̄.3. Deſcendit
ſpiritus ſanctus corporali ſpecie:ſicut colū
ba in ipſum. qn̄ fuit baptizatus. Sȝ quare
plus in ſpecie columbe:ꝗ̄ alterius aīalis:
Reſpondeo ſm̄ Th. in.3.par.q.39.ar.7. p-
pter cōditiones ipſius animalis ſpiritui.s.
conuenientes. ꝗ̄ alterius animalis. Pri
mo quia habet gemituȝ pro cantu. Sic ſpi-
ritus ſanctus ad cor peccatoris veniens ip
ſum facit gemere. cum ipſum deducit in co-
gnitioneȝ proprij erroris. O ſi morerer nūc
ait vſurarius. auarus. cōcubinarius. irē ad
infernū. O yme meſchino. Sic fecit magda
lena. Petrus apl̄s. publicanus. Jſa.36. Reco
gitabo tibi omnes annos meos in amaritu
dine anime mee. Plāge anima cara:ꝛ ora
dn̄m:vt det tibi contritionem peccatorum
tuoꝝ. anteꝗ̄ moriaris. De qua Job.x. Di-
mitte me, vt plangam paululū dolorē meū.
Mat.5. Beati qui lugent:quoniam ipſi cō
ſolabuntur. Secunda conditio colūbe:
q: caret felle. Hec autem conditio cōuenit
ſpiritui

ſpiritui ſancto.q: cum ſit amor. caret omni
felle.odij.rancoris.⁊ maliuolentie. Sap.i.
Benignus eſt ſpūs ſapiētie. Et.xi. O q̄ bo
nus ⁊ ſuauis eſt dñe ſpiritus tuus in nobiſ
Cuius bonitas apparet in ſupportatione
peccatoꝝ. Iſa.30. Expectat nos deuſ: vt mi
ſereatur noſtri. Peccator meretur ſtatī pu
niri de ſuo peccato. Diuina clemētia expe
ctat. Unde Diony.4°.c.de diui.no. Sicut
ſol radios ſuos emittit ad corpoꝝ illumia
tionem: ita diuina bonitas radios ſuos. ſcꝫ
miſericordie. Tertia ꝯditio: q: nidificat
in foraminibus petre. O magnū myſteriū.
Que eſt in iſta petra: Illa de qua apoſto
lus. Petra autem erat xp̄s. Nidificat qdē
chriſtus.ſ.in petra qui holem ponit in ꝯtē
plationem ſuſpſius ⁊.v.plagarū eius. Ad
hanc contemplationē inuitat ſponſus ſpō
ſam ſuam di. Can.2°. Surge propera ami
ca mea.ſpe.m.col.m.i for.pe.ideſt nidifica:
contemplare.ſurge.ſ.ab amore mūdi terre
narū rerū.⁊ carnaliū. Surge a ſomno pec
cati. Propera ad me. Primo amica mea.
quia omnia ſigna amicitie oſtēdit aīe. Se
cundo ſponſa.q: ipſam deſponſauit ānulo
fidei. Oſee.2. Deſponſabo te mihi in fide.
Tertio dicit columba: ꝑꝑ ſimplicitatem
⁊ puritatē quā ei cōtulit i baptiſmo. Et ſic
patet de prima ſpē columbe. ¶ Secundo
in ſpē ⁊c. Queritur quare i ſpecie ignis. q̄
alterius elementi: Reſpondet.s. Tho.ſu
pra. ꝓpter tres rationes ſiue conditōes ip
ſius elementi: quas nō habet aliud elīm.

Prima.q: eſt caleſactiuus.
Secunda.q: eſt purgatiuus.
Tertia.q: eſt illuminatiuus.

Prima ⁊c. Sic ſpūs.s.corda hominū ca
lida facit in dei amore. De quo igne Luce.
xij. Ignem veni mittere in terram. Et eccle
ſia in hy. De patris ergo lumine. decorus
ignis miſſus eſt: qui in fida chriſti pectora
calore verbi compleuit. Et ad Roma.5.de
ſe ⁊ alijs apoſtolis. Charitas dei diffuſa ē
in cordibus noſtris. Hic eſt ignis.qui Pau
lum inflamauit vt mori pro chriſto ⁊ alli
gari non timeret. Inflamat quotidie iuue
nes vt mundū relinquant. Ecce prima cō
ditio ignis. Secunda ⁊c. Hac ratiōe au
rifex ponit aurum in igne vt ibi purgetur.
Sic ſpiritus ſanctus purgat peccatoris cō
ſcientiam a rubigine peccati. Hoc Dauid
petebat. Cor mūdū crea i me deꝰ.i.purga
⁊ purifica a peccatis ⁊ malis. Et hoc eccle
ſia petit pro filijs ſuis in p̄s.130. Emitte ſpi
ritum tuum ⁊ creabunt: ⁊ renouabis faciē
terre. Sic renouauit cor magdalene ⁊ alio
rum ſanctoꝝ a malis. Unde ꝙ multi dant
vſuras ⁊ alia illicita faciunt: Quia ſunt ru
bigine peccatorum imbuti ⁊ pleni. Unde i
digent purgari igne ſpiritus.s. Tertia
conditio ⁊c. Sic ſpiritus ſanctus illuminat
cor tenebroſuꝫ peccatorum. Plures de ma
lo in peiꝰ vadūt. ideo quia ſunt ceci. Soph.
i°. Ambulabunt vt ceci. quia domino pec
cauerunt. ¶ Tertio ſpiritus ſctūs oſtēſus
eſt: in genere linguarum. Quare plus i for
ma linguarum: q̄ in alia forma: Non ſic
manus ac pedis accepit: Reſpondeo ꝙ fa
ctum eſt: vt hoc membrum pre ceteris regu
laret gratia ſpiritus ſancti: quia pre cete
ris difficilius cuſtoditur. Inter omnia mē
bra: hoc maxime cum difficultate cuſtodit
Jacobi.3. Omnis natura beſtiarū ⁊ volu
crum ⁊ ſerpentum ⁊ ceterorum domantur
linguam autem nullus domare poteſt. In
eodem. In ipſa benedicimus deū ⁊ patrē:
⁊ in ipſa maledicimꝰ homines qui ad ima
ginem ⁊ ſimilitudinē dei facti ſunt. Ex ipſo
ore ꝓcedit benedictio ⁊ maledictio. Ille.
Ideo conueniens fuit vt ſpiritus ſanctus
in ipſa ſpecie appareret vt ſic dirigerentur.
Non eſt ſignum tam expreſſiuum vtrūꝫ hō
ſpiritum ſanctum in ſe habeat: ſicut ad lin
guaꝫ cognoſci poteſt. Ubi notādū ꝙ deus
tres prouincias fecit. ⁊ in qualibet poſuit
linguagiū ſuū. Primo celeſtē. Secūdo ter
reſtrem. Tertio infernalem. Linguagiuꝫ ꝓ
uincie celeſtis eſt deum laudare. p̄s. Beati
qui habitāt in domo tua dñe. Linguagiū
ꝓuincie terreſtris. eſt loqui ꝺ terrenis. Jo.
3. Qui de terra eſt ⁊c. Liguagiū ꝓuincie i
fernalis eſt deū blaſſemare. Apoc.16. Blaſ
ſemauerūt deū celi pre doloribus ⁊ vulneri
bus ſuis. Et ſic patet quare miſſus ē in lin
guiſ. ¶ Quarto miſſus eſt in ſpecie flatus.
Quare potiꝰ in flatu: Jo.20. Inſuflauit ⁊
dixit. Accipite ſpiritum ſanctū. Reſpō deo
ꝙ ꝓpter tria. que flatus habet ſpiritui.s.

conuenientia. Primo quia velox. Secun-
do quia calidus. Tertio quia neceſſarius.
Primo ⁊c̃. Sic ſpiritus ſanctus veloces
facit ſuos: ad bene operandū. Greg. in ho-
melia. Amor dī nunq̄ eſt ocioſus. Ambro.
Neſcit tarda molimina ſpiritus ſancti gra
tia. Secundo quia calet: calefacit ſuos.
Tertio ⁊c̃. Sic ſpiritus ſanct⁹ facit ſuis.
Quo ab eis remoto: dſiciunt in via ſpūali.
P̄s. Auferes ſpiritum eoꝝ: ⁊ deficient. Jo.
Spiritus eſt qui viuificat. Eze. 37. Da-
bo vobis ſpiritum: ⁊ viuetis.

t Ertium principale dicitur ⁊c̃. Ad
quos venit: Reſpōdeo q̄ ad tres
perſonas venit: vt patet hodie.

¶ Primo. ad eos q̄ ſunt vniti in charitate.
¶ Scd̄o. ad eos q̄ ſunt vniti in oratione.
¶ Tertio. ad eos q̄ ſunt in puritate.

¶ Primo ⁊c̃. Venit ad apoſtolos qui erāt
vniti. In epiſtola hodierna. Dum comple-
rentur dies penthecoſtes: erāt oēs pariter
in eodem loco. Et ſicut erant in eodẽ loco
corporaliter: ſic ſpūaliter erant in vna cha
ritate. in vno amore: ideo acceperunt ſpiri
tum. ſ. Et ratio. cum ſpiritus. ſ. ſit amor. i.
Jo. 4. Deus charitas eſt. cuꝫ illis habitat
Mat. 18. Ubi duo vel tres fuerint cōgrega
ti in nomine meo: in medio eorum ſum. Et
Aug. ſuper Jo. Sola dilectio diſcernit int̄
filios dei ⁊ filios diaboli. Jō Iſa. 66. Su-
per quem requieſcet ſpiritus meus: niſi ſu
per humileꝫ ⁊ quietū: ¶ Secundo ⁊c̃. Ad
apoſtolos venit. cum dicitur. Erant perſe-
uerantes in oratione: cuꝫ mulieribus ⁊ ma
ria matre ieſu ⁊ cum alijs. Ubi notanduꝫ:
q̄ ſpiritus. ſ. facit ſicut peregrinus quādo
in itinere eſt ⁊ ſcit hoſpitium alicuius qui
libenter eū recipit. ad illud libenter vadit.
Ita ſpiritus. ſ. cum videt hoſpitium noſtre
mentis paratū. ad illud intrat. Et hoc ora
tio facit. In hymno. Orantibus apoſtolis
deum veniſſe nunciat. Et Jo. 14. Veniem⁹
⁊ manſionē apud eum faciemus. Et Sap.
8. Inuocaui. ſ. per orationem: ⁊ venit i me
ſpiritus ſapientie. Jo. 14. Rogabo patrem
⁊ alium paraclytuꝫ dabit vobis. ¶ Tertio
⁊c̃. Venit ad apoſtolos qui erāt puri. Gre.
In homelia. Tergat ſordes praui operis: q̄
deo parat domuꝫ mentis. Figura Gen̄. 8.
Columba emiſſa de arca a Noe: cuꝫ inue-
niſſet terram paludoſam non ꝑmanſit ibi:
ſed ad archam reuerſa eſt. Columba ē ſpi-
ritus. ſ. non permanet in terra paludoſa. i.
in peccatore: ſꝫ ad ꝓpria reuertit̄. Quo-
modo ſit facta hec miſſio videamus. Ante
aſcenſionem ſepe chriſtus ſicut amicis apo
ſtolis ſuis mittere ſpiritum. ſ. promiſit. Jo.
16. Expedit vobis vt ego vadam. Si autē
abiero: mittam eum ad vos. Sed tamē
non indicauit eis diem neq̄ horam. Igno
rantes ergo tempus. ipſuꝫ expectarunt. 6.
die poſt aſcenſionē ⁊ ſabbato. Tranſactis
his diebus ceperunt contriſtari ⁊ dicere in-
uicem. Quando veniet: Unus inq̄t cras.
Alius non. ſed die lune. Dum veniſſet ſab-
batum: dicebant. O quid faciemus: Timi
di: ſtabant abſconſi propter metum iudeo-
rum. Unde iſto mane ad mariam veniunt
dicentes. Heu filius tuus nobis ꝓmiſit mit
tere ſpiritum. ſ. Hodie ſunt. x. dies q̄ aſcē
dit: ⁊ adhuc ſpiritum. ſ. nō miſit. Et virgo.
Nō dubitetis: quia hodie omnino mittet.
nec ante mittere debuit. Et ratio. Quādo
deus traxit populuꝫ de captiuitate egypti.
q̄nquageſimo die deſcendit in forma ignis
in mōte ſyna dando legē. fuit figura q̄ q̄n
quageſimo die reſurrectionis ſue: nos libe
raret ⁊ viuificaret. Unde ponamus nos in
oratione. Petrus cum alijs ſe ad vnā par-
tem poſuit: laçarus cū. 70. duobus ad ali-
am. ⁊ magdalena cum alijs mulieribus ad
aliam ⁊ virgo maria i medio. In celeſti pa
latio facta eſt diſſenſio inter patrem ⁊ ſpiri
tum ſanctum. O pater inquit filius promi-
ſi apoſtolis meis paraclytum ⁊ conſolato-
rem. tempus aduenit: vt promiſſionem at-
tendam. Cui pater. Sū contentus. Indica
ſpiritui ſancto. Cui ſpiritus ſanctus. Dic
mihi quomodo te tractauere: Cui filius.
Uide me per charitatem. Oſtēdit ei latus
⁊ manus ⁊ pedes perforatos. O yme. Sed
vadam in aliam effigiem: q̄ non audebūt
me tangere. Qui deſcendit cum maximo
ſtrepitu. Factus eſt repente de celo ſonus.
tanq̄ aduenientis ſpiritus vehementis. de
ſcenditq̄ ſuper eos. ⁊ repleuit totaꝫ domū:
vbi erant ſedentes. Repleti ergo ſunt om
nes ſpiritu ſancto.

¶ Feria ſecunda

℄ Feria.2.pẽthecoſtes. De dignitate ani-
me. Sermo magnus.

SIc deus dilexit mũdũ:
vt filiuȝ ſuũ vnigenitũ da
ret Jo.3. ℄ Lo ſtupendo
⁊ admirando opificio del
vniuerſo: del qual digniſ-
ſima parte fie la preſtan-
tiſſima creatura rationale: in tal modo ſin
gularmẽte e ordinato in tute le ſue parte:
e ben compoſto cum tanta miſura. che ſtu-
peſatto rende ogni humana intelligentia.
Doni e da ſapere: ꝙ natura anime noſtre
nõ ſolũ ſm ſcolam ſacroꝝ theologantũ et
ſacram religionem chriſtianam: ſed etiam
per la opinione de philoſophanti eſſe diui
nam ⁊ ſpiritualeȝ. La cui verita: probatur
per teſtimonium ſacre ſcripture. Moyſes i
perſona dei Geñ.3°. Faciamus hominem
ad imaginem ⁊ ſimilitudinem noſtram. O
ſaggia. aurea. ⁊ celebranda ſententia. Cui
ſententie eſt ꝯformis colorata fantaſia poe
taruȝ. Unde Plotinus platonicus: de quo
Aug.x. de Ciui. dei. c.2°. Plotinus platoni
cus animam noſtrá intellectualem quá in
celeſtibus ſedibus habitare non dubitat:
non hr̃e ait ſupra ſe niſi naturam dei. Jlle.
Et in.8. ethi. Homines dicuntur dꝫ: ꝑpter
virtutis excellentiam. Et Socrates ſepe ſo
lebat dicere pro confirmatione preinducta
rum ſententiarũ. Hõ perfectus per ſapiaȝ:
nihil eſt aliud ꝗ̃ȝ deus in humano corpore
hoſpitatus. Jdeo in vlla re non poteſt ſe
beatificare ipſa anima: ꝗ̃ȝ in deo. Augu. in
19. de Ciui. dei. c.2. Uerus deus: eſt cũ quo
ſolo. ⁊ in quo ſolo. ⁊ de quo ſolo. anima ra-
tionalis ⁊ intellectualis beata eſt. Et con-
cludit philoſophus nel. 7. ethice. Homines
perfectos per virtutem theoricam eſſe diui
nos. Jdeo li animi gentili appetunt cõfor-
mare ſe ſuo principio: eſſendo per natura
diuini: ſoluti e ſimplici di queſta ſoma del
corpo terreno: ⁊ tolerſi via dala cura e poſ
ſeſſion dele coſe mortale. Et impero ille al-
to monarcha dio. aço che lhomo haberet
cauſam amandi eum: illum voluit decora-
re ineffabilibus donis. Jnter que principa
tum tenet anima rationalis illi comunica
ta. Quam ipſe factor tantum apprecia-
uit: vt filium ſuum vnigenituȝ daret. ſicuti
verba aſſumpta teſtãtur. Sic deus ⁊c. Jn
quibus verbis de dignitate huius anime
loquemur. De qua tria ſingularia myſte
ria proponemus declaranda.

℄ Primum. dr̃ quiditas.

℄ Secundum. qualitas.

℄ Tertium. nobilitas.

PRimum ⁊c. Secundum ſententiaȝ
philoſophi. 1°. de anima. Omnino
⁊ penitus difficillimorum eſt acci-
pere quid ſit anima: tamen confiſus de gra
tia dei: intendo texere ſermonem de illa. Et
quia ſunt plures diffinitiones philoſopho
rum: duas tantuȝ principales videbimus.
Unam philoſophi naturalis. Aliam Theo-
logi. Prima eſt Platonis in Timeo: dicen
tis. Anima eſt eſſentia: ex quattuor nume-
ris compoſita. ſcilicet vnitate. dualitate. tri
nario. ⁊ quaternario. O quid dicit ꝑ̃dica-
tor noſter. Quia diffinit animam ſuper di-
gitos: vt mulieres. Anima ex quattuor cõ-
ponitur: inquit Plato. cum in ſe habeat
quattuor. ſcilicet ſcientiam. intellectuȝ. opi
nionem. ⁊ ſenſum. Uocabat autem vnitatẽ
intellectum. dualitatem ſcientiam. trinari-
um opinionem. quaternarium ſenſum. Nã
intellectus fertur in ſimplicem naturaȝ rei:
que de ſe eſt vna. Scientia eſt de ſubiecto
ſeu natura: per habitudinem ad proprieta
tes eius: que ſunt duo. Opinio eſt circa
duo contradictoria: cum formidine ⁊ incer
titudine alterius. Senſus interiores ſunt
quattuor. ſcilicet ſenſus communis. fanta-
ſia. cogitatiua. ⁊ memoratiua. Etiam ſub
mirifico velamine. voluit intelligere Pla-
to: ꝙ anima eſt vna ſecundum ſubſtantiaȝ
⁊ eſſentiaȝ. Eſt duplex quia habet eſſentiã
⁊ eſſe. Eſt triplex propter eius triplicem po
tentiam. ſcilicet memoriam. intellectum. et
voluntatem. ſecundum quas eſt ad imagi
nem dei. Eſt quadruplex: quia informat
corpus compoſitum ex quattuor elemen-
tis. Sed mihi parcant philoſophi cum ſuis
ſequacibus. quia de anima nihil aut paꝝ
intellexerunt. Jõ ſniam Theo. audiamus.

Unde Aug. in lib. de quantitate aie. Tho.
in. 2. contra gen. c. 7. Bon. 2. di. 17. Alexan
der. 2. p. trac. de anima. ita diffiniunt ani/
mam. Anima eſt ſubſtantia incorporea. im
mortalis. de nihilo creata ad deo. ad beati
tudinem conſequendam. In quibus verbis
ponuntur. 5. concluſiones. Prima conclu
ſio eſt. Anima eſt ſubſtātia incorporea. Cō/
tra Democrytum. et Euripidez. Eraclytuz.
Qui voluerunt animam noſtram eſſe de
igne materiali. Et contra Diogenem: qui
voluit eam de aere. Et contra Thaletem
Mileſium. qui voluit de aqua: vt dicit phi
loſophus. 1°. de anima. et Cicero de natura
deorum. Contra Epycurum qui imagina/
tus eſt animam eſſe mixtam. igne. aere. aq̄.
terra. vt ponit Macrobius li. de ſomno ſci
pionis. Per hanc materialitatem conclu/
debant ipſam mortalem et corruptibilem.
Que opinio pro heretica habetur ab eccle
ſia. 24. q. 3. c. Penult. Secunda conclu/
ſio eſt q̄ ē imortalis. Contra Pythagoraz
phm: qui dixit animam cum corpore mori.
Cuius opinionis fuere ſeducei, qui nega/
bant reſurrectionem corporum. Cum qua
opinione fuerunt multi xpiani. De quibus
certe dolendū eſt. qui ſequētes prauas cō
ſcientias. virtutibus ieiuni: dederūt ſe om
ni turpitudini. Documenta fidei et euāge/
lium ridentes. tenent animam ſimul cum
corpore mori. In quorum perſona Eccleſia
ſtes. 30. Unus eſt hois interit⁹ et iumento/
rum et equa vtriuſq; conditio. Et Sap. 2°.
Ex nihilo nati ſumus. et poſt hoc erimus q̄ſi
non fuerim⁹. Exemplum illius domini qui
mecum in alpibus Florentie: non credens
aliam vitam. et animam cum corpore mori.
dicebat. O pater: quis vidit aliam vitam?
Quis reuerſus eſt ad nos? Morto el cor/
po: mora lanima. O buſalaço. O peço de
beſtia: diabolus et bonum tempus cauauit
tibi cerebrum. Que opinio heretica eſt.
Quod bene Greg. oſtendit. 4. dialogoruz.
Tres vitales ſpūs creauit omnipotens de/
us. Unum qui carne non tegitur: nec cum
carne moritur. Alium qui carne tegitur: ſz
non cum carne moritur. Tertium qui car/
ne tegitur: et cum carne moritur. Primus.
eſt angelicus ſpūs. Secundus eſt ſpūs hu/
manus. Tertius eſt ſpūs iumentoruz: om/
niūq; brutorum animalium. Ille. Plato in
Timeo. Anima eſt imortalis: et ſm q̄ vice
rit paſſiones vel victa fuerit: premiabitur
vel punietur: poſt hāc vitam. Sal. in prolo
go iugurti. Ingenia et egregia facinora: ſic
anima imortalia ſunt. Lucreti⁹. Redit idē
retro de terra quod fuit ante. Sed qd miſ
ſūm eſt ex etheris oris. Id rurſum celi ful/
gentia templa receptant. O q̄ confundi de
berent xpiani negantes imortalitatem ani
me: quando et ipſi philoſophi gentium: ver
bo et opere animam nunq̄ mori taz lucidiſ
ſime teſtati ſunt. Tertia cōclo eſt: q̄ ē de
nihilo facta. Cōtra Manicheū qui dixit
ipſam factam de ſubſtantia dei: vt ponit
Magiſter. 2. di. 17. Et contra Menandrū
qui dixit eſſe de ſubantia angelorum. Qd
eſt falſuz: q̄ de nihilo creata eſt. Unde Au
gu. li. ſupra. Creat deus animas ſingulorū
per ſe: de nihilo. Si de nihilo: ergo non de
ſubſtantia dei. Quarta concluſio quia a
deo creata. Contra Platonē q voluit om
nes animas fuiſſe ab eterno. Contra fidez
locutus et contra phm. Primo contra fidē:
que nihil confitetur eternum: niſi deuz. Et
contra Ariſtote. qui non dixit intellectum
eſſe eternum: ſed perpetuuz. Secūm Alber.
x. c. Compendij. Differentia eſt inter tem/
pus. eternum et perpetuuz. Tempus habz
principium et finem. Eternum quod habet
principio et fine. Perpetuum quod caret
principiū: ſed non finē. Anima noſtra eſt p
petua: quia habz principium: ſed caret fi/
nē: q̄ ſemper erit. Quinta concluſio eſt.
Ad beatitudinem conſequendam. Teſte
Aug. Fecit deus rōnalē creaturā vt ſūmū
bonum intelligeret. intelligendo amaret.
amando poſſideret. poſſidendo frueretur.
In principio Conf. Feciſti nos domine ad
te: et inquietum eſt cor noſtrum: donec requie
ſcat in te. O excellētia ſingularis hui⁹ ani/
me. Cum ergo ſit ita mirabilis. Qr dubiuz
a Theologis. Cur deus corpori fetido. paſ
ſibili. et ſubgeto omni miſerie voluit hanc
animam iungere: Cuz dicat philoſoph⁹. 4.
phyſi. q̄ locus et locatum debent eſſe pro/
portiōata? Ad quod dicit Magiſter. 2. di.
1. Et Tho. 3. di. 3. Qd hoc actum eſt duplici
rōne. ¶ Primo rōne ordinationis. ¶ Se/
cundo accumulatiōis. Primo ꝛc. Qr ordo
vniuerſi

vniuerſi hoc requirit. Cum dicat philoſo-
phus vndeci. Metha. Bonum vniuerſi in
ordine ꝯſiſtit. Deus creauerat naturā āge
licam puraꝫ:creauerat nāꝫ ſimplicē mālē.
Reſtabat ad ordinem vniuerſi: vt faceret
mediam creaturam.ſ. hominem cum corpo
re qui participet de vtroqꝫ. De ſpirituali q̄
ad animam. De corporali:quoad corpus.
Ideo corpori ipſam vniuit. Unde Aug.2.
conf. Duo feciſti domine:vnum pro te: ⁊ ali
ud prope nihil. Secundo rōne ⁊c. vt glori
oſius coronaretur. q2 ſic plus meretur cum
corpore:q̄ꝫ ſine. Q2 quanto difficultas ē in
operatione:tanto plus meretur. Anima in
corpore vexatur a mundo. In mundo preſ
ſuram habebitis. A carne. Caro concupi-
ſcit ⁊c. A diabolo. Aduerſarius veſter
⁊c. Hiero. ad Euſto. In carne preter carnē
viuere:angelicum eſt non humanū. Unde
Tho.2.di.9. dicit ꝙ homo plus pōt mereri
in corpore:q̄ꝫ angelus. Et ratiōe difficulta
tis:que eſt in homine ⁊ nō in angelo. Et ra
tione longiturnitatis. q2 angelus vnico ac
tu meruit paradiſum:homo autem pluri-
bus. Et merito paſſionibus chriſti:que infi
nite operatur pro homine: ⁊ nō pro angelo.
Non immerito:q2 eſt eterni regis filia. Qd
patet figura. de quodam rege qui habens
pulchram filiam:dedit cuidā ſuo militi vxo
rem hoc pacto. ꝙ ſi incurreret infirmitatem
aliquam:amitteret caput. Conduxit auteꝫ
illam in ciuitatem propriam. Quam ingreſ
ſa:q2 erat ibi aer corrupt⁹ leproſa facta ē.
Contriſtatur autem miles ⁊ timens iraꝫ re
gis. habuit obuium quendam medicum.
Qui tria remedia pro ſanitate recuperan-
da dedit. Primum omni hebdomada ſe-
mel ingrederetur viridarium cauſa ſpaci-
andi. Secundum: ſumeret tales herbas
⁊ faceret electuarium. ⁊ bis mane ⁊ ſero an
tequam iret dormitum comederet. Terti
um lauaret ſe aqua fontis qui erat in viri
dario. Quod ⁊ fecit ⁊ ſanata eſt. Morali-
ter. Iſte rex: eſt deus. qui filiam habet pul
chram. idest animā. Unde philoſophus .16.
de animalib⁹. Anima eſt nobilior omni cor-
pore ⁊ omni poſſeſſione. Super omnia pul-
chrior. Unde archiepiſcopus florentinus.1.
par.c°.2°.§.3°. Anima eſt angelis pulchri-
or non ratione ſui:ſed inquantuꝫ eſt deifica-
ta idest deitati vnita in verbo. Quam mili
ti idest corpori coniunxit. Ubi incurrit infir
mitatē:quia terra corrupta. Corrupti ſunt
oculi. Sene. libro.5. cauſarum. Oculi noſtri
ſunt irritamenta malorum. Tren.3. Ocul⁹
meus depredatus eſt animam meam. Au-
res corrupte. Eccleſia.28. Sepi aures tuas
ſpinis: ⁊ facito ſeras auribus tuis. Corrup-
ta lingua per infamiam. Unde leproſa fit.
Sed medicus militi obuius venit. De quo
Augu. Magnus de celo venit medicus:q2
per totum mundum magnus iacebat egro
tus. Qui tria documenta militi dedit vt a-
nima lepra ſanetur. Primum omni heb-
domada ſemel idest die dominico ingredi-
atur viridarium:ad contemplandum deuꝫ.
quantum ſit magnus. quantum potens. q̄ꝫ
tum bonus. Secundum remedium:vt co
medat ⁊ reficiatur orationibus mane ⁊ ſe-
ro. Que ſūt tres. Prima oratio dominica
lis:que excedit omnes orationes. Secun-
da:el Credo. De conſe. di.2. Symbolū.
Tertia: Aue:que facta eſt a trib⁹. Ab an
gelo. Aue gratia plena. Ab Heliſabeth. Be
nedicta tu in mulieribus ⁊c. Ab eccleſia.
Sancta maria ⁊c. Tertium vt ſe lauet la-
chrymis compunctionis. Matth.5. Beati
qui lugent. quoniam ipſi ⁊c. Unde Aſcula
nus noſter.

Conuien chal lachrymar lalma conſenta
Alſochi triſti per lancluſa dolia:
Chel iuſto pianto ſo quanto contenta,
Et ſic patet primum.

s Ecundum dicitur ⁊c. Qualis eſt
hec anima: Rn̄det deus per Moi
ſen Gene.1°. Ad imaginem noſtrā.
Exponunt hebrei hoc verbum Faciamus
hoiem ad ⁊c. ꝙ fuit verbuꝫ dei ad āgelos.
Nos ſcilicꝫ Pater. filius. ſpiritus ſanctus.
Unde primum miraculum quod deus fe-
cit poſt productionē creaturarum. fuit for-
matio corporis humani: q̄ fuit abſqꝫ mini-
ſterio angeloꝝ. qui fuit preter ordinem na
ture:ſola diuina virtute. Nota ſecundum
Theologos.2. diſt.16. Tho.1. par.q.93. Tri
plex eſt creatura. Una que nec eſt ad ima
ginem dei. nec imago dei.ſ. creatura irratio
nalis:ſed dicitur vegiſtium dei. Alia q̄ non
eſt ad imaginē:ſed imago dei:vt filius dei.
Colo.1°. Eſt filius dei imago inuiſibilis. Et

hõe propter idẽptitatẽ nature. Unde Am
broſius ſuper illud Deus quis ſimilis erit
tibi. Nullus vtiq;. Quia imago patris eſt
filius. vt ponitur de pe. di. i. c. Importuna:
Alia eſt creatura q̃ eſt imago dei: ⁊ ad ima
ginem dei. Quis eſt hic: Reſpondeo ꝙ hõ.
O vaſo de preclari ſpiriti. O ornamento
decoro padiſi. Que imago ẽ ſm naturã in
tellectualẽ. Imago ſm Theo. i tribꝰ ꝯſiſtit.
¶ Primo. in dignitate.
¶ Secundo. in proprietate.
¶ Tertio. in entitate.
Primo ⁊c̃. Quia ſicut deus eſt dominuſ
omniũ. pſ. Domini eſt terra. Et in Symb.
Viſibiliũ ⁊ inuiſibiliũ. Et Heſter. 13. Dñs
vniuerſorũ tu es. Ita homo eſt dominus
huius mũdi. Geñ. 2. Dñamini piſcibus ma
ris ⁊ volatilibus celi. ⁊ vniuerſis animanti
bus que mouentur ſuper terram. pſ. Con
ſtituit eum ſuper opera manuum ſuarum.
Unde in ſignum huius homo fuit creatus
poſt creationem ceterorum animaliũ. Iõ
apoſtolus. p̊. Corin. 3. Omnia enim noſtra
ſunt. Aug. ſuper Geñ. ad litteram. Omnia
fecit deus ꝓpter hominem: hoiẽ autem ꝓp
ſeipſum. Et Plato in Timo. Bonitas dei:
cauſa fuit factionis mundi propter homi
nem. In. p°. Politi. Natura fecit animalia
propter hominem. Unde philoſophus cõ
ſtrictus eſt dicere in. 2. phi. Et. 2. de anima.
Finis quodãmodo omnium eſt homo. Et
Lact. libro de ira: Sicut mundum deus ꝓ
pter hominem machinatus eſt: ita ipſum ꝓ
pter ſe tanq̃ diuini templi antiſtitẽ: ſpecta
torem operum rerũq; celeſtium. Unde ho
mo eſt alter deus. Secundo in proprie
tate. Quinq; proprietates habet deus: vt
ponit Th. 3. diſ. 3. quas ⁊ homo hʒ. Prima
eſt: ꝙ deus eſt vnus in eſſentia. Exo. 2. Do
minus deus tuus: vnus eſt. Et anima. vna
eſt in eſſentia. Secunda ſimilitudo: qr deuſ
eſt trinus in perſonis. Jo. 6. Tres ſunt. qui
teſtimonium ⁊c̃. Ita ⁊ anima noſtra. eſt tri
na in potentia. Memoria. intelligentia. vo
luntas. In hoc ſolum diſſimilantur: quia
tres perſone diuine ſunt deus: ſed potẽtie
anime non ſunt eſſentia anime: ſed vires ip
ſius ab ea fluentes. Tertio deus eſt imor
talis. p. Timotei. p°. Regi ſeculorum im
mortali. Et anima noſtra immortalis eſt.
Quarto eſt inuiſibilis. Jo. p°. Deũ nemo
vidit vnquã. Et anima noſtra inuiſibilis.
Quinto deus eſt vbiq;: potentia. eſſentia.
preſentia. ſm Tho. i. par. q. 8. ar. 3. Et magi
ſtrum in. i. di. 37. Jere. 18. Celum ⁊ terram
ego impleo. Tamen principaliter eſt in ce
lo empyreo. Sic anima noſtra ſm Augu.
6. de Trini. c. 6. eſt tota in toto. ⁊ tota in q̃
libet parte: tamẽ determinate eſt principa
liter in corde. dum virtutem influit toti cor
pori. Tertio conſiſtit in entitate. Quia ſi
cut in deitate ſunt tres perſone in vna eẽn
tia. Sic in vnica anima ſunt tres potentie
equaliter ſe habẽtes. ſ. pater. filius. ſpũs. ſ.
Nam ſicut pater generat filium. Et pater
⁊ filius ſpirant ſpũs. ſ. Sic memoria que ẽ
prima potentia anime intellectiue generat
intellectum: qui eſt ſecũda. Unde dicit Au
gu. ꝙ memoria eſt mater intelligentie. In
telligentia enim nihil cognoſceret niſi me
moria ſibi influeret. Et ſicut ſpũs. ſ. produ
citur a patre ⁊ filio: ſic voluntas que eſt ter
tia potentia producitur a memoria ⁊ intel
ligentia. Volũtas enim nihil vellet: niſi me
moria ⁊ intelligentia ſibi preſentarẽt. Et de
us dedit anime hanc imaginẽ vt in ea tan
q̃ in domo per quandam appropriationẽ
habitaret. Pater eniʒ habitat in memoria
per continuam recordationem beneficioꝝ
ſuorum. ſ. quia dedit nobis eſſe. pſ. Ipſe
fecit nos ⁊c̃. Dedit nobis bene eſſe. ſ. gratiã
pſ. Gratiam ⁊ gloriam ⁊c̃. Dedit nobis tẽ
poralia. pſ. Oculi omniũ ⁊c̃. vſq; benedi
ctione. Dedit nobis filium ſuũ. Jo. 3. Sic
deus dilexit ⁊c̃. Dedit nobis regnum ſuũ.
Mat. 25. Poſſidete paratum vobis regnũ
ab origine m. Dedit nobis corpus ſuũ in
refectionem. Mat. 26. Accipite ⁊ comede
te. hoc eſt ⁊c̃. Pater per taliũ beneficio
rum recordationem habitat in memoria
noſtra. pſ. Hic habitabo: quoniã elegi eã.
Filius habitat in intelligentia: per ſapien
tiam: cũ ſit ſapientia patris. Hec ſapientia
conſiſtit in duobus. ſ. in cognitione dei. ⁊ co
gnitione ſui. Unde Aug. dicit. Domine deus
nouerim te: nouerim me. Nouerim te q̃tite
ſis maieſtatis vt timeam te: quante digni
tatis: vt adoreʒ te. q̃te bonitatis vt ſperem
in te. Nouerim me. q̃te ſim fragilitatis.
q̃te vilitatis. q̃te iniquitatis: vt digne poſſis i
me habitare.

me habitare. vt merito de me dicatur. Sa-
pientia edificauit ſibi domum. Spiritus
ſanctus habitat in volūtate per dilectōem.
Unde poſtq̄ chriſtus dixit Jo.14. Si quis
diligit me: ſmōez meū ꝛc. ſubdit. Ad eū ve
niemus: ꝛ manſionem ap. e. ſa. ſ. p charita-
tem. Eſſendo aīa tā ſublimis ꝛ ad ſimilan-
zam illius ſūmi mōarche di plaſmata. ꝛ al
bergatrix tāti hoſpitis dei. nulla res poteſt
ipſam quietare. niſi ipſe ſolus. Unde Ber.
ſmōe de dedicatione eccleſie. Ad imaginē
quippe dei facta eſt anima rationalis. cete
ris creaturis occupari poteſt: repleri anteꝫ
nō poteſt. Prattica. Una vice diſpoſuit ds
inuenire hominem ſecundum cor ſuū: ſed
inter homines vnum ſolū repperit. ſcilicet
Dauid. p̄. Reg.14. Queſiuit dominus vi-
rū iuxta cor ſuū. Quo inuento. Pete a me
inquit dns quod vis. A quo quinq3 petijt:
Primo petijt nobilitatē. Qua habita dixit
ei deus. Eſne contentus: Non domine. Da
mihi ſecundum. ſcilicet vxorem pulchraꝫ.
Cui dedit Micol. Dedit ꝛ tertium. quia fe
cit eum capitaneum. Dedit ꝛ quartum. q2
victoriam contra philiſteos. Dedit ꝛ quin
tum ſcilicet regiam dignitatem. Cui deus.
Eſne contētus: Reſpondit non. Sed ſaci-
abor. cum appnerit gloria tua. Ideo Ber.
Repleri autem non poteſt. Et Augu. i prin
cipio Conf. Feciſti nos domine ad te: ꝛ in
quietum eſt cor noſtrum. donec requieſcat
in te. Propter hanc deus mundum fecit.
Jn.2°. de anima. Finis quodāmodo oiuꝫ:
eſt homo. Propter hanc factū eſt celū em-
pyreum. Jn.2°. di.2. Celū empyreū potius
eſt pro aīa: q̄ pro angelo. Propē hanc xp̄s
tādē mortuus eſt. Qd ꝯſiderans Ugo lib.
de arra ſponſe ait. Reſpice vniuerſum mū
duꝫ iſtū ꝛ ꝯſidera ſi aliquid in eo ſit quod
tibi nō ſeruiat. Ois natura ad hunc finem
dirigit curſum ſuum vt obſequijs tuis fa-
muletur ꝛ vtilitati deſeruiat tuiſq3 oblecta
mentis pariter ꝛ neceſſitatibus ſm affluē
tiam indificientem occurrat. Hoc celū. hoc
terra. hoc mare. hoc aer cū his que ſunt in
eis vniuerſis: expellere non ceſſant. Jlle. O
anima ergo nobilis. O anima delicata: vi-
de dignitatē tuam: q̄ nulla nulla res quan
tūcūq3 precioſa poteſt ſaciare ꝛ eſſe ſufficiēs
infinite capacitati tue. Unū p3 ſecūdū.

T Ertium principale dicitur nobilita-
tis. ps. Uenite ꝛ audite ꝛ narrabo
ꝛc. Quid fec: Quomodo ipſam no
bilitauit: Reſpondeo. Jn tribus.
¶ Primo. eam cuſtodiuit.
¶ Secundo. eam redemit.
¶ Tertio. eam ſublimauit.
¶ Primo ꝛc. Res magne: cum magna dili
gentia cuſtodiunt. Unde theſauri ſub mul
tis clauibus cuſtodiunt. Cuſtodit autē ds
animas ꝛ cuſtodit per angelos. Hierony-
mus ſuper Mat. Magna dignitas anima
rum eſt: vt vnaqueq3 ab ortu natiuitatis
ſue: habeat angelum in cuſtodiam delega-
tum. Unde eā ſolam angelis cōmendauit.
Quando enim creat vnam animā: poſtea
ſubito mittit angelos vt eaꝫ defendant ab
incurſu demonum. Sed quero quo tempo
re datur angelus: Reſpondeo cum duplex
ſit natiuitas: vt patet de conſe. di.4. c°. Fir
miſſime. Una ſcilicet i vtero: cū anima cor-
pori infunditur. Alia extra vterū. Quidaꝫ
voluerunt q̄ angelus datur in prima: cum
infunditur corpori. Que opinio fuit Bona.
2. di. xi. Sed cōmunis opinio eſt. q̄ ſtatim
natis datur: vt tenet magiſter. 2°. di. xi. c°. 1.
Sed quare non datur in vtero ad cuſtodi-
am: Reſpondet Tho. i. par. q. xi. ar. 6. Qd
cum tales pueri ſint adhuc aliquid matris
cuſtodiūtur ab āgelo matris. Sicut fructus
arboris exiſtēs in arbore: eſt aliquid arbo-
ris. Qui cuſtodit arborem patet q̄ etiam
fructus. Unde ille angelus qui cuſtodit ma
trem: cuſtodit etiam filiuꝫ. Que opinio ve
rior videtur. ¶ Secundo eam redemit pro
prio ſanguine. Clarum eſt: q̄ de perditione
rei vilis. parum dolet homo: ſed de perdi-
tione rei precioſe multum affligitur. Ad p̄
poſitum. Nihil precioſius in humanis ani
ma noſtra. que valet ſuper omne aurum.
Bernar. libro medita. Totus iſte mundus
ad vnius anime precium eſtimari non po-
teſt. Et Auguſti. Maius damnum eſt in
amiſſione vnius anime: quam mille cor-
porum. Jlle. Qua perdita tantum doluit
plus Jeſus: vt pro eius redemptione ab i-
mortali ꝛ incomprehenſibili diuinitate: in-
carnari voluit ꝛ formā ſerui aſſumere ꝛ tā
dē mori. Unī eccl'ia. Qui condolēs interitu
ꝛc. Et Augu. ſuper Jo. Nulla cū fuit veni-

endi xp̄o domino: niſi peccatores ſaluos fa/
cere. Et Eccleſia. Nec abhorres peccatores:
ſine quibus nunq̄ fores: tanto digna filio.
Nam vt dicit Tho. 3. p. niſi fuiſſet peccatū:
non eſſet incarnatus: q̄uis Alexander di/
cat oppoſitū: q̄ veniſſet ſicut glorificator: ⁊
non vt redemptor. Et in ſignum huius in/
carnatiōis p̄ ſalute aīe: viſus eſt flere: ride
re nūq̄. Non fleuit p̄ mūdo: ſ; pro te aīa.
Neq; flebit pro deſtructione mundi. ſed be
ne pro aīa noſtra. Fleuit in natiuitate. In
circunciſione dans principiu; nr̄e redēptio
nis. Fleuit ſuper hierl'm. Fleuit ſuper La/
zarum. fleuit ſuper crucem. Quid dicis o
Paule: Heb. 5. Cum clamore valido ⁊ la/
chrym's offerēs. Clamauit quando dixit.
Pater ignoſce illis. Quod verbu; fuit tāte
pietatis: q̄ 5000. ſunt conuerſi. Secundo
cum lachrymis: quando dixit. Hely hely.
Lamazabathani. Quare dixit lamazaba/
thani. i. dereliquiſti me: Dereliquit eū de/
us. ⁊ omnia alia ſubſidia: propter ipſam
animam. Dereliquerunt angeli apoſtoli.
marie. iudei. gentiles. O quantos labores
ſuſtinuit. orando. vigilando. ieiunando. tā/
dem moriēdo. Ideo apl's. p̄. Cor. 6. Empti
eſtis ⁊c̄. Quo o Paule: Argento: Auro:
Nō. ſed precioſo ſanguine xp̄i. O theſau/
rum infinitum. Qui fuit maioris meriti in
infinitum: ſanguine omnium martyꝝ. Vn̄
Ber. Sublime eſt anime precium: que non
niſi ſanguine xp̄i redimi potuit. Quā ergo
cōmutationē dabis pro anima tua: qui pro
nihilo das illam: Impero eccleſia de pe. ⁊
remiſ. c. Cu; infirmitas. precipitur medicis:
ne aliquid conſulant pro corporali ſalute
egroto. q̄ ſit in periculum anime: vt etiam
p; de conſe. di. 6. c. Contraria. Exemplum
vſurarij. a quo dū quereret ſacerdos de ſa
lute anime. dicebat. Quantum valet gra/
nu; in platea: Clama contra peccata. Q2
hō p̄ vno ſolido: aīam ſuam damnaret.

¶ Tertio ea; ſublimauit in nobiliſſimo lo
co. Vbi: In mundo: Non: q2 eſt animaliū
locus. In paradiſo terreſtri: Non: q2 locus
ſolitarius eſt. Sed vt dicit Tul. li. de Ami
citia. Natura nihil ſolitariu; amat. Et ph̄s
6. Eth. hō ſolitarius: aut deus eſt: aut be/
ſtia. Reſpondeo q̄ diuina prouidētia. Pri/
mo poſuit terra;. Sc̄do aquam. Tertio ae/
rem. Quarto ignem. quem propter calidi/
tatem longe a nobis collocauit. Demum
poſuit. 7. planetas. Et primo celum ſtella/
tum. celum cryſtallinum. vltimo celum em
pyreum. in quo animam collocauit. vt ſimi
cum angelis laudaret deum. Qui potius
ē pro aīa: vt ponit magr̄. 2°. di. 2. Et quia
forte aīa potuiſſet dubitare de hoc loco v:
hēbit. Ideo ei ſignor in hoc mundo ipſam
ſecurauit omnibus illis vijs: quibus aliqs
ſolet ſecurare aliū. Et hoc fit trib⁹ modis.

Primo via iuramenti: quia iuramento
ſe aſtrinxit. O deus: quid eſt hoc quod au
dio: Gen̄. 22. Per memetipſum iuraui di/
cit dominus: quia benedicens benedica;
tibi. benedictione. ſ. gratie in preſenti. ⁊ glo
rie in futuro. Si ergo per viam iuramenti
promiſit: iuramentum debet ſeruari: vt pa/
tet. 22. q. i. c. Clericum. Et in Clementinis
de iureiurando. Et extra de iureiurando
c. Et ſi chriſtus. Et de conſe. diſtin. 2. c. Ego
Bellengarius. Et. ff. de iureiurādo. §. Iuſ/
iurandum. Ideo oportet det paradiſu; q2
iurauit. ergo paradiſus erit noſter. Se/
cundo via inſtrumenti: quod fuit Euange/
lium dictatum p̄ ſpiritu; ſanctū in quo pa/
radiſum promiſit. Factum per notarios fi
deles. ſ. primo per Mat. qui omnia audi/
uit a chriſto. Secundo per Marcum. qui
omnia a Petro audiuit. Tertio per Lucā:
q̄ oīa a Paulo habuit. Quarto p̄ Ioannē
q̄ omnia a pectore diuino hauſit. Quod i/
ſtrumentum fuit publicatum per teſtes fi/
deles. ſc; per. 12. apoſtolos. Act. 4°. Eritis
mihi teſtes in hieruſale; ⁊c̄. Tertio via
pignoris. Quando non ſufficit iuramentū
⁊ inſtrumentum: accipe anima cara pignus
ſ. corpus ſuum. Mat. vltimo. Ecce ego vo/
biſcum ſum omnibus diebus ⁊c̄. quod fit
in ſacramento altaris. O chriſtiane quid
amplius facere debuit: Non fecit taliter
omni nationi. Non angelis. non cherubi/
nis. non ſeraphinis. Videns ergo diabolus
gloriam huius anime: motus inuidia non
ceſſat eam pluribus modis vexare: vt in
peccata cadat. Et quāuis eius pena acci/
dentalis augeatur. quotiens eam in mor/
tali cadere facit: tamen vellet eam vt ad
infernum

infernum deducat. Legitur in Cronica ordinis: ꝙ diabolus dixit beato Dominico. ꝙ valde delectabatur in perditione vnius anime ⁊c. Volens autem deus ipſum pacificare dixit. Volo tibi dare terram in tuum dominiū. Reſpondit diabolus. Nolo arare. Dabo aquam. Ille. Nolo nauigare. Dabo aerem. Nolo inquit volare. Ignem. Nolo comburi. Celum ſtellatum. Nolo inquit laborare voluendo illud. Celum criſtallinū Reſpondit. O nimis eſſem prope te. Cui dixit dominus. Quid ergo vis mala beſtia? Nihil aliud inquit: niſi animas. Cui dominus. Abſit o mala beſtia. dē illā tibi quā feci ad imaginem meam. quā recuperaui ſanguine filij mei. Ideo Job. 2. dixit. Ecce omnia in manu tua ſunt: verūtamen animam illius ſerua. Unde o homo ſerua illā. Eccleſiaſtici. 2. Fili in manſuetudine conſerua animam tuam. Deutero. 4. Cuſtodite ſolicite animas veſtras. Que preponenda eſt corpori. 12. q. i. c. Precipimus. Et. C. de penis. l. Sancimus. Et extra de pe. ⁊ re. c. Cum infirmitas. Anima eſt nobilior omni corpore. ⁊ anime bonum prefertur omnibꝰ bonis. Ecce quot ille pius deus fecit pro hac anima pellegrina: Ideo Bernar. ſuper Lauda anima ⁊c. Expergiſcere ⁊ lauda. exulta ⁊ gaude: qꝛ inſignita es dei imagine. decorata ſimilitudine. capax rationis. particeps eterne hereditatis. O dura corda. qd facitis? Cur ſalutem huius anime negligitis? Audite xp̄m dicentem. Mat. 16. Quid prodeſt homini ſi vniuerſum mundū lucretur. anime ꝟo ſue detrimentū patiatur? Aut quā dabit homo cōmutationem pro anima ſua? Queramus ergo ⁊ nos ſaluare illam: vt viuat cum xp̄o: hic per gratiam. ⁊ in futuro per gloriam.

¶ Feria. 3. Pēthecoſtes. De cognitiōe gratie ſpūs ſci. vel de cognitione predeſtinati.

ORauerunt pro ipſis: vt acciperent ſpm̄ ſanctum. Act. 8. ¶ Eſt trita ⁊ vulgata ſententia omnium theologantiū. ꝙ ille pius ⁊ dulcis pater noſter Deus: hominē fecit ad finem vite eterne. Sed ex peccato veluti animal fuit expulſus. locatus ⁊ poſitus in hac valle miſerie. Unde. pſ. Homo cum in honore eſſet ⁊c. De qua animalitate apoſtolus. i. Cor. 2. Animalis homo non percipit que ſunt ſpūs dei. Sed volens reuerti ad priſtinum locum: oportebat incedere per virtutes. Unde Lactan. in. 6. c. 3. ⁊. 4. Due ſunt vie per quas humanam vitam progredi neceſſe eſt. Una. ſ. que ad celum ferat: altera que ad inferos deprimat. Quas ⁊ poete in carminibus ⁊ ph̄i in diſputationibus ſuis induxerunt. Et alteram quidem virtutum eſſe voluerunt. alteram ꝟo vitiorum. Ille. Via eundi ad infernū ⁊ paludem ſtygiam: lata ⁊ perfacilis ē. In 6. Enei. Facilis deſcenſus auerni. Et ph̄us 2. Eth. Malum eſt facile. bonum ꝟo difficile. Via eundi ad paradiſum: eſt difficilis. Mat. 7. Arta eſt via que ducit ad vitam. Sed in fine remanet anima cōſolata. Unde ⁊ Ariſtoteles ſolebat dicere. ſi como pōit Laertius. Studiorum liberalium amare ſūt radices: fructꝰ ꝟo dulces. Et Sen̄. Sola virtus preſtat gaudium perpetuum ⁊ ſecurum. In. 9. Ethi. Beatiſſima eſt vita virtuoſorum. Sed in hac vita poſuit iuſtitiā. temperantiam. patientiam. fidem. caſtitatē abſtinentiam. concordiam. ſcientiam. veritatem. ſapientiam. ⁊ al's virtutes. Sed ſimul cum his. paupertatem. ignominiam. laborem. dolorem. affani. ⁊ amaritudines omnes. Camina anima cara. ſi potes. Inter alias virtutes ſūme neceſſarias. apoſtolus poſuit charitatem ⁊ gratiam dei: ſine qua nihil fit. i. Cor. 13. Si linguis inquit hominum loquar ⁊ angelorum: charitatem autem non habeam: factus ſum velut es ſonans aut cymbalum tinniens. Ille. Si linguis hominum loquar. Chi in mundo fuerunt oratores. M. Ciceronis. M. Antonij. Julij Ceſaris. Titi liuij. Platonis. Demoſthenis. Carmedis. Lyſie. Orphei. Si linguis hominum. Latina. greca. hebraica. Et angelorum: illo modo quo loqtur vnus angelus alteri: illi notificando conceptum ſuum. Charitatem non habeam. i. gratiam ſpūs ſancti: factus ſum ⁊c. Eſſendo adunꝗ coſi neceſſaria: ideo apoſtoli qui erant

hieroſolymis audientes ꝙ Samaria rece
piſſet verbum dei: orauerũt vt deus ⁊ gra
tiam ſuam eis donare dignaretur. Ut di-
cunt verba aſſumpta. Orauerunt ⁊c. In q
bus verbis diſputabimus ad propoſitũ oc
currentis ſolẽnitatis ſpũs ſancti. vnicã con
cluſionem. que eſt. Utrum cognoſci poſſit
aliquẽ ſcire in ſe habere hanc gratiã ſpũs
ſancti. Circa hoc Theologi. ꝑcipue Tho.1.
2.q.112. In.3.di.23.ar.2. In.4.di.9. Ric. in
4.di.14.ar.9. dicunt ꝙ triplex eſt cognitio:
que erunt tres partes noſtri ſermonis.

¶ Prima. dĩ cognitio naturalis.

¶ Secunda. dĩ cognitio diuinalis.

¶ Tertia. dĩ cognitio coniecturalis.

Circa primum. Queritur dubium.
c Utrum homo poſitus in hac vita
poſſit cognoſcere naturali cognitio
ne ſe eſſe de numero predeſtinatorum: ⁊ in
gratia dei: Ad hoc fuerunt due opiniones.
Una dicit ꝙ ſic. Et ratio huius eſt. Sicut
homo poteſt cognoſcere ſe eſſe in peccato ꝑ
remorſum conſcientie: ita poteſt ſcire ſe ha
bere gratiam dei ex quadã dulcedine mẽ
tis per experientiam. Exemplum apoſtoli
di. de ſe. Et gratia ei⁹ in me vacua nõ fuit.
Unde Paulus ſciuit, ergo videtur ꝙ homo
poſſet cognoſcere ⁊c.

¶ Alia opĩo dicit ꝙ non. per illud Job.9.
Si ſimplex fuero: hoc ipſum ignorabat ani-
ma mea. Igitur homo ſcire non poteſt.

¶ Ad concluſionẽ. Reſpondeo ſꝫm docto.
Qꝺ nemo poteſt ſcire certitudinaliter ſe eẽ
de numero ſaluandorũ, ⁊ habere in ſe gra
tiam dei. ⁊ recepiſſe ſpũm.s. Quod probat
quadrupl'r. Rõne. Auctoritate. Exemplo.
Figura. Primo rõe. Concl'o eſt phi. li° de
ſenſu ⁊ ſenſato. Qꝺ nihil eſt ĩ intellectu qn
prius fuerit in ſenſu. Exemplum de figura
ad oculum. De cibo ad guſtum ⁊c. Et. p°.
Poſte. Omnis doctrina ⁊ omnis diſciplia:
ĩtellectiua: ex preexiſtẽti fit cognitione. No
ta ex preexiſtenti cognitione. i. ſenſus. Con-
tra Platonem qui voluit animam noſtram
in ſua creatione: eſſe plenam omnibus ſci
entijs. Et in.2. Poſte. Deficiẽte aliq̃ ſenſu
neceſſe eſt deficere ſcientiam propriorũ ſẽ-
ſibilium. Idem. Omnis noſtra cognitio or
tum habet a ſenſu. Ad propoſitũ. Queris
anima cara a me. Si potes ſcire te eſſe in
gratia dei cognitione naturali: Reſpõdeo
ꝙ non. Ratio. Qr gratia dei eſt ſpiritualis
nec ſubijcitur alicui ſenſui. Non viſui: qr
non eſt colorata. Non guſtui. ꝙ non mate-
rialiter ſaporoſa. Et ſic de ſingulis. Et om-
nis noſtra cognitio ⁊c. Igitur ſciri non po-
teſt. Ideo apoſtolus.2. Cor.2. Que ſũt dei:
nemo nouit niſi ſpũs dei. Quod clarius de
clarat Salo. Eccleſiaſtes.9. Sunt iuſti atq̃
ſapientes ⁊ opera eorum in manu dei. ⁊ ta
men neſcit homo vtrum amore: an odio di
gnus ſit. ſed omnia in futurum ſeruantur
incerta. In qua auctoritate pꝫ ne exemplũ
b. Conſtantij de Fabriano. Cum interroga
retur cur non letus incederet ſed triſtis per
conuentum. cũ tamen eẽt homo auſterus.
Reſpondit cum lachrymis. Ignoro fratres
an opa mea ſint grata altiſſimo. Iõ Pau-
lus.1. Cor.4. Nihil enim mihi conſcius ſuꝫ
ſcꝫ alicuius peccati mortalis. Non ſupbie:
qr erat humiliſ. Non luxurie: qr erat virgo:
⁊ tñ de ſe clamat. Et non in hoc iuſtifi. ſuꝫ.
Si Paulus vas electiõis: ⁊ predicator gẽ-
tium. Qui raptus ad tertium celum vbi vi
dit archa diuina. Qui a xp̃o vocatus ĩ for
ma corporea: tamen non audet ſe extolle-
re ſed dicit. Qui iudicat me dominus eſt:
quanto magis peccator qui multis peccatiſ
plenus eſt. dꝫ ſtare ĩ timore: Unde Dauid.
Delicta quis intelligit: q.d. Nemo. Ab
occultis munda me d. Non te leuar in ſup
bia o citadino. o mercator. o vidua. o ma-
ritata: ſed ſta in timore. Qr incertus es de
propria ſalut. Ideo Eccleſiaſtici.6. De ꝓ-
pitiatu peccatorum: noli eſſe ſine metu. Ec
cleſiaſtici.26. Btũs cui donatum eſt habe-
re timorem domini. ps. Seruite domino in
timore. Et Meſue.2. grabadin. Totus igi
tur dei timor ꝑueniat in te ⁊ ꝑncipiet oper
ra tua: ⁊ felicitabit te. Quia vt dicit Tho.
in ꝓemio Job. Nihil eſt enim quod tm̃ re-
uocet a malis ⁊ inducat ad bona: quantũ
dei timor. Ille. Et dato. ꝙ homo eſſet poſi-
tus in gratia ⁊ certus eẽt de propria ſalute
adhuc habet cauſam timendi. Et ratio eſt
Th. ꝑ.2. q.109. ar.x. vbi dicit. Poſtq̃ aliqs
eſt in gratia poſitus ⁊ per gratiam dei iuſti
ficatus: neceſſe habet petere a deo donum
perſeuerãtie: vt. ſ. cuſtodiatur a malo vſq̃
in finem. Nam multis datur gratia: qbus
non

non datur perſeuerare in gratia. Prattica.
Ueni tu mulier. Quam orationem facis
quotidie? O pater dico tria pater noſter: ⁊
tot Aue: ad reuerentiã Trinitatis. Et tu?
Decẽ: ad reuerẽtiã .x. pceptorũ. Et tu? Quin
q ad reuerentiã .5. plagarũ. Et tu? Septẽ
p .7. allegrezi. Et tu? 70. pro corona virgi-
nis. Sed melius orari non poteſt deus: q
vt det tibi perſeuerantiam in bono. Quia
in gratia fuit lucifer. cum ſuis ſequacibus.
In gratia Adam ⁊ Eua. In gratia iudas.
Salo. Dauid. ⁊ plures alij: tamen aliquan
do ab ea ceciderunt. Multis datur gratia
⁊c. Unde legitur de beato Antonio. Qui in
extremis poſitus: raptus extra ſe. flentibus
q diſcipulis. ⁊ in ſe reuerſus: dixit. De tri-
bus filij mei valde timeo. Primo de viſio-
ne demonis ⁊ ſua infeſtatiõe que mihi ap-
paruit: que tã terribilis eſt: vt lingua expri
mi non poſſit. Exemplum beati Conſtantij
de demone viſo: quẽ ſepe optarat videre.
Semel in orto exiſtẽti apparuit demon: in
ea deformitate q cecidit ex pauore. Dum
per ſpacium in terra ſteiiſſet: tandem cla-
mare cepit. Non piu. non piu. Secundum
inquit Antonius de quo timeo: eſt de ſubti
li ⁊ arta ratione reddenda. de omnibus ⁊
ſingulis peccatis. De qua Hieronym⁹ ad
Aſell. Ante tribunal chriſti aſtabimus: ibi
patebit qua mente quis vixerit. Exemplũ
Coſme de medicis. Qui in vltimo dixit om
nibus aſtantibus. O iuſtitia diuina: q ſub
tilis es. que de omnibus rationem exigis.
Nec plus locutus eſt. Exemplum Domini-
ci. in Cronica. Qui vidẽs iuuenẽ cachinne
ridentẽ: reprehendit di. Reddituri ſumus
rationem de omnibus peccatis: ⁊ tu rides?
Clama hic contra iuuenes qui verba ſcurri
lia de feminis ⁊ huiuſmodi dicunt. Quod
contra Petrar. 5. Triumpho temporis.
Or vi riconfortati in voſtre fole
Goueni: ⁊ miſurati el tempo largo.
Ma piaga antiuiduta aſay men dole.
Forſe che indarno mie parole ſpargo.
Ma io vi nuncio che voy ſeti offeſi.
Dun graue e mortifero letargo.
Che volan lhori. igiorni. gliani. ⁊ meſe.
Inſiema cũ brauiſſimo interuallo.
Tuti habian cercar altri paeſi.
Tertiũ inquit Antonius quod timeo ẽ
quia anima mea eſt incerta de ſalute ſua
Quod figurate ponitur in ſcriptura. 4. Re.
25. de filijs iſrl. Quia nabuchodonoſor du
cti fuerant captiui in babyloniam. Cum in
uitati eſſent ad cantandum. Cantate nob
inquit Nabuchodonoſor de canticis ſyon.
Uoce flebili reſponderunt. Quomodo can
tabimus canticum domini: in terra aliena?
Moraliter. Babylonia confuſio interpre-
tatur: que ſignificat preſentem vitam ple-
nam confuſionibus. In qua banniti a hie-
ruſalem .i. paradiſo: in loco miſerie non poſ
ſumus cantare cantica letitie. Quia non
competit loco: q2 ſumus in valle miſerie.
Unde Aug. In valle ſum⁹ miſerie: in qua
magis flendum eſt: eo q minus flemus:
Non conuenit tempori: quod eſt curſus ad
mortem. Non conuenit ſtatui: quia vndiq
periculoſus. Status enim hominis eſt pe
riculoſus ⁊ doloroſus: q2 quocunq ſe ver-
tit. periculum ⁊ dolorem inuenit. Nã ſi ſur
ſum reſpicit: videt celum quod amiſit. Si
deorſum: videt infernum qui omnes deuo-
rare appetit. Si a ſiniſtris: aduerſitates vi
det q vnus de mille non euadit: qui nõ ca
dat per impatientiam. Si a dextris: pſperi
tates videt q de decem millibus vnus non
euadit: qui non cadat per intemperantiã.
Si poſt ſe: videt peccatorum multitudinẽ que cõ
miſit. Si ante ſe videt terribile dei iudiciũ:
i quo diſtrictã rõnẽ eũ reddere oportebit.
Quod bene Pius papa innuit domine blã-
ce. d. Pius epiſcopus: ſeruus ſeruorum dei.
Fugit vita mortalis ⁊ quaſi fumus cito eu
neſcit. Querenda eſt altera que nec mo-
leſtias habz: neq finem. Illic theſaurizan
dũ eſt. illic aſpirãdũ. Ille. Et ſic fatuus re-
putaretur qui ſententiatus ad mortẽ: iret
ridendo: cũ deberet lachrymari. Ita ⁊ nos
ſententiati ad mortem in hac valle miſerie
⁊ incerti de noſtra ſalute. non debemus ſta
re i letitia. ſz i timore. Uñ pz pria cognitio.
Secũda cognitio di ⁊c. Qñ de⁹ reue
laret alicui. ſcire poſſet. Diuia pui
dẽtia aliqbus ſcis lz paucis: in hoc
ſclo reuelauit ſtatũ grẽ ex pticulari puilio
vt opa magnifica proſequerẽt: vt patet de
9. in ſcriptura. Primo de Abraã: Gen. 22.
cui dixit angelus in immolatione filij. Ne
extendas manum ſuper puer. Nũc cogno-

ut ideſt cognoſcere te feci:ꝙ timeas deum. Et loquitur de timore caſto ſm Tho. qui non eſt ſine gratia gratum fa. Secundus fuit Moyſes de quo Exodi.23. Cum peteret oſtende mihi faciem tuaȝ. Faciem inqt meā videre non poteris.ſed oſtendam tibi omne bonum.quia inueniſti gratiam corā me. Tertius fuit Paulus de quo.2. Cor. xij. Qui cū ter rogaſſet dominū pro remotiōe ſtimuli. Rñdit dominus. Sufficit tibi gratia mea. Super quo Beda. Si paulus hac tentatione caruiſſet:fuiſſet de numero reproborum. Quartus fuit Magdalena de qua Luc.7. Remittunt ei peccata multa:qm̄ dilexit multuȝ. Quintus Uirgo.b. de qua Luc.2. Aue gratia plena. Quintus fuit Joā. bap.de quo Luc.1°. Spiritu ſancto replebitur ex vtero matris ſue. Septimus Jere. Jere.1°. Añꝙ exires de vulua ſctificaui te. Octaui fūt apoſtoli:qui tempore miſſionis ſpiritus ſancti ita fuere ſanctificati:vt peccare nō poſſent mortaliter.

Nonus fuit latro:cui dictum fuit. Hodie mecum ꝛc. Preterea aliqui extrauagantes ponuntur. Sicut de Catherina ſenenſi. Cui chriſtus apparens in ꝯuerſione Pauli. Noli inquit flere. quia tota es in gratia mea. Sȝ querit anima mea cara. Quare ꝛ mihi pater ꝛ omnibus alijs deuotis: Deus non reuelauit ſtatum gratie:qꝛ multa bona facerem: Reſpondet Th. in ſūma Theologie. Ad hoc actum eſt ratiōe timoris:quia ſi homo eſſet certus de ſua ſalute. ſupbiret:ꝙ malū eſt. Unde Aug. Nulla maior ſuperbia : ꝙ̄ de propria virtute ſuperbire. Et de quodā viro.s.legit de quo Gre. libro dialogoꝝ. Cuȝ ei reuelata eſſet mors ꝛ finis bonus anime ſue:cepit eſſe negligēs circa bona opera tanꝙ̄ certus de ſua ſalute. Dictuȝ eſt ei ab angelo. Age quod agis: operare quod operaris. Ad quod facit exemplum Senece libro Declamationū. De vno romano q duos filios hītos a duabus mulieribus cum eos miſiſſet in villam pro educatione.ſecunda vxor queſiuit qs eſſet filius ſuus. Reſpondet ille. Nolo indicare tibi:ne ſis mater vni:ꝛ nouerca alteri. Ita deus:vt homo non ſit mater corporis ꝛ nouerca anime:ei non indicat ſtatum gratie. Son contenta pater. Sed peto adhuc declarari aliud dubium. Quare deus cum ſit iuſtus predeſtinauit aliq̊s. ꝛ aliq̊s pſciuit: Reſpondet Tho. ſuper Jo. c. 6. Et ſup epiſtolam Pauli. Ro.9. Et Aug. contra Pelagium. ꝙ de predeſtinato ꝛ preſcito. eſt loq dupliciter. Aut in generali. Aut in ſpeciali. Si in generali:damnauit aliquos vel preſciuit. vt in eis fulgeret ordo diuie iuſtitie. Aliquos ſaluauit:vt i eis fulgeret ordo diuine miſericordie. Sȝ ſi loquimur in ſpāli: quare hunc ſaluat. ꝛ quare hunc nō. Quare Petruȝ:ꝛ non iudam. Nabocodonoſor: ꝛ non Pharaonē. Quare Abel:ꝛ nō Chaym: Reſpondeo quia Petrus preparauit ſe ad gratiam ꝛ non iudas. Si queraẗ vltra:quare deus mouit Petrum ad lachrymas ꝛ non iudaȝ: Reſpondeo quia ſic placuit ſibi: Juxta illud Saluum me fecit. qm̄ ꝛc. Si vltra queratur. quare ſic ei placuit: Reſpondeo. ꝙ queſtio ſtulta eſt. Jō Aug. ſuper Jo. Si queris quare hunc trahat et illum non trahat. noli iudicare ſi non vis errare. Et Tho. 1. par. q. 19. Non poteſt aſſignari cauſa diuine voluntatis. Et Aug. contra Pelagium. Inſcrutabilia ꝛ incomprehenſibilia nolo interroges. quia quod lego credo. De primo ad vltimuȝ. Nulla ratio poteſt dari ſuper hoc potiſſima ad quieſcēdum hominem:niſi vt bonum faciat. Quia ex bono opere premiabitur. Unde patet ſecunda ꝛc.

Tertia cognitio dicitur ꝛc. Glo. in. l. Fulcinius. §. 1. ff. quibus ex cauſis in poſſeſſionem eatur. Per exteriora cognoſcuntur interiora. Et chriſtus. A fructibus eorum ꝛc. Et medicus cognoſcit interiorem infirmitatem per faciem. p vrinam. per pulſum. Per ſigna ergo ꝛc. Sc̄dm Tho. ſuper Jo. Et Jo. de Turre cremata. ſuper de Con. di. 2. Ponit quattuor coniecturas veri predeſtinati. vel gratiam ſpiritus ſancti habentis.

¶ Prima. redemptoris dilectio.

¶ Secunda. diuini verbi auditio.

¶ Tertia. oris locutio.

¶ Quarta. maloꝝum ſup oꝛtatio.

¶ Prima ꝛc. Quādo homo potius vellet mori ꝙ̄ peccare mortaliter : vt dicitur .3°. ethi. Melius eſt mori:ꝙ̄ facere ꝯtra bonū ſtutis. Exemplaȝ ſancte Monice que flebat ſuper

bat ſuper filium. Utinam inquit mortuus eēt filius meꝰ ꝙ̄ remaneret in peccato ſuo. Et de fratre noſtro in otranto: duꝫ ciuitas caperetur a Turchis: nec ceſſaret a predicatiōe. Deſcende inquiūt. Mori potius voluit: ⁊ per medium in pulpito ſectus eſt: nec ceſſabat loqui. Fede ſancta. fede ſancta. fede ſancta. Sed quando homo pro vno ſolido capit ſacramenta falſa. periurat. nec curat de deo propter res mundanas. Non dicit Pater nr̄ cū corde. Prattica notabil'. Incipit in mane deuotionem virginis. Pater nr̄ qui es i celis. Prepara equū o regazo vt eamus ad villam. Sanctificetur nomen tuum. O Caterina: pone ad focum illam carnem. Panem noſtruꝫ quotidianū. Da a quel gato che manza el ceruelato. Et dimitte nobis debita noſtra. Da vn poco de biaua al cauallo. Preterea ſtans ad miſſam: totus ē occupatus. Surſuꝫ corda. Mentiris. Surſum corda ala villa: ala cōcubina: ali vſuri. Crede mihi o. N. li ſara quella roba: il granaro pieno: ⁊ tu nō eris. Ma el corpo in poluere de pignate. ⁊ ſia i inferno. Iō Petrar. in. 3. Trium. mortis.

O ceci el tanto affaticar che giona:
Tuti ritornati ala voſtra gran madre ancha.

Quod contra Aug. 6. Conf. Deputentur tempora: diſtribuantur hore. pro ſalute anime. Uis ergo experiri: an ſis in gratia dei: Reſpice ad hunc amorem. Quod bene Aug. ſuper. pſ. Duas ciuitates faciūt duo amores. Hieruſalem facit amor dei. Babyloniam facit amore mundi. Interroget ergo ſe quiſqꝫ quid amet. ⁊ inueniet: vbi ſit ciuis. Et ſi inuenerit ſe ciuem Babylonie. extirpet cupiditatem: plantet charitatem. Si auteꝫ inuenerit ſe ciuem hierl'm colat charitatē: ſpet libertatē. Ille. Exemplum illius monialis tempore Ric. Que oculos ſibi eruit: nolens relinquere amorem ſui creatoris. Et quia dicitur. ff. ad. l. acquiliaꝫ. l. Homo. Homo nō eſt dominus membrorum ſuorum. Dic ꝙ diuino inſtinctu hoc fecit. Ut patet de beato Marco. q precidit ſibi pollicem ne ordinaretur ſacerdos ⁊ epiſcopus. Quod propter hoc Petrus non deſtitit quin eum ordinaret. videns feciſſe humilitate. ¶ Secunda dicit̄ ⁊c̄. Jo. 8. Qui ex deo eſt ⁊c̄. Sup quo Dionyſius. 4. de di. Amor eſt vis vnitiua que transfert amantem in re amata: Ut patet de illo quem amas. pro quo occupas omnes ſenſus in ſui amorem. Uiſum ad vidēdum. Aures ad audiendum ⁊c̄. Ad propoſitum. Homo qui eſt in gratia: libenter audit diuina. Exemplo ſancte Scolaſtice. de qua Grego. pº. dialogorum. que per totaꝫ noctem cum benedicto ſtetit loquendo de deo. Et de Monica matre Auguſtini: que dum eſſet poſiti apud oſtia Tyberina loquebantur valde dulciter. Et de Magdalena: que ſedens ad pedes Jeſu audiebat verbum illius. Quod videns Martha dixit. Domine non eſt tibi cure ꝙ ſoror mea reliquit me ſolā miniſtrare: Cui dominus. Martha martha: ſolicita es ⁊ turbaris erga plurima. Maria optimam partem elegit: que nō auferetur ab ea. ſ. vite contēplatiue: que eſt occupare omnes ſenſus in auditione verbi dei. Ubi doctores ponūt hāc concluſionem. Qđ non eſt in natura aliqd tam neceſſarium homini: ſic auditio verbi dei. per quod diſcernuntur boni a malis. Extra de officio iudicis ordinarij. c. Inter cetera que ad ſalutem ſpectant populi chriſtiani: pabulum verbi dei marie noſcit̄ neceſſarium. Ideo eccleſia ſtricte precipit p̄latis ⁊ preſbyteris curatis vt predicent: aut predicari faciant in eccleſijs ſuis: vt patet Di. 36. c. Ecce. Et de conſecra. diſtin. i. c. Sacerdote. Clama contra doctores leguꝫ. ⁊ officiales. Et contra negligentes. qui inuite audiunt ſermones. Tu non es catholicus nec verus chriſtianus: ſed infidelis. ethnicus. idumeus. aggarenus. Habeo te ſuſpectū de fide. O pater ego ſcio quid volunt dicere. Et habeo ſermones Roberti. Bibliaꝫ. Ita eſt: Sed cum ijs facetias Pogij. libruꝫ. c. nouellaꝝ. ꝟſus amatorios. vbi tot ſcurilia ⁊ contraria fidei reperiuntur. Ideo chriſtus. Propterea vos audiſtis: qr ex deo non eſtis. Exemplum in Cronica ordinis de duobus fratribus: euntibus Bononiam ad capitulum generale. Quibus demon in via apparuit. Eis appropiquās interrogat quo pergunt. Reſponderunt. Bononiam ad capi. Quid ibi agetis inqt:

nō. te. ꝯme.

Oꝛdiabimus conuentus noſtros. predica-
toꝛes hinc inde aſſignando. Reſpondit ille
clamans. Predicatio veſtra debilitat po-
teſtatem meam. Ideo Alber. ſuper Lucaꝫ
ponit hoc notabile. Quod quaſi impoſſibi-
le eſt hominem damnari in moꝛte. qui ſer-
mones frequentarit. Ex eo quia fecit habi-
tum fidei: contra quam diabolus pugnat.
Sic per oppoſitum damnantur illi qui ſer-
mones omiſerint in vita. Cicero de amici-
tia. Cuiꝰ caures veritati clauſe ſūt: huiꝰ ſa-
lus deſperanda eſt. Prattica hic. De illis
qui diebus dominicis. poſtpoſitis ſermoni-
bus. quidam ad lupanar. quidam ad ta-
bernas. quidā ad ludos. quidam ad ballā-
dū eūt. Quomodo habes audaciā o tu pa-
terfamilias. cum filijs ire ad menſam: niſi
prius dederis cibum anime tue? Unde pa-
tet ⁊c̄. ¶ Tertia dicitur ⁊c̄. Ex loquela co-
gnoſcitur homo: cuiꝰ prouincie eſt. Figura
De Petro Mat. 26. Galileus es. Nam ⁊
loquela tua manifeſtum te facit. Et. ff. de
tutoꝛibus ⁊ curatoꝛibus datis ab his. l. Is
qui. §. fi. Ex ſmonibus ⁊ loquelis noſcitur
quis ſapiens ⁊ iudicatur inſipiens. Et Ec-
cleſiaſtici. 19. Ex viſu cognoſcitur hō: ami-
ctus coꝛpoꝛis ⁊ riſus dentium annunciāt
de illo. Et facetia de Bergomēſi Bononie
qui poꝛtum tranſire volebat: non ſoluto p̄-
cio. Cum vellet tranſire: facit ſe floꝛentinū.
dicens. E ſo mi da floꝛeza. Unde fuit co-
gnitꝰ. Uis cognoſcere o citadino de qua p-
uincia es? Reſpice ad linguam. Scd̄m Ia-
cobum de voragine tres prouincias fecit
deus: ⁊ quelibet habet ſuum linguagium.
Prima eſt paradiſus. in qua eſt laus dei ⁊
ſanctoꝛum. Beati inquit ps. qui habitant
in domo tua domine: in ſecula ſeculoꝝ lau-
dabūt te. Secūda eſt mundus. In qua eſt
ſermo de rebus mundi. Io. 8. Qui de terra
eſt: de terra loquitur. Tertia infernus. In
qua eſt blaſſemia. Apoc. 16. Blaſſemaue-
runt deum celi. Pone ab vna parte homi-
nes: deum amantes. Et ex alia qui mun-
dum. Quilibet dicet verbum ſm prouinci-
am cuiꝰ eſt ciuis. Luxurioſus de libidine.
Auarus de auaritia. Et ſic de ſingulis. Et
catholicus de rebus diuinis. Quia vt di-
cit phs. 4. Metha. Oppoſitarum cauſarū
oppoſiti ſunt effectus. Unde Sene. li°. de
foꝛmula vite. Imago animi: ſmo eſt. Qua-
lis vir. talis oꝛatio. Ad propoſitum. Ho-
mo predeſtinatus laudat proximum ⁊ de-
um. ⁊ linguam propꝛiam circa res dei ⁊ p-
ximi occupat. Quam linguam ſm Albertū
homo habuit ad tria officia. Primo vt de-
um laudet. Iſa. 43. Populum iſtum foꝛma-
ui mihi: laudem meam narrabit. Eccleſia-
ci. 51. Confitebo tibi domine rex: ⁊ collau-
dabo te deum ſaluatoꝛem meum. Tu non
faray niente. Ro. 2. Nomen dei per vos
blaſſematur. In qual prouincia, caſtello,
villa: nomen dei ⁊ ſanctoꝛum non ſia lace-
rato? Ideo Pius papa. Confuſa ſunt om-
nia ⁊ turbata. blaſſematur deus. nullus ti-
moꝛ. nulla legum reuerentia. Ille. Secun-
do vt ſe accuſet. Prouer. 18. Iuſtus in prin-
cipio accuſatoꝛē ſui. Et Iob. 42. Idcirco
me reprehendo. ⁊ ago penitentiam. Ter-
tio vt proximum edificet. Quod non facis
ſed ipſum ſcandalizas. Tu vay digando
mal de iſto ⁊ d'illo. De illa paupere vidua
⁊ de illa illa iuuene: quia nolunt tibi com-
placere. Tu fay mal ⁊ gran peccato. Lin-
gua diabolica: que poneres in queſtiōe pa-
radiſuꝫ. Sed qd debes facere tu. qui es diſ-
famatus a toꝛto? Poꝛta in pace: qꝛ eſt ma-
gnum merituꝫ. quod ſancti fecerunt. O qt
ſunt diffamati iniuſte. Si ergo loqueris de
deo libenter: ſignum eſt quod habes grati-
am dei. ¶ Quarta coniectura dī ⁊c̄. Quā-
do homo eſt patiens in tribulationibus. ſi-
ne qbꝰ nemo coꝛonaẗ. C. de his q nō exple-
tis ſtipendijs. l. 2. li°. x. Stipendium quod
pmittitur militibus non debet exolui: niſi
finita militia. Ita nec ſeruo dei: niſi milita-
rit non datur coꝛona: iuxta illud Non co-
ronabitur ⁊c̄. Quod xps declarauit in ſuo
teſtamento. Qui legauit pacem apoſtolis.
iudeis coꝛpus. Latroni paradiſuꝫ. Marie
ſocietatem. Patri animā. Fidelibꝰ cōionē
Oibus tribulationum. Io. 15. Si me perſe-
cuti ſunt. ⁊ vos perſequenẗ. ¶ Quinta bo-
noꝝ operū occupatio. Greg. Amoꝛ dei nū-
q̄ꝫ eſt ocioſus. Et phs. 2. Eth. Signuꝫ gene-
rati habitus eſt delectabiliter operari. Et i
4. Habitus virtutis non ſolum eſt princi-
pium operandi: ſed etiam delectabiliter. fa-
ciliter.

cilıter. ⁊ cōſtāter operari. Et in. 5. Habēs virtutem: prompte ⁊ delectabilr̄ operatur. non habens virtutem: tarde ⁊ melancolice. Vn̄ eſt ꝙ martyres gaudētes ibant ad ſupplicia: Vere ab ipſa gratia qua erant muniti: iuxta illud. Ro. 8. Quis nos ſeparabit a charitate xp̄i: Tribulatio: an anguſtia ⁊c̄. Et infra. In ijs omnibus ſuperamus propter illum qui dilexit nos. Unde patet ꝓpoſitum.

ℭ In feſto ſancti Joannis baptiſte.

ERit magnꝰ coraꝫ domino. Luce. p°.

ℭ Diuina bonitas illius monarche ſūmi dei: diuerſis modis nō ceſſat vocare creaturam: ad viā ſalutis. Aliquos per inſpiratiōeꝫ. Apoc. 3. Ego ſto ad oſtium ⁊ pulſo. Can̄. 5. Vox dilecti mei pulſantis: aperi mihi ſoror mea. Quis conducit peccatorem ad cognitionem ſuorꝫ criminuꝫ: Certe deus. Quis ad lachrymas ⁊ ſingultus: Deus. Quis indicat ſuperbiam. gulam. auaritiaꝫ. ⁊c̄ peccatum: Deus. Ego ſto ad ⁊c̄: Sed plēs huic voci reſiſtunt. Prouer. 1°. Vocaui ⁊ renuiſtis. Alios vocat ꝑ predicatores. Mat. x. Non enim eſtis vos qui loquimini: ſed ſpūs patris veſtri qui loquit̄ ⁊c̄. Q: vt dicit Ambro. Veritas a quocūꝙ dicat̄: a ſpū ſancto eſt. Unde dn̄s Iſa. 53. Clama ne ceſſes: q̄ſi tuba exalta vocē tuam. 1. Thim̄. 4. Argue obſecra. increpa. in omni patientia ⁊c̄. Cuꝫ hac conuerſa eſt magdalena ad xp̄i ſermones. publicanus. Sed plures huic voci reſiſtunt. 1. Thim̄. 4. Ad fabulas aūt conuertētur. Aliq̄s vocat ꝑ bona tp̄alia. p̄s. Omnia ſubiecisti ſub ⁊c̄. Iſa. 6. Quid debui facere vinee mee: ⁊ non feci: Heb. 4°. Quid habes o homo quod non accepiſti: De hac vocatione. Greg. in homel. Spūs ſācti. Vocat nos oēs deus per patriarchas. per prophetas. per apoſtolos. per paſtores. Nemo contēnat. ne dū vocatus excuſat: cuꝫ voluerit introire: nō valeat. Audite quid ꝑ Salomonē ſapientia dicat. Tunc inuocabant me ⁊ non exaudiam. Hinc eſt ꝙ fatue virgines tarde venientes clamant. Dn̄e domine aperi nobis. Sed aditum querentibus: di. Amen dico vobis: neſcio vos. Ille. Nouiſſime autem miſit Joānem baptiſtam. q dignitate dictus eſt angelus. Mal. 3. Ecce ego mitto angelum meum. Dictus eſt propheta: ⁊ pluſꝙ ꝓpheta. Primo ꝓpheta: q: in vtero ꝓphetauit. Luc. 1. Exultauit īfans in vtero meo. Annūciat aduentum chriſti patribus in lymbo. Pluſꝙ ꝓpheta: q: nunciat preſentia. Ecce agnus. Ideo erit magnus ⁊c̄. De quo tria ſpeculanda ſunt.

ℭ Primuꝫ. dī opinionis.

ℭ Secunduꝫ. dī magnificationis.

ℭ Tertiuꝫ. dī ſanctificationis.

s Cribitur nanꝙ. C. de veteri iure enucleando. l. Deo auctore. Tanta autem a nobis antiquitati eſt habita reuerentia. vt nomina prudentiuꝫ virorum taciturnitati tradere nullo patiamur modo. Ille. Et Eccleſiaſtici. 44. Laudemus viros glorioſos in generatiōe ſua. Queritur ergo dubium ad noſtruꝫ ꝓpoſitum. in verbo chriſti Mat. xi. Inter natos mulierum non ſurrexit maior Joanne baptiſta. Utrum Joannēs bap. ſit omnibꝰ ſanctis maior. Circa hoc quadruplex opinio. Prima ꝙ apoſtoli ſunt maiores. Et ratio eſt. Illi ſunt maiores omnibus ſanctis qui abundantius ſuper omnes habuerūt ſpūm ſanctum. Sed apoſtoli fuerunt huiuſmodi. Unde Tho. ſuper illud Ro. 8. Nos ipſi primitias ſpūs habentes. dicit. Apoſtoli ⁊ tempore prius ⁊ ceteris abundantius ſpūm ſanctum habuerunt. Ideo. 1. par. q. 44. ar. 7. In. 1°. ſenten. di. 16. ar. 2. Jo. Scotus in. 4. Et Durandus eiuſdem ordinis. Apoſtoli ſunt preferendi omnibus ſanctis quacunꝙ prerogatiua prefulgeant. Ideꝫ. Apoſtoli ſunt preferendi omnibus ſanctis: tanꝙ abundantius ſpūm ſanctum habentes. Unde patet prima opio.

ℭ Secunda opinio eſt. Q: Jo. euang. ⁊ ſi non ſit maior: tamen equalis. Et rō huius eſt. q: prerogatiue que ſunt Joā. bap. conceſſe: etiam Jo. euangeliſte. Et ſm̄ Petruꝫ Damianū ſūt. 5. Pria q: Jo. bap. fuit ꝟgo

⁊ Joannes euangeliſta ſimiliter qui corrūpi non potuit in terra: propter virginitatem eius. Secunda: quia Joannes baptiſta fuit germanus chriſti filius helisabeth cognate virginis. Joannes euāgeliſta in hoc excessit: qꝛ fuit nepos eius vz filius ſororis Salome. Tertia: qꝛ Joannes bap. fuit ſanctificatus in vtero matris: vt clarius videbimus in .2°. myſterio. Et Joannes euang. lz non fuerit ſanctificatus in vtero matris: tñ accepit ſpiritum .s. tempore Penth. cum alijs apoſtolis. 4. quia Joannes baptiſta fuit propheta Jo. 1°. Poſt me venturus eſt: qui ante me factus eſt. Et pluſq̄ ꝓpheta. Joan. 1°. Ecce agnus dei. Joannes euāgeliſta fuit propheta in Apocalipſi: quia futura pronunciat. Et pluſq̄ propheta: quia fuit apoſtolus qui excedit ⁊c. 5. quia Joānes baptiſta fuit martyr: ab herode decollatus. Joannes euāgeliſta fuit martyr mētaliter. Quia vt dicit Petrus damianus. Ille gladius qui perforauit cor marie: illemet cor Joannis euangeliſte. Unde ad minus equalis erit Joanni bap. Et ſic chriſti verba Inter natos ⁊c. non erunt ⁊c.

Tertia opinio dicit q̄ fuit Moyſes: eximius prophetarum. Quia Eccl. 44. Non eſt inuentus ſimilis illi qui conſeruaret legem excelſi.

Alia opinio eſt Jeſu xp̄i: cū qua nos eximus: qꝛ vera. Cū q̄ opinione eſt Tho. 22. q. 174. a. 4. q̄ inter natos mlꝛm ⁊c. Que pclo probatur triplici rōe que extrahuntur a docto.

Primo. ratione diuinalis ꝑnominationis.

Secundo. rōe diuinalis cōmendationis.

Tertio rōne diuinalis infuſionis.

Primo ⁊c. habet Tho. 3. p. q. 27. a. 5. q̄ diuina prouidentia quotiens voluit mittere aliquem ſcm̄ virum mundo pro vniuerſali ꝑparatiōe: voluit illū prius mūdo oſtēdere duplici mō. P° verbo prophetico. 2° ſigno diuino. Qd pz triplici lege. Primo in lege nature. Quando miſit Noe. in impoſitione nominis Gen. 5. dixit pater eius Lamech. Uocabitur nomen eius Noe. Iſte cōſolabitur nos ab operibus manuum nr̄ar in terra cui maledixit dominus. 2° in lege ſcripturali: de Moyſe per ſignum diuinum, quando in terram proiecit coronam regis ⁊c. 3° in lege gratie tp̄e xp̄i. quādo miſſus eſt Joannes bap. qui oſtenſus eſt verbo ꝓphetico per angelum. Luc. 1°. Erit magnus coram domino. Magnus quidem fuit eius aduentus mundo. eius cōceptio. ⁊ eius natiuitas. Et hoc triplici modo.

Primo. quoad nuncium.

Secundo. quoad locum.

Tertio. quoad modum.

Primo ⁊c. qꝛ ille q nūciauit xp̄i conceptionem. ſ. angelus Gabriel Luc. 1. Ecce concipies ⁊ paries filium. Ille prius nunciauit Joannis bap. conceptionem. Luc. 1. Ego ſū angelus Gabriel inquit ad Zachariam q miſſus ſum hoc tibi nunciare. De nullo alio legitur: niſi de xp̄o ⁊ Joanne bap. q̄ Gabriel ſit miſſus. Et ſi miſſi ſunt aliq ad annunciādū natiuitates ſcōrum. non tñ fuit Gabriel qui ſpeciali priuilegio fuit preſeruatus ad xp̄m ⁊ Joannem bap. O excellentia huius ſancti: qui xp̄o Jeſu comparatur. 2° fuit magnus eius aduentus ⁊c. qꝛ in templo ē nunciatus quod de nullo alio legitur. nec ēt de xp̄o. habla patia o Jeſu: pro nunc. Conceptio Sanſonis fuit nunciata per angelū ſed in agro Judicū. 13. Et Abrae in domo apparuit Gn̄. 13. Et ſci Tho. in domo. Et Jeſu xp̄i: ſed in camera ⁊ in Nazareth Lu. 1°. Sed vbi Joan. bap. nūciatus eſt: hꝛ° q̄ in templo. Et non ſolum in tēplo. ſed in ſcā ſcōrum vbi nullus ingrediebatur. preter ſummum ſacerdotem. O dignitas magna. 3° quoad ⁊c. qꝛ cum iucunditate. Et multi in natiuitate eius gaudebunt. Multi inquit. Omittamus gaudiū qd habuerunt ſci illi ſenes helisabeth ⁊ Zacharias q debebat aperire os eic ganaſſe. in iubilatione tāti filij: vt pz ēt de Sarra Gn̄. 13. Riſum fecit mihi dn̄s ⁊c. Sz plures alij gauiſi ſunt in hac natiuitate. Primo angeli letati ſunt: qꝛ debebat facere ꝯſiliū eoꝝ. ſ. virginitatem ſeruare. ⁊ nūciare populis ſalutē: quod eſt ꝯſiliū angeli. Mal. 3. Ecce ego mitto angelū meum. 2°. ꝓphe. qꝛ debebat ꝓphare. Matth. 2. Propheta ⁊ pluſq̄ ꝓpheta. Primo ꝓpheta in hoc Jo. 1. Poſt me venturus eſt. q ante me factus eſt. 2°. pluſq̄ ꝓpheta. Joā. 1. Ecce agnus dei. quod eſt pluſq̄ prophete oſidere pñtia. 3°. apl'i gauiſi ſunt. Apoſtolus interpretatur miſſus. Jo. fuit miſſus. Jo. 1. Fuit homo miſſus a deo. cui nomen erat Joan.

Canta. 4°. oꝛdo martyꝛum. Qꝛ debebat
martyꝛizari ab herode. 5°. cõfeſſoꝝ oꝛdo.
Qꝛ conſtanter confeſſus eſt fidem ieſu xp̄i.
Mat.3. Confeſſus eſt ⁊ nõ negauit. 6°. oꝛ
do pꝛedicatoꝝ. Qꝛ debat pꝛedicare. Mat.
3. Pꝛedicãs baptiſmũ pñie. 7°. oꝛdo here
mitaꝝ. Qꝛ debebat ire ad heremũ. Eccl'ia
canit. Antra dſerti teneris ꝛc. 8°. oꝛdo pe
nitentiũ. Qꝛ debebat eis pñiam pꝛedicare.
Mat.4. Pñiam agite ꝛc. Letant̄ ſarrace
ni: qꝛ ieiunant huius ſancti vigiliã ⁊ lauãt
in Joꝛdane. Ecce pꝛima rõ. ¶ Secũdo fuit
magnus ratione ꝛc. Qꝛ eſt laudatus. Se
cundũ Tho. ſuper epl'as pauli. Duplex eſt
laus. Pꝛopꝛia. ⁊ aliena. Pꝛima non eſt bo
na. qꝛ vilis ⁊ ſoꝛdeſcit. O pater: ego facio
ſic ⁊ ſic. Prouer.17. Laudet te alienus: ⁊ nõ
os tuũ. Qꝛ vt dicit apoſtolus.2. Coꝛ.x. Nõ
enim q ſeipſum cõmendat: ille pꝛobatus ẽ.
Figura de phariſeo Luc.18. q ſe laudauit
nõ meruit iuſtificari. ſicut publicanus. Vul
go dici ſolet. Ala opa titiene, lopa lalda el
maeſtro. Alia eſt laus aliena. Et hec poteſt
aliqñ eſſe bona: aliquando mala. Quia nõ
ignoꝛat pꝛobitatẽ viri. Tu laudas illũ mer
catoꝛem eſſe iuſtũ. Foꝛte nõ ſic ẽ. ſed ſolum
in apparentia. Nunqd ſcis coꝛ eius. ⁊ eius
conſcientiã: Tu laudas mulierẽ eſſe bonã.
Quõ ſcis tu: Prattica p ſingula. O quot
laudãtur qui minime ſunt digni. Vñ apl's.
1. Coꝛ.2. Quis enim ſcit hoium que ſunt hõ
minis. niſi ſpũs hois qui in ipſo eſt: Jlla er
go laus eſt bona que eſt certa. ⁊ falli nõ po
teſt. Et hec eſt a deo: qui nõ poteſt mentiri.
Ro.3. Eſt aũt deus verax: oĩs aũt hõ mẽdax.
Jſta laus nõ põt errare. qꝛ diuina. qꝛ ſancta.
qꝛ bona. De nemine inuenimus ita digne
fuiſſe cõmendatus in ſcripturis. ſicut de Jo
anne bap. qui ab ipſo xp̄o laudat̄ quadru
pliciter: vt pꝫ i euãgelijs ⁊ ſcripturis ſctis.

Pꝛimo. in conſtantia.
Secundo. in auſteritate.
Tertio. in pꝛophetia.
Quarto. in perſeuerantia.

Pꝛimo ꝛc. Mat.x. Quid exiſtis in deſer
tum videre: Arundinẽ vento agitatã: q.d.
nõ. qꝛ eſt conſtans in fide. Dũ nõ timuit ar
guere Herodem: qꝛ tenebat vxoꝛeꝫ fratris.
Nõ licet tibi hr̃e vxoꝛẽ fratris tui. Scd'o
in auſteritate. Mat.x. Quid exiſtis in de
ſertum videre: Hoiem mollibus veſtitum:
q.d. non. Fuit auſterus in veſtitu. Mat.3.
Jpſe Jo. habebat veſtimentum de pilis ca
meloꝝ. Auſterus in comeſtione. Matth.3.
Eſca eius erat locuſta. ⁊ mel ſilueſtre. Au
ſterus in potu. Luc.1°. Vinũ ⁊ ſiceram non
bibet. Applica de vino aliqd. Tertio lau
dat ipſum in pꝛophetia. Mat.4. Quid exi
ſtis in deſertum videre: Pꝛophaᷣm: Etiam
dico vobis pluſq̃ pp̄hetã. Jo. fuit pp̄heta
oi tp̄e. Pꝛimo ante vitam in vtero matris
qñ xp̄ꝫ agnouit eſſe in vginis vtero. Ex hoc
exclamauit Heliſabeth. Ecce.n. vt facta eſt
vox ſalutatiõis tue i auribꝰ meis: exultauit
infãs in vtero meo. 2°. in vita. Ecce agnꝰ
dei. Tertio poſt vitã. Qꝛ pꝛimus fuit: q nũ
ciauit in lymbo patribus: xp̄i aduentum.

Quarto in perſeue. laudat ipſũ. Mat.x.
Jnter natos mulierũ: non ꝛc. Quidã bene
incipiũt agere i ſenectute. De hoc ps. Vſq̃
in ſenectam ⁊ ſeniũ: deus ꝛc. O pater inci
pio nouã vitam. Dimiſi feminam. gulã ꝛc.
Vere: qꝛ plus non poteſ. Quidã in iuuentu
te. Jere.3. Bonũ eſt viro. ſi poꝛtauerit iuguꝫ
ab adoleſcẽtia ſua. Prouer.xij. Adoleſcẽs
ambulans iuxta viam ſuam: etiã cũ ſenue
rit recedet ab ea. Quidam in infantia. Ta
lis fuit Joãne bap. Jn teneris annis deſer
tum petijt. Et vt dicit Albertus: etate.5. an
noꝝ. Sed quare tam cito in etate illa: Re
ſpondeo q̄ tripliei ratione. Pꝛima eſt Hie
ronymi. Deſiderãtibus oculis chꝛiſtũ vide
re: omne aliud videre dedignabant̄. Scd'a
eſt Pauli monachi caſinẽſis. i hymno hõ°.
Ne leui ſaltẽ maculare vitam famine poſ
ſes. i. veniali peccato vitam ſuã macularet.
Tertia ratio ponitur in glo. vt. ſ. alios ab
amoꝛe mundi reuocaret. O excellentia Jo.
bap. ¶ Tertia ratione ꝛc. Magnus dicit̄.
Jlle dicitur magnus cui a domino omniũ
ſanctoꝛum dignitates. piuilegia. pꝛeroga
tiue condonantur. Sed Jo. bap. omnes ſã
ctoꝛum dignitates condonantur. Jnter na
tos mulieruꝫ: non ꝛc. Fuit angelus. fuit pa
triarcha. fuit apoſtolus. fuit martyr. fuit cõ
feſſoꝛ. fuit virgo. fuit heremita. Dicere poſ
ſumus. Nõ eſt inuentus ꝛc Eccl'i.44. Ec
ce ergo. Erit magnus ꝛc. Rñſio argu. Ad
pꝛimum de apoſtolus. Apoſtoli pꝛecedunt
Joannem baptiſtam in hoc. Quia miſſio

ſpiritusſancti facta eſt ſuper eos in penth. in ſigno viſibili: quod non fuit Jo. bap. Sʒ additur aliquid Jo. bap. dignius. quia ipſi mortaliter peccauerūt: ꝙ non fecit iſte. Nō fuerunt ſanctificati in vtero mr̃no: vt iſte. Non habuerunt hec priuilegia: vt iſte. Ad ſecundum de Moyſe. Non eſt inuētus ꝛc. Reſpondeo ꝙ pro tunc fuit verum. Sʒ adueniente Joanne baptiſta. qui medius fuit inter vetus ⁊ nouum teſtamentum. non ſic. Jdeo Joā. Chriſo. in eius laudem. ⁊ in confirmationem dictorum ait. Jnter natos mulierum non ſurrexit maior Joanne baptiſta. Quod de nullo alio dici poteſt. Nō opponas mihi euangeliſtam: inter ceteros magis dilectum. Non apoſtolorum principem: omnibus apoſtolis antelatum. Non vas electionis ad celi tertiū ſecreta tranſlatum. Nec apoſtolicus ſplendor audeat occurrere precurſori. Conſidera māſiones regni: ⁊ ordinē humane generationis obambula: ſolumq; Joánem tam nouis q̃ veteribus videbis eſſe prepoſitum. Jlle. Jnter natos ergo ꝛc. Patet primū.

s Ecundum dicitur ꝛc. Plures ſunt laudes ⁊ magnificētie Joan. bap. Sed tres pro nunc.

¶ Prima. dicitur amoroſa ſanctificatio.

¶ Scda. dr̃ generoſa baptizatio.

¶ Tertia. dr̃ angelica viuificatio.

¶ Prima dicitur ꝛc. Secundum Ric. in. 3. di. 3. ar. 4. Triplex ē ſanctificatio. Una vniuerſalis. que eſt in baptiſmo a peccato originali. Sed non cōfirmatur: quin poſſit cadere in peccato mortali. ⁊ veniali. Secūda eſt ſingularis. Et hec fuit marie: que fuit excelſior aliis ſanctificationibus Jeremie: et Joannis baptiſte. duplici modo. Primo ratione numeri: quia fuit ſanctificata. tripliciter. Primo in vtero matris ab origiali. Secundo quando concepit chriſtum. Tertio cum aliis: tempore penth. Secundo ratiōe modi: quia nec peccauit. nec peccare potuit. Alii ſanctificati peccare potuerūt venialiter: ⁊ forte peccarunt. Tertio eſt ſpecialis ſcilicet Jeremie ⁊ Joānis baptiſte. De Jeremia. 1°. c. Anteq̃ exires de vulua ſanctificaui te. De Joanne baptiſta. Luc. 1°. Spiritu ſācto replebitur adhuc ex vtero m̃ris ſue. Hec autem ſanctificatio fuit mirabilis. Quia vt dic̃ Orige. Dominus ieſus venit perſonaliter ad domum Zacharie in vtero matris. non ſolum vt mater domini ſeruiret Heliſabeth: ſed principaliter vt Joannem clauſum in vtero ſanctificaret ſua preſentia ab originali. Et tanta gratia fuit plenus vt etiam matrem impleret: que plena iubilo exclamauit. Unde hoc mihi: vt veniat mater domini mei ad me? Et ſm Alber. Jn illa hora fuit acceleratus vſus ratiōis ei: ad cognoſcendum ieſum chriſtum. Unde genibus flexis ſe miſit in vtero matris. Erat autem hec ſanctificatio tante ſoliditatis: ꝙ Joannes non potuit peccare mortaliter. Sicut nec apoſtoli: poſt miſſionem ſpiritus ſancti. Ecce ergo prima magnificētia: q2 ſanctificatus fuit in vtero materno. Erit magnus ꝛc. ¶ Secunda laus ꝛc. Baptizauit ieſum chriſtum. Jo. 1°. dixit Joannes. Ego a te debeo baptizari: ⁊ tu venis ad me? Cui chriſt⁹. Sine modo. Sic enī decet nos implere omnem iuſtitiam. i. quod aliis predicamus: nos ipſi faciamus. Unde chriſtum baptizauit. Ubi gloria trinitatis aperta eſt. Uox patris. Hic eſt filius meus ꝛc. Spiritus. s. in ſpecie columbe. Filius in carne. O priuilegium magnū Joannis baptiſte. Tres habuit patres chriſtus ieſus. Primo patrem eternū. Secundo Joſeph. Tertio Joan. baptiſtam: quia ipſum baptizauit. Et q̃uis eius baptiſmus nō eſſet ablatiuus peccatoꝝ: erat tamen figuratiuus noſtri baptiſmi. Unde baptizabat: vt aſſuefaceret iudeos ad baptiſmū. Hec Tho. 4. di. 1. ar. 4. Unde ſub hac forma baptizabat. Baptizo te in noīe chriſti venturi. Qui modus ab apoſtolis fuit obſeruatus in nomīe ieſu. ex inſtinctu ſpiritus ſancti: vt hoc nomen infigeretur cordibus fideliū: vt ponit Tho. in. 4. di. 3. ar. 2. Unde omnes baptizati a Joanne: fuerūt iterū baptizati a xp̄o. Sed queritur vtrum Joannes baptiſta fuit baptizatus? Reſpondet Ric. in. 4°. di. 4. ar. 3. Q̃ Jo. bap. virgo maria. apoſtoli. fuerunt baptizati. licet nō legamus vbi: vel qñ. Jmmo Joannes baptiſta fuit circunciſus: vt Tho. ponit in. 4. di. 1. Ecce ſecunda magnificentia Joannis baptiſte. ¶ Tertia laus ꝛc. Quia tenuit viam angelicam. Ecce ego mitto angelum meum ante faciē tuā.

qui

qui preparabit viā ante te. Mal. 3. Dictus
eſt aūt Joannes baptiſta. angelus triplici
ratiōe. Primo ratione puritatis. Angelus
eſt purus. Joannes baptiſta fuit puriſſim9
ex qua placuit deo. Prouer. xij. Qui diligit
cordis munditiam: diligetur a domino. Ita
purus: quia etiam de veniali dubitatur.
Secundo ratione obedientie. Angelus eſt
deo obediēs. Baruch. 8. Stelle. ideſt ange-
li: vocate ſunt: ⁊ dixerunt. Adſumus. Joan
nes baptiſta fuit obediens: quia miſſus fu-
it ad lymbum patrum: nunciare chriſtū ve
niſſe. Tertio ratiōe ſolicitudinis. Angel9
eſt de nobis ſolicitus. Ita Joannes bapti
ſta de noſtra ſalute. Matth. 3. Penitentiā
agite: appropinquabit enim regnum celo-
rum. Regnum celorum non fuit nunciatū
in toto veteri teſtamento: niſi quando Jo-
annes baptiſta nunciauit. O glorioſo dio.
qui dignatus eſt magnificare talē virum.
O felix Joannes de quo tāta vere dici poſ
ſunt. O Zacharia pr̄ tanti filij de quo tot
mira in eo cōpleta conſpexiſti. O ſenex pli-
mū venerande cuius proles ex te genita a
deo electa eſt. Et quis explicet iucūditatē
⁊ letiam cordis tui: Quis enarret ꝯſolati-
onem aīe tue: Non mirū ſi canticū in quo
deum laudaſti ⁊ benedixiſti cecinisti.

t Ertium dicitur ⁊c̄. Que ſūt illa que
Joannem baptiſtam deo tam gra-
tum fecerunt: Reſpondeo. ꝙ tria ſe
cundū doctores: precipue Alber. ſuꝑ Luc.
Et Maximum.

¶ Primo. eius grata virginitas.
¶ Secundo. eius grata humilitas.
¶ Tertio. eius grata charitas.

¶ Primo ⁊c̄. Cum enim chriſtus ſit cādor
lucis eterne. ⁊ ſpeculum ſine macula: diligit
virginalem puritatem: quia hec facit crea-
turam ſimilem angelis. Ambro. libro de vir-
ginibus. Supergreditur virginitas condi-
tionem humane nature: per quam homiēs
angelis aſſimilantur. Maior tamen eſt vi-
ctoria virginum: ꝙ angelorum. Angeli ſine
carne viuunt. virgines vero in carne trium
phant. Ille. Figura Apoca. 14. Quod Jo-
annes videns turbas de nullo mentionem
egit. niſi de iſta. Hi ſunt qui cum mulieribus
non ſunt coinquinati. virgines enim ſunt
⁊ ſequūtur agnum. ¶ Secundo eius grata
humilitas. Infallibilis a chriſto eſt data re
gula Luc. 18. Qui ſe humiliat: exaltabitur.
Hec eſt ſumme neceſſaria. qui vult exalta-
ri in gloria. Quia lucifer ſe poſuit in primo
loco. dedit locū chriſto: qui ſe humiliauit.
Diues: quia in purpureo throno ſedit: de-
dit locum Lazaro ſedenti in ſterquilinio.
Moyſes cum eſſet annorum. 83. cum elege-
retur a populo hebreorum in ducatu: ſe ex
cuſabat eſſe impeditioris lingue. Sic Hie-
ronymus. ſic Marcus. ſic Ambroſius. ſic
Franciſcus. O humilitas Joānis baptiſ.
Cum eſſet in populo tante opinionis. vt
meſſias crederetur. Reſpondit. d. Ego vox
clamantis in deſerto. Unde ciues mei. Tri
plex de eo fuit opinio. Quidam videntes
eius vitam arduam: eſtimabant ipſum eē
chriſtum. qui eo tempore venit. Aliqui ip-
ſum eſſe Heliam in lege promiſſum. propter
ſermonem zeli iuſticie. Quia ſicut Helias
non timuit reprehendere Achab: ⁊ Jeza-
bel de homicidio contra Naboth. 2. Reg.
21. Ita Joannes baptiſta non timuit repre
hendere herodem de peccato carniſ. Mat.
6. Non licet tibi habere vxorem fratris tui.
Aliqui opinabantur ipſum eſſe Heliſeum.
Quia ſciebant per ſcripturas ꝙ Helias eo
tempore habitauerat in deſerto: ⁊ ſpiritum
prophetandi ⁊ faciendi miracula habe-
bat. Unde ex hoc miſerunt nuncios Joan
ni baptiſte Joan. 1°. Tu quis es: Qui expe
ctantes reſponſū. ꝙ eſſet aut chriſtus. aut
Helias. aut Heliſeus: ipſe humiliter reſpon
dit. Ego vox clamantis in deſerto. Et non
ſum dignus ſoluere corrigiam calciamenti
eius. Uide quante fuit humilitatis. ¶ Ter
tio eius grata charitatis. Quia feruenter di
lexit: ideo meruit diligi. Prouer. 8. Ego dili
gentes me: diligo. Pro deo animam ⁊ vitā
poſuit. Joan. 16. Maiorem charitatem ne-
mo habeo: vt animam ſuam ponat quis ꝓ
amicis ſuis. Fuit occiſus illo āno: quo chri
ſtus mortuus eſt. Et vt dicitur. 30. annis in
deſerto fuit. quibus hominibus fuit igno-
tus. Cum autem herodes interficeret pue-
ros: quia Zacharias noluit prodere filium:
occiſus eſt. Cuius ſanguinem ſacerdotes
in templo ponentes: quando aliquis de
familia vel parentela Herodis acceſſiſſet:
nō ceſſabat ebullire. Erit ergo magnus ⁊c̄.

¶ In feſto beatorum apoſtolorum Petri
ꝛ Pauli.

Tu es petrus
ꝛ ſuper hanc petram
edificabo eccleſiaꝫ me/
am. Mat. 16. ¶ La di
uina iuſticia illius ſo/
prani ꝛ alti imperato
ris dei. nullam rem intendit pretermittere
que animabus iuſtis ꝛ ſanctis habeat p/
curare: honorarē. laudem. ꝛ preconium in
illa felici patria paradiſi. Hec ſententia ē
phi in. 2. Metha. Et auctoris in liᵒ de cau
ſis. Quantomagis aliquid appropinquat
ſuo principio in quolꝫ genere: tantomagis
participat effectum illius principiȷ̄ ſui ge
neris. Exempli gratia. De approximatione
ignis. ꝛ ſolis ꝛc. Unđ Dio. i. 4. cele. hierar.
Qđ angeli qui ſunt deo ppinquiores: ma
gis participant de bonitatibus diuinis. q̄ꝫ
inferiores. Approximare autem deo: nō fit
paſſibus corporis: ſed virtutibus. Unde
Ber. ſuper illud Gen̄. 17. Ego dominus om
potens ambula coraꝫ me: ꝛ eſto perfectus.
Ambulabatur aūt coram deo: non corpis
greſſu: ſed mentis affectu. Ille. Et quanto
quiſq̄ꝫ fuerit magnus in virtute ſanctitatꝪ
in preſenti: tanto maior erit in glīa. Unde
Lactan. in liᵒ. de opiſi. dei ꝛ hominis ad
Demetrianū. Noluit enī deus hoiem ad il
lā imortalem btitudinē delicato itinere p/
uenire. Daturus igit̄ ꝟtutem dedit hoſtem
prius. qui animis hominum cupiditates ꝛ
vitia imitteret. qui eēt auctor errorum. ma
lorūq̄ꝫ omniū machinator: vt qm̄ deus ho/
minem ad vitam vocat. ille contra vt ra/
piat ꝛ traducat ad mortem. Magna ē vis
hominis: magna rō: magnūꝫ sacr̄m. A quo
ſiquis non defecerit. nec fidē ſuā deuotio/
nēq̄ꝫ pdiderit. hic btūs: hic dēiq̄ꝫ vt breuit̄
finiā. filiꝰ deo fit: neceſſe eſt. Ille. Beatiſſi/
mus apl's Petrus adornus ꝟtutibus: ob
hoc a deo magno tm̄ eſt ſublimatus. ꝙ ipſi
cōmiſit regimentū totius reip. xp̄ane. Un̄
verba aſſumpa. Tu es petrus inqūt ꝛ ſup
ꝛc. In qbus verbis ad eius laudem. ꝛ con
ſolationem noſtram ſpūalem: tria myſteria
occurrunt contemplanda.

¶ Primūꝫ: dī oppoſitionis.
¶ Secundūꝫ. dī declarationis.
¶ Tertiūꝫ. dī conſeruationis.

Rimū dī ꝛc. Querit̄ curioſe a do/
p ctoribꝰ: Utrū Petrꝰ apl's ſit oībus
p̄mꝰ. ꝛ a xp̄o ſup ceteros apl'os ma
gis dilectꝰ: Ad hoc ſūt pl'es opioeſ. Pria
quorūdā. ꝙ Jo. euāg. pp priuil'ia ei ꝯceſſa.
Qr ꝟgo electꝰ. qr ppha. ꝛ pluſq̄ꝫ ppha. Qr
ille gladiꝰ doloris q mariā trāſfixit: ille p/
prius fecit in corde Jo. euang. Quia ma/
ter dei ē ei cōmendata. ¶ Alia opio. ꝙ fuit
Jo. bap. q inter natos mulierꝝ ꝛc. Qui a xp̄o
tātū cōmēdat̄. ¶ Alia opio. ꝙ ē Paulus
apl's. Qr in bulla papali a dextris tanq̄ꝫ di
gniori loco ponit̄. ¶ Alia opio ꝛ ē vltima.
ꝙ ē Petrus apl's. Cui dī. Tu es petrus: ꝛ
ſup hanc ꝛc. Ueniamus ad ſcđm.

Ecūdū p̄ncipale ꝛc. Scđꝫ oēs do/
s ctores. duplex ē familiaritas. Una
ē q̄ ē in familiaritatꝪ diſſione. Quo
ad hāc plꝰ dilexit Jo. euāg. qr pmiſit ipſū
dormire in ſinu ſuo. qđ fuit ſignum magne
amicitie. Alia ē i cōicatiōe donorꝝ. Quoad
hāc: plus dilexit petrum. cui donauit q̄tuor
dona. vel q̄tuor ꝫoeli. que nemini cōicauit.
¶ Primūꝫ. dī fidei confeſſio.
¶ Secundūꝫ. dī eccleſie gubernatio.
¶ Tertiūꝫ. dī peccati cōmiſſi deploratio.
¶ Quartūꝫ. dī miraculorum coruſcatio.
¶ Primū ꝛc. Sine q̄ nihil fit. p ſniaꝫ apl'i
ad Heb. xi. Sine fide ipoſſibile ē ꝛc. Que
qdē fides nō ſolū ē nccr̄ia in iteriori mēte
ſꝫ exteriori p vocē. Ad Ro. x. Corde credit̄
ad iuſtitiā: ore aūt ꝯfeſſio fit ad ſalutē. Et
Tho. 22. q. 3. Cū ꝯfeſſio fidei inquit. cadat
ſub preceptis affirmatiuis: que nō obligāt
ſemper: ſed p loco ꝛ tempore. Ideo p loco
ꝛ tempore. obligatur homo ad confeſſionē
huius. Hanc confeſſionem habuit Petrꝰ:
qr diuinitatem ꝛ humanitatem ſimul con/
feſſus eſt. Mat. 16. Uocauit chriſtus diſci/
pulos dī. Quem dicunt homines eſſe filium
hominis: Aliȷ̄ Heliam: propter zelum ve/
ritatis. Aliȷ̄ Jeremiam: propter patientiaꝫ
in aduerſis. Aliȷ̄ Joannem baptiſtam: pro
pter auſteritatem vite. Uos aūt quē me eē
dicitis: Quid de me o Jacobe. o Joānes.
o Bartholamee ſentis: Nemo preſumpſit
os aperire. Solus Petrus reſpōdēs dixit.
Tu es

Tu es christus filius dei viui. O tromba del paradiso. O triumpho del mundo. Ante christi resurrectionem apl'i christum magistrū vocabant. Jo.14. Uos vocatis me magister ꝛ domine: ſū etenim. Sed ſolus Petrus diuinitatē ꝓfeſſus eſt. Tu es christus filius dei viui. O ſagia aurea, ꝛ celebrāda ſentētia. Deh per charita tacia Entropio, Paulo orosio. Plinio, ꝛ Lucio floro. Taci Tito liuio. Plutarcho. Saluſtio cū Libio. Obmuteſca la facundia de Marco tullio cicerone cum Platone cū Lactantio: in cōparatione del parlar de Pietro, qui tali modo intonuit, ꝙ in ſtuporē poſuit angelicos ſpiritus. Tu es christus filius dei viui. Cui xp̄s. Beatus es ſymon barioña: qꝛ caro ꝛ ſanguis non reuelauit tibi: ſꝫ pater meus qui in celis eſt. Et ego tibi: qꝛ tu es petrus ꝛ ſuper hanc petram edificabo eccleſiā meam. Ad oſtendendam aūt firmitatem hui⁹ eccleſie. Sequitur. Porte inferi non preualebunt aduerſus eam. i. oīs poteſtas ſiue infernalis: ſiue temporalis. Que qdem fides figurata eſt per nauiculam petri. In naui ſunt qnqꝫ. Primo. 24. remi. 2°. lo legno. 3°. el temone. 4°. le vele. 5°. el parone. Moraliter. Nauis eſt fides petri que habꝫ 24. remiges. Ex vna parte. 12. prophetas. Ex alia parte. 12. apoſtolos: qui ſunt cōformes in ſententijs. vetus ꝛ nouū teſtamentum. 2°. lignum crucis ſuper quem xp̄s iacet: q hanc nauem rectam tenet. Hiero. Finis fidei mee xp̄s eſt. 3°. el timon. i. ſpiritus ſanctus qui ipſam gubernat. 4°. le vele. i. martyres: qui ſanguinem pro ipſa fuderūt. In prima eccl'ia: a tempore Petri vſqꝫ ad ſanctum Silueſtrum. 32. pape martyrio ſūt coronati. 5°. deus pater e el parone de naue q eam gubernat. vnde nō poteſt errare. Unde xp̄s orauit pro Petro ꝛ ipſa fide Luce. 22. Ego oraui pro te petre: vt non deficiat fides tua. O dignitas petri. q talem meruit interceſſorem. Et vt dicit Bona. in. 3°. di. 17. a. 2. Chriſtus ieſus ſemper fuit exauditus in oratiōibus ſuis. Unde pꝫ el primo ſoelo de petro. ¶ Secundus dicitur ꝛc. Qꝛ eccleſie cura eſt illi cōmiſſa. Tu es inqt petrus. Secdm Albert. xp̄s ſex habuit. Inter que habuit eccleſiam: quā ipſi petro commiſit, non alteri. Una dierum vocauit ipſum petrū dicens. Symon Joannis diligis me? Rndit. Dn̄e tu omnia noſti: tu ſcis qꝛ amo te. Iterum 2°. Symon Joānis diligis me? Tu ſcis inquit: qꝛ amo te. Iterum 3°. Symon Joānis diligis me? Paſce oues meas. Paſce verbo ꝛ exemplo. Quod ꝛ fecit: qꝛ pro ipſa eccleſia ſponſa: duo pertulit opprobria. Primum fuit deriſionis: qꝛ anthiochie fuit decaluatus. vt habent hiſtorie. Et hac eccleſia accepit honorem: quod ſuo paſtori factum eſt in contumeliam. Applica ſi placet de preſbyteris: qui comas ꝛc. Archiepiſcopus de florentia: precidebat omnes ꝛc. Secundum fuit ſuſpenſionis: quia in cruce verſis oculis in celum crucifixus eſt. Qd facere voluit triplici ratione. Prima: quia indignum ſe reputabat. Cum tali pena domi nus eius ꝛ magiſter eēt punitus. Secunda qꝛ xp̄s paſſus eſt ad mundū redimendum. ideo voluit ad mundum reſpicere. Ipſe āt patiebatur propter acquirendum celum. iō debuit ad celum reſpicere. Tertia ratio ad ſignificandū humani generis lapſū. Chriſtus enim ſemper rectus ſtetit ꝛ nunquam in peccatum cecidit. homo vero caput mētis in terram defixit: ꝛ contra deum recalcitrauit. Paſce oues meas inquit. In quibꝫ verbis: dignitas eccleſiaſtica patet: quomodo precedit ſecularem. Unde papa vt dicit Tho. ii° de regimine principum. dum coronat imperatorem: pede ſiniſtro coronat. in ſignum ſubiectionis. Clama contra eos: qui eccleſiam perſequuntur. qui tandē mala morte vitam finierūt. Ideo Dauid in pſ dicit. Thronus eius ſicut ſol: ſcilicet eccleſie: in cōſpectu meo. Et ſicut luna ꝛc. Uñ patet ſecundum. ¶ Tertius: dicitur peccati ꝯploratio. Quanta ſit hec prerogatiua oſtēdit Tho. p. 2. q. 109. ar. 10. Poſtq̄ aliquis ē in gratia poſitus ꝛ per gratiam dei iuſtificatus: neceſſe habet petere a deo donum perſeuerantie. vt ſcilicet cuſtodiatur a malo: vſque in finem. Nam multis datur gratia: quibus nō datur perſeuerare in gratia. Ille. Unde optimum donū homini conceſſum eſt: vt cognoſcat peccata ſua ꝛ illa defleat in preſenti: ne plangat ea in inferno. Quod Job. x. oſtendit. Dimitte me vt plangam paululum dolorem meū. Et Mat. 5. c. Beati qui lugēt: quoniā ꝛc. Et Aſculan⁹.

Conuien che alachrimar lalma conſenta
Al gliochi triſti per lincluſa dolia
Del iuſto pianto el iuſto ſe contenta ;
Unde petrus peccauit ſuper omnes :habu
it donum vt fleret. Mat.26. Et recordatus
eſt petrus verbi ieſu quod dixerat. Priuſq̄
gallus cantet ⁊c̄. Et egreſſus foras fleuit
amare. Canta in cantu paſſionis. Secun
dum Albertum fleuit tres lachrymas. Pri
mo amoris. Qui mori ſecum voluit. Luc.
22. Paratus ſum tecum in carcerem et in
mortem ire. Secundo doloris lachrymas.
Quia inquit euāgeliſta. Fleuit amare. La
chrymas tertio conſolationis. Cum audi
uit in camera a magdalena chriſtū eſſe re
ſuſcitatum: pre gaudio lachrymas non con
tinebat. Unde clemens de petro dicit. ꝙ ſu
darium portabat in ſinu ex conſuetudine
vt ſepiſſime oculos tergeret: ſic erat ꝓnus
ad lachrymas . eiuſq̄ facies erat aduſta.
Et tu cum petro anima cara plange: ſi vis
remiſſionem peccatorum. Quartum ʒoc
lum. dicitur ⁊c̄. Quia miraculis claruit.
Secundum Tho.22.q.178. Deus miracu
la fecit triplici de cauſa. Inter quas vna ē
propter ſanctitatis alicuius demonſtratio
nem, quem pro merito vite vult alijs pre
ponere. In exemplum ſue virtutis. Miracu
ra geſſit. Tria millia hominum conuertit i
die penthecoſtes ſua predicatione. Eneam
paralyticum curauit. Cornelium baptiza
uit. Tabitam ſuſcitauit. vxorem propriam
animauit ad martyrium dicens. Memen
to mei: coniunx mea. Umbra ſui corporis. i
firmos ſanauit. Unde chriſto aſſimilatur.
Chriſtus latronē ſua vmbra conuertit. Et
petrus vmbra ſua. īfirmos ſanabat. Unde
patet ſecundum.

Tertium principale dicitur ⁊c̄. Hi
ſtoria diei dicitur hic. Dum in hie
ruſalem eſſet quidā magus nomi
ne Symon: qui ſuis artibus magicis oſtē
debat populis magna facere. Petrus autē
hoc audiens: hieruſalem ingreſſus ipſum
confudit. Quod videns magus iratus ter
ribiliter omnes libros ſuos in mare proie
cit. atq̄ romā adijt. ſibiq̄ Neronē impera
torē in amicitiam copulauit. Petrus autē
hieruſalem deſerens. magum vſq̄ romam
inſequitur. In nocte ſequenti a chriſto viſi
tatur. vt non timeat: quia ſocium illi da
bit in predicationis officio. Die ſequenti
Paulus aduenit. Symon autem magus
gloriabatur in populo. ꝙ etiā mortuos ſu
ſcitaret. Iuuenis autem quidam mortuus
effertur. Dic quomodo ſuper hoc confuſus
eſt ⁊c̄. Alia die, gloriabatur ſe poſſe volare
in celum. Unde in aera arte magica depor
tatus eſt. Symon autem petrus precepit dę
monibus ipſum in nomine chriſti dimitte
rent. Qui dimittentes fractis ceruicibus ex
pirauit. Ex morte autem Symonis, petrus
in carcere ponitur. In nocte autem cōuer
tit milites cuſtodes. Et ductus p̄cibus fra
trum fugit. In porta autem que dicitur ſā
cta maria ad paſſus. Chriſto illi occurrēti
dixit petrus. Domine quo vadis? Uado
inquit romam iterum crucifigi. Intelligēs
autem de morte ſua hoc eſſe dictum: reuer
ſus eſt iterum in carcerem. A militibus an
tē captus: ipſe cū paulo ſimul ſūt morti ſen
tentiati. Paulus quia ciuis romanus erat.
capite punitus eſt. Petrus vero: quia forē
ſis. cruce ſuſpēditur: prout chriſtus dixerat
ei Jo. vlti. Sequere me. Ut ſic verificetur
verbum illud Sap.18. Simili pena: ſeruus
cum domino afflictus eſt. Poteris autem
videre quomodo petrus ⁊ paulus hodie
ab inuicem ſe ſepararunt. vnus ab altero.
volentes pergere ad martyrium. Que ſepa
ratio nō amoris ſed perſone fuit. Eccleſia.
Glorioſi principes terre: quomodo dilexe
runt ſe in vita ⁊c̄. In quibus verbis merito
inſurgit dubium in mente tua. vt video.
Quis apoſtolorum petri ⁊ pauli ſit maior?
Reſpondeo. ꝙ tripliciter loqui poſſumus.
Aut quoad conditionem apoſtolicā. Aut
quoad prelationem eccleſiaſticā. Aut quo
ad predicationem euangelicam. Si primo
modo: ſic ſunt equales: ſicut vnus ita aliꝰ eſt
apoſtolus chriſti. ꝙuis primo ſit petrus ele
ctus in apoſtolum. Unde deus tantū dedit
vni: quantum alteri. Quoad predicatōem
vero. petrus eſt maior q̄ paulus: quia pa
pa eſt maior: q̄ legatꝰ. Petrus fuit vniuer
ſalis chriſti vicarius. Cui dixit chriſtus. Tu
es petrus. Tu es ſymon, tu vocaberis ce
phas. quod grece dicitur maior ⁊ primus.
quia. ſ. fuit papa. Tertio modo paulus fuit
excellentior petro. in ardenti predicatione.

⁊ aliis apoſtolis: ideo per excellentiam ipſi us dicitur Ad Gal. 1°. Notum vobis facio euangelium. quod. ſ. excellentius ad ipſum pertinet. Inſuper qr a xpo vocatus ore proprio. Sed quoad meritũ in celo: ſũt pares. vt habet plene Grego. in. 1°. lib. dia. ad petrum. Meritum vtriuſq inquit. diſpar non eſt in celo.

¶ In feſto beatiſſimi Dominici pr̃is nr̃i.

MAgnus vocabitur: in regno celorũ. Matth. 5. ¶ Dal fiume di eloq̃ntia e pelago aureo. M. T. C. nullã maiorem victoriam: ⁊ ſingularem triũphum eẽ diffiniebat. excepto che lhomo occupato circa curas ⁊ bona tpalia huius noſtre ignobilis. vilis. ⁊ caduce vite mortaliſ. in tali modo diſponeret oẽs ſuas humanas operationes: açioche per ſua benemerita reportaret imarceſſibilem ⁊ incõtaminatam coronam in regno beatorum. Unde Lact. in. 1°. c. 9. Hercules quiob virtutem preclariſſimus quaſi africanus intẽ deos habet: nõne orbem terre quem peragraſſe ⁊ purgaſſe narratur: ſtupris. libidinibus. adulteriis inquinauit: Nec mirũ: quõ eſſet adulterio genitus Alcmene. Quid tãdem potuit in eo eſſe diuini. qui ſuis ipſe vitiis mancipatus: ⁊ mares ⁊ feminas cõtra omnes leges infamia. dedecore. flagitio affecit: Sed nec illa quidem que magna ⁊ mirabilia geſſit talia iudicanda ſunt. vt virtutibus diuinis tribuenda videantur. Quid enim tam magnificum ſi leonem aprumq ſuperauit. ſi aues ſagittis deiecit. ſi regium ſtabulum egeſſit. ſi virginem vicit. cingulũq detraxit. ſi equos feroces cum domino interemit: Omnia ſunt iſta fortis viri: hominis tamen. Illa enim que vicit. fragilia ⁊ mortalia fuerunt. Nulla eſt enim quod ait orator tanta vis que non ferro aut viribus debilitari frangiq poſſit. At animum vincere. iracundiam cohibere fortiſſimi eſt: que ille nec fecit vnquã: nec potuit. Hec qui faciat non modo eũ ſummis viris cõparo: ſʒ ſimillimũ deo iudico. Ille. Uulgariza ſic. Sereniſſimo imperatore Conſtãtino: dicit Lac. fra tute le celebre ⁊ admirande victorie. pugne ⁊ batalie: qual poſſit habere homo in preſenti militia. excellẽtiſſima poteſt vocari victoria ſuimet. Imperoche multi pncipes ⁊ ſignores mundi: hano ſotopoſto alor imperio ⁊ dñio multas nationes ⁊ populos: non hano impero ſubmeſſo li lore praui inclinatione imperio rationis: eſſendo dedici vitiis ⁊ peccatis. Hercules imaniſſimus ⁊ vitioſus princeps apud grecos. per ſuam ingentem ⁊ grandeʒ magnanimitatem: a popalis infra deos fuit connumeratus. Hic eſt qui dum eſſe picolinus in cuna ſtrangulauit duos ſerpentes. occidit leonem. vicit ydram. porcum erymanthium. vicit Acheloum. Antheum. Buſyridem. Diomedem regeʒ Thracie fecit comedere eq̊s ſuos. occidit Centaurum. ſuſtinuit celum deſcendit ad regnuʒ ſtigiũ. ⁊ vi traxit cerberum. ⁊ multas alias prouas. ſupra numerũ. 30. fecit. Alios vicit. ſe autem non: cum eſſet deditus obſcene libidini ⁊ carni. At animũ vincere. dicit Lact. ⁊c̃. Unde Sen. Nulla ẽ maior victoria: q̃ ſeipſũ vincere. Sedʒ Egydiuʒ. triplici de cauſa ḡs dictus ẽ magnus.

Quidam a pugna. Dominicus vicit hoſtes. vicit ſe. ⁊c̃. Secundo a ſcientia. Dominicus: dicitur doctor. Eccleſie. O lumen eccleſie ⁊c̃. Tertio a ſanctitate. Dominicus ſanctus. in vtero matris ſanctificatus. Magiſter Reginaldus dicit de eo. Hic eſt in quo Adam non peccauit. Et merito dictus eſt dominicus: quia vt dicitur. 4. Meta. Et Inſti. de donatiõibus. §. Eſt ⁊ aliud. Et. xii. q. 1. c. Clericus. Et extra de preben. c. Cum ſecundum. Nomina imponuntur ſm proprietates rerum. Dicitur Dominicus: quaſi totus domini. Uel Dominicus: quaſi cuſtos domini. Uel Dominicus: quaſi a domino cuſtoditus. Ideo merito iure de eo dicitur. Magnus vocabit ⁊c̃. In pñti ſmone intendo predicare de. 7. prerogatiuis quibus piiſſimus Deus decorauit. b. Dominicum. Et quia vt habent Theologi. 7. ſunt virtutes quibus aĩa tanq̃ per gradus vnius ſcale celũ aſcendit: per quos. b. Dñicus ⁊ ipſe aſcendit. put eccleſia canit. Scala celo prominens ⁊c̃. Ideo dicamus. Magnus vocabitur ⁊c̃.

¶ Primo. in virtute charitatis.
¶ Secundo. in virtute fidei.
¶ Tertio. in virtute ſpei.
¶ Quarto. in virtute iuſtitie.
¶ Quinto. in virtute temperantie.
¶ Sexto. in virtute fortitudinis.
¶ Septimo. in virtute prudentie.

P Rima prerogatiua di ꝛc. Pro de/
claratione. Notanda eſt ſententia
Aug. in ſermone de. 5. panibus. Et
ponitur de conſe. di. i. c. Qui vult. §. Sigs
habuerit charitatem tantaꝫ vt paratus ſit
pro fratribus mori: perfecta eſt in eo chari
tas. Ille. Super quo Th. 22. q. 23. ar. i. Et
phs. 8. Eth. c. 4. Et Cicero de amicitia. Quod
tres ſunt ſpẽs amicorum. Quidam pro
bono vtili: qui durant ſolum tempore pro/
ſperitatis. De quibus Eccleſiaſtici. 6. Eſt
amicus ſm tempus. Idem. Eſt amicus et
ſocius menſe. De quibus Ouidius libro
Triſtium.

Dum fueris felix multos numerabis amicos
Tempora ſi fuerint nubila: ſolus eris.

Et Aſculanus li. 2. c. 9.

O quanti amici. o quanti parenti.
Se vede lhomo: nel felice ſtato.
Non reſpirando gli contrarij venti.
Dura lamore: finche dura il fructo.

Et Ambro. Facilis vox ꝛ cõmunis. tuus
ſum totus: ſed paucorum effectus. Talis
non eſt bona amicitia. Quia vt habet philo/
ſophus. 9. Eth. Amici exiſtentes propter bo
num vtile ꝛ delectabile. ijs ceſſantibus: ceſ
ſat amicitia. Hoc amore multi deum dili/
gunt: duꝫ habent temporalia ab eo. Que
dilectio mercenaria dici poteſt. De tali di/
lectione dicit Sene. deridendo eam. Mel
muſce ſequuntur. formice frumentuꝫ. cada
uera lupi. Secundo quidam ſunt amici
pro bono delectabili ꝛ ihoneſto: vt luxurioſi
ꝛ carnales. Tali amore adamauit Dd Ber
ſabee. Targnius Lucretiam. Paris Hele
nam. Iaſon Medeam. Romulus Floraꝫ.
Hercules Dyanirã. Et. M. Antoni9 Cleo
patram. O pater: ele bon gouene. dicit mu/
lier. Nunquã aliquod malum vidi in eo.
Ben vederemo: quando ſe ſgonfara el bi/
garolo. Ideo Tul. de amicitia. Hoc vnuꝫ
ſentio: niſi in bonis amicitiam eſſe nõ poſ/
ſe. Tertio. Quidaꝫ ſunt amici pro bono
honeſto: ꝛ iſte eſt verus amor: q fundatur
in virtute. De quo phus. 5. Eth. Perfecta
amicitia eſt: que eſt propter virtutem. Et
Eccleſiaſtici. 25. Beatus qui inuenit ami/
cum fidum: quia amico fideli nulla eſt compa
ratio. Conditio huius amoris. eſt quod nõ ſo/
lum pro amico temporali ponat tempora/
lia: iuxta illud Eccleſiaſtici. 29. Propter
amicum perde pecuniam. Sed etiam po/
nat vitam corpoream: qua nihil cari9. Io.
15. Maiorem charitatem nemo habet ꝛc.
Quia Iob. 1°. Pellem pro pelle ꝛ cuncta que
habet homo: dabit pro anima ſua. In qua
amicitia fuerũt illi duo Romani Amon ꝛ
ꝛ Phithius. De quibus Cicero li°. de ami
citia dicit. Qui adeo ſe amarunt: vt vnus
pro altero mortẽ vellet ſubire. Qui ergo
habuerit tantam charitatem ꝛc. Hac cha/
ritate fuit decoratus Patriarcha Domini
cus qui paratus fuit pro fratribus mori. ſi
cut canit Eccleſia. Sitiebat ſeruus chriſti
martyrium: ſicut ſitit ceruus ad aque fluui
um. Legitur de eo quod multo tempore barbã
nutriuit. ꝛ aliam loco ſui fratribus perfece
rat. intendens ire predicare ſarracenis: ꝛ i/
fidelibus pro fide. Sed diuina prouidẽtia
aliter diſpoſuit. vnde ipſe remanſit. Prete
rea quedam vidua. dum lamentaret apud
patrem. s. de filio vnico capto a ſarracenis
ꝛ poſtularent ab eo ſubſidium. Argentum
inquit ꝛ aurum non eſt mihi: ſed ecce offe/
ro me pro redemptione filij tui. O charita
immenſa. Voluit ſeruare illud. i. Io. 3. Non
diligamus verbo neqꝫ lingua; ſed ꝛc. Un/
de precibus ſancti: filius fuit libertati da/
tus Preterea. Cum eſſet iuuenis ꝛ ſtude
ret Palẽtie i artibus liberalib9. ꝛ cerneret
in vrbe eſſe grandem penuriam. motus pie
tate pauperum vendidit omnes libros ꝛ
ſuppellectilem. ꝛ dedit pauperibus. Unde
poterat dicere illud Iob. 31. Ab infantia cre
uit mecum miſeratio. ꝛ de vtero egreſſa eſt
mecum. Hac charitate victus ꝛ munitus:
omni die dabat ſibi tres diſciplinas durã.
Unam pro ſe. Aliam pro peccatorib9. Ter
tiam pro animabus purgatorij. Pro hac
charitate diſcurrebat per villas. caſtella. pre
dicans verbum dei. Et dum appropinqua
ret terre plorabat peccata que ibi fiebant.
Sequens exemplum illud Luc. 19. Uidens ie
ſus ciuitateꝫ

ſus ciuitatem fleuit ſuper illaʒ. Preterea
de nouitio qui a conuentu receſſit: quomo
do cum lachrymis impetrauit eum a virgi
ne. Cum ſemel eſſet rome ⁊ predicaret corã
Innocentio et cetu Cardinalium. miran-
da ⁊ inaudita: papa in ſtuporem verſus in-
terrogauit vbi iſta didicerat. Ille. Beatiſſi
me pater in libello paruo charitatis. Ma
gnus ergo.

Ecũda prerogatiua qua fuit Ma
s gnus dicit̃ Fidei. Scd̃m Th.2.2.
q.178.ar.1. Uirtuti fidei attribuit̃
operatio miraculorum: Iuxta illud Luc.
17. Si habueritis fidem ſicut granum ſy-
napis: diceretis huic arbori eradicare. ⁊ obe-
diet vobis. Ad propoſitum. Hanc habuit.
quia innſitata miracula fecit. Cum eẽt Pe
ruſij. 60. peregrinos obrutos in illo lacu ſu
ſcitauit. Preterea miracl'a fecit in pane.
In vino. In aqua. Primo in pane. Quia
Bononie. 16. fratres ſaciauit in menſa de
pane multiplicato in manibus ſuis. Et ro
me in ſancto Sixto. 24. fratres ſaciauit de
pane aſportato manu angelorũ. Prete
rea veniens in italiam cum fratre Ioanne
conuerſo: inter alpes lombardie cepit ſoci
us deficere fame: adeo q̃ ire nõ poterat. O
pater fame deficio. Cui ille ſpũ prophetico
plenus. Uade ait ad talem locum: ⁊ quic-
quid inueneris tolle. Qui iens inuenit opti
mum panem inuolutum mappa alba porta
tum a celo precib⁹ ſancti: qui ſaciatus: aliã
partem ibi reliquit. Preterea de vino ro
me in ſancto Sixto. Dũ caneparius que
reretur publice in menſa Pater non eſt de
vino in vegete. Cito reſpondit. Cito vadas
ad vas illud. ⁊ dic ei hec verba. Dominic⁹
ieſu xp̃i ſeruus. cõminatorijũ vino. Dic bis
litterali ſermone. Statim tale vinum exijt
de vegete. q̃ nunq̃ fratres tale vinuʒ bibe
rant illius bonitatis. Preterea in aqua
fecit miraculum Cremone in conuentu ſã
cti Franciſci. Dum eſſet ibi aqua turbida
⁊ amara qua fratres infirmabantur. coraʒ
Franciſco fuſis precibus aquam illam cla
rificauit ⁊ dulcorauit. qua aqua ſanantur
infirmi vſq̃ hodie.

Ertia prerogatiua ⁊c. Habuit eniʒ
t maximam ſpeʒ in deo ſuo: vltra q̃
dici poteſt. Quod oſtenditur mult̃
exemplis ſed omiſſis alijs. vnico exemplo
oſtẽditur. Cũ quidã prior Ciſtercienſis mu
tuo loqueretur cum eo. interloquẽdũ ꝓtu-
lit ſanctus pater noſter iſtd̃ verbum mira-
bile. Qd̃ omnia que a deo patebit: ad libi
tum impetrabat. Cui prior. Sic ſi eſt. impe
tra conuerſionem magiſtri Conradi Teu
tonici viri docti. quem fratres valde affe-
ctant. Rem inquit difficilem flagitaſti. Un
de per totam noctem orationi inſiſtens. In
mane dum cantaretur Iam lucis orto ſi-
dere. affuit ille doctor cum magna comiti-
ua: in medio chori ſe proſternens. Miſeri-
cordiam inquit peto o Pater. Unde cum
pluribus diſcipulis habituʒ ſuſcepit. Quo
facto. ita vox inſonuit omnibus Bononiẽ
ſibus. q̃ plures relictis bonis paternis ad
ipſum confluebant. Seruus autem non in-
gratus: vt apis argumentoſa cepit legere
publice in ſãcto Petro quatuor libros. Pri
mo ſuper Mat. ⁊ ipſum poſtillauit. Super
epl'as canonicas. Super ps̃. Et ſup Apoc.
Audiens aũt Innocẽtius papa famaʒ hu
ius viri: illo accerſito fecit magiſtrum ſacri
Palacij cũ omnibus pertinẽtijs ⁊ gratijs.
Q dignitas ſingul'r ordini conceſſa. Quo
facto ad pedes pontificis ⁊ cardinalium le
git publice epl'as Pauli ⁊ eas cõmentatus
eſt. In quo tempore dum maxima heresis
pullularet in ꝑtibus Toloſanis miſit ipm
cum. 12. abbatibus ciſtercienſibus. ⁊ pluri-
bus fratribus ipſe Innocẽtius: pro exeq̃n
dis negocijs fidei. In quo tempore Domi-
nicus cepit ordinem ſuum uel. 1192. Sʒ cõ-
firmatio adhuc non erat cum effectu: que
fuit uel. 1225. Duʒ eſſet ibi: ſũmus pontifex
ordinans quedam in partibus Toloſanis
agenda. ⁊ deliberans ſcribere ſuper ijs. b.
Dñico: vidit in viſione eccleſiã minantẽ rui
nam magnã. ⁊ b. Dominicũ humeris eam
ſuſtentantẽ. Accerſito igitur notario dixit
ei. Scribe ſic fratri Dominico ⁊ cũ eo pre-
dicatibus in partibus Toloſanis. Deinde
dixit. Scribe ſic. Fratri Dñico ⁊ ſocijs cum
eo predicantibus. Tertio dixit. Non. nõ. ſʒ
ſcribe ſic. Magiſtro Dñico ⁊ fratrib⁹ predi
catorib⁹. Sic eni iubet Dñs. Unde quod
a pap̃ Innocẽtio petierat: eo defũcto a ſuc
ceſſore ſuo Honorio impetrauit confirma-
tionẽ. ſ. ſui ordinis qui diceret̃ fratruʒ pre-

dicatorum. Qui ordo dr̃ primus inter men
dicantes vt expreſſe habetur in Glo. in. c.
Quia ex eo. lib°. 6°. Et in. c. Quorũdam.
De electione. li. 6. Et in. c. Cum ex eo. De
exceſſibus prelatoꝝ. Et de priuilegÿs. c. In
ÿs. Et in Clemẽ. Dudum. De ſepulturis.
Magna ⁊c̃.

q Uarta prerogatiua ⁊c̃. In. 7. Pol.
Sine quatuor ꝟtutibus: non dr̃ ꝗs
btũs. B. Dñicus habuit primã pre
rogatiuam iuſtitie que eſt reddere vni-
cuiqꝫ quod ſuum eſt: vt patet Inſti. De iu
ſtitia ⁊ iure. l. Juſtitia. Et. ff. eo. l. Juſtitia.
Et. 12. q. 2. c. Cum deuotiſſimam. Sũmuz in
rebus bonum. eſt iuſtitiam colere: ⁊ ſua vni
cuiqꝫ iura ſeruare. Que clamat vnicuiqꝫ
reddere quod ſuum eſt. Cum habeat in ſe
tria officia.
¶ Primuz malis reddit ſupplicia.
¶ Secundũ indigẽtibus preſtat ſubſidia.
¶ Tertium ſibiipſi parat remedia.
Primuz ⁊c̃. Augu. 4. de Ci. c. 4°. Remota
deniqꝫ iuſtitia: quid aliud ſunt regna: niſi
aperta latrocinia: O quot mala fiunt: ff.
ad. l. aquiliam. l. Ita vulneratus. Delicta
non debent remanere impunita. Quia. C.
de penis. l. Siquis. Impunitas delicti: in-
uitat homines ad malignandum. Et di. 50.
c. Siquis. Que eſt iſta iuſtitie inimica bo-
nitas: palpare criminoſos. ⁊ vulnera eorũ
incurata ſeruare: Clama contra dominos
temporales. Punire malos bonum eſt. Un-
de Sen̄. ad Luc. Bonis nocet: qui malis
parcit. Hanc habuit Dominicus. Qđ patꝫ
exemplo illius cõuerſi. qui recepit a mulie-
re quẽdam pannum lineuꝫ ſine ſui licẽtia:
quem grauiter diſciplinauit. Rogatus a
fratribus deſiſteret. Reſpondit. Uult deꝰ de
licta puniri. Secũdum bonum eſt ⁊c̃. Au
gu. Perfectio chriſtiane religiõis. in pieta-
te conſiſtit. De qua Ouidius li° de ponto.
Regia crede mihi res ẽ ſuccurrere lapſis.
Plato in Timeo. Bonos viros: cõmodos
eſſe decet. Et Juuenalis Saty. 8. Miſere-
re inopuꝫ. Beatus Dominicus fuit multuꝫ
pius erga pauperes. qui voluit fieri elemo-
ſinas ad portas. Patet exemplo illius: in
pnctꝰ. s. Sabine: cui dedit cappaꝫ. 3° ſibi
ipſi ⁊c̃. Qđ maxime fit per orationeꝫ. Uita
huius patris fuit in oratione. Quia reppe
rit plures modos orandi. Nam aliquãdo
orabat inclinatus: vbi referebat chriſtum
de celo ad terram deſcendiſſe. in vteruꝫ vir
ginis. Aliquando in terra proſtratus: rep-
ſentabat orationem quaꝫ chriſtus fecit ad
columnam. Aliquando manus tenebat in
cruce. repreſentans orationem chriſti pen-
dentis in cruce. Aliquando manibus leua
tis in aere: repſentabat ꝙ chriſtus eleuaꝭ
manibus ferebatur in celum. Unde in legẽ
da dr̃ de eo. Clauſtruꝫ ⁊ altaria lachrymis
conſecrabat.

q Uinta prerogatiua ⁊c̃. Que nihil
aliud eſt ſm̄ Alber. in li°. 5. Cõpen
dÿ. c. 35. niſi quedam virtus q̃ mo-
deratur omnes paſſiones freno rõnis. De
qua Apoſ. Eph. 5. Modeſtia veſtra no. ⁊c̃.
Dominicus fuit admodũ tempatus in om-
bus modis: ꝓ clauſtrali plĩn neceſſarÿs.
Scđm Ber. in ſermone ad monachos. Ue
rus religioſus. debꝫ eẽ temperatus quoad
5. In quibus fuit plene. b. Dñicus. Prio
quoad potũ. Qr Eccleſiaſtici. 31. Nullum ẽ
ibi ſecretum: vbi regnat ebrietas. Et aplŝ
Eph. 5. Nolite iebriari vino: in quo ẽ luxu-
ria. Quoad hoc Dñicus fuit pcus. Qr per
x. annos ſtetit ſine vino. Coactus tandem
ab epõ Oxomenſi: vt biberet: ita tempera-
tum ſumebat ꝙ ſaporẽ non habebat. Se
cundo quoad cibum. Prouer. 29. Qui de-
licate nutrit ſeruum ſuũ: poſtea ſentiet eũ
contumacem. Non credo homini bene pa-
ſto. eſſe ſaltem ſine malis cogitatibꝰ. Qr di
cit Bergomas. Per la boca ſe ſcalda el for
no. Dominicus fuit temperatus. Nam dr̃
de eo. ꝙ in Toloſa. in quadrageſima ieiu-
nauit in pane ⁊ aqua. In ſequenti. 40. in
Carcaſona fecit ſimiliter. De quo ieiunio
dicit Hironymus. Panis ⁊ aque ieiuniuꝫ
inter cetera xp̄iani ieiunia. arctiſſimum eſſe
ſcias. Preterea carnes non comedit. A q-
bus ſe abſtinent. 14. religiões antique. Et
24. phi. Unde Xenocrates tria precepta
dedit diſcipulis ſuis. Uenerãdos deos. Ho
norãdos parentes. Carnibus non vtẽduꝫ.
Ideo Grego. in moral. Ubi carnes come-
duntur: modica penitentia eſt. Et phs. p°.
Polit. Bonum eſt corpus regi ab anima.
Tertio

Tertio temperatus quantum ad indu-
menta. Cum ſit mortuus mundo. Ideo Au
gu. in regula. Nõ ſit notabilis habitus veſter:
Contra pompoſos religioſos. Unde Hiero
nymus. Sordide veſtes: munde mentis in
dicia ſunt. Dominicus fuit temperatus.
Quia viliſſimas veſtes ferebat: vt patz vi
denti eas in ꝯuentu nr̃o Bononie. Quar
to quantum ad dormitionem. Quia omni
nocte ſurgebat ad mat. ꝛ ſuper ſtramenta
dormiebat. ꝛ in eccleſia ſuper bradellas.
Quinto parcus quantum ad locutionē.
Scd̃m Alber. propter duas cauſas homo
debet eſſe taciturnus. Primo: q2 lingua ē
occaſio mali. Prouer. x. In multiloquio nõ
ꝛc. Xenocrates phs: cum inter multos ta
ceret: interrogatus quare hoc faceret. Reſ
pondit. q2 locutum me eſſe aliquando peni
tuit: tacuiſſe autem nunq̃. Secundo quia
ſignum eſt ſtultitie. Eccleſiaſtici. x. Stultus
verba multiplicat. Solon philoſophus: cū
alijs loquentibus taceret. rogatus vtrum
taceret propter inopiam verborum: aut q2
ſtultus eſſet. Reſpondit. Nullus ſtultus ta
cere poteſt. Ideo quantum ad hoc Domini
cus fuit parcus. q2 in arduo ſilentio ſe ſer
uauit. Unde Magnus ꝛc.

Exta prerogatiua ꝛc. Scd̃z Alber
s tum. Officium fortitudinis eſt ag
gredi ardua ꝛ aduerſa equanimi
ter ferre. Quod eſt ſūme neceſſarium hõis
dei. Cum perfectio vite chriſtiane ſit ſemꝑ
bona agere: ꝛ mali pati. Et in his homo de
bet ſemper eſſe fortis: vt patet ꝑ Inſ. l. In
ter ſtipulantem. §. Sacramenta. ff. de ver
borum obligationibus. Aduerſa fortūa nõ
eſt deſperandū. Dominicus hanc habuit.
Quia ab hereticis multa paſſus eſt. Sed
in omnibus conſtans fuit. Una die cum ꝑ
tranſiret loca. in quibus parate erant ſibi i
ſidie: interpidus canere cepit Salue regi
na ꝛc. Preterea. Alia vice dum quandam
ſiluam tranſiret. vbi erant heretici: cum ſo
cijs canere cepit Aue maris ſtella. Prete
rea. Rogat⁹ quare plus morabatur in To
loſa. q̃ in Carcaſona: vbi erat ſic hn̄ viſus
Reſpondit. Q2 ibi plus pſequebat̃. Pre
terea Toloſe per edictum publicum factuz
eſt vt nihil cibi ferretur fratribus. Qui ſic
ſteterunt per annum: in quo ſanctus dei eos
moroſe ad patientiam animabat.

Eptima prerogatiua ꝛc. Fuit enī
s prudēs. De eius prudentia. Eccl'ia
canit in miſſa. Fidelis ſeruus ꝛ pru
dēs quē ꝛc. Qd̃ pꝫ. Q2 poſuit oia media ꝑ
ueniēdi ad paradiſuz i ſuo ordie. Ordinauit
ſtudia. De quibus Sen. ad Luc. Scio nemi
nem bn̄ viuere poſſe: ſine ſtudio ſapiētie.
Ordinauit ieiunia. Ordinauit ardua ſilē
tia. Et qd vltra: habitū a Maria ſuſcepit
Legit̃ enim in Cronica ordinis. Qd̃ fuit q
dā magr̃ Reginaldus ſcia ꝛ virtute ꝑdit⁹.
q in iure canonico. v. annis legerat Pariſi
us. Hic romam veniens: cuidā Cardinali
cor ſuū aperuit ſe velle per mūdū diſcurre
re. vana relinq̃re. ꝛ xp̃m in paupertate ꝑdica
re: ſed mediū ignorabat. Reſpōdit ille. No
uus ordo predicatoꝝ nunc orit̃ q̄ hʒ qd̃
deſideras. ꝛ officiū predicatiōis ꝛ pauper
tatem volūtariā ꝓfitet̃. Et magr̃ hui⁹ or
dinis in hac vrbe ꝑdicat. ordini inſiſtit. Ipſo
aūt iuēto: volūtatem ſuā ei aperuit. ꝛ ingreſ
ſū ipſius ordinis deliberauit. Sed mox in
firmat̃. ꝛ a medicis ꝓ mortuo relinquit̃. Du
ctus aūt ꝑ totā noctē: oroni ſe dedit. Et ꝑ
ſeuerāte in oione. virgo cum ab⁹ puellis ſo
ciata. ꝑdicto magr̃o Regialdo vigilāti ap
paruit. Pete inqt a me qcqd vis: ꝛ dabo tibi.
Deliberanti qd peteret: vna ex domicellis
ſuaſit vt nihil peteret. ſed regine celi ſe cō
mitteret: qd̃ ꝛ fecit. Tūc illa habituz ordis ei
oſtēdit: di. Ecce: hic ē habitus tuus ꝛ tui ordi
nis ꝛ ptinuo diſpuit: ſanio ipſo ſcō. Mane
veniēs. b. Dñicus: ei oia q̄ viderat intimauit
ꝛ habitū quē ibi virgo reliqrat: tradit. b. Dñico
Qui ſe ꝛ magrꝫ Reginaldū ꝛ fratres ſuos
induit. Nam antea veſtiebātur vt veſtiun
tur canonici regulares cum camiſia. Quia
tunc temporis ſub epiſcopo viuebant in cō
muni canonici ſeculares. ſicut nunc religio
ſi. Que omnia fuere anno. M. cc. ix. Un
de nulla religio gloriari poteſt habitum ſu
um ſe habuiſſe a virgine: preter hanc. O cū
q̃ta reuerentia dʒ portari. Nec vacat my°
mag°. Cappa nigra: ſigt mortificationē car
nis. ſ. vt de eis dicat̃ illd Col. iij. Mortui eſtꝭ
ꝛ vita veſtra abſcōdita ē cū xp̃o. Tuni
ca alba: puritatē mētis: quā debēt habere

predicatores:ſi videre deum cupiunt:iuxta
illud Mat.5.Beati mūdo corde ⁊c̄. Sca-
pulare:obedientiam:que eſt iugum chriſti.
De quo Mat.xi.Tollite iuguȝ ⁊c̄. Zona:
caſtitatē:qua pollere debent. Calciamen
ta:imitationeȝ ſanctoꝝ exemploꝝ.Eph.6.
Calciati pedes in preparationē euangelij.
Hec eſt illa religio que i veteri teſtamento
figurata Zach.6.vbi propheta dicit.Ec-
ce quattuor quadrige egredientes de me-
dio duorum montiuȝ.In quadriga prima
equi rufi.i.minores. In quadriga ſecun-
da equi nigri.i.Heremitani.In quadriga
tertia equi albi.i.Carmelite.In quadriga
quarta equi varij ⁊ fortes:⁊ querebant ire
⁊ diſcurrere per oēm terrā.Ibi. Quod itel
ligitur de predicatoribꝰ ꝓut Alexāder pa-
pe quartus declarauit di.Hi ſunt viri pro-
bati in lege domini.fratres ordini diui Do
minici. Efficaces quidem in opere atqȝ po
tentes in ſermone.Qui vbiqȝ per totū mū-
dum ipſorum ora intonant velut tube:⁊ in
omnem terram exiuit ſonus predicationis
eorum.Et vſqȝ ad fines orbis terre ſua ſa
lutifera verba ſonant. Ille.Et Pius papa
Illuſtri Maumeto ſcribens de religioni-
bus dicit. Vera ⁊ catholica eſt lex chriſtia-
na:que diuinis ē magnificata oraculis.Et
infra.Dominicꝰ in extremis horis hiſpanie
natus:quaſi veſper emicuit.qui nouū viuē
di modum ſuis auditoribus tradidit.Et ꝑ
dicatorum inſtituta regula:vniuerſum illu
ſtrauit orbem. Ille. Vbi nota.ꝙ quattuor
ſunt regule religionum. Prima fuit Baſilij
ſub qua militant monaci oriētales.ſeu gre
ci.Et fratres hermenij: vulgo dicti:que re-
gula eſt ſatis dubioſa.Secūda fuit Augu
ſtini:ſub qua militant Canonici regulares.
Predicatores.Heremitani.Seruite. Sco-
petini.Hieroſolimitani.s.Ioannis.Ordo
.s.Brigide.⁊ plures alij.Tertia eſt Bñdi-
cti:ſub qua militant multi ordines:vt mo-
naci nigri.De quibus De ſtatu monacho-
rum.c.Ne in agro. Qui cum eſſent relaxa-
ti.reformati ſunt in ſpeciali Congregatio-
ne.que dicitur.s.Iuſtine. Militant etiam
Ciſtercienſes.quos Bernar.dilatauit mira
biliter. Gauenadunenſes:inſtituti per bea
tum Romaldum ordinis vallis vmbroſe.
Ordo montis oliuarum. Ordo montis
phani.Ordo celeſtini.oēs ſub regula Be-
nedicti.Quarta regula eſt Frāciſci:vt po
nitur in Clemen.Exiui de paradiſo.De ꝟ-
borum ſignificatōe.Sed dicis o pr̄:vbi vos
habetis regulam ſicut iſti: Reſpondeo.q2
vltra regulam Auguſtini:eſt ſecunda regu
lam.que dicitur Conſtitutiones:vt pȝ hic ꝑ
papā.Et predicatoruȝ inſtituta regula.Si
cut Cartuſieñ.qui nullam acceptant regu
lam:preter Cōſtitutiones ſuas:que regula
appellatur.Nec oportet dicere.Iſta regu-
la non ponitur in iure:ſicut Franciſci ⁊ Be
nedicti.Cui reſpōdeo.ꝙ ⁊ pylatus ponitur
in ſymbolo.⁊ herodes in euangelio.tamen
ſunt damnati.Loca ſancta dicit Hierony-
mus.non faciunt hominem ſanctum.Ben
ſta padre ⁊c̄.Que regula non eſt al raſtel-
lo.como li ſalcicia ta cata.Sed ſuper firmā
petram.Petra permanens:nunqȝ habuit
hereſes.Hic patriarcha ſocium indiuiduū
ſanctū Franciſcum habere voluit in vinea
domini ſabaoth.pro corroboratione eccle-
ſie.Legitur enim in Cronica ordinis:ꝙ an
no domini.M.cc.xi.magna guerra fuit in
ter Genuēſes ⁊ Piſanos per mare. Et tūc
vrbs hieruſalem erat militū.s.Io.Rodij.
Qui ex triumpho ibant induti pannis au-
reis.Sed perdito ſepulchro chriſti:induun
tur de nigro.Tunc temporis aſſidiata fuit
ab infidelibus.Tunc papa Innocētius fe
cit concilium generale dictum lateranenſe
in quo fuere prelati numero.M.quingēti.
Concluſum fuit ꝙ fieret pax inter Genuē.
⁊ Piſa. Et fuerunt miſſi vnus poſt alium.
circa legatos.30.Nec aliqs eorum vnquaȝ
reuerſus eſt.nec propter deum.nec propter
ſepulchrum.Tandem Innocentius ſemo
uit in perſona:vt iret pro pace fienda.⁊ in-
firmatus peruſij:mortuus eſt.Cui ſucceſſit
papa Honorius:⁊ voluit ꝙ vnuſquiſqȝ ve
niret ad dādū ei obediētiam.Et hoc mō ꝑ
dita eſt vrbs hieruſalem.Et tunc anno do
mini.M.cc.16.apparuit chriſtus i aere to
tus furibundus cum tribus lanceis contra
tria peccata.ſuperbie.luxurie.auaritie.Vir
go autem maria genibus flexis ad pedes
chriſti prouoluta.Parce peccatoribus.q2
dabo tibi duos ſeruos meos Dominicum
⁊ Franciſcum.qui mundū conuertent ad
te.Quod ⁊ factum eſt.Quia ij duo ordies

ſunt duo candelabra in mundo. Quod be
ne innuit ⁊ Dañ. xi. paradiſi.

La prouidentia che gouerna el mundo
Con quel conſeglio col qual ogni aſpecto
Creato e vinto prima che vada al ſondo.
Pero candaſſi ver el ſuo dilecto
Laſpoſa di coluy che adalto grida
Diſpoſa ley col ſangue benedetto.
In ſe ſicura ⁊ ancho in luy piu ſida.
Duo principio ordino in ſo fauore
Che quinci ⁊ qndi gli ſuſſer per guida.
Lun fu tuto ſeraphico in ardore:
Laltro per ſapientia in terra fue
Di cherubina luce vn ſplendore.

Poſtea ſe couertit Poeta ad Dominicu͂: ſermone particulari di.

Penſa ormay qual fu coluy che degno
Collega fu a mantener la barca
Di pietro in alto mar per drito ſegno
Et queſto fue el noſtro patriarcha.
Perche quel ſegne luy como comanda
Diſcerner poy: che bona merce carga.

Conductus autem Bononie: poſt conuerſionem multorum peccatorum morti vicinus. Conuocatis. xij. fratribus ad ſe: teſtamentum fecit di. Hec ſunt que vobis iure hereditario tanq̄ filijs poſſidenda relinq̊. Charitatem habete. De qua Augu. Sola. dilectio diſcernit iter filios regni ⁊ diaboli. Humilitatem ſeruate. De qua Mat. xi. Diſcite a me ⁊c̄. Paupertatē voluntariaz poſſidete. De q̄ Mat. 5. Bti pauperes ⁊c̄. His dictis. ⁊ fratribus oſculatis. lugentibuſq̄ de ſuo receſſu. conſulatus eſt di. Gaudete viſcera mea q: ad patrem vado. ⁊ pro vobis ⁊ ordine meo orabo. Et quod promiſit non fefellit. Nam in breui poſt ſuū obitū. creuit ordo mirabiliter. tam in numero fratrum q̄ in ſcientia. Sumptis omnibus eccleſie ſacramentis. tum audita eſt vox. Veni ad gaudia vite: veni dilecte mi. Et ſic fratribus vale fecit: ductus ad illam patriam ſupernam. In verbo. Veni. fiat prattica. Veni gubernator eccl'ie. Veni tuba paradiſi. Veni ſplendor tenebroſi mundi. Veni del triūphāte veſillo dela croce indefeſſo milite. Beatus autem Gualla tunc epiſcopus Brixieñ. qui aliquando fuerat ibi p̄or. vidit in viſione ſcalam: quam chriſtus ex vna parte: ⁊ mater ex alia: tenebant aſcēdēti Dñico. Que ſcala hēbat. 7. gradus. ſ. Charitatem. fidem. ſpem. iuſtitiam. temperantiam. fortitudinem. prudentiam. Et interrogantibus fratribus quare ſic fleret amariſſime. Reſpondit. Quia vna columna cecidit eccleſie. ſ. Pater noſter Dominicus: mortuus eſt. Magnus ergo ⁊c̄.

¶ In feſto diui Thome aquinatis: doctoris ex imī.

MAgnus vocabitur: in regno celorum. Mat. 5. ¶ Lanima pellegrina ad imaginem ⁊ ſimilanzam ſūmi factoris creata: pro tanto e adimandata grande. excelſa. ⁊ alta in triumphanti patria paradiſi: quanto ſe inuenit eſſe veſtitam ⁊ adornam virtutibus ⁊ bonis moribus in preſenti vita. Hieronymus ad Celantiam. Nobilitas ſūma eſt apud deum: clarum eſſe virtutibus. Nam ille apud deuz preeſt potior: nō quē nobilitas generis. ſed quem deuotio fidei ⁊ vita ſancta cōmendat. Et. C. Flamine⁹. in oratiōe contra. P. Cor. Scipionē. Ego enim non in aliena gloria aūt falſis fortūe bonis. ſed in propria veraq̄ animi virtute nobilitatem eſſe exiſtimo. Scđm Egydium romanum in li⁰ de regimine principum ⁊ philoſophum in Pol. triplici ratiōe aliqui ſunt dicti magni.

¶ Primo quidam a pugna.
¶ Secundo quidam a ſcientia.
¶ Tertio quidam a ſcitate vite.

Primo a pugna: vt Alexander magn⁹: q circa. 5. millia ciuitates ſubiugauit. ⁊ quaſi totum orientem. Et Karolus rex francorum: qui totum quaſi occidentem conquiſtoe. Et de Pompeio magno. qui dictus ē magnus apud romanos: vt refert Oroſi⁹ ob rerum geſtarum multitudinem: populos innumeros ſubdidit pp'lo romano. Et. 22. reges orientales vicit. Secundo a ſcia: vt Albertus magnus. De quo Pius papa ad turchum. Precipua eſt Alberti magni ſcia: qui nulluz doctrine genus crediſ ignoraſſe. Vere magnus: imperoche monarcha

phorum nominatur. Tertio a ſanctitate vite: vt Job. i°. Erat autem Job vir magnus ſup oēs oriētales q morabāt in terra. Super quo Greg. dicit. Magnus enim inter orientales efficitur. qui non inter actiones malorum querentium ima ⁊ fugitiua. ſed inter electos conatur proficere ſupernorum ciuium. Et Joannes bapt. Luc. i. ait angelus Zach. Erit magnus coram domino. Et Mat. xi. Inter natos mulierum nō ſ. ⁊c. ſ. maioritate virtutum. Iſto triplici modo fuit magnus Tho. Primo a pugna: contra mundum dimicans. Secundo a ſcientia: q2 doctiſſimus virorum. Tertio a ſāctitate vite: q2 nunq̄ peccauit mortaliter. Eccleſia canit hodie. Collaudetur rex glorie: qui per Thomam lumen eccleſie. mundum replet doctrina grē. Magnus fuit triplici ratione.

¶ Primo. rōne diuinalis prenoiationis.
¶ Secundo. rōne diuinalis ordinationis.
¶ Tertio. rōne diuinalis glorificationis.

Primo rōne ⁊c. Una maxima eſt in theologia. Qđ diuina prouidētia quotienſcūq̄ voluit mittere hominem aliquem pro vniuerſali reformatiōe mundi. prius ipſu3 oſtendit duplr.

¶ Primo verbo prophetico.
¶ Secundo ſigno diuino.

Quod patet triplici lege.

¶ Primo lege naturali.
¶ Secunda ſcripturali.
¶ Tertio euangelicali.

Primo naturali. Quādo miſit in tēpore nature Noe: pro mūdi reformatione. ipſu3 oſidit verbo pphetico Geñ. 5. c. Quia ei⁹ pr̄ Lamech. i nois ipoſitiōe dixit. Uocabit nomen eius Noe. Iſte conſolabit nos in operibus manuu3 noſtrar in terra: cui maledixit dñs. q. d. Ueniet diluuiu3: per qđ terra maledicet: ⁊ ſterilis efficietur. S3 Noe conſolabitur nos. q2 vineā plantabit ⁊ vinum bibemus: per qđ natura iuuabit. Ecce q2 ipſum oſidit verbo prophetico. Secundo ſcripturali. De Moyſe quando ip3 miſit. Cu3 eſſet puer educatus a filia Pharaonis. oſtendit ipſum ſigno diuino. Q2 coronam capitis de rege abſtulit a cin terrā proiecit. In ſignum q in futuro tempore: deſtruere debebat regnum Pharaonis. Un-

de ex hoc ſecretarij Pharaonis. clamare ceperūt. Moriatur puer iſte o rex: q2 deſtruet regnum tuum. Uolentes experiri: impoſuerunt ori eius prunas. propter quas balbutiens erat Moyſes. Qđ oſtendit. Q2 poſtea voluit ipſum dominus mittere pro ambaſiatore. excuſabat ſe: q eſſ3 impeditioris lingue. Tertio lege euāgelicali. Quando mittere voluit Joannem bap. oſtendit ipſum verbo prophetico. ſ. per angelū. Lu. i. Erit magnus coram domino. ſ. ſanctitate ⁊ virtute. Ad propoſitum. Dū mundus eēt in maxima ignorantia peccatorum. ⁊ pijſſimus deus compatiens humano generi: vt ipſum reformaret voluit mittere. s. Tho. q vt lumen ſcientie ⁊ ſanctitatis eccleſiam illuminaret. Quem voluit oſtendere tali ſigno. ſicut dictu3 eſt. Sed dicis. O pater nō quid erant alij doctores. Athanaſius. Remigius. Damaſcenus. Amb. Greg.? Reſpō deo ſm Boſi. Et Alber. ſuper Luc. Qđ habent homines reperiri in triplici dña. in pñti vita ⁊ ſeculo. Quidam habuerunt ſciam profundam. ſed non habuerunt claritate3: vt euangeliſte. Qui licet dixerint magna: tamen obſcura. Et hoc quidem: plures ſūt effecti heretici: vt Maniche⁹. Ualentinianus. Apollonius. Fuerunt iſuper doctores eccleſie ⁊ antiqui doctores: qui fuerunt obſcuri. intm̄ q multi ſunt facti heretici: non bene intelligentes dicta ſua. Quidā alij habuerunt ſciam claram ⁊ profundam. ſ3 nō habuerūt ſcitatis ſigillū. Qđ eſt pncipale in doctore. Q2 vt dicit phs lib° de pomo ⁊ morte. Docētes alios: mētiri nō debent. Et Lactā. li°. i. c. i. Nec tā de reb⁹ humanis bñ merek qui ſciam bñ dicendi affert: q̄ q pie atq̄ inocēter docet viuere. Hiero. ad Paulinū preſbyter. Epi ⁊ preſbyteri hēant ad exēplū aplos ⁊ aplicos viros. vt quor honorē poſſidētes hic nitant ⁊ meritu3. Et. i. q. i. c. Uiliſſimus cōputādus ē: niſi pcellat ſciētia ⁊ ſcitate: qui eſt honore preſtantior. Ille. In. i. Metha. Signum ſapientis eſt poſſe docere. Ideo chriſtus Math. 5. Qui aūt fecerit ⁊ docuerit. hic ⁊c. Quidam alij fuerūt q habuerūt ſciētiā pfūdā ⁊ clara3. nō dubioſa3. nō ſcrupuloſa3. nō fantaſticā. Et habuerūt titulū ſcitatis ⁊ bone vite: ſine qua nihil factū ē. Et in nūero iſtorum

fuit Thomas

fuit Thomas aqnas. q miſſus eſt a deo ad declarandũ dubia ⁊ obſcuritates. Sȝ añꝗ̃ mitteret ipſum. voluit prius pijſſimus de⁹ ipm oñdere dupl'r.

C Primo verbo prophetico.

C Secundo ſigno diuino.

P° ꝓphetico. Qꝛ cũ ei⁹ mr̃ dña Theodora eẽt grauida. ipſa ignorãte miſſus ẽ q dã heremita a ſpũ. s. illuiatus. noie Bon⁹: q dixit. Gaude dña Theodora. qꝛ ꝯcipies ⁊ ꝑies filiũ: ⁊ Thomas vocabit̃. i. abyſſus. Hic erit magn⁹. ſ. in ꝟtutibus. in toto terrarũ orbe in vita ⁊ ſcia: eritq̃ ordinis fratrũ ꝑdicatorũ. Nõ erit ordis mioꝝ. heimitarũ. ſȝ ꝑdicatoꝝ. Nota in ꝟbo ꝑdicatoꝝ. ꝙ iſte ordo fuit ꝑnũciat⁹ triplici via. Pria ꝓphetali. Scđa hũanali. Tertia diuiali. Pria ꝓphali. Zac. 6. Uidi ⁊ ecce q̃tuor q̃drige. In q̃driga pria: eq ruffi. i. miores. In q̃driga ſcđa: eq nigri. i. heimitani. In q̃driga tertia: eq albi. i. carmelite. In q̃driga. quarta: eq varij ⁊ fortes. i. ꝑdicatores. q exierunt ⁊ q̃rebant diſcurrere ꝑ oẽm terrã. Ille. Sup q̊ Alexãder q̃rtus papa. Ui ſũt viri ꝓbati in lege dñi: frẽs ordis diui Dñici. efficaces qdẽ in ope atq̃ potẽtes in ꝑdicatiõe. Qui vbiq̃ ꝑ mũdũ. ipoꝝ ora itonãt velut tube. Et in oẽȝ terrã exiuit ſon⁹ ꝑdicatõis eoꝝ. ⁊ vſq̃ ad fines orbis terre. ſua ſalutifera verba ſonãt. Ille. Scđo h ũanali. Abbas Joachiȝ in. s. Marco Uenetijs. añ aduẽtũ huius ordis fecit depigi hitũ ei⁹. ꝑ pl'es ãnos añ. Preterea in Cõſtãtinopoli in. s. Sophia. ẽ ibi. s. Paulus cũ lr̃is aureis ſup caput d. Agro Paulus. i. ſcũs Paul⁹. Deide apđ ipm ẽ qdã in hitũ predicatoꝝ: cũ lr̃is ſup caput d. kalo Dñicus. i. bon⁹ Dñicus. Uere bon⁹. Que qdem figure fcẽ ſũt ꝑ annos q̃drigẽtos: añ ordinẽ. 3° diuali. Celebrato lateranẽſi ꝯcilio. 1215. ſũmus põtifex. ordinãs q̃dã in ptib⁹ Toloſanis agenda circa negociũ fidei. ⁊ decernẽs ſup his ſcribere. b. Dñico ⁊ ijs q cũ eo erant: accito notario. dixit ei. Sede ſcribe ſup ijs fri Dñico: ⁊ cũ eo ꝑdicãtib⁹ in ptibus Toloſanis. Statiq̃ aliquãdiu plus ꝯſiderãs: ſic dixit. Magro Dñico ⁊ frib⁹ ꝑdicãtibus. ſic dixit dñs. Et ſic ſcripſit notari⁹. Et deiceps in curia ⁊ vbiq̃: ceperũt ipe ⁊ filij ei⁹ ſe frẽs ꝑdicatores noiare. Ad ꝓpoſitũ. Eritq̃ ordinis ꝑdicatoꝝ ingt ille. Audiẽs aũt mr̃ verba: tota leta rñdit. Fiat voluntas dñi. Ecce q̃ñ ꝟbo ꝓphico. Scđo ſigno diuio. Iuxta illud ꝟbũ heremite: naſcit̃ fili⁹ cũ oi ſolẽnitate domus. totus elegãs. Cuȝ nutrix ipȝ lauaret in vaſe. inuenit in manu ſua cedulã q̃ſdã: in qua erat ſcriptum: Aue maria. Que charta fuit deſup data diuinit⁹. In ſignũ q̊ tractator. s. Tho. ꝙ de. b. virgine debebat ſcribere alta. ſup oẽs doctores. Admirãtes oẽs de domo. erãt ſtupefacti ſuper puero. Pr̃ aũt rẽ tacit⁹ ꝯſiderabat. Unde pȝ q̃ñ fuit magn⁹. rõne ꝑnoiatiõis: qꝛ ⁊c̃.

ſ Ecũdo rõne ⁊c̃. Qꝛ ordinauit ſuaȝ vitã. ad dei ⁊ primi vtilitatẽ. Concluſio eſt phi in ꝓemio Metha. ꝙ quatuor ſunt conditiones veri ſapientis.

C Prima: eſt ordinare debite.

C Secunda: eſt vitare diſcrete.

C Tertia: eſt docere perfecte.

C Quarta eſt perficere complete.

Prima ẽ ordinare ⁊c̃. In. 6. Eth. Ordinare ẽ principalis pars prudentie. que eſt ꝓuidentia. In p°. Metha. Sapiẽtẽ ordinare oȝ: non ordinari. C. de epali audiẽtia. l. humanũ. C. de legatꝭ ⁊ fideicõmiſſis. l. ſ. A ſapiẽte: oia bñ fieri itelligũtur. Sapiens ⁊ ꝑitus nauta dr̃ ille. q̃ñ nauẽ deducit ſecurã iter ꝓcellas maris ad portuȝ. Finis creature: ẽ vita btã. Uñ ille dr̃ ſapiẽs. q nauẽ aie ꝑducit ſecurã inter ꝑicula hui⁹ vite ad portũ ꝑadiſi. Uñ Apoc. 2. Eſto fidelis vſq̃ ad mortẽ: ⁊ dabo tibi coronã vite. Idẽ. Qui vicerit. nõ ledet̃ a morte ſcđa. Thomas angelicus habuit hanc ſapiam. Qꝛ cũ eẽt annoꝝ. 5. ⁊ mr̃ recordaret̃ ꝟborũ heremite. miſit ipm ad ſcholas de ꝯſilio pr̃is eius. ſ. dñi Landulphi comitis aqnorũ: ad monaſteriũ mõtis caſſini. s. Benedicti: vt monachi ipſum inſtruerent. Primo i moribus. qꝛ vt dr̃ Prouer. 22. Adoleſcens ambulans iuxta viam ſuam: ẽt cũ ſenuerit non recedet ab ea. Scđo in lr̃is: qꝛ vt dicit Señ. Sine lr̃is. eger eſt animus. Inſtruct⁹ ergo ſufficienter in grammaticalibus: patri ſuaſerunt: vt ipſum mitteret ad ſtudiuȝ. Qui miſit ipſum Neapoliȝ. vbi vigebat ſtudiũ. Infra. 12. annũ factus ẽ optimus phs. ⁊ intm̃ profecit puer igenioſus: ꝙ lectiões quas a magiſtro audiebat. ſubtilius aliq̃s

repetendo diſcurreret. Et non habebat in
ſtudio parem ſibi. Non imerito. Qꝛ eius ſa
pientia potius fuit infuſa: q̄ acquiſita. Un
de legitur de eo. ꝙ ſemper anteq̄ legeret le
ctionem aliquam: prius ad orationē ibat.
Et cū ſemel diſputaſſet nimis acute vltra
vires humanas. qdam religioſus ordinis
minorum admirans de eo ſuper tanta ſapi
entia. in ipſum reſpiciens. vidit radios ſplē
dentes procedere ab eius facie: vt ſol. In
hoc deus oſtēdebat. ꝙ debebat eſſe ſol ⁊ lu
men eccleſie. Uidens aūt non eſſe tutū ha
bitare inter ſcorpiōes: ſpiritu ſancto illumi
natus ordinem predicatorum decreuit eli
gere. Sed quare potius elegit hunc: q̄ ali
os: Reſpondeo: qꝛ aliarum religionum dicitur
dignior. Probatur hoc modo. Illa religio
dicitur dignior q̄ continet in ſe vitam acti
uam ⁊ contemplatiuā. Alique ſunt que ſe
quuntur vitam ꝯtemplatiuā. Alique alie
actiuam. Iſta autē vtranq̄. Primo actiuā
qꝛ opera mīe operatur. paſcit eſurientes di
uino verbo predicatiōis. infirmos peccatis
viſitat. Non occupatur circa ei ſpedo del ro
ſto. Secundo contēplatiuam: qꝛ habet ſtu
dium orationis ⁊ meditatiōis. In hanc igi
tur ingredi voluit. Ad priorem conuentus
Neapoli vadit. ⁊ erat frater Joānes de .ſ.
Juliano. ⁊ tunc attingebat annū. 13. petenſ
habitū p̄dicatoꝝ. Cui pꝛioꝛ. O fili mi: nimis
iuuenis es. Cui Tho. O pater prior. Scri
ptū eſt Jere. 3. Bonū eſt viro ſi portauerit
iugum ab adoleſcentia ſua. Et prior. Pete
licentiā a p̄re ⁊ a matre. Cui Tho. Scriptū
ē Mat. x. Qui amat p̄rē aut mrē plus q̄
me nō eſt me dign⁹. Et Hiero. ad Ruſticū.
Licet in limine pater iaceat. licet mater pe
ctus ⁊ vbera oſtendat: percalcato perge pa
tre. pcalcata perge matre: ⁊ ſiccis oculis ad
vexillum crucis euola. Ille. Et prior. Non
poteris portare onera religiōis. Reſpōdit
Tho. Scriptū eſt per Hiero. Nihil aman
tibus difficile. O Thoma. tu hay bon ani
mo. Unde cū ſummo gaudio ciuitatis ⁊ cō
uentus fuit indutus hoc ſacratiſſimo habi
tu. O iuuenes in exemplū Thome. Audite
Ber. Fugite de medio babylonis. ⁊ ſaluate
animas veſtras. ⁊ ꝯuolate ad vrbes refugij:
vbi poſſitis ⁊ de p̄teritis agere pniam. ⁊ in
p̄nti obtinere grām ⁊ in futuro p̄ſtolari glo
riam. Ille. ¶ Secunda conditio ſapientis:
eſt vitare offendicula ⁊ occaſiones que pñt
impedire hoiem a curſu vite eterne. Qꝛ vt
habet phs. x. Meta. Duo cōtraria nō poſ
ſunt ſimul ſtare. Et in. 2°. Eth. Unum ꝯtra
rium deſtruit alterū. Thomas vitauit oia
peccata mortalia: qꝛ nunq̄ mortaliter pec
cauit. imo de venialibus nunq̄ fuit auditū.
Unde dicitur de eo. Hic eſt in quo Adā nō
peccauit. Quia in religione cepit viuere cū
omni ſanctimonia. Fama volat ad parētes
precipue ad matrē. Ex vna parte gaudet.
propter verbū heremite. Ex alia dolet. rōne
teneritudinis. Qꝛ. 7. Pol. Generātis ad ge
nitū: naturaliter eſt amicitia. Fratres qui
erant magni domini in curia iperatoris ro
me: egre ferunt. O ſi fuiſſet ſecularis preſby
ter: potuiſſet epiſcopari. Exemplū Goſredi.
Si fuiſſem de numero epoꝝ: fuiſſem de nu
mero dānatorum. Mater aūt cū nobili co
mitiua Neapolim vadit: vt filium videat.
Audientes fratres zelotypi de tanto theſa
uro. duxerunt ipſum romā. Iterū romā va
dit. Fratres ipſum occulte mittunt piſius.
Mater ſuper hoc turbata. īſinuat filijs ne
gocium. Qui licentia petita ab imperatore
ipſum ſequunt̄. quem inuenere ad quendā
fontem cū quattuor fratribus. qui rapuerūt
eum de manibus eoꝝ. ſed habitum nunq̄
potuere euellere. qꝛ diuina potētia ⁊c. Du
xerunt ipſum in caſtrum matris: quod dici
tur Rocha ſicca. cum optima cuſtodia. In
q̊ loco ocioſus nō fuit. per duos annos qui
bus ibi fuit totam Bibliā legit: textus ſen
tentiarum memorie mandauit. Fallacias
Ariſtotelis compilauit. Querentes aūt fra
tres ſui. diuerſis modis ipſum a bono ꝑpo
ſito reuocare: duobus modis vſi ſunt. Pri
mo introduxerūt ſorores ſuas duas ad eū:
que blandicijs ipſum alloquuntur. Ipſe aūt
conuertit ad vitam ſanctam. eis legens ſcri
pturas. Unde maiorē ſororem cōuertit vt
mundū relinqueret. Et monaſteriū ſancte
Marie de Capua ingreſſa eſt. vbi q̄ cito
abbatiſſa facta eſt. Secundo mittunt iuue
nem nudam: que eū debebat inclinare ad
mollicié carnis: cū eſſet annoꝝ. 16. Nota ꝙ
demon ſagittat hoiem per mulierē. tribus
modis. Primo per colloquiū. Eccli. 9. Col
loquium illius: quaſi ignis. Secūdo ꝑ aſpe
ctum

ctum. Eccl'i. 26. Ne reſpicias mulieris pul/
chritudinem. qui tenet illam quaſi qui ap/
prehendit ſcorpionem. Tertio per tactum.
i. Cor. 7. Bonum eſt mulierez non tangere.
Quia per illam cecidit Dauid. Salomon.
Sanſon. M. Antonius. Paris. Hercules.
Jaſon. Thomas autez celitus inſpiratus.
titionem manibus cepit. ac ipſam de came/
ra eiecit. ſigno crucis ſe muniens. Aduene/
re ſtatim angeli poſt hunc conflictum: q eū
ſtrinxerunt cingulo di. Ex parte dei te cingi
mus cingulo caſtitatꝭ. quod nullatenus diſ
ſoluetur. Unde habuit in terra. priuilegiuz
beatoꝝ. Et tunc: nunq̄ ſenſit ſtimulum car
nis. Uidens aūt mater propoſitū filij timēſ
facere iniuriā ſpiritui. s. permiſit ipſum abi
re. ꝛ ſic ordini ē reſtitutꝰ ꝛ Neapoli aſſocia
tus eſt a fratribus cum ingenti gaudio. Un
de auide operam dedit litteris. vt ebrius.
Ad paucos dies miſſus eſt Pariſius. dein/
de Coloniā ad Albertū magnum: vbi ſub
eo apicē magiſterij adeptꝰ ē. ¶ Tertia cō
ditio eſt docere perfecte. Docuit autem po
pulum Thomas duplici modo. Primo ex/
emplo. Secūdo verbo. Primo exemplo: q2
chriſtus cepit primo facere: deinde docere.
Thomas hoc egit. quod patet in triplici v
tute. quibus ſanctus dei fuit ornatus mira
biliter: vt pꝫ in eius legenda.
¶ Primo. in humilitate.
¶ Secundo. in auſteritate.
¶ Tertio. in paupertate.
¶ Primo in ꝛc̄. Fuit humilis ore: q2 nūq̄
ſuperba verba exierunt de ore eius. Fuit
humilis corde. q2 nunq̄ de ſe preſumpſit ſu
perba: nec vnq̄ ſuperbiuit de aliquo actu
ſtudij. Fertur dixiſſe ſepe diſcipulis ſuis.
Regratior deo: q nunq̄ de mea cathedra
magiſtrali. aut actu ſcolaſtico. motū habui
inanis glorie. Quadam vice: quidam con/
uerſus ipſum in ſuum ſocium accepit. per
ciuitatem bononie. Sanctus dei nō dedi/
gnabatur. Secundo in auſteritate. Non
comedendo carnes. dormiēdo ſup ſacones.
eccleſie ſeruans ieiunia. Non eſt religio in
eccleſia dei tam auſtera: vt noſtra. Q2 ha
bet ſtudia. habet comeſtiones graues. Fra
ter Thomas non fuit ad etatē maturam.
Una carne ſa laltra. Sed audiant verbuz
Prouer. 29. Qui delicate nutrit ſeruū ſuū:
poſtea ſentiet euz contumacē. Per la bocca
ſe ſcalda el forno. O Thoma voluiſti ꝛc̄.
Antique religiones Benedicti. Baſilij. Ber
nardi. Cartuſienſes. carnes nō comedunt.
nec chriſtus niſi in cena. Unde eſt de perfe/
ctione vite apoſtolice. Tertio in pauper
tate. Cum ſemel cū ſcolaribus rediret de. s.
Dionyſio ꝛ videret ciuitatez propinquam
pariſienſem. dicunt ei ſtudentes. Utinaz eſ
ſetis o magiſter: dominus huius ciuitatis.
Reſpōdit. Potius vellē habere Chriſoſto/
muz ſuper Mat. Quia ſcriptum eſt in p̄º.
Pol. Deſiderium diuitiarum vadit in infi/
nitum. Preterea recepta bulla a Clemēte
papa. 4º. de promotiōe ad archiepiſcopatū
Neapolitanum. cuz additione redditũum
monaſterij. s. Petri de ara: renuit omnino
rogans eum: vt amplius non promoueret.
Preterea dum magiſtrarꝭ deberet. tunicā
habebat fractā. O pater eſſet bonū inqui/
unt diſcipuli: haberetis tunicam bonā. Re
ſpondit. nō curo. q2 pater meus Dominicꝰ
ſic incedebat. Et illud biretū quod ferebat
in nocte: idem in die. Clama contra fratres
pomposos ꝛc̄. Oportet incedere paup. Di.
40. cº. Multi. Qui deſiderauerit primatū
in terra. inueniet confuſionē in celo: nec inē
ſeruos chriſti conputabitur: q de primatu
tractauerit. Ille. Secundo docuit popu/
lum verbo doctrine ſanctiſſime. que appa/
ret optima triplici ſigno.
¶ Primo. in frequenti eleuatione.
¶ Secundo. in ſanctoꝝ apparitione.
¶ Tertio. in multoꝝ approbatione.
Primo ꝛc̄. Eleuabatꝭ ſepe a terra. Cum
eſſet ſemel ad caſtrū ſororis. in camera fuit
abſtractꝰ. Un̄ ſoror eius ipm credidit eſſe
mortuū: q2 ſe nō mouebat: aut aliqd dice/
bat. Un̄ clamare cepit o Thoma. Sociꝰ āt
eius narrauit ei cōditōem ſei. Et ſic per tres
dies ſtetit imobilis ſine cibo. Uidēs ſocius
tantā dilationem. ipm excitauit. Cui dixit
Thomas. Parcat vobis deus: q2 bonū prā
diū mihi abſtuliſtis. Preterea cū eſſet in
prandio corā rege francie d. Conſumatum
eſt. ꝛ cōcluſum ꝯtra manicheos. Tūc facte/
bat libros ꝯtra gen. Preterea duz legeret
librū Boetij de Trinitate difficilē: cādela
combuſſit eius digitos. Scd̄o in ſctōꝝ ꝛc̄.
Cū quadā nocte orōni inſiſteret feruenter.

vt impetraret declarationem dubiȷ̄ ſcripture: apparuerũt ei Petrus ⁊ Paulus. certificantes dubium illud. Preterea alia vice: apparuit ei virgo: declarans aliqua dubia ſancto doctori. O Thoma glorioſe: quãti eſtimãda eſt ſcientia tua. Tertio ĩ multorꝫ approbatione. Doctrina eius eſt approbata per quattuor generationes perſonarũ.

¶ Primo. per ieſum chriſtum.

¶ Secundo. per virginẽ matrem.

¶ Tertio. per pontifices.

¶ Quarto. per doctores.

Primo per ⁊c. Cum ſcripſiſſet de corpore xp̄i que eſt materia difficilis: poſuit opꝰ ſuper altare Neapoli. petens informari: vtrũ bene: an nõ dixiſſet. Rñdit crucifixus. Bñ ſcripſiſti de me Thoma. Quã mercedeꝫ accipies ꝓ labore tuo? Reſpondit. Te ſoluꝫ: expecto. Secundo per virginem. q̄ ſemel apparens ei. d. ſciam eius verã eſſe. ⁊ filio gratiſſimã. O cõpagno: quis dubitare põt de doctrina Thome: qñ chriſtus. mater cõfirmarunt? Tertio per ⁊c. Urbanꝰ 4ꝰ. in epiſtola canonizatõis: quã mittit archiepõ Toloſano: que incipit Laudabilis deꝰ in ſanctis ſuis. Volumus ⁊ tenore pñtiuꝫ iniungimus vt. b. Thome doctrinaꝫ tanq̄ veridicam ⁊ catholicã ſectemini: eamq̄ʒ totis viribus ſtudeatiſ ampliare. Ille. Innocentius in ſermone Ecce plusq̄ʒ Salomon hic. Huius doctoris ſapia pre ceteris: excepta canonica: habet proprietatẽ verborũ. modũ dicẽdorꝫ. veritatẽ ſñiarꝫ: ita vt nũq̄ʒ q eũ tenuit inueniat a tramite veritatiſ deuiaſſe. Et qui eũ impugnauit ſemꝑ fuit de veritate ſuſpectus. Ille. Preterea. Eccl'ia canit. Stilus breuis. grata facundia. celſa. clara. firma ſñia. Firma: nõ dubioſa. nõ fãtaſtica. Ex hoc o cõpagno: non legitur alia lectio rome apud cardinales: niſi Thome. O ſciẽtia. O doctrina irrefragabilis ⁊ moroſa. Quarto per doctores. Bona. dũ cõpoſuiſſet officium corporis xp̄i de mãdato Urbani. 4. cum vidiſſet illud Thome. ipm ſũme cõmendauit ſuper doctrina aliorum. Preterea. Nicolaus de lyra laudat Th. q2 ſuper Job ad litterã ſcripſerit tam egregie. Aug. de anchona laudat. Egidius romanus diſcipulus Tho. ipſum laudat mirabilit. Uide ergo q̃o eius ſcia ſit eſtimãda. quando ⁊c. ¶ Quarta ꝯditio ⁊c. Perſeuerantia ſola coronat. Thomas fuit perſeuerans vſq̄ʒ ad mortem. Gre. xꝰ. Lugduni fecit concilium generale. Et Thomas d' eius mandato fuit vocatus. vt contra hereticos diſputaret. Declinauit ad monaſterium Foſſe noue. a quibus gratioſe fuit receptus. In clauſtro. dixit fratri Reginaldo. Hec requies mea in ſeculum ⁊c. Poſuit ſe in lecto. vbi cõpoſuit librꝫ ſuper cantica. Apparuit ſtella ſuper locũ: propter mortis euentum Thome. Approximãs morti: data eſt ei cõio. Cum quereretur a priore. Si crederet ipſum corpus xp̄i eſſe? Reſpõdit. Credo vtiq̄ʒ. Ubi fecit ſermonẽ mirabilem: ante ipſum ſacramentũ. Hora trãſitus ſui: audite ſunt voces angelorum canentium. Albertus magnus Colonie exiſtẽs: habuit viſum mortis eius. In mane cũ legeret dixit. Oyme: q2 cecidit colũna eccleſie: mortuus eſt Tho. Fleuit: q2 eccleſia carebat bono auxilio. Preterea eo mortuo: ſupprior cecus ⁊c. Mortuo eo: mulus eius cui inſidebat fracto fune in eccleſiaꝫ venit ad feretrum ⁊ ibi dolore crepuit.

t Ertio magnus rõe ⁊c. Dum frater Alber. Brixie exiſtens oraret: vidit gloriã Thome. Apparuit ei Aug. ⁊ Tho. Aug. dixit. Equalis mihi eſt in gl'ia: ſed me precedit in virginitate. Lapis p̄cioſus in pectore: eſt bona itẽtio quã ſꝑ habuit de deo. Torques ad collum: obedientia. Mortuus eſt. M. cc. 74.

¶ In feſto. s. Uincẽtiȷ̄ confeſ. ordis p̄dic.

MAgnus vocabit in regno celoruꝫ. Mat. 5. ¶ Pro ꝓlogo huius ſermonis accipe illũ. b. Dñici. De. b. Uicẽtio tria erũt vidẽda.

¶ Primũ. dicitur congruitatis.

¶ Secundum. dicitur adequatiõis.

¶ Tertium. dicitur conſumationis.

p Rimũ dr̃ ⁊c. Utr̃ Uincẽtius ex ſuis meritis. meruit p̄miũ eterne btitudis? Omiſſis argumentis. Rñdeo ſm Th. i. ꝑ. q. 23. a. diſ. 4. Alex. de ales i. ꝑ. q.

l.p.q.5.a.9.ſoluēdo hanc ɔcl'onē. Qꝺ opa
nr̄a:pſſit ꝓcedere a duob⁹ pricipijs. Aut ab
agēte creato. aut icreato. Si creato tm̄.i.a
libero ar. nr̄o ſimplr̄:nō ſuppoſita gr̄a ſp̄s
s. Tūc impoſſibile eſt hoīem pur̄ mereri vitā
eternā. Et rō. Qꝛ opatiōes nr̄e ſūt finite ꝛ
modici valoris. Ro.8. Nō ſūt ɔdigne paſſi
ones huius tem. ꝛc̄. Et Luc.17. Cū feceritꝫ
oīa dicite qꝛ inutiles ſerui ſum⁹. Et i.8.phi.
Impoſſibile eſt in corpere finito:ꝟtutē eſſe
infinitam. Si ergo finite virtutis:ergo fini-
te operatur. Qꝛ vt dicit Boe.4. de conſola.
Agit enim vnūſcuiuſqꝫ natura: qꝺ eſt pro
prium ei. Sicut ignis:qui non agit vltra ſu
am ſpeciem. ꝛ ſol. ꝛ de alijs. Unde tempora
le opus non meretur mercedem vite eterne
prout eſt a principio creato. Aut ꝓcedit a
principio increato .i. a ſpiritu ſancto qui p
gratiam gratum facientem mouet principi
um creatum.i. liberum arbitrium ad operā
dum. Sicut ſeſſor mouet equum ad ambu-
landum. ꝛ dominus ſeruum ad operandū.
Iſto modo hō meretur ex condigno. Qꝛ va
lor meriti attenditur ſm virtutem ſpiritus
s. monentis nos in vitā eternam: iuxta il-
lud Io.4. Fiet in eo fons aque ſalientis in
vitam eternam. Sanctus Uincentius: de cō
digno ex ſuis meritis: meruit fieri magnus
in celo. propter virtutes quas habuit in p̄-
ſenti vita. Que fuere tres p̄ncipales i p̄ſti.

¶ Primo. in virtute auſteritatis.

¶ Secundo. in virtute fidelitatis.

¶ Tertio. in virtute humilitatis.

¶ Primo in ꝛc̄. Cū dei ſuus eſſet de ciui-
tate Ualētie in Cathelonia. de nobili fami
lia Ferrarioꝝ oriūduſ:a catholicis pentib⁹
eſt nutrit⁹ i diſciplina ac ꝓbatꝫ morib⁹. Pr̄
ei⁹ fuit public⁹ notari⁹. Mr̄ ei⁹ tres hūit fi
lios. Prim⁹ dict⁹ ē Petrus. 2⁹ Bonifaci⁹. i
vtroqꝫ iure doctor. 3⁹ Uincentius. Qui.18.
annū etatis attingēs. aiaduertēs nō eē tu-
tū cū ſcorpionibus habitare religionē p̄di
catoꝝ ingreſſus eſt. In tantaqꝫ auſteritate
vixit. q̄ nō p̄t exp̄mi lingua. Per ānoſ. 40.
fuit i religiōe ſine carniū comeſtione. Scie-
bat.n. eē vex illꝺ Pro.29. Qui delicate nu
trit ſ. ſu. poſtea ſētiet eū ɔtumacē. Et Gre.
2°. li° moꝝ. Ubi carnes comedūt:modica
pnia eſt. Ieiunia ordis integre ſuauit a fe
ſto crucis vſqꝫ paſca. In lecto nūqꝫ viſus ē
dormir̄. lꝫ ei pararet̄:ſꝫ ſp vl' ſr̄ paleā aut ta

bulā qeſcebat. Semel tm̄ i die. p totū ānuꝫ
cibū ſumebat. Sub veſtib⁹ hūilib⁹:ciliciuꝫ
portabat. Uñ dicer̄ poſſat illꝺ apl'i.1. Cor.9.
Caſtigo corp⁹ meū:ꝛ i ſuitutē redigo. Sup
q̊ Ber. ſr̄ Can. Tria hoīes mūdāi poſſidēt
i p̄ſti ſclo. 1°. tpalia. 2°. corp⁹. 3°. aīam.
Que oīa ver⁹ religioſus abnegat. P° tpa
lia r̄ligt:p votū pauptatꝫ. 2° corp⁹ ꝓp̄ꝛ:p
votū caſtitatꝫ. 3° aīaꝫ:p votū ꝓp̄e volūtatꝫ
.i. obie. Que oīa ſuauit. s. Uincēti⁹. P°. fu
it paup. Qꝛ ſolū vnā tunicā ꝛ vnū biretum
hūit p die ꝛ nocte. Solū bibliā ꝛ breuiariū
hēbat. Nō merito. Qꝛ dic̄ Chriſo. ſr̄ Mat.
Doctor dꝫ eē paup:vt auaritiā libera voce
caſtiget. 2°. fuit caſt⁹. Qꝛ nūqꝫ carnē ſuaꝫ
ɔtamiauit. imo nec vnqꝫ corp⁹ ſuū vidit. 3°
fuit obediēs:qꝛ nūqꝫ ſuis maiorib⁹ reſtitit.
Qꝺ oſidit Ber. ſr̄ Mat.17.d. Bonū ē nos
h̄ eē. ſ. i religiōe. qꝛ hō viuit puri⁹. cadit ra
ri⁹. ſgit veloci⁹. Ille. Uiuit purius:qꝛ ſegre
gat⁹ a tpalib⁹. Cadit rari⁹:qꝛ hꝫ lectiōeſ ꝛ
dīna officia. Surgit veloci⁹:qꝛ iſpirat̄. Et re
ligioſ nō p̄t diu eē in pctō mortali. Btūs ḡ
Uincēti⁹ fuit magn⁹ i p̄ma ꝟtute. q̄ dr̄ au
ſteritatꝫ. ¶ 2° i ꝛc̄. Scꝺꝫ Th.22.q.178.a.1.
Uirtuti fidei attribuūt̄ miracl'a:iuxta illꝺ
Mat.17. Si hūeritꝫ fidē ꝛc̄. B. Uincētius:
ifinita miracl'a fec̄. Nel paeſe de lingua do
cha. Cū mlr lunatica filiū pepiſſꝫ:diuiſit ip
ſuꝫ i.4. ptes ꝛ coxit. Uir āt ei⁹ cū lachrymiſ
portauit ipꝫ ſctō dei. Ad cui⁹ p̄ces filiū ſuſci
tauit:reſuatꝫ inſignijs i corpe vſqꝫ ad mor-
tē:in ſignū miracl'i. Preterea cū i ciuitate Il
lardēſi ꝓuīcie arragonie eēt. oēſqꝫ meretri-
ces ad deū ɔuertiſſꝫ. ideoqꝫ recedēs ſocietaſ
q̄ eū comitabat̄ vidēs leoneſ eaꝝ meretri
cū armatos ɔtra ſcm̄ dei. et q̄ ciui⁹ iſinuāt.
Quib⁹ dixit. Iſti ſūt leones q me q̄rūt inſſi
cere:ſꝫ p̄cedatꝫ me. ꝛ ego vos ſeq̄r. Approxi
mātes āt illi:arma ɔtra ſcm̄ dei parāt. Uir
dei ſigno crucis ſe muniēs d. Per ſignū cru
cis: de inicis nr̄is liba me dn̄e. Immediate
armis depoſitꝫ. i terrā ſe pſternūt veniā petē
tes. Mirādū valde d ſuo ieſu xp̄i. Prete
rea dū p̄dicaret Cathalonie:ꝛ eēnt ibi plu
milliara d pſoni in q̊dā loco q dr̄ Gragno
le. vbi ñ erat vinū. puēti ad q̄dā tabnā i q̄
nō erat niſi puū vas vini. data bn̄dictiōe:
creuit vinū. ex q̊ oēs biberūt. ꝛ iteꝝ vas ple
nū remanſit. Xp̄o aſſimilat̄:q i nuptijs ꝛc̄.
Preterea eo viuente:cum in claraualle eēt

marima peſtis iter monachos: vir dei aquā bñdictā aſpſit ꝑ totū ꝯuentū: ⁊ ſic ceſſauit peſtis. Petrus de Tarantaſio h3 in.4. diſ. 45.ar.2.ꝙ datū ē qbuſdā ſcis pꝛocinari ſuꝑ iſirmitates: vt Antoniꝰ ſuꝑ ignē. Lucia ſuꝑ oculos. Sebaſtiano ⁊ Rocco ſuꝑ peſtē ⁊ huic datū ē. ¶ Tertio magnꝰ ⁊c̄. Humilitati dat̄ premium eraltationis. Luc.i. Eraltauit humiles. In eodē. Qui ſe humiliat ⁊c̄. Jacobi.4. Humilibus deus dat gratiā. Eccleſiaſtici.3. Quāto maioꝛ es: humilia te in oibus. Lucifer ſuperbus: dedit locum xp̄o humili. Eua ſupba: locum humili marie. Diues ſuperbus: dedit locū Lazaro humili. Uir aūt dei: fuit humilis. Cum eniȝ Benedictus.xi.pap: oꝛdinis ſui: vellet eum Cardinalē facere: ex humilitate renuit. Intellerit eē verū illud qđ dr̄ Diſ.40.c. Multi. Quicūqꝫ pꝛimatum deſiderauerit in terra: inueniet ꝯfuſionem in celo. De talibꝰ vbi ſunt: Cum eni plures eum ſequerēt̄. ⁊ inciderent ei tunicā ex deuotiōe. ⁊ acciperent pilos aſini ſui: eos arguebat ingens. Nolite hoc facere filij mei. Ego non ſum quē q̄ritis. Et quando recedebat de vna terra: nolebat ꝙ aliqs eum ſequeret̄. Non curabat de gloria: licet dicat Uale. Nulla eſt taȝ excelſa virtus: que dulcedine gloꝛie non tangatur. Unde pȝ pꝛimuȝ.

[S]Ecunduȝ dr̄ ⁊c̄. Utruȝ ſcūs Uincētius ex ſuis meritis ſit equalis angelis in vita btā: Qꝛ hodie in ep̄la dr̄. Uidi alterū angelum volantē ꝑ mediū celū: Rñdet Tho.i.ꝑ.q.20.ar.4. Qđ ƀ homine ⁊ de angelo: eſt loq duplr̄. Aut quoad naturā. aut quoad gratiā. Si p̄mo modo: angelus eſt dignioꝛ hoīe: nec pōt ei adequari. Qꝛ deus maioꝛa dona naturalia ei ꝯtulit q̄ꝫ hoī: ⁊ minimus angelus ē perfectioꝛ quolȝ hoīe. Excepta aīa xp̄i: angelus precedit decorē ⁊ ꝑfectionē quarūlibet reꝝ creataꝝ coꝛpoꝛaliū ⁊ ſpūalium. Unde Aug.xi. de Ci.dei. dicit de natura angelica. Cetera oīa q̄ deus ꝯdidit nature dignitate p̄cellit. Et Dio. Angelus eſt imago: manifeſtatio occulti hoīs. Sed ſi loqmur quoad grāȝ: ſic hō pōt angelis eqꝑari ex virtutibꝰ ſuis. Et vt dicit Tho.2.ſen.di.9. Homo angelū p̄cedit triplici rōne. Et rōne difficultatis q̄ ē in hoīe. nō in āgelo. Et rōne diuturnitatis.

Et merito paſſiōis xp̄i. q̄ fuit ꝓ hoībꝰ: non per angelis. Uincentius dr̄ angelo ſimilis. Magnus vocabitur. Que magnitudo habetur in triplici virtute.

¶ Pꝛimo. in perfecta charitate.

¶ Secundo. in ſancta oratione.

¶ Tertio. in ſancta virginitate.

¶ Pꝛio in charitate. Hȝ Aug. in ſmone de 5. panibꝰ. Siqs hūerit tantā charitatē vt ꝑatus ſit ꝓ fribus moꝛi: pfecta ē in eo charitas. Hāc habuit Uincētius. Qꝛ ꝓ amoꝛe ꝓximi totū occidētē circuiuit p̄dicando ꝓ zelo aiaꝝ. Unde cathalonie dr̄ tertiuſdecimus apl̄s: ꝑ excellētiā. Qꝛ ſicut apl̄i p̄dicauerūt ꝑ totū oꝛiētē: iuxta illud In oēm terrā ⁊c̄. Ita ſcūs Uincētius ꝑ totū occidētē. Et ſicut apl̄is ſpūs.s. deſcēdit in ſpē ignis: ita in die Penth. vidētibꝰ oibus ſpūs.s. in ſpē ignis viſus eſt deſcēdere ſuꝑ eū dū p̄dicaret. Predicauit eni Aragonie. Cathalonie. Hiſpanie. Frācie. Britanie. Burgūdie. Anglie. Riparie. Janue. Mediolanū venire volēs: ipeditus fuit. Habuit p̄uilm apoſtoloꝝ. Qui ſicut itelligebant̄ ab oibus in lingua ſua: ita Uincētius ab oibus natiōibus. Predicatiōi aūt eiꝰ aderāt reuerēde ꝑſone. Bñdictus pap.xi.cuiꝰ erat cōfeſſoꝛ. Impatoꝛ Sigiſmūdus. Rex Ferināđus. Rex Aragonie. Dña Uiolante eius vroꝛ. ⁊ alij barones. comites. Et qua p̄dictiōe: ad fidē xp̄i ꝯuertit plīmos. In regno granate vbi ſūt ethiopes de Machometo. cōuertit de illis.8.millia. In hiſpania circa.5.millia Nūerꝰ aūt ꝯuerſoꝝ tā iudeoꝝ q̄ꝫ ſarracenoꝝ: fuit.25.millia. vt iuentū ē in q̄dā proceſſu. Sciebat veꝝ eē illđ Grego. in homel. Nullū ē maiꝰ ſacrificiū q̄ꝫ zelus aiaꝝ. Uero p̄dicatoꝛi: q vult bn̄ ⁊ fructuoſe p̄dicare ꝟbū dei q̄tuoꝛ ſūt nccīa. Oīa aūt iſta habuit ſcūs dei. Pº ē ſcia.16.q.i.c. Si clicatꝰ. Multo tp̄e diſce: q̄d poſtmodū doceas. Et apl̄s. Argue. obſecra. icrepa i oī patiētia ⁊ doctrina. Cāta. 2º ē ſcitas vite Greg. Cuiꝰ vita deſpicit̄: reſtat vt eiꝰ p̄dicatio ꝯtēnat̄. Et Lact.in.4. Hoīes malūt exēpla q̄ꝫ ꝟba: qm̄ loq facile ē: p̄ſtare difficile. Et.i.q.i. Uiliſſimus cōputandus eſt: niſi p̄cellat ſcia ⁊ ſcitate: q eſt honoꝛe p̄ſtātioꝛ. 3º patiētia. p̄s. Bn̄ patiētes erūt vt annūciēt. Quarto eſt charitas. Apl̄us.i.Coꝛ.13. Non quero quod

quod mihi vtile eſt: ſed quod multis vt ſal-
ui fiant. ¶ Secundo magnus ꝛc. q2 oratio-
ni ſe dabat. Et dicitur de eo ꝙ quando orabat.
ſe claudebat in aliquo loco ſecreto: ne impe-
diretur ab aliquo. Et vt multi viderunt, ſe-
pe lux immenſa erat circa eum que totam ca-
meram illuminabat. Quo audiens rex arago-
nie curioſus ſuper hoc factus, videre volens
ſi hoc verum eſſet quod dicebatur venit ad
locum in quo orabat. ⁊ vidit eum proſtratum
in oratione, ⁊ a terra eleuatum. Quo viſo:
territus receſſit. Quem ſanctus dei dure in-
crepauit d. Quare huc veniſti? Et ſocium ſu-
um qui eum permiſerat venire d. Nonne di-
xi tibi ne permitteres aliquem venire? Fe-
bris eum vexauit. 7. annis. ¶ Tertio in vir-
ginitate. Prouer. 12. Qui diligit cordis mun-
ditiam: diligetur a domino. Fuit puriſſimus
in carne ſua: qui per. 40. annos fuit: ꝙ nun-
quam vidit carnem ſuam. Et ſic patet. 2.

Tertium dicitur ꝛc. Conſumato cur-
ſu preſentis vite. mirabilis deus in
ſanctis ſuis miranda operatus eſt
in ſeruo ſuo. Et hoc in omni tempore magnus
inuentus eſt.

¶ Primo magnus viuens in mundo.
¶ Secundo magnus iacens in ſepulcro.
¶ Tertio magnus regnans in celo.
¶ Primo magnus ꝛc. Que magnitudo ap-
paret tripliciter.
¶ Primo in bona chriſti apparitione.
¶ Secundo in futurorum prenunciatione.
¶ Tertio in mortuorum ſuſcitatione.

Primo in bona ꝛc. Cum enim Auinioni
grauaretur infirmitate: apparuit ei xps cum
angelis ſuis d. Eligo te in meum predicato-
rem generalem in occidentem. Et ſtatim viſum
tetigit: ⁊ ſanus ſurrexit. In mane vero ſur-
gens cepit diſcurrere predicando. Ob fa-
mam autem eius per omnes partes: a Petro
cardinali de luna in confeſſorem aſſumptus
eſt. Quo tempore ſciſmate creſcente. prefa-
tus cardinalis in papam electus canonice
non eſt: qui dictus eſt Benedictus. 13. qui ſan-
ctum dei inſtituit magiſtrum ſacri palacij. Cum
ſeruus dei illi ſepe perſuaderet vt papatum
relinqueret. vt ſic ſciſma de eccleſia tolleret:
⁊ tardando diſſimularet, receſſit ab eo: ⁊ in
terram ſaracenorum introiuit. ⁊ ad priſti-
num rediit officium. Dicitur de eo: ꝙ dum
ſemel predicaret de iudicio vlt. ⁊ diceret il-
lud verbum Surgite mortui venite ad iudi-
cium. ꝙ vox illa fuit tanti clamoris ꝙ omnes
qui aderant. trina vice: quaſi mortui in ter-
ram cecidere. Et tunc ad eius predicationem
aderant quaſi. 30. millia hominum. Prete-
rea de eius voce. Exemplum illius monachi
q cupidus erat ipſum audire: ſed non valens
in campanili per. x. milliaria audiuit. Vnde
patet quomodo magnus fuit viuens in ꝛc.

¶ Secundo magnus ꝛc. Fuit propheta ⁊
pluſquam propheta. Officium prophete eſt fu-
tura prenunciare. preterita ⁊ preſentia co-
gnoſcere. Sanctus dei: ſecundum omne tempus
prophetauit. Primo prophetauit futura:
vt patet de Caliſto papa. Cum Valentie predi-
caret: el barba de Caliſto dictus Ferandus
conduxit paruum caliſtum ad ſanctum dei: vt
ei daret ſuam benedictionem. Cui dixit ſan-
ctus dei. Mittatis hunc puerum ad ſcolas: q2
magnus adhuc erit in eccleſia dei. ſ. papa qui
me honorabit. Quod factum eſt. Q2 ipſe fu-
it qui eum canonizauit. Preterea exemplum
illius qui caput fratris ſui ſub clamyde fe-
rebat credens habere caput vituli: predixit eum
mori per man dela iuſtitia. dum eſſet in pre-
dicatione. Secundo fuit pluſquam propheta
quia annunciat preſentia. Cum Aragonie miſ-
ſam celebraret preſente rege Aragonie. moram
traxit in miſſa ⁊ lachrymas fudit plus ſoli-
to. interrogatus ſi quid noui accidiſſet: reſ-
pondit. illa hora patrem ſuum migraſſe ad do-
minum: q locus erat multum diſtans. Preterea
alia vice in Britannia predicans. in ipſa pre-
dicatione orationi ſe dedit per longam moram.
Et poſtea predicationem proſequens dixit po-
pulo. Non miremini: q2 genitricem meam
agnoui migraſſe ex hac hora. vnde pro illa ora-
ui nunc. Tertio annunciat preterita. Cum
ſanctus dei haberet ſocium ſuum in quadam ci-
uitate infirmum. dixit ſanctus dei ſocijs ſuis.
Filij mei: ſocius veſter mortuus eſt: pro illo ro-
getis: q2 eius anima ad purgatorium iuit. Et
ſic infra dies tres: ad paradiſum iuit. ¶ Ter-
tio magnus ꝛc. Examinatis miraculis a Ni-
colao. 5. ⁊ Caliſto eius ſucceſſore. inuenti ſunt
.28. mortui: ab eo ſuſcitati. Preterea. Cre-
me de Mattheo armigero ſancti angeli: a
medicis deſperatus: apparuit ei in viſione
⁊ mane ſanatus eſt. Preterea ibi puella

inuenta eſt mortua: per horas tres. i puteo
inuenta eſt. Sed meritis ſerui dei ſuſcitatᷣ.
Preterea Mantue: domina marcheſana
peperit ſine dolore: vouẽs ſancto dei. Pre
terea dum miſſa cantaretur de corquedaꝫ
peperit ſine forma. Dũ diceretur introitus:
appuit caput. Dũ kirleiſon: appuit digitꝰ vnꝰ
⁊ ſic deinceps. Unde in capite miſſe: totus
apparebat homo. ¶ Secũdo magnus ⁊c.
Cum dei ſeruus eſſet annorum. 75. morteꝫ
predixit ſuaꝫ in preſentia duciſſe Britãnie.
Sumptis ſacramentis. eleuatis in celũ ocu
lis. ſpiritum tradidit. Epiſcopus auteꝫ ciui
tatis: cũ manibus ſuis ſepeliuit. Quo mor
tuo: duciſſa Britãnie tenuit corpus eius ſu
per terram tribus diebus. Quibus claruit
miraculis: ⁊ demũ in tumulo poſitum eſt.
Dum ꝓceſſus fieret de miraculis ſuis. 66.
peſte percuſſi: ſanati fuere. Sepultus eſt in
ciuitate Nantes i eccleſia cathedrali: quia
forte ordo conuentum nõ habebat. ¶ Ter
tio regnans in celo. Ubi coronam accepit.
Secundũ Tho. 2°. de regimine principuꝫ.
quadruplex eſt corona qua coronabantur
⁊ imperatores. Prima aurea: qua reges co
ronati ſunt. In monarchia iudeoꝝ. Saul.
Dauid. Salomon. Roboã. Abias. In mo
narchia troianoꝝ. Priamus. Alexander.
Hector. Paris. In monarchia latinorum.
Saturnus. Pirrhus. Eneas. Aſcanius. Ro
mulus. In monarchia perſarũ. Cambiſes.
Darius. Xerxes. Alexãder magnus. ¶ Se
cunda corona argentea: qua reges ⁊ impꝛ
atores coronanᷣ. Tertia ferrea: qua impera
tor ex villa modoetie. in ſignum ꝙ primus
imperator germanus: karolus magnus ſic
dictus. colla regum longobardoꝝ ſuarũꝗ
gentium perdomuit. Ibi accipit coronam
ferream: quia ibi ſepulti ſunt reges longo
bardoruꝫ. Quarta laurea: qua victores ro
manorum coronabantur: quibus dabatur
triumphus triplex. Nec triumphare ꝗs po
terat: niſi prius quinꝗ millia hoſtium i bel
lo viciſſet: vt habet Uale. ſub rubrica: de
iure triumphandi. Ad propoſitum. Deus
coronat ⁊ coronauit ſanctum Uincentium
hac quadruplici corona. Primo aurea ꝗ
datur omnibus: ꝓ premio eſſentiali. Se
cunda argentea: que datur virginibus: ꝓ
premio accidẽtali. Tertia ferrea: ꝓ conſtã
tia in tribulationibus. Et daᷣ martyribus.
Quarta aurea: que datur doctoribus. in ſi
gnum ſcientie. His omnibus coronatus eſt
beatus Uincentius. Applica eas tuo mo
do. Dicꝗ aliquod miraculum in fine ſi vi
debitur. Ideo magnus vocabitur ⁊c.

¶ In feſto Seraphice Catherine ſenẽſis.

Hanc amaui
⁊ exquiſiui a iuuentute mea.
⁊ queſiui mihi ſponſaꝫ aſſu
mere: ⁊ amator factus ſum
forme illius. Sap. 8. ¶ La
diuina ſapientia illius ſoprani. excelſi: ⁊ al
ti imperatoris dei. quantumꝗ diligat vni
uerſaliter omnes creaturas. Si come ſe deſ
criue Sapiẽ. xi. c. Diligis omnia que ſunt. ⁊
nihil odiſti eoruꝫ que feciſti. Quia ſunt bo
na in ſui natura. Geñ. 3. Uidit deus cuncta
que fecerat ⁊c. Et apoſtolus. i. Thi. 4. Bo
na eſt omnis natura. Tamen specialius di
ligit hominem: quem formauit ad ſui ima
ginem ⁊ ſimilitudineꝫ. Unde Lac. in. 3. De
us veri patris officio functus eſt: ipſe corpꝰ
effinxit: ipſe animam qua ſpiramus inſudit.
illius eſt totum quicquid ſumus. Ille. Pri
mo quo ad corpus: non curuum: ſed rectuꝫ.
Ouid. l. p°. Meta. Pronaꝗ cum ſpectent a
nimalia cetera terram Os homini ſublime
dedit. celũꝗ videre Iuſſit: ⁊ erectos ad ſi
dera tollere vultus. Et Lac. in li° de opifi.
dei ⁊ hominis ad Demetrianum. Cum ſta
tuiſſet deus ex omnibus animantibus ſolũ
hominem facere celeſtem: ⁊ cetera vniuerſa
terrena: hunc ad celi contemplationem ri
gidum erexit. bipedẽꝗ conſtituit. Ille. 2°
quo ad animam cum ſuis potẽtijs. Memo
ria. intelligentia. voluntate. Quod conſide
rans diuus Ber. ſuper Can. Parumne tibi
videtur o homo: Cogita qualem te fec. Nẽ
pe ſcḋm corpus: egregiam creaturam: ſcḋm ani
mam magis imagine creatoris inſignem:
rationis participeꝫ: eterne beatitudinis ca
pacem. Ille. Et licet amauerit omnem cre
aturam intimo amore: tamẽ particulariter
amauit ſpõſam ſuam Catherinam: quã di
gnatus ẽ ornare altis. imenſis. ⁊ angelicis
ꝑuilegijs. Unde bene dicitur. Hãc amaui ⁊c.

In reaſſumptione thematis ⁊ declarato. ſiat prattica. Iſta eſt illa: que hũit omnẽ ſcientiam. Hec eſt: q̄ habuit deſponſationem celeſtis ſponſi. Hec eſt: q̄ facundia ſua obtinuit a ſũmis pontificibus quicquid voluit. Hec eſt: q̄ habuit triplicem coronam ꝟginitatis, martyrij. doctoratus. La onde conſiderãdo io ſua cumulatiſſima merita, la lingua ſe acoſta al palato. ogni humano ingegno vene al mancho. tñ volo conemur ꝙ de multis pauca preſtringam⁹ in eius laudez ⁊ ad noſtram conſolationem ſpũalem. Et hec faciemus in tribus myſterijs.

¶ Primũ. dicitur puritatis.

¶ Secundũ. dicitur conformitatis.

¶ Tertium. dicitur ſublimitatis.

c Onclusio eſt philoſophi in. 8. eth. vt etiam habet Plato in Timeo. et Tho. 1. 2. q. 25. ar. 3. Quod ſimilitudo ẽ cauſa amoris. Et Sap. 13. Oẽ animal diligit ſimile ſibi. Exẽpli grã. de cane ad canem. de gatta ad gattaz. Et ratio huius dilectionis eſt: quia ſunt vnius ſpeciei. vnde mutuo ſe diligunt. Et ſimilitudo eſt cauſa amoris. E conuerſo quidẽ. Diſſimilitudo ẽ cauſa odij. Q2 vt habet philoſophus. 2. de generatione. Contrarioꝝ cõtrarie ſunt cauſe: vt pz de odio inter canem ⁊ gattam. canem ⁊ lupũ. Et ſi diceres. O pater in domo mea habeo canem ⁊ gattam. qui ſe mutuo diligunt. Rñdeo. ꝙ nõ eſt naturale. ſed per accedens. Q2 ſe aſſociauere per aſſuefactionem. Ad propoſitũ. Similitudo eſt cauſa amoris. Creatura eſt ſimilis ſuo factori. ꝑ ꝟtutes. Gñ. 1. Faciamus hoiem ⁊c̃. Et q̃to eſt melior. purior. ⁊ ſanctior: tãto plus a deo diligitur. q2 plus eſt ei ſimilior. Similitudo eſt cauſa amoris. Deus eſt ſũma puritas e belleza. In ps. Specioſus forma ꝑ filijs hominuz. Cañ. 5. Dilectus meus candidus et rubicundus. Cum ſit pulcer: non niſi pulchros ſpirituali pulchritudine diligit. Unde Dam. Sanctus deus: nõ niſi in ſanctis habitat. Et ps. Domũ tuam domine decet ſanctitudo. De primo ad vltimũ. Deus diligit creaturã bonã ⁊ ſanctam: ⁊ plus q̃to fuerit pulchrior ⁊ ſanctior. ⁊ melior. Ad ꝓpoſitum nr̃m. Catherina fuit puriſſima. Et hoc qdem. triplici puritate.

¶ Primo. puritate baptiſmali.

¶ Secundo. puritate virginali.

¶ Tertio. puritate cordiali.

¶ Primo puritate ⁊c̃. Et eſt qñ homo baptizaẗ: tũc purgaẗ a pctõ originali. Et vt dic̃ Ric. in. 3. diſ. 3. ar. 4. q. 4. Alia ſanctificaẗ in baptiſmo vniuerſali ſctificatõe: qñ purgaẗ a pctõ: in qua ſctificatõe grã ꝯferẗ ſz nõ cõfirmaẗ qn poſſit ab illa recedere. Hec aũt ſcificatio: daẗ oib⁹ baptizatis. Qui baptiſm⁹: vt dicit Th. i. 4. di. 4. ar. 1. hz purificare baptizatũ ab oi peccato. ⁊ actuali ⁊ mortali. ⁊ originali: vt pz in adultis q cõtrite accedunt. Uñ ſi iudeus nouiter baptizatus moreretur: ad celũ ſtatim euolaret. Catherina ſenenſis hãc habuit puritatez. ꝑꝑ quã fuit adamata a xp̃o ſponſo. Q2 a principio ſue natiuitatis ſe imunem ſeruauit ab oi pctõ mortali. Quod de oĩbus ſctis nr̃is legim⁹. Sitñ in aliquo minimo errabat: cũ Ioãnes dicat. Si dixerimus q2 pctm̃ nõ hẽmus ⁊c̃. ita flebat ac ſe macerabat. ac ſi fuiſſet mortale. Uñ dicere poterat cũ Tobia. Mũdaz ſeruaui aĩam meã. Similr̃ in. 2. pte legẽde ſue. c. 6. Qd in ꝯuerſione Pauli dũ ꝯtẽplareẗ eius ꝯuerſionẽ: cepit amariſſime flere ſr̃ vitã ſuã. Et xp̃s illi appuit di. Noli flere o filia mea ꝯtẽplatiua Catheria. q2 tota es ĩ grã mea. Scd̃m Tho. 1. 2. q. 112. Quibuſdã ꝑſonis fuit declaratus ſtatus grẽ ſue i pñti: vt Abrae Gñ. 22. Moyſi Exo. 32. Paulo. 2. Cor. 12. Magdalene Luc̃. 7. Marie virgini Luc̃. 2. Ioãni bap. Iere. Latroni ex ꝓuilegio ſpãli. Sic ẽt ſpõſe Catherie ſenẽſi: vt hic pz. Ecce qũo habuit primã puritatez baptiſmalẽ. Brũs q hanc cuſtodit: ꝙ pauci ſũt. ¶ 2°. fuit pura puritate ⁊c̃. Scd̃z Th. i q̊libz. 9. q. 1. Ad ꝟaz ꝟginitatẽ duo ꝯcurrũt. Unũ mãle: aliud formale. Mãle ꝟo: ẽ priuatio oĩs delectatõis. Formale ꝟo: ẽ ꝓpoſitũ nũq̃ʒ explẽdi delectatões carnales. Et ſi qs hr̃t ꝟginitatẽ q̊ad p̃mũ: ⁊ ſi q̊ad ſz. ſi ꝓꝑe diceret ꝟgo. Nec ſi talr̃ moreret hr̃et coronã. ſiue aureolã: q̄ daẗ ꝟgib⁹ i pr̃ia. Uñ puelle q̄ ſt i domo pentũ ⁊ cupiũt hr̃e viros: q2 tales ſũt ꝟgines ſz corp⁹. ⁊ nõ ſz mentez: ꝑuanẗ aureola ꝟginitat̃. Que ergo ꝟe ẽ virgo: coronaẗ ab altiſſimo. Maria grã ẽ iſta: q̄ deo ſũme placet. Prouer. 12. Qui diligit cordis mũditiã: diligeẗ a dño. Et Lact. in 6. Nihil. n. ſancta ⁊ ſingularis illa maieſtas aliud ab homine deſiderat q̃ʒ ſolã innocentiã. Quã ſiqs deo obtulerit. ſatis pie religio-

ſecꝫ litabit. Et Ambro. lib° de virginibus. Supergreditur virginitas conditionēȝ humane nature. Figura Apoc. 14. Quod Joannes videns cetum virgineum de eis mentionem fecit: ꝙ non eſt de aliis. Hi ſunt qui cum mulieribus non ſunt coinquinati ⁊c̄. Hanc puritatem habuit beata Catherina. De ea legitur ꝙ cum eſſet ſeptennis votuȝ vouit chriſto virginitatis. Et vt melius poſſet eam conſeruare: voluit aſſumere remedium. ſ. ſanctam penitentiam. Quia corpus hōis ē ſicut equus bene paſtus: qui recalcitrat. Prouer. 29. Qui delicate nutrit ſeruum ſuum: poſtea ſentiet eum contumacem. Dum eſſet iuuenis: cepit abſtinenere a carnibuſ. Grego. Ubi carnes comedunt: modica penitentia eſt. Et vinum lymphatum ſumebat: ſine omni ſapore. Non immerito. Quia vt dicit apoſtolus Eph. 5. Nolite inebriari vino: in quo eſt luxuria. Et Prouer. 22. Luxurioſa res eſt vinum. Et Hiero. Venter vino eſtuans: facile diſpumat ī libidinem. O iuuenes ſeruate vos a vino. In. 7. Polit. Juuenes maxime ab ebrietate cuſtodiri oportet. Catherina ſe priuauit in etate. 15. annorum iſto vino totaliter. Et per. 20. annos: ſolum bibebat liquorem de ſuccis herbarum. Preterea erga carnem: induebatur cilicio ⁊ cingebatur quodam cingulo ferreo: quod erat ſanguine tinctū. Dormiebat ſuper aſſeres. Et pro ceruicali habebat quoddam lignum. Ad tm̄ deuenit. ꝙ non dormiebat pluſq̄ȝ per horā. Preterea ſe diſciplinabat quadam cathena ferrea tribus vicibus omni nocte: ad modum patris ſui Dominici. Ex quo factuȝ eſt: vt corpus eius macilentum redderetur. Et in ſignū hui⁹ cū mortua eſſet: pellis vmbilici inuenta ē adherere oſſibus renū eius. Vide quomodo ſe afflixit pro conſeruatione virginitatis. Magna fuit pnīa marie egyptiace: que. 17. annos ſtetit in deſerto. cum herbis crudis. Magna penitentia marie magdalene: que. 30. annos in penitentia fuit. Magna penitentia Thaidis meretricis, que Alexandrie combuſſit omnia ſua. ⁊ deſertum petiit. Magna penitentia Hieronymi: qui in deſerto fuit pluribus annis. Sȝ non minor Catherine ſeneſi. De Hieronymo ſcribitur. ꝙ non guſtauit vinum ad rep̄mendam libidinem. De Catherina habes ꝙ. 15. annorum exiſtens. priuauit ſe vino. Et per annos. 20. fuit cum ſuccis herbarum. De Hieronymo dicitur: ꝙ induebatur ſacco. Hec autē cilicio ⁊ cingulo ferreo. De Hieronymo dicitur: ꝙ dormiebat ſuper terram nudam. Hec autem ſuper aſſeres. De Hieronymo dicitur ꝙ ſe diſciplinabit cathena ferrea: virgo autem hec idem agebat. De Hieronymo dicitur. Quotidie lachryme. quotidie gemitus. De Catherina dicitur: ꝙ ſemper ī meditatione peccatorū ſuorum ēt minima deflebat. Quod totum egit hec ſancta pro conſeruatione ſue virginitatis. Unde demones inuidentes ſue puritati ⁊ virginitati: quadam vice intulerunt ei plures moleſtias: apparentes in diuerſis formis beſtiarum. Unde ex hac viſiōe cepit ſancta dei viriliter dimicare. Cui xp̄s apparuit cum maximo lumine. ⁊ effugauit illos ſpūs immundos. Quod illa videns: tanq̄ȝ alter Antonius d. Ubi eras o bone ieſu: Quare permiſiſti me tot percuſſionibus perturbari: Reſpondit xp̄s. Bene aderam o Catherina in corde te fortificās. Si non fuiſſem tecuȝ: nequaq̄ȝ victoriā habuiſſes cōtra demones. ¶ Tertia puritas ⁊c̄. Habȝ phs. 2. phy. Omne agens agit ꝓpter finem. Ad quem finem creatur homo: Certe ad finem vite eterne: vt dicit Magiſter in. 2. diſ. i. Ad iſtum finem non poſſum⁹ peruenire. niſi per media. De quib⁹ Mat. 19. Si vis ad vitam ingredi: ſerua ⁊c̄. Ar. 2. phyſi. Nemo poteſt tendere in finem: niſi per media. Sȝ nullum medium efficatius: quam puritas cordis: quam querit deus. Prouer. 23. Fili prebe mihi cor tuū. Et 14. q. 5. c. Siquid. Deus interrogat cor nō manum. Ideo xp̄s. 5. Mat. Beati mundo corde: quoniam ipſi ⁊c̄. Qui cupit videre deum: habeat cor munduȝ. Ad hoc ſtuduit beata Catherina. Cum eniȝ ſemel diceret Miſerere mei deus: ⁊ perueniſſet ad ꝟſuȝ illum Cor mundum crea in me deus: apparuit ſibi dominus. ⁊ abſtulit eius cor. In capite trium dierum. quibus ſtetit ſine corde, dedit ei dominus cor nouum d. Filia mea Catherina: dedi tibi cor nouum. vt ſis totaliter munda in conſpectu meo. Et clandēs locum illum: conſolidauit. In hui⁹ ſignuȝ: ſemper

ſemper remanſit cicatrix quedam. Unde
in oratione ſua d. Domine cõmendo tibi
cor tuum: ⁊ non meum. Unde ex hoc: ad tã/
tam venit puritatem: ꝙ nihil cogitabat ali
ud: niſi xp̄m ⁊ matrem eius. Cum quibus ſi
bi apparentibus officium in camera dice/
bat. Unde pꝫ primuꝫ.

Secundum dr̄ ⁊c̄. Sponſa ſe debꝫ cõ
B formari ſponſo. Qꝛ Catherina fuit
xp̄i ſpõſa. Queſiui ingt mihi ſpon/
ſam. ideo fuit ei conformis in tribus.

¶ Primo in proximi dilectione.
¶ Secundo in mundi deſpectione.
¶ Tertio in ſtigmatum ſuſceptione.

Primo ⁊c̄. Tho. 22. q. 44. ar. i. Diuina
precepta ad duo reducũtur. Primo ad dei
dilectionem. Secundo ad proximuꝫ. Sine
dilectione: nihil agimus ad vitam eternaꝫ.
Beata Catherina hanc habuit: quia arde
bat proximi charitate. Senis fuere duo iu/
uenes ad mortem ſentẽtiati. Dum ſup cur
rum ducerentur. vi doloris clamabant. de/
um blaſſemabant ⁊ ſanctos. Sctã autem
erat in domo. ⁊ videns eos deſpatos: cepit
eis predicare: ⁊ iram eorum conuertit i dul
cedinem: vnde ad mortem libenter iuerũt.
Migrantes ad purgatoriuꝫ: eos liberauit.

Preterea in eadem ciuitate. quidam
Nicolaus nomiñe de peruſio. qui morti ſẽ/
tentiatus: qꝛ verbum ↄtra ſtatuꝫ dixit. Nõ
te impazar del ſtato. Exemplum domini Cic
chi qui dixit in morte. ꝙ ſui filij non ſe im/
paçaſſeno de corte. qꝛ corte de ſignor lie co/
mo la fortuna. Deſperans de vita ſua. vir
go ipſum in carcere viſitauit. ⁊ verbis ſuis
ad mortem deduxit gratanter. Preterea
quidaꝫ ciuis nomine Andreas. qui hẽbat
vulnus cãcri in ſtumacho cui nullus ſuire
volebat propter horrorem vulneris. ipſa ei
dem ſuiuit. Et dum haberet vomituꝫ: ſum
pſit pro potu reliquias vulneris. O chari/
ta imenſa. Preterea cum populus roma
nus occidere vellet Urbanum papã. 6. ipſa
orauit xp̄m ꝙ hoc non permitteret. Et xp̄o
reſpondente. Qd̕ tanta erat neqtia illius
populi: ꝙ illo ſcelere pꝑpetrato volebat ipm
pplm ſubmergere. Rn̄dit illa. ſe velle oẽm
penam portare: dummodo illud malum au
ferret. Quod ⁊ factum eſt. Fuit enim data
in manibus demonum. qui eam crudeliter
vulnerarunt: quaſi mortuam ſinentes. Aſ/
ſimilatur Paulo Emilio. qui a dijs petijt
fortunam ſeuire in domum ſuaꝫ: vt reſpu/
incolumis ſeruaretur. Et Codrus athenẽ
ſis. qui oraculo Apollinis cognouit patriã
fore victricem contra Dorienſes. ſi ipſe in p̄
lio moreretur. Qui habitu mor mutato in
medium hoſtium ſe iniecit: vbi interfectus
eſt. ⁊ patria victrix extitit. ¶ Secundo con
formis fuit xp̄o ⁊c̄. Chriſtus ieſus ſemper
mundum deſpexit: qui per Joannem dicit
p̄. Jo. 5. Nolite diligere mundum: neqꝫ ⁊c̄.
Et Aug. ad heremitas. Scriptum eſt fra/
tres chariſſimi. ꝙ mundum non diligamꝰ:
quia qui voluerit mundum diligere inimi
cus dei conſtituetur. Ille. Ex hoc matrem
pauperem elegit. patrem Joſeph carpenta
tarium. 12. piſcatores. Catherina ſenenſis
fuit chriſto conformis: quia mundum de/
ſpexit. Cum enim eſſet annorum. 12. cogitã/
tes parentes eam nuptui dare: miſerũt eaꝫ
ad ſororem ſuam nuptam: vt eam hortare/
tur ad politias ⁊ mundi delitias. Sic pater
⁊ mater: ad hoc pretendebant. Unde offe/
runt ei ornamentum capitis. el fermalio. la
colana. Reſpondit virgo. Chriſtus meꝰ por
tauit in capite coronam de ſpinis. Uñ nõ
decet ſub capite ſpinoſo. membrum fieri de
licatum. Secundum ornamentum. annu
los ⁊ cyrothecas. Reſpõdit virgo. Chriſtꝰ
meus habuit clauos. Tertium ornamen/
tum pedum: caligas. hi belli ſubri. Reſpon
dit virgo. Chriſtꝰ meus habuit clauos in
pedibus. Quartum ornamentum: fuit ve
ſtis cũ la coda. cum alijs indumentis. Re/
ſpondit virgo. Chriſtus meus fuit indutus
alba veſte in deriſum. Quintum ornamẽ
tum eſt pectoris. li belli maieti. cum el dia/
mãte. Reſpondit virgo. Chriſtus meus ha
buit latus perforatum. Et ego meſchina ta
lia deferam: Uidentes autem hec parẽtes
in deſpectum dederunt ei vilia officia ad
faciendum. ſ. coquinam. Uoluit autem in
hoc humiliari. vt exaltaretur. Quia vt di/
cit Lactan. in. 6. c. 5. Quiſquis vitaꝫ anime
maluerit. vitam corporis contemnat neceſ
ſe eſt. Et Eccleſiaſtici. 3. Quanto maior es:
humilia te in omnibus. Poſuit auteꝫ ſe in
oratione: in qua rapta eſt. ⁊ vidit omnes
patres ordinum cum hitibus ſuis. Querẽ

tes autem: qualem vellet habitum recipe/re: oculos ſuos fixit ad habitum predicatorum. ſ. patrem Dominicum ſe contulit. Q2 eſt religio ſancta. realis: non fantaſtica. nõ duplex. Unde dr̃ ordo: malleus hereticoꝝ. ortus deliciarum. De quo ordine dic̃ Alexander 4ᵘˢ papa. Ibi ſunt viri probati in lege dñi: fratres ordis diui Dominici. efficaces quidem in opere atq; potentes in predicatione. Qui vbiq; per mundum ipſoꝝ ora intonant velut tube. Et in omnem terram exiuit ſonus predicationis eorum: ⁊ vſq; ad fines orbis terre: ſua ſalutifera verba ſonant. Ille. Euigilans autem: ipſuz cũ ſũma deuotione ſuſcepit. Qui dr̃ ordo tertij habitus ſancti Dominici. Q2 eſt altercatio minorum contra nos de iſto tertio habitu: ideo audiant. Beatus Dominicus fecit ſcolares de militia ieſu xp̃i. ſic nuncupati: qui dicũtur ſic adhuc rome: in memoriam illius ſcole. Eliminatis autem hereticis per ipſum. s. Dominicũ per Italiam et totam xp̃ianitatem: illud nomen de militia fuit mutatum in nomen: de penitẽtia. s. Dominici. qui dicuntur tertij ordis. Qui tertius ordo fuit ſolenniter approbatus per põtifices. Inter q̃s: Per Joãnem. 3. Per Bonifacium. 9. Per Innocẽtium. 7. qui plura priuilegia eis conceſſit. Unde nec plus nec minus habet tertius ordo minorum: ſicut iſte. ℂ Tertio fuit conformis ⁊c̃. Quatuor legimus habuiſſe ſtygmata: ſed diuerſimode. Primus fuit Paulus: qui de ſeipſo dic̃ Gal. 6. Ego ſtygmata dñi ieſu i corpore meo porto. Nõ corporal'r. ſ. ſigna paſſionũ i manibus ⁊ pedibus. ſed dicuntur ſtygmata: id eſt paſſiones ⁊ tribulationes q̃s apoſtolus habuit pre ceteris apoſtolis: vt ipſe alibi dic̃. Crucifixus ſum. Secundus fuit beata Margarita de vngaria regina. que realiter habuit. Tertius fuit Franciſcus: ſed modo particulari quo nullus alius habuit in monte auerni. Cui xp̃s in modũm ſeraphin apparuit. ⁊ impreſſit manibꝰ ⁊ pedibus. ⁊ lateri ſigna ſue paſſionis. O dignitas. Quartus fuit Catherina: in ſcã Chriſtina de piſis. Que die dominica cõmunicatura ante altare exiſtens. cum diceret ſacerdos. Domine non ſum digna: vt intres ⁊c̃. Reſpondit xp̃us vocaliter. Et ego ſum dignus o Catherina. Eleuata eſt in extaſi poſt cõmunionem. ⁊ petijt a xp̃o experiri dolores ipſius xp̃i quos habuit in cruce: non contenta mori donec habuiſſet hanc gratiam. Uidit ieſuz in forma crucifixi ſibi apparentem. ſuper ſe radios ſanguineos emittẽtem: et quinq; cycatricibus ſui corporis: videntibus pluribus vtriuſq; ſexus. Ipſa autem petiuit ne apparerent viſibiles illi radij in ſuo corpore: ⁊ mutati ſunt in radijs ſolaribus. Et ex hoc quaſi mortua remanſit. Reuerſa ad ſe. narrauit patri ſpũali per ordinem rem. O fatuitas quotidiaz. O dementia qui grũniunt contra ſanctaz dei. predicãt. predicatores antixp̃i. O ſine ratione. O inuidi. O peruerſi. applica ad libitum.

T Ertium dr̃ ⁊c̃. Sublimauit eaz xp̃s ſponſus in tribus priuilegijs.

ℂ Primo. in fidei diſpenſatione.

ℂ Scdo. in miraculorũ coruſcatione.

ℂ Tertio. in glorie coronatione.

ℂ Primo in fidei ⁊c̃. Magnum priuilegium eſt eſſe ſponſam regis francie. Neapolitani. Ungarie. Sed magnus ieſu xp̃i. vt fuit Catherina. Semel in camera exiſtẽs virgo ſanctiſſima. apparuit ei xp̃s cum matre ſua. ⁊ cum his Joannes euange. Paulus apoſtolus. Dauid cum alpa in manibus. ⁊ beatus Dominicus. Uirgo maria porrexit manum Catherine: filio ſuo. Et xp̃us eam deſponſauit annulo ſuo. De quo Oſe. 5. c. Deſponſabo te mihi in fide. O priuilegiuz magnum. Non eſt conceſſum hoc niſi huic virgini: ⁊ Catherine martyri. Ecce de pᵒ priuilegio. ℂ Secundũ eſt ⁊c̃. Claruit mirabilis tripl'r. Primo in vita. Q2 dum eſſet rome cum. 30. perſonis in conuentu: nec eẽt panis ꝑ prandio. publice multiplicauit panem in menſa in abundantia. Preterea alia vice: multiplicauit vinum: dum nõ eẽt in vegete. Secundo in morte. quia plurimos infirmos ſanauit. varijs langoribꝰ detentos. cecos illuminans ⁊c̃. Tertio poſt mortem. quia non ceſſat implorare pro nobis auxilia. Exemplum de bireto ſuo. quomodo dux Galeaç maria fuit ſanatus a febre continua. qui in palatio ſuo pictam habet cum ſtygmatibus ſuis. ℂ Tertium dr̃ ⁊c̃. Anno domini. 1375. ciuitas florẽtina cõtra põtificẽ

tra pontificē circa.60.ciuitates detinebat
⁊ innumera caſtra. Quāobrem Greg. pa-
pa.xi.excōmunicauit eos. Unde coacti ſūt
implorare Catherinam pro ambaſſiatrice
quam miſerunt Auinionū ad Greg.xi. qui
tunc papa erat. Papa autem cōmiſit cau-
ſam Catherine. Que reuerſa eſt florentiā
⁊ exhortationem maximam fecit populo ſu
per pacem. Interim res aliquantum dila-
ta eſt. Et Greg.xi.moriens:ſucceſſit ſibi Ur
banus.5. Sub quo:per ſanctam dei facta ē
pax. Dum autē virgo Senas eſſet reuerſa:
vocata eſt per eundem Urbanum romam.
Que veniens fuit rogata vt ſermonem ha
beret coram papa et cardinalibus ſuꝑ ſciſ
ma quod erat inter eos. Quod ⁊ fecit:⁊ eos
ad pacem reduxit. Sed queris. Quare ꝑ-
dicauit:cum Paulus inhibeat mulieribus
predicare.i.Cor.14. Mulieres in eccleſiis
taceant. Et.ꝑ.Thim.2. Docere mulieri nō
permitto: Reſpondeo ꝙ eſt verum:ſed ta-
men cum quibuſdam diſpenſatum eſt vt ꝑ
dicarent.propter maximas virtutes in eis
exiſtentes.vt Magdalene que Marſiliā
conuertit. Catherine martyri.que.l.orato-
res conuertit. Cecilie:que cōuertit Valeri
um. Theodore:que conuertit Siſinnium:
vt ſic verificaretur verbū apoſtoli.ꝑ. Cor.
7. Sanctificatus eſt vir infidelis per mu-
lierem fidelem. Inter quas ſanctas mulie
res precipue Catherine ſenenſi. Dum eēt
rome.conſumato vite ſue curſu:collectis fi-
liis ⁊ filiabus ſuis:nunciauit eis vltimum
curſum vite ſue.dando eis quatuor regu-
las. Prima fuit ad timorē:vt dei timorē
in ſe haberent. De quo ps. Initium ſapiē-
tie ⁊c. Et Tho.in proemio ſuper Job. Ni-
hil eſt qd tam reuocet homines a malis ⁊
inducat ad bonum:ſicut dei timor ⁊ amor.
Unde tot mala: Quia non eſt timor. Secū
da regula:ne ponerent ſpem in diuitiis:ſꝫ
in deo.ps. In te dn̄e ſperaui. Tertia vt
cauerent a iudicio temerario. Mat.7. No
lite iudicare.⁊ non iudicabimini. Videas
o compagno:librum proprie conſcientie.
Quarta ꝙ perſeuerarēt in bonis:vſqꝫ in
finem. Quia vt inquit Ber. Sola perſeuerā-
tia coronatur. His auditis ab eis:⁊ dictiſ.
beato fine quieuit. Poſt mortem autē:ap-
paruit cuidam mulieri romane cum tribus
coronis in capite. Una de argēto erat. alia
de auro.alia de lapidibus precioſis. Pri-
ma de argento:que datr̄ virginibus. Que
rara eſt. Aug.de agone xp̄iano. Inter om-
nia xp̄ianorum certamina.duriora ſunt pre
lia caſtitatis:vbi cōtinua pugna ⁊ rara vi-
ctoria. Secunda de auro:que datur marty
ribus. De qua ps. Corona aurea ſuper ⁊c.
Tertia de lapidibus precioſis. que datur
doctoribus ⁊ predicatoribus. His corona
ta fuit Catherina de ſenis. O felix mulier.
Mater xp̄i oſtendit pectus ⁊ vbera:filius
latus ⁊ vulnera.⁊ Catherina beata.ſua ſa
cra ſtygmata:quibus eam inuocantibus ꝑ
ſtat ſua beneficia.

¶ In feſto ſancti Michaelis.

VIdete ne cō
temnatis vnum ex iis pu
filli. Mat.15. ¶ Fra tutte
le mirabile ⁊ ſtupēde ope
ratione qual adopra idio
in pſiti machina:excellen-
tiſſima vocari poteſt ſua clementia ꝑ quā
miſerrimus.nephandus.profanus.⁊ ſcele-
ſtis peccator de iniuſto efficitur iuſtus. de
lupo rapace ⁊ leone feroci:efficitur bonus
ſeruus ieſu chriſti. Bernar.ſuper Can. Do-
mine dominus noſter:ꝙ admirabile eſt no-
men tuum in vniuerſ.ter. Quid eſt homo.
quia innotuiſti ei. aut filius hominis quia
reputas eum: Deniqꝫ mittis ei vnigenitū
tuum.immittis ſpūm tuum.promittis vultum
tuum. Et nequid vacet in celeſtibus ab ope
re ſolicitudinis tue illos etiam btōs ſpūs ꝓ
pter nos mittis in miniſterium noſtrum. Il
le. Vulgarizatio. O benigno.dolce.e clemē
te ſignor mio caro:inquit Ber.quantū eſt
immenſus ⁊ ardens amor quem geris ho-
mini ingrato ⁊ ſcognoſcenti: ꝙ non ceſſas
indefeſſe illi cōmunicare admiranda bene
ficia.vt videatur ꝙ nihil aliud cures:niſi
illum ſublimare. Illi nanqꝫ miſiſti filium tu
um. De quo Jo.3. Sic deus dilexit mundū:
vt filium ⁊c. Mittis continue ſpūm ſāctū

De quo Jo.16. Mittam ſpiritum ad vos. Promiſiſti etiam videndum vultum tuū. Exo.33. Oſtendam tibi omne bonum. 4°. non ſufficit ꝙ illū creaſti elegantem ꝙtū ad corpus: ſed etiam donaſti ei aīam rōnalē cū libero arbi° quod nulli alij inferiori creature voluiſti cōcedere: ⁊ in auxilium illius dediſti angelum bonū qui de illa ſolicitam curā haberet. Unde ps. Angelis ſuis deus mandauit ⁊c. Quod verbum Bern. declarat dicens. Magna eſt dilectio charitatis. Quis. quibus. de quo. ⁊ quid mādauit. Siquidem deus mandauit. Et angelis ſuis mandauit. Et de hoīe mādauit. Et vt cuſtodiant te in oībus vijs tuis mādauit. Quantam reuerentiam debet tibi hoc verbum inferre. afferre deuotionem. offerre fiduciam: In quouis diuerſorio. in quouis loco. reuerētiā exhibe angelo tuo: ne audeas illo preſente quod me preſente non auderes. Ille. Uidete ne ⁊c. Jn quibus ṽbis de laudibus angeloꝝ erit hodie ſermo. De quibus tria videnda ſunt.

℄ Primū. dicitur neceſſitatis.
℄ Secundū. dicitur nobilitatis.
℄ Tertium. dicitur localitatis.

Primū dicitur ⁊c. Utrū fuit neceſſaria homini i pñti: angelica cuſtodia: Arguitur ꝑ vna opione ꝙ nō. Et ratio. Illi non eſt neceſſaria cuſtodia ſine auxilium alterius: qui per ſe poteſt. Sʒ homo eſt liberi arbitrij: per quod eligere pt bonum ⁊ malū. Eccli.15. Ante hominē. bonum ⁊ malum: vita ⁊ mors. quod ei placuerit dabitur ei. Igitur ⁊c.

℄ Alia opinio dicit ꝙ ſic. q: inter pericula morat. Apoc.xij. Ue terre ⁊ mari: q: deſcēdit diabolus cū poteſtate magna. Reſpondeo ſm Tho. ⁊ omnes doctores. Quod homini viatori fuit neceſſaria omnino cuſtodia. Que concluſio probat̄ triplici medio. Ratione. Auctoritate. Exemplis. ℄ Primo ratiōe. Una maxima eſt Tho.i.p.q.113. ar.3°. Q2 illa creatura īdiget cuſtodia. adiutorio. atq; ſubſidio: cui iminet periculum anime. Or ſta bene. Sed in ſtatu vite hui° ſeculi: homo eſt conſtitutus quaſi in via q̄dam in qua tendere debet ad paradiſum. In qua via plurima iminent pericula. Et ideo ſicut hoībus per viam non tutam ambulātibus dantur cuſtodes: ita cuilibet homini q̄diu eſt viator cuſtos deputatur. qui dicitur angelus: qui eum adiuuet. igit ⁊c. Que ſunt illa pericula oſtēdit David. In via hac que ambulabam: abſconderunt ſuperbi: id eſt demones laqueum mihi. Et ps. 55. Multi bellantes aduerſuʒ me. Et Ber. ſuper Can. Caſtrum anime tue in terra inimicoꝝ ſitum eſt: ⁊ vndiq; oppugnatur. Sʒ a quibus: Reſpondeo. ꝙ a tribus hoſtib°. De quibus Ber. Mundus. caro. demonia. Primo a mundo. Jo.16. Jn mundo preſſuram hēbitis. Secundo a carne. Gal.5. Caro concupiſcit aduerſus ſpiritum. Et Aug. Inter omnia chriſtianoꝝ certamina duriora ſunt prelia caſtitatis: vbi ꝯtinua pugna ⁊ rara victoria. Tertio a demone. qui rōnem ſeducit. voluntatem abijcit. virtutem operatiuam opprimit. Quod bene cōqueritur gubernator eccleſie petrus. i. Petri.5. Frēs ſobrij eſtote. ⁊ vigilate: q: aduerſari° vr̄ diabolus ⁊c. Et in tantis periculis ē hō poſitus. ꝙ vt dicit Bon. in.4°. di.25. ar.2°. impoſſibile eſt hominem eſſe ſine veniali: excepto chriſto ⁊ eius matre. Jn tantis ergo periculis indiget cuſtodia angeloꝝ bonorum. qui ipſum adiuuent. De qbus ps. Angelis ſuis deus mādauit de te: vt cuſtodiāt te in oībus vijs tuis. O benignitas dei q̄ nos in oībus vijs nr̄is defendit. Secundū Dominicū Toloſanū. Triplex ē via hoīs. Prima qua mundū ingreditur. Secunda qua in mundū progredit̄. Tertia qua de mundo egreditur per mortē. Prima q̄ naſcitur. Jn hac defendit. Et niſi eſſet angel° noſter defenſor: nos deſtruerent demones. Ber. Si bonus ſpūs ſe elongaret: maloꝝ impetus quis ſuſtineret: Qū creatura naſcitur. a demone ſuffocaret̄ ne baptiſmum haberet. Sed deus oīps cito angelū vocat qū mulier debet parere filium vel filiaʒ dicens. Uides hanc mulierem: Tali hora pariet filium vel filiam. tibi eam cōmendo cōtra demoneʒ. Reſpōdet angelus. O ſignor mio: mihi reputo ad magnam dignitatem ꝙ creaturam tuam ad tuam imaginem factā ⁊ ſanguine redemptā: mihi ſit ꝯmiſſa. Un̄ d̄ nata nunq̄ deſerit eā quouſq; eſt in paradiſo. aut inferno. aut purgatorio. Un̄ Hieronymus ſuper Mat. Magna dignitas

tas animarum eſt: vt vnaqueqꝫ habeat ab
ortu natiuitatis ſue āgelū delegatū. Uere di
gnitas. Qꝛ paſtoꝛ multis ouibus dat vnuꝫ
paſtoꝛem ad cuſtodiendum: ⁊ non cuilibꝫ.
Sed deus cuilꝫ perſone. dat vnum angelū.
O ſublimitas anime. Sed dubium querit
quo tempoꝛe datur iſte angelus: an in vte
ro. an extra vterum: Reſpondeo qꝫ cum du
plex ſit natiuitas ſm Cano. De cōſe. di. 4.
Firmiſſime tene. In vtero: Ex vtero. Qui
dam voluerunt dicere. qꝫ datur in pꝛima in
vtero. Que opinio fuit Bona. in. 2. di. xi. in
declaratione lr̄e. Sed cōmunis opio eſt: qꝫ
natis immediate. Quod tenet magr̄ in. 2°
di. xi. c. 1° quod incipit Illud quoqꝫ ſciendū.
Sed quare non datur in vtero ad cuſtodi
am: Reſpondet Tho. 1. par. q. iij. ar. 6. Qꝛ
cuꝫ tales ſint adhuc aliquid mr̄is: cuſtodi
untur ab angelo mr̄is. Sicut fructus arbo
ris in arboꝛe exiſtens: eſt aliquid arboꝛis.
Qui cuſtodit arboꝛem: pꝫ qꝫ etiam fructus
habet in cuſtodiaꝫ. Unde ille angelus qui
mr̄em cuſtodit. cuſtodit ⁊ filium. Secun
da via eſt: qua in mundo pꝛogreditur. dūꝫ
vſum rōnis habet: in qua peccare poteſt.
In hac ipſum cuſtodit. Quod facit ſꝫ Th.
in. 2. ſen. di. xi. ar. 3. ipſum pꝛeſeruādo a ma
lo culpe. ⁊ a malo pene. Pꝛimo culpe: non
cogendo ſed perſuadēdo: vt peccata finat
aut non faciat. Dicit peccatoꝛi. Non tener
la concubina: o luxurioſe. O vſurario la
vſura. O odioſe lodio. Et ſicut demon per
ſuadet ⁊ incitat ad malum: ita angelus ad
bonum. Figura de Balaam Numeri. 22°
c. Cui angelus euaginato gladio occurrit.
reduxitqꝫ eum ne populo malediceret. ap
parens ei in via. Secundo preſeruat
a malo pene. Qꝛ cum quis moꝛtaliter pec
cat. meretur ſtatim vt demones poſſint ſibi
frangere collum ⁊ ducere ad infernum. Sꝫ
angeli boni arcent ipſos: ne poſſint exercere
ſuam malitiam in peccatoꝛibus qūo vellēt
ſcirent ⁊ poſſent. O bona cuſtodia. Figura
3. Re. 19. De Helia ambulante per deſertū
tendens ad montem Oreb: dormiuit ſub
vmbꝛa. Cui cito angelus occurrit d. Surge
qꝛ grandis tibi reſtat via. Moꝛalr̄. Helias
eſt peccatoꝛ qui dormit in peccatis. nec co
gitat peccata pꝛopꝛia offenſam dei. futurā
penam. Sed ſemper in iſta le gali. in pompe.
in placeri. De quibus Job. 23. Tenēt tym
panum ⁊ cytharam ⁊ gaudent ad ſonituꝫ
organi: in puncto aūt ad inferna deſcen
dunt. Facetia illius cardinalis. Qui exi
ſtens in domo magnifici Laurētij in cōui
uio poſitus vbi erāt pulcre iuuenes: dixit.
Uellē habere hic meuꝫ padiſum. Prete
rea de Cardinali Januenſi Janne: cum
frēs noſtri acceſſiſſent pꝛo el'a petēda. Illa
accepta. frēs egere ſibi grās dicentes. Deꝰ
det vobis ⁊ ipſe paradiſuꝫ. Reſpōdit. Piu
tardi chi ſe po. Sed huic pcōꝛi ſic doꝛmien
ti occurrit angelus ipſum excitans d. Sur
ge o pouerello ab vſuris. a malis. a pecca
tis. Non ſtar piu qꝛ ſenex: qꝛ pꝛope moꝛtē.
Unde quidam.

Oꝛmay ſey vecchio cū la barba canuta.
Et non fay penitentia o anima perduta.
Non te pdur may al ponte extremo.
Chi molti ha inganato: el ben faremo.

Et Petrarcha. 6. diuinitatis.

O felice coluy chi troua il vado.
Di queſto al peſtre ⁊ rapido toꝛrente.
Cha nome vita: ⁊ a molti e ſi grado.
Miſera la moꝛtal ⁊ ceca gente.
Che qui pone ſperanza in coſe tale:
Che il tempo lieue poꝛta ſi repente.

Ecce quomodo angelus ⁊c̄. Tertia via ē
qua de mūdo egreditur. ſ. per moꝛtē. Qꝛ in
moꝛte mentiunt. nituut demones rape ani
mam: ſed ipſi eos fugant atqꝫ adiuuant.
O dulcis conſolatio moꝛtui. Ab omnibus
derelinquitur amicis. ſed ſolus angelus aſ
ſiſtit. atqꝫ animam aſſociat. Unde Exo. 23.
Mittā angelū meū q̄ p̄cedat ⁊ cuſtodiat
te in via ⁊ introducat te in locū quem pꝛe
paraui. Ille. Exemplum illius monachi q̄
impugnabatur a foꝛnicatione. O bellum
grande. Aug. Inter omnia xp̄ianoꝛum cer
tamina ⁊c̄. Sic tēptatus reliquit heremū:
⁊ in vicum egypti perrexit. Et videns filiaꝫ
pulchꝛam cuiuſdam ſacerdotis paganoꝛū
eam adamauit ⁊ dixit patri eius. Da mihi
eam in vxoꝛeꝫ. Ille rn̄dit. Non poſſum niſi
pꝛius deum meum interrogauero. Et abi
ens ad demonem quem colebat: dixit ei.
Monachus quidam venit volens accipe
re filiam meam. Demon reſpondit. Da ei ſi
negat deum ſuum. ⁊ baptiſmū. ⁊ pꝛopoſitū
monachi. Ipſum interroga. Ueniens ſa

erdos dixit ei. Nega deum tuum. ⁊ baptiſ-
mum. ⁊ propoſitum monachi: ⁊ dabo tibi fi-
liam meam. Ille aũt conſenſit. Pergẽs au-
tem ſacerdos: ad demonem dixit ſe tria illa
facturum. Cui demon clamare cepit. Noli
eã dare: qꝛ ꝗuis renunciauerit iſtis trib⁹.
tamen deus ſuus eſt ita bonus ꝙ ipſũ non
deſeruit: ſed adiuuat eum ⁊ ab eo non re-
ceſſit. O bonta diuina. Fiat prattica. Pec-
cator centies imo millies deum blaſſemat.
Fagi le fichi in liochi: tamen peccatorem
non dereliquit. Ad propoſitum. Sacerdos
dixit. Non poſſum tibi illam dare: qꝛ deus
a te non receſſit. ſed adhuc adiuuat. Fra-
ter aũt audiens igemuit ⁊ penitentiã egit
de peccato. moriens in penitentia plurima-
rum hebdomadarum. Ecce o anima cara
quomodo deus per angelum ſuũ peccato-
rem non dereliquit.

Ecundum dĩ ꝛc̃. Duplicem naturã
s creauit ille opifer verus deus. Sed
inquirendum eſt: quã naturam no-
biliorem conſtituit: an angelicã an huma-
nam: Ad hoc Tho. i. p. q. 108. Magiſter in
2° di. 2. Bona. in. 2. di. xi. Qđ de homine et
angelo poſſumus loqui dupliciter: vt ſic vi-
deri poſſit eorum dignitas. Aut quoad con-
ditionem nature: aut quoad efficicaciam
gratie. Quoad primum: angelus precellit
hominem in quatuor.

Primo. in creationis dignitate.

Secundo. in vite puritate.

Tertio. in ſeruitiꝭ facilitate.

Quarto. in premiꝭ citiori perceptione.

Primo in ꝛc̃. Sunt enim creati dignius
ꝙ homines: ratione loci: quia in celo empy-
reo: vt dicit magiſter in. 2° di. 2. Homo ve-
ro đ limo terre in terra: qua nil eſt vilius i-
ter omnia elemẽta. Illi in monte glorie:
homines in valle miſerie. Illi ante hominẽ
in die letitie. ſ. dominica die ſunt creati: ho-
mĩes vero poſt angelos in die triſtitie. ſ. fe-
ria. 6. Illi imortales. imateriales. impaſſi-
biles: homines ꝟo materiales. mortales.
paſſibiles. Unde philoſpphus in. 12. Me-
tha. appellat eos ſubſtantias ſeparatas: qꝛ
imateriales. ps. Qui facis angelos tuos ſpi-
ritus. Unde xp̃s ꝗtũ ad hoc fuit mior. Mi-
nuiſti eũ paulo ꝛc̃. Secundo in vite ꝛc.
Angeli enim qui in celo perſtiterunt. nũꝗ
aliquod veniale cõmiſerunt. ⁊ in omnibꝰ
dei voluntatem perficiunt: homines autẽ
ad minus venialiter peccant. Eccleſiaſtes.
7. Non eſt homo: qui non peccet. Prouer.
20. Quis poteſt dicere. mundum ẽ cor me-
um. ⁊ purus ſum a peccato. In Autentico
de monachis. §. Triennij. Natura huma-
na labiẽ ad delicta. Et. 12. q. 1. Omnis etas
ad malum prona eſt: ab adoleſcentia ſua.
Et Prouer. 24. Septies in die cadit iuſt⁹.
Tertio in ſeruitij ꝛc̃. Angelus eſt ſpiri-
tus: non aggrauatur per corpus vt homo.
Homo enim in ſeruiendo deo. plus laborat
vna die: ꝙ omnes angeli ab initio mundi.
Cum quantis laboribus miſer homo ⁊ fa-
tigationibus oportet perueniat ad paradi-
ſum: quilibet ex nobis experitur quotidie.
Nam labor eſt ieiunare. vigilare. orare. ab-
ſtinentias facere. Quorum omnium ange-
lus eſt immunis ab ijs. Unde patet quomo-
do precellunt nos in his. Quarto in pre-
miꝭ citiori ꝛc̃. Angeli enim percipiunt pre-
mium ſuum citius ꝙ homo. Quia in pri-
ma die ſue conuerſionis ad deum ſuum:
premium eſſentiale acceperunt. Homo ve-
ro celeſte premium poſt mortem ſuam acci-
pit a deo. Sunt beati iam per tot annos:
homo autem tardius beatificatur. Ideo
Aug. xi. de Ci. dei. Cetera omnia que con-
didit deus. nature dignitate precellit. Et
Grego. In angelo ſimilitudo diuine imagi-
nis inſinuatur expreſſa. Unde patet de ipſis:
quomodo nobiles ſũt. Aut loqmur: quo-
ad efficaciam gratie. Tunc dico ꝙ natura
humana precellit angelicã: vt ponit Tho.
in. 9. di. ſcđi libri ſen. Quod probat triplici
ratione in preſenti.

Primo rõne vnionis.

Secundo. rõne reparationis.

Tertio. rõne acquiſitionis.

Primo ratione ꝛc̃. Quia naturam no-
ſtram vniuit cum ſua: ⁊ naturam angelicã
reliquit. Heb. 2. Nuſꝙ angelos apprehen-
dit: ſed ſemen abrae. Unde patẽ maior fra-
ternitas inter chriſtum ⁊ hominem: ꝙ inter
chriſtum ⁊ angelum. Et in ſignum huius
chriſtus nominat homines frẽs ſuos. Unde
ps. Narrabo nomen tuum fratribus meis
Et Jo. 20. dixit chriſt⁹ magdalene. Uade
ad fratres meos: ⁊ dic eis. Aſcendo ad pa-
trem meum

trem meum ⁊ patrem veſtrum. Nunq̃ʒ in
ſcripturis inuenitur ꝙ chriſtus angelos no
minarit fratres. Hanc dignitatem nouerat
bene angelus qui ante hanc vnionem in
carnationis permittebat ſe adorari. quod
poſt prohibuerint. Apoc.19. Uide ne fece
ris: quia conſeruus tuꝰ ſum ⁊ fratrum tuo
rum. Et ideo circa hanc vnionem ⁊ incar
nationis myſterium: adminiſtrauerunt ip
ſi angeli mirabiliter. Primo ad conceptio-
nem notius fuit angelis. Luc.1. Ecce conci-
pies. Secundo ad natiuitatem. Luc.2. An
nuncio vobis gaudium magnum. Tertio
ad paſſionem. Luc.22. Apparuit angelus
confortans eum. Quarto ad reſurrectionẽ
Mar.16. Angelus domini deſcendit de ce
lo. ⁊ dixit mulieribꝰ: ſcio ꝙ ⁊c̃. Quinto ad
aſcenſionem. Actu.2. Ecce duo viri aſtite-
runt iuxta illos in veſtibus albis. ſ. angeli ⁊
Ideo dicit Leo papa. Et habet̃ De conſe.
diſt.1. Duo hymni in nouo teſtamento per
angelos fuerunt decantati. Primus Alle-
luia. Secundus Gloria in excelſis. Et ra-
tio: quia ordines angelorum facti ſunt rui
noſi per eorum ſuperbiam. Unde vidẽtes
deum hominem natum: cecinerunt Gloria
in excelſis deo. Uidentes per reſurrectio-
nem animas liberatas. cecinerunt allelu-
ia. Quod fecerunt propter eorum vtilita-
tem que in hoc conſiſtebat: ꝙ eorum ruina:
ex hominibꝰ debebat reſtaurari. Quia ho-
mines ſaluandi intrabunt in locum caden
tium angelorum. Aug. Unde angeli cecide
runt: illuc venturi ſunt homines. Secun
do ratione reparationis. Quia homo pec-
cauit mortaliter: angelus ſimiliter. Sed ta
men homo reparatur per chriſti ſanguinẽ
De quo apoſtolus. p̃. Cor.6. Empti eſtis p̃-
cio magno. Sed quo o Paule: Auro: Ar-
gento: Non: ſed precioſo ſanguine. Apoc.1.
Lauit nos a peccatis noſtris in ſanguine
ſuo. O priuilegium mirabile. Angelus au-
tem: non non eſt reparatus. O amor dei ad
hominem. Ideo Grego. O mira circa nos
tue pietatis dignatio. Canta. Ex hoc con-
cluſio hec extrahitur. ꝙ quotiens peccat ho
mo: totiens diuina bonitas. eſt parata ip-
ſum ſuſcipere: ſi reuertat̃. Quam dignita-
tem non habet angelus. Uñ addit Alber.
ꝙ ⁊ angeli gaudẽt de nr̃a ↄuerſione. Prio
q̃ʒ vident tam glĩoſum fructum ſue cuſto-
die. Secundo gaudent q̃ñ vident ex pecca
toribus conuerſis ſuũ adimpleri numeruʒ.
Tertio gaudent: q̃ñ vident in laudãdo de
um. tale ſe hĩc ↄſortiũ. Olim quidẽ lauda-
bat deũ natura angelica: ſed nunc addita
eſt natura hũana: ⁊ iõ mõ veracit̃ dici põt
illud Job.38. Cũ me laudarent aſtra matu
tina: hoc ꝑtinet ad laudẽ angeloꝝ. Et iubi
larẽt oẽs filij dei: hoc ꝑtinet ad laudẽ hoīuʒ.
Tertio rõe ⁊c̃. Th.2°. di.9. Homo poteſt
acquirere ⁊ mereri amplius ⁊ copioſius p̃-
mium q̃ʒ angelus triplici ratione. Et ratio-
ne difficultatis. que eſt in homine. ⁊ non
in angelo. Angelus vnico actu conſecutus
eſt premium ſuum: homo autem reiterat
actus ſuos. per ieiunium. per vigilias. ⁊ hu
iuſmodi. Et ratione longiturnitatis que ẽ
in homine qui diutius moratur in peniten
tijs: ꝙ non angelus. Et ratione meriti paſ-
ſionis chriſti. que operatur infinite pro ho-
mine ꝙ non facit pro angelo: qui pro illo
non eſt mortuus. non crucifixus. non deri-
ſus. O dignitas humana. Ecce quomodo
⁊c̃. In quibus verbis: due ſunt vidende
difficultates. Prima quantus ſit numerꝰ
angelorum. Utrum poſſit ſciri: Ad hoc ſũt
due opiniones. Una Th.1.par.q.50.ar.3.
Et in.2.di.3.ar.3. Et Dio.in.4.cele.hierar.
Qȝ angeli ſunt in maxima multitudine.
omnem materialem multitudineʒ exceden
tes. Et Job.25. Nunquid eſt nũmerus mi
litum eius: Unde non poteſt ſciri. cum ſit
numerus infinitus. Et vt dicit Damaſ. in
2.diſt.3.c.4. Angeli non ſolum dantur om
nibus hominibus: ſed omnibus creaturis
in ſua ſpecie. Omnibꝰ equis in ſua ſpeciẽ
⁊c̃. Qui ſũt plus: boni an mali: Reſpon
deo ꝙ boni: vt dicit Tho. p̃. par. q.63. ar.9.
¶ Secunda opinio eſt Alber. in. 2° libro
Compendij Theo. c. de caſu locali angelo
rum. Qȝ chori angelorum diuiduntur in
9. choros. ⁊ quilibet chorus diuiditur in
6666. legiones angelorum. Secundũ Al
bertum legio facit angelos. 6000. Unde in
in ſumma. 6666. legiones: faciũt trentano
ue millione. noue cento nonanta ſei mille.
Scđa difficultas. Utrũ angelus differat
ſpẽ. Una opĩo Scoti ꝙ non. Alia Thome.
p̃. par. q.50. ꝙ ſic: que verior tenet̃. Unus

precedit aliu; in decuplo pulchritudine. O nobilitas angeli. Unde patet ſecundum.

Tertium dicitur rc. In quo loco collocantur aie noſtre: Videt Tho. in.2°.diſ.9.a.8.in cor.q. Et Greg. in hom. de angelorum diſtinctione. Magiſter in.2.di.9. Bona. ibidem. q homines aſſumuntur ad ordines angeloꝝ. Et ſecundum q plus vel minus habent in merito. ſupra vel infra cum angelis collocabũtur. Quia premia correſpondent meritis. Nam infimi in meritis: erunt cu; infimis in celo. Medi ocres cum medijs. ſupremi cũ ſupremis ordinantur. In primo ordine angeloru; ponuntur virgines corpore et mente. Cu; angelis ẽ cognata virginitas: vt Lucia. Agnes. rc. De quibus Mat.5. Beati mundo corde: qm̃ rc. In.2°. ordine archangeloru;: ponuntur penitentes. qui cum maximis lachrymis fleuere ſua peccata. De qb⁹ Mat. 5. Beati qui lugent: qm̃ rc. Aſculanus.

Conuien chal lachrymar lalma conſenta
Alliochi triſti per la incluſa doglia,
Chel iuſto pianto ſo quanto contenta.

In tertio ordine thronorum. ponũtur miſericordes qui proximo fuerunt pij. De quibus Math.5. Beati miſericordes: qm̃ rc. O auare aperi manum. q: hi ſunt qui te debent pducere ad paradiſum. In.4°. ordine dominationum: ponuntur patientes in tribulatiõibus. De qbus Mat.5. Beati q perſecutionem patiuntur: propter iuſtitia;. Ro.xij. In tribulatione patientes. In.5°. ordine poteſtatum: ponuntur contemplatiui et boni religioſi. qui regulam et maiorum ſuorum inſtituta ſeruauerunt. In.6°. ordine principatuum: ponuntur prelati et perſone eccleſiaſtice. iudices. et officiales qui iuſtitiam fecerunt. De quibus ps. Iuſte iudicate filij hominum. Et non per munera. Or .xi.q.3. Pauper. Munera peruertunt iudicia. In.7°. ordine virtutum: ponuntur ꝟtuoſi omnibus virtutibus theologicis et cardinalibus. Que faciunt hominem beatum: et laude dignum. Hiero. Nobilitas ſumma eſt: clarum eſſe virtutibus. In ordine. 8°. cherubinorum: ponũtur predicatores et doctores: qui verbo et exemplo docuerunt. In hoc ordine Dominicus. Uincentius. Franciſcus. De quibus Dantes.xi.para.

La prouidentia che gouerna el mundo:
Duo principij ordino in ſuo fauore
Che quinci et quindi gli fuſſer per guida
Lun fu tuto ſeraphico in ardore:
Laltro per ſapientia in terra fue
Di cherubina luce vno ſplendore.
Qui duo candelabra fuerunt in mundo.

In.9°. ordine ſeraphinorum: ponũtur ardentes charitate et amore dei. In hoc ſunt Apoſtoli. Ioannes bap. Super choros angelorum nullus eſt: niſi maria. Uidete ergo ne contemnatis rc.

In feſto apoſtoloꝝ Simonis et Jude.

PRopter te mortificãur tota die: eſtiati ſumus vt oues occiſionis. Ad Ro.8. Poſtq̃ natura humana cecidit ab altitudine ſue dignitatis ſe; a ſtatu innocentie in miſeriam peccati. et q ſenſualitas facta eſt rebellis ratiõi. propter infectam et corruptam radicem et culpã primorum parentum noſtrorum: opus eſt vt homo laboret in exercitijs bonis. pro acquiſitione vite eterne. Uñ Gñ.3. dixit figurate deus primo hoi. In ſudore vultus tui veſceris pane tuo: donec reuertaris in terram de qua aſſumptus es: q; rc. Que ſententia affirmatur a Hiero. ad Cteſiphontem. Tepidum diſcipulum non amat chriſtus. Sed q vult inquit meus eſſe diſcipulus: abneget ſemetipſum et tollat crucem ſuam et ſequatur me. Oportet nos per multas tribulatiões introire in regnum celorum. Beati eſtis cu; maledixerint vobis homines et perſecuti fuerint. Gaudete et exultate: qm̃ merces veſtra copioſa eſt in celis. Future vite gloria: preſentis vite incommodis comparatur. Ille. Et Pius papa. Pius epiſcopus ſuus ſuorum dei Cariſſimo in xp̃o filio noſtro Federico romanoꝝ imperatori auguſto. ſalute; et apoſtolicã benedictionẽ. Oẽs qui pie et iuſte viuere volunt. perſecutione; patiuntur. Odit mũdus getos principes. Raptores. ſanguinarios. oĩ ſcelere ingnatos. et infideles. vt ſui ſimiles amat et diligit. Tu ꝟo q: multis

mitis es. velleſq; quiete ⁊ bene viuere. mūdo aduerſaris. ⁊ mundus tibi aduerſabit. Sꝫ bti qui pſecutionē patiunt pp iuſtitiā. Ille. Et Ambro. libro de Abel ⁊ Caym. Sicut bellatoꝛ ſine armis eſſe nō pōt: ita nec virtus ſine exercitio. Uñ xp̄s in euangelio. A diebus Joannes bap. regnū celoꝝ vim patitur. ⁊ violenti ra. il. Nō dormiētibus ſꝫ vigilātibus pollicent pmia. Ille. Et Dātes ſuper hoc.
Regnum celoꝝ violētia pate.
De caldo amoꝛe e diuina ſperanza.
Qual vince la diuina voluntade.
Et qꝛ quis poſſet terreri: conſiderata fragilitate ppꝛia. De qua Geñ. 7. Senſus enim ⁊ cogitatio coꝛdis humani: pꝛona ſunt ad malū. ab adoleſcentia ſua. Conſiderare hꝫ illud: quod dicit Aug. in homelia. Op⁹ cuꝫ fine: merces ſine fine. Et apl̄s Ro. 8. Non ſunt condigne ⁊c̄. Et. i. Coꝛ. 2°. Oculus nō vidit nec auris audiuit: nec in coꝛ hominis aſcendit. que ⁊c̄. Apoſtoli ergo hoc cōſiderantes: toꝛmenta ſuſtinuerunt pp deum: vt mercedem conſequerētur. iuxta illud Heb. xi. Operati ſūt iuſtitiam. adepti ſunt repꝛomiſſiones. Unde dicunt verba aſſumpta. Pꝛopter te ⁊c̄. In qbus verbiſ: volo hodie diſputemus vnā altam materiā ſatiſq; curioſam. Que eſt de pꝛuidentia diuina. Si deus hꝫ pꝛouidentiā de hoc mundo qui ſinit caris ſuis euenire tot mala. De illa ergo tria videbimus myſteria.
¶ Pꝛimum. dicitur oppoſitionis.
¶ Secundum. dicitur declarationis.
¶ Tertium. dicitur reſponſionis.

P Rimū dicitur ⁊c̄. Dubiū queritur. Utrū deus habeat curam ⁊ pꝛouidentiaꝫ de nobis: ⁊ de hoc mūdo: Circa hoc: due ſunt opiniones. Una dicit ꝙ non. alia ꝙ ſic. ¶ Pꝛima dicit ꝙ nō. Sꝫ omnia eueniunt a caſu ⁊ foꝛtuna ſine fato. Que opinio fuit antiquoꝝ phoꝝum: vt fuit Epycurus. Democrytus. ⁊ plureſ alij. Que pꝛobat intentū ſuū triplici medio.
¶ Pꝛimo. ratione.
¶ Secundo. auctoꝛitate.
¶ Tertio. figura.
Pꝛimo ratione: ⁊ hoc dupliciter. Pꝛimo ratione diuine ſapientie. Secūdo ratione diuine iuſtitie. Pꝛimo diuine ſapiētie. Concluſio eſt philoſophi. i. Meta. Sapientem ordinare oꝫ: ⁊ nō oꝛdinari. i. regere ⁊ nō regi. Exempli gratia. De patre familias qui quantum poteſt debet expellere omnes erroꝛes: oēs defectus a domo ⁊ familia ſua. Et rex in regno ſuo debet malos expellere: furcas plantare. Quia vt Augu. 4°. de Ci. dei. c. 4°. Remota deniq; iuſtitia quid aliud ſūt regna: niſi apta latrocinia: Que ſententia verificatur. C. de epiſcopali audientia. l. Humanuꝫ. Et. C. de legatis ⁊ fideicōmiſ. l. i. A ſapiente omnia bene geſta eſſe intelliguntur. Ad pꝛopoſituꝫ. Deus hoc nō facit. Quia videmus tot erroꝛes. tot defectus. tot mala. tot peccata fieri in mundo. Unde opoꝛtet de tribus vnum dicere aiūt iſti philoſophi. Aut ꝙ deus non poteſt remouere huiuſmodi defectus. Et ſic non eſt omnipotens. Aut non vult: ⁊ ſic eſt cauſa peccati. Quia vt dicitur Diſ. 86. c. Facientis pꝛoculdubio culpaꝫ habet: qui quod poteſt coꝛrigere. negligit emendare. Scriptū quippe eſt. Non ſolum qui faciunt: ſed etiā qui ꝯſentiunt facientibus: digni ſunt moꝛte. Aut neſcit: ⁊ ſic ē ignoꝛās. Sꝫ iſta nō ſūt ponenda in deo. Pꝛimo ꝙ non poſſit: qꝛ eſt omnipotens. In p̄s. 144. Omnia quecūq; voluit ⁊c̄. Et alibi. Dixit ⁊ facta ſūt. Et Beda in homelia Zachei. Que impoſſibilia ſūt apud hoies: poſſibilia ſūt apud deum. Secundo ꝙ non ſciat: cum ſit ſapientia infinita. p̄s. Omnia in ſapiētia feciſti. Ad Ro. 8. O altitudo diuitiarum ⁊c̄. Tertio ꝙ nō velit: cuꝫ ſit cauſa noſtri boni. Qui vult omnes ſaluos fieri inquit apoſtolus. Sꝫ iſta non ſunt ponenda in deo. Et ꝙ non tollat hos defectus: hoc non eſt quia non poſſit: ⁊ non velit: ⁊ non ſciat. Sed quia eius pꝛouidentia non ſe extendit ad iſta inferioꝛa: ſed omnia eueniūt a caſu ⁊ foꝛtuna: a caſu ⁊ fato. Intelligendo fatum diſpoſitioneꝫ ſiderum. ſub qua quis eſt conceptus vel natus: vt dicit Tho. 2°. diſ. 39. Unde Job. 22. Nubes latibulum eius: ⁊ circa cardines celi perambulat: nec noſtra cōſiderat. E ſi nō ſin paꝫa da li copi in gioſo: inquit el noſtro lumbardo. Uñ pꝫ pꝛima ratio huius ⁊c̄.
¶ Secunda ratio eſt diuine iuſtitie. Juſtitie diſtributiue conuenit: reddere vnicuiq; ꝙ ſuum eſt. A canoniſtis. xij. q. 2. c. Cū de-

notiſſimam. Summum in rebus bonum. eſt iuſtitiã colere: ⁊ ſua vnicuiqꝫ iura ſuaꝫ. Et Inſti. de iuſtitia ⁊ iure. l. Iuſtitia. Iuſtitia eſt ꝯſtans ⁊ perpetua volũtas ius ſuũ vnicuiqꝫ tribuens. Et Aſcu. libro. 2º. c. 5.

Iuſtitia non e altro al mio vedere
A claſcuno tribuendo ſua raſone
Che fermo ꝓpoſto ⁊ perpetuo volere.

Sed hec iuſtitia non videtur eſſe in deo: qꝛ non reddit ſecundum merita ⁊ demeria. et bona bonis: ⁊ mala malis: vt dicitur. C. de officio rectoris prouincie. l. Ut virtutuꝫ. Et C. de ſtatuis ⁊ imaginibus. Boni ſunt remunerandi: mali ꝓ puniendi. In. 4º. eth. Honor eſt exhibitio reuerentie: in teſtimonium virtutis. In eodẽ. Solus bonus eſt honorandus: ſecundum virtutẽ. Et per oppoſituꝫ: malus nõ. In. 4º. eth. Prauus nõ eſt dignus honore. In preſentiaꝝ vero mali proſperantur. boni deprimuntẽ: Qui ſunt cõiter qui ſublimantur ad aliqua officia: Ad dignitates: Ad honores: Mali. peruerſi. prophani. Si vacat aliquod beneficiuꝫ: pro nephas accipitur. In preſentiarum ſententia Salomonis Prouer. x. fallitur Qui ambulat ſimpliciter ambulat confidenter. Immo ambulat inſipienter. Per che chi pegora ſe fa ⁊c̃. Unde Iere. admiratꝰ. c. xij. Quare via impiorum ꝓſperatur: Bene eſt oĩbus qui ꝑuaricantẽ ⁊ inique agunt. Plãtaſti eos ⁊ radicem miſerunt. proficiũt ⁊ faciunt fructuꝫ. O bone ieſu. O dio ſoprano. Si iuſtus es: quare vſurarius. diſſipator pupillorum. viduaꝝ. orphanorum viuunt ſub celo: Quare ꝯcubinarius: Quare amici tui tribulantur: Deridentur: Truphantur: Non eſt dicendũ ꝙ non ſis iuſtus. Sꝫ quia non extendit ſe ad iſta inferiora: prouidentia tua. Ex hac ratione dixit Epycurus. De quo Lact. in. 3. c. 17. Uidebat Epycurus bonis aduerſa ſemper accidere. paupertatem. labores. exilia. caroꝝ amiſſiões. Malos contra bonos eſſe: augeri potẽtia. honoribus affici. Uidebat innocentiã minus tutã: ſcelera impune cõmitti. Uidebat ſine delectu morum, ſine ordine ac diſcrimine annorum ſeuire mortem, ſed alios ad ſenectutem peruenire. alios infantes rapi. alios iam robuſtos interire. alios in primo adoleſcentie flore imaturis funeribus extingui: in bellis potius meliores ⁊ vinci ⁊ perire. Maxime autem cõmouebatur: homines in primis religioſos grauioribꝰ malis affici. His autem qui aut deos oĩno negligerent. aut non pie colerent: vel minora incõmoda euenire vel nulla. Ipſe etiaꝫ tẽpla fulminibus conflagrare. Cum hec igiẽ cogitaret Epycurus: earum reꝝ velut iniquitate inductus. ſic enim cauſam ignorãti videbatur: exiſtimauit nullam eſſe prouidentiam. Ille. Et ſic patet rationibus quomodo non videẽ ⁊c̃. ¶ Secundo probatur auctoritate. Et hoc triplici auctoritate.

Pº. diuinali. 2º paganali. 3º phĩcali.

Primo diuinali Iob. 21. Quare impij viuunt. ſublimati ſunt: ꝯfortati ſunt diuitijs: Et Abacuh. pº. Uſqꝫ quo domine clamabo ad te: ⁊ non exaudies: Uociferabor. ad te vim patiẽs: ⁊ nõ ſaluabis. Quare nõ reſpicis cõtemptores: ⁊ taces conculcante impio iuſtiorem ſe: Unde patet prima. Secundo paganali. Ouidius libro Triſtium. Ratio fatũ vincere nulla valet. Tullius lib. 1º. de diuinatione. Fato omnia viuunt. Iuuenalis libro. 3º. ſatyra prima. Seruis regna dabunt: captiuis fata triumphos. Quintilianus in Declamatiõibꝰ. Fato viuimus: ꝯualeſcimus. morimur. Unde pꝫ ſecunda auctoritas. Tertio auctoritate philoſophicali. Cõmen. Auerois. xi. Meta. Intellectus diuinꝰ vileſceret: ſi minima nature attenderet. Et Boe. 1º. de ꝯ. loquẽs phie d.

O ſtelliferi conditor orbis.
Qui perpetuo nixus ſolio
Rapido celum turbine verſas.
Omnia certo fine gubernas
Solos hominum reſpũis actus.
Merito rector cohibere modo:
Nam cur tantas lubrica verſas
Fortuna vices: premit inſontes
Debita ſceleri noxia pena.
Latet obſcuris ꝯdita virtus
Clara tenebris. iuſtiſqꝫ tulit
Crimen iniqui. Ille.

Huius opinionis fuerũt Parmenides. Simonides. ⁊ manichei. De qbus. 24. q. 3. cº. Quidã aũt heretici. qui aiebant principiũ eſſe diabolũ. De quo Io. 14. Uenit. n. princeps ⁊c̃. Et bonũ. i. deũ. Uñ pꝫ auctoritate.

Tertio figura vtriuſqꝫ teſti. Prio vt dicitur

dē.4.Re.6. Benadab rex Syrie dū Sama
riam opprimeret:ad tantā miseriam dedu
xit:vt mr̄ ꝓprium filiū comederet. Et ibi ca
put asini fuit venditū.80.argenteis. Si in
te erant ꝓuidentia o dño ⁊c. Preterea in
nono. Math.8. De xp̄o ascēdente in naui
culam cū discipulis.cepit dormire:cūqꝫ na
uis periclitaret̄ fluctibus:ceperūt clamare
apl'i. Dñe dñe salua nos: perimus. Ipse ꝗ
loquit euāgelista dormiebat. Moral'r. Istd
mare denotat mundū:vbi est nauis aīe no
stre. Vere mare:q2 amaꝝ in principio.i me
dio.amarissimuꝫ in fine. In quo tot mala.
tot piurla.tot blasphemie.tot odia.perpe
trant̄. Fides xp̄ianoꝝ quasi ad nihilū deue
nit. Vbi est cultus diuinus. O regnū greco
ruꝫ. O Constātinopolis. O Capha. O Ni
groponte. Vbi estis: In manu turchi. Vbi
non est religio dei. Non celebratur officiū.
Ecclesie dei sunt musch'e turchoꝝ. Vbi est
ꝓuidentia diuina: Vn̄ hiero.ad Eliodo.
Horret aīus.nr̄oꝝ tpꝫ ruinas ⁊ mala ꝓse
qui. Viginti ⁊ eo ãplius anni sunt.ꝙ inter
Cōstantinopolim ⁊ alpes iulias.cotidie ro
manus sanguis effundit̄. Scythiam. Thra
ciā. Macedoniā. Datiā. Dalmatiā. cūctasqꝫ
pannonias. Gottus. Quadus. Alanus.
vastāt.trahūt.rapiūt. Quot matrone.quot
ꝟgines dei.⁊ ingenua nobiliaqꝫ corpa:his
bellis fuere ludibrio: Capti p̄sbyteri.interfe
cti epi subuerse eccl'ie. Ad altaria xp̄i.sta
bulati equi:martyꝝ effose reliqe. Vbiqꝫ lu
ct9.vbiqꝫ genit9.⁊ plīma mortꝭ imago. Ille

s Ecundū principale ⁊c. Tho.i.p.q.
22.ar.2°. Jn.1°.snia ꝝ dis.39.a.2°.
Jn.3°.li° cōtra genti.c.72. Nicola
us d lyra sup Job.c.22. Circa diuā ꝓuidē
tiaꝫ.4.fuerūt opiões famose. Quidā posu
erūt nullo mō esse ꝓuidētiā in pn̄ti vita:sꝫ
oia casu ptingere. Que positio fuit ꝗ̄ſi oiuꝫ
phoꝝ antiq̄ꝝ. Quidā aliꝗ̄ posuerūt deū hr̄e
ꝓuidentiā solū de substātijs incorruptibi
libus ⁊ supioribus:nō āt de iferioribus ꝗ̄
subiacēt corruptiōi. Et si pur habebat ꝓui
dentiā:hoc erat i vniuersali. Rō coꝝ erat.
Q2 itellectus diuinus vilesceret. si talia de
terminate ⁊ impticulari cognosceret. Vn̄
negabant deū habere ꝓuidentiā determi
natam ad ista inferiora particularia ⁊ cor
ruptibilia. Quidā aliꝗ̄ posuerūt duos deos.
Vnum bonoꝝ habere prouidentiam.s.pri
maꝫ causam deum. Alium maloꝝ.s. diabo
lum habere curam de istis inferioribus ⁊ in
fimis. Que opinio est doctoꝝ catholicoꝝ ⁊
que est vera. Qui posuerunt oia subiac..
diuine prouidentie. Sap.8. Attingit aūt a
fine vsqꝫ ad fineꝫ fortiter:⁊ disponit omnia
suauiter. Et.xij. Non est alius deus ꝙ̄ tu:
cui cura est de omnibus. Et ecclesia canit
in introitu misse dñica.21. post festū trinita
tis. Jn voluntate tua domine vniuersa sūt
posita: ⁊ non est qui possit resistere volun
tati tue. Tu enim fecisti omnia.celum ⁊ ter
ram ⁊ vniuersa que celi ambitu continen
tur. Dominus vniuersoꝝ tu es. Or oltra.
Si curam habet de omnibus:cū sit iustus:
cur permittit bonos tribulari ⁊ malos pro
sperare: Respondeo ꝙ ipsa diuina ꝓuidē
tia hoc facit quadruplici rōe.vt aiunt doc.

¶ Primo.ratione cōmutationis.
¶ Secundo.ratione preseruationis.
¶ Tertio.ratione exemplificationis.
¶ Quarto.ratione augmentationis.

¶ Primo ratione ⁊c. Una est maxima in
theologia qđ non est hic adeo bonus qui
aliquādo non peccet:excepto christo ⁊ ei9
matre. Aut mortal'r aut venialiter. Eccl's.
7. Nō est homo q faciat bonū ⁊ nō peccet.
Prouer.20. Quis pōt dicere mundū ē cor
meū:⁊ purus sum a peccato: Et.i.Joā.3°.
Si dixerimus q2 peccatum non ⁊c. Jn Au
tētico de monachis.§. Triēnij. Natura hu
mana:labitur ad delicta. Et.xij.q.i.c. Ois.
Ois etas ad malū prona est. Ad propositū
nr̄m. Jn paradisuꝫ nullus ingredit̄ sine pu
ritate vite. Apoc.c.13. Sine macla.n.sunt ⁊c.
Contra illos stultos:de macula Bernardi
de ꝯceptione. Vn̄ necesse ē:vt de pctīs suis
purgent̄.aut hic aut i purgatorio.vbi sunt
pene atrocissime ꝗ̄ supant oēm hui9 seculi
penā. Et q2 p̄ßiſſim9 de9 aliꝗ̄s diligit peculi
ari amore:idō ex magna sua ꝓuidētia pur
gat eos a pctīs suis:p̄ntib9 tribulatōibus.
Infirmitatib9.penurijs.ꝑsecutōib9:ne cru
cient̄ postea in penis purgatorij. Vn̄ Aug.
dicebat. Dñe hic vre.hic seca:vt in etnū p
cas. Vn̄ hō murmurare nō dꝫ cōtra deū di
ipꝫ esse ptiale: q2 hoc agit vt ipsū ꝑ̄uet a
penis purgatorij:⁊ purget hoieꝫ a pctīs cō
missis. Quapropter videmus plures suos

dei in preſēti vita. mala morte mori: quoad
corpus. Quod quidem ab optimo deo fa-
ctū fuit: vt electi hic purgarent ꝓ culpis cō
miſſis ſuis. Exēplis pȝ. In ſcriptura .3. Re.
13. De ſcō ꝓpheta noīe Semeia q̄ fuit miſſus
a deo ad Ieroboā: ad ipm̄ rephendendū de
idolatria. Sed domū reuertēs pacto offō:
in via ſtrāgulatus eſt a leone. Qꝛ hn̄s pce
ptū a deo ne in via biberet aut comederet:
ſȝ deo inobediens. fuit occiſus. Sup q̄ dicit
Nicolaus de lyra. Qd̄ pcm̄ inobedientie: ex-
piauit morte corꝑali. Ille. Glo. Quā dure
puniturus eſt deus peccata grauia iniquo
rum: qui pena mortis puniuit peccatum le
ue ſancti hoīs: Ille. Preterea aliud in vi
tis patrū de heremita qui in deſerto ꝑ an-
nos. 70. fuit in maxima auſteritate. īfirmus
ad mortē: miſit diſcipulū in ciuitate ꝓ me
dicinis. Qui repꝑit quēdam vſurariū mor
tuum: q̄ cantantibus pſbyteris Subueni-
te ſancti dei. Gran merce: a giouan boca de
ro. In manu diaboli ē. Dū predicarē Mu
tine: q̄dam demoniacus ſub altare ſācti ge
miniani adiuratus fuit de multis: īter alia:
quare non vexauit illū iam per tres dies.
Reſpōdit. Qꝛ aſſociamus quēdā pricipeȝ
in iferno cum tripudijs ⁊ honore. Ad ꝓpo
ſitum. Diſcipulus reuertens ad domū rep
perit patrem ſuū a leonibus totum lacera-
tum. Cepit contra diuinam prouidentiam
clamare: ⁊ ipſum partesanuȝ. Dicens ꝙ ille
vſurarius cum honore ⁊c̄. Affuit angelus
dicens. Non mireris: qꝛ vſurarius hic ſuuȝ
recepit premium pro paucis bonis: quia. ſ.
cum honore ad ſepulchrum defertur. San-
ctus autem iſte pro culpis leuibus punitus
eſt hac morte. Unde purgatus eſt ⁊c̄. Pre
terea aliud exemplum. Quidam heremita
fuit qui in corde ſuo admirabatur de diui-
na prouidentia. cum boni tribularentur: ⁊
mali ⁊c̄. Angelus autem miſſus eſt illi: vt
ei declararet diuina iudicia. Sequere inq̄t
me frater mi. Conduxit ſenem ad domum
cuiuſdam heremite quem inuenerunt lacē
ratum a leonibus. Admirans heremita ſu
per hoc. Dixit ei angelus. Vidiſti primum
iudicium: veni ad ſcd̄m. Duxit eum ad ali
um ſenem cuius domus erat ſita ſupra ma
re: ipſum precipitauit in mari ⁊ mortuus ē.
Cum ſenex iſte fugere vellet: tenens ipſum

dixit illi. Venias ad tertium. Venerunt
ad domum cuiuſdam militis: qui eos rece-
pit in nocte gratioſe. Mane aūt facto: dux
puer huius militis eis viā oſtenderet: pre-
cipitauit ipſuȝ in aqua ⁊ mortuus eſt. An-
gelus omnia iſta declarauit. Primus here
mita a leonibus laceratus ⁊c̄. Longo tēpo
re martyriū affectauit ⁊ deus ipſuȝ exaudi
uit: qꝛ mori permiſit ipſum tali morte qua
volebat. Secūdus heremita quē precipi
taui: ſaluus eſt. Quia ſi ſuperuixiſſet: iterū
ad ſeculūȝ redire volebat. O quot ſūt q̄ ci-
to moriantur ⁊ bene. Qꝛ ſi vitā haberent
prolixaȝ: plura mala facerēt. Unde Sapiē-
tie. 4. c. Raptus ē ne malitia mutaret intel
lectū eius. Tertius. ſ. illius militis precipi-
taui filium: qꝛ anteq̄ȝ ipſuȝ haberet erat li-
beralis: modo effectus erat auarus. O q̄t
ſunt de iſtis. Unde ipſuȝ occidi: vt ille ⁊c̄.
Iſte autē edificatus: deū glorificauit de ta
li viſione angelica. Unde Petrus rauē. in
ſmōe. Ideo te punit: vt eterne mortis eua-
das interitū. Et ſic patet prima rō: quare
boni tribulantur: vt. ſ. preſeruent a penis
purgatorij ⁊c̄. ¶ Secundo rōne ⁊c̄. Cōclu-
ſio eſt S. Thome in. 22. q. 136. ar. 1. Qd̄ patien
tia in aduerſis. maxime ē cuſtos omnium
virtutū. conſeruans bonū rōnis. Aſſimila-
tur herbe hynnule. que quādo non eſt bo-
na ⁊c̄. Comeditur com el cugiar de la ra-
bia ⁊c̄. Ugo de ſancto victore. 4. li. de ani-
ma. Quoſdā ſciens deus in multis pecca-
re poſſe: flagellat eos in infirmitate ne pec
cent: vt eis vtili⁹ ſit frangi langoribus ad
ſalutem: q̄ȝ remanere incolumes ad dam-
nationem. O quot mala committerentur:
niſi eſſent tribulationes huius mundi. Et
ratio eſt: quia proſperitas huius mundi ē
cauſa obliuionis ꝓpe ſalutis. ⁊ omniū ma
lorum. Deutero. 32. Incraſſatus eſt dilectis
meus ⁊c̄. Et. Q. Curtius. Fragilitatis hu-
mane: nimia in proſperis obliuio ē. Et. T.
Liuius li°2° de bello punico. Ferme enim
fit: vt ſecunde res negligentiam creent. Ex-
perientia patet. Annis elapſis in dominio
Brixienſi. O q̄ti balli. O q̄te feſte ꝑ vil-
las ⁊ caſtra de piu piaſeri ⁊c̄. Sȝ poſtq̄ȝ ſē
ſerīt bella ducis calabrie dimiſerīt oīa. Tri
bulatio q̄ ē cā bonoꝝ. Exēplis pȝ. Primo de
Paulo. 2. ad Cor. 12. Qui ſepe orauit dn̄m
pro remotiōe

pꝛo remotione ſtimuli carnis. Dicit Beda.
Si Paulus hac tentatione caruiſſet: fuiſſet
de numero reprobox̃. Et de Martha que
.xij. annis fluxum ſanguinis ſuſtinuit: vt di
cit Amb. Que infirmitas: ipſã cuſtodiuit
a peccatis. que non cuſtodierũt Magda.
que fuit i croceis: ⁊ meretrix ⁊c̃. Et Dauid
in tribulatione poſitus ab emulo ſuo Sau
le: ſemper fuit bonus. Unde de ſeipſo dice-
bat. Canta verſum. Tribulatio ⁊ anguſtia
inuenerũt me. mandata tua meditatio mea
eſt. i. cã tue meditationis. O quid dicemus
de Job: Qui habuit. 7. filios ⁊. 3. filias. cu͛
poſſeſſio fuit ſeptem millia ouium. 3. millia
camelorum. quingenta iuga boũ. quingen
te aſine: ac familia multa nimis. Que oĩa
abſtulit deus. Et per demonem ipſum tribu
lauit. qui Job tria mala intulit. Primo in
rebꝰ. 2° in filijs. 3° in perſona ſua. Et mu-
lier que ipſum deridebat d. Benedic deo ⁊
morere. i. maledic. Tñ gratias in omnibus
egit dicens. Dñs dedit. dñs abſtulit ⁊c̃. Sit
nomen dñi benedictum. Ex his oĩbus dicit
al. 10. c°. Uiſitatio tua cuſtodiuit ſpũ meũ.
Super quo Hiero. in epl̃a ad Paulã. Re-
ſpice Job o Paula q̃nta ſuſtinuit: ⁊ videbiſ
te nimium delicatam. Ecce q̃uo tribulatio
eſt cã bonoꝝ. In quibus verbis. talis po
nitur conclu°. Quod homo non tribulatus
eſt in peſſimo ſtatu damnationis. Et per op
poſitum: in ſtatu ſaluationis. Probatur au
ctoritate: ⁊ exemplis. Primo auctẽ. Grego.
li° moral. Continuus ſucceſſus rerũ tempo
ralium: eterne damnationis eſt indicium.
Apoc. 3°. Ego quos amo: arguo ⁊ caſtigo.
Et Prouer. 13. Qui parcit virge. odit filiũ:
qui autem diligit. inſtanter erudit. Heb. xij.
Quem enĩ diligit dominus caſtigat: flagel
lat aũt omnem filium quem recipit. Quod
ſi extra diſciplinam eſtis. cuius participes
facti ſunt oẽs. ergo adulteri ⁊ nõ filij eſtis.
Super quo Aug. Si exceptus es a paſſio-
ne flagelloꝝ: exceptus es ab amore filio-
rum. Et Lac. in. 5. li. c. 23. Deus hoĩes pro li
beris habet: ſed corruptos ⁊ vitioſos luxu-
rioſe ⁊ delicate patitur viuere: qꝛ nõ putat
emendatione ſua dignos. Bonos aũt quoſ
diligit caſtigat ſepius: ⁊ aſſiduis laboribuſ
ad vſum virtutis exercet: nec eos caducis
ac moꝛtalibus bõis corrumpi ac deprauari ſinit. Unde nemini debet mirum videri ⁊
ſi pro noſtris ſepe delictis caſtigemur a deo.
Immo vero cum vexamur ac premimur.
tunc maxime gratias agimus indulgentiſ-
ſimo patri. qui corruptelã noſtrã non pati
tur longius procedere: ſed plagis ac verbe
ribus emẽdat. Ex quo intelligimus nos deo
eſſe cure: quoniã cum peccamus: iraſcitur.
Ille. Scdo: exemplo Coſme de medicis:
qui habens podagras: cum filijs Lauren-
tio ⁊ Iulião dicebat eis. O filij mei. Si nõ
eſſemus in infirmitate: cecidiſſemus i mul-
ta peccata. Eccl'i. 31. Infirmitas grauis: ſo-
briam facit animã. Patet ſecunda ratio.
¶ Tertio ratione ⁊c̃. Ut exemplum no-
bis det q̃ ſine his tribulationibus nõ poſ-
ſumus ingredi paradiſum. Et ſicut miles
non recipit palliũ niſi per prius gioſtret vi
riliter: vt dicitur. C. de his qui non expletis
ſtipendijs. l. 2. li. x. Stipendiũ quod promit
titur militibus nõ debet ſolui: niſi finita mi
litia. Ita ſeruo dei non dat coronã: niſi mi-
litauerit prius in preſenti ſeculo. Unde a-
poſtolus. 2. Thi. 2. Nõ coronabitur: niſi q
⁊c̃. Actuũ. 17. Per multas tribulatiões: oꝫ
nos introire in regnũ dei. Et chriſtꝰ dixit fi-
lijs Zebedei Mat. 20. Calicem q̃dẽ meũ
bibetis. Et Hiero. ad Euſtochiũ. Quis ſã
ctorum ſine certamine coronatus eſt: Abel
iuſtus occidit. Abraam vxorẽ periclitatur
amittere. Et ne in imenſum volumen me ex
tendam: quere ⁊ inuenies ſingulos aduer-
ſa perpeſſos. Salomon ſolus in delitijs fuit
⁊ forſitan corruit. Et Aug. in lib. ſolilo. Ue-
nale habeo. Quid domine: Regnũ celoꝝ.
Quo emit: Paupertate regnũ. dolore gau
diũ. labore requies. ignominia gloria. moꝛ
te vita. Ille. In huius figuram Exodi. 14.
Dñs ↄduxit populũ ſuum in terra p̃miſſio
nis per terrã petroſam: ⁊ ſpinoſã. Et Aug.
in lib. 5. de Ciui. dei. c°. xij. ponit q̃ romani
fecerunt duo templa honoris ⁊ virtutis: ita
contigua vt nullus poſſet ingredi templũ
honoris: niſi per templũ virtutis. Morali
ter. Duo templa: eſt preſens vita ⁊ futura:
ſed in templũ honoris vite eterne. non poſ
ſumus ingredi niſi prius gradiamur p tẽ
plum virtutis. Preterea Catherina ſenẽ-
ſis petiuit coronam de ſpinis: vt in alia vi-
ta haberet de roſis. Qui hic paradiſum he

bet:in alio de neceſſitate habebit infernuz.
Poſt placebo. Sequit. Heu me. Et qui hz
in ludo plus de Baſtoni:ꝛ minus de dina/
ri.el zogo e ſuo. In propoſito. Qui plus de
Baſtonate e tribulatiōe. Exemplū Petri
martyris cui in cella oranti appuit beata
ꝟgo comitata duabus puellis ſanctis. Cū
loquerent cuz Petro martyre audite ſunt
a fratribus circunſtātibus. Accuſatus eſt
priori ꝙ feminas in cella haberet. Ob hoc
concluſerunt eū in cameram. Cū conquere
retur de innocentia ſua crucifixus eū allo/
cutus eſt dicens. Et ego petre qd feci? Enu
mera hic totam vitam xpi. Qui de celo de
ſcendit. Qui natus i preſepio. Qui miracu
la. Qui infamatus. Et ego petre quid feci?
O ieſu morto. O ieſu batuto. ¶ Quarto
rōne ꝛc. Augmentantur ſanctoꝝ merita in
celeſti palatio. Unde ſancti cupiebant:tri/
bulari:ꝛ gloriabātur in his. Ad Ro.5. Glo
riamur in tribulationibus. Et.2.ad Corin.
xij. Libenter gloriabor in infirmitatibus
me. ꝛc. Quare hoc? Glo. Quia per tribula
tiones xpo aſſimilātur:cui aſſimilari ē ma/
gna gloria. Eccli.18. Magna eſt gloria:ſeq
dnm. Super quo glo. Magna eſt glia ſpō
ſe. aſſimilari ſponſo. Nihil glorioſius repu
taſ:ꝙ xpi portare opprobriuz. Et ſic patet
ſecundum.

c Ertiuz dicitur ꝛc. Rndet doctor pa
radiſi Tho.i.p.q.22.ar.2. Cū de⁹
ſit vniuerſalis ꝓuiſor totius entis
ad ipſius prouidentiā pertinet vt permit/
tat aliquos defectus eſſe in rebus:ne impe
diaſ bonū vniuerſi perfectū. Si.n.oia ma/
la impedirenſ:multa bona deeſſent vniuer
ſa. Si nō eſſet occiſo aialium:non eſſet vita
leonis. Non eſſet patia martyꝝ:ſi non eſſet
perſecutio tyrānoruz. Ille. Prattica. Quia
vt dicit phs.r.eth. Bonū quāto cōmunius
tanto melius. Si non fuiſſet ade peccatuz.
nec xpi incarnatio:per ꝯñs natura huma/
na eēt priuata xpi ꝛ matris pñtia. Alber.in
ſequentijs. Nec abhorres peccatores. ſine
qbus nunꝗ fores. tanto digna filio. Si nō
fuiſſet inde peccatū. nec chriſti mors:ꝑ con
ſequens nec ſancti eſſent in patria. ꝛ celoꝝ
apta ianua. Si nō fuiſſz Decius:nec Lau
rentius. Si non fuiſſet Nero nec Petrus
aut Paulus martyrizati. Unde pretor ſu/
ſpendit latronem:ne bonum cōe contami/
netur. Eccleſia tolerat meretrices:vt euitet
maiora mala:qbus amotis ſequerentur.
Quot fratres haberent rem cuz ſororibus?
Quot conſobrini cū conſobrinis? Niſi eēnt
iudei qui vſuras darēt: quot eſſent xpiani
qui hoc facerent? Ideo deus vt dicit Tho.
cum ſit vniuerſalis prouiſor ptinet vt ali/
quos defectus permittat ne impediaſ bo/
num vniuerſi perfectum. Ad prouiſorez ve
ro particularem non decet permittere ma/
lum quantuz poteſt:vt auctoritates ſupra
allegate dñt. Oportet ſapientē ordiare ꝛc.

Ad ſecundū. qr iuſtus:non tñ punit ma/
los. aut premiat bonos. Reſpōdet Tho. ꝙ
verum eſt. Iuſtitia dei in pñtiaruz dormit.
Si non punit malos:aut premiat bonos in
preſenti:ergo in alia vita. Auctoritate pro/
batur Hieronymi ad Euſto. Difficile imo
impoſſibile eſt vt ꝛ preſentibus ꝛ futuris gſ
fruatur bonis:vt ꝛ ventrem hic ꝛ ibi mentē
impleat. vt de delicijs ad delicias tranſeat.
ꝛ in vtroqꝫ ſeculo glorioſus appareat. Exē
plum diuitis ꝛ lazari Luc.16. Unus tripu
diabat in preſenti:nec ꝓ ſuis demeritis pu
niebatur. Alius pauper:nec pro ſuis meri/
tis premiabatur. Tamen poſt mortē vnus
damnatur. alius factus eſt saluus. Fili in/
quit Abraam:recordare qr recepiſti bona
in vita tua? Lazarus ſimiliter mala. Unde
pz reſponſio ad ꝛc. Legendam ſanctorum
dic breuiter tuo modo.

¶ In feſto omniū ſanctorū. De gloria ſan
ctorum. vel de gloria paradiſi.

MErces re/
ſtra copioſa eſt in celis.
Mat.5. ¶ Dal fiume
di eloquentia e pelego
aureo Publio Corne/
lio Scipiōe niuna ma
giore victoria o piu ſingulare triūpho eſſer
ſi diffiniua:excepto che lhomo veduta la p̄
ſente vita non eſſer felice e beata:ma ſotto
poſta a molti miſerie e calamita:quāto ne
inducayo il celere mouimento e dominio
deli ſperi

Ali ſperi etni:ſuſpiraſſe a quelli eterni beni
dela beata vita. Impo ſi come vole el philo
pho in. 8. eth. Natura maxime fugit triſte.
⁊ appetit delectabile. Et in li° de bona foꝛ/
tuna. Appetitus naturalis:naturaliter tē/
dit in bonum. Quod quidem bonum ab oi
bus deſiderat. In. 1°. eth. Bonum eſt quod
omnia appetunt. Et Diony. 4°. de diuinis
nominibus. Pulchꝛum ⁊ bonum:omnia de
ſiderant. Iſtud autem bonum:maxime eſt
vita beata ⁊ noſtra beatitudo. in qua erit
perfectio omnium bonoꝝ. Unde Boetius.
3°. de Con. Beatitudo eſt ſtatus omnium
bonoꝛum aggregatione perfectus. Sed cir
ca hanc beatitudinem plures philoſophi
errauerunt. Quidam poſuerunt eam in bo
nis coꝛpoꝛis:vt Epycurus cum ſuis ſequa
cibus. Quidam in comeſtionibus:vt ſarra
ceni. ⁊ mauri. Quidam in diuitijs. In quo
rum perſona Dauid loquitur. Beatum di/
xerunt populum cui hec ſunt. Sed has opi
niones oſtendit falſas ipſe Dd. d. Beati q
habitant in domo tua domine. Que ſentē
tia per Ber. affirmatur ſuper Can. O bea
ta regio paradiſi. o regio deliciaꝝ:ad quā
ſuſpiro de valle lachꝛymarum. Ubi ſapien
tia ſine ignoꝛātia. Ubi memoꝛia ſine obli/
uione. Ubi intellectus ſine erroꝛe. Ubi ra/
tio ſine obſcuritate fulgebit. Beati qui ha/
bitant ibi:⁊ laudabunt deum in ſecula ſe/
culoꝛum. Ille. Et philoſophus in. x. ethico.
Speculum veritatis. i. cognitio veritatis:ē
ipſa felicitas. De qua cognitione Joā. 17.
Hec eſt vita eterna vt cognoſcant te ſoluz
verum deum:⁊ quem miſiſti ieſum chꝛiſtū
Quam petebat Philippus di. Joan. 14.
Domine oſtēde nobis patrem:⁊ ſufficit no
bis. Quia vt dicit Aug. Uiſio eſt tota mer
ces noſtra:qua nos implebit cū vultu ſuo.
Quod bene vulgares poete locuti ſunt.
Al padre. al fiol. al ſpirito ſancto
Comēça gloꝛia tutto el paradiſo.
Tal che mi nebꝛiaua el dolce canto.
Petrarcha in triumpho diuinitatis.
Beati ſpiriti che nel ſummo choꝛo
Si trouaranno o troua in tal grado:
Che ſia in memoꝛia eterna il nome loꝛo.
Sancti ergo talem cogitantes gloꝛiā:ope/
rati ſunt bona:pꝛo quibus merces ei data
eſt. Merces veſtra ⁊c. In quibus verbis de
gloꝛia ſanctoꝛuz ⁊ paradiſi erit ſermo. Ubi
tria videbimus. Sermonem habes Feria
2. paſce charti. 129.

¶ In cōmemoꝛatione defunctoꝛum. De ſuffragijs.

Miſeremini mei. miſe
remini mei:ſaltez vos ami/
ci mei. Job. xij. ¶ Ad lau/
dem. cōmendationem. ⁊ pꝛ
conium illius ſopꝛane ⁊ al
te iuſtitie diſtributiue ſummi dei: cōuenit:
pꝛemiare illos qui amoꝛe ſuo laborauerūt.
⁊ rebelles ſecundum exigentia merita pu/
nire. Hec eſt aurea ſententia diuini Diony
ſij in. 4. de. di. no. c°. 8. Opoꝛtet autem vide
re in hoc vero exiſtentem veram iuſtitiam.
qꝛ vnicuiqꝫ tribuit ſecundum vniuſcuiuſqꝫ
exiſtentium dignitatem. Et cythareda mo
dulante Dauid in pſ. Duo hec audiui:qꝛ
poteſtas dei eſt. ⁊ tibi domine miſericoꝛ/
dia:quia tu reddes vnicuiqꝫ ſecundū ope
ra ſua. Et Matth. Reddet vnicuiqꝫ ſe/
cundum opera eius. Et. 1. Coꝛin. 3. Unuſ/
quiſque pꝛopꝛiam mercedem accipiet. Et
Apoc. vltimo. Ecce venio cito. ſcilicet ad
iudicium:⁊ merces mea mecum eſt:redde/
re vnicuiqꝫ ſecundum opera ſua. Secun/
dum ſententiam Auguſtini in decretis. 13.
q. 2. c°. Tempus in Glo. Tres ſunt differē
tie perſonarum. que ab hac vita exeunt.
Quidam ſunt valde mali. Quidam valde
boni. Quidam medioeriter mali. ⁊ medio/
criter boni. Pꝛimi ſunt damnati:ille dolen
tes anime a celeſti patre pꝛopter ſua deme
rita repꝛobate. que ſunt in illo tetro bara/
tro inferni clauſe. pꝛo quibus nullum ſuf/
fragium alicuius moꝛtalis. poteſt valere.
Job. 16. In inferno nulla eſt redemptio. Et
Auguſtinus. Si ſcirem patrem meum eſſe
in inferno:non plus oꝛarem pꝛo eo: qꝫ pꝛo
diabolo. Et Dionyſius i. 6. celeſtis Hierar.
Summus ſacerdos pꝛo immundis non oꝛat.
quia in hoc auerteretur a diuino oꝛdine.

In eodem. Diuinus ſacerdos pro mortuis orans: pro illis orat qui ſancte vixerūt. Quidam ſunt valde boni. Pro ijs non eſt orandum. Extra de cele. miſ. c. Cuȝ marthe Iniuriā facit matyri: q orat p mr̄e. Quidā mediocriter ſūt: q ſūt in purgatorio. pro ijs bn̄ faciendum eſt. Qui dicunt Miſeremini ꝛc̄. De ſuffragijs tria videbimus in preſētiarum. Hunc ſermonem habes in quadrageſimali char. 81.

¶ In feſto ſancti Martini epiſcopi. De victoria ſuſpſius.

Ecce ſacerdos magnus: qui i diebus ſuis placuit deo. Eccl'aſtici. 44. ¶ Nulla res qualis ſit interclusa intra ſperas celeſtes: cum tanta cura ꝛ admiratione reſpicitur ꝙ humana operatio. mediāte qua fragilis ꝛ caduca natura hominis a ſtatu labilco ꝛ tranſitorio. cōmutatur in ſtatū eternum. Necꝫ hic ſtupor mētis iam ſine ratione habet originem. Concioſiacoſa ꝙ influētia celi. preparatio elementorum. diſpoſitio terre habent producere varios ꝛ ita mirabiles effect⁹ non per ho ſe permutant a cōſuetudine. nec ab inſtinctu qualem ſemper naturalter continnerunt. Sed homo qui ſua proprietate mortalis. terrenus. ꝛ labil' conſtitutus: per ſuam ſolam operationem conuertit ſe in ſtabilem: imortalem. ꝛ celeſtem. Ubi diſcurrens per omnes res: que poſſunt a nobis poſſideri. ſola virtus intelligitur illam eſſe que nos conſtituit in ſtatu digno omni laude ꝛ honore. Unde Plautus in Amphitrione. Uirtus in ſe habȝ omnia. Hec eſt que facit hominem deum. In 7. Eth. Homines dicuntur dij: propter virtutis excellentiam. Ab hac ergo eximia ꝛ ſingulari virtute: naſcitur premium homīs. Quod ſm phm. 4. Eth. eſt honor ꝛ gloria que eſt hominibus attributa. aut in vita. aut in morte. Unde Lactan. in li° de ira ad Donatum. c. 24. Non faciunt beatum vitioſe ac mortiſere voluptates: nō opulentia libidinum incitatrix: non inanis ambitio. non caduci honores: quibus illaqueatus aius hūan⁹ ꝛ corpi mācipatus eterna morte damnatur: ſed ſola innocentia ſola iuſtitia. cuius legittima ꝛ digna merces eſt imortalitas: quā ſtatuit a principio de⁹ ſāctis ꝛ incorruptis mētibus: que ſe a vitijs ꝛ ab omni labe terrena: integras inuiolataſcꝫ conſeruant. Huius premij celeſtis ac ſempiterni participes eſſe non poſſunt: qui fraudibus. rapinis. circūſcriptionibus conſcientiam ſuam polluerunt: quicꝫ iniurijs hominum nefarijs cōmiſſis ineluibiles ſibi maculas induxerunt. Proinde vniuerſos oportet: qui ſapientes. qui homines merito dici volunt: fragilia contemnere. terrena calcare. humilia deſpicere: vt poſſint cum deo beatiſſima neceſſitudine copulari. Ille. Ideo beatus Martinus q2 fuit adornus omni virtute: imperoche q2 ſuas paſſiones. ſuos appetitus. ſeipſum denicꝫ totuȝ ſubiugauit ac vicit: a magno deo dilectus eſt. ꝛ ſublimatus tandem in regno celoruȝ. Ecce ſacerdos ꝛc̄. In quib⁹ verbis ad laudem. s. Martini: de victoria ſuſpſius hodie erit ſmo. Ubi tria per ordinē videbimus.

¶ Primum. di oppoſitionis.
¶ Secundum. di declarationis.
¶ Tertium. di confirmationis.

a D primum. Queritur dubiū. Qualis triumphus maior ſit. honor. gloria ꝛ theſaurus: quem homo poſſit acquirere. ꝛ habere in preſenti vita: ꝛ corā hominibus mundi ꝛ tota curia celeſti: Circa hoc quadruplex opio.

¶ Prima fuit militum. Qd̄ erat ars militaris ꝛ exercitium bellicum. Eo ꝙ fuit prima ars mundi. ꝛ nobilior. In qua m nō niſi homines probi ingrediebātur. De qua Tho. 4. di. i. ar. 5. Apud gentiles: militia ſacra reputabat. Pro q̄ gentiles ꝛ moderni ſtupenda fecere. vt pȝ per Aug. 5. de Ci. c. 18. Hec duo ſc̄ illa. libertas ꝛ cupiditas laudis humane: que ad facta miranda compulere romanos. Ille. vt patȝ exemplis. De magno Alexandro qui regem Darium vicit: ꝛ picolo internallo totum orbem ſubiugauit. Qui in. 7. annis totam Aſiam ꝛ partem Europe ſubdidit. Et ſiluit terra in conſpectu eius: vt di. i. Re. p°. Apud quem fuit Karolus magnus: qui occidentem. ſaxoniam.

am.equitaniam domuit. Et magnus Pō-
peius:qui.22.reges vaſtauit.qui dictus ē
magnus:ob multitudinem rerum geſtarū:
vt loquitur Oroſius. Et Ceſar romanus.
5.vicibus trimphauit de inimicis ſuis. Et
Q.Cecilius:qui Philippū Macedonicū
e macedonia victum eduxit. Et Leliꝰ Tri-
bunus.qui.120.plagas habuit:ꝛ ſemper vi
ctorioſus fuit:vt ponit Ualerius liº.3.c.2º.
Et.M.Sergius:qui.24.plagas accepit i
pectore. Qui manu ſiniſtra amiſſa:ferreaꝫ
fecit. Et Thebanꝰ Epaminūdas.ornamē
tuꝫ regie dignitatꝗ. De q̊ Juſti.6.liº de bell'
externis. Qui faciens bellū vulnꝰ mortale
accepit:aliquādiu ſpiritum petijt a cir
cunſtantibus: ſi ſcutum remanſerat in ma
nibus inimicorum. Reſpōſum eſt: ꝙ non:
Ante ſeipſuꝫ ferri fecit:ſepe oſculans ipm:
appellans compagno dela gloria ſua:ꝛ ſic
expirauit. Quid dicemus d' militibꝰ moder
nis: De Duce Franciſco. Bartholomeo co
leo. Nicolao parmo. Seuerino Roberto. ꝛ
alijs multis: Qui miranda fecerunt ſub ar
mis:reputantes non poſſe dari gloriā ma-
iorem:ꝗꝫ iſtam. Pꝫ prima opio.

Secunda opio fuit antiquorum phorū.
Qꝺ maior triumphus non poterat homini
dari ꝗꝫ habere ſcientiam. Pro qua mira fe
cerūt:vt ponit Hiero.ad Paulinuꝫ. Et La
ctan.in principio de multis phis. De qua
Ariſto.prinº Metha. Omnes homines na
tura ſcire deſiderant. De numero quorum
fuit Pythagoras qui pro ſcientia acquirē
da:iuit in egyptum.deinde Perſiam.dein-
de Jtaliam. Et Plato multi paeſi inſtra-
uit.in quibus grandia pericula ſuſtinuit:
inter alia fuit venditus:vt Laertius ponit
Juit in egyptum vt audiret legem iudeo-
rum. Deinde venit Jtaliaꝫ iterum. Et Sy
monides occupauit ſe in ſtudio.70.ānos.
Anaxagoras.72. Thales.78. Solon.80.
Socrates.84. Mileſius.97. Et Apolloniꝰ
19.regiones circuiuit. Et Titus liuius pa-
duanus.aureum pelagus eloquentie. qui
ſcripſit de geſtis romanorum.140.libros: i-
cipiens a Roma condita:vſqꝫ ad tempus
Octauiani imperatoris.plenus lſaruꝫ an-
no etatis ſue.80.padue tumulatus in ſolē-
ni ſarcophago. Et Plinius Ueroneſi.qui
hiſtorias ſcripſit romanas a principio ro-
me vſque ad tempora ſua: libros.38. Et de
naturali hiſtoria libros.37.cum alto ꝛ ex-
cellente ſtilo. Et Saluſtius ciuis roma-
nus: ſcripſit exitum Catiline. Et de guerra
Jugurte. Jſti autem nullū maiorem triū-
phum poſſe dari homini indicarant: ꝗꝫ or-
natuꝫ ſcientie. De qua Macrobius.2. Sa
turnalium. Sine doctrina: vita eſt quaſi
mortis imago. Et Lactan.4. Nemo eni po
teſt iure dici homo:niſi qui ſapiens eſt. Et
iuriſ.ff. de fideiuſſoribus libertoꝝ.l. Apud
Julianum. Cupiditas diſcēdi: eſt optima
rō viuendi. Et Sen. Ocium ſine litteris
mors eſt:ꝛ viui hominis ſepultura.

Tertia opio eſt Auarorum. Qꝺ maior
gloria dari non poteſt homini: ꝗꝫ poſſeſſio
auri ꝛ argenti. Qꝛ non niſi diues ſapiens
videtur.ꝛ honoratur. Pauper autem.fatu
us.ꝛ ſtultus videt̄ ꝛ reputat̄. Pº Eth. Jm
poſſibile eſt indigentem operari bona. Jn
4. Omnis indigentia mala. O quot mala
fiunt. propter paupertatem. Prouerbi.
27. Propter inopiam:multi perierunt Liº
in arte noua. Due res ſunt.que poſſunt ho-
mines ad turpe compendium cōmouere.i-
opia atqꝫ auaritia. A quanti le petre ſaria
tracte in calcaneis ſi pauperes eſſent. Sed
vocatur miſer tale. maeſtro tale. madona
tale.per la robba channo.

Quarta opio Catholicorum eſt. Qꝺ nul
la maior gloria poteſt dari homini: ꝗꝫ vince
re ſeipſum.ꝛ ſubmittere proprias paſſiōes
imperio rationis. Sen. Nulla maior victo
ria: ꝗꝫ propria vitia domuiſſe. Jdem libº de
Clementia. Sūma ſuper omnes potentia
eſt regere ſeipſum.vincere ꝛ bene regere.
Multi enim habuerunt poteſtatem vrbiū.
pauci vo ſui. Salo. Prouer.16. Melior eſt
patiens viro forti:ꝛ qui dominatur animo
ſuo.expugnatore vrbiuꝫ. Qꝺ vt melius ve
ritas pateat:veniamus ad ſcōm.

Secundum dī ꝛc. Pono concluſionē
ſm omnes Theologos. Qꝺ nulla
maior victoria.gloria.honor.trium
phus.poteſt dari homini in preſenti vita: ꝗꝫ
vincere ſeipſum. Et qui habet victoriaꝫ de
ſe.certe plus acquirit: ꝗꝫ ſi congregaret ac-
cumularetqꝫ omnes theſauros mundi. ſa-
pientiam ꝛc. Que concluſio triplici medio
probatur. Ratione. Auctoritate. Exemplo.

Ratiõne triplici.
¶ Primo. rõne libertatis.
¶ Secundo. rõne formalitatis.
¶ Tertio. rõne fatuitatis.
¶ In prima ratione probabo ꝙ homo qui vincitur a paſſiõibus. eſt maximus ſeruus diaboli. Pro fundamento: pono concluſionem Iuriſtarum. ff. de regu. iuris. l. Libertas. Et Inſti. Et quibus cauſis manumitti non poſſunt. §. Sed cũ libertas. Ineſtimabilis res eſt libertas: ⁊ oĩbus reb⁹ fauorabilior. Et. ff. de verbo ꝑ obligatiõibus. l. Liber homo. Liber homo eſtimationẽ non habꝫ. Et Eſopus.
Non bene ꝓ toto libertas venditur auro.
Hoc celeſte bonum preterit orbis opes.
Quam veritatem affirmat Th. 22. q. 104. ar. 3. Qꝫ abnegatio proprie voluntatis. q̃ acquiritur per obedientiam: eſt maxima inter omnes virtutes. Quia egreditur a nobiliori ſubiecto. Et quolibet. 3º art. 4º. Qꝫ hereſis eſt: ſi quis diceret. ꝙ ſecularis ita poteſt mereri ſicut religioſus. Et eo ꝙ priuauit ſe bono libertatis: qua nihil melius. Si ergo nihil pulchrius habet reperiri libertate. ergo nihil turpius ſeruitute. Ideo Cicero de natura deorum. Miſerius ſeruitute. quid poſſumus aut dicere. aut excogitare? Et in Autentico. De nuptiis. §. Si vero. Seruitus morti equiperatur. Et ratio ẽ phi. i. Metha. Nõ eſt liber: qui alteri⁹ gratia eſt: vt patet de illo qui eſt in ferri. aut in galea. Qui maximum beneficium reputaret ſi redimeret. Vñ Bergomas: Melius ẽ eſſe oſel de boſco: ꝗ ⁊c. Ideo ĩ fabula Eſopi dicitur. Qꝫ lupus dixit cani. Unde frater: ꝙ ſic nitidus ⁊ pinguius es? Domi inquit cuſtos ſum. Datur mihi de pane albo. dantur oſſa. amat me tota familia. Cui lupus. Unde hoc ꝙ iugum attriuit collū tuum? Reſpondit q2 in nocte ſoluor: in die ligor. Et lupus. Tene tuam pinguedinem. ⁊ ego ꝓ me meam libertatem. Ad ꝓpoſitum Que eſt maior ſeruitus mundi? Uni⁹ mori? Arabi? Idumei? Aggareni? Tartari? Non vere. Sed ſeruitus peccati. Io. 8. Qui facit peccatum: ſeruus eſt peccati. Et. i. Petri. 2. A quo quis ſuperatus eſt: huius ſeruus eſt. Ro. 8. Serui facti eſtis: cui obediſtis. Et de pe. diſt. i. c. Conuertimini. Solo enim pcõ: diaboli ſerui ſumus. Et Th. 22. q. 64. ar. 2. Hõ peccando ꝑdit dignitatẽ ſuam ⁊ incidit in ſeruitutẽ. Ala prattica. Cõcubinari⁹ eſt ſeruus illius femine: que ipm priuat omni libertate. ⁊ bonorum temporalium domus. Quia habet claues de ogni coſa. Et libertate ſuſpſius. Q2 non audet loqui cum aliqua: ne in triſtitiam cadat. Nec audet inuitare aliquem: niſi de ſuo conſilio. Nec elemoſinam facere. Nec ad eccleſiam ire. Contra quos apoſtolus Eph. 5º Mulieres ſint ſubdite viris. Aſculanus. Quella caſa non me piace: doui la gallina canta: el gallo tace. Qꝫ bene Cicero in. 5. paradoxa concludit. An liber. ille tibi videtur. cui mulier imperat. leges imponit? Uocat: veniendum eſt. eñcit: abeundum ẽ. poſcit: dandum eſt. minatur: extimeſcendũ eſt. Hunc ego non tm̃ ſeruum: ſed nequiſſimum ſeruum iudico. ibi. Applica hic. exemplum illius romani qui ad paradiſum introire nolebat: niſi ibi eſſent femine. Et de Peto Ciri: in domo magnifici Laurentii de medicis exiſtentis in conuiuio puellarū. Uellem inquit paradiſum meum in hoc loco. Et de Cardinali genueſi. a quo cum fratres elemoſinam petiſſent: dedit. Acceptat dixerunt. Deus det vobis paradiſum. Ille. Piu tarde che ſe po. Preterea auarus eſt ſeruus auaritie: q2 non ſe incala amanzar a ſufficientia. Comedit panem mu̾ꝗ: vt vendat frumentum. Contra famulum clamat. Ribaldi: che me manzati li oſſi. Et in o Catherina: neſcis q2 tempore belli Faſini cani. El ſacco dela melega: valuit vnum aureum. Quod contra Eccleſiaſtes. 6. Eſt ⁊ aliud malum quod vidi ſub ſole. vir cui dedit diuitias deus. nec tribuit ei poteſtatem vt ex eis comedat. Prattica. Erunt illa bona temporalia: ⁊ tu in poluere depignati. Aſſimulantur tales ali buſali. De quibus Tho. ſuper Iob. 40. Qui licet ſint feroces: tamen ſi ponatur annulus in narib⁹ eorum: ducuntur quocũꝗ homo voluerit. ẽt a puero. Ita ⁊ homo lꝫ habeat vires liberi arbitrii. tamen dum eſt in mortali. ſeru⁹ a diabolo ducitur quocũꝗ voluerit. Greg. 2. moral. Peccatum quod per penitentiā non diluitur: mox ſuo põdere ad aliud trahit. Et. 24. q. i. c. Miramur. Ipſe diabolus

exercet poteſtatem in malis.tanꝙ̄ in peco
re ſuo. Ideo Eutropius de hiſto. romano/
rum narrat de magno Alexandro. Qd cū
inueniſſet Diogenē in ſilua.cum vellet ip
ſum alloqui ⁊ ſibi ſuo corpore vmbram fa/
ceret. Vellē inquit mihi non auferres qd
dare non potes. Imperator hoc intelligēs
ad aliam partem ſe vertit. Cui Diogenes.
Reſpōſum tibi non facio.qꝛ potentia mea
maior eſt tua.que variatur per tria tempo
ra. De preterito ⁊ de futuro non es domi
nus. De preſenti idem.qꝛ ſeruus es ſuper/
bie.luxurie.gulle.ire.⁊ tot demoniorū:quot
vitiorum. A quibus ego īmunis ſum. Prat
tica cum diſcurſu. Vince linguā.oculos.vi/
tia. Et hec eſt maior victoria ꝙ̄ haberi poſ
ſit in preſenti vita. Sen̄. Nulla maior ⁊c.
Et Aſculanus.
Chi ſi non vence.non vincera altruy.
De ſe medeſmo hauendo el ſo valore.
De queſta opinione ſempre ſoy.
Concludamus ergo rōnem ſic. Per victori
am ſuipſius acquiritur vera libertas. qua
nihil melius. Et per oppoſitū:homo fit ſer/
uus.quo nihil vilius. Igitur pꝫ prima rō.
¶ Secundo rōne ⁊c. In hac rōne ꝓbabi/
tur. Qd homo eſt beſtia: Laſſandoſi ſupe/
rar dali proprij paſſioni. Cōcluſio ē Ariſt.
2.aie. Et Auctoris.6.pricipiorū. Forma eſt
que dat eſſe rei. Qua ablata res non eſt.
Exēpli gr̄a. Eccleſia vel domus dr̄: ꝙ̄diu
retinet in ſe formam eccleſie vel domus. Si
domus vel eccleſia deſtruat̄.non eſt ampliꝰ
eccleſia vel domus.ſed cemētū ⁊ lapides.
Ad ꝓpoſitum. Forma hoīs eſt ipſa ratio.9.
Eth. hō eſt maxime intellectus. Et.2. Po
lit. Intantū quis dī homo:inquantum vtit̄
rōne. In.7. Inter omnia animalia ſolꝰ ho/
mo habet rōnem. Et magiſter.2. di.16. hō
quoad plura ſuperatur a beſtijs. A cane:
in odore: A porco:in auditu. A ſimia:in gu
ſtu. Sed in duobus ſuperat omnia anima
lia. In lingua ⁊ in rōe. Qua fit illis digni
or. Qui ergo remouet ab ipſo rōnem.non ē
amplius homo:ſed beſtia. In.6. Top. A q̄/
cunqꝫ remouetur diffinitio ⁊ ipſum diffini/
tum. Et Cōmētator.9. Metha. Qui tollit a
rebus ſuam operationem:tollit ab eis ſuā
eſſentiam. Exempli gr̄a. Remoue ab igne
calorem. A ſole lumen.non eſt plus ſol. et
cum tollitur eſſentia eorū. Clama. Remoue
ab homine rōnē:non ē homo ſꝫ beſtia. De
quo Ber. Puto iumenta dicerent ſi loqui
poſſent. Ecce Adā quaſi vnus ex nobis fa
ctus eſt.ps. Compatus eſt ⁊c. Scdm Ro
bertū olchot ſup ſap.⁊ Boe.4.proſ.3. hō
non viuens ſm rōnem ijs beſtijs aſſilatur.
ꝑ imitationē. Primo aſino.per negligen
tiā. O dona. Vidiſti vnꝙ̄ in domo tua aſi/
nos bipedeſ. O pater nō. Et ego dico ꝙ ſic.
Qui ſūt: Rn̄deo. Qui vſqꝫ ad tertiā ſtant
in lecto. Qui neſciunt ire ad diuina. Tu ha
bes in domo tua filiū pigrū:cape baculū:
⁊ dic ari ſu che lo dice el predicator. Se
cundo aſſilatur leoni ꝑ iracundiā. Ita hō
impatiens q plures facit fatuitates. Vidi
multos qui biretum de capite proiecerunt
in terram.frangunt vaſa domus.percutiūt
ſe pugnis.deum dicunt parteſanum. Ter
tio porco.per luxuriā. Prattica contra cō
cubinarios. Cum figura Sanſonis. Iudi.
16.vbi dicitur. Qd meretrix Dalida San/
ſonē moleſtauit.īdicaret ei:vbi eſſet fortitu
do ſua. Et cū eā decepiſſet:tandem rem ei
inotuit d. Nazareus ſum.i. domino conſe/
cratus ab vtero matris. Nouacula ſuper
caput meum non aſcendit. Si ergo.7.cri/
nes abraſis:ero ſimilis aliorum. Cum aūt
blanditijs demulceret eū:in ſinu dormiuit
⁊.7.crines abraſit.⁊ vocatis philiſteis ocu
los ei eruerunt. Mor. Dalida:eſt caro. Sā
ſon:rō. Et fortitudo ſunt.7.crines.i.ſeptē
dona ſpiritus ſancti. Sed philiſtei ipſum
rapiunt.cum ratio ſenſualitati conſentit. ⁊
ei auferunt omnem ſuam poteſtatem: ⁊ li/
gant eum funibꝰ peccatorum. Et auferunt
ab eo lumē rōis.ne cognſcat ḡuitatē pcī ſui.
Applica exēplū illius doctoris veneti ⁊ bo
ni ingenij q philocaptus erat de ſua ſclaua.
Cū Venetijs p̄dicarē.hoc accidit. Quadā
vice coactus amore illiꝰ veſtiuit ſe veſtibus
illiꝰ ⁊ cū illa buratabat. Vocatus ego a ꝓ/
pria vroxe:veni ingt pr̄:vide ſciam nr̄i do/
ctoris. Reppi ipm cū ſclaua. Cur dn̄e talis:
talia facit: Rn̄dit. O pr̄ neſcio vtrū ſim hō
an beſtia.ita ſū philocaptꝰ. Cui dixi. Eſtis
beſtia. Vbi eſt ſcia tua: doctrina: Qꝛ ḡ ho
mo imbutus peccatis caret ratione. ideo
fit beſtia per imitationem. Unde patet ſe/
cundum myſterium.

¶Tertio ⁊c̃. Qd peccator eſt ſtultior om/
nibus hoibus mundi. Quod probatur per
phi. 5. Ethico. Pluribus bonis appoſitis:
melius ſemp eſt eligendū. Et Lice. i Top.
Plura bona: paucioribus bonis aſponan/
tur. Ala prattica. De muliere que vult nu/
bi. habet in ſe tria bona. Primū magnā do
tem. Secundum pulchritudinē. Tertium
ꝟtutē. Quid magis eſt eligendū: Rndet
auarus: ꝙ dos bona. Luxurioſus aūt: pul
chritudo. Reſpondet Ciuilis: ꝙ ꝟtus. Iſte
dicitur ſapiētior. Quia pluribus bonis ⁊c̃.
Preterea in cōuiuio: ponunt ex vna par/
te. optime carnes. Ex alia porrize ceuolli.
Quid magis eſt eligendū: Rndet philoſo
phus. Qd pluribus ⁊c̃. Ideo fratres predi
catores: ſunt ſtultiores oībus mūdi homini
bus ⁊c̃. Preterea dic mihi. Sapiunt tibi
confectiones: O pater hanc conditōez me
cū tuli ab vtero matris: ꝙ dulcia ſunt ami
ca nature. Si tibi donaretur vna ſcatola d
coriandoli. ⁊ deſuper eſſent deaurati. ſed in
fundo eſſet venenū. quid ſuper hoc eſſet eli
gendū: Dicit philoſophus. ꝙ pluribus bo
nis ⁊c̃. Preterea ſi vis ire romā vbi nūꝙ̄
fuiſti: interrogas de via. Et tibi dicitur. ꝙ
vna eſt plena malendrinis. qui te occidēt ſi
per eā eas. Alia eſt ſecura. Quid ſup hoc
eſſet eligendū: Dicit philoſophus ⁊c̃. Ad
propoſitum. Hō qui vincitur vitijs ꝓprijs:
fit de libero ſeruus. De capace rationis be
ſtia. De homo ſauio vn matto: cum habeat
ante ſe bonū capit malum. ante ſe dulce. ca
pit amarꝫ. ante ſe lumen: capit tenebras. an
ſe viam rectā: capit tortuoſam. Ideo Aug.
Nulla maior ſtultitia ꝙ̄ propter bonū mo/
mētaneū perdere bonū eternū. Exēplū illi/
us romani. De quo Eutropius dicit. Qui
i teſtamento legauit aureos mille illi q ſtul
tior eſſet in ciuitate. Quo mortuo. quidam
nobilis inuentus eſt. qui a ſenatu honora/
ri poterat. ſed nolēs ad hoc deuenit vt por/
cos paſceret. Iſte ab oibus ſtultior iudica
tus eſt. Quia pluribus bonis ⁊c̃. malū ele
git. Unde Petrarca. 6. Triūpho diui.
Miſera la vulgar ⁊ ceca gente
Che qui pone ſperanza in coſe tale
Che il tempo le ne porta ſi repente.
O veramente ſordi ignudi ⁊ fralli,
Poueri di iudicio ⁊ di conſilio
Egri del tuto ⁊ miſeri mortali.

Ertium dr ⁊c̃. Confirmatur noſtra
t conclusio exemplo Valerij. Qui cū
eſſet octogenarius. ⁊ a pluribꝰ nar/
rarentur eius victorie. dixit. Scitote ciues:
ꝙ nulla victoria maior fuit apud me q̄ me
beatum fecit: niſi qꝛ paſſiones meas ſubie/
ci imperio rōnis. qua nulla maior. Unde ⁊
Plato interrogatus. Quis eſſet inter homi/
nes fortior: Qui poteſt inquit ꝓpriam ira/
cundiam vincere. Interrogatus. 2°. qs eēt
debilior inter hoies: reſpondit. Qui ſuū ſe/
cretum nō poteſt celare. Unde cōcludit Ci
cero. Et Lact. in. 1°. Nulla eſt. n. tāta vis q̄
nō ferro aut viribus debilitari frangiq̄ poſ
ſit. At aīuz vīcere. iracūdiā cohibere. fortiſ
ſimi eſt: que Hercules nec ſeē vnq̄: nec po
tuit. Hec qui faciat: non modo cū ſūmis vi
ris compo: ſed ſimillimū deo iudico. Ille.

Ex hiſtoria Martini.

¶Martinus natus ex pentibus paganis
ſicut roſa de ſpinis ortus. ex quodā oppido
noie Sabaria pānonie. in partibus frācie.
Pr eius tribunus. i. princeps. ſub impatori
bus Cōſtantio ⁊ Iuliano. Ex pcepto illoꝝ
filij eligunt in milites. Et Martinus i eta/
te ānoꝝ. xij. cathecuminū ſe fieri petijt. In
etate vero. 15. cuꝫ pater eius eſſet ſenex mi/
litiam cōmiſit Martino. Qui violenter eā
acceptans: erat contentus vno ſeruo. Cum
quadam vice tempore hyemali iret ad bel
lum. in porta vrbis: nudus quidam ſibi pre
ſentauit. Cui medium mantellū dedit. In
ſequenti nocte vidit xp̄m illo indutum di.
Martinus adhuc cathecuminus ⁊c̃. Sup
quo Ber. ſmōe hodierno. Martine ſi ſciuiſ
ſes vbi palliū dimidiū ponebas. puto ꝙ pal
lium non dimidiaſſes. ſed integꝝ dediſſes.
Ad ꝓpoſitū. Per triennium militauit tñ inte
ger ab illis vitijs ⁊c̃. Clama hoc loco. cōtra
ſodomitas. ꝙ hoc peccatū maxie regnat in
militibus. Cum ſit reprobatū a lege diuia
Leui. 20. A lege canonic. 33. q. 2. c. Hoc ip/
ſum. §. ſequenti. Et a lege imperiali. C. de
extraordiarijs criminibꝰ. l. Qui puero. Cū
eſſet annorum. 18. fecit ſe baptizari. ⁊ renun
cians militie: iuit Pictauiam. ad ſanctum
Hilarium epiſcopum: qui ipſum in acoly/
thum ordinauit. Interim autem admoni/
tus a ſpiritu ſancto. vt iret ad viſitandum

Primo

parentes adhuc gẽtiles: demoniũ et in via apparuit d. Quocũqȝ ieris diabolus tibi aduerſabit. Reſpondit. Domin⁹ mihi adiutor ⁊c̃. qui ſtati euanuit. Perueniens ad patriam: matrem conuertit. Et cuȝ heresis Arriana ibi pullularet: ſolus reſtitit. Ex q̊ publice ceſus eſt. Mediolanũ veniens igit̃ monaſterium conſtruxit. ſȝ inde ab arrianis pulſus eſt. Qui ad inſulam gallinariã tẽns cum ſolo preſbytero vitam artaȝ ducebat. Interim aũt cũ plebs Turonica epiſcopo vacaret. voce omniuȝ: martinus in epiſcopum electus eſt. Quam electionem cum lachrymis acceptauit. C. de epiſcopis ⁊ clericis. l. Si quicquid. Non precio: ſed precib⁹ ordinetur antiſtes. Et. 8. q. i. c. Nullus debȝ eligi gubernator populi: niſi deus reuelauerit. Applica ad libitum tuuȝ. Quidam aũt epiſcopus nomĩe defenſor. qui eo venerat cum pluribus aliȷs epiſcopis ad ipſum ordinandum videns eum deformeȝ deſperit. Quidam autem clericus pſalteriuȝ cepit: ⁊ primum pſalmum repperit. In quo erat verſus. Canta. Ex ore infantium ⁊c̃. vſqȝ defẽſoreȝ. Facecia de gonella de nouo pp̃. rome. Veni ſancte ſpiritus ⁊c̃. Ordinatus in epiſcopũ. extra vrbem monaſteriũ fecit. vbi morabat̃ cuȝ. 30. diſcipul' ſine vino ⁊ carnibus. Facecia de preſbytero Cremenſi. qui ordinatus in epiſcopum non poterat canere Deus in adiutoriuȝ ⁊c̃. q2 nimis piguis. Infirmanti grauiter. demon appuit in forma regali cum purpura ⁊ corona in capite dicẽtes ei. Agnoſce o Martie xp̃ȝ tuũ. Reſpondit. Chriſtus meus fuit idutus vili veſte. pauper. nudus. Tu auteȝ ⁊c̃. receſſit ab eo. Martinus autem obitum ſuum reuelauit diſcipulis. Et flentibus illis ⁊ dicẽtib⁹. Cur nos pater deſeris ⁊c̃. Compatiens eis orauit dominũ d. Domine ſi adhuc populo ſum ⁊c̃. Super quo Tho. 3. di. 29. Martinus volebat viuere ⁊ mori iuxta beneplacitum dei. q2 diligebat per beniuolentiam ⁊ non per concupiſcentiaȝ. Cuȝ diſcipuli vellent ipſum ſuper paleas ponere. q2 grauabatur vi febrium d. Non decet xp̃ianum niſi in cilitio ⁊ cinere mori. Aug. Sub capite ſpinoſo: non decet membruȝ fieri delicatũ. Sequitur. Oculis auteȝ ac manibus in celum ſemper intentus. inuictuȝ ſpũm ab oratione nõ relaxabat. Et cõgregatis ad ſe diſcipulis vt ad aliam partem eum verterẽt. ⁊ tollerent ab eo benedictionem ⁊c. Sinite inquit me celum videre ⁊c. Et ſubito vidit demonem. Cui dixit. Quid hic aſtas cruenta beſtia: nihil ⁊c. His dictꝭ: quieuit in pace.

In feſto ſancte Catherine martyris.

Hanc amaui et exquiſiui a iuuentute mea. ⁊ q̃ſiui mihi ſpõſaȝ aſſumere: ⁊ amator fact⁹ ſuȝ forme illius. Sap. 8. La diuia ſapientia illius ſoprani. excelſi: ⁊ alti iperatoris dei. quantũqȝ diligat vniuerſal'r omnes creaturas. Si come ſe deſcriue Sap. xi. c⁰. Diligis oïa que ſunt. ⁊ nihil odiſti eoꝝ que feciſti. Quia ſunt bona in ſui natura. Geñ. 3. Vidit deus cũcta que fecerat ⁊c. Et apoſtolus. i. Thi. 4. Bona ẽ oïs natura. Tamẽ ſpãliter diligit hoïem: quẽ formauit ad ſuã imaginẽ ⁊ ſĩlitudinem. Unde Lactan. in. 3. Deus veri patris offõ functus eſt: ipſe corpus effinxit: ipſe aïam qua ſpiramus inſudit. illi⁹ eſt totũ qcqd ſumus. Ille. Primo quo ad corp⁹: nõ curuũ: ſed rectũ. Ouidi. i. Metha. Pronaqȝ cũ ſpectẽt aïalia cetera terrã. Os hoï ſublime dedit. celũqȝ videre Iuſſit: ⁊ erectos ad ſidera tollere vult⁹. Et Lac. in li⁰ de opifi. dei ⁊ hoïs ad Demetrianum. Cũ ſtatuiſſet deus ex oïbus aïantib⁹ ſolũ hoïem facere celeſtẽ: ⁊ cetera vniuerſa terrena: hunc ad celi contemplationem rigidum erexit. bipedẽqȝ conſtituit. Ille. 2ª quoad animam cum ſuis potẽtiȷs. Memoria. intelligentia. voluntate. Quod conſiderãs diuus Ber. ſuper Can. Peruiliane tibi videtur o homo: Cogita qualẽ te fecit. Nẽpe ſm corpus: egregiam creaturaȝ: ſm animam magis imagine creatoris inſignem: rationis participeȝ: eterne beatitudinis capacem. Ille. Et licet amauerit omnẽ creaturam intimo amore: tamen particulariter amauit ſpõſam ſuam Catherinaȝ: quã dignatus ẽ ornare aliis. imenſis. ⁊ angelicis p̃uilegiȷs. Unde bene di. Hãc amaui ⁊c. Immediate in reſumptiõe themat'. Eccl'ia canit. Adorẽt ꝟginũ rex in ſcl'orum ſecula.

virgini qui Catherine contulit celeſtia. Fi/
at prattica. Iſta eſt illa que habuit omnez
ſcientiam. Hec eſt que habuit deſponſatio/
nem celeſtis ſponſi. Hec eſt que qnquagin/
ta oratores conuertit. Hec eſt que reginaz
ꝛ Porphyriū conuertit. Hec eſt que ſuper
omnes dotata fuit omnibꝰ priuilegiis. Hec
que habuit triplicem coronaz: virginitatis.
martyrij. doctoratus. La donde conſideran
do lo cumulatiſſima merita, la lingua ſe a
coſta al palato, ogni human ingegno vene
al mancho, quando conſidero ſublimitatē
Catherine. ꝙ illa electa ſit in ſponſam filij
dei. De ea nāq; ſcribunt verba aſſumpta.
Hanc amaui ꝛc. Secundū ſententiam doc
torum: inducitur quis ſpōſus naturalis ac
cipere in coniugem aliquam ſponſam tribꝰ
ratiōibus: qbus rōnibus inductus eſt ſpō/
ſus celeſtialis Ieſus xp̄s accipere Catheri
nam ſponſam ſuam.

¶ Primo ratione ſpecioſitatis.
¶ Secundo ratione nobilitatis.
¶ Tertio. ratione locupletabilitatis.

P Rio rōe ꝛc. Pro maiori notitia: nota
ta ſniaz phi. 8. eth. Et Platōis in Ti.
Et Th. i. 2. q. 27. a. 3. ꝙ ſilitudo ē cau/
ſa amoris. Et Sap. 13. Omne animal dili/
git ſibi ſimile: vt patet de cane ad canem. de
lupo ad lupum. de gatta ad gattam. Et rō
quia ſunt vnius ſpeciei, ideo mutuo ſe dili
gunt. Figura Gen. 25. de Iacob qui. xij. fili
os habuit: inter quos Ioſeph qui pre cete
ris fuit dilectus. eo ꝙ magis eēt ſimilis pa
tri. Alij autem matri Rebecce. Similitudo
eſt cauſa amoris. Si igitur ſimilitudo eſt cā
amoris. A contrario ſenſu: diſſimilitudo eſt
cauſa odij. vt patet de diſcordia inter canē
ꝛ gattam. lupū ꝛ agnum. Unde hoc: Quia
ſunt diſſimiles in ſpecie. Et ſi diceres. O pa
ter: ego canem ꝛ gattam habeo: qui mutuo
ſe diligunt. Rñdeo ꝙ non eſt per ſe ꝛ ſimpli
citer: ſed per accidens. Ad propoſitū. Tan/
to ſponſus eternus diligit creaturam: quā
to plus creatura eſt magis ei ſimilis. Quia
ſimilitudo eſt cauſa ꝛc. Deus eſt mire pul/
chritudinis: que ſuperat pulchritudinē om
nium rerum: Solis, ſtellarum. In p̄s. Spe/
cioſus forma ꝛc. Et ſponſa in Canticis. 6. c.
Dilectus meus candidus et rubicundus.
Candidus per virginitatem. Rubicundus
per ſanguinem fuſum. Cum ſit pulcher dili
git pulchros: non pulchritudinem corporis
quia parum valet: eſſer bel de carne. Pro/
uer. vltimo. Uana eſt pulchritudo. Sz pul/
chritudine ſpirituali: que eſt per virtutes.
De pe. di. 2. §. Romanos. Uirtutes ſūt ani
me ornamentum. Ut charitas, ſpes ꝛc. que
polliunt mentē noſtram. Has virtutes: ha
buit v̄go Catherina. quibus fuit pulchra.
vnde meruit amari a chriſto ſponſo. Hanc
amaui ꝛc. Ex hoc ſponſus chriſtus ei ꝯmu
nicauit tria priuilegia. ſuper omnes virgi/
nes ꝛ ſanctas. in ſignum amoris precipui.

¶ Primum. fuit virginitas ſpecialis.
¶ Secundum. fuit deſponſatio ſingularis.
¶ Tertium. fuit ſapientia ſupernalis.

¶ Primum fuit ꝛc. Ubi nota ſm Albertuz
ſuper Luc. Et Ricar. in. 4. ſn̄. Quod virgi
nitas tanto eſt maioris meriti: quanto plu/
ra habet impedimenta: aut repugnantia.
Exēpli gratia. De vetula virgine. ꝛ iuuen/
cula. Quia plus meretur iuuenis: q̄ vetu/
la: qꝛ plus moleſtatur iuuenis: cum omnia
in ea vigeant mēbra. Unde phs. 3°. eth. Iu
uenes magis q̄ ſenes moleſtant a cōcupi
ſcentiis carnis. virgo aūt catherina habu/
it tria impedimenta que cōiter impediunt
virgines a ſua virginitate.

¶ Primū. fuit eius iuuentus.
¶ Secundum fuit eius pulchritudo.
¶ Tertium. fuit eius ſollicitatio.

Primū fuit eius ꝛc. Que precipue ſolet
impedire virginitatez. Erat enim iuuenis:
ideo infeſtabatur a libidine. Unde. 2. Th.
2. Iuuenilia deſideria fuge. E p che Pau/
lo: Qꝛ vt dic̄ Salo. Eccl's. xij. Adoleſcētia
enim ꝛ voluptas vana ſunt. Iſta aūt iuuē/
tus ſibi nō nocuit: aut nocere potuit. Qꝛ li;
eſſet iuuenis corpore: tñ intellectu erat gra
uis. Nō enim ſtabat cuz iuuenibus ad col/
loquendū. aut ad feneſtrā ſtabat: ſed in do
mo. vt hodie agūt noſtre domicelle: que lo/
quunt cū illis. Et ſepe euertūt ſitulā aque
ter ꝛ quater: vt habeant cām vidēdi. Non
ſic egit beata virgo: ſed grauitate vigebat.
Secundū dr̄ ꝛc. Pulchritudo i muliere
eſt cauſa multoꝝ maloꝝ. Hiero. Gladius
igneus: eſt ſpēs mulieris. Cū Paris duxiſſ;
Helenā: phi faciē ꝛ oculos ſuos cooperue
rūt ne eā viderēt. In vitis patrū. Cum. s.

Agaton rogaret a diſcipulis. Pr̄ dic nobis ꝟbū ſalutis. Melius inq̄t eſt videre dꝫmonē: ꝙ mulierē bene ornatā. Et de Paphnutio. q vidēs Pelagiā meretricē ſe ornantē fleuit d. Eo ꝙ nō ita in aīa ſe ornabat. ſicut in corp̄e. Jō phs Theophraſtus. Mulier pulchra cito adamat. Et difficile ē cuſtodire: quā multi amāt. Et in. 2°. Pol. Melius eſt dicere mulieri modicā vel mediocrē eē: ꝙ magnā. Jſtud impedimentū non potuit frangere ꝟginitatem Cath. Q: lꝫ eſſet pulchra corp̄e: imo admirabil' pulchritudinis: nō tñ de ipa curauit. ſed potius de pulchritudine aīe: vt dicere poſſet ei ſpūs. s. Can. 4°. Quā pulchra es amica. ſ. quoad corpꝰ: ꝙ pulchra es: quoad aīam. Oculi tui colūbaꝝ: propter ꝛc̄. Tertium eius impedimentū ꝛc̄. Fuit enim ſollicitata a tribꝰ. Primo ꝟbis. Secūdo muneribus. Tertio tormentis. Primo ꝟbis: q: filius imperatoris Mariniani. volens ipām in vxorē accipe. nūcios miſit ad matrē pro ipſa hñda. Vñ mater eius gauiſa eſt. ꝛ filie inſinuauit di. Filia mea. filius impatoris petit te in vxorem. Rñdit Catherina. O mater mea: aliū volo ſponſum. ſ. Jeſum. O ꝙtum eſt bonꝰ ſponſus. De. b. Hilario legit. Cū eſſet miſſus in exiliū ab Arrianis. i frigiā vltra mare. Filia eius Affra noie de franzia ſcribit ꝙ ei de marito prouideat. q: vult nubere. Pater ſibi reſcribit: ꝙ i ſuo reditu daret ei xp̄m ſponſum: ipſum laudans. intm̄ ꝙ ſibi placuit. Vñ de cetero nullū aliū ꝯcupiuit. Jn reditu patris iſta petijt adipleri. Pat miſſaꝫ celebrauit: ꝛ in fine miſſe porrexit filie hoſtiā ꝯſecratā dicens. Jſte eſt ſponſus tuus filia mea. Sumens āt hoſtiā. mortua ꝙ ad pedes patris: eius aīa volauit ad celum. Hūc ſponſuꝫ voluit Cathe. Scđo fuit ſollicitata muneribꝰ. Q: impator ſibi ꝓmiſit diuias ꝛ honores ꝛ ꝙ p̄ma eēt poſt reginā in palatio. O quot' cadūt. ꝑꝑ munuſcula: vt par de ſcarpe. manege. zocholi ꝛc̄. Vñ in canone. Hec dona: hec munera. Rñdit Cathe: O impator deſine talia dicere. Jntellerit ꝟbū phī eſſe verū. Jn. 1°. ethi. Bōa aīe ſunt maxime bona. Tertio ornamētis: q: cū ſibi minaret: nō timuit. nec virginitatem ſuā ꝑꝑ hoc violauit. Quia xp̄s dixit diſcipulis ſuis Mat. x°. Nolite timere eos q

occidunt corpus: ꝛ poſt hoc nō habent amplius qd faciant. Nō timuit hoc: q: ꝑ xp̄o ieſu erat parata mori. Et ſic pꝫ primum priuilegiuꝫ noſtri ſermonis. ℭ Secundū priuilegiū ꝛc̄. Magnuꝫ donū eſt deſponſari vni comiti. maius regi. ꝛ duci. ꝛ imperatori. Sꝫ maximū ieſu xp̄o. Catherina fuit deſponſata ieſu xp̄o. Cū qdam heremita mitteret a mr̄e ad filiā ꝑ mr̄imonio carnali. Sāctus dei inſpiratus ſpū. s. ſuaſit ei mr̄imonium ſpūale: vt. ſ. xp̄m in ſponſam acciperet. Qꝫ illa in oratione ſe ponens: apparuit ei ꝟgo maria cū filio in camera dicēs. Salue filia mea. Vnde a filio deſponſata eſt. matre digitum porrigente. Cui dixit mater. Catherina filia mea: neceſſe eſt ſequaris veſtigia ꝛ ꝯditiones tui ſponſi filij mei. At illa. Que ſunt mater mea: illa: Rñdit virgo maria. ꝙ erant tria principalia. volentibus ipſuꝫ ſeqꝫ in patria. Primo humilitatē cordis. Quia ipſe dicit Mat. xi. Diſcite a me ꝛc̄. Secūdo mundiciā cordis. Quia ipſe dicit Mat. 5. Beati mūdo corde ꝛc̄. Tertio patientiaꝫ in aduerſis. Quia ipſe dicit per apoſtolum Ad Eph. 3. Obſecro vos: vt nō deficiatis in tribulationibus. O catherina. ℭ Tertium priuilegium ꝛc̄. Duplex eſt ſapīa ſm doctores. Prima eſt acquiſita. Secunda infuſa.

Prima acq̄ſita vt fuit i philoſophis. ꝛ i alijs. q inſudauerūt litteris imbuēdis. Valerius. Rubrica de ſtudio ꝛ induſtria. dicit ꝙ Solon philoſophus aſſiſtētibus amicis ad eius mortē. ꝛ diſputātibus de exitu anime a corpore: caput exerit. volens illud q̊d ꝯferebāt diſcere. Demoſthenes cū expletis centū ꝛ. 7. annis. doluit ꝙ ex hac vita diſcedebat: qñ adiſcere icīperet. Apollonius. 19. prouincias diſcurrit: vt adiſceret. vocatur ſcientia acquiſita propter labores. A. b. c. d. ꝛc̄. Secunda eſt ſapientia infuſa: vt fuit i apoſtolis qui nunꝙ ad ſcolas iuerunt. Catherina autem habuit ſapientiam īfuſaꝫ ꝛ acquiſitam. Acquiſitam: q: in ſcolis fuit docta in. 7. artibus liberalibus. Vnde de ea dicitur in legenda. Per varias concluſiões ſilogiſmorum. allegorice. myſtice. ꝛ diſerte: corā Ceſare diſputauit. Secūdo habuit ſapientiam infuſam: cui nō poterant reſiſtere aduerſarij ſui. Vnde dicere ei poſſumus illud Prouer. vlti. Multe ſilie ꝯgregauerūt

diuitias:tu ſupergreſſa es vniuerſas. Qđ patet in tribus modis. Primo alie conuerterant homines ſimplices. Iſta autem ſapientia ſua conuertit reginam ⁊ Porphyriū capitaneum imperatoris. Alie conuerterūt hoies illr̄os. iſta aūt. 50. oratores. Alie etſi habebant ſapientiam . deficiebant in aliquo: aut ſapientia: aut eloquētia. Iſta autem habuit omnia ⁊ ſapientiam ⁊ eloquētiam. ⁊ prudentiam. Unde in eius legēda. Eſt autem apud nos puella: ſenſu ⁊ prudētia incomparabilis. que omnes confutat: ⁊ deos noſtros demones eſſe confirmat. Igitur hanc amaui ⁊c.

s Ecundo rōne ⁊c. Multi matrimonium contrahunt rōne nobilitatis. O pater liſe de nobel caſa. Ubi nota ſm Alber. ſuper Luc. Qđ quadruplex eſt nobilitas.

¶ Prima eſt ex carnis ꝓpagatione.
¶ Secunda eſt ex aī formatione.
¶ Tertia eſt ex legali adoptione.
¶ Quarta eſt ex diuine imagis ornatione

¶ Prima ⁊c. Cum quis reſpicit ad carnis nobilitatem. O pater; ego ſum de tali. ⁊ tali domo. Sed de hac non multum eſt curandum. quando deeſt nobilitas virtutum. C. Flamineus contra. P. Cornelium Scipionem. Ego enim nō in aliena gloria aut falſis fortune bonis: ſed in propria veraqꝫ animi virtute: nobilitatem hominis eſſe exiſtimo. Et ratio eſt Apulei li° de deo Socratis. Et Sen. Si pulcher es: lauda naturā. Si nobilis: lauda parentes. Si diues: hoc fortune debetur. Si virtuoſus: lauda teipſum. Prattica per ſingula. De diuitijs. de pulchritudine ⁊c. Ideo non ponas ſpē in huiuſmodi nobilitatibus, ſed in virtutibꝫ. In huius figuram: xp̄s. 12. elegit piſcatores matrem pauperculam. patrē Ioſeph carpentarium: vt doceret nos iſta relinquere. Catherina fuit nobilis genere: q2 fuit filia Coſti. tamen de ea non multum curauit.

¶ Secunda eſt ⁊c. Cum quis virtutibus vacat. Que nobilitas a pħo in. 2. Rhetorum dī generoſitas. De quā Hiero. in epiſtola ad Celantiam. Nobilitas ſūma apud deum: eſt clarum eſſe virtutibus. Hec eſt que nos filios dei efficit. In. 7. Eth. Homines dicuntur dij: propter virtutis excellentiam. Et Apuleus li° de deo ſocratis. Nihil eſt deo ſimilius: q̄ꝫ vir animo perfecte bonꝰ. Catherina hanc habuit: q2 virtutibus inſudauit. Unde fuit ⁊c. ¶ Tertia nobilitas ⁊c. Et eſt quando quis aliquem adoptat in filium. Figura de Moyſe Exo. 1. Quo nato ⁊ poſito in fiſcella a matre in mari: Filia pharaonis ipſum in filium adoptauit. Et tanto dignius eſt filius: quanto q adoptat eſt dignior. Ieſus autē adoptauit Catherinam in filiam. Et cum xp̄s ſit nobiliſſimꝰ: iuxta illud Prouer. vlt°. Nobilis in portis vir eius. ideo nobiliſſima dī Catherina.

¶ Quarta dī ⁊c. Quāuis pijſſimus deus omnes creaturas amet vniuerſali amore: iuxta illud Sap. xi. Diligis omnia que ſūt. Tamen ſingulariter amat creaturā rationalem. q2 ad eius imaginem eſt facta. Sed qualis eſt hec imago dei: Reſpondet canoniſta. De pe. di. 2. §. Illa. Similem eſſe dei: eſt habere iuſtitiam. ſapientiam. ⁊ virtute eſſe perfectum. Hec autem imago: viuit in homine: quando virtuoſe operatur. ⁊ quādo ſeruat diuina precepta. Sed moritur ⁊ offuſcatur: quando vitioſe viuit. Unde cōqueritur dominus per Iere. c. 4. d. Quomodo obſcuratū eſt aurum. ſ. bonū virtutis: mutatus eſt color optimus. ſ. de puritate in nigredinem peccati. O chriſtiane: quis ⁊c. Hanc nobilitatem habuit Catherina: q2 nunqꝫ deturpauit hanc per peccatum mortale. Unde dr̄ Catherina a Catha: quod ē totum: ⁊ ruina: quaſi vniuerſalis ruina vitiorum. Ex hoc ſponſus eternus: ipā amauit. Hanc amaui ⁊ exquiſiui ⁊c. Et q2 eſt ſententia Prouer. 4. Omni tempore diligit qui amicus eſt. Et pħs in. 8. Eth. Vera amicia: eſt intranſmutabilis. Contra illos: qui dicunt. O pater aliquando illum dilexi: nunc autem non. Nō fuit vera amicitia q2 perſeueraſſet. Omni tēpore ⁊c. Tripliciter chriſtus eam dilexit.

¶ Primo in vita.
¶ Secundo in morte.
¶ Tertio poſt mortem.

¶ Primo in vita. q2 ei donauit tria que ſunt neceſſaria cuilibet poſito in certamie.

¶ Primo perſeuerātiam.
¶ Secūdo fortitudinem.
¶ Tertio victoriam.

Primo

Primo perſeuerantiam. Figura Exodi. xij.
De agno: ꝙ eſſet ſine macula. ꝙ eſſet cuꝫ ca
pite. ⁊ ꝙ eſſet cum cauda. Unde. 2. Re. 5. Ce
cus ⁊ claudus nō intrabunt in templuꝫ. Et
philoſophus in phiſonomia. Caue ⁊ ꝑcaue
a ſignatis. Nunc aūt ꝫopi. ceci. orbi. ꝛc. Ter
tio cuꝫ cauda. i. pſeuerantia. Hiero. ad Fu-
riam. Non queruntur in chriſtianis initia:
ſꝫ fines. Catherina fuit pſeuerans. Dicere
poterat illud Job. 27. Donec deficiam: nō
recedam ab innocentia mea. Secundo tri-
buit ei fortitudineꝫ cōtra aduerſarios. Vñ
dicit ipſe ſuis fidelibus per eccleſiā. Eſtote
fortes in bello. Catherina fuit fortis: vñ me
ruit amari. Tertio tribuit ei ꝛc. Sap. x°.
Certamen forte dedit illi vt vinceret. Hāc
amaui ꝛc. Secundo amauit eā in morte.
Signū amicitie eſt. qñ amicus aliū viſitat. i
tribulatione. Ad Ro. xij. Flere cū flētibus.
gaudere cū gaudentibus. Et in. 2. Rhe. Ue
rus amicus gaudet bonis amici: et ꝯdolet
triſtibus ipſius amici. Jeſus amoroſus: ſue
ſponſe Catherine in eius morte. 5. dona ac
priuilegia ei tribuit. propter amorē intēſuꝫ
quem ad eam habebat.
¶ Primum. eſt chriſti viſitatio.
¶ Secundum. eſt celeſtis refectio.
¶ Tertium. eſt orationū exauditio.
¶ Quartum. eſt angelorum acceſſio.
¶ Quintum. eſt lactis emanatio.
Primū eſt ꝛc. Cum eſſet in carcere xp̄s
ad eam venit cuꝫ angeloꝝ multitudine ac
ꝟginum d. ei. Agnoſce o filia tuū creatorē:
ꝓ cuius amore laborioſum ſubiſti ꝯflictuꝫ.
Conſtans eſto: quia tecuꝫ ero. Aſſimilatur
autem Joāni euangeliſte. Qꝛ ſicut ad euꝫ
venit xp̄s: ita ad hanc venit. Secunduꝫ
eſt ꝛc. Cuꝫ eēt in carcere. miſit ei deus cibū
per colūbam. ne fame morereꝉ. Unde veri-
ficatur p̄s. Non. n. vidi iuſtum derelictum:
nec ꝛc. Aſſimilatur Magdalene. que per
angelos celeſti cibo paſta fuit. in Marſilia
francie. Tertium ꝛc. Quia in ſua paſſio
ne orauit deum. vt quicunqꝫ ageret memo
riā: vel in morte ſe ei cōmendaret: ⁊ in qua
cunqꝫ neceſſitate eam inuocaret. diuine mi
ſericordie effectum ſentiret. Fuit exaudita
iuxta illud p̄s. Clamabit ad me: ⁊ ego ꝛc.
O chriſtiane habeas ipſam in deuotione:
quia eſt magna apud deum ⁊ apud ſctōs.

Quartum eſt ꝛc. Qꝛ angeli ei obſequiū
preſtiterunt in martyrio ſuo. Quia angelus
peruꝫxit plagas ſuas. ⁊ rotam confregit: ac
inimicos eius confudit. Quintum eſt ꝛc.
Cū decollata fuiſſet: vnda lactis emanauit
in ſignū puritatis. Tertio amauit eā poſt
mortē. qꝛ eius corpus honorauit: qđ per an
gelos collocari voluit in Synay monte. per
ſpaciū. 20. dierum a loco mortis. In q̄ loco
deus dedit legem humano generi. In quo
loco Moyſes. xl. diebus ⁊ noctibus loque-
batur deo facie ad faciem. vt verificareꝉ ꝟ
bum Iſa. xi. Sepulchrum eius erit glorio-
ſum. Unde eccleſia canit. Deus qui dediſti
legem moyſi in ſummitate ꝛc. Et ſic patet ſe-
cunda ratio ꝛc.

T Ertia ratiōe ꝛc. Quia fuit locuplex.
Et ex hoc deus eaꝫ amauit. Solēt
mulieres dare viris ſuis vnā tantū
dotem. Catherina aūt. 5. tribuit.
¶ Prima. fuit ardētiſſime charitatis.
¶ Secunda. fuit puriſſime virginitatis.
¶ Tertia. fuit ꝯtēpt⁹ mūdane delectatōis.
¶ Quarta. fuit maxime perfectionis.
¶ Quinta. fuit excellentis ꝑdicationis.
Prima fuit ꝛc. Amore dei ⁊ proximi lā-
guebat. Primo dei. pro quo omnia munda
na deſpexit: vt dicere poſſet illud Can. 5.
Amore langueo. Secundo proximi. qꝛ oia
bona pauperibus dedit: vt dicaꝉ illud Pro
uer. vlti. Manū ſuam aperuit inopi. Inter
ceteras mulieris prerogatiuas vna eſt: ꝙ
ſit liberalis. Uis cognoſcere feminam no-
bilem: Reſpicite liberalitatem eius. Que
ſunt vilane. auare ſunt. He ſtant poſt oſtiū:
⁊ dicunt pauperi: anda cū dio. ¶ Secūda
dos fuit ꝛc. Fuit enīꝫ ꝟgo. Th. i quolibeꝉ.
Duplex eſt virginitas. Mentalis ⁊ corpo-
ralis. O q̄ꝫ plures ſunt corpore ꝟgines: mē
te meretrices. O quot moniales virgines
corpore. Unde illa canebat poſt exitū. Ora
may che foran ſon ꝛc. Catherina fuit mēte
⁊ corpore ꝟgo. ¶ Tertia dos ꝛc. Aug. ad
heremitas. Scriptum eſt fratres cariſſimi
omnes mundi amatores. dei eſſe inimicos.
Cōtempſit virgo ſancta honores ⁊ dignita
tes imperatoris: vt chriſtum lucrifaceret.
¶ Quarta dos ꝛc. Nihil in ea fuit rephen
ſibile: ſed in omnibus exemplūꝫ bene viuē-
di. Exempluꝫ humilitatis ꝟginibus ⁊ puel

lis dedit. Exemplū verecundie. ¶ Quinta dos ⁊c. Cum fuerit preceptum nō predicare per apoſtoluꝫ. i. Thimo. 2. Mulieres docere non permitto. Et. i. Cor. 14. Mulieres in eccleſia taceant. Et hoc vt dicit Th. 22, q. 77. Quia ſunt intellectu debiles: ⁊ aſpectu prouocabiles ad malū. Catherina fuit mire grauitatis ⁊ ſapientie. Quod pꝫ. Imperator conduxit. l. oratores doctiſſimos in omni ſapientia: vt Catherinā cōfunderēt. Sic adducti. vnus cepit arguere. O Catherina ſcriptum eſt Deut. 4. Audi iſrael. dn̄s deus tuus vnus eſt. Et illa reſpondit. Oſtēdo tibi eſſe tres. In pſ. dicitur. Benedicat nos deus deus noſter: benedicat nos deus. Ubi innuitur Trinitas perſonaꝝ. 2°. arguit. O Catherina. 8. phi. dicitur. Fruſtra fit per plura: quod poteſt fieri per pauciora Si ille erat verus deus. quē ieſum dicitis: poterat redimere genus humanum ſolo v̄bo: iuxta illud. Dixit ⁊ facta ſunt. Reſpondit virgo. Uerum eſt. ꝙ potuit: ſed nō debuit. Et ratio eſt. In deo eſt miſericordia: ⁊ iuſtitia. Si enim ſolo verbo omnes ſaluaret. maxima fuiſſet miſericordia. Sed vbi eſſet iuſtitia? Si vero omnes damnaſſet: vbi eēt ſua miſericordia? Ideo voluit incarnari. et naſci: vt appareret ſua miſericordia. Et ꝓ nobis voluit pati. ⁊ ſanguinem ſuū ſoluit ī brāchio crucis: vt appareret ſua iuſtitia. Cōfuſus. 2ᵘˢ. tertius ſurrexit d. O catherina: tu dicis deum eſſe hominem. Probo impoſſibile. Quia in. 3°. phy. Finiti ad infinitum: nulla eſt ꝓportio. Rn̄dit virgo. A gentilibꝰ eſt predicatum. Sybilla cumana. Felix ille deus qui ligno pependit ab alto. Et Sybilla erithrea. In vltima etate humanabitur proles diuina. vnietur humanitati diuinitas. ⁊ puellari officio educabitur. Ille. Cōfuſi oēs. dixerunt imperatori. O imperator nos ſumus cōfuſi. Indignatus imperator iuſſit eos igne cremari: qui nec leſi celū aſcēdunt. Uirgo autem nolens imperatori aſſentire. 5. genera tormentorum in eam exercuit. Primo ſcorpionibus flagellata. Scd'o ī carcere clauſa. 3° fame cruciata. 4° ſup rotas poſita. 5° decollata. Hāc amaui ⁊c.

¶ In feſto ſancti Andree apoſtoli. De dignitate apoſtolica.

Relictis retibus ⁊ naui: ſecuti ſūt eum. Mat. 4. ¶ Concluſio eſt ſacroꝝ Theologorum. ꝙ hominum chriſtū ſequentium habent reperiri in triplici dr̄ia. Quidā ſequūtur chriſtum per fidem: ſed ab eo recedunt per operationē. De quibus apoſtolus ad Titū. i°. Confitentur ſe noſſe deum: factis autē negant. Et Jacobi. 2°. Fides ſine operibus mortua eſt. Quidam ſequuntur deum per fidem ⁊ operationem. ſed nō per finalem conſumationem: q: cito a via dei recedunt. Joſue. 2°. Cito deſeruerunt viam: per quam ingreſſi ſunt p̄res eoruꝫ. Hiero. ad Furiam. Non queruntur in chriſtianis initia: ſed fines. Et Tho. i. 2. q. 109. ar. 1°. Poſtꝗ aliquis poſitus eſt in gratia ⁊ per gratiam dei iuſtificatus: neceſſe hꝫ petere a deo donum perſeuerantie: vt. ſ. cuſtodiatur a malo vſqꝫ in finem. Nam multis daᵗ gratia: quibus non datur perſeuerare in gratia. Ille. Quidam ſequuntur chriſtuꝫ ⁊ ꝑ fidem ⁊ per operationem ⁊ per perſeuerantiam: vt Andreas ap̄ls ⁊ Petrus. Unde Greg. in hom. ho. Audiſtis fratres cariſſimi q: ad vnius iuſſionis vocem. Petrus ⁊ Andreas relictis retibus ſecuti ſunt redēptorem. Nulla vero hunc facere adhuc miracula viderāt. vel ab eo de premio eterne retributionis audierant: ⁊ tn̄ ad vnum domini preceptum. hoc quod poſſidere videbantur obliti ſunt. Ille. Scd'm ſniam Tho. ſuper Jo. c. 2. Tribus vicibus a chriſto vocati ſunt. P° vocauit eos ad ſui notitiā: vt quando ſtante Andrea quadā die cū magiſtro ſuo Jo. bap. ad Jordanem ⁊ dicente Ecce agnus dei: Andreas dixit Simōi fratri ſuo. Inuenimus meſſiam q dr̄ chriſtus. ⁊ conduxit ipſum ad ieſum. O ꝗtum obligatur Petrus Andree: quia conuerſus eſt ⁊c. Die ſequēti reuerſi ſunt ad piſcationē. 2° vocauit eos ad ſui familiaritatem. vt quando erat cum eis ad ſtagnum geneſareth: ⁊ ceperunt piſcium multitudinem. Et iterum ad propria ſunt reuerſi. Tertio vocauit eos ad apoſtolatum: vt qn̄ ambulante ſuper mare galilee: eos vocauit. Uenite

poſt me. Jere.16. Ecce ego mittam piſcatores ⁊ piſcabuntur. Jō illi diuino amore ſuccenſi reliquerunt omnia vt aiunt verba aſſumpta. Relictis ꝛc. In quibus verbis: qꝛ Andreas ⁊ Petrus cum tanta promptezza oīa reliquerunt ⁊ ſecuti ſunt redemptorē. Jō in eorum laudem: de apoſtolatu. vel dignitate apoſtolica ſermonem tenemus. De qua tria contemplabimur.

¶ Primum. dicitur opinionis.
¶ Secundum. dicitur declarationis.
¶ Tertium. dicitur operationis.

PRimuȝ dī ꝛc. Utrum aliqui ſancti ſint maiores apoſtolis ī patria: Ad hoc due ſunt opiniones. Una ꝙ ſic: alia ꝙ non. Prima ꝙ ſic. Quod probat triplici rōne in preſentiarum: ad propoſitum.

¶ Primo. ratione paſſibilitatis.
¶ Secundo. ratione contemptibilitatis.
¶ Tertio. ratione humilitatis.

¶ Primo rōe ꝛc. Una eſt maxima in Theologia. ꝙ quanto plus homo patitur tribulationes: tanto plus premiabitur. Ueritas huius concluſionis ꝓbatur per chriſtū Math.5. Beati qui lugent: qm̄ ipſi cōſolabunť. Et Jo.14. Triſticia vr̄a vertetur in gaudium. Et ps. Secundum multitudinem dolorum meoꝝ in corde meo: conſolationes ꝛc. Et Chriſo. Quanto magis quis patitur. tā to magis ī eterna vita glorificatur. Et Hiero. Quot vulnera patimur: tot coronas meremur. De primo ad vltimum: ꝙ̄to plus patimur. tanto maius premium erit. Ad propoſitū. Multos legimus ſanctos. plura aduerſa toleraſſe: ꝙ̄ apoſtoli. Quod patet in vtroqꝫ teſtō. In veteri. Abel a fratre ſuo occiſus eſt. Daniel in lacu leonuȝ. Zacharias eſt lapidatus. Iſaias ſectus: lignea ſerra. Jeremias gladio occiſus ē. Ezechieli cerebrum excuſſum. Preterea in nouo teſtamēto. Stephanus eſt lapidatus. Laurentius in craticula exuſtꝰ. Uincētius pectinibꝰ ferreis dilaniatus. Ignatius de membro ad membrum ꝛc. Raſmus per viſcera dilaniatus. Sic dico de virginibus que per tormēta ad paradiſuȝ iuerunt. De qbus ad Hebre.xi. Sancti per fidem vicerūt regna. Et infra. Secti ſunt. lapidati ſunt. tentati ſūt. in occiſione gladij mortui ſunt. Talia apoſtoli non ſuſtinuerunt. igitur nō ſunt maiores. ¶ Secundo rōe ꝛc. Concluſio eſt Tho. in opuſculis de.x. pceptis. Et incipit Tria ſunt homini neceſſaria. ꝙ duo maxime augent charitatē. Primū patia in aduerſis. Scdm ſepatio a terrenis. Perfectio ḡ xp̄iane religiōis eſt bona agere. ⁊ mala pati. Et ſepatio a terrenis. Dico ſic. Ubi ē maior cōtemptꝰ reꝝ tpalium: ibi maius pmiū in gloria. Ueritas ꝯcluſionis ꝓbať Mat.19. dixit Petrus xp̄o in pſona oium aplōꝝ. Ecce nos reliqmus oia: ⁊ ſecuti ſumus te: qd ergo erit nobiſ: Rn̄dit. Amē dico vobiſ ꝙ voſ q reliqſtis oia ⁊ ſecuti eſtis me. centuplum accipietis ⁊ vitā eternā poſ. O mira benignitas. que nō vult vinci beneficijs. Si daſ paupi: copioſe tibi reddit. Gre.3°. dia. Tēporalis ſubſtātia cuȝ diſtribuitur. multiplicatur. Ad propoſitū. Ubi eſt maior contemptus: ibi eſt maius pmium. Sed quidā ſcti maiora cōtempſerunt bona pro xp̄o: ꝙ̄ apoſtoli. Sanctus Ludouicus rex francorum. Alexius romanus. Roccus. Thomas de aquino cardinalatū renuit. Sic ſanctus Uincentius. Sic Bona. Bernardinus epiſcopatum ſenenſem. Igitur ſunt maiores. Etſi diceres. Nūquid nō apl'i talia egerť: qꝛ Petrus ⁊ Andreas a xp̄o vocati fuere: ⁊ ipm̄ ſunt ſecuti: Sȝ qd: Mat.4°. Relictis retibus ꝛc. O richeza. x. ſolidoꝛuȝ. Unde pȝ ſecunda ratio. ¶ Tertio ratione ꝛc. Regula datur a magiſtro meo ieſu chriſto: infallibilis Luc.1°. Et.18. Qui ſe humiliat exaltabitur. Eccl'i.3°. Quanto maior es: humilia te in omnibuſ. Et Jacobi.4. Humilibꝰ deus dat gratiam. Nō imerito. Qꝛ ſumme ei placet. Superbus lucifer: dedit locū xp̄o humili. Diues epulo: Lazaro humili. Eua ſuperba: marie humili. Ad propoſitū. Ubi eſt maior humilitas: ibi maius premiū. Sȝ aliqui ſancti: maiorem habuerunt humilitatem: ꝙ̄ apoſtoli Gen̄.16. de Abraam. Loquar ad dominum: cum ſim puluis ⁊ cinis. Et.2. Reg.6. Ludā vt vilior ſiam pluſquā factus ſum: ⁊ ero humilis in oculis meis. Prattica de ſancto Marco. de Franciſco. de Moyſe. de Dominico. Hanc humilitatem nō habuerūt apl'i imo ſupbi. Luc.22. Facta eſt contentio inter aplōs: qs eoꝝ videreť maior. Petrus ſe laudabat di. Ego ſum princips omniuȝ vr̄m. Andreas. Ego

ſum primus xpianus. ⁊ diſcipulus fui Joãnis bap. Jacobus ⁊ Joãnes d. Nos ſumꝰ filij Zebedei. Et Bartholomeus d. Ego ſuz filiũs regis. Et Lucas d. Ego ſum medicꝰ. Mattheus d. Ego fui mercator de pelle danguſlle. Unde fuerunt ſuperbi. Igitur aliqui in patria ſũt maiores apoſtolis. Unde patet prima opinio.

¶ Secunda opĩo eſt doctorũ. Qđ apoſtoli ſunt ſimpliciter maiores omnibus ſanctꝭ. Quid dicis o Thoma ſuper illud ad Ro. 8. Nos primitias ſpũs habentes d. Apoſtoli ſunt preferendi omnibus ſanctis, quacũqꝫ prerogatiua prefulgeant. ſiue virginitatis. ſiue doctrine. ſiue martyrij: tanqꝫ abundantius ſpũm. s. habentes. Et ſuper verbo ad Eph. i. Scđm diuitias gratie eius d. Ex quo apparet temeritas illorum ne dicam error: qui aliquos ſanctos preſumunt equiperare apoſtolis in gratia ⁊ in gloria. Ille. Ad ſcđm veniamus.

Secundum dĩ ⁊c̃. Scđm Tho. ꝑ. 2. q. 161. ar. 4. In pº ſen. di. 16. In. i. p. q. 44. ar. 7. Et ſuper Ro. 8. Concluſio hec extrahitur. Qđ apoſtoli ſunt oĩbus ſanctis maiores digniores qꝫ. Que concluſio probatur triplici rõne.

¶ Primo. rõne approximationis.

¶ Secundo. rõne electionis.

¶ Tertio. rõne repletionis.

¶ Primo rõne ⁊c̃. Concluſio eſt Auctoris liº de cauſis. Qđ quãto magis aliquid appropinquat ſuo principio in quolibet genere: tantomagis participat effectum illius. Exempli gratia. de illo qui appropinquat igni. ſoli. plus participat de virtute illorũ. Ad propoſitum. Approximare deo. anima mia cara: non fit paſſibus corporis ſed affectibus mentis: vt ponit Ber. ſuper Geñ. 17. Ambula coram me ⁊ eſto perfectus. Tribuis elemoſinam pauperi: paſſum vnum inceſſiſti apud deũ. Et ſic de ſingulis. Et quãto quis eſt deo proximior: tanto eſt dignior ⁊ perfectior. Chriſtus eſt principium gratie ⁊ origo omnium gratiarum atqꝫ bonorum. Jo. iº Gratia ⁊ veritas: per ieſuz xpm facta eſt. Sed nullus fuit preter virginem huic principio xpo vicinior atqꝫ propinquior: qꝫ collegium apoſtolorum: qui imediate a xpo fuere edocti de omnibus ſecretis vite eterne. Hieronymus ad Paulinũ. Qđ alijs exercitatio. ⁊ quotidiana in lege dei meditatio tribuere ſolet: hoc illis ſpũs. s. ſuggerebat. Joannes ruſticus ⁊ piſcator indoctus. Et vnde vox illa obſecro In principio erat verbum: ⁊ verbum erat apud deũ: Hoc Plato neſciuit. Hoc Demoſthenes ignorauit. Ille. Fuit eis reuelatũ: ſecretũ totius trinitatis. Unde xps quadã vice vocauit apoſtolos d. Jo. 15. Uos autem dixi amicos: q2 omnia q̃ audiui a prẽ meo. nota feci vobis. Et. ꝑ. Jo. pº. de ſe ⁊ alijs dicꝭ. Quod fuit ab initio. quod vidimus. quod audiuimus. annunciamus vobis. O ſecretar dei ſpirito ſcõ. Non imero. Q2 vt habet philoſophus. 8. Eth. Nihil eſt tam proprium amicorum: qꝫ ſimul conuiuere ⁊ cõuerſari. Cum xpo dormiuerunt. biberunt. comederunt. confabulati ſũt que omnia erãt amicitie. Hi ſẽ q miranda viderunt in ipſo xpo: cecos illuminare. mortuos ſuſcitare. infirmos ſanare. a faza viderũt eũ. O priuilegiuz apoſtolorum: videre xpm oculis corporis. O ſetu lo vedeſſe. Refert Aug. liº de Ci. dei. ꝙ tria concupiuit videre. Primo romaz in ſuis triumphis. De qua Lucanus. Roma quanta fuit: ipſa ruina docet. Secundo Paulum predicantem. Tertio xpm in carne. Adam vixit annis. 90030. Noe. 90050. Jareth. 90062. Mathuſalem 90069. ſed non viderunt ipſum in carne: quem tantopere deſiderarunt. Iſti autem ſic. Unde dixit eis Luc. x. Beati oculi qui vidẽt q̃ vos videtis. Dico eni vobis ꝙ multi prophete ⁊ reges voluerunt videre que vos videntes: ⁊ non viderunt. Fuerunt ergo maiores: q2 proximiores. De his Dañ. 61. liº. Para.

Queſti altri fochi tuti contemplãti.
Homini furo acceſi di quel caldo.
Che fa naſcere e fiori e fructi ſancti.

Unde patet prima rõ. ¶ Secundo ratione ⁊c̃. Concluſio eſt Tho. 3. par. q. 27. ar. 4º. Qđ vnicuiqꝫ datur gratia ſꝫm illud ad qđ eligitur. Exempli gratia. de archa Noe. quam gr̃a dei perfecit. De Moyſe ad pharaonem. Ad propoſitum. Apoſtoli fuerunt dicti: vt eſſent tube in eccleſia dei. ⁊ ambaſiatores diuini nominis. ⁊ ſuper oẽs idonei Unde. 2. Cor. 3. c. in perſona omnium apoſtolorum

ſtolorum. Idoneos nos fecit miniſtros no/
ui teſtamenti. Hi fuerunt miſſi ad predi/
candum. ad baptizandum. ad docendum.
Mat. 18. Euntes docete omnes gentes. ba
ptizantes eos in nomine patris ꝛ filij ꝛ ſpi/
ritus ſancti. Et vt dicit Alber. ſuper Luc.
Chriſtus miſit illos cum illa auctoritate q̄
pater miſit filium ſuum. Jo. 20. Sicut miſit
me pater. ſ. cum eadem auctoritate: ꝛ ego
mitto vos. O quomodo ſtaret mundus ni
ſi fuiſſent apoſtoli: Qui ſuis ſermonibus
mundum conuerterunt. De his figuratiue
fuit dictum Jere. 16. Ego mittam vobis pi/
ſcatores ꝛ piſcabuntur. Ubi dubium queri
tur. Quare non ſunt electi homines probi
ad officium apoſtolatus: ſed ſimplices ꝛ pi
ſcatores: Reſpondet Alber. ſuper Luc. ꝙ
triplici ratione. Sed vnam tm̄ adducaꝫ in
preſentiarum: vꝫ: propter fidei veritatem.
Non elegit ſapientes phōs. aut doctores:
ſed viros indoctos: ad veritateꝫ fidei com
probandam. Que ſi a ſapientibus fuiſſet
introducta: aſcribi potuiſſet ſcientie ꝛ pro/
bitati illorum. Sed indoctos elegit: vt veri
tas fidei manifeſtaretur. Apoſtolus. i. Cor.
i. Uidete fratres vocationem veſtram: qm̄
non multi nobiles ſm̄ carneꝫ. non multi po
tentes. non ſapientes: ſed que ſtulta ſunt
mundi. elegit deus: vt confundat fortia. Il
le. Et Chꝛ. ſuper ps. Apoſtoli ſine litteris
idiote ꝛ ſimplices: deſtruxerunt omnes ini/
micos xp̄i. Et ſic falſa eſt ſententia Porphy
rij. Qui dixit tres fuiſſe garrulatores. qui
totum mundum ad ſe conuerterunt. Pri/
mus fuit Moyſes in populo iudaico. Se/
cundus machometus. Tertius xp̄s. Unde
patet ſcd̄a rō. ¶ Tertio rōne ꝛc̄. Quicun/
q̄ʒ receperunt ſpū͂ʒ. s. excellenti9: ꝛ abūdāti9
hi profecto ſunt perfectiores coram deo. Sꝫ
apoſtoli ſpūm ſanctuꝫ receperunt ꝛ tempo
re prius. ꝛ ceteris abundantius. Ideo ſunt
maiores. Act. 2. Repleti ſunt omnes ſpū ſā
cto ꝛ ceperunt loqui. Super quo Alber.
Quadruplex ē plenitudo ſpūs ſancti. Pri
ma eſt effluentie. que ſola fuit in xp̄o. De
qua Jo. i. De plenitudine eius omnes acce
pimus. Secunda eſt excellentie. que ſola fu
it in maria. De qua Lu. 2. Aue gratia ple
na. Tertia ē ſufficiētie q̄ pleni ſunt oēs ſan
cti. De qua Luc. i. Et Zacharias pater ei9
impletus eſt ſpū ſancto. Quarta eſt abun/
dantie. que fuit in apoſtolis. qui pre cete/
ris fuerunt pleni. Unde ex hoc: nullus po/
teſt apoſtolis equiperari. Glo. ſuper illud
Conſtitues eos principes ſuper ꝛc̄. Beate
virgini. nulla mulier comparatur: ſicut nec
aliquis ſanctus pōt apoſtolis compari. Il/
le. E per che frate Gabriele: Quia fuerūt
eccleſie fundatores. Apoc. 21. Murus ciui
tatis hieruſalem habens fundamenta. 12.
Et nomina. 12. apoſtoloruꝫ erant in eis ſcri
pta. Et Mat. 16. Tu es petrus ꝛ ſuper hāc
petram edificabo eccleſiam meam. Ubi di
cit Albertus ſuper Luc. ꝙ xp̄s in hac vita.
quinq̄ʒ habuit. ¶ P° corpus qđ tradidit
iudeis. ¶ Scd̄o aīam quā patri cōmiſit.
¶ Tertio ſbaꝫ tpalē: quā tradidit iude.
¶ Quarto matrē: quā Joāni donauit.
¶ Quinto eccleſiā: quā ſolū Petro ꝛ apo
ſtolis cōmiſit. Sunt ergo maiores. In hui9
ſignum: eccleſia in ſuis cerimonijs poſt ſū/
mum pontificem qui eſt eccleſie caput: im/
mediate collocat cardinales: qui ſunt pre
ceteris digniores. Quod iō facit: q2 papa
in eccleſia xp̄m repreſentat: cum ſit eius vi
carius: vt patꝫ di. 20. §. vlt. Cardinales au
tem loco apoſtolorū ponuntur. Ex quo pa
tet: ꝙ apoſtoli in eccleſia poſt xp̄m ꝛ eius
matrem: primum locum tenent. Prete/
rea eccleſia in cantico. Te deuꝫ laudam9
poſt cherubin ꝛ ſeraphin: āte patriarchas
ꝛ prophetas: ſequitur apoſtolorum chor9.
Canta. Te glorioſus apoſtolorum chorus.
Concludamus ergo ſic. Ubi eſt maior gra/
tia: ibi maius meritum: per conſequens
ꝛ gloria. Quanta eſt gratia: tanta eſt chari
tas. Quanta eſt charitas: tm̄ eſt meritum.
Quantum eſt merituꝫ: tm̄ eſt premiū. Apo/
ſtoli fuerunt huiuſmodi. Igitur patet con/
cluſio noſtra. Ad ſolutionem arg. Unica re
ſponſio nobis ſufficit. que ē Joānnis Sco
ti in. 4. ſen. ſic. Perfectio ꝛ ſāctitas vite ali
cuius: non conſiſtit principaliter in pauper
tate: aut in patientia: aut humilitate: ſed in
charitate: iuxta illud apoſtoli. Sup omnia
charitatem habete. quod eſt vinculum per
fectionis. Et de pe. di. 6. Sine charitate: nō
eſt ſalus. Et ratio. Quia paupertas vel
vite auſteritas ꝛ huiuſmodi: non notant ꝑ/
fectionem: nec hominem perfectum faciūt:

eã ſunt inſtrumẽtã īnuãntia ad perfectio
nem: vt habet etiam Th. Non ſequitur ꝙ
Joannes baptiſta aut alius ſanctus viuẽ
do in maiori paupertate q̃ xp̃us: ꝙ fuerit
xp̃o perfectior. Abſit a ſeculo. In propoſi
to. Si aliqui ſancti inuenti ſunt qui maio
ra egerint q̃ apoſtoli: non propter hoc fue
runt perfectiores. Quia fundamentū om
nium virtutum eſt charitas. Et ipſi ſuper
omnes eam habuerūt. Plus meruit petrus
relinquendo nauiculam: q̃ Zacheus dan
do tot diuitias. Quia cum maiori charita
te hoc egit. Sic dico de alijs. Unde Grego.
ſuper verbo. Mat. 4. Relictis retibus ⁊c̃.
Multum dedit qui totum reliquit. Unde
patet. In vitis patrum legitur d̾ quodam
patre qui optabat informari cum quo erat
glorificandus in celo. Reſpondit angelus.
Cum Gregorio papa. Reſpondit. Or abū
dauit diuitijs: ego autem pauper. Reſpon
dit angelus. Tu magis delectaris in vna
gatta quam habes in cella: q̃ Greg. in om
ni gloria ſua. Ad propoſitum de apoſtolis.
Unde patet ꝙ ſunt maiores. Et ſic per con
ſequens debent plus honorari. Sed plus
hodie ſancti noui venerantur. ⁊ veteres re
linquuntur. Faceçia de preſbytero qui cru
cifixum veterem flebat. O crucifixe vetus
doleo ſuper te valde. Surrexit crucifixus
nouus g ⁊c̃.

t Ertium dicitur ⁊c̃. Tres ſunt ope
rationes quas apoſtoli ſunt opera
ti in preſentiarum.

¶ Prima. dicitur predicatio.
¶ Secunda. dicitur miraculorū patratio.
¶ Tertia. dicitur martyrij conſumatio.

¶ Prima dicitur ⁊c̃. Ad hoc officium fue
runt precipue electi apoſtoli. tanq̃ primi p̄
dicatores. ⁊ fūdatores eccleſie. Jo. 15. Ego
vos elegi de mundo: vt eatis ⁊ fructum af
feratis ⁊ fructus veſter maneat. Et poſtq̃
reſurrexit a mortuis. dixit eis. Mar. vlt. Eū
tes in mundum vniuerſum predicate euā
gelium ⁊c̃. Mat. vlt°. Euntes docete om
nes gentes. Ex hoc officium predicationis
dicitur apoſtolicum: ad quod aſſumi non
debent niſi perſone ſufficientes. Fiat prat
tica. Apoſtoli habuerunt principatum in
toto mundo: iuxta illud Conſtitues eos p̄n
cipes ⁊c̃. Albertus ſuper Luc. Andreas fu
it princeps populi achaienſis in grecia. Ja
cobus maior p̄ceps populi hiſpanie. Tho
mas: indie. Philippus: ſcythie. Bartholo
meus: indie minoris. Mattheus: ethiopie.
Symon: meſopotamie. Tadeus: egypti.
Matthias: iudeam in ſortem accepit. Pe
trus princeps totius eccleſie. Unde Chri
ſoſto. ſuper Mat. Tria totus mundus mi
rabatur. Primum xp̄m poſt mortem reſur
rexiſſe. Secundum carnem in celum aſcen
dere. Tertium duodecim apoſtolos piſca
tores: totum mundū conuertiſſe. Illc. Se
cundū opuſ. ⁊c̃. Scd̄m Th. 22. q. 178. De
us miracula fecit maxime propter tria.
Primo propter ſanctitatis alicuius demō
ſtrationem: quem pro merito vite vult alijs
preponere in exemplum ſue virtutis vt fe
cit de Antonio: ⁊ de alijs ſanctis. Secun
do miracula fecit: vt fidem approbet. Glo.
ſuper illud Ut det illis hereditatem genti
um. Hec fuit intentio miraculorum. vt gen
tes crederent. Que quidem miracula non
ſunt in alia natione: niſi in catholica. Ter
tio miracula facit deus ad confirmandam
virtutem predicatam: ⁊ ſic ſunt facta mira
cula ⁊ ſigna predicantibus apoſtolis. Qui
ſuper omnes: miraculis ⁊ ſignis claruerūt.
Nam poſt chriſti paſſionem maiora mira
cula fecerunt in virtute nominis xp̄i: q̃ fe
cit ipſe chriſtus: ſcd̄m ꝙ ipſe promiſerat eis.
Joannis. 14. Qui credit in me: opera que
ego facio ⁊ ipſe faciet: ⁊ maiora horum fa
ciet. Quod patet. Maius miraculum fuit
ꝙ ad vmbram petri infirmi ſanarent̄ q̃ ꝙ
ad tactum: martha ſanaretur a fluxu ſan
guinis. Maius miraculum fuit: ꝙ Paulus
Dionyſium conuerteret: q̃ ꝙ chriſtus La
zarum ſuſcitauerit. Maius miraculum fu
it. ꝙ Roma ad vocē vnius piſcatoris omiſ
ſis ſecularium ſtudijs. ⁊ depoſita omni infide
litate: ad chriſtum ſe conuerterit: q̃ ꝙ chri
ſtus filium vidue ſuſcitauerit. O miraculū
miraculorum. O trumba del paradiſo. O
gubernatori dela ſancta gieſia. O veri pa
dri ⁊ amatori de xp̄iani. O ſplendore del te
nebroſo mūdo. O portatore del triumphā
te vexillo, dela ſancta croce. Tertium
opus eſt martyrij conſumatio. Apoſtoli an
teq̃ haberent ſpiritum ſanctum erant debi
les in fide. Unde Leo papa Ante aduen

tum ſp̄us

tum ſpūs ſancti ſub ipſo crucis dominice
tempore: alij ex diſcipulis effugant. alij vni
us voce ancille terrent. Ille. Sed poſt ſpūs
ſancti confirmationem. conſtantes fuerunt
ad omnia ſuſtinenda. Act. 5. Ibant gaudē
tes a conſpectu ⁊c. Et ad Ro. 8. Quis nos
ſeparabit a charitate chriſti: quaſi. d. nihil.
Nullū genus tormentorum intactum re/
manſit. Petrus crucifixus. Paulus decapi
tatus. Unde Rabanus ſermone omnium
ſanctorum. Apoſtolis eſt ſubiectum trium/
phale martyrum nomen: qui per diuerſa
tormentorum genera chriſti nomen vbiꝗ
profeſſi ſunt. Unde patet propoſitum.

¶ Hiſtoria ſancti Andree ſuccincta.

¶ Poſt domini aſcenſionem: apoſtolis diſ/
perſis per mundum ad predicandum euā
gelium: Andreas in Achaiam ingreditur
⁊ ipſam eccleſijs repleuit. Ut ⁊ Rex hiſpa
nia in granate expulſis infidelibus. Ipſū
lauda ſuper omnes principes. Et populū
ad xp̄m conuertit. Et ſuper omnia: vxorē
Egee proconſulis romani ad fidē conuer
tit: atꝗ eā baptizauit. Audiens hoc Ege
as: iratus ingreditur ciuitatem que dī pa/
tras: ⁊ xp̄ianos omnes compellebat ad ſa/
crificia idolorum. Cui occurens Andreas
d. Oportebat vt tu qui iudex hominum eē
meruiſti: iudicem tuum qui in celis ē agno
ſceres ⁊ agnitū coleres. ⁊ colendo animū
tuum ab his dijs penitus reuocares. Cui
Egeas. Tu es Andreas qui ſuperſtitioſā
ſectā predicas: quā romani principes iuſſe
runt exterminari: Cui Andreas Romani
principes non cognouerunt quomodo dei
filius veniens in mundū. docuerit idola eē
demonia. Reſpondit Egeas. Qr docuit h:
cruci ē affixus merito a iudeis. Cui Andre
as pro noſtra ſalute: nō pro ſua culpa mor/
tuus eſt. Quod patꝫ per ſcripturas Iſa. 53.
Omnes nos quaſi oues errauimus. ⁊ do/
minus poſuit in eo omnium noſtrum iniq/
tatem. Cui Egeas. Niſi mihi obtemperaue
ris o Andrea: ipſam crucem te faciā expe
riri. Reſpondit Andreas. Si crucis patibu
lum abhorrerem: crucis gloriam non predi
carem. Eccleſiaſtici. 4. Pro iuſtitia agoni/
zare. Et in. 6. Eth. Duobꝰ exiſtentibꝰ ami/
cis ſanctum eſt honorare veritatem. Extra
de re. iu. in. 6. Si de veritate ſcandalum na
ſcitur: tutius ſcandalum naſci permittitur
ꝗ veritas relinquatur. Iratus Egeas: ipſū
in carcerem poſuit. Et mane facto: pro tri/
bunali ſiſtitur: ⁊ ab ipſo inuitatur ad ſacri
ficium idolorum. Aliter ꝙ ipſum ſupplicijs
grauibus afficiet. Cui Andreas. Quicquid
uis fac: quia tanto domino mō ero gratior
quanto fuero in tormentis conſtantior. Ad
hoc propoſitum. Cicero. pᵒ Tuſcu. q. d. De
Theodoro: che eſſēdo menezato da Liſſi
maco re de farlo morir in cruce. Reſpōdit
voce viua. Iſtis tuis purpuratis. iſta hor
ribilia minitare ꝗſo. Theodoro nihil inter
eſt humi: an ſublimi putreſcat. Unde iuſſit
a. 20. hominibus ipſum cedi: ⁊ ceſum mani
bus ⁊ pedibus cruci alligari. vt ſic longio/
rem cruciatum reciperet. Cum ad crucem
duceretur factus eſt concurſus populorū
d. Innocens eius ſanguis effunditur. ſine
cauſa damnatur. Uidēs crucē a longe eā
ſalutauit. d. Salue crux p̄cioſa q̄ in corpo
re xp̄i dedicata es. ⁊ ex mēbris eius tanꝗ
margaritis ornata. O bona crux diu deſi
rata. accipe me ab hoībus ⁊ redde me ma
giſtro meo xp̄o: vt per te me recipiat qui ꝑ
te me redemit. Hec dicēs exuit ſe ⁊ veſtes
miniſtris dedit. Sicꝗ eū in cruce vt iuſſū
fuerat ſuſpenderunt. In qua biduo viuēs
20. millibus hoīum aſtantium predicauit.
Minante aūt turba Egee mortem ⁊ dicē
te. Virū ſanctū manſuetum ⁊ piū non de
bere iſta pati: venit vt ipſum deponeret.
Quē videns Andreas d. Quare ad nos
veniſti Egea: Si pro pnīa. ipſam cōſeque
ris. Si aūt vt me deponas ſcito ꝙ viuꝰ de
cruce non deſcendam. Iā enim video regē
meum qui me expectat. Et cum vellēt eum
ſoluere nullo modo potuerunt ad eū ptin
gere. Tūc ſplendor nimius de celo veniēs
dimidia hora eum circundedit: ita vt nul
lus eum videre poſſet. Et abſcedē de lumie
ſpiritum cum lumine ſimul tradidit. Ma/
ximilla vero tulit corpus eius ⁊ optimo lo
co cum aromatibus ſepeliuit. Egeas antē
aꝗ domū rediſſet arreptus a demone in
via corā omnibus expirauit. Felix igitur
⁊ glorioſiſſimus fuit illius martyrij finis:
dum andreas per illud meruit ſecreta ſcā
dere celi: vbi cum chriſto fruitur eterna pa
ce in ſecula ſeculorum.

¶ In feſto conceptionis.b.virginis marie.
In quo ſmone exploditur ac ɔſutatur im-
pia opinio quorūdam vulgarium ignoran
tium. Et vera aſſeritur: ſm dicta omniuz ſa
pientum et marie ſanctorum doctoruz chri
ſtiane religionis.

Qui elucidāt
me: vitaz eternā habebūt.
Eccleſiaſtici.24. ¶ Quanta
ſit marie virginis laus. di-
gnitas.et excellentia: nulla
pura creatura enarrare poteſt. Aug. i quo-
dam ſmone. De te o virgo maria quid di-
cam pauper igenio: quū de te quid dixero
minor laus eſt: ꝙ tua dignitas mereat. Si
celum te vocem: excelſior es. Si matrē gra-
tiarum dicam: precellis. Si formam dei ap
pellem: digna es. Si dn̄am angelorū te cla
mitē: per omnia ſic eſſe probaris. Quid er-
go dicam. quidue referam: cū non ſufficiat
ligua carnis. tuas enarrare virtutes: Ille.
Ideo ipſa de ſe ait. Qui elucidant me: hoc
eſt qui me venerātur. qui me laudant. qui
me inuocant: vitā eternam habebunt. Ue-
rum quia quidam falſo illam laudare vi-
dentur aſſerentes eam ſine originali conce
ptā: de hac cōceptione erit ſermo. In quo
tria ſunt videnda per ordinem.
¶ Primum. dicitur opinionis.
¶ Secundum. dicitur declarationis.
¶ Tertium. dicitur confirmationis.

Rimum dicitur etc. Queritur dubi
d um. Uerum virgo maria. ſit conce-
pta in peccato originali: Circa hāc
difficultatem: due ſunt opiniones famoſe.
Una dicit ꝙ non. alia ꝙ ſic. Quas videbi-
mus per ordinē. Sed prius videamus bre
niter: quid eſt peccatum originale: vt ſic in-
telligamus materiam. Egydius in tracta-
tu de peccato originali. Et Tho. i.2.q.82.
ar.1°. In.2°.di.30. In.4° di.43.a.4°. Pec
catum originale eſt carentia iuſtitie origi-
nalis. Ille. Aduertendū eſt ſm theologos:
ꝙ deus fecit hominem rectum: iuxta illud
Eccl'i.15. Inueni ꝙ deus fecit hoīem rectū.
Quia. ſ. in eo omnia inferiora erant ſubie-
cta ſuperioribus. Caro enim in eo erat ſub
iecta. ſ. anime. Quia nullus morbus, nulla
paſſio. aut indiſpoſitio. poterat inſurgere in
carnez que anime ipſius repugnaret. Pre
terea vires inferiores erant ſubiecte ſuper
ioribus: vt concupiſcibilis et iraſcibilis. ita
erant ſubiecte menti et rationi: vt nihil i eis
iſurgeret. niſi ſm dictamē rōnis. Iſte ordo
dicebat iuſtitia. Quia iuſtum eſt vt inferio
ra ſuperioribus ſubijciantur. Dicitur ergo
in diffinitione. Eſt carentia iuſtitie. Diceba
tur autem hec iuſtitia originalis: qꝛ erat in
poſteros ꝑ originem transferenda. Adam
ergo peccante et a ſuo ſupiore ſe auertēte.
ordo rationis poſcebat. ꝙ cū ipſe nollet ſuo
ſuperiori eſſe ſubiectus. ꝙ eius inferiora ſu
perioribus rebellarēt. Propter quod caro
ſtatim cepit rebellare anime. et inſurgere i
corpore contrarie diſpoſitiones ipſius for-
me. ideo Adam qui potuit nō mori. ſi non
peccaſſet: eo peccante neceſſitatem habuit
moriendi. Quādiu ſtetit adam in ſua recti
tudine: poterat non mori. et poterat nō pec
care. Poterat non mori: qꝛ eo ſic ſtante: ni-
hil inſurrexiſſet in corpore quod repugna-
ret anime. Poterat nō peccare: quia vires
inferiores. erant omnino ſubiecte ſuperiori
bus. Acceperat enim Adam propter hanc
originalem iuſtitiam vt poſſet ſtare. Pote
rat eni pcā vitare. Eo āt peccāte et a deo ſe
auertente perdidit hanc originalē iuſtitiā.
et hanc rectitudinē qua inferiora ſupiorib9
erant ſubiecta. Et qꝛ huiuſmodi rectitudi
nem peccādo ꝑdidit. nō potuit in poſteros
eā transfundere. Hoc eſt ergo pcm̄ origina
le quod dicimus: qꝛ ipm̄ origine ɔtrahim9
ſcz carētia huius rectitudinis. huius iuſtitie
originalis: cū debito habendi eā. Secūduz
cuiꝰ ordinē nature iiuſtitie. neceſſaria erat
iuſtitia originalis ad ſalutem ɔſequendā.
Qꝛ ergo ea caremus et eā tenemur habere
vt ſumus mēbra ade. Priuatio vel carētia
originalis iuſtitie cū debito. habēdi: eſt pec
catū originale. Et ſic pz denominatio hui9
vocabuli. Nōnulli tenēt virginē fuiſſe immu-
nem ab hoc. Quā ɔclusionez ꝓbant tripl'r.
Rōne. Auctoritate. Exemplo. Prima ra
tio hec eſt. Uirgo maria in matrem dei ele
cta. erat exaltanda ſuper omnes angelos
vt eccleſia canit. Exaltata es ſancta etc. Sz
angeli fuerunt preſeruati ab omni peccato
Igitur et virgo maria a fortiori: um eſſet
ſuperior

2.rō.Abſurdū eſt credere virginem mari
am fuiſſe aliqñ in odio ⁊ indignatione filij
ſui xp̄i ⁊ obligatam ſupplicio.cū eſſet ma-
ter cariſſima. Sed per pctm̄ originale per
ſona dr̄ filia ire ⁊ deputata et̃no ſupplicio.
Igitur ⁊c̃. 3.rō ⁊c. Uirgo maria dēbat fie
ri ſpēale hitaculum dei.q̃ debebat ſpēalius
preparari. Sed ſi ꝯcepta fuiſſet in pctō ori
ginali:non fuiſſet ſpēalius preparata. igit̃
non fuit ꝯcepta. 4.rō.Qđ deus potuit fa
cere ⁊ decuit:fecit. Sed ds potuit ⁊ decuit
facere ipſuꝫ. ꝙ ꝟgo maria ſine originali cō
ciperet̃.igitur fecit. 5.rō.Nulla dignitas
ꝯueniens virgini.eſt ab ea auferenda. Sꝫ
concipi ſine pctō originali: erat ꝯueniens
ꝟgini.igitur non fuit ⁊c̃. 6.rō.Dr̄.ff.de of
ficio q̃ſtoris.l.i.Illi opi ſtandū eſt:q̃ plimo-
rum teſtō ꝓbatur.Et phs liᵒ de ſom.⁊ vig.
Qđ ab omnibus vel plībus dr̄: fidem hēt
ꝙ ita ſit.Et.1ᵒ.eth. Fama quā oēs famant
vel exclamāt:nō pōt in toto eſſe falſa. Ad
propoſitum. Sꝫ quaſi oēs ⁊ maxime vulgꝰ
tenēt vel exclamant ipſā ſine pctō origina
li ꝯceptam.igit̃ ⁊c. De centū.94. hanc te-
nent opinionē.igitur ⁊c. 7.rō.Feſtū nō ce
lebratur:niſi de re ſcā. Sed feſtū conceptio
nis ipſius celebrat̃.igitur fuit ſcā:ex ꝯſeq̄n
ti ſine pctō originali.igitur ⁊c. 8.rō.In-
dulgentie non dant̃ niſi p re ſcā. Sꝫ Sixtꝰ
pp̄.4ᵒ.dedit celebrantibus ꝯceptionē in-
dulgentiam per totam octa.igitur fuit ⁊c.
9.rō.Miracula non pñt fieri: niſi a ſcis.
Sꝫ ꝯceptio ꝟginis fecit ⁊ ꝯtinue facit mul
ta miracula.q̃ ꝯtinue recitantur a predica
toribus.igitur iſta ꝯceptio fuit ſcā. x.rō.
arguunt qdā. Illud qđ eſt p angelū reuela
tum:eſt firmiter tenendū. Sed.b.ꝟginem
fuiſſe conceptam ſine pctō.fuit a deo reue-
latū:vt pꝫ de q̊dam helſino abbate.q cuꝫ
in medio mari fluctibus mergeretur.appa
ruit ei angelus d. Qđ ſi voluiſſet annuatiꝫ
celebrare celebrandāq; predicare ꝯceptio
nem ꝟginis.a naufragio liberaretur. At il
le cum ſe hoc facturuꝫ promiſiſſet. ſtatim ſe
data tempaſte.ſaluus cū vniuerſa comiti-
ua in p̄riam reuerſus eſt. Pꝫ de primo. 2ᵒ
arguūt auctībus. Primo Aug.liᵒ de natu
ra ⁊ gratia. Excepta virgine maria: cuꝫ de
pctīs agitur. pp honorem dn̄i nullam volo
prorſus habere q̃ſtionem. Preterea Th.
in.1ᵒ.ſñ.di.44.q.3.Btā virgo ſp immunis
ab oi pctō orig.⁊ actuali fuit. Prete.indu
cunt.s.Dñicum de q̊dā liᵒ quem edidit de
corpe xp̄i ꝯtra Albigenſes:ſic d. Sic primꝰ
Adam fuit in aꝫ damaſceno de terra ꝟgi-
nea ⁊ imaculata formatus:ſic 2ꝰ Adam.ſ.
xp̄s fuit de carne ꝟginea ⁊ imaculata ꝯce-
ptus. Prete.Anſel. in epl̄a ad coepōs an
glie.de celebranda ꝯceptōe. Non ē deuotꝰ
nec ꝟus amator ꝟginis.qui reſpuit colere
feſtum ꝯceptiōis. 3ᵒ ⁊c.De illo p̄dicatore
q Toloſe p̄dicās ꝯtra hanc ꝯceptōꝫ. exiēs
de pulpito qdam canis niger affuit.q ipſū
fratrem deuorauit. Et ſic pꝫ prima opinio.

s Ecundū dr̄ ⁊c.Opiᵒ.2.dicit oppm̄
Et ꝓbat intentū ſuū duplici meᵒ.
¶ Primo.ratione theologali.
¶ Scdo.auctoritate legali.

¶ Pᵒ rōnibus plimis efficaciſſimis. Pria
hec eſt. Id qđ maxime reſiſtit fidei nr̄e eſt
ipiū ⁊ crudele.⁊ oio non tenendū.imo reſ-
puendū:q2 eſt reſiſtere ſpūi.s. Sed dicere
.b.ꝟginem fuiſſe ſine pctō orig.ꝯceptam.ē
reſiſtere fundatiſſime fidei.igitur fuit ꝯcep
ta in pctō orig. Maior eſt ꝟa. Minor ꝓbt̃
Augu.in.5ᵒ.liᵒ ꝯtra Iulianuꝫ.Oēs hoies
vulneratos eſſe pctō ꝓthoplauſti.apl̄s ap
probat cū d. Oēs.n.peccauert̃ ⁊ egent gr̄a
dei. Dicendo oēs.nullū excepit:ſꝫ totū dcla
rauit genus hūanū. Peccauerūt.n.oēs. cū
ex vno pctōre oēs naſcātur pctōes. Uos āt
dū aliqueꝫ excipitis.reſiſtitis fundatiſſime
fidei. vbi apl̄s ait. Per vnū hoiem. pctm̄ in
trauit in mundū.⁊ p pctm̄ mors.⁊ ita i oēs
pertranſijt: in q̊ oēs peccauerunt. Nunqđ
h̄ fl̄a ſunt? Quis audeat hoc dicere: niſi di-
uinoꝝ eloqoꝝ aptiſſimus inimicus? Ideꝫ
in epl̄a ad Optatū de origine aie. Illđ vbi
p maxime fides xp̄iana ꝯſiſtit:eſt vt creda-
mus ꝙ p vnū hoiem pctm̄ intrauit in mun
dū.⁊ p pctm̄ mors.⁊ ita in oēs ꝑtranſijt:in
q̊ oēs peccauerūt. 2.rō.Cōtradicere ſacre
ſcripture.eſt erroneū ⁊ ipiū: vt dr̄ in decre.
di.9.cᵒ.Ego ſolis.cᵒ.Quis neſciat.c.Si ad
ſacras.Et.24.q.3.c.Quidā āt.Et.c.drn̄iſ.
Sꝫ dicere ꝟginē fuiſſe ꝯceptā ſine pctō ori
ginali:eſt ꝯtradicere ſacre ſcripture. igitur
fuit ꝯcepta ⁊c̃.Quid dicis o Puule? Ro.3.
Oēs peccauerunt. Et.c.5. Per vnū ⁊c̃. Su
per quo Aug. Apl̄s dicendo oēs.nullū ex-

cepit:quin imo totum genus declarauit hu
manū Ille. Cur o pater Aug. non excepiſti
hic matrē dei. cum de illa fueris deuotus:
Reſpondet. Non poſſum in hoc loco:q2 in
numero alioꝝ eſt. In quo oēs inquit apl's.
Excepi eam qñ debui:vt qñ locutus ſum d
peccato actuali. Et vbi ſo pater Auguſtine:
In libro de natura ꝛ grã:vt etiā ponitur a
magr̃o in. 3°. di. 3. Si oēs ſancti ꝛ ſancte cū
hic viuerēt interrogati fuiſſent. an pctm̃ ha
berent:oēs vna voce clamaſſent. Si dixeri
mus q2 pctm̃ nō habemus ipſi nos ſeduci
mus ꝛ veritas in nobis nō eſt. Ubi Augu.
loqr̃ de actuali. nō origīali peccato. vt qdā
garrulant. Uñ pȝ rō. Tertia rō. Nullus
dānatur pena mortis niſi ex peccato origīa
li. Pȝ Gñ. 2. vbi di. Morte moriemini. Uir
go maria mortua eſt: Immo pater:q2 eccle
ſia ꝯſitet̃. igitur fuit ſubiecta morti. Mors
fuit pena pcti originalis. Ipſa cū aliꝗs mor
tua eſt. igitur fuit concepta in originali. De
chriſto dicitur:ꝙ pro nobis. Quarta rō.
Attribuere virgini quod eſt ſolius xp̄i. eſt i
piū ꝛ nephariū:ſed ꝯcipi ſine originali. ē
ſolius xp̄i. igitur ꝛc. Uñ Bon. in. 3°. diſ. 3. q.
1. ar. 2°. Non. n. oīs honor q attribuit̃ filio.
attribuendus eſt matri. Q2 ſic non eſſet vir
ginem honorare:ſed potius contumeliā fa
cere. Et Ber. Uirgo regia:falſo nō eget ho
nore. veris honoꝝ titulis cumulata. O pa
ci ſeculari:qui putant virginē honorare. et
ipſā vituperant. Quinta rō. ꝛ vltima erit.
Aſſerere ꝯtrarium ꝛ oppoſitum eius quod
fere oēs famoſi doctores tenent. eſt impiū ꝛ
temerariū. Sed. b. virginē non fuiſſe conce
ptam in peccato originali eſt oppoſitū ei⁹.
quod fere oēs doctores tenēt. igitur dicere
virginē non fuiſſe conceptā in originali eſt
impiū. Uñ Glo. ſup. c. Decimā. de decimis:
vbi dicit Innocētius. Opīonibus magr̃oꝝ
non vult derogare. Et de reſtitutionib⁹ ſpo
liatoꝝ. c. Litteras. Et. ff. de origine iuris. l.
2. §. Poſt originē. Unde quod a pluribus
ꝛ precipue ſapientibus dicitur. firmiter eſt
tenendū: ꝛ illud negare eſt temerariū. Ad
ꝓpoſitum. Non ſolum antiqui doctores:ſꝫ
etiā poſteriores. tenuerunt ꝛ in ſcriptis re
liquerunt. ꝙ virgo. b. ꝛ oēs homines preter
chriſtum in ſui conceptione peccatum con
traxerunt. Quod patet triplici teſtimonio
in preſentiarum.

¶ Primo. eccleſie doctorum.
¶ Secundo. canoniſtarum.
¶ Tertio. religionum.

¶ Primo Auguſtini in. 6. cōtra Julianū.
Omnes ad mortē per adam. omnes ad vi
tam p xp̄m. Q2 ſicut in adam omnes mori
untur:ita ꝛ in chriſto omnes viuificantur.
Uos aūt dum non omnes ſed multos ſiue
per adam condēnatos. ſiue per xp̄m libera
tos vultis intelligi. horrenda peruerſitate
chriſtiane religioni eſtis infeſti. Ille. O Gre
gori quid dicis in. xij. moral': Nullus ſine
peccato fuit:niſi ille qui in hoc mundo ve
nit ſine peccato. O Hiero. quid dicis ſup
illo verbo p̄s. xij. De manu canis vnicam
meā: Unica:eſt anima chriſti:q2 ſola eſt ſi
ne peccato. O Ambro. qd dicis ſup Luc.
2°. Quod enim ex te naſcetur ſanctum. So
lus enim per oīa eſt natus de femina ſcūs:
dominus Jeſus. Et Ber. in ep̄la ad Lug
dunenſes de feſto conceptionis nō celebrā
do. Libēter virgo hoc honore carebit. quo
vel peccatū honorari:vel falſa videtur idu
ci ſanctitas. Nulla enim rōne placebit con
tra ritum eccleſie preſumpta nouitas:mr̃ te
meritatis. filia ſuperſtitionis. ſoror leuitat̃.
Ille. Sic tenet Leo papa:in multis ſuis ſ'
monibus. Sic Anſel. in libro Cur deus hō.
Et Beda in homel'. ſup Miſſus eſt. Caſſio
dorus ſuper p̄s. Ugo in libro de ſacramen
tis. Alanus in expoſitione ſymboli Guilel
mus durandi in rationali diui. offi. Henri
cus de gandauo in quolibetis. Preterea
iteꝝ Aug. in. 2°. contra Julianum. Oēs in
quit hoies illi primoꝝ parentum peccato
naſcuntur obnoxij:hoc qui negat. chriſtia
ne fidei fundamenta ſubuertere conatur.
Una eſt enim oiū catholicoꝝ firma fides:
qui per vnum hoiem peccatum intraſſe in
mundū ꝛ ita in omnes pertranſiſſe. vno cor
de credunt. vno ore fatentur. ꝛ veſtras no
uitias preſumptiones catholica antiquita
te ſubuertunt. Propter quā catholicam ve
ritatem ſancti ac beatiſſimi diuinoꝝ eloqo
rum clariſſimi ſacerdotes Hyreneus. Cyp
anus. Reticus. Olimpius. Hylarius. Am
broſius. Gregorius theologus. Innocēti⁹.
Joannes. Baſilius:quibus velis nolis ad
do Hieronymū preſbyterum:vt omittam
cos qui

eos qui nondum dormierunt aduerſus nos ꝓſerunt de oium hoium peccato originali. obnoxia ſucceſſiõe ſniam. Vñ nemo excipitur: niſi ſolus ille quẽ virgo ſine lege peccati ꝯcepit. Ille. Ad canoniſtas venio Gratianus compilator decreti. De con. diſ. 3. et 4. per totũ inter alia cap. in capitulo Firmiſſime tene. ſic dic̃. Firmiſſime tene ⁊ nullatenus dubites. ꝙ ois hõ qui ꝑ cõcubitũ viri ⁊ mulieris concipitur: cũ peccato originali naſcatur.

¶ Joannes theotonicus gloſator decreti. De con. diſ. 3. c°. Pronunciandum. Et diſ. 4. ſuper. c°. Per bap. vbi ſic dicit. Feſtum conceptionis virginis marie non eſt celebrandum: qr fuit concepta in peccato ſicut ceteri ſancti: excepta vnica perſona xp̃i.

¶ Joannes andreas doctor bono. ſuper. c. Conqueſtus. Extra de ferijs.

¶ Idẽ dominus Hoſtieñ. in ſũma ſua: Ti. de pe. ⁊ re.

¶ Idem dominus Joãnes calderinus doctor bono. ſuper. c. Conqueſtus. ſupra.

¶ Idem dominus Petrus de bruto in ſuo repertorio. in littera conceptionis.

¶ Ordo minoꝝ Bona. in. 3°. Si beata virgo non habuiſſet aliquod peccatum: nõ fuiſſet chriſti morte redempta: quod eſt impium ⁊ nephariũ.

¶ Alexander de ales doctor piſieñ. in. 3. p. ſũ. dicit. Si. b. virgo maria non fuiſſet cõcepta in peccato originali. non fuiſſet obligata peccato nec pene. nec habuiſſet reatum peccati: ſed qui non habet reatum peccati nõ indiget redẽptione: quia redemptio eſt ſolum propter obligationem peccati vel pene. ⁊ propter reatum peccati. ergo. b. virgo non indiguiſſet redemptione facta ꝑ xp̃m. ꝙ non eſt ſecundũ catholicam fidem ponẽdum. Ille.

¶ Idem tenet Ric. de media vil. in. 3. diſ. 3. Aia igr beate virginis ex ſui vnione ad carnem: originale peccatum contraxit.

Et Nicolaus de lyra ſuper illud Spiritus ſanctus ſuperueniet in te. Bene dixit ſuperueniet in te: qui venerat ſpiritus ſanctus ſuper virginem adhuc in vtero matris exiſtentem: eam ab originali peccato purgando: vt cõmuniter dicitur. Et frater Jacoponus de eodem ordine in laude vulgari: ſic eleganter ⁊ optime loquitur.

O vgine piu che femina: ſãcta maria btã.
Piu che femina dico: ognun naſce nemico
Stãdo nel vẽtre chiuſa: por ch laia ti fo in
Potentia vtuoſa: ſi ta ſctiſicata. ·ſuſa.
La diuina vnctõe. ſi te ſanctiſicoe.
De ogni contagione remanſti illibata.
Lorigine peccato. che adam a ſeminato.
Ognun cũ quel e nato. tu ſey da quel mũdata. Ille.

¶ Idem dicunt doctores ſequentes.
Aluarus hiſpanus: eiuſdem ordinis.
Joannes de rupella.
Robertus canton.
Reginaldus archiep̃s rothomagenſis.
Joannes rigaldi.
Beltrandus de turri. cardinalis.
Bartholomeus de piſis.
Giraldus odonis in libro de figuris.

¶ Ordo heremitarum. Egydius de roma in quolib3. Bta inqt virgo: ſine dubio originale pctm̃ in ſui conceptione contraxit.

Auguſtinus de anchona: ſuper elias Pauli.

Facinus de aſt in. 3. ſen. di. 3.

Gregorius de Arimino in. 2. ſen. di. 30. q. 2. dicit. Scd̃m autẽte3 ſacre ſcripture ⁊ Aug. ⁊ Ambro. ⁊ Anſel. firmiter tenẽdum eſt. virginem in originali peccato fuiſſe conceptã.

¶ Ordo carmelitarum. Guido ep̃s in. 3. q̃ libet. q. 13. Sequendo rationes ⁊ auctoritates canonum ⁊ ſanctorum. ſalua puritate vginis: teneo ꝙ beata virgo fuit concepta in peccato originali.

Et Paulus de peruſio in. 3. diſt. 3. Firmiter tenendum eſt b. virgine3 fuiſſe in originali peccato conceptam: tum qr fuit concepta ꝑ concubitum viri ⁊ mulieris: tu3 quia ſolus chriſtus fuit conceptus ſine peccato.

¶ Ordo cartuſienſium: q per totum orbe3 feſtum hoc non celebrat. niſi ſub nomine ſãtificationis: dicens in prima oratione. Supplicationem ſeruorum tuorum deus miſerator exaudi: vt qui in ſanctificatione.

Idem dñs Joannes calcar in ſermone de natiuitate. ⁊ ceteri alij.

¶ Ordo ciſtercienſium. Oddo abbas in homo. ſuper euang. Stabat iuxta crucẽ ieſu.

Et dñs Anibaldus ſuper. 3. di. 3. ⁊ alij ples.

¶ Preterea doctores ſeculares deuotiſſimi ⁊ in ſcientia famoſi.

Ugo de ſancto victore lib° de ſacramentis li°.2°.p.2.c.6.
Ricardus de ſctō victore.ſuper illud Spiritus ſanctus ſuperueniet in te.
Petrus Lombardus in ſuo.3.li°ſen.di.3.
¶ Ordo predicatorꝫ.Thō. in.3.p.q.14.ar.3.In.p̄.2.q.81.ar.4.In.2.ſen.di.13.ar.2.
Sic Petrus de Taran.in.3.di.3.
Et Ugo gallicus in.3.di.3.
Durandus in.3.di.3.
Petrus de pal.in.3.di.3.
Albertus in.3.di.3.Dicere inqt.b.virginē non fuiſſe conceptam in peccato originali: eſt hereſis condēnata a b.Ber.ꝛ ab omnibus magiſtris pariſiꝰ.
Herueus generalis ordinis.
Ugo cardinalis in expoſitione Luce.
Nicolaus traueth.
Robertus olcoth.
Martinus qui fecit Cronicas.
Uincentius qui fecit ſpecula.
Jacobus de vorag. Et omnes alij.qui ſūt numero.49.huiꝰ ordinis affirmantes hāc opinionem. Quid vobis vī cines mei ſup hoc: Quare omnes religiones nō pugnant pro doctoribus ſuis: Ecce quot doctores, quot ſapientes hoc affirmant. Sed dicunt emuli noſtri:ꝙ fuit priuilegiata:q̄ꝛ a peccato preſeruata. Oſtendant illud priuilegiū ꝛ eis fidem dabimus.

Tertium principale dī reſponſionis. ad arg. vbi ſupra:ꝛ ad rōnes. Reſpondeo ad ſingula. Ad primum de angelis qui preſeruati fuerunt: multo magis virgo maria. Angeli non hauerunt poſſibilitatem ad ꝯtrahēdū peccatū originale:q̄ꝛ fuerūt oēs imediate creati a deo, ꝛ nō per originem ſeminalr̄ ꝓpagati. ſicut virgo maria.ſed bene habuerūt poſſibilitatē ad peccādū actualr̄.ꝛ ideo non fuerunt p̄ſeruati a peccato originali.ſed ab actuali Q̄ꝛ p̄ſeruatio a malo p̄ſupponit poſſibilitatem eius qui p̄ſeruatur ad illud malū quātum ē in ſe. Et ſic pꝫ reſponſio ad primum.

Ad ſcdm de indignatione filij. Eſſe odioſum deo:pōt contigi duplr̄. Uno modo per actū volūtatis ꝓprie.ꝛ hoc non fuit in virgine. Alio modo non ꝓpria volūtate ſꝫ vterina conceptione ꝓpter inordinatā voluntatem primi pentis.a quo ſeminalr̄ pſona ꝓpagatur. Et hoc nō eſt abſurdū ſꝫ neceſſarium credere hanc irā habuiſſe. Sꝫ poſtꝗ fuit mater dei.vl̄ poſtꝗ fuit ex vtero nata nunꝗ fuit deo odioſa.vel in idignatiōe filij ſed ſemper fuit ab eo dilecta. Ad tertium de habitaculo. Reſpōdeo. Uirgo maria fuit ſpāle habitaculum.dato ꝙ in peccato originali fuerit concepta. q̄ꝛ p̄ ceteris ſcis ſpālius fuit ab originali pctō mundata. In ſua ſanctificatiōe copioſius ceteris munus gratie accepit.vt non ſolum purgaretur a peccato:ſed vt ēt tota eius vita redderetur imunis a peccato actuali.mortali.ꝛ veniali.qd̄ nulli ſanctorꝫ conceſſum eſt. Unde excelſit omnes in ſanctificatione.

Ad quartum. Reſpondeo. Qd̄ lꝫ deus de potentia abſoluta potuiſſet p̄ſeruare virginem a peccato originali:cum hoc nō implicet contradictionem. Q̄ꝛ non erit impoſſibile omne verbum:non tamē potuit de potentia ordinata.que conſideratur circa ordinem a diuina ſapīa inſtitutū.ſm quē. ordinatum fuit vt xp̄s eēt oīum redemptor. Quia ſi fuiſſet preſeruata: non indiguiſſet redemptione facta per xp̄m. Ad quintū. Reſpondeo ſm Egidium de roma or.heremi.in.6.quolibet. Conceptio in originali peccato non derogat dignitati virginis: quinimo plus cōmendatur ꝛ congruit officio ſuo per qd̄ facta eſt, vt eſſet mediatrix noſtra.ꝛ membrū xp̄i. Quāuis enim concipi in peccato originali:non ſit ſm ſe laudabile:tamē inquantū per hoc ſit homo mēbrum xp̄i.prout a tali peccato liberatur:ptinet ad laudem eius. Unde negare virginem originale peccatū non cōtraxiſſe:ē negare illam ad xp̄m ordinem habuiſſe.ꝛ negare illam membrum xp̄i fuiſſe. Unde magis eſt laudabile cum peccato fuiſſe. Ad ſextum. Reſpondeo. Qd̄ plures ſunt q credunt ꝛ affirmant ꝯcluſionē de originali:ꝗ in partem oppoſitam. Nam ducenti quinquaginta doctores iſtud aſſerunt. Et ꝗuis plures vulgares hoc teneant. Nos aūt fidem p̄ſtamus doctis. Ad ſeptimū. Reſpōdet Albertus de brixia in ſūma de inſtructiōe confeſſoris. Quāuis virgo in originali fuerit concepta:tamen creditur in vtero mr̄is ſue ſanctificata fuiſſe:anteꝗ nata ex vtero Et ideo circa celebrationem conceptionis eius:

eius : diuerſa conſuetudo eccleſiarum ſer-
uatur. Romana eccleſia conſiderans virgi
nem fuiſſe in originali conceptam. non ce-
lebrat feſtum conceptio̅is eius. Alique ꝓ
eccleſie conſidera̅tes ſanctificationem eius
in vtero matris ſue. poſt animationē facta̅
tolerante romana eccleſia. feſtū conceptio
nis eius celebrant. Unde illa celebritas no̅
eſt referenda ad conceptionem ro̅ne conce
ptionis: ſed ro̅ne ſanctificationis ei⁹ in vte
ro facte poſt conceptionem: cuius ſanctifi-
cationis feſtū in die conceptionis celebra-
tur: q̃ quo tempore ſanctificata fuerit igra
tur. Ille. Preterea hoc feſtum toleratur:
inqua̅tum refertur ad ſanctificationē vir-
ginis concepte: ⁊ non ad conceptione̅ eius.
Et ita dicit oro̅: que di̅ in hoc feſto rome in
ſancta maria maiori: Deus qui ſanctifica-
tionem virginis marie. Unde non eſt feſtu̅
conceptionis ſed ſanctificationis. Concor-
dat ſuper hoc Jo. And. ſuper. c. Co̅queſt⁹:
extra de ferijs. ⁊ alij q̄plures. Ad octauu̅
de indulgen ijs. Reſpondeo. de ipſo ſolo le-
gitur ꝙ ſit iſtius opinionis. cum alij ſactio
res fuerint opinionis contrarie: vt patet de
ſuis anteceſſoribus. Preterea vt vicari⁹
xpi errare no̅ poteſt: ſed bene vt talis homo
⁊ perſona: ideo ⁊c̄. Ad. 9. de miraculis.
Reſpondet Tho. 22. q. 17. ar. 2. Quod miracu
lorum aliqua quidem non ſunt vera ſʒ fan
taſtice facta. quibus. ſ. ludificatur homo: vt
videat̄ ei aliqd q̄d non ē: vt quotidie fieri
cernimus per incantationes. Quedam ſu̅t
vere facta: ſed non vere habent ro̅nem mi
raculi: q̃ fiunt virtute cauſarum naturali-
um. Unde concluditur ꝙ huiuſmodi mira-
cula: forte ſunt arte demonum. vt demones
decipiant eos ⁊ in hoc errore teneant: vt ſu
ſcitet diſcordias inter viros religioſos. Ad
propoſitum. Ex deuotione qua̅ homo hʒ ad
virginem erit miraculum: non ro̅ne conce-
ptionis ſed deuotionis matris: qua̅ ad illa̅
habʒ. ⁊ ro̅ne fidei. Ad. x. de reuelatione:
Reſpondeo ꝙ non eſt verum de reuelatio
ne illa: nec ſunt iſta dicenda de Anſelmo:
vt probat Uincentius in ſpeculo: lib°. 26. c.
36. ſed malicioſe ſunt poſita ⁊ Anſelmo im
poſita. Sicut falſe b. Bernardo de macula
in fronte: ꝙ eſt abſurdum: imo prophanum
hoc aſſerere. imo hereticum. Unde ſcriptu-
ra In Apoc. Sine macula̅ enim ſunt ante
thronum dei. Et alibi. Non intrabit in ea
aliquid coingnatum. Secundo probat̄ au
ctoritate. Ad verba Auguſtini. Reſpo̅deo
ꝙ loquitur de actualibus ꝯtra Pelagiuʒ. a
qbus immunis fuit virgo maria: ⁊ no̅ origi-
nalib⁹. Ad illud de. s. Tho. Reſpo̅deo ꝙ
Tho. bene dixit. Quia ꝓgo fuit immunis ab
omni peccato pro eo tempore quo incepit
eſſe mater dei. ⁊ deinceps vſq̃ in perpetuu̅
fuit immunis a peccato originali. Cu̅ hoc ta-
men vere ſtat ꝙ fuerit concepta in peccato
originali. Non omnes chriſtiani ſunt immu-
nes a peccato originali: tn̄ fueru̅t ꝯcepti a
pcō originali. Non. n. dicit Tho. ꝙ ꝓgo fue
rit immunis in ſui conceptione a pcō origina
li: ſed dicit ꝙ fuit immunis a peccato origina
li: quando. ſ. preparata fuit vt eſſet mater
dei. Et ſic patet reſponſio ad argumenta il
lius opinionis. Ad illud de. s. Domini-
co. Reſpondeo ꝙ Uincentius hiſto. li°. 3°. c.
96. hiſtoriam recitat illius libri qui in fla̅-
mas proiectus. ter exiuit illeſus penitus.
Sed ꝙ fuerit de corpore xpi: nullam facit
mentionem. Unde non preſtatur fides tali
bus. Preterea nu̅q̃ fuit reputatu̅ hereti
cu̅ tenere. b. virginem fuiſſe conceptam in
originali: ideo non erat opus vt per illam
auctoritatem b. Dominicus impugnaret
hereticos. Preterea talia apud nos no̅
ſunt. Ad illud de Anſelmo. Non eſt de-
uotus: nec verus amator virginis. Reſpon
deo ꝙ vere non ſunt verba Anſelmi: ſed co̅
ficta ab aliquo volenti decipere ſtolidum
vulgus. Ad illud exemplum: de illo qui
comedit fratreʒ illum. ſunt pazie ̅e fatuite.

¶ In feſto. s. Thome apoſtoli. De fide: ſer-
mo magnus.

Noli eſſe in-
credulus: ſed fidelis.
Jo. 20. ¶ Dali optimi
⁊ excellenti thologi: eſt
ſolido ⁊ firmo funda-
mento ro̅nis fuit con-
cluſum: ita tuti le vir-

ta coſi theologice como cardinali: maxime
eſſe neceſſariam eundi ad paradiſum vir/
tutem ſancte fidei. Quia vt vult Tho. 22.
q. 4. ar. 1. Jn p° contra gen. c. 5. 6. 7. Jn q.
diſ. de veri. q. 14. ar. 2. Fides eſt ſubſtantia,
radix. ⁊ origo omnium virtutum. ⁊ bonorũ
ſpũalium. Dio. li° de di. no. c. 7. Fides eſt
vnicum credentium fundamentum. radix
⁊ origo omnium virtutum: ⁊ bonoꝝ ſpũali
um. Et ſicut radix arboris eſt fundamẽtum
omnium fructuum: ita fides omnium bono
rum ſpũalium. Unde apoſtolus. p̃. Cor. 3.
Fundamentum aliud nemo poteſt ponere
ſcꝫ neceſſarium ad ſalutem. preter id quod
poſitum eſt: qd̓ ē xp̃s ieſus. ſ. fides ieſu xp̃i.
Quod affirmatur per Aug. de fide ad Pe
trum. Firmiſſime tene ⁊ nullatenus dubi/
tes: non ſolum omnes paganos. ſed ⁊ om/
nes iudeos ⁊ omnes hereticos. atq; ſciſma
ticos: qui extra eccleſiam pñtem finiunt vi/
tam: in ignem eternum ituros. qui paratus
eſt diabolo ⁊ angelis eius. Jlle. Et Pius
papa epiſcopus: ſeruus ſeruorum dei. illu/
ſtri mahumeto turchorum principi: timoreꝫ
diuini nominis pariter ⁊ amorem. Sapien
tibus ⁊ inſipientibus debitores ſumus. et
omnes cupim⁹ ſaluos fieri. grecos. latinos.
iudeos. ſarracenos. omnibus optamus bo/
na. Sed ſcimus vera bona neminem aſſe/
qui poſſe: qui extra eccleſiam degit ⁊ a xp̃o
domino alienus eſt. Jlle. Quod conſiderãſ
apoſtolus Thomas. cum fuiſſet incredul⁹
per dies aliquot de chriſti reſurrectione. et
dicentes alij: vidimus dominum: ille dixit.
Niſi videro in manibus eius fixurã clauo
rum: ⁊ mittam manum meam in latus ei⁹:
non credam. Apparẽti autem ei dixit. Do
minus meus ⁊ deus meus. Confeſſus ē hu
manitatem: in verbo Dominus meus. Et
diuinitatem: in verbo Deus meus. Et vt di
cit Greg. in homl'. plus profuit nobis Tho
me infidelitas: q̃ fides credentium diſcipu
lorum. Hoc fuit magnum priuilegium ſup
omnes apoſtolos. Scḋm ſententiam Al
berti ſuper Luc. Quidaꝫ cognouerũt xp̃m
reſurrexiſſe in viſu. vt Cleophas ⁊ Lucas
eũtes in Emaus Luc. vlt. Quidam ex au/
ditu: vt Petrus Mar. 16. Dicite diſcipulis
eius ⁊ petro. Quidam ex guſto: vt diſcipu
li qui ad piſcationem fuerunt Jo. vlt. Qui
dam ex tactu ⁊ viſu: vt Thomas qui chri/
ſtum tetigit. Unde eccleſia. O Thoma di/
dime: qui meruiſti chriſtũ tagere. Cui chri
ſtus dixit aſſumpta verba. Noli eſſe ⁊c. Jn
quibus verbis: de laudibus fidei Thome
ac noſtre erit hodiernus ſermo. Ubi tria vi
denda ſunt de ea. Sermonem habes
char. 39.

¶ Jn die Natiuitatis domini. Sermo in/
eſtimabilis.

Euangelizo vobis gaudiũ ma
gnũ qd̓ erit omni
populo: q2 natus eſt vobis hodie ſaluator
mundi. Luc. 2. ¶ Grande facundia. ſtilo.
e ornato de parole richiede la ſancta ſolẽ/
nita hodierna: dela natiuita ſpeciale chri/
ſti incarnati: qual in tal gorno como el gor
no dogi. per recuperatione e redemptione
dela infelice natura humana: il diuino ver/
bo ſe fia veſtito dela noſtre paſſibile e mor
tal carne. Et vere ſicut deus voluit oſten/
dere ſuam infinitam potentiam in princi/
pio mundi in creatione creaturarum eas
producendo de non eſſe ad eſſe: iuxta illd̓
Dixit ⁊ facta ſunt. Jdem. Omnia quecũq;
voluit dominus fecit. Et Beda in homelia
Zachei. Que impoſſibilia ſunt apud ho/
mines: poſſibilia ſunt apud deum. Jta in
vltima etate huius temporis: voluit oſten/
dere ſuam infinitam miſericordiam: q᷑ de
natura hũana facta captiua in manu dia/
boli illam voluerit liberare mediante icar
natione

natione filij ſui. O magnum priuilegium
nobis conceſſum. Scdm Tho. ſup epiſto-
las Pauli. Deus diuerſis modis voluit lo-
qui populo iudaico ꝛ patribus antiquis.
Modo per columnam igneam in ea appa
rendo. modo per perſonam mediã. ſ. per an
gelum. modo per viſionem. ꝛ corporalem ꝛ
imaginariam: ꝛ intellectualem: ſed nobis
modo ſingulari locutus eſt per filium. Un-
de apoſtolus ad Heb. pº. Multifarie mul
tiſq3 modis: olim deus loquens patribus i
prophis: nouiſſime autem diebus iſtis lo-
cutus ẽ nobis in filio: quem ɔſtruit heredẽ
vniuerſoꝝ: per quẽ fecĩ ꝛ ſecl'a. Hoc ẽ quod
ſponſa petebat Cañ. pº. Oſculeẽ me oſcu-
lo oris. ſ. ſ. p incarnationem. Qd Leo pap.
pmeditans in ſmone hodierno: exhortatur
nos ad grandem exultationem ſpũalem.
d. Hodie dilectiſſimi ſaluator nr̃ natus eſt:
gaudeamus. Neq3 enim phas ẽ locũ eẽ tri
ſtitie: vbi natalis eſt vite. Nemo ab huius
alacritatis pticipatione ſecerniẽ. Una cun
ctis letitie cõis eſt rõ. Exultet ſãctus: q2 ap
propinquat ad palmã. Gaudeat peccator:
q2 inuitatur ad veniã. Animetur gentilis: q2
vocatur ad vitam. Uerbum enim dei deus
filius dei: propter liberandum hominez ab
eterna morte: factus eſt homo. Ille. Euan-
gelizo ꝛc. De xp̃i natiuitate tria erunt vidẽ
da in preſentiarum.
¶ Primũ ẽ filij dei eternal' determĩatõis.
¶ Scdz ẽ filij dei cordialis ſupplicatiõis.
¶ Tertiũ ẽ filij dei hũanal' incarnatiõis.

P Rimum eſt ꝛc. Utrum fuit neceſſa-
rium xp̃m incarnari ꝑ redemptiõe
generis humani: Reſpondet Tho.
3. p. q. 1. ar. 2. In. 3º di. 3. In. 4. ɔtra gẽ. c. 15.
Alex. de ales. in. 3. p. ſũ. Ric. de media villa
in. 3. di. 20. ar. 1. Anſelmus in liº Cur deus
homo. Et phs. 5. Meta. Qd duplex eſt ne-
ceſſitas. Prima eſt abſoluta. Secunda cõ-
ditionata. Exemplifica de ambabus. Quo
ad primam non fuit neceſſarium xp̃m icar-
nari. Et rõ eſt. Quia cũ deus ſit oĩps: erãt
alij modi ad ipſum liberãdũ. Unde Aug.
13. libº de Tri. c. x. Si queratur vtrum alio
modo potuerit genus humanum liberari:
q̃3 p incarnationem filij dei: Dicimus ꝛ ali
um modũ poſſibilẽ ei fuiſſe: cuius poteſtati
cuncta ſubiacent. Unde. p̃s. Omnia q̃cũq3
voluit dñs fecit. Idem. Dixit ꝛ facta ſunt.
Mat. 14. Abba pr: omnia tibi poſſibilia ſũt
Beda in homel'. Zachei. Que impoſſibilia
ſunt apud hoĩes: poſſibilia ſunt apud deũ.
Poterat enim mittere angelum. prophetã.
patriarcham ꝛc. Unde erant alij modi ad
genus humanum redimendũ. Si loquimur
de ſcda neceſſitate: dico non fuiſſe alium
modum q̃3 q2 ille qui erat imortalis. impaſ
ſibilis. infinitus: efficeretur mortalis. Un-
de Dant. liº. 3. Can. 7.

E tutti gli altri modi erono ſcarſi
Alla iuſtitia: ſel filiol di dio
Non fuſſi humiliato ad incarnarſi.

Et hoc de ſcda neceſſitate. Uoluit diuina
prouidentia: vt iſta queſtio diſputaretur i
conciſtorio ſanctiſſime trinitatis. Facta ẽ
autem hec diſputatio: inter iuſtitiam: ꝛ mi
ſericordiam. Juſtitia erat aduocata ꝑ na
tura angelica. Miſericordia ꝑ natura hu
mana. Juſtitia erat contra genus huma-
num. Que ſurrexit contra hominem di. O
domine rex: Tu poſuiſti hanc concluſionez
diſputandam. Utrum homo debeat libera
ri. Probo q2 non: ꝛ ratiõibus ꝛ teſtibꝰ. Pri
mo rationibus: que eſt triplex in pñtiaꝝ.
¶ Primo. rõne iuſtitie.
¶ Secundo. rõne ingratitudnis.
¶ Tertio. rõne cognitionis.
¶ Primo ratione iuſtitie. Domine tu es
iuſtus. In. p̃s. Juſtus es domine ꝛ rectum
iudicium tuum. Baruch. pº. Deo noſtro iu
ſtitia. Jere. 12. Juſtus es domine: ſi diſpu-
tem tecum. Or oltra. Si iuſtus: debes il-
lam facere. Juſtitia vult vt tanta ſit pena:
quanta fuit culpa. Deutero. 25. Secũdum
menſuram delicti: erit ꝛ plagarum modus
Et. 16. q. 1. c. Siquis. Secundum qualitatez
delicti: imponenda eſt penitentia. Et. C. de
penis. l. Sancimus. Et. ff. Quibus vt indi-
gnis. l. Reſcriptum. Et extra de his que fi-
unt a maiori parte capituli. Sed culpa ho-
minis fuit infinita: vtpote contra bonum i-
finitum. Si infinita: ergo merebatur peni-
tentiam infinitam. Penitentia autem in-
finita: non poteſt eſſe in homine cum ſit fi-
nite operationis. In. 3. Eth. In. 8. phyſico-
rum. Finiti ad infinitum: nulla eſt propor-
tio. In. 8. phyſicorum: Impoſſibile eſt in
corpe finito: eẽ potentiã infinitã. Igiẽ ſatiſ-

facere non poteſt. Si ſatiſfacere nõ poteſt: ideo debet damnari. Et ſic patet prima rõ. ¶ Secundo rõe ⁊c. Dñe inquit iuſtitia: tu feciſti angelos ⁊ homines: qui ambo peccauerunt. Lucifer ex ſuperbia. Iſa. 14. In celum aſcendam: ſuper aſtra dei exaltabo ſolium meum. Et homo ẽt. Gene. 3. Erimus ſicut dij ⁊c. Luciferum damnaſti cum ſuis ſequacibus in perpetuuz. Apoc. 9. Diabolus qui ſeducebat eos: miſſus eſt in ſtagnum ignis: vbi cruciabuntur in ſecula ſeculorũ. Igitur a ſimili: debet homo damnari perpetualiter: ſicut ⁊ demõ. Alioquin poterit demon conqueri de te te eſſe partialez ⁊ parteſanum. Sed cum non ſis o dio. Actu. 10. In veritate comperi: quoniam non eſt acceptio perſonarum apud deum. Et extra de prebendis ⁊ dignitatibus. c. Venerabilis. Igitur debes ipſum damnare in perpetuum. ¶ Tertio ratiõe cogni. Illi danda ẽ venia: qui ſuum agnoſcit delictũ. Extra de re. iu. in 6. Venia non datur niſi correcto. Vñ eſt ꝙ multi ſe nõ corrigunt de peccatis ſuis? Quia ſe non cognoſcunt. Unde Lac. 1°. li. c. 1°. Hec eſt .n. prauitatis cauſa: ignoratio ſui. Sene. epiſtola. 28. Corrigi nõ vl't qui peccare ſe neſcit. Ber. Initium ſalutis: eſt notitia peccati. Et Macro. vt dicit in libro de ſomno Scipionis. a dijs habuit reſponſum. Notis elicos: ideſt noſce teipſuz. Ad propoſitum. Adam non cognouit peccatum ſuum: immo redargutus de eo: illud retorſit in mulierem dicens Gene. 3°. Mulier quam dediſti mihi. ſeduxit me. q. d. Si non fuiſſz illa ⁊ ſi mihi nõ dediſſes: nõ peccaſſez. Eua attribuit illud ſerpenti d. Serpens inquit decepit me. Facetia de femina que in çocoli fuit ad recolligendum ficus: ⁊ cecidit fractis cruribus: ⁊ dixit. Maledetto ſia el diauolo. Rendit diabolus. Maledicta ſis tu. Non ſatu ſel ſe va a recolgere li ſigi in çocoli? Igitur non debet liberari. Et qr eſt concluſio iuriſtarum. ff. de officio preſidis. l. Illicitas. §. Veritas. Iudex non niſi ſecundum allegata ⁊ probata. debet iudicare. Ideo tibi adduco in robur meũ tres idoneos teſtes ad hoc negocium probandum. Primus fuit natura ãgelica. Domine homo erat creatus ad replenduz ſedes vacuas paradiſi. Qr vt dicit Tho. 2°. ſen. diſ. 2. Celuz plus eſt pro hominibus ꝙ̃ pro angelis: qui loco non indigẽt. Homo agnouit hoc bonum. igitur indignus eſt redimi.

Secundus teſtis eſt celum empyreum d. Domine tu me creaſti nobiliſſimum corp⁹ ac me feciſti propter hoiem. non agnouit bonum hoc: priuari debet ⁊c. Tertius eſt paradiſus terreſtris d. Domie: me feciſti amenum pro hominis recreatione. Et fecit contra preceptum tuum: comedens de pomo. El mal de ſan Biaſo: non cognoſcẽs hoc bonum; merito priuari debet tanto bono ⁊ dãnari. Aſſurrexit miſericdia: pro humano genere aduocata d. O domie: ſoror mea iuſtitia locuta eſt: audi me. qr tribus rationibus ⁊ teſtibus probo pro homine.

¶ Primo. ratione finis.

¶ Secundo. ratione inconuenientie.

¶ Tertio. ratione proprietatis.

¶ Primo rõne ⁊c. In. 2°. phi. Omne agẽs agit propter finem. Finis mouet agentem. In. 2°. Metha. Finis eſt cauſa cauſarum. Ad propoſitum. Ad quem finem creaſti hominem? Nunquid propter ſui damnationem? Non. ſed ad finem vite eterne. Si ipſum damnas: fruſtra feciſti illuz ⁊ in vanũ. Et qr vt habet philoſophus. 1°. celi ⁊ mundi. Deus ⁊ natura nihil agunt fruſtra. In 9. Metha. Nihil eſt ocioſuz in natura. In 1°. de regimine principuz. Deus glorioſus: nihil ocioſum fecit in natura. Ne ergo fruſtra ſit creatus: ipſum debes ſaluare. ¶ Secundo rõne ⁊c. Si hominem non reparas a ſua damnatione. de tribus oportet ſequi vnum. Aut qr non potes ipſum ſaluare. ⁊ ſic non es omnipotens. Aut qr neſcis: ⁊ ſic es ignorans. Aut qr non vis: ⁊ ſic eris inuidus. Sed in te o dñe: hoc nõ eſt. Primo qr es potens. ps. Omnia quecunqz voluit dominus fecit. Secundo: quia es ſapiens. ps. Omnia in ſapia feciſti. Tertio qr non es cauſa peccati. Augu. li°. 83. q. Deo auctore non ſit homo deterior. Igitur debes ipſum ſaluare: ne tibi iſta opponantur. ¶ Tertio rõne ⁊c. Domine mi: natura tua eſt miſericordia ⁊ clementia. Eccia. Deus cui propriuz eſt miſereri ſemper ⁊ parcere. De pe. di. p. c°. Quia diuinitatis. Diuinitatis natura clemens

ra clemens eſt ⁊ pia. Et ſicut eſt proprium igni calefacere. ſoli illuminare: itat ibi miſereri. vnde debes homini parcere. Quia vt dicit philoſophus. 2. Metha. In. 3. de anima. Unumqḋq; agens: operatur ſecundum proprietatē ſue nature. Et adduco tibi tres teſtes. Primus Abel d. Domine mi: pater meus Adam peccauit contra clementiſum tuam. ſed tu domine amplia miſericordiam tuaȝ. Q̄ꝛ vt dicitur extra de re. iu. in. 6°. Odia ſunt reſtringenda: fauores autem ampliandi. Et. l. Cum quidam. ff. de liberis ⁊ poſthumis. Odia ſunt reſtringenda. O partialis. Secundus Dauid cū cythara. Domine mi: illi debes miſericordiaȝ impendere qui illam petit ⁊ triſtitiam habet de peccato. Q̄ꝛ ſcriptuȝ eſt i p̄s. Cor cōtritum ⁊c̄. Adam cū lachrymis per plures annos tibi petit veniā. igitur illi debes eaȝ impendere. Tertius teſtis Abraam cum barba prolixa d. Tu dixiſti domine per Dauid. Si filij mei non cuſtodierint mandata mea: viſitabo eos in virga eorum. Miſericordiam aūt meam non diſpergam ab eo: neq; nocebo ei in veritate mea. Adaȝ pater noſter peccauit. Tu autē debes magnificare miſericordiam tuam: nec ipſaȝ amonere ab eo ⁊ genere humano. Audiens autem de⁹ pater has fortiſſimas rationes ſcē miſericordie. cōcluſuȝ eſt ꝙ oīo redimeretur genus humanum ſolum. ⁊ non lucifer ⁊ natura angelica. Et hoc triplici ratione: vt ponit Alexan. de ales. 3°. volu. ſum. Et Tho. ⁊ Bona. in. 2°. di. 7. a. p̄. Prima ratio: q̄ꝛ āgelus peccauit ex ſe: nullo ſuggerente. Q̄ꝛ nō habuit infeſtationem ad maluȝ. homo autem: alio ſuggerente. q̄ꝛ ab vxore fuit ſuaſus. Uxor autem a lucifero ſiue ſerpente: fuit ſuaſa. Preterea a carne infeſtus. Secunda ratio: quia angelus peccauit ex malitia. Adam peccauit ex aliqua ignorātia: q̄ꝛ mortale credidit eſſe veniale. Preterea non credidit tantum peccare: quantuȝ peccauit. Preterea homo habuit propoſitum penitendi: angelus autem non. Preterea angelus erat ſpūs: iō debebat eē promptus ad oē bonum. Mat. 16. Spūs quidem promptus eſt: caro aūt infirma. hō autem erat caro: q̄ ē infirma. Tertia rō ⁊c̄. Adā peccauit in patrem: q̄ꝛ ex quadam infirmitate peccauit: cui attribuitur potētia. Eua peccauit in filium: q̄ꝛ ex quadam ignorantia feminea ſuperbiuit: vū́ ſciam dei appetijt. Eritmus ſicut dij. vnde in filiū peccauit: cui attribuitur ſapia. Demon peccauit in ſpūm. ſ. q̄ꝛ ex propria malitia intumuit cōtra ſpūȝ. ſ. cui attribuitur clementia. Et q̄ peccat in ſpūm. ſ. non remittitur ei neq; in hoc ſeculo neq; in futuro: vt dr̄ Math. xij. Unde hō ſolum debuit redimi. Unde dixit angelus. Euangelizo vobis ⁊c̄: q̄ꝛ natus eſt vobis. non nature angelice.

S Ecundum dr̄ ⁊c̄. Quamuis ab eterno deus predeſtinauerit incarnationem ſui filij ⁊ ſalutis generis humani: voluit tm̄ vt noſtris precibus ⁊ ſcōruȝ patꝝ impetraretur. Q̄ꝛ vt dicit Grego. 24. q. 3. Obtineri nequaq̄ pn̄t que predeſtinata non fuerint: ſȝ ea que ſci viri orando efficiūt: ita p̄deſtinata ſunt. vt p̄cibus obtineantur. Ille. Uñ ſci p̄res cum lachrymis implorauerunt hunc diē. Et q̄ntum fuit eoruȝ deſiderium appet ex ſcripturis. Uixit Adā. 930. annos petens xp̄m. Enos. 905. Enoch. 365. Mathuſalem. 969. Lamech. 777. annis. Noe. 950. annis: ſemper petentes xp̄m incarnanandum. Non h̄ntes ſuum intētuȝ diſpoſuerunt mittere ābaſſiatores pro gr̄a impetranda. Primo p̄riarce mittūt Iſaiam. Iſa. 16. Emitte agnum dn̄e dn̄atorem terre. Adiungit aliud Iſa. 5. Rorate celi deſuper: ⁊ nubes ⁊c̄. Et. 64. Utinam diſrūperes celos ⁊ deſcenderes. 2° pp̄he mittūt Moyſen. Exo. 4. Obſecro dn̄e: mitte queȝ miſſurus es. i. al's miſiſti me: ſȝ fuit particularis liberatio: mitte nunc pro vniuerſali liberatione. 3° reges mittunt Dd̄ d. Oñde nobis dn̄e miam tuam: ⁊ ſalutare ⁊c̄. Cantica. 4° ſacerdotes mittunt Aaron d. Dn̄e inclina celos tuos ⁊ deſcende. 5° Eccl'a d. Excita domine potentiam tuam ⁊ veni. O dio ſuega. Uidentes ꝙ non exaudirentur: mittunt mulieres. Primo venit domina Eua dicens. Per noſtra colpa tu mi condēnaſti: ma non riſguardar aqueſto ſignore, voliami liberare da queſto tenebroſo ergaſtulo. Cui deus. O Eua tu peccaſti: non es digna meo filio. 2° domina Sarra. O dio adiuua nos. Cui deus. Nō es digna. quia infidelis fuiſti, de filio Iſaac. 3° domina

·Eua· :Iudich
·ſarra· heſter.
·Rbeca· ·mariaq; ſ. ſ̄dictis
prelata eſt. fuit digna. vt ꝫ.

Eua
Sarra
Rebecha
Judith
heſter

Rebecca. Cui deus. Tu fuiſti partialis in
Jacob ⁊ Eſau. Quarta fuit domina Ju-
dith. Cui deꝰ. Fuiſti homicidiaria. Quin
ta fuit domina Heſter. Cui deus. Nimis fu
iſti vanegloꝛioſa poliendo te, vt placeres
Aſſuero. Tandem miſſa eſt ancilla: etate
quatuoꝛdecim annoꝛum. Que oculis de-
preſſis: tota verecunda dixit genibus fle-
xis. Canta. Veniat dilectus meus in oꝛtuꝫ
ſuum: vt comedat fructuꝫ pomoꝛum ſuoꝝ.
Oꝛtus fuit vterus virginalis. Audiens au
tem filius hoc verbum: dixit patri ſuo. O
pater, hanc amaui ⁊ exqueſiui a iuuentute
mea. Et queſiui eam mihi ſponſam aſſume
re: ⁊ amatoꝛ factus ſum foꝛme illius. Im-
mediate deus pater vocat Gabꝛielem di-
cens. O Gabꝛiel: vade cito in Nazareth
ad mariam: ⁊ defer ei nunc ei ex parte mea
has litteras. Et dic ei. ꝙ ipſam eligo in ſpō
ſam meam. Et filius ſubiunxit. Dic ei ex
parte mea. ꝙ eligo ipſam in matrem: de cu
ius viſceribus ſummam mihi coꝛpus. ero-
qꝫ eius filius: ⁊ ipſa mea mater. Da ei has
litteras. Tertio ſpiritus ſanctus dixit. Et
ego habitabo in ea: eritqꝫ templum meū.
Da ei has lr̄as ex parte mea. Ingreſſus
Gabꝛiel ad eam: dixit. Aue gratia plena:
dominus tecum. Ab a ꝙ eſt ſine: ⁊ ve culpe
Immunis a triplici ve. De quibus Apoc.
.xij. Ve ve ve habitantibus in terra. Gra-
tia plena. Hieronymus. Bene gratia ple-
na: quia ceteris per partes, marie vero ſe
tota infudit gratie plenitudo. Dominus te
cum. Bernar. Plus tecum ꝙ̃ mecum. Do
minus pater, dominus filius, dominus ſpi-
ritus ſanctus. Audiens angeli verba, tur
bata eſt in ſermone. Maria ſecum habe-
bat tres domicellas. Pꝛudentiaꝫ. Virgini
tatem. Humilitatem. Conſuluit pꝛudenti-
am. O ſocia mea: quid agam? Reſpondit
pꝛudentia. Conſidera o Maria: quia ſcri-
ptum eſt Eccleſiaſtici. 19. Qui cito credit: le
uis eſt coꝛde. Unde bene dicitur. Maria
autem cogitabat qualis eēt iſta ſalutatio.
Eccleſiaſtici. 36. Audi tacens: ⁊ pꝛo reuerē-
tia accedet tibi bona gratia. Videns ange
lus eam ſic penſaroſam dixit. Ne timeas
maria. Cur times? Virgo conſuluit ſecun-
dam ſcilicet virginitatē. Cui dixit. O Ma
ria: pete ab angelo de modo habendi hūc
filium. Et ſi tibi nominauerit de ſemine vi-
rili: ipſum cum baculo expelle. O iuuencu-
le: quando veſtri amatores nominant im-
pudica ⁊c̄. Quo modo fiet iſtud: quoniam
virum non cognoſco? Reſpondit angelus.
Spiritus ſanctus ſuperueniet in te: ⁊ virtꝰ
altiſſimi obumbꝛabit tibi. Quare nō dixit
veniet. Videas Nicolaum de lyra ibi. Vir
go conſuluit tertiam: ſcilicet humilitatem.
Reſpondit ei. Aſſentire pꝛecibus angeli.
Illa autem pꝛocidens in terra dixit. Ecce
ancilla domini. Fiat mihi ſecunduꝫ verbū
tuum. Statim foꝛmatus eſt deus ⁊ homo
in vtero eius. Oꝛta eſt queſtio. quis debē-
ret facere hanc redemptionem. An pater,
an filius, an ſpiritus ſanctus. Concluſum
eſt ꝙ filius. Et ratio Scoti. ⁊ Alexandri in
tractatu de conuenientia incarnatiōis. In
deo eſt potentia: que patri attribuitur. In
filio eſt ſapientia: que ei attribuitur. In ſpi
ritu ſancto clementia. Demon appetijt dei
potentiam. quando dixit Iſaie. 14. In ce-
lum aſcendam, ⁊ exaltabo ſolium meum:
⁊ ero ſimilis altiſſimo. Unde iniuriaꝫ fecit
patri. Homo appetijt dei ſapientiam: quā-
do dixit Gene. 3. Erimus ſicut dij: ſcientes
bonum ⁊ malum. Unde iniuriā fecit filio.
Antichꝛiſtus quando veniet miracula faci
et. Unde iniuriam faciet ſpiritui ſancto.
Quia miracula fiunt a bonitate ſpiritus
ſancti. Breuibus dico. Demon offendit pa
trem. Homo offendit filium. Antichꝛiſtus
offendet ſpiritum ſanctum. Ad illum ſpec-
tat dare indulgentiam: qui recipit iniuriā.
Si natura angelica que cecidit redimi de-
buiſſet: ad patrem ſpectaret. Si antichꝛi-
ſtus redimi debuiſſet: ad ſpiritum ſanctuꝫ
ſpectaret. Quia igit̄ homo erat ſolus redi-
mendus: iō eiꝰ redēptio ad filiū ſpectabat:
vt hoiem recuperaret. O pꝛiuilēm ſingula-
re homini conceſſum. Ubi dicit Alb. ſuper
Lucam: ꝙ hodie quatuoꝛ ſunt facta placa
bilia, que in veteri teſtamento fuerunt du-
ra. ⁊ inflexibilia. Pꝛimo celum: quod nullū
hominem recipere volebat: hodie incipit ſu
ſcipere. Secundo angelus: qui nullas ani-
mas ad celum poꝛtare volebat. Etiā ſi fuiſ
ſet anima marie: hodie incipit. Tertio de-
us: qui

us: qui humanum genus reconciliare nole
bat: hodie pcõrem ſuſcipit. Quarto mors:
que bonos ⁊ malos ad infernum portabat
hodie benigna facta eſt. vt a ſanctis deſide
retur. Cupio diſſolui ⁊ eſſe ⁊c̃. In quib⁹ ver
bis: dubium queritur. Utrum ſi homo non
peccaſſet. xp̄s incarnatus fuiſſet: Ad hoc
due ſunt opiones. Una eſt Alexandri ordi
nis minorum. Alia eſt Tho. Alexander di
xit q̄ & peccato non exiſtente. xp̄s eſſet icar
natus. Ratio illius eſt. Homo eſt creat⁹ ad
beatitudinem conſequendam. ⁊ eſt beati
ficabilis in vtroq̄: ⁊ quoad corpus: ⁊ quo
ad animam. Sed beatitudo hõis. quoad
partem ſenſitiuam: eſt in aſpectu humani
tatis aſſumpte. Quoad animam ẜo: in vi
ſione diuinitatis. Ut igitur beatificaretur
quoad corpus: decuit xp̄m incarnari. Ale
xander quoad hoc nihil probat. Quia cū
beatitudo hominis ſit ex ipſa diuinitate.
Aug. Uiſio eſt tota merces. Qua viſa ab
anima: beatificatur corpus ex redundãtia
ipſius anime ad corpus. In viſione ẜo hu
manitatis: reſultat quoddam gaudium ac
cidentale. Unde ſi non peccaſſet ⁊c̃. Secū
da eſt Tho. 3. par. q. 1. ar. 3. q̄ non eſſet icar
natus. Ratio eſt. Ea enim que ex ſola dei
voluntate procedunt ſupra omne debitum
creature. nobis inoteſcere non poſſunt: niſi
quatenus in ſacra ſcriptura traduntur: p
quam nobis diuina voluntas inoteſcit. Un
de cum in ſacra ſcriptura. ratio peccati pri
mi hominis aſſignetur: dī eſſe in remediū
peccati. Augu. Nulla cã fuit veniendi xp̄o
domino: niſi peccatores ſaluos facere: tolle
morbos. tolle vulnera. ⁊ nulla erit cauſa me
dicine. Et ſup Luc. Si homo non peccaſſet
filius hominis non veniſſet. Et idem ſuper
illo verbo Matth. 1°. Ipſe enim ſaluum fa
ciet populum ſuum. Si ergo inquit homo
non peccaſſet. virgo non peperiſſet. Idem
in oratione ad virginem. Ad quid mater
fieres ſaluatoris: ſi nulla eſſet indigentia
ſalutis: Et Dam̄. in ſequentia ad virginē
loquens. Nec abhorres peccatores ſine qui
bus nunq̄ fores: tanto digna filio. Et Pau
lus fuit huius opinionis. quãdo dixit. 1. ad
Timo. 1°. Chriſtus Jeſus venit in hunc
mundum peccatores ſaluos facere. Unde
patet ſecundum.

T Ertium dī ⁊c̃. Completis ab Adã
quinq̄ millibus annis. Scd̄m ali
quos. 6. millibus. tempore Octauia
ni imperatoris: vt deſcribit Lucas: exijt edi
ctum a Ceſare Auguſto: vt deſcriberetur
vniuerſus orbis. Dī Auguſt⁹: ab augẽdo:
q2 auxit imperium romanum mirabiliter.
Uoluit ſcire: quot prouincie. ciuitates. ca
ſtra. eẽnt in ſuo dominio. iuſſitq̄ vt omnes
vbi trahebant originem: ad patriam pro
priam pergerent. Et quilibet denariū vnū
accipiebat in capite d. Ego confiteor me eẽ
ſubiectum romano imperio. Joſeph autē
cum eſſet de ciuitate bethleem: duxit ſecū
virginem de Nazareth: que erat grauida
filio dei. Impoſuitq̄ ſuper aſinum matrē
dei. ⁊ ad manum ducebat bouem. O bona
compagnia. Cum eſſent in bethleem. inue
nere hoſpitia plena: vnde ibi hoſpitari ma
riam non potuerunt. Duplex ratio eſt. Pri
ma q2 erant plena hoſpitia militibus: qui
eo venerant cã huius deſcriptionis. Secū
da q2 ſunt duo genera perſonarum: que i
uite ſuſcipiunt tabernarij.

¶ Primo religioſos.

¶ Secundo pauperes.

O quanta triſtitia erat Joſeph: ꝓpter ma
trem domini. Uirgo eum confortabat. Ex
tra ciuitatem inuenerunt porticum vnum
in via publica: in qua erat preſepe vbi fo
renſes ponebant animalia. Ibi parauerūt
locum. Cum eſſet in nocte media: lux erat
vt dies: iuxta illud ps. 127. Et nox ſicut di
es illuminabitur. Maximum ſenſit gaudi
um virgo: filium peperit ⁊ reclinauit in pre
ſepio: q2 non erat locus in diuerſorio. Cum
eſſet natus: adoratur a trib⁹. Primo a ma
ria: que ſm̄ Origenem hũit notitiam ipſiū
eſſe moriturum pro humano genere. 2° a
Joſeph. 3° ab animalibus. De q̄bus Iſa.
p̄. admiratus. Cognouit bos poſſeſſorē ſu
um ⁊ aſinus preſepe dn̄i ſui. Et Abacuch
3. Domine audiui auditū tuum ⁊ timui.
ꝯſideraui opera tua ⁊ expaui: in medio du
orum animalium. Fuit admiratio prophe
te q̄ in loco tã humili reclinaretur chriſt⁹.
Unde animalia ceperunt ipſum calefaće
re i preſepe. De iſto p̄ſepe Hiero. ad Mar
cellam. Ecce in hoc paruo terre foramine:
celorum conditor natus eſt. Hic pannis

No. quod ſignatū eſt
diligentiſſime

inuolutus. hic viſus a paſtoribus. hic a ſtel
la demonſtrat⁹. hic a magis adoratus ē. Il
le. Si tu es chriſtus ⁊ dei filius. vbi palati
um: vbi aula regia: vbi ſeruitores: vbi fre
quentia perſonarum: O pouerta. In ipſa
nocte qua natus eſt. in hora eius natiuitat
omnis creatura aliquod ſignum oſtendit.
In oriente apparuerunt tres ſoles; q pau
latim in vnum ſunt redacti. Ex hoc ſignifi
catur ꝙ notitia vni⁹ dei ⁊ trini imminebat
mundo. Preterea Euſebius in Cronica:
de Octauiano imperatore: cum totum mū
dum ſubiugaſſet romanorū imperio: intan
tum placuit ſenatui vt eū pro deo colerēt.
Prudens vero imperator. mortalem ſe in
telligens nomē immortalitatis noluit vſur
pare. Ad inſtantiam illorum importunam:
ſybillam prophetiſſam aduocauit. volēs ſci
re per oracula ſi in mundo eo maior aliquā
do naſceretur. Cuꝫ in die natalis domini in
camera imperatoris oraculis inſiſteret ſy
billa. in die media circulus aureus apparu
it circa ſolē. ⁊ i medio circuli virgo pulcher
rima. ſtans ſuper aram: puerum geſtans in
gremio. Tunc ſybilla Ceſari oſtendit. Cuꝫ
ſuper hoc Ceſar admiraretur: audiuit vocē
di. Hec eſt ara celi. Et ſybilla dixit ei. Hic
puer maior eſt te: ipſum adora. Eadem ca
mera in honorē ſancte Marie dedicata eſt:
⁊ dicitur Camera are celi. Preterea fons
aque. in liquorem olei conuerſus eſt. qui e
rumpens ſe: vſqꝫ ad tyberim profluxit. ⁊ to
ta die emanauit oleum: vt ſybilla predixit.
Preterea in oriente. vinea Engadi floru
it: que balſamum dedit loco myrrhe. Pre
terea rome. xij. annis fuit pax. Unde roma
ni templum pulchrum pacis fecerunt. ⁊ ibi
ſtatuam Romuli poſuerunt. Conſulentes
Apollinem quantū duraret. reſpondit eis.
Quouſqꝫ virgo pareret. Tituluꝫ poſuerūt.
Templum pacis eternū. In hac nocte cor
ruit: ⁊ eſt ibi eccleſia. s. Marie noue. Pre
terea angeli cantauerunt in hac hora Glo
ria in altiſſimis deo ⁊c. Preterea eccleſia
ſignum letitie oſtendit hodie: qꝛ tres miſſas
celebrat. Quod facit ſm Ric. 4. di. xij. Et d
conſ. di. i. c°. Nocte in Glo. hac ratiōe. Una
dicitur ante lucem in tenebris: ſignat tēpus
ante legē: quando eramus in tenebris. Se
cunda cuꝫ dies fit. ſignat tempus ſub lege:
quando nondum plena agnitio de deo ha
bebatur. Tertia in die plena: ſignificat tem
pus grē: quādo iam plena cognitio de deo
habet. Preterea paſtores ſunt letati qꝛ
adorauerunt chriſtum hodie. Et nos debe
mus facere: vt dicit laus ſancta. Canta.
Laudiamo lamor diuino
Jeſu quel bel fantino
Che nato picolino
Dela vergine maria.
Laudiamo cum tuta mente
Jeſu che qua preſente ⁊c.

¶ In feſto ſci Stephani prothomartyris.

GLoria ⁊ ho
nore coronaſti eum do
mine. In ps. ¶ Quā
to fiano li patiboli. an
guſtie. e affani: deli qua
li li ſtrenui e ide feſſi ca
ualieri d vita eterna ſi
ano tribulati e afflitti nela preſente vita p
el nome del ſo ſignore: aperte declaratur ſi
ſcripturas ⁊ eoruꝫ geſta inſpicimus. Nonl
ex hoc quidam antiqui philoſophi nullam
dixerunt eſſe diuinam prouidentiaꝫ. Unde
Lactan. in. 3°. li°. c°. 17. introducit Epycu
rum. Uidebat Epycurus bonis ſemper ad
uerſa accidere: paupertatē. labores. exilia.
caroruꝫ amiſſiones. malos ꝯtra bonos eſſe.
augeri potētia. honoribus affici. Uidebat
innocentiam minus tutam eſſe. ſcelera im
pune cōmitti. Ex hoc exiſtimauit nullaꝫ in
deo eſſe prouidentiam. Ille. Et Dauid in
ps. Uſquequo peccatores domine: vſquequo
⁊c. Si tu es iuſtus. quare mali proſperant
⁊ boni tribulantur: Uidi impium ſuperex
altatum: ⁊ eleuatum ſicut cedros libani. Et
ne tales admirentur. cogitare habēt illud
quod ſcribit apoſtolus ad Heb. xij. Flagel
lat autem deus. omnē filium quem recipit.
Et ſicut bonus pater corripit filium ſuum:
queꝫ diligit. ita deus pater electos ſuos af
fligit vt glorioſius coronentur. Quod pul
chre declarat Lactā. in. 6°. li°. c°. 23. Deus
homines pro liberis habet: ſed corruptos
⁊ vitioſos luxurioſe ac delicate patitur vi
uere: qꝛ nō putat emēdatione ſua dignos.
Bonos

Bonos autē quos diligit. caſtigat ſepius: ⁊ aſſiduis laboribus ad uſum virtutis exercet: nec eos caducis ac mortalibus bonis corrumpi ac depravari ſinit. Unde nemini mirum videri debet: ſi pro noſtris ſepe delictis caſtigamur a domino. Imo ſo. cuz vexamur ac premimur: tum maxime gratias agimus indulgentiſſimo patri. ꝙ corruptelam noſtram non patitur longius procedere. ſed verberibus emendat. Ille. Stephanus per hanc viam fuit coronatus. qui dicebat in tormentis. Video celos aptos. ⁊c. Scḋm Albertum. Quidam ſunt in celo tm̄ corde. vt pigri: qui bona propoſita q̄ habent opere non implent. Quidā tm̄ ore. vt predicatores verboſi. Quidam tm̄ opere exteriori: vt vanaglorioſi. Quidam omnibus modis. vt Stephanꝰ. Quare ab deo magno coronatꝰ ē vna incontaminata corona. Sicuti verba propoſita atteſtantur. que in eius preconiū canit eccleſia ſancta. Gloria ⁊ honore ⁊c. Et quāuis multa fuerint cauſa coronationis ſue. tamen p̄cipue Conſtantia martyrū̆ ſui. De qua volo pertractemus. Ubi tria videnda erunt.

¶ Primum. dr̄ diffinitionis.

¶ Secundum. dr̄ determinationis.

¶ Tertium. dr̄ conſervationis.

PRimū ⁊c. Ex verbis Tullij in rhetorica ſua: talis datur diffinitio. Conſtantia eſt voluntaria perpeſſio rerum difficilium ⁊ arduarum. Circa la intelligentia dela prenarrata diffinitione. ⁊ a piu chiara evidentia: notanda eſt ſententia Theologorum. Quod opera hominis ſortiuntur principium a voluntate. Et pro tanto peccatum dr̄: quanto a voluntate ꝓcedit. Sicome ⁊ ſancti Canones affirmant 15. q. i. c. Non eſt. c. Merito. c. Illa. Et. 23. q. 4. c. Nabuchodonoſor. Et per Iuriſtas. C. de poſtulando. l. Nemo. Et. C. ad Iuliam maieſtatem. l. Quiſquis. Et. C. de epiſcopis ⁊ clericis. l. Siquis non dicam rapere. Et. C. ad. l. Corneliam. de Sicarijs. l. i. Crimen non contrahit: niſi voluntas nocēdi intercedat. Exemplum de oculo. qui vagizat. Et manu que occidit. Quod totum a voluntate procedit. Et opus pium: ſic eſt bonum ⁊ meritorium: pro quanto eſt voluntarium. Ideo ps. Voluntarie ſacrificabo ⁊c. Et Ambro. Voluntarium ſibi militem eligit xp̄s. Et Tullius in. 2° Rhetorice noue. Voluntatem in omnibus rebus ſpectare convenit. Ideo dr̄. Conſtantia eſt volūtaria perpeſſio. Quia ſi non voluntaria: nō eſt meritoria. Sequitur. Rex difficilium et arduarum. Quia non per ponzer vn dito. dr̄ quis martyr: ſed difficilium. Quia vt ait Alber. 5° Compen. Virtus conſtantie ē aggredi ardua ⁊ adverſa equanimiter ferre. In quibus verbis ſunt tres concluſiones notande.

¶ Prima eſt. Quare deus per adverſam fortunā ⁊ nō ꝓſpa: voluit ſuos coronare?

¶ Secunda. Quale remedium eſt: tempore adverſe fortune?

¶ Tertia. Quale premium datur huic adverſe fortune?

¶ Circa. p. Rndēt theologi. Quod deus voluit agitari ſuos in hac vita adverſa fortuna ⁊ non ꝓſpera. Quia ꝓſpa fortuna ē cā multorum malorū. Deuto. 33. Incraſſatus ē dilectus meus ⁊c. Oſe. 2. Dedi eis frumentū. vinū. ⁊ oleū. ⁊ multiplicavi eis argentuz: ⁊ ipſi fecerunt Baal. i. converſi ſunt ad idolatriam: ⁊ omnia mala. Alla prattica. Coluy ſe trova habere multa bona tpalia. e i rognoni graſſi ⁊ d. O ben: chi ha in q̄ſto mūdo el padiſo: hz in alio. Dicant p̄dicatores gegd ⁊c. Que ſitas hi de altera vita? Nemo ad nos revertit. Piacere ⁊ tps bonum capiā. Et negligit diuia. ſpnit deū. ſpnit ꝓximū. Quis ē talis? Un morto de fame. Incraſſatus eſt dilectus meus ⁊ recal. Quod pz exēplo. Primo de David qui multis victorijs adeptis: fortuna ꝓſpa eū deiecit. q̄ cōmiſit adulteriū. homicidiū. ⁊ ſupbiā. Preterea Salomō in ꝓſpis poſitꝰ. In divitijs. 4. millioni de duc. de intrata. In ſapia. tria millia para. 5. M. uſus. In fama ⁊c. Ubiqꝫ fortūatꝰ: tm̄ ꝓſpa fortuna deiecit: circa mulieres. Preterea Ieroboam eū regnū ſeptrū bonꝰ fuit: rex coronatus. adoravit vitulos. Preterea Nabuchodonoſor fretꝰ ꝓſpitate: ſupbivit cōtra deū d. Nōne hec eſt baby. ⁊c? Preterea. Manaſes regno hito peſſimus fuit. Fortūa ergo ꝓſpa: ē cā multorum malorum. Uñ o cives mei: ꝙ Italia ſcā ē ſpelūca latronū. ac vitiorum ſentina? Vere p la graſſeza bonorum tpaliū. Iō Turchꝰ ro

me q̃ſiuit ab Antonio d Piſtorio d. Italia
dui dorme: Rñdit. In mezo Craſſo ⁊ Mi
da.i.pinguedine auaritie. Qꝛ mũdus nũ/
q̃ fuit tã diues vt nũc: ⁊ nũq̃ ſic auarus.
Et hoc totũ ꝓpter põpas que fiũt. Mulier
vni⁹ pelecani: vult eqꝑari mulieri vni⁹ co/
mitis. De altro nõ ſi parla: niſi de rapinis ⁊
vſuris. O pi hoc anno: granuz tm̃ dolebit.
Scio qd loquoꝛ. Maximianus. Rex neapo
litanus faciũt: veniunt. O poltronazo: mo/
rieris. Unde quidam vulgaris ſuper Ita/
liam ſcribens d.

Dolce memoria dele hiſtorie antichi
Me inducano a cantare queſta rima.
Dela italia meſchia ⁊ lõbardia ibaſtardia

Imbaſtardita di: qꝛ degñauit a bõis moꝛi
bus. Et Dañ. 6. Purgatorij. O Alberto to
deſco. Ubi rephẽdit impatoꝛẽ: qꝛ nõ viſita
uit Italiã. Et romã rephendit ꝓpter petã
ſua. Et qꝛ foꝛtuna ꝓſpa ẽ cã multoꝝ malo
rũ. Ideo pñſſimus de⁹ ꝑ aduerſaʒ foꝛtunã
q̃ ẽ cã oĩuʒ bonoꝝ noſtroꝝ. ſuos voluit coꝛo
nare. Quid dicis o Dauid: Canta. Imple
facies eoꝝ ⁊c̃. vſq̃ dñe. Qd pʒ elapſis ãnis
dũ peſtis craſſaret in hac miſabili Italia.
Sed nõdũ finis. Populi ꝯſtruebãt eccl'as.
ad deũ clamabant. lethanie cantabant. s.
Petre. s. Stephane: oꝛa pro nobis. Et tu o
ciuis q dormis in diuitijs: ꝓuidẽtia diuina
te tetigit cũ aduerſa foꝛtuna. Filius iſirma
tur quẽ doctoꝛare volebas. Domus icendi
tur. Equus moꝛit. Uxoꝛ iſirmat. Sclaua i
grauidat. Hec oĩa deus facit: vt ꝑ aduerſã
foꝛtunã: ad eũ ꝯuertaris. Qd pʒ exemplo
Uincẽtij hiſtoꝛial'. De illo duce. q dicebat
deũ parteſanũ. Cui angelus appens dixit
ei. Ueni mecũ. Qui reppit in via ſolũ cap
cũ barba. Inde ꝓgrediẽs inuenit aliud ca/
put vnius militis abſciſſum. Inde reppit fi
liũ vnius magni dñi. ſubmerſum in aqua:
quẽ pi cũ lachꝛymis q̃rebat. Expoſuit aũt
ei angelus oĩa iſta. Caput illius barbati. fu
it cuiuſdã heremite: q ſub ꝑtextu ſcitudis ⁊
barbe. multa mala intendebat facere. Cui
deus collũ fregit. ⁊ dolẽs ſaluus ẽ. Caput
illius militis: fuit vnius ciuis q plura ma/
la intẽdẽs facere: miles fieri voluit. ſed occi
ſus ẽ ⁊ ſaluus. Filius illius ciuis aqua ſub
merſus ẽ: erat occaſio dãnatiõis pr̃is ſi vi/
xiſſet. Sed foꝛtuna aduerſa ipm̃ ciuem ad

ad gradũ priſtinũ pietatis reduxit. Et de
rege Alfonſo q preneũtus in Cicilia d. Col/
laudo deũ q me aduerſa cũ foꝛtũa libera/
uit. Coꝛona regni abſtulit. Reginã meã in
manib⁹ barbaroꝝ dedit. vt ſic me ad eũ cõ
uerterẽ. Exẽplũ Melanie. De q̃ Hiero/
ad Paulã: q̃ oꝛbata duob⁹ filijs ⁊ viro. vno
⁊ eodẽ die. Agonta in vn momẽto da tan/
ti iſoꝛtunij: deſperar nõ ſe volſe ꝑſentendo
lhomo per aduerſas foꝛtunas coꝛonari. Ic
circo ꝓuoluta ad xp̃i pedes: dixit hec ver/
ba. Expediti⁹ tibi ſuitura ſuʒ dñe: qꝛ tãto
me onere liberaſti. Uñ hoc qꝛ qdã ſũt lapi
dati: Quidã oib⁹ mẽbꝛis laniati: Quidã
vſti: Uere vt ꝑ aduerſã foꝛtunã: ad veruʒ
deum reducerent. ¶ Secũda ꝯcluſio. Quale
remediũ ẽ hoi: poſito in aduerſa foꝛtũa: Re
ſpõdeo qꝛ ſola ꝯſtãtia. Et rõ Th. 22. q. 136.
Qꝛ in hoc mũdo poſit⁹ ẽ in loco certaminis:
iuxta illd Malitia eſt vita ⁊c̃. Et vndiq̃
hʒ anguſtias: iuxta illd In mũdo pſſuram
hẽbitis. O q̃ti affãni de robba. de filijs. de
fama. Hiero. ad Heliodoꝝ. Ubiq̃ luctus:
vbiq̃ gemit⁹ ⁊ plĩma moꝛtis imago. Et ſiq̃s
hõ fulget glĩa. honoꝛe. diuitijs. A ti dico o
capelazo. Tñ expecta modicũ qꝛ foꝛtũa ꝓ/
ſpa dat tibi ſpallas. Qꝛ poſt ꝓſpera ſucce
dũt aduerſa. poſt diuitias paupertas. O q̃ti
antiq̃t⁹ ferebãt veſtẽ ⁊ mãtellũ roſati. ⁊ ma
nicas rubꝛas. ⁊ edebãt panẽ frumẽti: ⁊ nũc
edũt gemit⁹ iter oſtia clauſa magne miſie.
Et q̃t dñi tꝑales foꝛis vident honoꝛati: qui
tñ it⁹ cũ vxoꝛe ⁊ filijs comedunt panẽ dolo
ris. Iõ Señ. Neſcit foꝛtũa quieſcere. letis
gaudet. triſtia miſcet. Nemo ſecũdis confi
dat. Id. Neminẽ eo foꝛtũa ꝓuexit: vt non
tm̃ illi minaret q̃tũ ꝓmiſat. Noli huic trã
qllitati ꝯſidere. Memẽto mare reuertit: eo
dẽ die vbi luſerũt nauigia ſoꝛbẽt. Qd pʒ
exẽplis paganoꝝ. Et modernoꝝ. P° ⁊c̃.
De Dio°dño Cecilie. q foꝛtunã in oib⁹ ob/
ſeqoſaʒ hũit. Tãdẽ de pr̃ia expulſus. tran
ſijt i greciã: ⁊ pp iopiã pedagog⁹ fc̃s ẽ pue
roꝝ: vt refert Ual'. li° 6. c. 9 Et Craſſo roma
no. q in ꝯſulatu fulſit tanta gr̃a: vt pionus
pr̃e dicet. Deĩn opĩone ppl'i ꝯuerſa ꝯtra ipʒ
ꝓcurãte aduerſa foꝛtũa: añ ꝯſpectũ toti⁹
ciuitatis man⁹ carnificũ laceraueꝛt. Prete
rea. M. Alex. poſt celebꝛes victoꝛias: ꝑ Ca
ſandrũ venenat⁹ ẽ in potu in menſa. Quo

hauſto

hauſto in media potiõe velut gladio ꝑfoſſ
īgemuit. Deportat⁹ a ↄui°: die q̄rta mortu⁹
ē. ãno etatis ſue. 33. ꝛ mēſe vno. cū regnaſſꝫ
ãnis. 12. ꝓ. Mat. p°. Preterea Xerres rex
Perſaꝝ. q ſubuertit mõtes. maria ↄſtrauit
bello īfeliciter geſto in grecia. ↄtēptibil' ſuiſ
factus: ſꝫm Juſti. occiditur ab Arthabano
ꝓfecto ſuo. Preterea Romul⁹ fūdator ro
me. poſto ali paludi dela capra. oꝛ tamagna
tempeſtate amplius non eſt viſus. Rex
etiam Samiorum nomine Policrates. De
quo Ualerius. 6. c. 9. Qui adeo fortunam
ad libitū habuit ꝙ oīa ad volūtatē ꝓficie
bat. Ad quā moderādā iecit ꝑcioſū ãnulū
ī mare. Quē ſtati inenerunt piſcatores ſibi
qꝫ oblatū ē. Sꝫ fortūa ꝓſpa ꝟſa ē ī luctuꝫ.
Oꝛ monēs bellū ↄtra Dariū rege Perſaꝝ
ↄphēſ a militib⁹: in furca ſuſpēſ ē. ꝛ relict⁹
aūib⁹ lacerādus. Et q felix in terra fuit iſe
lix in furca expirauit. Preterea qd dicaꝫ
de Haleaç maria. q occiſus ē ꝛc̄: De Se
uerino Roberto. q in flumio dilapſ: Et de
comite Jacobo. neapoli ibalſamato: Quid
ḡ ē pñs vita: tãte mutatiõis: Hodie diues
cras paup. Hodie ſanus. cras īfirmus. Jō
ad talia ſuſtinēda: necc'ia eſt hōi Cõſtãtia.
Jpa ē q̄ hoīem getat. ad oīa ſuſtinēda pa
cificat. ℭ Tertia ↄcl'o. Quale ꝓmiū datur
huic aduerſe fortūe: Rñdet Hier. ad Eru
pantiū. Nudū rp̄ꝫ: nudus ſeq̄re. Dux. grã
de. difficile: ſꝫ magna ſūt ꝓmia. Et i Croni
ca ordis. De frib⁹ cãtãtib⁹ mat. lippis ocu
lis. ꝛ voce rauca. Quibus appuit ꝟgo b. v.
Fortiē frēs mei: qꝛ ꝓmia ſt̄ vob̄ maria pata
Ecundū di ꝛc̄. Conſtans debet eſſe
6 homo in. 5. ſꝫm Albertū ſuper Luc.
ℭ Primo. in contumeliaꝝ illatiõe:
ℭ Scḋo. in tp̄alium bonoꝝ perditione.
ℭ Tertio. in carorum amiſſione.
ℭ Quarto. in corpis flagellatione.
ℭ Quinto. in voluntaria operatione.
ℭ Solēt naqꝫ hoīes mali moleſtare bonos.
detrahēdo eis ꝛ īfamādo. aut ↄtulias īfe
rēdo. Qꝛ vt dicit Hiero. in Epi° Paule. Se
pe ꝟtutes ſeqt̄ inidia. Sꝫ ibi ē ꝟt⁹ ↄſtãtie.
ꝛ laus hōi. qñ ſcit eq̄nimiter ferre. Jō Gre
go. 23. q. 4. c. Hec ãt vita. Si boni eſtis: qꝫ
diu i hac vita ſbſiſtit. eq̄nimit̄ malos tole
rate. Nā quiſqs molos nō tolerat. ip̄e ſibi
teſtis ē: qꝛ ꝑ ipatiētiā bon⁹ nō ē. Abel. n. eē
reuult: quē Cayꝫ malitia nō exercet. Jlle
Jō Salo. i puer. Ne rñdeas ſtulto. Sꝫ q̄
Dñic⁹ tolo. 5. q̄ñb⁹ ꝑſonaꝝ nō ē rñdendū.
nec cū eis litigādū. P° cū dñis tp̄alibus.
Ecci. 8. Nō litiges cū hoīe potēte: ne forte ī
cidas in man⁹ illi⁹. 2° cū ditib⁹. Jō. Mul
tos. n. ꝑdit auꝝ ꝛ argētū. Et. xi. q. 3. c. Pau
ꝑ. Cito violat̄ auro iuſtitia. Oꝛ el par d ca
poni e caſo piaſētino ꝛc̄. 3° cū hoīe lignato
4° Cū hoīe iracūdo. 5° cum ꝓpa vxore.
Uñ cū qdā diceret Diogeni. O poltrona
zo. Rñdit. Oꝫ. n. ſapiaꝫ ab īſipiētib⁹ feriri.
El piu bel modo ad vicēd ū inimicū: ē illū
patiētia ꝛ ↄſtãtia vicere. Expientia pꝫ. Qꝛ
qdā cū iniuriā inferūt: miro° affligunt̄ qñ
nō rñdet̄ eis. putãt. n. ſe deludi. Qd appet
ex° Bñdicti. Cū dia° nō rñderet d. Bñdcē.
Jrat⁹ dixit. Maledicte nō bñdicte. Greg.
3. dialo. Gl'ioſius ē irā tacēdo frāgeř: qꝫ rñ
dēdo ſupare. Qd ſpectat ad magnanimi
tatē. ℭ Scḋo ꝛc̄. Qñ hō amittit tp̄alia. ſe
deſpat. O q̄t ſe occiderūt. Et rō ph̄i ē in. 9.
Eth. d. Qd cū magno labore acqrit̄: magis
diligit̄. Jō qñ amittūt̄ tp̄alia bona: marie
hō affligit̄. Qꝛ ditie cū ſudore acqrūt̄. Ex
ceptꝫ vſis. Uñ qñ amittunt̄ dꝫ hō eē patiēs
qꝛ nō ſūt ſua: ſꝫ bona fortūe. Ad hãc iduci
mur exēplis paganoꝝ. Crathis Theba
ni. Zenonis Entigēſis. Mileſij. Anaxagoꝛ
clazomenij. Diogenis cinici. Biantꝫ ꝓennē
ſis. ꝛ Fabricij rōani. q bonis amiſſis: patiē
ter tulerūt. Jmmo eas repudiarūt ſp̄: ſicome
cã multoꝝ affanoꝝ ꝛ vitioꝝ. Et Lycurguſ
ſpartãdus come mõſtrat Juſtinus: in ſuis
legib⁹ oēꝫ vſū tulit auri ꝛ argēti. Et Eutro
pi⁹ ponit exēplū ad hoc. ſ. ꝙ nō ē dolēdum.
Qd cū vrbs Carthago vaſtaretur a Tito
Manlio ꝛ Catone cēſorino ↄſulib⁹ roma
nis. Quidā ph̄s inuent⁹ ē q ſūme gaudebat
Qui rogat⁹ qř nō triſtaret̄ videndo bona
ſua ↄſumi: Rñdit. Nihil abſtuliſt de meo.
Senſ. prudētia. intell's. mea ſunt. q̄ auferri
non poſſut. Temporalia aūt iſta non ſunt
mea ſed fortune. ideo exp̄ctit quod ſuū ē.
Unde Sen. Si pulcher es: lauda naturā.
Si nobil': lauda pentes. Si diues: hoc for
tune debetur. Si virtuoſ: lauda teip̄m. Jō
Job. p°. Dñs dedit ꝛc̄. ℭ 3° ꝛc̄. ſunt pl'es
q ipatiēter ferunt mortem carorum. Deuꝫ
dicunt parteſanum. ꝛ doloriſe cõmittunt.

Quod contra Sen̄.ad Paulinum. Quid
tam muliebre:q̄ꝫ conſumendū ſe dolori cõ
mittere? Et phs libro de pomo. Sapiẽs dꝫ
letari de morte ⁊ non dolere. Qꝛ oibus cõ
munis eſt. Eccli.22. Modicũ ploꝛa ſuper
moꝛtuũ. quoniam requieuit. In verbo mo
dicum. Qꝛ non totaliter interdicit fletū ſu
per moꝛtuũ cum ſit naturale:ſed exceſſiuũ.
Tho.ſuper Job. De amicis moꝛtuis nõ do
lere duri coꝛdis eſt:ſed virtuoſi eſt hunc do
loꝛem non imoderatum habere. Quia etiã
chꝛiſtus Lazarum fleuit. Et Dauid filium.
Ambroſius Martinũ ⁊ Satyrum. Alber-
tus Thomã. Ad quam conſtantiã indu
cimur exemplis paganoꝛuꝫ. Solonis. Ana
xagoꝛe. Filij Metelli qui erant.17.⁊ nepo-
tes ⁊ neptes tulerunt foꝛtiter moꝛteꝫ eius.
quẽ ipſi per ciuitatẽ tulerunt. vt Cicero ꝓ
nit in Tuſ. Et de Priamo qui habuit.50.
filios ⁊ perdidit:foꝛtiter ferens. Ferenda
eſt ergo conſtanter moꝛs caroꝝ.qꝛ ad hoc
nati ſumus. Sen̄.ad Galionẽ fratrẽ. Hac
conditione intraui vt exireꝫ. Hic eſt huma
ni officij finis. Omnes me ãteceſſerunt:om
neſqꝫ ſequentur. ¶ Quarto ⁊c̃. Prouer.31.
Infirmitas grauis ſobꝛiam facit animam.
In Cronica predic. Dum.s. Pater Domi
nicus ꝑmeretur langoꝛibus quos ſoꝛoꝛes
vocabat.⁊ ſemel grauiꝰ vrgeret ſolito:ſoci-
us eius dixit. Pater oꝛa deum:vt mitius te
cum agat. Quo audito:dixit. Niſi viderem
te ſimplicem eẽ:te expellerem a me.ꝙ talia
dixiſti. Et totus feſſus ſe in terram nudam
pꝛoiecit d. Gratias tibi ago domine de om
nibus tribulationibus meis. Et da centũ:
ſi placet. Et Augu.de ſemet d. Domine hic
vre.hic ſeca:vt in eternũ parcas. ¶ Quin-
to conſtans in ieiunijs.in oꝛationibus.⁊ in
omnibus vſqꝫ in finem deum benedicere.
In Cronica oꝛdinis. Dum ideꝫ patriarcha
eſſet Bononie.⁊ haberet ſocium quendam
carum. Socius pꝛeuẽtus eſt moꝛte. Videẽs
patrem moꝛti pꝛoximum d. Nolo pater am
plius ſupuiuere poſt te. Sed in oibus bñdi
ctus deus. qui mihi voluntatẽ pꝛomptã cõ
ceſſit.in oibus operibus meis. Quibus di-
ctis:moꝛtuus cecidit ad pedes patris Do-
minici. Unde patet ſecundum.

Ertium dicitur ⁊c̃. Homo ꝑſius ad
uerſa foꝛtuna debet eſſe inſtar boni
tabernarij qui carnes putridas ſuaui ſapo
re conſeruat. Ita ⁊ homo debet cõſeruare
conſtantiam ſuã.tribus ſapoꝛibus.
¶ Primus.dicitur recogitatio.
¶ Secundus.dicitur auxiliatio.
¶ Tertius.dicitur exemplificatio.
¶ Primus ⁊c̃. Quotienſcũqꝫ hõ ſentit ad-
uerſa ſibi iminere. debet pꝛeterita peccata
commiſſa recogitare. Et dicere illud Mi-
che.5. Iraꝫ dñi poꝛtabo:qm̄ peccaui ei. Et
fratres Joſeph. Merito hec patimur.quia
peccauimus i fratrem nr̄m:vidẽtes angu-
ſtiã aie eius:dũ depꝛecaret̃ nos. Un̄ Sco-
tus in.4ᵒ. Q̄ꝺ conſtãtia in tribulationibꝰ:
apud deũ pꝛo merito habet̃. Teſte Grego.
Sine ferro ⁊ flãmis:martyres eſſe poſſumꝰ
ſi patientiaꝫ veraciter in aio toleremus. Et
Tho.in.4.di.16.dicit. Q̄ꝺ tribulatiões:ſicͣ
fames.peſtilentie.cariſtie.tẽpeſtates.ifirmi
tates.nõ ſolum peccata purgãt ⁊ a peccatꝭ
pꝛeſeruant:ſed merita etiaꝫ augent. Sicut
patet de Job ⁊c̃. ¶ Secundũ eſt ⁊c̃. Quia
diuinũ auxiliũ adeſt nobis:iuxta illud Cũ
ipſo ſum in tribulatione. Et alibi. Juxta eſt
dñs ijs qui tribulato ſunt coꝛde. Exemplũ
Antonij.q dũ eſſet a diabolo vexatus ⁊ ſẽ-
tiret xp̄m. Clamare cepit. Ubi eras o bone
ieſu? Rñdit. Aderã. Sed expectabã videre
certamen tuũ. Nũc ãt:qm̄ virilr̃ dimicaſti:
faciã te in toto oꝛbe noiari. Et de pᵒ magi
ſtro oꝛdinis.poſt b. Dñicum.ſ.fratrẽ Conra
dũ. In moꝛte poſituſ.audiuit vocẽ celitꝰ di
centẽ. Surge.ſurge. Ueni mecũ ad gaudia
paradiſi ⁊c̃. ¶ Tertiũ dr̃ ⁊c̃. Adeſt exẽplaꝫ
xp̄i. ⁊ mr̃m. Primo xp̄i. Si grauaris infir-
mitate:audi illũ dicentẽ. Ego a planta pe-
dis pꝛo tua ſalute nõ mea:vſqꝫ ad vͤticem
totus ſum vulneratus. Si dixeris. Heu in-
iuſte infamoꝛ. Et mihi inqͣt dictum eſt. Sa
maritanus es ⁊ demonium habes. Si dixe
ris. Heu qꝛ pauper ſum. Rñdet tibi. Ego
paupioꝛ. Paup in natiuitate. In vita. In
moꝛte. In natiuitate fuit paup ab oibuſ
neceſſarijs. Nõ habuit lectũ vbi requieſceret
ſed in ꝑſepio requieuit. Nõ habuit pãnos q
bus mater inuolueret.niſi viles. Nõ habuit
fulcientes:niſi bouẽ ⁊ aſellũ. In vita:quia
nõ habuit domũ ad habitandum. Vulpes
fo.⁊c̃. Nõ habuit diuitias ad poſſidendũ.
Non hñit cibos ad comedẽdũ. Immo ter

eſuriit. ⁊ non hūit quid comederet. In morte. Q₂ corpus pauꝑ ⁊ vacuū ſanguine ⁊ remāſit aridū vt lignū. Aīa vacua fuit oī conſolatiōe. ⁊ plena dolore. Paᵒ ſua vacua fuit vtilitate. q₂ in illa die: ſolū vnū latronem lucrata ē. Mr̄ vacuata fuit oī gaudio. ⁊ plena oī amaritudīe. Sua familia vacuata fide. q₂ apl'i fidē ꝑdiderūt. Jō Ber. ſuꝑ Can. Vtrūqꝫ es mihi o dn̄e ieſu. ⁊ ſpeculū patiēdi. ⁊ ꝓmiū patiētis. Vtrūqꝫ fortiter ꝓuocat ⁊ vehemēter accēdit. Ex Cronica ordis. Exēplū nouitij. Qui Bononie panē portauit in ſinu. Cū egrederet̄ extra clauſtrū obtulit imagi marie. Et ipſa in plagis filij poſuit ⁊c̄. Jō hoc exēplo ꝓuocat̄ hō̄ conſtāter pati. Q₂ vt dī. ff. De re militari. l. Deſertorē. §. vlt. liᵒ 5. Capite puniēdus ē: q dn̄m ſuū in bello dimittit mori ⁊ fugit. Sic ⁊ ille q fugit ꝑſecutiōes. ⁊ nō ꝑſeuerat cōſtāter cū ſuo capᵒ. debꝫ puniri. Sc̄do exemplo ſc̄oꝝ. Vēnius exēpla multoꝝ ſc̄oꝝ: ſed marie Stephani.

¶ Ex legenda Petri Calo.

¶ Stephanꝰ in hierl'm ortꝰ ē. Pr̄ eiꝰ Ruben diues. hēbat vxorē ſterilē. ambo iudei: q deū rogabāt daret eis filiū. quos exaudiuit. ⁊ Stephanū vocarūt. Quo nato diabolus inuidēs tot eoꝝ bonis. ⁊ cupiēs iducere eos ad deſpatione aſportauit filiū de cunis ꝑ aera. ⁊ loco eius ſilem illiꝰ in quo demon itrarat in cunis collocauit. Qui die noctuqꝫ vlulās. clamoribꝰ familiam ꝯturbabat. Cū āt demō puulū ꝑ aera deferret: qdā. s. pr̄ ꝯſiſtens in deſerto ꝑcepit demoni vt infantulū ei daret. Qui ꝟtute ſc̄i. poſuit puerū ad pedes eiꝰ. Queꝫ nutriri ⁊ lactari fecit. Peruētus āt ad ānū. 15. cū illo heremita: ab apl'is baptizatus eſt. Dn̄s āt reuelauit Stephano tribulationē pr̄is. ⁊ vt demō de domo ſua ī ugaret: mādauit. Qui ſūpto hītu pegrini. ad domū pr̄is ꝑuenit hoſpitium petēs. Cui pr̄. Filiū habeo in domo q nos oēs ꝯturbat. ⁊ neminem quieſcere ſinit. Cui Stephanꝰ. Filius tuꝰ ſanus ē. Et qn̄ videbis in calice tuo vinū in ſanguinē ꝯuerti: ſcito φ filius tuꝰ a iudeis iterficiet̄ ꝓ noīe xp̄i. Vn̄ totā familiam baptizauit. ⁊ ab eis diſceſſit. Poſt aſcēſionē aūt xp̄i: remanentibus apl'is in hierl'm in offō ꝑdicatiōis electus ē Stephanꝰ vt ꝑdicaret euāgeliū. In

uidētes āt iudei. ⁊ cupiētes eū ſuꝑare: aggreſſi ſūt triplici iaculo. Pᵒ diſputatiōe libertinoꝝ. Cyreneū. Alexandrioꝝ. Aſianorū. Quibꝰ victis. vſi ſūt. 2ᵒᵒ. ſ. teſtiū ꝓductiōe: q₂ falſos teſtes ſubmiſerunt. Qui eum accuſabāt de blaſſemia in deū: ⁊ in moyſē. Ipſe āt de ijs ſe purgauit. Aggreſſi ſūt eū 3ᵒ. ſ. tormētoꝝ illatione. Redarguit eos. Vos ingt ſꝑ ſpūi. s. reſtitiſtis. Tormēta veſtra nō timeo. Q₂ video celos aptos ⁊ ieſuꝫ ſtan. ⁊c̄. Exclamauerūt voce magna: ꝯtinētes aures ſuas Glo. ne. ſ. audirēt blaſſemātē. Et eiecerūt eū extra ciuitatē. Et duo falſi teſtes iecerūt lapides in eū. Vn̄ orauit ꝓ ſe ⁊ ꝓ ſuis crucifixoribꝰ. Pro ſe rectus ſtetit. Pro crucifixoribus igeniculauit ſe. Vbi Beda d. Q₂ ſi Stephanꝰ nō oraſſet. eccl'ia Paulū nō hr̄et. Et glo. Diſpoſui in mente mea ꝑdere te: niſi Stephanꝰ meꝰ oraſſet ꝓ te. Et ſic obdormiuit in dn̄o. In illa paſſiōis hora. vinū ꝯūſum ē in ſāguinē in mēſa patri. Quo viſo: ſurrexit de mēſa: itrauit vrbē ⁊ filium lapidatum inuenit.

¶ In feſto ſancti Joannis euangeliſte.

HIc eſt diſcipulus ille qui teſtimonium perhibet de his. Joā. 20. ¶ Ex vulgata e trita ꝯcluſiōe ſacroꝝ doctoꝝ φ q̄tuor ſunt ſp̄e amoris. Primꝰ dicit̄ amor carnalis. Sc̄d's amor naturał. Tertiꝰ amor ſpūalis. Quartꝰ amor ꝯ̄tuitꝰ. Primꝰ amor carnalis quo hō̄ nimis diligit corpꝰ ſuū. De quo Jo. 3. Qui amat aīam ſuā. i. corpꝰ ſuū: perdet eā. i. in iferno. Et Sap. 15. Maloꝝ amatores digni ſūt morte. qui ſpem hn̄t in talibus. vſi nō li far troppo delicāzi. Prouer. 29 Qui delicate nutrit ſuū ſuū: poſtea ſentiet eū ꝯtumacē. Jō phs in. pᵒ liᵒ de regimine ꝓncipū. c. 12. O clemēſ impator noli te inclinare ad coitū mulieꝝ: q₂ coitus ē quedaꝫ ꝓprietas porcoꝝ. Que tibi gl'ia erit ſi exerceas ad coitū viliū beſtiaꝝ ⁊ actus brutorū. Serua igit̄ aīam tuā nobiliſſimā: angelicā: ⁊ ſuꝑiorē: q̄ data ē tibi nō vt deshoneſtet̄ ſed vt gl'ieт̄. ⁊ nō ſit de ꝯditiōe iniuſtorū; ſed de nūero ſapiētū. Ille. Et Dan. liᵒ

p⁹ Inferni.c.26.
Conſiderate la voſtra ſemēza.
Fatti non fuſti a viuere come bruti.
Ma per ſeguir virtu ꝛ cognoſcenza.
Scd's ē amor naturalis.quo nō ſolū hōies mutuo ſe diligūt:ſed et aialia.Sap.13.Oē anial diligit ſibi ſile. Plato in Timeo. Et phs in.8.Eth.Silitudo ē cā amoris.In.6. Poli. Gñanť ad genitū naturalis ē amicitia.Tali amor diligit de⁹ oia:qꝛ ſūt bona i ſui natura.Sap.xi.Diligis oia q̄ ſūt: ꝛ nihil odiſti eoꝝ q̄ feciſti.Geñ.2.Uidit de⁹ cūcta q̄ fecerat:ꝛ erāt valde bona.Uñ phs in li⁹ de cauſis.ꝛ ꝓpoſitiōibus maximis. Prima cā influit bonitatem ſuā in oibus reb⁹.
Tertius amor eſt ſpūalis.in quo eſt vera amicitia. Tali amor dilexit xp̄s naturā humanā pro qua mori voluit.Iere.31.In charitate ꝑpetua dilexi te:ideo attraxi te miſerās.Et Greg.O mira circa nos dei pietas.
Quartus ē amor gratuit⁹:quo ab eterno dilexit ſaluādos.in lib⁹ vite ſcriptos.De quo amore Jo.xi. Diligebat autem ieſus Marthā ꝛ ſororē eius Mariā ꝛ Lazarū.Et Joā.6.Ipſe enim pater amat vos. Iſto amore dilexit Joannē euāgeliſtā.De quo Beda.Diligebat aūt eum ieſus:non exceptis ceteris ſingulariter ſolū:ſed pre ceteris quos diligebat familiarius vnū.Hic ē diſcipulus ꝛc.De quo tria videbimus.
¶ Primum.dr̄ opinionis.
¶ Secundum.dr̄ cognitionis.
¶ Tertium.dr̄ conſeruationis.

P Rimū dr̄ ꝛc.Dubiū q̄riť.Qui iter apl'os fuit magis dilect⁹: Ad hoc: due ſūt opiones.Una dicit ꝙ Petr⁹ apl's.Alia ꝙ Jo.Prima ꝙ Petr⁹ p v̄ba ſcripture.Prouer.8.Ego diligētes me diligo.Et Jo.14.Siqs diligit me diligeť a patre meo ꝛ ego diligā eū.Queſto ſie quel dio.q vult oino ab aia amari.Et Mat.22. Diliges d.deū tuū ex toto corde t.ꝛ in tota aia tua.ꝛ in tota mēte tua.Uis amari ab eo:Ama.Et Señ.epl'a.6.Si q̄ris qūo ſis factur⁹ amicitiā:mōſtrabo tibi.Si vis amari:ama.Et Martial'li⁹.Undiq ſuſcepto. Miraris ꝙ null⁹ amat te Ciciliane nō ꝙ Amas nullū:dilige:carus eris.Nulli car⁹ erat Herodinus ꝛ ſibi null⁹.Et Aug.Nulla ē maior inuitatio ad amorē: q̄ ꝑuenire amādo amātē.Uñ Juli⁹ Ceſar.et Octauian⁹ imparatores ita amabanť.ꝙ p diis adorabanť a romanis.Et hoc totū: qꝛ diligebāt.Ad ꝓpoſitū.Petr⁹ ſup oēs apl'os xp̄m amauit.Sup Joānē.Jacobū ꝛc.Mat.26 tp̄e paſſiōis ſup oēs alios d.Et ſi oportuerit me mori tecū:non te negabo.O magr̄ aiam meā ꝛc.In.2.aie.Oia appetūt eē. Job.p⁹.Pellē ꝓ pelle ꝛ cūcta q̄ hꝫ hō dabit p aia ſua. Preterea Jo.21.iterrogat xp̄s petrū.Symō Joānis diligis me: Rūdit. Dñe tu ſcis.qꝛ amo te. Interrogať.2⁹ Diligis me ꝛc.vt prius rūdit. Interrogatus.3⁹ Rūdit.O magr̄ tu es faſtidioſ.Dñe tu noſti oia.Tu ſcis:qꝛ amo te. Preterea Mat. 16.Introgauit oēs apl'os xp̄s ſeml' d.Quē dīcūt hōies eē filiū hōis: Rñderunt.Alij Jo. bap.alij āt Heliā.alij āo Hieremiam.aut vnū ex ꝓphetis.Dicit ieſus.Uos āt quē me eē dicitis: Fci ſūt muti.ſol⁹ petr⁹ dixit. Tu es xp̄s fili⁹ dei viui.Ubi dicit Alber. Qd nūq̄ rept⁹ ē aliqs añ paſſionem q ſit ɔfeſſus hūanitatē ꝛ diuinitatē xp̄i:niſi ſolus petr⁹.Añ paſſiones xp̄i:ipm vocabant magr̄m.Jo.13.Uos vocatis me magr̄. Solus petr⁹ ſup oēs apl'os ɔfeſſus ē diuinitatē.Iō cū ſup oēs xp̄m amaret.ſup oēs meruit diligi.Et ſic ſup omēs erat ꝛc.
¶ Scd'a opio dicit ꝙ eſt Jo.Et rō ē:qꝛ ex verbis euāgelij ꝛ doctoꝝ vr̄ plus Joānem amaſſe.Jo.20.Hodie.Cōuerſus petr⁹ vidit illū diſcipulū quē diligebat ieſ⁹ ſequēťē.Et Jo.13.Erat recūbēs vnus ex diſcipulis ei⁹ in ſinu ieſu:quē diligebat ieſus.Jo. 20.Uenit ad Symonē petrū ꝛ ad aliū diſcipulū.quē amabat ieſus.Et eccl'ia in offic ē Jo.q ꝑuilio amoris ꝛc. Rñdeo ad hāc dif.ſm Tho.i.p.q.20.ar.4.Ad tertiū. Idē in poſtilla ſup Jo.Duplex eſt amoris ſpēs.Una que ɔſiſtit.in familiaritatis oſiſione.Alia in donorum collatione. Prima ē ꝛc.Quoad hāc.ſ.cuꝫ qs donat plura encenia ꝛ dona.xp̄s plus donauit petro q̄ Joāni:qꝛ ei plura dona ꝓtulit. q̄ Jo.nec alteri.Inter alia dona duo precipua ſunt. Primū.qꝛ ei curam eccl'ie cōmiſit.Qd fuit donū ſingulare.Mat.26.Tu es petr⁹ ꝛc. Scd'm qꝛ vicarium ſuū fecit.Mat.16.Tibi dabo ꝛc.Uñ dr̄ princeps apl'oꝝ.ꝙ nulli eſt conceſſum.Quoad hec dona Petrus

plus eſt

plus eſt amatus. Secūda ſpẽs ꝛc̃. Et ad hoc magis Joānem amauit: qꝛ ſigna amicitie ei oſtendit. ꝙ nulli fecit. Que ſūt quatuoꝛ inter alia pꝛincipalia.

¶ Pꝛimū. qꝛ ſr̄ pect᷒ dn̄i in cena recubuit.
¶ Scd̄3. qꝛ ꝓditionē ſibi ꝛ nō alij reuelauit
¶ Tertiū. qꝛ oīz ſc̄oꝝ dignitates ſibi ꝯtulit
¶ Quartū. qꝛ mrē3 ꝟginē. ꝟgi ꝯmēdauit

¶ Pꝛimum ꝛc̃. Tpe paſſionis imediate in menſa ſuper pectus dn̄i recubuit. Queadmodum pr̄ filium carioꝛe3 tenet in bꝛachia ſua. Quid ibi fecerit in illa doꝛmitione oſtendit Iſi. li° de obitu ſanctoꝝ. Qd̄ raptus fuit vſq3 ad tertium celum. ꝛ vidit archana diuina ꝛ fuit ibi doctus de celeſtibus. Qd̄ poſtea oſ̄dit in euangelio ſuo. Vn̄ eccleſia. Beatus apl's. cui reuelata ſunt ſecreta celeſtia. Et Petrus Dam. ſermone hodierno Hanc autem grām diuie ſcie ex illo celeſti gazophilatio traxit: in quo ſunt oēs theſauri ſapientie ꝛ ſcie abſconditi. quo non pꝛopha. non patriarcha. non deniq3 quiſq3 ab ipſo pmoꝛdio mundi cognoſcitur aſpiraſſe Ille. Unde eccleſia canit de hoc priuilegio Valde honoꝛandus eſt beatus Joannes: qui ſupꝛa pectus domini in cena recubuit.

¶ Scd̄m di ꝛc̃. Scribitur Jo. 14. ꝙ dum xp̄s eēt in menſa cum apoſtolis ſuis. dixit eis. Amen amen dico vobis. qꝛ vnus ex vobis me traditurus eſt. Ex hac voce territi: inuicem ſe aſpiciebant. nemo audebat loqui. Solus Jo. dixit xp̄o. Dn̄e qs eſt q tradet te? R̄ndit xp̄s. Cui intin. pa. poꝛ. Ut amico ꝓo xp̄s reuelauit ſecretum. Qꝛ vt dī Prouer. 25. Cām tuam tractacum amico tuo. Et Sen̄. Secretum cu3 amico pertracta. Chriſtus amico ſuo Joanni indicauit ſecretu3. Unde Petrus Dam̄. O incomparabilem virum. pꝛofert xp̄s verbum in medio. ꝛ totus tacet ſenatus apoſtoloꝛum. Tacet lingua que clauis facta eſt celoꝛu3. Nemo audet os aperire. Jo. in ſe diſcipuloꝛum perſona accepta conſultoꝛ accedit. Ille. Ubi dn̄t doc. ꝙ ſi xp̄s petro pꝛoditoꝛem manifeſtaſſet: ipſum dentibus laniaſſet.

¶ Tertium ſignum ꝛc̃. Dignitates Joannis fuerūt quatuoꝛ. Pꝛima Apoſtolus in apoſtolis. Euāgeliſta in euangelio. Pꝛopheta in apoc. Martyr in ſupplicio. Unde Petrus Dam̄. Quid in cunctis virtutib᷒ Joannes incomparabiliter non excedat? Apoſtolus ſiquidem in apoſtolis. Euangeliſta in euāgelio. Pꝛopheta in apoc. Martyr etiam fuit. Et quo ceteris apoſtolis in carne pꝛolixius manſit. eo duꝛioꝛis martyrij toꝛmenta ſuſtinuit. Ille. De Apoc. dr̄. Qd̄ quidam demoniacus Mutine dixit. Qd̄ deus ꝛ diabolus tm̄. librum illum intelligebant.

¶ Quartum ſignu3 ꝛc̃. Jo. 19. dr̄. Qd̄ xp̄s in cruce poſitus. videns matrē ad pedes crucis totam lachꝛymoſam. ꝛ meſtam. compaſſus eſt illi. Et dixit Joāni. Cāta. Fili ecce mater tua. Credendu3 eſt. ꝙ ſi melioꝛem inueniſſet inter eos ei vtiq3 recōmandaſſet: qd̄ non inuenit. Scd̄m ſententiam Alber. ſex xp̄s habuit in hac vita. et poſſedit. Pꝛimo coꝛpus ſuum. quod cōmēdauit Nichodemo. Scd̄o aīam: quam patri ſuo. Tertio ſubſtantiam tempoꝛalem: quā iudeis. Quarto eccleſiā quā ꝯmiſit petro. Quinto apl'os. quos cōmiſit patri in receſſu. Jo. 17. Pater ſancte. ſerua eos q̊s dediſti mihi. Sexto matrem: quā Jo. Fili ecce mater tua. Ubi dicit Alber. ꝙ ſicut petrus fuit pater eccleſie. Ita Joannes fuit pater ſpūalis mr̄is. Tria facit pater ſpiritualis. Pꝛimo confitet̄. Secūdo baptizat. Tertio ſacramenta eccleſie miniſtrat. Ita Joannes euāgeliſta: virginem baptizauit ꝛ oīa ſacramenta eccleſie miſtrauit. Fili ecce mater tua. Hoc aūt fuit maximum priuilegium triplici rōne. Pꝛimo rōne recommendationis qꝛ. ſ. tm̄ theſaurum ſibi commiſit. ſ. matrem dei. Scd̄o rōne recōmēdatiōis: qꝛ oblitus ſuoꝝ vulnerum. matrem non dat obliuioni. ꝛ de diſcipulo recoꝛdat̄. 3° rōne modi recōmēdādi. Qꝛ nō dixit matri. Ecce nepos tu᷒: ſ3 filius tuus. Fili ecce mr̄ tua. Dein̄ dixit mr̄i. Mulier ecce filius tuus. Qr̄ nō dixit mr̄? O ieſu: qr̄ nō vocaſti illā meſchinā? mr̄: qꝛ foꝛte recuperaſſet ꝛc̃? Circa hoc ē duplex opio. Pꝛia ē Chriſ. qꝛ moꝛtua cecidiſſet: vt dr̄. ff. de officio pꝛeſidis. l. Diuis. Afflictio non ē danda afflictio. ſed eius miſerijs miſendum. Ubi dicit Dam̄. Qd̄ oēs doloꝛes fuerunt ei ſeruati i paſſione filij. qui ſuperarunt omnes doloꝛes. Non dixit mater ne ei doloꝛ maioꝛ augereretur. Quando paruulus patitur magnam penam. mr̄ ei compatit̄. Et ſi loquit̄

dulciter. ꝯquerēdo ei: magis cõpatit̃. ⁊ magis affligitur. Sic ⁊ beate marie cõpatiẽti filio. cũ videret eũ in anguſtijs. ne dolorem ei xp̃s augeret. neſciuit ei loq̄ dulcit̃ di. matrē: quod eſt nomē dulce. ſed dixit mulier. Alia rõ: ad tollendũ opĩoẽꝫ aliquoꝝ hereticoꝝ dicẽtiũ ꝟginē fuiſſe angelũ. ⁊ nõ mulierē. Mulier ergo ecce filius tu⁹. Ubi dic̃ Rabanus. ꝙ Jo. fuit ꝑforat⁹ gladio illius doloris: quo pia mr̃ fuit ꝑforata. Un̄ Dantes. 25. paradiſi.

Queſto e colui chi giaque ſopral petto
Del noſtro pelicano. ⁊ queſto fue
Di ſu la croce al grande officio eletto.

Quid in cruce dixerit mr̄i in ſeip̄o: oſtendit poeta quidam.

Madre mia bn̄deta: molto te vego afflita.
El tuo lachrymar: e vna ſagitta
Che il cor mio ha trapaſſato.
Non pianger o madre mia
El tuo lachrymar: e pena mia
Suporta ſin chio ſia: da morte reſuſcitato.

Quare nõ rn̄dit ꝟgo ad illud ꝟbũ filij. in cruce? Reſpondeo. ꝙ erat tota feſſa: non li baſto lanimo.

Ecundũ ⁊c̃. pono hãc ꝯcluſionē. ꝙ ſapia ꝓfunda Jo. p̃cedit oẽꝫ ſciam huius mũdi. oium theologoꝝ. oiuꝫ doctoꝝ. oium phoꝝ. Magna fuit ſapia Salo. q̄ diſputauit ⁊c̃. Magna Orig. q̄. 6. M. v. lib. legit in ſcol. Nõ credo ip̄m dãnatũ Magna Aug. q̄ de ep̄lis ⁊ tractatibus. 5. M. v. ſcripſit. Magna Alberti mag. De q̃ Pius papa. Precipua eſt Albti mag. ſcia: q̄ nullũ doctrine gen⁹ credit̃ ignoraſſe. Magna Th. De q̃ Innocẽtius papa. Hui⁹ doctoris ſapia: ꝓ ceteris excepta canonica: hꝫ ꝓprietatē ꝟboꝝ. modũ dicendoꝝ. ꝟitateꝫ ſniaꝝ: ita vt nunq̄ꝫ q̄ eũ tenuit. inueniat̃ a tramite ꝟitatis deuiaſſe. Qui ſcripſit cẽtuꝫ 13. libros. Sꝫ maior Joãnes euãg. ſup oẽs. Que fuit figurata Eze. 17. vbi dr̃. Aquila grãdis. magnaꝝ alaꝝ. lõgo mẽbroꝝ ductu plena plumis ⁊ varietate: venit ad libanũ ⁊ tulit medulã cedri. Moralr̃. Iſta aqla ē Jo. q̄ ꝯpat̃ aqle. Apo. 4. Et. 4. al'ſile aqle. Fuit hec aqla magnaꝝ alaꝝ. q̄ altiſſime ſr̃ oẽs volauit altitudĩe ſcie. Uenit ad libanũ .i. celũ. tulit medullã cedri. q̄ ē xp̄ſ. medullã diuinitatē: nõ corticē .i. humanitatē. Un̄ nõ imerito aqle ꝯpat̃. ꝓp̄ ꝯditiones q̃s aqla habet: que ſunt tres.

¶ Primo. in volatu altitudinem.
¶ Secundo. in venatu generoſitatem.
¶ Tertio. in ꝯſtruendo nidũ ſagacitatem.

¶ Primo ⁊c̃. Altius oibus volat. ⁊ dr̃ regina auiũ. Sic Jo. in loquẽdo d̾ filio dei. altior oibus alijs euang. ⁊ ſcis volauit ⁊ locut⁹ eſt. Apud grecos Orige. Chriſo. Dam̄. vocant̃ doctores eximij. Apud latinos Paulus vocat̃ doctor gen. Sꝫ Jo. euãg. oẽs an̄cellit. Un̄ Orig. de Paulo dic̃. ⁊ de Jo. euãgeliſta. Paulus raptus eſt vſq̄ꝫ ad tertium celũ. Jo. trãſiuit oẽ celũ. Pau. raptus v̄ q̄ꝫ ad ꝑadiſũ. Jo. ſupra oẽm ꝑadiſũ intrat in cauſam cãꝝ. Un̄ Ric. dicit eſſe triplicem. ſpm̄. Primũ humanũ. Scd̃ꝫ angelicũ. Tertiũ diuinũ. Jo. ꝟo trãſcẽdit humanũ ⁊ angelicũ: ⁊ ꝑuenit ad diuinũ. Qd̾ pꝫ Jo. i. In principio .i. an̄ oia: erat ꝟbũ. Sup q̃ Hiero. ad Pau. Hoc Plato neſciuit. h° Demoſthenes eloq̄ns ignorauit: quod Jo. piſcator indoct⁹ edocuit. Et Aug. Si alti⁹ Jo. intonaſſet: ea mũd⁹ cape nõ potuiſſet. Secũdo aqla hꝫ ⁊c̃. q: cũ ſit auis gn̄oſa nõ q̄rit paſtũ de ꝓpe ſꝫ de lõge. ſ. in cacumĩe aeris. Ita Jo. euãg. venat⁹ ē paſtũ ſuũ. ꝙ ſic pꝫ. Alij euãg. locuti ſunt de xp̄o quoad humanitatē. ⁊ q̃ erãt hũanitat: vt Mat. de icarnatõe. Mat. 1. Liber gn̄ois ⁊c̃. Mar. d̾ reſurrectõe. Lucas de morte. Sꝫ Jo. d̾ iſtis noluit ſe intromittere: ſed altior aſcẽdit. q: ad diuinitatem aſcẽdit. loq̄ns de nat̃. eternali. q̃ fili⁹ ē pr̃i equal. Un̄ figurate loquẽs Eze. 1°. dic̃ ſe vidiſſe. 4. facies aialiũ. Primo faciē hois. ꝑ quē Mat. 2°. faciē leõis: ꝑ quã Mar. 3° faciē vituli: ꝑ quam Luc. 4° faciē aqle: ꝑ quã Jo. Et dr̃ ibi. Et facies aqle deſup eorũ quattuor. Un̄ di. Th. ſup Jo. c. 21. ꝙ Jo. ſcripſit euang. poſt oẽs. Un̄ oia alia euãg. legerat. Et ſolus r̃plicat amē amen. ad maiorē ꝟitatis ꝯfirmatõeꝫ.

Tertio aqla ⁊c̃. Ubi hꝫ Alber. li° de naturis rerũ. ꝙ qn̄ ꝯſtruit nidũ ponit in eo q̄ſdã lapides p̃cioſos hn̄tes ꝟtutē fugãdi ſerpentes. ne pullos ſuos occidant. Sic Joã. euãg. in hoc aqle ꝯpat̃. q: nidũ .i. euãgeliũ ꝯſtruxit vbi poſuit lapides ꝯtra hereticos .i. tot ꝟba. tot ſnias. vt ꝯfutet hereticos. oẽs opioes. Prima op̄io fuit Neſtorij. cũ ſuis ſequacibus

ſeq̃cibus q dixit xp̄m hũiſſe principiũ.q̃ad
diuinitatez. ⁊ ꝙ non fuit añ ꝟginẽ. Et q̃ñ
ↄceptus ⁊ nat⁹ de ꝟgine.tũ cepit eẽ. Jo.cõ
futat di. Jn p̄ncipio ⁊c.i.in eternitate.⁊ añ
oia:erat ꝟbũ.ſ.ds. Si añ oia.ḡ añ virginez.

2.opio Sabelliȷ̃ q dixit ꝙ nulla erat diſtin
ctio in diuinis:q̃ad perſonas. Jo.diſtruxit
d. Et ꝟbũ erat apud deũ. Jn q̊ denotauit ꝑ
ſonalẽ diſtinctionẽ realẽ in diuis. Qꝛ iſta p̄
poſitio Apud:dĩc diſtinciõez realẽ. Sĩc nl'
lus dr̃ apud ſeip̄z:qñ ꝟa perſona nõ inueni
tur. 3.opio fuit Arȷ̃.q dixit filiũ dei eſſe mi
norẽ p̄re. Jo.deſtruxit d. Et ds erat ꝟbũ.i.
i n eadẽ equalitate cũ p̄re:iuxta illud Ego
⁊ p̄r vnũ ⁊c. 4.opio fuit Maſiichco.q di
xerunt oia viſibilia eẽ a demone.inuiſibilia
a deo. Jo.deſtruxit d. Oia ꝑ ip̄z ⁊c.viſibilia
⁊c. Ultima op⁹ fuit ẽt Manic.q poſuerunt
xp̄m hũiſſe corp⁹ non de virgine:ſ3 de celo d
latuz. Jo.deſtruxit d. Et ꝟbum caro ⁊c. Si
erat corpus fantaſticũ.caro dici nõ poſſet.
cũ caro dicat aliquid ↄpõitũ ex.4.elis. Uñ
bene dicitur. Hic eſt diſcipulus ⁊c.

Ertiũ myſt. ⁊c. Amoꝛ xp̄i mult⁹ fuit
t erga ſuũ diſcipulum 70. quem de
corare voluit duplici priuilegio.

ℭ Primum dr̃ miraculorum coruſcatiõis:
ℭ Secundum dr̃ admirande cõſeruatõis.
ℭ Primuz ⁊c. Miracula ſtupenda fec̃ 70.
Cum.n.poſt penth.diuiſi eẽnt diſcipuli per
mũdũ Jo.in Aſiã iuit.vbi inumeras ecc̃as
fundauit. Qd audiens Domicianus ipera-
toꝛ:miſit eũ in dolio feruẽtȷ̃ olei.a q̊ illeſus
exȷ̃t:ſic fuit immunis ab oĩ corruptiõe carnis
Uidens ãt iperatoꝛ.ꝙ non ob hoc ceſſabat
a p̄dicatione.delegauit eũ in q̃ndã inſulam.
q̃ dr̃ Pathmos. Ubi ſtans nõ ocioſus ſcrip
ſit Apo. Jn capite ãni: ipſe ip̄atoꝛ a ſenatu
Ro.occiſus ẽ. Et Jo.Epheſũ reuerſus ẽ:cũ
mario tripudio de grãdi ⁊ piçoli. Cũ ingre-
dereẽ ciuitatẽ nũciatũ ẽ ei.ꝙ q̃dã duota ſua
noie. Druſiana.ad ſepulturã ↄferebaẽ moꝛ
tua:q̃ q̃rebat eũ videre. Jo.ãt eam ſuſcita
uit. Ex q̊ miraculo: duo iuuenes ↄuerſi ſũt
ad xp̄z. Cũ eẽnt nobiles.poſt dies aliq̊t vi-
dentes iſti ꝟuos ſuos bñ indutos.fuere ma
le ↄtẽti. O quot ſũt d h̃ nũero.q dñt vt ml'r
mal maritata. Sel foſſe affar ⁊c. Stũs Jo.
vidẽs eos triſtes.miſit eos ad mare vt poꝛ
t arent lapides ⁊ virgas: quas fecit in bo-
num argentum ⁊ aurum. Accipite inquit ⁊
redimite bon a que amiſiſtis: quia paradi-
ſum perdidiſtis. Jnterim autem alium ſu-
ſcitauit iuuenem:qui narrauit iſtis de pa-
radiſo ⁊ alia vita. Preterea q̃uo ad tem-
plũ Diane orãs corruit. Et ex hoc.xȷ̃.M.
gentiliũ ↄuerſi ſunt. Et Ariſtodemus ↄuer
ſus eſt. Et de filio quẽ ipſe dedit ⁊c. ℭ Se-
cũdũ priuilegiũ ⁊c. Cũ eſſ3 ãnoꝝ.99.appa
it ei dñs cũ diſcipul' ſ.d. Ueni dilecte mi.qꝛ
t p̄s eſt vt epuleris in ↄuiuio f̃rm tuoꝝ. Do
minica die ſequẽti:fec̃ ſe ↄduci ad eccl'iam
⁊ pp̄l'o fecit ſmonẽ de pace:poſtmõ3 foueã
fecit fieri in eccl'ia añ altare mai⁹:in quaz
ingreſſus.ampli⁹ nõ eſt viſus. Uñ ſublat⁹ ẽ
in ꝑadiſum. Uñ Jo.fuit dilect⁹ in oi ſtatu.

Primo in vita:vt actũ ẽ ſupra. 2° i moꝛ
te.qꝛ cum apl'is ad ip̄m venit xp̄s. 3° poſt
mortẽ.qꝛ ip̄z ad ↄuiuiũ inuitauit vite eter
ne. De corꝑe eius:eſt quadruplex opinio.
ℭ Prima dicit ꝙ adhuc viuit in hoc ſecl'o
Rõ:qꝛ dicunt mãn a ſcaturire de ei⁹ ſepul
chro. S3 Aug.reprobat hãc opinionem di.
Qd xp̄s modicam gl'am caro ſuo feciſſet.ſi
ceteris apl'is cum xp̄o regnãtibus ipſe ſub
terra eſſet. ℭ Sc̃da opio.ꝙ eſt in paradiſo
terreſtri. Et t p̄e antixp̄i veniet ad p̄dicãdũ
cũ Enoch ⁊ Elia.in fine mũdi. S3 hec opio
reprobaẽ a doctorib⁹.qꝛ cũ ipſe Apoc̃.ſcri
pſit:fecit mẽtionẽ d duobus Enoch ⁊ Elia
de tertio feciſſet.ſ.de ſeip̄o. S3 nihil dĩc.igẽ
⁊c. ℭ Tertia opio.ꝙ eſt in celo tm̃ cũ aia.
Corꝑe ãt ẽ in alio loco nobis ignoto. Sĩc
de corꝑe moyſi.quod nõ inueniẽ. Sed hec
opio vr̃ falſa.qꝛ Jo.eẽt minus dilect⁹ aliȷ̃s:
cũ corꝑa alioꝝ apl'oꝝ reꝑiant ⁊ honorẽẽ.
Corp⁹ ãt Jo.euãg.nõ inueniẽ nec honoraẽ.
ℭ Quarta opio.verioꝛ vr̃.ꝙ Jo.poſt moꝛ
tẽ ſtati cũ corꝑe ⁊ aia.celũ aſcendit. Rõ:cũ
xp̄s cuſtodierit Jo.ne in oleo corrũpeẽ.ne
dolorẽ mortȷ̃ ſentiret. Si fuit liberalis i mũ-
do.plus in celo.quem in ipſo collocauit in
vtroq3. Queritur dubium.quare tm̃ dilexit
Jo: Reſpõdet Tho.ſuper Jo.c.21. Qd tri
plex cauſa. Prima eſt puritas.quia virgo
fuit. Eccleſia. Uirgo eſt electus a dño. Se-
cunda eſt accelerata cõuerſio.quia magis
q̃3 aliȷ̃s iuuenis ad xp̄m eſt cõuerſus. Ter
tia futura adoptatio.qꝛ intendebat ipſum
ponere in filium matris.

¶ In Feſto Innocentiuȝ. De virginitate.

Virgines enim ſunt: ⁊ ſequunt agnū quocunq; ierit. Apoc.14. ¶ Eſſēdo la diuina ſapiētia del ſūmo noſtro dio di ſumma purita e belleza: ſi come deſcriueno le ſcripture ſacre. In ps. Speciōſus forma pre filijs ⁊c̄. Et Cant.5. D. lectꝰ meus candidus ⁊ rubicundus. Candidus per puritateȝ virginitatis. Rubicundus: ꝑ ſanguinis effuſionē. Ideo ſūme diligit eos qui ambulant in puritate baptiſmali. Un̄ Lac. in .6. liº. c. i. Nihil enim ſcā ⁊ ſingularis illa maieſtas aliḋ ab homine deſiderat: ꝙ ſolam innocentiā. Quā ſiquis deo obtulerit: ſatis pie religioſeq; litabit. Et Prouer. xxij. Qui diligit cordis mundiciā: habebit amicum regē. Figuratiue Apoc.14. de turba quā Joannes vidit: de nullo mentionem fecit: niſi tm̄ de virginibus. Hi ſunt q cum mulieribus non ſunt coinquinati: virgines .n. ſunt: ⁊ ſequuntur agnū quocunq; ⁊c̄. Et cantabant canticū nouū. Sup quo Greg. Singulariter canticū nouum agno canere: eſt cum eo in perpetuū pre ceteris fidelibus ꝺ carnis incorruptione gaudere. Et ideo Ambro. in libº de offi. In cunctis ſacrificijs. Nullum eſt deo gratius: ꝙ ꝙ innocens conſeruet innocentiā. Scdȝ Alber. ſuper Lucā. ſex ſunt ſacrificia. ſed nullum eſt deo gratius: ꝙ innocentia. Primum eſt ieiunium Joelis. 2. Conuertimini ad me in toto corde veſtro. in ieiunio ⁊ fletu. Scd̄m: oratio. Jacobi. 5. Multū eniȝ valet oratio iuſti. Tertiuȝ eſt elemoſina. Iſa. 58. Frange eſurienti panem tuū. ⁊ egenos vagoſq; induc in domum tuaȝ. 4 ꝯtritio. ps. Cor cōtritū ⁊ humi. ⁊c̄. Quintum: confeſſio. ps. Dixi confitebor aduerſū me. Sextum: ſatiſfactio. Augu. Non dimittitur peccatū: niſi reſtituatur ablatum. Ideo in cōmendationem virtutis puritatis: matrem virginem aſſumere voluit: vt oſtenderet virginitatis excellentiam. Hāc habuerunt paruuli: propter quaȝ deo adheſerunt. Epiſtola canit. Sine macula .n. ſunt Ideo dicit thema. Virgines eni ⁊c̄. Ad laudem ergo ſctōꝝ Innocentiuȝ: de virginitate qua deo ſuo placuerūt: loquemur. De qua tria videbimus in preſenti.

¶ Primum. dicitur oppoſitionis.

¶ Secundum. dicitur declarationis.

¶ Tertium. dicitur premiationis.

Primum dicitur ⁊c̄. Dubiū querit. Quid ſit melius: per ꝯñs nobilius. An ſeruare ꝟginitatē. An mr̄imonium contrahere: Arguunt cōiugati ꝙ matrimoniū dignius: per cōſequens ꝓuanduȝ: triplici medio. Primum eſt tale. Oē q̄d eſt contra ꝑceptum legis nature ⁊ legis diuine: oīno eſt illicitum ⁊ a nullo obſeruandum. q2. ſ. eſt petm̄. Sed ſtatus virginal' eſt contrarius legi nature ⁊ diuine. igitur ⁊c̄. Primo cōtra legem nature. q2 vt habet phs in .2º. de aia. Et in pº celi ⁊ mundi. Et in .5. de aialibus. Natura appetit gn̄onem indiuiduoꝝ. ꝑpter cōſeruationē ſuaꝝ ſpērum. Si nō eſſet mr̄imoniū: iam nō eſſet ꝓcreatio hoīum: ⁊ ſic mundus deficeret. Cōtra hanc legē: maxime pugnat virginitas. Igitur virgi. ⁊c̄. Secundo eſt contra legem diuinalem. Gn̄.i. Creſcite ⁊ multiplicamini ⁊ replete terrā. Contra hoc ꝑceptum maxime pugnat ꝟginitas. Et ſicut illicituȝ eſt ꝓuare legalia antique legis: ſic illicitum eſt ſeruare caſtitatē. Unde eā ſeruantes in veteri lege ⁊ nō relinquentes poſt ſe ſemē: erant maledicti maledictiōe opprobrij. vt pȝ de Joachin ⁊c̄. Quod figuratur Mat. 21. qñ xp̄s maledixit ficulnee: q2 ſine fructu. Secundū argu. Bonum ꝗto cōius: tanto diuinius: vt pȝ per phm̄. x. eth. Sȝ matrimoniū ē ordinatum ad bonum cōe. ſ. ad multiplicandum genus humanum. Hiero. 32. q. i. c. Nuptie: ⁊ eſt ad Paulam. Nuptie replent terram. Uirginitas āt eſt bonū ꝑticulare. ⁊ per ſe. Unde nō eſt ſeruanda. Ex hoc Plato motus vt Aug. refert de vera ⁊ falſa religione: ꝙ virgo vſq; ad morteȝ mā ſit. Immo poſuit ſtudium in villa que dicebatur Achademia que erat peſtilentis aeris: vt diſcipulos in terrorem mortis poneret: ⁊ ſic virginitatem ſeruarent. In morte poſitus dijs ſacrificauit vt ei parcerent peccatum virginitatis: ꝓ eo ꝙ erat contra bonum cōe. Unde vos ſeculares dicitis: qñ videtis aliquē religioſum. O fuit petm̄: q2 vxorari poterat. Qḋ apl's vr̄ cōfirmare. p̄. Corin.

Corin.7. Alligat⁹ es vxori:noli querere ſo
lutionē.i.genera filios. Tertiū arg. Pe
na nō datur:niſi pro peccato:vt pꝫ.C.ď pe
nis.l. Sancim⁹.Et.ff.quibuſ vt indignis.l.
Reſcriptū.Et extra de ijs q̄ fiunt a maiori
ꝑte capituli. Et per cano.16.q.1.c°. Si qs.
Et per Tho.in.4.diſ.18.q.3.a.1. Pena im
ponebať apud romanos.ſeruātibus virgi
nitatē.⁊ q vitā celibē ducebāt:vt pꝫ ꝑ Ua
leriū. Et in veteri lege.Deut.7.ꝓhibebať
ſeruare virginitatē.¶ Secunda opinio eſt
ꝟginū:qui ꝓbāt ſuū intentū:ꝟginitatem
eē digniorē triplici medio. Primum eſt
tale.Ille ſtatus eſt dignior de quo xp̄s na
ſci voluit.Sed xp̄s nō de ꝯiugata.ſed de ꝟ
gine naſci voluit.Et hoc totū vt dic̄ Beda
ſup Lucā.vt oſīderet p̄conū virginitatis:
⁊ q̄ꝫtum ipam diligebat.Ex hoc Jo.euāg.
⁊ p̄rem putatiuū Joſeph virginem cuſtodi
uit.Un̄ Tho.i.4.di.35.q.3.a.3. Uirginitaſ
ſupremū decorem vendicat. Secundum
eſt.Ille ſtatus dignior.q maiorē recipit fru
ctum.Sed ꝟginibus datur maior fructus.
q̄ꝛ ꝟginibus dať fructus centeſimus.vidu
is ſexageſimus.ꝯiugatis trigeſimus:vt pꝫ
ꝑ parabolā Mat.13.c.Ambro.li° de virgi
nitate.Bona eſt continētia ꝯiugal':melior
ꝯtinentia vidualis.optima mundicia ꝟgi
nalis.Ille.igitur ⁊c̄. Tertiū eſt tale.Ille
ſtatus eſt nobilior q primo eſt inſtitutus in
nobiliori loco.Sed ꝟginitas prius fuit q̄ꝫ
matrimoniū.⁊ in nobiliori loco.Qꝛ angeli
ꝟgines prius ſunt creati q̄ꝫ hō.Et in nobi
liori loco:qꝛ in empyreo celo. Preterea et
Adam poſitus eſt ꝟgo in paradiſo. Et de
terra virginea creatus. Igitur ⁊c̄. Pꝫ pri.
s Ecundū principale ⁊c̄. Tho.in.4.
di.33.a.3.q.3.Et.22.q.152.a.3.Ric.
in.4.di.33.a.4.q.2. Petrus de pal.
in.4.di.33.Ubi querunt an ſtatus coniuga
lis ſit maioris meriti.q̄ꝫ ꝟgialis.an ecōuer
ſo.perfectior ⁊ excellentior.Rndēt q̄ ſtat⁹
continentiū:⁊ ſtatus coniugatorū poteſt
dupliciter conſiderari. Uno modo ad tem
pus legis ſcripte.⁊ tempus legis nature.
Alio modo ad tempus legis euāgelice.Si
primo modo:maioris meriti fuit ſtatus cō
iugatorum q̄ꝫ abſtinentium. Et ſtatus ille
preferebatur ſtatui virginitatis.Et rō eſt.
Quia erat tempus multiplicādi genus hu
manum.Et hoc ſtatus matrimonij preferē
batur.⁊ ſtatus ꝟginitatis ꝓhibebatur. Et
hoc ꝓpter multiplicationē fidelium.Si āť
referatur ad tp̄s legis euangelice.qꝛ ē tp̄s
multiplicationis fideliū per generationem
ſpūalem:maioris eſt meriti ſtatus abſtinē
tium q̄ꝫ ſtatus coniugatoꝝ.Et dico q̄ ꝟgi
nitatis ſtatus ē dignior matrimonio. Que
concluſio probatur triplici rōe.
¶ Primo.ratione difficultatis.
¶ Secundo.ratione vtilitatis.
¶ Tertio.ratione conformitatis.
¶ Primo rōne ⁊c̄. Concluſio phi.2°.ethi.
Quod virtus et bonū circa difficile ꝯſiſtit.
Et Bona.in.3.di.39.virtus eſt de bono dif
ficili ⁊ arduo.Ubi eſt maior difficultas.ibi
ratio virtutis ⁊ maioris premij ⁊ meriti.O
pater qn̄ ieiuno:nō poſſuꝫ dormire.Ibi ma
ius premiuꝫ.Nō poſſum cōmedere,orare.
Ibi maius p̄miuum. Uo i difficultas.ibi rō
ſpecialior virtutis.Ad propoſitum.Peto a
te o mulier.Qualis maior difficultas:acci
pere virum:an ſeruare ꝟginitatem? Uere
pater virginitatem ſeruare.Quia caro ho
mineꝫ ſtimulat. Et ſtimulus iſte ita grauis
eſt.q̄ pauci euadunt imunes.Augu.in lib.
de Agone chriſtiano.Inter omnia xp̄iano
rum certamina.duriora ſunt prelia caſtita
tis:vbi continua pugna ⁊ rara victoria.Il
le.Ala prattica.Fortis fuit Sanſon:q leo
nem occidit Jud.14.Similiter ⁊ Dauid.1.
Re.17.Sed ambo āplexibus mulierū mole
ſcunt.Sapiens Salomon:ſed tn̄ a mulieri
bus deiectus eſt.Fortis Alexander.Quis
eloquentior Marco Antonio:tn̄ in Cleo
p̄ram inſaniuit.Quis fortior Hercule? q
tn̄ in Deianiram exarſit. Quis prudentior
Jaſone:q tn̄ in Medeam ꝓſtratus eſt.O
duꝝ bellum.O grande batalia vere.Ideo
exclamat Amb.li° de ꝟginitate.Maior cer
te eſt victoria ꝟginum:q̄ꝫ angeloꝝ. Angeli
enim ſine carne viuūt.ꝟgines ꝟo in carne
triumphant.Ille.Et Hiero.In carne pre
ter carnē viuere:nō terrena vita eſt:ſed ce
leſtis.Ille.In q̄bus verbis:merito dubiuꝫ
notabile q̄riť.Quale maius op⁹ ē.An pa
ti martyriū:vt martyres.An ſuare ꝟgita
tem?Opio vna fuit Aug.q̄ ē pati mr̄ium.
vbi dic̄ ſr̄ ꝟbo Mat.5.Bti q ꝑſecutōeꝫ pa
ꝑꝑ iuſticiā.Oēs alie btitudines ꝑficiūť in

ſita. Alia opinio Ambro. Cum quo teneo Ego Gabriel frater: quia maius opus eſt virginitatis. Et rõ eſt phi in.3.phyſi. In.3. Topico. Bonũ quanto permanentius: tanto meli⁹. Etſi martyres ſint paſſi tormẽta: tamẽ cito paſſauo per horã: per diem. per menſes. Sed martyriũ virginitatis durat per ãnos.50. et.60. Magnum martyrium mihi videtur illius religioſi. qui per ãnos.40.60. et hmõi ſtabit in clauſtro ſuo. Et illius monialis que hanc ſeruat. In vitis patrum. Exemplum Anaſtaſij monachi. q annis.40.a demone infeſtatus fuit de carne. diebus ac noctib⁹ qui tñ victor fuit. Moriens eius diſcipul⁹ vidit ipſum pluribus coronis decoratum. Et de patre Dñico. q a fratribus rogatus. Pater dic inquiunt nobis verbum ſalutis. O filij vobis cõmendo carnis veſtre integritatẽ. Quia maius miraculum eſt de propria carne fomitem eradicare luxurie: quam immundos ſpũs expellere. Et Ber. in ſermone ad monachos. Cum mulieribus habitare: et de mulieribus non cogitare: maius eſt quam mortuos ſuſcitare. Adde rõnem ſm Tho. i.4. di.49. Quod virgines maximam pugnam habent: cã experiendi: quia maiorẽ delectatiõem eſtimant: quam ſit. Igit virginitas eſt dignior. ¶ Secundo rõne et. Concluſio eſt Auctoris li°de cauſis. Uirtus vnita fortior eſt quam ſeparata. Exempli grã. Ignis hincinde diſperſus. parum caleſacit. Sed ecõtra ſimul vnitus plurimum caleſacit. Ad propoſitũ. Peto a te o ciuis i charitate dei. Quis pl⁹ amat deum. coniugatus: an virgo? O pater inquit coniugatus: quid dicis? Ego quotidie ad miſſa n propero. Et die dñico audio ſermones. et dico deuotiones meas. Coronam virginis. Quinque pater. et Aue maria. Tria ad reuerentiam trinitatis. Quero a te cum qua mente? Uere pater. mens eſt ad filios. Quõ habeam ad viuendũ. Quomodo ſoluã el ſale. Quomodo la maſina. Et tot ãgarias. Et tu o mercator? Ad mercantias. Artiſta: ad artes. Et ſepe corp⁹ dñi leuat: quia non recordaris. Ergo amor iſte eſt diſperſus. Una ps mundi: alia dei. Quid dicis o Paule. p. Cor.7? Mulier eiz que nupta eſt cogitat que ſunt mundi: et quomodo placeat viro. Quãuis matrimonium ſit ſãctum: ſunt tamen plura impedimenta quibus mens retardat ab amore. O iuuenis qui vxorem duxiſti. quam ſpecioſa cathena vinctus es: a qua mors ſola te liberabit. O quot affãni. O quot tribulationes. Si mulier eſt pulchra: vir eſt zelotip⁹. Si nigra: deſpicitur. Si generat plures filios: vir vſurarius efficitur: vt ipſos foueat. O quot lachryme. O quot gemitus.

Preterea de vxore que virũ increpat. O ſcio: quia alias preter me reſpicis. Preterea in domo. non ſunt ligna. non oleum. Hi ſũt fructus matrimonij. Uirgo autẽ habet corpurum ad deum. et fortiorem cãm habz diligendi. Hiero. ad ſacras virgines. O felix virgo in cuius corde preter amorẽ xpi: nullus alius verſatur amor. Ille. Ar.9°. Eth. Uera amicitia non eſt: niſi ad vnum. Sed Tho.22.q.q.152.ar.2. Et phm.r. Eth. Duplex eſt vita. Una actiua: que pertinet ad piugatos. Alia contemplatiua. que pertinet ad virgines. Que dĩ optima: que deum contemplatur. De qua apl's.p. Cor.7. Mulier que innupta eſt et virgo. cogitat que dñi ſũt: vt ſit ſancta et corpe et ſpũ. Ille. Unde tantum amicus virginuz et familiaris: fecit eis miranda. Ambro. recitat exemplum de quadã virgine Heliſabeth noĩe. que cum iret cum duabus puellis quadam vice p quãdam viam: dum eſſet nox viam pdiderunt per ſiluam plorantes. Affuit angelus domini. Nolite flere: nuncius ſum veſtri ſponſi. Que dixerunt. Quis eſt iſte noſter ſpõſus? Chriſtus inquit ieſus: ppter virginitatez. Que xpm copulat. Prouer.22. Qui diligit cordis munditiã hẽbit amicũ regẽ. ſ. deũ. Et Sap.7. Incorruptio facit ꝓximũ deo. Unde eas regulauit per viam ſuaz. Preterea auxilium prebuit virginibus: vt ſue virginitatis ſeruarẽt decorem. Quis Luciam eripuit de tot malis? Quis Agnetẽ? Quis Apolloniam? Quis Catherinaz? Uere xps ieſus ob grãm virginitatis. Hanc virginitatem inuenimus apud antiquos fuiſſe in maximo precio: et eos miranda feciſſe pro conſeruatione eiuſdem. Ut fuit Engoldrada. Uirginia. De Hippo greca. que vno die iens ad littus maris: fuit a pyratis maris rapta et conducta in a tari paeſi. Dum eſſet iſta in via: ſenſit loqui pyratas velle ſecum capere amoroſi placeri. Ubi cogñces quia huic

ꝙ huic nõ poterat reſiſtere. niſi morte inter cedente: ne ſuam perderet pudicitiã, ſe approximauit extremitati galee. ⁊ ſe in mare iecit. Eligens potius in aqua iter piſces vitam finire. ꝙ inter crudeles pyratas corrũpere ſuam pudicitiam. De hac Petrar. 2°. Triumpho caſtitatis.

E quella greca. che ſalto nel mare
Per morir netta: ⁊ fugir dura ſorte.

Preterea de Thucia virgine. De qua Vale. li°. 8°. Que fuit romana: tp̃e dee Veſte. dum eſſet iniuſte accuſata: ꝙ cõmiſiſſet ſacrilegium. Dum eſſet conſtituta ante ſacerdotem. vt audiret ſententiam patiendi ſupplicium ignis ſtatuti legibus romanis. Da laltro canto. ſciens ipſa ſuam integritatẽ. atꝗ non haberet aliam viam qua poſſet ſe purgare: tandẽ cũ ingenti confidentia dee Veſte. cui pura mente ſeruierat: ꝙ non fineret opprimi innocentiã ſue miniſtre. cribꝝ cepit. ⁊ in preſẽtia ſacerdotis dixit hec verba. O dea Veſta: ſi ego ſemper in tuis ſacrificijs vſa non ſũ manibus meis caſtis. precor facias ꝙ in iſto cribro portẽ aꝗ a Tyberi in ipſo. Quod factum eſt: oratione premiſſa. De hac Petrar. libro ſ.

Fra laltre la veſtal virgine pia
Che baldonzoſamente corſe al Tybro
Et per purgarſi dogni infamia ria:
Porto dal fiume al tẽplo aqua col cribro.

Preterea. 10. ſybille. merito ſue virginitatis teſte Thoma prophetiam meruerunt. Longũ eſſet narrare de alijs innumeris virginibus: ac pudiciſſimis mulieribus q̃ pulchra ⁊ digna auditu eẽnt: vt ḋ dña Didõe. dña Lucretia ſpeculo totius honeſtatis. domina herſilia. dña Sapha. dña Penelope. dña Thamira. dña Judith. dña Heſter. Vide Aug. li. 1°. de Ciui. Et Petrar. in. 2. Tri. Caſtitatis. Unde patet. 2. ratio. ¶ Tertio ratione conformitatis. Con° Auctoris li° de cauſis. Tanto aliqd perfectius eſt: ꝙto maiorem hꝫ conformitatem cũ ſuo principio. Et Tho. 22. q. 152. a. 6. Tanto vna virtus eſt maior: quanto per eã magis aliquiſ chriſto cõformatur. Ille. Ad propoſitũ. Homo enim per virginitatẽ conformatur chriſto: modo ſingulari. Quod pꝫ Apoc. 14. Cum Joannes vidiſſet hoĩuꝫ multitudinẽ pceſſionaliter incedentem poſt regẽ: poſt oẽs venit comitiua albis induta. Cui ãgel° dixit. O Joannes hi ſunt q cũ mlĩbus non ſũt coinquinati. ꝟgines. n. ſunt: ⁊ ſequunẽ agnũ quocunꝗ ierit. Nota in ꝟbo Sequũẽ ag. Nunqd nõ alij ſci: Vere ſic. Sꝫ nõ illo mõ quo ꝟgines. ſ. modo ſingulari. Qualis ſit ille modus oſtendit Aug. li° de ꝟginitate: qꝛ gaudent integritate mentis ⁊ corporis. Sequitur. Cantabant canticum nouũ: quem ali° non cãtabat. Qualis cantus nouus ẽ iſte: Oſtendit Greg. in paſto. Canticũ nouum cũ agno ſingulariter cantare: eſt cum deo in perpetuum de incorruptione carnis gaudere. Ille. Hec eſt illa preclara virginitas que xp̃m de celo ad terram conduxit. De inuiſibili. imortali: viſibilẽ mortalẽ fec. Unde eccleſia Sancta ⁊ imaculata virginitas: quibus te laudibus efferã: neſcio. Qꝛ quem celi capere non poterant: tuo gremio contuliſti. Et Ambr. li° de officijs. Quanta eſt gratia virginitatis: que meruit a chriſto eligi: Ille.

Tertium dicitur ⁊c̃. Tho. in. 4. diſt. 49. ar. p°. Duplex ẽ corona. Prima dicitur aurea. De qua pſ. Corona aurea ſuper caput ⁊c̃. Que eſt quoddam premiũ eſſentiale: cõe omnibus: quod conſiſtit in viſione diuine eſſentie. De qua Aug. Viſio eſt tota merces: Et communis eſt oĩbus beatis. ꝙuis vnus limpidius videat ꝙ alij ſm gradum charitatis. Secũda corona dicitur aureola. que eſt quoddã gaudium accidẽtale. datũ in ſignũ victorie ⁊ ꝟtutis. Quod quidẽ datur pugnantibus contra mundũ. carnem. diabolum. De qua corona: in pſ. Poſuiſti domine ſuper caput eius ⁊c̃. Et datur tribus generibus pſonarum. virginibus. doctoribus. martyribus. Sed perfectius virginibus: ꝙ alijs. Quia nobiliſſimum genus victorie eſt: nunꝙ ceſſiſſe. ¶ Sed dubia tria ſunt q̃rẽda. Primum. Utrum hec aureola detur viduis? Reſpondeo ꝙ non. Qꝛ corona non debeẽ pugne: ſed victorie de pugna. Unde victoria virginum: eſt perfectior ꝙ victoria viduarum: eo ꝙ perfectiſſimum genus eſt victorie. nunꝙ hoſti ceſſiſſe: vt ꝟgines faciũt. Unde nõ datur viduis. Secundũ. Utꝝ hec corona debeatur marie virgini: Videẽ ꝙ nõ. Aureola debetur victorie de pugna.

Ubi nulla pugna: nulla victoria. Sed ma/
ria nullã habuit pugnã carnis: per ꝯſeq̃ns
nec victoriam. ergo nec aureolam habuit.
Reſpondet Alber. ꝙ maria habuit aureo/
lam pro p̃mio virginitatis. Et ratio: q̃uis
maria non habuerit pugnã per tentationẽ
que eſt a carne: habuit tamen per tentatio
nem que eſt ab hoſte demone, qui nec chri
ſtuȝ reueritus fuit tentare. Tertium du/
bium. Utrum aliqua mulier vi oppreſſa
ſi concipiat. an amittat meritũ virginitatis:
Tho. in. 4. di. 49. a. 3. q. 6. Si aliqua virgo
per violentiam fuerit oppreſſa. non amittit
ob hoc aureolam virginitatis: dũmodo p/
poſitũ perpetue virginitatis ſeruande invio
labiliter ſeruet: illi actui nullomodo cõſen/
tiens. Unde Lucia dixit Paſcaſio. Si me i
uitam feceris violari. caſtitas mihi duplica
bitur ad coronã. Non ꝙ habeat duas coro
nas virginitatis: ſed ꝙ duplex premium re
portabit. vnum pro virginitate cuſtodita:
aliud pro iniuria paſſa. in martyrio. Ille.

¶ Hiſtoria Innocentium.

¶ Herodes aſcalonita ſub quo natus eſt
eſt chriſtus. Sex habuit filios. Inter quos
duos plus dilectos. Ariſtobolum ⁊ Alexã
druȝ. Quos romam miſit litteris ibuẽdos.
Completo ſtudio domũ redierunt. Qui ce/
perunt tractare de morte patris: vt ipſi re/
gnum patris obtinerẽt. Quod pater audi
ens a ſe expulit. Illi autẽ Ceſarem adeũt:
⁊ de patris iniuria ſunt conqueſti. Interiȝ
aũt magi hieruſalem veniunt: conquerentes de
nouo rege nato. Herodes aũt nimis turba/
tus: timens ne a regno auferretur; magos
rogat vt eo inuento ſibi renuncient. ſimu/
lãs ſe velle adorare: quẽ occidere volebat.
Unde magi iuerunt per aliam viam. Pu/
tans autem eos deceptos a ſtella: inquiſiti
onem pueri ieſu penitus reuocauit. Citatꝰ
autem a ſenatu ⁊ a Ceſare auguſto ſup re
ſponſa filiorum ſententiã habuit pro ſe, ſci
licet vt filij patri obedirent. Reuerſus cũ
victoria ⁊ audacior factus. dum audiret de
puero ꝙ a paſtoribus ⁊ a magis eſſet ado
ratus ⁊ ꝙ natus eſſet: occidit oẽs pueros q
erant in Bethleem: a bimatu ⁊ infra idest
ab infantibus duoꝝ annorum vſqȝ ad pue
ros vnius noctis. Sed deus nõ eſt paſſus
tantam herodis nequitiam: ſeipſum occidit.
Et ita ea morte mortuus eſt: qua alios af/
fecit. Sancti vero Innocentes ſunt in celo
⁊ in terra glorificati.

¶ In feſto. s. Tho. cantu. De neceſſitate
boni op̃is.

Poſuiſti do/
mine ſuper caput eius co
ronam de lapide p̃cioſo.
In p̃s. ¶ Cum alto con/
cepto e artificioſa cõclu/
ſione antiqui philoſophi
lege naturali perluſtrati. in tres differẽtias
vitam hominis declararunt. Una dicta vo
luptuoſa ⁊ carnalis. Una politica ⁊ ciuilis.
Una dicta deuota ⁊ contẽplatiua. Cauſa
harum poſitionũ ponitur a philoſopho in
1°. Pol. Q2 philoſophi hoiem conſiderane/
runt in tribus modis. Primo inquantũ
diſcedebat a lege naturali ⁊ lumine rõnis
in ſequẽdo appetitũ ſenſitiuũ. Iſto modo
attribuebant ei vitam carnalẽ. De hoc nr̃
romanus Paulus. i. Cor. 2°. Animalis hõ
nõ p̃cipit ea q̃ ſunt ſp̃us dei. Et p̃s. Hõ. cũ
i honore eẽt ⁊c̃. Et Dantes li°. 1°. Can. 26.
Conſiderate la voſtra ſemenza.
Fatti non fuſti a viuer como bruti.
Ma per ſeguir virtute ⁊ cognoſcenza.
Et in. 9. Paradiſi.
Hay aie inganate ⁊ facture empie.
Che da ſi fatto ben. torzete ecuore.
Drizando in vanita le voſtre tempie.
Secundo inquantũ ſequebat̃ lumen ra
tionis. Ex hoc attribuebant ei politicam.
In. 1°. Pol. Homo eſt animal politicum et
ciuile. Apuleus libro de deo Socrat̃. Pre/
ſtantiſſimũ aial in terris: eſt homo. Q2 rõe
eſt vigens. In. 7. Pol. Inter oia animalia
ſolus homo rationẽ habet. In. 2°. Pol. In
tantum inquit eſt homo: inquantuȝ habet
rectitudinẽ in ſeipſo per ſubiectionem paſ/
ſionum. Tertio inquantuȝ erat deditus
vite cõtemplatiue ⁊ virtutibus. Ex hoc di/
cebant ipſum diuinũ ⁊ ſanctuȝ. In. 7. ethi.
Homines dicuntur dij: propter virtutis ex
cellentiam. Apuleus de deo Socratis. Ni/
hil eſt deo ſimilius: q̃ȝ vir animo p̃fecte bo/
nus. Doni diſcorrendo noy per oẽs res ch
ſi poſſano a nobis poſſideri: ſola virtus itel

ligitur illa eſſe que nos cõſtituit in ſtatu di gno oi laude ⁊ honore. Un̄ Plaut⁹ in Amphitrione. Virt⁹ i ſe hꝫ oia. Ille. Qual' fuit vnq̄ꝫ ille. i quo diua vt⁹ hitaſſet: q aduerſas iſluētias celi. calamitates terre. cū aio forti nō tolerarit: Et ipo ille ſopran⁹ ⁊ celeſtis de⁹ honorauit ſuis bñmeritꝫ glioſuꝫ Thomá ⁊c. ſr quo poſuit coronā aureā. Poſuiſti dn̄e ſup caput ei⁹ coro. martyrij. doctoratus. ꝟginitatꝫ. In qb⁹ ꝟbis: q: s. Tho. de q̊ hodie eccl'ia feſtū celebrat fuit ſolicitus in ope bono pp q deus eū ſublimauit in celo. De ipo bono ope loq̄mur ad nr̄ꝫ documētū De quo tria videbim⁹.

Primum. dicitur argumentationis.

Secunpum. dicitur declarationis.

Tertium. dicitur reſponſionis.

Quantum ad primū querit. Utrum hō viator poſſit coronari ſine merito bonoꝝ operum: Duplex fuit opinio. Una dicit q ſic. Alia q nō. Prima arguunt tali medio. Deus eſt immutabilis. Mala. 3. Ego deus ⁊ non mutor. Et Nūe. 23. Nō ē de⁹ q̄ſi hō vt mentiat: neq̄ꝫ vt fili⁹ hominis vt mutetur. Et Jac. 1°. Apud quē non eſt tranſmutatio. Et Augu. in libro de natura boni. Solus deus imutabilis ē. Et Bon. in. 1. di. 8. Diuina eſſentia. eſt imutabilis. Et Boe. Stabiliſq̄ꝫ manēs dans cūcta moueri. In. xi. Meta. Deus eſt mouēs oia imobilis. Ad ꝓpoſitū. Aut deus vult omnes ſaluos fieri. Aut dānari. Non vult dānari. Teſte Auguſtino libro. 83. q. Deo auctore: non ſit homo deterior. ergo vult omnes ſaluari per apoſtoli ꝟbū. Uult oēs ⁊c. Cum ſit ergo imutabilis: erit oio quod ab eterno ordinauit. Et ſic non ſunt neceſſaria bona opa. Per douer mutar: quod ab eterno decreuit. cum ſit imutabilis.

Alia opinio dicit: q ſic. Tho. 1. par. q. 23: ar. 8. Predeſtinatꝫ conandū eſt ad bñ operandum ⁊ orandū. q: per huiuſmōi: predeſtinationis effectus impletur. Et. 1. Petri. 2. Satagite vt per bona opera certam vr̄aꝫ vocationē faciatꝫ. igr̄ ⁊c. Ad maiorē itelligētiā. ꝯcluſiōis. Rn̄deo ſm oēs Theo. Q ad ſalutem conſequendā: neceſſaria ſūt bona opera. Quod ꝓbatur. q̄drupliciter medio.

Primo. ratione.

Secundo. auctoritate.

Tertio. diſtinctione.

Quarto. exemplo.

Primo ⁊c. Cōcluſio eſt. 1°. 2°. ph. Quod nihil poteſt tendere in finem: niſi ꝑ debita media. Exēplū de medicina. De cultore vinee. De ſcolari. De muliere q̄ filat ⁊c. Ad ꝓpoſitum. Finis nr̄ eſt deus. Teſte Aug. Fecit de⁹ rōnalē creaturā ⁊c. Ad quē finē nō poſſum⁹ ꝑuēire niſi ꝑ media. In. x. eth. Nō peruenitur ad finē. niſi ⁊c. Q: finis licet ſit vltimus in executione. tn̄ eſt ṗmus. in itentione. Ad quē finē ordinamur per media. Sꝫ q̄ ſunt iſta media: Declarat xp̄s Mat. 19. Quid faciendo vitā eternā ⁊c. Si vis ingredi ad vitā ingredi: ſua mādata. Que in veteri lege ſm Alber. ſuper Lucam: erant 500. 63. In lege āt noua. x. que reducuntur ad duo principalia. Ad amorē dei. Quod diuidit in tribus. Ad amorē ꝓximi. quod diuiditur i. 7. Serua inquit mādata. Ama dio. Nol biaſtemar. Ama ꝓximū. Nō linfamar ꝑ le botege. Q: ſoli hoi ꝯuenit laborare ⁊ opari bona: nō alii. Q: hoc medio ſcript⁹ eſt i li° vite. Un̄ ph̄s. 2°. celi. Eoꝝ q̄ nata ſunt hr̄e bonū ꝑfectū. aliquid hꝫ ipm ſine motu. aliqd vnico motu. aliquid plib⁹ motibus. Quod Th. dclarat. 1. 2. q. 5. a. 7. Q ṗma ꝑſona cui ꝯpetit ſūmū bonū ſine motu alicuius opatōis: eſt deus. Et eo: q: naturalr̄ eſt ſūmū bonū eſſentialr̄. Igit̄ illi et nō alii ꝯuenit ſine motu alicui⁹ opatiōis. Et. 3. ꝑ. q. 9. a. 3°. Xp̄s ieſus inqt. ab inſtāti ſue ꝯceptiōis fuit btūs. q: aia erat vnita diuinitati. Un̄ nō meruit nec btitudinē aīe propriee: nec ſciam. nec diuinitateꝫ. Et rō ē. Q: meritū eſt q̊d nōdū hr̄. Un̄ ſi xp̄s iſta meruiſſet. aliq̄n ijs caruiſſet q̊d nō ē vꝫ ſm ſidē nr̄aꝫ. Un̄ xp̄o hoi ſine motu opatiōis: ꝯuenit ei ſūmū bonū. Scda ꝑſona ē angel⁹: cui vnico motu ꝯuenit ſūmū bonū. poſtq̄ꝫ fuit creat⁹. Et rō ē. Q: talē nām dedit ei d̄s vt ſuas operatōes acqrat vnico motu li. arbi. ſine diſcurſu ⁊ motu tp̄is: ſꝫ in iſtāti. Un̄ creat⁹ ſubito ⁊ in inſtāti vnicoq̄ꝫ motu li. arbi. ꝯſecutus ē ſuā btitudinē. 3. ꝑſona ē hō. Cum ſit inferioris nāe q̄ꝫ angelus: op⁹ eſt ei plibus motib⁹ operationū: lachrymaꝝ. ieiunioꝝ. el'aꝝ. vt ipſā btitudinē acqrat. Et rō: q: cū beatitudo noſtra incōparabiliter excedat facultatē ois nature create: iō nulla pura creatura pōt eā conſeq ſine merito p̄cedētꝫ operis. Que q̄ꝫuis ſint ſinita ⁊ mini

valoris.ex eo q2 a creatura procedunt.que
eſt finite virtutis.Tamen vt dicit Tho. in
multis locis:merito paſſionis xp̄i opera no
ſtra infinitantur ⁊ fiunt infiniti meriti: ideo
ſunt nobis neceſſaria. Uoca inquit xp̄us
Math.20.operarios ⁊c. Quod patuit in
veteri teſtamento de Abraaz Gen̄.17.Cui
deus di. Non vocabis vltra vxorem tuam
Sarrai:ſed Sarraz.Quia ex illa dabo tibi
filium.Quod audiens ſenex in corde ſuo ri
ſit di. Putaſne cētenario naſcetur puer? Et
nonagenaria pariet? Habet Plinius lib°
7.de naturali hiſtoria.Qḋ vt in pluribus
poſt annum.50.ceſſat fecunditas mulierū.
Uir autez.80.anno generat.Sed Maſiniſ
ſa rex numidarum poſt.86.filium genuit.
Et Cato cenſorinus ex filia Salemois cli-
entis ſui genuit:cū iaz tranſiſſet.80.ānos.
Preterea Gen̄.18.apparuit angelus Sar-
re di.Dabo tibi filium.Reſpondit.Poſtqꝫ
ſenui:⁊ dominus meus vetulus eſt: volu-
ptati operam dabo? Et.21.c.Concepto filio
di.Riſum fecit mihi dominus: ⁊ quicunqꝫ
audierit corridebit mihi. Ad propoſitum.
Si deus ab eterno propoſuit dare filium
abrae:cur dedit ei Sarram ſterilem? Reſ-
pondeo.Quia ſic erat ordinatum ꝙ medi-
antibus precibus impetraret.Sicut ⁊ filio
tuo decreuit dare ſcientiam.ſi non fugerit
ire ad ſcholam.Et tibi dare ſanitatem: ſed
per debita media.Ad propoſitum. Ab eter
no diſpoſuit dare paradiſum domino tem-
porali:iuſtitia mediante.Diuiti:elemoſina.
Pauperi:patientia.Fratribus.s.Domini-
ci: non comedendo carnes. Ieiunare per
7.menſes.Dormire cum veſtibus.Sic dico
de alijs.Ad propoſitum.Pulſatur campa-
na dic o paterſamilias filijs tuis: eamus
ad ſermones:quia hoc deus a nobis requi
rit.Ieiunemus:quia hoc medio ſumus ſcri
pti.Ideo Math.16.Reddet vnicuiqꝫ ſm
opera ſua.Apoc.vlt.Ecce venio cito:⁊ mer
ces mea mecum eſt: reddere vnicuiqꝫ ſm
opera ſua. Uoca operarios ⁊c. In qui-
bus verbis due concluſiōes extrahuntur.
¶ Prima ꝙ homo faciat malū ḋ neceſſita
te:⁊ peccet venialiter.¶ Secūda ꝙ faciat bo
nuz. Ad primā.q̄tuor ſunt qui peccare nō
poſſunt.Deus.angelus.beſtia.res ianima-
ta.Inter que homo eſt medius.Non eſt de

us.non angelus.non beſtia.non lapis. Ani
ma.Eſt homo:de carne fragili.Ideo Math.
26.Caro autem infirma.Propter quā infir
mitatem habent theologi in.4.di.17.Qḋ
homo non poteſt diu eſſe ſine veniali.xp̄o
⁊ matre eius exceptis.De hoc Canoniſta.
13.q.2.c.Omnis etas.Et.20.q.3.c.Procli-
uis.Et in Autentico de monachis.§.Tri-
ennij.Humana natura labitur ad delicta.
Et.§.Siquis ergo.Col.pria.Et ſcriptura
Geneſis.6.Senſus ⁊ cogitatio cordis hu-
mani proni ſunt ad malum ab.⁊c.Et.p̄.
Io.3.Si dixerimus.q2 peccatum non ha-
bemus ⁊c.Eccleſiaſtes.7.Non eſt homo q
non peccet.Et Lactan.4°.Natura homi-
num procliuis eſt ad vitia.Idez in lib°.de
ira dei.c.20.Atenim ſi deus ſtatim peccan
tem puniret: nemo ſupereſſet. Nullus eſt
enim qui nihil peccet.⁊ multa ſunt que ad
peccandum irritent. Etas vinolentia.ege-
ſtas.occaſio.premium. Adeo ſubiecta eſt
peccato fragilitas carnis qua induti ſum⁹
vt niſi huic neceſſitati deus parceret.nimi
um fortaſſe pauci viuerent.Ala prattica.
Talis tenet concubinaz:noli ſcandalizari
q2 caro infirma.Talis cōmittit vſuras.Ca
ro ⁊c.Alius blaſſemat.Quare? Quia caro
īfirma.De pe.di.i.c.Petrus fleuit ⁊ doluit:
quia errauit vt homo.Glo.ſuper hoc.Erra
uit:quia homo facile corruit.Si fuiſſet de⁹
aut angelus.aut beſtia nō peccaſſet.Ideo
propter hanc infirmitatem: xp̄us dimiſit
adulteram impunitam.ei compatiens.Io.
8.Uade ⁊ amplius ⁊c. Et Ambro.flebat
peccata penitentium tanqꝫ ſua:eis compa
tiens.Interpone exemplum b. Conſtantij
de fratre fugitiuo in ciuitate aſculana.Cuz
frater quidam fugiſſet a conuentu ſine li-
centia prioris:⁊ redire vellet:prior nolebat
eum recipere abſqꝫ grandi penitentia. At
vir ſanctus b.Conſtantius increpauit prio
rem compatiens fratri. Si inquit ſanctus
tu:tot labores ſuſtinuiſſes vt xp̄s paſſus ē
pro peccatore redimendo: non tam auſte-
rus eſſes.Et exemplum.Io.euange.De ca
pitaneo latronum:ad quez clamabat.Red
dam rationem ꝓ te.Ad hoc propoſitum ad
dhuc fabulaz Eſopi.de ruſtico: qui ſerpētē
in ſinu poſuit.Quo calefacto ipm momor-
dit. Cum argueretur a ruſtico de ingrati-
tudine.

tudine. Reſpondit ſerpens. Facio debituꝫ meũ: q꜡ hoc mihi propriuꝫ eſt. Caro aũt infirma. Propriuꝫ eſt ei ſi errat ⁊ mala facit. Pꝫ prima concluſio. Secunda concluſio. Oportꝫ de neceſſitate ꝙ homo faciat bonum. Qđ ſic probatur per phm. 2. de ania. Quia vnaqueq꜡ potẽtia facilior ẽ ad actũ ſuum: ꝙ ad alienum. Exempli grã. Ocul⁹ videt facilius: ꝙ audiat: ⁊ auris audit ꝙ videat: q꜡ ſui officij eſt. Ad propoſituꝫ. Potentia intellectiua hominis ad virtutes inclinatur: vt capax rõnis. Facis malum. tenes concubinam. exigis vſuras. Facis contra naturaꝫ huius potentie. que inclinatur ad bonuꝫ ex natura ſui: vtpote capax rõis. Exemplum Xenocratis phi. Qui cum vocaretur ad dormiendum cum femina: reſpondit. Erubeſce celum intrare in cenum. Ad quod ẽt bonum: inclinat domina Sinderesis: que dno facit in homine. De qua Th. 4. di. 39. Sindereſis eſt quoddaꝫ lumen rõnis: eius officium eſt retrahere hominem a malo: ⁊ incitare ad bonũ. Clamat viatori: Dimitte peccata. Cito confitere. q꜡ cras morieris. Jn. 6. Conf. Aug. Deputentur tpa: diſtribuant̃ hore pro ſalute anime. Clamat damnato. O ribaldo: qui pro peccatis hic dãnaris in perpetuum. Et ſic pꝫ con⁰ noſtra. rõe. ¶ Secundo probatur Auctẽ. Primo diuinali. Jn ps. 14. Dñe qſ habitabit ⁊c̃. Auarus. luxurioſus. guloſus. piger: Non. Sed qui ingredit̃ ſine macula ⁊c̃. Jn. ps. 17. Retribuet mihi dñs ſm iuſticiam meam. Mat. 16. Reddet vnicuiq꜡ iuxta opera eius. Ro. 2. Red. vni. ſm opa ei⁹. Apoc. vlt. Ecce vẽio cito: ⁊ merces mea mecũ eſt. reddere vnicuiq꜡ ſm opera ſua. Et Amb. in li⁰. de Abel ⁊ Caym. Non dormiẽtibus ſed vigilãtibus pollicentur premia. Greg. 3. dialo. Sine labore certamis: non ẽ palma victorie. Et. ff. de iureiurando. l. Eũ qui. Et in Autentico. Conſtitutio de dignitatibus col. 6. Honorem habere non poſſumus: ſine labore. Quidam poeta.

Felices puto: qui celum corde tuentur.
Viſibilis deus ijs per ſcl'a cũcta manebit.

Et Hiero. ad Paulinum. Nihil ſine mag⁰ labore natura dedit mortalibus. Et Dant. 20. paradiſi.

Regnuem celoꝝ violenſia pate.
Dal caldo amore ⁊ de viua ſperanza.
Che vince la diuina voluntate.

ff. ex quibus cauſis maiores. l. Non enim. Negligentibus non ſubuenitur. Facetus. c⁰. 2⁰.

Abſq꜡ labore graui vix mũera mag̃ dabũt.
Gratus ⁊ eſt plenus vtilitate labor.

Et Ariſt. x. Eth. c. x. Sine operatione: non ſit delectatio. ¶ Tertio probatur diſtinctione. Queritur dubium: a Theologis. Vtrum deus ſua potentia poſſit dare paradiſum homini peccatori abſq꜡ meritis: Circa hunc modũ triplex opinio. Vna Scoti. Alia Ric. Alia Th. Opinio Sco. fuit l. 4. di. 44. cuꝫ quo eſt Paulus carmelita. Qđ cũ in deo ſit duplex potentia. Vna ordiaria alia abſoluta. Quoad ordinariam: nõ poteſt. Ex eo q꜡ iam ordinauit quis debeat eẽ beatus: vnde op⁹ eſt bona operatione. Sꝫ quo ad potentiam abſolutam: poteſt. Secunda eſt Ric. in. 4. di. 15. ar. 1. q. 7. in corpore. Vbi querit. Vtrum deus poſſit homineꝫ ſaluare abſq꜡ ſatiſſactione d. Qđ aut loquimur de lege cõi. Aut de priuilegio ſpeciali. Primo cõi. nũq꜡ dimittitur peccatum ſine ſatiſſactione. Aut de priuilegio ſpeciali. Et hoc modo peccatuꝫ mortale dimitit̃ abſq꜡ ſatiſſactione. ⁊ grẽ infuſione. Tertia opinio fuit Tho. in. 4. contra geñ. c. 28. Et Jo. de biblia in quolibet. Qđ de ptãte abſoluta nõ põt. Q꜡ ꝯtradictio ſequeret̃. ſ. ꝙ peccator ſil' eẽt pcõr ⁊ beatus. Scđo de ordinaria: non põt. Q꜡ iã ordinauit hoiem ad paradiſum mediãtibus medijs. Vñ Amb. ſup illud. ꝓ. Thi. 2. vult oẽs hoies ⁊c. Volũtate ꝯditionata nõ abſoluta. Si ꝯſio obediãt i ꝑceptis ſuis. ḡ op⁹ ẽ opatõe boña. ¶ Quarto ꝓbat̃ Ex⁹. De monacho. q debituꝫ petijt relicto clauſtro. vt melius gulle ⁊ ventri vacaret. accipiẽs hitũ ſcitatis ſub pelle ouina. Hiero. ꝯtra Pelagiuꝫ. Et ſi alijs vitijs carere poſſimus: maculaꝫ ãt hypocriſeos aut paucoꝝ aut nulloꝝ ẽ. Exẽplũ. b. Dñici Qui q̃ſiuit a demonio qđ erat cõiter pctm̃ religioſoꝝ. Rñdit. hypocriſis: q꜡ ſcti videri volũt. Ad ꝓpoſitũ. Ruſtici ãt audita fama eius: viſitabãt eũ pl'ibus mũerib⁹. Nota ꝙ quatuor ſũt gñones pſonaꝝ q gaudent in hoc mũdo. Primi ſũt mãſueti. De quibus Mat. 5. Bti mites ⁊c. Secũdi adulatores.

Tertiū fatui. Quarti gabadei. qui mūdū deludūt. cū velit deludi. alr̄ ſibi hō non eſt amicus. Ad ꝓpoſitū. Cū in croceis maneret monachus audiuit primam vocē. Aue porce bn̄ paſte. In mane ſequēti ſurrexit ꝛ loca deſerta gyrabat. Audiuit ſcd̄am vocē Aue pecus errās. Qd̄ audiens reuerſus ē ad clauſtrū: pn̄iam religiōis amplectens. Audiuit tertiā vocē d. Aue fili. implēs dei volūtatē. De q̄ Jo. 8. Non ois q dicit mihi dn̄e ꝛc. Q2. ſ. bona opa ꝛ diuina p̄cepta ſeruabat. Jō dicit Tho. in. q. de veritate. q. 23. ar. 8. Qd̄ predeſtinatio nr̄a nō ē abſoluta ſed ꝯditionata: mediātibus medījs. Qd̄ pꝫ in pabola xp̄i Mat. 20. quam volo ſub breuitate diſcurrer̄. De patref a. q exijt p⁹ mane ꝯducere oparios in vineā ſuā. In qua alios miſit ſūmo mane. ſ. hora prima. Alios hora. 3. Alios hora. 6. Alios hora. 9. Alios hora. xi. Scd̄m do. paterfa. ē deus. Qui hꝫ tria palatia: in qbus hꝫ tres famil. Primū ē celū: vbi ē familia filioꝝ. ps. Filii tui ſicut nouelle ꝛc. Scd̄m ē mūdus: vbi ē familia militantiū. Job. 7. Militia ē vita hois ſup terrā. Tertiū eſt īfernus. vbi ē familia incarceratoꝝ. Jſa. 24. Congregabūtur in ꝯgregatiōe vnius faſcis in lacum: ꝛ claudent̄ ibi in carcere. Hꝫ vineā. ſ. p̄n̄tem eccl'iaꝫ. De qua Jſa. 6. Uinea dn̄i ſabaoth domus iſrl̄ eſt. Miſit oparios in. 5. horis. Que ſūt. 5. etates mūdi. Prima fuit ab Adā vſqꝫ Noe. In hac miſit operarios. ſ. Abel. Caynam. Tubalchaym. Secunda a Noe vſqꝫ ad Abrā. In hac miſit patriarchas. ſ. Rex ſalē. Melchiſedech. Jacob. Jſaac. Tertia ab Abraam vſqꝫ ad Moyſen. In hac miſit ꝓphas. Quarta a Moyſe: vſqꝫ ad aduentū dn̄i: ꝓphas eos iterū multiplicādo. Quinta ab aduentu dn̄i: vſqꝫ ad finē mūdi. In hac miſit apl'os. Doctores. Fūdatores ordinū. Enūera ſi libet. Moral'r p. 5. etates ſignantur. 5. etates hoīs: in qbus deus hoiem vocat ad vineaꝫ padiſi. Prima hora eſt pueritia. De qua Math. 19. Sinite puulos venire ad me. Quos vocat vt incipiāt bn̄ viuere. Tertia hora: ē adoleſcēcia. In hac vocat adoleſcētes. ad normā honeſtatis. De qbus Jere. 3⁰. Bonum eſt viro: ſi ꝛc. Sexta hora ē iuuentū. quos vocat ad p̄fectionē ꝟtutū. De qbus Eccl. 12. Memēto creatoris tui. i die iuuētutis tue. In hora. 9. vocat ſenes. O ſeniculi. cito cito chel polſo trema. Unde vulgaris.

Or may ſey vechio cū la barba canuta.
Et non fay penitentia o anima perduta.
Non te condur mai al ponto extremo.
Che multi ha inganato el ben faremo.

In hora. xi. vocat decrepitos. octogenarios ꝛ ſexagenarios. Exēplū. Quidaꝫ noīe Giraldus miles: cū eēt octogenari⁹ ꝛ dux latronū in ſiluis erūs: cū vidiſſet capillum canū cadētē de capite ſuo: dixit. Heu me: q2 ſenex factus ſuꝫ in latrocinio. Uñ ꝯuerſus ē. Unde patet ſecundum.

Tertiū ꝛc. R̄ndet̄ ad argumētum in quo arguit̄. ꝙ deus eſt immutabil'. Et ſi diſponit dare alicui bonū: dabit ſine ope. Dicit̄ ꝙ de⁹ ſine ſui imutatiōe. mutat ſn̄iam ſuā: ſm ꝙ nr̄a opa reqrūt. Qd̄ pbat̄. Auctoritate. Exēplo. ¶ Primo ꝛc. Jere. 18. vbi de⁹ ſic loqt̄. Si pn̄iam egerit gens illa a malo ſuo qd̄ locutus ſuꝫ aduerſus eā. agā ꝛ ego pn̄iaꝫ ſup malo qd̄ cogitaui vt facerē ei. Et iteꝝ Eze. 33. deus dicit. Si dixero ipi morte morieris: ꝛ egerit pn̄iam a pcō ſuo: vita viuet ꝛ nō morietur. Et hoc ē qd̄ dr̄. 22. q. 4. vnuſqſqꝫ. Ipe dn̄s freqnēter mutat ſn̄iam. Et in. c. Incōmutabil' id hr̄. Et d pe. di. i. c. Nouit ds mutare ſn̄iam: ſi tu noueris emēdare delictuꝫ. Ex⁹ Ezechie regis iſrl': cui de⁹ dixit. Diſpone domui tue: quia morieris ꝛc. Uoluit ſe Eze. ad pietē ꝛ fleuit. ꝛ p̄catus ē deum ꝛc. Cui de⁹. Exaudiui oīonē tuā. Ecce addā 15. ānos ꝛc. Ex qbus hr̄. Qd̄ ſm ꝙ nos mētē noſtrā ꝛ volūtaria opa in bonum ſiue in malum dirigimus: ita ꝛ ipſe ſn̄iam ſuā aut reuocat aut imutat aut exeqtur ſine imutatiōe ſui. Nā vt dicit Ariſto. 8. phyſi. Et. xi. Me. Deus ē mouēs oīa immobilis. Nam non mutat̄ loco q2 vbiqꝫ ē. Non tpe: quia eternitas ſil' ē. Nō forma: q2 pure actus ē. Uñ mutationē ſꝫ formā tollit ſimplicitas. Scd̄ꝫ tp̄s tollit eternitas. Scd̄ꝫ locū tollit imēſitas. Et iō in deo ē ſūma ſtabilitas ꝛ inde cāſitas oīs motus. Sine ſui ergo immutatione ꝓduxit in tpe mūdum. Sine ſui mutatione carnē aſſumpſit. Sine ſui mutatione petētib⁹ ꝛ orātib⁹ ſua dona largitur. Et qui ſe conuertunt ꝛ benefaciunt. dat regnum celorum.

❡ Hiſtoria ſancti Thome mar.

❡ Thomas cantuarienſis: dum in curia regis anglie moraretur. ⁊ illi ſume eſſet gratus. Uidens multa fieri in curia illa: reliquit curiam regis. Quia mala ſocietas eſt cauſa multorum malorum. Unde. 28. q. pria. Sepe malorum conſortia: etiam bonos corrumpunt. Et Prouer. 13. Qui cum ſapientibus graditur: ſapiens erit. Amicus ſtultorum ſimilis efficietur. Unde adheſit archiepiſcopo ciuitatis a quo eſt innitus: ſcđs eſt archidiaconus eius. Et poſt eius mortem, qꝛ erat in opinione maxima populi: factus eſt ciuitatis epiſcopus. Cui electione ſibi preſentata cum inſtrumento publico: renunciauit. Qꝛ vt dicitur diſ. vlt. c. Multi. Quicunq̄ deſiderauerit primatum in terra inueniet confuſionē in celo. Nec inter ſeruos xpi computabit: qui de primatu tractauerit. Ille. Unde recurſum habuerūt ad papā Alexādrū. Qui ip̄ȝ coegit p̄ ſniaȝ excōicatiōis. Qui flens acceptauit. Poſt aliquātulum ꝓ tpis videns tm̄ onus, venit ad papam iterū. ſupplicās ei vt ab hoc onere liberaret. Qui dedit ei habitum monacalem. Et cū nullus inueniret̄ ſufficiēs ꝓ epiſcopatu ciuitatis iterū coactus eſt p̄ papā reaſſumere. Qui hoc aſſumpto offō in alterum virū permutatur. ⁊ caro eius ieiunijs maceratur. Tredecī pauperū pedes quotidie lauabat curuatis genibus ⁊ ipſis refectis cuilibet quatuor argenteos dabat. Et quia ecclīa illa ⁊ archiepiſcopat⁹ ille erat magni valoris. quēadmodū alias hūit paſtores ad ſui complacētiā dn̄s ⁊ rex anglie, vt ſuo modo bona ecclīe diſpenſaret credidit ⁊ Thomā hoc facturum. Sanctus Thomas oīno renuit. Unde rex turbatus ꝯtra virū dei: cōmouit oēs principes ſuos. ⁊ magnates. Quod vidēs dei ſuus a pīia ſua receſſit. ⁊ Senonas perrexit: vbi tūc erat Alexander papa. cum tota curia. A quo receptus eſt honorifice. Rex aūt anglie. omnia que erant ecclīe cōfiſcauit: ⁊ totā progeniem epī male tractauit: non parcens etati vel ſerui. Cū in his aūt anguſtijs eēt: in nocte reuelat̄ ei qꝛ ad ſpōſā ſuam ecclīaȝ eēt reditur⁹: ⁊ ad xp̄ȝ cū palma martyrij migraturus. Septimo die ſui exilij redire ꝓcedit ⁊ ab oībus ſuſcipit̄ honorifice. Per dies aliquot ante eius mortē: quidā iuuenis de ciuitate moriēs p̄ ſanctū dei fuit reſuſcitat⁹. Qui retulit qꝛ ad ſuppremū ordinē ſcōꝝ fuit ductus. ⁊ inter apl'os ſedē vnam vacuam vidiſſe. Dūȝ angelo quereret: cuius eſſet illa ſedes. Angelus rñdit. Quod ſeruabatur magno prelato anglorꝝ. Cū ergo nō poſſȝ a rege flecti minis vel precibus. Ecce milites regis armati ad archiepm̄ vociferando veniunt. Quibus ille occurrēs d. Quid vultis: Uenimus inquiūt vt occidaris. Reſpōdit. Ego pro deo meo mori paratus ſum: pro defenſione eccleſie ⁊ libertate ei⁹. Unde ex parte dei omnipotentis precipio vobis: ne meorum quēq̄ occidatis vel noceatis: Deo ⁊ marie: ⁊ beato Dionyſio ⁊ ſanctis patronis huius eccleſie cām cōmendo. Quibus dictis. Caput ſanctum percutiūt ⁊ coronam capitis amputarūt. Dum aūt ſacerdotes Requiem canerent ⁊ offitium peragerent: angeli cantum illorꝝ interrūpunt: et Letabitur iuſtus in dn̄o. cātare ceperūt. Tunc canonici: depoſitis veſtimentis funeralibus alia reaſſumpſerūt indumenta feſtiua. Unde eadē die fuit canonizat⁹ a xp̄o ieſu chriſto in celo. Mittens canonizat oēs in terram per angelos vt facerent officium martyris. Deinde fuit canonizatus a papa Alexandro in terra.

❡ In feſto. s. Silueſtri pp̄. De honoꝛ ſacer.

Ecce ſacerdos magn⁹ q in dieb⁹ ſuis placuit deo. Eccl. 44. ❡ Le coſa licita, cōgrua ⁊ ꝯueniens hoi gni ⁊ maturo. de igēio pellegrio ⁊ ꝑſpicaci. de aīo nitido ⁊ terſo. de corpe venuſto ⁊ oī ꝟtute adornato: deēre cū ſūma auiditate ⁊ deſiderio: appeter ⁊ affectare bonū. Jn. i. Eth. Bonū ē qđ oīa appetūt. Jn. 3. Eth. Bonū ē obm̄ volūtat. Dio. 4. de di. no. Pulcꝝ ⁊ bonū oīa deſiderant. Et ps. Delectaſti me ⁊c. Jdio ē ſūmū bonū. Jn. 12. Meta. Deū dicim⁹ ſēpiternuȝ ⁊ optimū. Et Plato i Timeo. De⁹ ē ſūmū bonū: ſup oēs ſbam oēmq̄ naturā. Qđ bonū hō poſtpoſitis oib⁹ mūdi curis. cum oī ſtudio debȝ amplecti. Aug. in lib⁰ Conf. Nouerim te: nouerim me. Uulgarizatio. Signoꝛ caro precor te cum ſumma cura et indefeſſa oratione: vt ſicut me de pelago et ludi

bꝛio peccati. de eterna ſeruitute veluti apo
ſtatam ⁊ indignum poſſeſſoꝛem: ad ſtatum
gratie conduxiſti. Ita concedere digneris
hoc lumen ꝙ ego tres res faciā in te: ⁊ tres
in me. Pꝛimo vt agnoſcam in me meā vili/
tatem. iniquitatem. fragilitatem. vt veluti
ī apto vaſe habites in me: ſicut impatoꝛ in
vno apparato domicilio. Secundo cogno/
ſcam tuam dignitatem. maieſtatem. bonita
tem. Que quidem bonitas infinita eſt: imē
ſa ⁊ ineffabilis. Quā elegit. b. Silueſter: to
tis viſceribus ac toto coꝛde amauit ⁊ dile/
xit. Pꝛopter quod ab ipſa ſūma ⁊ infinita
bonitate deo dilectus eſt ac ſublimatus tā
in regno celeſti ꝙ̄ in preſenti eccleſia. ꝙ illū
conſtituerit dignum ſuū miniſtrū. ⁊ ſūmū
ſacerdotē fecerit. Ecce ſacerdos ⁊c. Ad co/
mendationē. s. Silueſtri: de dignitate ſacer
dotali loq̄mur. De qua tria videbimus.

¶ Pꝛimum. dicitur obligationis.
¶ Secundum. dicitus poteſtatis.
¶ Tertium. dicitur inductionis.

[p] Rimum dicitur ⁊c. Ut habent do/
ctoꝛes: duplex eſt dignitas in mun/
do. Una eccleſiaſtica. alia tempoꝛa
lis. Queritur modo dubium a Theologis.
Cui maioꝛ honoꝛ debetur ⁊ reuerentia: di/
gnitati ſpūali: aut tempoꝛali? Reſpondeo
ſimpliciter. ꝙ ſpirituali ſine compatiōe ma
ioꝛ honoꝛ ⁊ reuerentia debetur. Unde ſi ab
vna parte eēnt omnes milites. comites. ba
rones. Ab alia pte poneretur ſimplex ſacer/
dos: maioꝛ honoꝛ debetur ſacerdoti: ꝙ̄ om
nibus mundi dn̄is. Que concluſio pꝛobat̄.
triplici ratione.

¶ Pꝛimo. ratione vtilitatis.
¶ Secundo. ratione paternitatis.
¶ Tertio. ratione finalitatis.

¶ Pꝛimo ratione ⁊c. Concluſio eſt phi. 3°.
Top. Qꝫ beneficiatus tenet̄ rependere vi
ces ſuo benefactoꝛi. Et ius ciuile. l. Sꝫ ſi le/
ge. ff. de petitione hereditatis. §. Conſuluit.
Benefacienti benefacere debemus. Et Sen.
li° de beneficijs. Bn̄ficioꝝ memoꝛia ſenеſce
re non debet. Idem. Ingratus eſt. qui nō
reddit. Ingratiſſimus oīum qui oblitus ē.
Ille. Canis applaudit dn̄o ſuo: a quo acci/
pit bucellam panis. Leo b. Hieronymo de
ferebat ligna. qꝛ de pede ſpinaꝫ extraxit. Et
curiales ſuis dn̄is honoꝛē pꝛebent: quia ab
eis beneficia accipiunt. Et tanto beneficia
tus tenetur ſuo benefactoꝛi: ꝙ̄to maius be/
neficiū ab eo ſuſcipit. Ad pꝛopoſitū. Sacer
dos maioꝛa beneficia impendit cuilibꝫ ho
mini: ꝙ̄ ſimul omnes dn̄i tpales. Que ſunt
quattuoꝛ optima.

¶ Pꝛimum. dicitur mundationis.
¶ Secundum. dicitur remiſſionis.
¶ Tertium. dicitur cibationis.
¶ Quartum. dicitur aparitionis.

Pꝛimum dicitur ⁊c. Qꝛ hoīem mundat
a peccato oꝛiginali. Concluſio indubitabil̄
eſt doctoꝝ in. 4. di. 3. Et cano. De p̄ſ. di. 4.
c. Firmiſſime tene. Qꝫ hō naſcit̄ cum pctō
oꝛiginali: xp̄o excepto. Dauid in p̄s. in pſo/
na oīum. Ecce in iniqtatibus ⁊c. Ad Ro.
5. c. Per vnū hoīem peccatū intrauit ī mū/
dum. ⁊ per peccatū moꝛs: in quo oēs pecca
uerunt. Super quo Aug. Uos aūt ſi quem
excipitis reſiſtitis fūdatiſſime fidei. Et nul/
lus poteſt ſaluari. niſi fuerit ab oꝛigīali mū
datus. Mundari non pōt: niſi per bap. Jo.
3°. Niſi quis renatus fuerit ex aqua ⁊ ſpiri
tu. s. non p̄t introire in regnū dei. Et Luc.
vl. Qui crediderit ⁊ baptizat⁹ fuerit: ſalu⁹
erit. Hoc beneficium baptiſmi: ſolus ſacer/
dos p̄t dare. Non dn̄s. nō rex. nō deniqꝫ q̄ſ
ꝙ̄. Et rō eſt Tho. Et Ric. in. 4. diſ. 3. a. 1. Qꝛ
ſolus ſacerdos eſt miniſter bap. Et ꝙ̄uis in
neceſſitate quilibet poſſit baptizare: aut fi/
delis: aut infidelis. vir aut mulier. dūmodo
habeat intentionem baptizandi ⁊ foꝛmam
ſeruent. non tn̄ mulier poteſt baptizare pꝛe/
ſente viro. qui eſt eo digniōꝛ. Nec clericus p̄
ſente diacono. nec diaconus pꝛeſente ſacer
dote. ſed bene ſacerdos pꝛeſente toto mun/
do. Et hoc totum: quia ſacerdos eſt pꝛinci/
palis miniſter huius ſacramēti. Un̄ nullus
poteſt abſolute hoc beneficiū dare. nō rex.
non dux. non perſona mundi: niſi ſacerdos.
Et hoc honoꝛari debet. Secundum dici
tur ⁊c. Ut videmus ad oculum: homo poſt
baptiſmū cadit in peccatis moꝛtalibus vel
venialibus. pp̄ter fragilitatē ipſius. Eccl̄s.
7. Non eſt homo qui non peccet. Ad Ro.
4. Eſt autem deus verax: omnis autē ho/
mo mendax. In Autētico de monachis. §.
Triennij. Natura humana labitur ad deli
cta. Et. xij. q. 2. c°. Omnis etas ab adoleſcē
tia ad malum pꝛona eſt. Unde frangit fidē
quem

quā in baptiſmō promiſit, Abrenūtio ſathane ⁊ pompis eius. Sȝ nullus poteſt ſaluari: niſi fuerit purgatus a peccatis. Purgatio iſta fieri non poteſt: ſine remiſſione. Que quidem remiſſio a ſolo ſacerdote datur. quia xp̄o hanc autoritatem accepit. Jo.20. Accipite ſpūm.s. quorum remiſeritis pcā remittunt eis: ⁊ quorum retinueritis. retenta ſunt. Ubi dicit Ric. in.4.di.18. ꝙ ſolus deus effectiue peccata dimittit. Luc. c. Quis pōt dimittere pcā: niſi ſolus de⁹: Et ſolus ſacerdos inſtrumētaliter: q te abſoluit a peccatis vi clauium. Hoc beneficium nullus dare poteſt. Non angeli. non archangeli. non cherubin. non ſeraphin. non deniq; v̄go maria. Et hoc beneficio: teneris ſacerdotē honorare. Et ſicut medic⁹ honorari debet pro ſanitate infirmo impēſa: iuxta illud. Eccleſiaſtici.38. Honora medicum: propter neceſſitatem. A fortiori: medicus ſpūalis ſacerdos pro curatione anime tue. honorari debet. Unde.6.q.i.c. Sacerdotes qui proprio ore corpus domini conficiunt: ab omnibus ſunt obediēdi ⁊ timendi: non dilacerādi aut detrahendi. Ille. Und pater Dominicus mittens fratres ad predicandum: honorem ſacerdotum eis recōmēdauit. Et hoc beneficio honora eos. Tertium di ⁊c. Homo componitur ex corpore ⁊ anima. Quoad corpus indiget comeſtiōe. In li° de generatione ⁊ corruptione. Omne viuens ꝙ̄diu viuit: indiget alimento cōuenienti ſue nature. Sic anima indiget cibo ſpūali: quo recreetur. Q: vt di Mat.4. Non in ſolo pane: viuit homo: ſed in omni ⁊c. Sed qualis eſt iſte cibus: Uere de quo Jo.6. Caro mea vere eſt cibus: ⁊ ſanguis meus vere eſt potus. Canta. In eodem. Niſi manducaueritis carnem filij hominis: et biberitis eius ſanguinē; nō habebitis vitā in vobis. Sed hunc cibum ⁊ potum anime ſolus ſacerdos conficere poteſt: in verborū v̄tute: Hoc ē corpus ⁊c. Et hoc beneficio teneris honorare ſacerdotes. Quartum di ⁊c. Si rex terrenus qui magnum habȝ theſaurum. claues illius non niſi perſonis dignis tribuit. Ita rex glorie. habens theſaurum paradiſi. claues ſolis ſacerdotibus tribuit. Unde xp̄s petro. in perſona omnium ſacerdotum Mat.19. Tibi dabo claues regni celorum. Et quodcunq; ſolueris ſuper terram. erit ſolutum ⁊ in celis. Quis eſt q te aperit in celo: Quis eſt portinarius paradiſi: Quis eſt clauicularius: Uere eſt ſacerdos. Unde ſuper omnes honorandus ē.

¶ Secundo ratione ⁊c. Omnes fideles tenentur de neceſſitate ſalutis honorare prelatos ⁊ perſonas eccleſiaſticas. Fūdamētum rationis ſumitur a xp̄o Math.19. Si vis ad vitam ingredi ſerua mandata. Inter que mandata precipue eſt vnum de honore parentum. Exo.20. Honora patrem tuum ⁊ matrem tuam. Scd̄m Alexan. in 3. parte ſumme. triplex eſt pater.

¶ Primo celeſtis.

¶ Secundo carnalis.

¶ Tertio ſpūalis.

Primo celeſtis. qui eſt deus. qui dat homini eſſe ⁊ omnia bona. De quo Deutero. 32. Ipſe eſt pater tuus qui poſſedit ⁊ fecit ⁊ creauit te. Secundo carnalis. qui dat filio ſubſtantiam corporalem: vt patet per phm li° de animalibus. Subſtantia corporis filij: eſt corporis patris ſubſtantia. 3° eſt ſpūalis. qui miniſterialiter per regenerationem ⁊ efficaciam baptiſmi ⁊ aliorum ſacramentorum dat grām paruulis ⁊ adultis. Ad propoſitum. Ex quo omnes iſti ſūt patres: ex vigore precepti merentur honorari. Primo pater celeſtis. q: dedit animā cum potentijs ſuis. ⁊ eaȝ cupit ſaluare. Unde merentur honorari ſpūaliter: honore latrie. Secundo etiam v̄tute precepti: honorandus eſt pater carnalis: q: ex eo: homo habet eſſe. Hierony. Honorandi ſūt parentes: q: nobis ſunt cauſa naſcendi. Eccleſiaſtici.7. Honora patrem tuum: ⁊ gemitus matris tue ne obliuiſcaris. Memento: qm̄ niſi per illos natus non fuiſſes. Tertio virtute huius precepti honorandus eſt pater ſpūalis. ſ. ſacerdos: ex eo q: dat homini nobilius bonum: ꝙ̄ pater carnalis. Q: dat grām per ſacramenta eccleſie. Unde plus honorandus eſt pater ſpūalis ꝙ̄ carnalis. ⁊ plusꝙ̄ omnes homines mūdi. De hac paternitate. Diſ.90.c. Quis dubitet. Quis dubitet ſacerdotes xp̄i. regum. principum. omniūq; fidelium: patres ⁊ magiſtros cenſeri: Si ergo ſunt patres. regū. principū. ⁊ omniuȝ dn̄orum. cur non honorantur ab

ſtis? Cur vilipendūtur? Sicut enim ma-
ledicitur filius erga patrē carnalem: ita ſpi
ritualem. Exo.21. Qui maledixerit pr̄i vel
matri: morte moriatur. O ſeculares: hono-
retis maiores veſtros. ¶ Tertio rōne ⁊c̄.
Concluſio ph̄i.3. Top. Cuius finis bon⁹ eſt
ipm̄ quoq̄ bonum eſt. Exēpli gr̄a. Quāto
finis artis eſt nobilior. tanto ars ē nobilior
De colegario. ⁊ aurifice. Quale ē officium
dn̄orum ⁊ paliū: R̄ndeo q̄ regere remp.
iuſtitiam miniſtrare. occupare ſe ad tempo
ralia. Officium ſacerdotū eſt nobilius: qd̄
eſt habere curam animarū. Jo.21. Symō
Joannis diligis me: ter dixit ei interrogā
ti. q̄ ſic: ipſe dixit. Paſce oues meas. Cum
ergo ſit nobilius officium ſacerdotū q̄ do
minorum: ideo honor maior debetur eis.
Unde patet primum.

Ecundū dr̄ ⁊c̄. Sacerdotū poteſtas
s ſuperat omnē mundi potentiam.
Scd̄m Alber. ſuper Lucam. Tres
ſunt potentie mundi quas ſacerdos ſupe-
rat ſua potentia.

¶ Prima eſt demonum.
¶ Secunda eſt angelorū.
¶ Tertia eſt marie.

¶ Prima ⁊c̄. Job.41. Non ē ptās ſuper
terram que cōparetur ei. Apoc.12. Ve ter-
re ⁊ mari: q: deſcendit diabolus ad vos ha
bens iram magnā. Si daret̄ ei auctoritas:
poſſet aquas maris ſpargere ſup̄ terram.
ſubuertere montes. ⁊ alia magna facere.
Hic ē qui procurat oīa mala. oīa vitia. oīa
crimina. Dio.4°. de di. no. Multitudo de-
monū: eſt cā oīm maloꝝ ſibi ⁊ alījs. Dam.
2. ſen. Omnis malitia. ⁊ omnis imunditia.
a diabolo ſunt excogitata. Sed hanc poten
tiam ſuperat ſacerdos. Qd̄ patet ſic. De-
mon claudit regnum celoꝝ peccatoribus p̄
peccatum. Sed ſacerdos ſacramenta eccle
ſie miniſtrando v̄tute clauiū: ipſum celum
aperit. Unde Petro dictū fuit. in perſona
oīum ſacerdotum Mat.16. Tibi dabo cla
ues regni celorum. Et Mat.18. Amen dico
vobis: quecūq̄ alligaueritis ſup̄ terram:
erunt ligata ⁊ in celo. Et quod demon facit
ſua iniquitate: ſic ſacerdos abſoluit ſua bo
nitate. Jn huius figurā: vt dicit Magr̄ in
4. ſen. diſ.19. Sacerdotes cū ordinant̄ ab
ep̄o: recipiunt ptātem clauiū ⁊ caracterē.
Qui caracter. eſt quedā dignitas indelebi
bilis. Unde talis caſus ponit̄ in iure. Qd̄
ſacerdos a mortuis reſurgēs: nō ampli⁹ re
uertitur ad ſuum beneficium: niſi denuo re
ſtituat̄. ſed tn̄ eius dignitas ſemp̄ manet.
Et hoc rōne indelebilitatis caracteris: Jux
ta illud Tu es ſacerdos in eternū. ¶ Se
cundo ſuperat ⁊c̄. Unus angelus. vt dicit
Tho. in.2. Jn. p̄. p̄. q. 110. ar.3. Jn. q. de ma-
lo. q.3. ar.4. voluit totum firmamentū. ⁊ ſin
guli ſingulos celos ⁊ planetas. Sed tn̄ nō
ita cito ſicut ſacerdos mouet regem celoꝝ.
de celo ad terram. Qui ſtatī₃ ꝓlatis qn̄q̄
verbis. Hoc eſt corpus meū. apiuntur celi
ad ipſius vocem. ⁊ xp̄s deſcendit cum ange
lorum turba. Unde Greg. li°. dialo. ⁊ poni
tur a magiſtro in.4. di.xi. Quis fideliū du-
bium habere poteſt. in ipſa imolationis ho
ra ad ſacerdotis vocē celos aperiri: in illo
ieſu xp̄i miniſterio angelorum choros ad-
eſſe. ſumma ad ima ſociari: Jlle. Jn geſtis
anglorum: Rex anglie dum quodam ma-
ne ad aucupandum pergeret. ep̄o precepit
vt ipſum ad miſſam expectaret. Epiſcopus
in extaſi ante altare eleuabatur. ⁊ audiuit
voces angelorū dulciter canentium kyriel.
Quem cantum epiſcopus in partibus illis
docuit ſuis clericis canendum. Jn ſignum
q̄ miſſe adſunt angeli. Unde ſta cū deuo-
tione. ¶ Tertio ſuperat potentiam marie.
Quāuis virgo in ſe ſuſceperit filium dei: in
quo erat diuinitas humanitati coniuncta:
tamen non tam cito: ſicut ſacerdos. Qr vt
dr̄ Luc.1°. fuerunt octo verba. inter ipſam
⁊ angelum. Ecce ancilla domini: fiat mihi
ſm̄ verbum tuum. Sacerdos autē in pau
cioribus verbis mouet verum corpus xp̄i:
de celo empyreo vſq̄ ad terrā. ſ. in qn̄q̄. ſ.
Hoc eſt. n. corpus meū. Preterea v̄go ſe
mel tm̄ recepit in ſe filium dei: ſacerdos au
tem totiens quotiens illa verba profert.

Preterea eſt ſimilis marie ſacerdos. Sicͭ
enim illa per.5. verba. Fiat mihi ſm̄ v̄bū
tuum. concepit xp̄m: ſic ſacerdos. Et ſicut
poſt conſenſum marie totus fuit xp̄s in vte
ro eius: ſic prolatis qn̄q̄ verbis: eſt totus
xp̄s in altari. Unde teneris o homo vereri
ipſum: propter talem poteſtatē. Quod be
ne innuit pontifex. qui pede ſiniſtro coronā
ponit capiti imperatoris: in ſignum ſubie-
ctionis.

ctionis. Et ſeculari domino exhibendus eſt honoꝛ cum pede ſiniſtro, qꝛ dominus huiꝰ vite: que per ſiniſtram deſignatur. Sacerdoti ꝟo cum dextro: qꝛ eſt dominus in ſpiritualibus. Sed non eſt ſic. Exemplum Brixie de rectoꝛe veneto, qui ante epm̄: locum volebat.

Tertium dr̄. ꝛc. Tria ſunt que inducunt ad reuerentiam ſacerdotum. Siue tria ſunt precepta. que inducunt ad reuerentiam ꝛc.

¶ Primum eſt diuinum.

¶ Secundum eſt humanum.

¶ Tertium eſt diabolicum.

¶ Primum eſt preceptum ꝛc. Eccleſiaſtici. 7. Honoꝛa deum. ꝛ honoꝛifica ſacerdotes. Exo. 20. Dijs non detrahes. i. ſacerdotibꝰ, inquit Glo. Iſa. 61. Uos ſacerdotes domini vocabimini. miniſtri dei noſtri dicetur vobis. Et in ps. Nolite tangere xp̄os meos. Et Grego. xi. q. 3. Mauritio imperatori. c. Sacerdotibus. In diuinis ſcripturis: ſacerdotes aliquando dij nūcupantur. Dijs non detrahes. Quid igitur mirū. ſi veſtra pietas dignetur eos honoꝛare. quibꝰ in ſuo eloquio honoꝛem tribuens eos aut angelos. aut deos. etiā ipſe appellat deus. Ille. Preterea de xp̄o qui lepꝛoſis dixit. Ite oſtendite vos ſacerdotibus: in ſignū reuerentie. Et de xp̄o Mat. 26. a ſeruo percuſſus. reſpondit benigne. qꝛ ſciuit hoc eſſe de pontificis mente. Et de Aaron. qꝛ vitulum fecit. vnde moꝛtaliter peccauit. De penitētia nihil hr̄: tamen egit, ſed non eſt in ſcriptura ob eius reuerentiam. In ſignū ꝙ ſacerdotes ſunt honoꝛandi. Impatores hoc egerunt. De Theodoſio imperatoꝛe: vt dicitur de hiſtoꝛia tripartita. Qui cum apud Theſalonicam occidiſſet. 8. millia nullo p̄cedente iudicio: ꝛ Mediolanum veniſſet. ac templum ingredi vellet. occurrit ei Ambro. d. Neſcis miſer quanta mala egiſti: Recede hinc. Ad pꝛopꝛia eſt reuerſus. Cū q3 8. menſes tranſiſſent. ꝛ vellet iterum ingredi: qꝛ inſtabat dies natalis: iter Amb. acriter reprehēdit. Unde cum pnīa ipſū ingredi permiſit. non in choꝛo ſed in eccleſia. In Conſtantinopoli poſitus: dum ſacerdotes vellent ipſum in cipꝛum conducere: reſpondit: per nomen ſanctum dei. non ponas me in tali loco. qꝛ eſt locus deoꝛum ſacerdotum. Preterea in hiſtoꝛia ſcolaſtica. legitur de Alexandro magno. Cum capta gaza ꝛ tota grecia hieruſalem vellet ire: ſummus ſacerdos Paudus oꝛabat pꝛo populo. Cui dominus. Ne timeas: ſed vade ei in occurſum pontificalibus indutus ꝛ obuiam perge Alexandro ſine timoꝛe: ꝛ tecum ſit populus. Cum Alexander ipſum videret de equo deſcendens reuerentiam exhibuit. Suis petentibus: quare iudeoꝛum ſacerdotem honoꝛaſſet. Reſpondit. Non hunc ſimpliciter honoꝛaui: ſed illum cuius pꝛincipatum tenet. Nam per ſomnium vidi deum meum tali habitu indutum: qui mihi pꝛomiſit dominium perſarum ſe daturū.

¶ Secundum dicitur ꝛc. In decretis. xi. q. i. c. Sacerdotibus. De Conſtantino imperatoꝛe qui poſt ſuſceptum baptiſma ſtuduit quantum potuit honoꝛare ſacerdotes. Cum quadam vice litem adinuicem haberent. imperatoꝛem adeunt. Reſpōdit imperatoꝛ pꝛudens. Ite ꝛ inter vos cauſas veſtras diſponite. qꝛ non eſt dignum vt iudicemus deos noſtros. Uocans deos. Et diſſe. fertur ille dixiſſe. Uere ſi oculis pꝛopꝛijs viderem ſacerdotem. aut aliquem eoꝛum qui monaſtico habitu ſunt cincti peccātē: clamydem meam explicarem ꝛ eum cooperirem: ne ab aliquo videretur. Prattica notabilis. O ſeculares: qui ita lete. mala de religioſis dicitis: ꝛ contra eos ſcandalum ſumitis. audite quid dr̄. 3. q. i. c. Nulli. Dominū crucifigunt in ſuis ſacerdotibus. cum perſequuntur. Ille. Guarda o ſecularis. Guarda o homo ꝛc. ¶ Tertium dicitur ꝛc. Tempoꝛe Remigij epiſcopi. Cū ſemel coꝛpus chꝛiſti deferret cuidam infirmo: ei demon obuiauit. Quem demon intuens: ſe in terram pꝛoſtrauit. Poſtꝗ̄ vero reuerteretur: iterum illi demon occurrit. genu flectens. Cui dixit Remigius. Cur pꝛoſtrabaris ante: nunc genua flectis? Reſpondit demō. Pꝛima vice deū meū poꝛtabas: nūc āt te ſimplr̄ honoꝛo genibꝰ: qꝛ illiꝰ es miniſter. Uñ ꝯcludi p̄t p hoc exēplū. ꝙ diabolo ſi peioꝛes: q ſacerdotes inhonoꝛāt. Sūma ꝗ cū reuerentia ſunt honoꝛandi: cū ſint maioꝛes

omnibus hominibus mundi. Unde.p.Pe
tri p°.Uos eſtis genus electū.regale ſacer
dotium. Et ps.Ecce reges terre:cōgregati
ſunt. Reges ſunt:quia coronam habēt:quā
habent triplici ratione.

¶ Prima.pp petri imitationem.
¶ Secunda.pp ipſorū diſtinctionem.
¶ Tertia.pp ſpūalem ſignificationem.

Prima propter rc. Cum Anthiochie ca
ptus fuiſſet.ꝛ ibi primā miſſaz cantaſſet:ob
chriſti iniuriam ſūmitatē capitis abraſerit.
Clerici hoc vidētes:idem ſibi fieri fecerūt.
Eccleſia ſeruare voluit in honorem quod ſi
bi fuerat irrogatum in contumeliam. O ſa
cerdotes.q comas nutritis ſicut ſeculares.
Non conuenit vobis. Archieps florētie:cuz
ſcutella comā raſit multorum. Secunda
ppter rc. Uoluit deus ſacerdotes ab aliis
deſtingui ad hoc ſignum:ſicut olim populū
iudeorum ad ſignum circuncitionis.ꝛ veſti
mentorū. Numeri.15. Loquere filiis iſrl:vt
faciant ſibi fimbrias per quattuor angulos
palliorum. Tertia ppter rc. Sicut abra
ſio capillorū fit:ita debet fieri in ſacerdoti
bus vt nihil ſit negociatiōis aut cure ſecu
laris:niſi tātūmodo vacare cultui diuino.
Unde.rū.q.i. Raſio corone i capite.ſignat
depoſitionem tpaliū. Debet ergo ſacerdos
totus abſorberi in ſupernis.ꝛ omnem ſuaz
curaz ibi ponere. Quod bene egit.s. Silue
ſter cuius feſtum colimus. Dic hic legendā
tuo modo.ꝛ breuiter.

¶ In circuncitione domini.

Poſtquā cōſumati
ſunt dies octo vt circū
ciderēt puer:vocatuz
eſt nomen eius ieſus.
Luc.2°. ¶ Quāta fu
erit auiditas ſcōrū prz
veteris teſti habendi
notitiam huius nois xpi nati:pz ſi diuinas
ſcripturas inſpicimus. Uñ Geñ.32. Jacob
loquens angelo dixit. Quo noie vocaris:
Qui rñdit. Cur vis nomen meū:q.d. Sciri
adhuc non pōt. Et Exodi.3°. Mittens dñs
moyſen ad pharaonē p liberatione popu
li. Sic dices iquit filiis iſrael. Qui eſt:miſit
me ad vos. Qui eſt.i.potētie infinite. De q
ps. Oia quecunqꝫ voluit dñs fecit. Qui eſt:
ſapie infinite. Ad Ro.8. O altitudo diuiti
arum ſapie ꝛ ſcientie dei:q̄ʒ incōprehenſibi
lia rc. Qui eſt:poti⁹ iuſtitie q̄ʒ miſericordie.
Hiero.de filio pdigo ad Damaſum papā.
Lex quippe iuſtitie tenax clementiā nō ha
bebat:ſed quicūqꝫ adulter.fraudator.homi
cida.ꝛ vt breuiē dicā mortali crimie detine
baē nulla venia pnie laxabaē a crimie.ocu
lū p oculo.dentē p dente.aiam p aia iube
baē exoluere:ſʒ miſit deus filiū ſuū natū ex
mře fcm̄ ſub lege q auſteritatē legis euāge
liū grā tēpauit. Ille Qui ē.i.iuſtitie:q lucife
rū expulit d padiſo.q diluuiū miſit i terrā:
q ignez ꝛ ſulphur rc. Uñ dicit Alber.ſuper
Lucā.q in teſtō veteri. Deus nō dr̄ pr̄.q̄ſi
miſericors:ſed deus quaſi iuſtus ꝛ rigidus.
Uñ moyſi appuit di. Ego ſum deus zelotes
.i.vindicte:vindicans prēm ꝛ filium vſqꝫ in
tertiā ꝛ quartā gnōnem. Qui eſt ergo:miſit
me ad vos. Uñ ſācta mr̄ eccleſia:auida hu
ius nois ſcire ↄditiōem ꝛ ppꝛietatē:p mul
tos ānos clamauit Can.p°. Oſculeē me oſ
culo oris ſui.i.mihi notificet ſuū nomē ſpō
ſus meus. Hodie āt circūciſus:hoc nomen
ſibi impoſitū eſt.vz. Jeſus. Quod diuinitus
fuit impoſitū ab angelo. vocatū eſt nomen
eius ieſus inquit Lucas:quod vocatū eſt
ab angelo rc. Jeſus.i.ſaluator. Qz Mat.i.
Ipſe.n.ſaluū faciet populū ſuū a pctis eo
rum. Queſto e quel nome.quod a pr̄e p ge
neratiōem eternam eſt datū filio. Iſa.62.
Uocabiē tibi nomen nouū:quod os domi
ni noiauit. Queſto e quello che a pphis ē
prenunciatū. Abachuc.3°. Ego aūt in dño
gaudebo.ꝛ exultabo in deo ieſu meo. Que
ſto:che ab oib⁹ ē deſideratū. Iſa.26. Nom̄
tuū eſt deſiderabile. Gñ.49. Salutare tuū
expectabo dñe. Hoc eſt nom̄ excelſum.ps.
Memēto q̄m excelſum eſt nomē eius. Hoc
nomen in terra diuulgatū. Act.9. Uas ele
ctū eſt mihi vt portet nomen meū coraz gē
tibus ꝛ regibus.ꝛ filiis iſrael. Hoc eſt illud
nomen quod a Gabriele eſt impoſitū Luc.
p°. Uocabis nomen eius ieſum. Uocatum
eſt rc. De feſtiuitate hodierna tria ſunt vi
denda. De circuncitione ieſu bñdicti.

¶ Primum.dicitur congruitatis.
¶ Secundum.dicitur conditionis.

¶ Tertium

¶ Tertium. dicitur ſignificationis.
P Rimum dr̃ ⁊c̃. Utrum fuit conueni
ens chriſtum circuncidi? Circa hoc
due ſunt opiniões. Una ꝙ ſic. alia
ꝙ non. Et ratio eſt. Circunciſio data eſt in
remedium peccati originalis: ſicut nunc ba
ptiſmus. Sed xp̃s nõ cõtraxit aliquod pec-
catũ. Non originale: quia de ſpiritu ſancto.
Eccl'ia canit. Et incarnatus eſt de ſpiritu. s.
Non veniale. i. Petri. 2. Qui peccatum nõ
fecit: nec dolus inuentus eſt in ore eius. Jo.
8. Quis ex vobiſ arguet me d̃ peccato? Igi
tur non debuit circuncidi.
¶ Alia opinio: ꝙ ſic. Qꝛ Gene. 17. dicitur.
Circuncidetur ex vobis omne maſculinuꝫ.
Ut legem ⁊ ipſe impleret: debuit circunci-
di. Rendeo ſm Tho. in. 3. par. q. 37. a. 1°. In
. 4°. diſ. i. ar. 2. Alex. de ales in. 4°. vo. ſum:
Et Ric. in. 4°. diſ. i. ꝙ omnino debuit circun
cidi ⁊ hoc quadruplici ratione in exemplūꝫ
noſtrum ⁊ documentum.
¶ Primo. ratione manifeſtationis.
¶ Secundo. ratione incitationis.
¶ Tertio. liberationis.
¶ Quarto. ratione exemplificationis.
¶ Primo ratione ⁊c̃. vt oſtenderet verita-
tem ſue carnis. Fuerunt quidaꝫ heretici: de
quibus. 23. q. 4. c°. Quidam autem hereti-
ci. vt Manichei ⁊ Ualẽtiniani ⁊ alij q̃plu
res. qui dixerunt xp̃m non habuiſſe verum
corpus tractum de maria virgine ſed illud
attuliſſe de celo: ⁊ habere corpus fantaſti-
cũ. Mahometus voluit xp̃m nõ ꝟe pati in
cruce: ſed fantaſtice. O poltrone. Chriſtus
autem vt oſtenderet veritatem ſue carnis
⁊ habere corpus verum ⁊ non fantaſticuꝫ:
voluit circuncidi ⁊ ſanguinem ſuum a loco
carnis emittere: quod non poteſt emittere
corpus aereum ⁊ fantaſticum. Figurate po
nitur Exodi. 10. vbi dicit ꝙ deus miſit Moi
ſen ad populum iſrael in egypto: vt eos li-
beraret de manu Pharaõis. Et vt daretur
ſibi maior fides a Pharaone ꝙ eſſet verus
ambaſſiator: cum eſſet ante Pharoneꝫ mi-
ſit manuꝫ ſuã in ſinu ⁊ extraxit leproſam: ⁊
ſic oſtendit ſe verum nuncium. Moraliter.
Chriſtus verus nuncius miſſus a patre de
celis ad nos: vt nos liberaret de manu dia-
boli: vt crederetur verus meſſias noſter: ⁊
verus homo nobis ſimilis: poſuit ſe in vte-
rum virginis ⁊ leproſum ſe oſtendit ⁊ infir
mum ⁊ ſimilem vni peccatori. propter car-
nem quam aſſumpſit: ⁊ circuncidi voluit.
Uñ Iſa. 13. Putauimus eũ quaſi virꝫ lepro
ſum: ⁊ percuſſum a deo ⁊ humiliatum. Fe-
cit chriſtus hodie in hac circunciſione: vt fa
cit bonus mercator qui veniens ad nundi
nas: ⁊ inueniens bonam mercantiam emit
eã: ſed ſolũ ſoluit partẽ precij: ⁊ dat arram.
Chriſtus bonus mercator veniens in hoc
mundo inuenit bonam mercantiaꝫ: ſcilicet
animam noſtram. ſed non ſoluit totum pre-
cium ſed partẽ vt hodie: qꝛ cepit ſanguineꝫ
emittere. ſed ĩ die paraſceues totũ ſoluit in
banco crucis: qꝛ ex oĩ parte ſanguis exibat.
O bonta diuina. Figura Leui. 14. ꝙ prece-
ptũ erat ĩ lege ꝙ vnus leproſus qñ mũdari
debebebat a lepra vt tẽplũ poſſet intrare: ꝙ
acciperet paſſerẽ ⁊ d̃ eius ſanguine tingeret
lignum cedrinũ ⁊ ſic liberabatur. Ad propo
ſituꝫ. Xp̃s volens nos mundare a lepra pcti
vt poſſemus ingredi vitam eternã: de ſan-
guine ſuo tinxit lignuꝫ crucis. Uñ queritur
dubium. Utruꝫ ſanguis iſte hodie fuſus fu
it ſufficiẽs ad redimendũ genus humanũ.
Dic ꝙ ſic ⁊c̃. ¶ 2° rõne ⁊c̃. vt nos incitaret
in eius amoreꝫ. In. 1°. Macha. 6. legitur ꝙ
qñ volebãt pugnare. hẽbant elephantes ⁊
eis oñdebãt ſanguinẽ vue ⁊ mori. i. vinũ ru
beũ: vt eos incitarẽt ad bellum. Tho. ſuper
Job. 40. lc. 2. dicit ꝙ elephas eſt al' pigruꝫ
⁊ forte. ⁊ ad multa eruditur: per vim eſtima
tiuam. Uñ incitatur ad bella per coloreꝫ ru
beũ. Preterea dr̃ Job. 38. Quis dedit gallo
intelligentiã? Tho. ſuper Jo. Intelligentia
in gallo vocatur natural' eſtimatio: qꝛ ſic in
horis d̃terminatis noctĳ canit: ac ſi intellige
ret diſtinctionẽ horaꝝ noctis. Tres. n. vigi-
lias facit. Primã circa principium noctis
vñ tarde cantat. 2. in nocte media magis
freq̃ntat. 3. cito cito canit. Et rõ eſt. Qꝛ q̃
to res vna plus ſe proxiat ſuo ꝑncipio plus
gaudet. Lux eſt principium omnium aniali
uꝫ. Unde omnia plus gaudent de die q̃ de
nocte: excepta nocua: que ſolem non pati-
tur. Gallus cito canit: quia lux appropin-
quat. Alexander magnus in archa vitrea
ipſum voluit cuꝫ cane ⁊ gatta. Canis vt e-
deret ſtercus. gatta propter flatuꝫ. ⁊ gallus
propter horas. Ad propoſituꝫ. Ex vi eſtima

tiua incitatur elephas propter colorem ru
beum. Chriſtus videns nos pigros eē ꝛ ne
gligentes in amore ſuo: hodie nobis oſten
dit ſanguinē ſuū in effuſione mēbri: q̄ſi
diceret nobis. O filioli mei: amorē quē ha
beo ad vos non poſſum oſtēdere nūc: quia
paruus ſum. ſ. 8. dierum ſed facio quod poſ
ſum: quia vobis mitto a corpore meo ſan
guinem meū: vt vos incitem ad bene ope
randū. Sed in die veneris ſancti clare oſtē
dam: quando ꝛc. ¶ Tertio ratione ꝛc. Cō
cluſio eſt Tho. in. 4°. diſ. i. ar. 2°. ꝛ Ugonis
de ſancto victore ꝙ per peccatum primi ho
minis. originale peccatum eſt tranſfuſum i
homines: ita vt oēs qui naſcūtur etiam mo
do naſcantur cum originali: propter quod
oēs erant i poteſtate diaboli: ꝛ quādo mo
riebant̄ oportebat ꝙ omnes irent ad infer
num. Volēs autem deus ꝙ merita ſancto
rum hominum non perderentur inuenit re
medium contra iſtud peccatum: ita ꝙ non
ibant in infernum: ꝛ hoc fuit in omni lege.
Que remedia fuerunt quinqꝫ. In lege na
ture. Primū remediū fuit oblatio. Que
incepit hec lex ab Abel ꝛ durauit vſqꝫ ad
diluuiū Gen̄. 4°. Ubi dicitur ꝙ Abel obtu
lit deo de primogenitis gregis: ꝛ de ouibus
eorū. Chain vero de fructibus terre. Se
cundum remedium fuit ſacrificiorū immo
latio. Et hoc incepit a Noe ꝛ durauit vſqꝫ
ad Abraam Gen̄. 18. Tertium fuit deci
matio ꝛ hoc incepit ab Abraā: ꝛ Melchi
ſedech Gen̄. 14. Quartum fuit circūciſio
in lege ſcripta. Gen̄. 17. Circūcidetur ex vo
bis omne maſculinū. Quintum fuit ba
ptiſmalis ſacra regeneratio: ꝛ tunc incepit
in lege gratie quando xp̄s venit. Et ſic pa
tet ratio. quare fuit conueniens circuncidi.
Sed hic duo queruntur dubia pulchra.

¶ Pulchrum eſt hoc dubium. Quare mu
lieres non circuncidebantur ſed viri: Re
ſpondet Tho. in 4°. diſ. i. q. 2. ar. 2°. Quia
peccatum originale deſcendit a patre in fi
lios ꝛ nō a matre principaliter: q2 pater eſt
cauſa efficiens in generatiōe: ꝛ mater ma
teriam miniſtrat. Circunciſio data eſt con
tra originale peccatum ad tollendū culpā
que eſt a viro. Et qͣuis tranſgreſſio a femi
na incepit: tamen cauſa tranſfuſionis pec
cati originalis nō fuit femina: q2 ſi vir nō pec
caſſet: originale tranſfuſū nō fuiſſet. Ideo
apl's. Per vnū hoīem ꝛc. hec Tho. ¶ Se
cundum dubiū. quare magis in mēbro ge
neratiuo fiebat hec circunciſio qͣ̄ alibi: Re
ſpondet Tho in. 4°. diſ. i. q. 2. ar. 2°. Alexā
der in. 4. volu. ſū. ꝛ Ric. in. 4°. in declarati
one littere. Medicina datur ꝛ dari dꝫ vbi
eſt infirmitas. Facetia de medico groſſo.
Qui cuidā habenti in oculo feſtucam. Vo
luit medicus ad curationem dare inclyſte
rium. Et ille. Magiſter nō habeo malū in
ferius: ſed in oculis. Erat groſſus. Ad pro
poſitū. Debet circūciſio fieri in loco illo: q2
per actū generationis ꝯtrahitur peccatū
originale ꝛ hoc in loco illo. Uñ debuit eſſe
in illo loco medicina: vbi marie eſt infirmi
tas. In huius figurā Gen̄. 3°. Adā poſt pec
catum cū vidiſſet ſe nudū cōſuit folia ficꝰ:
q2 ab illa p̄te rebellabat rationi. Ille. Et ſic
patet rō: quare voluit circūcidi. ¶ Quarto
ratione ꝛc. Ut nobis exemplū circunciden
di daret ſpūaliter hodie: vt ipſe materialr̄.

Primo circūcidere oculos ne videant va
nitates. Uñ Dauid. Auerte oculos meos
ꝛc. O quot mala procedūt ex oculis. Tre.
3. Oculus meus depdatus ē animā meā.

Secundo aures: ne audiant inhoneſta.
Legitur ꝙ ſerpens qñ audit incantatōē:
ponit aurē vnā in terra. in alia caudam ne
audiat incantatorē. Sic homo ne audiat
mala de primo. Eccli. 28. Sepi aures tuas
ſpinis ꝛc. Tertio os noſtrū ne loquatur
malū de aliqua pſona: aut dicamus ꝟba
inhoneſta: q2 vt dicitur Prouer. 18. Lingua
tertia multos cōmouit. Et Dauid. Poſui
ori meo ꝛc. Prouer. 18. Mors ꝛ vita ima
nu lingue. Apis nūqͣ̄ deſcēdit niſi ſuper ali
quos pulchros flores ad comedendū. Sic
pſona bona nō niſi ꝛc. Quarto. Guſtus ne
comedamus vltra neceſſitatē ꝛc. Prouer.
29. Qui delicate nutrit ſuū ſuū: poſtea ſen
tiet eū contumacē. Accipiter nūqͣ̄ deſcen
dit ad p̄dā. niſi qñ fameſcit: ita ꝛ hō come
dere nō dꝫ ꝛc. Quinto tactus ne alienum
tangat. Deut. 21. Radet ceſariem: circunci
det vngues. In oībus his ſenſibus xp̄s cir
cunciſus eſt. Primo in oculis: q2 fleuit qn
quies. Primo i natiuitate. Sap̄. 7. Primā
vocē ſimilem oībus emiſi plorans. 2° hodie.
3° ſuper hieruſalē. 4° ſup Lazaꝝ. 5° i
cruce

crucee. Secundo circumcisus est auribus. Jo. 19. Aue rex iudeoꝝ ⁊ dabāt ei alapas. Tertio in pedibus ⁊ manibus. ps. Foderunt ⁊c. Quarto ī gustu. ps. Potauerūt me aceto. Quinto in olfatu: qꝛ in caluario loco ⁊c. Et tu fac simil'r. Pꝫ primū.

Secundū principale ⁊c. Postq̄ visū
s est de circūcisione. Nunc vero d̄ nominis impositiōe. Qꝛ ꝑclusio est phi 4°. Meta. Et Inst. de donatiōibus. §. Est ⁊ aliud. Et. xvj. q. i. c. Clericus. Et extra de ꝑbendis ⁊ dignitatib⁹. c°. Cū ſm apostolū: Noīa imponūtur a ꝓprietatibus rerū. Et Tho. 3. p. q. 37. ar. 2°. Quattuor modis nomen imponit. Uel a pre'sent iponitur nomen alicuius sācti: qꝛ in tali festo natus ē. Uel a cognatione. sicut cū filio imponit nomen patris. Uel alicuius de cognatiōe ei⁹ vt propinqui Joānis bap. q nomen patris Zacharie volebant imponere. Uel ab euētu: vt sicut Joseph vocauit primogenitum suū Manasen Gen. 41. dicens. Obliuisci me fecit deus oīum laboꝝ meorum. Uel ex aliqua qualitate eius cui nomen imponit: vt d̄r Gen. 25. q̄ Esau erat russus totus de egressu matris sue. Unde vocatū est nomē eius Esau quid interpretatur rubeus. Nomina aūt que imponuntur aliquibus diuinitus: semper significant aliquod donum gratuitum eis diuinitus datū. Sicut Gen. 17. Dictum fuit Abrae. Appellaberis Abraam: qꝛ patrem multarū gentium te constitui. Et Mat. 16. Dictum fuit petro. Tu es petrus ⁊ super hanc petram edefi. ecclesiā meā. Quia hoc nomen iesus fuit nomē diuinum. Ideo ab angelo impositum fuit. Quod est tante excellentie: q̄ super omnia noīa tres in se hꝫ conditiones.

¶ Prima. est nomē honoris ⁊ excellentie.
¶ Secūda. est nomē amoris ⁊ beniuolētie.
¶ Tertia. est nomē valoris ⁊ oīpotentie.

¶ Prima est nomen ⁊c. Qd oñdit apl's ad Phil. 2°. Dedit illi nomen quod est sup omne nomē: vt in noīe iesu oē genu flectat' celestiū. terrestriū. ⁊ infernoꝝ. Si possibile esset ire ad padisum: ⁊ qs clamaret. O iesu: oēs se incuruarēt. Sic dico de dānatis. Et q̄to magis nos in vita debemus hoc nom̄ honorare: Ab vrbano papa dant'. 30. dies indulgentie si qs caput inclinet ad h⁹ nomen. Et ſm canones. q̄n hoc nom̄ in ecclis noiat': semꝑ dꝫ caput inclinari. Uñ Dauid. Laudabo nomē dei ⁊ ma. eū in laude. Et ꝑ che o Gabriel: Qꝛ vt d̄i Actuū. 4°. Nō est aliud nomē sub celo datū hoībus: i q̄ opteat nos saluos fieri. O nomē glosum. Uñ ꝑcessit toti⁹ mūdi ꝯuersio: Rñdet Ber. De iesu ꝑdicato. Merito d̄r iesus. i. saluator. Qꝛ vt d̄r Mat. 1°. Ipe. n. saluū faciet populum suū a petīs eoꝝ. Apl'i totū mūdū ꝯuerterūt h⁹ noīe: vt Paulus ⁊ Petr⁹ romā ⁊c. Ubi dicit Th. i. 4. di. 3. q̄ apl'i ꝑ multū tp̄is baptizauerūt i forma iesu vocari. Qd ſcm fuit ex instinctu sp̄us sc̄i: vt hoc nomē in cordibus fideliū infigeret. Uñ pꝫ pˀma. ¶ Scd'a ꝯditio ⁊c. Quid dicis o Isa: Nomē tuum ⁊ memorabile tuum i desiderio ē aīe mee. Et Ber. hoc nomē iesus ē mel in ore. iubilus i corde. Exēplo pꝫ. de Ignatio martyre: q in tormētis posit⁹ hoc nomē assidue ꝑsonabat. A q̄ cū pagani qrerēt. q' icessant' hoc nom̄ inocaret. Rñdit q̄ i cōde suo scriptū hēbat q̄d obliuiōi tradere nō valebat. Cū eēt mortu⁹ inuenerūt cor in q̄ sculptū erat l'ris aureis iesus. Paulus capite absciso ⁊ a corpe sepato tres salt⁹ fec: clamās ter iesus. Ubi tres fec̄ fōtes. Preterea i epl'is suis qngētis vicib⁹ ip̄s nom̄ iesus noiauit. ⁊ sic pꝫ. ¶ Tertia ꝯditio ⁊c. In ꝟtute hui⁹ nois nihil nociuū fit hoi. Ad Ro. x. Quicūq̄ inuocauerit nom̄ dñi saluꝰ erit. Recitat mag' historiaꝝ q̄ ꝟtute hui⁹ noīs Diony. ad fidē ē ꝯuersus. Cū qdā cec⁹ corā pplo ⁊ Dionysio atheniēs duceret: dixit Diony. paulo. Si dixeris huic ceco i noīe iesu: vide ⁊ viderit: ego credā stati. Et paul⁹ rñdit. Sā ꝑtet⁹. Et Diony. scripsit h ꝟba dās paulo. In noīe iesu nati ex ū cifixi. mortui. q resurrexit. ⁊ ascēdit. i celū vide. Dixit ⁊ vidit: ⁊ Diony. ꝯuersus est ad fidē. Preterea Actuū. 4. Quidā claud⁹ ab vtō mr̄is vidēs petꝝ itroeūtē i tēplū petijt elām. Cui petr⁹. Argētū ⁊ auꝝ ⁊c. Surge i noīe iesu: ⁊ illico sanat⁹ ē. Preterea Gre. i 3. li°dial. De filio q vāgas accepunt ad ꝑcepta abbatꝭ Isaac. In. i. li. De mona. ortulano q serpēti ꝑcepit: vt ortum custodiret ⁊c. In. 3. li. De Sanino placētino: q pado ꝑcepit ne terras eccl'ie inuaderet. De sc̄o vicētio nro q sup egros ⁊c. Sic pꝫ secundū.

t Ertium di ⁊c. hoc nomen iesus cōponit' ex quinq̄ l'ris. Sicut etiā nomen virginis: que signāt quinq̄ be

neficiá:que recepit genus humanū ꝑ ipm
nomen glorioſum. ¶ Prima lr̄a eſt. J. ideſt
ianua celorū: q꜡ per ipm regnum celoꝝ acq
rimus ⁊ in ipm ingredimur. Unde ipſe di/
cit Jo. x. Ego ſum oſtium. Per me ſiquis i/
troierit: ſaluabitur. Exemplo pꝫ. Cum qui/
dā eſſet aſſuetus quando dormitū ibat: ⁊
quando de lecto exibat dicere. Jeſu naza/
rene rex iudeoꝝ miſerere mei. O bona ora/
tio. Et tria ſigna facere crucis. Orauit de/
um vt daret ei hanc grām: vt non ꝑmitte/
ret eum ex hac vita migrare ſine contritio
ne. Cum ſubita morte ꝓoccupatus eſſet. et
demones vellent eū rapere: vir quidaꝫ cla/
mare cepit. Non faciatis: non faciatis. Dū
quererent quare. Reſpondit. Q꜡ in deuo
tione habuit nomen ieſu. Unde pꝫ. ¶ Se
cunda lr̄a eſt E. i. exemplar corruptorum.
Q꜡ ieſus fuit exemplum corruptorū. Bene
ſcis o citadino ꝙ quando ſcriptor hꝫ librū
corruptum: oē ꝙ ſcribit erit corruptuꝫ. Ad
propoſitū. Deus dedit hoi a principio mū/
di librum vnum qui debebat eſſe exemplū
totius mundi: ⁊ iſte fuit pater noſter Adaꝫ
qui nos inſtruere debebat: ſicut pater filios
Sed malus ſcriptor. i. demon ipſum falſifi/
cauit. ſ. hunc librum. Unde oīs qui poſt eū
venit fuit corruptus. Unde Dauid. Corru/
pti ſunt ⁊ abhominabiles ⁊c̄. Et apoſtolus
Omnes peccauerunt. Uidens aūt de[9] to/
tum mundum corruptum miſit nobis exē/
plum veriſſimū: ad qd̄ poſſemus corrigere
vitā nr̄aꝫ: ⁊ hoc fuit Jeſu nato. Jeſu batu
to. Jeſu crucifixo. O exēplar ⁊c̄. Si es ſuꝑ/
bus: reſpice q꜡ ē humilis. Si auarus: reſpi
ce q꜡ eſt largus ⁊c̄. ¶ Tertia lr̄a eſt. S. Id
eſt ſcutum bellatoꝝ. Homo in pn̄ti vita eſt
in bellis aſſiduis. In p̄s. 55. Multi bellan/
tes aduerſuꝫ me: ſed deus miſit ſcutū: cum
quo poſſumus pugnare. ſ. ieſum. De quo
p̄s. In nomine tuo ſpernemus inſurgētes
in nobis. Cū hoc ſcuto ibāt aplī gaudētes
a ↄſpectu ↄcilij: qm̄ digni erāt pro noīe ieſu
contumeliam pati. Act. 5. ¶ Quarta lr̄a ē
U. Ideſt vita mortuorum: per pctm̄ primi
hoīs duplicem mortē incurrimus: anime et
corporis. Ab hac duplici morte nos ieſus
dulcis liberauit. Primo a morte aie: q꜡
pro nobis mortuus eſt. Jo. x. Animaꝫ meā
pono pro ouibus meis. Canta in cantu mē
ſe. Secūdo a morte corporis. Jo. 15. Ego
ſum reſurrectio ⁊ vita: qui credit in me. et
⁊c̄. ¶ Sexta lr̄a ē. S. Ideſt ſanitas iſirmo
rum. Quando puer infirmatur grauit̄: me/
dicus parat medicinam amaram nec dat
puero: q꜡ eam non ſumeret rōne amaritu/
dinis: ſed dat nutrici: q꜡ eſt fortis ad ipſam
ſuſcipiendam: ⁊ ꝟtus medicine tranſit ad
mamillas: ⁊ efficitur lac: ⁊ illud lac retinet
ꝟtuteꝫ medicine: ⁊ puer ſuggēdo vbera re
cipit ꝟtutem medicine: ⁊ ſanat̄. Ad propo
ſitū. Omnes eramus infirmi pctō. p̄s. Mi/
ſerere mei dn̄e: qm̄ infirmus ſuꝫ: ſed medi/
cinam pnie nō ꝓterāmus ſufferre: q꜡ ama/
ra. Sed nutrix nr̄a. i. ieſus xp̄s iſtam medi
cinā. ſ. mortem pro nobis ſuſtinuit: ⁊ ſāgui/
nem pro nobis fudit: quod fecit ſex vicib[9].
¶ Primo. hodie.
¶ Secundo. in oratione in orto.
¶ Tertio. in flagellatione.
¶ Quarto. in coronatione.
¶ Quinto. in crucifixione.
¶ Sexto. in lanceatione.
Iſa. 53. Uere dolores nr̄os ipſe tulit: ⁊ do
lores noſtros ipſe portauit. Exemplū p̄ſby
teri q cū iudea negociū hn̄s. ꝑentes in ec/
cleſia in ſabbo ſancto volentes ipſum vitu
pare. preſbyter nomen ieſu iplorauit ⁊ oēs
ſunt ceci effecti ⁊ muti. O ieſu ⁊c̄.

¶ In Epyphania domini.

VIdimus ſtellā ei[9] in oriente ⁊ venimus adorare eū. Matth. 2. ¶ Quanto ſia
digna de laude e cōmēda
tiōe. honore e triūpho apō
oculos mortales hodierna ſolēnitas: clare
oñdit. ſi oculo itellectuali iſpicim[9] ſtupēda
⁊ grādia miracula. ⁊ excelſa ⁊ alta myſte/
ria: q̄ ſūt in ea ↄſumata. Ubi ſm̄ doc. trib[9]
vocabulis decoratur. P° Epyphania. 2°
Theophania. 3° Bethphāia. P° Epypha
nia: ab epy ꝙ ē ſuꝑ ⁊ phanos appitio. Q꜡
hodie. 13. dieb[9] ſtella appuit mag̃ q̄ xp̄m na
tuꝫ illis oñdit. ⁊ manifeſtauit Mat. 2. Uidi
m[9] ſtellā ei[9] i oriēte. 2° theophania: a the
os ꝙ ē de[9]. ⁊ phanos appitio. Q꜡ hodie re/
volutꝭ. 30. ānis fuit baptizat[9] xp̄s a Jo. bap.
in Jordane

in Jordane. in quo apparuit trinitas. Pater in voce. Hic eſt filius me⁹ dilect⁹ Matth.3. Filius in carne. Sp̄s.ſ. in ſpecie colūbe. Tertio Bethphania : a beth q̄ eſt domus: ⁊ phanos apparitio. Or reuolutis.30. ⁊ vno anno ad nuptias fuit inuitatus Jo. 2. vbi aquam mutauit in vinum. De q̄bus miraculis: v3 his trib⁹. dicit Maximus in Felp°. Hodie ſaluator celeſtibus oſtenſus indicijs. a caldeis ē adoratus. Hodie chriſtus beati Joannis miniſterio fluenta Jordanis benedictiōe propri baptiſmatis cōſecrauit. Hodie inuitat⁹ ad nuptias. diuinitatis ſue potentiam manifeſtans. aquā mutauit in vinum: aquas quas ſanctificauit in baptiſmo. nobilitauit in nuptijs. Tria quidem hec myſteria vnius diei per mundum dignatio trinitatis impleuit. Ille. De iſtis tribus miraculis canit eccleſia in hymno. Jbant magi quam viderāt ⁊c. De 2° Lauacra puri gurgitis ⁊c. De 3° Nouum genus potentie ⁊c. Et quia hodie de primo miraculo feſtum agimus. ſ. de ſtella: aſſumpſi verba. Uidim⁹ ⁊c. De celebritate hodierna tria deuotiſſima myſteria occurrunt contemplanda.

¶ Primum. dicitur manifeſtationis.
¶ Secundum. dicitur inueſtigationis.
¶ Tertium. dicitur adorationis.

P Rimum dr̄ ⁊c. Dubium queritur. Utrum chriſti natiuitas ſit conuenienter manifeſtata? Circa hoc due ſunt opiniones. Una q̄ non. alia q̄ ſic. Prima q̄ non: q2 fuit occulta: cum debuit eſſe manifeſta. Rō eſt iſta. Deus plus inclinat ad miſericordiam q̄ ad iuſtitiam. De pen. di.i. Quia diuinitatis naturā. Jn.c. Multiplex. Et. C. de nuptijs. l. Jmperialis. Jaco. 2. Superexaltat autem miſericordia iudicium. Ad propoſitum noſtrum. Duo fuerunt aduentus in mundo. Primo aduentus miſericordie. ſ. incarnationis. 2° aduentus iuſtitie. ſ. iudicij vniuerſalis. Aduentus iuſtitie omnibus erit manifeſtus. ps. Deus noſter manifeſte veniet. igitur debuit eſſe manifeſtus aduentus miſericordie. ſ. incarnationis. Sed non fuit. igitur ⁊c.

¶ Secunda opinio dicit ē congrue factū: vt. ſ. eſſet occultus ⁊ ſecretus: ⁊ hoc ſecundū Tho.3. par. q.36. a.1°. duplici ratione.

¶ Primo. ratione curationis.
¶ Secundo. ratione perditionis.

¶ Primo ⁊c. Cum enim Adā peccaſſet intellexit demon diuinum verbum eſſe incarnandum pro humano genere: ⁊ ſe expoliandum de lymbo: ⁊ hoc quidem ſciuit per ſcripturas: ſed tamen ignorabat tp̄s. Uidens autem angelos canentes. paſtores adorantes. boues ⁊ animalia venerantes: ipſū aggreſſus eſt in deſerto ipſum tentans. Primo de gulla. Si fili⁹ dei es. 2° de vanagloria. Si filius dei es: mitte te deorſum. 3° de auaritia. Si cadēs adoraueris me. Cui reſpondit chriſtus. Uade ſathana non tentabis dominum ⁊c. Preterea vt dicit Tho. in.4. diſ.30. Demon non nouerat diuinitatem xp̄i: ſed cōijciebatur ſuſpicando. Unde ipſum tentauit in cruce volens experiri an eſſet meſſias. Uñ Jo.14. De ſeipſo loquit̄ d. Uenit. n. princeps ⁊c. Et vt dicit Chriſo. Demones nunquam habuerunt de aduentu chriſti firmam notitiam: ſed quaſdā coniecturas. Or concludit rationem. Si ergo xp̄i natiuitas fuiſſet omnibus manifeſta: p conſequens ⁊ demoni fuiſſet nota: ⁊ ſic fuiſſet impedita redemptio noſtra per ipſū demonem. Unde non debuit oībus ⁊c. ¶ Secundo ratione ⁊c. Cōcluſio eſt Tho.3. par. q.36. ar.1°. q̄ deus piiſſimus nō debebat impedire illud per quod genus humanum debebat liberari. Debebat aūt liberari p ſanguinem ⁊ paſſionem xp̄i. Quia vt dicit Hiero. in epiſtola quadam. Sanguis xp̄i fuit clauis paradiſi. Et idō ſi fuiſſet iudeis natiuitas xp̄i manifeſta impedita fuiſſet redētio noſtra: que facta eſt per chriſtū. Quia iudei non poſuiſſent manus ſuas in ipſū. Unde apoſtolus. i. Cor.2. Si cognouiſſent: nunq̄ dominum glīe crucifixiſſent. Et Act. 3°. Scio fratres q̄ per ignorantiā hoc feciſtis. Super q̄ di. Nico. de lyra. q̄ in populo iudeorū aliq erāt minores vt ruſtici ⁊ vulgares non intelligentes ſcripturas. Jſti nō cognouerunt chriſtum nec quoad diuinitatem. nec quoad humanitatem. Quia licet agnouerunt ipſum eſſe verum hominem: non tamen eſſe chriſtum a deo miſſum. Tales iuxta apoſtolum: ſi cognouiſſent nunq̄ dominū glorie crucifixiſſent. Maiores autem agnouerunt ipſum eſſe verum prophe

tam a deo promiſſum: non tamen agnoue-
runt ipſum eſſe deum. Et ſecundum hoc lo
quitur auctoritas apli. Si cognouiſſent ⁊c.
quaſi dicat. Nunq̃ agnouerunt eius diuini
tatē: ſed tamen nō excuſant: q2 viderūt pla
ſigna demonſtrantia ipm eſſe deū: vt cecos
illuminare ⁊c. Que oia dabant intelligi ipſ
eſſe meſſiam: ⁊ verū deum ac creatorē. Ad
propoſitū. Debuit ergo paucis ⁊ nō oibus
natiuitas xpi māifeſtari precipue iſtis ma-
gis de quibus aliqua videam⁹. Nato xpo
in bethleem regnante herode in iudeā. ea-
dem hora apparuit ſtella magis ſup mon-
tē victorialē. In quo tres magi adorabāt.
Fuit. n. pphetatum per quendā aſtrologū
noie Balaā de hac ſtella Numeri. 24. Qui
i morte poſitus: dixit diſcipulis ſuis. Orietᷣ
ſtella ex Jacob. ſ. de terra pmiſſionis. Et cō
ſurget virga de iſrael. Glo. De iſrael. i. hie-
ruſalem exiet meſſias. Diſcipuli autē iſti-
us Balaam poſt eius mortem ordinaue-
rūt. 12. homines qui omni anno. ex eis tres
deberent obſeruare ſtellā hanc: ⁊ ſteterunt
ſuper montē victorialem per tres dies ⁊ no
ctes. Unde orabant. O deus celi quādo ve
niet iſta ſtella: In nocte autē qua natus ē
apparuit eis: qui erant tunc in monte illo.
Sed nota q̄ de iſta ſtella tres ſunt opinio-
nes: vt ponit Tho. 3. par. q. vbi ſupra. Pri
ma q̄ iſta ſtella fuit ſpūs ſanctus: qui ſicut
apparuit paſtoribus in ſpē angeli. ita iſtis
magis in ſpecie ſtelle. Secunda opinio q̄
fuit xps qui apparuit eis in forma pueri: ⁊
allocutus eſt eos di. Ite cito in partibus iu
dee: ⁊ inuenietis meſſiam noſtrū. Tertia
opinio eſt ⁊ iſta eſt verior. Qd̄ fuit ꝺ nouo
creata que officio pacto redacta eſt in pre-
iacentē materiam que ab aliis differebat
in ſex: vt ponit Tho. 3. par. q. vbi ſupra. Et
Nicolaus de lyra in euangelio hodierno.

¶ Primo. in natura.
¶ Secundo. in ſitu.
¶ Tertio. in fulgore.
¶ Quarto. in motu.
¶ Quinto. in manifeſtatione.
¶ Sexto. in magnitudine.

Primo in natura. Quia alie ſtelle ſemp
permanent fixe in firmamento ſuo: nec defi-
niunt aut deficiunt. q2 ſunt incorruptibiles.
Hec autem officio ſuo peracto redacta eſt
in preiacentem materiā. Secūdo in ſitu.
Alie ſtelle ſunt poſite in firmamento: hec āt
nō. ſed impendebat in meditullio aeris pxi
ma terre: q2 per eam venerunt ad locum de
ſtinatum. Tertio in fulgore: q2 erat cete-
ris ſplendidior: q2 non ſolum in nocte ſ3 eti
am in die ſplēdebat q̄ erat contra naturā
ſtelle: ⁊ hoc pp pñtiam ſolis: ſed ſolum i no
cte propter abſentiā. Quarto in motu:
q2 alie mouentur motu circulari: de oriēte
in occidentem: ⁊ de occidente in orientem.
Hec autem motu progreſſiuo recedebat a
ſeptentrione: ⁊ ferebatur ad meridiem. ſcili
cet verſus hieruſalem: que eſt in medio ter
re. Quinto in manifeſtatione: q2 qñq3 ſe
manifeſtabat: quandoq3 ſe occultabat. Uñ
hieruſalem ingreſſi: ſe occultauit. Alie aūt
ſe habent eodē modo in apparitōe. Sex
to in magnitudine: q2 hec erat parua: alie
ſunt maiores tota terra: vt dicit Origenes
ſuper illud Mat. 24. Stelle cadent de ce-
lo. Unde ſi fuiſſet vna de celeſtibus totā ter
ram cooperuiſſet. Unde fuit de nouo crea-
ta: ⁊ peracto officio ⁊c. Uidentes autē ſtel-
lam ſe preparauerūt cum maximo gaudio
ad ipſum videndum: ⁊ concilium fecerunt
ad inuicē dicēs. Iſte eſt rex. Iſte eſt deus.
Iſte eſt homo. Q2 eſt rex: portemus ei aurū.
Quia deus eſt: portemus ei thus. Quia eſt
homo: portemus ei mirrhā: qua mortui vn
guntur. in ſignum q̄ eſt mortalis: ⁊ mori dꝫ p
oium ſalute. Et q̄uis ſcripture nihil dicāt
tamen pie credendū eſt q̄ ſicut diuerſa ob
tulerunt munera: q̄ etiam eſſent induti di
uerſis indumentis. Unus erat indutus au
ro. ali⁹ de purpura. alius de ſcarlato. ſic bñ
induti poſuerūt ſe in via ⁊ ducebant a ſtel-
la ſicut hō ducitur ab alio. Uñ in. 13. diebus
pduxit eos in hieruſalē. Sed q̃rit anima
cara quō fuit poſſibile in tam pūo tpe. Rñ
deo q̄ erant ſuper dromedarios qui tantū
equitāt vno die ⁊c. Iuxta illud Dromeda
rij madian ⁊ effa. Ingreſſi hieruſalem ami
ſerunt ſtellam. Sed quare hoc: Reſpōdet
Tho. 3. p. q. 36. ar. 8. q̄ triplici rōne. Prima
q2 querentes auxilium humanū a ſcribis:
amiſerunt diuinū. Secūda rō. vt inde coge
rentur ciuitatem ingredi: ⁊ iudei videntes
gentiles a lōge venire. iexcuſabiles redde-
rentur: quē illi de ppe non adorabāt. Uñ bñ

pquerit

ꝯqrit dñs Iſa.6.i ep̄la hodierna. Surge il luminare hierl'ez: q2 venit lumē tuū. Surge a peccatis: inuidie. auaritie. odij. q2 venit lumen tuū. Tuū qdē: q2 de iudeis natus eſt: nata eſt maria: nati ꝓphe. nati patriarche: ꝛ gloria dñi ſuper te orta eſt ꝛ ambulabūt gētes in lumie tuo ꝛ re.i ſpl. ortus tui. Leua i circuitu oculos tuos ꝛ vide. Oēs iſti ꝯgregati venerūt tibi. Argumētū fortiſſimū ꝯtra iudeos ꝙ nat9 ē meſſias. Sz dū cogito i mēte mea. vñ ē ꝙ tā cecierāt. vt ipm non adorarēt cū alijs quē i domo hēbāt: Rñdeo: ꝙ tūc erat ſicut nūc. Nōne ipm hēmus i altari inuiſibilem. imortalē: ꝛ tñ nō adoramus fide. O ignorātia ſupina. O ignorātia craſſa. Dormit chriſtianus cum iudeo.

S Ecundum dicit ꝛc. Poſtq̄ fuerunt in ciuitate hieruſalem: cōmota eſt vniuerſa ciuitas inquit euāgeliſta. Glo. Uniuerſa ciuitas .i. regi adherentes: vel ſic vniuerſa ciuitas: pars pro toto. i. ꝑs ciuitatis. Audito ꝙ erant tres magi qui veniebant cuz maximo comitatu: ꝛ querebāt: vbi eſt qui natus eſt rex iudeoꝝ. Secūduz Chriſo. Maxima fuit magoꝝ deuotio: qui xp̄m nondum viderant ꝛ tamen pro eo mori parati erant. qui regem nouū confitebātur: quaſi non timentes herodem. Herodes autem hoc audiens turbatus eſt valde. Sz quare turbatus eſt valde: Reſpōdeo ꝙ triplici ratione. Prima ne iudei natū regem tanq̄ ſuū reciperent. ꝛ ipſum tanq̄ alienigenam expellerent. Secunda ne a romanis poſſet calūniari: ſi aliquis rex nouus vocaretur: quem imperator romanus nō conſtituiſſet. Addit Aug. in ſermone hodierno de diabolo. Turbatus eſt cum herode diabolus dī. Quis eſt iſte: qui me neſcientem igreſſus eſt mundū: Huic nato. celuz radio ſtelle arridet. Quā nouitatē non intelligo. Quo me conuertā: Fortiorem ſentio. Puto illum in regno meo velle regnare. Ne forte deus ſit iſte quem nullū poteſt maculare delictum. Ille. Unde eos vocauit clam ꝛ cauſam queſiuit itineris: quid. ſ. quererēt. Cui dicunt. Regē iudeoꝝ querimus. Uidimus ſtellam eius ꝛc. Qui congregauit oēs ſapientes ꝛ doctores legis: ꝛ queſiuit de loco iſtius. De ſapientibus dicitur Deutero. 24. Ad verbū ſapientū ſacerdotum dependet omne negotium: qui erant. 24. vt h̄ dr̄: qui certificauerunt ipſum de loco per prophetam Micheā. 6. c. Et tu bethleem terra iuda paruula es in millib9 iuda. Ex te exiet dux qui regat populū meū iſrael. ſ. verbo ꝛ exemplo. Quia in libro de pomo ꝛ morte. Docentes alios mentiri non debēt. Herodes autem triſtitiam ſuam ſimulans dixit eis. Ite ꝛ interrogate diligēter de puero: ꝛ cuz inueneritis renūciate mihi: vt ꝛ ego veniens adorē eum. O ribalde quare occidere queris: Sup̄ quo Grego. Adorare velle ſe ſimulat: vt hunc ſi inuenire poſſet extinguat. Ideo eccleſia canit. Hoſtis herodes impie ꝛc. Cū audiſſent regem: abierunt. Et dum fuerunt ad portā ciuitatis hieruſalez in egreſſu eis apparuit ſtella. O quis poſſz cogitare gaudiū q̊d habuerunt. Vñ euāgeliſta. Uidētes ſtellā magi gauiſi ſūt gaudio magno valde. Super quo Fulgētius ſmone hodierno. Ille gaudet gaudio magno valde qui de deo gaudet: qui eſt verū gaudium. Ille. Super quo Chriſo. ſuper Mat. quattuor ſunt genera perſonaꝝ: q̄ gaudēt: ſed nō gaudio magno valde. Quidā in pulchritudine corporali: vt mulieres pagane: Poliſēna: Cleopatra: Lucretia: Caſſandra Thamira: Herſilia ꝛc. q̄ in deletis ꝛ hmōi. Si vis: pone q̄re plus ſe ornāt: q̄ viri. Contra eas Iſa. 40. Uox dicētis. Clama. Quid clamabo: Oīs caro fenū. ꝛ oīs gloria eius quaſi flos agri. Petrar. 5°. Triūpho tpis.

Qui la humana ſperāça. ꝛ qui la goia.
Qui miſeri mortali alzan la teſta.
Et niſſun ſa quāto ſi viua o moia.

Quidam in diuitijs gaudent: ſed non gaudio magno valde: q2 poſt hanc vitam nihil reſtat de bonis huius ſeculi. Unde Dauid. Dormierunt ſomnuz ſuū ꝛc. Iob. iz. Hoc ſolum mihi ꝛc. In. 6. Politi. Teſte deo i bonis exterioribus: non poteſt eſſe felicitas. Quidam gaudent in fama: ſed nō gaudio magno valde. Quia vt dicit Señ. Omnis fortune felicitas inſtabilis eſt. Et Boe. 4°. de conſolatione. Nemo eſt tam compoſite felicitatis: vt non aliqua ex parte cum ſua fortuna rixetur. O quot honorati deuenerunt ad maximam miſeriam. Gloria huius mundi eſt ludus pile. Quidaz gaudent in vite ꝓlixitate: ſz nō magno valde. O pr̄ mi

pur che dio mi dia vita: diro. faro. O pouero che ſei: q̄ mortalis es ⁊ vitam ignoras. Eccleſiaſtes. 5. Neſcit homo finem ſuum. ⁊c. Quidam gaudent gaudio magno valde: q̄ in deo gaudent: ⁊ hi magi qui ſpem ſuam ⁊c. Uidentes inquit ſtellam gauiſi ſunt gaudio magno valde. Sed nota q̄ viderunt quintuplicem ſtellam.

¶ Primo materialez.
¶ Secundo ſpūalem.
¶ Tertio intellectualem.
¶ Quarto rationalem.
¶ Quinto ſuperſubſtantialem.

Primo materialem que eos conduxit.

Secundo ſpālem .i. fidem quam habuere de xp̄o quia venerunt ⁊c. Tertio intellectualem ideſt angelum: qui eis apparuit in ſomnis ne ad herodem redirent: ſed per aliam viam ⁊c. Quarto rationalem. ſcʒ mariaʒ de qua ſtella eccleſia dicit. Aue maris ſtella. Quito ſupſubſtā. i. xp̄ʒ. Propt̄ viſionem prime ⁊ ſecunde ⁊ tertie ſtelle: gauiſi ſunt gaudio. Propter viſionem quarte ſtelle: gaudio magno. O q̄ grandis leticia eis fuit videre mariam ſole ſplendidiorem. Dionyſius dixit. Si de tuo filio nō eēt mihi reuelatum: facile crederem non eē ali alium deum: preter te. Propter viſionē quinte ſtelle: gauiſi ſunt gaudio magno valde. Clama hic. Uere valde. Ad propoſituʒ redeamus. Cum eſſet extra hieruſalem: ecce ſtella antecedebat eos vſq̄ ad locum vbi erat puer: ⁊ quando fuerunt prope bethlem: veniunt principes illius ciuitatis obuiam eis dicentes. Quid queritis? Qui dixerunt meſſiam xp̄m. Uidimus enim ſtellam in oriente ⁊c. Et illi. Alium non habemus. Mentiebantur in caput: q̄ erat illorum meſſias: ⁊ eis per ſcripturas prophetarum promiſſus. Tandem deuenerunt ad locum vbi erat puer. Ut dicit Rabanus: virgo adhuc erat in loco vbi puerum pepererat. Et ibi non erat Joſeph: ne pater carnalis putaretur. Uirgo maria ſentiens perſonaruʒ multitudinem ſūme timuit: ⁊ puerum abſcondit in preſepio. Fulgor ſtelle irradiabat ſuper locum tugurij. Uidentes autem magi ſitum ſtelle mirati ſunt cum ibi non eſſet aliq̄d palatium: ⁊ mutuo ſe aſpiciebāt dicentes. Quid eſt? Stella non mouetur. O magi deuoti palatium queritis? ⁊ aulaʒ regiam: pauper eſt: non querit iſta. Et vt dicit. Maximus in ſermone hodierno. Stella emittebat nouos radios clariores: quaſi dicēs regib⁹. Et hic ē rex quē queritis. Et d̄ dromedarijs deſcenderūt accedentes ad locum. Bona vita. Maria tota verecūda acceſſit ⁊. Quid queritis? Regem natum iudeorum querimus. Spūs ſanctus intimauit marie de meſſia ⁊ de aduentu magorū. O maria: noli timere. Uirgo maria oſtendit eis puerum: narrans quomodo de ſpū ſancto erat conceptus. ⁊ quomodo angeli ⁊c. ⁊ quomodo paſtores ⁊c. quomodo circunciſus. 8. die: ⁊ quomodo ieſus vocatus. Ecce quomodo venerunt ad ipſum ⁊c. Quomodo adorauerūt. videamus tertiū.

t Ertium dī ⁊c. Magi adorauerūt xp̄m quattuor modis ſm doctores.

¶ Primo per vocalem ꝯfeſſionem.
¶ Secundo per cordialem deuotionem.
¶ Tertio per corporis humiliationem.
¶ Quarto per realem oblationem.

¶ Primo per vocalem ⁊c. In hoc q̄ dixerunt. Ubi eſt qui natus eſt rex iudeorum? In quibus verbis confeſſi ſunt humanitatem ⁊ diuinitatem. Primo humanitateʒ cum dixit: vbi eſt qui natus eſt. Naſci enim temporaliter. pertinet ad hominem. Secundo diuinitatem: cuʒ dixit. Uenimus adorare eum: que conuenit ſoli deo: ⁊ xp̄o homini. ſ. adoratio latrie. Nota vt dicit Tho. in. 3. diſ. 9. ar. 2. Triplex eſt adoratio.

¶ Prima latrie.
¶ Secunda dulie.
¶ Tertia hyperdulie.

Prima fuit magorum: q̄ latriā ei exhibuere. ¶ Secundo per cordialem ⁊c. q̄ co inuento: in terram ſe proſtrauerunt: ipſm adorātes ⁊. O domine ieſu: qui pro nr̄a ſalute veniſti i hūc mūdū ⁊c. Uñ oſculabāt eius pedes: ⁊ caput: ⁊ totū corp⁹. Sup quo exclamat Ber. Quid facitis o magi? quid facitis? quid aurum offertis? Ergo rex eſt ipſe. Ubi aula regia? Ubi thronus aure⁹? vbi curie regalis frequentia? Iſti facti ſunt inſipientes: vt fierent ſapientes. Ille.

¶ Tertio per corporis ⁊c. Quia prouoluti in terra: adorauerunt ipſum. Quod fecerūt duplici rōne: quibus inducitur omnis homo.

hō

mo. Homo enim componitur ex anima ⁊ corpore. Quoad animam: deum adoramus mente. Quoad corpus: adoramus toto corpore. De iſtis duobus modis dicitur Jo. 4. Venit hora. ſ. tempore legis gratie: in qua veri adoratores adorabunt patrem in ſpū. ſ. quoad animam: ⁊ veritate q̄ ad corpus. ¶ Quarto per realeꝫ oblatōeꝫ. Quid dicit euangeliſta: Intrantes domū. inuenerunt puerum cū maria matre eius. Qui puer credi pōt: ꝙ applauſerit illis ſenibus. Et ꝙ mater acceperit manuꝫ filij faciens dari eis benedictionem ⁊ ꝙ illi oſcularētur per omnia membra filium: ⁊ ꝙ mille regratiamenti darent matri. Chriſo. ſuꝑ verbo Inuenerunt ꝛc. Inuenerunt virginē non diademate coronatam: aut in lecto aureo recumbentem: ſed vix tunicā vnam habentem. Non ad ornatum corporis: ſed ad tegumentum nuditatis. qualeꝫ habere poterat vxor carpentarij peregre conſtituta. Ille. Obtulerunt ei munera. auruꝫ. thus. ⁊ myrrhā. Quia vt dicit Remigius ſic erat cōſuetudo antiquorum: vt nullus ad regeꝫ ingrederet̄ vacuus. Aurum prio: qꝛ erat rex. Apoc. 1. Rex regū ꝛc. Secūdo thus: qꝛ erat deus. Tertio myrrha: quia erat mortalis. Peractoq; obſequio fuerūt edocti in ſomnis per angelum ⁊ per aliaꝫ reuerſi ſūt viā in regionē ſuaꝫ: qꝛ ad mare deſcēderunt: ⁊ per nauem tranſfretātē in Tharſis abierūt. Propter ꝙ herodes iratus poſtea naues tharſenſium incendit. ſm ꝙ prophetatū fuerat per Dd ps. 47. In ſpū vehementi conteres naues tharſis. Et vt dicit Chriſo. Dum Thomas apl's deueniſſet ad regionem illam magorum eos baptizauit: ⁊ facti ſunt adiutores xp̄iane fidei ⁊ p xp̄o fuerunt martyrizati. Horum corpora integra deportata fuerunt per ſanctuꝫ Euſtorgium in eccleſia que nunc eſt predicatorum: vbi fuerunt per multū temporis. Vbi nunc eſt camera eorum apud mediolanēſes. Sanctus autem Euſtorgius: dum horꝫ corpora duceret: cuꝫ duabus vachetis. In nocte lupus vnam rapuit. Sanctus dei p̄cepit lupo vt ſe poneret ſub iugo ad currum: Quod ⁊ factum eſt. Poſt multum ꝓo temporis: Federicus Barbaroſſa: detulit ea Coloniā in conuētu predicatorum. Vidimus ergo ſtellam eius in oriente.

¶ In purificatione ꝟginis Marie: Feſtuꝫ eſt de matre ⁊ filio.

SUſcepimus deus miſericordiā tuam: in medio templi tui. In ps. ¶ Sagia. aurea. ⁊ celebrāda ſnia: ē illa vniuerſe ſcole theologantiū: ꝙ regina celorū. aduocata peccatorꝝ. imꝑatrix angelorꝝ. ſtella tramontana grandis maris. ſolidum ſcutū afflictarū mentium maria virgo: eſſendo ſtata electa ab eterno in matrem filius veri dei. illi merito fuit cōicatū ꝓuilegiū ſuꝑ oēs creaturas. plenitudinis ⁊ abūdantie oīum gratiarum. Maria mater grē: canit ſcā eccleſia. Scdm ſniaꝫ Tho. in poſtilla ſuꝑ Jo. ⁊ Alber. quadruplex eſt grā. Prima effluens: que ē in ſolo deo. Scda ſufficiēs que ē in ſanctis. Tertia abundās: q̄ fuit in apl'is. Quarta excellēs. que ē in maria: per quā toti mūdo debitricem ſe fecit. Vnde Ber. ſuꝑ Can. ſmone. 88. Maria oībus omnia facta eſt: ſapientibus ⁊ inſipiētibus copioſiſſima charitate debitricem ſe fecit. Oibus ꝑnie ſinum aperuit. vt de plenitudine eius accipiāt vniuerſi. Captiuus redēptionē. triſtis ꝯſolationē. īfirmus ſanitatē. iuſtus grām. angelus letitiā. filius dei hūane carnis ſbaꝫ. Ille. Vulgarizatio ſuꝑ ꝟbo Ber. Nō poſſum lachrymas ꝯtinere inqt Ber. ex diuino amore charitatis: dū cogito imēſaꝫ charitatē ipſius regine: que oibus debitricē ſe fecit. Gaudeat dulciter pcōr. qꝛ per mariā remiſſionē pcōꝝ obtinuit. Gaudeat iuſtus. qꝛ p mariā grām ꝓmeruit. Gaudeat captiuus. qꝛ p ipſam liberat̄ a vinculo pcti. Gaudeat angelus: qꝛ per eā ſedes vacue reparantur. Gaudeat fili⁹ dei qꝛ per eam carnem de ea aſſumpſit. Et quē celi capere non poterant. eius gremium cōtinuit. Vnde pro ſui humilitate ⁊ legis obſeruatione. hodie obtulit filium in templo cū mūeribus. Qd eccleſia feſtiua ⁊ letabūda congratulatur ſponſo ſuo d. Suſcepimus deus. In quibus verbis. de hodierna ſolēnitate loq̄mur. De qua tria videbim⁹.

I

¶ Primū. dr̄ purificationis.
¶ Secundū. dr̄ oblationis.
¶ Tertium. dr̄ declarationis.

Primū dr̄ ꝛc. Precepit deus Leui. 12. Q͛ mulier que ſuſcepto ſemine filiū peperiſſet. immunda erit. 7. dieb⁹ a conſortio hominum. ꝛ. 33. ab ingreſſu templi. Completis. 40. diebus templū intrabat. ꝛ puerū cum muneribus offerebat. Agnum ſi diues: par turturū aut pullos columbarū ſi paup. Et hoc modo ſe purificabat ab illa irregularitate contracta per partū. Querit͂ modo dubiū. Utrum ꝟgo debuit hodie templum ingredi cum filio: ꝛ facere hanc purificationē: Uere o maria: videt͂ ꝙ non. Q͛ filium non pepiſti de ſemine: ſed myſtico ſpiramine. In circūciſione purgabat͂ puer ab originali qđ a parētibus ꝯtraxerat. In purificatione purgabatur mater a penis. q͛ i libidinē cōcepiſſ3. Sed nihil hoꝝ in xp̄o ꝛ i mr̄e. Igitur incōgruū vr̄ purificari hodie.

¶ Alia opinio dicit ꝙ ſic. vt legē ſeruaret l3 non teneret͂. R̄ndeo ſm Tho. 3. p. q. 37. ar. 3. Ber. ſmone hodierno. ꝙ triplici rōne.
¶ Primo rōne humiliationis.
¶ Secundo. rōne occultationis.
¶ Tertio. rōne exēplificationis.

Primo ꝛc. Una eſt maxima Theologorum. ꝙ omnes grē que ſūt in maria originem habuerūt a xp̄o. qui eſt fons oīū gratiarū. Uñ debuit ꝯformari hūilitati filij. q hūilibus dat grās. vt dr̄ Jacobi. 5. Chriſt⁹ ieſus ex hūilitate cordiali. oīa onera legis portare voluit: qbus non tenebat͂. In ſua natiuitate. habuit ſe vt paup. Qui nat⁹ ē in preſepio ꝛ in vilibus pānis in nocte media dum eēt frigus. Ad Phil. 2. Exinaniuit ſemetipm̄ formam ſerui accipiens. De inuiſibili. Imortali. infinito: viſibilis. mortalis. finitus ē factus. O imenſa humilitas. O miraculū miraculoꝝ. O bonitas ſancta. In circūciſiōe habuit ſe vt peccator. q͛ circūcidi voluit cum eēt illa in remediū peccati originalis. Cui non tenebatur. cum eēt de ſpū ſcō conceptus. 1. Petri. 2. Qui peccatū nō fecit. Et Jo. 8. Quis ex vobis arguet me de pcō: Non de pcō oris. cordis. operis. Preterea ꝛ baptizari voluit ex humilitate: cui non tenebat͂. Unde Joānes baptiſta tremens d. Ego a te debeo baptizari: ꝛ tu ve. ad me: Cui xp̄s. Sine modo. Sic enim decet implere omnē iuſtitiam. Sup quo Ambro. Hec eſt iuſtitia, vt qđ alterum facere velles: prius ipſe incipias. Hodie autem ſe habuit como pauper: in eo ꝙ pauperū oblationem obtulit. Como peccator e ſeruo: i eo ꝙ ſacrificia que erant in expiationē peccati. pro ſe offerri voluit. Unde hec o ſignor caro: Clama. Per humilita. Unde Augu. Erubeſcat homo eſſe ſupbus: q͛ humil' factus eſt deus. Ad ꝓpoſitum. Sicut iſta facere voluit qbus non tenebat͂. ſed ex humilitate. Per eādē rōnem voluit ꝛ matrē purificari l3 nō teneret͂. Unde Ber. ſmone hodierno. Uere beata ꝟgo nō habes cā3 nec tibi opus ē purificatione: ſicut nec filio tuo circūciſione. Eſto inter mulieres quaſi vna illarum. nā filius tuus ſic eſt in medio puerorū. Ideo Moyſes dans ꝓceptū de purificatione: ex diuina ordinatione dixit. Mulier ſi ſuſcepto ſemie. Poſuit hāc ꝯditionē ſi: dans intelligi. ꝙ mulier aliqn̄do eēt paritura maſculum: non ſuſcepto ſemine. Et q̄ doctores dr̄t: ꝙ moyſes fuit ita locutus ad excipiēdā mr̄em dei ab imūdicia. Et Ber. in ſermone hodierno. Timuit moyſes i matrē dn̄i: blaſſemiā irrogare. Uñ Jacob⁹ in mariali. Mulier in ſuo mr̄imonio cupit q̄tuor ex ſupbia: q̄ ꝟgo reſpuit ex hūilitate.

Primo virū iuuenē: Maria ſenē. Secūdo virū pulchrū ꝛ diuitē: Maria aūt deſpectū: ꝛ pauperē. Tertio pulchram domū: Maria tugriū. Quarto celāre ꝛ getē in ptu ꝛ poſt: Maria aūt hodie nō ē ocioſa. ꝓperat ad tēplū. cū oblationib⁹: ſolicita de legis obſeruatōe. O humilitas de maria.

¶ Secūdo rōne ꝛc. vt occultaret͂ eē mater dei diabolo. Hab3 Aug. ſup Gen. ad lr̄am: ꝙ poſt peccatū Ade: lucifer ſciuit ꝟbū dei incarnandū: ſed ignorabat tp̄s. horam. Uidens in nocte natiuitatis ſue: angelos canere Gloria in altiſſimis ꝛc. Paſtores ip̄3 adorare. Magos de longe venientes cum muneribus. Uocem celitus audiēs. Hic ē filius meus dilectus. In deſerto ipſū aggreſſus eſt tribus iaculis: experiri volens an eēt Meſſias. Sed tali modo r̄ndit demoni: ꝙ ꝓpter hoc ignorabat an ille eēt. Et vt dicit Tho. 4.

Tho.4.di.30. Demon cognitione clara nū-
q̄ ſciuit an eſſet Meſſias. Quāuis fiat mē
tio ab euāgeliſtas: q̄ demones cognouerūt
ipſū eſſe chriſtum. vt dī Mat.4. Et Luc.
4. Quod intelligitur quoad coniecturas,
nunq̄ tamē ſciuit niſi in cruce. Unde de ſe
ipſo xp̄s Jo.14. Uenit enim princeps mun
di huius: et in me non habet quicq̄. Ad p
poſitum. Si virgo hodie ad templū nō iuiſ
ſet cum filio et oblationibus: in mentem de
monis veniſſet ſuſpitio q̄ vere eſſet mater
dei: et quo legi non ſubijciebatur. Et p con
ſequens impediſſet eius paſſionem aliquo
modo. Unde Tho.in.4.di.30.ar.1. Demon
prohibebatur diuina virtute. ab inueſtigati
one b. Marie. Ubi et Alber. ſuper Miſſus
eſt. Demon nunq̄ agnouit virginem eē ma
trem dei. ante filij paſſionem. Et dum vixit
miracula nō fecit aperte: ne ipſe demon ag
ſceret eam: per conſequens impediret paſ
ſionem filij ſui. Unde p3 ſecūda rō. ¶ Ter
tio rōne etc. In exemplum noſtre purifica
tionis. Scd̄m Albertum ſuper Luc. hodie
In verbo Dies purgationis marie. Tri
plex ē purgatio. Una vulgaris: q̄ prohibe
tur a iure canonico. 2.q.5. per totum. Et ex
tra de purgatione vulgari. Cū3 qs eſt ſuſpe
ctus de aliquo crimīe: vt homicidij. furti. et
hmōi. et vult purgare ſuam innocētiā per
aliquod experimētū per modū ſuſpicioſū:
vt offerendo ſe bibere aquā bullientem. in
gredi ignem ſine leſione. quod eſt peccatū.
Et contra illud Mat.4. Non tentabis do
minū deum tuum. Exemplū3 imperatoris
Henrici. q vxorē3 habēs ſuſpectā de adul
terio cum quodā milite: voluit hanc purga
tionem facere ita vt nudis pedibus ſuper
ignitos carbones incederet. Unde in mor
te anxiatus punitus eſt. Secunda pur
gatio dī legalis: vt cum qs grauatur iniu
ſte de aliquo crimīe pōt purgari per aliqd
iuramentum vt ſe purget: vt patet. 2.q.5. in
glo. Ad hanc tenebantur mulieres per le
gē: que purgabant in tēplo in capite. 40.
dierū: offerendo ſacrificia aīalium. Et per
illa dicebant purgari. ſ. ab illa irregularita
te contracta in partu: q̄a phibebantur vt
īmunde ad templū accedere. Hanc maria
fecit hodie. ¶ Tertia dī ſpūalis: que eſt ne
ceſſaria. Jacobi. 4. Emūdate manus pec
catores: et purificate corda. Clama. O ſene
ſo purga te. p omnes ſenſus in exemplū ma
rie. Primo viſū3 ps. Auerte oculos meos
ne videant vanitatem. Treñ.3. Ocul⁹ me
us depredatus eſt animam meam. Quinti
lianus orator. Oculi noſtri ſunt tota luxu
ria noſtra. Secundo auditum. Eccl.28.
Sepi aures tuas ſpinis: et facito ſeras au
ribus tuis. O compagno. Tertio linguā
purifica. Prouer.18. Mors et vita: in mani
bus lingue. Quarto manus ne aliena ra
piant. Aug. Non dimittitur peccatum: niſi
reſtituatur ablatum. Et ſic per omnes ſen
ſus. Hanc purificationem virgo fecit. Pu
ra in oculis. ps. Oculi mei ſemper ad do
minum. Pura in auditu. Luc.2. Audiebat
verbum illius. Pura in manibus, Quia
Prouer. vlt. Panem ocioſa non comedit:
Ideo ſpiritus ſāct⁹ Can.4. Tota pulchra
es amica mea. ſ. in omnibus membris. Et
Luc.1. Dominus tecum. Tecum in oculis
Tecū in manib⁹. Tecū in ore. Dominus
tecum. Unde Apoc.12. Signum magnum
apparuit in celo. Quid o Joannes: Muli
er amicta ſole: et luna ſub pedibus eius. et
in capite eius corona ſtellarum duodecim
Unde quidam. O maria diana ſtella etc.
Et Petrarcha.

O bella piu chel ſole: o piena luna
O dei mater alma: o maris ſtella.
O formoſa: cū tuto fia bruna.

Unde patet primum.

Ecundum dicitur etc. Maria obtu
6 lit par turturum: quia paupercula.
Diues autem agnum offerebat.

Queritur dubium. Utrum conuenienter
iſta ſacrificia debuerūt offerri domino deo
prout lex precipiebat. Tho.p.3.q.iij. q̄ ſic
triplici ratione.

¶ Primo. rōne recognitionis.
¶ Secundo. rōne reuocationis.
¶ Tertio. rōne prefigurationis.

Primo etc. vt hō recognoſceret oīa bona
ſe hīe a deo. p. Para.3. Tua ſūt oīa: et q̄ de
manu tua accepim⁹ dedim⁹. Ad ppoſitū. q̄
hō nō ē dn̄s: ſ3 diſpēſator rep. Oia. n. ſī ns.

¶ Secundo ratione ꝛc. vt ꝑ honores q̄ deo reddebāt, traherent populus a cultura idolorum. In ſignum huius: precepta de ſacrificijs nō fuerunt data populo iudeorum: niſi poſtꝙ declinauit ad idolatriam adorando vitulū conflatilem. ¶ Tertio rōe ꝛc. Quia aialibus illis ꝛ ſingulariter per agnum: pfigurabatur verus agnus filius dei, qui debebat offerri pro ſalute mundi. De qua oblatione apl's ad Eph. 5. Canta. Tradidit ſemetipſm oblationem ꝛ hoſtiā deo in odorem ſuauitatis. Et vere hec oblatio fuit neceſſaria ratione diuine placationis: vt h3 Albertus ſuper Lucā. In teſtamento veteri: inclinabatur deus ad iuſtitiam ꝛ nō ad miſericordiam. Vñ ps. Deus vltionum dñs. deus vltionū. Exodi. 22. Ego ſū dñs ds tuus fortis: zelotes viſitans iniquitē patrum in filios: in tertiam ꝛ quartā generationē. Queſto quel dio: ſequere vulgarizationem. Applica per vindictas quas fecit in teſtō vetere: vt fuit de Adā. de Sennacherib. de Holoferne. de Nabuchodonoſor ꝛc. Vidētes ſancti patres ipſm iratum: decreuerunt ipſm placare muneribus. Q2 vt dicit in. 3°. encydos Virgilius.

Quid non mortalia pectora cogis
Auri ſacra fames?

Quidā obtulerunt ei oblationē lachrymarum: vt Adam. qui peccatum ſuum fleuit. 4300. mille anni: ſed nō fuit placatus. Quidam oblationem pecuniarum: vt Dauid: q̄ obtulit templo edificādo: cēto milli peſi doro: ꝛ cento mille de argento. Quidam vitā propriam: qua nihil precioſius. Job. 2. Pelle pro pelle ꝛ cūcta que habet homo dabit pro anima ſua: vt Iſaias: qui lignea ſerra ſecatus eſt. Quidam decimas: vt Melchiſedech. Quidā imolationē aialiū: vt Noe. q̄ altare conſtruxit. Quidā humilitatem: vt Abraam. Quidam columbas ꝛ agnos: vt iudei. Sed tamen placari nō potuit. Unde Dauid dicebat ei. Sacrificiū ꝛ oblationem noluiſti. Et Iſa. 1. Holocauſta arietū ꝛ adipem pinguium ꝛ ſanguinē vitulorum ꝛ agnorum ꝛ hircorum nolui. Unde hoc? Quia vera oblatio nō erat ei oblata. Sed hodie in templū ingreſſa. cum brachio clauſo in quo filius erat dixit illi. p. R. 25. c. Suſcipe oblationem hāc: quā obtulit ancilla tua. O pſ ſancte. O vero dio. Ecco el to fiolo. Qui a pphis. qui a priarchis. q̄ ab angelis. qui a paſtoribus. qui a magis honoratus eſt. Ecco el to fiolo. q̄ pro mundo deridebitur. colaphizabitur. occidet. O ieſu nato. batuto. morto. Parce o dio al homo: per tuū filium. Quod videns deus miſericordia motus dixit. Nō permanebit ſpūs me⁹. i. indignatio mea: in homine in eternū. q2 caro eſt. i. carnalis ꝛ infirmus. Vñ bene eccl'ia. Suſcepimus deus miſericordiā tuā. In illa hora vt hodie. quattuor inceperunt eſſe placabilia q̄ dura fuerunt. Primo deus q̄ dulcis effectus eſt. Secūdo angelus: q̄ totus iucundus ē factus. Tertio celū. q2 ante durū ꝛ clauſū tādiu ſtetit: apertū eſt. Quarto mors: que mittebat homines ad lymbū: nunc ad celū. Suſcepimus deus miſericordiā tuam. Miſericordiā filij tui: atqꝫ miſericordiā tue matris o ieſu. De qua Aug. Reuolue diligēti⁹ diuine hiſtorie ſeriē. ꝛ ſiquid increpatoriū. ſiquid durum occurrerit in ea: de cetero ſuſpectā habeas. ꝛ accedere verearis. Applica figurā Heſter. ꝛ Vaſti: concludens q̄ eſt mater miſericordie: ꝛ non iuſtitie. Unde patet ſecundum.

Tertium principale dicit ꝛc. In pñti euangelio. quattuor difficultates ſūt vidende. ¶ Prima q̄r deus precepit in lege: vt in. 40. die puer portaret in templum. Et in femina duplicabant dies. ſ. 80. dies? Rñdeo. q2 mulier plus peccauit ꝙ homo. Hō. n. vnū peccatū cōmiſit q2 pomum comedit: ꝯtra diuinā iuſtitiā: iō duplici pena punitur maſculus. Prima i vtero: quia 40. diebus ſtat in vtero mrīno ſine anima. Quāuis phiſici dicant. 46. Secūda extra vterū: q2 priuat diebus. 40. ab ingreſſu tēpli. Mulier duo peccata cōmiſit. Primum. q2 ſupbiuit. Gñ. 3. Eritmus ſicut dij: ſcientes bonū ꝛ malū. Secūm. q2 hominem pduxit ad peccatum ſua pſuaſiōe. iō punitur quadrupici pena. Prima. q2 eius corpus ſtat ſine anima. 80. diebus. Secūda. q2 totidem priuabatur ab ingreſſu templi. Tertio. q2 ſubiecta viro effecta eſt: quia ſuperbiuit. Unde ad Colo. 3. Mulieres ſubdite eſtote viris. Aſculanus. Quella caſa nen mi piace doue la gallina canta: el gallo tace. Quarta pena: vt cum dolore pariat. Gen. 3. In dolore

lore paries filios. Unde pʒ prima. ¶ Questio scd'a. Quare maria ꝛ Joseph obtulerũt in templo par turturum: ꝛ duos pullos columbaꝝ: ꝛ nõ agnũ vt erat pceptũ. Rñdeo. qꝛ illa oblatio agni erat diuitum. Maria erat paupecula lꝫ nobilis. ꝛ Joseph paup. Mat.4. Nunqd ẽ filius fabri: Sed dicis. Ubi erãt thesauri magoꝝ: Rñdet Ber. ꝙ paupibus maria erogauit: tal'r ꝙ hodie oblationem paupeꝝ oportuit offerre. ¶ Questio tertia. Quare poti⁹ voluit offerri turtures ꝛ pullos colũbe: ꝙ alia aialia: Rñdet Tho.3.p.q.37.ar.i.rõne sue significationis ꝛ ppꝛietatis. Turtur tres hꝫ ppꝛietates q̃ xpo conueniunt. Prima qꝛ est auis casta. Scd'a al' solitariũ. Tertia auis loq̃r. Quo ad primã signat puritatẽ xpi. Quoad secũdam signat eius ↄtemplationẽ. Christ⁹ solitarius aliq̃n nauẽ oꝛtũ. mõtẽ. elegit ad ↄtẽplandũ. Quoad tertiam signat eius predicationẽ. Colũba ṽo est aial mansuetum ꝛ simplex: mãsuetudinẽ ipsius xpi signat. Q̃r nõ par colũbaꝝ: sicut pulli queruntᷣ: Respondet Tho. vbi supra. Qꝛ est auis libidiosa: q̃ in sacrificio non debuit offerri. ¶ Questio quarta. Q̃r candele portant in manibus: Rñdeo ad ostendẽdam ṽginis puritateꝫ. Aliqui eni audiẽtes virginem purificatam possent credere ipsam indiguisse purificatione. Igiᷣ vt ostendaᷣ ꝙ tota fuit purissima: oꝛdinauit eccl'ia: vt luminosos cereos portemus. Ac si ipso facto ecclesia dicat. O maria: non indiges purificatione: qꝛ tota splẽdida es. ꝛ tota pulchꝛa: sicut lumen huius candele. quas in manibus gestamus. De quo lumine Dam. Aue fulgens margarita: per quam venit mundo vita: christus sol iustitie.

¶ De Paucitate saluandoꝝ.

Multi sunt vocati: pauci ṽo electi. Mat.22. ¶ Contremisseno le viscere humane. la lingua sacosta al palato: ogni humano igegno vene al manco: q̃si la mẽte humana veñe a ꝯsiderare le parole hoꝛribile de xpo in euãgelio hodierno. Che molti sono chiamati e pochi electi. Scd'm doctores quadruplex est vocatio. Una per certũ signũ. i. per inspiratioñe. Scd'a per verbum viuum. i. predicatores. Tertia per infirmitates. Quarta per scripturas. Quid clamãt prophete. euangeliste. doctores: Uere illud apostoli. Impleamini agnitione voluntatis filiȷ̃ dei. Sed nolunt venire. Uñ Greg. papa super Mat. Ad fidẽ xpi pl'es veniũt: sꝫ ad celeste regnum pauci perducuntur. Ille. Quod ꝛ saluatoꝛ affirmat in pabola illa Mat.22. Ubi post parabolam intulit in fine euãgeliȷ̃ ṽba assumpta. Multi inq̃t ꝛc̃. De qua saluandoꝝ paucitate tria videbimus.

¶ Primum. dĩ opinionis.
¶ Secundum. dĩ declarationis.
¶ Tertium. dĩ responsionis.

Primum dicitur ꝛc̃. Queritur dubium notabile in presenti. Qui sunt plures numero damnati: an salui: Circa hanc materiam: due sunt opiniones. Prima dicit ꝙ salui. Secũda ꝙ damnati. ¶ Prima opinio probat intentum suũ triplici ratione.

¶ Primo. rõne inclinationis.
¶ Secundo. rõne reuelationis.
¶ Tertio. rõne electionis.

Primo ratione ꝛc̃. Una maxima est philosophi in.2. Methaphy. In.3. de anima. Unumquodq; agens operatur ſm proprietatem sue nature. Ignis quia calidus: ideo calefacit. Sol qꝛ lucidus illuminat. Lapis deoꝛsũ vadit: quia grauis est. In.4. Eth. Unusquisq; dirigit opera sua: ſm optimũ eorum que sunt in ipso. Et Boetius.4. de Cons. prosa.4. Agit enim cuiusq; natura: quod est propꝛium ei. Ad propositum. Si hoc agit creatura. a fortiori deus: qui est omnium creatoꝛ: debet operari ſm ppꝛietatem sue nature. Quia vt habet phus 2. metha. Quod est causa alioꝛum vt sint talia: illud maxime est tale. Exempli gratia. Si calida est aqua: a fortioꝛi ignis. Sꝫ que est natura dei: ꝛ eius inclinatio: Respondeo ꝙ est misericoꝛdia ꝛ clementia In ps.139. Apud dominũ misericoꝛdia ꝛc̃. De peni. distin.3.c. Multiplex. Misericoꝛdie domini nec mensuras ponere possumus: nec tempoꝛe diffinire. De peni. di.i.c. Quia

diuinitatis natura. Diuinitatis natura cle
mens eſt ⁊ pia. 22. q. 4. c. Unuſquiſque. Et
diſt. 39. c. Diaconi. Et. 26. q. 6. c. Si preſby
ter. Et. C. de nuptijs. l. Imperialis. Nam ita
credimus dei beniuolentiam ⁊ circa genus
humanum nimiam clementiam: quantum
noſtre nature poſſibile eſt imitari. Et Dan.
2. Purgatorij. c. 3.
Horribili faron li peccati mei.
Ma la bonta infinita ha ſi gran braccia.
Che prende cioche ſi riuolge allei.
Si igitur miſericors. ergo inclinatur ad mi
ſerendum ſecundum naturam. Igitur plus debet
in pluribus miſereri. Et per conſequens
plures ſaluare: quam damnare. Et ſi quis dice
ret: quod etiam inclinatur ad iuſtitiam. Reſ
pondeo quod magis ad miſericordiam: quam ad
iuſtitiam inclinatur. Jacobi. 2. Superexal
tat autem miſericordia iudicium. Unde
Ric. in. 4. diſt. 46. ar. 2. Miſericordia eſt
deo naturalior quam iuſtitia: quia reſpicit boni
tatem ſue nature: iuſtitia vero reſpicit pecca
ta. Si eſt magis miſericors: ergo plures ſal
uabit quam damnabit. Et ſic erunt ⁊c. Se
cundo ratione ⁊c. Omnes electi qui ad pa
radiſum habent ire: fuit figurati in promiſ
ſionibus factis abrae a deo: vt ſancta ca
nit eccleſia. Signifer ſanctus michael rep
ſentet eas in lucem ſanctam: quam olim ab.
pro. ⁊ ſe. e. Ad propoſitum. Semen abrae
fuit ampliſſimum. Gen. 12. Egredere de ter
ra tua. Et infra. Faciam te creſcere in gentem
magnam. Et. 13. c. Faciam ſemen tuum ſi
cut puluerem terre. Si quis poteſt hominum numera
re puluerem terre: ſemen quoque tuum numerare po
terit. Et. 15. Antequam abraam haberet filium
eduxit eum foras d. Suſpice celum ⁊ nume
ra ſtellas. Incepit numerare. Una. dox. ⁊c.
O ſignor non poſſum. Cui dominus. Sic
erit ſemen tuum. Preterea Job. 25. Num
quid eſt numerus militum eius: q. d. non.
Et Dauid inducit filium loquentem patri
Dinumerabo eos: ⁊ ſuper arenam multi.
Preterea Apoc. 7. Uidi turbam magnam:
quam dinumerare nemo poterat. Et audi
ui numerum ſignatorum. 144. millia ſigna
ti. ex omni tribu filiorum iſrael. Ex tribu iu
da. 12. ⁊c. Ex tribu Ruben. 12. ⁊c. Ex tribu
Gad ⁊c. Ex tribu Aſſer ⁊c. Ex tribu Nep
talim ⁊c. Ex tribu Manaſſe ⁊c. Ex tribu
Simeon ⁊c. Ex tribu Leui. ⁊c. Ex tribu Iſſa
car ⁊c. Ex tribu Zabulon ⁊c. Ex tribu Jo
ſeph ⁊c. Ex tribu Beniamin ⁊c. Ecce quan
ta multitudo electorum. Et ſic numerus ele
ctorum erit maior. ¶ Tertio ratione ⁊c.
Deus eſt imutabilis. Mal. 3. Ego deus et
non mutor. Jn. 2. Metha. Deus eſt mouens
omnia immobilis. Bona. in. p. di. 8. Diuina
eſſentia eſt immutabilis. Boe. Stabiliſque
manens dans cuncta moueri. Ad propoſi
tum. Aut deus omnes predeſtinauit. Aut
partem. Si omnes: ergo omnes ſaluabun
tur. Quia vt dicit magiſter in. p°. c. 4. Pre
deſtinatio eſt origo ⁊ fundamentum huma
ne ſalutis. Que ſententia affirmatur per
Aug. 23. q. 4. c. Nabuchodonoſor. Si vero
dicis: quod non omnes predeſtinauit: ſed ſolam
partem vnam. Uidetur hoc falſum aiunt
iſti. Et ratio. Quia videretur quod deus eſſet
perſonarum acceptor: quod eſt falſum. Quia
vt dicitur Actu. 10. Jn veritate comperi: quia
non eſt acceptor perſonarum deus. Sed vt
dicitur Sap. 2. Equaliter eſt ei cura de om
nibus: vt etiam dicitur. 22. q. 4. c. Sicut. Et
extra de prebendis ⁊ dignitatibus. c. Uene
rabilis. Et ſic plures erant ſalui: quam damna
ti. Patet prima opinio.

¶ Secunda opinio eſt xpi: qui non poteſt
mentiri. Multi ſunt vocati. Ad humilita
tem. ad bona opera. Sed pauci ſunt electi. Et ſic
patet primum myſterium in preſenti.

s Ecundum principale dicitur ⁊c. Po
no hanc concluſionem ſecundum omnes do
ctores. Quod pauci ſunt ſalui: reſpe
ctu damnandorum. Que concluſio probatur
quintupliciter. Primo ratione. Secundo auctori
tate. Tertio exemplo. Quarto figura. Quin
to experientia.

¶ Primo ratione infidelitatis.
¶ Secundo ratione malignitatis.
¶ Tertio ratione deuiabilitatis.

Primo ratione ⁊c. Concluſio maxima eſt om
nium theologorum. Quod nullus ſaluari poteſt:
niſi in fide catholica. Nec vera: imo falſa
eſt illorum opinio qui dicunt vnumquemque ſal
uari poſſe in ſua ſecta. Ad Heb. 11. Sine fi
de impoſſibile eſt placere deo. Eph. 4. Una
fides. vnum baptiſma. vna eccleſia. vnus
deus. Extra de ſum. Tri. ⁊ fi. ca. c. Firmiter
Una eſt fidelium vniuerſalis eccleſia: extra
quam

quã nullus omnino ſaluatur. Et.26.q.5.c. Epi. Qui rectam fidem non habet: hic non eſt eius ſed illius in quem credit.i.diaboli. Et.24.q.i.c. Quoniam vetus. Supra petram: eccleſiam fundatam ſcio. Quicunq̃ extra hanc domum. agnum comederit. prophanus eſt. Et Mar.vlt. Qui crediderit ⁊ baptizatus fuerit ⁊c. Et Athanaſius. Quicunq̃ vult ſaluus eſſe: ante omnia opus eſt vt teneat catho.fi. Quã niſi quiſq̃ integrã inuiolatãq̃ ſeruauerit abſq̃ ⁊c. Et Th.22. q.4. Et in.3.di.25.⁊ alij doctores idem tenẽt Numeremus ergo in hoc loco multitudinem fidelium ſi poſſibile eſt: a principio mundi vſq̃ ad xp̃m: ⁊ videbimus q̃ plures ſunt imo fuerũt infideles: q̃ fideles. Tempore abrae ſolus ipſe erat cum familia ſua q deum colebat: omnes alij quaſi infiniti idolatre erãt. ⁊ omnes damnabantur. Preterea de centum millibus perſonis nullus ingreſſus eſt terram promiſſionis preter Joſue ⁊ Caleph. vbiq̃ colabatur diabolus: aut ſol. aut luna. excepto in iudea cum difficultate: vbi notus erat: iuxta illud Notus in iudea de⁹. Poſt xp̃i aduẽtũ: q̃uis totus mundus audierit de xp̃o ⁊ multi crediſſent: tñ parũ durauit illa fides. Quia venit machometus qui quaſi totũ mundũ a fide xp̃i deuiauit. Preterea iudei per mũdũ diſperſi damnantur. q: non credunt. O qd dicam de malis xp̃ianis. qui non habẽt veram fidem: peiores paganis ⁊ infidelibus Non credunt anime imortalitatem. O pater: morto el corpo: morto lanima. O quis reuerſus eſt a partibus illis? Quis vidit deum. aut paradiſum? Negant aliam vitam. Facecia illius Jannenſis. nomie Roſo. Hic fecit depingi in targeta ſua chriſti imaginem ab vna parte: in deriſionem fidei. Ab altera parte diabolum: ⁊ ſe in medio. cum breue di. Signor ſe tu non mi voy coſtuy mene prega. Preterea tẽpore Facini cani. Cum quidam fratres conuẽtuales conquererentur: q̃ ſui milites ſibi abſtuliſſent tunicellas ſuas. Reſpondit. Nõ ſũt de meis: quia ſimul ⁊ tunicas abſtuliſſent: quia ſic precepi eis. Unde q̃ domini temporales faciunt tot ſtrages: tot latrocinia pauperum. tot angarias ponunt? Q: non habent veram fidem cum non credant recipere penam acerbam pro ſuis demeritis. Unde q̃ concubinarius tenet feminam? Uſurarius res pauperum? Unde q̃ mercator non facit iuſtitiam? Unde q̃ homines non habent timorem dei? Uere q: non veri catholici. ⁊ fundati in fide. Et per conſequens in ſua infidelitate damnantur.

¶ Secundo ratione ⁊c. Tanta eſt hominum malignitas q̃ non debemus mirari. ſi pauci ſaluantur. Clamat Jo. Totus mundus in maligno poſitus eſt. Scd'm Egydiũ. Mundus diuiditur in.9.ſtatus qui omnes corrupti ſunt. Et per conſequens pauci ſalui. Primus eſt ſtatus prelatorum ⁊ clericorum: qui eſt plenus malignitate. Qui ſtatus adeo perfectus eſt. vt nulli liceat accedere niſi vocat⁹. Heb.5. Nec quiſq̃ ſumat ſibi honorem ſed qui vocatur a deo: tanq̃ Aaron. Antiquitus eligebantur prelati ad columbe ſignum: vt patet de Amb. De Augu. ⁊ alijs. C. de epis ⁊ clericis.l. Si quẽq̃. Non precio ſed precib⁹ ordinetur antiſtes Uincentius li°.3. Speculi moralis d. A ſãcto petro vſq̃ ad tempora Silueſtri fuerũt 32. pape. qui per martyrium fere omnes trãſierunt. Unde poſt Sixtum: diu vacauit papatus: ⁊ nullus volebat aſſumere hoc onus ⁊ propter paupertatem. ⁊ propter mortem. Sed hodie per munera. per ſimonias ingrediuntur ad eum. Unde Dañ.19. inferni. Clamat contra hos.

O ſymon mago. o miſeri ſequaci
Che le coſſe de dio. che di bontade.
Debeno eſſer ſpoſe ha voy rapaci.
Per oro ⁊ per argento adulterate.

Quid dicam de presbyteris curatis? Applica ad libitum. Quid de religionibus? Uere defecit calor illorum primorum patrum. circa penitentias circa auſteritatis. Conclude. Multi ſunt ⁊c. Secundus ſtatus eſt dominorum temporalium: qui plenus eſt malignitate. Quia cum deberent eſſe patres ppli. iuſtitiam ſeruantes. cauſas pauperum defendentes. oppoſitũ agũt Quia dum li chioca dinari. Joan boca doro. iuſtitia non habet locum. Uirgilius.3°. Eneidos. Quid non mortalia pectora cogis Auri ſacra fames? Lucanus.3. Ferrum morteq̃ timere Auri neſcit amor. Uerificatur ſententia.xi.q.3.c°. Pauper dum

non habet quod offerat: opprimitur. Et. xi. q. 3. c. Qui recte. Munera ꝑuertunt hoīum iudicia. Unde ꝯquerit̃ dñs Iſa. p°. Principes tui infideles: ſocij fur̃. Ubi ſunt queſo iuſtitie paganorum: Juſtitia Seleuci: Bruti romani: Cōſtātini: Plures ergo dānant. Multi ſunt. Tertius eſt ſtat⁹ nobiliū: malignitate plenus. Qui debent eſſe mites, liberales. ⁊ modeſti: que ꝯditiões faciunt hoiem nobilem. Hiero. ad Celantiā. Nobilitas ſūma eſt apud deū: clarere ꝟtutibus. Peto a te o Seneſo. Quis dr̃ nobilis: Qui hꝫ aurū: Poſſeſſiones: Pulchraꝫ mulierem: Vere nō. ſed ſola virtus que hominē honore dignum facit. In. 4°. eth. Honor ē exhibitio reuerētie: in teſtimoniū virtutis. Sꝫ hodie: ſunt miſeri. mendaces. vſurarij. inhoneſti. ſuperbi. pompoſi. piu la ſpeſa che lintrata. Quod ꝯtra Dantes. x. Purgatorij.

O ſuperbi chriſtiani: miſeri: laſſi.
Che della viſta ⁊ della mente infirmi.
Fidanza hauete ne ritroſi paſſi.
Non va corgeti voi: che noi ſian vermi:

Et apoſtolus. Precipe diuitibus huius ſeculi nō ſuꝑbe agere. Et ꝯtra mulieres pompoſas: q̃ valde peccāt. De iſtis. Multi ſunt vocati ⁊c̃. Quartus ſtatus eſt coniugatoꝝ. Qui fidē pacēq̧ inuicem debent ſuare. ⁊ cū omni timore dñi. Exemplū mulieris: que coequebat̃. s. Patricio in gloria ꝑ fidem thori ⁊ pacem cū viro. Sed hodie non eſt fides. nō pax. q2 ſunt mali: ſō ⁊ filij ꝑticipant. De his Multi ſūt vocati ⁊c̃. Quintus eſt viduaꝝ. q̃ debent eſſe deuote. eccleſiā viſitātes. De qbus. p. Thim. 5. Viduas honora: q̃ vere vidue ſunt. Sꝫ hodie ſūt vagabūde. Multi ſunt ⁊c̃. Sextus ꝟginū. Ubi ſunt: O quot gaunelli. O quot filij in latrinis. O quot ad hoſpitale in nocte deferantur. Septimus eſt mercatoꝝ. q deberent eē veraces: non iurare: vel periurare. Quod xp̃s docet Mat. 5. Sit ſermo vr̃: eſt eſt: non nō. Sed hodie mille ꝑiuria. Al corpo, al ſangue. Contra xp̃s Mat. 6. Nolite iurare oio, neq̧ per celū. neq̧ ꝑ terraꝫ. neq̧ per caput. Et vt dicit Th. in quolibet̃. Periurium grauius eſt homicidio. Octauus eſt artificum. Qui artes ſuas corrumpunt. Sed puniuntur dū fallant alios: artes eos fallunt. O pr̃: artes nihil valēt. Satu pch̃: Quia cōmittis in ea mille fraude. Oſe. 9. Area ⁊ torcular nō paſcet eos: vinū mētietur eis. Nonus eſt pauperū. Qui equiperari volunt ciuibus. Non agnoſcit̃ plus vtroꝝ ruſtici: ⁊ ciuis. Et ruſticus vult deferre caputium cū veluto. Vade ad cuſtodiē dū pecora. Multi ſunt ergo vocati ⁊c̃. Unde pꝫ ſecūda rō. ¶ Tertio rōe ⁊c̃. Cōcluſio eſt phi. 2. eth. Virtus i medio ꝯſiſtit: ⁊ ꝟſat̃ circa difficile. Exēpli gr̃a. De ſagitta ad ſignū. Nam ꝯtingere punctum ſiue centꝝ eſt difficile. Recedere aūt a medio eſt facile: vt pꝫ in ſagittantibus ad ſignum. Ad ꝓpoſitum. Virtuoſe agere ꝯſiſtit in attingendo mediū: q̄ eſt difficile. Recedere aūt ab hoc medio eſt facile. In. 2°. eth. Difficile ē eſſe bonū. In eodē. Malū eſt facile: bonum ꝟo difficile. Ideo Hiero. aduerſus vigilantium. Rara eſt ꝟtus: nec a pluribus appetitur. Oui. li°. 2°. de ponto. Nec facile muliꝫ inuenies millibus vnū. Virtutem pciū qui putet eſſe ſui. Cū ergo ſint plures vitioſi: q̄ virtuoſi. Ideo plures erunt dānati: q̄ ſalui. Verte te ad crucifixum. O dñe deus. q̃ vadunt luxurioſi, auari, ſuperbi. blaſſematores. periuri: Clama. Ad infernum. Quo vadunt plati mali. epī. cardinales. d̃ grege non curantes ſed de canibus: Ad infernū. Quo vadūt monachi mali: male viuētes: Ad infernū. Quo incātatores: Quo nigromantes: Ad infernum. Quo vadūt tot aduocati. procuratores. notarij: Ad infernū. Quo tot mercatores. artifices. laboratores: Quo tot mulieres vane. luxurioſe. carnales: Quo vadunt tot ignorantes: quorū plenus eſt mundus: Que ignorantia. nō excuſat ſm Th. i. 2. q. 76. Et Alex. in. 3. p. ſū. Et diſ. 20. c. Si decreta. Ignorantia craſſa ⁊ ſupina neminem excuſat. Nōne eſt maior numerus ignorantiū: q̄ ſcientiuꝫ: O pater ſic. Ergo multi ſunt vocati: pau ⁊c̃. Preterea ciues mei: ſancta eccleſia tenet. q̄ null⁹ in mortali decedens intrabit eternam vitā. etiam ſi chriſtianus ſit. Sed quis eſt hic: et laudabimus eum: Quis hodie eſt alienus a chriſto domino: Vere eſt chriſtianus qui non facit opera. ⁊ nomen chriſtianitatis falſo ſibi vſurpat. Quod cōtra Amb. 22. q. 5. c°. Cauete. Mendacium nanq̧ eſt chriſtianum

num ſe dicere. ⁊ opera chriſti non facere. Ille. E per charita: dicite mihi. Quid ſonat hoc nomen dignū? Quid ſignificat? Audite queſo. capitulum illud Cum veniſſet: extra de ſacra vnctione. A xp̄o chriſtiani dicuntur. Et Aug. li°. 4. de doctrina chriſtiana. Et ſacramento vnctionis: vocabulū omnium xp̄ianorum diſcendit ⁊ nomē. Quod nomen ille fruſtra ſortitur: qui xp̄ȝ minime imitatur. Ille. Turba teipſum. Si chriſtiani nūcupamur: cur non erubeſcimus: omni timore dei poſtpoſito in tot facinora viuere? Non eſt amplius verecundia: tenere feminam. vſuras dare. odia tenere. Cur non cōcordant facta cum noie? Quia vt dicit. xi. q. i. Clericus. Et extra de prebēdis ⁊ dig. c. Cum ſcḋm apl'm. Et Inſti. de donationibus. §. Eſt ⁊ aliud. In Autētico de defenſorib⁹ ciuitatū: in principio. Noia debent eſſe cōſona rebus. quibus imponuntur. Sed impletum eſt apoſtoli v̄buȝ. Ad Titū. 2°. Confitentur ſe noſce dm̄: factis aūt negant. Sed audite auribus cordis xp̄m Mat. 7. Non oīs qui dic̄ mihi dn̄e dn̄e. intrabit in regnū celorū: ſed qui facit voluntatem pr̄is mei. Sed quis eſt q faciat eius voluntatē? Pauci ſunt in q̊libet ſtatu. ⁊ gradu. Immo male viuunt. v̄tutes fugiunt. vitia amplectuntur. Et ſic multi ſunt vocati: pauci vero electi. Unde pȝ ratio. ¶ Secūdo auctoritate. Augu. li°. 2°. de Ci. dei. Plures hoies currunt in penas: q̄ȝ in glīam. Et in. 21. idem affirmat. Et in li° de vero cultu. Arbitror enī tres mundi partes eſſe dānandas. eo ꝙ in ipſis regnant infideles. De quarta aūt: qd dicam neſcio: niſi ꝙ Joannes dicit. Totus mūdus in maligno poſitus eſt. Ille. Pratica in v̄bo in maligno poſitus eſt. Quis ſine horrore cogitare queat. quantum hodie abundauit iniquitas in fide? Illam perſequuntur fideles. Non erubeſcunt publice fornicari. adulterari. O quot mala fiūt. Et Greg. ſuper Mat. Ad fideȝ plures veniūt: ſed ad celeſte regnum pauci perducuntur. Aſculanus libro. 4. c. 3.

Son molti chiamati e pochi electi.
Ad conſeguir le virtute tante
Et contemplar gli diuin conſpecti.

Idem affirmat Joannes de lignago. Et Zabarella in Cle. de ſū. Tri. ⁊ fide catho.

¶ Tertio probatur figura. Judicum. 7. de Gedeone. Cum pugnaret contra madianitas: ⁊ ſecum haberet. 32. mille viros. Dixit illi dominus. Multus populus tecum eſt. Unde licentiauit ex eis. 22. millia. ⁊ remāſerūt. x. millia. Cui dominus. Adhuc populus eſt multus: duc eos ad flumen: ⁊ ibi ꝓbabis viros aptos ad pugnā. Qui aquam biberint in flumine vt canes: eos ſeꝑabis ab alia parte vt aptos. Qui autem curuatis genibus biberit. ſeparabis eos ab alia parte: vt ineptos. Fuit aūt numerus eoruȝ qui aquā biberunt manus proiicientes ad os. 300. viri. reliqua multitudo remiſſa eſt. ⁊ ſic pauciores fuerunt electi. Moraliter. Pauci ſunt qui ſint apti ad bellum ſp̄uale contra vitia. Quia plus ſe curuāt in peccatis. Quidam vincuntur vitio gulle. Quidā vitio ſuperbie. Et ita pauciores erūt ſalui: q̄ȝ damnati. ¶ Quarto ꝓbatur exemplis. Primo ſacre ſcripture. In veteri teſtamento Geñ. 7. Tempore diluuij. 8. aie vtriuſq̧ ſexus ſunt ſaluate in archa. ex tot millibus perſonaꝝ. Preterea Gñ. 19. Ex Gomorra ⁊ Sodoma. ſolus Loth cum vxore ſua ſaluati ſunt. omnes alij ſunt igne cōſumpti ꝑ peccatum ſodomie. Preterea Numeri. 51. inuenies ꝙ ex centuȝ millibus exceptis paruulis ⁊ mulieribus. nemo illorum a. 20. annis ⁊ ſupra: excepto Joſue ⁊ Caleph: intrauerunt terraȝ ꝓmiſſionis. Que terra ſignat vitam beatam. De qua ps. Portio mea domine ſit in terra viuentiū. Secundo exēplo ſanctorum. Ber. poſt dies. 15. ſui obitus apparuit cuidam monacho. cui inter alia interroganti: ſi difficile eſſet ſaluari vt ſcriptura teſtatur. Reſpondit ꝙ veruȝ erat. Et intulit. Eadem die qua ex hac vita migraui. 43000. hominum receſſerunt. Et ego ſolus cum quodam heremita vitam celeſtem intrauimus. Et quidam bonus ſecularis. penas purgatorias ſaluandus intrauit. Alij autem a caſa calda. Preterea quidā monachus lugdunenſis: qui fuerat in heremo: per annos tres in maxima penitentia: poſt mortem apparuit ep̄o ciuitatis lugduni d. Ah ah iuſtitia dei: q̄ȝ terribilis es. Et miratus epiſcopus adiurauit iſtū d. Quis es? Qui reſpondit. O Joannes age penitētiā: grandis tibi reſtat via. Eodem die quo ego

recessi et hac vita recesserunt. 8. millia aie. que omnes sūt damnate. exceptis quinq₃. Duo eternam gloriā: ⁊ tres purgatoriuz in trauerunt. Et quid miruz: si tot damnātur: cum totus mundus sit plenus laqueis? Vñ sanctus Antonius raptus in spū: vidit totum mundū plenum laqueis. Et flens clamauit. O dñe quis euadet tot laqueos? Respōdit ei dñs. Sola humilitas Antoni. Sed pauci illā sequunt. Unde patet quomodo ⁊c. Vñ Ber. Recessit custodia a prelatis. deuotio a religiosis. reuerētia a subditis. consiliū a senibus. lex a sacerdotibus. iustitia a rectoribus. eqtas a iudicibus. charitas a ciuibus. veritas a mercatoribus. charitas a mundo. Ille. Unde pz ⁊c.

t Ertium dicitur ⁊c. Ubi rñdendum est argumentis factis. Ad pmū: Respondeo. q̄ verum est de diuina misericordia: sed peccator indignum se fac. Exemplū de sole. de igne. de pane. Que etsi agant suos effectus: non tñ in oēs nisi i dispositos. ⁊ ad recipiendū aptos. Peccatores vero reddunt se ineptos: cū opere ei resistant. Ad secundū. q̄ de electis ⁊ dānatis: est loqui dupliciter. Aut absolute ⁊ simpliciter. Aut comparatiue. Si pmo modo: sic electorꝫ numerus est magnus. Imo quasi infinitus. O quot pñarce. quot prophete. qt martyres. Ubi dicit Hierony. q̄ posset fieri quotidie festum quinq₃ millia martyruz. Et sic auctātes ⁊ rōnes supra adducte habent intelligi. Que dicunt numeruz electorum esse magnum: est veruz simplr. Aut loquimur 2° modo comparatiue. Sic dico: q̄ electi sunt pauci: si bonis malis compentur. Quod probo exemplis. Accipe pugillum arene in manibus a littore maris: absolute grana arene sunt magna ⁊ innumerabilia. Sꝫ compando illis que sunt in littore maris: dicūtur pauca. Sic est de electis. Multi sunt electi absolute: sed in cōpatione dānatorū sunt pauci. Ideo deus absolute loquendo dixit ad Abraā. q̄ semen suū multiplicaret sicut puluerem ⁊ stellas celi: simpliciter loquēdo nō comparatiue. Ita pauci sunt boni: vt possint stare in pugillo dei. Sap. 3. Iustorum anime: in manu dei sūt.

Ad tertium. q̄ vult oēs ⁊c. Bona. in. p°. di. 46. ar. 1. Et Th. in. 1. dis. penul. Quod duplex est voluntas. Antecedens ⁊ consequens. De prima vult omnes saluos fieri. Qr ad hunc finez hominem creat. ⁊ dat ei naturā capacem. liberum arbitrium. documenta salutis. vt posset procurare suam salutez. Secunda consequens: quoad hanc non vult. Exemplum de mercatore. qui filium adoptat in suum ⁊ ei cōmunicat omnes libros apothece. ⁊ omnia bona in manibus. quibus possit mercantiam perficere. Vult hic mercator q̄ filius sit bonus. Sed post multos annos: iste dissipat omnia sua bona. Quid facit mercator? super furcaz suspendit. ⁊ ei perdit omnem amorem. Ad propositum. Ita deus de prima voluntate vult omnes saluos fieri. Sed non saluantur. qr faciunt omnia mala. Quoad hanc voluntatem eos dānat. Unde patet: q̄ multi sunt vocati: pauci vero electi. In fine exemplum patris. p. Dominici qui a pluribus visitatus. Dic nobis inquiunt verbuz salutis pater. Cum lachrymis respondit. Homo semper stet in timore domini. Quia vane esset creatus: si postea damnaretur. Igitur multi sunt ⁊c.

¶ In sermone flagellis dei.

VEnit ira dei in illos diffidentie. Ephesios. 5. ¶ Tanta est dignitas ⁊ excellentia vitatis: q̄ secundum omnium theologorꝫ sentētiam precipue Tho. in 4. di. 3. nunquam debet pretermitti: etiam si forte aliqui egre ferāt. Unde Augu. li°. de li°. ar. ⁊ ponit extra de re. iu. in. 6. Si de veritate scandalum nascitur: tutius scandalū nasci permittitur q̄ veritas relinquatur. Et philosophus. 1°. eth. Sanctum est prehonorare veritatem. i. super omnia veritatem. Non immerito. Quia non ē aliquid ita dignū: sicut veritas. Unde. 2. Esdre. 4. Forte vinum. fortis rex. fortis mulier: sed super omnia veritas vincit. Ideo Aug. ad Hieronymum. Incomparabiliter pulchrior ē veritas christianorum: q̄ Helena grecorum. Ideo philosophus. 1°. eth. Duobus existētibus

tibus amicis: ſanctum eſt honorare veritatem. De qua nunciando Iſaie. 60. Super montem excelſum. aſcende tu qui euangelizas ſyon. Exalta in fortitudine vocem tuam qui euangelizas hieruſalez: exalta noli timere. Et. i. Tim. 4. Argue increpa obſecra ⁊c. Cũ igit̃ in preſentiaꝝ mihi p̃dicandi ſit officiũ conceſſum: opus eſt obedire voci diuine, ac aperire ſcelera populi huius vrbis. N. Et mala que pro ipſis ſceleribus a iuſto iudice prouenient cito: niſi conuertantur. Iaz pluribus diebus laboraui. clamaui. minas ex parte dei predixi. ac ventura flagella: tamen modicam video emẽdationem. Nunc autez magis clare ⁊ aperte de flagellis in cõmuni ſermonem habere inſtitui. De quibus tria videbimus myſt.

¶ Primum. dicitur opinionis.

¶ Secundum. dicitur inductionis.

¶ Tertium. dicitur remediationis.

P Rimum. dicitur ⁊c. Utrum mala que veniũt in preſenti vita. fames. peſtis. cariſtia. infirmitates. ⁊ huiuſmodi ſint a deo: Circa hoc triplex ẽ opinio. Una dicit ꝙ eſt demon horũ malorum cauſa. Hec opinio fuit manicheorum. De quibus. 24. q. 3. c. Quidam autem heretici. Ratio illorum eſt: qꝛ ponebant duo principia: vt etiam poſuit Parmenides ⁊ Symonides: Bonum ⁊ malum. Malum principium dicebant eſſe diabolũ. De quo Io. 14. Uenit enim princeps mundi huius ⁊c. a quo dicebant omnia eẽ mala: ſcilicet peſtes. penurias. ⁊c. De bono principio deo. dicebant ſe non intromittere. ¶ Secunda opĩo quorũdam phoꝝ: qui credebant oĩa iſta venire ab influentia corpoꝝ celeſtium. Quia vt dicit phs. p°. metauroꝝ. A v̓tute ſuperiori reguntur iſta inferiora. Et in lib. de regimine p̃ncipũ. Inferiora a ſuperiorib⁹ regunt̃. Corruptio aeris dicebãt ꝙ inducit peſtez. ⁊ alia mala i p̃nti. ¶ Tertia opĩo ꝙ erat deus. Qꝛ vt dr̃ Eccli. xi. Bona ⁊ mala vita ⁊ mors: pauꝑtas ⁊ honeſtas: a deo ſũt Igitur dicebant oĩa mala eſſe a deo altiſſimo. Rñdet Th. i. p. q. 19. a. 2°. In. i. 2. q. 79. Et Bon. in. 2°. diſ. 33. Qđ triplex eſt malũ.

¶ Primum. eſt culpe.

¶ Secundum. eſt pene.

¶ Tertium. eſt damni.

De malo culpe. deus nõ eſt cã mali. qꝛ non eſt cã peccati: ſed nr̃a volũtas: imo clamat homini. Eccli. 21. Quaſi a facie colubri fuge pctm̃. Et hoc dedit liberũ arbitrium hoi. Eccli. 15. Deus ab initio ꝯſtituit hoiez. ⁊ cõſtituit eũ in manu ꝯſilij ſui. Unde nõ eſt cauſa peccati. ⁊ mali culpe. Scdm malũ eſt dãni. Ut Iob cui deus abſtulit omnia bona.

Tertiũ eſt maluz pene. Et ſic deus eſt cã oĩuz maloꝝ: q̃ fiũt in p̃nti vita. Infirmitatũ. cariſtie. peſtilẽtie. ⁊c. Amos. 3°. Si eſt malũ in ciuitate. q̊d dñs nõ fecerit. Et Iſa. 45. Ego dñs ⁊ nõ eſt alter: formãs lucẽ ⁊ creans tenebras: faciẽs pacẽ ⁊ creãs malum. Et hoc de malo pene. Quis ꝓducit infirmitates: Quis peſtes: Quis careſtias: Quis bella: Uere deus. Qđ qđẽ fac̃ duplici rõe.

¶ Primo. ratione punitionis.

¶ Secundo. ratione tranſgreſſionis.

¶ Primo punitiõis. vt mala q̃ fiũt puniant̃. Qꝛ vt dr̃ in. l. Ulnerat⁹. ff. ad. l. aquiliã. Delicta nõ debẽt remanere ipunita. Et rõ ẽ. Qꝛ vt dr̃. C. de furtis. l. Sigs. Impunitas delicti: inuitat hoies ad malignãdũ. Unde o Siena tot mala. tot latrocinia. tot homicidia: Occidit hõ: ⁊ adhuc malefactor ſtat i terris p̃ſe ſine pauore: qꝛ nõ ẽ iuſtitia. Et vt dic̃ Aug. li°. 4. đ Ci. c. 4. Remota vnicꝫ iuſtitia: qđ aliud ſũt regna: niſi apta latrocinia: Unde qñ vides aliquẽ ſuſpẽdi aut decapitari: nõ doleas ſꝫ potius gaudeas. Qꝛ iuſtitia hꝫ locũ. Hiero. Nõ eſt crudelitas p deo pietas. ſ. malos punire. Et Boe. li°. 4. đ ꝯſo. Punire malos iuſtũ eſt: ſꝫ ipos euadere impunitos iniuſtũ. Unde Alex. mag. faciebat honorẽ furce. dicẽs eẽ la madre dela iuſtitia. Et h° dic̃ Aug. li° de Ci. dei ꝙ ipium romanoꝝ fuit dilatatũ ſr̃ oẽs mũdi monarchias. pp iuſtitiaz q̃ in romanis regnabat. Et qr̃ tandẽ ad nihilũ deuenit: Qꝛ defecit in eis iuſtitia. Sꝫ hodie nõ inuenit̃ in t̃ra. Unde bñ clamat Io. i°. Io. 3. Tot⁹ mũdus i maligno poſit⁹ ẽ. El ſi fo mai piu cattiuo: ch al p̃nte. ⁊ ſegregato dal amor đ dio ⁊ prio: vt nũc ẽ. Primo dei. Antiquus hoies erant calidi đ amore dei. Qñ ibant dormitũ orabãt genibus flexis: pp pericula iminentia i morte. vꝫ: Pr̃ nr̃. De q̃ Mat. 6. Cum oratis: dicite. Pr̃ nr̃ ⁊c. Et Credo. De quo de ꝯſe. diſ. 4. c. Uos ante oĩa ſymbolũ dicatis. Et Aue maria. cum ſigno crucis in fronte cum filijs ſuis. De qua Chriſoſto. Crux eſt ad

uerſus demones victoria. De mane ibant
primo ad miſſam. Qꝛ Mat. 7. Primũ querite
regnum dei. Et ſicut vis corpus reficia
re quotidie. ita aiam cibo ſpũali miſſe. Qꝛ
illa die non potes male capitare. Modo
autem non ſit: imo vt beſtie dormituꝫ eunt.
abſqꝫ oratione ꝛ cruce. Ad miſſas non va‑
dunt. Tantuꝫ in feſtis. Et adhuc habẽt cor
ad mũdi negocia. Quod contra dr̃ Diſ. i.
c. Quando ſtamus ad orationẽ fratres ca‑
riſſimi inſiſtere ꝛ inuigilare ad preces toto
corde debem⁹. Cogitatio tũc carnalis ho‑
minis ꝛ ſecularis abſcebat. Murmurãt cõ
tra ſacerdotẽ: eſſe prolixum in miſſa. Non
ſic fuit Mediolani tpe. ſ. Ambro. Qui ad
altare in miſſa per tres horas raptus fuit: ꝛ
interfuit exequijs ſci Martini: ppl's ſtetit
deuote. Preterea diebus feſtiuis ſtabant
ad veſperas. ad completoriũ. ad diuia offi
cia. Modo aũt ſup apothecas. p plateas.
ſoto lolmo. vbi aliqui zoga a tauoli. alcuni
a triũphi. in v̓bis inutilibus ꝛ inhoneſtis.
Contra xp̃s Math. 12. De oi verbo ocioſo
qd̾ locuti fuerint hoies: reddẽt ꝛc̃. Audiũt
mala de primo. In. 2. Metha. Cõmẽ. dic.
Cõſuetudo audiẽdi fabulas magnũ impe
dimentũ eſt in cognitiõe v̓itatis. Prete
rea antiqtus ieiunabãt cũ familia: aploꝝ
vigilias. ꝛ alioꝝ ſanctoꝝ de precepto. Mo
do non. E ſene ſano beſe. O pr̃ nõ poſſum
dormire. El tocha a fratrie preti. Et pur ſi
ieiunant: in ſero collatio cardinaliſ. Ex hoc
veniũt libidines. Prouer. 29. Qui delica
te nutrit ſ̾uũ ſuum: poſtea ſentiet eũ cõtu‑
macẽ. Preterea ſ̾uabant feſta: put dici‑
tur Exo. 20. Op⁹ ſeruile non facietis in eo
Et. C. de ferijs. l. Dies feſtos. Dies feſtos.
dies maieſtati altiſſime dedicatos. nullis
volumus voluptatibus occupari: nec ullis
exactionũ vexatõib⁹ pphanari. Dñicũ diẽ
ſemp honorabilẽ decernimus venerandũ
vt a cũctis executiõibus excuſet. Mõ aũt
nihil. Mulieres laborant vſqꝫ ad tertiaꝫ ꝛ
quartã horã noctis. ꝛ artifices ſiſr. Pre‑
terea ↄſitebantur oi paſcate: vt xp̃ian⁹ de‑
bet facere. De ↄſe. di. 2. c. Seculares qui in
paſca nõ cõicauerint: catholici nõ credant:
nec inter catholicos hẽant. Ille. Mõ aũt o
q̃t ſũt q iã p. x. ãnos ſtant ſine cõione. Vñ
in amore dei total'r ſono mãchati. Scdo
in amore primi. Antiqtus ſi mercãtor vel
alius. veniſſet ad paup̱tatẽ: alij eum iuua‑
bãt. Qꝛ vt dic phs. 2. Poli. Amicis auxilia
ri: delectabiliſſimũ eſt. Et ei ↄdolebant. In
2. Rhe. Amicus gaudet bonis amici ꝛ con
dolet triſtibus amici ſui: iuxta illud Flere
cũ flẽtibus. Modo nõ ſic. imo gaudẽt. O
laſſa nũc: qꝛ nũc de⁹ lo caſtiga. Preterea
antiqtus ſi hõ vẽdebat domũ. res. vineaꝫ:
amici ipſi pecũias mutuabãt. Mõ aũt: ſi
paup̱ venit ad diuitẽ: mutuat pecũias cũ
vſuris. O lupone: video te. Preterea an
tiqtus. qñ diues videbat viduã. puellã: pe
tebat a pr̃e qr̃ nõ maritabãt eã. Rñdẽtes
ꝓpter iopiã: dabãt eis pecũias ꝛ moduꝫ.
Modo autem querũt eas ꝓ vitio carnis.
Mittũt ambaſſiatores ꝛ lenones. Prete
rea antiqtus: erãt hoies benigni. charitati‑
ui. largi. liberales. nõ tenaces. Qꝛ vt dicit
phs. 5. Eth. Amicitia ẽ melior diuitijs. Nũc
nõ curãt de amicis: ſed ſolũ vt ↄgregẽt di
uitias. Preterea mercatores olim vẽde
bant ſine fraude. ꝛ ſine vſura ad tp̃s. Mõ
aũt cũ mille rapine. Ex hoc mittit deus fla
gella. Vñ. 16. q. i. c. Reuertimini. Si qñ fa‑
mes ꝛ penuria. ꝛ reꝝ oium egeſtas oppri‑
mit mũdũ: ſciamus hoc ex ira dei deſcende‑
re. Preterea Auẽzoar medicus. Peſtis
inqt ↄtingit: qꝛ dñs mandat eã ad hoium
punitionẽ. Auicẽn a. x. metha. Intẽdas diſ
poſitionẽ oiuꝫ rerũ q̃ ꝓueniũt. Et credo ꝙ
deus dederit peſtẽ. de flagellis diuinis que
deſcẽdunt ſup̱ ciuitates flagitioſoꝝ. Se
cũdo rõne ꝛc̃. In p̃s. Propter irã inimico‑
rũ diſtuli. Cur luciferum de empyreo: Cur
Adam de terreſtri paradiſo: Cur diluuiuꝫ
i terra: Cur ſulphur ſup̱ ſodomã: Cur. 70.
peſte de pp'lo Dd̾ mortui ſũt: Cur de Sẽ‑
nacherib. 189. millia ꝛc̃: Vere ꝓpter pctã.
Vñ ẽ ꝙ dñs punit Italiã: Ciuitatẽ vnaꝫ:
ꝛc̃: Propter pcã. q̃ ibi regnãt. Vñ pꝫ p̃mũ.

s Ecundum dicitur ꝛc̃. Que ſunt illa
peccata: que deum inducunt ad fla
gella: Ser.

¶ Primũ. ẽ mãdatoꝝ diuinoꝝ trãſgreſſio.
¶ Scdm. ẽ diuini v̓bi deſpectio.
¶ Tertiũ. ẽ vitij carnalis abhominatio.
¶ Quartũ. ẽ paup̱uꝫ ꝛ orphanoꝝ oppſſio.
¶ Quintũ. ẽ ꝓximi noſtri odiatio.
¶ Sextum. ẽ malorũ imprecatio.

¶ Primus

¶ Primũ eſt ꝛc̃. Qñ non ſeruantur diuina
precepta. Deut. 28. Si nolueris audire vo/
cẽ dñi dei tui: vt cuſtodias ⁊ facias oĩa mã
data eius ⁊ cerimonias quas ego precipio
tibi hodie: venient ſuper te oẽs maledictio
nes iſte ⁊ apprehendent te. Maledict⁹ eriſ
in ciuitate. maledictus in agro. Maledcm̃
horreũ tuum: ⁊ maledicte relige tue. Male
dictus fructus ventris tui: ⁊ fructus terre
tue. armenta boũ tuorum: ⁊ greges ouium
tuaꝝ. Maledictus eris ingrediens: ⁊ ma/
ledictus egrediens. Qd ita factuȝ eſt. Fa/
ctus fuit ſeruus in egypto: quadringentꝭ an
nis ſub Pharaone. Poſtea ſeruus i Eglon
ſub rege Moab. 18. annis. Poſtea ſeruus i
Babilonia. 70. ãnis ſub Nabocodonoſor.
ſed et pietate libarati fuere per Heſdram
⁊ Zorobabel. Uideamus nũc ſi diuina ꝑce/
pta ſeruantur: in hac veſtra terra. Uere nõ
ſed plus obeditur demoni ꝙ̃ deo. Clamat
deus hoi. Non habebis deos alienos: ⁊ de
mon dicit. Sint tibi dijtui bona tẽporalia.
que magis ea ꝙ̃ deum diligas. Unde facit
ea ſuũ paradiſum. Clamat deus. Non aſſu
mes nomẽ dei tui in vanũ. Et demon dicit.
Sis plurus. blaſſema ſepius. Maledic no/
men dei. ⁊ ſanctoꝝ. In cantilenis inuolue
nomen dei ꝛc̃. Clamat deus. Sabbata ſan
ctifices. Et demon. In diebus feſtiuis nul
la fit in te memoria dei. nulla recordatio ſa
lutis tue. fuge eccleſiaſ. officia. Clamat de⁹.
Honora prẽm tuum ⁊ matrẽ tuam. Et de/
mon: ſis eis infeſtus. verbera. vitupa. Cla/
mat deus. Non occides. Et demon: iniuriã
noli ſufferre. Clamat deus. Non mechabe
ris. Et demon: nõ erubeſcas adulterari. Cla
mat deus. Nõ furtum facies. Et demõ: rape
depredare. ſgrafigna. Clamat. Non falſum
teſtimoniũ dices. Nõ concupiſces rem pro
ximi tui. ⁊ vxorem ꝛc̃. ¶ Scdm peccatũ ꝛc̃.
Jere. 29. Hec dicit dñs deus exercituũ. Ec/
ce ego mittã in eis glagiuȝ ⁊ famẽ: ⁊ peſtẽ.
Et perſequar eos in gladio. ⁊ fame. ⁊ peſte.
Et per che dio: Quia nõ audierunt verba
mea. que miſi ad eos per ſeruos meos. Il/
le. Ubi ſunt qui audiunt diuina: Pauci q/
dem. O quot plures remanent a miſſa. O
quot plures vadunt ad ſolaciuȝ: nec vacãt
diuinis. Alij ad tabernas. Alij ad chorizan
dum. O pater ſcriptum eſt. Interponetuis
ꝛc̃. Utiq ꝯpagno. Sȝ tu nõ dimiſiſ diuis:
Jõ pp hoc: veniunt flagella diuina. Augu.
Oẽ genus xp̄ianoꝝ ꝑcepta vite accepit: q ſi
ab oib⁹ ſeruarent: nulla i terris eẽnt mala.
¶ Tertium eſt ꝛc̃. In Autentica: vt non lu
xurientur contra naturaȝ. col. 6. Propter ta
lia enim delicta. ſ. luxurie. ſodomie ꝛc̃. fameſ
⁊ peſtilentie ⁊ terremotus fiunt. Ex hoc mi/
ſit diluuium in terra Gen. 8. Ex hoc ſup ſo/
domam ⁊ gomorram: igneȝ ⁊ ſulphur pluit
Gene. 18. Et Gene. 13. dicitur ꝙ dominus a
brae apparuit. ⁊ indicauit interitum ciuita
tum ſodome ⁊ gomorre propter luxuriaȝ il
lorum. Abraam nolens videre tantũ exter
minium dixit ad dominum. Nunquid per/
des iuſtum cum impijs: Si fuerint iuſti in
ciuitate peribunt ſimul: ⁊ non parces illis:
Cui dominus. Si inuenero in ſodomis qn
quaginta viros bonos: parcam eis. Iterũ
orauit pro quadraginta. Iteruȝ pro trigin
ta. Iterum pro deceȝ. Unde ciuitas euerſa
eſt: propter vniuerſalem continuationem.
Et Loth ſolus cũ vxore: ſunt boni inuenti.
Que vxor retro ſpiciens: conuerſa eſt in ſa/
lis ſtatuam. O quot luxurie. O quot ſodo/
mie. O quot fornicationes. Clamãt latrine
latibula vbi ſũt pueri ſuffocati. Unde Eze.
33. Hec dicit dominus exercituũ. Oculos ve
ſtros leuatis ad immundicias veſtras: ⁊ fe
ciſtis omnes abhominationes veſtras. Et
vnuſquiſq vxorẽ proximi ſui polluit. Sed
viuo ego dicit dñs. Quia dabo terrã hanc
in ſolitudinem ⁊ in deſertum. Ille. Fugies
in ſiluas cum filijs propter peſtẽ. ¶ Quar/
tum dr ꝛc̃. Quando pauperes oltrizantur.
orphani. pupilli. Ex hoc ira dei ꝑpe eſt. Exo
di. 22. Uidue ⁊ pupillo nõ nocebitis. Si le
ſeritis eos clamabunt ad me. ⁊ ego exaudi
am clamorem illorũ: ⁊ percutiam vos gla/
dio. Ille. Opprimuntur hodie: quia paup
cule ſunt. Et vt dicitur. xi. q. 3. c. Pauper dũ
non habet quod offerat: non ſolũ audiri cõ
temnitur. ſed ẽt contra veritatem opprimi
tur. Cito violatur auro iuſtitia. Ille. Uis o
compagno vincere lites: Unge man⁹ iudi/
cis: ex q vnctiõe veritas opprimitur. xi. q. 3.
c°. Qui recte. Acceptatio mũeꝝ: preuarica
tio eſt veritatis. Et Deu. 16. Munera per/
uertunt ꝟba iuſtoꝝ. Oui. de arte.
Munera crede mihi. capiũt hoieſq deoſq:

Gene. 32. Placabo eũ muneribus: ⁊ ꝓpitiabitur mihi. Ad vos clamo o iudices. o pretores, audite quid per Iſaiam dicitur Iſa. 1°. Principes tui infideles: ſocij furum. Diligunt munera: ſequuntur retributiões. Pupillo non iudicant: ⁊ cã vidue non ingreditur ad eos. Ille. De rege Cambiſe q̃ fuit filius Cyri regis Perſaꝝ. Cũ regnum patris obtinuiſſet. ⁊ deprehendiſſet q̃ndam ſuum iudicem iniuſte iudicaſſe propter munus ꝑtis contrarie: iuſſit eũ viuum excoriari ⁊ filiuʒ eius loco ſubſtitui: vt filius memor ſupplicij. timeret iniuſte iudicare. Et Vale. li°. 5. c. 8. de Manlio Torquato: q̃ filium ſuum decimum Syllanum noĩe indignuʒ a domo ſua abdicauit. eo q2 quendam iniuſte ſentẽtiauit. propter munera. Unde filius ex triſtitia priuationis ſe ſuſpendit: cuius exegiis nec pater intereſſe voluit. O iudices notate bene. Unde ſc̃m ſententiam Alber. quinq̃ ſunt neceſſaria in oĩ bõa ciuitate: aliter biſogna la vada afracaſſo. Primo. bonus pater ſpiritualis. ſ. ep̃s. 2°. bonus magiſter ſcolarium: q̃ paruulos inſtruat. 3°. medic⁹ materialis. 4°. apothecarius. 5°. bonus pretor. Quia vt dicit philoſophus li° de regimine principum. Tunc ſolent homines timere regem: q̃ñ vident ipſum timere deuʒ. Unde patet quartum. ⁋ Quintum pct̃m ⁊c̃. Quando ciues odiunt ſe inuiceʒ: prope eſt flagellum dei. Unde dominus Leui. 19. Non ſtabis contra ſanguinem proximi tui. Exo. 23. Si videris aſinũ odientis te iacere ſub onere: nõ ptranſibis. ſed ſubleuabis cũ eo. Qñ ciuitates ſunt diuiſe: a deo flagellãtur. Deut. 28. Adiunget tibi dñs peſtilẽtiã donec ↄſumat te d̃ terra: percutiet te egeſtate. frigore. ardore. eſtu. ⁊ aere corrupto. et ꝑſequetur donec peas. Ille. Turcus ſcripſit Pio. q̃ nõ timebat quenq̃: vſq̃quo regnabat guelfo e gibilin. Q2. ſ. eſſent occupati inter ſe ad ſe deſtruendũ. ⁋ Sextũ peccatuʒ ⁊c̃. Videlicet blaſſemia dei ⁊ ſanctoꝝ. Sed dicitur Iſa. p°. Dereliquerunt deũ. blaſſemauerunt ſcm̃ iſrael. abalienati ſunt retrorſum. Sequitur punitio. Terra nr̃a deſerta: ciuitates noſtre ſucceſe ſunt igni. Unde tot flagella: Certe a blaſſemijs. Pius papa. Confuſa ſunt oĩa ⁊ turbata. blaſſematur paſſim pietas. ⁊ in mandatis ſuis contẽnit de⁹: nullus dei timor. nulla legũ reuerẽtia.

Ertium dr̃ ⁊c̃. Sunt tria remedia.
t ⁋ Primũ ẽ vite immutatio. Eph. 4. Renouamini ſpũ mentis veſtre. Et. i. Re. 2°. Recedãt vetera de ore veſtro. ⁋ Secundũ orationũ proclamatio. Ouidius de arte. Flectitur iratus prece rogante deus. Exẽpluʒ Oſiici de tribus lãceis ⁊c̃. ⁋ Tertium dr̃ ſctõꝝ inuocatio. Job. 5. Voca ſi eſt qui tibi reſpondeat: ⁊ ad aliquem ſanctorum conuertere. Applica hiſtoriã ſci cuiuſcunq̃ cũ iſto notando Petri de pal. 4. diſ. 45. ar. 2°. duplici ratione. Primo ratiõe deuotionis. Secundo patrocinationis: quia grãm habent ſuper mala. vt Antonius ſuper ignẽ. Rochus ſup peſtẽ. N. ſup ⁊c̃.

⁋ De choreis.

Uxerũt i bonis dies ſuos: in pũcto aũt ad inferna deſcẽdũt. Job 21. ⁋ Da por che la natura humana e caſcata nela miſeranda ſeruitu del peccato: ⁊ q̃ ſenſualitas eſt facta rebellans rationi. ꝓp infectã ⁊ corruptã culpã ⁊ radicẽ ꝓmoꝝ nr̃oꝝ ꝑentum. eſt neceſſariũ hoĩ ↄſtituto in pñti vaſta ſolitudie ⁊ valle miſerie: ſe affatichi ita in exercitijs corporis ſicut in ſpũalibus: a doner ꝓmeritar el reamo di celi. Hoc hr̃ figuratiue Geñ. 3. In ſudore vult⁹ tui veſceris pane tuo. Et Hiero. ad Cheſiſontẽ. Tepidũ diſcipulũ nõ amat xp̃s. Vulgariza. Et ꝑ riſpecto q̃ hõ in hoc tp̃e carnis priuĩj parũ cogitat de hac pnia ſuoꝝ criminũ: cũ ſit occupatus totus circa ineptas letitias de balli canti e ↄſiuij. Jõ ille dulcis ⁊ amoroſus de⁹ auidus ſalutꝭ filioꝝ ſuorũ: nos auiſat: vt tẽꝑemus nos ab ineptꝭ his letitijs ꝑ os ſciſſimi ⁊ ſpeculi patie Job. q̃ dicit ꝟba aſſũpta. Duxerunt in ⁊c̃. In q̃bus ꝟbis de choreis loq̃mur. i q̃bus hoĩes cũ dãno aĩe ac corporis ſe occupãt. ⁊ h° ſub trib⁹ mỹ.

⁋ Primũ. dicitur offenſionis.

⁋ Secundum. dicitur malignationis.

⁋ Tertium. dicitur punitionis.

Vertitur dubium. Vtrũ ducere cho-
q reas ſit peccatum. aut mortale. aut veniale.

veniale. aut nullum? Uidetur quibuſdam ꝙ non. Ratio. Qꝛ aliquando conuenit hoi recreari. Unde phs.8 eth. Oīs laborans indiget requie. In.x.eth. Ludere per tps: rationem boni hꝫ. Cato. Interpone tuis: interdum gaudia curis. Ad hoc rñdet Alber.in 4°.di.16. Durandus ordinis minoꝝ.in.2°. ſeñ. Archieps in.2.p.ſū. Qꝺ chorea ꝛ huiuſmodi ludi.ſꝫ ſe non ſunt mali. Qꝛ bene poſſunt fieri ſine peccato.maxie.5.pditionibus ꝯcurrētibus prius: erit licita choerea. Aliter nō.ſꝫ erit pctm̄ graue. Prima.ſ.ꝙ fit tpe debito: vtputa tpe gaudij.ſ.in nuptijs. tpe victorie.aut liberationis patrie.vel hominis.aut in aduētu amici de terra longinqua: vt fecit pater filij pdigi Luc.15. Qui fecit in aduentu filij fieri gran triūphi. Secunda ꝙ fit cū honeſtis perſonis. De qbuſ non fit preſumptio mali. vt cum meretricibus.concubinarijs.ꝛ huiuſmodi. Qꝛ tales pſone non pñt dare bonū nomen: vt faciūt quidā qui chorizāt in lupanari. O malino ſt.quid facitis? Tertia ꝙ fiant a pſonis ſecularibus: nō religioſis. qꝛ debēt ſe in alijs occupare.in libris. in caſibus ꝯſcie. Uñ de eis.2. Mach.1. Habentes ſolatio libros ſā̄ctos in manibus veſtris. Qꝛ Diſ.86. Ignorantia mater eſt oīuꝫ delictoꝝ. Quarta ꝙ honeſto mō fiant. Nō cum geſticulationibus nimis inhoneſtis. ꝛ inordinatis.vt faciunt plures. Stringere digitū.el calcanco ꝛc̄. Quinta ꝙ cantus vel muſica excitans in ijs non ſit de illicitis: ſed de moribus ꝛ honeſtis.ne ſonetur in eis canto mala. O dale maytenate guardate. Iſtis nō concurrē̄tibus: ſemp eſt peccatum mortale. Quod pbatur triplici ratione. vt chorizantes nullā cauſam habeant excuſationis.

C Primo.ratione finis.

C Secundo.ratione priuationis.

C Tertio.ratione incitationis.

C Primo rōne ꝛc̄. Concluſio phi.2°.ꝺ aīa. Et.2°.phꝫ. Et Th.1.2.q.1.ar.3. Qꝺ actus humani ſpēm ſortiunt̄ a fine. Qꝛ ſi finis bonus eſt: opatio bona eſt. Si aūt econuerſo: operatio erit mala. Exemplū de illo q dat elīam. Si dat pro amore dei: bonuꝫ eſt. ſi er vanaglīa malū eſt. Cuius finis bon⁹ eſt ꝛc̄. Ad ppoſitū. Finis chorizādi cōiter vt i pluribus eſt malus.ſ.pp libidinē ꝛ petulātiā. Quis te inducit o iuuenis ad choreas: non cū oībus ſed cū illa ꝛ illa: nō cū alia? Uere pp libidinem voluptuoſam. Uñ Hiero.ad Helioꝺorum. Nō credam viro dicenti mihi ſe illū euaſiſſe a ſpectaculis mulierum: cuꝫ Dauid ex eo ꝙ vidit Berſabee lauantem: in libidinē ſit ꝓuocat⁹. Si Dauid ad viſum cecidit: q̄to plus iuuenis ad tactū? Et Ber. Cū mulieribus habitare: ꝛ de mulieribus nō cogitare maius eſt q̄ mortuos ſuſcitare. Et Hiero.32.di.c. Hoſpitiolū tuū aut raro aut nunq̄ mlīm pedes terāt. quia nō pt toto corde cū deo habitare q feminarū acceſſibus copulatur. Uñ Eccſi.18. Qui tetigerit pacē inquinabit̄ ab ea. Et quāuis aliqui hoc agant vt chorizent bono fine vt antiqtus: tñ pauci ſunt. Secūdo rōe ꝛc̄. Illud p quod priuantur glīa padiſi ē mortale peccatū. qꝛ non niſi per mortale dānamur. Sed p choreas priuamur gaudijs paradiſi. Igit ꝛc̄. Quid dicis Aug.in ſmōe? Hoc.n. decet xpianum toto aīo odiſſe aut dānaſſe: quod ſeculū diligit. Amat enim ſmones impudicos. diligit ſaltationes ꝛ motus impudicos ꝛ incōpoſitos. Et ſaltatōes mūdi: cōmertia ſunt demonioꝝ. Ille. Preterea exēplo pꝫ per Greg.in.1.dia. De puella quadā noie Muſa q̄ choreis erat dedita. Uirgo ei appuit cum multis puellis.albis indutis. Et cum illa tam deuotā pceſſionem aſpiceret.et ſecum vellet ſociari: virgo prohibuit ꝺ. Quod donec eſſet choreis dedita: nunq̄ venire poſſet ad choreas celi. Die.3.migrans: ad celū iuit. Sic in ppoſito nec chorizans poterit ſaluari. Tertio rōe ꝛc̄. Mulier inqt Origenes: arma diaboli. ideo demon bellat contra hoieꝫ per mediū mulieris. Et hoc tripliciter. Primo p colloquium. Secūdo per aſpectum. Tertio p tactum. Primo per colloquiū. Apl̄s. Corrumpunt bonos mores colloqa mala. Prouer. 1. In multiloquio.nō deerit peccatū. Maxime hoc colloquium eſt in choreis.o viſo pellegrino. o ochio del paradiſo.o labri de corale.ꝛ alia verba inhoneſta prouocantia ad libidinem. Et vt dicunt doctores. Oē ꝟbum prouocatiuū libidinis: eſt mortale. O quot dicūtur. Eccl̄i.9. Cum ſaltatrice ne ſis aſſiduus.nec audias verba illi⁹. Et Prouer.9. Colloquiū mlīs: quaſi ignis. Al plar ſe cognoſce lhomo. Mat.26. Loquela tua manifeſtū te facit. Et.ff.de tutoribus ꝛ cu-

ſatoribus datis ab his .l. Vis qui.§.finali. Ex ſermonibus et loquelis cognoſcitur quis ſapiens: et iudicatur inſipiens. Secundo p aſpectum. Viero. Gladius igneus: facies mulieris. Et in vitis patrum. Quidam pater dixit fratribus. Melius eſt videre demonium: quam mulierem ornatam. Eccleſiaſtici. 9. Auerte faciem tuam a muliere compta. i. ornata. Prattica. Iſte ſunt que ſe ornant diuerſis coloribus. et vnguentis. O Catherina. da mihi ſcardotium. e quel altro biſoloto. Que omnia ſunt peccatum. vt Crp. dicit. Contra tales Vo. Fac es peccatorum ſumitis peccatorum. i. demonum. Afaytant capillos. Exemplum in li° de. 7. donis. Quedam comitiſſa. cum multum eſſet liberalis ad pauperes. et orationibus dedita: ſed multum vana in ornatu capillorum: apparuit cuidam familiari mulieri ſue d. ſe ee damnatam propter ornatum capillorum capitis. Unde vidit mulier illa caput habere plenum ſerpentibus mordentibus ipſum loco capillorum: in penam illius vanitatis. O vane mulieres. Deferunt ſecum mille farlnge. Et vna pte i corali: et alia el chiana core. ab alia hi cortelli: el ge manca li tenagli. po y fariano mereſcalchi. Talis ornatus eſt meretricius. Prouer. 7. Ecce occurrit illi mulier in habitu meretricio: pparata ad decipiendas animas. Quod dominus conqueretur Iſa. 3. Eleuate ſunt filie et ambulaue runt extento collo. et nutibus oculorum ibāt et plaudebant. et ambulabant. et pedibus ſuis compoſito gradum incedebant. Inducunt plura mala. Cum Paris duceret Helenam pulcherrimam Troyam: phi ne ipſam eius faciem viderūt: faciē cooperuerunt. Tertio per tactum. p. Cor. 7. Bonum eſt viro nō tangere mulierem. Quia palea ſtat male apud ignem. De Leone papa legitur. Cum manus eius quedam mulier ex deuotione eſſet oſculata incidit in grauem tentatiōem propter quod ſpū ſancto dictante: manus abſcidit: ſed virgo poſtmodum reſtituit.

Preterea cum quendam nouicium repre henderet magiſter Iordanis: eo quod mulieris manus tetigiſſet. Reſpondit ille frater. O pater eſt bona mulier. Cui dixit. Terra vtique bona eſt. et aqua bona: tamen ex vtraque ſe contingente. fit lutum. Unde ps quō chorea eſt peccatum etc.

S Ecundum dicitur etc. Tres maligni tates huius vitij ſm doctores noſtros inuenio.

¶ Primū. di diabolica inuentio.

¶ Secundū. di diabolica excecatio.

¶ Tertiū. di facilis periclitatio.

¶ Prima dicit etc. Diabolus inuenit choreas. Quia vt videmus ad oculum: chorea eſt quidam circuitus de vno loco ad aliū. Et hoc eſt iter diaboli. Ipſe enim circuit. Job. i. Interrogatus a domino: Unde venis: Reſpondit. Circuiui terram etc. Et. p. Petri. 5. Aduerſarius veſter circuiuit etc. Qui ergo tripudiant. diaboli facit officium qd ipſe inuenit. ſ. choreas. In hiſtoria ſcholaſtica legitur. Qd in egypto erat quidam taurus. quem teſtatur Plinius ſe vidiſſe. Hic ſepe egrediebatur de flumie. Ad quē cum confluerent egyptij cum omni genere muſicorum: ipſe eleuabatur in aere ſup eos ſaltando et corizando. Et illi egyptij ad ſtationem ipſius. in terra mouebantur. Hic erat demon in forma tauri. Et ſic didicerūt a demone ballare. in tauro transfigurato. Et exinde deuenit ille modus ad alias nationes. Preterea in libro de apibus. In quodam caſtro alemanie. Apparuerūt demones in formis diuerſis maſculorum et feminarum: ballantes et tripudiātes. Ad quorum ſpectaculum exiere omnes de caſtello Et cum ipſi demones compleſſent ſuos balios: euanuere. Unde viri et mulieres. didicerunt ab eis diabolicas tripudiationes. et inhoneſtas ſaltationes. ¶ Secunda malignitas etc. Excecantur tales a demone: qr choreas ducūt in loco quo non oportet. Qd ſatuum eſſe oſtēdo. triplici rōne ſm Archiepiſcopum. in. 2. par.

¶ Prima. qr non competit loco.

¶ Secunda. qr non competit ſtatui.

¶ Tertia. qr non competit tpi.

Prima. qr non etc. Sumus in exilio qui deberemus eē in celo. Unde flendum ē. Augu. In valle ſumus miſerie: in qua magis flendum eſt: eo quod minus flemus. Figura. 4. Re. 25. de filijs iſrael. Cum inſultarentur ad cantandum: dixerunt. Quomodo cantabimus etc. Ad propoſitum de nobs. Eccleſiaſtici. 22. Muſica in luctu: importuna narratio. Quod

tio. Quod inſinuat nobis puer dum naſci-
tur. qui ſtatim plangit. Unde Solinus li°
2. c. 3. de mirabilibus mundi. Naſcentium
vox prima. vagitus eſt: ſenſus letitie differ-
tur in. 40. diem. ſolus Zoroaſtes eadē ho
ra riſiſſe fert. Nec hoc naturale fuit bonū.
Fuit enim inuentoꝛ idolatrie. Secundo
non competit ſtatui. Qui eſt vbiq̄ pericu-
ſus. Et quocūq̄ ſe ꝯuertit. reperit vbi triſtet.
Primo ſi ſurſum: videt celum qđ amiſit.
Secūdo ſi deorſum: videt infernum pa-
ratū ꝑ malis. Tertio ſi ante: peccata ſua.
Quarto ſi retro: tempus male amiſſum.
Quinto ſi a dextris: demō. caro. mundus.
Sexto ſi a ſiniſtris: mortē cū ei carcaſſo eli
ſaete. Inter tot pericula poſitus homo: cho
rizare non debet. Fatuus eſſet quis: ſi ad
furcā ductus. vellet ridere. Omnes ſum⁹
ſententiati ad furcam moꝛtis. Unde non ē
nobis gaudendum. Tertio non compe-
tit tempoꝛi. Tempus enim vite noſtre: eſt
curſus ad moꝛtem. Eccleſiaſtici. 38. Mihi
heri: ⁊ tibi hodie. Et Pius papa. domine
Blance in ep̄la ne obſtaret viro deliberan-
ti ire pro fide catholica contra turcū. Fu-
git vita moꝛtalis: ⁊ quaſi fumus cito eua-
neſcit. Querenda eſt altera: que neq̄ mole
ſtias hꝫ neq̄ finē. Illic theſaurizandū ē.
illic aſpirandum. Unde legitur de Alexan
dro magno. Qđ eo moꝛtuo acceſſit Dioge
nes ph̄s ad tumulum ſuum. ⁊ ait. O Alexā
der heri non ſufficiebat tibi totus mūdus:
hodie autem ſepultura quinq̄ pedum cō
tentus es. Ille. Et ideo Petrarcha. 5. Tri
umpho tempoꝛis.
Paſſano voſtre pompe. ⁊ voſtre grandeze.
Paſſan le ſignoꝛie. paſſan i regni.
Ogni coſſa moꝛtal tempo interrumpe.
¶ Tertia malignitas ⁊c̄. In nullo pecca-
to ita de facili homo cadit: ſicut in choꝛeis.
Quid dicis o pater Aug: In ſaltationib⁹
diabolus ſpargit dulcedines luxuriarum.
Redit matrona domum: multis vocibus
ſtimulata. Redit virgo inquinatis aurib⁹:
nec virgo integra: nec mulier maritata. Re
dit turba adoleſcentiū: nec dum mulierib⁹
coniuncta. ⁊ conſcientia lacerata. Ille. Et
vere non eſt paſſus. quos demon non nu-
meret. Job. 31. Nonne greſſus meos dinu-
merat: Et cōmuniter tales ſūt implicati in

dominicis dieb⁹ ⁊ feſtis. Et ita fit. vt quia
non reſpexerunt feſta ſanctoꝛum: in moꝛte
neminem habeant aduocatum. ⁊ ſic deſpe-
rati moꝛiuntur. Ad quid dedit deus ocu-
los. aures. pedes. manus. omnes ſenſus:
Uere ad coꝛpoꝛis officium. Sed choꝛizan-
tes in laudem demonis. omnia iſta occu-
pant. Preterea iniuriāt x̄po in omnibus mē-
bꝛis. Quidam ſanctus oꝛauit iuxta crucē:
quid magis iram diuinam pꝛouocaret ad
vindictam: Reſpondit ꝙ choꝛizantes. pre-
cipue ab illis vituperatur. Extēſio bꝛachio
rum: repꝛeſentat extenſionem x̄pi i cruce ꝑ
nobis. Sertum capitis: x̄pi coꝛonā ſignat.
Riſus qui fiunt in eo: Quomodo fuit deri
ſus a iudeis. Belletum: ſignat quomodo fu
it velatus facie.
t Ertiū di⁊ ⁊c̄. Duplex punitio. Una
temporalis. Alia ſpūalis. Primo
temporalis in pꝛeſenti. Eccleſiaſti-
ci. 32. Cum Moyſes de monte deſcendiſ-
ſet cum. x. tabulis ⁊ ad caſtra appꝛopinq̄ſ-
ſet vidiſſetq̄ choꝛos mulierum ⁊ hominum
choꝛizantium ante vitulum argenteum. cō
fregit tabulas. Iratuſq̄ occidit omnes cho
rizantes. ſ. 23. millia. Preterea Jacobus de vi
triaco refert: ꝙ in quadam villa ſaronie. q
dam ſtabant ad choꝛizandum in natalib⁹
diebus. Pꝛeſbyter eos redarguit. Cum nō
vellent deſiſtere: impꝛecatus eſt eis vltionē
d. Placeat deo: vt ſic ſtetis per annū. Qđ
⁊ factum eſt. Nam per totum annum nec
fames nec ſitis eis aduenit. ſed ſub aqua ⁊
niue per annū ſtantes quaſi beſtie. In ca
pite anni veniam poſtulantes. veniam ob-
tinuerunt. Ep̄s colonienſis Ubertus nomi
ne: ab hoc vinculo eos abſoluit. ⁊ eos deo
ſuo reconciliauit. Preterea Mar. c°
de Joanne bap. qui fuit decollatus ab He
rode Antippa. pꝛopter ſaltationem puelle
in conuiuio. Punitus eſt cum muliere ⁊ pu
ella. Unde tot flagella. cariſtie. bella: Cer-
te a choꝛeis. Quia dum deberent deū lau
dare ⁊ ſāctos dieb⁹ dominicis ⁊ feſtis: cho-
rizāt. Unde Eze. 25. Pꝛo eo ꝙ plauſiſti ma
nibus ⁊ gauiſa es ex toto affectu ſuper ter
ram. idcirco ego extendam manum meam
ſuper te. ⁊ tradam te in direptionem ⁊ inter-
ficiā te. ſ. eterna moꝛte. Et Job. 21. Tenēt
tympanum ⁊ cytharam ⁊ gaudent ad ſoni-

tum organi' in puncto autez ad inferna de-
ſcendunt. Secunda pena ſpūalis. Cyril-
lus diſcipulus b. Hieronymi refert ſe ha-
buiſſe nepotem: qui in ſua iuuenta mortu-
us: apparuit Cyrillo dicens ſe eſſe damna-
tum: quia in ludis ⁊ choreis ſe miſcuerit.
Preterea de muliere choreis dedita. Qui-
dam iuuenis in ballo quodam venit omni-
bus ignotus. poſtq̄ ſ bo multum cum qua-
dam tripudiaſſet: ſuſtulit mulierez cū qua
chorizabat in vinas. que amplius non ē vi-
ſa. Erat enim demon ille iuuenis. Unde ad
infernum conducta eſt.

¶ Dominica prima aduentus De aduen-
tu Meſſie.

Ecce rex tu-
us: venit tibi manſue-
tus: ſedens ſuper aſi-
nam. Mat. 21. ¶ Con-
funde ⁊ grandamente
inexcuſabile rende ra-
tionalem creaturā bo-
nitas diuina illius ſoprani dei: que indefeſ-
ſe non ceſſat viſitare errantem aiam a ve-
pribus ⁊ ſpinis peti ad ſtatum ꝓprie ſalu-
tis: per varios ⁊ diuerſos modos. Sic per
cōicationem bonoꝝ temporalium. Sic ꝑ
bonas ⁊ ſanctas inſpirationes. Sic ꝑ pati-
bula mundi. Sic et principal'r per piam et
deuotam repreſentationem aduenimenti
filij ſui in carne mortali: ſm repreſentatio-
nem ſacroſancte ⁊ militantis romane eccle-
ſie. Et ſicut grande fuit deſiderium illorum
barbutorū antiquorum patrum veteris te-
ſtamenti. videndi illum facie ad faciez: ita
et noſtrū ad ſcē operandum. Quod deuo-
tus Ber. conſiderans in. 2. ſmone ſuꝑ Cā.
dicit. Ardorem deſiderij patrum ſuſpirantiū
xpi in carne preſentiam frequentiſſime
cogitans. compungor ⁊ confundor in me-
metipſo. ⁊ vix contineo lachrymas. ita pu-
det temporis torporiſq; miſerabilium tēpo-
rum horum. Cui naq; noſtrum tantū inge-
rat gaudium gratie huius exhibitio. quan-
tum ſanctis veteribus deſiderium promiſ-
ſio: Interſere ſupplicationes patrum. In
verbo confundor. Hic eſt qui a patriar-
chis eſt acclamatus. Iſa. 16. Emitte agnum
domine dominatorem terre. Secundo
a prophetis. Iſa. 45. Rorate celi deſuper
⁊ nubes pluant iuſtum. Tertio a regibꝰ
Oſtende nobis domine miſericordiam tu-
am ⁊ ſalutare tuum da nobis. Quarto a
mulieribus. O Emanuel rex. ⁊ legifer no-
ſter. expectatio gentium ⁊ ſaluatio earum.
veni ad ſaluandum nos domine deus no-
ſter. Ab eccleſia. Excita domine potentiā
tuam ⁊ veni: vt ab iminentibus ⁊c̄. Et qꝛ
initium peccati fuit ſuperbia. Ad qđ curā-
dum neceſſaria erat humilitas. Quia in. 2.
Eth. Contraria ꝯtrarijs curanť. Ideo hu-
militatem amplecti voluit: qui ad nos ve-
niēs humilis in carne venit. Ideo di. Dici-
te filie ſyon. i. hieruſalem. Ecce rex t. ⁊c̄. In
quibus verbis: qꝛ hodie ſācta mater eccle-
ſia in officijs ſuis nobis ꝓponit illud ſtu-
pendum admirandūq; beneficium aduen-
tus Meſſie filij dei in carne: quē tanto de-
ſiderio antiqui patres petendo expectarť.
Ideo de eo ⁊ nos loquemur. De quo tria
contemplabimur in preſentiarum.
¶ Primuz. dī Congruitatis.
¶ Secunduz. dī inductionis.
¶ Tertiuz. dī modificationis.
P Rimuz dī ⁊c̄. Queriť dubiū. Utrū
fuit ꝯueniens xp̄m incarnari: Cir-
ca hoc duplex opio. Una ꝯcludit q
nō. Rō illius ē. Qꝛ vt dicit phs. 2. phy. Fru-
ſtra fit ⁊c̄. Sed Deus humanā gn̄onē pote-
rat liberare alijs modis q̄ ꝑ icarnationem
Aug. li°. de Tri. c. x. Dicimus ⁊ aliū modū
poſſibilē ei fuiſſe: cuius ꝑtāti oīa ſubiacent.
¶ Alia opio q ſic. qꝛ iſte modus fuit digni-
or. Dand. li. 3. Can. 7.
Et tuti gli altri modi erano ſcarſi.
Ala iuſtitia: ſel filiol de dio.
Non fuſſi humiliato ad incarnarſi.
Ad hanc difficul. Th. 3. ꝑ. q. i. ar. i. In. 3. di.
i. q. i. ar. 2. In. 4. ꝯtra. c. 49. Et. c. 55. Bon.
4. di. 20. Magiſter. 3. di. 20. Qđ ꝯueniens
fuit xp̄m incarnari. Que ꝯcluſio ꝓbať ve-
ra triplici rōne in pñtiarum ſm doc.
¶ Primo. rōne diuinalis cōicationis.
¶ Secundo. rōne diuinalis libertatis.
¶ Tertio. rōne nature hūane exaltatiōis.
Primo ⁊c̄. Cōcluſio eſt Th. 3. ꝑ. q. xi. ar.
i. Qđ vniuſcuiuſq; rei illud ē ſibi ꝯueniēs: q eſt
conueniē

puenit ſm ppͥetatē ſue nature. Exempli gratia. Cōuenit ſoli illuminare. Igni cale facere. hōi ſmonizari. Unicuiqꝫ rei ꝛc. Ad ppoſitū. Natura diuia ſūmi dei. nō ē aliud niſi miſericordia ꝛ clementia. vt pbat Dio. 4. d di. Cū ergo ſit ſūme bonus ꝛ miſericors dꝫ illā cōicare hoi. oſtēder. ꝛ declare. E far che la intēdamo. Nā vt habet Dio. 4. di. Et phs. 1. Eth. ꝛ 3. anime. Bonum eſt ſui diſ ſu. La proprieta del ben: eſt ſeipſum cōmu nicare. De ipſa Dauid. Apud dominuꝫ ꝛc. De peni. di. 1. c. Multiplex. Miſericordie domini nec menſuras ponere poſſum⁹ ꝛc. Et de pe. di. 1. Diuinitatis natura clemens eſt ꝛ pia: magiſqꝫ ad indulgentiam prona ꝙ ad vindictam. C. de nuptijs. l. Imperia lis. Nam ita credimus dei beniuolentiaꝫ ꝛ circa genus humanum nimiam clementiā quantum noſtre nature paſſibile eſt: imita ri. Qui quotidianis hoium peccatis ſemp ignoſcere dignatur. ꝛ pniam noſtram ſuſci pere. Ibi. Et Dant. li⁰. 3. purga.
Horribili furon li peccati mei.
Ma la bonta infinita ha ſi gran braccia.
Che prende cioche ſi riuolge alley.
Benignus ergo deus debebat illam miſeri cordiam cōmunicare. In teſtamento vete ri. Deus erat rigidus. ps. Deus vltionū do minus ꝛc. Eccleſiaſtici. 20. Ego ſuꝫ dñs de us tuus fortis zelotes viſitās iniquitatem patrum in filios: in tertiam ꝛ quartam ge neratione eorū qui oderunt me. Non dice batur pater: ſed deus iuſtitie. Quidam li gna colligens die ſabbati: precepto domi ni lapidatus eſt. Silr alius blaſſemās. Dā nauit luciferū in perpetuum. Expulit Adā de paradiſo Gen. 3. Miſit dl uuium in ter ra Gen. 7. Miſit ſulphur ꝛ ignem ſuper ſo domam ꝛc. Gen. 12. Submerſit pharaonē Exo. 14. Percuſſit. 23. millia propter adora tionem vituli Exo. 33. Percuſſit. 185. millia. ex peccato blaſſemie. de populo Sēnache rib. 4. Re. 19. De populo Dd. 70. mortui ſūt 2. Re. vlt. Debebat ergo miſericordiam ſuā declarare. Sed meliori modo eam non po tuit oſtendere ꝙ vt nobiſcum conuerſaret. Quia vt habet phs. 8. phy. Nihil eſt taꝫ p prium amicorum: ꝙ ſil viuere. ꝛ ſimul con uerſari. Non te ſcandalizar ſiquem vides aſſociatum. Ipſe aūt vt hāc amicitiā oſtē deret. nobiſcū cōmorat⁹ ē. Baruch. 3. Poſt hec in terris viſus ē: ꝛ cū hoīb⁹ ꝛc. Sꝫ hec amicitia plene cōpleta ē: qn̄ vbū factuꝫ eſt caro. Unde hiero. ad Dam. pp de filio p digo. Que maior pōt eē clemētia: ꝙ vt fili us dei fili⁹ hois putaret. decē mēſiū faſtidia ſuſtineret pt⁹ expectaret ad uētū. inolueret pānis. ſubijceret. pētib⁹. p ſingulas adole ret etates. ꝛ poſt ↄtumelias vocum. alapas ꝛ flagella. crucis p nobis fieret maledictū vt nos a maledicto legis abſolueret: Ille. O vere btā etas. O vere aureū ſclm. In quo exprimur dulcedinē filij dei. p nobis icarna ri. Ex ſpēali puilegio: videbis xpꝫ in carne. in pſepio. in feno iacere. ab aialibus adora ri ꝛ a paſtoribus. Hoc priuilegiū nō ē ↄceſ ſum abrae ſciſſimo hoi. nō Iſaac. non Ia cob. Un̄ xps Luc. x. Bti ocli q vidēt q̄ vos videtis. ⁋ 2⁰ ꝛc. Cōcluſio ē Th. 3. p. q. 46. ar. 4. Alex. 3. p. Et Bon̄. 3. di. 19. Qd pp pec catū primoꝝ pētū nobis clauſa ē ianua pa diſi. Ad quā apiēdā: nullus inuentus ē ido neus. Nō angelus. nō cherubin. nō ptiar cha. nō ppha: niſi ſolus fili⁹ dei. Un̄ ps. 17. Oēs declinauert ſil' inutiles ꝛc. In ſcripta Deute. 25. Scdꝫ mēſurā delicti: erit ꝛ pla garū modus. Et. 16. q. 1. Scdꝫ q̄litatē deli cti: ipnēda ē pñia. O pfeſſores notate. Sꝫ pctm̄ primi hois fuit infinite offenſe ꝛ iiurie. igit regrebat ſatiſfactionē ifinitā q̄ nō erat in alia pura creatura. Qd fuerit ifinite of fenſe pbat hoc⁰. Eſt vna maria Canoniſta rū ꝛ Iuriſtaꝝ. P⁰ Canoniſtaꝝ de pe. di. 1. §. Duo facta. Et. 12. q. 2. c. Glia epi. Et. 22. q. 2. c. Moꝫ. Et. 27. q. 1. c. Nuptiaꝝ. Scdo per Iuꝝ. l. Item apud. §. Quod ait pretor. ff. de re militari. Et. l. Omne delictum. §. Qui manus. vbi habetur. ꝙ offenſio ꝛ in iuria menſuratur ſm dignitatem perſone. Exempli gratia. De percuſſione ſerui ꝛ do mini. De infamia ſecularis ꝛ religioſi. O compagno ꝛc. De cardinali. ꝛ papa. Ad p poſitum. Cum deus ſit infinite bonitatis: iuxta illud Apoc. 19. Rex regum ꝛ domin⁹ dominantium. Sequitur ꝙ culpa primi ho mis fuit ifinita. Si ifinita. g regrebat ſatiſ factōez ifinitā: q̄ nō erat in pura creatura: cū ſit finite opationis. Et ſm phm. 3. phyſi.

Et.p°.celi. Finiti ad infinitum: nulla est pportio. In.8.ph. Impossibile est in corpe finito: esse potentiam infinitam. Unde Chriso. Nemo inter mortales reperiri poterat: qui nõ interim indignus videret. Et Dantes.3°. Paradisi. Can.7.

Uostra natura quando pecco tota
Nel seme suo da questi dignitadi
Come di paradiso fu rimota:
Ne ricurar potensi se tu badi
Ben sotilmente per alcuna via.

Unde opus fuit q̃ christus mitteret vt portaret facinora nostra. Unde David. Que nõ rapui: exolvebam. ¶ Tertio rc̃. Cõclusio August. in.2.di.1.c.6. Fecit deus rationalez creaturam vt summũ bonum intelligeret. intelligendo amaret. amando possideret. possidendo frueretur. Sed homo devius factus erat z viam perdiderat. p peccatum primi hois. z nemo hanc viam sciebat. Quidam adorabant solem. Quidã lunam. Quidam stellas. Sap.5. Erravimus a via veritatis. z iustitie lumen non luxit nobis. Ut ergo hanc viam invenire possemus missus est nobis: la bona guida. de iesu dolce. Unde de se dicit Jo.14. Ego sum via. Super quo Aug. Si celum desideras: ego sum via. Hunc ductorem sancti patres affectarunt. Isa.16. Emitte agnum dñe dominatorẽ terre. Et q2 hõ poterat terreri cõsiderata sua fragilitate: in oibus exemplũ dedit patientie. Si gravaris infirmitate: ipse a planta pedis. Si infamia: ipse a iudeis derisus. Demoniũ habes. Si paupertate. ipse pauper. Uulpes inquit foveas habẽt: z volucres celi rc̃. Nudus ponitur i cruce. spinis coronatur. vt nos sublimaret. Unde compatur filio cuiusdam regis: qui philocaptus de quadam rusticana muliere ipsam i vxorem cepit. dimissis filiabus civium suorum. Quis est filius regis? Est christus: qui cepit in vxorem carnẽ nr̃az q̃ est filia Ade. Et sup oẽs hanc contadinam exaltavit. s. supra angelos. Hanc dignitatẽ cognovit Joannes Apoc.19. quando Joannes angelũ adorare voluit. Uide inqt ne feceris. Sup quo Grego. Timuit adorari a natura humana propter assumptam cum verbo carnis nostre substantiam. Unde patet quomodo fuit rc̃.

Secundum dicitur rc̃. Triplici ratione inducimur ad ipsum suspiciendum.

¶ Primo. ratione status.
¶ Secundo. ratione affectus z
¶ Tertio. ratione beneficij.

¶ Primo rc̃. Quia eius status est sublimis. quia est rex. Ecce inquit rex rc̃. Si.n. ad vos veniret aliqs magnus dñs. dux. comes. rex. Uere cũ tripudio ipsum acciperem9 multomagis xp̃m: qui nobiscũ sociatur in hoc adventu. qui est rex. Ecce rex. Qui rex triplex habet regnum. Primum celeste. Secundum terrestre. Tertium infernale. De qbus apl's. Phil.2°. In noĩe iesu omne genu flectatur: celestium. terrestriũ. z infernorum. Et sicut habet triplex regnũ: sic habet tres differentias militũ quos posuit in ijs regnis ẽm illoꝝ merita z demerita. Quidã sunt milites triumphantes. Quidam sunt milites terga prebentes. Quidam sunt milites decertantes. Quidaz rc̃. qui pugnaverunt contra vitia. mundũ. diabolũ. occupãtes se in bonis operibus: vt apostoli. martyres. confessores. Dominicus. Franciscus. Tales coronati sunt in p° regno. Apoc.2. Esto fidelis vsq ad mortem: z dabo tibi coronam vite.2.Tim.2. Nõ coronabitur nisi qui legittime certaverit. In Cronica ordis. Dum fratres mat. dicerent pigre z somnolenter: virgo eis appuit d. Fortiter fratres: quia grandia premia sunt vobis pparata. Nõ credas coronari in p° regno: nisi fueris strenuus miles xp̃i. Quidaz rc̃. Hi sunt, qui nolunt regnare. sed in omni strepitu terga vertunt: non sunt strenui milites. Tales nõ sunt apti: quia pigri. Figura. Jud.7. de Gedeone: dũ pugnaret contra Madianitas. z secũ haberet.32. millia viroꝝ dixit illi dominus. Multus ppl's tecũ est. Un instavit ex eis.22. millia. z remãserũt.x. millia. Cui dñs. Adhuc populus ẽ mult9. duc eos ad flumen z pbabis eos. Qui biberint aquã de flumine vt canes nõ curvando se. eos separabis seorsum vt apti. Qui curvatis genibus biberint. separabis eos ab alia parte vt inepti. Qui numerus eoꝝ apti ad bellũ fuit.300. z reliqua multitudo remissa ẽ. Moraliter. Pauci sunt apti ad certamen in h° mundo. Tales ponũtur in.3. regno scilicet inferno

infernoꝫ quia ocioſi ſteterunt. Quidã ſunt q̄ aſſidue pugnant ↄtra vitia: de quoꝝ numero erat q̄ dicebat Eph. 6. Nõ ē nobis colluctatio aduerſus carnē ⁊ ſanguinē: ſꝫ aduerſus principes ⁊ ꝑtātes. Qui vult poni i p̄mo regno: oꝫ pugnare. Qꝛ vt di. C. de ijs q̄ non expletis ſtipēdijs. l. 2. li°. x. Stipendium qđ ꝑmittit militibus: ſolui non dꝫ: niſi finita militia. ¶ Secūdo rōe ⁊c. Qꝛ frater noſter ē ⁊ propinquus. vnde di. Tuus. Gloſ. i. de tua progenie genitus. Duas progenies fecit Deus. Primam naturaꝫ angelicā. Secundaꝫ naturam humanam. Potius voluit cōtrahere affinitatē cū natura humana: q̄ȝ angelica. Heb. 2. Nuſq̄ȝ angelicos apprehēdit. Iō dicit Tu°. Gñ. 27. Frater eni ⁊ caro nr̄a eſt. Et Dđ. Narrabo nomē tuū fratribus meis. Super quo Ber. Puto qꝛ iā me deſpicere nō poterit. os ex oſſibus meis. ⁊ caro de carne mea. Deſperit deus gñonem humanā per annos. 5. millia. Qꝛ ad lymbū illos mittebat: nūc autem inq̄t Ber. non ſic. Vñ poſſum⁹ cōtemplari. q̄ q̄ſi voluit icarnari ⁊ relinquere ſuos ciues: Angelici ſpūs miſerūt ambaſiatores Venit prima ambaſaria que miſſa fuit a prima Hierarchia d. incuruādo ſe. Dñe dñs noſter. quid eſt homo qꝛ magnificas eū: Enūera hic bñficia. Dotaſti eū lumine rōnis. Ad tuam imaginē creaſti. Potuiſſes eū lignū. lapidē facere. Et nunc vis ad illū ire. ⁊ te induere ſclauina. Rñdit eiſ. Amore langueo. Scđa ambaſaria miſſa eſt. ſcđa ambaſaria d. Cur vis o bone magiſter ire ad hoīes malos ⁊ ꝓphanos: Vere ſi ibis. tū ſeray mal ↄtento. Te ꝑcutiēt. te ad colūnaꝫ ligabūt. oculos imbindabūt te cruci affigent. pedes ꝑforabunt ⁊ man⁹. Rñdit illud verbū Prouer. 8. Delicie mee eē cum filijs hoīum. i. ſunt cū filijs hoīum. O charita imēſa. Tertia ambaſaria: miſſa a tertia hierarchia. Vera amicitia fundat in aliquo hoꝝ bonorum. Aut in bono vtili. Aut delectabili. Aut honeſto. vt habet Tul. li° de amicitia. Et Th°. 22. q. 22. ar. 1. Et phs. 8. Eth. Sed dic nobis. Quā vtilitatē hēbis de homie: Ille eſt qui te millies blaſſemat. Qui falſa ſacr̄a cap̄. Elie ſacco de vermi. Baſa botazo. Sconſia pina ⁊c. Reſpondit eis xp̄s. Amore lagueo. Vnde aſſimilatur filio cuiuſdā regis qui cū interrogaret a patre. Fili: quantū me amas oſtēde. Non potēs v̄bo exprimere: ope oſtēdit. Extēdit brachia ⁊ capite inclinato. totum poſuit ſe ſup patrē d. Tm̄ te diligo: ⁊ me totum do. Ad ꝓpoſitum. Tm̄ xp̄s hoīem amauit: q̄ totum ſe dedit in manibus pctōꝝ. Io. Maiorē charitatē nemo hꝫ: q̄ȝ vt aiam ſuam ponat q̄s pro amicis ſuis. ¶ Tertio rōne ⁊c. Qꝛ nobis beneficia ↄtulit. Vñ di. Venit tibi manſuetus. Gloſ. i. ad tuam vtilitatē. Vbi nota ſm phm. 4°. Eth. qđ tres ſūt dr̄ie amicoꝝ

¶ Quidaꝫ pro bono vtili.

¶ Quidam ꝑ delectabili.

¶ Quidā ꝑ virtuoſo.

¶ Quidam pro bono. vt ſunt amici mercennarij. q̄ ad tp̄s diligunt. ſ. in tp̄e ꝓſperitatis. De iſtis Eccl. 7. Eſt amicus mēſe. In eodē. Eſt amic⁹ ⁊ ſocius mēſe. Et Quidius li° Tri. Cum fueris felix multos nūerabis amicos. Aſculanus.

O quanti amici: o quanti parenti.
Se vede lhomo: nel felice ſtato.
Non reſpirando gli contrarij venti.
Dura lamore: finche dura il frutto.

De talibus Amb. Facilis vox ⁊ cōis: tuus ſum totus: ſed paucoꝝ effectus. Guarda nō vegnir in miſeria. qꝛ paucos inuenies amicos. Exēplū Iob. 6. Poſtq̄ȝ amiſit oia bona dixit. Ecce nō ē auxiliū mihi: neceſſarij quoq̄ȝ receſſerūt a me. Vñ apli ſecuti ſūt xp̄m ad nuptias ſicut amici ꝑ bono vtili: ſed in paſſione xp̄m reliquerūt. Preterea la Cornagia ſequit mulierē dū portat trippā ad aquā: quā nō ſequit dū vadit ad eccleſiā. Scđo q̄dā ⁊c. vt ſūt carnales q̄ iuuenculas amāt amore carnali. O pi amat me. Et ſi dedit manicas rubras. ele cibri. ⁊ alia dona fecit ꝑ bono amore. El vederemo q̄ſi el bigarolo ſe ſchionfara. Talis amicia non ē bona. Qꝛ non ē fundata in virtute. In. 8. Eth. Amicitia tīc eſt perfecta: q̄ñ eſt ꝓpter v̄tutē. Exēplum Valerij de duobus amicis: de q̄bus li. 6. Qui amici inuicē: cuꝫ vnus alterū inſtaret ad malū. Rñdit. Quidam noīe Publius. Quid mihi de tua amicitia: ſi propter eam me oporteat inhoneſta agere: Vñ pꝫ ſcđa dr̄ia. Tertio. Quidā ſūt amici pro bono v̄tuoſo. Iſti ſunt qui oī

ſempe amant. ꝛ pſperitats ꝛ aduerſitatis: iuxta illꝺ Prouer. 17. O i tpe diligit q amicus ē. Qui poneret vitā pro amico. In hac amicitia duo fuerūt romani Amō ꝛ Phythias. De qb⁹ Val. li° 4° de amicitia. Quorum alterū cū vellet Diony. tyrānus Sicilie dānare ad mortem: petijt dilationem a rege. vt ire poſſet ad ciuitatē ſuam ꝛ diſponere facta ſua. Et cū tyrānus peteret fideiuſſorem dedit amicum ſuū di. tyrāno. Qꝺ ſi hora ſtatuta non rediret. ille pro ſe occideret. Ille aūt expeditis negocijs ſuis: hora ſtatuta reuerſus eſt. Et tyrānus ꝯſiderata amicitia eoꝝ: ſibi pepercit cordiali aīo: ꝛ petijt acciperēt eum in illa amicitia. Clama hic. Solus xp̄s fuit verus amicus qui mori voluit pro nobis. Io. x. Aiam meam pono pro oībus meis O imenſa amplitudo diuine charitatis. O profunda bonitas ſūmi dei. Qꝺ Greg. conſiderās admirando cantabat. O ineſtimabilis dilectio charitatis: vt ſeruū redimeres. filiū tradidiſti. Quid ſuauis: Quid dulcius pōt audiri: O peccatores ingrati: diligite xp̄m qui nos redemit: quē patres antiqui illū redēptorum: expectantes toto corde deſiderauerunt.

t Ertium di ꝛc. Tribus modis ſuſcipiendus eſt: quemadmodum iudei ſuſceperunt.

¶ Primo cum laudibus diuinis.
¶ Secundo cum munditia cordis.
¶ Tertio cum operibus charitatis.

¶ Primo ꝛc. Sicut iudei cum vocib⁹ pueroꝝ. O ſāna ꝛc. Iſta aūt laudatio dꝫ fieri.

¶ Primo ore.
¶ Secundo corde.
¶ Tertio opere.

De qua Eph. 5. Cantantes ꝛ pſallentes in cordibus veſtris dn̄o. Nota in verbo Cantātes. Vgo li° de clauſtro ꝛc. Noli cantare cum lucifero in celo. ſeu cum primo hoīe in paradiſo. ſed cū xp̄o in tēplo. Cantus diaboli: cupiditas. Cantus primi hoīs: ſuperbia. Cantus xp̄i: humilitas. Ille. Lucifer cepit antiphonā alte. ſ. La: dum dixit. Ponā ſedem meā ad aquilonē. Adam cepit ad Sol: dum dixit. Erimus ſicut dij. Chriſtus cepit ſubmiſſe: ad vt. que eſt vltima nota. Laudemus ergo ipſum ꝛ ipſum recipiemus. ¶ Secundo ꝛc. Sicut ipſi cū oliuis: que nō areſcunt. Ita nos cū viridi ꝯſcientia. ꝛ cordis puritate. Prouer. xi. Iuſti quaſi oliue germinabūt. Dic cū Tob. 9. c. Mūdum ſeruaui aīam meā. Hec puritas eſt illa veſtis qua debemus xp̄o occurrere. De q̄ di Apoc. 3. Veſtimentis albis induaris: vt non appeat ꝯfuſio nuditatis tue. ¶ Tercū ꝛc. Qꝺ notat̄ p hoc q̄ veſtimēta ſua ſternebant in via. Veſtimēta ſpūalia aīe. ſūt bona opera. Apoc. 15. Beatus qui vigilat: ꝛ cuſtodit veſtimēta ſua. Iſta veſtimēta in via proſternimus. qn̄ bona tpalia pauperibus erogamus. Ecce rex tuus ꝛc. Prattica in xbo apl'i. Hora eſt iam ꝛc. Vere hora: qꝛ es. 20. aut. 30. aut. 50. ānoꝝ. ꝛ adhuc es in peccatis. Noli plus expectare. Qꝛ vt dicit̄. Non te condur may al ponto extremo ꝛc. qꝛ multos decepit el die fare mo.

¶ Dominica. 2. aduentus. De iudicio vniuerſali.

VIdebunt filij hoīs venientē in nubib⁹ celi: cum ptāte magna et maieſtate. Luc. 21. ¶ Contremiſceno le viſcere humane. la lingua ſi coſta al palato. ogni humano īgegno vene al meno: qn̄ la mēte mortale ven a conſiderare q̄to ſia horribel eſpauētoſo el iudicio vniuerſale: qual credamo indubitatamēte douerſi ꝯſumar in extrema hora ſopra tuta li paſſibili e mortal carne. Impero ſi como diuina iuſtitia nullam rē intēdit ꝑtermittere: que aīabus ſanctis ꝛ iuſtis debeat procurare gl'iam ꝛ honorē: laudē ꝛ triumphum: Ita per contrarium damnatis in ergaſtulis ꝛ carceribus iſerni quod poſſit porrigere triſtitiam. dolorē. ignominiam ꝛ confuſionem. Vnde Lactā. li°. 7. c. 27. Deſeratur ſi fieri poteſt via perditionis ꝛ fraudis: in qua mors voluptatis illecebris adoperta celatur. Et quanto quiſq; annis in ſenectutem vergentib⁹ appropinquare cernit illum diē quo ſit ei ex hac vita migrandum: cogitet q̄ purus abſcedat.

ſcedat. ꝗ innocens ad iudiciũ veniat. Nõ
vt faciunt quidã cecis mentibus nixi: qui
ſam deficientibus corporis viribus. in hoc
admonentur iſtantis vltime neceſſitatis:
vt cupidius ⁊ ardentius hauriendis libidi
nibus intendunt. Qua ex voragine liberet
ſe quiſꝗ dum licz. dum facultas adeſt: ſeꝗ
ad deum tota mente conuertat: vt illum di
eẽ ſecurus expectet: quo preſes dominuſ
ꝗ mundi deus de ſingulorum factis cogi
tatõibuſꝗ iudicabit: Ille. Declaratio ver
bi Lactan. Deh per charita inquit La
ctan. Quãdiu homo habet in ſe liberũ ar
bitrium flexibile ad bonum ⁊ ad malum.
dimittat peccata ⁊ ſceleragines: ⁊ induat
ſe aureis veſtimentis virtutum. Et conſi
deret ꝙ habet ſeſe preſentare ante tribu
nal iudicis chriſti: ⁊ ſibi reddere rationẽ de
omnibus operibus ſuis bonis aut malis.
Hic eſt ille equiſſimus iudex: qui facta no
ſtra omnibus notificabit. Nach. 3°. Reuela
bo pudenda tua in facie tua: ⁊ oſtendã in
gentibus nuditatem tuam ⁊ regnis igno
miniam tuam. Et eccleſia in ſequentia pro
mortuis. Liber ſcriptus proferetur: in quo
totũ continetur. vnde mundus iudicetur.
Iudex ergo cum cenſebit quicquid latet
apparebit: nil inultum remanebit. Hic eſt
ille: qui rationem exiget de anima. Deute
ro. 4. Cuſti temetipſum ⁊ animam tuã ſo
licite. Hic eſt ille qui rationem de tempore
volet. Eccleſiaſtici. 4. Fili conſerua temp9:
⁊ deuita a malo. Ille. Conſerua tempus
ratione precioſitatis. Ber. Nihil precioſi9
tẽpore. Et ratione breuitatis. p̊. Cor. 7. Tẽ
pus breue eſt. De quo in. 4. phyſicorum.
Nihil habemus de tempore. niſi preſens
nunc. Hic eſt qui rationem requiret de ver
bis ocioſis. Mat. 21. De omni ỽbo ocioſo
⁊c. Sancta ergo mater eccleſia auida ſalu
tis filiorum ſuorum facit in hoc aduẽtu of
ficium bone matris que dominica preteri
ta propoſuit aduentum. benignitatis. ſ. de
incarnatiõe chriſti: hodie aũt de iudicio vni
uerſali vt q noluit ſe corrigere ex benignita
te: corrigant ſe ex timore. ſ. iudicij vniuer
ſalis. quod hodie dicit Thema. Videbunt
⁊c. De quo iudicio tria videbimus.

Require char. 24.

¶ Dñica. 3. aduentus. De iudicio temer9.

Cum audiſ
ſet Ioannes in vincu
lis opera chriſti: mittẽs
duos de diſcipulis ſuis
ait illis. Tu es qui vẽ
turus es: an alium ex
pectamus? Math. xi. ¶ Euangeliſta reci
tat ꝙ Ioãnes baptiſta in carcere poſitus
ab Herode antippa: audiens opera chri
ſti miranda: miſit duos diſcipulos dicens
ei. Tu es qui venturus es: an alium expe
tamus? Secundum Chriſoſtomum triplici
de cauſa Ioannes incarceratus eſt. Pri
ma quia reprehendebat herodem propter
herodiadem vxorem fratris ſui. Mar. 6.
Non licet tibi habere vxorem fratris tui.
Ad eius ſuggeſtionem ipſum incarcerauit.
Secunda quia Ioãnes predicabat iuſti
tiam ⁊ baptiſmum: ex quo populus eum ſe
quebatur. Herodes cum eſſet alienigena
⁊ populo odioſus: pertimeſcens tumultũ
populi ipſum incarcerauit. Tertia q: Io
annes quendam magnũ regem poſt ſe vẽ
turum predicabat. Et cum romani ordinaſ
ſent ne aliquis ſine auctoritate ſenatus no
uus rex nominaretur timuit offenſam Ce
ſaris: vnde incarcerauit. Et tunc miſit di
ſcipulos dicens. Tu es qui venturus es an
alium expectamus? Videtur dubitaſſe an
eſſet Meſſias. Sed mirum cum ipſum oſtẽ
dit. Ecce agnus dei. Unde ipſum baptiza
uit. Spiritũ ſãctũ in ſpecie columbe vidit.
Reſpondent doctores noſtri Thomas. 22.
q. 2. ar. 7. Archiepiſcopus in. 4. par. ⁊ Ray
nerius: ꝙ triplex eſt dubitatio. Prima eſt
infidelitatis: qualis fuit in iudeis. Secun
da tarditatis: qualis fuit in diſcipulis eun
tibus in Emaus: ⁊ quibuſdam alijs Mat.
vlt. Tertia ẽ amoris ſiue pietatis. Et hec
proprie nõ ẽ dubitatio. Talis fuit in Ioan
ne ſcilicet quidam horror quo anima ad
modũ dubitantis ſe hʒ. Vñ Amb. Nõ fide
ſed pietate dubitauit. Horrebat. n. ꝯſidera
re ꝙ filius dei ad inferna deſcenderet. Reſ
pondet etiam Ioãnes Chriſoſtomus ⁊ be
ne: ꝙ Io. non dubitauit de primo aut ſecũ
do aduẽtu. Qr alij prophete ꝑnũciauerũt

Sed dum eſſet morti vicinus: curans de diſcipuloꝝ ſalute: qui in xp̄m nō credebāt: miſit eos ad xp̄m. Tu es qui ve. ꝛc. Ut ſcꝫ ab ipſo in ſide ſolidarent̄. Chriſtus aūt factis multis miraculis in pn̄tia eorum: dixit eis. Euntes renunciate Jo. que vi. ꝛ audi. Ceci vi. clau. q.d. Si verbis nō creditis Jo. bap. me eſſe meſſiam: ſaltē opibus credatis. Jo. x. Opera que ego facio ꝛc. Sequitur. Beatus q non fuerit ſcandalizatus in me. Glo. Hoc verbū tangit diſcipulos Jo. qui in ipꝫ non credebant quem puꝝ hoīem putabāt. Recedentibus diſcipulis: cepit xp̄s laudare Jo. bap. Ratio: qꝛ potuiſſet turba Joā. bap. leuem reputare: ꝙ in xp̄ꝫ nō crederet. Unde de quattuor laudat. Primo in ꝯſtātia. Quid de exiſtis i deſertuꝫ videre? Arūdinem vento agitatam? q.d. nō. Secūdo in auſteritate. Quid exi. in deſer. videre? Hoīem mo. ve. q.d. nō. Tertio in prophetia. Quid exi. i deſer. vi. Prophetā? Immo pluſq̄ pph̄am. Quarto in natura angli. Hic eſt de quo ſcriptum eſt Malach. 3. Ecce mitto angelum meuꝫ ante faciem tuam: qui preparabit viam ante te. Hoc quātum ad hodiernum euange. In dn̄ica preterita egimus de iudicio vniuerſali quo oēs deus iudicabit: hodie ꝓo de iudicio quo hoīes ſe mutuo iudicāt dicentes. De q̄ apl's in ep̄la. Nolite ante tempus iudicare. Ubi tria videbimus. Hunc ſermoneꝫ habes char. 34.

¶ Dominica quarta aduentus. De receptione ſpirituali Meſſie Jeſu chriſti.

Ego vox clamantis in deſerto. Joan. 1°. ¶ Eſſendo famoſa opinione apud iudeos: ꝙ tempus aduētus meſſie eſſet de proximo. Et videntes opera ſtupenda in ipſo Joanne bapt. moti ſunt ad opinandum ipſum eſſe chriſtum. Auidi di ſaper el vero: miſerunt ad ipſum Jo. nuncios ſolennes: ſacerdotes ꝛ leuitas ꝛ perſonas eccleſiaſticas vt interrogarent eum. Tu quis es. ſ. an meſſias noſter in lege promiſſus? Confeſſus eſt ꝛ non negauit. Quia non ſum ego chriſtus. Sed Chriſto. quadruplici de cauſa iudei pl' opinabantur Joanneꝫ eſſe meſſiam: q̄ꝫ de xp̄o.

Prima propter habitus aſperitatem. Qꝛ chriſtus ferebat veſtes cōmunes ꝛ veſtem inconſutilem: quam maria ei fecerat. Joannes bap. indut' erat de pilis camelí. Mat. 3. Ipſe Joannes habebat veſtē de pilis cameloꝝ. Secūda ꝓꝑ victus parcitateꝫ. Quia chriſtus panem ꝛ vinum guſtabat. Jo. aūt non. Luc. 7. Uenit Joannes non manducans panem. neqꝫ bib. vinum. Luc. 1°. Erit magnus coram dō. vinū ꝛc. Dant. 22. Pur.

Mel e locuſte furon le viuande
Che nutriron baptiſta nel deſerto:
Perche gle glorioſo e tanto grando.

Tertia cā: propter genus illuſtre. Qꝛ chriſtus fuit pauper: fili' Joſeph. Mat. 13. Nōne hic eſt fabri filius? Jo. ba. filius ſūmi ſacerdotꝭ Zacharie. Quarta propter baptiſmi nouitatem. Qꝛ ante Joannem nullus ꝓph̄aꝝ auſus ē baptizare vt ipſe. Unde baptiſmus Joannis quandam nouitatē pretendere videbatur. Tu quis es? Non ſum chriſtus. ¶ Secundo proponunt aliam petitionem. Helias es tu? De Helia petunt. Quia ſicut aduentus chriſti fuerat promiſſus iudeis. ita ꝛ aduentus Helie: vt dicitur Mala. vlt°. Ecce ego mittam vobis Heliā prophetam. Reſpondit Joannes. Non ſū. Sed videtur contra illud quod dixit chriſtus Matth. xi. Si vultis ſcire: ipſe eſt Helias. Reſpondet Chriſoſto. ꝙ erat Helias non in perſona: ſed in operatione. Quia ſicut Helias non timuit reprehendere regem Achab ꝛ Jezabel de peccato homicidij in Naboth. 4. Re. xi. ita Joannes baptiſta reprehendere Herodeꝫ de concubina. Mar. 6. Non licet tibi habere vxoreꝫ fratris tui. Et ſicut Helias erit precurſor ſecundi aduentus ad iudicium. ita Joannes baptiſta primi ad incarnationem. Non ſūꝫ ergo ꝛc. ¶ Tertio proponunt aliam. Propheta es tu? Reſpondit. Non ſum propheta. Sed contra Matth. xi. Quid exiſtis in deſertuꝫ videre? Prophetam? Etiā dico vobis pluſ quam prophetam. Reſpondeo ꝙ erat opinio tunc temporis famoſa apud iudeos. ꝙ ante meſſiam veniret vnus magnus propheta. ꝓpeo quod dicitur Deu. 18. Prophetam ſuſcitabo eis de medio fratrum ſuorum.

ram. Quamuis de chriſto intelligatur: li-
cet iudei intelligerent eam de alio prophe-
ta. Joannes propheta negauit eſſe illum.
Non ſum propheta. Quid dicis de teipſo:
vt reſponſuꝫ demus his qui miſerunt nos:
Ego inquit vox .ſ. predicationis de celeſti-
bus: clamantis in deſerto. Matth. 3. Peni
tentiaꝫ agite: appropinquabit enim regnū
celorum. Quod nunquā fuit auditum ante
ipſum. Quid ergo batizas ſi tu non es chri
ſtus. neqꝫ helias. neqꝫ propheta: Reſpon-
dit. Ego baptizo vos in aqua. exterius tan
tum lauans corpus: non interius cor. ad de
ſignandum illuꝫ q ſuo baptiſmate lauabit
animas. Nota in verbo Baptizo vos in aq̄
Glo. interlicaris. Tm̄ corpora lauo: q2 pec-
cata ſoluere nequeo. Th. ſuper ep̄las Pau
li ad ephe. 2. Baptiſmus Jo. dicitur baptiſ
mus aque: q2 tantum exterius mundabat.
interius aūt non ſanctificabat. Et ideo de
conſe. diſ. 4. c°. Aliud. Si quos baptizauit
iudas: iterum non ſunt baptizandi. Et ſi q̊s
baptizauit Joannes: iterum ſunt baptizan
di. Ideo dicit. Baptizo vos in aq̄. Medius
autem veſtrum ſtetit: ideſt cōmuniter vi-
uens inter homines: quaſi vnus ex vobis.
quia chriſtus vitam cōmunem duxit. Quē
vos neſcitis. i. vera cognitione nō cognoſci
tis quo ad deus diuinitatē. Ipſe eſt q poſt
me venturus eſt. p̄dicaturus ⁊ baptizaturꝰ.
Qui ante me factus eſt. i. dignitate pollēs
⁊ mihi p̄latus: q2 ab eterno fuit ſm̄ diuini-
tatem. Cuius ego nō ſum dignus vt ſoluā
eius corrigiam calciamenti. In q̄bus ver-
bis querit. Utꝝ xp̄s portauerit calciamēta:
Videtur dicere Nico. de lyra ſuper Jo. 1°.
ꝙ hoc calciamentū non intelligit realiter:
ſed ē quedā methaphorica locutio. Et ego
dico ꝙ portauit. Q2 vt dicit apoſtolus ad
Hebreos. 7. Debuit per oīa fratribus aſſi-
milari. Cū fuerit cōis in victu: ita i veſtitu.
Uñ portauit calciamenta: q̄ habent in ſctō
Jo. laterano Rome. Hoc ſufficiat q̄ntuꝫ ad
euangelium hodiernū. Hodie volo videa-
mus: q2 inſtat dies quo dei filius nr̄o amo
re incarnatus ē debeamꝰ ⁊ nos preparare
ſaltem ſpiritualiter ad eum recipiendum.

Quando aliq̄ꝫ perſonam nobilem expe-
ctamus in primo: quatuor conſueuimus
facere. que ſunt facienda ieſu xp̄o: quem in
proximo expectamus in hac natiuitate. ſm̄
eccleſie rep̄ſitationem. Que ſunt iſta.

¶ Primo. viam dirigere.
¶ Secundo. hoſpitium preparare.
¶ Tertio. epulas ordinare.
¶ Quarto. veſtes pulchras aſſumere.

P Rimo viam ⁊c̄. Dirigite inquit viā
domini. i. mūdate. oīa praua remo-
uete. Quod faciendū eſt de neceſſi-
tate triplici ratione. ſi xp̄m hoſpitem apud
nos volumus ſuſcipere. in hac feſtiuitate.

¶ Primo. ratione diſpoſitionis.
¶ Secundo. ratione locationis.
¶ Tertio. ratione maioritatis.

¶ Primo ⁊c̄. Che tu ſia ben diſpoſto. Una
maxima eſt Tho. in. 1. 2. q. 112. ar. 2°. Quod
peccatū mortale facit hoieꝫ diſtare a regno
dei ⁊ ab ipſo deo. In p̄s. Longe a peccato-
ribus ſalus. Et Prouer. 15. Longe eſt domi
nus ab impiis. Que q̄dem diſtantia. nō eſt
localis. cū deus ſit vbiqꝫ. Et ꝑ potentiaꝫ.
eſſentiam. p̄ñtiam: vt Th. 1. p. q. 8. dicit. Et
Dauid in p̄s. Si aſcēdero in celum tu illic.
vſqꝫ ad terterā. Et Jere. 8. c. Celū ⁊ terraꝫ
ego impleo. Diſtantia hec ergo nō eſt loca
lis: ſed formalis. ꝓpter petm̄. Exempli grā.
Album ⁊ nigꝝ: lꝫ ſimul eſſent localr̄ ⁊ ꝓpe:
tamen formalr̄ diſtant. Q2 vt dicit ap̄ls. 2.
Corin. 7. Nō eſt ꝯuentio lucis ad tenebraſ.
Idio ſie luce. Jo. Ego ſū lux mundi. Et Jo.
1°. Lux in tenebris lucet. Peccator ē tene-
bra. Deus eſt iuſtus: peccator iniuſtus. De-
us eſt bonus: peccator malus. Deus eſt ſa-
piens; peccator inſipiens. Diſtant ergo d̄s
⁊ peccator formalr̄. i infinitū per peccatuꝫ:
ita vt xp̄s nō habitet in aīa peccatoris per
grām Et hoc rōne indiſpoſitionis. Et niſi
ſit diſpoſitus per grām nunq̄ꝫ ſuſciperet Je
ſum xp̄m. Igitur requiritur diſpō. i. ꝙ gra-
tia diſponat peccatoreꝫ ꝑ fugationē culpe.
Dirigite viaꝫ dn̄i. i. remouete opera praua.
Unde Theo. ponunt caſum diſputabilem.
Si iudas cū mala volūtate. i. cum peccato
proditionis. ingrederetur celuꝫ: petunt. Si
deus poſſet eū facere btm̄. ſine predicta di-
ſpoſitione gratie: Ad hoc ſunt due opinio-
nes. Una eſt minoꝝ. ſcilicet Scoti in. 4. di.
44. Et Pauli Carmelite. in. 1°. ſñ. in princi
pio: tenent ꝙ de poteſtate ordinaria nō po
teſt. q2 iam ſeꝫ ordinauit. quis debet eē be-

ſtus. Unde oꝫ ꝙ habeat talem diſpōem .i. ꝙ gr̄a ſit purgata. ab omni ſorde peccati. Sed quoad ptātem abſolutā: dicunt ꝙ deꝰ iudam poſſet ſaluare ⁊ beatū facere. abſqꝫ iſta diſpoſitione. Sed doctores noſtri alr̄ tenent. Th. Alber. Joannes de biblia de bolonia. in ſuis quolibet. ꝙ nec de ordinaria poteſtate. nec de abſoluta poſſet iudā: aut quēlibet alium pctōrem beatū facere. abſqꝫ diſpoſitiōe p̄fata. Et ratio illoꝝ ē. Quia implicat ꝯtradictionem. Quia ſequeret̄: ꝙ aliquis eſſet in gratia ⁊ nō in gratia. ⁊ eſſet beatus ⁊ non beatus. ⁊ haberet in ſe ſtatuꝫ oīum bonorum: cum ſtatu peccati. Sꝫ hoc eſt impoſſibile. Si igitur tanta eſt turpitudo peccati ⁊ malitia: ꝙ faciat totalr̄ hoīem indiſpoſituꝫ ad xp̄m recipiendū: quare peccator miſer non deſerit ipſum peccatum? Cur non finis concubinaꝫ? vſuras? ⁊c. Et ſi forte nō credis: audi Jo. in apoc. 21. Nihil inquinatū introibit in illaꝫ. Si feciſſes mille opera bona ⁊ poſt mortem cum vno ſolo mortali ires ad celuꝫ: ⁊ diceres. O vos qui habitatis hic: aperiatis mihi. q2 beatificari volo. Aperite: q2 ieiunaui. oraui. elemoſynas feci. feci ſic ⁊ ſic. Putas ꝙ daret introitum? Non placet deo. Similiter in p̄ſenti nec in anima tua per gratiam veniret in p̄ſenti. Nihil inquinatū. Fiat prattica de ſingulis peccatis. Semper addendo. Nihil inquinatum. Dirigite ergo viam dn̄i o mortales. quia dominus venit.

Secundo rōne ⁊c. Concluſio eſt phi 4°. phi. Locus ⁊ locatuꝫ debent eē ꝓportionata. Exempli gratia. Tu habes bonū vinū. Jo non ſo niente adhuc. Ponis illud in vaſe ꝓportionato. nō marcido ſed bono. Ne? O ita pater. Perche la muffa facit capillos albos. Anima noſtra cum ſit rationalis. ⁊ capax ſummi dei. cum ſit propinqua ei per ſimilitudineꝫ. vt docet Th. 1. par. q. 93. Jn p°. diſ. 8. oꝫ ꝙ ſi debet eē apta ad ſuſcipiendum ipſum deum. ꝙ ei ꝓportionetur. Et hoc non ſit: niſi per gratiā: ⁊ lumen glorie. Quod non pōt eſſe in loco vbi culpa eſt. i. anima: que eſt peccati ſubiectum. Oportet igitur ꝙ aīa a peccato mundetur. ſi debet ingredi paradiſum. vel xp̄m ſuſcipere. Putas o miſer homo. ꝙ deus iuſtus velit liquorem illum precioſuꝫ ſue gratie ponere in fetido vaſe. immundiciaqꝫ repleto. i. anima plena peccatꝭ luxurie. auaritie. odij. ⁊c. Vn̄ Hiero. ad Pamachiū ⁊ Oceanum. Vaſa limo plena: liquorem puri eleq̄ti recipere. ⁊ retinere non poſſunt. Ager ſpinoſus: niſi omnino fuerit cultoris labore extirpatus. non nutrit in ſe iactata ſemina: ſꝫ ſuffocat. Jta ⁊ aīus ſecularium ſolicitudinum plenus illecebris. verbum non poteſt ſuſtinere diuinum: niſi prius ipſas mūdi ſolicitudines culparūqꝫ omnium materias: euangelica in ſe falce ſucciderit. Ille. Nonne reputaretur fatuus ille qui lapidem p̄cioſuꝫ proijceret in latrinam ad ibi ſemper manendū? Vere ſic. Nōne reputaretur inſipiens qui optimam romaniā: vel maluaticum poneret in vaſe muſulento? Vere ſic. Jta facit deus. Faciet tibi deus vt fecit q̄dam florentinus: qui habebat bonuꝫ vinū ad quem multi confluebant ⁊ petebāt. aut pro infirmis. aut pro medicina: cuꝫ vaſe honeſto ⁊ mundo. Quidaꝫ beſtialis. miſit q̄ndam famulum cum vno barileto ſatis magno. vt daret ei de vino precioſo. Quod videns dominus ruſticitatē illius ciuis. facete licentiauit famulum dicens. Vis in hoc vaſe portare vinuꝫ? Volo inquit. Accipiēs dominus vas vini: odoratuſqꝫ eſt per foramen di. Vala mal hora. Nolo ponere vinū meum bonum in vaſe muſido: vt eſt hoc. O anima ruſticana. Jta erit tibi: ſi in peccatis permanes. Dirigite ergo viam dn̄i ⁊c.

Tertio ratione ⁊c. Concluſio eſt phi 4. Top. Si de quo minus videtur ineſſe ⁊ ineſt. ergo ⁊c. Exempli grā: de rege legem ꝓdente: ꝯtra quā filius eius ꝯtrafaciens punit. Valerius refert de Tito Manlio Torquato. qui filium Titum quia ꝯtrafecerat edicto patris: quod erat nequis iniret bellum nec certaret. q̄uis filius certans inimicum viciſſet: fecit eum ligari in p̄ntia ſua ad ſtipiteꝫ. ⁊ ibi decollari. Et illud met legit̄ de quodaꝫ duce veneto. Si filium ſuum punit rex: magis puniet famulum. Si angeli. vel ſancti omnes ⁊ virgo beata peccare poſſent ⁊ peccarent: deus expelleret eos a ſua viſione. nequaq̄ cum eis eſſet. O paule da teſtimonium. Si forte rationes non capiunt. Ad Ephe. 5. Hoc enim ſcitote intelligentes. quia omnis fornicator

nicator aut immũdus. aut auarus: quod eſt idolorum ſeruitus: non habet hereditatem in regno chriſti et dei. Ad Ro. 13. Abiiciamus ergo opera tenebrarum. Et Dauid. Domine quis habitabit i tabernaculo tuo? Qui ingreditur ſine macula. M. 5. Beati mundo corde etc. De pe. di. 1. c°. Non poteſt quiſq; gra ʒ vite celeſtis accipere: niſi purgatus fuerit ab omni ſorde peccati. per penitẽtie cõfeſſionem. vel per donum baptiſmi ſalutaris. Ille. Exemplum nepotis Cyrilli ad Auguſt. ſcribentis. Nepos inquit quidẽ meus Ruſus noĩe vtroq; priuatus parẽte a teneris annis ad meas deuenit manus, q vtinã ex vtero nõ exiſſet. ne illi qd ſuſtinet cõtigiſſet: quẽ tanta diligẽtia enutriui vt a pluribus a me genitus putaret. Creſcens itaq; infelix puer etate ſed non ſapiẽtia: ingenti pulchritudine corpis decoratus ſed nõ anime: a cunctis dilectione ſuperflua colebat. Is namq; 18. etatis ſue anno imbecillis et miſerrimus expirauit. De cuius morte tãtus ab oĩbus inſonuit luctus, q vix p menſem potuit quietari. At ego nimie eius incumbens dilectioni pluries rogaui glorioſum. Hiero. vt mihi quid acciderat nepoti meo reuelaret. Oranti autem mihi die quadam hora. 6. tãtus affuit fetor q nullatenus potui ſuſtinere. et dum tacitus mirarer vnde tantus fetor eſſet ſupra meũ verticem: eleuatis oculis infelicem nepotem meũ vidi terribili viſione ita q viſum in eũ imprimere non audebam. Nã cathenis igneis circũligatus flammas fetidiſſimas erũpebat. Ad hanc terribilem viſionẽ ſubito me tantus timor inuaſit vt dum pluries loqui vellem: formare vocem penitus non valerem. Poſtremo aliquantulum ad me rediens ſi meus erat nepos voce cepi perquirere tremebunda. Ad hec inquit ille: vlulatibus et ſuſpiriis. Vtinam non eſſem ne tam diris eſſem cruciatibus deputatus. Nã ſcias me perpetuis temporibus manſionibus tartareis permanſurum. Heu quid dicam? His dictis tantus mihi dolor affuit vt perpluries ſim miratus quomodo e vita protinus non deceſſi. Longis autem expletis colloquiis ab eo ſciſcitatus ſui: cur ita diuinam miſericordiam perdiderat. cum tot virtutibus videretur pollere. Pro nulla inquit me ſcias cauſa fore damnatum: niſi quia immũdis maxime delectabar. Atq; in morte voluntarie poſtpoſui confiteri. Quibus dictis diſparuit. Et tãtus fetor remanſit vt in locum illum per magnum ſpaciũ nullus auſus ſit introire. Hec Cyrillus. Ve igitur his qui cum talia vel legunt vel audiunt nõ timent, nõ mutãtur. nõ conuertunt ad dñm deum ſuum. Nam ſi pro vno peccato ſolũmodo hominem dei iuſtitia eternaliter dãnat. quid faciet pro multis? Dirigite ergo viam domini etc.

Ecundo debemus domum dignam et hoſpicium preparare. Amb. Propitia diuinitate fratres cariſſimi: iã aduenit dies quo natalem domini ſaluatoris cum gaudio deſideramus celebrare. Idcirco rogo vt quantum poſſumus cum dei adiutorio laboremus: vt in illo die cũ ſinceritate. et pura conſcientia. et mundo corde. et caſto corpore. ad altare domini poſſimus accedere. et corpus vel ſanguinem eius non ad iudicium: ſed ad remedium anime noſtre mereamur accipere. Ille. In hac domo et hoſpitio anime noſtre: ſũt tres camere. que debent eſſe pure et munde. Memoria. intelligentia. et voluntas. In memoria quidem habitat pater. In intelligentia filius. In voluntate ſpiritus ſanctus. Memoria enim ſecũdum Auguſtinum eſt mater intelligentie. Quia intelligentia nihil cognoſceret ſine memoria: que ei influit. Similiter voluntas generatur a memoria et intelligentia. Nemo enim vult aliquid: niſi in memoria habeat. Et niſi per intelligentiam aliqualiter cognoſcat. Et ſic memoria eſt mater intelligentie. Et intelligentia eſt proles memorie. Voluntas vero ab vtroq; procedit. Et ideo per quandam appropriatiõem. pater habitat in camera memorie. Filius in camera intelligentie. Spiritus ſanctus in camera voluntatis. In camera memorie pater habitat per beneficiorum dei recordationem continuam. Vnde ps. Memor fui et delectatus ſum. Fiat prattica de beneficiis dei. per modum contemplationis. In camera intelligentie habitat filius p fidem veram. Ad Eph. 3. Habitare xpm per fidem in cordibus veſtris. Et hec fides hʒ purificare. Act. 15. Fide pu

rificans corda eorū. Ex. 5. q. vlt. Fides om
nia purgat. Et Amb. Ubi fides integra ē:
vbi ſaluator docet. vigilat. ⁊ exultat. ibi re-
quies. ibi tranquillitas. ibi cunctoꝝ crimi-
num eſt medicina. In camera voluntatis
hītat ſpūs. s. ſ. per amorē. Unde poſtꝗ dñs
dixit Jo. 14. Si quis diligit me ſmonē me
um ſeruabit. Subdit. Ad eum veniemus:
⁊ manſionē apud eū faciemus. ſ. p amorē.
Sed dicunt quidaȝ. Si vult venire in do-
muȝ meam in iſtis feſtis. paraui plura. Si
voluerit ludere ad triūphos: ſunt in domo.
Si ataruole: habeo plura tabuleria. Si a lo
cha: habeo taxillos. groſſos ⁊ minutos.
Groſſos: vt ſi forte male videret: perche lie
vechio domenedio. O ceci gd agitis? Uñ
Ber. ſuper Can. 2. Ecce ꝗ multi in hac eiꝰ
que primo eſt celebranda natiuitate gau-
debant: ſed vtinam de natiuitate. Ille. Di
rige ergo viam ⁊c̄.

T Ertio. Debemus epulas ordinare.
Inuenio triplicem cibū in quo xp̄s
delectatur.

¶ Primus eſt materialis.
¶ Secundus eſt ſpūalis.
¶ Tertius eſt celeſtialis.

¶ Primus ⁊c̄. Iſte debet dari pauperibꝰ:
qui xp̄i perſonā gerūt. Chriſtus eni in pau
pe ſe reputat eſurire ⁊ paſci. Mat. 25. Eſu
riui enim ⁊c. Et. 7. q. i. c. Ois. Qui negant
miſericordiā faciendam fugientibus ⁊ ne-
ceſſitatē patiētibus ipm xp̄m negant. qui
eſt miſericordia ⁊ veritas. Prattica. Ut ſi
gs videret xp̄m ad oſtium: ⁊ ipſū licentia-
ret. O quātū eēt graue. Ita ſit paupi quē
iniaſ. Anda cū dio ⁊c. ¶ Secūdus ⁊c̄. Hūc
debemus pparare in anime iuſtificationē.
De quo Jo. 4. c. Meus cibus ē vt faciam
voluntatē patris mei qui i celis ē. Et que ē
hec voluntas pris. o bone ieſu? Certe iuſti-
ficatio pcōrum. Ezech. 18. Nungd volunta
tis mee ē mors impij? Iſtū cibum it xp̄s q̄
rendo oſtiatim d. Apoc. 3. Ego ſto ad oſtiū
⁊ pulſo. ſi quis apuerit mihi. intrabo ad il-
lū ⁊ cenabo cū illo: ⁊ ipſe mecū. Hoc eſt di
cere. Ponemus ad ſcotū. ſ. ꝗtum dabis mi
hi: ego dabo tibi. Quid ergo facereſ o aia
qſi xp̄s veniret ad cenandū tecū? O pi fa-
cerem ei del roſto: ⁊ alia plura. Nō querit
iſta deus a te: ſed alia. In hac cena pcōr dȝ
ponere tria p ſuo ſcoto. Confeſſionem. con
tritionē. ſatiſfactionem. Deus aūt pro ſco-
to ſuo: ponit alia tria. Remiſſionē culpe. in
fuſionē gratie. collationē glie. O bona ce-
na. Sed heu multi ſunt filij ioculatoribꝰ.
qui ſemp vellēt comedere de alieno. ⁊ nū-
ꝗ de ſuo. Tales vellēt ꝙ deus poneret par
tem ſuam. ⁊ ipſi nihil volūt de ſuo ponere.
¶ Tertius cibus ⁊c. i. laus dei pparanda
ē. dī eni cibus celeſtialiſ. Deus eni ē frater
. s. Dñici. nō comedit carnes: ſed libēter gu
ſtat laudes imolatas. Unde dicit. Nungd
manducabo car. tau. aut ſan. hir. potabo?
Subdit. Immola deo ſacrificiū laudiſ. i. oi
bus his diebus pcipue occupa te in veſpe-
ris. miſſis. ⁊c. O quot ſunt: q iſtū nō prepa
būt: ſed blaſſemias propter ludū q ſit his
diebꝰ. ⁊ noctibus. O pctores gd agitis?

Q Uarto pulchras veſtes aſſumere.
Inuenio tres veſtes quibus orna-
re debemus nos.

¶ Prime ſunt albe.
¶ Secunde ſunt deaurate.
¶ Tertie ſunt varie.

¶ Prime ⁊c. Ueſtis alba eſt puritas. De
qua Apoc. 3. Ueſtimētis albis induaris: vt
nō appeat confuſio nuditatis tue. ¶ Secun-
da ē deaurata. Iſta ē charitas. Charitas ē
veſtis rubea: q̄ facit aiam rubentē. i. igne
amoris feruentem. ¶ Tertia eſt varia. i. di
uerſitaſ virtutū. Eccl. 16. Ueſtiui te diſcolori
bus. De hac triplici veſte in ps. Aſtitit re-
gina a dex. tuis in veſt. deaur. circundata
⁊c̄. Beata aia: que xp̄o aduenienti occurret
ei cum veſte alba puritatis. cum veſte de-
aurata charitatis. ⁊ varia multiplicis vir-
tutis. Sed ve illi. qui ſibi econuerſo occur
rent cum veſte nigra. ſanguinolenta ⁊ ſor-
dida peccatorum. Non eſt olla magis ni-
gra: ꝗ anima in mortali poſita. Naum. 2°.
Facies eorum ſicut nigredo olle. Non er-
go cum nigra: ſed alba veſte. Mater enim
tenens filium in gremio non vult ꝙ aliquis
amplectetur eum qui eum facit plorare.
Tria genera hominum timent pueri. Pri
mo homines male indutos. Secundo ho-
mines qui habent longā barbam. Tertiō
illos qui auferūt puero quod primo ſibi de
derunt

derunt. ⁊ gratanter in manu tenebat. Mo-
raliter. Paruulus iſte qui natus eſt nobis:
vel naſci debet pᵒ abhorret homines male
indutos. i. illos qui habent mortale pecca-
tum. O ſi videretis tūc quales lachrymas
mitteret: quando in die natiuitatis tangeretis
eum cum peccato. Secundo barbutos. i.
in peccato perſeuerantes. Quia ſicut bar-
ba per longa tempora creſcit: ſic peccatum
per conſuetudinē. Unde puer non vult eos
habere prope cum illa barba: nec mr̄ vult.
Et ſi veneris ad eum: pro malo habebit. O
maria dali licentia. Dicatur exemplum in
.4ᵒ. dialo. de illa que fuit incontinens ⁊ ac-
ceſſit ad eccā3. s. Sebaſtiani. Tertio illos
qui auferunt qd̄ primo dederunt. Iſti ſunt
recidiuantes ⁊ cadentes a penitentia. que
aufert deo animas ſuas: q̄s ſibi dederant.
⁊ quas ſicut pomum gratum ⁊ odoriferum
in manu tenebat: iuxta illud Sap. Iuſtorū
anime in manu dei ſunt. Si enim debet ve-
nire ad conſecrandum nos in hoc feſto: re-
quiritur ꝙ habeamus illa que requirūtur
in conſecratione eccleſiaru3. Primo requi
ritur miſſe celebratio. De con. di. i. cᵒ. iᵒ. Et
.cᵒ. De fabrica. ita requiritur oratio i homi
ne. 2ᵒ reliquie ſanctorum. De con. di. i. cᵒ.
De fabrica. cᵒ. Placuit. Reliquie ſanctoꝝ:
eſt imitatio bonorum ⁊ ſanctorum. 3ᵒ req
ritur electio cadauerum paganorum. De
con. di. i. cᵒ. Eccleſiā. Ita requiritur in ho-
mine: vt cadauera. i. carnalia vitia eijciat.
4ᵒ debet dotari anteꝙ conſecretur. 16. q.
7. c. Pie. Dos iſta: eſt fides in homine. Un-
de patet ſermo.

¶ Prologus cōmunis.

Gloria ⁊ honore coronaſti eum do-
mine. In ps. ¶ Uilis
⁊ ignobilis ſe poteſt
iudicari vita hominis
dum illa ſit ſuppoſita
regimini celorum ⁊ tā-
tis miſerijs: quantas inducunt celeris mo-
tus ⁊ dominium ſperarum eternarum. Do-
ni accomodate Iacob vocitauit hanc no-
ſtram vitam propter ſuū continuum deſu-
rum: peregrinationem. Gen. 47. Dies pere-
grinationis vite mee centum. 30. annorum
ſunt: parui ⁊ mali. Et Iob ſimiliter cogno-
ſcens defectum ⁊ miſeria3 vite noſtre: dicit
al. 7. c. Memento: q2 ventus eſt vita mea.
Et al. 13. ſubiungit. Homo natus de mulie-
re breui viuēs tempore: repletur multis mi-
ſerijs. O quot patibula. Quot ſunt egritu-
dines corporis: Quot immenſe paſſiones
animi: Quot excidia: Quot ruine: Quot
ſupplicia: Quot iacture: Quot naufra-
gia: Quot alie diſpoſitiones: quibus ſup-
poſitus eſt homo: Unde eſt neceſſarium ꝙ
animo ſuo ꝯtinue adiungatur moleſtia. Un-
de Petrar. in. 5. Triumph. temp.

E paruimi terribel vanitade
Fermare in coſſe il cor chil tempo preme.
Che mentre piu le ſtringe ſon paſſate.

Eſſendo adunc3 hoc vnum damnum irre-
mediabile quod nobis producit tempus:
propter hoc merito vilis ⁊ abiecta eſt indi-
canda hec noſtra terrena vita. Et q̄tu3 ſit
fallibilis ipſa mortalis vita. ⁊ vera preidu-
cta poete ſentētia: oſidit Salomon in prīn-
cipio Eccēs d. Uanitas vanitatum: ⁊ om-
nia vanitas. O ſaggia, aurea, ⁊ celebrāda
ſententia. O ceci ⁊ inaduertētes mortales.
cupidi nimis rerum caducarum atq3 tran-
ſitoriarum. Ubi ſunt diuitie ⁊ theſauri poſ-
ſeſſi a princibꝰ ſecularibus ⁊ eccleſiaſticis:
Ubi ſunt ſplendida vaſa aurea: ⁊ purgati
argenti: Ubi multitudo equorū: Uanitas
vanitatum. ⁊ oīa vanitas dicit Salomon.
Sed vere nullum remedium eſt magis con-
gruu3 q̄ iſta percalcare ⁊ reuolgere oculos
mentis noſtre ad imitādos ſanctos preſer-
tim glioſiſſimum. N. qui ⁊c.

¶ In feſto alicuius ſancti. prologus com-
munis. vt Antonij. Siluestri ⁊c.

Dedit illi claritatem eterna3:
dominus deus no-
ſter. Eccl'iaſtici. 44.
¶ Concluſio eſt phi
in libro de bona for-
tuna. ꝙ appetitꝰ na-
turalis: naturaliter

tendit in bonum. Dionyſius. 4. de diui. no.
Pulchrum ⁊ bonum omnia deſiderant. Cū
bonum inquit philoſophus. 3. eth. ſit obie-
ctum voluntatis. Inter omnia bona: preci-
puū eſt virtus. In. 2°. ethi. Uirtus eſt que
facit bonum habentem: ⁊ opus eius reddit
bonum. Hec eſt que facit hominē laude di
gnum. In. 2. eth. Uirtuti debetur laus. Hie
ronymus ad Celantiam. Nobilitas ſūma
apud deum: eſt clarum eſſe virtutibus. Hec
eſt que facit hominem deū. In. 7. eth. Ho-
mines dicuntur dij: propter virtutis excellē
tiam. Ps. Ego dixi: dij eſtis. Hec eſt que fa
cit filios dei. Io. p°. Dedit eis poteſtatē ⁊c.
Hec eſt que hominem deo aſſimilat Apu-
leus in libro de deo Socratis. Nihil eſt do
ſimilius: q̄ vir animo pfecte bonus. Et q̄
plures ſunt mali q̄ boni propter difficulta
tem boni. In. 2. eth. Malū eſt facile: bonū
vo difficile. In eodē. Difficile eſt eē bonū.
Unde pauci ſaluātur. Mat. 22. Multi ſūt
vocati ⁊c. Aſculanus ſuper hoc: lib. 4. c. 3.
Son molti chiamati e pochi electi
Ad conſeguir le virtu tante
Et contemplar li diuin conſpecti.
Ideo oportet bonos prouocare ad virtu-
tem per premia ⁊ promiſſiōes: ⁊ bona exē-
pla. Unde Hieronymus ad Paulinū preſ
byterum. Habet vnūquodq̄ ꝓpoſitū prin-
cipes ſuos. Romani duces imitentur. Ca-
millos. Fabricios. Regulos. Scipiones.
Philoſophi proponant ſibi Pythagoram.
Socratem. Platonem. Ariſtotelem. Poete
emulentur Homerum. Uirgilium. Menā-
drum. Terentium. Hiſtorici Tucydidem.
Saluſtium. Herodotum. Liuium. Orato-
res Lyſiam. Graccos. Demoſthenē. Tul-
lium. Et vt ad noſtra veniamus. epiſcopi ⁊
preſbyteri habeant ad exemplum apoſto-
los ⁊ apoſtolicos viros: quorum honorem
poſſidētes habere nitantur ⁊ meritū. Nos
autē habeamus propoſiti noſtri principes:
Paulum ⁊ Antonium. Julianum. Hilario
nem. Macharium. Et vt ad ſcripturarum
auctoritatem redeam: noſter princeps He
lias. noſter Heliſeus. noſtri duces filij pro-
phetarum. qui habitabant in agris ⁊ ſoli-
tudine. ⁊ faciebant ſibi tabernacula prope
fluenta Jordanis. Ille. Inter alios beat⁹
N. cuius hodie romana eccleſia merito ce-
lebritatem ſolēnizat nobis exemplo fidei.
vel conſtantie eſſe poteſt. Propter quod a
deo ſublimatus eſt in regno celorum. Un-
de verba aſſumpta. Dedit illi ⁊c.

FINIS.

¶ Explicīunt ſermōes de ſanctis Eximij ſa
cre Theolog. magiſtri Gabrielis de barele
ta ordinis predicatoꝝ. Impreſſi vero Bri-
xie ſumptibus atq̄ ſolerti cura Jacobi Bri
tānici Brixiani. anno incarnatiōis. 1498.
die. 13. Januarij.

Regiſtrum operis.

¶ Quadrageſimale huius operis incipit
in a: excepta epla: ⁊ deſinit in r. cēſq̄ ſunt
quaterni. Sanctuarium vero incipit in A
⁊ deſinit in K. cēſq̄ ſunt quaterni excepto
E quod eſt ternus.

q de mj fran mjn delos molinjllos

q en suzio lugar
es cierto y extremo grado
es cosa muy de notar
q si hombre va a cassar
a de bolu mas cassado
çes v f s ((

en sucio lugar
es cierto en estremo grado
es cosa muy denotar
que si el hombre va a casar
a de volber mas casado

+

del Ju biſo d. frã co ko +

daniza ſohiũe d. ſant mqn //

+

clerigo q dne labia mea aperies
et os meu nuciabit laude tua

pastor. ganso cocho con dos liebres
y abiniese a desanchar la matula m—

clerigo. deus in adjutoriu meu intende
dne ad adjuvandu me festina

pastor. A menos costa se aprende
comer la gorda gallina
si sabe bien

clerigo in secula seculorum amen
Amen Amen aleluya

pastor quando la taça me den
yo digo q no rehuya
par dios no.

clerigo venite exultemus domino
Jubilemus deo salutari nostro

pastor. quando yo ham bebido esto
mira al pan le buelvo el rostro

[redacted] innoues q dizes mas
o hazes burla de mi

pastor. Juro a diobre no aprendi tal
que esto es lo q yo aprendi //

Copla

Año de 1536

: vos fermosa sin ygual
yo penado sin segundo
no hallo bien en el mundo
q̄ se yguale con mi mal

Mrs S Blunt